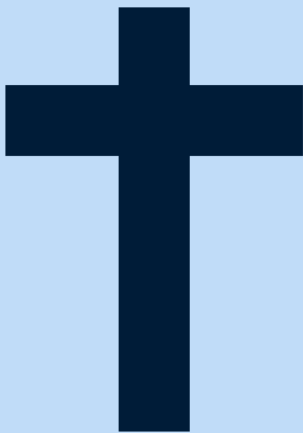

Sbö Tjłkwo

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe

(PM:tfr:Teribe)

Sbö Tjłö_{kwo}

New Testament and Shorter Old Testament in Teribe (PM:tfr:Teribe)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

Génesis	1
Rut	70
Jonás	75
Mateo	78
Marcos	136
Lucas	173
Juan	234
Hechos	277
Romanos	336
1 Corintios	359
2 Corintios	381
Gálatas	396
Efesios	405
Filipenses	413
Colosenses	419
1 Tesalonicenses	425
2 Tesalonicenses	430
1 Timoteo	433
2 Timoteo	440
Tito	445
Filemón	448
Hebreos	450
Santiago	469
1 Pedro	475
2 Pedro	482
1 Juan	486
2 Juan	492
3 Juan	493
Judas	494
Apocalipsis	496

Génesis

Kjok weno sorë

¹ Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga Sbò kjok shäryono uunkong, kjopkwo, klung bakoe. ² Klung ère ïgöy llëm obi, dlung rong, kjing yët eröe. Eshko ga Sbò Sëya wir pjang dlung kjing pjluk wleni erä.

Dbar kjwara

³ Eshko ga Sbò tjlë ga «Kjok, pja ber shjiye» le. Lara sorë ga shäryono beno eni. ⁴⁻⁵ İya ga kjok shjiy li beno pjluë. Kjok shjiy li kowara «dba», kjok sî li kowara «shkë», ga iara beno tjeng dboy dboye. Eshko ga öötong dbar kjwara.

Dbar pjök

⁶ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja opkjos ber dboye» le. ⁷ Lara sorë ga shäryono beno eni. Dlung li iara beno buk töshko, dira iara beno pjang kjomo, ⁸ beno pjang ba tjrëko li kowara «kjok dogo». Eshko ga öötong dbar pjök.

Dbar mya

⁹ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, pja tönzong ber tjeng shtor, kjok dogro li wen wlo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹⁰ Kjok dogro li kowara beno «klung», dlung li kowara beno «dlung». Eshko ga İya ga beno pjluë.

¹¹ Eshko ga tjlë ga «Klung, pja kjing go kjlo sho wenzong, kjlo sho llërba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjor botjyë wleniyo bakoe» le. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹² Klung li kjing go kjlo sho weno oblë oblë dwlayo tjok wleniyo, kjor weno bo tjok wleniyo bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹³ Eshko ga öötong dbar mya.

Dbar pkëng (4)

¹⁴ Wëshko ga tjlë ga «Kjopkwo, pja goshko iök wenzong, shkë, dba, e ber tjeng dboy dboy wlo, dbar llë, mok llë, lu llë, e miydoklo wlo bakoe. ¹⁵ Iök, pjây ber kälä shjiy klung kong» le. Lara sorë ga shäryono beno eni. ¹⁶ Iök shäryara pjök, kjwara kësbang ber shjiy dba wlo, kjwara chirawa ber shjiy shkë wlo. Dbala shäryara uunkong bakoe. ¹⁷ Iök li iara beno lok kjopkwo go, klung kjing li ber shjiy wlo. ¹⁸ İara beno tjeng shjiy dba wlo, shkë wlo bakoe. Ga kjok shjiy li, kjok ro sî li, e kjara beno tjeng dboy dboy eni. Eshko ga İya ga beno pjluë. ¹⁹ Eshko ga öötong dbar pkëng (4).

Dbar shkëng (5)

²⁰ Wëshko ga tjlë ga «Dlung, di, pjây roshko mā wenzong oblë oblëe. Kjok dogo, pja go sënwa wenzong llërba pogo» le. Lara sorë ga shäryono beno eni. ²¹ Äya kësks chila dlung roy so, di roy so, e shäryara uunkong, sënwa, e shäryara uunkong bakoe. Eshko ga İya ga beno pjluë.

²² Eshko ga tjlë llëbo wena tjeng li kong ga «Pjây wapga shdärzong dlung kjwang jikong, di uunkong roshko bakoe. Sënwa, pjây wapga shdärzong kjok kjwang jikong bebi» le. Llëbo shäryara beno pjluë ba kong lok eni. ²³ Eshko ga öötong dbar shkëng (5).

Dbar tjer (6)

²⁴ Wēshko ga tjlē ga «Klung, pja kjing go äya kjloshko so wenzong, öng wenzong bakoe» le. Lara sorē ga shäryono beno eni. ²⁵ Eshko ga İya ga beno pjlú.

²⁶ Eshko ga tjlē obi ga «No shäryēy shara, so shji kjoyoe. E ber tjwlō ara, dbo ara, llēbo oblē oblē tjeng li kjinmo, mā, sēnwa, öng, äya kjloshko so bakoe» le.

²⁷ Eni ga no, e shäryara Sbörē

so e om go kjoyoe.

Shäryara domer, walē.

²⁸ Eshko ga tjlēno beno pjlú ba kong. Tjlē ga «Pjāy shdärzong ara, tira llēme. Kjuk ēre dlimia. Pjāy iēr ber löng ba İga. Mā, sēnwa, öng, äya kjloshko so, pjāy iēr ber löng ba İga bakoe» le.

²⁹ E irgo ga tjlē ga «Kjuk İzīa. Kjlo sho llērba pogo dwlayo tjok wleniyo, kjour botjyē wleniyo, e twēr ber bomi kong, uēmi wlo. E bomi dli uunkong.

³⁰ Gueniyo ga öng, sēnwa, äya kjloshko so, e kong kjlo sho twēr ber ba kong, ue wlo» le. Lara sorē ga shäryono beno eni.

³¹ Eshko ga İya ga uunkong li beno pjlú, owa llēme. Eshko ga öötong dbar tjer (6).

2

¹ Kjuk uunkong, llēbo tjeng kēs, e shäryara beno pjir eni.

Dbar kjäk (7)

²⁻³ Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjir lishko ga woshtonoe. Ga woshtono eshko dbaryo kjishko ga llēbo shäryara dbar kjäk (7) li kong pjlú. E iara beno pjang dboye. ⁴ Kjuk shäryara Sbō Jehovahē uunkong eni.

Domer, walē, e löng Edén kjokyo

Eshko ga ⁵ kjour, kjlo sho, e wentē llēm obi. Shunyo ichayde Sbō Jehovahē shrē klung kjing go llēm obi. Ēye parkaga klung kjing go llēm bakoe. Llēye wentē llēm obi e kjishko. ⁶ Gueniyo eshko ga di tur tēm klung dirko, e sguin klung kjing go.

⁷ Eshko ga domer, e shäryara Sbörē kjlara klung sho go. Ga pjluk bakwara ba ne roy ber shäng sē wlo, ga beno shäng sē. ⁸ Ga Sbō kjok poshäryono buk kjrina ko Edén, kjour, e buk dlo wen tēm shwo lēkong. Ga domer shäryara li iara beno shäng eshko. ⁹ Eshko ga kjour shäryara oblē oblē kjlōböso, wolēsowa, bo uako wleniyo. Ga kjour buk li roworbēshko ga kjour iara beno lok do pjök. Kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llēme. Kjlara obi, e llēbo pjlú, llēbo owa, e miydoklo.

¹⁰ Edén kjokyo lishko ga di wen pjang pjlara. E jer pjang shdär kjour li gloroy. Ey ga shdōktong beno pjloglo pkēng (4). ¹¹ Di bām go li ko Pisón. E jer pjriya buk Javilá kjokyo worbo tjok. Kjuk eshko, e dbur sho shōylör ara. ¹² Dbur sho shōylör kjok eshko so li owa llēm, shōylör anmoyō. Poshtikklo lō pjllēblē ko *bedelio* eshko tjok. Akkwo tjwlō ara ko *ónice* eshko tjok bakoe. ¹³ Di pjlara obi li ko Guijón. E jer buk sjöng Cus kjokyo go. ¹⁴ Di pjlara obi li ko Tigris. E jer buk Asiria kjokyo dlo wen tēm shwo lēkong. Di pjlara obi li ko Éufrates.

¹⁵ Domer li iara Sbörē beno shäng Edén kjokyo roshko, kjour li İga, kjour li daga bakoe. ¹⁶ Eni ga tjlē ba kong ga «Kjuk ēreshko ga kjour bo twēr ber bop kong uunkong, uep wlo. ¹⁷ Gueniyo ga llēbo pjlú, llēbo owa, e miydoklo kjouryo bo, era uey llēme. Uorop ga pja wolon jlokoy» le.

18 Eshko ga tjlë obi ga «Domer ber sök kjlaraso ga pjlu llëme. Kong ba yorkaga shäryër kjlara, ba kjimtë wlo» le. 19 Eni ga öng, äya kjloshko so, sënwa, e shäryak beno klung sho go, ga söra uunkong, pina domer li kong, koie wlo. 20 Ga koiara uunkong eni. Gueniyo e tjrëko llëye wlëna ber ba kjimtoklo wlo llëme.

21 E kjishko ga domer li iara Sbörë beno buk pë ronge. Buk pë wopro ga shgling shira kjwangna, ga sho llira jek iröng obi. 22 Ba shgling li go ga walë shäryara kjlara. E irgo ga söra, pina ba kong.

23 İya domer lirë ga tjlë ga

«İzong! Èrera so tja kjoyoe.

Ba sho kjwe botoya dik.

Ba dboglo kjwe botoya dik.

Koiër ber “walë”, *

shira domer go dwayo kjishko» le.

24 E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.

25 Eshko ga löng kjwor, gueniyo llëye lökyokjre lok llëme.

3

Adán, Eva, e Sbö kolono llëme

1 Dgur, e oblë jyäpgwë äe, äya kjloshko so oblë oblë shäryara Sbö Jehovaré li kjinmo. Pjlara ga tjlë walë li kong ga «¿İlökoyo ga Sbö tjlëno bomi kong ga “Kjok ëreshko ga kjor bo uëy uunkong llëme” lara eni jlöre?»

2 «Kjor bo uërwa uunkong ga pjluë. 3 Gueniyo ga kjor jong kjlara kjok roworbëshko, era uërwa ga äe. Sbö tjlëno borwa kong ga “Kjwe uëy llëme. Porwëy llëm bakoe. Llëm ga pjäy wolon” lara eni» le dgur kong.

4 Kuya ga tjlë ba kong ga «E jyö. Pjäy wolon llëme. 5 Miyde Sbörë pjir ga kjor ëre bo uoromi ga pjäy bokkwo roshwing, ga pjäy ber long llëbo pjlu, llëbo owa miydë. Eni ga pjäy ber löng Sbö dik» le.

6 Kuya ga İya ga kjor bo, e wolësowae. Ga iara beno uayuae. E kjok miydoklo bakoe le. Eni ga kjor bo li kjrara, ga uarae. E irgo ga twara ba lanma kong, ga omuono bakoe. 7 Jekdo eshko ga bokkwo roshwingö, ga opmiydono lok ga löng kjwor. Eni ga kjor ko *higuera* li korga sera, pjirira ba dop go, ber löng kjwor llëm wlo.

8 Kjok sëng, pjluk ri rishko ga Sbö jëk jek shäng kjor gloroy li kura lok. Ga töktong lok zron İ, ga opjneno kjor li pjlor go, İya llëm wlo.

9 Eshko ga domer li rokara Sbörë. Tjlë ga «¿Pja shäng kjone?»

10 «Kuror ga pja jëk shäng kjor gloroy ga pja bangkjroror ara, ga tja shäng kjwor kjishko ga tja opjnenoe» le ba kong.

11 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿“Pja shäng kjwor” laga ërë bop kong? ¿Eni li kjor bo uëy llëme loror bop kong li uoropde?»

12 «Kjor bo li twaga walë tworop bor kong lirë bor kong ga uorore» le ba kong.

13 Eni ga kjakrokara walë li kong ga «¿Llëye shäryoropdo?»

«Tja jyäpgwaga dgurdë. E kjishko ga kjor bo li uorore» le ba kong.

14 Kuya ga tjlë dgur li kong ga «Llëbo owa shäryorop. E kjishko ga pja shdun pja kjlaraso, öng, äya kjloshko so llamo tjeng lira llëme. Pja eröe. Eeri jek

* 2:23 Hebreo tjlökwo go ga tjlökwo walë, e so tjlökwo domer kjoyoe.

lèkong ga pja iër ber buk dopshik ī klung kjing go, ga klung sho dwëp bakoe. ¹⁵ Pja, walë, pjây ber lōng èng moskwo, bop tjëyo, ba tjëyo, e ber eni bakoe. Ba tjëyo, pja kā shguiya. Ga pjara omuë ba kjuktushko» le.

¹⁶ Ga tjlë walë li kong ga «Pja chida buk dörōshko ga iër ber bop kong bang ara, woyotjlīnor bām go sorë li kjinmo. Ga pja wo pjang bop lanma go. Ga e ber bop ichaga» le.

¹⁷ Ga tjlë domer li kong ga «“Kjor bo kjwe uëy llëme” loror bop kong, gueniyo tja kolorop llëm, bop boy wlera kolorop. E kjīshko ga klung ère äyoshtoror, ioror beno llëbo uëp wlo ga pakyo shäryëp kjang enido. ¹⁸ Klung, e kjing go kjlo sho wen ara shkō tjok, kjillgwo shkōkyo tjok bakoe. Ga pja ber shäng kjlo sho kjloshko so uako, e uopdë. ¹⁹ Eshko ga pja parkë shorya go llëm ga pja ië llëme. Pja tek shäryak klung sho go, klung sho li pja. Ga llono ga pja kworkwë jek ber klung sho irōng obishko ga pja parkë pjir äär ber eshko» le.

²⁰ E irgo ga walë li koiara domer lirë Eva, e nopga uunkong mekë kjīshko.

²¹ Shwong pjüya lok wlo ga shwong shäryara Sbörë öng kwota go. ²² Ga tjlë ga «Era domer li öötong llëbo pjlu miydë, llëbo owa miydë, beno so shji kjoyoe. Kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Uara lok ga ber lōng së iyado, e woydër llëme» le. ²³ E kjīshko ga domer li shira Edén kjokyo dwayo ba boy tjok. Bām goshko ga domer li shäryara klung sho go. Shirashko ga beno shäng parkë klung sho li kjing go shara. ²⁴ Shira pjir ga Edén kjokyo dlo wen tēm shwo lèkong ga Sbō parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo iara beno lōng kjlōbö eshko. Drōng iara pjang kjwangna lletflet iök wleni, pjriya pjang llaw ère pogo, e beno pjang irbo li dë, èye jek äär kjor kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëm jong lishko ga ä wlo.

4

Caïn, Abel

¹ E irgo ga Adán pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. Ga Eva tjlë ga «Tja wa buk kjlara domer, e twaga Jehovärë bor kong» le. E kjīshko ga koiara Caïn.* ² E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Abel. E pak beno öng daga. Caında pak beno dwla dgaga.

³ Dbar kjwara ga Caïn öör ba dwla dgara li bo kjrë, ga söra jek, twara Jehová kong ba sängglo. ⁴ Abelda, ba öng wlëp ushko so weno bām ī wleniyo li zrōra pjökde myare. Ga ba sho pjlu li söra jek, twara Jehová kong ba sängglo bakoe. Eni ga Jehová beno wopjlu Abel tjok, ba öng twara ba sängglo li tjok bakoe.

⁵ Gueniyo beno wopjlu Caïn tjok llëm, ba dwla bo twara ba sängglo li tjok llëm bakoe. E kjīshko ga Caïn iirkono träk llëm, bokkwo keyeng erä.

⁶ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Pja iirkë ara ega? ⁷ Llëbo pjlu shäryorop kjwe ga tja ber wopjlu bop tjok. Gueniyo llëbo owa shäryëp iyado ga bong kjönma ga pja ber shäng llëbo owa li shäryë llëm ga äe. Bek wlo ga llëbo pjlu li shäryëp, llëbo owa li shäryëp ame wlo» le.

⁸ Dbar jek ga Abel mana Caındë jëk ba tjok. Öötong lōng pjola ga ba lëng li shakza pjä, ga zrōrae.

⁹ E irgo ga Jehová tjlë ba kong ga «¿Bop lëng Abel kwonllo?»

«Miydër llëme. ¿Eni li tja iak shäng bor lëng dagare?» le ba kong.

¹⁰⁻¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Bop lëng zrōrop. Ba srëng tjeng klung kjing li īnor. E kjīshko ga pja shdun. Bop lëng srëng kwono klung

* 4:1 Hebreo tjlokwo Caïn, e kjrara loklo.

kjing go kjishko ga pja parkë ber shäng klung kjing ame. ¹² Pja parkë ara klung kjing ëmdë ga llëye botjyë bop kong ame. Pja to shäng jëk klung kjing kjone pogo ëmdë ga pja shto woshtozlong wlo drete» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor shdungglo ëre ber kjang anmoyö. ¹⁴ Tja kuzong. Tja parkë klung kjing ame kjishko ga tja to jongya shäng jëk kjok pjola, tja ber bop soshko ame. Tja to shäng tók wleni. Ga tja wlëna ë pogorë ga tja zröya jekdo» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja zröga ërë ga e shdun, pja shdunor li kjinmo» le. Eni ga poglo jyä tara, wlëngga ërë ga zröya llëm wlo. ¹⁶ Ga Caïn opshino to lano shäng lishko dwayo ga jek öötong sök Nod kjokyo, e ber buk Edén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong.

Caïn tjëyo tek beno ba irgo

¹⁷ Dbar jek ga Caïn pono ba boy tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ko Enoc. E dbaryoshko ga Caïn shäng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjribri kjökshko. Kjok li kowara Enoc, ba wa li ko. ¹⁸ Enoc, e Irad data. Irad, e Mejuyael data. Mejuyael, e Metusael data. Metusael, e Lamec data.

¹⁹ Lamec, e boy do pjök, kjlara ko Ada, kjlara ko Zila. ²⁰⁻²¹ Ada, e wapga domerga do pjök, kjlara ko Jabal, kjlara ko Jubal. Nopga to löng öng daga kjok shto oblë oblë, ba u shäryak öng kwota go li, shäryaga shäng bäm go li Jabal. Nopga dbonmo të, nopga kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo li të, e shäryaga bäm go li Jubal. ²² Ga Zilara wa buk kjlara domer ko Tubal Caïn. Nopga parkoklo shäryë dröng shosho oblë oblë go li, shäryaga shäng bäm go li Tubal Caïn. E dor shäng kjlara ko Noamá.

²³ Pjlara ga Lamec tjlë ba boyga kong ga «llëye lër bomi kong li kuzi yötso.

Domer zröror kjlara, tja zara kjishko.

Dwlas zröror kjlara bako, tja shpora kjishko.

²⁴ Caïn zröga ërë ga e shdüya Sbörë, Caïn shduna li kjinmo.

Tjara zröga ërë ga shdüya, Caïn zröga li kjinmo obi» le.

Set

²⁵ Dbar jek ga Adán, Eva, e wa buk kjlara domer obi, ga koiara Set. Eshko ga Eva tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë, tja kong wa twara kjlara obi. E ber shäng Abel, zröra Caïndë li äska. E kjishko ga koiër Set»[†] le.

²⁶ E irgo ga Set, e wa buk kjlara domer, ga koiara Enós. Enós dbaryo ga oba syöshono Jehová kong kjwlëe.

5

Adán tjëyo tek beno ba irgo

¹⁻² Nopga shäryara Sbörë so e om go kjoyoe. Shäryara domer, walë. E kjimtara, ga koiara «nopga». Ère ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo.

³ Adán, e öötong lu pjloglo sak dbäw kjingsho sak myashko (130) ga wa buk kjlara domer so e om go kjoyo, ga koiara Set. ⁴⁻⁵ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak myashko (930) ga wolonoe.

⁶ Set, e öötong lu pjloglo sak dbäw kjingsho shkëngshko (105) ga wa buk kjlara ko Enós. ⁷⁻⁸ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak kjwara kjingsho pjökshko (912) ga wolonoe.

[†] 4:25 Hebreo tjlökwo Set, e twara löklo.

⁹ Enós, e öötong lu p̄jloglo sak shkawshko (90) ga wa buk k̄jlara ko Cainán. 10-11 E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo shkaw kjingsho shkēngshko (905) ga wolonoe.

¹² Cainán, e öötong lu p̄jloglo sak kjākshko (70) ga wa buk k̄jlara ko Malalel. 13-14 E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo shkaw kjingsho sak kjarwarashko (910) ga wolonoe.

¹⁵ Malalel, e öötong lu p̄jloglo sak tjer kjingsho shkēngshko (65) ga wa buk k̄jlara ko Jared. 16-17 E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo kwong kjingsho sak shkaw kjingsho shkēngshko (895) ga wolonoe.

¹⁸ Jared, e öötong lu p̄jloglo sak dbāw kjingsho sak tjer kjingsho pjōkshko (162) ga wa buk k̄jlara ko Enoc. 19-20 E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho pjōkshko (962) ga wolonoe.

²¹ Enoc, e öötong lu p̄jloglo sak tjer kjingsho shkēngshko (65) ga wa buk k̄jlara ko Musalén. 22-24 E irgo ga wapga weno obi. Enoc, e Sbō woydē owa llēm, ga jēk shāng ba t̄jok iyado. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo mya kjingsho sak tjer kjingsho shkēngshko (365) ga sōra Sbōrē to, ñnaba ame.

²⁵ Musalén, e öötong lu p̄jloglo sak dbāw kjingsho sak kwong kjingsho kjākshko (187) ga wa buk k̄jlara ko Lamec. 26-27 E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo shkaw kjingsho sak tjer kjingsho shkawshko (969) ga wolonoe.

²⁸ Lamec, e öötong lu p̄jloglo sak dbāw kjingsho sak kwong kjingsho pjōkshko (182) ga wa buk k̄jlara domer. ²⁹ Ga t̄jlē ga «shji parkē ara kjok ēre kjing go, kjok li āyoshtara Jehovahē kjīshko. Gueniyo chida ērera shji ie ber lōng woshhtë» le. E kjīshko ga ba wa li kowara Noé.* ³⁰⁻³¹ E irgo ga wapga weno obi. Ga lu ñno öötong sak dbāw p̄jloglo kjāk kjingsho sak kjāk kjingsho kjākshko (777) ga wolonoe.

³² Noé, e öötong lu p̄jloglo sak dbāw p̄jloglo shkēngshko (500) ga wapga tjeng domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

6

Nopga jēk lōng owa erōe

¹⁻² Nopga, e wapga shōdōkong trāk llēm kjok ēre kjing goshko. Ga wapga walēga kjong kjong wolōwona. E kjīshko ga Sbō wapga orkwosmono walēga woyde kjone dey li t̄jok. ³ Eni ga Jehovah t̄jlē ga «Nopga, e iēr ber lōng sē iyado llēm, e wolon wlo kjīshko. Eni ga iēr ber lōng sē lu p̄jloglo sak dbāw kjingsho sak pjōk (120) erōe» le.

⁴ Sbō wapga orkwosmono walēga kjok ēre so t̄jokshko ga wapga weno sok kēsēs, oblē kjinmo. Ga nopga t̄jwłō ara tek dēnashko so li epga.

⁵ Īya Jehovahē ga nopga lōng llēbo owa shāryē ara anmoyō, ga wot̄jlik owa erā. ⁶ Eni ga wot̄jlik ga «Nopga shāryoror llēm kjwe dey, bangyo ara bor p̄jlūshko» le. ⁷ Ga t̄jlē ga «Nopga shāryoror tjeng klung kjing ēre kjēr jūshko dwayo. Shāryēr ōng, āya kjloshko so, sēnwa t̄jok eni bakoe. Woyot̄jlin ga shāryoror llēm kjwe dey» le.

⁸ Gueniyo ga domer shāng k̄jlara ko Noé. Jehovah wop̄jlū ba t̄jok.

Noé k̄jyong shāryono kēsbange

* 5:29 Hebreo t̄jlokwo Noé, e woshhtë loklo.

⁹ Ère llëye shäryara Noéré dö li kjibokwoyo. E domer pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Llëye woyde Sbörë li shärye eni, ga jëk shäng ba tjok İyado. Nopga oblë oblë omshäryono eni llëm, Noé eröe. ¹⁰ E wapga domerga doglo mya, Sem, Jafet, Cam.

¹¹⁻¹² Ga İya Sbörë ga klung ère kjing go llëbo owa ara, nopga ëngkjwë ara ëng tjok, llgwegä èrë llëme. Nopga löng kës li beno löng llëbo owa shäryë eröe. ¹³ E kjishko ga Sbö tjlä Noé kong ga «Tja wotjlik nopga pjik uunkong lër. Löng ëngkjwë ara ëng tjok. Löng llëbo owa shäryë erä. E kjishko ga e pjir ber dret, llëbo tjeng klung ère kjing go li tjok.

¹⁴ »Eni ga kjorkwang wlës pjlu, owa llëm wleniyo, ga kjoyong* shäryos kjlara kësbange. Kjoyong bängyos pjir kjoko, ro lëkong bako, di opzrëk llëm wlo. ¹⁵ Shäryos jyäglo eni: kur orkwo jyäglo† pjloglo sak dbäw pjloglo mya (300); bam orkwo jyäglo pjloglo sak shkëng (50); jem kjomo lëkong wop orkwo jyäglo pjloglo sak mya (30). ¹⁶ Shäryos yongyo kjinggwö mya, kjëryo tjok tjok. U dbo kjing shäryos tuk, ba dirko shäryos ber ojong pjibri, kur orkwo jyäglo kjwara. U bäng shäryos ber jong kjwara ba poglo go, e opzrëkklo.

¹⁷ »Di ichër kësbang, kjok ère pir wlo. Eshko ga llëye löng së kjok kjwang jikong kjing go ga e kjer drete. ¹⁸ Gueniyo ga tjlökwö twër bop kong, ber İyado wlo. Pja jem opzrëk kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok, pjäy wolon llëm wlo.

¹⁹⁻²⁰ »Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ère kjing go kës li, e jem sös pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, kjer llëm wlo. Woydër ga ber löng së, pjäy dik. ²¹ Dli tös llërba pogo, ga jem sös bomi tjok, e bomi kong, e öng, äya kjloshko so, sënwa tjeng li kong bakoe» le.

²² Llëye lara ba kong li shäryara Noéré uunkong eni.

7

Kjok ère piktongë

¹ E irgo ga Jehovah tjlä Noé kong ga «No kjlaraso wlënor shäng pjlo bek bor bokso li pja. E kjishko ga pja opzrës jem kjoyong li roy, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ²⁻³ Öng ber pjlu bor poshrëkklo wlo oblë oblë, sënwa oblë oblë, e sös wlënggla doglo kjäk kjäk (7), popga doglo kjäk kjäk (7). Llamo sös wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Shäryos eni, jer kjok ère kjing go llëm wlo. ⁴ Sondë kjwara go ga shunyo ichër shrë dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshko ga llëye shäryoror tek dämärshko löng së li pjiga tjarë ber drete» le.

⁵ Kuya ga llëye lara ba kong li shäryara eni.

⁶ Kjok ère piktongshko ga Noé lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer (600). ⁷ Era eni ga opzrëno jem kjoyong li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok, shtëya dirë llëm wlo. ⁸⁻⁹ Ga öng uako wleniyo, öng uako llëm wleniyo, äya kjloshko so, sënwa, e öötong löng ba shwoy, ga söra jem pjök pjök, wlënggla kjlara kjlara, popga kjlara kjlara, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

¹⁰ Öötong dbargwo kjäk (7) ga shunyo shrono, kjok ère pir wlo. ¹¹⁻¹⁸ Mok pjök, dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga Noé lu pjloglo sak dbäw

* **6:14** Kjoyong, e beno llëbo bapkwö kësbang kjoyoe. Ne llëm kar kar. Ro bek sdoke. Roshko beno u wleni. † **6:15** Orkwo jyäglo pjlara, e centimetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

pjloglo tjer (600). E dbaryo ga opzrëno jem kjong'li roy, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e opzrëno jem lok pjök pjök kjong'li roy ba tjok bakoe. Opzrëno jem wlënggïa kjlara kjlara, popga kjlara kjlara. Lara Sbörë ba kong sorë li shäryara eni.

E irgo ga u bäng bängzara Jehovärë beno jong tuke. E dbaryo ga dlung kësbang buk kjok dorong'li dloktong, tukdong kjone pogo. Kjok dogo ëmdë ga di börgak tjeng'li böptuktonge. Shunyo shrono pjang kjok ëre kjing go dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. Eshkoshko ga di jem poyong llögong llögong, ga kjong'li beno buk di kjing wëng erä. ¹⁹ Di poyono ara, öötong dlup llë lok kjok ëre kjing go kjökshko'li jnena beno drete. ²⁰ E irgo ga dlup llë jnena pjarshko ga di li poyono jem, öötong wop orkwo jyägïo pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15). ²¹ Nopga löng kjok ëre kjing go kës'li wolono eni. Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng kjok ëre kjing go kës'li kjëtong eni bakoe. ²² Llëye löng së kjok ëre kjing go, tjwlo shrë wleniyo, e kjëtong drete. ²³ Gueniyo Noéra beno sök së, löng kjong'li roshko ba tjok bakoe. Epga eröe. Llamö pjitung dret, nopga, öng, äya kjloshko so, sënwa bakoe. ²⁴ Ga kjok ëre piktong beno eni, öötong dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëng (150).

8

¹ Eshkoshko ga Noé woyojera Sbörë llëm, öng, äya kjloshko so, e löng ba tjok kjong'li woyojera llëm bakoe. Eni ga pjluk ichara di kjing go kjrina. Wop sira ga di klän jer iröng obi. ² Dlung kësbang buk kjok dorong dloktong'li sjëktong, ga shunyo ter shrono kjok dogo dwayo ame bakoe. ³ Eni ga di klän jer jong worae. Kjok ëre piktong beno dbargwo sak dbäw kjingsho sak shkëngshko (150) ga di kläno jer dëgong. ⁴ Mok kjäk (7), dbar sak kjwara kjingsho kjäk (17) dbaryo ga kjong'li dano beno buk Ararat kjokyo, dlup lëkong. ⁵ Eshko ga di kläno jer dëgong obi. Ga öötong mok sak kjwara (10), dbar kjwara dbaryo ga dlup llë kjökshko'li dlup dbo go ïya ga wen lok wëllëe.

⁶ Öötong dbargwo sak pkëng (40) obi ga Noé sökshko ga u bäng shäryara'li döra. ⁷ Ga sënwa shira kjwara so ëp uaga kjoyo, ga ichara dbuk pjang jek lë, tek lë, kjok dano'li koshë. ⁸ E irgo ga sënwa shira kjwara obi, e dunggwo shara, klung kjing di dano beno buk dogrore ik wlo. ⁹ Gueniyo shto wlëno opyë wlo ga ä, klung buk'li kjing go di obi kjïshko. Eni ga shrono iröng obishko ga Noé orkwo shino kjoko, ga kjrara, iara jek ba shtoshko.

¹⁰ Koshara dbargwo kjäk (7) irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi. ¹¹ Kjok ro zar kjwlë ga dunggwo'li shrono tek pjang iröng, kjor korga* tjaglën söra tjeng kara ba kowo go. Miydara e go ga klung dogrotkë jeke. ¹² Koshara dbargwo kjäk (7) obi irgo ga dunggwo ichara jek kjwara obi, ga shrono ame.

¹³ Noé'lu pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho kjwarashko (601) ga di beno klung kjing go ame. Mok kjlara, dbar kjwara dbaryo ga kjong'li kjing, e kjara ga ïya ga klung kjing'li beno buk dogroe. ¹⁴ Öötong mok pjök, dbar sak pjök kjingsho kjäk (27) dbaryo ga klung dano beno buk kjange.

¹⁵ Eni ga Sbö tjlë Noé kong ga ¹⁶ «Pja opshis kjoyong wle roy dwayo, bop boy, bop wapga, bop pjlaydoga tjok. ¹⁷ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e tjeng bop tjok kës'li shis dret bako, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

* **8:11** Kjor korga le'li, e kjor ko olivo korga.

¹⁸ Kuya ga opshino kjoyong roy dwayo, ba boy, ba wapga, ba pjlaydoga tjok. ¹⁹ Öng, äya kjloshko so, sënwa, e löng oblë oblë eshko li opshino tjë jikong bakoe.

²⁰ E irgo ga Noé akkwo töno dluw ëng kjing go kjókshko, ga öng zröra, sho sura e kjing go, pjono dret, Jehová poshrëkklo. Ga öng uako wleniyo shara oblë oblë kjlara kjlara, sënwa uako wleniyo shara oblë oblë kjwara kjwara bakoe. Eshko ga zröra uunkong, ga sho sura Jehová kong.

²¹ Öng sho sura li lö beno pjlu, owa llëm Jehová kong. Ga wotjlik ga «Nopga, e tek miteshko ga wotjlik llëbo owa shäryë eröe. Eni ëmdë ga kjok ëre äyoshtër nopga li kjishko ame. Öng kës, äya kjloshko so kës, e pjiror sorë ga shäryër eni ame bakoe.

²² »Kjok ëre pjang obishko ga
dwlä dgozlong dbaryo tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo tjok,
kjok kjlik dbaryo tjok, kjok zengteng dbaryo tjok,
shunyo dbaryo tjok, dlo të dbaryo tjok,
dba tjok, shkë tjok bakoe» le.

9

Sbö tjlökwö twono Noé kong, beno iyado wlo

¹ Eshko ga Sbö tjläno beno pjlu Noé, ba wapga kong bakoe. Tjlë ga «Pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo. ² Öng kës, äya kjloshko so kës, e ber bomi bangkjre ara, dete erä, kjok dirko so, kjok ëre so, dlung roy so, e ber eni bakoe. E ber löng ichaga pjäydë. ³ Dënashko ga llëbo dguëy klung kjing botjyë wleniyo, llamo oblë oblë, e tworor bomi kong uëmi wlo. Eeri ga llëbo löng së, jëk löng i, e twër bomi kong. E ber bomi dli bakoe. ⁴ Gueniyo llëbo löng së li laga ba srëngdë. E kjishko ga sjëngna srëng tjok, e uëy llëme.

⁵⁻⁶ »Nopga shäryoror so tja kjoyoe.

E kjishko ga
ëye nö zröno ga
e shdungga tjarë,
zröga äya kjloshko sorë, zröga öng ushko sorë ëmdë ga
e shdun eni bakoe.
No zröga ërë ga e zröy.

Lër jläkoyo ga eni.

⁷ »Gueniyo bomi kong ga pjäy wapga wenzong ara, shdär ber löng kjok kjwang jikong wlo» le.

⁸ Eshko ga tjlä ba kong obi ga ⁹ «iTja kuzia! Tjlökwo twër bomi kong, ber iyado wlo. E twër bomi tjëyo tek ber bomi irgo li kong bakoe. ¹⁰ E twër sënwa, öng, äya kjloshko so, e ter söromi bomi tjok kjoyong kësbang roy dwayo kës li kong bakoe. ¹¹ Eni ga tjlökwö twër bomi kong, ber iyado wlo. Di ichër kjok ëre kjing go, nopga, öng, äya kjloshko so, e pjir uunkong wlo ame. Di ichër, kjok kjwang jikong pjir wlo ame bakoe. ¹²⁻¹³ Tjlökwo ëre twër bomi kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong, kjok kjwang jikong kong bakoe. E twër bomi kong, ber iyado wlo. Bor donku ëre iër ber pjang kjok dogo. E ber pjang tjlökwö ëre jyäglö. ¹⁴ Pjäng ichër iimi wen pjang kjok dogo, ga donku wen pjang ba tjrëkoshko ga ¹⁵ woyoshrër ga tjlökwö tworor bomi kong, öng, äya kjloshko so uunkong kong ga shunyo ichër tjwe e kjoyo kjok pjikklo ame. ¹⁶ Donku wen pjang pjäng tjrëkoshko ga e in, ga tjlökwö tworor nopga uunkong kong, öng, äya

kjloshko so uunkong kong li woyoshrër eshko. ¹⁷ Donku, e ber pjang tjlökwö ëre jyäglo. Ber eni» le.

Noé, ba wapga

¹⁸ Noé wapga opshino kjong kësbang roy dwayo li, e Sem, Jafet, Cam. (Cam wa buk kjlara ko Canaán.) ¹⁹ Shji löng kjok kjwang jikong kës ëre beno löng Noé wapga mya li, e tjëyo.

²⁰ Noé beno shäng dwla dgaga. Ga kjillgwo bo dyo dbo ara shärye wlo ga kjillgwo eniyo li dwlayo dgara kjwöbö. Kjillgwo eniyo dgaga bäm li e. ²¹ Pjlara ga kjillgwo bo dyo dbo ara li iara, ga nelötkonoe. Ga shwong skwono beno buk kjwor ba u shäryak öng kwota go li roshko. ²² Eni ga Canaán data Cam, e opzrëno jek ba data u li roshko, ga wlëna, ina buk nelö, kjwor. Eshko ga opshino jek, ga roy lara ba shjiyga kong. ²³ Eni ga Sem, Jafet, e kjinyoklo kjrono kara, iara lok ba dbopdo, ga jëktong kokso lëkong ba data buk lishko, ga kjingara e go.

²⁴ Noé nelö jenoshko ga wolleno. Llëye shäryara ba wa iröng wleniyorë li midarashko ga ²⁵ tjlë ba kong ga

«jBop wa Canaán, e äyoshtër!

jE ber shäng bop shjiyga kjwe parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo!» le.

²⁶ Ga tjlë Jehová kong ga

«Jehová, pja tjwlö kësbange. Pja Sem Sbö.

Canaán, e ber shäng ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ga pjlúe.

²⁷ Sbö, kjok twos tira llëm Jafet kong.

Ba tjëyoga ios ber löng uunkong Sem tjok.

Ga Canaán ios ber shäng ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo bakoe» le.

²⁸ Kjok piktong irgo ga Noé lu ino pjloglo sak dbäw pjloglo mya kjingsho sak shkëng (350). ²⁹ E lu ino öötong sak dbäw pjloglo shkaw kjingsho sak shkëngshko (950) ga wolonoe.

10

Noé tjëyo tek beno ba irgo

¹ Sem, Jafet, Cam, e Noé wapga. Ëre ba tjëyo tek beno ba irgo li kjibokwoyo. Kjok piktong irgo ga mya jikong li wapga tjok.

Jafet tjëyo tek beno ba irgo

² Jafet, e wapga domerga ko eni: Gómer, Magog, Maday, Javán, Tubal, Mésec, Tirás.

³ Gómer, e wapga domerga ko eni: Asquenaz, Rifat, Togarma.

⁴ Javán, e wapga domerga ko eni: Elisá, Tarsis, Quitín, Dodanín.

⁵ Ëre Jafet tjëyo tek beno ba irgo. Ga beno to löng dlung kjako. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baíya kjing go, ba tjlökwö baíya tjok.

Cam tjëyo tek beno ba irgo

⁶ Cam, e wapga domerga ko eni: Cus, Misrayin, Fut, Canaán.

⁷ Cus, e wapga domerga ko eni: Seba, Javilá, Sabtá, Ragama, Sabteca.

Ragama, e wapga domerga ko eni: Sabá, Dedán.

⁸ Cus, e wa buk kjlara domer obi ko Nimrod. E ëngkjwaga dbo ara wleniyo.

⁹ Kjimtara Jehovárë kjishko ga e wlo pjlúe. E kjishko ga oba tjlë ga «Kjwe kjimtara Jehovárë kjishko ga kjwe wlo pjlú, Nimrod i dik» lëba eni. ¹⁰ Kjok tjeng pkëng (4) ko Babel, Érec, Acad, Calné. Pkëng jikong, e Sinar kjokyo oblë

oblë. Kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko. Kjuk eshko sopga ichaga Nimroddë bäm go. ¹¹ E irgo ga opshino jek shäng Asiria kjokyo lëkong. Eshko ga kjok shto oblë oblë u ywara kwöböso. Kjuk kjrina kjrina kjëryo shäryak ak go pjribri kjókshko. Kjuk, e ko Nínive, Rejobot Ir, Cala, ¹² Resén. Resén, e kjokyo kësbange. E ber buk Nínive kjokyo, Cala kjokyo, e tjrëko.

¹³ Misrayin, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Lud tjëyo, Anam tjëyo, Lehab tjëyo, Naftu tjëyo, ¹⁴ Patrus tjëyo, Caslu tjëyo, Caftor tjëyo. Filisteoga, e Caftor tjëyo obi.

¹⁵ Canaán, ba wa domer bäm ñyo li ko Sidón. E irgo ga wa buk kjlara domer obi ko Het. ¹⁶ Canaán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno tjëyo kop ara. E Jebús sopga, amorreoga, gergeseoga, ¹⁷ heveoga, araceoga, sineoga, ¹⁸ Arvad sopga, zemareoga, jamatitaga. E irgo ga Canaán so tjëyoga shdöktonge. ¹⁹ Ba kjok, e ber buk Guerar kjokyo, Sidón kjokyo, e dwayo äär jong Gaza kjokyo go. Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, Admá kjokyo, Zeboyin kjokyo, e shwo lëkong äär jong Lasa kjokyo go.

²⁰ Ère Cam tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjlökwo baïya tjok.

Sem tjëyo tek beno ba irgo

²¹ Jafet shjiy Sem,* e wappa tjeng bakoe. Éber tjëyo tek beno ba irgo li, e beno löng Sem tjëyo.

²² Sem, e wappa domerga ko eni: Elam, Asur, Arfaxad, Lud, Aram.

²³ Aram, e wappa domerga ko eni: Uz, Hul, Guéter, Mas.

²⁴ Arfaxad, e wa buk kjlara domer ko Selaj. Selaj, e wa buk kjlara domer ko Éber. ²⁵ Éber, e wappa domerga do pjök, kjlara koïara Péleg,† eshko dbaryo ga nopga shdöktong beno tjeng dboy dboy kjishko. Péleg, e lëng ko Joctán.

²⁶ Joctán, e wappa domerga ko eni: Almodad, Sélef, Jazar Mávet, Yeraj, ²⁷ Hadorán, Uzal, Diclá, ²⁸ Obal, Abimael, Sabá, ²⁹ Ofir, Javilá, Jobab. Epga uunkong Joctán wappa. ³⁰ Ba kjok, e beno buk Mesá kjokyo dwayo äär jong Sefar kjokyo go. Sefar, e ber buk dlup lok dlo wen tëm shwo lëkong tjrëko.

³¹ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Tjëyo kjrina kjrina li beno löng ba kjok baïya kjing go, ba tjlökwo baïya tjok.

³² Tjëyoga uunkong ère, e Noé wappa tjëyoga. Tjëyo kjrina kjrina tak beno lok kjibokwo ère go ba kjokëso tjok, ba kjok baïya tjok bakoe. Klung piktong irgo ga epga shdöktong beno löng kjone pogo. Eeri ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kwang jikong, e Noé wappa tjëyoga.

11

Babel kjokyo

¹ Dbar eshkoshko ga nopga uunkong tjlë tjlökwo kjwaraso. ² Opshino jek löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga jek öötong löng Sinar kjokyo kjing goshko ga sdam wlëna buk kjrina, ga beno löng eshko. ³⁻⁴ Pjlara ga tjlë ëng kong ga «Shji klung shosho shäryë, piy iök go ber kjang ak dik wlo, u shäryëy e go wlo, ak äska. Sho smoy ëng go ba smokklo dishäng kjoyo, gueniyo sho sï go, ak smokklo sho äska. E go ga kjweri shji u ywë kwöböso, kjëryo shäryëy ak go pjribri kjókshko. Ga u shäryëy klung akyo go, e shäryëy jem äär jong kjok

* **10:21** Hebreo tjlökwo ère llë loklo miydëy yötso llëme. E Jafet shji Sem loklo, llëm ga Sem shjiy Jafet loklo. Kjne dey miydëy yötso llëme. † **10:25** Hebreo tjlökwo Péleg, e shdök loklo.

dogo. E go ga shji shdär llëm, gueniyo shji roy shdär ber kjok kjwang jìkong. Eni ga shji ber tjwłö ara» le.

⁵ Gueniyo ga nopga lōng u ywë kjwöböso, kjëryo shäryak ak go pjibrì kjókshko, ga lōng u shäryë klung akyo go jem jong kjok dogo lëshko ga Jehovah ter öör eshko ba pak li ìk. ⁶ Eshko ga wotjlik ga «Nopga kjwe tjëyo kjrinaso, tjłökwō jong kjwaraso bakoe. Eni ga llëye shärye woydë kës li, e slongga èrë llëme. ⁷ Shji to jer ba tjłökwō kjlopstwë, tjłë ber lōng oblë oblë wło, tjłë ga llë layde ëng kong li miyde llëm wło. Shäryëy eni dey» le.

⁸ Nopga iara Jehovahë beno tjeng dboy dboy kjok shto oblë oblë eni. Ga ba pak shärye lōng li rayarae. ⁹ Kjok eshko ga tjłökwō kjlopswara Jehovahë beno wëłë llëmshko ga nopga shdöktong to beno lōng dboy dboy kjok kjwang jìkong. E kjìshko ga kjok ère kowëba Babel.*

Sem tjëyo tek beno ba irgo

¹⁰ Ère Sem tjëyo tek beno ba irgo. Kjok piktong irgo ga öötong lu pjloglo pjök ga Sem, e lu pjloglo sak dbäwshko (100) ga wa buk kjlara domer ko Arfaxad.

¹¹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo shkëng (500) obi, ga wapga weno obi.

¹² Arfaxad, e lu pjloglo sak mya kjingsho shkëngshko (35) ga wa buk kjlara domer ko Selaj. ¹³ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁴ Selaj, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Éber. ¹⁵ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho mya (403) obi, ga wapga weno obi.

¹⁶ Éber, e lu pjloglo sak mya kjingsho pkëngshko (34) ga wa buk kjlara domer ko Péleg. ¹⁷ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak mya (430) obi, ga wapga weno obi.

¹⁸ Péleg, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Reú. ¹⁹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkaw (209) obi, ga wapga weno obi.

²⁰ Reú, e lu pjloglo sak mya kjingsho pjökshko (32) ga wa buk kjlara domer ko Serug. ²¹ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök kjingsho kjäk (207) obi, ga wapga weno obi.

²² Serug, e lu pjloglo sak myashko (30) ga wa buk kjlara domer ko Najor. ²³ E irgo ga lu ìno sak dbäw pjloglo pjök (200) obi, ga wapga weno obi.

²⁴ Najor, e lu pjloglo sak pjök kjingsho shkawshko (29) ga wa buk kjlara domer ko Taré. ²⁵ E irgo ga lu ìno sak dbäw kjingsho sak kjwara kjingsho shkaw (119) obi, ga wapga weno obi.

²⁶ Taré, e lu pjloglo sak kjäkshko (70) ga wapga tjeng domerga ko Abram, Najor, Jarán.

Taré tjëyo tek beno ba irgo

²⁷ Ère Taré tjëyo tek beno ba irgo. Ba wapga ko Abram, Najor, Jarán. Jarán, e wa kjlara ko Lot. ²⁸ Jarán li wolono buk Caldea so kjokyo ko Ur, e weno bukshko. Wolonoshko ga ba data sök së obi.

²⁹ Walë shäng kjlara ko Saray. Abram, e orkwosmono ba tjok. Jarán, e wapga walëga ko Milca, Iscá. Najor, e orkwosmono Milca tjok. ³⁰ Saray, e wapga llëm, e kjrong kjìshko.

* **11:9** Hebreo tjłökwō Babel, e tjłökwō wëłë llëm loklo.

³¹ Taré wlo opshino Caldea so kjokyo ko Ur dwayo, jongya jong Canaán kjokyo wlo. Ga ba wa Abram, e söra jek Abram boy Saray tjok, ba tjër Lot tjok bakoe. Gueniyo ga öötong löng Jarán kjokyo ga beno löng eshko. ³² Kjok eshko ga Taré lu ñno öötong sak dbäw pjloglo pjök kjingsho shkëngshko (205) ga wolonoe.

12

Abram ichara Sbörë to Canaán kjokyo

¹ Pjlara ga Jehovahä tjlë Abram kong ga «Bop kjok, bop tjëyo, bop pjeyoga, e rayos ber uunkong, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko. ² Eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li, e iër ber shdär träk llëm, ber tjëyo kësband wlo. Pja kjimtër, pja ber tjwlö ara wlo. Eni ga nopga uunkong kjimtër bebi. ³ Èye wotjlik pjlú bop kong ga tja wotjlik pjlú ba kong bebi. Èye wotjlik owa bop kong ga tja wotjlik owa ba kong bebi bakoe. Bop kjishko ga tjëyoga löng kjok ère kjing go kjimtër uunkong» le.

⁴ Kuya ga toe. Abram lu pjloglo sak kjäk kjingsho shkëngshko (75) ga opshino Jarán kjokyo dwayo. ⁵ Ba boy Saray, ba shtop Lot, ba llëbo uunkong, ba parkagaga löng ba tjok, e söra jek uunkong Canaán kjokyo. Öötong löng eshko ga ⁶ jëktong ara ga öötong löng Moré kjokyo, kjor jong kjlara kësband lishko, Siquén kjokyo ber buk soshko. Eshkoshko ga Canaán sopga löng eshko obi. ⁷ Eshko ga Jehovahä weno shäng Abram kong, ga tjlë ba kong ga «Kjok ère twër ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong» le.

Jehová weno shäng ba kong eshko kjishko ga akkwo tona dluw èng kjing go kjóksško, Jehovahä poshrëkklo. ⁸ Pjir ga jëk öötong löng dlup shwo lëkong, Betel kjokyo ber buk soshko. Eshko ga ba u shäryak öng kwota go söya jek ba tjok li iara jong Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjërko. Eshko ga akkwo tona dluw èng kjing go kjóksško, Jehovahä poshrëkklo obi. Shäryara pjir ga syöshtono Jehovahä kong eshko. ⁹ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äär Néguév kjokyo shwo lëkong.

Abram öör Egipto kjokyo

¹⁰ Eshko ga öötong löng lishko ga pjli shrono arae. E kjishko ga Abram wlo opshino to lok ey dwayo, jongya jong Egipto kjokyo, ber löng eshko dbar kjwöbö wlo. ¹¹ Jek löng ääto Egipto kjokyo ga Abram tjlë ba boy kong ga «Miydër pjlú ga pja wolësowa. ¹² Pja ñya Egipto sopgarë ga pja bor boy le, ga tja zröya lok bop kjishko, pja ber ba kong wlo dani. ¹³ E kjishko ga tja zröya lok bop kjishko llëm wlo ga pja bor dor lëp ba kong eni» le.

¹⁴ Eni ga öötong löng Egipto kjokyo ga kjok eshko sopga tjlë èng kong ga «Ba boy kjwe wolësowa» le. ¹⁵ Egipto so pjluoy parkagaga omïno lok bakoe. Ga tjlë ba pjluoy kong ga «Walë shrono shäng kjlara wolësowa» le, ga Saray li söra lok jekdo pjlu ushko.

¹⁶ Eni ga Saray kjishko ga Abram wlojrrara, dara lok pjlúe. Sëna öng këskes chila, ga parkagaga tjwlëklöng pjir wleniyo twara ba kong bakoe. ¹⁷ Gueniyo ga Saray kjishko ga pjlu li shduna Jehovahä, ba pjeyoga uunkong tjok, swlo ichara träk llëm ba ushko. ¹⁸ E kjishko ga Abram rokara pjlu lirë tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Pja llëbo shäryono bor kong kjweni ega? ¿“Walë ère bor boy” lorop bor kong llëm ega? ¹⁹ “Kjwe bor dor” lorop bor kong kuzong ga sirashko ga kjwe kjwe kjroror bor boy. Bop boy shäng ère. ¡Sös bop tjok, ga

pjãy nomo!» le. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara Abram ichë jek Egipto kjokyo dwayo, ba boy, ba llëbo uunkong tjok.

13

Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboye

¹ Abram opshino to Egipto kjokyo dwayoshko ga jek öotong shäng Néguév kjokyo, ba boy, ba shtop Lot, ba llëbo tjeng kës li tjok. ² Eshko ga Abram dbur sho shöylör ara, dbur sho pjlublún ara, öng ara bakoe. ³⁻⁴ E irgo ga jek löng shtor shtor, irbo jek jong äar Betel kjokyo shwo lëkong. Dëna sök lishko ga akkwo tona dlwü öng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo. Kjok eshko, e buk Betel kjokyo, Hai kjokyo, e tjrëko. Öotong löng eshko iröng obi ga syöshtono Jehová kong obi.

⁵ Eshko ga Abram shtop Lot, e öng ara, parkaga ara, ba kjokwa dik. ⁶ Ba kjok löng lishko ga öng ara anmoyö kjishko ga ba öng dli pjitënge. E kjishko ga ber löng eshko uunkong ga äe. ⁷ Dli ara llëm kjishko ga Abram öng dagaga öngkjwë lok ara Lot i tjok. Eshko dbaryo ga Canaán sopga, ferezeoga, e löng eshko obi.

⁸ Eni ga pjlara ga Abram tjlë Lot kong ga «Shji epenga döe. E kjishko ga shji iirkë öng tjok kar kar ga äe. Bi parkagaga öngkjwë öng tjok ga ä bakoe. ⁹ Rokër bop kong sira ga pja opkjos ber sök dboye. Kjok ère İzong. Woydëp kjone dey ga kjrozong. Pja jek milëkong ga tja jek këlë. Pja jek këlëkong ga tja jek milë» le.

¹⁰ Kuya ga İya Jordán sdamyo kjok kjwang jikong. İna ga Jordán diyo kjwo kar kar äar jong Zoar kjokyo go, e diyo bayo ara, e kjok shäryara Jehováré Adán kong li kjoyo, so Egipto kjokyo kjoyo bakoe. (Eshko ga Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjiyde Jehováré llëm obi.) ¹¹⁻¹³ Eni ga kjok kjrara Jordán sdamyo shwo lëkong, ga to jek dlo wen tëm shwo lëkong, öotong sök eshko, Sodoma kjokyo ber buk soshko. (Sodoma sopga, e wotjlik owa erä. Llëbo owa shäryara lok ara Jehová bokso.) Abramda beno sök Canaán kjokyo. Abram, Lot, e opkiono lok dboy dboy eni.

¹⁴ Lot to irgo ga Jehová tjlë Abram kong ga «Kjok İs yötso llaw pogo. ¹⁵ Pja bokkwo dbo äar kjone lishko ga kjok, e twër uunkong ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, ber bomi kong İyado wlo. ¹⁶ Bop tjëyo li iër shdär lok träk llëm, shtëy ga äar llëm, klung pjlungyo wleni. ¹⁷ İEni ga pja jëkzong! Kjok İs kjwang jikong, e twër ber bop kong kjishko» le.

¹⁸ E irgo ga poshäryono ga toe. Domer sök kjlara ko Mamré. E kjor këskës lok arae. Kjok eshko ga Hebrón kjokyo ber buk soshko. Abram wlo öotong löng eshko ga akkwo tona Abramdë dlwü öng kjing go kjókshko, Jehová poshrëkklo.

14

Lot wlikara Abramdë

¹⁻² Eshkoshko ga pjlupga doglo pkëng (4), e öngkjwono pjlupga doglo shkëng (5) tjok. Pjlupga doglo pkëng (4) li, e Sinar so pjluyo ko Amrafel, Elasar so pjluyo ko Arioc, Elam so pjluyo ko Quedorlaómer, Goyim so pjluyo ko Tidal. Pjlupga doglo shkëng (5) li, e Sodoma so pjluyo ko Bera, Gomorra so pjluyo ko Birsá, Admá so pjluyo ko Sinab, Zeboyín so pjluyo ko Semeber, Bela so pjluyo. (Bela kjokyo, e ko Zoar kjokyo bakoe.) ³⁻⁴ Eshko dbaryo ga pjlupga doglo shkëng (5) li ichaga Pjlu Quedorlaómer lirë sök lu sak kjwara kjingsho

pjök (12) tjän. Gueniyo öötong luyo sak kjwara kjingsho myashko (13) ga epga wotjlino ëngkjwë ba tjok. Eni ga shkëng (5) jikong li ëng tïno lok, ga ba ëngkjwagaga söra jek lok Sidin sdamyo, Di Bäng Buk Kësbang Dlek lishko.

⁵ Öötong lu pjlara obi ga Pjlu Quedorlaómer jongya jong eshko, pjlungga löng ba shwo lëkong li tjok, ëngkjwë wlo. Jek löng eshko wopro ga refaitaga zana lok Astarot Carnayin kjokyo, zuzitaga zana lok Jam kjokyo, emitaga zana lok Save Quiriatayin kjokyo. ⁶ Horeoga zana lok Seir kjokyo dlup shwo lëkong, irpjana lok äär löng Parán kjokyo. E ber buk kjok dogro no llëmskko li worbo go. ⁷ Tek iröng shrono löng Enmispat kjokyo, e ko Cades kjokyo bakoe. Eshko ga Amalec tjëyoga zana lok pjire. Amorreoga löng Jazezón Tamar kjokyo li zana lok pjir bakoe.

⁸⁻⁹ Epga zana lok pjir irgo ga jek öötong löng Sidin sdamyo shara. Eshko ga pjlungga doglo pkëng (4) li ëngkjwono pjlungga doglo shkëng (5) li tjok. ¹⁰ Sidin sdamyo lishko ga pjlebgwo lok träk llëm, roshko di shäng sho sï tjeng tjunge. Eni ga Sodoma so pjluo, Gomorra so pjluo, e tök le lokshko ga lono jer lok pjlebgwo li roshko. Eshko ga pjlungga zana lok pjir doglo mya obi li, e töktong jem lok dlup shwo lëkong.

¹¹ Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo ga dli llë, llëbo tjeng kës tjwlö tjok li, e söra lok pjlungga ba kjangyoga lirë drete. ¹² Abram shtop Lot, e sök Sodoma kjokyo kuzong ga shara lok, söra to ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe. ¹³ Gueniyo ga no töktong kjlara, ga Lot roy söra jek öötong Abram, hebreo li kong.

Eshkoshko ga Abram sök Mamré kjor kës kës lok lishko. Mamré, e amorreo. E lëmga tjeng do pjök, kjlara ko Escol, kjlara ko Aner. Pjlara ga domerga doglo mya li tjlokwo lono ëng kong Abram tjok. Tjlëno ëng kong jlökoyo ga «Oba ëngkjwë woydë bi tjok wleni ga shji ëng wlikë sharae» lara eni.

¹⁴ Eni ga roy kura Abramdë ga ba shtop söra ba toe. Eshko ga Abram ëngkjwagaga tjeng doglo sak dbaw pjloglo mya kjingsho sak kjwara kjingsho kjwong (318). Epga kuno jem löng uunkong ba tjok. Eni ga söra jek pjlungga pkëng (4) li irpjang, äär jong Dan tjëyoga kjokyo. ¹⁵ E shkëyo ga ba ëngkjwagaga li shdöra beno tjeng dboy dboy, ga pjlungga li kopjrina lok pjiribrie. Eshko ga popdara, irpjana lok öötong löng Hobá kjokyo, e Damasco kjokyo pjlor kalëkong. ¹⁶ Eni ga llëbo kjrara, söra tjeng ba tjok li döra Abramdë ba shjiryo drete. Ba shtop Lot, ba llëbo, ba walëga, ba nopga uunkong, e döra eni.

Melquisedec tjlokwo lono beno pjlu Abram kong

¹⁷ Quedorlaómer, pjlungga löng ba shwo lëkong li, e zana pjir ga Abram bojono tek iröng obi. Öötong shäng Save sdamyo ga Sodoma so pjluo opshino jek ba wlokrë irbo. ¹⁸ Dömer shäng kjlara ko Melquisedec. E Salem so pjluo. E omwlokrjono bakoe. E syöshtaga Sbö Tjwlö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko. Eshko ga pjlung shosho suk pjir shira, twara Abram kong, kjilgwö bo dyo dbo ara tjok. ¹⁹ Ga tjlëno beno pjlu ba kong. Tjlë ga «Pja kjimte Sbö Tjwlö Kësbangyorë ara.

E kjok uunkong shäryaga.

²⁰ Pja kjimta,
bop moskwoga iara beno tjeng bop wloshko,
ga zanop song erä.

E kjishko ga e poshrëy kësbang iyado» le.

Eni ga llëbo wlëna Abramdë kës li shtara äär ba sakyo (10) go, ba sakyo (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara beno Melquisedec kong.

²¹ E irgo ga Sodoma so pjluyo tjlē Abram kong ga «Llēbo uunkong dörop kjwe ber tjeng bop kong ga pjlú, gueniyo bor nopga kjwera twos bor kong irông obi» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjlēno Jehová kong jlökoyo. E Sbö Tjwlō Késbangyo. E kjok uunkong shāryaga. ²³ Loror ba kong jlökoyo ga llēye bopoya kjrē llēm, trer kjwara llēm, drepkwota pjrikklo pjlara llēm bakoe. Eni ga llono ga tja llēbo ara wleni ga twaga pjarē bor kong lēp ga äe. ²⁴ Llēye woydēr ber bor kong llēm, dli uara bor nopgarē li döe. Gueniyo ga domerga bor yorkaga Aner, Escol, Mamré, kjwepga wle kongda llēbo twos kjrina kjrinae» le.

15

Jehová tjlökwo twono Abram kong, beno iyado wlo

¹ E irgo ga Jehová weno shäng Abram kong yoshko wleni, ga tjlē ba kong ga «Abram, llēye bangkjrep llēme. Tja bop wlikaga. Llono ga pja iēr ber tjwlō ara. E kjishko ga llēye bangkjrep llēme» le.

²⁻³ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jehová, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjlúe. ¿Tja ber tjwlō ara llēno? Miydēp pjlú ga tja wapga drete. Tja kong wapga tworop llēme. E kjishko ga tja wolonoshko ga bor llēbo uunkong ber bor parkaga tjwlēk shäng pjir wleniyo ko Eliezer kong. E bor pjeyo llēm, e Damasco so» le.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Bop llēbo uunkong ber ba kong llēm, e ber bop wa domer onmo li kong» le. ⁵ Eshko ga Abram söra jek kjoko, ga tjlē ba kong obi ga «Kjok dogo is yōtso. Dbala shtozong, shtēp ga pjlúre ip wlo. Bop tjēyo tek ber bop irgo li ber trāk llēm kjwani bakoe» le.

⁶ Kuya ga tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Jehovárē beno pjlo bek ba bokso. ⁷ Ga tjlē ba kong ga «Jehová li tja. Pja shiror tek Caldea so kjokyo ko Ur li dwayo, kjok ère twēr ber bop kong wlo, kjok ère twēr ber bop tjēyo tek ber bop irgo li kong wlo bakoe» le.

⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga Jehová, ¿kjok ère ber bor kong jlökoyo miydēr sorē?»

⁹ «Öng tek sös bor kong kop eni: söglā popga wapga llēm obi wleniyo kjlara, shwling ushko so popga kjlara, öng wlēp ushko so wllēngglā kjlara, mya jikong mikblo lu pjloglo mya döe. Dunggwwo tek sös kjwo pjok oblē oblē bako, kjwara kēsbang wleniyo, kjwara chirawa wleniyo» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga llēbo rokara li söra uunkong Jehová kong. E irgo ga zrōra, sho shora wok, ga iara tjeng èng gomyo. Dunggwora shora llēme. ¹¹ Ba öng sho shora, iara tjeng lishko ga lā tjwe lok trāk llēm ba kjing go, gueniyo shgawe Abramdē shäng eshko. ¹² Kjok ro zar wleni ga Abram sjeno, opbuno, ga pono rong anmoyō. Buk pēshko ga İya yoshko go ga kjok ro beno yēt, ga bangkjrrara ara.

¹³⁻¹⁵ Eshko ga Jehová tjlē ba kong ga «Pja äär tjlablashko, ga pja wolon döroshko ga pja sök wlēp iyado. Gueniyo ga lēr bop kong jlökoyo ga bop tjēyo tek ber bop irgo li äär löng kjok shto oblē. Eshko ga ber löng parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo, ga bokrotkēba, ga opshik ga ä, äär jong lu pjloglo sak dbāw pjloglo pkēng (400). Gueniyo ba bokrotkagaga li, e shdungga tjarē. Bop tjēyoga opshik ey dwayoshko ga llēbo tjeng kēs li söya lok jek ba tjok pjire.

¹⁶ Eeri ga amorreoga löng kjok ère kjing go, llēbo owa shārye lok ara, gueniyo llēbo owa shārye löng li äätē ba dbo go llēm obi. E kjishko ga bop tjēyoga tjwe

iröng maling llëme. Lu äär p̄jloglo sak dbäw p̄jloglo pkëngshko (400) ga bop tjëyoga tjwe löng kjok ëreshko iröng obi» le.

¹⁷ Kjok ro zoktongshko ga kjok ro beno yët erä. Eshko ga sbi weno pjang kjwara, roshko yô sho tur jonge. Kjør weno pjang bok kjwara dbo go iök pjë jong ri rie. Pjöyikong jëk'lok ba öng sho shora tjengli tjrëko. ¹⁸ Eshko ga Jehovahä tjlë Abram kong ga «Tjilökwo twër bop kong, ber iyado wlo. Kjok ëre twër bop tjëyo tek ber bop irgo li kong, tek Egipto diyo dwayo äär jong Eufrates diyo kësbang li go. ¹⁹ Eeri ga kjok ëre, e quenitaga kjokyo, Cenaz tjëyoga kjokyo, cadmoneoga kjokyo, ²⁰ Het tjëyoga kjokyo, ferezeoga kjokyo, refaitaga kjokyo, ²¹ amorreoga kjokyo, Canaán so kjokyo, gergeseoga kjokyo, Jebús so kjokyo bakoe» le.

16

Agar, ba wa Ismael

¹⁻³ Abram sök Canaán kjokyo'lu p̄jloglo sak kjwarashko (10) ga ba boy Saray wapga llëm obi. Gueniyo ga walë Egipto so shäng kjlara ko Agar, e Saray parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo.

Pjlara ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Tja kuzong. Jehovahä kjishko ga tja kjrong. E kjishko ga rokër bop kong ga pja pë Agar tjok. Ba kjishko ga tja wapga tjok kjwe» le.

Kuya ga «jölö» le ba kong.

Eni ga Agar twara Abram kong, pë ba tjok wlo. ⁴ Eshko ga pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llëme. Eshko jek lëkong ga ba p̄jlu Saray bangkjre ame.

⁵ Eni ga Saray tjlë ba lanma kong ga «Bop kjishko ga tja bangkjre ame! Twak tjarë bop kong, bop boy wlo. Era wloshko dörö kjishko ga wotjlik ga e tjwlö ara, bor kjinmo le. Eey diktong li ë, pjare, de tja miydaga ber Jehovahä» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja kuzong. Bop parkaga li shäng bop wloshko. Llëye shäryëp woydë ba tjokli miydaga ber pjarë» le. Eshko jeklëkong ga Agar bokrotke Saraydë ara.

E kjishko ga töktong to ey dwayo. ⁷ Jëk shäng kjok dogro no llëmshko ga öötong woshtë sök di bäng buk kjwara li zlong bäng, e buk irbo jek jong äär Sur kjokyo'li sor go. Eni ga wlëna Jehovahä parkaga kjok dogo so lirë* sök eshko.

⁸ Ga tjlë ba kong ga «Agar, ¿pja tek kjone dwayo? ¿Pja to kjone?»

«Tja to shäng bor sogo Saray töywë» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom jek bop p̄jlu Saray ushko iröng obi. Llëye le bop kong li kolozong» le. ¹⁰ Ga tjlë ba kong obi ga «Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëme.

¹¹ Pja shäng kjlaraso llëme.

Llono ga pja wa buk kjlara domer,
e koiëp Ismael,†

pja woydë ara li miyde Jehovahä p̄jir kjishko.

¹² Bop wa, e ber shäng tjëkso llëm,

sëgro äya kjloshko so wleni.

E ber nopga uunkong moskwo.

Eey wotjlik p̄jlú ba kong llëme.

E ber shäng ëngkjwë ba pjeyoga tjok iyado» le.

* **16:7** Jehovahä parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde. † **16:11** Hebreo tjlökwo Ismael, e kuya Sbörë loklo.

¹³ Kuya ga wotjlik ga «Tja İna Sbörë, ga tja sök së obi» le. E kjışhko ga Jehovah, e tjılëno ba tjokli kowara Sbö, Bor İga. ¹⁴ E kjışhko ga di bäng buk Cades kjokyo, Béréd kjokyo, e tjrëko li kowëba Sbö Sök İyado, Bor İga li di bäng.

¹⁵ E irgo ga wa buk kjlara domer, ga koiara ba data Abramdë İsmael. ¹⁶ Eshko ga Abram lu pjloglo sak kjwong kjingsho tjer (86).

17

Sbö tjłökwö twono Abraham kong, beno İyado wlo

¹ Abram lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkawshko (99) ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjılë ba kong ga «Tja ëre Sbö, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlıe. Tja kolozong. Pja jëk pjlo bek bor bokso bakoe. ² Tjłökwö twër bop kong, ber İyado wlo, ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le ba kong.

³ Kuya ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga Sbö tjılë ba kong ga ⁴ «Tjłökwö twër bop kong, ber İyado wlo li eni: Pja ber tjëyoga ara data. ⁵ Ga eeri jek lëkong ga pja ko ber Abram* ame. Pja ko ber Abraham† shara, pja ioror beno tjëyoga ara data kjışhko. ⁶ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme. E tjrëko pjłupga wen. Epga ber löng tjëyoga oblë oblëe. ⁷ Tjłökwö ëre twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe. Tja bop Sbö İyado, tja ber ba Sbö İyado bakoe. ⁸ Pja sökshko li ko Canaan. Pja kjok ëre so llëm, gueniyo kjok buk kës ëre twër ber bop kong İyado wlo, epga kong bakoe. Ga tja ber ba Sbö İyado» le.

⁹ Ga tjılë Abraham kong obi ga «Tjłökwö twër bop kong li shäryos eni İyado. Bop tjëyo tek ber bop irgo li omshäryë eni bakoe. ¹⁰ Tjłökwö twër bop kong, ber İyado wlo li ber eni: Domerga löng bomi tjok kjlobi li ber löng doyo jyä tak pjire. ¹¹ Eni ga bomi chimkwö dbo kwota zëmi tas, e ber tjłökwö ëre kjroromi jlökoyo li jyäglö. ¹²⁻¹³ Eeri jek lëkong ga chidaga domerga wen tjeng bomi tjrëko kjlobi li äar dbar kjwongshko (8) ga doyo jyä tëmi pjir eni, bomi wapga, bomi parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo li wapga bakoe. Bomi parkagaga tjwłënomi shto oblë so kong li doyo jyä tëmi pjir bakoe. Pjây domerga doyo jyä të uunkong. Ba jyäglö ëre ber pjang bomi sho go İyado, tjłökwö tworor bomi kong li dik. ¹⁴ Eye doyo jyä të llëm ga ber sök bomi tjok ga äe. Eni wleni ga tjłökwö tworor bomi kong li shäryara llëm kjışhko ga ichozı bomi shwoy dwayo» le.

¹⁵ Eshko ga tjılë ba kong obi ga «Bop boy kjwe ko ber Saray ame. Eeri jek lëkong ga ko ber Sara shara. ¹⁶ Llëbo shäryër ber pjlı ba kong. Bop kong wa twër kjlara domer ba tjok. Sara, e ber tjëyoga ara mekë. Ba tjëyo tek ber ba irgo li tjrëko pjłupga wen» le.

¹⁷ Kuya ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ga jar jenge. Wotjlik sök ga «¿Domer luyo sak dbaw (100) ga data sorë? ¿E ga Sara luyo sak shkaw (90) ga wa tjok sorë?» le. ¹⁸ Eni ga tjılë Sbö kong ga «Rokër bop kong ga tjłökwö tworop bor kong li twos İsmael kong dey» le.

¹⁹ Kuya ga tjılë ba kong ga «Llëme. Loror bop kong ga bop boy Sara, e llono ga wa buk kjlara domer. E koiëp Isaac. Tjłökwö tworor bop kong, ber İyado wlo li shäryër ber ba kong, ber ba tjëyo tek ber ba irgo li kong bakoe. ²⁰ Pja syöshtë sök İsmael kjışhko li kuror, ga kjimtër bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li

* **17:5** Hebreo tjłökwö Abram, e data tjwłö ara loklo. † **17:5** Hebreo tjłökwö Abraham, e tjëyoga ara data loklo.

iër ber shdär träk llëme. Ga iër ber tjëyo kësbange. E tjrëko pjilupga wen doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²¹ Gueniyo ga lu pjlara go ga pjây wa buk kjlara domer ko Isaac. Tjlokwo tworor bop kong, ber iyado wlo'li, e ber ba kong eröe» le.

²² Sbö tjlëno ba kong pjir ga opshino to ey dwayo. ²³⁻²⁷ E dbaryo ga domerga löng ba ushko li doyo jyä tara Abrahamdë uunkong, ba wa Ismael, ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo weno tjeng ba ushko, ba parkagaga tjwlëna shto oblë li bakoe. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak shkaw kjingsho shkaw (99), ba wa Ismael lu pjloglo sak kjwara kjingsho mya (13). Domerga li doyo jyä tara uunkong, lara Sbörë ba kong sorë li eni.

18

Domerga tjwe löng doglo mya Abraham pjlok

¹ Dbar kjwara ga Abraham sök Mamré kjor kësks lok lishko, ba u zlong bäng. Eni ga dlo dluw wleni ga Jehovah weno shäng ba kong. ² Iya jekdo ga domerga bë löng ba zlong bäng doglo mya. Sök li kojono maling ba wlojkrë, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go, ³ ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjây brik maling llëme. ⁴ Kumi ga pjlu wleni ga tja di rokë bomi kong, pjây dre shkwe e go wlo. Pjir ga pjây woshtë wop tjok kjor ère dorko. ⁵ Pjây löng töshko. Pjây brikdë llëm obi ga pjây sën, pjây jëk ga dbo tjok wlo. Pjây shrono bor ik kjishko ga tja wopjluë. Bor u ère bomipjôy bebi» le.

Kuya lok ga «Pjluë» le lok ba kong.

⁶ Eni ga Abraham opzrëno jek ba u roy, ga tjlë Sara kong ga «Pjlung sho kjros bayo eeje. Sho llrus, ga suzong. ¡Shäryos malinge!» le. ⁷ Lara eni ga opshino ey dwayo, ga jek öötong shäng ba sögla tjeng lishko, shara kjlara pjlu wleniyo, twara ba parkaga kong, poshäryë jekdo wlo. ⁸ Eni ga dli li poshäryara pjir ga söra, twara Abrahamdë ba kong lok, ue lok wlo. Öng nä dyo, öng nä dyo shor, e twara ba kong lok bakoe. Ië löng kjor dorko wopro ga e shäng ba dë.

⁹ Iono lok pjir ga tjlë lok ba kong ga «¿Bop boy Sara kwonllo?»

«Shäng kjweshko, kjër roy» le ba kong.

¹⁰⁻¹³ Domerga doglo mya li, kjlara, e Jehovah. Tjlë Abraham kong ga «Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

Kura Sararë kjër pjlor go, ba lanma kokso lëkong. Eshko dbaryo ga Abraham tjlabla, Sara bakoe. Ga Sara, ba dbar mokyo iya ame. E kjishko ga jar jong, ga wotjlik ga «Tja tjlablae. Bor lanma tjlabla bakoe. ¿Tja wa tjok sorë?» le.

Jar shäng li kuya Jehovahë ga tjlë Abraham kong ga «¿Sara jar ega? ¿Tjlabla kjishko ga wa tjok ga äe lere? ¹⁴ ¿Llëbo kjang, shäryako llëm Jehovah kong tjokde? Lu pjlara go ga pja in tjwe obi. Eshko ga Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän» le.

¹⁵ Kuya Sararë ga bangkjrara ara, ga tjlë ga «Tja jatong llëme» le.

«Miydër pjir ga pja jatong» le Jehovahë ba kong.

Abraham lano Jehovah tjok Sodoma kjokyo kjishko

¹⁶ Iono lok pjir ga irbo shano to Sodoma kjokyo, ga wlobyara Abrahamdë irbo. ¹⁷⁻¹⁸ Eshko ga Jehovah wotjlik ga «Abraham ber tjëyo kësbang, dbo ara data. Tja tjlëno ba kong jlökoyo ga ba kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. E kjishko ga llëye shäryër li lër ba kong dey. ¹⁹ E kjrator nopga

uunkong tjréko, ba tjëyo tek ber ba irgo li pīya bor kolë wlo, jëk löng bëy wlo. Eni ga llëye loror li shäryër uunkong. Kjrörör parkë shäng bor tjok e kjīshko» le.

²⁰ Eni ga Jehová tjlë ba kong ga «Sodoma sopga, Gomorra sopga, e roy owa. Kur ga llëbo shärye löng owa li, e kësbang anmoyö. ²¹ E kjīshko ga tja jongya eshko roy kuror owa li jlöre ik wlo. Eni llëm wleni ga miydër eshko» le.

²² Eshko ga domerga do pjök ba pjloga li jer Sodoma kjokyo, gueniyo Jehová beno shäng Abraham tjok obi. ²³ Wop tjok ga Abraham tjlë ba kong ga «¿Nopga owa li tjréko nopga pjlo bek tjok wleni ga pjip uunkongde? ²⁴ ¿Kjok eshko nopga kjwe löng pjlo bek sak shkëng (50) wleni ga pjip jek enire? ¿Zröp nopga owa löng li tjokde? ²⁵ Nopga pjlo bek shdum nopga owa li tjok ga äe. Nopga pjlo bek llgwep nopga owa li dik ga äe. Rokër bop kong sira ga shäryëp eni llëme. Pja nopga löng kjok ère kjing go li llgwegä. Miydër ga pja kjok llgwep beke» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sodoma sopga wlënor pjlo bek löng sak shkëng (50) wleni ga epga kjīshko ga shdun llëme» le ba kong.

²⁷ Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Tja jnep kësbang, pja bangkjrër llëm wleni. Pja Shö, tja domer. Tja domer song, tjwlö llëme. ²⁸ Kjwe shkëng (5) obi äär sak shkëng (50) wlo. ¿Shkëng (5) kjīshko ga kjok pjip jek enire?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Wlënor pjlo bek löng sak pkëng kjingsho shkëng (45) wleni ga shdun llëme» le.

²⁹ Eshko ga tjlë obi ga «Wlëp tjeng sak pkëng (40) erö dikjoyoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pkëng (40) li kjīshko ga shdun llëme» le.

³⁰ Eshko ga tjlë ga «Rokër jek bop kong obi ga pja iirkë bor kong llëm, rokër bop kong ara li kjīshko. ¿Wlënop tjeng sak mya (30) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak mya (30) li kjīshko ga shdun llëme» le.

³¹ Eshko ga tjlë obi ga «Tjlapga, pja bangkjrër llëm wleni. ¿Wlënop pjlo bek löng sak pjök (20) erö wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak pjök (20) li kjīshko ga shdun llëme» le.

³² Eshko ga tjlë pjlara obi ga «Tjlapga, pja iirkë bor kong llëme. Kjakrokër bop kong pjir ère döe. Pja barwër ame. ¿Wlënop tjeng sak kjwara (10) wleni ga llëye shäryëp?»

Kuya ga tjlë ba kong ga «Epga sak kjwara (10) li kjīshko ga shdun llëme» le ba kong.

³³ Jehová tjlëno ba kong pjir ga to ey dwayo, ga Abraham jek ba ushko iröng obi.

19

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e pjira Jehováre

¹ Kjok ro zar jekshko ga Shö parkagaga kjok dogo so do pjök li jek öötong löng Sodoma kjokyo. Ga opzrëno jek kjok li roshkoshko ga Lot sök eshko. İya sök ga kojono ba wlokrë, ga kjök tono, kjujono bokdo kjlay klung go, ² ga tjlë ba kong ga «Tjlapgaga, rokër bomi kong sira ga pjäy ber löng bor ushko shkër kjwara. Bor u, e bomipjöy bebi. Eshko ga pjäy dre shkwë ga pjläe. Pjäy brik bong, kjok shröngto jä» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Llëme. Tjawa ber löng kjoko dey» le.

³ Gueniyo «Shji to ushko» le ba kong kjër kjishko ga to jek lok ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga sëna dli owa llëm, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm bako, ga uara lok.

⁴ Löng poydë llëm obishko ga domerga Sodoma so öötong löng eshko uunkong, kësks chila, ga Lot u kopjrina lok pjiribrie. ⁵ Eshko ga öö le lok Lot kong, tjlä ga «iDomerga tjeve löng luna bop ushko yë kwonllo? iShis borwa kong kjoko! iTjawa pë woydë ba tjok!» le.

⁶ Kuya Lotdë ga opshino jek kjoko, lan ba tjok wlo, ga u bäng bängzara tuk, ba kokso lëkong. ⁷ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong ga llëbo owa shäryëmi eni llëme. ⁸ Tja wapga walëga tjeng do pjök, domerga miydoydë llëm obi. Epga twotë bomi kong dey. Llëye shäryëmi woydë ba tjok li miydaga ber pjäydë. Gueniyo rokër bomi kong sira ga domerga lëmi li maga tjarë kjishko ga kong llëye owa shäryëmi llëme» le.

⁹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «iPja opkjos ëre dwayo! Pja na so llëme. Tjawa ichëp woydë kuzong ga pja kong llëbo owa shäryërwa, llëbo owa shäryërwa ba kong lok li kjinmo» le lok ba kong eni, ga jek ri ri ba kjing go, u bäng li dloya wlo.

¹⁰ Gueniyo ga Lot wlikara domerga löng ba u roshko lirë, shira jek u roy, ga u bäng bängzara tuke. ¹¹ Eshko ga domerga löng kjoko li iara lok uunkong beno löng kjok igö llëme. Eni ga u bäng wlëya lok ga drete.

¹²⁻¹³ Eshko ga domerga do pjök li tjlä Lot kong ga «Sodoma sopga ëre llëbo shäryë löng owa anmoyö, ga roy öötong Jehovahä sök kjok dogo li kong. E kjishko ga tjawa ichara kjok ëre pjik. Pja opshis na dwayo, pja nom pjolae. Pja pjeyo öblë na tjok ga jek sös bop tjok uunkong, bop wapga, bop kwosga, bop pjeyo öblë tjeng kjok ëreshko bako, kjok ëre pjirwa kjishko» le.

¹⁴ Eni ga Lot opshino jek ba kwosga ïni rokë, tjlä ba kong ga «Kjok ëre pjiya Jehovahä. E kjishko ga pjäy wlëp llëme. Pjäy tökzong pjolae» le.

Gueniyo tjlökwö kjrara lok llëme. Wotjlik lok ga «Shäng tjötoro» le.

¹⁵ Wëshko kjok shröngto ga Sbö parkagaga kjok dogo so li tjlä Lot kong ga «Pja kojös maling, bop boy, bop wapga walëga do pjök, e jek sös bop tjok. Llëm ga kjok ëre shdunwashko ga pjäy wolon jek kjok ëre sopga tjok» le.

¹⁶ Gueniyo ga Lot wor kuzong ga shara lok ba orkwo go, songe le Jehovahä kjishko. Shäryara eni ba boy, ba wapga tjok bakoe. Eshko ga shira lok kjok eshko dwayo, wolon llëm wlo. ¹⁷ Shira lok pjir ga kjlara tjlä ba kong ga «Pjäy zronzong. Iröng ïmi llëme. Pjäy slan kjok ëreshko llëm bakoe. Pjäy tökzong dlup lëkong, pjäy wolon woydë llëmda eni» le.

¹⁸ Kuya Lotdë ga tjlä ba kong ga «Llëme. Tjlapgaga, ¹⁹ tja kjimtoromi ara. Pjäy pjlu bor tjok. Tja shiromi kjishko ga tja sök së obi. Gueniyo ga tja tök dlup go ga äe. Kjok pjimishko ga tja doshaya irbo, ga tja wolon. ²⁰ Ereshko kjok buk chira kjrina soye. Tja jek äär eshko ga pjlu. Tja ichozï jek eshko, tja ber sök së obi wlo. iïmi ga chirawa jlö llëmdo?» le.

²¹ Kuya lok ga kjlara tjlä ba kong ga «Pja kuror. Llëye rokorop bor kong li shäryër eni. Kjok buk lëp li pjir llëme. ²² Pja jëkzong maling kjweshko. Pja äätë kjweshko llëm obishko ga llëye shäryër ga äe» le.

Kjok buk eshko chira li, e kowaraba beno Zoar* e kjishko.

²³ Lot äär shäng eshko ga kjok shröng tjän. ²⁴ Eshko ga akkwo ko azufre lonno ter iök, shrono shunyo wleni, ichara Jehovahä ter kjok dogo dwayo lon

* 19:22 Hebreo tjlökwö Zoar, e chira loklo.

Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo, e kjing go wlo. ²⁵ Eni ga kjok eshko pjitong dret, nopga löng eshko kjlobi li wolono dret, llëbo tjeng së eshko kës li pjitong beno dret bakoe. ²⁶ Lot boyda tek shäng ba irgo, ga iröng İya yalerbo ga posgono beno shäng dlungna akyo.

²⁷ Wëshko kjok shröngto ga Abraham jek öötong shäng lano Jehovah tjak bäm go lishko, ²⁸ ga İya ga sdam kjwang jikong pjë jong träk llëm obi äar jong Sodoma kjokyo, Gomorra kjokyo bebi. Beno yöbor erä. ²⁹ Lot sökshko sdamyo pjira Sbörë eni. Gueniyo Abraham woyoshrara kuzong ga Lot shira kjok pjira lishko dwayo.

Moab tjëyo, Amón tjëyo, e weno sorë

³⁰ E irgo ga Zoar sogga bangkjrara Lotdë ara kjishko ga opshino jek shäng dlup shwo lëkong, ba wapga walëga do pjök li tjok, ga beno löng guëng jong ööng kjwara eshko li roshko. ³¹ Pjlara ga ba wa këguëyo tjlë ba lëng kong ga «Bi data kjwe tjablae. Kajok kjwang jikong ga oba orkwosmok İyado. Gueniyo jishko ga domerga shji orkwosmok ba tjok wlo drete. ³² Kjweri nelötkëy, shji pë ba tjok wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³³ E shkëyo ga kjilngwo bo dyo dbo ara twara ba data kong. Nelötkono ga Lot wa bäm İyo pono ba tjok. Gueniyo nelö kjishko ga to miydara llëme.

³⁴ Wëshko ga Lot wa këguëyo tjlë ba lëng kong ga «Tja kuzong. Luna shkëyo ga tja pono bi data tjok. Eeri shkëyo ga nelötkëy jek obi, pja pë ba tjok shara wlo, shji wapga shdär jek këgong wlo» le. ³⁵ E shkëyo ga nelötkara lok jek obi, ga Lot wa mite pono ba tjok shara. Gueniyo to miydara llëm obi.

³⁶ Eni ga Lot wapga li beno löng kjaraso llëm, ba data li İ. ³⁷ E irgo ga ba wa këguëyo wa buk kjlara domer, ga koiara Moab. E beno Moab tjëyo data. ³⁸ Ga ba lëng wa buk kjlara domer bebi, ga koiara Ben Amí. E beno Amón tjëyo data.

20

Abraham, Abimélec

¹ E irgo ga Abraham wlo opshino Mamré kjokyo dwayo, to jongya jong Néguev kjokyo. Eshko ga beno löng Guerar kjokyo, e buk Cades kjokyo, Sur kjokyo, e tjrëko. ² Äär löng eshkoshko ga ba boy Sara, e ba dor le uunkong kong. E kjishko ga Guerar so pjluyo Abimélec no ichono Sara wlokjre, pë ba tjok wlo le. ³ Eshko ga Sbö tjlë Abimélec kong yoshko ga «Walë sörop kjwe orkwosmok shäng pjire. E kjishko ga pja wolon» le.

⁴ Eshko ga poydë ba tjok llëm obi kjishko ga tjlë Sbö kong ga «Tjlapga, zëye llëbo owa shäryoydë llëm ga pja wotjlik ba zrökde? ⁵ Abraham tjlëno bor kong ga “Walë kjwe bor dor” lara. “Kjwe bor sing jlöe” lara walë lirë bakoe. Eni ga tja opshäryë shäng pjlú bop bokso lër eni bor pjlúshko, llëye owa shäryotë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër pjlú ga pja opshäryë shäng pjlú bor bokso lëp eni bop pjlúshko jlöe. E kjishko ga pja ichoror ba porwë llëm, llëbo owa lër li shäryëp llëm wlo. ⁷ Walë kjwe to twëp ba lanma kong iröng obi. Domer, e bor tjlökwo laga. E kjishko ga syöshtë bor kong bop kjishko, pja wolon llëm wlo. Gueniyo twëp ba kong iröng llëm ga lër bop kong jlökoyo ga pja wolon, bop pjeyoga uunkong wolon bakoe» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga ba dboryagaga rokara ba shwoy, ga yoİno sorë ga lara ba kong pjire. Kuya lok ga bangkjrara ara. ⁹ E irgo ga Abraham rokara

Abimélecdé ba shwoy, ga tjlé ba kong ga «¿Lléye shäryorop borwa kongdo? Tja jéktong bëy bop tjok. Gueniyo tja ichorop llébo owa shäryé, bor nopga ichorop llébo owa shäryé bakoe. E shäryako lléme. ¹⁰¿“Kjwe bor dor”lêp bor kongshko ga pja wotjlik shäng lléro?»

¹¹ «Tja wotjlino ga kjok ére sogpa Sbö bangkjré llémdo loror, ga tja zröya lok bor boy kjwe kjishko. ¹² Jlökooyo ga kjwe bor dor, bor data wa, gueniyo bor meké wa lléme. Tja orkwosmono ba tjok ga pjlu e kjishko. ¹³ “Pja opshis bop data ushko dwayo” lara Sböré bor kongshko ga tja tjlé bor boy kong ga “Tja kjimtêp sira. Shji äar kjone pogo ga tja bop sing lêp eni” lér ba kong» le Abrahamdë eni.

¹⁴ Eshko ga ba boy Sara twara Abimélecdé ba kong iröng obi. Öng ushko so, sögla, domerga parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo, waléga parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo, e twara ba kong bakoe. ¹⁵ Ga tjlé ba kong ga «Kjok ére izong. Woydêp ara kjone dey ga kjros, pja ber sök eshko wlo» le. ¹⁶ Ga tjlé Sara kong ga «Llébo tworor bop sing kong kjwe tjwlö dbur sho pjublün kjwo sak dbäw dbäw (1,000). Tworor ba kong, pja llébo owa shäryono llém miydëba e go wlo, pja ber pjlu nopga uunkong ére bokso wlo, pja owa laga ére llém wlo» le.

¹⁷⁻¹⁸ Sara kjishko ga waléga löng Abimélec ushko kjlobi li shduna Jehováré, beno löng waggä ame. Gueniyo ga Abraham syöshstono Jehová kong. E kjishko ga Abimélec poptara Sböré. Ba boy, ba parkaga waléga poptara bako, waggä tjok obi wlo.

21

Isaac bukshko dbaryo

¹ E irgo ga llébo shäryara Jehováré pjlu Sara kong, lara soré li eni. ² Abraham tjlablashko ga Sara beno shäng kjlaraso lléme. Lara Sböré dbaryo lishko ga wa buk kjlara domer, ³⁻⁵ ga koiara ba dataré Isaac. Eshko ga Abraham lu pjloglo sak dbäw (100). Öötong dbar kjwongshko (8) ga chida doyo jyä tara, lara Sböré ba kong soré li eni.

⁶ Eshko ga Sara wotjlik ga «Tja iara Sböré jar. Ga tja wa tjok miydaraba ga oba jar wopjlu bor tjok bebi. ⁷ ¿Tja wa tjeng Abraham tjok kjlara laga éro? ¡Tjlabla ëmdë ga izong! Ba tjok ga tja wa buk kjlara domer» le. ⁸ E irgo ga Isaac kunoe. Nä döra dbaryoshko ga dli shäryara ba dataré kësbang, ba poshrëkklo.

Agar, Ismael, e ichara Abrahamdë to ba ushko dwayo

⁹ Ismael, e Egipto so Agar li wa Abraham tjok. Pjlara ga shäng tjör Isaac tjok.* İya Sararé ga ¹⁰ tjlé ba lanma kong ga «Bi parkaga tjwlêk shäng pjir wleniyo li ichos jek na dwayo, ba wa kjwe tjok. Pja wolonoshko ga bop llébo tjeng kës ber Isaac kong eröe. Llëye ber bi parkaga wa kjwe kong lléme» le.

¹¹ Kuya ga bangyo ba kong ara, e ba wa bebi kjishko. ¹² Gueniyo ga Sbö tjlé ba kong ga «Pja woydë kjwozir li kjishko llém, bop parkaga kjishko llém bakoe. Llëye roke Sararé bop kong li shäryos eni. Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökooyo eröe. ¹³ Bop parkaga wa li, e bop wa kjishko ga e iër ber tjëyo oblë, kësbang bakoe» le.

¹⁴ Wëshko kjok shröngto ga dli, di, e iara Abrahamdë ba bapkwö roshko, twara Agar kong, ga iara pjang ba kokso. Eshko ga «Pja nome» le ba kong, ga ichara to ey dwayo, ba wa li tjok.

* **21:9** Hebreo tjlökwö ére, e shäng tjör Isaac tjok löklo. E shäng Isaac joywë löklo bakoe.

Kuya ga to jek kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Berseba. Eshko ga jëktong llaw pogo, to jongya shäng kjone miyde llëme. ¹⁵ Ba diwa söra li pjitongshko ga ba wa li iara beno sök tjoksa, kjor chirawa jong eshko li dorko. ¹⁶ Ga wotjlík ga «Bor wa kjwe wolon in woydë llëme» le. E kjishko ga opkwono, sirkeno sök pjola, ga beno sök tjoksa, ga slar trák llëme.

¹⁷ Eshko ga ba wa slar jong bebi. Kuya Sbörë ga Agar rokara Sbö parkaga kjok dogo sorë tjlë ter kjok dogo dwayo ga «Agar, ¿pja oto? Llëye bangkjrep llëme. Bop wa kjloshtono li kura Sbörë. ¹⁸ To kjrëba jeke. Rayëp ber tjoksa ame. Ba tjëyo tek ber ba irgo li iër ber tjëyo kësbange» le. ¹⁹ Di bäng shäryak jong kjwara eshko. E pina Sbörë ba kong. Eni ga jek öötong shäng eshko, ga ba di bapkwono li dlina, ga twara ba wa kong, ie wlo.

²⁰⁻²¹ Ismael kunoshko ga beno shäng kjok dogro no llëmshko kjokyo ko Parán. Eshkoshko ga kjimtara Sbörë. Öötong këguë ga swlë dbuk owa llëme. Ga orkwosmona ba mekerë walë Egipto so tjok.

Abraham, Abimélec, e tjlëno ëng kong jlökoyo

²² Eshkoshko ga Guerar so pjlyo Abimélec öör lan Abraham tjok. Ba ëngkjwaga kägäyo ko Ficol, e söra öör ba yorkë. Öötong löng eshko ga Abimélec tjlë Abraham kong ga «In ga llë pogo shäryëp ga pja kjimte Sbörë ara. ²³ Woydër ga eeri dbaryo ga los bor kong jlökoyo Sbö bokso ga llëye owa shäryëp bor kong llëm, bor tjëyo tek ber bor irgo li kong llëm bakoe. Pja na so llëm, gueniyo pja sök jushkoshko ga tja wotjlino bëy bop kong. E kjishko ga woydër ga shäryëp bor kong eni bako, bor pjeyoga kong eni bakoe. ¿Kurope?»

²⁴ «Jölö. Lër bop kong jlökoyo ga shäryër bop kong eni» le ba kong. ²⁵ Gueniyo ga tjlë ba kong obi ga «Di bäng shäryak jong kjwara botoya. Gueniyo kjrara bop parkagagarë kjishko ga diyo shirwa ga äe» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «E miydër eeri jä liro. Shäryaga ërë miydër llëme. Llëye lopedë bor kong llëme. ¿Eni ga miydër sorë?» le ba kong. ²⁷ Eni ga öng ushko so, sögla, e twara kjlëbö Abimélec kong. E dbaryo ga tjlëno ëng kong jlökoyo beno eni. ²⁸ E irgo ga öng wlëp ushko so popga kjara tjeng dboshko doglo kjäk (7).

²⁹ İya Abimélecdë ga tjlë ba kong ga «¿Öng kjorop tjeng kjwe llëno wlo?»

³⁰ «Woydër ga öng ëre kjrëp, ber bop kong wlo. Miydëp e go ga di bäng shäryak jong ëre botoya» le ba kong. ³¹ Tjlëno ëng kong jlökoyo kjishko ga kjok eshko kowara beno Berseba.†

³² Tjlëno eni pjirshko ga Abimélec sano to jek iröng obi filisteo kjokyo, Ficol tjok. ³³ Abrahamda syöshtono Jehová kong eshko Berseba kjokyo. Jehová, e ko Sbö Sök İyado bakoe. Eshko ga Abraham kjor dgono kjlara ko *tamarisco*, syöshtono eshko kjishko. ³⁴ Ga beno sök filisteo kjokyo lu kop ara.

22

Abraham tjlina Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo

¹ Öötong lu kop ara ga Abraham tjlíya woydë Sbörë, kole jlökoyore miyde wlo. Eni ga rokara, tjlë ba kong ga «¡Abraham!» «¿Llë?, Tjlapga» le ba kong.

† 21:31 Hebreo tjlökwo Berseba, e tjlëno jlökoyoshko di bäng loklo. E kjäk (7) di bäng loklo bakoe.

² Tjlê ga «Isaac, e bop wa kjaraso. E woydëp ara. Sös Moria kjokyo. Pja äär eshko ga zröp, ga sho sup, pjë dret bor poshrëkkïo, dlup jong kjone pin bop kong li goshko» le.

³ Wëshko kjok shröngto ga kojono, öng so kwomgla kjoyo dre töshko poshäryara, wlarglo iara ba kjing go. E irgo ga löng zara, ber Sbö poshrëkkïo li sho suya wlo. Pjir ga söra to ba wa tjok, ba parkagaga do pjök tjok bakoe. Eni ga jek kjok kjone lara Sbörë ba kong lishko. ⁴ Jëktong lok dbargwo mya ga İya pjola dwayo ga kjok lara li ber buk wëläe. ⁵ Eshko ga tjlê ba parkagaga kong ga «Pjäy ber löng na borwa koshë, bor öng tjok. Tja jek këgong kjwozir ère tjok. Sbö poshrërorwa pjir ga tjawa tjwe iröng obi» le.

⁶ Eshko ga ba löng li iara ba wa dbopdo. Sögïo, iök, e shara, söra jek ba tjok bakoe. Jek löng irbo bäng goshko ga ⁷ Isaac tjlê ba kong ga «¡Data!»

«¿Llê?» le ba kong.

Tjlê ga «¿Shji löng tjok, iök tjok, gueniyo öng ushko so llgwoklê wleniyo suy wlo li sök kjone?»

⁸ «Twe Sbörë bi kong dani» le ba kong.

Eshko ga jëktong lok jek këgong. ⁹ Öötong lok kjokyo kjone lara Sbörë lishko ga Abraham akkwo töno dlwü eng kjing go kjóksško, ga löng iara ba kjing go. Pjir ga ba wa orkwo pjirira, dre pjirira, ga poyona buk löng li kjing go. ¹⁰ Eshko ga sögïo kjarara ba wa zröya wlo lëshko ga ¹¹ Jehová parkaga kjok dogo so li* tjlê ter kjok dogo dwayo ga «¡Abraham! ¡Abraham!»

«¿Llê?, Tjlapga» le.

¹² Tjlê ga «Bop wa kjwe wëyë. Llëye owa shäryëp ba kong llëme. Miydër ga Sbö hangkjërëp jlökoyo, bop wa kjaraso kjwe kiyokorop bor kong llëm kjishko» le ba kong.

¹³ İya iröng ga öng wlëp ushko so wlënggïa llgwïna sök kjlara ba sjö go, kjor kowo tjrëko. Eni ga shara, zröra, sho sura, pjono dret Jehová poshrëkkïo, ba wa li äska.

¹⁴ E irgo ga kjok eshko kowara beno «Llëbo unkong, e twaga Jehováre.» E kjishko ga eerishko ga oba tjlê ga «Jehová dlupyo go ga shji llëye llëm ga twe Jehováre bi kong» lëba eni.

¹⁵ Eshko ga Jehová parkaga li tjlêno ba kong ter kjok dogo dwayo jek obi.

¹⁶ Tjlê ga «Jehová tjlê ga “Bop wa kjaraso kiyokorop bor kong llëm kjishko ga lër bop kong om go jlökoyo ga ¹⁷ pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe. Epga ber löng kjok kjone pogo ga ba moskwoga zäya song İyado. ¹⁸ Tja kôlorop kjishko ga tjëyo löng kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër bop tjëyo li kjishko” le Jehováre bop kong» le Jehová parkagarë ba kong eni.

¹⁹ Kura pjir ga to tek iröng obi ba wa tjok, ba parkagaga beno löng lishko. E irgo ga opshino to iröng Berseba kjokyo ba tjok. Ga beno sök eshko.

Najor wapga

²⁰⁻²³ Öötong dbar kop ara ga roy shrono Abraham kong ga ba kjlara Najor wapga tjeng ara. Wapga tjeng domerga doglo kwong (8) ba boy Milca tjok. Ba wa domer häm İyo ko Uz, e irgo Buz, e irgo Quemuel. (Quemuel, e Aram data.) E irgo ga wapga tjeng domerga ko Quésed, Jazó, Pildás, Yidlaf, Betuel. (Betuel, e Rebeca data.)

* **22:11** Jehová parkaga kjok dogo so le li, e Sbö om go layde.

²⁴ Najor boy oblë ba parkaga wleniyo tjok kjlara ko Reumá. Wapga tjeng domerga obi ba tjok ko Tébjaj, Gaján, Tajás, Macá.

23

Sara wolonoe

¹⁻² Kjuk buk kjrina ko Quiriat Arbá. Eeri ga e ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga Sara lu ino öötong sak dbäw kjingsho sak pjök kjingsho kjákshko (127) ga wolonoe. E kjishko ga Abraham slatong, ba boy li soyopora.

³ Pjir ga opshino eshko dwayo, ga öör jek shäng lan Het tjëyoga tjok. Epga kjok eshko sopga. ⁴ Eshko ga tjëlë ba kong lok ga «Tja na so llëme. Gueniyo rokër homi kong sira ga tja kong kjok soynezī kjrina, bor boy jner ber buk eshko wlo» le.

⁵ Kuya lok ga tjëlë ba kong ga ⁶ «Tjlapga, tjawa kuzong. Pja borwa kong ga tjwlō ara, pjlu wa dik. Bop boy jnes borwa sak pjlu, owa llëm wleniyoshko. Kjakrokëp ë pogo kong wleni ga «jölö!» le bop kong» le.

⁷ Kuya ga kojono shäng, ga kã kujono Het tjëyoga kong. ⁸⁻⁹ Ga tjëlë ba kong lok ga «Lëmi jlökoyo ga bor boy jner ber buk sak jūshko ga pjlu wleni ga tja kjimtëmi eni. Zojar wa Efrón kjok worbo go ga guëng jong ööng kjwara, Macpela kjokyo buk lishko. Woydër ga kjakrokëmi ba kong ga soyneya bor kong. Tjwlō ie kjöm ga tjwlën ba kong eni. Eni ga kjok tjwlënor li ber buk bor kong kjok ëre kjing go» le.

¹⁰ Efrón sök ba pjeyoga tjërko kuzong ga Abraham dboryara, kuya nopga löng eshko kës lirë pjlu wlo. ¹¹ Tjëlë ba kong ga «jllëme, Tjlapga! Guëng jong ööng lëp li twër ber bop kong bop sëngglo, kjok buk eshko li tjok bakoe. Bor pjeyoga kjok ëre so ber löng ba miydaga. Eni ga tworor bop kong bop sëngglo kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹² Kuya ga kã kujono jek obi kjok eshko sopga löng li kong, ¹³ ga Efrón dboryara ba bokshto, tjëlë ga «Tja kuzong. Rokër bop kong sira ga dbur kjros, kjok li äska. E irgo ga bor boy jner ber buk eshko» le.

¹⁴ Kuya Efröndë ga tjëlë ba kong ga ¹⁵ «Tja kuzong, Tjlapga. Kjuk tjwlō dbur sho pjublún kjwo sak dbäw pjloglo pkëng (400), dbur bayo eni. Gueniyo bi kong ga ëre llëye drete. E kjishko ga bop boy to jnep eshko» le.

¹⁶⁻¹⁹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «jölö» le. Eni ga Het tjëyoga bokshto ga kjok li tjwlëna Abrahamdë, dburyo shte löng pjluk jonge. Efrón kjok, e Macpela kjokyo obi, e ber buk Mamré kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong. Eerishko ga Mamré kjokyo ko Hebrón, e Canaán kjokyo obi. Efrón kjok li tjwlëna Abrahamdë, guëng jong ööng li tjok, kjor lok eshko tjok bakoe. E irgo ga ba boy Sara jnena beno buk eshko. ²⁰ Eni ga guëng jong ööng soyneba Het tjëyogarë Abraham kong li beno ba shinmoga jnezlong shtoyo.

24

Abraham boy wlëno Isaac kong

¹ Abraham öötong tjlabla, ga kjimtara Jehovaré llë pogo go iyado. E kjishko ga llëye shäryara kës li beno pjlu. ²⁻³ Pjlara ga ba parkaga shäng këguë wleniyo rokara. E parkë shäng ba llëbo tjeng kës li daga. Tjëlë ba kong ga «Woydër ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Pja kã dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyäglo wlo. Jehová, e Sbö sök kjok dogo, kjok uunkong shäryaga li e. Los bor kong jlökoyo ba ko go ga bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán

so tjok llême. ⁴ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeयोगa löng lishko. Eshko ga kong boy wlêp kjlara, bor pjeযোগa wapga tjrêko» le.

⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Gueniyo kjoglo wlênor li tek woydê bor tjok llêm wleni ga llêye shäryër? ¿Enira bop wa li sör jongya bop kjok, pja to tek dênashko dwayo lishkore?»

⁶ «¡Llême! Bor wa, e söp eshko llême. ⁷ Jehová, e Sbö sök kjok dogo. Tja shira bor data uy dwayo, bor pjeযোগa kjokshko dwayo bakoe. Ga tjlêno bor kong jlökoyo ga kjok ère twe ber bor kong, bor tjêyo tek ber bor irgo li kong bakoe. Ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte kjoglo wlêk kjlara, tek söp bor wa kong wlo. ⁸ Gueniyo kjoglo li tek woydê bop tjok llêm wleni ga pja dôktong tjlökwo lèp shäng li go. ¡Gueniyo ga bor wa jek söp eshko llême!» le.

⁹ Eni ga ba parkaga orkwo iono Abraham kworbo kjing go, ga llêye rokara li lara ba kong jlökoyo. ¹⁰ E irgo ga llêbo wolësowa anmoyô wleniyo kjrara ba kägäyo li ushko dwayo, ga iara beno tjeng öng jèkkïlo sok kèskës doglo sak kjwara (10) kjing go, ga söra to jek Najor kjokyo, e Aram Najarayin kjokyo obi. ¹¹ Öötong shäng kjok li worbo go ga ba öng li iara löng woshtë, di bäng shäryak jong kjwara lishko. Eshko ga kjok sèng, walêga tjwe di shik eshko li dloyo. ¹² Eshko ga syöshono Jehová kong. Tjlê ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja wotjlík pjílu bor kägäyo li kong kuzong ga tja kjimtos sira, llêbo shäryër shäng ère ber pjílu wlo. ¹³ ¡Izong! Tja sök di bäng shäryak jong ère zlong, kjogloga jüshko so tjwe di shik lishko. ¹⁴ Rokër bop kong sira ga tja kjimtos eni. “Tja kong di shis sira, iër wlo” lër kjoglo kong eni ga woydêr ga kjoglo kjrrop bop parkaga Isaac kong li tjlê bor kong ga “Di iozong. Bop öng èmdê ga kong di twêr bakoe” le. Miydêr e go ga pja wotjlík pjílu bor kägäyo kong» le.

¹⁵ Syöshhtë sök obi wopro ga Iya ga Rebeca tek shäng di bapkwö söya jong ba dbopdo. Rebeca, e Betuel wa. Betuel, e Najor wa, ba boy Milca tjok. Najor, e Abraham kjlarayo. ¹⁶ Rebeca, e wolësowa. Shäng kjlaraso, orkwosmoydê llêm obi, domer miydoydê llêm bakoe. Oplongö jer shäng di puk. Ga di bapkwö li dlina ga toe le. ¹⁷ Eshko ga parkaga li jek zron jong ba irgo, doshaya wlo, ga tjlê ba kong ga «Tja sês di sira, iër wlo» le.

¹⁸ Kuya ga di bapkwö li lona töshko, ga tjlê ba kong ga «Iozong, Tjlapga» le. Ga sèna, ga iarae. ¹⁹ Iara pjir ga tjlê ba kong obi ga «Bop öng kjwe èmdê ga kong di shir, twêr, ie lok wlo bakoe. Ie äar bayo kjöm ga eni» le. ²⁰ Jekdo eshko ga ba di li tyara öng di ioklo buk eshko li roshko, ga kjre öör pjíloböso, ina ga äar kjwör ba öng uunkong kong guing.

²¹ E wopro ga Abraham parkaga wojeno sök ba ik, kjing erä. Wotjlík sök jlökoyo ga «¿Tja pak shäryë to shäng li kjimtura Jehovärê beno pjílu lèpde?» le.

²² Ga ba öng di iono pjir ga ne ioklo kjwo shöyïör tjwlö ara shira domer lirë kjwara, ga twara kjoglo li kong, kong orkwo ioklo kjwo shöyïör kèskës tjwlö ara twara ba kong kjwo pjök bako, ²³ ga tjlê ba kong ga «¿Pja data è? ¿Bop data ushko, shto tjokde? ¿Tjawa pè eshko ga buere?»

²⁴ «Tja data Betuel. E data Najor, mekê Milca. ²⁵ Borwa ushko ga shto tjok. Pjäy pè eshko ga pjílu. Bop öng kjwe ië wlo ga tjawa kjlo sho tjok bakoe» le ba kong eni.

²⁶ Eshko ga parkaga li wloktong sök kjöpgwo go, ga Jehová poshrëra. ²⁷ Tjlê ga «Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Pja tjwlö kësbange. Pja wotjlík pjílu

ba kong, ga kjimtëp ara. Tja söröp tek bek irbo bäng äär jong ba pjeyoga löng lishko» le.

²⁸ Eshko ga Rebeca jek zron jong ba mekë ushko, ga llëye shäryono dö li rotara uunkong kong eshko. ²⁹⁻³⁰ Ba sing shäng kjlara ko Labán. Ba dor li ne ioklo, orkwo ioklo lok li ña, ga domer li tjlëno sorë li roy kura. Jekdo eshko ga jek öötong shäng di bäng shäryak jong lishko, Abraham parkaga li wlojre wlo. Öötong shäng eshko ga ña ga domer li shäng di bäng li zlong, ba öng tjok ga ³¹ tjlë ba kong ga «Pjäy tegö. Pjäy kjimtara Jehovärë. Pjäy ber löng kjoko llëme. U wlënor bomi kong tjän. Bop öng kjwe shto wlënor bakoe» le.

³² Kuya ga jek ba tjok ushko. Öötong löng eshko ga Labán tjlë ba parkagaga kong ga «llëbo lok öng kjing go kjwe dözia. Sëzi bakoe. Domerga kjwe kong di tek sözi, dre shkwë e go wlo» le. Lara sorë ga shäryara eni. ³³ Domerga li kong dli twara tjeng pjirshko ga Abraham parkaga tjlë ga «Tja ië llëm, llëye lër woydë li loror pjir guing» le.

Kuya Labándë ga tjlë ba kong ga «llëye lëp woydë li lozong» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja Abraham parkaga. ³⁵ Bor kägäyo, e kjimte Jehovärë ara. Iara beno sök llëbo ara. Kong öng ushko so, sögla, dbur sho shöylör, dbur sho pjublún, parkagaga tjwlek löng pjir wleniyo, öng jëkklo sok këskes, öng so kwomgla kjoyo dre töshko, e twara ba kong ara. ³⁶ Ga ba boy Sara tjlablashko ga kong wa twara kjlara domer ba tjok. Ga ba llëbo tjeng kës li twara beno ba wa li kong pjir tjän. ³⁷ Kjupäbäshko ga bor kägäyo tjlë bor kong ga “Woydër ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Bor wa Isaac, e ichëp orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ³⁸ Pja jongya bor kjokshko, bor pjeyoga löng lishko. Eshko ga kong boy wlëp kjlara, bor pjeyoga wapga tjreko” le.

³⁹ »Kur ga tja tjlë ba kong ga “¿Gueniyo kjoglo wlënor li tek woydë bor tjok llëm wleni ga llëye shäryër?”

⁴⁰ »“Tja jëktong shäng Jehová bokshto ñyado. Ga ba parkaga kjok dogo so iche jek bop bäm go kjlara, pja kjimte äär eshko ga pjlu wlo, pja kjimte kjoglo bor pjeyo wleniyo wlëk kjlara wlo. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li iche woydë bor pjeyogarë llëm wleni ga pja döktong tjlökwo lëp shäng li go” le bor kong.

⁴² »Eni ga eerishko ga tja shrono sök di bäng shäryak jong kjok ëreshkoshko ga tja syöshtono Jehová kong. Tja tjlë ga “Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja kjimtos, llëbo shäryër shäng ëre ber pjlu wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Tja sök di bäng ëre zlong wopro ga ‘Tja kong di shis sira, iër wlo’ lër kjogloga tjwe löng di kjirë li kong. Eshko ga woydër ga kjoglo kjrorop bor kägäyo wa kong li tjlë bor kong ga ‘Di iozong. Bop öng ëmdë ga kong di twër bakoe’ le bor kong” loror Jehová kong eni.

⁴⁵ »Tja syöshtë sök obi wopro ga ña ga Rebeca tek shäng ba di bapkwö söya jong ba dbopdo. Di kjrara pjir ga tja tjlë ba kong ga “Tja sës di sira, iër wlo” lër.

⁴⁶ »Kuya ga ba di bapkwö lona töshko, ga tjlë bor kong ga “Iozong, Tjlapga. Bop öng kjwe ëmdë ga kong di twër bakoe” le. Ga tja di iono, ga di twara bor öng kong bakoe.

⁴⁷ »E irgo ga tja tjlë ba kong ga “¿Pja data ë?”

»“Tja data Betuel. E data Najor, mekë Milca” le bor kong.

»Eshko ga ne ioklo ioror pjang ba ne go, ga orkwo ioklo ioror lok ba orkwo go. ⁴⁸ Eshko ga tja wloktong sök kjöpgwo go, Jehová poshrëror. Tja tjlë ga

“Jehová, pja bor kägäyo Abraham Sbö. Tja wopjlu bop tjok. Tja sörop tek bek irbo bäng äär jong bor kägäyo pjeyoga löng lishko” lër.

⁴⁹ »Era eni ga pjây wotjlik pjlu bor kägäyo kong, ga kjimtëmi woydë wleni ga lozi bor kong eni. Llëm ga lozi bor kong eni bakoe. E go ga llëye shäryër li miydër pjlu» le.

⁵⁰ Kuya lok ga Labán, Betuel, e tjlä lok ba kong ga «Llëbo ëre laga Jehovárë. “Llëme” lërwa ga äe. ⁵¹ Ízong. Kjonglo shäng kjwe. Sözung. Pjây nomo. Orkwosmok bop kägäyo wa li tjok ga pjlu, lara Jehovárë sorë li eni» le.

⁵² Kuya Abraham parkagarë ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, Jehová bokshto. ⁵³ E irgo ga llëbo shira oblë oblë, dbur sho shöyïör, dbur sho pjublún, shwong bakoe. Ga twara Rebeca kong. Ga ba sing, ba mekë, e sëna llëbo tjwlö ara bakoe. ⁵⁴ E irgo ga iono ba parkagaga tjok, ga pono löng eshko. Wëshko ga kojono, ga parkaga li tjlä ga «¿Tja to iröng bor kägäyo shwoy ga buere?»

⁵⁵ Kuya Rebeca pjeyogarë ga tjlä lok ba kong ga «Woydërwa ga kjoglo kjwe ber sök borwa tjok sondë pjök dik obi. E irgo ga jek bop tjok ga pjlu» le ba sing, ba mekë eni.

⁵⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja shami shäng kjër ame. Tja kuzong. Tja kjimtara Jehovárë, ga llëbo shäryër shäng ëre beno pjlu. Eni ga tja to woydë iröng bor kägäyo shwoy» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Kjonglo rokëy, wotjlik sorë kjakrokëy ba kong wlo» le. ⁵⁸ Eni ga rokara lok tek ba shwoy, ga tjlä lok ba kong ga «¿Pja jek woydë domer ëre tjokde?»

«Ëng. Tja jeke» le.

⁵⁹ Eni ga ichara ba pjeyogarë to domerga li tjok, ba daga ichara jek ba tjok bakoe. ⁶⁰ Ga tjläno lok beno pjlu ba kong. Tjlä ga «Rebeca, woydërwa ga bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär träk llëme. Woydërwa ga ba moškwoga, e zäya pjire» le. ⁶¹ Rebeca, ba parkaga walëga, e opyono jem löng öng jëkklo sok këskës li kjing go. Ga to jek Abraham parkaga irgo.

⁶² E wopro ga Isaac jek öör shäng di bäng ko «Sbö, Bor İga» jong lishko, ga shrono sök iröng Néguev kjokyo, ba u jong lishko. ⁶³ Dbar kjwara kjok sëng ga opshino jek shäng woshtë. Ga İya ga öng jëkklo sok këskës tek tjeng.

⁶⁴ Rebeca ëmdë ga omïno bakoe. Isaac İya ga oplono ba öng kjing go dwayo, ⁶⁵ ga tjlä parkaga li kong ga «¿Domer tek shäng kjloy dwayo bek bi shwo lëkong kjwe ëro?»

«Kjwe bor kägäyo» le ba kong. Eni ga bokkwo kjinyoklo kjrara kara, ga ba bokkwo kjinyara.

⁶⁶ Eshko ga llëye shäryono dö li lara parkaga lirë Isaac kong pjire.

⁶⁷ E irgo ga Rebeca söra Isaacdë jek ba mekë Sara u beno jong li roy, ga orkwosmoño ba tjok. Rebeca woydara Isaacdë ara. Eni ga ba mekë wolono ëmdë ga beno wopjlu.

25

Abraham wapga Cetura tjok

¹ E irgo ga Abraham orkwosmono jek obi, Cetura tjok. ² Wapga tjeng domerga ba tjok ko Zimrán, Jocsán, Medán, Madián, Isbac, Súaj. ³ Jocsán, e wapga tjeng domerga ko Sabá, Dedán. Dedán, e tjëyo tek beno ba irgo li beno

tjÿyoga kjrìnggwo mya, Asur tjÿyo, Letús tjÿyo, Leum tjÿyo. ⁴ Madián, e wapga tjeng domerga ko Efa, Éfer, Janoc, Abidá, Eldá. Ère Cetura tjÿyoga uunkong.

⁵⁻⁶ Pjlara ga Abraham tjlê ga «Tja wolonoshko ga bor llêbo tjeng kës li iër ber Isaac kong» le. Ba boyga oblê li wapga sêna Abrahamdê llêbo sira sira, ga ichara to Isaac shwoy dwayo, jek öötong löng kjok shto oblê, dlo wen tèm shwo lëkong.

Abraham wolonoe

⁷ Abraham lu ìno sak dbâw kjingsho sak kjäk kjingsho shkëng (175). ⁸ Tjlablashko ga wolonoe. ⁹ Eshko ga iara ba wapga Isaac, Ismaeldê beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo li roshko. E ber buk Efrón kjokyo, Mamré kjokyo, dlo wen tèm shwo lëkong. Efrón, e data Zojar. Zojar, e Het tjÿyo. ¹⁰ Kjok, e tjwlêna Abrahamdê Het tjÿyoga kong. Eshko ga Abraham doyo iara beno buk ba boy Sara zlong. ¹¹ E irgo ga Isaac kjimtara Sbörê ara. E beno sök di bäng ko «Sbö, Bor Īga» jong lishko.

Ismael wapga

¹²⁻¹³ Ismael, e Abraham wa, Sara parkaga tjwlêk shäng pjir wleniyo Egipto so ko Agar li tjok. Ismael, e wa buk domer bäm iyo ko Nebayot. E irgo tek eni, Cedar, Adbel, Mibsán, ¹⁴ Mismá, Dumá, Masá, ¹⁵ Hadar, Temá, Jetur, Nafis, Cedema. ¹⁶ Ba wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kowara eni. Kjlara kjlara beno löng ba tjÿyoga tek beno ba irgo li kágäyo, ga beno löng ba kjok baïya lishko. Kjok kjrìna kjrìna li kowaraba beno ba sogo li ko go. Ba tjÿyo kjrìna kjrìna li kowaraba beno eni bakoe.

¹⁷ Ismael lu ìno öötong sak dbâw kjingsho sak mya kjingsho kjäkshko (137) ga wolonoe. ¹⁸ Ba tjÿyo tek beno ba irgo li beno löng kjok buk Javilá kjokyo, Sur kjokyo, e tjrêko. Kjok, e ber buk Egipto kjokyo gomyo, irbo jek jong äar Asiria kjokyo li sor go. Wotjlino lok ëngkjwê kjishko ga beno löng Abraham wapga tjok llëm, beno löng eshko dboye.

Rebeca wapga tjeng do pjök

¹⁹ Ère Abraham wa Isaac, e to tek jong sorê, e lanyo. ²⁰ Isaac lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono Rebeca tjok. Rebeca, e Betuel wa, Labán, e ba sing. Epga, e arameoga löng Padán Aram kjokyo.

²¹ Rebeca, e kjrìng kjishko ga Isaac syöshtono Jehová kong ba kjishko. Kuya Jehovárê ga shäryara eni, ga Rebeca beno shäng kjlaraso llême. ²² Miydara ga wapga tjeng do pjök. Gueniyo epga ëngkjwê tjeng ba bö roy. E kjishko ga tjlê Jehová kong ga «Ère owa. ¿Tja oto eniro?» le.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja bö roshko chida tjeng do pjök.

Ba tjÿyo tek ber ba irgo li äar ber tjÿyoga kjrìng pjök.

Eeri jek lëkong ga ëngkjwê lok ëng tjok ara.

Tjÿyo kjrìna dlo ara, oblê li kjinmo.

Ga bäm iyo li ichaga ber ba lëngdê» le.

²⁴ Eni ga dbaryo öötong ga Rebeca wapga tjeng kjlö. ²⁵ Buk bäm go li poglo srëzrën, poglo zok do jìkong, ga koiara Esaú.* ²⁶ Buk ba irgo li, ba shjiy li kjuktu shara ba orkwo go kjishko ga koiara Jacob.† Eshko ga Isaac lu pjloglo sak tjer (60).

* **25:25** Hebreo tjlökwo Esaú, e poglo zok ara loklo. † **25:26** Hebreo tjlökwo Jacob, e kjuktu shaga loklo.

Esau wa këguëyo shtoyo li soynena ba lëng kong

²⁷ Kjwozirga li kunoe. Öötong këskës ga Esau, e domer pjö gloroy so, wlo owa llëme. Jacob, era domer wlëp, ushko so. ²⁸ Isaac sjëng kjloshko so uë äe. Ga äya kjloshko so zröya Esaurë, söya ba kong ara kjishko ga Esau woyde ba datarë ara, Jacob kjinmo. Gueniyo Rebecara wotjlík eni llëme. Jacob woydayde.

²⁹ Pjlara ga Jacob shäng dli lik wopro ga Esau tjwe shäng pjö gloroy dwayo pjli ara. ³⁰ Ga tjlä ga «Tja pjli ara anmoyö. Bop dli dyor srëzrën kjwe twos bor kong sira» le. (E kjishko ga kowëba Edom.)[‡]

³¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja bi data wa domer bäm ÿyo. Llëye twe bop kong e kjishko li, e iëp ber bor kong, dli ère äska, llëm ga twër bop kong llëme» le.

³² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja wolonto pjlrirë. Llëye twe bi datarë bor kong li tjwlö bor kong eni tjok ga llëno llëme» le.

³³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Los bor kong jlökoyo eni tjok» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Jölö» le. Ga beno eni. ³⁴ Era ga pjlung shosho suk pjir twara Esau kong, shtagwo lik jong dyor li tjok. Uara, iara pjir ga kojono, ga toe. Ga llëye twe ba datarë ba kong li woyotjlina ame.

26

Isaac to jek Guerar kjokyo

¹ Abraham sök së obishko ga pjli shrono arae. Ga Isaac dbaryoshko ga pjli shrono jek kjok eshko, e kjoyo obi. E kjishko ga Isaac to jek Guerar kjokyo, filisteo pjluvo Abimélec sökshko. ² Eshko ga Jehovah weno shäng ba kong, ga tjlä ga «Pja jek Egipto kjokyo llëme. Pja ber sök kjone lër bop konglishko ga pja ber sök ey. ³ Pja ber sök kjok èreshko dbar kjwöbö. Kjok ère twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong kuzong ga tja ber shäng bop tjok, pja kjimtër bakoe. Tjlökwo loror bop data Abraham kong jlökoyo li shäryër ber eni. ⁴⁻⁵ Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni. Ga kjok ère twër ber ba kong uunkong. Ba kjishko ga tjëyo kjrina kjrina kjok kjwang jikong li kjimtër. Tja beno wopjlü Abraham tjok. Tja bangkjrara. Tja tjlokwo kjrara. Bor kjok llgwekklo kolara. E kjishko ga tjlokwo loror ba kong jlökoyo li shäryër pjir eni» le.

⁶ Eni ga Isaac beno sök Guerar kjokyo ⁷ ba boy Rebeca tjok. Rebeca wolësowa kjishko ga Isaac wotjlík ga «Tja zrökoba ba kjishko» le. Kjakroke lok ba kong Rebeca kjishkoshko ga tjlä ba kong ga «Kjwe bor dor» le. ⁸ Ga beno sök kjok eshko dbar kop ara.

Pjlara ga ÿya Abimélecdë ba u bäng bäng dwayo ga Isaac bë shäng Rebeca shrök. ⁹ Eni ga Isaac rokara ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «iMiydoror pjlu ga kjwe bop boy! ¿Kjwe bop dor lorop ega?»

«Tja zrökoba ba kjishko loror. Loror eni e kjishko» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Kjwe shäryëp borwa kong ega? Bor nopga kjok ère so pono bop boy kjwe tjok kjwe ga tjawa iorop beno uunkong llëbo owashko» le. ¹¹ Eni ga tjlä ba nopga kong ga «Domer ère barwaga èrë, ba boy barwaga èrë ga e zrökko» le.

¹² Lu e go ga Isaac dwla dgono kjok eshko, ga bo kjrara tira llëm, kjimtara Jehovahë kësbang kjishko. ¹³ E irgo ga beno sök dbur ara, llëbo träk llëm bakoe.

¹⁴ Kong öng ushko so twara kjarlaso llëm, sögla tira llëm, domerga parkaga

[‡] 25:30 Hebreo tjlokwo Edom, e srëzrën loklo.

kjlaraso llëm bakoe. Eshko ga ba llëbo li kjîshko ga flisteoga wotjîlno ba kong owa. ¹⁵ Eni ga ba data Abraham sök së obishko ga di bång shäryara ba parkagagarë tjeng li, e dlina flisteogarë uunkong klung sho go.

¹⁶ Eni ga Abimélec tjëlë Isaac kong ga «Pja opshis jûshko dwayo. Pja tjwlö ara, borwa kjinmo anmoyö» le.

¹⁷ Eni ga Isaac to jek Guerar sdamyo, ga beno sök eshko. ¹⁸ Ba data Abraham sök së obishko ga di bång shäryara ba parkagagarë eshko, gueniyo wolono irgo ga dlina flisteogarë uunkong. Eni ga di bång li shäryara Isaacdë jek obi, ga uunkong li koiara, koiara ba datarë dënashko sorë li eni. ¹⁹ Pjlara ga Isaac parkagaga löng klung kë, di bång shärye wlo. Eshko ga di bokkwo wlëna kjrina. ²⁰ Gueniyo eshko ga öng dagaga Guerar so löng kjllobö. Ga ëngkjwono Isaac öng dagaga tjok, tjëlë ba kong ga «Di ëre borwatoy» le. E kjîshko ga di bång li, e kowara Isaacdë «Ëngkjwozlong» di bång, ëngkjwono lok eshko kjîshko. ²¹ E irgo ga Isaac parkagaga di bång shäryono jek kjwara obi, e goyo ga jek ëngkjwono lok obi. E kjîshko ga di bång li, e kowara Isaacdë «Shji lirkë Ëng Kong» di bång.

²² Isaac to pjola eshko dwayo ga di bång shäryara kjwara obi. Ëngkjwono ba di bång li kjîshko ame kuzong ga kowara beno «Shji Döktong» di bång. Ga tjëlë ga «Shji kjimtara Jehovärë, shji kong kjok twara ara, shji wapga shdär kjok ëre kjing go pjlu wlo» le.

²³ Eshko ga Isaac to jek Berseba kjokyo. ²⁴ E shkëyo ga Jehovahä weno shäng ba kong, ga tjëlë ga «Tja bop data Abraham Sbö. Llëye bangkjrepë llëme. Tja shäng bop tjok. Bor parkaga Abraham kjîshko ga pja kjimtër, bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme» le.

²⁵ Eshko ga akkwo tóna dluw ëng kjing go kjókshko, Jehovahä poshrëkklo. Ga syöshtono Jehovahä kong bakoe. Ga ba u shäryak öng kwota go li iara jong eshko, ga ba parkagaga di bång shäryono kjwara. Ga beno löng eshko.

Isaac, Abimélec, e tjlökwo lono ëng kong jlökoyo

²⁶ Dbar kjwara ga Abimélec jek Guerar kjokyo dwayo, lan Isaac tjok wlo. Yorkaga ba kjimtaga ko Ajuzat, ga ëngkjwaga kägäyo ko Ficol bakoe.

²⁷ Öötong löng eshko ga Isaac tjëlë ba kong ga «Tja woydoromi llëme. Tja ichoromi bomi kjokshko dwayo. ¿Eni ga pjây tek löng bor ik llëno?»

²⁸ «Inorwa ga Jehovahä shäng bop tjok. E kjîshko ga woýdërwa ga shji tjëlë ëng kong jlökoyo. ²⁹ Llëbo owa shäryororwa bop kong llëme. Tjawa jëktong pjlu bop tjok iyado. Pja brikshko ga pja ichororwa jek wopjlúe. Ga eeri ga pja kjimte Jehovahärë shäng. E kjîshko ga llëbo owa shäryororwa bop kong llëm kuzong ga los borwa kong jlökoyo ga tjawa kong llëbo owa shäryëp llëm bakoe» le.

³⁰ Kuya ga epga mana ië, ga sëna ara. Epga iono lok tira llëme. ³¹ Wëshko kjok shröngto ga tjëlëno ëng kong jlökoyo irgo ga jek brik löng kjwlëshko ga Isaac tjëlë ba kong lok ga «Pjây nome» le.

Kuya lok ga tjëlë ba kong ga «Shji ëng ikdo» le ba kong, epenga dö wleni.

Ga «jölö» le ba kong.

³² E dbaryo ga Isaac parkagaga tjwe löng roy söga, tjëlë ba kong ga «Klung kërwa löng li, e diyo wlënorwae» le ba kong. ³³ Di bång, e kowara Isaacdë beno Seba. E kjîshko ga kjok ber buk eshko li ko Berseba obi.

³⁴ Esaú lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga orkwosmono walë ko Judit tjok. Ba data ko Beerí. Orkwosmono Basemat tjok bakoe. Ba data ko Elón. Beerí, Elón,

e Het tjëyoga. ³⁵ Gueniyoy Isaac, Rebeca, e beno löng wotjlik ara walëga do pjök li kjishko.

27

Isaac tjlökwö lono beno pjlu Jacob kong

¹ Isaac öotong tjlablashko ga beno sök kjok ïgö ame. Pjlara ga ba wa këguëyo rokara, ga tjlä ba kong ga «Esaú.»

«¿Llë?, data» le ba kong.

² Tjlë ga «Miydëp pjlu ga tja tjlabla tjan, tja wolon döroe. ³ E kjishko ga bop sböng kjros, bop könkowo tjok, ga pja nom wlorkë pjö gloroy, äya kjloshko so uako wleniyoy zröp kjlara. ⁴ Zrörop ga sho shäryëp bor kong yötso, woydër sorë li eni. Ga söp bor kong, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlökwö lër ber pjlu bop kong» le.

⁵ Gueniyoy Isaac tjlä sök Esaú kong li kura Rebecarë. E kjishko ga Esaú to pjö gloroy wlorkë äya kjloshko so uako wleniyoy zrök ba data kong wopro ga ⁶ Rebeca tjlä ba wa iröng li kong ga «Jacob, tja kuzong. Bop data kuror sök tjlä bop shjiy kong ga ⁷ «Äya kjloshko so uako wleniyoy zröp kjlara, ga lip bor kong yötso, uër wlo. Eshko ga tja wolontë llëm obishko ga tjlökwö lër ber pjlu bop kong Jehová bokshto» le. ⁸ E kjishko ga llëye lër bop kong li kus yötso. ⁹ Pja nom öng kjëryoy roy, ga tja kong shwling ushko so owa llëm wleniyoy tek söp do pjök. Woyde bop datarë sorë ga shäryër ba kong eni. ¹⁰ E irgo ga söga pjarë om go, ue wlo. Eni ga wolontë llëm obishko ga tjlökwö le ber pjlu bop kong» le.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Bor shjiy, e poglo zok ara, tja eni llëme. ¹² Tja porwara bor datarë wleni ga miyde ga tja le. Eni ga e ioror beno tjwlo llëm wleni le. Eshko ga tjlökwö le ber pjlu bor kong wlo li, e le ber owa shara» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Tja kuzong! Tjlökwö le ber owa bop kong li, e ber bor kong dey. Llëye lër bop kong li shäryozong. Shwling ushko so li tek sözong» le.

¹⁴ Kuya ga öör öng li kjrë, ga söra jek ba mekë kong. E irgo ga lira, shäryara beno uak owa llëm, woydara Isaacde sorë li eni. ¹⁵ Esaú shwong jnek tjeng, e shira, ga Jacob doyara e go. ¹⁶ E irgo ga poglo zok llëm kjishko ga ba orkwo popgara öng li kwota go, ba kjwlingdo bakoe. ¹⁷ Öng sho shäryara owa llëm li twara ba kong, pjlung shosho sura, twara ba kong bakoe.

¹⁸ Eni ga Jacob opzrëno jek ba data bukshko, ga tjlä ga ba kong ga «Miga data.»

«Kjobe. ¿Pja bor wa kjone dey?»

¹⁹ «Tja Esaú, bop wa këguëyo. Llëye lorop bor kong li shäryoror pjire. Pja kojös sira, pja sirkes sök töshko. Sjëng zröror, shäryoror ëre uozong. Ga tjlökwö lëp ber pjlu bor kong» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Wlënop maling sorë?»

«Bop Sbö Jehová, tja kjimtara ba wlëk malinge» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tek nogo sit, pja porwër wlo, pja bor wa Esaüre miydër wlo» le.

²² Kuya ga tek shrono shäng ba data zlong. Eshko ga poglo kura ba datarë, ga tjlä ba kong ga «Bop tjlä li Jacob ï, gueniyoy bop orkwo lira Esaú ï» le. ²³ Eni ga ba orkwo li zok ara Esaú ï kjoyoy kjishko ga e ë to miydara ba datarë llëme.

Gueniyo llëbo ber pjlú ba kong laydeshko ga ²⁴ tjlë ba kong jek obi ga «¿Jlökoyo ga pja bor wa Esaüre?»

«Ëng. Tja Esaú» le Jacobdë.

²⁵ Eni ga ba data tjlë ba kong ga «Dli shäyrorop bor kong li tek sös bor kong uër wlo. Eshko ga tjlökwo lër ber pjlú bop kong» le. Kuya ga sëna, ga kjillgwo bo dyo dbo ara twara ba kong bakoe.

Uara, iara pjir ga ²⁶ tjlë ba wa kong ga «Pja tek bor zlong. Tja lõ shizong»* le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng ba zlong ga shwong lõ shira ba datarë. Eshko ga Isaac tjlëno beno pjlú ba kong. Tjlë ga

«Bor wa, e poglo lõ klung kjimtara Jehovärë li kjoyoe.

²⁸ Pja kjimte Sbörë,
tjong borya ter kjok dogo dwayo,
bop dwla llë dgorop li wen pjlú, owa llëm wlo.

²⁹ Pja parkaga ber ara,
ga tjëyoga oblë oblë kjök tok bop bokshto.

Bop pjeyoga pjllongwega ber pjarë,
ga kjök tok bop bokshto bakoe.

Ëye wotjlik owa bop kong ga Sbö wotjlik owa ba kong bebi.

Ëye wotjlik pjlú bop kong ga Sbö wotjlik pjlú ba kong bebi bakoe» le.

³⁰ Lara eni pjir ga Jacob opshik jek shäng kjwlë ba data sökshko ga Esaú tek tjwe shäng pjö gloroy dwayo, ³¹ ga sjëng kjlshko so zröno li shäyara uak owa llëm bakoe. E irgo ga söra ba data kong, ga tjlë ba kong ga «Data, pja kojös sira. Sjëng kjlshko so zröror ëre uozong. Ga tjlökwo los ber pjlú bor kong» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ë?»

«Tja Esaú, bop wa këguëyo» le ba kong.

³³ Kuya ga beno sök sëya llëme. Tjlë ga pjë llëme. Tjlë ga «¿Eni ga ëye sjëng kjlshko so söno shäryak owa llëme? Uroro bäm go pja tjwayde llëm obishko yë. Ga tjlökwo lër ber pjlú bop kong loror li loror ba kong tjän. Llëye loror li beno ba kong» le.

³⁴ Kuya ga slatong jlökoyo, iir goshko. Tjlë ga «¡Data! ¡Tjlökwo los ber pjlú bor kong bakoe!» le.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bop lëng öör shäng, ga tja jyäpgwarae. Tjlökwo lër ber pjlú bop kong loror li sörae» le.

³⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Koiak Jacob† e kjishko. Tja lüyotkara kjwe tjok ga pjloglo pjök. Bor shto, tja ba shjiy këguëyo, e döra bor shjiryö. Ère, tjlökwo le datagarë ber pjlú ba wapga domerga bäm i wleniyo kong li, e söra bakoe. Data, ¿tjlökwo lëp pjlú jnenop beno bor kong oblë llëmde?»

³⁷ «Lëme. E ioror beno sök bop ichaga tjän. Ba pjeyoga uunkong ioror beno ba parkaga. Ba dwla dgara li wen träk llëme loror ba kong. ¿Era pja kjwër llong?»

³⁸ «¿Eni li tjlökwo lëp ber pjlú bor kong obi ga äre? Tjlökwo los ber pjlú bor kong bakoe» le. Ga slatong jek obi.

³⁹ Eni ga ba data tjlë ga

«Kl'ung pjlú wleniyo, tjong borya lonshko ga pja ber sök pjolae.

* **27:26** Eshko dbaryo ga shäryëba eni. Ba pjeyo kjishko ga lõ shira miga loklo wleni, tja toe loklo wleni bakoe. † **27:36** Hebreo tjlökwo Jacob, e so tjlökwo jyäpgwaga kjoyoe.

⁴⁰ Bop dröng li go ga pja opwlikë.
Pja ber shäng bop lëng parkaga,
gueniyo pja dbokjronoshko ga
pja dâr» le.

Jacob Esau töywë

⁴¹ Jekdo eshko ga Esau beno iirkë ara ba lëng kong, tjlökwö lara ba datarë ber pjlú ba kong li kjïshko. Ga wotjlik ga «Bor data dbar beno sira döe. Wolono irgo ga bor lëng zrör kjuwe» le.

⁴² Wotjlik sök sorë li miydara Rebecarëshko ga Jacob rokara, ga tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Bop shjiy, pja zröya woydë. Llëbo shäryorop, e tjwlö shiya woydë bop kong le. ⁴³ E kjïshko ga tja kuzong. Pja poshäryozong. Pja tökzong jekdo Jarán kjokyo, bor sing Labán ushko. ⁴⁴ Pja ber sök dbar kop ara eshko, bop shjiy iir li jeno guing, ⁴⁵ llëye shäryorop li woyojera guing. Eshko ga roy ichër jek bop kong, pja tek iröng wlo. Woydër ga pjây ëng zrök llëme. Tja bor wapga do pjök jer dbar kjarasö ga äe» le.

⁴⁶ E irgo ga Rebeca tjlä ba lanma kong ga «Tja sök së woydë kjër ame. Tja kwlera Esau boyga Het tjëyoga li tjok. Jacob äär orkwosmok Het tjëyoga jüshko so tjok wleni ga rokër ga tja wolon dey» le.

28

¹ Eshko ga Jacob rokara Isaacde ba shwoy, ga tjläno beno pjlú ba kong. Tjlä ga «Pja orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ² Pja nom Padán Aram kjokyo, bop kjökë Betuel ushko. Pja orkwosmok bop kégue Labán wapga tjok kjlara. ³ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Woydër ga pja kjimte. Pja kong bop tjëyo tek ber bop irgo li ie ber shdâr träk llëm, ie ber löng tjëyoga oblë oblë bakoe. ⁴ Woydër ga tjlökwö lara Abraham kong jlökwö li ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bako, eeri ga kjok shjilöngshko ëre ber bomi kong wlo» le.

⁵ Jacob ichara jek Padán Aram kjokyo eni, ga to jongya Labán ushko. Labán, e Betuel wa, Rebeca sing bakoe. Betuel, e arameo. Rebeca, e Jacob, Esau mekë.

Esau orkwosmono jek obi

⁶ Miydara Esaurë ga ba data tjläno beno pjlú Jacob kong, ga ichara to Padán Aram kjokyo orkwosmok eshko wlo. Eshko ga Jacob ichara orkwosmok walë Canaán so tjok llëme. ⁷ Ba data, ba mekë tjlökwö kolara Jacobde, ga to jek Padán Aram kjokyo. ⁸ Miydara Esaurë ga ba boyga Canaán so woyde ba datarë llëme. ⁹ E kjïshko ga öör shäng Ismael ik, e Abraham wa. Eshko ga walë shäng kjlara ko Majalat. Majalat, e Nebayot dor, Ismael wa, Abraham tjër. Ga Esau orkwosmono ba tjok. Boyga mya li beno löng ba tjok eni.

Jacob yoïno buk Betel kjokyo

¹⁰ Jacob opshino jek Berseba kjokyo dwayo jek shäng Jarán kjokyo le. (Jarán kjokyo, e ko Padán Aram bakoe.) ¹¹ Jek irbo wenzong ga öötong kjok sënge. E kjïshko ga shto wlëno pë eshko wlo le. Eni ga ak kjrara kjwara, iara ba kä ioklo, ga opbuno buk töshko eshko. ¹² E irgo ga pë ga yoïno pjlara. İna ga tyoklo jem jong kjlara klung kjing go dwayo äär jong kjok dogo. E goshko Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng e go. ¹³ Ga Jehová kojono shäng eshko, ga tjlä ba kong ga «Tja Jehová, bop kjökë Abraham Sbö, bop data Isaac Sbö bakoe. Kjok pja bukshko ëre twër ber bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo

li kong bakoe. ¹⁴ Epga shdär lok träk llëm, shtëy ga äär llëm, klung pjlungyo wleni. Epga äär löng kjok sorshko, pjribrie. Bomi kjëshko ga nopga löng kjok ère kjing go kjimtër uunkong. ¹⁵ Tja shäng bop tjok. Pja jek kjone pogo ga pja dër, ga pja sör tjwe iröng, kjok èreshko obi. Pja rayër llëm, llëye loror bop kong jlökoyo li shäryoror bop kong pjir guing» le.

¹⁶ Jacob wollenoshko ga wotjlík ga «Jlökoyo ga Jehovah shäng kjok èreshko, gueniyo miydoror llëme» le. ¹⁷ E kjëshko ga kjok bangkjrara ara. Wotjlík ga «Kjok èreshko iak beno buk dboy Sbö kong. Ba u jong jüşko. Kjok ère iak beno buk ba u bäng wleni» le.

¹⁸ Wëshko kjok shröngto ga Jacob kojono. Ba ak kä ioklo li kjrara, poyona, iara beno jong kojong, ber ba yoïno li jyäglo wlo. E kjing go kjoy tyara sira, ber jong dboy Sbö kong wlo, ga iara beno Sbö kong eni. ¹⁹ Dënashko ga kjok eshko li ko Luz,* gueniyo kjlopswara, iara Jacobdë beno ko Betel.†

²⁰ Eshko ga Jacob tjlökwö lono Sbö kong jlökoyo, tjlä ga «Sbö, woydër ga tja kjimtëp, tja jëk shäryër shäng ère wopro ga pja ber shäng bor tjok, tja kong dli twëp, tja kong shwong twëp pjung wlo, ²¹ tja söp tjwe iröng obi bor data ushko pjlué. Tja kjimtëp eni wleni ga Jehovah, pja bor Sbö jlökoyo. ²² Ak kojonor jong ère ber jong bop u. Ga llëye twëp bor kong dö li shtër äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shir kjrina kjrina, ga twër bop kong» le.

29

Jacob äär shäng Labán ushko

¹ Jacob to jek shäng jëk i, öötong shäng kjok dlo wen tëm shwo lëkong. ² Eshko ga ïya këm jüni ga kjok tjrëko di bäng shäryak jong kjwara. Öng ushko so löng woshtë ba zlong kjinggwo mya, di ië eshko ä kjëshko. Ak buk kjwara kësbang ba kjing go, di bäng li kjingoklo. ³ Öng li èng töng uunkong di bäng shäryak jong lishko ga ak kje öng dagagarë guing, di shiya ba kong wlo. Sëya lok pjir ga di bäng kjingue jek iröng obi.

⁴ Eni ga Jacob tjlä öng dagaga löng li kong ga «¿Pjây kjone so?»

«Tjawa Jarán so» le ba kong.

⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Labán miydë mire? E Najor tjër.»

«Èng, miydërwa» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Sök yonde?»

«Èng, sök yone. Ìzong. Ba wa Raquel kjwe tek shäng ba öng ushko so tjok» le lok ba kong.

⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Kjok dba obi, dlo pjang obi. Öng bängzazlong dloyo äätë llëm obi. ¿Kong di twëmi, sömi kjlo sho ué obi wlo llëm ega?»

⁸ «Shäryërwa eni ga ä, öng dagaga töno uunkong, ak buk di bäng kjing go kjwe kjara pjir guing. Eshko ga öng kjwe sënwa di ga pjlué» le ba kong.

⁹ Löng lan èng tjok wopro ga Raquel tjwe shäng ba data öng tjok, e ba öng daga kjëshko. ¹⁰ ïya Jacobdë ga tjwe shäng ba data Labán öng tjok ga jekdo shäng di bäng zlong, ga ak li kjara, ga ba öng sëna di. ¹¹ E irgo ga Raquel lö shira,* ga slatong tira llëme. ¹² Ga tjlä ba kong ga «Labán, e bor kégue. Ba dor Rebeca, e bor meké» le. E irgo ga Raquel opshino jek zron jong ba roy lë ba data kong ushko.

* 28:19 Hebreo tjlökwö Luz, e argashko loklo. † 28:19 Hebreo tjlökwö Betel, e Sbö u loklo. * 29:11 Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹³ Jacob roy kuya Labándë ga opshino jek maling ba wlokrë. Öötong shäng ba shwoy ga popjlura, lõ shira, ga söra jek ba ushko. Ga llëye shäryono ba tjok dö li lara Jacobdë ba kong pjire. ¹⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja bor pjeyo jlë» le.

Jacob parkono Labán kong, orkwosmok Raquel, Lea tjok wlo

Jacob beno sök Labán tjok mok kjarashko ga ¹⁵ Labán tjlë ba kong ga «Pja bor pjeyo. Gueniyo pja parkë kjër ga pja potjwlën llëm ga äe. Woydëp ga pja potjwlën kjöme ga los bor kong, miydër wlo» le.

¹⁶ Labán wapga kjogloga tjeng do pjök, ba wa walë këguëyo ko Lea, ba lëng ko Raquel. ¹⁷ Lea bokkwo wolësowa† döe. Gueniyo Raquelda wolësowa anmoyö do jikong. ¹⁸ Raquel woydara Jacobdë arae. E kjishko ga tjlë Labán kong ga «Tja parkë bop kong lu pjloglo kjäk (7), äska bop wa mite Raquel twëp bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjlu wlo ga twër bop kong dey, domer oblë kongda llëme. Pja ber sök bor shwoy dey» le ba kong.

²⁰ Eni ga Jacob parkono ba kong lu pjloglo kjäk (7), orkwosmok Raquel tjok wlo. Gueniyo Raquel woyde ara anmoyö kuzong ga kuya ga dbar ba kong chira anmoyö. ²¹ E irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja parkono bop kong wlo li, e luyo öötonge. Bor boy twos bor kong, tja orkwosmok ba tjok wlo» le.

²² Eni ga Labán, ba pjeyoga eshko so mana uunkong, dli llë shäryara, ää bakoe. ²³ Ga öötong kjok shkë go ga ba wa Lea söra, twara Jacob kong, ga Jacob pono ba tjok. ²⁴ Eshko ga Lea parkaga shäng kjlara ko Zilpá, ga twara ba datarë ba kong, ber ba kjimtaga wlo.

²⁵ Wëshko kjok shröngto ga miydara Jacobdë ga pono Lea tjok. Ga läywara Labán kong, tjlë ba kong ga «¿llëye shäryorop bor kongdo? Tja parkono bop kong, tja orkwosmok Raquel tjok wlo. ¿Tja jyäpworop ega?»

²⁶ «Tjawa jushko so sgara löng wapga këguë orkwosmok bäm go, e irgo ga ba lëng. ²⁷ E kjishko ga pja orkwosmono Lea tjok. Woydër ga dbar shrëy sondë kjwara. Pjir ga pja orkwosmok Raquel tjok bakoe. Gueniyo pja parkë bor kong äar jong lu pjloglo kjäk (7) obi ba äska» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölö» le. Ga orkwosmono sondëyo bäm li pjitongshko ga Raquel twara Labándë ba kong, ber ba boy wlo bakoe. ²⁹ Raquel kong parkaga twara ba datarë kjlara ko Bilhá, ber ba kjimtaga wlo. ³⁰ Eshko ga Jacob pono Raquel tjok bakoe. Ga woydara ara, Lea kjinmo. E irgo ga beno shäng parkë Labán kong lu pjloglo kjäk (7) obi.

Jacob wapga

³¹ İya Jehovärë ga Lea, e woyde Jacobdë llëm kuzong ga kong wapga twara. Gueniyo Raquelda beno shäng wapga drete. ³² Lea beno shäng kjaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer ga tjlë ga «İna Jehovärë ga tja sök woydë ara. Era ère go ga tja woyde bor lanmarë arae. E kjishko ga koier Rubén»[‡] le.

³³ Lea dbar kwöböso ga shäng kjaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlë ga «Kura Jehovärë ga tja woydëba llëme. E kjishko ga tja kong wa twara domer kjlara obi. E kjishko ga koier Simeón»[§] le.

† 29:17 Hebreo tjlökwo ère llë loklo miydëy pjlu anmoyö llëme. E ärëso loklo, llëm ga wolësowa loklo. Kjne dey miydëy ytošo llëme. ‡ 29:32 Hebreo tjlökwo Rubén, e wa ère domer loklo. Gueniyo e so İna ga tja sök woydë ara kjoyo bakoe. § 29:33 Hebreo tjlökwo Simeón, e tja kuya loklo.

34 E irgo ga jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlä ga «Era tja woyde bor lanmarë ara anmoyö, ba tjok ga tja wapga tjeng domerga doglo mya kjishko. E kjishko ga koiër Leví»* le.

35 Lea jek beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi ga tjlä ga «Ère go ga Jehovahá poshrër. E kjishko ga koiër Judá»† le. E irgo ga beno wa ame.

30

1 İya Raqueldë ga wapga Jacob tjok llëm kuzong ga Lea ymoyotkara ara. Ga tjlä ba lanma kong ga «Tja wapga woydë. Shäryëp sorë ga tja ber wapga tjok. Llëm ga tja wolon» le.

2 Gueniyo kuya ga iirkono ara ba kong, ga tjlä ga «¿Eni li pja wotjlik ga tja Sbö lëpde? Pja wa llëm kjwe laga erë» le.

3 Kuya ga tjlä ba kong ga «Bor parkaga Bilhá shäng ère. Pja pos ba tjok. Eni ga wapga tjokshko ga epga ber löng bor wapga wleni. Eni ga tja wapga tjok lër wlo» le.

4 Eni ga Bilhá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, 5 ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga 6 Raquel tjlä ga «Tja syö kura Sbörë. Tja llgwera, ga beno pjlu bor kong, ga tja kong wa twara kjlara domer. E kjishko ga koiër Dan»* le.

7 E irgo ga Bilhá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. 8 Eshko ga Raquel tjlä ga «Tja dbonino bor wi tjok ara, ga zanor. E kjishko ga bor wa ère koiër Neftalí»† le.

9 Miydara Learë ga wa ame kuzong ga ba parkaga Zilpá twara Jacob kong, ber ba boy oblë ba parkaga wleniyo wlo. Ga Jacob pono ba tjok, 10 ga beno shäng kjlaraso llëme. Wa buk kjlara domer ga 11 Lea tjlä ga «Tja kong llëbo weno pjlu tjän. E kjishko ga bor wa ère koiër Gad»‡ le.

12 E irgo ga Zilpá beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. 13 Eshko ga Lea tjlä ga «Tja woowa llëme. Ga walëga uunkong tjlä èng kong ga «Kjwe wopjluë» le. E kjishko ga bor wa ère koiër Aser»§ le.

14 Dbar kjwara ga dwla dgara bo kjrozlong dbaryoshko ga Rubén jek kjloshko. Eshko ga kjor lok kjwöbö ko *mandrágora*.* Bo wlëna Rubëndë ga söra, twara ba mekë Lea kong. İya Raqueldë ga tjlä Lea kong ga «Tja kjimtos sira. Tja kong bop kjor bo söra bop warë kjwe twos bor kong pjökde myare» le.

15 Kuya ga tjlä ba kong ga «Bor lanma dörop bor shjiryo. ¿Ga pja wotjlik ga llëbo shäryorop li beno bor kong pjlu lëpde? ¿Era kjor bo söra bor warë ère ëmdë ga döp woydë bor shjiryo bakore?»

«Eni ga kjor bo kjwe äska, pjesit shkëyo ga pja pë Jacob tjok ga pjluë» le ba kong.

16 Kjek sëng ga Jacob tek shäng iröng ba pakshko dwayo ga wlojkrara Learë irbo. Tjlä ba kong ga «Eeri shkëyo ga pja pë bor tjok. Pja tjwlänor shäng pjir tjän, *mandrágora* bo söra bor warë bor kong li go» le. Eni ga e shkëyo ga Jacob

* 29:34 Hebreo tjlökwö Leví, e so tja woyde kjoyoe. † 29:35 Hebreo tjlökwö Judá, e poshrëk loklo.

* 30:6 Hebreo tjlökwö Dan, e llgwera, ga beno pjlu bor kong loklo. † 30:8 Hebreo tjlökwö Neftalí, e dbonik loklo. ‡ 30:11 Hebreo tjlökwö Gad, e llëbo wen pjlu loklo. § 30:13 Hebreo tjlökwö Aser, e wopjlu loklo. * 30:14 Kjek eshko sogpa kjong kjong wotjliño ga kjor ère bo, e uara walëga löng kjrong wleniyorë ga pono ba lanma tjok ga kjimte wa tjok le.

pono ba tjok, ¹⁷ ga ba syö kura Sbörë kjĩshko ga beno shäng kjlaraso llëme. E irgo ga wa buk kjlara domer. E tjok ga wapga tjeng domerga doglo shkëng (5) tjän. ¹⁸ Ga Lea tjlë ga «Tja potjwlëna Sbörë, bor parkaga tworor bor lanma kong kjĩshko. E kjĩshko ga bor wa ëre koiër Isacar»[†] le.

¹⁹ E irgo ga Lea beno shäng kjlaraso llëm obi. Ga wa buk kjlara domer obi, Jacob tjok. ²⁰ Ga tjlë ga «Tja kjimtara Sbörë. Tja sëna llëbo owa llëme. Tja wapga tjeng domerga doglo tjer (6) bor lanma tjok kuzong ga tja poshrëya ara. E kjĩshko ga bor wa ëre koiër Zabolón»[‡] le.

²¹ E irgo ga Lea wa tjeng kjlara obi walë. E koiara Dina.

²² Gueniyo Sbö, Raquel woyotjlina bakoe. Ba syö kura, ga wa llëm li döra.

²³ Ga Raquel wa buk kjlara domer ga tjlë ga «Tja lök ara wa llëm kjĩshko li döra Sbörë bor kong. ²⁴ Woydër ga tja kong wa twe Jehovärë kjlara domer obi. E kjĩshko ga koiër José»[§] le.

Jacob Labán jyāp̄gwono

²⁵ Raquel wa José buk irgo ga Jacob tjlë Labán kong ga «Tja ichos to bor kjokshko iröng obi. ²⁶ Bor boyga twos bor kong. Tja parkono bop kong ba kjĩshko tjän. Bor wapga twos bor kong bakoe. Tja ichos jek ba tjok. Tja parkono shäng bop kong sorë, e miydëp pjlú» le.

²⁷ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja ber sök borwa tjok obi. Miydoror bor llëbo miydoklo go ga tja kjimtara Jehovärë bop kjĩshko. ²⁸ Pja dbur woydë kjöme li los bor kong, ga pja potjwlën bayo eni» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Miydëp pjlú ga tja parkono bop kong pjlú, bop öng doror owa llëme. ³⁰ Dämär ga tja tjwayde llëm obishko ga pja llëbo ara llëme. Tja shäng bop tjok kjĩshko ga pja kjimtara Jehovärë, bop llëbo, e shdöktong träk llëme. Gueniyo eerishko ga tja parkë bor kong shara» le.

³¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Woydëp ga pja potjwlën kjöme?»

«Tja potjwlëp llëme. Llëye rokër bop kong li jlö lorop wleni ga tja jek bop öng dë obi. ³² Eeri ga tja ichos jek shäng bop öng ushko so tjeng li tjrëko. Löng bayo tjok tjok, e kjër dboye. Bop öng wlëp ushko so kjlo sī wleniyo, e kjër dboy bakoe. Tja potjwlëp e go eröe. Öng bayo eni llëm wleniyo ber bop kong. ³³ Eni bong kjönma ga pja tjwe shäng bor öng kjroror bor pak äska li İga ga pjlúe. Bor öng ber bayo tjok uunkong, ga bor öng wlëp ushko so ber kjlo sī eröe. Eni llëm ga miydëp pjlú ga pja lüyotkoror» le.

³⁴ Kuya ga «Jölö» le ba kong.

³⁵ Gueniyo e dbaryo ga ba öng bayo tjok li twara Labändë ba wapga kong, de wlo. ³⁶ E irgo ga epga ichara opshino to jek kjok eshko dwayo ba öng li tjok, Jacob sökshko ga jëktong dbargwo mya äär eshko wlo.

Jacobda beno shäng Labán öng llamo tjeng li dë. ³⁷ Eshko ga kjor kowo kësöng zara kjringgwo mya. E irgo ga poshtara beno sī, pjlublún, İga wëllë wlo. ³⁸⁻³⁹ E irgo ga iara lok ba öng tjwe di iozlong li bokshto. Eni ga wlënggla jëk löng ba popga pogoshko ga wapga shguin löng bayo tjok, so kjor kowo li kjoyoe.

⁴⁰ Eshko ga Labán öng bayo tjok tjeng kjlöbö. Ga wlënggla llë jëk ba popga goshko ga ie Jacobdë ber öng bayo tjok li bokshto, öng wlëp ushko so kjlo sī li

[†] **30:18** Hebreo tjlökwo Isacar, e potjwlëkklo loklo. [‡] **30:20** Hebreo tjlökwo Zabolón, e poshrëkklo loklo. [§] **30:24** Hebreo tjlökwo José, e dök loklo. E obi loklo bakoe.

bokshto bako, ba wapga wen bayo eni wlo. Eni ga Jacob öng weno träk llême. Ga iara beno tjeng Labán i tjok llême.

⁴¹ Wlënggla jëk löng ba popga tjokshko ga öng kësks, kjlo dik li kong kjour kowo li ie lok ba bokshto. ⁴² Gueniyo öng kjlo owa li kong kjour kowo li ie ba bokshto llême. ⁴³ Eni ga Jacob beno shäng dbur ara, öng ara, parkagaga tjwllëk löng pjir wleniyo ara bakoe.

31

Jacob Labán töywno

¹ Miydara Jacobdë ga Labán wapga to löng tjlë ëng kong ga «Bi data llëbo kjrara Jacobdë drete. E go ga beno dbur ara» le. ² İya Jacobdë ga e İya Labándë bokkwo owa, dämär dik llême. ³ Eni ga Jehovah tjlë ba kong ga «Pja nom iröng bop data kjokshko, bop pjeyoga tjengshko. Eshko ga tja jëk shäng bop tjok» le.

⁴ Raquel, Lea, e rokara Jacobdë ba shwoy, shäng ba öng dë lishko, ⁵ ga tjlë ba kong ga «Miydër ga bomi data, tja woyde dämär dik llême. Gueniyo bor data Sbö, era shäng bor tjok İyado. ⁶ Miydëmi pjlú ga tja parkono shäng bomi data kong pjlúe. ⁷ Gueniyo tja jyäpgwara, bor potjwllëkklo kjlopswara enido. Gueniyo tja kjimtara, dara Sbörë. ⁸ Pjlara ga bomi data tjlë bor kong ga «Pja parkë öng bayo tjok li äska» le. Le enishko ga wapga weno löng bayo tjok uunkong. Pjlara obi ga tjlë bor kong ga «Pja parkë öng kjlo shrit li äska» le. Le enishko ga wapga weno löng kjlo shrit uunkong. ⁹ Eni ga bomi data öng li döra Sbörë ba shjiry, ga twara bor kong shara.

¹⁰ »Dbar kjwara ga öng löng wlënggla woydë dbaryo wlenishko ga yoyoınor ga wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llême. ¹¹ Era Sbö parkaga kjok dogo so, tja rokara. Tjlë ga «Jacob.»

»«¿Llë?, Tjlapga» lër ba kong.

¹² »Tjlë ga «Llëye shäryara Labándë bop kong dö li İnor. E kjishko ga İp eshko ga öng wlënggla löng bayo tjok, kjlo shrit li jëk löng ba popga tjok, wlënggla bayo llëm li llême. ¹³ Sbö weno shäng bop kong Betel kjokyo li tja, ak kjing kjoyo tjoyropshko, tjlökwo İlorop bor kong jlökoyoshko. Pja nom kjok jüşhko dwayo, pja jek iröng bop kjokshko, pja weno bukshko» le bor kong» le.

¹⁴ Kuya Raquel, Learë ga tjlë ba kong ga «Tjawa kong llëbo twe borwa datarë, e wlënwa ame. ¹⁵ Tjawa iara beno löng tjwlo llëm, epenga llëm wleni. Tjawa soynena, ga llëye kjrara borwa kjishko li söra drete. ¹⁶ Bek wlo ga llëbo tjeng kës döra Sbörë borwa data shjiry li, e borwatoy, borwa wapga i bakoe. E kjishko ga llëye shäryëp lara Sbörë bop kong li shäryos eni» le.

Jacob opshino to Padán Aram kjokyo dwayo

¹⁷⁻¹⁹ Eshko ga Labán to ba öng zok shtë kjok shto oblë. Sök llëm wopro ga ba sböpga jyäglo tjeng ba ushko li lüyotkara Raqueldë. Eshkoshko ga Jacob poshäryono. E irgo ga ba wapga, ba boyga, e opyono lok ba öng jëkklo sok kësks li kjing go, ga toe. Ba öng kës jëk tjeng ba tjok, ba llëbo baıya tjeng kës tona tjeng Padán Aram kjokyo li, e söra jek ba tjok bakoe. Ga to jongya Canaán kjokyo, ba data Isaac sökshko.

²⁰ Labán jyäpgwara Jacobdë eni. Ga Jacob töktong to lara ba kong llême.

²¹ Opshino, ba llëbo tjeng kës li söra pjire. Ga jek öötong Éufrates diyo kjakoshko ga zara jek tas, ga jëktong jek löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong.

Jacob irpjana Labándë

²² Öötong dbar mya ga roy kura Labándë ga «Jacob to töktonge» lëba. ²³⁻²⁵ Eni ga tño ba pjeyoga tjok, ga irpjana jëktong dbargwo kjäk (7), ga doshara öötong löng Galaad kjokyo dlup shwo lëkong, Jacob wlo löng lishko. Labán wlo slano, pono löng eshko bakoe. E shkëyo ga Sbö tjlëno Labán kong yoshko, tjlë ga «Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme» le.

²⁶ Wëshko ga Labán tjlë Jacob kong ga «¿Llëye shäryoropdo? Tja jyäpwworop. Bor wapga walëga lüyotkorop. ²⁷ ¿Tja jyäpwwëp eni ega? ¿Pja opjek lütshko ega? Llëye lopdë bor kong llëm obi. Woydoror ga pja opshik dbaryoshko ga pja kong dli shäryër, shji ië ëng tjok, shji të, shji bërke, shji llung llë të bakoe. Loror eni, gueniyo pja briktonge. ²⁸ Bor wapga walëga, bor tjërğa ëmdë ga iorop lö shir* wlo llëm, “Pjäy nome” lër ba kong wlo llëm bakoe. Pja opshäryono kä llëm wleni. ²⁹ Pja kong llëbo owa shäryër wlo ga pjlu, pjäy uunkong kong. Gueniyo luna shkëyo ga bop data Sbö tjlëno bor kong ga “Tja kuzong. Jacob, e kroyoywëp llëme” le. ³⁰ Miydër pjlu ga pja jek woydë ara bop data ushko iröng obi. ¿Gueniyo bor sböpga jyäglo lüyotkorop ega?» le.

³¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pja bangkroror ara. Tja wotjlino ga bop wapga walëga döb bor shjiryor loror. ³² Gueniyo ëye wlënop jüshko, bop sböpga jyäglo tjok ga zröy. Bi pjeyoga löng ëre iër ber löng ba miydaga. Llëbo bopoya lëp li wlës, ga sözong» le. Gueniyo ba sböpga jyäglo lüyotkara Raqueldë to miydara Jacobdë llëme.

³³⁻³⁴ Eni ga Labán opzrëno jek Jacob u shäryak öng kwota go li roshko ba sböpga jyäglo wlëk. Pjir ga ba wapga parkagaga pjök i li roshko, Lea i li roshko bakoe. Gueniyo llëye wlëna llëme. E wopro ga ba data sböpga jyäglo li jnena Raqueldë tjeng ba öng jëkklo sok kësbang li sökklo dirko, sökshko. Labán opshino tek Lea u li roy dwayo ga opzrëno jek Raquel i li roy shara. E roshko ga roina pjir, gueniyo llëye wlëna llëme. ³⁵ Eshko ga Raquel tjlë ba data kong ga «Pja iirke bor tjok llëme. Tja kojong bop bokshto ga äe. Eni tjok ga tja shäng bor dbar ik» le. Eni ga ba sböpga jyäglo wlëna däw ga wlëna llëme.

³⁶ Eshko ga Jacob iircono ara, ga tjlëno dbo go Labán kong. Tjlë ga «¿Tja llëye wlënop owa bop bokshtoro? ¿Tja irpjam ega? ¿Llëye owa shäryoror bop kongdo? ³⁷ Pja bor llëbo roino, sguinop drete. ¿Eni ga llëbo wlënop bopoya tjokde? Wlënop ga tek sös jüshko, bi pjeyoga ëre bokshto, shji kjone dey ga jëk löng pjlo bek iya lok wlo.

³⁸ »Lu pjloglo sak pjök (20) ga tja öör shäng parkë bop kong ga öng ushko so wa shguino do go kjlara llëme. Bop öng ushko so wlënggja uotë kjlara llëm bakoe. ³⁹ Bop öng uara äya kjloshko sorëshko ga äska tworor bop kong enido. Dba ga lüyotkarabashko ga tjwlo shirop bor kong, ga lüyotkaraba shkëshko ga tjwlo shirop bor kong bakoe. ⁴⁰ Dba ga tja wloyo dlorë. Shkë ga tja wloyo smorë, tja pë eshko ga äe.

⁴¹ »Ga tja öör sök lu pjloglo sak pjök (20) bop ushko ga lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tja parkono bop wapga walëga do pjök kjwe äska, ga lu pjloglo tjer (6) ga tja parkono bor öng ushko so kjwe äska. Bor potjwlëkklo li kjlopsworop enido. ⁴² Sbö shäng bor tjok iyado. E bor data Isaac Sbö, bor kjokë Abraham Sbö bakoe. Sbö shäng bor tjok llëm kjwe ga tja ichorop jek

* 31:28 Lë shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

shäng or rorëe. Gueniyo ga tja song li Ìna Sbörë. Bor pak kës shäryoror li Ìna bakoe. E kjishko ga luna shkëyo ga shji Ìlgwera beno pjlú bor kong» le.

Jacob, Labán, e tjlökwo lono ëng kong jlökoyo

⁴³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bor wapga walëga kjwe botoya. Bor tjërga kjwe botoya bakoe. Öng kjwe botoya bebi. Llëbo Ìp uunkong ëre, e botoya eröe. ¿Llëye shäryër eeri dbaryo bor wapga walëga kong, bor tjërga kong ga pjlú? Llëye shäryër ba kong ame. ⁴⁴ E kjishko ga shji tjlökwo twë ëng kong, ber iyado wlo, ga shji jëk ber löng e go» le.

⁴⁵ Eni ga Jacob ak kjrono, poyona, ga iara beno jong kojong. ⁴⁶ Eshko ga tjlë ba parkagaga kong ga «Ak tözi, ak jong kjwe zlong bäng» le. E irgo ga iono lok eshko.

⁴⁷⁻⁴⁸ Eshko ga Labán tjlë ba kong ga «Ak tjeng dluw ëre ber ba woyoshroklo bi kong» le. E kjishko ga kjok eshko kowara Labándë arameo tjlökwo go beno Yegar Saduta.† Jacob omkowono hebreo tjlökwo go beno Galaad.‡ ⁴⁹ Ga Labán tjlë ba kong obi ga «Shji löng pjola, shji ëng Ìk ame ga shji Ìga, daga ber Jehováre» le. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Mizpa§ bakoe.

⁵⁰ Eshko ga Labán tjlë ba kong ga «Pja bor wapga bokrotkë wleni, llëm ga pja orkwosmok walë oblë tjok wleni ga miydër llëme. Gueniyo woyoshros ga e miydaga ber Sbörë. ⁵¹ Ak tjeng dluw ëre Ìzong. Ak kojonor beno jong shji pjök tjrëko jü Ìs bakoe. ⁵² Kjring pjöyìkong ber löng ba miydoklo. Pja tek na lë, bor barwë wlo llëme. Tja jek kalë, bop barwë wlo llëm bakoe. ⁵³ Bop kjökë Abraham Sbö, e ber bi Ìlgwega. Bor kjökë Najor sbö, e ber bi Ìlgwega bakoe» le.

Eshko ga Jacob tjlëno jlökoyo ba data Isaac Sbö bokshto. ⁵⁴ E irgo ga öng zröra kjlara, sho sura kjrina, pjono dret Sbö poshrëkkö, llamo beno tjeng li lira ba pjeyoga kong. Uara lok pjir ga pono löng dlupshko.

⁵⁵ Wëshko kjok shröngto ga Labán kojono, ba tjërga lö shira,* ba wapga walëga bakoe. Ga tjlëno beno pjlú ba kong. E irgo ga sano jek ba kjokshko iröng obi.

32

Jacob oproy dbuno Esaú kong

¹ Eshko ga Jacob irbo shano to bakoe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so wen löng irbo bäng. ² İya Jacobdë ga tjlë ga «Ëre ëngkjwagaga Sbö Ì» le. E kjishko ga kjok eshko koiara beno Majanayin.*

³ E irgo ga nopga ichara jek Seir kjokyo ba roy dbuk bäm go, ba shjiy Esaú kong. Seir kjokyo, e Edom kjokyo obi. ⁴ Roy sögaga brikdë llëm obishko ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy tjlë bor shjiy Esaú kong ga “Tjlapga, bop lëng Jacob öör sök Labán ushko däwe. ⁵ Era eerishko ga öng këskes chila ara, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ara bakoe. Ga roy ichara bop kong eni, pja ber wopjlu ba tjok wlo” lëmi ba kong eni» le.

⁶ Roy sögaga li öör, ga shrono iröng obi ga tjlë Jacob kong ga «Tjawa öör Esaú Ìk. Eni tjok ga tek shäng om go bop wlokrjë, yorkaga domerga doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400)» le.

† 31:47-48 Arameo tjlökwo Yegar Saduta, e ak tjeng dluw, llëbo woyoshroklo bi kong loklo.

‡ 31:47-48 Hebreo tjlökwo Galaad, e ak tjeng dluw, llëbo woyoshroklo bi kong loklo. § 31:49 Hebreo tjlökwo Mizpa, e shji İyashko loklo. * 31:55 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. * 32:2 Hebreo tjlökwo Majanayin, e ëngkjwagaga kjring pjök loklo.

⁷ Kuya ga bangkjrara ara, beno shäng sjök. E kjışhko ga ba nopga tjeng ba tjok li shdöra beno kjrning pjök, ba öng shdöra eni bakoe. ⁸ Wotjlik ga «Esaú tjwe öngkjwé bor nopga kjrina tjok wleni ga e wopro ga kjrina, e tök ga bue» le.

⁹ E irgo ga syöshtono Sbö kong. Tjlä ga «Sbö, pja bor kjöké Abraham Sbö. Pja bor data Isaac Sbö bakoe. Jehová, pja tjläno bor kong ga “Pja nom bop kjokshko iröng obi, bop pjeyoga löngshko. Pja kjimtër llëbo ber pjlu bop kong wlo” lorop eni. ¹⁰ Pja wotjlik pjlu bor kong wleni ga tja kjimtöp iyado. ¿Gueniyo ga shäryöp ega? Jlökooyo ga tja bop parkaga eröe. Jordán diyo jü zër tek shängshko ga tja wloshko bor kjorkung ère döe. Era eni tjok ga tja öötong sök parkagaga kjrning pjök, öng kjrning pjök bakoe. ¹¹ Bangkjrër li bor shjiy Esaú tek shäng bor zrök, bor boyga, bor wapga zrök bakoe. Tja wlikos, llëbo owa shärye bor kong llëm wlo. ¹² Pja tjläno bor kong ga “Pja kjimtër llëbo ber pjlu bop kong wlo. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëm, shtëy ga äär llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni” lorop eni» le.

¹³ E shkëyo ga Jacob pono buk eshko. Wëshko ga llëbo tjeng ba tjok kës li rowlëna ba shjiy kong, ba sëngglo wleni. ¹⁴ Wlëna li ère: shwling ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), öng wlöp ushko so popga doglo sak dbaw pjloglo pjök (200), wlënggla doglo sak pjök (20), ¹⁵ öng jëkklo sok kës kës wapga chilawa tjok wleniyo doglo sak mya (30) ba wapga tjok, sögla popga doglo sak pkëng (40), wlënggla doglo sak kjwara (10), öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga doglo sak pjök (20), wlënggla doglo sak kjwara (10).

¹⁶ E irgo ga twara beno ba parkagaga kong, töya dboy dboy wlo, ga tjlä ba kong ga «Pjäy jek löng bor bäm go, ga shto twozi öng kjrina kjrina shdök tjeng wle kong» le. ¹⁷ Eshko ga tjlä ba parkaga jek shäng bäm li kong ga «Bor shjiy Esaú dowlöp tek shäng ga tjlä bop kong ga “¿Bop kägäyo è? ¿Pja to kjone? ¿Öng kjwe sogo è?” le bop kong wleni ga ¹⁸ pja tjlä ba kong ga “Tjlapga Esaú, ère bop sëngglo, ichara bop lëng Jacobdè bop kong. E tek shäng om go borwa irgo” lëp ba kong eni» le.

¹⁹ E irgo ga tjlä ba parkagaga jek ber tjeng iröng li kong ga «Esaú dowlëmi tek shäng kjone wleni ga llëye loror kës li lëmi ba kong eni. ²⁰ Pjäy tjlä ba kong obi ga “Tjlapga, bop lëng Jacob tek shäng borwa irgo” lëmi ba kong eni» le. Wotjlik ga «Wlëpyotkër ba sëngglo ichoror jek tjeng bäm li go. E irgo ga tja oppingdo ba bokshto kjwlë jä. Eni ga tja wlokjre pjlu kjwe» le. ²¹ Eni ga ba sëngglo li ichara jek bäm go ba parkagaga tjok. Gueniyo Jacob pono beno buk eshko.

Jacob dbonino Sbö parkaga kjok dogo so tjok

²²⁻²⁴ E shkëyo ga ba pjeyoga dipzara jek Jaboc diyo kjwo kalëkong, ba llëbo tjeng kës li tjok. Ba boyga do pjök, ba boyga oblë ba parkagaga wleniyo do pjök, ba wapga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11), e iara beno löng dí kjwo kalëkong pjir ga Jacob dipzono jek iröng, ga beno sök eshko tjoksa.

Eshko ga domer weno shäng ba kong kjlara, ga dbonino ba tjok äär jong shkë jek shröng. ²⁵ Miydara ga Jacob äya ga äshko ga porwara ba kworboshko, ga ba kworbo jöktëng erä. ²⁶ Eshko ga domer li tjlä ba kong ga «Tja rayozong! Kjok shräntoe» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläkwo los ber pjlu bor kong. Llëm ga pja rayër llëme» le.

27 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjae, ¿ko llē?»

«Tja ko Jacob» le.

28 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja ko Jacob ame. Pja dbonino Sbō tjok, nopga tjok, ga zanope. E kjīshko ga pja ko ber Israel† shara» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Pja e, ko llē?»

«¿Tja ko miydēp woydē llēno?» le ba kong, ga tjlēno beno pjlu Jacob kong eshko.

30 Eshko ga Jacob tjlē ga «Tja, Sbō, tjawa ēng īno lōng ēng bokshto ēmdē ga tja iara beno sōk sē» le. E kjīshko ga kjok eshko kowara beno Peniel.‡

31 Jacob jek shāng kjwlē Peniel kjokyo lishko ga dlo wen tēm pjang llēnge. Laga ba kworbo jōktēng lirē ga beno jēk yōkyōke. 32 Porwara ba kworboshko kjīshko ga ōng llē kworbo kjoyungyo ue Jacob§ tjeyo tek beno ba irgo lirē ame.

33

Jacob ēng wlēno ba shjiy Esaú tjok

1-2 Dōni ga ĩya Jacobdē pjola dwayo ga Esaú tek shāng domerga doglo sak dbāw pjloglo pkēng (400) tjokshko ga ba wapga shdōra beno ba mekē tjok tjoke. Ba boyga oblē parkagaga wleniyo do pjōk li iara tjeng bām go, ba wapga baĭya tjok. Lea iara shāng ba irgo, ba wapga baĭya tjok. Raquel iara beno irōng, ba wa José tjok. 3 Ga Jacob opshino jek bām go. Jek shāng ba shjiy shwoy wopro ga jēk jek sira ga kjōk tono, kujono bokdo kjay klung go. Jēk sira obi ga kjōk tono eni obi. Shāryara eni oōtong pjloglo kjāk (7).

4 Gueniyo ga Esaúra jek zron ĩ āar jong ba lēng shwoy, ga pjā ba go, popjlura, lō shira.* Eshko ga slatong lok ara pjōyīkong.

5 E irgo ga Jacob boyga, wapga ĩya Esaúré ga tjlē ba lēng kong ga «¿Ēye tek lōng bop tjok kjwe ē?»

«Tjlapga, kjwe bor wapga twara Sbōrē bor kong» le.

6 Ga ba boyga oblē parkagaga wleniyo do pjōk li oōtong lōng ba shjiy zlong ba wapga tjok ga kjōk tono, kujono bokdo kjay klung go. 7 E irgo ga Lea tek shrono shāng ba wapga tjok ga kjōk tono, kujono eni bakoe. E irgo ga José, Raquel omshāryono eni bakoe.

8 Eshko ga Esaú tjlē ba kong ga «¿Ōng wlēnor irbo kjwe llē loklo?»

«Ichoror jek bop kong, pja ber wopjlu bor tjok wlo» le.

9 Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēme. Botoya arae. Kjwe ber tjeng bop tjok wēyē» le.

10 Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Llēme. Rokēr bop kong sira ga tja wlokjrorop pjlu lēp li jlō wleni ga llēbo twēr bop sēngglo kjwe kjrozong. Pja wotjlino pjlu bor kong kjīshko ga pja bokkwo ĩnor ga Sbō bokkwo ĩnor wleni.

11 Sbō kjīshko ga tja llēbo ara, llēye woydēr li tjeng enido. E kjīshko ga bop sēngglo sōror bop kong kjwe kjrozong» le.

Eshko ga «Llēbo kjrozong» lara ba kong ara kuzong ga «jōlō» le Esaúré, ga kjrarae. 12 Eshko ga tjlē ga «Shji toe. Tja jek shāng bop bām go» le.

13 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, miydēp pjlu ga kjwozirga chilawa jēk mae. Ōng wapga chilawa tjok wleni li sōy jēk dbar kjwara jlōkoyo wleni ga e

† 32:28 Hebreo tjlōkwo Israel, e dbonik Sbō tjok loklo. ‡ 32:30 Hebreo tjlōkwo Peniel, e Sbō bokso loklo. § 32:32 Hebreo tjlōkwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowēba eni bakoe. * 33:4 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

kjer drete. ¹⁴ Pjlu wlo ga pja to bäm dey, Tjlapga. Tja jek ber shäng bop irgo wor, öng kjishko, kjwozirga kjishko. Shji äng ik Seir kjokyo, bop kjokshko jä» le.

¹⁵ Kuya ga tjlä ba kong ga «Jölo. Gueniyo nopga jek tjeng bor tjok ere ier ber löng bop tjok kjlöbö, bop yorkë» le.

Kuya ga «Zläno? Pja woydë eshko llëme. Tja kjimtëp woydë kjishko ga tja ber wopjlü» le.

¹⁶ Eni ga e dbaryo ga Esaú wlo opshino to jek iröng, äär Seir kjokyo wlo.

¹⁷ Ga Jacob wlorä opshino to jek Sucot kjokyo. Öötong löng eshko ga u ywara kjwara ba kong, ga ukwang shäryara ba öng kong. E kjishko ga kjok eshko kowara beno Sucot.†

¹⁸ E irgo ga Jacob wlo opshino tek Padán Aram kjokyo dwayo, ga döktong shrono löng pjlu Canaán kjokyo. Eshko ga pono beno löng kjok li worbo go, e ber buk Siquén kjokyo gomyo. ¹⁹ Kjok eshko li tjwläna Jamor wapga kong, tjwlo dbur sho pjublün kjwo sak dbäw (100). Jamor, e Siquén data. ²⁰ Era Jacob akkwo tönö dlw äng kjing go kjökshko, Sbö poshrëkklo, ga akkwo tönä dlw li kowara Sbö, e Israel Sbö.

34

Dina kjrara Siquéndë dbo go

¹ Jacob wa kjlara Lea tjok ko Dina. Dbar kjwara ga jek opshino kjogloga eshko so ik. ² Eshko ga domer shäng kjlara ko Siquén, ba data ko Jamor. Jamor, e kjok eshko so kägäyo. Dina İya Siquéndë ga shara, pono ba tjok dbo go. ³ E irgo ga Dina worryara ara, ga tjläno ba kong yötso ba wlëpyotkoklo. ⁴ E irgo ga tjlä ba data Jamor kong ga «Kjoglo kjwe woydër ara. Tja orkwosmok woydë ba tjok. Wlës bor kong» le.

⁵ E wopro ga miydara Jacobdë ga ba wa Dina kjrara Siquéndë dbo go. Gueniyo eshkoshko ga ba wapga domerga löng öng dë kjloshko. Ga llëye lara Jacobdë ë kong llëm, ba wapga shrono guing. ⁶ E wopro ga Siquén data Jamor to jek shäng Jacob shwoy, lan ba tjok wlo. Epga löng lanshko ga ⁷ Jacob wapga domerga to löng kjloshko li shrono. Ga llëbo shäryono li miydara ga beno bangyo ara, iirkë ara bakoe. Siquén pono ba dor tjok li, e llëbo owa Israel tjëyoga kong. E shäryako llëme. Epga iirkono ara e kjishko.

⁸ Eshko ga Jamor tjlä ba kong lok ga «Bor wa Siquén, bomi dor woyde arae. Rokër bomi kong sira ga ichëmi orkwosmok ba tjok. ⁹ Eni ga shji ber löng epenga dö wleni, ga bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok, borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok bakoe. ¹⁰ Pjäy ber löng borwa tjok kjok ere kjing go ga pjlu, ga pjäy mär ber löng e go. Pjäy jëk kjone pogo ga pjlu» le.

¹¹ Ga Siquén tjlä ba kong lok ga «Rokër bomi kong sira ga kumi ga pjlu. Llëye rokëmi bor kong li twër bomi kong. ¹² Tja kong llëye rokëmi bayo kjöm ga twër bomi kong, bomi sëngglo. Gueniyo kjoglo li ichëmi orkwosmok bor tjok guing» le.

¹³ Eni ëmdë ga Dina bangkjrara Siquéndë llëm, kjrara dbo go kjishko ga Jacob wapga tjläno ba kong, ba data Jamor kong jlö wleni. ¹⁴ Tjlä ga «Borwa dor, e ichërwa orkwosmok domer doyo jyä tak llëm tjok ga äe. Shäryororwa eni kjwe ga tjawa ber löng lök ara. ¹⁵ Tjläkwo lërwa bomi kong li shäryëmi eni wleni ga “Jölo” lërwa. Llë kuzjä. Pjäy domerga doyo jyä tëmi uunkong, pjäy

† 33:17 Hebreo tjläkwo Sucot, e ukwang loklo.

ber tjawa dik wlo. ¹⁶ Eni wleni ga borwa kjogloga orkwosmok bomi tjok, bomi kjogloga orkwosmok borwa tjok bakoe. Tjawa ber löng bomi tjok, ga shji ber tjëyo kjrinaso. ¹⁷ Gueniyo pjây doyo jyâ të llëm ga tjawa to kjok ëreshko dwayo, borwa dor tjok» le.

¹⁸ Kuya lok ga beno pjlú ba kong. ¹⁹ Dina woyde Siquëndë ara kuzong ga ba doyo jyâ tara jekdo eshko. Siquén, ba pjeyoga tjok ga tjwölö ara ba data ushko kuzong ga ²⁰ jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, nopga tön löng lishko, ba data Jamor tjok. ²¹ Eshko ga tjlä löng li kong ga «Domerga ëre bi pjeyoga wleni. Kjok ëre bayo ara ba kong. E kjîshko ga woydërwa ga epga ber löng bi tjok kjok ëre kjing go, mär ber löng e go, jëk kjone pogo ga pjlú bakoe. Eni ga ba kjogloga orkwosmok bi tjok, bi kjogloga orkwosmok ba tjok bakoe.

²² »Gueniyo shji ber löng tjëyo kjrinaso wlo ga woyde lok ga shji domerga doyo jyâ të uunkong, epga omshäryë dik. E ba sdëkwo. ²³ Eni ga ba öng kës, ba llëbo tjeng kës, e ber bishîya. Epga ber löng bi tjok wlo ga “JöLö” lëy ba kong eröe» le.

²⁴ Kuya lok ga «JöLö» le ba kong, ga domerga kjok eshko so doyo jyâ tono uunkong. ²⁵ Dbargwo mya ga doyo bang ara, poptoydë llëm obishko ga Dina simga Simeón, Leví, e öör löng eshko ga domerga li zröra lok dröng go dret, wlikaga ërë llëm kjîshko. ²⁶ Jamor, ba wa Siquén, e zröra lok dröng go. E irgo ga Dina jek söra ey dwayo. ²⁷ E irgo ga Jacob wapga llamo tjwe löng jëktong shinmoga doyo tjeng li kjing go. Ga opzrëno jek lok u kjwara kjwara roshko, ba llëbo lüyotkara lok dret, ba dor kong llëbo owa shäryara li kjîshko. ²⁸ Llëbo uunkong tjeng kjok eshko li söra lok dret, öng ushko so llë, sögla, kwomgla, llëbo tjeng ba ushko, llëbo tjeng kjloshko bakoe. ²⁹ Ba wapga, ba walëga, e söra lok jek ba tjok uunkong.

³⁰ Eshko ga Jacob tjlä Simeón, Leví kong ga «Tja ioromi beno owa kjok eshko soppa tjok. Canaán soppa, ferezeoga, tja iywa lok shjiktëng shara. Shji nopga kjlöbö dö anmoyö kjîshko ga kjing pjök li tön ber tjeng kjrinaso ga shji zröya lok, bi pjeyoga uunkong tjok» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjlä ba data kong ga «Borwa dor kong llëbo owa shäryara, iara beno tjwölö walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Iërwa ber eni ga äe» le.

35

Sbö tjlökwö lono beno pjlú Jacob kong shäng Betel kjokyo obi

¹ E irgo ga Sbö tjlä Jacob kong ga «Pja shäng Esaú töywëshko ga tja weno shäng bop kong Betel kjokyo. Pja nom sök eshko shara, ga akkwo töm dluw ëng kjing go kjókshko, bor poshrëkklo» le.

² Eshko ga Jacob tjlä nopga tjeng ba tjok kës li kong ga «Bomi sböpga jyäglo tjeng uunkong, shizî, dbuzî drete. Pjây nom wë, pja shwong kjlopswë oblë. Shäryëmi eni, pjây Sbö poshrëk ga pjlú wlo. ³ Pjir ga shji to Betel kjokyo. Eshko ga tja akkwo tög dluw ëng kjing go kjókshko, Sbö poshrëkklo. Tja jek shäng song, woydëshko ga tja kjimtara. Tja jëk kjone pogo ga e shäng bor tjok iyado» le.

⁴ Kuya lok ga ba sböpga jyäglo li twara ba kong dret, ba kwomgwo iokdo söya lok li twara ba kong bakoe. Eshko ga kyor jong kjlara kësbang, Siquén kjokyo zlong, ga llëbo twara ba kong kës li pjlona Jacobdë uunkong klung roshko, kyor li dorko.

⁵ Opshino jek löngshko ga kjok eshko sopga iara Sbörë beno löng kjok bangkjrë arae. E kjishko ga Jacob wlo irpjana lok llëme. ⁶ Eshko ga öötong löng Luz kjokyo, e ko Betel bakoe. E Canaán kjokyo obi. ⁷ Eshko ga Jacob akkwo töno dluw ëng kjing go kjókhshko, Sbö poshrëkklo. Ba shjiy töyweshko ga Sbö weno shäng ba kong eshko kjishko ga kjok eshko kowara beno El Betel.* ⁸ Eshko ga Rebeca daga Débora li wolono, ga jnenalok klung roshko, kjor jong kësbang eshko li dirko, ga kjok eshko kowara Jacobdë beno Alón Bacut.† ⁹ Kjok eshko ga Sbö weno shäng ba kong obi, ga tjlëno beno pjlu ba kong. ¹⁰ Tjlë ga «Pja ko Jacob, gueniyo pja ko eni ame. Eeri jek lëkong ga pja ko ber Israel shara» le.

Koiara eni pjir ga ¹¹ tjlë ba kong obi ga «Tja ëre Sbö, llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë. Pjäy wapga wenzong ara, bop tjëyo tek ber bop irgo li shdär ber träk llëm wlo. Epga ber löng tjëyoga oblë oblë, ga tjë jikong ber löng tjëyo kjrinaso. E tjrëko pjilupga wen. ¹² Kjok tworor Abraham, Isaac kong li, e twër bop kong, bop tjëyo tek ber bop irgo li kong bakoe» le. ¹³ Lara eni pjir ga to ey dwayo.

¹⁴ Eshko ga Jacob ak kjrono kjwara, poyona, ga iara beno jong kojong, Sbö tjlëno ba kong lishko. E irgo ga ak li kjing go kyjo tyara, kjillgwo bo dyo tyara bako, e ber jong dboy Sbö kong wlo. ¹⁵ Ga kjok eshko kowara beno Betel.‡

Raquel wolonoe

¹⁶ E irgo ga to eshko dwayo. Ga Efrata kjokyo beno pjola obishko ga Raquel shara swlorë, gueniyo wloshko tjeng ga ä, beno buk owa. ¹⁷ Swlo arashko, chida buk döröshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «llëye bangkjrëp llëme. Buk domer obi» le.

¹⁸ Raquel beno buk ba llëmdo, ga tjlë ga «Koiër Benoni»§ le. Gueniyo koiara ba datarë Benjamín* shara. ¹⁹ Eni ga Raquel wolono, ga jnenaba beno buk irbo jek jong äär Efrata kjokyo li sor go. Efrata kjokyo, e ko Belén bakoe. ²⁰ Ba sak li kjing go Jacob ak kojono beno jong kjwara, ba jyäglo. Eerishko ga jong eshko wëlä obi.

²¹ E irgo ga Jacob† wlo irbo shano to öötong löng Migdal Edar‡ kjokyo pjlor kalëkong. ²² Löng kjok eshko wopro ga Rubén öör pono ba data boy oblë ba parkaga wleniyo ko Bilhá tjok. Miydara ba datarë ga iirkono tira llëme.

Jacob wapga

Jacob wapga domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12). ²³ Lea tjok, e Jacob wa domer bäm İyo Rubén, Simeón, Levi, Judá, Isacar, Zabulón. ²⁴ Raquel tjok, e José, Benjamín. ²⁵ Raquel parkaga Bilhá tjok, e Dan, Neftalí. ²⁶ Lea parkaga Zilpá tjok, e Gad, Aser. Ère Jacob wapga weno tjeng Padán Aram kjokyo.

Isaac wolonoe

²⁷ Era Jacob öör ba data Isaac İk, Abraham, Isaac dënashko ga löngshko li kjokyo ko Mamré. Mamré kjokyo, e ko Arbá, ko Hebrón bakoe. ²⁸ Isaac lu İno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwongshko (180) ga wolonoe. ²⁹ Tjlablashko

* **35:7** Hebreo tjlökwo El Betel, e Betel Sbö loklo. † **35:8** Hebreo tjlökwo Alón Bacut, e slarZlong kjoryo loklo. ‡ **35:15** Hebreo tjlökwo Betel, e Sbö u loklo. § **35:18** Hebreo tjlökwo Benoni, e tja song li wayo loklo. * **35:18** Hebreo tjlökwo Benjamín, e bor wa orkwo këlä so loklo. Hebreo tjlökwo bor wa orkwo këlä so, e bor wa woydër ara, oblë kjinmo loklo. † **35:21** Hebreo tjlökwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. ‡ **35:21** Hebreo tjlökwo Migdal Edar, e öng İkklo kjomo loklo.

ga wolono, ga tōno ba pjeyo shinmoga tek dēnashko so tjok. Eshko ga iara ba wapga Esaú, Jacobdē beno buk sakshko.

36

Esaú tjëyo tek beno ba irgo

¹ Ère Esaú tjëyo tek beno ba irgo. Esaú, e kowëba Edom bakoe. ²⁻³ Esaú orkwosmono walëga Canaán so doglo mya tjok. Epga ko Ada, Aholibama, Basemat. Ba boy Ada, e Elón wa. Elón, e Het tjëyo. Ba boy Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo. Ba boy Basemat, e Ismael wa, Nebayot dor bakoe.

⁴⁻⁵ Esaú sök Canaán kjokyoshko ga wapga tjeng doglo shkëng (5). Ada wa buk kjlara domer ko Elifaz. Basemat wa buk kjlara domer ko Reuel. Aholibama wapga tjeng doglo mya domer ko Jeús, Jalán, Coré.

⁶⁻⁷ Esaú, Jacob, e dbur ara, öng ara. Ba kjoklöngshko'li öng ara anmoyö, ga ba öng dli pjiténge. E kjishko ga ber löng pjöyikong ga äe. Eni ga Esaú to kjok shto oblë, ba lëng sökshko dwayo. Ba boyga, ba wapga, ba parkagaga, ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo'li, e söra jek uunkong ba tjok, ⁸ ga öötong Seir kjokyo dlup shwo lëkong, ga beno löng eshko.

⁹⁻¹⁴ Esaú, e Edom tjëyoga data. E beno löng Seir kjokyo dlup shwo lëkong. Ère ba tjëyo tek beno ba irgo. Esaú boyga doglo mya: Ada, Basemat, Aholibama.

Ada tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Elifaz. Elifaz, e wapga domerga ko eni: Temán, Omar, Zefo, Gatán, Cenaz. Elifaz boy oblë ba parkaga wleniyo ko Timná tjok ga wa domer kjlara ko Amalec.

Basemat tjok ga Esaú wa domer kjlara ko Reuel. Reuel, e wapga domerga ko eni: Najat, Zera, Sama, Mizá.

Aholibama tjok ga Esaú wapga domerga doglo mya: Jeús, Jalán, Coré. Aholibama, e Aná wa. Aná, e Zibeón wa. Zibeón, e heveo.

¹⁵ Esaú tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ko eni. Esaú wa Ada tjok Elifaz'li tjëyo tek ber ba irgo li tjëyoga ère: Temán, Omar, Zefo, Cenaz, ¹⁶ Coré, Gatán, Amalec. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁷ Esaú wa Basemat tjok Reuel'li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Najat, Zera, Sama, Mizá. Epga löng Edom kjokyo.

¹⁸ Esaú wapga Aholibama tjok li tjëyo tek beno ba irgo li tjëyoga ère: Jeús, Jalán, Coré.

¹⁹ Esaú tjëyo tek beno ba irgo'li tjëyoga, e beno eni.

²⁰ Esaú öötong sök kjok eshkosshko ga nopga löng eshko ko horeoga. Epga domer ko Seir'li tjëyo tek beno ba irgo. Seir tjëyoga ère: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ²¹ Disón, Ezer, Disán.

²² Lotán, e wapga domerga ko eni: Horí, Homán. Lotán, e dor ko Timná.

²³ Sobal, e wapga domerga ko eni: Alván, Manajat, Ebal, Sefó, Onam.

²⁴ Zibeón, e wapga domerga ko eni: Ayá, Aná. Pjlara ga Aná, e shäng ba data öng dëshko ga di bäng wlëna kjrina kjok dogro no llëmshko.

²⁵ Aná, e wa domer kjlara ko Disón, wa walë kjlara ko Aholibama.

²⁶ Disón, e wapga domerga ko eni: Hemdán, Esbán, Itrán, Querán.

²⁷ Ezer, e wapga domerga ko eni: Bilán, Zaván, Acán.

²⁸ Disán, e wapga domerga ko eni: Uz, Arán.

²⁹ Horeo, e tjëyoga ko eni: Lotán, Sobal, Zibeón, Aná, ³⁰ Disón, Ezer, Disán. Epga löng Seir kjokyo.

³¹ Israel tjëyoga pjlupga llëm obishko ga Edom so pjlupga, e ère:

³² Bela, e Dinaba so, Beor wa.

³³ Bela wolonoshko ga beno Jobab, e Bosra so, Zera wa.

³⁴ Jobab wolonoshko ga beno Jusán, e Temán so.

³⁵ Jusán wolonoshko ga beno Hadad, e Avit so, Bedad wa. Nopga Madián so zana Bedaddé Moab kjokyo.

³⁶ Hadad wolonoshko ga beno Samla, e Masreca so.

³⁷ Samla wolonoshko ga beno Saúl, e Rejobot so. Rejobot kjokyo, e buk Éufrates diyo gomyo.

³⁸ Saúl wolonoshko ga beno Baal Janán, e Acbor wa.

³⁹ Baal Janán wolonoshko ga beno Hadar, e Pau so, boy ko Mehitabel. Mehitabel, e meké ko Matred. Matred, e meké ko Mezab.

⁴⁰⁻⁴³ Edom tjëyoga ko eni: Timná, Alvá, Jetet, Aholibama, Elá, Pinón, Cenaz, Temán, Mibzar, Magdiel, Iram. Epga beno löng kjok kjrina kjrina baíya om go. Esaú beno Edom tjëyoga uunkong data.

37

José, ba shjiyga

¹ Jacob beno sök Canaán kjokyo, dëna ba data sökshko. ² Ère Jacob pjeyoga to tek jong sorè, e lanyo.

José lu pjloglo sak kjwara kjingsho kjäkshko (17) ga shäng öng ushko so dë ba shjiyga tjok. Ba shjiyga meké ko Bilhá, Zilpá, ba data boyga oblè ba parkagaga wleniyo. Llèbo shàrye ba shjiygarè owa li roy sòya tjwe, le ba data kong.

³ José bukshko ga Jacob* tjlabla kuzong ga José woyde ba datarè ara, ba wapa oblè kjinmo. Ga kong shwong sera kara wolèsowae. ⁴ İya ba shjiygarè ga woyde ba datarè ara ba kjinmo ga İywa lok shjiktëng, tjlè lok ba kong llème.

⁵⁻⁷ Pjlara ga José yoíno, ga tjlè ba shjiyga kong ga «Tja yoíno llè lër bomi kong. İTja kuzía! Tja yoík ga shji uunkong öötong löng bi pakshko ga dwla bo doyo diy löng kjlara İ kjrina kjrinae. İn ga botoya kojono beno jong bek, ga bomipjõy tek lok botoya zlong, ga kujono ba kong» le.

⁸ Kuya lok ga İywa lok shjiktëng ara anmoyõ, ga tjlè ba kong ga «İPja wotjlik ga pja ber borwa pjluvo, tjawa ichèp wlo lèpde?» le. Eni ga woydara lok llèm jek kégong ara anmoyõ, yoíno li kjishko, lara ba kong li kjishko bakoe.

⁹ E irgo ga José yoíno jek pjlara obi, ga tjlè ba shjiyga kong ga «Tja yoík ga dlo, mok, dbala kop sak kjwara kjingsho kjwara (11) kujono bor kong» le.

¹⁰ Lara ba data, ba shjiyga kongshko ga kuya ba datarè ga iirkorgö, ga tjlè ba kong dbo go ga «İPja yoíno, e llè lokloro? İTja, bop meké, bop shjiyga, tjawa tjwe löng bop zlong, kujong bop kong wlo lèpde?» le.

¹¹ Ga İywa ba shjiygarè shjiktëng erá. Gueniyo yoíno li woyotjliya ba datarè arae.

José soynena ba shjiygarè

¹² Dbar kjwara ga Jacob öng li söra José shjiygarè jek Siquén kjokyo, kjlo sho tjok lishko. ¹³ Eshko ga Jacob tjlè José kong ga «Bop shjiyga löng öng dë Siquén kjokyo. E kjishko ga pja nom ba İk eshko» le.

Kuya ga «jölö. Tja to İk» le.

* **37:3** Hebreo tjlökwo go tak beno pjang Israel . Jacob kowèba eni bakoe. Génesis 37.13 eni bakoe.

14 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pja nome. Bop shjiyga löng sorē, bor öng löng sorē ip yōtso, ga roy sōp bor kong irōng obi» le ba kong, ga ichara jek Hebrón sdamyo lēkong dwayo.

Öötong shäng Siqúen kjokyoshko ga 15 jeno shäng ey. Eni ga domer weno shäng kjlara, ga tjlē ba kong ga «¿Llēye wlēpdē shängdo?»

16 «Tja to shäng bor shjiyga wlēk. ¿Löng öng dē kjone lēp bor kong ga buere?» le ba kong.

17 Kuya ga tjlē ba kong ga «Opshino to tjän. Gueniyo kuror ga “Shji to Dotán kjokyo” lara lok èng kong yē» le.

Kuya ga jek ba shjiyga irgo, ga wlēya löng Dotán kjokyo. 18 İya ba shjiygarē pjola dwayo ga 19 tjlē èng kong ga «¡Ízia! Yoiga dōrōe. 20 Kjweri kjwe zrōy. Pjir ga dbuy di bäng roy, ga uara äya kjloshko sorē lēy eni. Eshko ga llēye wen ba yo li tjok İy» le lok èng kong eni.

21 Kuya ba shjiy Rubéndē ga ba lèng wlike lara. Ga tjlē ba lēmga kong ga «Zrōy llēme. 22 Shji srèng kwong llēme. Shji or iē ba go llēm bakoe. Dbuzi jer di bapkwō pjlēbgwoyo kjwe roy dey» le. Wotjlino ga dōni ga shiya om go ey dwayo, ga sōya jek äar ba data shwoy irōng obi lara. Lara ba lēmga kong eni e kjishko.

23 E irgo ga José öötong shäng ba shjiyga löngshko ga ba shwong pjang ba do go wolēsowa li skwara lok ba shjiryō, 24 ga ba lèng li shara lok, dbura jer di bapkwō pjlēbgwoyo jong eshko li roshko. Eshko dbaryo ga roy di drete.

25 E irgo ga sirkeno löng iē. Eshko ga İya lok ga nopga tek löng trāk llēme. Epga Ismael tjēyoga† tek Galaad kjokyo dwayo jongya Egipto kjokyo. Dwlo poshtikklo lō pjlēblē sōra oblē oblē, ba öng llēbo shgoklo kēsēs kjing go, dli mokyo sōra bakoe. 26 Eni ga Judá tjlē ba pjeyoga kong ga «Shji wotjlik bi kjlara zrök. E irgo ga jney ber miydēba llēm wlo. ¿Llēye shjiy e go? 27 Bi kjlara obi kijy ga zrōy llēme. Soyney Ismael tjēyoga tek löng wle kong dey» le.

Kuya lok ga «Pjİue» le lok èng kong.

28 Llēbo soynega li öötong löng eshko ga José shira ba shjiygarē di bapkwō pjlēbgwoyo li roy dwayo, ga soynena Ismael tjēyoga li kong, dbur sho pjİubılın kjwo sak pjök (20) äska, ga sōra lok to Egipto kjokyo.

29 Rubén tjwe irōng di bapkwō pjlēbgwoyo jong lishko ga José wlēya ga drete. Eni ga slatong ara, ga ba shwong dwlēkza tjā tjā erä, woydē ara kjishko. 30 Jek äar ba lēmga tjeng lishko ga tjlē ba kong ga «Bi lèng shäng ame. ¿Era llēye shäryēr?» le.

31 Eni ga öng zrōra lok kjlara, ga José shwong li kjrara, shtira öng srèng li go.

32 Pjir ga sōra lok jek ba data kong, ga tjlē ba kong ga «Shwong ère wlēnorwa. ¿Bop wa İre? ¡Ízong!» le.

33 İya ga tjlē ba kong ga «Kjwe bor wa shwong jlōe. Zrōra äya kjloshko sorē, ga uarae» le.

34 Eni ga Jacob ba shwong dwlēkza tjā tjā, ga shwong pjuno oblē sopok wlo, ga ba wa wolono ga sloywara dbar kop ara. 35 Data slar èē ga wojeya ba wapa uunkongdē, gueniyo wojer llēme. Slar èē ba wa kjishko, ga tjlē ga «Tja wojer llēme. Woyoshrēr İyado. Tja wolonoshko ga pjir ber eshko» le.

36 E wopro ga José sōra Ismael tjēyogarē öötong löng Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjİuyo u daga kägäyo. Ga José soynena lok ba kong.

† 37:25 Epga kowēba Madián tjēyoga bakoe. Génesis 37.28, 36 eni bakoe.

38

Judá, Tamar

¹ Eshkoshko ga Judá opshino ba pjeýoga shwoy dwayo, öötong sök Adulam kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Hirá, e Adulam so. Ga Judá beno sök ba ushko. ² Domer shäng kjlara eshko obi ko Súaj, e Canaán so. Judá orkwosmono ba wa tjok. ³ E irgo ga ba boy beno shäng kjlaraso llême. Wa buk kjlara domer, ga koiara Er. ⁴ E irgo ga beno jek shäng kjlaraso llêm obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Onán. ⁵ E irgo ga beno shäng kjlaraso llêm jek obi. Wa buk kjlara domer obi, ga koiara Selá. Bukshko ga Judá sök Quezib kjokyo.

⁶ Judá wapga kunoe. Eshko ga walë shäng kjlara ko Tamar. Judá wa domer bäm ãyo Er lí orkwosmona Judaré ba tjok. ⁷ Er, e jék shäng owa Jehová bokso. E kjishko ga zrörae. ⁸ Eshko ga Judá tjlä Onán kong ga «Bop shjiy wolono, ga wapga beno llême. Wa tjeng kjlara bop shjiy i wlo ga pja orkwosmok Tamar tjok kjluwe» le.

⁹ Miyde Onándë ga wapga tjengshko ga epga ber baíya llêm kuzong ga pé ba tjok pjlobi go ga opdë Tamar ber shäng kjlaraso llêm wlo, wapga tjeng ba shjiy kong llêm wlo. ¹⁰ Jehová boksho ga Onán llëbo owa sháryono. E kjishko ga zröra bakoe.

¹¹ Eshko ga Judá tjlä ba pjlaydo li kong ga «Pja nom bop data ushko iröng obi, gueniyo pja orkwosmok llêm, bor wa Selá öötong këguë ba luyo go guing. Eshko ga orkwosmok bop tjok ga pjluë» le. (Woyotjlíya Judaré ga Selá wolon ba shjiyga dik bakoe le.) Eni ga Tamar to jek beno sök ba data ushko iröng obi.

¹² Lu to jek kop ara ga Judá boy wolonoe. Soyopora pjir ga jekdo shäng Timnat kjokyo, ba kjlara Hirá tjok, ba öng zok shtagaga löng lishko.

¹³ Judá jek Timnat kjokyo, ba öng zok shtë wlo lí miydara ba pjlaydorë pjire. ¹⁴ Judá wa Selá öötong kësbang ëmdë ga orkwosmoyde ba tjok llêm obi. E kjishko ga ba syã shwongyo skwara, doyono oblë, kã kjingono pjir, ë miydëba llêm wlo. Pjir ga jek llet sirkeno sök Enayin kjokyo soyozlong, e ber buk irbo jek jong äär Timnat kjokyo li sor go.

¹⁵ Judá jek shäng irbo bäng ga íya ga walë sök eshko kjlara. Wotjlíno ga walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo lara, kã kjingono pjir kjíy.

¹⁶ Walë, e ba pjlaydo miydara llêm kjishko ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga «¿Tja pé bop tjok ga buere?»

«¿Pja pé bor tjok wleni ga äska llëye twëp bor kong?» le.

¹⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shwling ushko so ichër tjwe bop kong kjlara» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «jölö. Gueniyo woydër ga llëbo twëp kjrina ber tjeng bor tjok, öng lëp li ichorop shrono bor kong guing» le.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Bop ko jyäglo pjang bop bëngshko ba kjiyo go kjwe twos bor kong. Bop kjorkung kjwe twos bor kong bakoe» le. Kuya ga twara ba kong, pono ba tjok, ga beno shäng kjlaraso llême. ¹⁹ E irgo ga Tamar to ba ushko, ga ba kã kjingoklo li kjara, ba syã shwongyo li pjuna jek iröng obi.

²⁰ E irgo ga öng ichara Judaré jek ba kjlara Adulam so li tjok, llëbo iara beno tjeng walë tjok li tek twe ba kong iröng wlo. Gueniyo walë li wlëna shäng eshko llême. ²¹ Eni ga kjakrokara domerga eshko so kong ga «Walë Enayin so shäng kjlara, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Lunashko ga sök irbo ère sor go. ¿E kwonllo?»

«Walë eniyo jūshko drete» le lok ba kong.

²² Eni ga Hirá sano jek Judá shwoy iröng obi, ga tjlë ba kong ga «Walë li wlënor llëme. Domerga eshko so tjlëno bor kong ga “Walë eniyo jūshko drete” lara» le.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ber tjeng wëyë ba tjok, shji joywëba llëm wlo. Miydëp ga shwling ushko so ichoror jek ba kong, gueniyo wlënop llëme» le.

²⁴ Öötong moglo mya dik ga oba tjlë Judá kong ga «Bop pjlaydo Tamar opsoyneno domerga oblë oblë kong, ga beno shäng kjarlaso llëme» le.

Roy kuya ga tjlë ga «¡Shizī ey dwayo, ga suzia!» le.

²⁵ Tamar shikoba lëbashko ga roy ichara ba kegue li kong, tjlë ga «Pja tjlë bor kegue kong ga “Llëbo tjeng bor tjok ère sogo è ga tja shäng kjarlaso llëm ère baña. Ko jyäglo ère ba kjiyo go is yötso, sogo è miydëp wlo. Kjorkung ère is bakoe” lëp ba kong eni» le.

²⁶ Roy söra öötong, lara Judá kong. Ba llëbo li İya ga tjlë ga «Tamar llëbo shäryono bëye. Llëbo owa li shäryaga tjarë, bor wa Selá orkwosmonor ba tjok llëm kjiy» le. Eshko jek lëkong ga pono ba tjok ame.

²⁷ Tamar wloshko tjeng dbaryoshko ga wapga tjeng domerga do pjök jekdo.

²⁸ Tjeng döörshko ga chida kjlara orkwo shino bäm go. Eshko ga ba kjimtaga trer srëzrën pjrino ba orkwo go, ga tjlë ga «Ère buk bäm go» le. ²⁹ Gueniyo orkwo shino jem iröng ga ba kjararawa orkwo pjrik llëm li buk bäm go. Eshko ga ba kjimtaga tjlë ba kong ga «¿Pja buk bäm go sorë?» le. E kjishko ga koiara Fares. * ³⁰ E irgo ga orkwo pjrira trer srëzrën go li bukshko ga koiara Zera, † ba trer srëzrën li kjishko.

39

José parkono Potifar kong

¹ Eshkoshko ga José söriba öötong Egipto kjokyo. Eshko ga domer shäng kjlara ko Potifar. E Egipto so pjluyo u daga kägäyo. José tjwlëga Ismael tjëyoga kong li e. ²⁻³ José sök ba ushkoshko ga Jehová shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Llëbo beno ba kong pjlú erä, ga miyde Potifardë pjire. ⁴ E kjishko ga wotjllino pjlú ba kjishko, ga kong pak wlëna ba kjimtaga, iara beno shäng ba llëbo tjeng kës ba ushko li daga. ⁵ Dbar eshko jek lëkong ga José kjishko ga Potifar kjimtara Jehovärë ara. Eni ga llëbo uunkong beno pjlú ba ushko, ba kjokshko bakoe. ⁶ Eni ga Potifar, ba llëbo tjeng kës li iara beno tjeng José wloshko. E kjishko ga llëbo oblë woyotjliya llëm, ba dli eröe.

José, e domer wolësoe. ⁷ İya Potifar boydë ga worye kjër, ga tjlë ba kong ga «Pja pë bor tjok» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡llëme! ¡Tja kuzong! Llëbo tjeng kës iara bor pjlurë beno tjeng bor wloshko. Tja shäng na ga woydë llë kjishko llëme. ⁹ Èye tjwlö èreshko bor kjinmo drete. Bor pjlú, tja kong llëye wlikayde llëm, pja erö, pja ba boy kjishko. E kjishko ga llëbo owa shäryër wleni Sbö bokso ga äe» le. ¹⁰ Roke walë lirë ba kong dbar kjwobi go ëmdë ga jlö lara llëm, to jek öötong ba zlong bäng llëm bakoe.

¹¹ Dbar kjwara ga José opzrëno jek u roshko, ba pak shäryë wlo. E dbaryo ga èye ushko drete. ¹² E wopro ga shakza walë lirë pjä ba shwong go, ga tjlë

* **38:29** Hebreo tjlökwo Fares, e döktong loklo. † **38:30** Hebreo tjlökwo Zera, e bolo ara loklo.

ba kong ga «Pja pë bor tjok» le ba kong. Gueniyo José opdös wles, opshino jek zron i, ga ba shwong beno tjeng walë li wloshko.

¹³ İya ga José opshinoshko ga ba shwong beno tjeng ba wloshko ga ¹⁴ ba parkagaga rokara ba shwoy, ga tjilë ba kong dbo go ga «Hebreo sôra bor lanmarë li, shji ie woynë ber tjwlo llëm oba bokso. Opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara. Gueniyo öö loror jlökoyo. ¹⁵ Kuya ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁶ E irgo ga José shwong li jnena tjeng, ba lanma shrono ushko guing. ¹⁷ Shrono ga lara jek ba kong obi. Tjilë ga «Bop parkaga hebreo sörop jüşhko li opzrëno jek bor kjër roshko, pë bor tjok dbo go wlo lara, tja ber tjwlo llëm oba bokso wlo. ¹⁸ Gueniyo öö loror jlökoyo kjüşhko ga opshino jek zron i, ba shwongda beno tjeng bor wloshko» le.

¹⁹ Kuya ga iirkono ara. ²⁰ Eni ga ba parkagaga ichara José shak, ie lok ber no shdüzlong uyo roshko wlo. Ga iara beno sök eshko, nopga shduna pjürë tjeng lishko.

José sök eshkoshko ga ²¹ Jehovahä shäng ba tjok, ga kjimtara ara. Jehovahä kjüşhko ga no shdüzlong uyo daga wotjlino pjlu José tjok. ²² Ga iara beno shäng no shdünglong li daga. Llëye shäryëba eshko dö ga ichaga shäng erë. ²³ Jehovahä shäng José tjok, ga kjimtara ara. E kjüşhko ga llëbo shärye kës li beno pjluë. E kjüşhko ga José parkë shäng sorë woyotjlilya no shdüzlong uyo daga lirë llëme.

40

Domerga yoïno li pjllollgwera Josére

¹⁻³ Eshko ga Egipto so pjluo li parkagaga löng do pjök. Kjilara, e di ioklo söga ba kong, kjilara, e ba pjlung shosho suga. Pjilara ga epga diktong kjüşhko ga pju iirkono ba kong, ichara jek löng ba u daga kägäyo li ushko, bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo, José shdüng shäng lishko. ⁴ José iara Egipto so pjluo u daga kägäyo lirë beno shäng domerga li dë. Shduna beno löng dbar kop ara eshko.

⁵ Shkër kjwara ga domerga do pjök li yoïno lok oblë oblë, e loklo dö llëme. ⁶ Wëshko ga İya Josére tjwe kjok shröngto ga wlëya bë löng woynë araë. ⁷ Eni ga tjilë ba kong ga «¿Pjäy woynë ara ega?»

⁸ «Tjawa yoïno, ga pjllollgwega erë borwa kong llëme. Tjawa woynë ara e kjüşhko» le lok ba kong.

Kuya ga tjilë ba kong ga «Pjäy yoïno li llë lozi bor kong. Shji yoik li llë loklo miyde Sbörë pjire. Ga tja kjimte wleni ga lër bomi kong» le.

⁹ Eni ga tjlapga di ioklo söga li tjilë ba kong ga «Tja yoik ga kjillgwo jong sok kjwara, ¹⁰ liywono lok mya. Wärbo wen mite, long tyë, e irgo ga ba lönggwo opkjlopswë ber bo kwi tjän. ¹¹ Eshko ga pjlu di ioklo li tjeng bor wloshko. Kjillgwo bo li kjrër ga lrrur shäng ba di ioklo li roshko. E irgo ga twër pjlu li wloshko» le.

¹² Kuya ga tjilë ba kong ga «Pja yoïno li llë loklo lër bop kong. Kjillgwo sogwo liywono mya li, e dbargwo mya loklo. ¹³ Dbargwo mya go ga pja shiya pjürë na dwayo, pja ie ber shäng parkë bop shtoy iröng obi, ba di ioklo sörop ba kong dämär sorë ga söp ba kong ber shäng eni obi. ¹⁴ Shäryë enishko ga tja woyoshreba. Pja tjilë pjlu kong bor kjüşhko, tja shiya na dwayo wlo. ¹⁵ Tja ere lüyotkaraba tek hebreoga kjokyo dwayo. Tja kjwe shäng ëreshko llëm gueniyo. Llëye owa shäryoror llëm, tja shäng jüşhko wlo» le.

¹⁶ Kuya tjlappa pjlung shosho suga lirë ga ba kjlara yoïno li pjlollgwera beno pjlú ba kong ga tjlë José kong ga «Tjara yoïk ga shing kjwo mya, roshko pjlung shosho suk pjir, iak tjeng ëng kjing ëng kjing bor dlu kjing go. ¹⁷ Shing tjeng kwara ba kjing go li, roshko pjlëblë sho tjeng oblë oblë pjlú kong, gueniyo ue sënwarë tjwe jonge» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja yoïno li llë loklo lër bop kong. Shing kjwo mya li, e dbargwo mya loklo. ¹⁹ Dbargwo mya go ga pja shiya pjlurë na dwayo. Ba parkagaga iche bop kã zë tas, ga bop doyora ie lok ber pjang kjor go. Eshko ga bop sho ue lãrë» le.

²⁰ Öötong dbargwo mya ga pjlú sök ië ba pjloyoga tjok, ba dbar shrëkklo. Eshko ga ba parkagaga ichara ba di ioklo söga li shik, ba pjlung shosho suga li shik bakoe. ²¹ Di ioklo söga li iara beno shäng parkë ba shtoy iröng obi, ba di ioklo söra ba kong dãmär sorë ga söya ba kong eni obi. ²²⁻²³ Gueniyo pjlung shosho suga lira, ba parkagaga ichara ba zrök.

Lara Josërë ba kong sorë li shäryono uunkong eni ëmdë ga José woyoshrra pjlú di ioklo söga lirë llëme.

41

Egipto so pjluyo yoïno li pjlollgwera Josërë

¹ Lu pjloglo pjök irgo ga shkër kjwara ga Egipto so pjluyo yoïk ga shäng Nilo diyo kjako. ² İya ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek tjeng kjlo sho uë jonge. ³ E irgo ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Tëm shrono tjeng kjlo dik li zlong bäng, ⁴ ga döni ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete.

Eshko ga pjlú li wolleno buk ga ⁵ pono jek obi. Ga yoïno jek obi. İya ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ⁶ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, gueniyo owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ⁷ Ga bo pjlú li uara bo owa lirë drete. Eshko ga pjlú wollenoshko ga «Tja buk yoïkdo» le.

⁸ Wëshko kjok shröngto ga woyotjliya ara kuzong ga ba parkagaga ichara ybi löng kjlobi kjok eshko li rokë, nppga kjok miydë ara li rokë bakoe. Shrono lok ga yoïno llë lara ba kong, gueniyo pjlollgwega ërë ba kong llëme. ⁹ Eni ga ba di ioklo söga li tjlë ba kong ga «Woyoshrrë kjlay ga tja opshäryono owa. ¹⁰ Kjupäbäshko ga pja iirkono pjlung shosho suga kong, bor kong bakoe. Eshko ga tjawa ichorop bop u daga kägäyo ushko, tjawa bängzaya no shdüzlong uyo roshko wlo. ¹¹ Shkër kjwara ga tjawa yoïno oblë oblë, e loklo dö llëme. ¹² Tjawa löngshko ga domer shäng kjlara hebreo. E bop u daga kägäyo parkaga. Tjawa yoïno li lororwa ba kong ga pjlollgwera borwa kong pjire. ¹³ Lara borwa kong sorë ga shäryono eni. Tjara shrono iröng bor pakshko, bor kjarara zröra loke» le.

¹⁴ Kuya ga no ichara José rokë, ga shira no shdüzlong uyo roshko dwayo jekdo. José kã shtono, shwong kjlopswono, doyono pjir ga jek pjlú shwoy.

¹⁵ Eshko ga pjlú tjlë ba kong ga «Tja yoïno pjlara ga pjlollgwega ërë bor kong llëme. Roy kuror ga pja yo pjlollgwek pjlúe» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «E lak tjarë llëme. Gueniyo pjlollgwega Sbörë ber pjlú bop kong» le.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja yoïk ga tja shäng Nilo diyo kjako. ¹⁸ İnor ga sögla wen tëm di roy dwayo doglo kjäk (7), wolëso, kjlo dike. Opshino ga jek

tjeng kjlo sho uë jonge. ¹⁹ E irgo ga sögla wen tēm di roy dwayo doglo kjäk (7) obi, kjlo owa, slosloe. Sögla İntë Egipto kjokyo kjlo owa eni llême. ²⁰ Eshko ga sögla kjlo dik li uara sögla sloslo lirë drete. ²¹ Uara pjir ëmdë ga bë löng sloslo sorë ga beno löng eni obi. Eshko ga tja wolleno buk ga ²² tja pono jek obi. Ga tja yoİno jek obi. İnor ga dwla weno jong sok kjlara, boryono lok tjung wolëso, pjloglo kjäk (7). ²³ E irgo ga weno sok kjlara obi, boryono lok pjloglo kjäk (7) obi, owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktënge. ²⁴ Ga bo pjlu li uara bo owa lirë drete. Loror ybipga kong, gueniyo llëye miyde lok llême» le.

²⁵ Kuya ga tjlä pjlu kong ga «Pja yoİno pjloglo pjök, e llëbo kjrinaso loklo döe. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁶ Sögla doglo kjäk (7) wolëso li, dwla bo pjloglo kjäk (7) wolëso li, e lu pjloglo kjäk (7) loklo pjöyikong. Pja yoİno pjloglo pjök li, e llëbo kjrinaso loklo döe. ²⁷ Sögla doglo kjäk (7) owa, sloslo li, dwla bo pjloglo kjäk (7) owa, pira pjluk kjlikyorë beno kluktëng li, e lu pjloglo kjäk (7) pjli tjwe ara loklo pjöyikong. ²⁸ Lër shäng bop kong sorë ga shäryë eni. Llëye shärye Sbörë bong kjönma li, e layde bop kong. ²⁹ Lu pjloglo kjäk (7) ga dli wen tjwe Egipto kjokyo träk llême. ³⁰ E irgo ga lu pjloglo kjäk (7) obi ga pjli tjwe träk llême. Eshko ga dli ara dbaryo woyojekoba, nopga uunkong löng Egipto kjokyo pjli ara kjİshko. ³¹ Pjli tjwe träk llëm kjİshko ga dli ara dbaryo li woyoshreba llême. ³² Llëye shärye Sbörë bong kjönma le li, e shärye jlökoyo, e döro bakoe. Pja yoİno pjloglo pjök e kjİshko. Pja yoİno pjloglo pjök li, e wen döro loklo.

³³ »E kjİshko ga lër bop kong ga no wlës kjlara kjok miydë ara wleniyo, kjok llgwë pjlu wleniyo bakoe. E ber sök Egipto sopga uunkong ichaga. ³⁴⁻³⁵ Era nopga İchos kjlëbö, dli töng wlo. Lu pjloglo kjäk (7), dli tjokshko ga dli wen kjöm pogo li kjrİnggwo shkëng (5) li ship kjrİna, kjrİnggwo sak kjwara (10) li ship kjrİng pjök, kjrİnggwo sak kjwara kjİngsho shkëng (15) li ship kjrİnggwo mya. Shäryëp uun eni. Ga dli ëre jnep ber tjeng dboye. ³⁶ Lu pjloglo kjäk (7), pjli tjwe arashko ga nopga sëm e go, wolon llëm wlo» le.

José iara pjIurë beno Egipto sopga uunkong kägäyo

³⁷ Kuya pjIurë ga beno pjlu ba kong, ba pjloyoga kong bakoe. ³⁸ Eni ga pjlu tjlä ba kong lok ga «Domer ëre go Sbö Sëya. Wlëy oblë pjlu kweni drete» le.

³⁹ Ga tjlä José kong ga «Ëye kjok miydë ara äär bopoya dik llême. Ëye kjok llgwë pjlu bopoya dik llëm bakoe. Bop kjok miydë li twaga Sbörë bop kong. ⁴⁰ Pja İër ber sök bor parkagaga ichaga, Egipto sopga uunkong kägäyo bakoe. Llëye lëp ba kong li kole lok. Tja pjlu kjİshko ga tja tjwlo ber bop kjinmo, gueniyo ëye oblë llême. ⁴¹ Eeri jek lëkong ga pja ber sök Egipto sopga uunkong kägäyo» le.

⁴² Eshko ga pjlu, ba sakkwo ioklo goshko ba jyäglo li döra, iara José sakkwo go. Ga ba nopga ichara ba doyë, shwong ko pjIublün, pjlu tjwlo ara wleniyo go, ga bö pjrikklo shäryak dbur sho shöylo go iara ba bëngshko. ⁴³ E irgo ga ichara opyë pjlu jëkklo roy. Jek jëk löng ga ba parkagaga ichara öö lä, tjlä ga «jËre José, bi kägäyo!» José iara beno sök Egipto sopga uunkong kägäyo eni.

⁴⁴ E irgo ga pjlu tjlä José kong ga «Tja pjlu ëmdë ga llëye shäryëba wlo ga kjakroke bop kong guing» le. ⁴⁵ Walë shäng kjlara ko Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong. Eshko ga José koiara pjIurë Zafenat Panea, ga kong Asenat twara beno ba boy. E irgo ga José roy öotong Egipto kjokyo kjok kjwang jİkong.

⁴⁶ José lu pjloglo sak myashko (30) ga söra lok öötong sök Egipto so pjluoyo shwoy. Eshko ga «Tja toe» le pjlu kong, ga opshino to ba pak shäryë Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. ⁴⁷ Egipto kjokyo ga dli weno ara lu pjloglo kjäk (7). ⁴⁸ Eshkoshko ga José dli töno ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong. Kjrara löngshko soshko ga dli töna lok, ga jnena beno tjeng eshko, u roshko, shtoyo oblë oblë. Shtoyo kjrina kjrina li kjëryo shäryak ag go pjribri kjökshko. ⁴⁹ Dli töna bayo ara. Shtara ame, beno ara, la sho tjeng dlung kjako wleni kjishko.

⁵⁰ Pjli tjwe le li bäm go ga José wapga domerga do pjök, ba boy Asenat tjok. ⁵¹ Ba wa domer bäm İyo bukshko ga José tjlä ga «Tja kjimtara Sbörë, llëbo weno bor kong owa kjöme woyojerer pjir, bor pjeyoga woyojerer bakoe. E kjishko ga koier Manasés»* le. ⁵² E irgo ga ba lëng bukshko ga José tjlä ga «Bor kong llëbo weno owa ara kjok ëreshko. Jüshko ga bor kong wapga twara Sbörë» le. Koiaira Efraín† e kjishko.

⁵³ Lu to jek kjäk (7), dli ara Egipto kjokyo li dbaryo pjitonge. ⁵⁴ E irgo ga pjli tjwe lu pjloglo kjäk (7) li soyarae. Lara Josére sorë ga shäryono eni. Kjok shto oblë oblë dli pjitong drete. Gueniyo Egipto kjokyo ga dli tjok. ⁵⁵ Pjli shrono Egipto kjokyo ga nopga uunkong dli rokono pjlu kong. Eshko ga pjlu tjlä ba kong ga «Pjäy to José ik, ga llëye le bomi kong dö li shäryëmi eni» le.

⁵⁶ Pjli shdöktong Egipto kjokyo kjok kjwang jikongshko ga José dli jneno tjengshko uyo u bäng li döra, dli soyneya Egipto sopga kong wlo, dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö kjishko. ⁵⁷ Kjok shto oblë oblë dli llëm kjishko ga nopga tjwe löng Egipto kjokyo, dli tjwläk José kong.

42

José shjiyga to jek Egipto kjokyo

¹ Egipto kjokyo dli tjok li miydara Jacobdë, ga tjlä ba wapga kong ga «¿Pjäy ëng ik löng drëng kar kar egaro? ² “Egipto kjokyo dli tjok” laraba bor kong. Eni ga pjäy nom eshko dli tjwläk, shji wolon pjirë llëm wlo» le.

³ Eni ga José shjiyga doglo sak kjwara (10) li to jek lok Egipto kjokyo dli tjwläk. ⁴ Gueniyo ga José lëng Benjamin lira ichara ba datarë jek ba shjiyga tjok llëme. Ba data wotjlik ga llëbo wen owa ba tjok kjwe le. ⁵ Pjli shrono ara Canaan kjokyo kjishko ga Jacob* wapga to dli tjwläk nopga oblë tjok eni.

⁶ José, e Egipto sopga uunkong kägäyo, shäng dli li soynega bakoe. E kjishko ga ba shjiyga öötong löng ba zlong ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go. ⁷⁻⁸ E José miydara ba shjiygarë llëme. Era ommiydono ga ba shjiyga tjwayde löng. Gueniyo tjläno ba kong oba oblë wleni, kjang kjange. Tjlä ba kong ga «¿Pjäy kjone so?»

«Tjawa tek Canaan kjokyo dwayo, dli tjwläga» le lok ba kong.

⁹ Eshko ga yoİno dënashko ba shjiyga tjok sorë ga woyo tjwe kjlay ba kong. Ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy tek löng borwa kjok ëre buk sorë İga llëmdo?»

¹⁰ «Lëme, Tjlapga. Tjawa bop parkagaga ëre. Tjawa tek löng dli tjwläga. ¹¹ Tjawa uunkong ëre data kjlaraso. Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme» le lok ba kong.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «İjyö! Pjäy tek löng kjok ëre buk sorë İga erä» le.

* **41:51** Hebreo tjläkwo Manasés, e so llëbo woyojek kjoyoe. † **41:52** Hebreo tjläkwo Efraín, e wapga tjok loklo. * **42:5** Hebreo tjläkwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe.

13 Kuya lok ga tjlê ba kong obi ga «Tjlapga, bop parkagaga uunkong ère epenga dõe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa löng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame» le.

14 Gueniyo kuya ga tjlê ba kong obi ga «Pjây tek löng borwa kjok ère ik erä. Loror bomi kong eni tjän. 15 Pjây tjlîn ère go. Lër bomi kong jlökoyo pjlu ko go ga pjây opshik na dwayo llëm, bomi löng tek söromi shrono na guing. 16 Pjây kjlara jek bomi löng wlokjrë, llamo ber löng na, no shdüzlong uyo roshko. Llëye lëmi li jlöre miydër e go. Llëm ga lër jlökoyo ga pjây tek löng kjok ère ik jlõe» le.

17 Eshko ga epga bängzara Joséré uunkong tjeng no shdüzlong uyo roshko dbargwo mya. 18 E irgo ga tjlê ba kong ga «Tja Sbö bangkjrë kjishko ga llëye lër bomi kong li shäryëmi eni ga pjây wolon llëme. 19 Pjây wotjlik bëy jlökoyo wleni ga pjây ëng wlës kjlara, ber shäng na, no shdüzlong uyo roshko wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. 20 Bomi löng tek sömi bor kong, pjây tjlëno bëy jlöre miydër e go wlo. Llëm ga pjây wolon» le.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «jölö» le. 21 E irgo ga tjlê lok ëng kong ga «Shji opshäryono owa bi löng tjok. İnoy shäng wosong, gueniyo kjloshtono bi kongshko ga kuroy llëme. Llëbo wen bi kong owa anmoyö ère e kjishko» le.

22 Ga Rubén tjlê ba kong ga «“Llëye owa shäryëy bi löng kong llëme” loror bomi kong. Gueniyo jlöloromi llëme. Wolono kjishko ga potjwlëy löng kjwlëe» le.

23 José tjlökwo pjllölgwega tjok kuzong ga lan löng ëng kongshko ga tjlökwo kura Joséré pjir li miydara ba shjiygarë llëme. 24 Eshko ga José opkjono ba shjiyga löngshko dwayo tjoksa, ga slatong. Pjir ga tek shrono iröng obi, ga tjlëno ba kong obi. Eshko ga Simeón kjara shäng dboy, ga nopga ichara ba pjirik, ba pjeyoga bokshto.

25 E irgo ga José tjlê ba parkagaga kong ga «Domerga ère dli sho pjangglo, e dlizi dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwllëngglo li iozi ber tjeng ba dli sho pjangglo roshko, kjlara i ëe. Dli twozi ba kong, söya, ue lok irbo wlo bakoe» le. Lara sorë ga shäryara lok eni. 26 Eni ga ba dli sho iara ba shjiygarë ba öng kjing go, ga to lok ey dwayo.

27 Kjër äar slan löng, pë wlo lara lishko ga José shjiy kjlara, ba öng sëyashko ga İya ga ba dburwa iak bë tjeng ba dli sho kjing go. 28 Ga tjlê ba pjeyoga kong ga «Bor dburwa twara lok tek bor kong iröng. jİza! Buk bor dli sho kjing go» le.

Kuya lok ga bangkjrara lok ara, opshgawono löng dete erä. Ga tjlê ëng kong ga «¿Llë shäryayde Sbörë bi kong jüni?» le.

29 Öötong löng Canaán kjokyo iröng obi ga llëye shäryono ba kong dö li lara lok ba data kong. Tjlê ba kong ga 30 «Domer Egipto so kägäyo tjlëno borwa kong kjang kjange. “¿Pjây tek löng kjok ère buk sorë İga llëmdo? Pjây nopga owa tjwayde löng” lara borwa kong eni. 31 Tjawa tjlëno ba kong ga “Tjawa wotjlik bëy eröe. Tjawa tek löng llëbo owa shäryaga bomi kong llëme. 32 Tjlapga, bop parkagaga uunkong ère epenga dõe. Tjawa sak kjwara kjingsho pjök (12), data kjlaraso. Tjawa löng Canaán kjokyo. Borwa löng chirawa beno sök borwa data tjok. Kjlarara sök borwa tjok ame” lororwa ba kong eni. 33 Eshko ga tjlëno borwa kong ga “Pjây wotjlik bëy jlö wleni ga pjây ëng wlës kjlara, ber

shäng bor tjok na wlo, llamo to iröng dli sök bomi pjeyoga kong, ue lok wlo, epga pjli ara kjishko. ³⁴ Ga bomi lëng tek sömi bor kong. Eni ga pjây tjläno bëy jlöre miydër e go. Eni ga bomi kjlara li dör, ga pjây to löng llëbo tjwläk kjok ëreshko ga pjluë” lara borwa kong eni» le.

³⁵ Ba dli sho shiya lokshko ga ba dburwa wen tjeng ba roy kjlara i ie. Eni ga yëy le lok uunkong, ba datarë bakoe. ³⁶ Eshko ga Jacob tjlä ba kong ga «¿Tja iëmi bor shäng wapga dret wlore? José sök bi tjok ame, Simeón bakoe. ¿Benjamín sömi woydë sharare? Ber song li tja» le.

³⁷ Eshko ga Rubén tjlä ba data kong ga «Benjamín ichos jek bor tjok. Miydaga ber tjarë. Sör tjwe bop kong iröng obi. Sör tjwe llëm ga bor wapga do pjök zröp ga pjluë» le.

³⁸ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Bor wa jek bomi tjok kjone llëme. Ba kjlara José wolono, beno shäng kjlara kjwe erä. Llëbo wen ba kong owa irbo wleni ga tjlapga ëre wolono woydorbo ga wloyo pjâyde» le.

43

Benjamín söra lok jek Egipto kjokyo

¹ Dbar jek ga pjli tjwe ara anmoyö. ² Dli söra li uara lok pjir ga Jacob tjlä ba wapga kong ga «Pjây to dli tjwläk bi kong Egipto kjokyo obi» le.

³⁻⁵ Eshko ga Judá tjlä ba kong ga «Domer shäng këm tjläno borwa kong wëiëe. “Bomi lëng tek sömi tjwe na llëm ga pjây tjwe bor ik na llëme” lara borwa kong eni. E kjishko ga Benjamín ichöp jek borwa tjok ga tjawa jek dli tjwläk. Llëm ga tjawa jek llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëbo shäryëmi bor kong owa ara ega? ¿Pjây lëng shäng kjlara lëmi domer e kong llëno?»

⁷ «Llëbo kjakrokara ara borwa kjishko, borwa pjeyoga kjishko bakoe. Tjläno borwa kong ga “¿Pjây data tjokde? ¿Pjây lëmgä oblë tjokde?” lara eni. Llëbo oblë lororwa ba kong llëme. Dboryororwa eni erä. “Bomi lëng tek sömi bor kong” le borwa kong eni miydororwa llëme» le lok ba data kong.

⁸ Eshko ga Judá tjlä ba data kong ga «Kjwozirwa li ichos jek bor tjok, daga ber tjarë. Shji wolon llëm wlo ga tjawa to dli tjwläk. ⁹ Ios ber tjeng bor wloshko, İga ber tjarë, llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwlä bop kong İyado. ¹⁰ Shji löng wor llëm kjwe ga tjawa öör pjloglo pjök tjän» le.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëye shäryako oblë wlo llëme. E kjishko ga dwlo poshtikklo lö pjläblë oblë oblë, or dyo, kjor bo oblë uako wleniyo, e sömi domer e kong ba sëngglo. ¹² Dbur sözi bayo eni obi. Dbur twara tek tjeng li twëmi ba kong iröng obi, dir i kjwe. ¹³ Bomi lëng kjwe sözi jek bomi tjok. Pjây nom jekdo, domer li ik. ¹⁴ Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Woydër ga pjây songe le, pjây kjimte, bomi kjlara döya wlo, Benjamín döya wlo bakoe. Tja ber wapga dret wlo ga tja beno wapga drete» le.

¹⁵ Eni ga Jacob wapga to jek Egipto kjokyo Benjamín tjok. Domer sëngglo li söra lok jek ba tjok, dburwa lara ba datarë li söra jek bakoe. Eni ga jek öötong löng José shwoy Egipto kjokyo. ¹⁶ İya Joserë ga Benjamín tek shäng ba shjiyga tjok ga tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Domerga kjwe sös jek bor ushko. Sögla zröp kjlara, ga liba. Eeri dlo dluw ga ië lok bor tjok» le ba kong.

¹⁷ Lara ba kong sorë ga shäryara eni. Epga söra jek ba ushko.

¹⁸ Gueniyo bangkrara lok ara, söya jek José ushko kjishko. Wotjlik lok ga «Shji söya lok jek löng eshko jlö wleni, dbur twara lok tek bi kong iröng li kjishko. Shji shakoba, shji iëba ber löng ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bi öng wle tjok» le.

¹⁹ Öötong löng José ushko ga epga tjlä ba u daga kägäyo kong ga ²⁰ «Tjläpaga, kjupäbäshko ga tjawa öör löng na dli tjwlëk. ²¹ Gueniyo tjawa äär slan löngshko ga borwa dli sho bapkwö kjak dörorwa, ga dbur bë tjeng ba roy, kjlara i i, uunkonge. Dbur iak tjeng sorë ga sörorwa tek tjeng eni, twërwa bomi kong iröng wlo. ²² Tjawa dbur söno dli sho tjwlëkklö obi. Gueniyo dbur iaga ëre tjeng eshko miydërwa llëme» le.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy woydë llëme. Llëye bangkrëmi llëme. Dli tjwlënomi, e dburyo kjroror. Dbur beno tjeng bomi dli bapkwö roy li iak bomi Sbörë, e bomi data Sbö bakoe» le. Eshko ga Simeón shira, söra jek öötong ba pjeyoga tjeng lishko.

²⁴ E irgo ga söra jek uunkong José u roshko, ga kong di twara, dre shkwë e go wlo. Ba öng sëna pjir bakoe. ²⁵ Kura lok ga José tjwe ië ba tjok kuzong ga koshe löng. E wopro ga ba sëngglo söra li poshäryara tjeng ba kong.

²⁶ José jek äär ushko ga ba sëngglo söra li twara lok ba kong, ga kjök tono, kujuno bokdo kjlay klung go. ²⁷ Eshko ga José tjlä ba kong ga «¿Pjäy yonde? Pjäy tjlä bor kong ga bomi data tjlablae. ¿Sök yonde?»

²⁸ «Tjläpaga, borwa data sök yone» le lok ba kong, ga kä dono jek obi.

²⁹ Ba shjiyga kjing iya Joséré. Benjamín, ba lëng data, mekë kjlaraso li iya ga tjlä ga «¿Bomi lëng lëmi kjupä kjwere?» le. Ga tjlä Benjamín kong ga «Pja miyadaga ber Sbörë» le ba kong.

³⁰ Ba lëng iya ga wopjlu anmoyö, slarwö erä. Eni ga opzrëno jek maling ba kjër roshko, ga slatong ba lëng kjishko. ³¹ Woroyono pjir ga bokkwö shkwono, opshino, ga tjlä ba parkagaga kong ga «Dli shizä» le.

³² Eshko ga José kong dli shira lok dboy, Jacob wapga kong dboy, Egipto sopga kong dboy bakoe. Egipto sopga kong ga hebreoga tjwlö llëme. E kjishko ga ië lok ba tjok llëme. ³³ Ba shjiyga ichara Joséré sirkeno tjeng ba gomyo ba këguëyo äär jong ba lëng mite go. E kjishko ga epga opshgawono, ga éng ik löng drëng erä. ³⁴ Sëna Joséré ba dli baiya. Ga Benjaminda sëna ara, ba shjiyga kjinmo. José iono ba pjeyoga tjok, ga uunkong beno löng woowa llëme.

44

José di ioklo

¹ E irgo ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Domerga ëre dli sho pjangglo, e dlis dli sho go. Ba dburwa dli sho tjwlëngglo li ios ber tjeng dli sho pjangglo li roshko, kjlara i ië. ² Bor di ioklo shäryak dbur sho pjublún go li ios ber buk ba lëng dli sho pjangglo li roy, ba dbur dli sho tjwlëngglo wle ios ba roy bakoe» le. Lara ba kong sorë ga shäryara eni.

³ Wëshko kjok shröngto ga José ba pjeyoga ichono to iröng obi ba öng tjok. ⁴ Jek löng pjola llëm obi ga José tjlä ba u daga kägäyo kong ga «Pja nom domerga jek löng yë irpjang. Dosharop ga pja tjlä ba kong ga “¿Pjäy kjimtak pjlu ga tjwlëmi owa ega? ¿Di ioklo shäryak dbur sho pjublún go, e lüyotkoromi ega? ⁵ E bor kägäyo di ioklo. E ba llëbo miydoklo. Pjäy llëbo owa shäryono” lëp ba kong eni» le.

⁶ Kuya ga to jek ba irgo, ga doshara ga lléye lara Joséré ba kong li lara ba kong pjire. ⁷ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, ¿pja tjlē borwa kong eni ega? E sharyororwa lléme. Borwa kong ga e sharyako lléme. ⁸ Tjawa tek lōng irōng Canaán kjokyo dwayoshko ga dbur wlēnorwa borwa dli sho pjangglo roshko li tyororwa bomi kong irōng. ¿Eni ga era bop kägäyo dbur sho luyotkerwa soré? ⁹ Di ioklo wen tjeng ē tjok ga e wolon wlo, tjawa ber lōng bomi parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyo bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjlué. Sharyēr eni. Gueniyo wen tjeng ē tjok ga ber shäng bor parkaga tjwlēk shäng pjir wleniyo, llamo to irōng ga pjlué» le.

¹¹ Ba dli sho pjangglo lona lok tōshko, ga kjak döra lok jekdo. ¹² Roīna José u daga kägäyore ba shjiy këgué i äär jong ba lēng mite i go, ga di ioklo li wlēna buk Benjamín dli sho pjangglo roy. ¹³ E kjīshko ga ba shwong dwlēkza lok tjā tjā erā, woydē lok ara kjīshko. Eshko ga ba llēbo poyona ba öng kjing go, ga sano jek José shwoy irōng obi.

¹⁴ Judá, ba pjeyoga öotong lōng José ushko ga José sök eshko obi. Eni ga kjök tono lok, kujono bokdo kjlay klung go. ¹⁵ Eshko ga José tjlē ba kong ga «¿Lléye sharyoromiro? ¿Tja ère llēbo miydoklo tjok miydēmi llēmdo?» le.

¹⁶ Kuya Judaré ga tjlē ba kong ga «¿Lléye lērwa? ¿Tjawa llēbo owa sharyono llēm ga pinwa bop kong soré? Llēbo sharyororwa owa li iara Shörē beno ikoba wēllē. Tjawa lōng na. Tjawa bop parkagaga tjwlēk lōng pjir wleniyo, borwa lēng bop di ioklo söga kjwe tjok bakoe» le.

¹⁷ Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Eni lléme. Di ioklo tjeng ē tjok ga e ber shäng bor parkaga tjwlēk shäng pjir wleniyo. Pjäyda to jek irōng ushko ga pjlué. Pjäy barwaga èrē lléme» le.

Judá tjlēno José kong Benjamín kjīshko

¹⁸ Era eni ga Judá jek José zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, ¿tja tjlē bop kong sira tjoksa ga buere? Pja iirkē bor kong lléme. Pja tjwlō ara bor kong, Egipto so pjluyo dik. ¹⁹ Pja tjlēno borwa kong ga “¿Pjäy data tjokde? ¿Pjäy lēnga oblē tjokde?” lorop borwa kong. ²⁰ Eshko ga tjawa tjlē bop kong ga “Borwa data, e tjlablae. Ga tjawa lēng shäng kjlara mite obi. E bukshko ga borwa data tjlablae. Ba meyo li tjok ga wapga tjeng do pjök, gueniyo kjlara shinmotkonoe. E kjīshko ga ba wa beno shäng li woyde borwa datarē ara” lērwa bop kong eni.

²¹ »Eshko ga pja tjlē borwa kong ga “Bomi lēng tek sömi bor kong in wlo” lēp.

²² Ga tjawa tjlē bop kong ga “Kjwozirwa ba data rayē ber tjoksa ga äe. Raye ber tjoksa ga wolon” lērwa. ²³ Gueniyo pja tjlē borwa kong ga “Bomi lēng tek sömi na llēm ga pjäy tjwe bor ik na lléme” lēp. ²⁴ Tjawa jek äär irōng borwa data shwoy ga lléye lorop borwa kong li lororwa ba kong pjire.

²⁵ »Eshko ga borwa data tjlē borwa kong ga “Pjäy nom irōng dli sho tjwlēk sira” le. ²⁶ Gueniyo tjawa tjlē ba kong ga “Tjawa yorke borwa lēngdē llēm ga tjlapga sök, e inwa ga äe” lērwa ba kong.

²⁷ »Kuya ga tjlē borwa kong ga “Miydēmi pjlué ga bor boy, e wapga do pjök bor tjok. ²⁸ Kjlara to bor shjiryō dwayo, ga sök bor tjok ame. Miydēr ga uara äya kjloshko sorē. ²⁹ Era ba lēng kjwe söromi to bor zlong dwayo ga llēbo weno ba kong owa bebi wleni ga tja wolon woydorbo. Eshko ga wloyo ber pjäydē” le.

³⁰⁻³¹ »E kjīshko ga bor lēng woyde bor datarē ara ba pjlugwo baīya wleni. Kjwozirwa, e äär borwa tjok irōng llēm ga borwa data, e wolon woydorbo.

Enira wloyo ber tjawarë. ³² Tja tjlëno bor data kong ga “Ios ber tjeng bor wloshko, İga ber tjarë. Llëye shäryono ba tjok wleni ga kjakrokëp bor kong. Sör tjwe iröng llëm ga tja ber pogo tjwlo bop kong İyado” loror.

³³ »E kjışhko rokër bop kong sira ga tja ios ber shäng bop parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo, kjwozirwa kjwe shtoshko. Ga ichos jek ba shjiyga tjok sira. ³⁴ Tja jek äär iröng bor data shwoy ba tjok llëm ga äe. Bor data sök woynë, song, e İn woynë llëme» le.

45

José oppino ba pjeyoga kong

¹⁻³ Eshko ga José slarwö, ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «İpjäy opshis uunkong na dwayo!» le, ga beno shäng tjoksa ba pjeyoga tjok, ga slatong jlökoyo. Kuya Egipto sopga löng kjoko lirë ga roy shdöra öötong uunkong kong, öötong Egipto so pjluyo ushko bakoe.

Eshko ga José tjlë ba pjeyoga kong ga «Tja José. ¿Bor data sök sërë?» le. Kuya lok ga beno löng sëya llëme. Dborye lok ga äe. Tjlökwo drete.

⁴ Eshko ga José tjlë ba kong ga «Pjäy tek bor zlong sira» le. Ga tjlë ba kong obi ga «Bomi lëng soynenomi Egipto sopga kong dgue, e tja José. ⁵ Gueniyo ga pjäy woynë llëme. Tja wloyo pjäyde llëme. Tja ichara Sbörë na bomi bäm go, nopga kjimtë, wolon llëm wlo.

⁶ »Pjli ara kjok ëre kjing go İu pjloglo pjök tjän. Kjwe İu pjloglo shkëng (5) obi ga dli llë wen llëm, llëye dguëy ga wen llëm bakoe. ⁷ Gueniyo tja ichara Sbörë bomi bäm go, bomi kjimtë, pjäy wolon llëm wlo, bomi tjëyo tek ber bomi irgo li wen wlo. Shäryara Sbörë oblë, ba dbo kësbang go. ⁸ Tja ichaga Sbörë na, pjäyde llëme. Tja İara beno shäng Egipto so pjluyo dboryaga, ba u daga kägäyo, Egipto sopga uunkong ichaga bakoe.

⁹ »Pjäy nom maling bor data shwoy, ga pjäy tjlë ba kong ga “Bop wa José tjlë ga ‘Tja ichara Sbörë beno shäng Egipto so kägäyo. Pja tek bor İk wop äe. ¹⁰ Pja ber sök Gosën kjokyo, bop wapa, bop tjërga, bop öng, bop llëbo tjeng kës li tjok. Eni ga pja ber sök bor soshko. ¹¹ Èreshko ga pja sën dli, bop pjeyoga uunkong tjok, pjäy pjli kuk llëm wlo, dli llëm kjwe İu pjloglo shkëng (5) obi kjışhko’ le Josërë” İemi ba kong eni.

¹² »Miyde bor lëng Benjamündë, pjäy ommiydë bebi ga tja José jlökoyo. Tja tjlëno li kuromi uunkong. ¹³ Tja sök na, tja tjlappa dbo kësbang, tja parkë sök sorë li lanyotkëmi bor data kong. Llëye İnomi na dö li İemi ba kong pjir bakoe. Pjäy lano. Bor data tek sömi wop äe» le.

¹⁴ Eshko ga José, Benjamín, e ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok. ¹⁵ Eshko ga ba pjeyoga uunkong lö shira,* slatong ba tjok. E irgo ga ba pjeyoga woroyono, tjlëno ba tjok.

¹⁶ José pjeyoga shrono löng li roy kuya pjlurë ga beno wopjlü, ba pjloyoga uunkong tjok. ¹⁷ Eni ga pjlü tjlë José kong ga «Lëp bop pjeyoga kong ga dli sho ie lok ba öng kjing go, ga to Canaán kjokyo, ¹⁸ ga bop data, ba pjeyoga tek söya bor kong. Egipto kjok pjluyo twër ber ba kong, Egipto dli pjluyo twër ba kong, ue wlo bakoe. ¹⁹ Ichos jek na dwayo jëkklo sök, ba boyga sökklo, ba wapa sökklo, bop data sökklo bakoe. ²⁰ Wotjlik lok ba llëbo ber İi kjışhko llëm, llëbo pjluyo tjeng Egipto kjokyo ëre twër ber ba kong kjışhko» le.

* 45:15 Lö shik, lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

²¹ Shäryara Jacob† wapparë eni. Ba jëkklo lara pjürë li twara Joséré ba kong, dli ichara, ue irbo wlo bakoe. ²² Shwong twara tjaglën ba shjiyga kong. Gueniyo Benjaminda kong dbur sho pjublün twara kjwo sak dbäw pjloglo mya (300), shwong twara kjringswo shkëng (5) bakoe. ²³ Ba data kong öng llëbo sökklo ichara sak kwara (10) llëbo pjlyo tjeng Egipto kjokyo tjok, öng doglo sak kwara (10) obi dli sho tjok, ue irbo wlo. ²⁴ «Tjawa toe» le lokshko ga José tlë ba pjeyoga kong ga «Jölö. Pjäy nome. Pjäy ëngkjwë ëng tjok irbo llëme» le ba kong.

²⁵ Eni ga opshino jek Egipto kjokyo dwayo, öötong löng Canaán kjokyo, ba data Jacob sökshko. ²⁶ İya lok ga tlë ba kong ga «José sök së! İE tjlapga tjwlo kësbang, Egipto so kägäyo!» le lok ba data kong, gueniyo tjlokwo kjrara llëm, yëy le erä. ²⁷ Gueniyo llëye lara Joséré kjöme li kura. Ga İna ga jëkklo ichara Joséré jong ba wlojkroklo. Eni ga beno wopjlü, ²⁸ ga tlë ga «İlöe! Era miydër ga José sök së. Tja wolontë llëm obi ga tja to ba İk» le.

46

Jacob to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok

¹ E irgo ga Jacob* opshino to jek Egipto kjokyo ba pjeyoga tjok, ba llëbo uunkong tjok bakoe. Jek öötong löng Berseba kjokyo ga öng zröra, sho sura, pjono dret, ba data Isaac Sbö poshrëkklo. ² E shkëyo ga Sbö weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tlë ba kong ga «İJacob!»

«İLë?, Tjlapga» le ba kong.

³ Tlë ga «Tja Sbö, tja bop data Sbö. Pja jek Egipto kjokyo ga llëye bangkjrëp llëme. Kjok eshko ga bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber tjëyo kësbange. ⁴ Tja jek shäng bop tjok eshko. Llono ga bop tjëyoga shir ey dwayo, ga tek sör na iröng obi. Ga pja wolonshko ga José sök bop zlong bäng» le.

⁵⁻⁷ E irgo ga Jacob iara ba wapparë opyë sök jëkklo ichara Egipto so pjlyorë ba kong li roshko, ba pjlaydoga, ba tjërga tjok. Ga Jacob opshino to ey dwayo ba tjëyo tek beno ba irgo uunkong li tjok. Ba öng, ba llëbo uunkong wlëna Canaán kjokyo li söra jek ba tjok Egipto kjokyo.

⁸⁻¹⁵ Jacob tjëyo tek beno ba irgo li öötong löng Egipto kjokyo ko lok eni. Epga beno löng Israel tjëyoga.

Lea wapga Jacob tjok, e weno tjeng Padán Aram kjokyo, e ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak mya kjingsho mya (33).

Rubén, e ba wa domer bäm İyo. Rubén, e öötong ba wapga domerga Janoc, Falú, Jezrón, Carmí tjok.

Simeón, e öötong ba wapga domerga Jemuel, Jamín, Oad, Jaquín, Zojar, Saúl tjok. Saúl, e meké Canaán so.

Leví, e öötong ba wapga domerga Guersón, Coat, Merari tjok.

Judá, e öötong ba wapga domerga Selá, Fares, Zera tjok. Ba wapga domerga Er, Onán, e wolono beno löng Canaán kjokyo. Fares, e öötong ba wapga domerga Jezrón, Jamul tjok.

Isacar, e öötong ba wapga domerga Tola, Fuvá, Job, Simrón tjok.

Zabulón, e öötong ba wapga domerga Séred, Elón, Yael tjok.

Jacob wa walë Dina, e öötong bakoe.

† 45:21 Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. * 46:1 Hebreo tjlokwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowëba eni bakoe. Génesis 46.2, 8-15, 30 eni bakoe.

16-18 Parkaga twara Labándë ba wa Lea kong ko Zilpá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba tjëyo tek beno ba irgo li tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho tjer (16).

Gad, e öötong ba wapga domerga Zefón, Jaguí, Ezbón, Suni, Eri, Arodí, Arelí tjok.

Aser, e öötong ba wapga domerga Imná, Isvá, Isví, Beriá tjok, ba wa walë Sera tjok bakoe. Beriá, e öötong ba wapga domerga Héber, Malquiel tjok.

19-22 Raquel wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14).

José, e sök Egipto kjokyo ga wapga tjeng domer do pjök ba boy Asenat tjok ko Manasés, Efraín. Asenat, e Potifera wa. Potifera, e sök On kjokyo. E syöshtaga Egipto so sböpga kong.

Benjamin, e öötong ba wapga domerga Bela, Béquer, Asbel, Guera, Naamán, Ehí, Ros, Mupín, Jupín, Ard tjok.

23-25 Parkaga twara Labándë ba wa Raquel kong ko Bilhá li wapga Jacob tjok ko lok eni. Ba wapga tjok ga beno löng doglo kjäk (7).

Dan, e öötong ba wa domer Jusín tjok.

Neftalí, e öötong ba wapga domerga Yazel, Guní, Jéser, Silén tjok.

26 Jacob, e öötong Egipto kjokyo ba tjëyo tek beno ba irgo li doglo sak tjer kjingsho tjer (66) tjok, ba pjlaydoga tjok bakoe. ²⁷ José wapga tjeng Egipto kjokyo do pjök. Eshko ga Jacob tjëyoga shrono löng Egipto kjokyo doglo sak kjäk (70).

28 Epga jek löng irbo ga Judá ichara Jacobdë jek bäm go José ik, wlokjre tek irbo Gosén kjokyo wlo. Öötong löng eshko li kuya Joséré ga ²⁹ ba parkagaga ichara ba jëkklo poshäryë. E irgo ga José jek ba data wlokjre. Öötong shäng ba data sökshko ga ëng popjluno lok, ga slatong wop ara ëng tjok. ³⁰ Eshko ga Jacob tjlä ba kong ga «Pja ñnor om go bor bokkwo go, ga pja shäng së jlöe. Era tja wolon ga pjlüe» le.

31-32 Kuya ga tjlä ba data, ba pjeyoga kong ga «Tja to tjlä pjlü kong ga “Bor data, bor pjeyoga löng Canaán kjokyo li shrono löng na, ber löng bor tjok wlo. Epga öng daga kjishko ga ba öng, ba llëbo uunkong söra tek ba tjok” lër ba kong. ³³ Pjäy roke pjlurëshko ga “¿Pjäy pak llë?” le bomi kongshko ga ³⁴ pjäy tjlä ba kong ga “Tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ï dik” lëmi ba kong eni. Eni ga Egipto soppa löng öng dagaga tjok woydë llëm kjishko ga pjäy ie ber löng Gosén kjokyo» le.

47

1-2 Eshko ga ba pjeyoga kjrara doglo shkëng (5), ga söra jek öötong löng Egipto so pjluy shwoy, ga tjlä ba kong ga «Bor data, bor pjeyoga tek Canaán kjokyo dwayo li shrono löng Gosén kjokyo ba öng tjok, ba llëbo tjeng kës li tjok bakoe» le. Eshko ga ba pjeyoga li pina pjlü kong, miyde wlo.

³ Eni ga pjlü tjlä ba kong ga «¿Pjäy pak llë?»

«Tjläppa, tjawa tek chilawa obishko dwayo ga tjawa pak, e öng daga, borwa tjëyoga dëna ï dik. ⁴ Canaán kjokyo pjlü ara, borwa öng dli drete. E kjishko ga tjawa to tek ber löng na wlo lërwa. Rokërwa bop kong sira ga tjawa ios ber tjeng Gosén kjokyo» le lok ba kong.

⁵ Kuya ga tjlä José kong ga «Bop data, bop pjeyoga tek shrono ber löng bop tjok wlo le. ⁶ Egipto kjokyo tjeng bop wloshko. Gosén kjokyo, e Egipto kjok

pjlúyo kuzong ga twos ba kong, ber löng eshko wlo. Īp ga domerga kjone kjone parkë pjlú ga ios ber löng bor öng dë bakoe» le.

⁷ E irgo ga ba data söra, pina pjlú kong, miyde wlo. Eshko ga Jacob tjlëno beno pjlú ba kong. ⁸ Ga pjlú tjlë ba kong ga «¿Pja lu pjlöbi?»

⁹ «Tja lu pjlölo sak dbäw kjingsho sak mya (130) erä. Tja sök shtor llëm, tja jëkko erä, tja songe. Bor data, bor kjokë, e jëk to löng shtor llëm bako, gueniyo lu ño bor kjinmo» le ba kong. ¹⁰ E irgo ga Jacob tjlëno beno pjlú ba kong obi, ga toe. ¹¹ Eshko ga lara pjlurë sorë ga shäryara Joséré eni. Egipto kjok pjlúyo twara ba data, ba pjeyoga kong, ber löng eshko wlo. Kjok, e ber buk Ramsés kjokyo. ¹² Ba pjeyoga uunkong sëna dli bakoe.

José pak shäryono sorë pjlí ara dbaryo

¹³ Egipto kjokyo, Canaán kjokyo ga dbar jek ga pjlí tjwe ara anmoyö. Nopga wolonto pjlirë. ¹⁴ Eni ga dli soynena Joséré Egipto sopga kong, Canaán sopga kong bakoe. Dburyo li jnena tjeng pjlú dbur jnezlongshko. ¹⁵ Dbur pjitongshko ga Egipto sopga tjwe tjlë José kong ga «Tjawa dbur pjitonge. Tjawa sëm dli. Llëm ga tjawa wolon pjlirë» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy dbur pjitong ga bomi öng sömi bor kong, ga kjlopswër dli sho go» le. ¹⁷ Eni ga Egipto sopga, ba öng oblë oblë,* e söra José kong, kjlopswe dli sho go wlo. Shäryara eni lu pjlara.

¹⁸ E irgo ga tjwe tjlë José kong obi ga «Llëye jnenwa bop kong ga äe. Tjawa dbur pjitong, ga borwa öng, e beno bopoya. Beno tjawa, borwa kjok erä. ¹⁹ Tjawa iëp wolon llëme. Borwa kjok iëp ber tjoksa llëme. Tjawa tjwlës, borwa kjok tjok bebi, dli sho äska. Eni ga tjawa ber löng parkë borwa kjok li kjing go pjlú kong. Dwla twos borwa kong, tjawa wolon llëm wlo, kjok ère kjing go nopga tjok obi wlo» le.

²⁰ Pjlí tjwe ara anmoyö kjishko ga ba kjok soynena uunkong José kong. Eni ga Egipto kjok tjwlëna Joséré uunkong pjlú kong. ²¹ Nopga uunkong beno löng ba parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo. ²² Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpa kong, epgara kong dli twe pjlurë iyado. E kjishko ga ba kjok soynena llëme.

²³ E irgo ga José tjlë nopga kong ga «Pjäy tjwlënor uunkong bomi kjok tjok pjlú kong. Dwla tjeng ère to dguëmia. ²⁴ Gueniyo ba bo kjrozlong dbaryo ga dli tömi li kjrिंगgwo shkëng (5) li shimi kjrina pjlú kong, kjrिंगgwo sak kjwara (10) li shimi kjrिंग pjök ba kong, kjrिंगgwo sak kjwara kjingsho shkëng (15) li shimi kjrिंगgwo mya ba kong. Shäryëmi uun eni» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Pja opshäryono pjlú borwa tjok. Tjawa iorop wolon pjlíshko llëme. E kjishko ga tjawa to ber löng pjlú parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo» le. ²⁶ Eni ga José kjok llgwekklo shäryono kjrina Egipto so kjlobi kong, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dli töya li twe lok pjlú kong, lara sorë li eni. Kjok llgwekklo li eeri ga buk eni. Gueniyo syöshtagaga Egipto so sböpa kong lira llëye twe llëm, ba kjok beno pjlú kong llëm kjishko.

Jacob wolon döroe

²⁷ Israel tjëyoga beno löng Gosén kjokyo, e Egipto kjokyo obi. Kjok shano bayo ara, dbur ara, wappa träk llëm bakoe. ²⁸ Jacob beno sök eshko lu pjlölo sak kjwara kjingsho kjäk (17). Lu ño sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho kjäk (147).

* **47:17** Öng oblë oblë söra lok li, e kwomgla, öng wlëp ushko so, shwling ushko so, sögla, öng so kwomgla kjoyo dre töshko bakoe.

²⁹ Dbar kjwara ga Jacob† sök së obishko ga wolon dbaryo woyotjlîya buk. Eshko ga ba wa José rokara, ga tjlê ba kong ga «Tja woydêp jlôkoyo wleni ga los bor kong jlôkoyo ga pja wotjlik pjlu bor kong, ga tja kjimtêp iyado. Pja kâ dos, orkwo ios bor kworbo kjing go, e ber ba jyâglo wlo. Tja jnep ber buk na Egipto kjokyo llême. ³⁰ Tja wolonoshko ga tja ship Egipto kjokyo êre dwayo, tja sôp âar ber buk bor pjeyoga iak tjengshko» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Shâryêr eni» le.

³¹ Eshko ga tjlê ba wa kong obi ga «Łos bor kong jlôkoyo» le.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Łêr bop kong jlôkoyo ga shâryêr eni» le. Eshko ga Jacob kâ dono, syôshtono Sbô kong buk ba bukklo kjing go.

48

Jacob tjlôkwo lono beno pjlu José wapga kong

¹ E irgo ga oba tjlê José kong ga «Bop data swlo ara» lêba ba kong. Eni ga José jek ba ik, ba wapga Manasés, Efraín tjok. ² Ôotong löng ba shwoy ga «Bop wa José shrono shâng bop ik» lêba ba kong. Kuya ga kojono dbo go, sirkeno sök ba bukklo kjing go, ³ ga tjlê José kong ga «Sbô, llêye shârye woydê li shârye ga pjluê. Sbô weno shâng bor kong Luz kjokyo, e Canaán kjokyo obi. Eshko ga tjlêno beno pjlu bor kong. ⁴ Tjlê ga «Pja iêr ber shdâr trâk llême. Bop tjêyo tek ber bop irgo li iêr ber löng tjêyoga oblê oblê, ga tjê jikong ber löng tjêyo kjrinaso. Kjok êre twêr ber ba kong iyado wlo» le. ⁵ Bop wapga Efraín, Manasés, e weno tjeng na Egipto kjokyo, tja tjwayde töntê bop tjok llêm obishko. Epga ber bor wapga onmo wleni, Rubén, Simeón dik. ⁶ Pja wapga tjok obi wleni ga epgara bopoya. Kjok twe datagarê ba wapga kong li twe Efraín, Manasésdê ba kong, epga ba lêmga kjîshko. ⁷ Tja jek shâng Padán Aram kjokyo dwayo, Efrata kjokyo ber buk pjola obishko ga bop mekê Raquel wolono bor shjiryô eshko Canaán kjokyo. Eni ga jnenor beno buk irbo jek jong âar Efrata kjokyo sor go» le. (Eeri ga Efrata kjokyo, e ko Belén.)

⁸⁻¹⁰ Eshko ga Jacob tjlâbla, kjok igö pjlu ame. E kjîshko ga José wapga miydara llême. Eni ga tjlê José kong ga «¿Kjwepga kjwe ê?»

«Kjwe bor wapga twara Sbôrê bor kong na Egipto kjokyo» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tek sôs bor zlong bâng, tjlôkwo lêr ber pjlu ba kong wlo» le. Eni ga ba wapga sôra jek ba kjokê zlong. Eshko ga popjlura Jacobdê, ga lô shira.* ¹¹ Ga tjlê José kong obi ga «Pja ĩn ame loror. Gueniyo tja kjimtara Sbôrê sök së obi, pja ĩnor, bop wapga ĩnor bakoe» le.

¹² Eshko ga ba wapga kjara Josêrê ba kjokê zlong dwayo, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go. ¹³ E irgo ga ba wa Efraín shara ba or kêlê go, Manasés ba or milê go. Eni ga Efraín beno ba kjokê or milêkong, Manasés ba or kêlêkong. ¹⁴ Gueniyo Jacob orkwo iê ba tjêrga kjing goshko Manasés, e José wa domer bâm Iyo êmdê ga ba orkwo kêlê li iara beno Efraín kâ kjing go, orkwo milê li iara Manasés kâ kjing go. ¹⁵ Eni ga tjlêno beno pjlu José kong. Tjlê ga «Sbô, e kolara bor data Isaac, bor kjokê Abrahamdê. E bor daga, tja bukkshko tek lêkong. ¹⁶ Llêbo wen bor tjok owashko ga ba parkaga kjok dogo so,† e bor kjimtaga. Kjwozirga êre kjimte eni bakoe. Kjwepga kjîshko ga tja

† 47:29 Hebreo tjlôkwo go ga tak beno pjang Israel. Jacob kowêba eni bakoe. Génesis 47.31 eni bakoe.

* 48:8-10 Lô shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go. † 48:16 Ba parkaga kjok dogo so le li, e Sbô om go layde.

woyoshreba, bor data Isaac, bor kjokë Abraham, e woyoshreba bakoe. Ba tjëyo tek ber ba irgo li shdär träk llëme» le.

¹⁷ İya Josërë ga ba data orkwo këlë li iara Efraïn kä kjing go ga beno ba kong owa. E kjishko ga orkwo shara, kje Efraïn kä kjing dwayo, ie Manasés kä kjing go wlo lara. ¹⁸ Ga tjlë ba data kong ga «Data, kjweni llëme. Ba shjiy shäng ëre. Bop orkwo këlë kjwe ios ba kä kjing go» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Miydër tjan. Ba tjëyo tek ber ba irgo li aär ber tjëyo kësbang, tjwlö ara bakoe. Gueniyo ba lëngda aär tjwlö ara ba kjinmo. Ba tjëyo tek ber ba irgo li aär ber tjëyoga oblë oblëe» le.

²⁰ Eshko ga Jacob tjlëno beno pjlú ba tjërگا kong. Tjlë ga «İlono ga Israel tjëyoga tjlë ga “Pja kjimte Sbörë ber Efraïn, Manasés İ dik” le ber pjlú nopga kong wlo» le. Efraïn iara beno Manasés bäm go eni. ²¹ E irgo ga tjlë José kong ga «Tja wolon e, gueniyo ga Sböra ber shäng bomi tjok, pjây kjimte aär iröng obi bomi tjëyoga kjokyo. ²² Tja ëngkjwono amorreoga tjok, zanor song, ba kjok ko Siquén li döror. Kjok, e pjlú, owa llëme. E twër ber bop kong erö, bop pjeyoga kong llëme» le.

49

Jacob tjlökwö lono beno pjlú ba wapga kong

¹ E irgo ga Jacob, ba wapga rokara uunkong tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «İlëye wen bomi kong İlono li lër bomi kong, miydëmi wlo. ² Pjây tek löng bor zlong bäng. Tja kuzia. Pjây bor wapga, pjây uunkong kjweni. Tja bomi data Israel.

³ »Rubén, pja bor wa domer bäm İyo.

Pja buksško ga tja dwlas lë jã.

Pja tjwlö ara, dbo ara, bop lëmga kjinmo.

⁴ Gueniyo pja domer tjëkso llëm, kä llëm wleniyo.

Pja pono bor boy oblë tjokshko ga

tja iorop beno sök lökshko.

E kjishko ga pja tjwlö bop lëmga kjinmo ame.

⁵ »Simeón, Leví, pjây epenga döe.

Pjây wotjlik no barwë erä.

⁶ Pjây ëng töng lanshko ga

tja tön woydë bomi tjok llëme.

Pjây iirkonoshko ga

no zrömi äe.

Öng dre kjungyo zëmi

llë kjishko llëme.

⁷ Pjây iir ara.

Pjây iir äya kjloshko so wleni.

E kjishko ga pjây äyoshtër.

Eni ga bomi tjëyo tek ber bomi irgo li

ber löng kjok drete.

Epga shdär ber löng Israel tjëyoga tjrëko.

⁸ »Judá, bop moskwoga zam song erä.

E kjishko ga pja poshrëya bop pjeyogarë.

Epga kjök tok, kujjong bokdo kjlay klung go bop kong.

⁹ Dbong dli shano, uara pjir ga

- bojong iröng woshtë ba shtoshko.
 Dbo ara kjışhko ga
 barwaga ërë llëme.
 Judá, pja dbong wleni.
¹⁰ Pja dbo kjaga ërë llëm,
 bop kjë dōga ërë llëm,
 ba sogo shrono om go guing.
 Era kole tjëyoga uunkongdë.
¹¹ Pja ber sök dli ara, opzang ĩ,
 bop kjor bo pjlúyo twëp bop öng kong.*
 Pja ää ara anmoyō,
 shwong kwoshkwëp e go ga
 pjir llëm, ber obie.
¹² Pja bok ro srëzrën,
 pja ää ara kjışhko.
 Pja kowo pjlublún,
 pja öng nä dyo ara kjışhko.
¹³ »Zabulónda ber sök dlung kjako,
 kjoyong këskës tjwe tjyëshko.
 Ba kjok worbo äär jong Sidón kjokyo go.
¹⁴ »Isacarda öng llëbo shgaga dbo ara
 woshtë sök ba llëbo tjok wleni.
¹⁵ ĩya ga woshtozlong pjlú kjışhko ga
 kojono dbo go jek ba llëbo shguë.
 Eni ga beno shäng oblë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo.
¹⁶ »Danda ba tjëyo llgwek om go,
 Israel tjëyoga oblë dik.
¹⁷ Dgur buk irbo sor go.
 Kwomgla jek ba zlongshko ga
 ba dre uakza ga
 no sök ba kjing go li lon.
 Dan, pja bangkjërëba dgur wleni» le.
¹⁸ Eshko ga Jacob tjlä ga «¡Jehová, tja dözong!» le.
¹⁹ Ga tjlä ba wapga kong obi ga
 «Gadda, moskwoga tjwe ba zrök lëshko ga
 epga zāya, irpjāya ërë shara.
²⁰ »Aserda dli ara, uak pjlú,
 pjlupga dli dik.
²¹ »Neftalíra shwling kjloshko so jek zron oojong,
 wapga wolëso wleni.
²² »Joséra, e kjillgwo jong diksor go,
 bo ara,
 lliywë shdär äär di dlupyo wleni.

* **49:11** E kjörkö sho twëy kóchi kong wleni.

23 İywa lok shjiktëng ba moskwogarë,
kônkowo dbuya lok ara ba kjing go,
twe lok tjötö İyado.

24 Gueniyo ba sböng shaya jlökoyo, wir İleme.
Orkwo ber golong,
Jacob Sbö dbo ara kjışhko,
e Israel tjëyoga daga, guëng wleni.

25 Pja kjimte bop data Sbörë.
İlëye shärye woydë Sbörë li shärye ga pjlúe.
İlëbo twe bop kong pjlúe.

Shunyo iche shrë kjok dogo dwayo,
diwa iche tur klung roy dwayo,
pja wapga shdär träk İlëm,
bop öng wapga shdär eni bakoe.

26 İlëbo weno pjlú bor kong träk İlëm,
äär jong kjókshko, dlup İlë kësks kjinmo.

İlëbo pjlú li ber bop kong,
pja bop pjeyo kägäyo kjışhko.

27 »Benjamında, e shjiti kjloshko so iir ara wleni.
Kjok shröngto ga ba sëng ue,
kjok sëng ga İlamo pjlorgue» İe.

28 Ère Israel tjëyoga kjrınggwo sak kjwara kjıngsho pjök (12). Tjłökwö İara
ba datarë beno pjlú tjëyo kjrına kjrına kong eni.

Jacob wolonoe

29 E irgo ga Jacob tjłë ba kong ga «Tja wolontoe. Tja wolonoshko ga tja sömi
äär ber buk bor pjeyoga iak tjengshko, guëng jong ööng Het tjëyo ko Efrón
kjokshko li roshko. 30 E ber buk Macpela kjokyo, Mamré kjokyo gomyo, e
Canaán kjokyo obi. Guëng li tjwłëna Abrahamdë Efrón kong, İlëye tjeng eshko
li bako, ber buk sak ba pjeyoga kong wlo. 31 Abraham, ba boy Sara, Isaac, ba
boy Rebeca, e iak tjeng eshko, Lea iak buk eshko bakoe. 32 Kjok buk eshko,
guëng jong ööng tjwłëna Het tjëyoga kong» İe.

33 Tjłëno eni pjir ga opbuno buk tōshko, ga wolonoe.

50

1 Eshko ga doyo popjlura Josërë, İö shira,* ga slar ëëe. 2-3 E irgo ga no
dwlomnega ichara ba data doyo poshtik, an İlëm wlo. Shinmo doyo poshtiya
lok eshko sorë ga Jacob doyo poshtira lok dbargwo sak pkëng (40) eni.

Jacob soyopora Egipto sopgarë dbargwo sak kjäk (70). 4 Sopono lok pjir
irgo ga Josë tjłë pjlú pjluyoga kong ga «Rokër bomi kong sira ga pjây tjłë pjlú
kong bor kjışhko. 5 Pjây tjłë ba kong ga bor data wolon dörōshko ga tja ichara
tjłë ba kong jlökoyo ga “Pja wolonoshko ga pja sör äär ber buk Canaán kjokyo,
sak shäryorop om go li roshko” loror. Eni ga rokëmi ba kong ga tja iche bor
data jnek. Jnenor pjir ga tja tjwe iröng obi İëmi ba kong eni» İe.

6 Kuya pjlurë ga tjłë Josë kong ga «Pja jek ga pjlúe. Rokara bop kong sorë li
shäryos eni» İe.

7-9 Eni ga Josë jek ba data jnek, ba pjeyoga tjok. Yorkara tjlapgaga parkë
İöng pjlú kong kjłobi İirë, pjlú ëngkjwagaga jëk kwomgla go, jëkkıo roy tjok.

* 50:1 İö shik İanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Nopga öör träk llême. Ba öng, ba wapga chilawa, e iara Jacob pjeýogarë beno tjeng Gosén kjokyo erä.

¹⁰ Dipzono lok Jordán diyo kjwo kalëkong pjir ga öötong löng Atad kjokyo, dwla bo kwota shiya lokshko. Eshko ga woydono lok ara, slatong, kjloshtono ara, Jacob soyopora dbargwo kjäk (7) José tjok. ¹¹ İya Canaán sogpa löng eshko lirë ga tjlë ga «Egipto sogpa woydë ara» le. E kjışhko ga kjok eshko koiara Abel Misrayin,† e ber buk Jordán diyo dlo wen tēm shwo lëkong.

¹²⁻¹³ E irgo ga Jacob söra ba wapgarë Canaán kjokyo, iara beno buk guëng jong ööng Macpela kjokyo roshko, Mamré kjokyo gomyo. Guëng li tjwłëna Abrahamdë Efrón kong, llëye tjeng eshko li bako, ber buk sak ba pjeýoga kong wlo. Llëye lara Jacobdë ba kong li shäryara ba wapgarë eni.

¹⁴ Ba data jnena pjir ga José to jek Egipto kjokyo iröng obi, ba pjeýoga, ba yorkaga uunkong tjok.

José tjlëno ba pjeýoga kong, woydë lok llëm wlo

¹⁵ Jacob wolono kuzong ga José shjiyga wotjlik ga «José wotjlik bi kong owa dikjoyoe. Llëbo shäryoroy ba kong owa kuzong ga llëbo shärye bi kong owa kjwe» le. ¹⁶ E kjışhko ga no ichara tjlë ba kong ga «Bop data wolontë llëm obishko ga tjlë bop shjiyga kong ga ¹⁷ “Pjây tjlë bop lëng kong ga ‘Bop data tjlëno beno bop kong ga “Bop shjiyga llëbo shäryono bop kong owa li rokër bop kong sira ga epga shdum e kjışhko llême. Epga jnep kësbange” lara bop datarë bop kong eni’ lëmi ba kong” lara. Eni ga roke lok bop kong sira ga epga jnep kësbange, epga bop data Sbö parkagaga» le.

Kuya Josére ga slar jongë.

¹⁸ Eni ga José shjiyga tjwe löng kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlë ba kong ga «Tjawa löng ère, tjawa bop parkagaga tjwłëk löng pjir wleniyo» le.

¹⁹ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye bangkjrëmi llême. Tja Sbö llëm, pjây shdun wlo. ²⁰ Pjây wotjlıno llëbo shäryë bor kong owa. Gueniyo bomi wotjlik owa li kjlopswara Sbörë beno pjlı, nopga ara kjimtoklo, wolon llëm wlo. ²¹ E kjışhko ga llëye bangkjrëmi llême. Pjây kong dı twër, bomi wapga kong bakoe» le. Eni ga José tjlëno ba shjiyga kong yötso, wotöye. Ga epga beno löng wopjlı, woydono ame.

José wolonoe

²²⁻²⁵ José beno sök Egipto kjokyo ba pjeýoga tjok. Öötong tjlabla, ba wa Efrain tjërga, e wapga İna, Manasés wa Maquir, e wapga İna bako, wlojkrara ba wapga wleni. Pjlara ga tjlë ba pjeýoga kong ga «Tja wolon döröe. Pjây kjimtaga ber Sbörë. Pjây shiya na dwayo. Pjây söya äär löng kjok twara Abraham, Isaac, Jacob kongshko. Pjây tjlës bor kong jlökoyo ga pjây shiya Sbörë na dwayoshko ga bor doyo sömi jek bomi tjok lozi bor kong jlökoyo eni» le. ²⁶ José lu İno öötong sak dbäw kjingsho sak kjwarashko (110) ga wolono buk Egipto kjokyo. E irgo ga ba doyo poshtira, an llëm wlo, ga iara beno buk shinmoga bapkwö roshko.

† 50:11 Hebreo tjlökwo Abel Misrayin, e Egipto sogpa woydë ara loklo.

Rut

Elimélec pjeyoga

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Elimélec, boy ko Noemi,* wapga domerga do pjök ko Majlón, Quilión. Elimélec, e efrateo, Belén so. Belén kjokyo, e Judá tjëyoga kjokyo obi. Israel tjëyoga pjluvo llëm obi dbaryoshko ga pjli shrono ara kjok eshko. E kjishko ga Elimélec to jek öötong beno sök Moab kjokyo, ba pjeyoga li tjok.

³ Eshko ga Elimélec shinmotkonoe. Ba boy Noemi beno sök eshko, ba wapga do pjök tjok. ⁴ E irgo ga ba wapga orkwosmono walëga Moab so tjok, kjlara ko Orfa, kjlara ko Rut. Gueniyo öötong luyo sak kwara (10) ga ⁵ Majlón, Quilión, e shinmotkono lok. Eni ga Noemi beno sök wa dret, lanma dret bakoe.

Rut, Noemi

⁶⁻⁷ Eshkoshko ga Israel tjëyoga kjimtara Jehovärë, ga pjli dbaryo li pjirae. Roy kura Noemirë eshko Moab kjokyo. E kjishko ga wotjlik to iröng Judá tjëyoga kjokyo obi, ba pjlaydoga do pjök li tjok le. Opshik kjok eshko dwayo kjwlëshko ga ⁸ tjlä ba kong lok ga «Pjäy nom jek iröng bomi mekëga shwoy. Tja, bor wapga, tjawa woydoromi, kjimtoromi ara. E kjishko ga rokër Jehová kong ga pjäy woyde, pjäy kjimte eni bakoe. ⁹ Pjäy kong lanma wlëya jek obi, pjäy ber löng wopjlu bomi ushko wlo» le. E irgo ga lö shira,† tja toe loklo.

Kuya lok ga slar tira llëm, ¹⁰ ga tjlä ba kong ga «Llëme. Tjawa jek bop tjok, bop pjeyoga löng lishko» le.

¹¹ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong lok ga «Toguëga, pjäy to iröng obi. ¿Pjäy jek bor tjok lëmi kjër llëno? Tja wapga orkwosmok bomi tjok wlo ame. ¹² Pjäy to iröng bomi ushko. Tja këguë anmoyö, tja orkwosmok obi wlo. Tja kjwe orkwosmono eeri jä, ga wapga domerga weno tjeng bor kong jekdo kjwe ga ¹³ pjäy orkwosmok llëm, äär jong epga äär këkboga dbaryo guing llëme. Pjäy jek bor tjok llëme. Llëye weno bomi kong li, e kjange. Gueniyo llëye weno bor kong li, e kjang anmoyö, Jehová opyono shäng bor wloyo kjishko» le.

¹⁴ Kuya lok ga slatong jek obi. Eshko ga Orfa, ba em lö shira, ga brikotong toe. Gueniyo Rutda jek pjä ba em li go, to rayara llëme. ¹⁵ Eshko ga Noemi tjlä ba kong ga «Bop kjlara kjwe izong. To jek iröng ba pjeyoga löng lishko. To ba sböpga baiya poshrëk iröng obi. Pja to ba tjok dey» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja yorkër woydë jlökoyo.

Tja ichëp bop rayë llëme.

Pja jek kjone ga

tja jek bop tjok eshko.

Pja äär sök kjone ga

tja äär sök bop tjok eshko.

Bop pjeyoga lëp li,

e ber bor pjeyoga bakoe.

Bop Sbö lëp li,

e ber bor Sbö bakoe.

¹⁷ Pja shinmotkë äär kjone ga

* 1:1-2 Hebreo tjläkwo Noemi, e wolësowa loklo. † 1:9 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

tja shinmotkë ber eshko bakoe.
 Pja jnekoba kjone ga
 tja jnekoba eshko bakoe.
 Tja tjlë bop kong jlökoyo ga
 shji löng së obishko ga
 pja äär kjone pogo ga pja rayër llëme.
 Rokër Jehovah kong ga
 shäryoror eni llëm wleni ga
 tja shdüya» le.

¹⁸ İya Noemirë ga raye woydë Rutdë llëm kuzong ga llëye lara ba kong ame.

¹⁹ Eni ga jek lok pjöyikong.

Öötong löng Belén kjokyo ga nopga shdöktong tjlë ara. Walëga eshko so tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe Noemí llëmdo?» le lok eni.

²⁰ Kuya Noemirë ga tjlë ba kong lok ga «Tja kowëmi Noemí ame. Jehovah, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga tja iara beno sök woydë ara. E kjishko ga tja kowëmi Mara[‡] shara. ²¹ Tja opshino na dwayoshko ga llë pogo woydër li tjok. Gueniyo tja söra Jehovahë tek iröng or rorëe. Opyono shäng bor wloyo. ¿Eni ga tja kowëmi Noemí sorëro?» le.

²² Eni ga Noemí opshino tek Moab kjokyo dwayo ba pjlaydo Rut, Moab so li tjok. Öötong löng Belén kjokyo shko ga dwla bo kjrozlong dbaryo li soyëba löng kjwlëe.

2

Rut ëng wlëno Booz tjok

¹ Domer shäng kjlara ko Booz, e Elimélec, Noemí lanma dëna li pjeyo. E dbur ara bakoe.

² Dbar kjwara ga Rut tjlë Noemí kong ga «Rokër bop kong ga tja ichos jek oba parkë dwla skok löng lishko. Eni ga ëbo, tja iche kjwe dwla bo beno tjeng ba irgo li töng» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «jöjö, toguë» le. ³ Eni ga Rut jek öötong shäng dwla bo kjrëba löng li irgo. Shäng parkëshko li kjokyo sogo, e Booz, Elimélec li pjeyo.

⁴ Eshko ga Booz tek tjwe shäng Belén kjokyo dwayo ga tjlë ba parkagaga löng li kong ga «Miga. Pjây kjimtaga ber Jehovahë» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Kjjobe. Pja kjimtaga ber Jehovahë bakoe» le.

⁵ Eshko ga tjlë ba parkagaga tjeng li kägäyo kong ga «¿Walë shäng kjwe ë pjeyo?»

⁶ «Kjwe Moab so. Walë to tek Noemí tjok Moab kjokyo dwayo li kjwe. ⁷ Kjok shröngto ga tjlë bor kong ga “Tja ichos dwla bo llë beno tjeng ba skogaga irgo li töng sira” le. Ga “jöjö” lër ba kongshko ga jek parkë, ga beno shäng parkë kjweshko. Woshtono shäng eeri jâ ukwang kjwe dorko» le ba kong.

⁸ Eshko ga Booz jek Rut zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Chiya, tja kuzong. Pja dwla bo töng shto oblë llëme. Pja ber shäng jüshko bor parkagaga walëga tjeng wle tjok. ⁹ Domerga to löng dwla bo skok tjeng li töngshko ga pja parkë jek ba irgo. Pja twe lok tjötö llëme loror bor parkagaga domerga kong tjän. Ga pja wodogroshko ga di kjrëp di bapkwö dlina domergarë tjeng wle roy dwayo» le.

[‡] 1:20 Hebreo tjlökwo Mara, e kë ara loklo. Ba kong ga tjlë ga «Tja iara sök kë ara», e «Tja iara sök woydë ara» loklo.

¹⁰ Kuya ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, tjlä ga «Tja shto oblë so. ¿Bop bokso ga tja pjlúe lëp ega?»

¹¹ «Pja roy kuror uunkong. Bop lanma wolono tek lëkong ga bop ëm, e kjimtëp shäng ara. Bop data, bop mekë, bop kjok, e rayorop pjir, ga pja to tek shrono beno sök nopga miydëp llëm löng li tjok. ¹² Jehovah, e Israel tjëyo Sbö. Pja opyono beno sök ba sjägä dirko wleni, pja de wlo. Eni ga rokër ba kong ga pja potjwëlëya, llëye shäyrorop li kjïshko» le ba kong.

¹³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Woydër ga bop bokso ga tja pjlúe lëp İyado. Bop tjlokwo, tja ie dbokjrë jek obi. Tja tjwölö llëm, bop parkagaga walëga tjeng wle dorko. Eni ëmdë ga pja tjlä shäng bor kong yötso, wlëpe» le.

¹⁴ Ga öötong iozlong dloyo goshko ga Rut rokara Boozdë, tjlä ba kong ga «Pja tegö. Pjlung shosho suk pjir wle kjros, ga pös kjillgwo bo dyo shpoä wle go, ga uozong» le. Kuya ga wloktëng sök parkagaga tjeng li tjreko, ga kong dwla jnena tjeng li twara Boozdë ba kong kjwöböso. Eni ga kjrara, ura beno shäng bö tjung, wopjlú, ga beno obie.

¹⁵ E irgo ga jek dwla skok tjeng li töng obi, ga Booz tjlä ba parkagaga löng li kong ga «lëmi dwla töng kjone pogoshko, tÿya töng tjeng dluw wleshko ëmdë ga wëyë. ¹⁶ Dwla skomi, tömishko ga lomi pjlöbö pjlöbö, tÿya bomi irgo wlo. Ga kong llëye lëmi llëme» le.

¹⁷ Eni ga Rut dwla bo töno shäng kjok eshko äär jong kjok sënge. E irgo ga kjwokära bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10). * ¹⁸ E irgo ga söra jek u lok lishko, ga pina ba ëm kong. Dli twara ba kong llamo li shira, twara ba kong, ue wlo bakoe.

¹⁹ İya ga tjlä ba kong ga «¿Eerishko ga pja dwla bo töng shäng kjone? ¿Pja parkë shäng kjone? Pja kjimtura kjok sogo lirë ara kjïshko ga rokër Jehovah kong ga e kjimte ara bakoe» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja parkono domer shäng kjlara ko Booz tjok» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga rokër Jehovah kong ga e kjimte. Jehovah, shji nopga löng së obi li kjimte jlokoyo. Nopga wolono tjän li kjimte bakoe. Shji kjimte bi pjeyoga soshko tjeng lirë kjluwe. Ga bi pjeyoga kjlara jüni, e Booz» le.

²¹ Eshko ga tjlä ba ëm kong ga «Tja ichara ber shäng eshko, ba parkagaga walëga tjeng li tjok, äär dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Toguë, pja ber shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok ga ber bop kong pjlúe. Pja jek shto oblë kjwe ga llëbo wen bop kong owa kjwe» le.

²³ Eni ga Rut beno shäng parkë Booz parkagaga walëga tjeng li tjok, dwla bo kjrozlong dbaryo pjitong guing. Gueniyo beno sök ba ëm shwoy.

3

Rut öör dwla kjwokäzlong shtoyo

¹ Dbar kjwara ga Noemi tjlä Rut kong ga «Toguë, pja kong lanma wlën kjlara, pja ber sök shtoyo pjlú wlo. ² Booz, pja parkë shäng ba parkagaga walëga tjeng li tjok, e bi pjeyo. Kuzong. Eeri shkëyo ga to ba dwla kjwokäk. ³ Eni ga pja nom wë, pja poshtis poshtikklo lö pjlëblë go, ga pja doyoys shwong pjlú wleniyo go. E irgo ga pja to parkë shäng lishko, gueniyo pja opping wëlä ba kong llëm, äär iono, di iono pjir guing. ⁴ Eshko ga pë buk kjoneshko ga İp yötso.

* **2:17** Göc kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

E irgo ga pja jek ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjëp, ga pja opbuk buk eshko. Eshko ga llëye shäryëp wlo li le bop kong» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye lëp bor kong li shäryër eni» le. ⁶ Eni ga opshino to jek eshko, ga llëye lara ba ëmdë ba kong kës li shäryara eni.

⁷ Ga Booz iono, di iono pjirshko ga beno shäng wopjlúe. E irgo ga jek opbuno, pë buk dwla tóng tjeng dlui li zlong bäng. Wop tjok ga Rut jek shäng wora wora, öötong shäng ba zlong bäng, ba kjinyoklo dre lëkong li kjara, ga opbuno buk eshko. ⁸ Kjoj rong dik ga Booz buk li polläk, ga wolleno. Ga workwë jek kalëkongshko ga kuya ga walë buk ba dre zlong bäng kjlara, ⁹ ga tjlë ba kong ga «¿Pja ëro?»

«Tja bop parkaga Rut. Tja kjimte bor pjeyoga soshko kjlara jüni lirë kjluwe. Ga kjlara jüni, e pja. Woydër ga pja orkwosmok bor tjok» le ba kong.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Chiya, rokër Jehová kong ga pja kjimte. Domerga dwlas bor kjinmo tjeng ara. Kjone kjone dbur ara, kjone kjone song wleniyo. Wlënop kjlara jüni kjwe, orkwosmok bop tjok wlo. Gueniyo shäryorop eni llëme. Tja bop lanma shinmotkono li pjeyo kjishko ga pja opshäryono beno ba kong pjlu, llëye shäryorop pjlu ba kong dënashko li kjinmo. ¹¹ Chiya, llëye bangkjrëp llëme. Llëye lëp bor kong li shäryër. Bor pjeyoga kjok ëre so löng kës li ommydë ga pja walë wotjlik pjlu wleniyo.

¹² »Jlökoyo ga tja bop pjeyo soshko. Gueniyo domer shäng kjlara obi, bop pjeyo soshko anmoyö bor kjinmo. ¹³ Eeri shkëyo ga pja ber buk na. Bong kjok shröngto ga tja to lan ba tjok, pja dere, de pja de woydë llëmdë, e miydër wlo. Pja de woydë ga pja de. Gueniyo woydë llëm ga lër bop kong jlökoyo Jehová ko go ga pja dër. Pja pos buk bop shtoshko kjwey äar jong bong kjok shröng guing. ¹⁴ Gueniyo pja öör buk na, woydër ga miydëba llëme» le.

Eni ga pono beno buk ba dre zlong bäng. Gueniyo wëshko kjok shröng, kjok sï obishko ga kojono, opshik ey dwayo wlo. ¹⁵ Eshko ga Booz tjlë ba kong ga «Bop kjinyoklo kjwe skwos, ga shas yötso, roshko dwla iër wlo» le. Shäryara eni, ga dwla iara Boozdë kringgwo tjer (6) söya wlo, ga toe.

¹⁶ Rut öötong shäng ba ëm shwoy ga Noemí tjlë ba kong ga «Toguë, ¿pja öör sorë?» le.

Kuya ga llëye lara Boozdë ba kong li lara ba kong pjire. ¹⁷ Ga tjlë ba kong ga «Dwla ëre twara bor kong, ga tjlë bor kong ga “Pja jek shäng iröng bop ëm shwoy or rorë llëme” le bor kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Toguë, koshos, llëye wen ip wlo. Eeri ga domer li woshtë llëm, llëbo li llgweya pjir guing» le.

4

Booz orkwosmono Rut tjok

¹ E wopro ga Booz jek öötong shäng kjok eshko opzrëzlong shtoyo, ga wloktëng sök eshko. Ga İya wop tjok ga Rut pjeyo soshko lara li jek shäng eshko ga tjlë ba kong ga «Kjlara, pja tegö. Pja sirkes sök jüshko» le. Kuya ga jek sirkeno sök ba tjok. ² Eshko ga tlapgaga rokara Boozdë doglo sak kjwara (10), tjlë ba kong lok ga «Pjäy tegö. Pjäy sirkek löng jüshko» le. Kuya lok ga jek löng sirkerögö tjeng ba tjok bakoe. ³ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Noemí tek shrono sök iröng Moab kjokyo dwayo, ga wotjlik sök kjok soynek. Kjoj, e bi pjeyo Elimélec, ba lanma shinmotkono li İ. ⁴ Ba pjeyo soshko anmoyö li pja. E kjishko ga woydoror ga pja ommydë, tjwlëp wlo. E tjwlëp jlökoyo

los tjlappaga tjeng jūshko, tjlappaga kjok llgwega wleniyo bokshto. Tjwlēp woydē ga tjwlēzong. Gueniyo tja ba pjeyo soshko bakoe. Pja bām go, irgo tja. E kjīshko ga tjwlēp woydē llēm ga los bor kong, miydēr wlo» le.

Kuya ga tjlē ga «Enira tjwlēn» le.

⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Kjok, e Noemí, Elimélec syāyo li ī. Ba wa shinmotkono li syāyo ko Rut, e Moab so. Kjok li ber Elimélec tjēyo tek ber ba irgo li ī īyado wlo, ga tjwlēnopshko ga pja orkwosmok Rut tjok kjlūwe» le.

⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Enira kjok li tjwlēn llēm dey. Tjwlēnor ga kjok botoya jer bor shjiryō kjwe. Tjwlēn ga äe. E kjīshko ga tjwlēs pjarē dey» le.

⁷ Eshko dbaryo ga Israel tjēyoga sdēkwo tjok obi. Kjok llē soynek wlo ga ba soynega, kjupkwo ioklo skwe kjwara, ga twe ba tjwlēga kong. Kjok soyneya, tjwlēya eni.

⁸ Eni ga domer li, kjupkwo ioklo skwara kjwara, ga twara Booz kong, tjlē ga «Kjok li tjwlēs pjarē» le.

⁹ Eshko ga Booz tjlē tjlappaga löng li kong, nopga löng kēs li kong ga «Eeri ga pjāy uunkong ber löng ba miydaga. Elimélec, Quilión, Majlón, e kjok kēs li tjwlēnor Noemí kong. ¹⁰ Ga Majlón syāyo ko Rut, Moab so li kjrōr bēno sōk bor boy, kjok li ber Majlón tjēyo tek ber ba irgo li ī īyado wlo, Majlón roy jer llēm wlo bakoe. Pjāy uunkong ber ba miydaga» le.

¹¹ Tjlappaga löng li, nopga löng kēs li, Booz tjlōkwo kuya lok ga tjlē ga «Jōiō. Tjawa ber löng ba miydaga jlōkoyo. Ga rokērwa Jehová kong ga walē li kong wapga twe ara, twara Israel boyga Raquel, Lea kong sorē ga eni. Rokērwa ba kong obi ga efrateoga tjrēko ga pja ie ber domer tjwlō ara wleniyo, ga Belén sopga tjrēko ga pja ie ber roy kēsbange. ¹² Judá, Tamar, ba wa Fares kjīshko ga ba tjēyo tek bēno ba irgo li shdōktong trāk llēme. Eni ga rokērwa Jehová kong ga wapga twe bomi kong li kjīshko ga pjāy ie ber löng eni bakoe» le.

¹³ Eni ga Booz orkwosmono Rut tjok, ga pono ba tjok, ga bēno shāng kjaraso llēm, kjimtara Jehovārē kjīshko. E irgo ga wa buk kjarara domer.

¹⁴ Eshko ga walēga eshko so tjlē lok Noemí kong ga «Jehová poshrēy jlōkoyo! Eeri ga kjimtaga twara Jehovārē bop kong kjarara. Rokērwa Jehová kong ga chida li roy ie shdār Israel tjēyoga uunkong kong. ¹⁵ Pja woyde bop pjlaydorē ara. Bop kong ga tjwlō ara, wapga domerga doglo kjāk (7) kjinmo. Ga chida li weno ba kong. E kjīshko ga pja ie ber mite wleni, ga pja kēguēshko ga pja de» le.

¹⁶ Eshko ga chida li kjarara Noemírē ba wloshko, ga kuna shāng ba tjok. ¹⁷ E koiara walēga eshko so lirē Obed, ga tjlē lok ga «Noemí wa buk kjarara» le.

E irgo ga Obed, e wa Isaí. Isaí, e wa David.

David dataga, kjokēga

¹⁸ Fares tjēyo tek bēno ba irgo li bēno eni: Fares, e wa Jezrón; ¹⁹ Jezrón, e wa Ram; Ram, e wa Aminadab; ²⁰ Aminadab, e wa Naasón; Naasón, e wa Salmón; ²¹ Salmón, e wa Booz; Booz, e wa Obed; ²² Obed, e wa Isaí; Isaí, e wa David.

Jonás

Jonás Jehová töywo

¹ Domer shäng kjlara ko Jonás, e Amitay wa. Pjlara ga Jehová tjlē ba kong ga ² «Kjok buk kjrina kēsbang, kjēryo shāryak ak go pjribri kjóksško ko Nínive. Pja nom eshko. Ga roy sös ba kong ga llēbo owa shārye löng kēs li roy kuror, ga epga shdun e kjishko» le.

³ Gueniyo ga kolara Jonásdē llēm, jek Jope kjokyo shara. Öötong shäng eshko ga kyyong wlēna buk kjlara ba brikdo, jongya jong Tarsis kjokyo, Jehová töywe wlo le. Eni ga oppotjwlēno, opyono ba roshko, jek aär eshko wlo.

⁴⁻⁵ Gueniyo ga pjluk ichara Jehovárē dlung kjing kēsbang, dbo ara. Eni ga kyyong sögaga li bē löng dete erä. Wotjlik lok ga kyyong dlar le, bangkjre lok träk llēm, ga kjlara kjlara kjarga löng syöshtē, kjloshtē ba sböpga kong. Eshko ga ba kyyong jer pir llēm wlo ga kyyong roshko llēbo tjeng kēs li shira, dbura lok jer dlung roshko.

E wopro ga Jonás beno buk pē dew, kyyong roshko. ⁶ Eni ga kyyong söga kägäyo jer Jonás bukshko ga tjlē ba kong ga «¿Pja pē kjēr ega? ¿Pja kojōs maling kjwey dwayo! ¿Pja syöshtos bop sbō kong, shji songe le kjwe, shji wolon llēm wlo!» le.

⁷ E irgo ga kyyong sögaga li tjlē lok ēng kong ga «Kjweri, shji llēbo jyäglo dbuk, llēbo owa jū laga erē iy wēlē wlo» le. Shāryara lok eni, ga miydara e go ga wloyo Jonásdē.

⁸ Eni ga tjlē lok ba kong ga «Łos borwa kong ga ¿llēbo owa tjwe borwa kong ega? ¿Pja pak llē? ¿Pja tek kjone dwayo? ¿Pja kjone so? ¿Pja tjēyo kjone dey?»

⁹⁻¹⁰ «Tja hebreo. Jehová, e bangkjrotē. E Sbō, kjok uunkong shāryaga, dlung ēre shāryaga bakoe. Tja ēre to shäng ba töywē» le ba kong.

Kuya lok ga bangkjrrara ara, tjlē ba kong ga «¿Shāryēp eni ega?» le. ¹¹ Eshko ga dlung poyong dbo kjrē jek kēgong kēgong, ga tjlē lok ba kong ga «¿Lléye shāryērwa bop tjok, dlung ēre slan ber buk tjēkso wlo?»

¹² «Tja dbuzī jer dlung roy, ga dlung kjwe ber buk tjēkso dani. Miydēr pjlú ga pjluk to tek löng kēs bi kjing go ēre wloyo tjarē» le.

¹³ Eshko ga kjra lara lok dbo go, kyyong tjye lok pjōshko lara, gueniyo dlung iirkono ara anmoyō kjishko ga tjye ga äe. ¹⁴ Eni ga rokara Jehová kong ga tjlē lok ga «Jehová, tjawa iēp wolon, domer ēre zrōrwa kjishko llēme. Llēbo owa shāryara llēm wleni ga owa ēre iēp ber pjang borwa go llēme. Jehová, llēbo uunkong ēre shāryaga li pja» le. ¹⁵ Lara lok pjir ga Jonás dbura lok jer dlung roy, ga dlung kjing shkuno, beno buk tjēkso. ¹⁶ İya lok ga Jehová bangkjrrara lok, ga llēbo söra, twara ba kong, ga tjlōkwo lara ba kong jlōkoyo bakoe.

¹⁷ Gueniyo ga mā dlung roy so ichara Jehovárē kēsbang kjlara, Jonás dwe wlo. Ga Jonás beno sök mā li bö roy dbargwo mya, shkēr dbae.

2

Jonás syōyo

¹ Eni ga Jonás sök mā li bö roshkoshko ga syöshtono ba Sbō Jehová kong. Tjlē ga

- ² «Jehová, tja woydëshko ga
pja rokoror,
ga tja kar dboryorop.
Tëm dlung dorong dwayo, tja wolon döröshko ga
pja rokoror,
ga tja kurop.
- ³ Tja ichorop jer dlung dorong,
ga tja popnena dlung más lirë.
Ba pjlublún kësks li
to jek bor kjing go.
- ⁴ Kur ga tja iorop beno sök tjoksa.
Bop u in ame loror.
- ⁵ Tja jnena dlung dyorë uunkong,
tja kjingara dlung rong lirë,
dlung kjlo sho oplgwing jong bor dlu go.
- ⁶ Tja oplono jer öötong shäng dlung dlupyo jer äärshko.
Kur ga tja shduna, iara beno sök eshko iyado.
Gueniyo ga tja wolontoshko ga tja dörop.
Pja bor Sbö Jehová.
- ⁷ Kur ga tja wolon döröshko ga
Jehová, pja woyoshroror,
ga bor syö öötong bop shwoy,
öötong bop u jong lishko.
- ⁸ Eye mär sböpga jyäglo go ga
kjimtëp ame.
- ⁹ Gueniyo bor tjlökwo pjlú go ga
llëbo sör, twër ber bop kong.
Llëye loror bop kong jlökojo li shäryër eni.
jJehová, bor döga li pja eröel» le.
- ¹⁰ Eni ga mã li ichara Jehováre Jonás tjewë dlung kjako.

3

Nínive sopga, llëbo owa shärye löng li rayara

¹ E irgo ga Jehová tjlëno Jonás kong jek obi. Tjlë ga ² «Kjok buk kjrina kësbang, kjëryo shäryak ak go pjiribri kjökshko ko Nínive. Pja nom eshko. Ga llëye lër bop kong li lëp ba kong eni» le.

³ Eni ga Sbö tjlökwo li kolara, ga to jek Nínive kjokyo. Kjok, e kësbang, shji jek u ik ba roshko wlo ga woydara dbargwo mya. ⁴ Jonás jëktong shäng ba roshko dbar kjwara ga tjlë nopga kong ga «Äär dbargwo sak pkëng (40) ga Nínive kjokyo ëre pjiya Sbörë» le.

⁵ Kuya lok ga tjlökwo kjrarae. Ga tjlë lok ëng kong ga «Shji ië llëm Sbö kong» le. Eshko ga nopga uunkong shwong pjuno shtëgro së ä wleniyo, ba woowa li İya Sbörë wlo le.

⁶ Roy öötong Nínive so pjluyo kongshko ga kojono ba sökklo sökshko dwayo, ga shwong onmo pjlú li skwara, shwong shtëgro së ä wleniyo pjuna, ga wloktong sök tóshko bakoe. ⁷ E irgo ga pjlú, ba pjlöyoga, e kjibokwo tono kjwara, miyde kjok eshko sopga uunkongdë wlo. Kjibokwo li tjlë ga

«Shji ië llëme. Öng llë sëy llëm, kong di twëy llëm bakoe. ⁸ Shwong shtëgro së ä wleniyo, e pjüzı, bi woowa li İya Sbörë wlo.

Ga pjây kjloshtos jlôkoyo Sbô kong. Llêye owa shâryëmi lông ïyado li rayozîa. Pjây opshâryë owa, oba zrök, oba shpok, e rayozî bakoe. ⁹ Eni wleni ga Sbô wotjlik li kjlopstwë, ba iir li löya, slöya, ga shji pjiya llëm kjwe.»

¹⁰ ïya Sbörë ga llëbo owa shârye lông li rayara kjishko ga epga songe lara, ga llêye shârye ba tjok lara li shâryara eshko llëme.

4

Jonás iirkono ara

¹ E kjishko ga Jonás iirkono ara, ² ga syôshtono Jehová kong, tjlä ga «Jehová, tja kuzong. Tja shäng bor kjokshko obishko ga miydoror ga ëre shâryë jüni, ga loror bop kong pjire. E kjishko ga tja töktong jek Tarsis kjokyo. Miydër ga pja Sbô, pja wopjlu anmoyô, nopga songe lëp ïyado, pja iirkë wlo ga kjange. Nopga shdum lëpshko ga llëbo wlëp woydë oblë oblë enido, shdum llëm wlo.

³ »Eni ga rokër bop kong ga tja ios wolon jekdo. Tja ber sök së ame dey?» le.

⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Pja iirkë kjweni ga pjilüre?» le.

⁵ Eshko ga Jonás opshino kjok eshko dwayo, jek öötong sök kjok buk dlo wen tëm shwo lëkong. Eshko ga ukwang shâryara kjwara, ga beno sök ba dirko, llêye shâryë kjok buk li tjok ïya wlo.

⁶ Eshko ga kji sho iara Sbô Jehovärë wen jong kjlara Jonás kopshko, ber sök wopjlu wlo. Kji sho li kjishko ga Jonás woowa llëme. ⁷ Gueniyo wëshko kjok shröngto ga shtatä ichara Sbörë, kji sho li ue wlo, ga sho dano beno drete. ⁸ Dlo wenoshko ga pjluk kjlik ichara Sbörë weno jong dlo wen tëm shwo lëkong dwayo, ga dlo jong bek Jonás kä kjing go. Eni kuzong ga kuya mae, wopjir kjoyo, wolon woydë erä. Ga tjlä ga «Tja sök së woydë ame» le.

⁹ Kuya Sbörë ga tjlä ba kong ga «¿Pja iirkë kji sho dano li kjishko ga pjilüre?»

«Ëng. Bor kong ga pjilüre. Tja sök ëreshko wolon iirdë» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Kji sho kjwe dgaga pjarë llëm, kungga pjarë llëm bakoe. Shkër kjwara ga weno, wëshko ga kjëtonge. Gueniyo ga songe lëp.

¹¹ Nínive kjokyora nopga ara, sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök (120,000) kjinmo. Llêye pjilüre, de oware, e miyde lok llëme. Eshko ga öng ara bakoe. ¿Eni ga songe lër llëm sorë?» le.

Evangelio según Mateo

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur töngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judioga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ñna, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judioga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.

Fares, e Esrom data.

Esrom, e Aram data.

⁴ Aram, e Aminadab data.

Aminadab, e Naasón data.

Naasón, e Salmón data.

⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.

Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.

Obed, e Isaí data.

⁶ Isaí, e Pjlu David data.

David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.

⁷ Salomón, e Roboán data.

Roboán, e Abías data.

Abías, e Asa data.

⁸ Asa, e Josafat data.

Josafat, e Joram data.

Joram, e Uzías data.

⁹ Uzías, e Jotam data.

Jotam, e Acáz data.

Acáz, e Ezequías data.

¹⁰ Ezequías, e Manasés data.

Manasés, e Amón data.

Amón, e Josías data.

¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.

¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.

Jeconías, e Salatiel data.

Salatiel, e Zorobabel data.

¹³ Zorobabel, e Abiud data.

Abiud, e Eliaquim data.

Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërga, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjoglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlökwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woynë ë kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlïya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrep llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ĩ. ²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjishko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglo domer miydoynë llëm obi li,
e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»†
(Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wöllënoshko ga llëye lara Tjlapga parkaga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlojrrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äar jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyikong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluyo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluyo weno buk kjone? Ba dbala ĩnorna, ga tjawa tek löng ba poshrëk» le.

* 1:21 Grecia so tjlökwo Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo. † 1:23 Isaías 7.14.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ligwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjlorë uunkong, ga tjlä ba kong lok ga «¿No pjluoyo iché le Sbörë li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlokwo laga tek dënashko sorë li eni.

⁶» «Belén kjokyo, pja Judä tjëyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjëyo pjluoyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjishko ga pja tjwlö tira llëm kjok ëre kjing goshko.»*

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li rokara pjlorë tjoksa lütshko. Ga epga kjishko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko.

⁸ E irgo ga tjlä ba kong ga «Pjäy nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjäy tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala İna weno pjang li jek pjang ba bäm go, ga slan äär pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li İya lok ga beno löng wopjlüe.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u li roshko, ga kjwozirwa İna sök ba mekë Marİa tjok. Eshko ga kjök tono, ga kjwozirwa li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pjläblë tjwlö ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjläblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlä ba kong yoshko ga «Pjäy jek pjlu shwo lëkong llëme» le. E kjishko ga irbo shano öblë, ga to jek lok iröng obi ba kjokshko eni.

Josë töktong to jek Egipto kjokyo Marİa, Jesús tjok

¹³ Domerga li brikotong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlä ba kong ga «Kjwozirwa li wlëya Pjlu Herodesdë, zröya wlo le. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekë, e sös na dwayo. Pjäy nom tök Egipto kjokyo. Pjäy ber löng eshko, äär jong llono lër bop kong guing» le.

¹⁴ E shkëyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekë, e söra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno löng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shäryono eni, tjlokwo lara Tjlapgarë ba tjlokwo laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nopga ichono kjwozirga zrök

¹⁶ Miydara Herodesdë ga jyäpgwara domerga tjwe dlo wen tëm shwo lëkong dwayo lirë ga iirkono ara anmoyö. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirë ba kong kjishko ga nopga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjök ter lëkong löng Belén kjokyo li zrök uunkong, kjwozirga lu eni löng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlokwo lara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Jeremİasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

¹⁸ «Ramä kjokyo ga ybö pjluk ara,

slar ara, kjloshtë ara.

E Raquel,

ba wäpaga wolono,

ga slar sök ba kjishko,

wojekoba woyde llëme.»‡

Josë to jek Nazaret kjokyo iröng obi Marİa, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

* 2:6 Miqueas 5.2. † 2:15 Oseas 11.1. ‡ 2:18 Jeremİas 31.15.

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlä ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydë kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojözong. Kjwozirwa, ba mekö, e sös jek na dwayo. Pjäy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekö, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkë sök Judea so pjluoyo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbö tjlä ba kong yoshko ga «Pjäy jek Judea kjokyo llëme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö lagaga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «No pjluoyo iche Sbörë tjwe li kowëba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmskho

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jëk to shäng Judea kjok dogro no llëmskho, tjlä oba kong ga «Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozïa» le.

³ Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dënashko so Isaiásdë. Tjlëno beno eni: «Kjok dogro no llëmskho ga ëbo tjlä shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozï Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozï ber beke.”*^{*}

Ëbo tjlä shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkklo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjloshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén soppa, Judea soppa, Jordán diyo kjokyo soppa, e shrono löng träk llëm ba kuk. ⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. İya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjlä ba kong ga «Pjäy so dgur kjoyoe! ¿Nopga owa shdüzlong dbaryo dörö lishko ga pjäy där laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjäy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjluë. E kjishko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjishko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjor botjyë pjlu llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjlwö ara bor kjinmo anmoyö kjishko.† Era, pjäy we iök go, ga pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësbang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwlä tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

* **3:3** Isaiás 40.3. † **3:11** Eshko dbaryo ga parkagaga tjlwëk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjishko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjlwö äär ber Jesús parkaga tjlwëk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlë ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ios ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «jölö» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno oojong erä. Ga İya Jesúsde ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlü ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmsshko, tjlïya Äre wlo. ² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge. ³ Eni ga Ä jek äar shäng Jesús tjlïk, llëbo shärye owa wlo le. Tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: »“No mâr dli goshko dö llëme.

Mâr tjlökwo le Sbörë li go bakoe”* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësband jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: »“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”‡ le.

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjirina kjirina li pina ba kong uunkong, wolësowa İya wlo. ⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.”§

E kjishko ga Ä, pja opkjos na dwayo» le. ¹¹ Eni ga Ä opkjono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimtë.

Jesús ba pak soyono

¹² Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi. ¹³ Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llëme. To jek Capernaüm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaüm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësband, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabalón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko. ¹⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

¹⁵ «Zabalón tjëyoga, Neftalí tjëyoga,

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:6 Salmo 91.11-12. ‡ 4:7 Deuteronomio 6.16. § 4:10 Deuteronomio 6.13.

e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong,
di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li kjako,
nopga judío llëm wleniyo löngshko.

¹⁶ Kjuk eshko sopga jëk löng kjok ro sī roshko wopro ga
iök shjiy ina lok kësbang kjwara.

“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba,
gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara,
dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”*

¹⁷ Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluyo
wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi,
ga rayozia» le.

Nopga mā shaga kjrara Jesúsdë doglo pkëng (4)

¹⁸ Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara
obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mā shaga. Pjlara ga löng ba kjla mā shakklo
dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga
Jesús jek shäng diksor go, ga İya ga domerga li bë löngë. ¹⁹ Eshko ga tjlë ba
kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mā shak ame. Pjäy iër to
ber löng no töng bor kong shara» le. ²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to
jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo.
Epga löng ba kjla mā shakklo bängyë kjyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek
shäng eshko ga domerga do pjök li İna, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok
wlo. ²² Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjoyong roshko, ga to jek
lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

²³ Eshko ga Jesús jëk to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jikong. Kjuk kjrina
kjrina ga oba pīya judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Sbö ber no pjluyo sorë
li roy pjlú le oba kong, ga oba swlo llë ara, İlayo boyo bang ara, e popte. ²⁴ Eni
ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe
ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga,
no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo
kjok ber buk dlo wen tëm shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlëno oba kong dlup go

¹ İya Jesúsdë ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga
tek shrono löng ba zlong ga ² pina. Tjlë ba kong ga

Llëye shäryëy, shji ber wopjlú wlo

³ «Ëye songe le, llëye pjlú twe Sbö kong wlo drete le ga
era ber wopjlú,
Sbö ber ba pjluyo kjishko.

⁴ Ëye slar ëë ga
era ber wopjlú,
wojeya Sbö rë kjishko.

⁵ Ëye wotöy ga

* 4:16 Isaías 9.1-2.

era ber wopjlú,
llono ga kjok uunkong twe Sbörë ba kong, ber baÿa wlo kjishko.

⁶ Eye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pjli ara li dli uë woydë wleni,
no wodogro li di ië woydë wleni bako ga

era ber wopjlú,
kjimte Sbörë ba shäryë kjishko.

⁷ Eye, oblë songe le ÿyado ga
era ber wopjlú,
songe le Sbörë bako kjishko.

⁸ Eye Sbö woydë jlökoyo ba pjlushko, le kjamo go dö llëm ga
era ber wopjlú,
llono ga Sbö ÿya kjishko.

⁹ Eye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlú ëng tjok wlo ga
era ber wopjlú,
kowe Sbörë ba wa kjishko.

¹⁰ Eye shdungoba, llëye woyde Sbörë li shärye kjishko ga
era ber wopjlú,
Sbö ber ba pjluo kjishko.

¹¹ »Pjây wlongoba, pjây shdungoba, pjây jyöyotkëba bor kjishkoshko ga pjây
ber wopjlúe. ¹² Eshkoshko ga pjây woydë llëme. Pjây ber wopjlú dey. Pjây äär
kjok dogoshko ga pjây potjwlën ara. Dënashko ga Sbö tjlökwolagaga shdunaba
eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

¹³ »Pjây so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo
dlungna pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno
ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

¹⁴ »Pjây so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo
go jney ga äe. ¹⁵ Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjökshko
dey, kälä të shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. ¹⁶ Pjây ber löng iök shjiy
wleni. Pjây jëk löng bëy oba bokshto, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data
sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjaga lëmi llëme. Tja
shrono shäng llëye lara Sbö tjlökwolagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm
bakoe. E eni llëme. Tja shrono shäng llëye lak jlökoyo li, e llë loklo lë bomi
kong, miydëmi wlo. ¹⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga kjoipkw, kjok ëre pitë llëm
obishko ga tjlökw tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong
guing, tjlökw chirawayo ëmdë eni bakoe.

¹⁹ »Eni ga ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë,
ga oblë pÿya eni bako ga Sbö sök no pjluo ÿyado lishko ga tjwlö sira li e lëba
eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pÿya ba kolë bako ga Sbö sök no pjluo
ÿyado lishko ga tjwlö ara li e lëba eshko. ²⁰ Tja kuzÿa! Woyde ga llëye woyde
Sbörë li shäryëmi pjlu, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara
Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjây äär ber löng Sbö sök
no pjluo ÿyado lishko llëme.

Iir

²¹ »«Shji no zrök llëme. Eye no zröno ga e shdungko» laraba tjlapgaga tek
dënashko so kong eni. Tjlökwo ëre kuromi tjän. ²² Gueniyo lër bomi kong ga

ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Ëye “Pja makrae” lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo kong, shdüya wlo. Ëye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äär jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³ »E kjishko ga pjây jek äär öng sho sukklo Sbö sëngglo tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbö sëngglo li rayëmi ber sök eshko, pjây nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjây ber wopjlu ëng tjok wlo. Pjir ga pjây jek iröng Sbö sëngglo söromi li twë ga pjluë.

²⁵ »Pjây sökoba no llgwega shwoy lëbashko ga pjây lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjây ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjây twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjây shdüya wlo, ga pjây ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ²⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga pjây opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

²⁷ »“Shji pë oma boy oblë tjok llëme” laraba kuromi eni tjän. ²⁸ Gueniyo lër bomi kong ga ëye walë oblë ik, wotjlik ba pjilushko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjluëyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰ Bomi orkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjluëyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹ »“Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kjibokwoyo twe ba kong dey” laraba kuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjÿ llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjlë ëng tjok jlökoyo

³³ »“Tjlökwo loromi jlökoyo Tjlapga ko go li shäryozï eni iyado” laraba bi tjlapgaga tek dënnashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lër bomi kong ga pjây tjlë jlökoyo Tjlapga ko go llëme. Pjây tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjlu sökklo wleni kjishko. ³⁵ Pjây tjlë jlökoyo kjok ëre so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjishko. Pjây tjlë jlökoyo Jerusalën kjokyo kjishko llëm bako, e no pjluëyo kësbang li† kjokyo kjishko. ³⁶ Pjây tjlë jlökoyo bomi kägä kjishko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sï, llëm ga pjilublün pjlara llëm kjishko. ³⁷ Pjây lan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjây lan ber ëng tjok eni döe. Tjlökwo lëmi oblë obi ga e laga Ärë.

Shji tjwlö shik ëng kong

³⁸ »“Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryëy ba kong llëme. Pjây kwomso këllë shpora oblëre

* **5:22** Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjishko llëm ga e shdungko.» † **5:35** No pjluëyo kësbang li le, e Sbö loklo.

ga milëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjây rote oblërë tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹ Ëngkjwaga, pjây iche ba llëbo sök dbo go äär wop kjöme le bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi. ⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozï ara. Pjây syöshtos Sbö kong, bomi shdunggaga kjïshko. ⁴⁵ Enira pjây jëk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shäryara li ie të nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrë nopga jëk bëy li kjing go, nopga jëk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ;Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llëlëmiro? ;Pjây tjlë ga nopga dbur töngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshäryë e kjoyo llëmdo? ⁴⁷ ;“Miga” lëmi bomi pjeyoga kong erö wleni ga llë shäryomirëro? Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llëme. Pjây ber löng pjlo bek, dir llëm, baïya dik bakoe.

6

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjây llëbo pjlu shäryëshko ga shäryëmi ikoba wlo llëme. Llëm ga pjây potjwlëya bomi Data sök kjok dogo lirë llëme.

² »E kjïshko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdömi ë kong llëme. Nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshäryë eni judioga syö uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shäryëmi lütshko, miydaga ërë llëm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji syöshtë Sbö kong sorë

⁵ »Pjây syöshtë Sbö kongshko ga pjây ber löng nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li dik llëme. Epga syöshtë löng kojong nopga arashko, judioga syö uyo roy, irbo pjlobi bäng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjâyda syöshtëshko ga pjây opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bängzami tuke. Pjây syöshtë bomi data kong lütshko. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjây syöshtëshko ga tjlökwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlökwo le ara kjïshko ga kuya Sbörëro le.

⁸ Pjây opshäryë baïya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjïshko.

⁹ »Pjây syöshtë Sbö kong eni.

»“Data, pja sök kjok dogo,
bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluwo wlo.
Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni iyado.

Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjlwö llëm sorë ga owa pjang borwa go li löös ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber löng borwa tjlizlong lishko llëme.

Tjawa dös Ä wloshko dwayo.”*

¹⁴ »Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjlwö llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe.

¹⁵ Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjlwö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.

Shji ië llëm Sbö kong dbaryoshko ga shäryë sorë

¹⁶ »Pjäy ië llëm Sbö kongshko ga pjäy ber löng nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llëme. Epga opyë löng bokkwo woydë, ikoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

¹⁷ »Gueniyo pjäyda ië llëm Sbö kongshko ga pjäy bokkwo shkwë, pjäy poshäryë yötso, ¹⁸ pjäy löng ië llëm li miydëba llëm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjäy potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

Shji llëbo töng kjok dogo

¹⁹ »Pjäy parkë bomi kong om go, llëbo tjlwö ara tömi kjok ère kjing go wlo llëme. Llëye tömi jüshko li ue ba séyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryö dret bakoe. ²⁰ Pjäy parkë ber löng Sbö kong dey, llëbo tjlwö ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llëbo li ue ba séyarë llëm, srer llëm, lüyotkëba llëm bakoe. ²¹ Bomii llëbo tjlwö ara li töng tjeng kjone ga pjäy wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

²² »Iök shjiy igömi wëllë bomii bokkwo go. Bomii bokkwo pjlú wleni ga bomii doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. ²³ Gueniyo bomii bokkwo owa wleni ga bomii doyo uunkong kjok ro sí wleni. Eni ga pjäy kjok igö llëm ga pjäy löng kjok ro yët erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Ëye parkë pjlú do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go iyado wleni ga pjäy parkë Sbö kong ga äe.

Shji woydë llëbo kjy llëme

²⁵ »Lër bomii kong ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjy llëm, di kjy llëm, shwong kjy llëm bakoe. Pjäy löng së, e tjlwö ara, bomii dli kjinmo. Bomii doyo, e tjlwö ara, bomii shwong kjinmo. ²⁶ Sënwa dbuk to löng sorë izia. Dwla dgue llëm, bo kjre llëm, jneya ba jnekklo uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya bomii Data sök kjok dogo lirë. iGa pjäyda tjlwö ara, sënwa kjinmo!

²⁷ »¿Pjäy woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomii lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ ¿Pjäy woydë bomii shwong kjishko ega? Nana kjloshko so izia. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. ²⁹ Eni ëmdë ga löng wolësowa iyado. Lër bomii kong ga Pjlú Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so i dik llëme. ³⁰ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara iyado. Ber eni.»

pjlú, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ¿Pjây mār Sbō go jlōkoyo llēm ega?

³¹ »E kjīshko ga pjây woydē llēme. “¿Llēye uēy? ¿Llēye iēy? ¿Shji doyē llē go?”, e lēmi llēme. ³² Llēbo tjeng kēs ēre kjīshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo pjâyda Data sōk kjlara kjok dogo. Llēye woydēmi dō li miydē sōk pjir tjān. ³³ Sbō ber bomi pjluoy sorē li woyotjlīmi ara, llēbo oblē oblē kjinmo. Tjllōkwo lara li shāryozī eni. Shāryēmi lōng eni ga llēbo oblē woydēmi kēs li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjây woydē llēye wen bong li kjīshko llēme. E woyotjlīmi bong jā ga pjlúe. Dbar kjwara kjwara ga llēbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblē llēbo owa shāryono» lēy ē kong llēme

¹ »“No oblē llēbo owa shāryono” lēy ē kong llēm, pjây llēbo owa shāryono le Sbōrē llēm wlo. ² Oblē woyotjlīmi sorē ga pjây woyotjlīya Sbōrē eni bakoe. Shāryēmi oblē kong sorē ga shārye Sbōrē bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bāng kjor pjloyo īmi kjēr. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li īgōmi llēme. ¿Shāryēmi eni egaro? ⁴ ¿Pjây bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bāng kjwe shir bop kong” lēmi bomi kjlara kong sorēro? ⁵ ¿Pjây Sbō tjllōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjây wotjlīk owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizī bām go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bāng li īgōmi wēlē, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llēbo Sbō ī li twēmi ba wloyoga kong llēm, e so shjiti kjlōshko so sēmīrē wleni. Eni ga tek workwē bomi kjing go irōng obi, ga pjây ue. Bomi obrikkwo tjwlō ara wleniyo dbumi kōchi kong llēme. Eni ga sho shglēya bomi shjiryō drete.

Llēbo rokēy, llēbo wlēy, «U bāng bāng dōzī bor kong» lēy

⁷ »Llēbo rokozī Sbō kong, ga twe bomi kong. Llēbo wlēzī, ga wlēmi. “U bāng bāng dōzī bor kong” lozī, ga dār bomi kong. ⁸ Ēye llēbo rokē ga e kjre. Ēye llēbo wlēk ga e wlēya. Ēye “U bāng bāng dōzī bor kong” lē ga e dār ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warēshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ¿Ga kong mā rokeskko ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjây nopga owa ēmdē ga pjây wotjlīk llēbo pjlú twē bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sōk kjok dogo li kong llēbo rokēmishko ga pjây kong llēbo twe pjlú anmoyō.

¹² »Eni ga pjây llēbo shāryos oblē kong, woydēmi ga shārye lok bomi kong sorē ga eni. Pjây omshāryē enira kjok llgwekklo tara Moisésdē li, tjllōkwo lara Sbō tjllōkwo lagaga tek dēnashko sorē li, e shāryēmi lōng uunkong.

Kjēr bāng bam chira

¹³ »Pjây opzrēk jek kjēr bāng bam chira li go. Irbo jek jong āar nopga shdūya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llēm, kjēryō u bāng bam ee bakoe. Nopga jēk ara e go. ¹⁴ Gueniyo irbo jek jong āar shji ber lōng sē iyado Sbō tjok shtoyoshko li, e kjang, kjēryō u bāng bam chira bakoe. Nopga jēk e go kjlōbō dōe.

No miydēy ba bo go

¹⁵ »No kjone kjone to lōng tjlē ga “Tja Sbō tjllōkwo laga” le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. Tek lōng bomi shwoy ōng wlēp ushko so wleni, miga pjây shaywa,

ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. ¹⁶ Kjillgwo bo kjrëy shkô sho doyo go llême. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llêm bakoe. Eni ga llêye shârye nopga lirë goshko ga epga sorë miydëmi wêlêe. ¹⁷ Kjor doyo pjlu ga ba bo, e pjluë. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸ Kjor bo owa wlëy kjor doyo pjlu goshko llême. Kjor bo pjlu wlëy kjor doyo owa go llêm bakoe. ¹⁹ Kjor lok bo owa kjlobi li kõy, suy wlo. ²⁰ Eni ga Sbô tjlôkwo lagaga kjok ère so li miydëmi ba bo go.

²¹ »Oba ara tjlê bor kong ga «Pja bor Tjlapga jlôkoyo» le. Gueniyo epga kjone kjone aar ber lōng Sbô sök no pjluo iyado lishko llême. Èye bor Data sök kjok dogo li kolê ga aar ber ba nopga eröe. ²² No llgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlê bor kong ga «Pja borwa Tjlapga jlôkoyo. Bop tjlôkwo lororwa ara. Bop ko go ga Á sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llêbo iydëba llêm wleniyo shâryororwa ara» le. ²³ Gueniyo eshko ga tja tjlê ba kong ga «Pjây bor nopga llême. Pjây nopga owa erä. Pjây opkjos bor shwoy ère dwayo» lër ba kong eni.

U shâryë sorë

²⁴⁻²⁵ »Èye, tja tjlôkwo kuya, ga llêye loror li shârye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shâryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shâryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llêm, pjono u li goshko ga to wito llêm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo èye, tja tjlôkwo kuya, ga llêye loror li shârye llêm ga e so domer u ywaga oblê kjoyoe. U shâryarashko ga shwleyo pjlonarong, rong llême. Shâryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llêm, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjlêno pjir ga nopga uunkong löng li beno löng yëy le erä, pina sorë li kjishko. ²⁹ Tjlôkwo lara jlôkoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llême.

8

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ² Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonobokshto, tjlê ba kong ga «Tjlapga, tja poptër woydë ga tja poptër ga pjluë» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlê ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlu shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjluë. ⁴ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp è kong llême. Pja nom opping syôshtaga Sbô kong nopga kjishko li kong, pja iya wlo eröe. Sbô sängglo lara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

Èngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e èngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlê ba kong ga ⁶ «Tjlapga, bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llêm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llêm, tjwlô llêm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁹ Tja kägäyo tjok.

Llëye le bor kong li shäryer eni iyado. Tja engkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. “Pja nomo” lër kjlara kong ga toe. “Pja tegö” lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjlä nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ère mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judío llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluo iyado lishko. ¹² Judiógara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sî roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjlä engkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryorop bor kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro em poptara Jesúsde

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba em wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjläno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjläkwo lara Tjlapgarë ba tjläkwo laga tek dënashko so Isaiás kong li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni:

«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga Iya Jesúsde ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok llgwekklo tara Moisésde go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng eng jnek wëyë» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²³ E irgo ga Jesús opyono kjyong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kjyong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llëm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bangkjërëmi ega? Pjäy löng mär bor go jlökoyo llëme» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjëkso.

* 8:17 Isaiás 53.4.

²⁷ Eni ga epga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzia. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjlúe» le.

Domerga do pjök goshko Á sëyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Á sëyaga löng do pjök. Epga iir äya kjloshko so wleni. E kjïshko ga ëye jëk irbo e go llëme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga ²⁹ tjlë ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äätë llëm obi» le.

³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm, ië. ³¹ Eni ga Á sëyaga li tjlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy nomo» le. Ga Á sëyaga li opkiono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye ina domerga goshko Á sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kjong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llëm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. İya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng eshko kjlöbö. Kuya lok ga wotjlík ga «¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le!» le.

⁴ Wotjlík löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlík owa eni ega? ⁵ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e igömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era İgömi wëlle.

⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjïshko.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba paklishko. İya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

10 E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko, * ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur töngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. 11 İya fariseogarë ga tjlë Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

12 Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlu, swlo llëme ga e dwlomnega woyde llëme. Swlopgara dwlomnega woyde. 13 Pjây to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjlwlo ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”† Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjishko

14 Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

15 «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li‡ shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li§ woyde llëme. Gueniyo domer li söraba ba shjiryoshko ga ega ië llëm eshko jä.

16 »Shwong këguë* bängyëy shwong likyo tjaqlën† go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaqlën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

17 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën‡ tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go§ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaqlën, pjöyikong ber tjeng pjlu wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

18 Jesús shäng tjlë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tono, tjlë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jä. Gueniyo pja jek orkwo ië ba kjing go ga woshre iröng obi» le.

19 Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba oppinggaga jek ba tjok bakoe.

20 Löng li tjreko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. 21 Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

22 İya Jesúsde iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoë» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

23 E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga poshäryë löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong träk llëme. 24 Eshko ga tjlë löng li kong ga «Pjây opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono

* 9:10 Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yotso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. È ushko miydëy yotso llëme.

† 9:13 Oseas 6.6. ‡ 9:15 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. § 9:15 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. * 9:16 Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjeýoga kong jlökoyö dënashko li loklo.

† 9:16 Shwong likyo tjaqlën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyö tjaqlën Jesús kjishko li loklo. ‡ 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaqlën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyö tjaqlën Jesús kjishko li loklo. § 9:17 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjeýoga kong jlökoyö dënashko li loklo.

llëme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buklishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsdë do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok ïgö llëm wleniyo. Öö le jek löng ba irgo, tjlä ba kong ga «David tjëyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok ïgö llëm wleniyo li jek äar löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Woyotjïimi ga pjây bokkwo poptër ga pjlúe lë mire?»

«Ëng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsdë, ga tjlä ba kong ga «Pjây mär bor go kuzong ga shäryë bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjây poptoror lëmi ë kong llëme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llëye shäryara Jesúsdë ba kong li roy shdöra kjok eshko kjwang jikong.

Domer tjlä llëm poptara Jesúsdë kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer söraba tjwe shäng kjlara, tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara. ³³ Eshko ga sëya li ichara Jesúsdë toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlä. Iya löng lirë ga beno löng yëye le erä. Ga tjlä ëng kong ga «Llëye ikdoy Israel kjokyo kjweni llëme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlä ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyorë ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judíoga syö uyo roshko. Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú le oba kong. Oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ Iya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. E kjishko ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. ³⁷ Eni ga tjlä ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbö döe. ³⁸ Eni ga rokozï dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjläkwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm Iyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur töngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;
 Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;
⁴ Simón, e cananita,*
 Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbô tjlökwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjây jek judioga shwoy eröe. Pjây jek nopga judio llëm wleniyo shwoy llëme. Pjây jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe. ⁶ Pjây to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjishko. ⁷ Pjây nom Sbô ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök. ⁸ Swloppa pophtëmia. Shinmoga woshhtëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo pophtëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjây kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bakpwo llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjishko.

¹¹ »Pjây äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjây ber löng ba ushko, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjây äär ushko ga «Pjây kjimte Sbörë» lëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlu wleni ga kjimte Sbörë jlökoyo. Eni llëm wleni ga tjlökwo loromi pjlu li ber ba kong llëme. ¹⁴ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokre llëm, pjây kuya llëm wleni ga pjây opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga no lgwezlong dbaryoshko ga kjok eshko soppa shdüya Sbörë ara, Sodoma soppa, Gomorra soppa, e kjinmo.

Shji shdungoba

¹⁶ »Tja kuzia. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. Eni kuzong ga pjây jek löng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjây ber löng wlëp bakoe. ¹⁷ Pjây sjëke. Pjây iëba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjây sökoba äär judioga syö uyo roshko, pjây shpokoba no shpokklo go eshko wlo. ¹⁸ Bor kjishko ga pjây sökoba äär tjeng no ichagaga bokshto, pjluuga këskes bokshto bakoe. Eshko ga llëbo ñnoma, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁹ Gueniyo ga pjây shakobashko ga pjây woydë llëm, «¿Lëye lër?» lëmi llëm, «¿Lër sorë?» lëmi llëm bakoe. Pjây tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjây woydë llëm e kjishko. ²⁰ Eshko ga pjây li tjlëkdo llëme. Bomi Data Sëya li tjlëkdo bomi kjishko.

²¹ »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. ²² Pjây iywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjishko. Gueniyo ga ëye mär Sbô go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu iyado. ²³ Pjây löngshko ga pjây shdungoba wleni ga pjây tök kjok shto oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga pjây äätë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjan.

²⁴ »Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe. ²⁵ Woyde oppingga lirë ga äär

* **10:4** Cananitaga le li, ba tjëyoga baiya woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäyara lok ara ber löng opichë om go wlo.

ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga äär ber ba sogo i dik erö dey bakoe. Tja bomi kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebú† ga era pjäye?

Nopga bangkjrëy llëme

²⁶ »Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëiëshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjëshko ga nopga bangkjrëy llëme. ²⁷ Tjlokwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlokwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo. ²⁸ Nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlu, gueniyo bomi sëyara zröya lok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlu li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon töshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme. ³⁰⁻³¹ Pjäyda tjwlö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käckzong pjlobi li shtara Sbörë pjir tjän. E kjëshko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjëshko

³² »Pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjëshko ga tja tjlä bor Data sök kjok dogo li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ³³ Gueniyo pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlä bor Data li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wlëp ëng tjok wlo llëme. ³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba dataga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, pjlaydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjëshko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjëshko ëmdë ga era ber sök së iyado Sbö tjok.

Bi potjwlëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjäy wlokrara ga tja wlokrara wleni. Ëye, tja wlokrara ga bor ichaga wlokrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbö tjlokwo laga wlokrara, e Sbö tjlokwo laga kjëshko ga Sbö tjlokwo laga li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokrara, e pjlo bek kjëshko ga no pjlo bek li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjëshko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

† 10:25 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba oppinggaga ichara pjök mya, ³ llëbo kjakrokë Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlë lok ba kong ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «¿Lëye kuromi, ñnomi li to lëmi Juan kong. ⁵ Nopga kjok ñgö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptono. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwo roy pjlu lak ba kong. ⁶ Ëye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjluë» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjlëno oba kong Juan kjishko. Tjlë ga «¿Pjäy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjäy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjlwö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlu ga nopga eniyo löng pjlu ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwo laga loromire? E jlöe. Ga e tjlwö ara, Sbö tjlökwo lagaga oblë kjinmo. ¹⁰ Sbö tjlökwo tak pjang li goshko ga Sbö tjlëno Juan kjishko. Tjlëno beno eni:

»“No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,

irbo poshäryë bop kong wlo.”*

¹¹ »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjlwö ara, Juan No Waga kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluoyoshko kjlobi li tjlwö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjluoyo wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbö ber no pjluoyo llëm wlo. ¹³ Juan tjwayde llëm obishko ga Sbö tjlökwo lagaga uunkong tjlëno ga llono ga Sbö, e ber no pjluoyo le. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë eni bakoe. ¹⁴ Ëye, tja tjlökwo kuya woydë li kong ga lër ga Sbö tjlökwo laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan. ¹⁵ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjäy so llë kjoyo lër bomi kong? Pjäy so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlë lok ga

¹⁷ »“Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tékwo woydoklo ga
pjäy slatong llëm bakoe” le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Á sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sëyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur tóngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjäy so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwo kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlonä Jesúsde

* **11:10** Malaquías 3.1.

²⁰ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjan, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjishko ga e dbaryo ga epga wloni Jesúsdë, tjlë ga ²¹ «¡Corazın sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjan. ²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaüm sopga, çpjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äar kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äar iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga löng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²⁷ Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë ërë. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë ërë. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjây sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjây tek bor shwoy uunkong, ga pjây iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjây kong pak twër li shäryozı, pjây oppis bor go. Enira pjây woshtë jlökoyo. ³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo. ² İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «¡Bop oppinggaga kjwe İzong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo? ⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagarë erö ëmdë ga uara loke. ⁵ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li tjlë ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo? ⁶ Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlö ara anmoyö, Sbö u kjinmo. ⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”* Tjlökwo ëre llë loklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸ Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

* 12:7 Oseas 6.6.

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judíoga syô uyo jong kjok eshko li roshko. ¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlöbö, llëbo wlëya löng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlä lok ba kong ga «¿Woshtozlöng dbaryo ga no poptëy ga pjläre?»

¹¹ «¿Bomi öng, e lono pjläbgwo roshko woshtozlöng dbaryoshko ga shimi llëmdo? ¹² No, e tjwlo ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjlä, e shäryëy woshtozlöng dbaryoshko ga pjläre» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjlä domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlä, ba orkwo kar go dik. ¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlä?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjläkwo lara ba tjläkwo laga tek dënashko so Isaiásde li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni:

¹⁸ «Bor parkaga kjröror shäng ëre.

Kjwe woydër ara. Tja wopjlä ba tjok bakoe.
Bor Sëya iër ber ba go,

ga kjok llgwer sorë li roy shdöya tjëyoga uunkong kong.

¹⁹ Kjwe ënglë kar kar ë tjok llëm,
öö le kukoba irbo bäng llëm bakoe.

²⁰ Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm,[†]
shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm,[‡]
kjok llgwera beno bek pjir guing.

²¹ Llono ga tjëyoga uunkong ber löng ba koshë.»§

*Jesús, Beelzebú**

²² Eshko ga domer shäng kjlara kjok igö llëm, tjlä llëm, goshko Ä sëya kjlara kjishko. E söraba Jesús shwoy, ga poptara beno shäng kjok igö pjlä, tjlä pjlä bakoe. ²³ Nopga löng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Ëre David tjëyo shrono shäng bi dogaro llëm?» le lok eni.

²⁴ Kuya fariseogarë lok ga tjlä lok ëng kong ga «Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzeburé ba kong li go» le.

²⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsde pjir, ga tjlä ba kong ga «Pjlä llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? ²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzeburé bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wëlä ga pjäy diktong löng jlöe. ²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluoyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

[†] **12:20** Sjro shüktong tjeng li, e toya llëm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara llëm li tjok llëme loklo. [‡] **12:20** Shwomzrëng pjë jer jong ba seto li, e sjëya llëm le li, e domer li ber wotöy, nopga mär

ba go sira dö li tjok loklo. § **12:21** Isaiás 41.1-4. * **12:21** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjlúe.†

³⁰ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no tóng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjishko ga lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go. ³⁴ ¡Pjäy so dgur kjoyoe! ¿Pjäy owa kjishko ga pjäy tjlä pjlú sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamo go. ³⁵ No pjlú ga tjlä pjlú, wotjlik pjälú kjishko. No owa ga tjlä owa, wotjlik owa kjishko. ³⁶ Lër bomi kong ga no llgwezlóng dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwö owa lono kjwobi li kjishko. ³⁷ Eshko ga pjäy ie ber löng pjlú, llëm ga pjäy ie ber löng shdungko, tjlökwö loromi li kjishko» le.

Jonás jyäglo

³⁸ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyäglo shäryos kjrina borwa kong, llëbo lüdëba llëm wleniyo inwa wlo» le.

³⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa. Pjäy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwö laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ⁴⁰ Dënashko ga e beno sök mä dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre äär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. ⁴¹ Nínive sopga, e Jonás tjlökwö kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlä ga «Kjwepga shdungko» le. ⁴² Sabá so pjluyö walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjäy llgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlä ga «Kjwepga shdungko» le.

⁴³ »Ä sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjlik ga «Tja to bor ushko iröng obi» le. Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjäy owa, ga pjäy ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

† 12:29 Domer dbo ara le li, e Ä löklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús löklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing löklo.

⁴⁶ Jesús sòk tjlē oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjlē ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li pīya ba sakkwo go, ga tjlē ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ⁵⁰ Èye bor Data sòk kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öotong sirkeno sòk di bäng buk kësbang li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sòk eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³ Eshko ga tjlēno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlē ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjërko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwīnae. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹ Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlēno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlē ba kong ga «¿Pja tjlē oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbò ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme. ¹² Èye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete.* ¹³ Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. İya löng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlē ba kong llëbo jyäglo go e kjishko. ¹⁴ Llëye lara Sbò tjlökwo laga tek dënashko so Isaiäsdë li beno epga li kjishko. Tjlēno beno eni:

»«Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm,
İya löng kjër ga llë İyde miyde lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ère, llëye kuya woydë llëme.
Kwomgwo bäng bängzara lok tuke.

Bokkwo lino lok tuk bakoe.
Shäryara eni,
llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,
llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,
opping lok sira llëm wlo,
optwë ber bor kong llëm wlo,
epga dör llëm wlo bakoe.»

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok İgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber löng wopjlúe. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga llëbo

* **13:12** Llëbo tjok le li, e Sbò tjlökwo loklo. Eni ga èye Sbò tjlökwo kjërë ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo èye omkjërë llëm ga Sbò tjlökwo miyde tjan li döya ba shjiryö.

imi, kumi löng ère tjwlõ ara. Dënashko ga Sbõ tjlõkwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omîno llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsð

18 »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzia. 19 Èye Sbõ ber no pjluo sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bång li kjoyoe. Tjlõkwo li dgak pjang ba pjlushko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. 20 Dwla lono ak ara tjrëko li, e èye tjlõkwo li kuno, ga beno shång wopjlü li loklo. 21 Gueniyo tjlõkwo li äär ber ba pjlushko jlõkoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjlõkwo li kjishkoshko ga tjlõkwo li raye, söya ame. 22 Dwla lono shkõ sho roshko li, e èye tjlõkwo li kuno li loklo. Tjlõkwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ère kjing goshko li woyotjlüya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjishko ga tjlõkwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlõkwo li kjishko llëme. 23 E ga dwla lono klung sho pjlu kjing go li, e èye tjlõkwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlu li loklo. Eni ga e ber shång so dwla botjyono pjlu kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbaw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko

24 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «¿Sbõ ber no pjluo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shång kjlara. Pjlara ga dwla pjlu wleniyo dgara ba kjok kjing go. 25 Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shång kjlara dwla dgak buklishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlu li roshko, ga to ey dwayo. 26 Eni ga dwla pjlu li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

27 »Iya dwla sogo li parkagagarë ga öör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlë ga «Tjlapga, pja dwla dgonon bop kjok kjing go pjlu eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?»

28 »«Söga, dgaga bi moskwo» le ba kong.

29 »Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Kjlo sho owa kjwe shirware?»

30 »«Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlu kjwe skwe tëm ba tjok äe. 30 Pjlu wlo ga iozi ber kun uunkong, äär jong ba kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlu li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko» le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

31 Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbõ ber no pjluo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. 32 Dwlagwo ère chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

33 Ga Jesús tjlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbõ ber no pjluo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)† ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdõktong pjlung shosho li kjwang jikong» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go

† 13:33 Gök kësang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik.

³⁴ Llëbo uunkong ëre lara Jesúsdë nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme. ³⁵ Shäryono eni, tjlökwö lara Sbö tjlökwö laga tek dënashko sorë li ber jlökooyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Tja tjlä llëbo jyäglo go;
tjlökwö lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko,
kjkö ëre shäryara Sbörë tek lëkong.»[‡]

Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko lanyo, e llë loklo lara Jesúsdë

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlu tjrëko lanyo, e llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlä ba kong ga «Dwla pjlu dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo. ³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jikong loklo. Dwla pjlu li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo. ³⁹ Ba moskwö, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li töng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy. ⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Èye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

Llëbo tjwlo ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo tjwlo ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwlo ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga kjok li tjwleña beno ba kong.

Obrikkwo tjwlo ara

⁴⁵ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so domer llëbo tjwleña, soynega to shäng obrikkwo tjwlo ara wlëk kjoyo bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwlo ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng li soynena uunkong, ga obrikkwo li tjwleña beno ba kong.

Kjla mā shakklo

⁴⁷ »Sbö ber no pjluoyo sorë, e so kjla mā shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mā shaya llërba pogo. ⁴⁸ Kjla li dlinoshko ga shikoba tjeng pjöshko, ga mā pjlu wleniyo töngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjy» le.

Llëbo tja glën, llëbo këgüë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «¿Tjlökwö lër shäng li llë loklo miydëmi löngde?»

«Èng, miydërwa» le lok ba kong.

[‡] 13:35 Salmo 78.2.

⁵² Kuya ga tjlē ba kong ga «Ēye no ping pjlú, Sbō ber no pjluyo sorē li kjīshko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llēbo jnek tjeng ara, llēbo tjaglēn, llēbo kēguē bakoe. Ga llēbo li shiya, twe oba kong ga pjlúe» le. §

Jesús shāng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlēno llēbo jyāglo go pjir ga to ey dwayo. ⁵⁴ Jek öotong shāng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shāng lishko obi ga nopga pina ara judioga syō uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yēy le erä. Ga tjlē lok eng kong ga «¿Kjwe kjok miydē ara opping kjone? ¿Llēbo İydēba llēm wleniyo shārye sorē? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u shāryaga li wa llēmdo? ¿Mekē María llēmdo? ¿Llēmga Santiago, José, Simón, Judas llēmdo? ⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llēmdo? ¿Kjok miydē ara kjwe wlēya kjone?» le lok eng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlökwo kjre lok woydē llēm, iircono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbō tjlökwo laga, e iēba tjwlō ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iēba tjwlō llēme» le.

⁵⁸ Kjok eshko soppa mär Jesús go llēm kuzong ga llēbo İydēba llēm wleniyo shāryara ara eshko llēme.

14

Juan No Waga zrōrabae

¹ Dbar eshkosshko ga Pjlu Herodes* parkē sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjlē ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llēbo İydēba llēm wleniyo shārye ga pjlú e kjīshko» le.

³⁻⁴ Kjupābāshko ga Juan tjlē Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrēp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjīshko» le. E kjīshko ga Juan shara, bāngzara Herodesdē, shdūya wlo. ⁵ Zrōya woydē, gueniyo «Juan, e Sbō tjlökwo laga» lēba, ga oba bangkjre ara. E kjīshko ga zrōra llēme.

⁶ Öotong Herodes shrēzlong dbaryoshko ga Herodías wa walē li bērkono oba löng kjlobi li bokshto, ga Herodes beno sök wopjlú e kjīshko. ⁷ E kjīshko ga tjlēno ba kong jlökoyo ga llēye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerē kjīshko ga tjlē Herodes kong ga «Woydēr ga no ichēp Juan No Waga kägä zē, ga tek sōp bor kong kjwlē roshko» le.

⁹ Kuya ga woydē jounge. Gueniyo tjlēno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kuzong ga no ichara ba shāryē ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdūzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwlē roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekē kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrē, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öotong löng Jesús shāng lishko ga roy lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesús dē ga opshino shāng lishko dwayo ga opyono kjoyong roshko, ga to kjok shto oblē, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopparē, ga to jek lok ara ba irgo pjō lēkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kjoyong roshko dwayoshko ga nopga eng tōno trāk llēm li İna, ga songe le, ga swloppa söra lok tjeng eshko li optara pjire.

§ **13:52** Llēbo tjaglēn, llēbo kēguē le li, e tjlökwo tjaglēn, tjlökwo kēguē loklo. * **14:1** Pjlu Herodes, e kowēba Herodes Antipas bakoe.

¹⁵ Kajok ro zar kjwölë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kajok sëng tjän. Kajok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwölëk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Brik lok llëm ga pjluë. Sëzi pjäydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tek sözi bor kong» le. ¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjlobi li ichara wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsde, ga kjok dogo İya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjlogara lok nopga löng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. E irgo ga dli worbo tona ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbaw dbaw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjoyong roshko, dipzë di bäng buk kësang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. ²³ Brikotong pjir ga Jesús jem öotong shäng dlup go tjoksa, syöshhtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjoyong li jek öotong buk pjola tjän, ga jöya di iöya ararë, pjluk tek jong ba shwo lëkong kjishko. ²⁵ Kajok shränto ga Jesús jek jëk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlë ëng kong ga «iKjwe İya jlöe!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «iPjäy wokjange! iTja li jekdo shäng! Llëye bangkjre mi llëme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja jlö ga tja ichos jek jëk di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jëktong jek di kjing go, Jesús shwo lëkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrra, ga pir jer jong, ga tjlë ga «iTjlapga, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llëme. İPja kjimter llëme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kjoyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksoe.

³³ Eshko ga beno löng kjoyong roshko li, Jesús poshrëra, ga tjlë lok ba kong ga «Pja Sbö Wa jlöe» le.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kësang li kjwo kalëkongshko ga öotong löng Genesaret kjokyo. ³⁵ Jesús miydara kjok eshko sopgarëshko ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. Eni ga swlopga söra lok ba kong, ³⁶ tjlë ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbõ bokso sorë

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlä lok ba kong ga ² «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënishko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbõ kjok ilgwekklo kolëmi llëm ega? ⁴ Sbõ tjläno ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwöl ara.”* Sbõ tjläno obi ga “Ëye ba data, ba mekë läywono owa ga e zrökko.”

⁵ Gueniyo ga ëye tjläno ba data, ba mekë kong ga “Pja kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbõ kong pjire” lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjluë lëmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbõ tjläkwo ioromi beno tjwöl llëme. ⁷ ¡Pjây Sbõ tjläkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlushko! Llëye lara Sbõ tjläkwo laga tek dënishko so Isaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjläno beno eni:

⁸ «“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go, gueniyo tja woyotjliya ba pjlushko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm, nopga pïya kjok ilgwekklo tak norë go erö kjishko”»† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlä ba kong ga «Tja kuzia.

¹¹ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li laga ba tjläkwo le om go lirë» le.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Llëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydëpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go.‡

¹⁴ Kjwepga löng wëyë. Kjok igö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok igö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok igö llëm wleniyo wlosöya no kjok igö llëm wleniyorë ga lon tjeng pjöyikong pjläbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyäglö go li pjllöngwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? ¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjläkwo lëy li wen tëm bi pjlushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga erë. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjlushko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbõ bokso laga llëbo tjeng kës ërerë. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbõ bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlökoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlä ba kong dbo go ga «¡Tjläpaga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, in ga songe» le.

* **15:4** Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † **15:9** Isaías 29.13. ‡ **15:13** Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirë llëm le li, e nopga mär Sbõ go llëm li loklo. Eppa ber skwako sleng go le li, e eppa kje Sbörë ba bokshto dwayo loklo.

²³ Kuya ga dboryara llême. Eni ga ba oppinggaga tjlê ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walê kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjîshko» le.

²⁴ Kuya ga tjlê walê li kong ga «Tja ichara Sbörê Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlêp ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walê li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlê ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlê ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjiti[§] kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Jlê, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjiti^{rê} ga pjlué» le.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo. Woydorop sorê li shäryê eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swloppa poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llêm sök lishko. Swloppa söra lok ara, nopga jék llêm wleniyo, nopga kjök ïgö llêm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlê llêm wleniyo, nopga swlo oblê oblê bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e poptono, nopga tjlê llêm wleniyo, e tjlêno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jék llêm wleniyo, e jëktong, nopga kjök ïgö llêm wleniyo, e kjök ïno bakoe. İya löng lirê ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sêno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlê ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llême. E kjîshko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko iê llêm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlê ba kong ga «¿Nopga träk llêm kjwe sëy sorê? ¿Kjok no llëmshko ère dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlê Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjilú bop tjok e kjîshko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjilúe. E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagarê lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llême.

³⁹ E irgo ga nopga brikotong pjir ga Jesús opyono kjong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llêbo jyäglö kjok dogo dwayo

§ 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judío llêm wleniyo kowara judiogarê shjiti, woyde lok llêm kjîshko.

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlê ga «Llêbo İydeba llêm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörê jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjê ba kong ga «İmi kjok sêng ga kjok dogo srêzrên ga bong ga kjok pjlúe lëmi. ³ İmi kjok shröngto ga kjok dogo srêzrên, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llêbo wen kjok dogo, e llê loklo miydëmi pjlúe. ¿Eni ga llêbo shärye Sbörê eerishko dbaryo li, e llê loklo miydëmi llêm sorëro? ⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jêk shäng walê oblê tjok kjoyoe. Woydëmi ga llêbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llêm, Sbö tjlokwo laga Jonás, e jyäglo shäryotê bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llême. ⁶ Eshko ga Jesús tjê ba kong ga «Pjây sjêk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjê eng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llême. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlê löng eng tjok llê li miydara Jesúsde kuzong ga tjê ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llême” lëmi ega? ¿Pjây mâr bor go jlökoyo llêm ega?

⁹ ¿Bor tjlokwo li llê loklo miydomirê llêm obire? ¿Domerga sënör doglo sak dbâw dbâw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llêmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënör doglo sak dbâw dbâw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjâk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llêm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjê shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llêm li miydëmi llêm sorê? Pjây sjêk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjê li, e pjlung shosho uukklo layde llême. No pÿa fariseoga, saduceogarê löng sorê, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörê shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorê

¹³ Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjê ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ère, e ë lëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjê ba kong ga «No kjone kjone tjê ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjê ga pja Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjê ga pja Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Jeremias li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjê ga pja Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjê ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë lëmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorê ga tjê ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörê shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök İyado li Wa jlöe» le.

¹⁷ Kuya ga tjê ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlêno li laga norê bop kong llêm, laga bor Data sök kjok dogo lirê bop kong. E kjishko ga pja ber wopjlúe.

¹⁸ Lër bop kong ga pja kowër Pedro.* Oba u ywê wlo ga ak kjang iëba bäm go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjëyo shäryër kjrina bor tjlokwo kjranga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lër li, e ber u li shakklo wleni. Tjëyo li zäya Ärê ga

* 16:18 Grecia so tjlokwo Pedro, e ak loklo.

äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twër, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichëp sorë kjok ëre kjing go ga epga iche Sbörë kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlë ba oppinggaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja lêmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

²¹ Eshko jeklëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

²⁴ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äar kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjïshko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ²⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öotong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kãä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryara dö li kjïshko. ²⁸ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluyo sorë li ïmi wëllë» le.

17

Jesús kjlopswono beno kãä lletllet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e söra Jesúsde jem ba tjok dboshko, dlup jong kjwara kjökshko li go. ² Eshko ga ïna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kãä lletllet dö wleni, ga shwong beno pjlublún shjiye.

³ İya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlüe. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shäng tjlë wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok. Ba tjlokwo kuzïa» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjïshko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlë ba kong ga «Pjäy kojözong. Llëye bangkjre mi llëme» le. ⁸ İya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye ïnomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrara Sbörë iröng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlë lok ga “Borwa pjluvo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluvo wlo. Gueniyo ga Elias tjwe bäm go” le. ¿Le lok eni ega?»

¹¹ «Elias tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong posharyaga. ¹² Gueniyo lër bomi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba llëme. Kong llëbo owa shäyaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ère kong llëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga lirë eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

Dwlas goshko Ä säya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjlara, kjök tono, ¹⁵ ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llëbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Olö ga dguë iök roshko, llëm ga lon dishko. ¹⁶ E kjishko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llëme» lë.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le. ¹⁸ Eshko ga Ä säya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjluë.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlë lok ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa llëm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjäy mär Sbö go jlökoyo llëm kjishko. Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjäy tjlë dlup ère kong ga “Pja opkjös jek pjola” lëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwlëkklo Sbö u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwlëkklo dburyo li töngga Sbö u kong löng eshko li tjlë Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlëk llëmdo?»

²⁵ «Ëng, potjwlëya» le ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjäy kä potjwlëk bor kong» le pjilupgarë ë kong? ¿Ba wanga kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ba nopga baiyara kä potjwlëk llëme. ²⁷ Gueniyo èye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mã ship kjlara bäm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur töngga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

* **17:20-21** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä säya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm Sbö kong, pjäy syöshë Sbö kong ara dey.»

18

Ëye tjwłō ara anmoyō

¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono lōng ba zlong bāng ga tjlē ba kong ga «¿Sbō sōk no pjluyo İyado lishko ga tjawa lōng ěre tjrēko, tjwłō kēsbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shāng ba tjrēko, ³ ga tjlē ba opping-gaga kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga pjāy opkjlopšwē ber kjwozirwa jūni llēm ga pjāy āār ber lōng Sbō sōk no pjluyo İyado lishko llēme. ⁴ Ęye opkjlopšwē ber wotōy, kjwozirwa jūni ga tjwłō kēsbangyo Sbō sōk no pjluyo İyado lishko li e. ⁵ Ga ěye, kjwozirwa jūni wlojkrara bor kjīshko ga tja wlojkrara wleni.

«Shji nopga ichē llēbo owa shāryē llēme» lara Jesúsdē

⁶ »Ęye, kjwozirwa mār bor go jūni ichara llēbo owa shāryē ga e song jlōe. Shāryayde llēm obishko ga shakko, apkwo kēsbang pjrikko ba bēngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁷ Llēbo tjeng ara kjok kjwang jīkong no ichē llēbo owa shāryē wleni. Llēbo wen eni İyado. Gueniyo ěye no ichē llēbo owa shāryē ga e song jlōe.

⁸ »E kjīshko ga bomi orkwo, bomi dre, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi tas, dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āār Sbō sōkshko dre kjwara llēm, orkwo kjwara llēm dey ga pjlū, pjāy pjē bomi orkwo pjōk li tjok, bomi dre pjōk li tjok, iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo. ⁹ Bomu bokkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjāy opzrēk jek āār Sbō sōkshko bokkwo kjwara llēm dey ga pjlū, pjāy pjē bomu bokkwo pjōk li tjok, iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo.

Öng wlēp ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwłō llēme lēmi llēme. Lēr bomi kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so lōng bor Data bokkwo İk kjok dogo İyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿İlē lēmi? Domer shāng kjlara, e öng wlēp ushko so tjeng doglo sak dbāw (100). ¿Kjłara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sōk li wlēk llēmdo? ¹³ Wlēnashko ga lēr bomu kong jlōkoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llēm li woyotjłıya ara llēme. E ber sōk wopjłı kjlara jeno, wlēna li kjīshko. ¹⁴ Eni ga woyde bomu Data sōk kjok dogo lirē ga kjwozirga kjwe jer kjlara llēm bakoe.

Shji llēbo llgwek öng kong sorē

¹⁵ »Bop kjlara opshāryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llēye owa shāryara li jlōe le wlo. Jłō lara ga pjāy beno lōng wopjłı öng tjok. ¹⁶ Jłō le llēm ga oblē rokēp jek bop tjok kjlara pjōk, llēye lanyotkēp li, e jlōe le lok wlo, Sbō tjłōkwo tjlē ga “Shji oblē rotēshko ga nopga sōy pjōk mya, e jlōe le lok wlo”† kjīshko. ¹⁷ Jłō le llēm obi ga pja nom syō uyo, ga lēp bor tjłōkwo kjragaga lōng li kong. Lano lok ba tjok pjir ga jłō le llēm obi ga iēp ber shāng nopga Sbō miydē llēm wleniyo dik, dbur tōngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lēr bomu kong jlōkoyo ga no llgwemi sorē kjok ěre kjing go ga llgweya Sbōrē kjok dogo eni bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Lēr bomu kong obi ga bor tjłōkwo kjragaga tōn

* **18:10-11** Tek dēnashko ga kjibokwo ěre jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Lēr bomu kong ga Sbō parkagaga kjok dogo so lōng bor Data bokkwo İk kjok dogo İyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ěre shrono shāng no jeno lōng li dōga.» † **18:16** Deuteronomio 19.15.

lõng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjishko ga lër bomi kong ga pjäy tön wotjlik kjrinaso kjok ère kjing go, pjäy lõng do pjökde dö èmdë ga llëbo rokëmi syö go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwlö ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shäng Jesús Zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjläpga, ¿bor kjlara llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjwlö llëm pjlobi ga pjlu? ¿Shäryër eni pjloglo kjäk (7) ga pjlu?»

²² «Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjlararë bop kong li iëp ber tjwlö llëm pjloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).»

²³ »Eni ga Sbö ber no pjluvo sorë, e so llëbo lër bomi kong ère kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwlö ba kong kjöme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söra ba shwoy kjlara, pogo tjwlö ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) parkë lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. ²⁵ Tjwlëya ba parkaga lirë llë go llëm kuzong ga pjlu tjlä ga «Kjwe soynezī jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baiya uunkong tjok, ber lõng parkë oblë kong, pogo tjwlö li tjwlëya bor kong e go wlo» le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonno, tjlä ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong» le. ²⁷ İya pjluurë ga songe le, ga tjwlö shira ba kong ame, döra beno shäng ojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo tjwlö ba kong sira döe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bängso go, ga tjlä ba kong ga «Pja pogo tjwlö bor kong li tjwlës bor kong jekdo, eeri eröl!» le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonno, tjlä ba kong dbo go ga «Tja songe lozong. Tja koshos sira ga tjwlën bop kong uunkong» le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo tjwlö li tjwlëna ba kong pjir guing.

³¹ »İya pjlu parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye İna lok li roy lara pjlu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara pjluurë, ga tjlä ba kong ga «Pja parkaga owa. Pja pogo tjwlö bor kong ara èmdë ga tjwlö shiror bop kong llëme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror. ³³ ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?» le. ³⁴ Eni ga pjlu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo tjwlö kjöme li tjwlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber tjwlö llëm wleni llëm ga bor Data sök kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji èng rayë

¹ Jesús tjläno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

† 18:22 Grecia so tjlökwo ère llë loklo miydëy yötso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjonge dey miydëy yötso llëme.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjishko ga pjluë?»

⁴ «Sbò tjlokwo tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo? ⁵ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjlä ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸ «Llëye kumi woydë llëm kjishko. Pjäy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppingagarë ga tjlä ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

¹¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlokwo ëre kjraga uunkongdë llëme. Ëye kjimte Sbörë ga era omkjrë. ¹² Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjishko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluo li kong ga pjlu wlo. Ère llë loklo, ëye ommiydë woydë ga miyde ga pjluë» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlu, kjwozirga kong

¹³ Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshhtë Sbö kong ba kjishko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppingagarë löng. ¹⁴ Eni ga Jesús tjlä ba oppingagaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Ëye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluo» le. ¹⁵ E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

¹⁶ Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, ¿llëye pjlu shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

¹⁷ «¿Llëye pjlu kjakrokëp bor kong li llëro? Pjlu li, e Sbö eröe. Pja ber sök së İyado Sbö tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kólozong» le ba kong.

¹⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. ¹⁹ Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwlö ara,† ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe*» le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlokwo lëp shäng kës li shäryër shäng eni tjän. ¿Llëye shäryër obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydë ga pja nom bop llëbo tjeng kës li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llëbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlä ba oppingagaga kong ga «Lër bomi kong jlokoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluo İyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lër bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek

* **19:4** Génesis 1.27. † **19:19** Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. ‡ **19:19** Levítico 19.18.

shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluyo İyado lishko wlo ga kjang anmoyö» le.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Enira ëye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga İya drëng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Borwa llëbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jek hop tjok wlo. ¿Llëye wlënwa e kjïshko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga kjok tjaglëshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre sirkek äär sök bor pjlü sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjäy sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjëyoga kjringswo sak kjwara kjingsho pjök (12) li İlgwek wlo. ²⁹ Ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjïshko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi. Ga ber löng së İyado Sbö tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlö chira löng ara li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo. ² Eshko ga tjlëno parkagaga li kong ga potjwlëya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak dret, llëbo soynezzong. ⁴ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlën bëye» le. ⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dlw ga shäryara eni jek obi. Dlo pjö lë wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak drete. Eshko ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy dbo ga löng parkë llëm ega?»

⁷ »«Tjawa parkë ë tjok llëm kjïshko» le lok ba kong.

»Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom parkë bor kjokshko» le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlë ba parkaga kägäyo kong ga «Parka-gaga to rokëp, ga potjwlëma. Shrono parkë iröng li potjwlëp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlëp ber iröng» le ⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlïk ga potjwlëya lok iröng li kjinno le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe. ¹¹ Potjwlëna lok pjirshko ga kjok sogo li İäywe lok owa ëng kong, ¹² tjlë lok ga «¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? İTjawa song parkono dlo roshko dboe!» le lok ëng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjlë parkaga kjlara kong ga «Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jöö lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga ¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjïshko. ¿Pjäy wotjlïk owa bor kong, tjawa no sëng ä kjïshkore?» le.

¹⁶ »Eni ga tjwlö ara eerishko li, e ber löng tjwlö chira eshko, e ga eerishko tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjĩshko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyoshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, ¹⁹ ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpökklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë Iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tonu, tjlë ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjluyoshko ga bor wapga do pjök ère iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlë kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjlure?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Iër bomi kong ga pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlë, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlë, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. ²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlë ba kong ga «Miydëmi pjlü ga kjok ère kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwöl ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwëlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ère shrono shäng kjök èreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwëlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjok igö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjok. ³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok igö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjok li tjlë ba kong ga «Pjäy kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlë lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjok ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsde, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjok igö wëllë, ga to jek lok Jesús tjok.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, pjlú dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlê ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlêmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* soppa kong ga
 “Bomi pjlú tek sök dörö bomi shwoy wlêp,
 öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.
 Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go” lëmi ba kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.‡ ⁹ Nopga jek löng ba bäm go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlê ga
 «David tjëyo kjwe pjlú jlöe.
 Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.
 Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlú jlöe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdóktong uunkong llaw pogo, ga tjlê ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek löng Jesús tjok li tjlê ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwo laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsä drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwlêk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlê ba kong lok ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.§ Gueniyo ioromi beno jong lü uyo»» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jek llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öö le kjwozargarë löng Sbö u zlong bäng, tjlê ga «David tjëyo kjwe pjlú jlöe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ ga tjlê lok Jesús kong ga «¿Lëye le lok li kup shängde?»

«Ëng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshrëk, ba tékwo go.»* ¿E lomirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga

* **21:5** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **21:5** Zacarías 9.9. ‡ **21:8** Eshko dbaryo ga pjlupga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni. § **21:13** Isaías 56.7. * **21:16** Salmo 8.2.

li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjłökwö lara Jesúsäde beno owa kjour kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyoeshko ga pjli arae. ¹⁹ Eshko ga kjour jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. İya ga jek äär ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjłë kjour jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjour li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ İya ba oppinggarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjłë ba kong ga «¿Kjour kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjây mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äär llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ère shäryëmi ga pjlı, ga pjây tjłë dlup ère kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjây llëbo rokë syö goshko ga woyotjlımi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga èrë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pıya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judio tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjłë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga èrë?»

²⁴⁻²⁵ «Pjây kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga èrë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga èrë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjłë lok èng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjłökwö kjroromi llëm ega?” le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjłökwö laga le nopga uunkongdë. E kjışhko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjrey ara kjışhko» le. ²⁷ Eni ga tjłë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjłë ba kong ga «E kjışhko ga tja ichaga èrë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjłë ba kong ga «Llëye lër bomi kong ère woyotjlızıa. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjłë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjıllgwo bo ara lishko” le. ²⁹ Kuya ga tjłë ba kong ga “ıTja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjlıno oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer li tjłë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjłë ba kong ga “Jölö, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjłë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjłë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjlıyo İyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjłökwö kjroromi llëme. Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjłökwö kjrono. İnomi eni ëmdë ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjłökwö kjroromi llëm obi. E kjışhko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pjlıyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjlë bomi kong llëbo jyägïo go. Kuzïa. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjlëbö, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. ³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe löng li shara kjok dagaga löng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara löra ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjlëbö obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong löng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga löng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga “Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok” le. ³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li iya kjok dagaga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga “Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo” le. ³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe iröng obishko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:
»“Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,

e iak beno buk bäm go,
beno tjwlö ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.”†

¿Elomirë llëmdo? ⁴³ E kjishko ga lër bomi kong ga pjây kjrara Sbörë, e ber bomi pjlu wlo. Gueniyo pjây omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjlu li kjrayde, e ber ba pjlu shara wlo. ⁴⁴ Ëye lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

⁴⁵ Tjlëno llëbo jyägïo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö tjlökwo laga lëba kjishko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkkïo

¹ Jesús tjlëno ba kong llëbo jyägïo go jek obi. Tjlë ga ² «Sbö ber no pjluoyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkkïo poshärye shäng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara kjlëbö nopga mana li rokë, gueniyo tek lok woydë llëme. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblë ichara jek tjlë nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkkïo, e poshäryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjây tek malinge” le.

† 21:42 Salmo 118.22-23.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llëme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko. ⁶ Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjā tjā, ga zrōrae.

⁷ »Roy kuya pjłurē ga iirkonoe. Eni ga ba ëngkjwagaga ichara ba parkaga zrōgaga li zrōk, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Dōni ga tjłē ba parkagaga kong ga “Dli llē shāryak tjeng pjir tjān, gueniyo nopga manor bām go li tjwłō llēm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjāy nom irbo bāng, nopga tōn arashko ga ē pogo wlēnomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrēya lok bi tjok wlo” le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjłú, nopga owa, e wlēna irbo bāng go kjłobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erā.

¹¹ »Pjłu opzrēk jek āar nopga mana lōng li ikshko ga ĩya ga domer jek shāng kjłara, do go shwong orkwosmokklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjłē ba kong ga “¿Pja tek shāng doyono shwong orkwosmokklo wleniyo go llēm ega?” le. Kuya kjing erā. ¹³ Eni ga pjlu tjłē ba parkagaga lōng li kong ga “Kjwe shazı, pjriži ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzı jek kjoko, kjok ro sı roshko, ber shāng slar eshko, kowo uē, llēbo bang ara ba kong kjıy” le. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjłōbō erā» le.

Shji kā potjwlēk pjlu kėsbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga tōno, lano lok ëng kong. Woydara ga llēbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llēm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjłōbō, Herodes pjłoyoga tjok. Öötong lōng Jesús shwoy ga tjłē ba kong ga «Tjłapga no pingga, miydërwa ga pja tjłē beke. Woyde Sbörē ga shji jēk sorē li lēp jlōkoyo. No tjłēshko ga tjłōkwo kup llēm, tjwłō kjōm pogo, e bop kong ga tjwłō beke. Pja tjłē bek ē pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kā potjwlēk pjlu kėsbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjłurē?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga lōng wotjłik owa. E kjıshko ga tjłē ba kong ga «ıPjāy Sbō tjłōkwo söga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjłik owa bomi pjłúshko! ¿Tja tjłımi ega? ¹⁹ Dburwa kā potjwlēkklo li tek sözi bor kong kjwara, ĩn wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjłē ba kong ga «¿Domer jyāgılo sök dburwa ère go jü ē? ¿Ko tak pjang ère go jü ē?»

²¹ «Kjwe pjlu kėsbangyo sök Roma kjokyo li ĩ» le lok ba kong.

Kuya ga tjłē ba kong ga «Eni ga llēye pjlu ĩli, e twozi pjlu kong, gueniyo llēye Sbō ĩli, e twozi Sbō kong bakoe» le. ²² Kuya lok ga beno lōng wotjłik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlong dbaryo

²³ Saduceoga wotjłik ga no wolono ga woshrē ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono lōng Jesús shwoy kjłōbō ga tjłē ba kong ga ²⁴ «Tjłapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdē beno pjang li tjłē ga “Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llēm ga shinmo kjłarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li ĩ wleni wlo.”

²⁵ »Pjłara ga borwa tjreko ëreshko ga domerga lōng doglo kjäk (7), epenga dōe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llēm kuzong ga ba lēng orkwosmono ba syā tjok. ²⁶ Eni ga ba lēng wolono jek bakoe. Ba lēmgā kjłobi li orkwosmono ba syā tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llēme. ²⁷ E irgo ga walē li to wolono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walē li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walē li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «Pjāy diktong löng jlōe! Sbō tjlōkwo tak pjang li miydēmi llēm, ba dbo kēsbang li miydēmi llēm bakoe. ³⁰ No woshrozlong dbaryoshko ga ēye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbō parkagaga kjok dogo so wleni shara. ³¹⁻³² Pjāy wotjlik ga no wolono, ga woshre ame lēmi. Gueniyo ga Sbō tjlēno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbō”^{*} lara. ¿E lomirē llēmdo? E shinmoga Sbō llēme. E nopga löng sē li Sbō» le ba kong.

³³ Kuya nopga löng lirē ga beno löng yēy le erā.

Kjok llgwekklo tjlwō kēsbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesúsdē li kuya fariseogarē ga ēng tōno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdē li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng, ba tjlík wlo. Tjlē ba kong ga ³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjok llgwekklo tjlwō kēsbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llēbo woydēpshko, llēbo woyotjlipshko, llēbo shāryēpshko, pja sök sē obishko ga Tjlapga, bop Sbō li woydos jlōkoyo iyado.”[†] ³⁸ Kjok llgwekklo tjlwō kēsbangyo li e. ³⁹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjlwō ara, e so bām li kjoyoe. Tjlē ga “Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”[‡] ⁴⁰ Kjok llgwekklo kjrning pjōk ēre tjlwō ara anmoyō. Kjok llgwekklo llamo tak lok li, llēye tara Sbō tjlōkwo lagagarē li, e beno shji Sbō woydē sorē, shji ēng woydē sorē, e pingglo bi kong erōe» le ba kong.

¿No pjluyo iche le Sbōrē li, e ē?

⁴¹ Fariseoga löng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlē ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sbōrē li, e ē tjēyo lēmi?»

«E David tjēyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga David go Sbō Sēyashko ga no pjluyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlē ga

⁴⁴ » «Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo kēlēkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twēr ber bop kong ichēp wlo’ le.”[§]

⁴⁵ » ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjēyo tek ber ba irgo li sorē?» le. ⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara ērē llēme. Eshko dbaryo jek lēkong ga ēye wokjang llēbo kjakrokē ba kong wlo ame.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, e wlona Jesúsdē

¹ E irgo ga Jesús tjlē nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, e wotjlik lok ga no pinggaga Sbō tjlōkwo go jlōkoyo li epga, ēye oblē drete le lok eni. ³ E kjishko ga pjāy pīya sorē ga shāryozi eni, gueniyo epga omshāryē löng sorē li, pjāy omshāryē eni llēme. Nopga kjwe tjlē ga “Llēbo shāryēy jūni” le, gueniyo omshāryē löng oblē.

⁴ » Oba pīyashko ga tjlōkwo le lok ara li shāryēba uunkong ga äe. E so llēbo kwing ä twe oblē kong söya wlo kjoyoe. Shārye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtē ba sök llēm, ba sakkwo go ēmdē llēm bakoe. ⁵ Llēbo shārye lok kēs li, e ikoba wlo erā. Sbō tjlōkwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba

* **22:31-32** Éxodo 3.6. † **22:37** Deuteronomio 6.5. ‡ **22:39** Levítico 19.18. § **22:44** Salmo 110.1.

sjäxso go iyado. Ba shwong kjarbo shëshê li shärye lok kur may, pjê äär kjlay klung go wlo.* ⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklo pjlú goshko, shärye lok eni judíoga syö uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llê lëba ba kong yötso llêbo soynezzlong, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjâyda epenga dö wleni. Pjây pingga sök kjlaraso. E kjishko ga pjây kowëba no pingga llêm dey. ⁹ Pjây Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjishko ga kjok ère kjing goshko ga èye kowëmi data llêm dey.† ¹⁰ Pjây bapshiga kjlaraso. Tja, no pjluyo ichara Sbörê shrono shäng ère li e. E kjishko ga pjây kowëba no bapshiga llêm dey bakoe. ¹¹ Èye opyè woydè tjwlo kësbang, oblê kjinmo ga opyè ber shäng oblê kjimtaga dey. ¹² Èye opyono tjwlo ara ga ie ber tjwlo llême. Èye opkjlopswono beno wotöy ga ie ber tjwlo ara.

¹³⁻¹⁴ »¡No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! ¡Pjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Nopga, Sbö ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrêk jek ba roshko llêm wlo kjoyoe. Pjây opzrêk eshko llêm, ga no oblê opzrêk woydè eshko li ichëmi opzrêk eshko llêm bakoe.‡

¹⁵ »¡No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdê li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! ¡Pjây Sbö tjlokwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây to löng dlung kjing, kjok shto oblê oblê, no wlêk ber bomi oppingga wlo. Wlênomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjê jong ri ri sjer llêm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyö.

¹⁶ »¡Pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây so no kjok igö llêm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Pjây tjlê oba kong ga “Shji tjlêno jlökoyo Sbö u kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tjlêno jlökoyo dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjishko ga llêye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁷ Pjây kjok miydê sira llême. Pjây so no kjok igö llêm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö kong, Sbö u li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyö li llê, dbur sho shöylör lire, de Sbö u li?

¹⁸ »Pjây tjlê oba kong ga “Shji tjlêno jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga e llêno llême. Gueniyo shji tjlêno jlökoyo öng twara, zröra, suya buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llêye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁹ Pjây so no kjok igö llêm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zröra, suya buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llêye tjwlo ara anmoyö li llê, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga èye tjlê shäng jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga tjlê shäng jlökoyo ba kjishko dö llême. Tjlê shäng jlökoyo llêbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. ²¹ Èye tjlê shäng jlökoyo Sbö u kjishko ga tjlê shäng jlökoyo Sbö sök eshko li kjishko bakoe. ²² Èye tjlê shäng jlökoyo kjok dogo kjishko ga tjlê shäng jlökoyo Sbö pjlú sökklo kjishko bako, Sbö sök ba sökklo kjing go kjishko bakoe.

* **23:5** Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo. † **23:9** Kjok ère kjing goshko ga èye kowëmi data llêm dey le li, e èye lëmi ber Sbö shtoshko llême loklo. ‡ **23:13-14** Tek dênashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Pjây opzrêk eshko llêm, ga no oblê opzrêk woydè eshko li ichëmi opzrêk eshko llêm bakoe. Syäpga jyäpawëmi, ga ba u li dömi ba shjiryo. E irgo ga pjây syöshtê wop ara, “Nopga kjwera pjlúe” lëba wlo lëmi. E kjishko ga pjây shdüya Sbörê ara anmoyö, oblê kjinmo.»

²³ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbô kong. Bomi dli mokyo oblë oblë tjok ga shäryëmi löng jlôkoyo eni bakoe. Gueniyo kjok llgwekklo tak pjang tjwlô ara, ba kjinmo lira kolëmi löng llëme. Pjây kjok llgwek bek llëme. Oblë songe lëmi llëme. Llëbo lëmi oblë kongshko ga shäryëmi llëm bakoe. Pjlú wlo ga kjok llgwekklo tjwlô ara ère shäryomirë dey, kjok llgwekklo oblë li shäryozl iyado bakoe. ²⁴ Pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Kjok llgwekklo, e llë loklo miydëmi llëme. E kjïshko ga llëye tjwlô ara llëm li, e shäryomirë löng. Gueniyo llëye tjwlô ara li, e shäryëmi löng llëme. Pjây so no sök di ië kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llëme.

²⁵ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây llëbo shäryë ara, pjây pjlúe lëba wlo, gueniyo ga pjây kirkë ara, pjây wotjlik dbur töng bomi kong erö. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ iFariseoga, pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe! Pjlú wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bäm goshko. Pjir ga ber drëpdre jlôe.

²⁷ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây so shinmo bapkwö poshtik pjlublún, wolësowa kjoyoe. Ikoba ga poglo go pjlú, gueniyo roshko shinmo dboglo, llëbo wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjây so e kjoyo bakoe. Ikoba ga pjây pjlö beke lëba, gueniyo pjây wotjlik owa erä, llëye lëmi ga shäryëmi llëme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlô, pjây shdungko! iPjây Sbô tjlôkwo söga jlôkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Sbô tjlôkwo lagaga shinmotkono tjeng dënashko li, ak sho shäryëmi ba sak kjing go, ber löng kjone miydëba wlo. Nopga pjlö bek shinmotkono li sakyö poshäryëmi, ber wolësowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjây tjlä ga “Tjawa kjwe löng borwa tjlapgaga tek dënashko so dbaryoshko ga Sbô tjlôkwo lagaga zrörorwa llëme” lëmi eni. ³¹ Eni ga miydëmi ga pjây Sbô tjlôkwo lagaga zröga li tjëyoga. ³² Shäryara bomi tjlapgaga tek dënashko so lirë sorë ga pjây omshäryë jek eni bakoe. ³³ iPjây so dgur kjoyoe! Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjây där, äär eshko llëm wlo ga sorëro?

³⁴ »E kjïshko ga Sbô tjlôkwo lagaga, nopga kjok miydë ara, no pinggaga, e ichër jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrömi, kjone kjone zrömi lok kjlôs go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judiöga syö uyo roshko, ga töktong lok. Eni ga irpjami to löng kjok shto oblë oblë go. ³⁵ Tek dämär ga nopga pjlö bek li srëng kwono ara. Tek jong Abel go äär jong Zacariás, Berequiás wa li go eni. Zacariás pjlö bek, gueniyo zröromi Sbô u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjrëko. Llono ga owa ère ber pjang bomi go. Pjây shdungko e kjïshko. ³⁶ Lër bomi kong jlôkoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjây shdungko llëbo owa ère uunkong kjïshko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjïshko

³⁷ »Jerusalén sopga, tja kuzia! Sbô tjlôkwo lagaga zrömi. Sbô tjlôkwo roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjây tön,

kjörkö meyo ba wapga töno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llême. ³⁸ Tja kuzïa. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹ Lër bomi kong ga tja ère Ìmi ame, äär jong pjây tjëlë löng ga
 »«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”Š lëmi löng guing» le.

24

«Sbò u pjir ber drete» lara Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbò u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng ga tjëlë lok ba kong ga «U lok ère Ìzong» le.

² Kuya ga tjëlë ba kong ga «¿U lok ère Ìmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga ëreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llême. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjëlë ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjëlë lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng döro li jyäglo wen llë? ¿Kjok pjir döro li jyäglo wen llë?»

⁴ «Pjäy sjëk, pjây jyäpgwëba llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjëlë ga “No pjlujo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llême. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷ Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyö li soye llëbo kës ère go kjwlë jä.

⁹ »Eshko ga pjây twëba kjok llgwegaga kong, pjây shdüya lok wlo, ga pjây zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjây Ìywaba shjiktëng kjok kjwang jikong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëng Ìywö shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok llgwegaga kong bakoe. ¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjëlë ga “Tja Sbò tjlökwo laga” le, gueniyo e ichaga Sbörë llême. E go ga oba jyäpgwe ara. ¹² Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame. ¹³ Gueniyo ga èye mär bor go äär jong ba dbo go ga era dër ber shäng pjlu Ìyado. ¹⁴ Sbò ber no pjlujo sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbò tjlökwo laga Daniel, e tjlökwo tono llëbo shäryë owa anmoyö Sbò shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yötso. ¹⁶ Eshko ga pjây löng Judea kjokyo ga pjây tökzong dlup lëkong; ¹⁷ pjây löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjây tökzong maling, pjây opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llême; ¹⁸ pjây löng bomi kjokshko ga pjây jek bomi ushko iröng bomi shwong kop lëkong li kjrë llëm bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. ²⁰ Rokozï Sbò kong ga pjây tök kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa anmoyö. Llëbo eni, e Ìkdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar

ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga ëye dâr ber sök së kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjëlë ga “iNo pjluo ichara Sbörë li shäng na iža!” le. Oblë tjëlë ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlô lëmi llëme. ²⁴ Eshko ga nopga ara to lông tjëlë ga “No pjluo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbô tjëlökwo laga kjok ëre so” le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo iydëba llëm wleniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbô nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶ E kjishko ga ëye tjëlë ga “iNo pjluo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!” le bomi kongshko ga pjây jek eshko llëme. Ëye tjëlë ga “iOpjneno sök na!” le bomi kongshko ga jlô lëmi llëm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obishko ga e ber so llgwläng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja iğa nopga uunkongdë wëëe. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lã tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁹ »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga

»“Dlo ber pjang yët,

ga mok kälä të ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,

ga kjopkwo ber dete erä.”*

³⁰ »Eshko ga ikoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre jyäglo li wen kjok dogo ga bangkjrëba kjok kjwang jikong, ga slar lok ara. Eshko ga ikoba ga tja ter tjwe pjäng sho roy ga bor dbo kälä ikoba wëëe. ³¹ Bor parkagaga kjok dogo so ichër wli kësbang të, ga bor nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jikong, tÿya wlo.

³² »Tja kuziä. Pjây pin, kjor ko *higuera* li go. Kjor kowo wen mite, korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³ Eni ga llëbo tjeng kës ëre shäryë li imishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga lông eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³⁵ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjëlökwo ra ber pjang iyo.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommydë llëme. Miydaga Sbô parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbô Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing go li, e ber so llëbo shäryono Noë dbaryoshko li dik. ³⁸ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga nopga to lông wläp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok öötong Noë opzrëno jem kjonng kësbang roshko dbaryoshko. ³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ëre tjweshko ga e shäryë eni bakoe. ⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga lông do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. ⁴¹ Ga walëga lông do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjishko ga pjây lông sjëk iyo, bomi Tjlapga ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kjishko. ⁴³ Tja kuziä. Ëye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo. ⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre

* **24:29** Isaiás 13.10; 34.4.

tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber löng bor koshë, posharyak pjir iyado.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dlöyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjurë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlu tjwe maling llëme le, ⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok. ⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko tjeng lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjây.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjluoy sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwö söra ba tjok kjlara i i, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshë. ² Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlik llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlik pjlu wleniyo. ³ Kjogloga wotjlik llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme. ⁴ Kjogloga wotjlik pjlu lira iök dyo söno ba bapkwö roy, ga iök dyo söra lok bapkwö oblë roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono maling llëm kuzong ga poywö lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlä dbo go ga “iDomer li tek shäng döroë! i;Pjây opshis ba wlokrë!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kojono lok uunkong, ba iök shjiy li posharye wlo. ⁸ Kjogloga wotjlik llëm li tjlä lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydë. E kjishko ga tjawa sëzi iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlik pjlu lirë ga tjlä lok ba kong ga “Llëme. Borwatoy kjwör shji uunkong kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjishko ga pjây to ba tjwläk bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwläk wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng iyado ba koshë li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li bängzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok iröng obi ga tjlä ga “i;Tjlapga, Tjlapga, u bäng döb borwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlä ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga pjây ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjishko ga pjây ber löng sjëk iyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjluoy sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kwlä wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo. ¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlu anmoyö li kong dbur sho pjublün twara kjwo sak dbäw dbäw pjiloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlu li kong twara kjwo sak dbäw dbäw pjiloglo pjok (2,000). Ba

parkaga dbur dë pjlú anmoyô llëm li kong twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwlëna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi. ¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo pjök (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe. ¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000) lira pjlëbgwo kiono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

¹⁹ »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo. ²⁰ Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba pjluyo kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyore bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

²² »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo pjök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho pjlublún tworop kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo pjök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

²³ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo, llëye le bop kägäyore bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wopjlú wlo” le.

²⁴ »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbâw dbâw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlä ba kong ga “Tjlapga, miydër pjlú ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe. ²⁵ E kjishko ga pja bangkjröror ara, ga bop dbur li jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ëre” le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydëp pjlú ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinor llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjishko ga bor dbur ëre sörop, jnenop dbur jnezlong uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur tóno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluyo tjlä oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, twozi kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbâw dbâw pjlôglo sak dbâw (10,000) li kong. ²⁹ Eye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Eye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. ³⁰ Parkaga llëno llëm kjwe dbuzi jek kjoko, kjok ro si roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjiy” le.

No llgwezlong dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor pjlú sökklo kälä lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jikong tjwe tön uunkong bor

* 25:18 Eshko dbaryo ga noga dbur jneno tjeng klung roy, llyütökëba llëm wlo.

bokshto. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or milëkong. ³⁴ E irgo ga no pjluoyo ère tjëlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjây kjimtara bor Datarë. Pjây tek löng kjok ëreshko. Kjok ère posharyak buk pjir, kjok ère sharyara Sbörë tek lëkong. ³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlojkroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ñnomi öör jong ey” lër.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek lirë ga tjëlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ñnorwa pjli arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlojkrorwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja ñnorwa öör jong lëp li, e llonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjëlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga sharyoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga sharyoromi bor kong wleni” lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjëlë nopga tjeng or milëkong li kong ga “Pjây shdungko. Pjây opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kwara pjë jong ri ri iyado. Sharyak jong Á kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjây nom ber löng eshko iyado. ⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlojkroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ñnomi öör llëm bakoe” lër.

⁴⁴ »Kuya lok ga tjëlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ñnorwa sorë lëp li ga pja kjimtororwa llëm llonoshko?” le.

⁴⁵ »Eshko ga tja tjëlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga llëye sharyoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llëm wleni ga sharyoromi bor kong llëm wleni” lër.

⁴⁶ »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdüya iyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng së iyado Sbö tjok wlo» le ba kong.

26

«¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu?» lara ba wloyogarë

¹ Jesús tjëlëno pjir ga tjëlë ba oppinggaga kong ga ² «Miydëmi pjlu ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no ter kjok dogo dwayo ère twëba bor wloyoga kong, tja zröya lok pjang kjlös go wlo» le.

³ Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tönö lok syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko, ⁴ ga tjëlë lok ëng kong ga «¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy. ⁵ Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo lö pjëlëbë tjwlo ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jìkong, gueniyo poptonoe. ⁷ Jesús sòk Simón ushkoshko ga walë shrono shäng ba zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwò tjwlò ara shäryak akkwò ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lò pjìlëbìe tjwlò ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sòk ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸ İya ba oppinggagarè ga iirkè jong, ga tjìlè lok èng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey?» le.

¹⁰ Tjìlè löng llè li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjìlè ba kong ga «¿Walë kjwe läywèmi eni ega? Llëye shäryara bor kong ère beno pjìlúe. ¹¹ Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok İyado llème. ¹² Poshtikklo tyara bor doyo go ère, e bor doyo poshäryoklò, tja iëba sakshko wlo. ¹³ Lër bomi kong jlòkoyo ga kjok kjwang jìkong kjone pogo ga Sbò tjìlòkwò roy pjìlú lèbashko ga llëye shäryara walë kjwerè bor kong ère woyoshreba, ga roy lèba bakoe» le.

«Jesús soyner, twër ba wloyoga kong» lara Judasde

¹⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjòk (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syòshtaga kägäyoga İk, ¹⁵ ga tjìlè ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlèmi kjòm?» le. Eni ga potjwlèna lok dbur sho pjìlublún kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek lèkong ga Judas beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorè ga pjìlú?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llèm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjìlè ba kong ga «¿Israel tjëyoga dòktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrèkklo li dliyo shäryèrwa kjone ga pjìlú?»

¹⁸ «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjìlè ba kong ga «Tjìlapga no pingga tjìlè ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga dòktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrèrwa wlo’ le’ lèmi ba kong eni» le ba kong. ¹⁹ Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrèkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

²⁰ Öötong kjok shkè ga Jesús sòk ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjòk (12) li tjok. ²¹ Löng ië wopro ga Jesús tjìlè ba kong ga «Lër bomi kong jlòkoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng woydè arae. Ga kjlara kjlara tjìlè Jesús kong ga «Tjìlapga, ¿tja llèm llèmdo?» le.

²³ Kuya ga tjìlè ba kong ga «Ëye sòk bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir li pöya sòk bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. ²⁴ No to ter kjok dogo dwayo ère wolon, tak pjang Sbò tjìlòkwò go sorè li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlòe. Weno llèm kjwe ga pjìlú ba kong dey» le.

²⁵ Eni ga Judas, ba soynega li tjìlè ba kong ga «No pingga, ¿tja llèm llèmdo?» «Lèp sòk om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsde kjwara, ga tjìlè Sbò kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjìlú bop tjok e kjìshko» le. E

* 26:7 Alabastro, e ak pjìlublún wleni, ga poshtikklo bapkwò shäryèba e go.

irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlē ba kong lok ga «Kjrozī, uozī, ēre bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlē ba kong lok ga «lozī pjāy uunkongdē sira sira. ²⁸ Ēre bor srēng wleni. E go ga tjlōkwo twara Sbōrē, beno iyado wlo li, e shārye. Bor srēng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li lōya Sbōrē ber drete. ²⁹ Gueniyo lēr bomi kong ga kjillgwo bo dyo iēr ame, āār jong bor Data ber sök no pjluyo dbaryoshko jā. Eshko ga iēr bomi tjok jek obi» le.

«Pjāy tjeng uunkong ēre, tja rayēmi pjire» lara Jesús dē ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbō kong, ga to jem lok Olivos dlupyō. ³¹ Ōōtong lōng eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Sbō tjlōkwo tak pjang eni:

»“Ōng daga li zrōr,

ga ōng wlēp ushko so tjeng li shdār ber kjloro erā.”†

Eni ga eeri shkēyo ga pjāy tjeng uunkong ēre, tja rayēmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbōrē irōng obishko ga tja āār Galilea kjokyo bomi bām go. Pjāy koshēr shāng eshko» le.

³³ Kuya Pedrorē ga tjlē ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ēmdē ga tjara, pja rayēr llēme» le.

³⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Lēr bop kong jlōkoyo ga pjesit kjok shrānto ga kjōrkō kjluntē llēm obishko ga “Jesús, e ē miydēr llēme” lorop oba kong pjloglo mya tjan» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlē ba kong obi ga «Eni llēme. Tja zrōkoba jek bop tjok ēmdē ga “Jesús, e ē miydēr llēme” lēr ē kong llēme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syōshtono Sbō kong Getsemaní kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek ōōtong shāng Getsemaní kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Tja to syōshtë Sbō kong kēm ēre wle wopro ga pjāy wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syōshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li sōra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek lōngshko ga Jesús wosong, woydē ara. ³⁸ Ga tjlē ba kong lok ga «Tja woydē ara bor pjlúshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjāy ber tjeng na, ga pjāy sjēke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek kēgo sit, ga kjōk tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga syōshtono Sbō kong, tjlē ga «Data, rokēr bop kong sira ga llēbo wen bor kong owa dōrō li, e wen tjwe bor kong llēm kjwe dey. Shāryē eni ga pjlú kjwe ga woydēr eni. Gueniyo ga e laga tjarē llēme. E laga ber pjarē. Woydēr ga llēbo shāryē, woydēr sorē li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shāng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlēna bē tjeng pēe. Eni ga tjlē Pedro kong ga «¿Pjāy lōng sē wop sira ga āre?

⁴¹ Pjāy pē llēme. Pjāy sjēke. Pjāy syōshtozong. Eni ga pjāy tjliya Ārēshko ga pjāy kjimte Sbōrē, llēbo owa shāryēmi llēm wlo. Pjāy llēbo pjlú shāryē woydē jlō, gueniyo pjāy womae» le.

⁴² E irgo ga jek syōshtë obi. Tjlē ga «Data, llēbo wen tjwe bor kong owa li kjēp ga ā wleni ga laga ber pjarē» le.

† 26:31 Zacarías 13.7.

⁴³ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjïshko. ⁴⁴ Eni ga jek syöshhtë pjlara obi, öötong pjloglo mya. Eshko ga tjlëno jek obi, lara bäm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syösh-tono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjlë ba kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Ízia. Bor soynega tek shäng dorö tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syösh-taga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasde nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miydë lok wlo. Tjlëno ba kong ga «lmi ga eye lö shir[‡] ga domer li e. E shamirë» lara eni.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lö shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä.

⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syösh-taga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Èye ëngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjlu, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmdo? ⁵⁴ Gueniyi llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlökwo go tjän. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja ëngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro?

⁵⁶ Gueniyi ëre shäryë jüni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dëdashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok llgwegaga Këskësyo bokshto

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syösh-taga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë ïya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyi, e tönö löng u li roshko tjän. ⁵⁹ Syösh-taga kägäyoga, Judío Kjok llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjïshko ga nopga rokara ara tönö tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyi llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök,

[‡] 26:48 Lö shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

Jesús rotë wlo. ⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjlëno ga “Sbõ u ëre shdör dret, ga äar dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le. ⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlë ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbõ Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbõ Sök İyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlë ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbõ, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi sök ba orkwo këlëkong, § tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjã tjã iirdë. Tjlë ga «¿Domer kjwe shäng Sbõ läywë owa, ber tjwlõ llëm wlo le! ¿Ëye wlëy ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjir tjän. ⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga tönö tjeng uunkong lirë ga tjlë ga «¿Kjwe zrötko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li jlökoyo wleni ga pja shpoga ërë los borwa kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Nopga jëk löng Jesús, Galilea so li tjok, e kjlarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ga «¿Jyõ! Llëye lëp shäng li miydër llëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omİno, ga tjlë nopga löng li kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «¿Jyõ! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme» le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Miydërwa pjlú ga pja ba kjlarayo. Pja ba pjeyo jlõe, bop tjlë wle go ga wëlëe» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Jyõ! Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbõ kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga woyoshre kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlökoyo.

27

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjira, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega

§ 26:64 Ëye sök pjlú orkwo këlëkong ga e tjwlõ ara anmoyõ.

wleniyo kong, ga tjlë ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlë ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shlâw, beno tjeng Sbô u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjlë ëng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkkio, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbô u li dburyo jnezlong ga äe» le. ⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwlëna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo. ⁸ E kjishko ga kjok eshko kowaraba beno srëng kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjlökwo lara Sbô tjlökwo laga tek dënashko so Jeremiasdë li beno jlökoyo. Tjlëno beno eni:

«Dbur sho pjublún kjwo sak mya (30) li kjrara lok,
e tjwlö iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo li tjwlëna lok dbur li go,
tja ichara Tjlapgarë sorë li eni.»*

Jesús söraba Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjluvo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsde llëme.

¹³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Pja rote löng ara li kugöp llëmdo?» le.

¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llëme. E kjishko ga woyotjlïya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li?» le. ¹⁸ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko.

¹⁹ Pilato sök no llgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjlökwo ichono ba kong. Tjlë ga «Domer llgwep sök li, e pjlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoïnor owa ammoyö. ¡E kjishko ga wëyë, barwëy llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyorë arae. Tjlë ga «Rokozï ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozï eni. Rokozï obi ga Jesúsda zrökko lozï eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjlë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ëre dör bomi kong kjone dey?»

«¡Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluvo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

* 27:10 Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9.

²³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Ilē kjīy? Llēbo owa shāryara li lozī bor kong» le. Gueniyo nopga tjlē jek obi ga «¿Zrōs pjang kjlōs go!» le eni.

²⁴ Eni ga İya Pilatorē ga nopga li tjlōkwo jong kjwaraso, nopga shdōktong ĕngkjwē woydē wleni, llēye le ba kong, kjlopswē ber wotjlik oblē wlo ga äe. E kjīshko ga di rokara sira, ga orkwo shkwo no nopga li bokshto. † Tjlē ga «Kjwe ichēr zrōkoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarē llēme. Miydaga ber pjāydē om go» le.

²⁵ Kuya nopga lirē ga tjlē ba kong ga «Wołono ga miydaga ber tjawarē, borwa wapgarē bakoe» le.

²⁶ Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ĕngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zrōya lok pjang kjlōs go wlo bakoe.

Jesús joywara ĕngkjwagagarē

²⁷ Eni ga sōra lok, öötong shāng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowēba pretorio. Ga ĕngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko, ba zlong bāng pjribrie.

²⁸ Eshko ga Jesús shwong skwara lok, āska wlēna lok kara pjłupga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. ²⁹ Ga shkō sho ywara lok kjwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjē twara kjwangna, ba orkwo kēlēkong. Eshko ga tjlē lok ba kong dbo go ga «¿Judío pjłuyo, pja pjłū, pja tjwłō arae!» le lok eni, ba joywoklo. ³⁰ Eshko ga go trōng twara, shpokza lok tjā tjā kjē li go ara ba kāshko bakoe.

³¹ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baīya li pjuna lok jek irōng obi. E irgo ga sōra lok to, zrōya lok pjang kjlōs go wlo.

Jesús zrōraba pjang kjlōs go

³² Jek lōng kjwlē irbo bāng go ga domer wlēna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlōs li sōk.

³³ E irgo ga jem öötong lōng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kā Dboglo dłupyo» loklo.) ³⁴ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrāra lok llēbo kēā wleniyo ‡ tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjłina sira, gueniyo iara llēme.

³⁵ Eshko ga lōra lok pjang kjlōs go irgo ga ĕngkjwagaga tjeng li tjōto lok llēbo jyāglo go, Jesús shwong li ber ē kong İya lok wlo. § ³⁶ E irgo ga sirkeno lōng eshko ba dē. ³⁷ Jesús lok pjangshko li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zrōya lok llē kjīy miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ēre ko Jesús. E judío pjłuyo.» ³⁸ Jesús lōra pjangshko ga nopga lū ā wleniyo lōra lok do pjōk kjlōs go bakoe. Kjlara pjang or kēlē, kjlara pjang or mlē, kjlōsyo dboy dboye.

³⁹ Eshko ga nopga jek lōng Jesús lok pjangshko li kā wikza tjā tjā, joywe lok wlo. Ga lāywe lōng owa bakoe. ⁴⁰ Tjlē ga «Pja Sbō u shdōk ber dret, ga āar dbargwo mya ga shāryēp ber ba shtoshko irōng obi lorop eni. Pja Sbō Wa jlōkoyo ga pja opdōs om go, pja ter oplōs tōshko kjlōs kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syōshtaga kāgāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, judío tjłapgaga kjok llgwegaga wleniyo rē eni bakoe. Tjlē lok ĕng kong ga ⁴² «Oba oblēra dōra, gueniyo opdōk om go ga äe. Kjwe Israel tjēyo

† 27:24 Pilato orkwo kwoshkwono, llēye shārye Jesús tjok li miydaga ber erē llēme loklo. ‡ 27:34 Llēbo kēā wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lōk lok kjlōs go li kong, bāng kuga ara llēm wlo. § 27:35 Lōyde lok pjang kjlōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

pjluyo le. Woyde ga oplong tōshko kjlōs kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba go kjwe. ⁴³ “Tja mär Sbō go” lara. Enira woyde Sbörē ga döya. “Tja Sbō Wa” lara bi kong om go» le. ⁴⁴ Nopga do pjök lū ä wleniyo lök lok kjlōs go Jesús pjlor kar kar ëmdē ga omlāywē löng eni bakoe.

Jesús wolono pjang kjlōs go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yēt erä. Beno eni äär jong dlo pjö lē wleni. ⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjlēno dbo go, tjlē ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbō, bor Sbō, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirē ga tjlē ëng kong ga «Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Elías, e rokayde pjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llēbo llukdluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pōra kjilgwo bo dyo shpōä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlē ba kong ga «*Wēyē. Elías tjwe ba dökdē iy*» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbō u roshko ga shwong kēsbang iak pjang eshko li dwlētong aas ter kjomo dwayo äär jong tōshko, beno kjring pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas, ⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbō nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörē iröng obi, beno löng sē, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörē iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrēno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlōs go li bokshto ga ëngkjwagaga löng kjlōbö ba dē, ba kägäyo shäng ba tjök. Yo li kura lok, ga llēbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangkjrara lok tira llēm, ga tjlē lok ëng kong ga «*Shinmo lök pjang kjlōs go kjwe, e Sbō Wa jlōe*» le.

⁵⁵ Eshko ga walēga tjeng kjlōbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimtē wlo. Eshko ga llēye shäryēba Jesús kong li iya tjeng pjola sit. ⁵⁶ E tjrēko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekē.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sēng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorē, Jesús doyo twē ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjrara Joséré, popgara shwong ko pjublún, pjlu wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong sak baiyashko. Eshko ga pjlēbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara Joséré om go. Shinmo iaydēba eshko llēm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kēsbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblē li, e sirkeno beno löng sak li bokshto.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wēshko, woshtozlong dbaryo ga syōshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlē lok ba kong ga «*Tjlapga, woyoshrēwa ga jyōgwang li shäng sē obishko ga tjlēno ga “Äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē iröng obi” lara eni.* ⁶⁴ E kjishko ga rokērwa bop kong sira ga nopga ichēp ba doyo buk sakshko li dē, äär jong dbargwo mya. Eni llēm ga ba oppingaga tjwe ba lüyotkē kjwe. Eni kjwe ga tjlē lok oba kong ga “E woshrara Sbörē iröng obi” le kjwe. Eni ga jyō ëre ber owa anmoyō, jyō lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «jöllö. Ëngkwagaga sözĩ kjlëbö, doyo buk kjone li dëmi yõtso wlo, miydëmi sorë li eni» le. ⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyä iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga ëngkwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrra Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik. ² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwölëng kjoyo, shwong ko pjublün so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴ İya ëngkwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë walëga li kong ga «Llëye bangkjërëmi llëme. Miydër ga pjäy tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga. ⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrono iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjäy tek iak beno buk li shtoyo İmia. ⁷ İnomi ga pjäy nom maling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjäy tjlë ba kong ga «Jesús, e woshrra Sbörë iröng obi. E jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko» lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjere lok ara, gueniyo löng wopjlü bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo.

⁹ Eshko ga Jesús ëng wlëno ba tjok ga tjlë ba kong ga «Miga» le. İya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye bangkjërëmi llëme. Pjäy nom tjlë bor pjeyoga kong ga «Pjäy nom Galilea kjokyo. Jesús İmi eshko» lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹ E wopro ga ëngkwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ik. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjläya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ëngkwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlë lok ba kong ga «Llëye İnomi li roy lëy è kong llëme. Pjäy to löng tjlë oba kong ga «Shkëshko ga tjawa löng pë wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe» lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok ère so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yõtso eshko. Pjäy woydë llë kjäy llëme» le. ¹⁵ Kuya ëngkwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjishko ga dbar eerishko ga judiöga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li to öötong löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesüsdë ba kong li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús İna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjläk ga e Jesús llëm dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ère sopga löng kës li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjäy jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjëyoga

uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ère ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok ïyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

Evangelio según Marcos

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Marcoscđ

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Marcos. E kowëba Juan Marcos bakoe. E Jesús oppinggaga doglo sak kwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo llême. Gueniyo woyotjlikoba ga e lan Pedro tjok enido, ga kjimtara Pedrorè kjibokwo ère tē. Woyotjlikoba kjrina obi ga Jesús sök kjok ère kjing go obishko ga Marcos sök Jerusalén kjokyo, ga llëbo shäryara, lara Jesúsdē li ina, kura om go.

Jesús wolono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga ba tjlökwö kragaga judío llēm wleniyo löng Roma kjokyo li shdunaba ara, mär löng Jesús go kjishko. E kjishko ga kong kjibokwo ère tara Marcoscđ, Jesús roy pjlú li miyde lok pjlú wlo, epga mär ber löng Jesús go jlökoyo wlo.

Jesús öör kjok ère kjing go, ga llëbo iydëba llēm wleniyo shäryara ara nopga ara bokshto sorè li tara ba kong. E shdunaba ara, ga wolono pjang kjlös go sorè li tara ba kong. Gueniyo wolono irgo ga e woshrara Sbörè iröng obi sorè li tara ba kong bakoe. Woyde ga miyde lok kjibokwo ère go ga Jesús dbo ara, bi moskwö Ä li kjinmo, ga eerishko ga shji kjimte ara.

¹ Jesucristo, e Sbö Wa. E roy pjlú li soyožlong eni.

Juan No Waga shäng kjok dogro no llēmshko

² Kjibokwo tara Sbö tjlökwö laga tek dēnashko so Isaíasdē. Tjlēno beno eni:

«Sbö tjlēno ba Wa kong ga

“No ichër kjlara bop bām go,

bop roy laga,

irbo poshärÿè bop kong wlo” le.

³ Kjok dogro no llēmshko ga èbo tjlē shäng dbo go ga

“Irbo poshärÿozī Tjlapga tjwe li kong.

Shärÿozī ber beke”^{*} le.»

⁴⁻⁶ Eni ga no weno shäng kjlara ko Juan. E doyono shäng shwong sek öng jëkklo sok kësang zok go, dop pjrirklo shäryak öng kwota go bakoe. Dli ba kong ue wlo li, e sekwa, or kjloshko so dyo bakoe. E öötong shäng kjok dogro no llēmshko ga shäng oba wë jer di roshko ga tjlē oba kong ga «llëbo owa shärÿemi löng li, e owa jlöe lozī, ga rayozī, ga pjäy wër jer di roshko. Shärÿoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörè ber drete» le.

Judea sopga, Jerusalén sopga, e shrono löng träk llēm ba kuk. Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong bokshto. E irgo ga we Juandè jer Jordän diyo roshko.

⁷ Ga Juan tjlē oba kong ga «No tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llēm, e tjwölö ara bor kjinmo anmoÿö kjishko.† ⁸ Pjäy wër shäng di goshko, gueniyo domer tjwe bor irgo lira, pjäy go Sbö Sëya iche tjwe ber kësang bomi tjok» le.

Jesús wara Juandè

^{*} 1:3 Isaías 40.3. † 1:7 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

⁹ Eshkoshko ga Jesús opshino jek Nazaret kjokyo dwayo, e Galilea kjokyo obi, ga öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko. Eshko ga wara Juandë jer Jordán diyo roshko. ¹⁰ Wara pjir ga Jesús opshik tèm shäng di roy dwayoshko ga İya ga kjok dogo roshwino beno oojong erä, ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹¹ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlä ga «Bor wa li pja. Pja woydër ara. Tja wopjlu bop tjok» le.

Jesús tjläna Ärä, llëbo owa shäryë wlo lara

¹² E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, ¹³ äya kjloshko so tjeng ara lishko, ga beno shäng eshko dbargwo sak pkëng (40). Eshko ga tjläna Ärä ara, llëbo owa shäryë wlo lara. Ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono tjeng ba tjok kjlöbö ba kjimté.

Jesús ba pak soyono

¹⁴ Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko irgo ga Jesús jek öötong shäng Galilea kjokyo. Eshko ga Sbö tjlökwö roy pjlu le shäng oba kong, ¹⁵ tjlä ga «Dbar iara Sbörë li öötonge. Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Sbö tjlökwö roy pjlu lër shäng bomi kong li, e kjrozia» le.

Jesús, domerga mã shaga kjrara doglo pkëng (4)

¹⁶ Domer shäng kjlara ko Simón. Kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek jek shäng diksor go, ga İya ga domerga li bë löngë. ¹⁷ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjäy tek bor tjok, pjäy pin wlo. Pjäy to löng mã shak ame. Pjäy iër to ber löng no töng bor kong shara» le. ¹⁸ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

¹⁹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santiago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjoyong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li İna, ²⁰ ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjoyong roshko ba parkagaga tjok, ga to jek lok Jesús tjok.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsde kjlara toe

²¹ E irgo ga to lok öötong löng Capernaüm kjokyo. Öötong woshtozlong dbaryoshko ga Jesús oprëno jek judioga syö uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ²² Tjläkwö lara jlökoyö, dbo ara go, le no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë dik llëme. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

²³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús İya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlä ga ²⁴ «Jesús, Nazaret so, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjluë. Pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

²⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlä ba kong ga «Pja kjinkozong. Pja opkjös domer kjwe go dwayo» le. ²⁶ Kuya ga domer li iara jek klan kjlulu erä. Eshko ga öö le sëya lirë dbo goshko, ga opkjono to domer li go dwayo.

²⁷ İya nopga tjeng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga tjlä ëng kong ga «¿Kjwe llëro? ¿Tjläkwö tjaglën wleniyo bi kongdo llëm? Tjläkwö kjwe dbo ara. Ä sëyaga iche ga kole bakoe» le. ²⁸ Eshko jek lëkong ga Jesús roy shdöktong jekdo Galilea kjokyo kjok kjwang jikong.

Simón em poptara Jesúsdë

²⁹ E irgo ga Jesús opshino judíoga syō uyo li roshko dwayo Santiago, Juan tjok, ga jek öötong löng Simón, Andrés ushko. ³⁰ Eshko ga Simón em buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. Roy lara Jesús kongshko ga ³¹ jek öötong shäng swlo buk lishko. Eshko ga orkwo shara, kojona, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

³² Jek kjok ro zar ga swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söraba ara Jesús kong.† ³³ Kjok eshko sopga uunkong tōno shrono lok u bäng li bokshto. ³⁴ Nopga swlo llë ara poptara Jesúsdë, Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichara to bakoe. Jesús, e ë miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko lirë owa llëme. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjëlë llëme.

Jesús, Sbō tjlōkwo roy pjlú le judíoga syō uyo oblë oblë roshko

³⁵ Wëshko kjok shröngto ga Jesús kojono, opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmshko, syōshtë Sbō kong wlo. ³⁶ E irgo ga Simón to shäng ba pjeyoga oppingga tjok ba wlëk. ³⁷ Wlëdashko ga tjëlë lok ba kong ga «Oba uunkong to löng bop wlëk» le.

³⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë oblë, Sbō tjlōkwo roy lër eshko wlo, miydëba wlo. Tja shrono shäng e kong wlo» le. ³⁹ Eni ga to shäng Sbō tjlōkwo roy pjlú lë Galilea kjokyo kjrina kjrinishko, judíoga syō uyo lok kjwobi li roshko. Ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to bakoe.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

⁴⁰ Pjlara ga domer shrono shäng kjlara Jesús shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono ba bokshto, tjëlë ba kong ga «Tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjlú» le.

⁴¹ İya ga songe le, ga porwara ba orkwo go, ga tjëlë ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlú shara» le. ⁴² Jekdo eshko ga domer li poptonoe.

⁴³⁻⁴⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp ë kong llëme. Pja nom opping syōshtaga Sbō kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbō sengglo lara Moisésdë, pja äär Sbō poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li söp, tueni ba kong, pja poptono miydëba wlo» le, ga ichara toe.

⁴⁵ Gwëniyo ga domer poptono li to shäng kjone pogoshko ga tjëlë ga «Tja poptara Jesúsdë» le ë kong pogo. E kjishko ga Jesús jek opzrëk u ara tjeng lishko ga äe. To jek wleni ga oba tön ba shwoy ara anmoyö kjishko. Eni ga beno shäng no llëmshko. Eni ëmdë ga ikoba äär träk llëme.

2

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Dbar kjwöbō irgo ga Jesús shrono sök Capernaüm kjokyo iröng obi ba ushko. Miydaraba ga shrono sök iröng ga ² oba shrono löng träk llëm ba shwoy, ga u li dlino tjung no eröe. Oba ara ba u bongkjako bakoe. Eye äär u bäng zlong ga äe.

Jesús sök Sbō tjlōkwo roy lë oba kong kjër roshkoshko ga ³ domerga tjwe löng doglo pkëng (4), swlo söno kjlara. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm

† **1:32** Eshko ga e woshtozlong dbaryo. Ga e dbaryo ga epga jëk pjola llëm kjishko ga swlopga söraba Jesús shwoy kjok ro zar kjwlëshko.

wleniyo. ⁴ Eshko ga söra lok shrono u bongkjako ga söya kjër roshko, Jesús sökshko lara, gueniyo to öötong ey llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing döra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko öötong buk dew, Jesús sök lishko.

⁵ İya Jesúsdë ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

⁶ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjlëbö. Wotjlik lok ga ⁷ «¿Kjwe ëro? ;Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa löngga nopga kong li Sbö eröe» le.

⁸ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjây wotjlik owa eni ega? ⁹ «Owa pjang bop go li lönor beno drete» loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e İgömi llëme. Gueniyo ga «Pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjrozong. Pja jëkzong» loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era İgömi wëlle. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga ¹¹ «Lër bop kong ga pja kojözong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ¹² Kuya ga kojono, ba bukklo kjrara, ga to jek ba ushko.

İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, ga tjlë lok ëng kong ga «Llonoshko ga llëbo İydë kjweni llëme» le.

Leví rokara Jesúsdë

¹³ E irgo ga Jesús jek öötong shäng di bäng buk kësbang li kjako obi. E irgo ga nopga öötong löng ara ba zlong, ga epga pïya Jesúsdë shäng. ¹⁴ Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Leví, e dbur tönnga Roma so kong. E Alfeo wa. E sök ba pak lishko. İya Jesúsdë ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁵ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Leví ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur tönnga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. Nopga eniyo jëk löng Jesús tjok ara.

¹⁶ Eshko ga nopga löng kjlëbö no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, epga fariseoga bakoe. İya lok ga Jesús sök ië nopga eniyo tjok ga tjlë ba oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹⁷ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swloppgara dwlomnega woydë. Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga eröe» le.

Jesús lano shji ië llëm kjishko

¹⁸ Olö ga Juan oppinggaga, fariseoga, e ië llëm Sbö kong. Pjlara ga löng ië llëm enishko ga nopga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

* **2:15** Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Leví ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Jesús ushko loklo. È ushko miydëy yötso llëme.

19 «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li‡ ië llëm ga äe. 20 Gueniyo domer li söra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

21 »Shwong këguë§ bängyëy shwong likyo tjaglën* go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

22 »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go‡ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga ba bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën» le ba kong.

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

23 Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jek shäng dwla dgak buk li tjreko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrë, ue lok wlo.

24 İya fariseogarë ga tjlä Jesús kong ga «İBop oppinggaga kjwe İzong! İLöng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë ega?»

25 «İDënashko ga David, ba yorkagaga pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwö go li, e lomirë llëmdo? 26 Abiatar sök syöshtaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko kësbangyo dbaryoshko ga David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li uara, ga twara ba nopga jek löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syöshtagararë erö gueniyo» le ba kong.

27 E irgo ga tjlä ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo, e shäryak beno nopga kjimtoklo. Nopga, e shäryak beno woshtozlong dbaryo kjimtoklo llëme. 28 E kjishko ga woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

3

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsde kjlara

1-2 Woshtozlong dbaryo oblë ga Jesús opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. Domer shäng kjlara eshko orkwö kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko bako, Jesús dë, swlo li popte woshtozlong dbaryore İya lok wlo, rote e go wlo.

3 Eshko ga Jesús tjlä swlo li kong ga «Pja kojös shäng nopga löng kës ëre tjreko» le. 4 E irgo ga Jesús tjlä fariseoga li kong ga «İWoshtozlong dbaryo ga llëye shäryëy oblë kong ga pjlu? İLlëbo pjluë, de llëbo owa? İËre dbaryo ga kjlara buk ba llëmdo shinmotkë wlo ga llëye shäryëy? İWëyëre, de kjimtäy?» le. Kuya lok ga beno tjeng kjing erä. Dboryara lok llëme.

5 Eshko ga löng ba zlong bäng pjiribri li İna, ga iirkorgö ba kong, swlo li songe le lok llëm kjishko. Ga tjlä swlo li kong ga «Pja orkwö roshwizong» le. Kuya ga orkwö roshwino, ga poptono beno pjluë.

6 Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga öötong ëng tönö lok Herodes pjloyoga tjok. Eshko ga tjlä lok ëng kong ga «İJesús, e zröy sorë ga pjlu?» le.

† 2:19 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 2:19 Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 2:21 Shwong këguë le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. * 2:21 Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. † 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwö twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjishko li loklo. ‡ 2:22 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwö twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

Swlopga poptara Jesúsde ara

⁷⁻⁸ Dbar kjwara ga Jesús opkono jer ootong shäng ba oppinggaga tjok di bäng buk kësbang li kjako. Nopga to jek ara ba tjok. Jesús roy ootong kjok shto oblë oblë, ga nopga shrono löng ara ba ik, Galilea sopga, Judea sopga, Jerusalén sopga, Idumea sopga, kjok buk Jordán diyo kjwo kalëkong sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. ⁹⁻¹⁰ Jesús shäng nopga poptë ara, e miydaraba kuzong ga swlopga shrono lok ara ba zlong bäng, porwe lok wlo. E kjishko ga ba oppinggaga ichara kkyong wlëk kjlara, nopga tjwe arashko ga jem tyë kkyong li roy wlo, llikoba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga tjeng kjlöbö. Jesús İya lokshko ga tjwe löng ba zlong bäng, ga kjök torgö, öö le lok, tjlä ba kong ga «İPja Sbö Wa!» le.

¹² Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ë lëmi ë kong llëme. İKuromire?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹³ E irgo ga Jesús to jem dlup jong kjwara eshko bigdo go. Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng kjlöbö, ¹⁴ ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbö tjlökwö roy laga ba äska wlo, ber tjeng jëk ba tjok wlo, iche Sbö tjlökwö roy pjlu shdök kjok shto oblë oblë wlo, ¹⁵ Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche dbo twara ba kong li go wlo bakoe. ¹⁶ Domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e koiara beno Pedro;

¹⁷ Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo, pjöyikong li kowaraba Boanerges (e epga so kjrik kjoyo loklo);*

¹⁸ Andrés;

Felipe;

Bartolomé;

Mateo;

Tomás;

Santiago, e Alfeo wa;

Tadeo;

Simón, e zelote;

¹⁹ Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús, Beelzebú†

²⁰ E irgo ga Jesús jer dlup li dwayo, ga opzrëno jek u roshko. Jesús ikoba shrono löng ara kuzong ga Jesús, ba oppinggaga, e kong dbar ië lok wlo ëmdë ga drete. ²¹ Eni ga llëye shärye shäng li roy kuya ba pjeyoga epenga lirë ga woyotjliya lok ga «E skwërkono dikjoyoe» le. E kjishko ga tjlä lok ëng kong ga «Shji to wlokrë» le.

²² No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go tek shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ga tjlä lok ga «İDomer kjwe goshko Beelzebú! Ä sëyaga iche to, dbo twara Ä sëya kägäyo ko Beelzebürë ba kong li go» le.

²³ Eni ga nopga löng li rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjläno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlä ga «İÄ, e iche Ärë opshik om go sorëro? ²⁴ Pjlu llë, ba nopga ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go. ²⁵ Nopga tjeng u

* **3:17** Grecia so tjlökwö ëre llë loklo miydëy yötso llëme. Gueniyo kjone kjone tjlä ga epga so kjrik kjoyo loklo le li, e domerga iir ä wleniyo loklo. † **3:19** Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik'lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo?

²⁷ »Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko ga äe. Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjlúe.[‡]

²⁸ »Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwo lë owa ga owa li löya Sbörë ber dret ga pjlúe. ²⁹ Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya llëme. To beno pjang ba go ÿyadoo» le.

³⁰ Tjlëno eni, lunashko ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlëno lok ga «Domer kjwe goshko Ä sëya kjlara» lara eni kjishko.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

³¹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, ga no ichara lok kjlara ba rokë. ³² Eni ga nopga sirkeno tjeng Jesús zlong bäng li tjlë ba kong ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop wlëk kjoko» le.

³³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ³⁴ Eni ga ba oppinggaga sirkeno tjeng ba tjok li ÿya ga tjlë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ³⁵ Ëye Sbö kolë ga era bor mekë wleni, bor lëng wleni, bor dor wleni» le.

4

Dwla sguingga

¹ Jesú öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go ga nopga pina eshko jek obi. Nopga shrono löng ara kjishko ga Jesús opyono kjyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ² Eshko ga epga pina ara llëbo jyäglo go. Tjlë ga ³ «Tja kuziä. Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguÿyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, ga uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwina beno bo llëme. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak dbäw (100)» le.

⁹ E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ Nopga tjeng kës li brikotong irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li, oba oblë jëk löng ba tjok wleniyo, e tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyäglo go yë, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyäglo go erä. ¹² Eni ga

»«ÿya löng kjër ga llë ÿyde miyde lok llëm,

[‡] 3:27 Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Lürkaga le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.
 Eni llëm kjwe ga
 optwë ber Sbö kong,
 ga owa pjang ba go li löya ber drete» le.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹³ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Tjlökwo lër shäng llëbo jyäglo go ëre llë loklo miydëmi llëmdë? Miydëmi llëm ga tjlökwo lër llëbo jyäglo go obi ga miydëmi llëm bakoe. ¹⁴ Dwla sguingga li, e Sbö tjlökwo laga oba kong li loklo. ¹⁵ Kjone kjone, e so dwla lono tjeng irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, gueniyo Á tjwe eshko, ga döya ba shjiryo.

¹⁶ »Kjone kjone, e so dwla lono ak ara tjrëko li kjoyoe. Tjlökwo li kuya ga kjre lok wopjlúe. ¹⁷ Gueniyo tjlökwo li äar ber ba pjlúshko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, epga shdungoba tjlökwo li kjishkoshko ga raye, söya ame.

¹⁸ »Kjone kjone, e so dwla lono shkö sho roshko li kjoyoe. Tjlökwo li kura, ¹⁹ gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlíya ara, wo pjang dbur go, llëbo tjeng kës li kjre woydë ber ba kong wlo bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme.

²⁰ »Gueniyo ga kjone kjone obi, e so dwla lono tjeng klung sho pjlú kjing go li kjoyoe. Tjlökwo li kuya, ga kjre jlökoyo. E ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak mya (30), kjwo sak tjer (60), kjwo sak dbäw (100)» le.

Iök shjiy

²¹ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Iök borkey jong shjiy, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey. ²² Llëbo jnek tjeng li, e woyde Sbörë ga ber ikoba wëllë wlo. Ga llono ga e ber miydëba dret, iök shjiy poyong jong kjókshko wleni. ²³ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

²⁴ »Ga llëye kumi löng li kuzi yötso. Kumi yötso wleni ga pjäy opping ara. Kumi yötso llëm wleni ga pjäy opping ara llëme. Kumi sorë ga pjäy opping eni, ga pjäy opping e kjinmo obi. ²⁵ Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Dwla wen sorë

²⁶⁻²⁷ E irgo ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so dwla sguina domer kjlararë kjoyoe. Dwla, e sguina beno klung sho kjing go, ga domer li shrono iröng ba ushko. Eshko ga pë, wollen, ga bë sök wlëpe. E wopro ga dwla sguina beno tjeng li weno, ga kuno, shäryë eni sorë miyde domer lirë llëm gueniyo. ²⁸ Dwla li kun jong laga klung shorë. Kun jem, korga wen, kjing shen, ga bo kwirkë shjiye. ²⁹ Bo kwirkono shjiy kuzong ga domer li jongya ba skok kjwlë jä» le.

Kjor dwlayo chirawa

³⁰ E irgo ga Jesús tjlëno ba kong jek obi. Tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo? ¿Lër bomi kong sorë ga pjlú? ³¹ E so kjor dwlayo chirawa ko mostaza dgoroy klung roy kjoyoe. Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. ³² Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

³³ Nopga pina Jesúsde llëbo jyäglo go eni. Kura lok, gueniyo llë loklo miydara lok uunkong llëme. ³⁴ Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go erä.

Gueniyo nopga tjeng kës li brikotong lok pjireshko ga llëye lara llëbo jyäglo go li, e llë loklo pjllollgwera ba oppinggaga kong pjire.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsdë

³⁵⁻³⁶ Kjuk sëng ga Jesús sök kjong roshko obi, ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le.

Kuya lok ga opyono lok kjong li roy ga «Tjawa toe» le lok nopga kong, ga to jek ey dwayo. Eshko ga kjong oblë sökoba jek tjeng ba tjok bakoe. ³⁷ Eshko ga pjluk tje jong trak llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjong li roy, pir sek seke.

³⁸ Eshko ga Jesús buk pë kjong sigwo lëkong, kä iak buk kä ioklo kjing go. Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga no pingga! jShji ba pitoe! jPja buk wlëp ega?» le.

³⁹ Kuya ga kojono, ga tjëlë pjluk, di iöya li kong ga «Pja slanzong. Pja ber tjëkso» le, ga beno buk tjëkso. ⁴⁰ Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «jKjuk bangkjërëmi ara ega? jPjây mär bor go llëm obire?» le.

⁴¹ Eni ga epga shgawara löng ara. Ga tjëlë ëng kong ga «jKjwe ëro? jZiã. Tjëlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjluë» le.

5

Domer goshko Ä sëya kjlara

¹ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öotong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. ²⁻⁶ Eshko ga domer goshko Ä sëya kjlara. Kjra lëba, shakoba or go ga ä kuzong ga kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, gueniyo ba dröng sho li skoya jek tas tas erä. Ga domer li kjwëy llöng llëme. Shaga ërë llëm bakoe. Jëk to shäng sakshko erä. To shäng öö le öö le kjloy. Äär kjone ga opyok to shäng ak go. Eni ga Jesús iya sak tjeng lishko dwayo ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

⁷⁻⁸ Iya Jesúsdë ga tjëlë ba kong ga «jÄ sëya, pja opkjös domer kjwe go dwayo!» le.

Kuya ga tjëlë ba kong dbo go ga «jSbö Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! jPja tek shäng bor barwë ega? jRokër bop kong sira Sbö ko go ga tja shdum llëme!» le.

⁹ Kuya ga tjëlë ba kong ga «jPja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae. Tjawa sëya ara domer ëre go kjy» le. ¹⁰ Eshko ga tjëlë lok ba kong obi ga «Rokër bop kong sira ga tjawa ichëp kjok ëreshko dwayo llëme» le ba kong eni kop arae.

¹¹ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng trak llëm dlup poglo go, ië. ¹² Eni ga sëyaga li tjëlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

¹³ Kuya ga «jölö» le, ga sëyaga li opkjono to lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko. Köchi shteno li kop sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) dik.

¹⁴ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öotong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. ¹⁵ Shrono löng Jesús shäng lishko ga iya lok ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. Iya lok eni ga beno löng sëya llëme. ¹⁶ Llëye shäryono domer li tjok, köchi li tjok, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong.

¹⁷ Eshko ga nopga li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

¹⁸ Kuya ga jlô lara. Jer opyë kjong royshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Tjlapgarë bop kong li, pja songe lara sorë li, e lëp bop pjeyoga uunkong kong, miyde lok wlo» le.

²⁰ Kuya ga jlô lara, ga to jek öötong shäng kjokyo ko Decápolis. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko. Kukoba ga woyotjlikoba beno löng arae.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

²¹ E irgo ga Jesús dipzono jek iröng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko. ²² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tonon, kujunono bokdo kjlay klung go, ²³ tjlë ba kong ga «Bor wa walë buk ba llëmdo, shinmotkokdoe. Rokër bop kong sira ga kayo ip bor kong. Pja orkwo ië ba kjing go, poptëp wlo, shinmotkë llëm wlo» le.

²⁴ Kuya ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ²⁵ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. ²⁶ Öör shäng dwlomnega ara shwoy ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. Miga beno shäng ro bang ara jek këgong. ²⁷⁻²⁸ Bäm go ga Jesús roy miydara, ga wotjlik ga «Tja to ik. Tja öötong shäng ba shwoy ga ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ²⁹ ga poptono jekdo eshko. Opkuk ga beno shäng pjlu, swlo ame.

³⁰ Jekdo eshko ga Jesús wotjlik ga «Miydër ga ëbo poptono, llëbo shäryono bor dbo kësbang go» le. E kjishko ga İya iröng ga tjlë oba kong ga «¿Bor shwong porwaga ërë?» le.

³¹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlë ba kong ga «Nopga ara kuzong ga pja polliya löng bop zlong bäng pjlor kar kare. ¿Eni ga “¿Tja porwaga ërë?” lëp sorëro?» le.

³² Gueniyo jlô lara llëme. İya beno shäng obi kjlarashko kjlarashko, porwaga ërë miyde wlo.

³³ Eni ga walë lira ommyidë shäng pjluë. Ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonon sök kjlo dete erä. Eshko ga llëye shäryono ba kong li lara ba kong pjire.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko. Pja woydë ame. Bop swlo, e wen bop kong ame» le.

³⁵ Jesús tjlë shäng walë li kong wopro ga nopga tek shrono löng Jairo ushko dwayo ga tjlë Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwë twëy tjötö ame» le.

³⁶ Kuya Jesúsde ga jlô lara llëme. Tjlë Jairo kong ga «Pja woydë llëme. Pja mär bor go erä» le.

³⁷ Eshko ga Jesús to jek Jairo ushko. Ba oppinggaga tjeng ba tjok doglo mya li jek söra ba yorkë, Pedro, Santiago, Santiago kjlarayo Juan bakoe. Llamo söra jek ba tjok llëme. ³⁸ Öötong löng ushko ga İya Jesúsde ga nopga slar

wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. ³⁹ Eni ga opzrëno jek shäng u li roy ga tjëlë löng li kong ga «¿Pjây slar ara kjweni ega? Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁴⁰ Kuya lok ga joywe lok jong erä.

Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, kjoglo li data, mekë tjok, ba oppinggaga tjeng ba tjok li tjok bakoe. ⁴¹ Eshko ga kjoglo li orkwo shara, ga tjëlë ba kong ga «¡*Talitá cum!*» le. (E «Kjwozirwa, pja kojōzong» loklo.) ⁴² Jekdo eshko ga kjoglo li kojono, ga jëktonge. Kjoglo li lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12). İya löng lirë ga beno löng yëy le erä. ⁴³ Gueniyo Jesús tjëlë ba kong lok ga «Llëye shäryono jüşhko ëre lëmi ë kong llëme» le. Ga ba data, ba mekë, e ichara ba wa li sëng.

6

Jesús shäng Nazaret kjokyo

¹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek öötong löng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko. ² Ga öötong woshtozlong dbaryo ga Jesús opzrëno jek judioga syō uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. Kuya lok ga nopga ara beno löng yëy le erä. Ga tjëlë ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Kjok miydë ara li twaga ërë? ¿Llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë? ³ ¿U shäryaga wle kjwe llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lënga Santiago, José, Judas, Simón llëmdo? ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo?» le eni. Ga tjlökwo kjre lok woymë llëm, iirkë lok ara erä.

⁴ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «Kjok kjone pogo ga Shō tjlökwo laga, e iëba tjwölō ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwölō llëme» le.

⁵ E kjışhko ga llëbo İydëba llëm wleniyo to shäryara kjok eshko sopga kong ara llëme. Orkwo iono swlopga pjökde myare kjing go, ga poptara. Llëbo oblë shäryara llëme. ⁶ Ga Jesús beno shäng wotjlik ara, kjok eshko sopga mâr ba go llëm kjışhko.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

E irgo ga Jesús to jongya oba ping shäng kjok shto oblë oblë ber lok soshko wleniyoshko. ⁷ Öötong shäng shto kjrınashko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga ichara jek pjök pjöke. Kong dbo twara, Ä sëyaga iche wlo. ⁸ Brikdë lok llëm obishko ga tjëlë ba kong lok ga «Pjây brikshko ga llëbo sömi ara llëm, bomi kjorkung döe. Pjây dli sök llëm, kjla llëm, dbur sho llëm bakoe. ⁹ Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, drepkwota bako, gueniyo shwong oblë, drepkwota oblë, e sömi llëme. ¹⁰ Pjây äär kjone pogo ga pjây ber löng u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ¹¹ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokjre llëm, pjây kuya llëm wleni ga pjây opshik kjok eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjây kura lok llëm li jyäglō, ga owa li ber pjang ba go» le.

¹² Eni ga epga to jek löng tjëlë oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlōe lozi, ga rayozia» le. ¹³ Eshkoshko ga nopga goshko Ä sëyaga wlëna ara, ga sëyaga li ichara to drete. Swlopga ara, e dlu kjing go kjo kwona, ga poptara.*

Juan No Waga zrörabae

¹⁴ E dbaryoshko ga Jesús roy shdöktong kjone pogoshko. Ga kura Pjlu Herodesde. No kjone kjone tjëlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo

* **6:13** Eshko dbaryo ga kjo kwonaba swlopga dlu kjing go, ba dwlōmnekklo.

ÿdëba llëm wleniyo shärye ga pjlú e kjïshko» le. ¹⁵ Kjone kjone tjlë ga «E Sbô tjlôkwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbô tjlôkwo lagaga tek dënashko so oblë li kjoyoe» le. ¹⁶ Gueniyo ga oba tjlëno li kuya Herodesdë ga tjlë ga «E Juan. Tja no ichono ba kägä zë kjupargue. E woshrokdo shäng» le.

¹⁷⁻¹⁸ Herodes shjiy ko Felipe. Ba boy ko Herodías. Kjpüshko ga Herodías kjrara Herodesdë beno sök ba boy shara. E kjïshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjïshko. Tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go eni» le. E kjïshko ga nopga ichara Herodesdë Juan shak, bängzaya wlo, shdüya wlo.

¹⁹⁻²⁰ Eni ëmdë ga Juan bangkjre Herodesdë ara. Wotjlik ga e domer pjlo bek, iara Sbörë beno shäng dboy Sbô kong le. Juan tjlôkwo lë li kuya pjloglo ara, kuya ä kjïshko, woyotjliya ara ëmdë. E kjïshko ga Juan wlikara. Herodíasda omïywô shjiktëng, e tjlëno sorë li kjïshko. Zröya woydë, gueniyo Juan wlikara Herodesdë kuzong ga zröya ga äe.

²¹ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodes dli shäryono ara, ga nopga parkë ba tjok li mana ië ba tjok. Ba pjloyoga, ba ëngkwaga kägäyoga, domerga Galilea so tjlwô ara wleniyo, e mana, ga shrono lok, ië wlo.

Eshko ga nopga ara li iya Herodíasdë ga wotjlik ga «Juan, e wlo dbaryo öötong» le. ²² E irgo ga Herodías wa walë shrono shäng ga bërkononopga löng kës li bokshto. Iya lok ga beno löng wopjluë. E kjïshko ga Herodes tjlë ba kong ga «Llëye woydëp li rokos bor kong, ga twër bop kong. ²³ Lër bop kong jlökoyo ga kjok ichër sök li ëmdë ga “Woydër bëye” lëp bor kong ga twër bop kong» le.

²⁴ Kuya ga opshino jek ba mekë shwoy. Tjlë ba kong ga «¿Era llëye rokër?» «Juan No Waga kägä rokopdë» le ba kong.

²⁵ Eni ga kjoglo li jekdo shäng maling pjlu shwoy, ga tjlë ba kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga li kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

²⁶ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo «Llëme» le ba kong woydë llëm, tjlëno jlökoyo nopga mana löng li bokshto kjïshko. ²⁷ Eni ga no ichara kjlara Juan kägä li zë no shdüzlong uyo roshko, tek söya ba kong wlo. ²⁸ Eni ga no li jek öötong shäng no shdüzlong uyo ga Juan kägä zara tas, ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong.

²⁹ Roy kuya Juan oppingagarë ga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

³⁰ Sbô tjlôkwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok, Sbô tjlôkwo lara oba kong sorë, e lara lok Jesús kong pjire. ³¹ Jesús sökshko ga nopga tjwe jong ara ga brik jong eni bakoe. Eni kuzong ga dbar epga kong ië wlo ëmdë ga äe. E kjïshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to jongya kjok shto oblë, kjok kjing, no llëm wleniyo shko, shji woshtë wlo» le.

³² Eni ga opshino jek ey dwayo, ga opyono jem lok kjoyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber löng tjoksa wlo le. ³³⁻³⁴ Gueniyo opshinoshko ga ina nopga ararë. Ga nopga kjok shto oblë oblë so to jek lok ba irgo pjö lëkong. Jesús opshino kjoyong roshko dwayoshko ga nopga ëng tönö träk llëm li ina, ga songe le. Wotjlik ga epga öng wlëp ushko so daga llëm wleni le. E kjïshko ga epga pina ara.

³⁵ Kjuk ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjuk sëng tjän. Kjuk ëreshko llëye drete. ³⁶ Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwllëk wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sëy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domër parkono dbargwo sak dbäw pjloglo pjök (200) äska wleni. ¿Shäyërwa sorëro?» le.

³⁸ Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Pjäy pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi? To Ìmia» le.

Öör Ìna, ga tjwe löng iröng ga tjlë ga «Ëreshko pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök bakoe» le.

³⁹ Kuya ga epga ichara nopga tjeng kjlobi li ichë wlar uunkong töshko, shkwamsho kjing go. ⁴⁰ Kuya lok ga nopga wloktong töshko, shtor shtor, kjoneshko ga doglo sak dbäw (100), kjoneshko ga doglo sak shkëng (50).

⁴¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo Ìya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lok nopga tjeng kës li kong. Mã do pjök li shdöra uunkong kong bakoe.

⁴² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjluë. ⁴³ E irgo ga dli worbo tóna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

⁴⁴ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw pjloglo shkëng (5,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

⁴⁵ E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo, äär ber löng Betsaida kjokyo shwo lëkong wlo. Ga nopga brik wopro ga Jesús beno shäng eshko. ⁴⁶ Nopga brikong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. ⁴⁷ Kjuk ro zoktong ga shäng eshko tjoksa.

Eshko ga Ìya ga kjong li jek öötong buk di bäng buk kësbang li roworbëe. ⁴⁸ Ga pjluk tek jong ba shwo lëkong. E kjishko ga kjra le lok ba kjong li roshgue jong ba kjlongkwang go. Kjuk ba shränto ga Jesús jek jëk shäng di bäng buk kësbang li kjing go, dipzë kjwo kalëkong wlo lara. Gueniyo öötong jek shäng ba oppinggaga li soy ga ⁴⁹ Ìya lok ga tjlë ëng kong ga «¡kjwe äya jlöe!» le, ga öö le lok ara. ⁵⁰ Ìya lok uunkongdë ga bangkjre beno löng ara.

Jekdo eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¡Pjäy wokjange! ¡Tja li jekdo shäng! Llëye bangkjremlëme» le.

⁵¹⁻⁵² E irgo ga jem opyono kjong li roy, ga pjluk li beno tjëksöe. Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Llëye kuya woydë llëm kjishko ga pjlung shosho suk pjir twara oba ara kong li, e llë lokdo to miydara lok llëm, ga beno löng wotjlik ara e kjishko.

Swlopga poptara Jesúsdë Genesaret kjokyo

⁵³ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo. ⁵⁴ Eshko ga opshik lok kjong roy dwayoshko ga nopga löng eshko kjlëbö. Miydara lok ga kjwe Jesús le eni. ⁵⁵ Eni ga roy shdöra lok kjok eshko kjwang jikong. E kjishko ga swlopga sökoba swlo sökklo roy, tjwe jong llaw pogo, öötong löng Jesús jëk shäng lishko. ⁵⁶ Eni ga äär kjone

pogoshko ga swlopga söraba, iaraba tjeng llëbo soynezlóng irbo sor go llögong llögong. Ga tjlë lok Jesús kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le ba kong. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

7

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

¹ Pjlara ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga kjone kjone, e tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, ga tek shrono löng Jesús shwoy.

² Eshko ga İya lok ga Jesús oppinggaga kjong kjong iono, orkwo shwoyde llëm obishko. E kjishko ga İaywe lok owa. ³ (Fariseoga, judioga llamo li, e ioydë llëm obishko ga orkwo shkwë yötso enido, ba tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni.* ⁴ To llëbo soynezlóng ga tjwe ushko iröng ga orkwo shkwë e kjoyo enido, llëm ga İë llëme. Ga ba llëbo ioklo, e kwoshkwe lok pjir bako, ba di bapkwö shäryak klung shosho go, ba sbi shäryak dröng sho go, ba ioklo bako, lara ba pjeyoga tek dënashko so lirë sorë ga eni. Sgara beno löng llëbo shäryë oblë oblë, e kjoyo kjoyo eni bakoe.)

⁵ E kjishko ga tjlë lok Jesús kong ga «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? İë lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «İPjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so İsaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjlëno beno eni:

»“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go,
gueniyo tja woyotjlİya pjang ba pjlúshko llëme.

⁷ No pİya kjok llgwekklo taga norë li go eröe.

E kjishko ga tja poshrëya löng li llëno llëme.”†

⁸ »Sbö kjok llgwekklo li sömi İyado llëme. Pjây ber löng no sdëkwo shäryë döe.

⁹ Sbö kjok llgwekklo li kolëmi llëm, bomi sdëkwo shäryëmi wlo. ¹⁰ Moisés tjlëno tek dënashko ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwlo ara.”‡ Tjlëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë, e äyoshtono ga e zrökko.”§ ¹¹ Gueniyo ga pjây tjlë ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga “Pjây kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga ¹² ba data, ba mekë, e kjimte ame ga pjlúe lëmi eni. ¹³ Eni ga bomi sdëkwo pimi oba kong li kjishko ga Sbö tjlökwo li ioromi beno tjwlo llëme. Ga pjây llëbo shäryë owa oblë oblë e kjoyo bakoe» le.

¹⁴ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng obi, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzİ uunkong, miydëmi wlo. ¹⁵⁻¹⁶ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirë*» le.

¹⁷ Tjlëno oba kong pjir ga opshino jek ey dwayo, ga opzrëno jek öötong shäng u jong kjwara eshko li roshko. Eshko ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lëp shäng oba uunkong kong yë, e llë loklo los borwa kong, miydërwa wlo» le.

* **7:3** Shäryara lok eni, woydara Sbörë eni kjishko lara, miga eni llëme. † **7:7** İsaías 29.13. ‡ **7:10**

Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. § **7:10** Éxodo 21.17; Levítico 20.9. * **7:15-16** Tek dënashko ga kjibokwo ëre İyâ shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Miga ber löng äär ba bokshto wlo laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirë. Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.»

18-19 Kuya ga tjlē ba kong ga «ǂlǂēye lēr shāng li llē loklo miydomirē llēm obire? Nopga āar ber owa Sbō bokso laga dli uara lirē llēme. Dli uēy li jer āar ber tjeng bi bō roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. E āar ber tjeng bi pjlúshko llēme. E kǂishko ga shji āar ber pjlo bek Sbō bokso dli kǂishko llēme» le. Tjǂokwo lara Jesúsde shāng li, e dli uunkong uēy ga pjlúe loklo.

20 Pjir ga tjlē obi ga «Nopga āar ber owa Sbō bokso laga ba wotjlik wen ba pjlúshko lirē. 21-22 No wotjlik owa, pē no orkwosmono ba tjok llēm li tjok, no zrōk, pē walē ba boy llēm li tjok, lūrķē, wotjlik dbur tōng ba kong erō, llēbo shāryē oblē kong owa, oba jyāpgwē, llēbo owa shāryē lōtkkē llēm wleniyo, wotjlik owa oblē tjok ba llēbo kǂishko, oblē lāywē owa, opyē woydē ber tjwlō ara oblē kjinmo, llēbo shāryē wotjlik llēm, e wen tēm ba pjlúshko dwayo uunkong. 23 Nopga āar ber owa Sbō bokso laga llēbo tjeng kēs ēre wen ba pjlúshko lirē» le.

Walē judío llēm wleniyo mār Jesús go jlōkoyo

24 Jesús opshino to kjok eshko dwayo ga jek oōtong shāng Tiro kjokyo. Eshko ga u wlēna jong kjwara ber sōk eshko miydēba llēm wlo lara. Gueniyo oōtong sōk eshko li miydarabae. 25-26 Kjok eshko ga walē sōk kǂlara, e judío llēm, e Fenicia so. Fenicia kjokyo, e Siria kjokyo obi. E wa sōk kǂlara walē, kjwozirwa wleniyo, goshko Ā sēya kǂlara. Jesús roy miydara walē lirēshko ga tekdo shrono shāng ba zlong bāng ga kjōk tono, tjlē ba kong ga «Tja wa sōk kǂlara ushko walē, goshko Ā sēya kǂlara. Rokēr bop kong sira ga sēya li ichēp to bor kong» le.

27 Gueniyo kuya ga tjlē ba kong ga «Woyde ga bi wapga iē bām go. Bi wapga dli li dōy, twēy shjiti kong wlo ga āe» le.†

28 Kuya ga tjlē ba kong ga «ǂlōe, Tjlapga. Gueniyo wapga li iēshko ga ba dli pjloyo lon ter tōshko ga ue shjiti rē ga pjlúe» le.

29 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja dboryorop eni kǂishko ga pja woydē ame. Pja nom irōng bop ushko. Ā sēya pjang bop wa go li to tjān» le.

30 Walē li to ey dwayo. Oōtong shāng ba ushko ga ba wa li wlēna buk ba bukklo kjing go. Ā sēya li to tjān.

Domer kjok kugō llēm, tjlē ma wleniyo poptara Jesúsde kǂlara

31 E irgo ga Jesús opshino to Tiro kjokyo dwayo, jongya Galilea di bāng buk kēsbang bukhshko. Jek shāng li jek jong Sídón kjokyo ga oōtong shāng Decápolis kjokyo. 32 Eshko ga domer sōk kǂlara kjok kugō llēm, tjlē ma wleniyo. Domer li sōraba Jesús zlong bāng, ga tjlē lok ba kong ga «Rokērwa bop kong ga pja orkwo ios domer ēre kjing go sira, poptēp wlo» le.

33 Kuya ga domer li orkwo shara, ga sōra jek nopga ara lōng lishko dwayo pjola sira. Oōtong lōng eshko ga Jesús sakkwo zrēno domer li kwomgwo bāng kar kare. E irgo ga ba sakkwo shira irōng, ga pōra ba trōng go, ga domer li kjoyorkwo porwara ba sakkwo go. 34 Eshko ga kjok dogo ūya jem drēng ga tjwlō shrono rong, domer li songe le kǂishko. Ga tjlē domer li kong ga «ǂEfatá!» le. (E «Kwom ro, pjāy roshwīzong» loklo.) 35 Jekdo eshko ga domer li kwom ro tuk li roshwino beno kjok kugō pjlúe. Ba kjoyorkwo li dōktong beno tjlē pjlú bakoe.

† 7:27 Eshko dbaryo ga nopga judío llēm wleniyo kowara judiogarē shjiti, epga pjeyo oblē kǂishko. Eni ga shjiti lara walē li kongshko ga e nopga judío llēm wleniyo layde. Ga llēbo ichara Sbōrē judioga kong li, e ber nopga judío llēm wleniyo kong llēme layde.

³⁶ E irgo ga Jesús tjlë nopga löng li kong ga «Domer ëre popotoror lëmi ë kong llëme» le. Gueniyo jlô lara llëme. «Lëmi llëme» le Jesúsde jek obi. Enira kuya lok ga roy shdôra lok jek këgong.

³⁷ Eni ga nopga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «Llëbo shärye kës li, e owa llëme. Nopga kjok kugö llëm wleniyo ie ber shäng kjok kugö wëlle. Nopga tjlë llëm wleniyo ëmdë ga ie ber shäng tjlë bakoe» le.

8

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

¹ Dbar kjwara ga nopga shrono töno löng ara Jesús sök lishko. Dli llëm kuzong ga ba oppinggaga rokara Jesúsde tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga ² «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. ³ Jek ichër ba ushko ië llëm ga äe. Kjone kjone tjwe pjola dwayo. E kjishko ga wopjir irbo kjwe» le.

⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wlëy kjone?» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7)» le ba kong.

⁶ Eni ga nopga li ichara Jesúsde wlar uunkong töshko. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjilorgara lok nopga tjeng kës li kong.

⁷ Mä tjeng kjlëbö chilawa bakoe. Eni ga Jesús tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga mä li twara ba oppinggaga kong, pjilorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

⁸ Eshko ga nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

⁹ Domerga iono uunkong ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

E irgo ga nopga briktong pjir ga ¹⁰ Jesús opyono kjyong roshko ba oppinggaga tjok, ga to ey dwayo, jek öötong löng Dalmanuta kjokyo.

Llëbo jyäglo shäryara Jesúsde llëme

¹¹ Eshko ga fariseoga tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

¹² Kuya ga tjwlo shrono rong, ga tjlë ba kong ga «¿Eerishko dbaryo sopga, woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong ega? Lër bomi kong jlökoyo ga shäryër llëme» le, ¹³ ga rayara beno löng eshko. E irgo ga opyono kjyong roy, ga dipzono jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

Fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo

¹⁴ Ga jek löng kjyong roshkoshko ga miydara ba oppinggagarë lok ga dli söra lok llëm, pjlung shosho suk pjir beno buk kjwara eröe. ¹⁵ Ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjây sjëk fariseoga, Herodes, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹⁶ Eni ga epga tjlë lok ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

17 Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsde kuzong ga tjlë ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Llëye kumi woydë llëm obire? 18 Pjây bokkwo tjok, gueniyo pjây kjok ïgö llëme. Pjây kwomgwo tjok, gueniyo pjây kjok kugö llëm bakoe. ¿Llëye woyo bomi kong llëmdo? 19 ¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12)» le lok ba kong.

20 Eshko ga tjlë ba kong lok obi ga «¿Domerga sënör doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi?»

«Shingyo dlinorwa kjwo kjäk (7)» le lok ba kong.

21 Eni ga tjlë ba kong lok ga «¿Eni ga bor tjlökwo llë loklo miydëmi llëm obire?» le.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

22 E irgo ga Jesús öötong shäng Betsaida kjokyo. Eshko ga domer sök kjlara kjok ïgö llëme. E söra shrono löng Jesús zlong bäng, ga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong ga domer ëre porwos sira, poptëp wlo» le.

23 Kuya ga domer li orkwo shara, ga söra jek u lokshko li worbo go. Öötong löng eshko ga Jesús tröng twono domer li bokkwo go, orkwo iara ba bokkwo kjing go, ga tjlë ba kong ga «¿Llëbo ïgö pde?» le.

24 Eshko ga kjok roino, ga tjlë ga «In ga no jëk jonge. Gueniyo ga ïgör yötso llëme. E kjïy ga nopga jëk löng li in ga so kjor kjoyoe» le.

25 Eni ga Jesús orkwo iono ba bokkwo kjing go jek obi. Eshko ga bokkwo poptono, beno kjok ïgö wëëe. 26 E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Pja jek äär Betsaida kjokyo guing llëme»* le.

No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

27 E irgo ga Jesús, ba oppinggaga, e jek löng Filipo Cesarea kjokyo shto oblë oblë. Eshko ga jek löng irbo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

28 «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elias tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

29 Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjây e, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluvo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

30 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko

31 Eshko jek lëkong ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judío tjlappaga kjok llgwegga wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekkdo tara Moisésde li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le eni. 32 Llëbo shäryëba ba kong tjwe li, e lara ba oppinggaga kong wëëe, miyde lok wlo.

* 8:26 Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Pja nom bop ushko. Pja jek llëbo weno bop kong li roy lë Betsaida kjokyo guing llëme.»

Kuya Pedrorë ga Jesús rokara tjoksa, ga wlonae. ³³ Gueniyo ga Jesús bojono, ba oppinggaga llamo beno tjeng li ik wlo. Eshko ga tjlë Pedro kong ga «jA, pja opkjos bor zlong dwayo! Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

³⁴ Eshko ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, nopga tjeng li rokara eni bakoe. Ga tjlë ba kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ³⁵ Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äar kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko, llëm ga Sbö tjlökwö roy pjlu kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. ³⁶ Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok. ³⁷ Shji ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga tjwlëkklo kjok ëre kjing goshko drete.

³⁸ »Nopga löng eerishko dbaryo li owa, so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre nopga owa bokshto ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe» le.

9

¹ Ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluoyo dbo ara go sorë li imi wëlëe» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

² Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesúsde jem dboshko, dlup jong kjwara kjökshko li go. Öötong löng tjoksa eshko ga ina ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, ³ shwong beno pjublún shjiye. Shji shwong kwoshkwono beno pjublún stek lëy wleni, gueniyo äar eni llëme.

⁴ Eshko ga iya lok ga Moisés, Elías, e weno löng lan Jesús tjok eshko. ⁵⁻⁶ Eni ga ba oppinggaga beno löng kjok bangkjre arae. Pablo, e llëye lako ba kong wlo drete. Eni ëmdë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa löng na ga pjlué. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁷ E wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlë ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Ba tjlökwö kuziä» le. ⁸ Jekdo eshko ga iya lok ba sor go obi ga ëye beno drete. Jesúsda beno shäng erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Llëye inomi yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» le.

¹⁰ Eni ga llëye lara lok ë kong llëme. Gueniyo ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre woshrono iröng obi guing» lara li, e llë loklo lanyotke beno löng ëng kong.

¹¹ E irgo ga ba oppinggaga löng li tjlë lok ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go tjlë lok ga «Borwa pjluoyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluoyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go» le. ¿Le lok eni ega?»

¹² «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. Gueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing, ga tja wlokjreba llëm bakoe.

¿Tak pjang Sbõ tjlõkwo go eni bako jlõre? ¹³ Gueniyo lër bomi kong ga Elías shrono õor tjän. Ga kong llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni, tak pjang Sbõ tjlõkwo go sorë li eni» le ba kong.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga jëk lõng ba tjok li, e jer äär lõng ba oppinggaga llamo beno tjeng lishko. Ga ña lok ga nopga tõno ara eshko. E tjrëko no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go lõng kjlõbö. Epga lõng englë Jesús oppinggaga beno tjeng li tjok kar kare.

¹⁵ Jesús tek shäng li ñya nopga lõng lirëshko ga beno lõng yëy le erä. Ga jek zron jong õõtong lõng Jesús zlong bäng, wlokjre lok wlo.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Pjây lõng englë kar kar, llëro?» le.

¹⁷⁻¹⁸ Kuya domer kjlararë ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, tja wa shäng kjlara domer, goshko Ä sëya kjlara. Iara beno shäng tjlë llëme. Shaya sëya lirëshko ga dbukza rish buk tõshko erä, ga kjamo ber bung ara, kowo uë shmët, ber buk kjlo des erä. Tek sõror bop kong, poptëp wlo loror, gueniyo tja tjwe ga pja shäng na llëme. Tja tjlëno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ëre, goshko Ä sëya kjlara. Rokë bomi kong ga ichozï to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llëme» le.

¹⁹ Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga li kong ga «Pjây mär Sbõ go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjây mär ber lõng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le.

²⁰ Eni ga dwlas li sõra lok tek ba zlong bäng. Jesús ñya sëya lirë ga dwlas li dbukza rish buk tõshko erä, ga jek workwë to buk pjuk pjuk klung kjing, kjamo bung erä.

²¹ Eshko ga Jesús tjlë dwlas li data kong ga «¿Kjwe shäryë kjweni tek llono tjän?»

«Tek chirawa obishko. ²² Dbura iök roshko, llëm ga dishko, zrõya wlo kop ara tjän. E kjlshko ga pja dbo ara ba poptoklo tjok ga tjawa songe lozong, tjawa kjimtozong» le ba kong.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja dbo ara ba poptoklo tjokde, de llëmde lëp eni ega? Ëye mär Sbõ go llëye shärye ga ä wlo drete» le.

²⁴ Jekdo eshko ga domer li tjlë ga «Tja mär ba go. Gueniyo tja kjimtos mär ba go jek këgong» le.

²⁵ Tjlë lõng eni wopro ga nopga tjwe tön jong ara eshko. ñya Jesúsde ga tjlë sëya li kong ga «Ä sëya, dwlas ëre iorop beno kjok kugõ llëm, tjlë llëm bakoe. Lër bop kong ga pja opkjos dwlas ëre go dwayo. Ga pja tjwe ba go ame» le.

²⁶ Kuya sëya lirë ga õõ le, ga dwlas li dbukza rish buk tõshko erä, ga opkjono toe. Eshko ga dwlas li beno buk shinmo wleni, ga no kjone kjone tjlë ga «Kjwe shinmotkono ñzong» le. ²⁷ Eshko ga dwlas li shara Jesúsde ba orkwo go, ga kojonaë.

²⁸ E irgo ga Jesús opzrëno jek u jong kjwara roshko. Dõni ga ba oppinggaga lõng ba tjok tjoksashko ga tjlë lok ba kong ga «¿Ä sëya li to ichororwa llëm ega?»

²⁹ «Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjây syõstë Sbõ kong ara guing»* le ba kong.

* 9:29 Tek dëdashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjây ië llëm, syõstë Sbõ kong wlo ara guing.»

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjłara obi

³⁰⁻³¹ E irgo ga to lok eshko dwayo ga jek lōng uunkong Galilea kjokyo. Ba oppinggaga piya woydē tjoksa kuzong ga woyde ga öötong lōng kjone li miydaga erē llēme. Eni ga tjlē ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ere twēba ber tjeng nopga wloshko, ga tja zrōya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē irōng obi» le. ³² Llēye le shāng li llē loklo miydara lok llēme. E llē loklo kjakroke lok woydē ba kong, gueniyo kjakrokara lok llēm, bangkjre lok ara kjishko.

Ēye tjwłō ara anmoyō

³³⁻³⁴ Eshko ga Jesús opshino to jongya Capernaüm kjokyo ba oppinggaga tjok. Jek lōng irboshko ga ba oppingga kjłara tjlē ga «Tja ber tjwłō ara, pjāy uunkong kjinmo» le kjłara obi kong.

Kuya ga tjlē ga «Llēme. Ber tjwłō ara li tja» le. Ga llamo omlē jong e kjoyo bakoe. Tjlē jeklōng lan ēng tjok eni irgo ga jek öötong lōng Capernaüm kjokyo ga opzrēno jek u jong kjwara roshko.

Eshko ga Jesús tjlē ba kong lok ga «¿Llēye lēmi tek lōng kar kar ēng kong yē llē?» le. Kuya lok ga beno lōng kjing erä. Dboryara lok llēme. Miydara lok pjłú ga llēye lara tek lōng ēng kong li, e bēy llēme.

³⁵ Eni ga Jesús wloktong sök, ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara tek lōng ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «Ēye opyē woydē ber tjwłō ara oblē kjinmo ga woyde ga opyē ber tjwłō chira, ber shāng parkaga oblē kong dey» le.

³⁶ Eshko ga kjwozirwa kjrara Jesúsdē kjłara, ga iara shāng ba tjrēko. Kjrarga tjeng ba wloshko ga tjlē ba oppinggaga kong ga ³⁷ «Ēye, kjwozirwa jūni wlokjara bor kjishko ga tja wlokjara wleni.† Ga ēye, tja wlokjara ga bor ichaga wlokjara wleni bakoe» le.

«Ēye shāng bi włoyo llēm ga shāng bi shwo lēkong» lara Jesúsdē

³⁸ E irgo ga Juan tjlē Jesús kong ga «Tjłapga no pingga, domer ĩnorwa shāng kjłara, Ā sēyaga tjeng oba goshko li iche to shāng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llēm kjishko ga tjawa tjlēno ba kong ga «Ā sēyaga ichēp Jesús ko go ame» lororwa eni» le.

³⁹ Kuya ga tjlē ba oppinggaga kong ga «¡Wēyē! “Shāryēp ame” lēmi ba kong llēme. Ēye llēbo İydēba llēm wleniyo shāryē bor ko go ga tja owa le jekdo ga äe. ⁴⁰ Ēye shāng bi włoyo llēm ga shāng bi shwo lēkong. ⁴¹ Lēr bomi kong jlökoyo ga ēye, pjāy kjimtara, pjāy bor nopga kjishko ga pjāy sēna di erō ēmdē ga potjwłēkklo tjok tjān.

«Shji no ichē llēbo owa shāryē llēme» lara Jesúsdē

⁴² »Ēye, kjwozirwa mār bor go jūni ichara llēbo owa shāryē ga e song jlōe. Shāryayde llēm obishko ga shakko, apkwo kēsbang pjrikko ba bēngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁴³⁻⁴⁴ Eni ga bomi orkwo, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi tas. Pjāy opzrēk jek äär Sbō sökshko orkwo kjwara llēm dey ga pjłú, pjāy pjē bomi orkwo pjök li tjok, iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo.‡ ⁴⁵⁻⁴⁶ Bomi dre, pjāy iche llēbo owa shāryē wleni ga zēmi

† 9:37 Eshko dbaryo ga kjwozirga tjwłō ara llēme. ‡ 9:43-44 Tek dēnashko ga kjibokwo ere jyā shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Pja opzrēk jek äär Sbō sökshko orkwo kjwara llēm dey ga pjłú, pja pjē bop orkwo pjök li tjok, iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko llēm wlo. Kjok eshko ga shtā kjer llēm, ga iök sjer llēm bakoe.»

tas. Pjāy opzrëk jek äär Sbõ sòkshko dre kjwara llëm dey ga pjlú, pjāy pjë bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁷ Bomi bokkwo, pjāy iche llëbo owa shāryë wleni ga shimi pjuse. Pjāy opzrëk jek äär Sbõ sòk no pjluyo ÿyado lishko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjāy pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁴⁸ Kjok eshko ga shtā kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.

⁴⁹ »Shji sjëng tjokshko ga shtirgöy dlungna go, an maling llëm wlo. Sbõ omshāryë bi kong eni wleni bakoe. Llëbo kjang ie ber bi kong, bi poshdungglo, shji ber pjlú jek këgong wlo.

⁵⁰ »Dlungna, e pjlúe. Gueniyo ga pjël ameshko ga iëy ber pjël ba shtoy iröng obi ga äe. Pjāy ber löng dlungna wleni. Pjāy ber löng wopjlú ëng tjok ÿyado» le.

10

Shji ëng rayë

¹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. Eshko ga nopga tōno ara Jesús shäng lishko obi. Sgara shäng oba ping sorë ga epga pina eshko eni bakoe.

² Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlik wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë ga pjlúre?» le.

³ Kuya ga tjël ba kong ga «¿Pjāy ichara Moisésdë llë shāryë?»

⁴ «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kijbokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara guing» le lok ba kong

⁵ Kuya ga tjël ba kong lok ga «Llëye kumi woydë llëme. Pjāy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjishko. ⁶ Gueniyo ga dāmārshko ga nopga shāryara Sbörë domer, walë.* ⁷ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni.† ⁸ Eni ga ber pjök ame, ber kjlaraso shara. ⁹ Tōna Sbörë ga e döy llëme» le.

¹⁰ Dōni ga Jesús opzrëno jek sòk u roshko, ga ba oppinggaga tjël ba kong ga «Tjlapga, ¿llëye lëp shäng yë, e llë loklo?»

¹¹ «Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shāryayde. ¹² Walë ba lanma rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shāryayde bakoe» le ba kong.

Llëbo shāryara Jesús dë pjlú, kjwozirga kong

¹³ Kjwozirga sòkoba jek Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo. Eni ga kjwozirga sògaga li wlōya Jesús oppinggagarë löng. ¹⁴ ÿya Jesús dë ga iirkono, tjël ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Èye ber kjwozirga jūni ga Sbõ ber ba pjluyo. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga èye Sbõ tjlökwo kjrë kjwozirwa dik llëm ga äär ber sòk Sbõ sòk no pjluyo ÿyado lishko llëme» le. ¹⁶ E irgo ga kjwozirga li kjrara ba wloshko, orkwo iono ba kjing go, ga tjlökwo lara beno pjlú ba kong.

Domer dbur ara kjlara

§ 9:45-46 Tek dënashko ga kijbokwo ère jyā shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjël ga «Pja opzrëk jek äär Sbõ sòkshko dre kjwara llëm dey ga pjlú, pja pjë bop dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. Kjok eshko ga shtā kjer llëm, ga iök sjer llëm bakoe.» * 10:6 Génesis 1.27.

† 10:7 Génesis 2.24.

17 Jesús opshik to jongya kjok shto oblë le shäng kjwlë ga domer tek zron jong, shrono shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «Tjläpğa no pingğa, pja pjluë. ¿Lläye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

18 «¿Tja pjluë lëp ega? Pjluë li, e Sbö eröe. 19 Kjok İlgwekklo tara Moisésdë li, e miydëp tjän. Shji no zrök İläme. Shji pë oma boy oblë tjok İläme. Shji İürkë İläme. Shji oblë jyöyotkë İläme. Shji oblë jyäpğwë İläme. Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwölö ara»¹⁸ le.

20 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläpğa no pingğa, tjlökwö lëp shäng kës li shäryër shäng enido tja tek dwlas lë obishko» le.

21 Eni ga domer li İya Jesúsde, ga woydara ara. Tjlä ba kong ga «Lläbo shäryorop kës li, e pjluë. Gueniyo İläbo beno kjrına obi. Pja nom bop İläbo tjeng kës li soynep pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja İläbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

22 Kuya ga beno shäng woydë ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjışko.

23 E irgo ga ba oppinggaga İya Jesúsde ga tjlä ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluë İyado İshko wlo ga kjange» le.

24 Kuya lok ga beno löng wotjlik arae.[§] Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjeyoga, ëye äär ber sök Sbö sök no pjluë İyado İshko wlo ga kjange. 25 Öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkö bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbö sök no pjluë İyado İshko wlo ga kjang anmoyö» le.

26 Kuya lok ga beno löng wotjlik ara jek këgong, ga tjlä lok ba kong ga «¿Enira ëye dardo?» le.

27 Kuya ga İya drëng, ga tjlä ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo İläye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le.

28 Eshko ga Pedro tjlä ba kong ga «Borwa İläbo tjeng kës li rayororwa beno pjir, tjawa jëk bop tjok wlo» le.

29 Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökwö ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjışko, İläm ga Sbö tjlökwö roy pjluë kjrına li kjışko ga 30 äska wlëya ara anmoyö. Kjok ëre kjing go ga wlëya İläye rayara li pjloglo sak dbäw (100) obi: u, pjeyoga, mekëga, wapga, kjok. Gueniyo ga kong İläbo tjwe owa bako, İywaba shjiktëng, ga bokrotkëba. Gueniyo İlono ga ber sök së İyado Sbö tjok.

31 »Gueniyo eerishko ga nopga tjwölö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwölö chira eshko. Ga eerishko ga nopga tjwölö chira wleniyo löng ara li, e ber löng tjwölö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjışko jek obi

32 Öötong dbar kjwara ga Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga jek löng wotjlik ara, ga oba jek löng ba tjok li kjok bangkjre ara. Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara Jesúsde jek dbosho, İän ba tjok, İläye wen ba kong li kjışko wlo. Eshko ga tjlä ba kong ga 33 «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go wloshko bakoe. Tja iche lok, zröya wlo, ga tja twe lok nopga judío İläm wleniyo kong. 34 Eshko ga tja joywe lok, tröng twe lok bor go, tja

† 10:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20. § 10:24 Eshko dbaryo ga oba wotjlik ga nopga dbur ara wleniyo tjwölö ara Sbö kong, nopga song wleniyo kjinmo İläba.

shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e llëbo rokono Jesús kong

³⁵ Eshko ga Zebedeo wappa ko Santiago, Juan, e tek shrono löng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, llëye rokerwa bop kong li shäryos borwa kong sira» le.

³⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye shäryër bomi kong ga pjlu?»

³⁷ «Pja ber sök no pjluvo, bop dbo kälä ikoba wëleshko ga tjawa iëp ber löng bop tjok, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik ga pjlu?»

³⁹ «Ëng» le lok ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlöe. ⁴⁰ Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlä, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlä, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

⁴¹ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono Santiago, Juan kong. ⁴² Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlë ba kong ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judio llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche parkë ara ba kong erä. ⁴³ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjwlo ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ⁴⁴ Ëye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlek shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ⁴⁵ No to ter kjok dogo dwayo ëre ëmdë ga shrono shäng kjok ëreshko, ëye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domer kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo poptara Jesúsde

⁴⁶ E irgo ga Jesús öötong shäng Jericó kjokyo, ba oppinggaga tjok. Ga opshino löng eshko dwayo ga nopga to jek ara ba tjok. Domer sök kjlara eshko kjok igö llëm wleniyo ko Bartimeo, e Timeo wa. E sök dbur rokë irbo li sor go.

⁴⁷ Kura ga «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba. Eni ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁸ Kuya löng lirë ga tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong» le lok ba kong, gueniyo ga kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁹ Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë löng li kong ga «Rokozë tek bor shwoy» le.

Ga nopga li tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Pja woydë llëme. Pja roke shäng» le.

⁵⁰ Kuya ga ba shwong kop lëkong kur may pjang ba kjing go li skwakza wles, ga dbura lono beno buk eshko. Ga kojono jekdo, jek öötong shäng Jesús shäng lishko.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga no pingga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja to ga bue. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Jekdo eshko ga beno shäng kjok ĩgö wěľě, ga to jek shäng Jesús tjok.

11

Jesús öötong opzřeno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos đlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga rokara do pjök, ² ga tjlě ba kong ga «Pjāy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklē wleniyo wlěmi sök kjro go kjlara wlěnggla, kjing go ěye opyoydē llēm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ěbo tjlě bomi kong ga “Ľshāryēmi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarē, ga iche tjwe maling iröng obi” lēmi ba kong eni» le.

⁴ Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng lara li wlēna sök kjro go, irbo sor go, u bäng jong kjwara zlong. Ga kōya löngshko ga ⁵ ĩya nopga tjeng eshko kjlōbōrē ga tjlě lok ba kong ga «ĽÖng kjwe komi llēno?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara, lara Jesúsdē ba kong sorē li eni.

Ga nopga tjeng eshko li tjlě lok ba kong ga «Jōĭö» le.

⁷ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lēkong li iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go, ga jeke.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lēkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bām go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go eni bakoe.* ⁹ Nopga jek löng ba bām go, nopga jek löng ba irgo, öö le lok ara. Tjlě ga «Kjwe pjlu jlōe.

Kjwe ichara Tjlapgarē shrono kjok ěreshko.

Kjwe kjimte Sbōrē.

¹⁰ Kjwe ber sök bi pjlujo, bi tjlapga tek dēnashko so David dik.

Kjwe kjimte Sbōrē.

Sbō sök kjok dogo, e pjlu jlōe» le.

¹¹ E irgo ga Jesús jek opzřeno Jerusalén kjokyo roshko, ga öötong shäng Sbō u zlong bäng. Eshko ga u li roina llaw pogoshko. Gueniyo öötong kjok sēng kuzong ga to jek Betania kjokyo iröng obi, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok.

Tjłokwo lara Jesúsdē beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹² Wěshko kjok shröng ga opshino to lok Betania kjokyo dwayoshko ga Jesús pjli ara. ¹³ Eshko ga ĩya pjola dwayo ga kjor jong kjlara korga tjok ko *higuera*. Eni ga jek äär shäng ba zlong, bo tjokde ĩya wlo, gueniyo jong bo dret, korga tjok erä, eshko dbaryo ga kjor li bo dbaryo äätē llēm obi kjışhko. ¹⁴ Eni ga tjlě kjor jong li kong ga «Ěye tjwe bop bo uē ame» le, ga tjłokwo lara li kura ba oppinggagarē lok pjire.

Llěbo soynegaga löng Sbō u zlong bäng li ichara Jesúsdē toe

¹⁵ E irgo ga Jesús jek opzřeno Jerusalén kjokyo, ga öötong shäng Sbō u zlong bäng ga nopga löng eshko llěbo soynek, llěbo tjwlēk li ichara opshik ey dwayo. Ba dbur bapkwō kjłopswozlong oba kong li poskara beno tjeng

* **11:8** Eshko dbaryo ga pjlujo opzřek jek kjok roshkoshko ga shāryēba ba kong eni.

töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹⁶ Eshko ga eye llëbo soynekko li sök tek kalëkong dwayo jek Sbö u roshko jer oplong pjlor kalëkong ga ä, slona Jesúsde kjishko. ¹⁷ Eni ga oba piya shäng ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo, tjëyoga uunkong kong.”† “Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”»‡ le.

¹⁸ Jesús tjlökwo li kura syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde go lirë, ga ña ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä. E kjishko ga Jesús bangkjre lok ara. Eni ga ëng töno ga tjlë lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjlu?» le lok eni.

¹⁹ Kjok sëng ga Jesús opshino jek Jerusalén kjokyo dwayo, ba oppinggaga tjok.

Shji syöshhtë Sbö kong sorë

²⁰ Wëshko kjok shröng ga jek löng kjor äyoshtara Jesúsde jong li soy obi. Eshko ga ña ga kjor li bë jong dogro, dano ba sleng dwayo äär jong ba dbo go. ²¹ Eni ga Pedro tjlë Jesús kong ga «¿Tjlapga no pingga, kjor äyoshtorop kjurgue dano beno jong dogro, İzong!» le.

²²⁻²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjäy mär Sbö go jlökoyo. Llëbo shärye Sbörë ga äe lëmi llëme. Eni ga lër bomi kong jlökoyo ga pjäy tjlë dlup kësbang ëre kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë bomi kong eni. ²⁴ Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlümi ga “Wlënor beno bor kong tjän” lëmi jlökoyo ga wlëmi.

²⁵⁻²⁶ »Pjäy löng syöshhtëshko ga llëbo owa shäryara oblërë bomi kong, e woyotjlümi wleni ga iozï ber tjwlö llëme. Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe» le. §

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²⁷ E irgo ga jek opzrëno Jerusalén kjokyo obi, ga öötong löng Sbö u zlong bäng. Eshko ga Jesús jëk shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésde li go, judio tjlapgaga kjok ilgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga ²⁸ tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

²⁹⁻³⁰ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë, no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

³¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjläkwo kjroromi llëm ega?” le bi kong. ³² Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga jlökoyo le nopga uunkongde. E kjishko ga e ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga nopga iirkë lok ara bi kong» le. ³³ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

12

Parkagaga owa

† 11:17 Isaías 56.7. ‡ 11:17 Jeremías 7.11. § 11:25-26 Tek dënahsko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Shäryëmi eni ga owa pjang bomi go li löya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. Gueniyo llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li ioromi beno tjwlö llëm wleni llëm ga owa pjang bomi go li löya bomi Datarë llëm bakoe.»

¹ Eshko ga Jesús tjlëno ba kong lok llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo bakoe. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjlëbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë.

² »Öötong kjillgwo bo kjozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong.

³ Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shakza lok pjä, ga shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go. ⁴ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga shpokza lok tjä tjä ba käshko, ga läywara lok owa. ⁵ E irgo ga ba parkaga ichara jek kjlara obi. Era zröra lok. E irgo ga ichara jek kjlëbö obi. Kjone kjone shpora lok, kjone kjone zröra lok.

⁶ »E irgo ga beno sök kjlaraso döe. Ba wa li e. E woyde ara wleniyo. E ichayde domer lirë shara. Wotjlik ga «Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok» le.

⁷ »Gueniyo ga öötong shäng eshko ga parkagaga kjok dagaga löng li tjlë lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ⁸ Eni ga shara lok, zröra lok, ga doyo dbura kjok li roy dwayo.

⁹ »¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lok ba kong wlo. ¹⁰⁻¹¹ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,
e iak beno buk bäm go,
beno tjwlö ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»*

¿E lomirë llëmdo?» le.

¹² Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya ba wloyoga löng lirë ga miydara ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara kjishko ga rayara lok toe.

Shji kä potjwlëk pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹³ E irgo ga woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok, ga rote lok e go wlo. Eni ga fariseoga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. ¹⁴ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlë beke. No tjlëshko ga tjlökwo kup llëm, tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlüre?» le.

¹⁵ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa, nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik. E kjishko ga tjlë ba kong lok ga «¿Tja tjlimi ega? Dburwa kä potjwlëkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ¹⁶ ga tek söra lok ba kong kjwara. İya ga tjlë ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

«Kjwe pjlü kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

¹⁷ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlü i li, e twozi ber pjlü kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. Kuya lok ga beno löng yëy le erä.

* 12:10-11 Salmo 118.22-23.

No woshrozlong dbaryo

¹⁸ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono long Jesus shwoy kjlobö ga tjle ba kong ga ¹⁹ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisesde beno pjang li tjle ga “Eye wolono, wapga beno ba boy tjok lleme ga shinmo kjarayo li orkwosmok ba boy beno sok li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”†

²⁰ »Pjara ga domerga long doglo kjak (7) epenga doe. Ba keguayo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno lleme. ²¹⁻²² Eni kuzong ga ba leng orkwosmono ba sya tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno lleme bakoe. Ba lemga orkwosmono ba sya tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok lleme. E irgo ga wale li to wolono bakoe. ²³ «Eni ga domerga doglo kjak (7) li orkwosmono uunkong wale li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga wale li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁴ «iPjaya diktong long jlöe! Sbö tjlokwo tak pjang li miydemi lleme, ba dbo kesbang li miydemi lleme bakoe. ²⁵ No woshrozlong dbaryoshko ga eye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber long Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ²⁶ Pjaya wotjlik ga no wolono ga woshre ame lemi. Gueniyo ga denashko ga kji sho pjé jong ri ri lishko ga lleme lara Sböre Moises kong li, e tara Moisesde beno pjang kjibokwo go. Tjle ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö.”‡ «E lomire llemdo? ²⁷ E shinmoga Sbö lleme. E nopga long se li Sbö. Pjaya diktong long jlöe» le ba kong.

Kjok llgwekklo tjwlo kesbangyo

²⁸ Eshko ga domer shang kjlara, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisesde li go. Jesus lano saduceoga tjok li kura, ga wotjlik ga Jesus omboryono beke le. Eni ga tjle ba kong ga «¿Kjok llgwekklo tjwlo kesbangyo li kjone dey?»

²⁹ «Tjlokwo tak pjang kjwara tjle ga “Israel tjeyoga, tja tjlokwo kuzia. Tjlapga, e bi Sbö, e kjaraso. ³⁰ Llebo woydepshko, llebo woyotjlipshko, llebo sharyepshko, pja sok se obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woydos jlökoyo iyado.”§ Kjok llgwekklo tjwlo kesbangyo li e. ³¹ Kjok llgwekklo kjrina obi tjwlo ara. Tjle ga “Pja opwoyde soré ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”* Kjok llgwekklo tak pjang tjwlo ara, kjing pjök ére kjinmo drete» le ba kong.

³² Kuya ga tjle ba kong ga «Tjlapga no pingga, eni jlöe. Sbö, e kjaraso, e pjlor kar go oblöyo dret, lep shang soré li eni. ³³ Ga llebo woydeyshko, llebo woyotjliyshko, llebo sharyeyshko ga woyde ga Sbö, e woydey jlökoyo iyado, e jlöe. Shji opwoyde soré ga woyde ga bi kjlara, e woydey eni bako, e jlö bakoe. Kjok llgwekklo kjing pjök ére tjwlo ara, ong lle, dli lle twey Sbö kong, suy ong sho sukklo kjing go wlo tjeng kes li kjinmo» le.

³⁴ Kuya ga wotjlik ga domer li tjle shang beye le. Eni ga tjle ba kong ga «Sbö ber bop pjluo wlo ga kjwe sira obi eroe» le. Eshko dbaryo jek lekong ga eye wokjang llebo jakroké ba kong wlo ame.

¿No pjluo iche le Sböre li, e?

³⁵ Ga Jesus sok oba ping Sbö u zlong bang wopro ga tjle oba kong ga «Tjlapga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisesde li go tjle lok ga “No pjluo iche le Sböre li, e David tjeyo tek ber ba irgo li” le. ¿Le lok eni ega? ³⁶ Pjara ga David go Sbö Seyashko ga no pjluo li kowara ba Tjlapgayo. Eshko ga David tjle ga

† 12:19 Deuteronomio 25.5-6.

‡ 12:26 Éxodo 3.6.

§ 12:30 Deuteronomio 6.4-5.

* 12:31

Levítico 19.18.

»“Tjlapga tjlēno bor Tjlapgayo kong ga
 ‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo kēlēkong,
 äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
 eshko ga twēr ber bop kong ichēp wlo” le.†

³⁷ ¿Eni ga no pjluoy li kowara Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjēyo tek ber ba irgo li sorē?» le.‡ Llēye le Jesúsdē shäng li, e kukoba ga beno löng woowa llēme.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go wlonā Jesúsdē

³⁸ Ga Jesús sök oba ping obi ga tjlē ba kong ga «¡Pjây sjêk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē go li tjok! Jêk löng doyono shwong kur may, tjwlo ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjreba llēbo soynezlóng shtoyo. ³⁹ Judíoga syō uyo roshko ga woyde lok ga löng sökklo pjlu goshko. Oba tön, iëshko ga woyde lok eni bakoe. ⁴⁰ Gueniyo syāpga llēbo döya lok ba shjiryō. E irgo ga syōshité wop ara, “Nopga kjwera pjluē” lēba wlo le. E kjishko ga epga shdüya Sbörē ara anmoyō, oblē kjinmo» le.

Syā kjlara dburwa twono Sbō kong

⁴¹ E irgo ga Jesús sök Sbō u zlong bäng ga dbur bapkwō jong soy ba bokshto kjwara, ga İya sök ga oba tjwe dbur iē jong ba bapkwō li roy. Ga nopga dbur ara wleniyo omiē jong bayo arae. ⁴² E irgo ga syā song wleniyo shrono shäng kjlara eshko, ga dburwa iara kwō pjōkdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlo chira anmoyō wleniyo. ⁴³⁻⁴⁴ İya Jesúsdē ga ba oppinggaga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlē ba kong ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlōe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syā song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llēbowa tjwlekklo. Eni êmdē ga twara Sbō kong drete. E kjishko ga lēr bomi kong jlōkoyo ga syā kjwe, dburwa iara sira tjwlo llēm wleni jlōe. Gueniyo Sbō kong ga tjwlo ara, llamo omiono lok kēs wle kjinmo» le.

13

«Sbō u pjir ber drete» lara Jesúsdē

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbō u jong lishko dwayo, ba oppinggaga tjok. Eshko ga kjlara tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbō u ère akyo lok kēsēse. U lok ère wolēso İzong» le.

² Kuya ga tjlē ba kong ga «¿U lok kēsēs ère İp shängde? Llono ga èreshko akkwō êmdē ber tjeng èng kjing go kwara llēme. Llēbo tjeng kēs ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyāglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyo, Sbō u jong li bokshto, ga Jesús sirkeno sök eshko. Eshko ga Pedro, Santiago, Juan, Andrés, e tek shrono löng ba zlong bäng, tjlē lok ba kong dboshko wlo. Tjlē ga ⁴ «¿Llēye lēp shäng li, e shäryē llono? ¿E shäryē dörō li jyāglo wen llē?»

⁵ «Pjây sjêk, pjây jyāpgwēba llēm wlo. ⁶ Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlē ga “No pjluoy ichara Sbörē shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyāpgwe lok ara.

⁷ »Roy kumi ga oba èngkjwē kjok shto oblē oblē arashko ga llēye bangkjreimi llēme. E shäryē eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätē llēm obi.

† 12:36 Salmo 110.1. ‡ 12:37 Eshko dbaryo ga èye, nopga mite ba dorko kowe tjlapga llēme.

⁸ Tjēyoga oblē oblē ēngkjwē lok ēng tjok. Nopga kjok shto oblē oblē so ēngkjwē lok ēng tjok bakoe. Kjok shto oblē oblē goshko ga yo tjwe ara, pjli tjwe ara bakoe. Gueniyo llēbo wen tjwe owa anmoyō li soye llēbo kēs ēre go kjwlē jā.

⁹ »Eshko ga pjāy sjēke. Pjāy twēba kjok llgwegaga kong, pjāy shpoya lok no shpokklo go judiōga syō uyo roshko wlo. Bor kjīshko ga pjāy iche lok āār lōng no ichagaga boksho, pjlupga kēsēs boksho bakoe. Eshko ga llēbo īnōmi, kuromi li roy lēmi ba kong, miyde lok wlo. ¹⁰ Kjok pjitē llēm obishko ga Sbō tjlōkwo roy pjlū āār tjēyo kjrina kjrina kong, kukoba wlo. ¹¹ Ga pjāy shakoba, sōkoba āār lōng tjlapgaga kēsēs boksho ga pjāy woydē llēm, “Llēye lēr” lēmi llēme. Eshko ga pjāy tjlēshko ga tjlōkwo twe Sbōrē bomi kong, lēmi wlo. E kjīshko ga pjāy woydē llēme. Eshko ga pjāy li tjlēkdo llēme. Sbō Sēya li tjlēkdo bomi kjīshko.

¹² »Nopga epenga dō ēng twē tjlapgaga kong, zrōya lok wlo. Dataga, e ba wapga twē eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekē kong ga twe tjlapgaga kong, zrōya wlo. ¹³ Pjāy īywa nopga uunkongdē shjiktēng bor kjīshko. Gueniyo ga ēye mār bor go āār jong ba dbo go ga era dār ber shāng pjlū īyado.

¹⁴ »Llēbo lēr bomi kong miydēmi wlo. Llono ga llēbo wen owa anmoyō Sbō shto zrek li roshko. E kjīshko ga shto li ber zrekteng ame, ga ēye āār eshko ame bakoe. Jekdo eshko ga pjāy lōng Judea kjokyo ga pjāy tōkzong jem dlup lēkong; ¹⁵ pjāy lōng bomi u dbo kjīng sdok li kjing go ga pjāy tōkzong jek maling, pjāy opzrēk jek bomi u roshko llēbo kjrē llēme; ¹⁶ pjāy lōng bomi kjokshko ga pjāy jek bomi ushko irōng bomi shwong kop lēkong kjrē llēme. ¹⁷ E dbaryo ga walēga lōng kjlaraso llēm, e song jlōe. Walēga kjwozirwa tjeng nā iē, e song jlō bakoe. ¹⁸ Rokozī Sbō kong ga pjāy tōk eni kjok owa dbaryo llēme. ¹⁹ E dbaryo ga llēbo wen nopga kong owa anmoyō. Llēbo eni, e ikdaba tek kjok shāryara Sbōrē dāmārshko dwayo llēm, ga wen e kjoyo ame. ²⁰ Llēbo owa ēre ie Sbōrē ber dbar ara llēm, ba nopga kjrara li woyde ara kjīshko. Eni llēm kjwe ga ēye dār ber sōk sē kjlara llēme.

²¹ »Eshko dbaryo ga no tjwe shāng tjlē ga “iNo pjluyo ichara Sbōrē li shāng na īzā!” le, llēm ga tjlē ga “iShāng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlō lēmi llēme. ²² Eshko ga nopga ara to lōng tjlē ga “No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja” le. “Tja Sbō tjlōkwo laga kjok ēre so” le. Gueniyo epga ichaga Sbōrē llēme. Llēbo īydā llēm wleniyo shārye lok ara. Llēbo jyāglo shārye lok oblē oblē bakoe. Shārye lok eni, oba ara jyāpgwe wlo, Sbō nopga kjrara li ēmdē jyāpgwe wlo le, gueniyo epga jyāpgwe ga āe. ²³ iEshko ga pjāy sjēke! Llēye wen eshko li loror bomi kong pjir tjan.

No to tjer kjok dogo dwayo li tjwe irōng obi dbaryo

²⁴ »Llēbo owa ēre dbaryo irgo ga
»“Dlo ber pjang yēt,
ga mok kālā tē ame.
²⁵ Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
ga kjopkwo ber dete erā.”

²⁶ »Eshko ga īkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ēre ter tjwe pjāng sho roy, ga bor dbo kālā īkoba wēlēe. ²⁷ Bor parkagaga kjok dogo so ichēr bor nopga kjrara li wlo kjrē lok kjok kjwang jīkong, kjok pjir āār kjone ga eshko, kjopkwo pjir āār kjone ga eshko bako, epga tōya wlo.

²⁸ »Tja kuzīa. Pjāy pin, kjor ko *higuera* li go. Kjor kowo wen mite, korga wen tjalēshko ga miydēmi e go ga lushko dbaryo āātoe. ²⁹ Eni ga llēbo kēs

ëre shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto eni bakoe. ³⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³¹ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang ïyado.

³² »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommydë llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data Sbörë eröe. ³³ E kjïshko ga koshëmi löng sjëk ïyado, e dbaryo wen äär llono miydëmi llëm kjïshko. ³⁴ Tjllökwo lër bomi kong llëbo jyäglo go, shäryëmi eni wlo. Domer shäng kjlara u sogo. To opshik jek kjok shto oblë wlo ga ba parkagaga ie ber löng ba u li dë. Kjlara kjlara kong pak twe ber oblë oblëe. Ga tjllë u bäng daga li kong ga «iPja shäng sjëke!» le. ³⁵ Eni ga u sogo tjwe iröng llono miydëmi llëm, kjok ro zar kjwlëre, kjok rongde, kjörkë kjlunshkore, de kjok shräntore. E kjïshko ga pjây löng sjëk ïyado. ³⁶ U sogo li tjwe maling wleni ga woyde ga pjây wlëya löng pë wleni llëme. ³⁷ Llëye lër bomi kong li, e lër nopga uunkong kong, «iPjây löng sjëke!» le ba kong.

14

«¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu?» lara ba wloyogare

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo kjwe dbar pjök obi. Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tönö lok, ga tjllëno lok ëng kong ga «¿Jesus, e shay, zröy wlo sorë ga pjlu? Shay wlo ga jyöyotkëy. ² Gueniyo dbar shrëzlong dbaryo llëme. Llëm ga oba ara ga wlikëba äe» le.

Walë kjlara, poshtikklo tjwlo ara wleniyo tyara Jesus dlu kjing go

³ Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dënashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do jikong, gueniyo poptonoe. Jesús sök Simón ushkoshko ga walë shrono shäng kjlara, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlo ara shäryak akkwo ko *alabastro*^{*} go, roshko poshtikklo lö pjllëbë tjwlo ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga ba bakpwo li dlora, ga poshtikklo li tyara ba dlu kjing go. ⁴ İya no kjone kjone tjeng eshko lirë ga iirkë jong, tjllë lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁵ Soynena kjwe ga dburyo shaya bayo domer parkë dbargwo sak dbaw pjloglo mya (300) äska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. Ga walë li wlona lok ara.

⁶ Eni ga Jesús tjllë ba kong ga «iWëyë! ¿Walë kjwe läywëmi kjweni egaro? Llëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ⁷ Oba song wleniyo löng bomi tjok ïyado, ga kjimtëmi, woydëmi llono ga eshko. Gueniyo tjara ber shäng bomi tjok ïyado llëme. ⁸ Llëye shärye bor kong ga pjlu li, e shäryayde bor kong. Poshtikklo li tyara bor doyo go, ëre bor poshäryayde, tja iëba ber buk sakshko wlo. ⁹ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjllökwo roy pjlu lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshreba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesus twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

* 14:3 Alabastro, e ak pjlublün wleni, ga poshtikklo bakpwo shäryëba e go.

¹⁰ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga ik, Jesús soyneya, twe ba kong lok wlo le. ¹¹ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlä lok ba kong jlökoyo ga «Enira pja potjwlänwä» le.

Eshko jek lëkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjlu?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

¹² E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlëp ushko so llgwoklë zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. Eshko ga ba oppinggaga tjlä ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo shäryërwa kjone ga pjlu?» le.

¹³ Kuya ga tjlä ba oppinggaga do pjök kong ga «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlëmi shäng kjlara, di bapkwö sök jong kjwara, roshko di. Pjäy jek ba irgo. ¹⁴ İmi ga opzrëk jek u roy ga pjäy tjlä u sogo kong ga «Tjlapga no pingga tjlä ga ¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uër bor oppinggaga tjok li kjëryö kjone?» le» lëmi ba kong eni. ¹⁵ Eni ga pjäy kong, kjër pïya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryëmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le.

¹⁶ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng u lok arashko ga llëye lara Jesúsdë ba kong li wlëna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁷ Öötong kjok shkë ga Jesús öötong shäng eshko, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjök. ¹⁸ Löng ië wopro ga Jesús tjlä ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy löng ië bor tjok kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

¹⁹ Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlä Jesús kong ga «¿Tja llëm llëmdo?» le.

²⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjäy doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara. Eye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjir pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynege li e. ²¹ No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynege, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlu ba kong dey» le.

²² Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsdë kjwara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlä ba kong lok ga «Kjrozï, ëre bor sho wleni» le.

²³ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga iara lok sira sira uunkong. ²⁴ Ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ëre bor srëng wleni. E go ga tjlokwo twara Sbörë, beno İyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. ²⁵ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä. Eshko ga iër obi» le.

«Pjäy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

²⁶ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyö. ²⁷ Öötong löng eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjlokwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,

ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga pjây tjeng uunkong ère, tja rayëmi pjire. ²⁸ Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjây koshër shäng eshko» le.

²⁹ Kuya Pedrorë ga tjëlë ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³¹ Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omfono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshono Getsemaní kjokyo

³² E irgo ga jek öötong löng Getsemaní kjokyo. Eshko ga Jesús tjëlë ba oppinggaga kong ga «Tja to syöshtë Sbö kong wopro ga pjây wlar ber tjeng na» le.

³³ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara ba pjlushko. ³⁴ Ga tjëlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjlushko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjây ber tjeng na, ga pjây sjëke» le.

³⁵ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tonö sök, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara Sbö kong ga llëbo wen owa ba kong llëm wlo. ³⁶ Tjëlë ga «Abba,‡ Data, llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë. Rokër bop kong sira ga llëbo wen owa döro li, e tjeve bor kong llëm kjwe dey. Woydër eni, gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë» le.

³⁷ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjëlë Pedro kong ga «Simón, ¿pja buk përe? ¿Pja sök së wop sira ga äre?» le. ³⁸ Ga tjëlë mya jikong li kong ga «Pjây pë llëm, pjây syöshtos dey. Eni ga pjây tjliya Äreshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryëmi llëm wlo. Pjây llëbo pjlu shäryë woydë jlö, gueniyo pjây womae» le.

³⁹ E irgo ga jek syöshtë obi. Ga tjëlëno jek obi, lara bäm go sorë li eni. ⁴⁰ Syöshtono pjir ga tek shrono shäng iröng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko, ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywörë kjishko. Eni ga to dboryara lok llëme.

⁴¹ E irgo go ga öör pjlara obi. Shrono shäng iröng pjloglo mya go ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjây löng pë, woshtë obire? ¡Kjweni ga bue! No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo öötonge. Ízã. ⁴² Bor soynega kjwe tek shäng tjän. Pjây kojözong. Shji to ëng dowlëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴³ Jesús tjëlëydë pjité llëm obishko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e shrono shäng eshko. Nopga shrono löng träk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko dröng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyorë. ⁴⁴ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjän, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjëlëno ba

† 14:27 Zacarías 13.7. ‡ 14:36 Arameo tjlökwö abba, e datawa loklo.

kong ga «İmi ga ěye lō shir[§] ga domer li e. E shami, ga sömi, dēmi yōtso» lara eni.

⁴⁵ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga «İMiga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lō shira. ⁴⁶ Eni ga shakza lok pjā erä.

⁴⁷ Eshko ga nopga löng Jesús zlong bäng kjlara dröng shino kjwangna, ga syōshtaga kēsbangyo li parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk tōshko erä.

⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlē nopga li kong ga «İPjāy tjwe bor shak dröng tjok, wlēng no shpokklo tjok kjweni ega? İTja shamishko ga tja ěngkjwē bomi tjok lēmiro?

⁴⁹ Tja öör shäng oba ping ara, Sbō u zlong bäng, pjāy löng lishko. İTja sharomi eshko llēm egaro? Gueniyo ěre shāryē jūni, Sbō tjlōkwo tak pjang li ber jlōkoyo wlo» le.

⁵⁰ Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo. ⁵¹ Eshko ga dwlas jek shäng kjlara ba irgo, taywono kjingoklo pjublún wleniyo go döe. İya nopga jek tjeng Jesús söga lirē ga shakza lok pjā le, ⁵² miga shara lok uriso, beno löng ba shwong li shayde erä. Eni ga opdōno jek wles, ba shwong lira beno tjeng nopga li wloshko erä. Ey ga töktong jek shäng kjlop drete.

Jesús söra ba öötong shäng Judío Kajok İlgwegaga Kēsksēyo bokshto

⁵³⁻⁵⁴ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syōshtaga kēsbangyo sök lishko. Pedro jek shäng kã kjwaraso kã kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrēno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, Sbō u dagaga löng li tjok.

Syōshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésdē li go, e tōno tjeng uunkong u li roshko tjan.

⁵⁵⁻⁵⁶ Syōshtaga kägäyoga, Judío Kajok İlgwegaga Kēsksēyo uunkong, Jesús zröya lok woydē. E kjishko ga nopga rokara ara tōno tjeng lishko, Jesús rotē wlo.

Eshko ga nopga kojono ara, Jesús rotē wlo, gueniyo ba jyōyotkayde lok eröe. Kjlara kjlara tjlēno oblē oblē erä. E kjishko ga Jesús rotoklo wlo wlēna lok llēme.

⁵⁷ E irgo ga domerga kojono oblē, ga Jesús jyōyotkara jek obi. Tjlē ga ⁵⁸ «Kjwe kurorwa, tjlē ga “Sbō u ěre shāryak norē, e shdör dret, ga äar dbargwo mya ga shāryēr kjwara obi shāryak norē llēme” le eni» le. ⁵⁹ Gueniyo epga tjlēno bek llēm, tjlēno lok oblē oblē erä.

⁶⁰ Eni ga syōshtaga kēsbangyo li kojono nopga tōno tjeng li bokshto, ga tjlē Jesús kong ga «Pja rote löng ara. İDboryēp llēmde?» le. ⁶¹ Kuya ga beno shäng kjinge. Dboryara llēme. Eni ga syōshtaga kēsbangyo li tjlē ba kong ga «İNo pjlyuo ichara Sbörē shrono shäng li, e pjare? İSbō poshrēwa li, pja ba Ware?» le.

⁶² Kuya ga tjlē ga «Ĕng, e tja. Sbō, llēye shārye woydē li shārye ga pjluē. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ěre İmi sök ba orkwo kēlēkong, tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrēko bakoe» le.

⁶³ Kuya syōshtaga kēsbangyo lirē ga ba shwong dwlēkza tjā tjā iirdē. Tjlē ga «İRotaga wlēy obi llēno? ⁶⁴ İDomer kjwe shäng Sbō lāywē owa, ber tjwlō llēm wlo le! E kurumi pjir tjan. İKumi ga sorē?» le.

Kuya nopga tōno tjeng uunkong lirē ga tjlē ga «İKjwe zrökkol!» le.

⁶⁵ Eshko ga kjone kjone, Jesús go tröng twara lok, bokkwo go shwomzrēng kjrochara lok tuke. Eni ga yokza lok pjök pjök, ga tjlē ba kong ga «Pja yoga ěrē los borwa kong» le. E irgo ga Sbō u dagaga omsōno, ga shpokza lok pjök pjök erä.

§ 14:44 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁶ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako. Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. ⁶⁷ İya ga Pedro sök iökkok. Ga İya yötso robyë wëleshko ga tjlë ba kong ga «¿Nopga jëk löng Jesús, Nazaret so tjok li kjlarayo pja llëmdo?»

⁶⁸ «İjyö! E ë miydër llëme. Llëye lëp shäng li miydër llëm bakoe» le ba kong. Ga jek öötong shäng kjër pjlor kalëkong. Eshko ga kjörkö sök kjwara, ga kjluno pjlara.

⁶⁹ Eshko ga İya kjoglo lirë jek obi ga tjlë nopga tjeng li kong ga «Kjwe ëmdë ga ba kjlarayo» le.

⁷⁰ Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «İjyö!» le obi.

E irgo ga nopga tjeng eshko li tjlë ba kong ga «¿Pja Galilea so llëmdo? E kjishko ga miydërwa pjlu ga pja ba kjlarayo» le.

⁷¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «İjyö! Lër bomi kong jlökoyo ga domer lëmi löng li, e ë miydër llëme. Eni llëm ga rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

⁷² Jekdo eshko ga kjörkö li kjluno jek pjlara obi, öötong pjloglo pjök. Eshko ga woyshre Pedrorë kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö kjluntë pjloglo pjök llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjan» lara. Eni ga woroyë ga ä, ga slatonge.

15

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e tönö lok Judío Kjok llgwegaga Këskësyö uunkong tjok, llëye shärye lok Jesús tjok li llgweya lok ba tjok wlo. Lanyotkara lok pjir ga Jesús orkwo pjirira, ga söra, twara Pilato kong.

² Öötong löng ba bokshto ga Pilato tjlë Jesús kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

³ Eshko ga Jesús rotara syöshtaga kägäyogarë, llëbo ara kjishko. ⁴ E kjishko ga Pilato tjlë Jesús kong ga «Tja kuzong. Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmdo?» le.

⁵ Gueniyo dboryara llëme. E kjishko ga woyotjlİya Pilatorë beno sök arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

⁶ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Rokëba ba kong ë ga e rayayde. ⁷ Eshko ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko kjlara ko Barrabás. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga ëng tönö oblë tjok kjlëbö, ga ëngkjwono lok pjlu li nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko, no zröga oblë li tjok. ⁸ Eni ga nopga shrono löng ara ga tjlë Pilato kong ga «Rokërwa bop kong sira ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li rayos kjlara borwa kong, shäryëp enido sorë ga eni» le.

⁹ Kuya ga tjlë nopga li kong ga «¿Woydëmi ga judío pjluyo lëmi li dötë bomi kongde?» le. ¹⁰ Miydara pjlu ga Jesús woydëba ara kjishko ga ymoyotke syöshtaga kägäyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjishko. ¹¹ Gueniyo ga nopga tjeng eshko li poshduna syöshtaga kägäyogarë arae. Tjlë lok ba kong ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey» le ba kong. Ga rokara lok eni.

¹² Eni ga Pilato tjlē nopga li kong ga «¿Eni ga llēye woydēmi ga shāryēr judío pjluyo lēmi li kong?» le.

¹³ Kuya lok ga tjlēno dbo go, tjlē ga «¿Zrōs pjang kjlōs go!»

¹⁴ «¿Llē kjīy? Llēbo owa shāryara li lozī bor kong» le ba kong.

Gueniyo ga nopga öö le, tjlē jek obi ga «¿Zrōs pjang kjlōs go!» le.

¹⁵ Eni ga woydara Pilatorē ga nopga ber löng wopjlu ba tjok wlo kuzong ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara éngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zrōya lok pjang kjlōs go wlo bakoe.

¹⁶ Eni ga söra lok öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowēba *pretorio*. Ga éngkjwagaga tōno tjeng uunkong eshko. ¹⁷ Eshko ga kong shwong wlēna lok kara pjlupga shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. Ga shkō sho ywara lok kjrina, beno pjlū dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu go. ¹⁸ Eni ga tjlē lok dbo go ga «¿Judío pjluyo, pja pjlū, pja tjwlō arae!» le lok ba kong, joywe lok wlo. ¹⁹ Eshko ga shpokza lok ara kjorkung go ba kāshko, go tröng tjwara lok bakoe. E irgo ga kjök tonu ba zlong bäng, poshrēya löng wleni, migā ba joywayde lok erä.

²⁰ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go ko dingding shwēshwē li skwara lok, ga ba shwong baīya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zrōya lok pjang kjlōs go wlo.

Jesús zrōraba pjang kjlōs go

²¹ Jek löng irbo bäng go ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. E wapga domerga do pjök ko Alejandro, Rufo. Simón li tek shäng kjloy dwayoshko ga īya éngkjwagaga jek löng lirē ga ichara lok dbo go Jesús kjlōs li sök.

²² Ga Jesús söra lok jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kā Dboglo dlupyo» loklo.) ²³ Eshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara ropsrāra lok dwlo lö pjlēblē* tjok. Ga pina lok Jesús kong ie wlo, gueniyo iara llēme.

²⁴⁻²⁶ Öötong dlo wenzong ga löra lok pjang kjlōs go. Ga Jesús lök pjang lishko, kjibokwo iak pjang kwara, e zrōya lok llē kjīy miydēba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlē ga «Domer ēre, e judío pjluyo.» E irgo ga éngkjwagaga tjeng li tjōto lok llēbo jyāglo go, Jesús shwong li ber ē kong īya lok wlo.†

²⁷⁻²⁸ Jesús löra lokshko ga lügwanga löra lok do pjök lok kjlōs go bakoe. Kjlara pjang or kēlē, kjlara pjang or milē, kjlōsyo dboy dboye.‡

²⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li kā wikza tjā tjā, joywe lok wlo. Ga lāywe löng owa bakoe. Tjlē ga «¿Pja Sbō u shdök ber dret, ga äar dbargwo mya ga shāryēp ber ba shtoshko iröng obi lorop ga pja oto? ³⁰ Pja opdōs om go, pja ter oplōs tōshko kjlōs kjwe go dwayo» le ba kong eni.

³¹ Syōshtaga kägāyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e omlāywono lok eni bakoe. Tjlē lok éng kong ga «Oba oblēra dōra, gueniyo opdök om go ga äe. ³² No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, Israel tjēyo pjluyo li, e pjang om go. Tjawa mär ba go wlo ga woyde ga oplong om go jer tōshko kjlōs kjwe go dwayo. Eni ga īnwa, ga jlōe lērwa bakoe» le. Nopga do pjök lök lok kjlōs go Jesús pjlor kar kar ēmdē ga omlāywē lok eni bakoe.

* **15:23** Dwlo lö pjlēblē le li, e twaraba nopga lök lok kjlōs go li kong, bang kuga ara llēm wlo.

† **15:24-26** Löyde lok pjang kjlōs go llēm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. ‡ **15:27-28** Tek dēnashko ga kjibokwo ēre jya shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Kjlara pjang or kēlēkong, kjlara pjang or milēkong, kjlōsyo dboy dboye. “Domer kjwe llēbo owa shāryaga” laraba ara.»

Jesús wolono pjang kjlös go

³³ Öötong dlo dluw ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yēt erä. Beno eni äär jong dlo pjö lē wleni. ³⁴ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «*Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

³⁵ Kuya nopga tjeng eshko lirē ga tjlä ēng kong ga «Kjwe kuzong. Sbö tjläkwo laga tek dēnashko so Elías, e rokayde pjang» le. ³⁶ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llēbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona, shuya Jesúsdē wlo. E irgo ga tjlä nopga tjeng eshko li kong ga «Wēyē. Elías tjwe ba long kjlös kjwe go dwayore iy» le.

³⁷ E irgo ga ay le Jesúsdē dbo go, ga wolonoe. ³⁸ Sbö u roshko ga shwong kēsbang iak pjang eshko li dwlētong aas ter kjomo dwayo äär jong tōshko, beno kjring pjök.

³⁹ Jesús lök pjang kjlös go li bokshto ga ēngkjwagaga löng li kägäyo shäng eshko. Jesús wolono sorē li iya ga tjlä ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlō» le.

⁴⁰⁻⁴¹ Eshko ga walēga tjeng kjlöbö, kjupäshko ga öötong löng Jerusalén kjokyo Jesús tjök. Eshko ga llēye shäryēba Jesús kong li iya tjeng pjola sit. E tjreko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara ko Salomé, kjlara ko María. María li, e Santiago mite li mekē, José mekē bakoe. Jesús jök shäng Galilea kjokyo obishko ga epga jēktong löng ba tjök, ga kjimtara lok dāwe. Walēga oblē omshäryono eni eshko bako, ga to tek ba tjök, shrono löng Jerusalén kjokyo bebi.

Jesús doyo jnena Joséré

⁴² Jesús wolono lishko ga poshäryozlong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozlong dbaryo li dloyo ääto, kjok sēng tjän. ⁴³ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so, Judío Kjok llgwegaga Kēskēsyo kjlarayo, tjwöl ara wleniyo. Sbö ber no pjluoy dbaryo li koshe sök bakoe. E opyono wokjang, jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo.

⁴⁴ Kuya Pilatorē ga beno sök wotjlik ga Jesús, e wolono maling jlōre le. Eni ga ēngkjwaga kägäyo li rokara tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga «¿Jesús wolono tjände?»

⁴⁵ «Ēng, wolono tjän» le ba kong. Eni ga José ichara Pilatorē Jesús doyo pjang li kjrē, jneya buk sakshko wlo.

⁴⁶ Eni ga José shwong tjwölēno kara ko pjublún, pjlu wleniyo, ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter tōshko, popgara shwong li go, ga söra jek öötong sakshko. Eshko ga iara pjlebgo kak jong guēmkwota roshko, ga ak kēsbang dira beno jong ba u bäng bäng go, bängzaya wlo.

⁴⁷ María Magdala so, María José mekē, Jesús doyo li iak buk kjone, e iya beno löng eshko.

16

Jesús woshrono iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo pjitong, öötong kjok shkē ga walēga doglo mya ko María Magdala so, María Santiago mekē, Salomé, poshtikklo lö pjlebē tjwölēna lok Jesús doyo li poshtiya lok wlo le. ² Wēshko kjok shröng sondēshko ga jek

lok jongya jong sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. ³ Jek löng irboshko ga tjlê lok ëng kong ga «¿Ak jong ba sak bängzakklo li kjaga ërë bi kong dani?» le. ⁴ Öötong löng eshko ga ak kësbang li wlëna lok dik beno jong pjläbgwo li sor go.

⁵ Eni ga opzrëno jek pjläbgwo li roy, ga İya or këlëkong ga domer sök kjlara mite jä, shwong ko pjublún, kur maye. Ga beno löng sëya llëme.

⁶ Eshko ga domer sök eshko li tjlê ba kong lok ga «İlëye bangkjrëmi llëme. Jesús, Nazaret so li zrëraba pjang kjlös go, ga wolonoe. Pjäy tek löng ëre ba doyo wlëga. Gueniyo buk na llëme. İE woshrono iröng obi! İlak buk li shtoyo kjwe İzİa! İBukde İzİa! ⁷ İnomi ga pjäy nom tjlê Pedro, Jesús oppinggaga llamo li kong ga “Jesús jek Galilea kjokyo bomi bäm go. İmi eshko, lara bomi kong sorë li eni” lëmi ba kong eni» le.

⁸ Eshko ga sëya llëm kjışhko ga walëga töktong to lok ey dwayo, jek zron jonge. Llëye İna li bangkjrara lok ara kuzong ga llëye lara ë kong llëme.

*Jesús weno María Magdala so kong**

⁹ Jesús woshrono iröng obi li, e dbaryo sondë. E dbaryo kjok shröng ga Jesús weno shäng María Magdala so kong bäm go. Walë, e dënashko ga goshko Ä sëya doglo kjäk (7), ga ichara Jesúsdë to drete. ¹⁰⁻¹¹ Jesús weno ba kong irgo ga walë li jek öötong shäng nopga jëktong Jesús tjok löng lishko, ga wlëya ga löng woydë, slar ara. Eshko ga tjlê ba kong ga «İJesús woshrono shäng së obi, ga oppino shäng bor kong!» le. Gueniyo kuya lok ga tjlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹² E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jëk löng irbo bäng goshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Dämär ga Jesús weno María Magdala so kong sorë ga weno shäng ba kong lok e kjoyo llëm, İya lok ga oblë shara. ¹³ Jesús weno ba kong irgo ga jek iröng ba pjeyoga llamo löng lishko. Öötong löng eshko ga llëye İna li lara lok ba kong pjire. Gueniyo kuya lok ga tjlökwo kjre lok llëme.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁴ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löng İeshko ga Jesús weno shäng ba kong eshko. Ga epga wlona ara. Epga mär ba go jläkoyo llëme. E İnaba shäng së li roy kura, gueniyo jlä lara lok llëm bakoe. Epga wlona ara e kjışhko. ¹⁵ E irgo ga tjlê ba kong lok ga «Pjäy jongya kjok kjwang jikong, ga Sbö tjlökwo roy pjlä lëmi nopga uunkong kong. ¹⁶ Èye tjlökwo pjlä li kjrono, ga wono jer di roshko ga döya Sbörë. Gueniyo èye omkjrono llëm ga e shdungko. ¹⁷ Tjlökwo pjlä kjraga li kong ga dbo twe Sbörë, ga llëbo jyäglo shärye eni: Ä sëyaga iche oba goshko dwayo bor ko go; tjlê tjlökwo tjaglën; ¹⁸ dgur shaya or goshko, dwlo bi zrökklo İeshko ga llëye shärye ba kong llëme; orkwo ie swlopga kjing goshko ga poptë eshko bakoe» le.

Jesús to jem kjok dogo

¹⁹ Tjlapga Jesús tjlëno ba kong pjir ga söra Sbörë to jem kjok dogo, ga öötong sirkeno beno sök ba orkwo këlëkong. ²⁰ E irgo ga Jesús oppinggaga jëktong to kjok shto oblë oblë, Sbö tjlökwo roy pjlä lë oba kong. Jek löng lishko ga kjimte Tjlapga Jesúsdë arae. Ga dbo twara ba kong, llëbo jyäglo shärye lok ara wlo, tjlökwo le lok li, e jläe woyotjläkoba wlo.

* **16:8** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Marcos 16.9-20 wen pjang kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

Evangelio según Lucas Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Lucasdë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga Lucas, e judío llëm wleniyo. E jëktong shäng parkë ba kjlara Pablo tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë'li eni. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwłõ ara wleniyo bakoe.

Kjibokwo ère tara Lucasdë ba kjlara Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlú wlo. Jesús öör kjok ère kjing go judioga döga, nopga judío llëm wleniyo döga, e tara ba kong. E öör, Data Sbõ'li miyde nopga uunkongdë wlo, e tara ba kong bakoe.

1-4 Miga, Tjlapga Teófilo.

llëbo shãryara Sbõrë bi tjrëko'li, e tër bop kong, miydëp wlo. Tja omĩno llëm, gueniyo nopga omĩno ara ba bokkwo go, ba soyožlong tek lëkong. Epga beno lōng ba roy laga. Ga roy'le lok li kuya lok ga kjone kjone tjłë ga «E jyã tÿe, llëye İnaba li ber wëłë wlo» le. Ga jyã tara lok beno bi kong. Ba jyã tagaga li kjłöböso, ga tjłökwō tara lok'li beno bi kong kjibokwo oblë oblë go. Tjara omtë eni bakoe. Jesús roy kurorshko ga tja wotjlıno ga «¿E sorëro?» loror, «Tja omkjakrokë ba miydagaga kong» loror bakoe. Ga kjakrokror shäng yõtso, eerı ga öötong luyo kop arae. E kjışhko ga tja wotjlıno ga e jyã tër ber bop kong beke. Miydëp e go wlo ga llëbo pinaba bop kong'li, e jłöe.

«Chida buk döro kjlara ko Juan» le Tjlapga parkaga kjok dogo so kjlararë

⁵ Tjlapga Herodes sök Judea so pjluyoshko ga tjlapga sök kjlara syöshtaga Sbõ kong nopga kjışhko wleniyo ko Zacariás, e Abiás tjÿe. Ba boy ko Elisabet, e Aarón tjÿe bakoe. ⁶ Epga pjök'li pjlo bek Sbõ bokso, ba tjłökwō kole lok iyado.

⁷ Epga wapga llëm, Elisabet kjrong kjışhko. Eshko ga epga öötong tjlabla tjän.

⁸ Dbar kjwara ga Zacariás tjÿeoga parkë Sbõ kong ba u roy wlo dbaryo li öötonge. ⁹ E ba sdëkwō kjışhko ga jyã shira lok, ga lono Zacariás kong, opzrëk jek Sbõ u roshko, llëbo lō pjłëblë suya eshko wlo. ¹⁰ Eni ga opzrëno jek öötong shäng ba llëbo lō pjłëblë'li suk. E wopro ga nopga tjeng kjoko kës'li beno tjeng syöshhtë Sbõ kong.

¹¹ Eshko ga këm kjër roshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng Zacariás kong kjlara, shäng llëbo lō pjłëblë sukklo jong lishko e sor go, or kërëkong. ¹² İya ga beno shäng sëya llëm erä.

¹³ Eshko ga Tjlapga parkaga li tjłë ba kong ga «Zacariás, llëye bangkjřëp llëme. Llëye rokorop Sbõ kong bop syō go li, e kura, ga shãrye bop kong. E kjışhko ga llëye bangkjřëp llëme. Llono ga bop boy, e wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Juan. ¹⁴ Eshko ga pja ber wopjłú, woowa llëme. Nopga ara ber lōng wopjłú eshko bakoe. ¹⁵ Bop wa, e ber kësbang Sbõ bokso. Kjıllgwō bo dÿo ie wlo llëm, ää dbo ara ie wlo llëm bakoe. Buk llëm obishko ga ba go Sbõ Sëya tjwe ber kësbang ba tjok.

¹⁶ »Ba kjışhko ga İsael tjÿeoga ara wotjlik owa wleniyo, e tjwe Tjlapga, ba Sbõ li kolë irōng obi. ¹⁷ Sbõ Sëya ber ba tjok kësbang, beno kësbang tjlapga tek dënashko so Elías tjok dik. Ga e jek shäng Tjlapga bãm go. Eshko ga dataga ie

ber wotjlík pjlú ba wapga kong obi, nopga Sbö bangkjrë llëm wleniyo, e ie ber ba tjlökwo kolë. Eni ga nopga poshärye, Tjlapga wlokjrë wlo» le.

¹⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjabla, bor boy, e tjabla bakoe. ¿Tjläkwo lëp shäng li, e jlöre miydër sorë?»

¹⁹ «Tja Gabriel. Tja parkë Sbö kong ba bokshto. Tja ichara lan bop tjok, chida li roy pjlú söga bop kong. ²⁰ Ga tja tjlökwo kjrrop llëm kuzong ga pja ber shäng tjlë äär jong tjlökwo loror bop kong li shäryono eni pjir guing» le ba kong.

²¹ E wopro ga nopga beno löng Zacarías koshë kjoko li wotjlík lok arae. «¿Shäng wop ara oto lëba? ¿Opshik Sbö u kjwe roy dwayo maling llëm ega?» le ëng kong eni. ²² Eshko ga opshinoshko ga tjlë ga äe. Eni ga miydara lok ga llëbo ino yoshko këm kjër roshko. Tjlë ga ä e kjishko. Beno shäng tjlë or goshko erä.

²³ Ga ba pak shäryë Sbö kong ba u roy wlo dbaryo li pjitongshko ga to iröng obi ba ushko. ²⁴ E irgo ga ba boy beno shäng kjaraso llëme. Beno sök ba ushko, opshino llëm öötong moglo shkëng (5). Wotjlík ga ²⁵ «Tja wapga llëm kjishko ga tja kong wa twe Tjlapgarë bor kong, tja wa tjokshko ga tja lëba ame wlo» le.

«Jesús buk döröe» le Sbö parkaga kjok dogo sorë

²⁶⁻²⁷ Kjonglo shäng kjlara ko María. E sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Domer miydoydë llëm obi, gueniyo tjlökwo twono José kong, orkwosmok ba tjok wlo le. José, e David tjëyo. Elisabet shäng kjaraso llëm moglo tjershko (6) ga ba parkaga kjok dogo so ko Gabriel li ichara Sbörë María ik. ²⁸ Eni ga Sbö parkaga li tjwe shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Miga, María. Pja woyde Tjlapgarë ara. Ba kong ga pja tjwlo ara. E shäng bop tjok» le.

²⁹ Kuya ga woyotjliya beno sök ara. «¿Tjläkwo le shäng eni bor kong ega?» le ba pjlúshko.

³⁰ Eshko ga Sbö parkaga li tjlë ba kong ga «María, llëye bangkjrëp llëme. Sbö ber shäng wopjlú bop tjok. ³¹ Pja ber shäng kjaraso llëme. Pja wa buk kjlara domer. Bukshko ga koiëp Jesús. ³² E ber tjwlo kësbang. E kowëba Sbö Tjwlo Kësbangyo li Wa. E ie Sbö Tjwlo Kësbangyorë ber shäng Israel tjëyo pjluyo, ba pjeyo tek dënashko so David i dik, ³³ ber Israel tjëyo pjluyo iyado wlo. E ber pjlú dbaryo li, e pjir llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ga «¿Tja wa tjok sorë? Tja domer miydoydë llëm obi.»

³⁵ «Bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok, ga pja kjingue Sbö Tjwlo Kësbangyo dho lirë. Eshko ga pja ber shäng kjaraso llëm, laga Sbörë eni. E kjishko ga chida buk li, e iak beno buk dboy Sbö kong, e kowëba Sbö Wa bakoe. ³⁶ Lër bop kong kjrina obi ga bop pjeyo Elisabet, e tjabla tjän ëmdë ga wa buk kjlara döröe. Läywëba ga e wapga llëm wleniyo laraba. Gueniyo shäng kjaraso llëm moglo tjer (6) tjän. ³⁷ Llëye shärye Sbörë ga ä wlo drete» le ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jölo. Tja ichaga Tjlapgarë. Eni ga llëye lorop li, e miydaga ber Sbörë» le.

E irgo ga Sbö parkaga li toe.

María öör Elisabet ik

³⁹⁻⁴⁰ E irgo ga María to jek maling Elisabet ik. Elisabet sök Judea kjokyo dlup shwo lëkong. E sök eshko ba lanma Zacarías tjok. María öötong shäng eshko, opzrëno jek ba u roshko ga «Miga» le Elisabet kong.

41 Kuya chida buk Elisabet roshko lirë ga wiktong jlökoyo. Ga ba mekë go Sbô Sëya shrono beno kësband ba tjok. 42 E kjîshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «María, pja kjimtara Sbörë ara, walëga uunkong kjinmo, bop chira kjimtara ara bakoe. 43 Bor Tjlapga mekë li pja. Tjara tjwlô llëme. ¿Tja ip tjwe llë kjïdo? 44 Bop ybô kur ga chida li wiktong jekdo bor bö roshko, wopjlu kjîshko. 45 Llëye lara Tjlapgarë bop kong li tjlökwo kjrrop. E kjîshko ga pja ber wopjluë» le ba kong.

46 Kuya ga tjlë ga
«Tja bor Tjlapga poshrëk arae.

47 Tja wopjlu Sbô tjok,
e bor dōga.

48-49 Tja ba parkaga, tja tjwlô llëm wleniyo,
gueniyo ga tja ina, tja miydara.

Llëbo shäryara Sbô Kjangyo lirë bor kong kësbande.

E kjîshko ga eeri jek lëkong ga tja roy shdär nopga uunkong kong.

“Walë kjwe kjimtara Sbörë kësband jlöe” le iyado.

E ko Eröe. E bishïya dik llëme.

50 Pja songe le ba bangkjruga uunkong kong iyadoo.

51 Llëbo kësband shärye iyado, e dbo ara kjîshko.

Nopga opposhrëk ä wleniyo, opyë woydë ber kësband li,
e shdöra kjloroe.

52 Pjilupga kësks wleniyo,
e lona beno tjwlô ame.

Nopga wlëp wleniyo,
e poyona beno kësksë.

53 Nopga pjli ara wleniyo kong,
llëye woyde li, e twara ba kong pjire.

Nopga tjeng llëbo ara wleniyo,
e ichara jek or rorëe.

54 Shji Israel tjëyoga ber löng ba parkaga.
Shji kjimtara.

Shji songe le iyado.

55 Lara eni jlökoyo bi pjeyoga tek dënashko so kong, Abraham kong bako,
ga shäryara eni» le.

56 Ga María beno sök Elisabet tjok ba ushko moglo mya dik. E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba ushko.

Juan No Waga bukshko dbaryo

57 Elisabet dbaryo öötongshko ga wa buk kjlara domer. 58 Eshko ga ba mekë beno wopjluë. Roy kura nopga tjeng ba zlong bäng li, ba pjeyogarë, ga beno löng wopjlu ba tjok eshko bakoe. Miydara lok ga llëbo shäryara Tjlapgarë pjlu ba kong.

59 Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li söra lok, doyo jyä te wlo. «Koiëy Zacarías, ba data li ko» lara nopga löng lirë, 60 gueniyo ga ba mekë tjlë ga «Eni llëme. E ko Juan» le.

61 Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ega? Pja pjeyo ko eni drete» le. 62 Ga tjlëno lok chida data li kong or goshko, koie ber llë miyde lok wlo. 63 Eshko ga ba data kjorkwang rokono kjwangna, llëbo jyä të e go wlo. Twara lok ba kong ga jyä tara ga «E ko ber Juan» le. İya nopga uunkong lirë ga beno löng yëy le erä. 64 Jekdo eshko ga chida data li tjlëno jek obi, ga Sbô poshrëra arae.

⁶⁵ Kuya lok ga yëy le uunkong lirë. Ga llëbo shäryono li, e lanyotkëba ara Judea kjokyo dlup shwo lëkong kjwang jïkong. ⁶⁶ Kuya nopga löng eshko lirë ga beno löng wotjlik ara uunkong. Tjlë ëng kong ga «Jlökoyo ga Tjlapga shäng chida li tjok. ¿E kjïshko ga e ber llë shäryë?» le lok eni.

Tjlapga poshrëra Zacariasdë

⁶⁷ Eshko ga Zacariás go Sbö Sëya shrono beno kësband ba tjok, ga tjlökwo lara Sbö Sëyarë ba kong. Kuya ga lara jekdo eshko obi. Tjlë ga

⁶⁸⁻⁶⁹ «Tjlapga, e poshrëy ara.

Shji Israel tjëyo Sbö li e.

E shrono, shji kjimte wlo, shji döya wlo bakoe.

Bi döga ichara kjlara bi kong, e kësband,
e ba parkaga tek dënashko so David li tjëyo.

E poshrëy träk llëm e kjïshko.

⁷⁰ Tek dënashko ga tjlökwo twara beno bi kong,
lak ba tjlökwo lagagarë drete.

Tak pjang eni:

⁷¹ «Tja tjwe ber bomi döga, bomi wloyoga wloshko dwayo,
bomi woydaga llëm li wloshko dwayo bakoe.

⁷² Pjây songe lër ñyado.

Bor tjlökwo tworor bomi kong beno ñyado wlo li woyoyer llëme.»

⁷³ Tjlkwo lara bi tjlapga Abraham kong jlökoyo li beno jong eni.

⁷⁴⁻⁷⁵ Shji döya bi wloyoga wloshko dwayo.

Eni ga llëye bangkjréy llëm,
dbar kjwobi go, shji löng së obishko ga
ba tjlökwo li sóy ga pjlu, pjlo bek, owa llëme.

⁷⁶⁻⁷⁷ Ga pja, bor wa,
pja jek Tjlapga tjwe li bäm goshko, irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.
E kjïshko ga pja kowëba Sbö Tjwlö Kësbandyo tjlökwo laga.

Ba tjlökwo lorop ba nopga kong li go ga
miyde lok ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret,
ga döra llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo,
shdüya Sbörë ame wlo.

Lörop ba kong li, e irbo poshäryëp shäng ba kong wleni.

⁷⁸⁻⁷⁹ Bi Sbö, shji woyde ara, shji songe le ñyado.

Miyde ga shji tjeng kjok ro sï roy wleni,
shji wolon li, e bangkjréy arae.

Eni kuzong ga bi kong bi döga iche tjwe kjlara kjok dogo dwayo,
kälä shjiy dlo wleni,
dba, e ie ber bi kong tjaglën wleni.

Dlo li kälä të shjiy shji löng lishko,
shji ber tjeng kjok ro sï roy ame wlo,
shji wolon li, e bangkjréy ame wlo bakoe.

Irbo pjlu li, e pïya bi kong, shji ber löng wlëp wlo» le.

⁸⁰ Ga chida li kun jem, ga ba wotjlik pjlu li kun jem bakoe. Öötong kësbandshko ga öötong sök kjok dogro no llëmshko, äär jong ba dbar opping Israel tjëyoga kong, Sbö tjlökwo roy le ba kong wlo li öötong guing.

2

Jesucristo bukshko dbaryo

¹ Chida li buk chirawa obishko ga pĵlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Augusto. Dbar kjwara ga ba parkagaga ichara jek ko kjrë kjok kjwang ĵikong, nopga tjeng kjlobi miyde wlo. ² E bäm goshko ga ko kjayrde eni llëm, kjre eshko jā. Kjreshko ga Cirenio parkë sök Siria so ichaga. ³ Eshko ga nopga uunkong jek jongya ba tĵlapgaga tek dënashko so li kjokshko iröng obi, ko twë ba ko kjrägaga kong wlo.

⁴ Eshkoshko ga José sök Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Eni ga José opshino jek ey dwayo, to jek shäng Judea kjokyo, ga öötong shäng Belén kjokyo, David weno buk lishko. To shäng eshko, David, e ba tĵlapga tek dënashko so kjïshko. ⁵ Dënashko ga tĵlökwo twono María kong, orkwosmok ba tjok wlo le, gueniyo eshkoshko ga orkwosmoydë ba tjok llëm obi. Eni ga jek shäng ko twëshko ga María jek shäng ba tjok bakoe. Eshko ga María wloshko tjeng döröe. ⁶ Löng Belén kjokyo wopro ga María chida bukshko dbaryo li öötonge. ⁷ Ga wloshko wa buk kjlara domer, ba wa bäm iyo. Ga popgara shwong chida popgoklo wleniyo go, ga iara beno buk öng dli ioklo bapkwö kjing go, öng tjenglishko. Söya jek no pozlong uyo roy ga ä, shtoyo dret kjïshko.

Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng öng dagaga kong

⁸ Eshko soshko ga öng wlëp ushko so dagaga löng kjlëbö, ber tjeng ba öng li dë ba kjokshko. Shkë ga ⁹ Tĵlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong eshko, Tĵlapga dbo kälä tonö lletlet pjribri löng lishko. İya lok ga bangkjre lok ara. ¹⁰ Gueniyo Tĵlapga parkaga li tĵlë ba kong ga «Llëye bangkjre mi llëme. Tja tjwe shäng llëbo roy pĵlú söga homi kong. Kuromi ga pjây ie ber löng wopĵlú träk llëme. Kuromi ga pjây ber wopĵlú li, e ber nopga uunkong kong bakoe. ¹¹ Lunashko ga David kjokshko ga chida buk kjlara. Chida li, e bomi döga. No pĵluyo ichara Sbörë shrono buk li e. E ber bomi pĵluyo bakoe. ¹² Chida li miydëmi wëllë wlo ga wlëmi ga popgak iak buk öng dli ioklo bapkwö kjing go» le.

¹³ Jekdo eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so weno tjeng ara obi ba kjlara li sor go. Ga Sbö poshrëra lok ara, tĵlë ga

¹⁴ «Kjok dogo ga Sbö, e poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong.

Kjok ëre kjing go ga nopga woyde Sbörë ara li, e ber löng wopĵlú ëng tjok» le.

¹⁵ E irgo ga Sbö parkagaga li to jem lok kjok dogo iröng obi. E irgo ga öng dagaga li tĵlë lok ëng kong ga «Llëbo roy ichara Tĵlapgarë bi kong. Eni ga shji to ik Belén kjokyo» le. ¹⁶ Eni ga jek lok shëstëng, ga tjwe löng ga chida li wlëna bë buk öng dli ioklo bapkwö kjing go. María, José, e wlëna löng eshko bakoe.

¹⁷ Chida li ina pjir ga llëye lara Sbö parkagarë ba kong li roy shdöra lok nopga uunkong kong. ¹⁸ Kuya lok ga beno löng wotĵlik arae. ¹⁹ Gueniyo Mariara omkuno, ga beno sök kjing erä. Woyojeya llëm, söya tjeng ba pĵlúshko erä.

²⁰ Ga öng dagaga lira to iröng obi, ba öng iara beno tjeng lishko. Llëye lara Sbö parkagarë ba kong li ina lok, kura lok pjire. E kjïshko ga Sbö poshrëra lok ara, tĵlë ga «Sbö, pja kësbange» le lok eni.

Chida Jesús söra ba mekë, ba datarë Sbö u zlong bäng

²¹ Öötong dbargwo kjwongshko (8) ga chida li doyo jyā tara pjire. Eshko ga koiara Jesús, ko li lara Sbō parkagarē María kong, e shäng kjlaraso llēm li llēm obishko.

²²⁻²³ Ga sopono, dbar tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go sorē ga eni.

Tjlapga tjlōkwo tak pjang eni: «Wapga domerga bām ĩyo, e kje ber tjeng dboy Tjlapga kong.»* E kjīshko ga chida li sōra ba mekē, ba datarē jek Jerusalén kjokyo, kje ber shäng dboy Tjlapga kong wlo. ²⁴ Tjlapga tjlōkwo tak pjang eni: «Dunggwo kjrīng pjōk, dunggwo kjwo kēsēs wleniyo, llēm ga dunggwo kjwo chilawa wleniyo twe Tjlapga kong kjwo pjōk.»† E kjīshko ga Tjlapga sēngglo li shāryara eni.

²⁵ E dbaryoshko ga domer sōk kjlara Jerusalén kjokyo ko Simeón. E domer pjlo bek, Sbō poshrēya shäng ara, Israel tjēyoga dōga dbaryo li koshe sōk ĩyado, e gossho Sbō Sēya bakoe. ²⁶ Pjlara ga Sbō Sēya tjlē ba kong ga «Pja wolon llēm, no pjluo iche le Sbōrē li ĩnop om go guing» le.

²⁷ Jesús sōra ba mekē, ba datarē jek Sbō u zlong bäng, llēye tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē go li shārye eni wlo dbaryoshko ga Simeón ichara Sbō Sēyarē jek eshko ba koshē. Öötong lōngshko ga ²⁸ chida li ĩna, ga kjrara ba wloshko, ga Sbō poshrēra ara, tjlē ga

²⁹⁻³² «Borwa pjluo ěre ichorop,
ĩya tjēyoga lōng kēs ĩrē wlo.

ěre ber ĩok shjij wleni,
nopga judío llēm wleniyo kong.

Bop tjēyo Israel,
e poshrēkoba ara ba kjīshko.

Tjlapga, tja bop parkaga.
Llēye lorop bor kong jlōkoyo li,
e shāryorop eeri.

Borwa dōga ěre
ĩnor bor bokkwo go.

E kjīshko ga tja shinmotkē wopjlū ga pjluē» le.

³³ Lanyotke Simeóndē shäng eni li kuya ba mekē, ba datarē ga beno lōng wotjlīk arae. ³⁴ E irgo ga tjlōkwo lara Simeóndē beno pjlu ba kong lok. Ga tjlē chida mekē María li kong ga «Israel tjēyoga kong ga chida ěre, e ber shäng no kjone kjone longga, ber tjwlō ame wlo, no kjone kjone poyongga, ber tjwlō ara wlo bakoe. E ber shäng llēbo jyāglo ichara Sbōrē wleni, ga lāywēba owa ara, ³⁵ oba wotjlīk sorē ba pjlušhko li ĩgōy wēlē wlo. Gueniyo llono ga ba kjīshko ga pja ber woydē ara, pja shorkera sōglorē wleni» le.

³⁶ Eshko walē shäng kjlara ko Ana, e Sbō tjlōkwo laga. Ba data ko Fanuel, e Aser tjēyo. Ana, e tjlablae. Mite obishko ga orkwosmono, ga beno sōk ba lanma tjok lu pjloglo kjāk (7). ³⁷ E irgo ga ba lanma shinmotkono, ga beno sōk syā. Eshko ga öötong sōk lu pjloglo sak kjwong kjingsho pkēng (84). Beno sōk Sbō u zlong bäng Sbō poshrēk shkē dba, opshik llaw llēme. Syōstē Sbō kong ara, ga iē llēm Sbō kong dbar kop ara bakoe.

³⁸ Eshko ga tek shrono shäng chida buk li zlong bäng. ĩya ga beno shäng wopjlūe. Ga tjlē ga «Sbō, chida ěre ichorop borwa pjluo. E kjīshko ga tja

* **2:22-23** Éxodo 13.2, 12. † **2:24** Levítico 12.8.

wopjlu bop tjok» le. Eshko Jerusalén kjokyo ga nopga tjeng ara ba pjluo tje dbaryo li koshë. Ga chida li roy lara ba kong pjire.

³⁹ Tjlokwo tak pjang Tjlapga kjok ilgwekklo go shärye wlo li shäryara lok pjirshko ga chida li söra José, Mariarë to jek iröng obi Galilea kjokyo, ga öötong löng ba kjokshko Nazaret kjokyo. ⁴⁰ Eshko ga Jesús kun jem, beno dbo ara, kjok miydë ara bakoe. Ga kijimte Sbörë arae.

Kjwozir Jesús sök Sbö u zlong bäng nopga kjok miydë tjok

⁴¹ Lu pjlobi go ga ba data, ba mekë, e jek lok Jerusalén kjokyo, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëk wlo. ⁴² Ga Jesús öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjökshko (12) ga jek dbar li shrëk ba tjok bebi, sgara judiogarë sorë ga eni. ⁴³⁻⁴⁴ Dbar li shrëra lok pjir ga ba data, ba mekë, e tek löng iröng obi, ga nopga jek löng ara ba tjok. Jesús lira tek shäng ba tjokdo lara lok, miga llëm, beno shäng Jerusalén kjokyo. Jëktong lok dbar kjwarashko ga wlëya lok ba pjeyoga tjërko, ⁴⁵ gueniyo wlëna llëme. Eni ga sano jek iröng obi Jerusalén kjokyo, wlëya lok eshko wlo.

⁴⁶ Kjökshko ga wlëna lok bë sök Sbö u zlong bäng, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go li tjërko. E sök ba tjlokwo le lok li kuk, ga omkjakrokë jong bakoe. ⁴⁷ Kuya nopga löng lirë lok ga Jesús kjok miydë ara, llëbo kjakroke kjöme li dboryara pjluë. E kjishko ga yëy le lok erä.

⁴⁸ Jya ba mekë, ba datarë äar eshko ga ba wa sök nopga li tjërko ga yëy le erä. Eshko ga ba mekë tjlä ba kong ga «Jesús, çpja opshäryë borwa kong kjweni ega? Tja, bop data, tjawa to löng bop wlëk. Tjawa woydë ara bop kjishko» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «çTja wlëmi löng ega? çTja sök bor Data ushko, e miydëmi llëmdo?» le. ⁵⁰ Gueniyo tjlokwo lara li llë loklo miydara lok llëme.

⁵¹ E irgo ga tek shrono shäng iröng obi ba tjok ba ushko Nazaret kjokyo. Ga kuno sök ba mekë, ba data tjok. Llëye lara lok ba kong kës li söya eni. Ba mekëra, llëye shäryara li woyojeya llëm, söya tjeng ba pjlushko erä.

⁵² Ga Jesús kun jeme. Ba kjok miydë li kun jem bakoe. «Jesús kjwe pjluë» le Sbörë, le nopgarë eni bakoe.

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llëmshko

¹ Tiberio sök pjlu kësbangyo öötong lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëngshko (15) ga Poncio Pilato sök Judea so ichaga, Herodes sök Galilea so pjluo, ba shjiy Felipe sök Iturea so pjluo, Traconite so pjluo bako, Lisaniás sök Abilene so pjluo, ² Anás, Caifás, e löng syöshtaga Sbö kong nopga kjishko kësëshyo.

Eshkoshko ga Juan, Zacariás wa li sök kjok dogro no llëmshko. Eshko ga tjlokwo lara Sbörë Juan kong, le oba kong wlo. ³ Eni ga to jek shäng kjok buk kës Jordán diyo sor go, tjlä oba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy wër jer di roshko. Shäryoromi eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber drete» le.

⁴ Shäryono eni, tara Sbö tjlokwo laga tek dënashko so Isaíasdë sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Kjok dogro no llëmshko ga ëbo tjlä shäng dbo go ga

“Irbo poshäryozi Tjlapga tje li kong.

Shäryozi ber beke.

⁵ Dipkwo uunkong li,

e klungyo dlingko, kjing ber bek wlo.
 D lup kēs kēs, chilawa li,
 e lōngko, kjing ber bek wlo.

Irbo sjōng li,
 e līgwekko, ber pjlō bek wlo.

Irbo pjlēbgwoyo ara li,
 e kjingako, ber kjing bek wlo bakoe.

⁶ Ga no pjluyo iche Sbōrē no dōya wlo li,
 e İya nopga tjeng kjok kjwang jikong lirē” le.»*

⁷ Eni ga nopga tjwe jong Juan shwoy ara, we jer di roshko wlo. Ga Juan tjlē ba kong ga «İPjāy so dgur kjoyoe! İNopga owa shdūzlong dbaryo dōrō lishko ga pjāy dār laga ērē bomi kongdo? ⁸ Pjāy jēk pjlō beke. Miydēba e go ga llēbo owa shāryēmi lōng li, e owa jlōe loromi, ga rayoromi jlōkoyo. Lēr bomi kong ga akkwo ēre ēmdē shārye Sbōrē ber Abraham tjęyoga ga pjlūe. E kjīshko ga “Tjawa Abraham tjęyoga kjīshko ga tjawa shdūya Sbōrē llēme” lēmi llēme. ⁹ “Zēr e” le Sbōrē shāng. Kjor botjyē pjlū llēm wleniyo tjeng kēs li ze jek tas, dbuya iōk roy, suya wlo» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «İEni ga llēye shāryērwa?»

¹¹ «Ēye shwong ko pjōk ga tve kara ēye shwong llēm li kong, ēye dli tjok ga shdōya, tve ēye dli llēm li kong» le ba kong.

¹² Nopga dbur tōngga Roma so kong li shrono lōng eshko, we wlo bakoe. Epga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, İllēye shāryērwa?»

¹³ «Pjāy ichara bomi kägāyorē dbur tōng bayo kjōme li, e shimirē erō, shimi e kjinmō llēme» le ba kong.

¹⁴ Ēngkjwagaga lōng eshko li tjlē ba kong ga «İTjawa orwē llong?»

«İlēye dōmi oblē shjiryō llēme. Llēye dōmi dbo go llēm, jyōyotkēmi İ llēm bakoe. Pjāy tjwlēkoba kjōme ga pjāy ber lōng wlēp ba tjok» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga nopga beno lōng wopjlū anmoyō, ga wotjlik lok ga «İNo pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e Juan kjwe lēpde?» le.

¹⁶ E kjīshko ga Juan tjlē ba kong ga «Pjāy wēr shāng di goshko. Gueniyo no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota dōk wlo llēm, e tjwlō ara bor kjinmo anmoyō kjīshko.† Era, pjāy we iōk go, ga pjāy go Sbō Sēya iche tjwe ber kēsbang bomi tjok. ¹⁷ Tjwe kjwlē tjok, dwla pjlōyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo tōya ber tjeng ba bapkwō roy. Gueniyo ba kasho lira suya iōk roy. Iōk li pjē jong ri ri İyado, sjer llēme» le. ¹⁸ Eni ga nopga poshduna Juandē tjlōkwo oblē oblē go ara, ga Sbō tjlōkwo roy pjlū lara ba kong bakoe.

¹⁹ Eshkoshko ga Pjlu Herodes, ba shjiy boy li kjrara beno sōk ba boy. Llēbo owa shāryara oblē ara bakoe. E kjīshko ga wlona Juandē ara. ²⁰ Gueniyo Juan kolara llēm, llēbo owa shāryara jek kēgong, Juan iara beno shāng no shdūzlong uyo roshko.

Jesús wara Juandē

²¹ İayde shāng no shdūzlong uyo roy llēm obishko ga Juan shāng oba wē ara. Pjlara ga Jesús jek oōtong shāng eshko, ga wara Juandē jer di roshko. Wara pjir ga Jesús shāng syōsthtē Sbō kong wopro ga kjok dogo roshwino beno oojong erā, ²² ga Sbō Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga

* **3:6** İsaías 40.3-5. † **3:16** Drepkwota dōga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

opyono sök ba go, ikoba ga wěěe. Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo, tjlě ga «Bor wa li pja. Pja woydēr ara. Tja wopjłú bop tjok» le.

Jesús data, kjokě, tjlapgaga tek děna dwayo

²³ Ga Jesús lu pjloglo sak myashko (30) ga ba pak soyarae.

Jesús, e José wa lěba.

José, e Elí wa.

²⁴ Elí, e Matat wa.

Matat, e Leví wa.

Leví, e Melquí wa.

Melquí, e Jana wa.

Jana, e José wa.

²⁵ José, e Matatías wa.

Matatías, e Amós wa.

Amós, e Nahúm wa.

Nahúm, e Esli wa.

Esli, e Nagai wa.

²⁶ Nagai, e Maat wa.

Maat, e Matatías wa.

Matatías, e Semei wa.

Semei, e José wa.

José, e Judá wa.

²⁷ Judá, e Joanán wa.

Joanán, e Resa wa.

Resa, e Zorobabel wa.

Zorobabel, e Salatiel wa.

Salatiel, e Neri wa.

²⁸ Neri, e Melquí wa.

Melquí, e Adi wa.

Adi, e Cosam wa.

Cosam, e Elmodam wa.

Elmodam, e Er wa.

²⁹ Er, e Josué wa.

Josué, e Eliézer wa.

Eliézer, e Jorim wa.

Jorim, e Matat wa.

³⁰ Matat, e Leví wa.

Leví, e Simeón wa.

Simeón, e Judá wa.

Judá, e José wa.

José, e Jonán wa.

Jonán, e Eliaquim wa.

³¹ Eliaquim, e Melea wa.

Melea, e Mainán wa.

Mainán, e Matata wa.

Matata, Natán wa.

³² Natán, e David wa.

David, e Isaí wa.

Isaí, e Obed wa.

Obed, e Booz wa.

Booz, e Salmón wa.

Salmón, e Naasón wa.

³³ Naasón, e Aminadab wa.

Aminadab, e Aram wa.

Aram, e Esrom wa.

Esrom, e Fares wa.

Fares, e Judá wa.

³⁴ Judá, e Jacob wa.

Jacob, e Isaac wa.

Isaac, e Abraham wa.

Abraham, e Taré wa.

Taré, e Najor wa.

³⁵ Najor, e Serug wa.

Serug, e Ragau wa.

Ragau, e Péleg wa.

Péleg, e Heber wa.

Heber, e Selaj wa.

³⁶ Selaj, e Cainán wa.

Cainán, e Arfaxad wa.

Arfaxad, e Sem wa.

Sem, e Noé wa.

Noé, e Lamec wa.

³⁷ Lamec, e Matusalén wa.

Matusalén, e Enoc wa.

Enoc, e Jared wa.

Jared, e Malalel wa.

Malalel, e Cainán wa.

³⁸ Cainán, e Enós wa.

Enós, e Set wa.

Set, e Adán wa.

Adán, e Sbö wa.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo owa shäryë wlo le

¹ Eshko ga Jesús go Sbö Sëya jlökoyo. Eni ga tjwe iröng Jordán diyo dwayoshko ga söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko.

² Eshko ga tjlina Äre shäng dbargwo sak pkëng (40), llëbo owa shäryë wlo le. Dbar eshko ga Jesús iono llëme. E irgo ga pjli jonne.

³ Eni ga Ä tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «sbö tjlökwo tak pjang eni: “No mär dli go dö llëme”»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjókshko dbo go, ga kjok kjwang jikong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong jekdo. ⁶⁻⁷ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong. Ba llëbo wolësowa tjeng kës kjwe, ba dbo ara, e ber bopoya, ga pja ber ba ichaga. E twak beno bor kong uunkong, ga twër woydë ë kong ga twër» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe”† le.

* 4:4 Deuteronomio 8.3. † 4:8 Deuteronomio 6.13.

9-11 E irgo ga söra Äre jek öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem öötong shäng Sbö u dbo go, ga tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”‡

E kjishko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

12 Kuya ga tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjläy llëme» § le.

13 Tjläna Äre pjir ga rayara to ey dwayo. Ga barwara ame äär jong llono jä.

Jesús ba pak soyono

14 E irgo ga Jesús to jek Galilea kjokyo iröng obi. Jëk shäng Sbö Sëya dbo ara li tjok. Ga e roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong. 15 Kjok kjrina kjrina ga oba pïya judiöga syö uyo roshko, ga poshrëkoba uunkong.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

16 Pjlara ga Jesús jek öötong shäng Nazaret kjokyo, kuno shäng lishko. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judiöga syö uyo jong eshko li roy. Eshko ga kojono shäng, Sbö tjläkwo lë nopga tjeng li kong wlo, sgara shäng enido sorë ga eni. 17 Ga kjibokwo tara Sbö tjläkwo laga tek dënashko so Isaiasdë li twara tjeng ba kong. Eshko ga kjibokwo li koshwina, ga lara nopga li kong. Tjläkwo tak pjang lara li tjlä eni:

18 «Tja kjrara Tjlapga Sëyarë,

ba tjläkwo roy pjlü lë oba song wleniyo kong wlo.

E kjishko ga Tjlapga Sëya pjang bor go.

Tja ichara

tjlä nopga shdung löng li kong ga “Pjäy där malinge”,

tjlä nopga kjok igö llëm li kong ga “Pjäy kjok ik shara”,

tjlä nopga bokrotkëba ara li kong ga “Pjäy bokrotkëba ame”,

19 tjlä nopga uunkong kong ga “Sbö nopga där dbaryo li öötonge.”*

20 E irgo ga kjibokwo li llira, twara iröng ba kjimtaga parkë shäng judiöga syö uyo roy li kong, ga sirkeno sök eshko. Eshko ga iya nopga löng lirë beno löng drëng erä. 21 Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Sbö tjläkwo ëre kuromi li, e shäryono eeri» le.

22 Tjlä shäng ga ba kugaga löng li tjlä ëng kong ga «Kjwe pjlü. Ba tjläkwo le li, e wolësowa» le, ga beno löng yëy le erä. Ga tjlä ëng kong ga «¿Domer kjwe José wa llëmdo?» le.

23 Kuya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga «Llëye lëmi woydë bor kong li, e miydoror pjir tjän. ¿No dwlomnega shäng kjlära swlo ara ga shji tjlä ba kong ga “Pja no dwlomnek pjlüra pja opdwlomnes om goshko” lëy eni llëmdo? Eni ga “Pja no dwlomnek pjlüra nopga tjeng bop kjok ëreshko dwlomnezong” lëmi woydë bor kong eni. “Capernaüm kjokyoshko ga llëbo shäryorop oblë oblë ara li roy kurorwa pjire. Eni ga bop kjok ëreshko ga shäryos eni bakoe” lëmi woydë bor kong eni bakoe. 24 Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjläkwo laga, e iëba tjwlo ara ba kjok om go lishko llëme. 25 Lër bomi kong jlökoyo ga Sbö tjläkwo laga Eliás dbaryoshko ga shunyo shrono llëm lu pjloglo mya kjingsho bëy, ga pji shrono ara kjone pogo. Eshkoshko ga syäpga tjeng ara Israel kjokyo, Eliás sök lishko, 26 gueniyo ichara Sbörë syäpga löng eshko li kjimté llëme. Miga ichara Sarepta

‡ 4:9-11 Salmo 91.11-12. § 4:12 Deuteronomio 6.16. * 4:19 Isaiás 61.1-2.

kjokyo, kjok li buk Sidón kjokyo worbo go, syā sök kjlara eshko kjimtë wlo. ²⁷ Sbō tjlōkwo laga Eliseo dbaryoshko ga nopga tjeng Israel tjéyoga ara poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo, gueniyo poptara kjlara llême. Miga domer Siria so ko Naamán, era poptara» le.

²⁸ Kuya nopga tjeng judíoga syō uyo roshko lirë ga iirkono ara ba kong. ²⁹ Ga kojono lok, ga Jesús sōra lok jek kjok eshko dwayo. Kjok eshko li, e pjang dlup poglo go. Eni ga sōra lok jek öötong lok dlup li dbo go, dbuya lon jer tōshko wlo lara. ³⁰ Miga Jesús opdōno jek ba tjrëko, ga toe.

Ä sëya pjang domer goshko ichara Jesúsdë toe

³¹ E irgo ga jek öötong shäng Capernaúm kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek shäng judíoga syō uyo jong eshko li roshko, ga nopga pina. ³² Tjlōkwo lara jlōkoyo, dbo ara go. E kjishko ga nopga löng ba kuga li beno löng yëy le erä.

³³ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Ga Jesús İya sëya lirë ga öö le ba kong dbo goshko, tjlë ga ³⁴ «Jesús, Nazaret so, çpja tek shäng borwa barwë ega? Çpja tek shäng borwa pjigare? Pja ë miydër pjlúe. Pja iak beno shäng dboy Sbō kong» le.

³⁵ Kuya ga sëya li wlona, tjlë ga «Pja kjinkozong. Pja opkjos domer kjwe go dwayo» le. Kuya ga domer li dbura buk tōshko, gueniyo llëye owa shäryara ba kong llême. Eshko ga opkjono ba go dwayo.

³⁶ Eni ga nopga tjeng eshko li beno löng yëy le erä. Ga tjlë ëng kong ga «ÇTjlōkwo kjwe llëro? Dbo ara go ga Ä sëyaga iche opkjë ga kole jlōkoyo» le.

³⁷ Ga Jesús roy shdōra lok kjok eshko kjwang jikong.

Simón ëm poptara Jesúsdë

³⁸ E irgo ga Jesús opshino judíoga syō uyo li roshko dwayo, ga jek öötong shäng Simón ushko. Eshko ga Simón ëm buk swlo ara, wloyo kjlikdë. Eni ga nopga tjeng eshko li tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga kjwe kjimtozong» le. ³⁹ Öötong shäng ba zlong bäng ga kjlik li zenoe. Jekdo eshko ga kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsdë ara

⁴⁰ Jek kjok ro zar ga nopga swlo oblë oblë wleniyo sōraba ara Jesús kong. Ga orkwo iono kjlara kjlara kjing go, ga poptara. ⁴¹ Jesús, e no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li miyde Ä sëyaga tjeng oba goshko lirë owa llême. Epga toshko ga tjlë löng dbo go ga «!Pja Sbō Wa!» le. E kjishko ga ichara Jesúsdë tjlë llême.

Jesús Sbō tjlōkwo roy pjlú lono judíoga syō uyo oblë oblë roshko

⁴² Wëshko kjok shröngto ga Jesús opshino jek kjok eshko dwayo, to jongya ëye llëmsško, ber sök tjoksa wlo. E irgo ga nopga to löng ba wlëk. Ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Pja brik llême» le.

⁴³ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong ga «Tja to jongya kjok shto oblë oblë, Sbō ber no pjluyo sorë li roy pjlú shdök, miydëba wlo. Tja ichak shäng e kong wlo» le. ⁴⁴ Eni ga to shäng ba lë judíoga kjokyo kjrinishko kjrinishko, judíoga syō uyo lok kjwobi li roshko.

1-3 Pjlara ga Jesús shäng di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Genesaret* li kjako. Eshko ga nopga shrono löng ara ba zlong bäng, Sbö tjlökwö kuya lok wlo, ga Jesús lliya lok ara. Eshko ga ina Jesúsdé ga kjoyong tjeng do pjök di bäng li kjako, roy no lléme. Nopga tjeng ba roy li opshino tjeng ba kjla mā shakklo kwoshkwë. Eni ga Jesús opyono kjoyong buk kjlara roshko, kjoyong li sogo ko Simón. Eshko ga tjlä Simón kong ga «Ichos jek sira di rong shwo lëkong» le. Ga ichara jeke. Eshko ga Jesús sirkeno sök kjoyong li roshko, ga nopga beno tjeng pjöshko li pñya sök.

4 Tjlëno pjir ga tjlä Simón kong ga «Kjoyong ëre ichos jek këgong sit di rong wleshko, ga bomi kjla mā shakklo kjwe dbuzī dishko, pjây mā shak wlo» le.

5 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, tjawa parkono löng shkë ga mā sharorwa kjlara lléme. Gueniyo tjawa ichaga pjarë ga kjla dburwa» le.

6 Shäryara eni ga mā shara lok trak lléme. Shiya lokshko ga kjla li kjiyo kjone kjone skoktong tjän. 7 İya ga dwleto ga ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li rokara or go, tek ba kjimtë wlo. Ga epga shrono, ga parkono tjë jikong. Ba kjoyong do pjök li pito, roy dlina tjung mā erö kjishko. 8-9 Ga İya lok ga mā shara lok ara ga beno löng yëy le erä. Eni ga Simón Pedro kjök tono Jesús bokshto, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, pja opkjös bor zlong dwayo sira. Tja domer owa wleniyo» le. 10 Ba pjeyoga tjeng kjoyong oblë roshko li beno löng eni bakoe. Tjeng kjoyong oblë roshko li, epga ko Santiago, Juan. E Zebedeo wapga.

Eshko ga Jesús tjlä Simón kong ga «Lläye bangkjrëp lléme. Pja to shäng mā shak ame. Pja iër to ber shäng no töng bor kong shara» le. 11 Eni ga kjoyong li shira tjeng pjöshko iröng obi, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek lok Jesús tjok.

Domer poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsdé kjlara

12 Pjlara ga Jesús öotong shäng kjök kjrinishko ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy. Domer li poglo go swlo ara, sho an do jikong. Jesús İya ga kjök tono, kjujono bokdo kjlay klung go, ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woýdë ga tja poptëp ga pjlúe» le.

13 Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ga «Pja poptër woýdë. Pja ber pjlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono beno pjlúe.

14 Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Pja poptoror lëp ë kong lléme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjishko li kong, pja İya wlo eröe. Sbö sëngglo İara Moisésdë, pja äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

15 Gueniyo ga Jesús roy shdöktong jek këgong. E kjishko ga shäng lishko ga oba tön löng ba shwoy ara anmoyö, ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe.

16 Gueniyo olöshko ga Jesús opkwë jek shäng eye llëmshko, syöshhtë Sbö kong tjoksa wlo.

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsdé kjlara

17 Dbar kjwara ga Jesús sök oba ping. Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjök llgwekklo tara Moisésdë li go, e shrono löng Galilea kjokyo oblë oblë dwayo, Judea kjokyo oblë oblë dwayo, Jerusalén kjokyo dwayo bako, ga sirkeno löng eshko. Eshko ga Tjlapga dbo kësbang tjeng Jesús tjok, swlopga popte wlo.

18 Eni ga domerga tjwe löng eshko kjlöbö, swlo söno kjlara poglo roshko. Swlo li buk töshko, dre kuga llëm wleniyo. Söya lok kjër roshko, ie buk Jesús

* 5:1-3 Genesaret di bäng, e ko Galilea di bäng bakoe.

bokshito wlo lara. ¹⁹ Gueniyo jek opzrëk kjone go llëm, oba ara kjÿy. Eni kuzong ga jem tyono lok u dbo kjing sdok li kjing go, kjing dõra sira, swlo li lona ter pjang ba poglo roshko õõtong buk dew, oba ara tjrëko, Jesús bokshito.

²⁰ Ìya Jesúsde ga swlo sõgaga li mär ba go ga tjlë swlo buk tõshko li kong ga «Domer, owa pjang bop go li lõnor beno drete» le.

²¹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, fariseoga lõng eshko, e wotjlík lok ga «¿Kjwe èro? ¡Domer kjwe shång Sbõ låywë owa, ber tjwlo llëm wlo le! Owa lõngga nopga kong li Sbõ erõe» le.

²² Wotjlík lõng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlë ba kong ga «¿Pjãy wotjlík owa eni ega? ²³ “Owa pjang bop go li lõnor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lõnorde, de lõnor llëm, e ìgõmi llëme. Gueniyo ga “Pja kojõzong. Pja jëkzong” loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ìgõmi wëllëe.

²⁴ Kjok ère kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ère dbo ara, owa pjang nopga go li lõn ber dret wlo ga pjlué. Miydëmi wlo ga llëbo shãryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk tõshko li kong ga «Ìër bop kong ga pja kojõzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ²⁵ Kuya ga kojono nopga lõng li bokshito, ba bukklo li kjrara, ga to jek ba ushko Sbõ poshrëk ara. ²⁶ Ìya nopga tjeng eshko lirë ga beno lõng yëy le erã, ga Sbõ poshrëra, ga tjlë lok èng kong ga «Eeri ga llëbo ìydë llëm obi, e ìnoy jlõe» le.

Leví rokara Jesúsde

²⁷ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shãngshko ga domer sõk kjlara eshko ko Leví, e dbur tõngga Roma so kong. E sõk ba pak lishko. Ìya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. ²⁸ Kuya ga kojono, ba llëbo tjeng kës li rayara, ga to jek ba tjok.

²⁹ E irgo ga Leví dli shãryono kësbang ba ushko, Jesús poshrëkklo. Eshko ga oba shrono lõng ara ië, tjrëko nopga dbur tõngga Roma so kong shrono lõng ara bakoe. ³⁰ Ìya fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde go lirë ga tjlë lok Jesús oppinggaga lõng li kong ga «¿Pjãy ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

³¹ Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Nopga lõng pjlué, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swloppgara dwlomnega woydë. ³² Eni ga tja shrono shång kjok èreshko, nopga pjlo bek li rokaga llëm, nopga owa li rokaga, llëbo owa shãrye lõng li, e owa jlõe le, ga raye wlo» le.

Jesús lano shji ië llëm kjÿshko

³³ Eshko ga tjlë lok ba kong ga «Juan oppinggaga ië llëm syõshhtë Sbõ kong wlo dbar kop ara. Fariseo oppinggaga omshãryë eni bakoe. ¿Bop oppingagara ië enido ega?»

³⁴ «Orkwosmozlõng dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shång ba tjok obishko ga nopga mak lõng eshko li‡ ië llëm ga æ. ³⁵ Gueniyo domer li sõraba ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jã» le ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlëno ba kong lok llëbo jyãglo go obi. Tjlë ga «Shji shwong tjaglën§ zëy sira, shwong këguë* bãngyëy e go wlo llëme. Shãryoroy eni kjwe ga shwong tjaglën li sreya, ga shwong këguë li ber owa bakoe.

† 5:34 Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. ‡ 5:34 Nopga mak lõng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. § 5:36 Shwong tjaglën le li, e tjlõkwo twara Sbõrë jlõkoyo tjaglën Jesús kjÿshko li loklo. * 5:36 Shwong këguë le li, e tjlõkwo twara Sbõrë Israel tjëyoga kong jlõkoyo dënashko li loklo.

³⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaġlën† tyëy ba bapkwō kēguē shāryak ōng kwota go‡ roshko llēme. Shāryoroy eni kjwe ga ba bapkwō li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li, e ber llēno ame, ba bapkwō li ber eni bakoe. ³⁸ Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaġlën tyëy wlo ga woyde bapkwō tjaġlën. ³⁹ Èye kjillgwo bo dyo dbo ara kēguē li iono ga kjillgwo bo dyo tjaġlën li ie woydē llēme. Eshko ga tjlē ga «Kēguē li pjlú, tjaġlën li kjinmo» le.

6

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jēk shāng dwla dgak buk li tjrēko ba oppinggaga tjok. Eshko ga ba oppinggaga löng dwla bo kjrē, ga kjwokāya or go, ue lok wlo. ² Eni ga fariseoga kjone kjone tjlē ga «¿Llēbo shāryako woshtozlong dbaryoshko llēm li shāryēmi löng kjweni ega?» le.

³ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «¿Dēnashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llēye shāryara tak pjang Sbō tjlōkwō go li, e lomirē llēmdo?

⁴ David opzrēno jek shāng Sbō u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbō kong li uara, ga twara ba nopga jēk löng ba tjok li kong, ue wlo bako, e uaga syōshtagagarē erō gueniyo» le.

⁵ Ga tjlē ba kong obi ga «Woshtozlong dbaryo kägāyo li, no to ter kjok dogo dwayo ère li e» le.

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdē kjlara

⁶ Woshtozlong dbaryo oblēshko ga Jesús opzrēno jek judioga syō uyo jong kjok eshko li roshko, ga nopga tjeng eshko li pina. Domer shāng kjlara eshko orkwo kēlē slosloe. ⁷ Fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, e löng eshko bako, Jesús dē, swlo li popte woshtozlong dbaryore ñya lok wlo, rote e go wlo.

⁸ Wotjlik löng llē li miydara Jesúsdē pjir kuzong ga tjlē swlo li kong ga «Pja kojōs shāng nopga löng kēs ère tjrēko» le. Kuya ga shāryara eni. ⁹ E irgo ga Jesús tjlē nopga tjeng li kong ga «Pjāy kong llēbo kjakrokēr kjrina. ¿Woshtozlong dbaryo ga llēye shāryēy oblē kong ga pjlú? ¿Llēbo pjlúre, de llēbo owa? ¿Ère dbaryo ga kjlara buk ba llēmdo shinmotkē wlo ga llēye shāryēy? ¿Wēyēre, de kjimtēy?» le.

¹⁰ Eshko ga löng ba zlong bāng pjiribri li ina uunkong, ga tjlē swlo li kong ga «Pja orkwo roshwīzong» le.

Kuya ga shāryara eni, ga ba orkwo poptono beno pjlúe. ¹¹ Gueniyo ga nopga löng li iirkono ara, tjlē lok èng kong ga «¿Llēye shāryēy Jesús kjwe kong ga pjlú?» le.

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹² Eshko dbaryo ga Jesús opshino to jem shāng dlup jong kjwara bigdo go, syōshtë Sbō kong wlo, ga syōshtono shkēe. ¹³ Wēshko kjok shrōng ga ba oppinggaga rokara tek löng ba zlong bāng. Eshko ga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12), ber löng Sbō tjlōkwō roy laga ba āska wlo. Epga ko lok eni:

¹⁴ Simón, e koiara beno Pedro;
Andrés, e Simón lēng;

† 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaġlën le li, e tjlōkwō twara Sbōrē jlōkoyo tjaġlën Jesús kjishko li loklo.

‡ 5:37 Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwō kēguē shāryak ōng kwota go le li, e tjlōkwō twara Sbōrē Israel tējyoga kong jlōkoyo dēnashko li loklo.

Santiago;
 Juan;
 Felipe;
 Bartolomé;
¹⁵ Mateo;
 Tomás;
 Santiago, e Alfeo wa;
 Simón, e zelote;
¹⁶ Judas, e Santiago wa;
 Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Jesús nopga pino träk llëme

¹⁷⁻¹⁸ E irgo ga Jesús to ter dlup li dwayo ba oppinggaga kjrara li tjok, ga öötong löng sdam lëkong. Eshko ga nopga tjeng träk llëm, opping ba tjok wlo. Nopga shrono löng ara ba kuk wlo, ba swlo llë li popte wlo bakoe. Shrono löng li, e Judea sopga, Jerusalén sopga, Tiro sopga, Sidón sopga bakoe. Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e tjeng dlung sor go. Ëye tjeng eshko goshko Ä sëyaga ga e poptara Jesúsdë. ¹⁹ Eshko ga ëye ba shwong porwono ga poptono ba dbo kësbang go. E kjishko ga uunkong wotjlik lok ba porwë le.

Llëye shäryëy, shji ber löng wopjlú wlo

- ²⁰ Eshko ga ba oppinggaga ïya Jesúsdë ga tjlä ba kong ga
 «Nopga song wleniyo,
 pjäy ber wopjlú,
 Sbö ber bomi pjlyo kjishko.
- ²¹ Pjäy löng pjli ara wleniyo,
 pjäy ber wopjlú,
 llono ga pjäy ber löng bö tjung kjishko.
 Pjäy löng slar ëë wleniyo,
 pjäy ber wopjlú,
 llono ga pjäy ber löng jar kjishko.
- ²² Pjäy iywaba shjiktëng, pjäy wlokrëba llëm, pjäy läywëba owa, bomi ko e owa
 lëba, shäryëba eni no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishkoshko ga
 pjäy ber wopjlúe.
- ²³ Eni ga pjäy äär kjok dogoshko ga pjäy potjwlën ara. E kjishko ga shäryëba
 owa bomi kong enishko ga pjäy woydë llëme. Pjäy ber woowa llëm dey.
 Sglik lëmi, öö lëmi ara, pjäy löng wopjlú kjishko bakoe.
 Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga shdunaba eni bakoe.
- ²⁴ Gueniyo ga pjäy nopga dbur ara wleniyo,
 pjäy song jlö,
 llono ga pjäy löng pjlyo dbaryo li pjitong kjishko.
- ²⁵ Pjäy löng bö tjung wleniyo,
 pjäy song jlö,
 llono ga pjäy ber löng pjli ara kjishko.
 Pjäy löng jar wleniyo,
 pjäy song jlö,
 llono ga pjäy ber löng slar ëë kjishko.
- ²⁶ Pjäy poshrëkoba arashko ga
 pjäy song jlöe.
 Dënashko ga nopga to löng tjlä ga “Tja Sbö tjlökwö laga” le, gueniyo ichaga
 Sbörë llëme. Eshko ga epga poshrëbaba ara bakoe.

Bi moskwoga woydëy ara

²⁷ »Gueniyo ga lër pjây bor kuga li kong ga bomi moskwoga woydozï ara. Ëye, pjây iywa shjiktëng ga kong llëbo shäryozï pjlú dey. ²⁸ Ëye wotjlik owa bop tjok ga pjây wotjlik pjlú ba tjok. Ëye, pjây bokrotke ga pjây syöshtë Sbö kong ba kjïshko dey. ²⁹ Pjây kwomso shpora oblërë pjlara ga kalëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. Bomi shwong kop lëkong dëra ga bomi shwong ter lëkong twëmi ba kong bakoe. ³⁰ Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. Llëbo dëra bop shjiryo ga wëyë. ³¹ Pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni.

³² »¿Bomi woydagaga woydomirë dö wleni ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³³ ¿Bomi kjimtagaga kjimtomirë erö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyo bakoe. ³⁴ ¿Dbur poskwomi, tjwlö shimi iröng wlo dö ga pjây potjwlëkklo llë lëmiro? Nopga owa ëmdë ga omshäryë e kjoyoe. ³⁵ Eni llëme. Nopga kong llëbo shärye Sbörë pjlú bako, “Tja kjimtara Sbörë” le llëm gueniyo. E kjïshko ga bomi moskwoga woydozï ara. Llëbo shäryozï pjlú ba kong. Dbur poskwözï oba kong, ga tjwlö shimi llëme. Eni ga bomi potjwlëkklo ber kësbanke. Ga pjây ber löng Sbö Tjwlö Kësbangyo li wapga jlökoyo. ³⁶ Pja songe le bomi Datarë oba kong. Pja songe lozï oba kong eni bakoe.

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

³⁷ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjây llëbo shäryono owa” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. “Pja shdungko” lëy ë kong llëme. Eni ga “Pjây shdungko” le Sbörë bomi kong llëm bakoe. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owa li iozï ber tjwlö llëme. Eni ga owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret eni bakoe. ³⁸ Oba sëzïa. Eni ga pjây sëya Sbörë bakoe. Pjây kong llëbo twe bayo ara, so resgwo bapkwo tjung kjoyo, resgwo bapkwo li roshko resgwo yoroy, kjing lliy or go, sigwo yoy ber lliktëng wlo, kjing goshko iëy jek obi, ber tjung kjopkwo shopte jong om go wleni. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe» le.

³⁹ E irgo ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi. Tjlë ga «Nopga tjeng do pjök kjok igö llëm wleniyo. ¿Kjlara wlosöya ba kjlara lirë le ga lon jer tjeng pjöytkong pjlëbgwo kjwaraso roy llëmdo? ⁴⁰ Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Gueniyo ga oppino pjirshko ga äär ber ba pingga dik.

⁴¹ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li igömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴² ¿Kjorkwang buk bomi bok roshko li igömi llëm ga “Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ¡Pjây Sbö tjlökwö söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizï bäm go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bäng li igömi wëjë, shimi ba kong wlo.

Kjor, e sorë miydëy ba bo go

⁴³ »Kjor doyo pjlú ga botjyë ga owayo drete. Kjor doyo owa ga botjyë ga pjlúyo dret bakoe. ⁴⁴ Kjor, e sorë miydëy ba bo go. Kjor bo kjrëy shklik doyo go llëme. Kjillgwo bo kjrëy shkö sho doyo go llëm bakoe. ⁴⁵ No pjlú ga tjlë pjlú, wotjlik pjlú ba pjlúshko kjïshko. No owa ga tjlë owa, wotjlik owa ba pjlúshko kjïshko bakoe. Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamo go.

U shäryëy sorë

⁴⁶ »Pjây tjlë bor kong ga «Pja bor Tjlapga jlökoyo» lëmi, gueniyo tja kolëmi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴⁷⁻⁴⁸ Èye tjwe bor shwoy, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlonarong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga to wito llëm, u li shäryara pjlu kjishko. ⁴⁹ Gueniyo èye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga ba shwleyo pjlonarong, rong llëme. Shäryara pjir ga di to jer, pjono u li goshko ga skwara pjir, söra dirë drete» le.

7

Èngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsde kjlara

¹ Jesús tjlëno oba kong pjir ga opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. ² Domer sök kjlara eshko, e Roma so, e èngkjwagaga ara kägäyo bakoe. Domer li parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo buk kjlara, woyde ara wleniyo, e swlo ara, wolontoe. ³ Ga Jesús roy kura ba kägäyo lirë, ga judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo ichara kjlëbë, Jesús rokë, ba parkaga li poptë wlo. ⁴⁻⁵ Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, rokërwa bop kong ga domer li kjimtos sira. E judío bishīya dik llëm, gueniyo bi tjëyoga woyde ara. Tjawa kong syö uyo shäryara kjwara om go. E kjimtakö jlë» le. ⁶ Kuya ga to jek ba tjok.

Jek löng ääto ba ushko ga èngkjwaga kägäyo li, ba pjeyoga ichara kjlëbë, lan Jesús kong obi wlo. Öötong löng ba shwoy ga tjlë lok ba kong ga «Domer li tjlökwo ichono bop kong. Tjlë ga «Tjlapga, pja tek bor ushko llëm ga bue. Tja llëno llëm, tjwlë llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. ⁷ Pja inor jek om go bop shwoy llëm e kjishko. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁸ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryë eni iyado. Tja èngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni iyado bakoe. 'Pja nomo' lër kjlara kong ga toe. 'Pja tegö' lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni' le bop kong eni» le.

⁹ Kuya ga beno shäng yëy le erä. Ga nopga jëk löng ba tjok li İya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong ga domer, e mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo» le.

¹⁰ E irgo ga domerga ichara li öötong löng èngkjwaga kägäyo li ushko iröng obishko ga ba parkaga swlo ara li wlëna shäng pjlu tjän.

Syā wa shinmotkono woshrrara Jesúsde kjlara iröng obi

¹¹ E irgo ga Jesús jek shäng jongya kjok ko Naín, ba oppinggaga tjok. Oba jek löng ara ba tjok bakoe. ¹² Jek löng ääto eshko ga shinmo sökoba jek pjang kjlara, iëba sakshko wlo. Shinmo li meyo, e syā, ga wa domer oblë drete. Kjok eshko sopga jek löng ara ba yorkë. ¹³ İya Tjlapga Jesúsde ga songe le, ga tjlë ba kong ga «Pja slar ame» le.

¹⁴ E irgo ga jek öötong shäng shinmo li zlong bäng ga ba bapkwö söya lok pjang li porwara. Ba sögaga jek löng li slongtëng löngë. Eshko ga Jesús tjlë shinmo li kong ga «jDwlas, lër bop kong ga pja kojözong!» le. ¹⁵ Ga shinmo li wlöktëng sök, ga tjlëno. Eshko ga ichara Jesúsde to iröng ba mekë tjok obi.

¹⁶ İya löng lirë ga bangkjre lok träk llëme. Ga Sbö poshrëra lok ara. Tjlë lok ga «Sbö tjlökwo laga weno shäng bi tjërëkö kjlara kësänge» le. Ga tjlë lok obi

ga «Sbö shrono shäng, ba nopga kjimtë wlo» le. ¹⁷ Jesús roy shdöktong Judea kjokyo kjok kjwang jïkong, kjok shto oblë oblë ber tjeng ba worbo go bakoe.

Juan No Waga

¹⁸ E irgo ga llëbo shäryak eni li, e roy kura Juandë pjir, laga ba oppinggagarë ba kong. Eni ga ba oppinggaga rokara ba shwoy do pjök, ¹⁹ ga ichara tjëlë Tjlapga Jesús kong ga «¿No pjluo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?» le.

²⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga tjëlë ba kong ga «Tjawa ichara Juan No Wagarë tjëlë bop kong ga “¿No pjluo iche le Sbörë koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?”» le lok ba kong eni.

²¹ Jekdo eshko ga nopga swlo oblë oblë wleniyo, nopga goshko Ä sëyaga, e poptara Jesúsde ara. Ga nopga kjok igö llëm wleniyo poptara ara, beno löng kjok igö pjluë. ²² E irgo ga Jesús tjëlë Juan oppinggaga li kong ga «Llëye inomi, kuromi li to lëmi Juan kong. Nopga kjok igö llëm wleniyo kjok inoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptone. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwö roy pjlu lak ba kong. ²³ Èye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjluë» le.

²⁴ Epga toshko ga Jesús tjëlëno oba kong Juan kjïshko. Tjëlë ga «¿Pjäy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjäy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ²⁵ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlu ga nopga dbur ara eniyo löng pjlu ushko. ²⁶ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwö laga loromire? E jlöe. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwö lagaga oblë kjinmo. ²⁷ Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbö tjëlëno Juan kjïshko. Tjëlëno beno eni: “No ichër kjlara bop bäm go, bop roy laga, irbo poshäryë bop kong wlo.”* ²⁸ Lër bomi kong ga nopga uunkong kjok ère kjing go äätë tjwlö ara, Juan kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluoyoshko kjlobi li tjwlö ara, Juan kjinmo» le.

²⁹ (Jesús tjlökwö kugaga uunkong, nopga dbur töngga Roma so kong ëmdë ga tjëlë ga «Sbö tjlökwö, e beke» le, optwono Juan kong, we jer di roshko li kjïshko. ³⁰ Gueniyo ga fariseoga, kjok ilgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, era optwono Juan kong, we wlo llëme. E kjïshko ga Sbö tjlökwö kjrara lok llëme.)

³¹ Ga Jesús tjëlë obi ga «Eerishko dbaryo sopga, ¿pjäy so llë kjoyo lër bomi kong? ³² Pjäy so kwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjëlë lok ga
»“Tjawa dbonmo bakwono ga
bëyotkoromi llëme.

Tjawa tono tékwo woydoklo ga
pjäy slatong llëm bakoe” le lok eni.

³³⁻³⁴ »Lër ega lër bomi kong. Juan No Waga shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwo bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ère shrono ga tja ië ara, tja kjillgwo bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië siyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok

* 7:27 Malaquías 3.1.

bakoe" lëmi eni. Lër bomi kong ga pjäy so kjwozirga löng li kjoyo e kjishko. ³⁵ Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba sögaga li go» le.

Fariseo ko Simón

³⁶ Fariseo shäng kjlara. Pjlara ga Jesús mana jek ba ushko ië, ga Jesús jek öötong sirkeno sök ië ba tjok eshko. ³⁷ Kjok eshko ga walë shäng kjlara, llëbo owa shäryaga wleniyo. Kuya ga Jesús sök ië fariseo li ushkoshko ga jek öötong shäng eshko, wloshko poshtikklo bakpwo tjwlö ara, roshko poshtikklo lö pjläblëe. ³⁸ Öötong shäng Jesús zlong bäng ga slar ëëe. Ba boryo li tjöno Jesús dre kjing go, ga döya sök ba käkzong go. Eni ga ba dre li lö shira, ga kjing go poshtikklo li kwona.

³⁹ İya fariseo, Jesús maga lirëshko ga wotjlík ga «Domer kjwe Sbö tjlökwö laga wleniyo jlökoyo kjwe ga walë sök ba porwë kjwe owa miydara pjire» le.

⁴⁰ Fariseo li ko Simón.

Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Simón, tjlökwö lër woydë bop kong sira» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjläpaga no pingga, lozong» le.

⁴¹ Eshko ga tjlä ba kong ga «Pjlara ga nopga tjeng do pjök, pogo tjwlö dbur poskwongga wleniyo kong. Kjlara pogo tjwlö ba kong bayo domer parkë dbargwo sak dbäw pjloglo shkëng (500) äska wleni. Kjlara obi pogo tjwlö ba kong bayo domer parkë dbargwo sak shkëng (50) äska wleni. ⁴² Ga potjwläya lok ga ä kuzong ga dbur poskwongga li tjlä ba kong lok ga "Wëyë, tja potjwlämi ame" le. ¿Eni ga kjone dey ga e woyde ara anmoyö?»

⁴³ «Bor kong ga kjlara pogo tjwlö ara, potjwläkklo ame li e» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «İëp li eni jlöe» le. ⁴⁴ Eni ga walë li İya ga tjlä Simón kong ga «Walë kjwe İzong. Tja shrono tek shäng bop u roshkoshko ga tja kong di tworop, tja dre shkwë e go wlo llëme. Gueniyo bor dre pöra kjwerë ba boryo go, ga dona ba käkzong go. ⁴⁵ Tja wlokjroropshko ga tja lö shirop llëme. Gueniyo tja shrono tek lëkong ga bor dre lö shiya kjwerë wop sit wop site. ⁴⁶ Kjyo kwonop bor dlu kjing go llëme. Gueniyo poshtikklo kwona kjwerë bor dre kjing go. ⁴⁷ E kjishko ga lër bop kong ga owa pjang ba go ara li lönor beno drete. E kjishko ga tja woyde ara anmoyö. Gueniyo eye kong, owa pjang ba go li lönor sira dö ga tja woyde ara anmoyö llëme» le.

⁴⁸ E irgo ga Jesús tjlä walë li kong ga «Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

⁴⁹ Eshko ga nopga mana tjeng ië ba tjok li tjlä ëng kong ga «¿Kjwe ëro? ¿Owa pjang oba go li löya sorë?» le.

⁵⁰ Gueniyo ga Jesús tjlä walë li kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja döktonge. Pja nom wopjlú bop ushko» le.

8

Walëga Jesús kjimtaga

¹ E irgo ga Jesús jëk to shäng kjok kjrina kjrina, ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlu le shäng oba kong. Ga domerga kjrara doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li jek löng ba tjok, ² walëga jek löng ba tjok kjlöbö bakoe. Walëga li bäm goshko ga kjone kjone swlo oblë, kjone kjone goshko Ä sëyaga, ga poptara Jesúsde beno pjluë. Kjlara ko Maria Magdala so. Dämärshko ga Ä sëyaga tjeng ba goshko doglo kjäk (7) li ichara to uunkong. ³ Kjlara obi ko Juana, e Cuza boy. Cuza, e parkë shäng Herodes kong, ba llëbo daga. Kjlara obi ko Susana. Jesús kjimte walëga lirë löng, ba dbur baiya li go.

Dwla sguingga

⁴ Pjlara ga oba shrono kjok shto oblë oblë dwayo ga tõno ara Jesús sök lishko. Eshko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyãglo go. Tjlë ga ⁵ «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. Sguiyashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga shglëraba, uara sënwarë drete. ⁶ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko. Gueniyo klung sho li shglëk llëm kjishko ga dwla li wenoshko ga danoe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkõ sho roshko, ga wenoshko ga ilgwina drete. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbãw (100)» le.

E irgo ga tjlë ba kong jek sira obi ga «Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyãglo go erä ega

⁹ E irgo ga Jesús oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga llëye lorop llëbo jyãglo go li, e llë loklo pjlollgwes borwa kong, miydërwa wlo» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbõ ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, miydëmi wlo. Gueniyo nopga oblë kongda, lër llëbo jyãglo go erä. Eni ga

» «Ëya löng ga llë ÿde miyde lok llëm,

kuya löng ga llë loklo miyde lok llëm bakoe.»*

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹¹ »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Dwla li, e Sbõ tjlökwo loklo. ¹² Dwla lono irbo bäng li, e ëye Sbõ tjlökwo kuno li loklo. Gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba pjlúshko dwayo, tjlökwo li kjre llëm wlo. Eni ga epga där llëme. ¹³ Dwla lono ak ara tjrëko li, e ëye tjlökwo li kuno ga beno shäng wopjlú li loklo. Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlúshko jlökoyo llëm kjishko ga tjlökwo li kjre dbar kjwöbõ erä. E irgo ga llëye wen ba kong sira tjlökwo li kjishko ga raye, söya ame. ¹⁴ Dwla lono shkõ sho roshko li, e ëye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura, gueniyo wotjlik sök ara, wo pjang dbur go, llëbo pjlú kjok ëre kjing goshko li woyotjliya ara bakoe. E kjishko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjishko llëme. ¹⁵ E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e ëye tjlökwo li kuno, ga kjre jlökoyo ba pjlúshko li loklo. Kjre, ga söya ÿyado, ga bo wen tjlökwo li kjishko arae.

Iök shjiy

¹⁶ »Iök shjiy borkey, kjinguëy wlo llëm, jney bi bukklo dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókshko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kãlã të shjiy wëjë wlo. ¹⁷ Llëbo jney, miydëba jekdo llëm wlo. Gueniyo llono ga e miydëba dret, iök shjiy iak jong kjókshko wleni. ¹⁸ E kjishko ga bor tjlökwo kuzi yõtso, miydëmi pjlú wlo. Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

¹⁹ Eshko ga Jesús mekë, ba lëmga, e shrono tjeng Jesús sök lishko, gueniyo öötong ba soshko llëm, oba ara kjishko. ²⁰ E kjishko ga roy laraba Jesús kong ga tjlë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» lëba.

* **8:10** Isaias 6.9.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye, Sbö tjlökwö kura, ga kole ga era bor mekö wleni, bor lëng wleni» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²² Dbar kjwara ga Jesús opyono kjang roshko ba oppinggaga tjok, ga tjlë ba kong ga «Shji to dipzë, di bäng buk kësbang ëre kjwo kalëkong» le. Ga jek lok.

²³ Jek löng dipzë wopro ga Jesús ponoe. Eshko ga pjluk tjwe jong träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga di dlin jong kjang li roy, pir sek seke.

²⁴ Eni ga ba oppinggaga äär löng ba wolleng, tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, shji ba pitoel!» le.

Kuya ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlona, ga beno tjeng tjëkso.

²⁵ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿Pjäy oto? ¿Pjäy mär bor go llëm ega?» le.

Eshko ga epga beno löng sëya llëm, kjok bangkjre lok ara bakoe. Ga tjlë ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga kole pjluë» le.

Domer goshko Ä sëya kjlara

²⁶ E irgo ga öötong löng Gadara kjokyo, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong.

²⁷⁻²⁹ Eshko ga domer shäng kjlara, goshko Ä sëya kjlara. Shäng dbar kop ara ga shwong pjung llëm, sök u roshko llëm, jëk to shäng sakshko erä. Ba orkwo, ba dre, e kjrocharaba dröng sho go pjloglo kop ara, där llëm wlo laraba, gueniyo shaya sëya lirëshko ga ba dröng sho li skoya jek tas tas erä, ga iche sëya lirë kjok dogro no llëmshko.

Eni ga Jesús opshino jek shäng kjang roy dwayo li ïya sakshko dwayoshko ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono.

Ïya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «¡Ä sëya, pja opkjos domer kjwe go dwayo!» le.

E kjïshko ga sëya li tjlë ba kong dbo go ga «¡Sbö Tjwlö Kësbangyo Wa li pja! ¡Pja tek shäng bor barwë llëme! ¡Rokër bop kong sira ga tja shdum llëme!» le.

³⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja ko llë?»

«Tja ko Kop Arae» le ba kong. Lara eni, Ä sëyaga tjeng domer li go ara kjïshko.

³¹ Eni ga rokara Jesús kong ga iche Ä sëyaga shdüz löng shtoyo llëme le. ³² Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm dlup poglo go, ië. Eni ga rokara Jesús kong ga iche jek köchi tjeng li go.

Kuya ga «jöö» le, ³³ ga sëyaga li opkjono lok domer li go dwayo, ga jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³⁴ Ïya köchi dagaga tjeng lirë ga töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga llëye shäryono li roy lara nopga kong pjire. ³⁵ Kuya lok ga tek shrono löng ara ba ik. Shrono Jesús shäng lishko ga ïya lok ba zlong bäng ga domer dämär ga goshko Ä sëya li, e wlëna lok bë sök eshko, doyono pjir shwong go, skwë ame, poptono sök pjluë. Ïya lok eni ga beno löng sëya llëme.

³⁶ Domer goshko Ä sëya li poptara sorë, e lara ba igaga tjeng eshko lirë nopga shrono tjeng li kong. ³⁷⁻³⁹ Eshko ga kjok eshko sopga uunkong tjlë Jesús kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le. Lara eni, kjok bangkjre lok ara kjïshko.

Kuya ga jlö lara, jer opyë sök kjang li roy. Eshko ga domer poptono li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios jek bop tjok.»

«Llëme. Pja nom bop ushko iröng dey. Llëye shäryara Sbörë bop kong li, e lëp oba kong, miydeba wlo» le ba kong. E irgo ga Jesús to ey dwayo.

Eni ga jlö lara domer lirë, ga to jek kjok eshko kjwang jikong. Eshko ga e poptara Jesúsde sorë li roy le öötong shäng oba kong eshko.

Kjoglo wolono buk kjlara, walë swlo ara kjlara

⁴⁰ Jesús dipzono jek di bäng buk kësbang li kjuwo kalëkong iröng obi. Öötong shäng di kjako ga oba töno löng träk llëm eshko ba wlokrë. ⁴¹⁻⁴² Eshko ga domer shäng kjlara ko Jairo. Judíoga syö uyo jong eshko li kägäyoga shäng kjlara li e. Ba wa walë kjlaraso li wolontoe. E lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) erä. E kjishko ga Jesús İya ga tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga rokara jek ba ushko.

Kuya ga «jöö» le, ga to jek ba tjok.

Oba ara kjishko ga Jesús jëk shängshko ga pollikoba arae. ⁴³ Löng li tjrëko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Öör shäng dwlomnega ara shwoy, ga ba dburwa tjeng li zana drete. Eni ëmdë ga poptono llëme. ⁴⁴ Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong ga ba shwong worbo porwara, ga poptono jekdo eshko.

⁴⁵ Eni ga Jesús tjlä oba kong ga «¿Tja porwaga ërë?» le.

Kjlara kjlara tjlä ga «Tja llëme» le lok ba kong eni.

E kjishko ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjläpga, nopga ara kuzong ga pja polliya löng pjlor kar kare» le.

⁴⁶ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tja porwara ëborë, e miydorore. Kuror ga ëbo poptono, bor dbo kësbang go» le.

⁴⁷ Eni ga miydara walë lirë ga Jesús porwara li beno lütshko llëme. Eni kuzong ga tek shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono sök kjlo dete erä. Eshko ga nopga uunkong bokso ga porwara ega, poptono jekdo sorë, e lara ba kong pjire.

⁴⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe. Pja nom wopjlu bop ushko» le.

⁴⁹ Jesús tjlä shäng walë li kong wopro ga no tek Jairo ushko dwayo shrono shäng kjlara ga tjlä Jairo kong ga «Bop wa yë shinmotkonoe. Tjlapga no pingga kjwe twëy tjötö ame» le.

⁵⁰ Kuya Jesúsde ga jlö lara llëme. Tjlä Jairo kong ga «Pja woymë llëme. Pja mär bor go ga bop wa poptë dani» le.

⁵¹ E irgo ga Jesús öötong shäng Jairo ushkosshko ga Pedro, Santiago, Juan, Jairo, Jairo boy, epgara ichara opzrëk jek ba tjok. No oblëra ichara opzrëk llëme. ⁵² Eshko ga nopga slar wopjluk jong träk llëm, kjloshtë ara bakoe. Jesús opzrëno jek u li roshkosshko ga tjlä löng li kong ga «Pjäy slar ame. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. ⁵³ Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. Miyde lok ga kjoglo li shinmotkonoe.

⁵⁴ Eni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng kjoglo buk lishko, orkwo shara, ga tjlä ba kong dbo go ga «Kjwozirwa, pja kojözong» le. ⁵⁵ Jekdo eshko ga kjoglo li woshrono, ga kojono shäng. Eni ga ba data, ba meké, e ichara Jesúsde ba sëng. ⁵⁶ Eshko ga epga beno löng yëy le erä. Gueniyo ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Llëye shäryono jüshko ëre lëmi ë kong llëme» le.

9

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëya oblë oblë tjeng oba gosho li iche to wlo, swlo oblë oblë popte wlo bakoe. ² Ga ichara Sbö ber no pjuyo sorë li roy lë oba kong, swlopga popte bakoe. ³ Eni ga tjlë ba kong ga «Pjây brikshko ga llëye sömi llëme. Pjây kjorkung sök llëm, kjla llëm, dli llëm, dbur sho llëm bakoe. Shwong pjang bomi do go li sömi ga pjlu, gueniyo shwong oblëra sömi llëme. ⁴ Pjây äär kjone pogo ga pjây ber löng u kjwaraso, äär jong pjây opshik kjok eshko dwayo guing. ⁵ Pjây öötong löng kjone ga pjây wlokjre llëm wleni ga pjây opshik eshko dwayo, ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. E ber pjây kura lok llëm li jyäglo, ga owa li ber pjang ba go» le.

⁶ Eni ga epga to jek löng kjok kjrinascho kjrinascho, Sbö tjlökwo roy pjlu lë oba kong, ga swlopga popte lok bakoe.

Juan No Waga zröraba

⁷ E dbaryo ga llëye shärye Jesúsdë shäng li roy shdöktong ara. Ga kura Pjlu Herodesë, ga beno sök wotjlik ara. No kjone kjone tjlë ga «E Juan No Waga li woshrokdo» le. ⁸ Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo laga tek dënascho so Elías tjwayde shäng» le. Kjone kjone obi tjlë ga «E Sbö tjlökwo lagaga tek dënascho so kjlara li woshrokdo» le.

⁹ Gueniyo Herodes tjlë ga «E lanyotkëba ara. ¿Eni ga ë lëba? ¿E Juan woshrokdo? Nopga ichaga tjarë om go, Juan kägä zë tase» le eni. Eni ga dröno ara, iya wlo.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000)

¹⁰ Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shrono löng iröng obishko ga llëye shäryara lok li lara lok Jesús kong pjire. E irgo ga epga tona Jesúsdë tjeng dboy, ga söra jek öötong löng kjok ko Betsaida. ¹¹ Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ba irgo. Shrono löng ba shwoy ga nopga li wlokjara, ga Sbö ber no pjuyo sorë li roy lara ba kong, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara.

¹² Kjok sëng ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjok ëreshko llëye drete. Pjlu wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlek wlo, pozlong shtoyo wlëk wlo bakoe» le.

¹³ Kuya ga tjlë ba kong ga «sëzi pjäydë dey» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Ereshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjökdewa erä. ¿Woydëp ga tjawa jongya dli tjwlek nopga tjeng kës ëre kongde?» le. ¹⁴ (Eshko ga domerga tjeng doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.)

Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «Nopga kjwe ichozí wlar tjeng töshko, shtor shtor, doglo sak shkëng (50) sak shkëng (50)» le.

¹⁵ Kuya lok ga shäryara eni, ga nopga li wloktong tjeng töshko uunkong. ¹⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjara Jesúsdë, ga kjok dogo iya jem drëng ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li twara ba oppinggaga kong, pjilorgue lok nopga tjeng kës li kong wlo.

17 Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggaräre lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

18 Pjlara ga Jesús sök syöshhtë Sbö kong. Ba oppinggaga löng ba tjok eröe. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «¿Kumi ga tja ë lëba?»

19 «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías tjwayde shäng le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

20 Kuya ga tjlë ba kong ga «E ga pjäye, ¿tja ë lëmi?» le.

Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja» le.

21 Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

22 Eshko ga tjlë ba kong obi ga «Äär dbar kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shdungoba ara guing. Judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, tja wlokjre lok llëme. Ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

23 E irgo ga tjlë uunkong kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik iyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjishko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlës go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. 24 Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së iyado kjok dogo. 25 Ëye, llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

26 »Ilono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kälä goshko, Data Sbö dbo kälä go, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eerishko ga ëye, tja lökyokjre oba bokshto ga eshko ga lökyokjrër eni bakoe. 27 Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga Sbö ber no pjluyo sorë li ïmi wëfëe» le.

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

28 Dbargwo kwong (8) irgo ga Pedro, Santiago, Juan, e söra Jesús dë jem ba tjok dboshko, ga öötong löng dlup jong kjwara kjökshko li go, syöshhtë Sbö kong wlo. 29 Eshko ga Jesús syöshhtë Sbö kong wopro ga ba bokkwo kjlopswono, shwong beno pjlublún, kälä lletlete. 30-31 Eshko ga Moisés, Elías, e weno löng lan ba tjok, kälä të shjiye. Ga wop tjok ga Jesús zrökoba Jerusalén kjokyo sorë li lanyotke lok ëng tjok.

32 Ba oppinggaga tjeng eshko li löng poywö erä. Gueniyo polläk ga ïna lok ga Jesús kälä shjiye. Domerga löng do pjök ba tjok li ïna lok bakoe.

33 Domerga li brik lok kwjlëshko ga Pedro tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Tjawa ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le. Lara eni, gueniyo llë layde shäng li miyde shäng llëme.

³⁴ Shäng tjlê wopro ga pjäng sho lono ter kjrina ba kjing go, ga ba opping-gaga li beno kjok bangkjre ara. ³⁵ Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok ga tjlê ga «Bor wa li ère. E kjroror. Ba tjlökwo kuzia» le. ³⁶ Kura lok pjir ga ÿya lok ga Jesús beno shäng kjlaraso. Dbar eshko ga beno löng kjing, llêye ina lok li lara ë kong llême.

Dwlas goshko Ä sëya poptara Jesúsde kjlara

³⁷ Wëshko ga ter shrono dlup li dwayoshko ga nopga shrono löng träk llêm, Jesús ik. ³⁸ Eshko ga domer shäng kjlara nopga tjeng li tjrêko. Tjlê Jesús kong dbo go ga «Tjlapga no pingga, rokër bop kong ga bor wa domer ère İs sira. Tja wa oblê drete. ³⁹ Olö ga shaya Ä sëyarè, ie öö le, dbukza rish buk töshko, jek kjlo dete, ga kjamo ber bung erä. Shärye owa eni wop sit wop sit. ⁴⁰ Tja tjlêno bop oppinggaga beno tjeng ëreshko wle kong ga “Bor wa ère, goshko Ä sëya kjlara. Rokër bomi kong ga ichozï to bor kong sira” loror, gueniyo to ichara lok llême» le.

⁴¹ Kuya ga tjlê löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llême. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ber löng ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän» le. Eshko ga tjlê domer li kong ga «Bop wa tek sös bor kong» le.

⁴² Eni ga dwlas li söya lok jek shäng äätè ba zlong bäng ga dwlas li dbura sëya lirè rish buk töy, jek kjlo dete erä. Eshko ga sëya li wlona Jesúsde, ga dwlas li poptara, ga twara iröng ba data kong. ⁴³ ÿya nopga tjeng eshko lirè ga beno löng yëy le erä, Sbö dbo ara kjishko.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko pjlara obi

Llêye shäryara Jesúsde li woyotjlikoba löng wopro ga tjlê ba oppinggaga kong ga ⁴⁴ «Llêye lër bomi kong li kuzi yötso, woyojemi llême. No to ter kjok dogo dwayo ère twëba ber tjeng nopga wloshko» le. ⁴⁵ Gueniyo ga llêye le shäng li llê loklo miydara lok llêm, e jnena Sbörè beno, miyde lok llêm wlo kjishko. Ga llê loklo kjakrokara lok ba kong llêm, bangkjre lok ara kjishko.

Ëye tjwlo ara anmoyö

⁴⁶ E irgo ga ba oppingga kjlara tjlê ga «Tja ber tjwlo ara pjäy uunkong kjinmo» le kjlara obi kong. Kuya ga tjlê ga «Llême. Ber tjwlo ara li tja» le. Ga llamoga omlê jong eni bakoe. ⁴⁷ Llêye le löng li miydara Jesúsde drete. Eni ga kjwozirwa kjrara kjlara, ga iara shäng ba zlong bäng, ⁴⁸ ga tjlê ba oppinggaga kong ga «Ëye, kjwozirwa ère wlokjrrara bor kjishko ga tja wlokjrrara wleni. Ga ëye, tja wlokjrrara ga bor ichaga wlokjrrara wleni bakoe. Bomi tjrêko ga ëye shäng kjlara wotöy anmoyö ga tjwlo ara anmoyö li e» le.

«Ëye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lëkong» lara Jesúsde

⁴⁹ E irgo ga Juan tjlê ba kong ga «Tjlapga no pingga, domer inorwa shäng kjlara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to shäng bop ko go. Gueniyo ga e bop oppingga bi tjok llêm kjishko ga tjawa tjlêno ba kong ga “Ä sëyaga ichèp Jesús ko go ame” lororwa eni» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «¡Wëyè! “Shäryèp ame” lëmi ba kong llême. Ëye shäng bi wloyo llêm ga shäng bi shwo lëkong» le.

Jesús wlokjrrara Samaria sogarè llême

⁵¹ Eshko ga Jesús jem kjok dogo iröng obi wlo dbaryo li ääto, ga wotjlik ga to jongya Jerusalén kjokyo, lara jong kjwaraso eni. Ga to jek ba nopga tjok. ⁵² Jëk löngshko ga nopga ichara pjök mya ba bäm go ba roy söga wleniyo. Eni ga ba roy sögaga li öötong löng bäm go Samaria kjokyo kjrina, pozlong shtoyo wlëk lara. ⁵³ Gueniyo ga miydara Samaria sopgarë ga jongya jong Jerusalén kjokyo. E kjishko ga wlokrara lok llëme. ⁵⁴ Roy kuya ba oppinggaga Santiago, Juan lirë ga tjëlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, ¿woydëp ga tjawa iök long ter kjok dogo dwayo, eppa pjir wlore?» le.

⁵⁵ Kuya ga bojono ba shwo lëkong ga wlongza tjä tjä erä. ⁵⁶ Eshko ga jek lok kjok shto oblë.

Shji jëk Jesús tjok ga soyo tjok

⁵⁷ Eni ga jek löng irbo wopro ga no shäng kjlara eshko tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

⁵⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

⁵⁹ E irgo ga tjëlë oblë kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

Gueniyo kuya ga tjëlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë. Pja nom Sbö ber no pjluoy sorë li roy lë oba kong dey» le.

⁶¹ E irgo ga no shäng kjlara obi tjëlë Jesús kong ga «Tjlapga, tja jek bop tjok lër. Gueniyo tja koshëp sira, “Tja toe” lër bor pjeyoga kong guing» le.

⁶² Kuya ga tjëlë ba kong ga «Ëye ba pak soyono, ga wotjlik llëbo beno iröng li kjishko ga e llëno llëm Sbö ber no pjluoy lishko» le.

10

Nopga ichara Jesúsde jek doglo sak kjäk kjingsho pjök (72)

¹ E irgo ga nopga jek löng ba tjok li kjrara Jesúsde doglo sak kjäk kjingsho pjök (72). To kjok shto oblë oblë le lishko ga eppa ichara jek löng pjök pjök ba bäm go. ² Eshko ga tjëlë ba kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbö döe. Eni ga rokozï dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo. ³ Eni ga pjây nomo. Pjây to löng sjëke. Pjây ichër jek löng öng wlëp ushko so llgwoklë jëk löng shjiti kjloshko so löngshko wleni. ⁴ Pjây brikshko ga pjây dbur sök llëm, kjla sök llëm, drepkwota sök llëm bakoe. Pjây jëkko eröe. No wlëmi irbo ga “Miga” lëmi ba kong llëm, pjây jek bek eröe. ⁵ Pjây äär ber löng kjone ga pjây opzrëk jek u jong kjwara eshko li roshko, ga pjây tjëlës nopga tjeng eshko li kong ga “Miga. Rokër Sbö kong ga pjây löng u ëreshko uunkong ie ber löng wlëpe” lozï ba kong eni. ⁶ Eshko ga pjây wlokjre lok wopjlu wleni ga eppa ie Sbörë ber löng wlëp jlökoyo. Gueniyo pjây wlokjre eni llëm ga eppa kjimte Sborë llëme. ⁷ Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây to löng u kjwara kjwara llëm, pjây ber löng u kjwaraso dey. Ëye parkë ga e potjwlëkko ba pak li äska. E kjishko ga pjây sëya llë ga uozï, bomi potjwlëkko li e.

⁸ »Pjây öötong löng kjone pogo ga pjây wlokjre nopga eshko sorë wleni ga pjây sëya llë ga uozï, ⁹ swloppa löng eshko li poptozï, ga pjây tjëlë nopga löng li kong ga “Sbö ber no pjluoy wlo li, e dbaryo döroe” lëmi ba kong eni.

¹⁰ »Gueniyo ga pjây öötong löng kjok kjrina ga pjây wlokjre nopga eshko sorë llëm ga pjây to löng jëk irbo pjlara pjlara tjwe lok li go, ga pjây tjëlë kjok eshko sopga li kong ga ¹¹ «Bomi kjokshko pjlungyo pjono borwa dre go li lönwä ber tjeng jüshko, pjây shdungko loklo. Gueniyo miydozï pjlu ga Sbö ber no pjluwo wlo li, e dbaryo döroe» lëmi ba kong eni. ¹² Lër bomi kong ga no llgwezlöng dbaryoshko ga kjok eshko sopga shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlökwö kjrëba woydë llëm kjishko ga kjok eshko sopga wlonä Jesüsdë

¹³ E irgo ga tjëlëno nopga kjok shto oblë oblë li kjishko. Tjëlë ga «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong li İna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li İya Sbörë wlo tjän.

¹⁴ Eni ga no llgwezlöng dbaryoshko ga pjây shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

¹⁵ »Capernaúm sopga, ¿pjây wotjlik ga pjây söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjây iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko» le.

¹⁶ Eshko ga tjëlë ba oppinggaga kong ga «Pjây tjlökwö kjräga ërë ga e bor tjlökwö kjräyde wleni. Èye, pjây wlojkrara llëm ga tja wlojkrara llëm wleni. Ga èye, tja wlojkrara llëm ga bor ichaga wlojkrara llëm wleni bakoe» le.

Nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li shrono iröng obi

¹⁷ Eni ga nopga doglo sak kjäk kjingsho pjök (72) li toe. Tjlökwö lara lok kjok shto oblë oblë pjir ga tek shrono löng wopjlu iröng obi. Eshko ga tjëlë lok Jesús kong ga «Tjlapga, Ä sëyaga ëmdë ga tjawa bangkjre. Epga ichororwa bop ko goshko ga tjawa kolara» le lok eni.

¹⁸ Kuya ga tjëlë ba kong ga «Eni jlöe. İnor ga Ä zana Sbörë, ga e lono ter kjok dogo dwayo llgwlëng wleni. ¹⁹ Ga pjây kong dbo tworor kësbang, bi moskwö kësbang li zami wlo, ga llëye wen owa bomi kong llëme. Dgur shglëmi, dyë shglëmi ëmdë ga llëye wen owa bomi kong llëme. ²⁰ ¿Gueniyo pjây löng wopjlu, pjây kole Ä sëyagarë kjishko egaro? Pjây kole eni li tjwlo ara llëme. Pjây ko tak lok kjibokwo go kjok dogo lira tjwlo ara. Woyde ga pjây ber löng wopjlu e kjishko shara» le.

²¹ Jekdo eshko ga go Sbö Sëya jlökoyo kjishko ga Jesús beno shäng wopjlu ara, tjëlë Sbö kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga löng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjishko ga pja poshrër ara. Shäryorop eni, woydorop eni kjishko» le.

²² Eshko ga tjëlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbö Wa ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin» le.

²³ E irgo ga ba oppinggaga İya ga tjëlë ba kong tjoksa ga «Llëye shäryër li İmi löng bomi bokkwo go. Èye omİno ga era ber wopjlu. ²⁴ Lër bomi kong ga llëbo İmi, kumi löng ëre tjwlo ara. Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, pjlungga, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omİno llëm, omkuno llëm bakoe» le.

Samaria so kjlara pjlu wleniyo

²⁵ Domer shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Pjlara ga kojono shäng Jesús zlong bäng, tjliya wlo. Tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, ðlëye shäryër, tja ber sök së İyado Sbö tjok wlo?»

²⁶ «¿Llëye tara Moisésdë pjang kjok llgwekklo kjibokwoyo li go? ¿Bop kong ga e pjlo llgwep ber sorë?»

²⁷ «“Llëbo woýdëpshko, llëbo woyotjlipshko, llëbo shäryëpshko, pja sök së obishko ga Tjlapga, bop Sbö li woýdos jlökoyo İyado”,* ga “Pja opwoýdë sorë ga bop kjlara, e woýdos eni bakoe.”† Kjok llgwekklo tak pjang li e» le.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja dboryorop beke. Shäryorop eni ga pja beno sök së İyado Sbö tjok» le.

²⁹ Eshko ga domer li opwlikë woýdë. Eni ga tjlä ba kong ga «¿Bor kjlara le li ë?»

³⁰ «Domer opshino kjlara Jerusalén kjokyo dwayo, jongya jer shäng Jericó kjokyo wlo lara. Jek jëk shängshko ga wlëna nopga lürkë ä wleniyorë irbo. Llëbo söya tjeng ba tjok li döra lok ba shjiryo dret, ba shwong pjang ba do go li tjok, shpora lok träk llëm, ga iara beno buk eshko ba llëmdo. ³¹ E bër ga syöshtaga Sbö kong ba nopga kjishko wleniyo tek shäng kjlara irbo li go. Buk li İna, gueniyo kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä. ³² E irgo ga Levi tjëyo tek shäng kjlara irbo li go bakoe. Omİno, ga kjimtara llëm, koskara jek irbo sor go, jek bek erä bakoe. ³³ E irgo ga tek shäng irbo li go kjlara obi, Samaria so shara. Buk li İna, ga songe le. ³⁴ Eni ga jek öötong shäng ba zlong bäng. Shporaba jyäglo lok li dwlomnena kjyo go, kjillgwo bo dyo dbo ara go, ga pjirra shwomzrëng go. E irgo ga poyona, iara ba öng kjing go, söra jek no pozlong uyoshko, ga dara buk eshko. ³⁵ Wëshko ga pozlong uyo sogo li potjwlëna dbur sho pjublün kjwo pjök go, ga tjlä ba kong ga “Shporaba kayo buk kjwe dos bor kong jushko sira. Dbur zanop ëre kjinmo wleni ga tja tjwe iröng obishko ga pja potjwlën eshko” le.

³⁶ »¿Eni ga bop kong ga nopga doglo mya li kjone dey ga beno shporaba kayo li kjarayo?»

³⁷ «Songe laga ba kong li e» le kjok llgwekklo miydaga lirë.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga pja nom omshäryë e kjoyo bakoe» le.

Jesús öötong sök Marta, María, e ushko

³⁸⁻³⁹ Kjok kjrinashko ga walë shäng kjlara ko Marta, lëng ko María. Jesús jëk shäng irbo ba oppinggaga tjok, ga öötong shäng eshko ga wlo kjrara Martarë ba ushko. Eshko ga María wloktong sök ba dre zlong, tjlökwö le sök li kuya wlo. ⁴⁰ Martara shäng wotjlik ara, llëbo shärye wlo li ara kjishko. E kjishko ga jek shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, bor lëng kjwe ichos jek bor kjimtë. Tja iara beno shäng parkë ara tjoksa. ¿E İgöp llëmdo?»

⁴¹ «Marta, pja woýdë ara, llëbo woyotjlip shäng ara kjishko. ⁴² Gueniyo llëbo tjwlo ara li kjrinaso, ga tjwlo ara li krayde Mariarë, ga döga ërë ba shjiryo llëme» le ba kong.

11

Shji syöshtë Sbö kong sorë

¹ Pjlara ga Jesús sök syöshtë Sbö kong. Syöshtono pjir ga ba oppinggaga kjlara tjlä ba kong ga «Tjlapga, tjawa pīs syöshtë, Juan ba oppinggaga pino dik» le.

* 10:27 Deuteronomio 6.5. † 10:27 Levítico 19.18.

² Kuya ga tjlê ba kong ga «Pjây syôstê Sbô kongshko ga lêmi eni: »«Data, bop ko, e ber kësbang, dboye.

Pja tjwe ber sôk borwa pjluo wlo.

³ Dbar kjwobi go ga dli woydërwa li twos borwa kong.

⁴ Llêbo shâryara oblêrê borwa kong owa li iërwa ber tjlwô llême.

E kjîshko ga owa pjang borwa go li lôs ber dret eni bakoe.

Tjawa iêp ber lông borwa tjlîzîlông lishko llême.»

⁵⁻⁶ E irgo ga tjlê ba kong lok ga «Kjok rong bek ga pjây kjlara shwoy, no tjwe shâng kjlara pjola dwayo, ga pja dli ba kong drete. ¿Eni wleni ga pja to dli rokê bop pjeyo sôk soshko kong llêmdo? Pja äar ba shwoy ga pja tjlê ba kong ga “Bor kjlara shrono shâng bor shwoy, ga tja dli ba kong drete. E kjîshko ga tja sêm pjlung shosho suk pjir kjwo myare” lêp ba kong eni.

⁷ »Pja kuya ga tjlê bop kong ga “Llême. Tja barwêp llême. U bäng jong tuke. Bor wapa tjeng bor tjok pëe. Tja kojong, llêye twêr bop kong wlo llême” le.

⁸ »Gueniyo lër bop kong ga rokêp jek rokêp jek wleni ga kojong, llêye woydêp li twe bop kong pjire. Eshko ga kojono bop kjimtê, pjây êng tjok pjlu kjîshko llême. Kojono, e barworop ara kjîshko.

⁹ »Eni ga lër bomi kong ga llêbo rokozi Sbô kong, ga twe bomi kong. Llêbo wlêzi, ga wlêmi. “U bäng bäng dôzi bor kong” lozi ba kong, ga dâr bomi kong.

¹⁰ Èye llêbo rokê ga e kjre. Èye llêbo wlêk ga e wlêya. Èye “U bäng bäng dôzi bor kong” lê ga e dâr ba kong.

¹¹ »¿Data kjone dey ga kong mâ roke ba warêshko ga kong dgur twaydero?

¹² ¿Ga kong kjörkô wa ak lê rokesko ga kong dyê twaydero? ¹³ Eni ga pjây nopga owa êmdê ga pjây wotjlik llêbo pjlu twê bomi wapa kong. Eni wleni ga bomi Data sôk kjok dogo li kong llêbo rokêmishko ga pjây kong ba Sêya twe» le.

*Jesús, Beelzebú**

¹⁴ Pjlara ga domer shâng kjlara tjlê llêm, goshko Ä sêya kjlara kjîshko, ga sêya li ichara Jesúsdê toe. E irgo ga domer li beno shâng tjlê. İya lông lirê ga beno lông yëy le erä. ¹⁵ Gueniyo kjong kjong tjlê êng kong ga «Ä sêyaga iche to, dbo twara Ä sêya kägäyo ko Beelzebúrê ba kong li go» le lok eni.

¹⁶ Kjong kjong lông obi omtjlik woydê, ga tjlê ba kong ga «Llêbo İydêba llêm wleniyo shâryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörê jlôre miydërwa e go wlo» le.

¹⁷ Wotjlik lông llê li miydara Jesúsdê pjir, ga tjlê ba kong ga «Pjlu llê, ba nopga êngkjwê kar kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng u kjwaraso, e êngkjwê kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ¹⁸ ¿Eni ga Ä, e êngkjwê ba sêyaga tjok wleni ga e pjir maling llêmdo? Lër bomi kong eni, tja Ä sêyaga ichê to, dbo twara Beelzebúrê bor kong li go lêmi kjîshko. ¹⁹ ¿Eni kjwe ga bomi oppinggaga kong dbo twaga êrê, Ä sêyaga iche wlo? E kjîshko ga pjây diktong lông jlôe laga epgarê om go. ²⁰ Ä sêyaga ichêr to, Sbô dbo ara go. Miydêmi e go ga Sbô ber no pjluo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²¹⁻²² »Domer shâng kjlara dbo ara, wloshko opwlikoklo tjok. Shâng ba u dêshko ga llêbo tjeng u roshko li lüyotkêba ba shjiryo ga ä, wokjang ba opwlikoklo tjeng li kjîshko. Gueniyo ga tjwe kjlara obi, dbo ara ba kjinmo

* **11:13** Ä, e kowêba Beelzebú bakoe.

wleni ga shäng li zāya, ba opwlikoklo li döya ba shjiryo, llëbo tjeng ba u roshko li söya jek ba tjok, ba opwlikoklo tjok bako, ga shdöya oblë kong drete.†

²³ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no tóng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga.

²⁴ »Ä säya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. Eshko ga wotjlik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. ²⁵ Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ²⁶ Eni ga säya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo» le.

²⁷ Tjlë shäng wopro ga walë shäng oba tjeng li tjërëko kjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ga «Bop mekë, pja wena, pja kuna. Miydër ga shäng wopjlu bop kjishko» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ga «Ëng. Gueniyo ga ëye Sbö tjlökwo kuno, ga kole ga era ber shäng wopjlu anmoyö» le.

Jonás jyäglo

²⁹ Eshko ga nopga töno ara, tjwe jong obi Jesús shäng lishko. Ga Jesús tjlë ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Woydëmi ga llëbo jyäglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyäglo shäryotë bomi kong eröe. ³⁰ Dënashko ga Jonás, e beno llëbo jyäglo Nínive sopga kong. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ber llëbo jyäglo nopga löng eerishko li kong eni wleni bakoe. ³¹ Sabá so pjluo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Salomón kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây ilgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjlë ga “Kjwepga shdungko” le. ³² Nínive sopga, e Jonás tjlökwo kunoshko ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjishko ga eerishko dbaryo sopga, pjây ilgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlë ga “Kjwepga shdungko” le.

Iök shjiy bi doyo kong

³³ »Iök shjiy borkey, jney wlo llëm, iëy sbi dorko wlo llëm bakoe. Iëy jong kjókskko dey, nopga opzrëk jek eshkoshko ga kãlä të shjiy wëlä wlo. ³⁴ Iök shjiy ïgömi wëlä bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlu wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro si wleni. ³⁵ Eni ga pjây sjëke. ¿Tjökwo kjrromi li, e jlöre? Bomi iök shjiy li e. E kjishko ga tjlökwo kjrromi li jyö wleni ga pjây löng kjok ro sī roy wleni. ³⁶ Gueniyo bomi doyo uunkong iök shjiy tjok, kjok ro yet eshko llëm ga kjok ïgömi wëlä, pjây jëk löng iök shjiy tjok wleni» le.

No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlonä Jesúsde

³⁷ Tjlëno eni pjir ga e mana fariseo shäng kjlara lirë ië ba tjok ba ushko. Eni ga opzrëno jek ba tjok ba u roshko, ga sirkeno sök, ië wlo. ³⁸ İya fariseo lirë ga Jesús orkwo shkwono judioga i dik llëm ga beno shäng wotjlik ara. ³⁹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjây fariseoga llëbo shäryë ara, pjây pjluë lëba wlo, gueniyo pjây wotjlik dbur tóng bomi kong erö, pjây wotjlik llëbo owa shäryë. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko

† 11:21-22 Domer dbo ara le li, e Ä löklo. Ba llëbo döga le li, e Jesús löklo. Lara eni li, e Ä säyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing löklo.

wliwlie. ⁴⁰ ¡Pjây wotjlik llême! Shji shâryara Sbörë pjir, bi doyo dö llêm, bi sëya bakoe. ¿E miydëmi llêmdo? ⁴¹ Gueniyo pjây wotjlis llêbo pjlu shâryë oba song wleniyo kong. Eni ga pjây her löng pjlo bek Sbö bokso jlökoyo.

⁴² »¡Fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Llêbo wlênomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina, ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyö oblë oblë tjok ëmdë ga shâryëmi jlökoyo eni bakoe. Gueniyo ga pjây jëk löng pjlo bek oblë tjok llêm, Sbö woydëmi llêm bakoe. Pjlu wlo ga pjây jëk pjlo bek nopga uunkong tjok, ga Sbö woydëmi pjlu bakoe. Gueniyo woyde ga llêbo wlênomi li twëmi Sbö kong, shâryëmi löng wleni bakoe.

⁴³ »¡Fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! Judíoga syö uyo roshko ga woydëmi ga pjây löng sökklo pjlu goshko erä. Woydëmi ga miga llë læba bomi kong yötso llêbo soynezlong shtoyo bakoe. ⁴⁴ ¡Pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây so shinmo doyo iak buk jyäglo llêm kjoyoe. Nopga jëk ba kopshko ga llëye miyde lok llême»*le.

⁴⁵ Domer shäng kjlara eshko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydaga pjlu wleniyo. Eshko ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, llëye læp shäng li, e borwa barwoklo» le.

⁴⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «¡Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Oba pimi löngshko ga tjlökwö lëmi ara li shâryëba uunkong ga äe. E so llêbo kwing ä twëmi oblë kong söya wlo kjoyoe. Shâryëmi eni, gueniyo pjây om go omkjimtë ba sök llêm, bomi sakkwo go ëmdë llêm bakoe. ⁴⁷ ¡Pjây song jlö, pjây shdungko! Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, e zröra bomi tjlapgararé ara, ga jnena lok. E ga pjây eerishko ga löng ba sak li poshâryë ber wolësowa wlo. ⁴⁸ E goshko ga pimi löng oba uunkong kong ga pjây wotjlik ga zröra lok li, e pjluë lëmi. Zröra, jnena epgarë lok, ga pjâyda beno löng ba sak shâryaga.

⁴⁹ »E kjishko ga Sbö tjläno ba kjok miydë li go. Tjläno ga “Epga kong bor tjlökwö lagaga ichër oblë oblë. Kjong kjong zröya lok, kjong kjong shdüya lok, bokrotke lok ara” lara. ⁵⁰ E kjishko ga eerishko dbaryo soppa, pjây shdüya Sbörë, ba tjlökwö lagaga zröra lok tek dämârshko dwayo li kjishko, ⁵¹ soyara lok Abel go, äär jong Zacarías go. Zacarías, e zröra lok Sbö u jong li, öng sho sukklo jong li, e tjréko. Lër bomi kong ga pjây shdüya Sbörë, llêbo shâryara lok ba tjlökwö lagaga löng kës kong li kjishko.

⁵² »¡Kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo, pjây song jlö, pjây shdungko! Pjây opping kjok llgwekklo li go ara kjishko ga shji Sbö miydë sorë miydëmi löng pjlu, gueniyo lëmi ë kong llême. Nopga oblë somi, Sbö miydë lok llêm wlo, ga pjây om go ëmdë ga Sbö miydë löng llêm bakoe» le.

⁵³ E irgo ga Jesús to eshko dwayo. E dbaryo jek lëkong ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e irkono lok ara ba kong, ga llêbo kjakroke lok ara, ⁵⁴ tjläya lok wlo, rote lok llêbo lara li go wlo le.

12

Bangkjryë li, e Sbö eröe

¹ E wopro ga oba tjwe jong tjwe jong träk llêm, sho llik llik lë. Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «¡Pjây sjëk fariseoga tjok, ba pjlung shosho uukklo wle tjok! ¡Epga Sbö tjlökwö söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko! ² Llêbo shâryak lütshko kës li wen wëleshko. Llêbo jnek kës li wlëkoba pjire.

‡ 11:44 Fariseoga ikoba ga nopga pjlu wleniyo, gueniyo jlökoyo ga epga owa.

³ Eni ga tjlōkwo loromi shkēshko li, e kukoba kjok shjiyshko. Tjlōkwo loromi lūtshko li, e kukoba kjone pogoshko.

⁴ »Pjeyoga. Lër bomi kong ga nopga bangkjrēmi llēme. Bomi doyo zrōya lok ga pjlū, gueniyo llēye shārye lok bomi kong obi ga äe. ⁵ Bangkjrako li ëlër bomi kong. Sbō, e bangkjromirē dey. Pjāy zrōya ga pjlūe. E irgo ga pjāy iche äar ber löng iök pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko ga pjlū bakoe. Era bangkprozia.

⁶ »¿Sēnwa kjwo shkēng (5) soynek dburwa kjwo pjök äska llēmdo? Eni ëmdē ga sēnwa li woyojeya Sbörē kjwara llēme. ⁷ Pjāyda tjwłō ara, sēnwa ara kjinmo. Bomi kākzong pjłobi shtara Sbörē pjir tjān. E kjishko ga llēye bangkjrēmi llēme.

Shji lan oba tjok Jesūs kjishko

⁸ »Lër bomi kong ga pjāy tjlēno oba kong ga pjāy löng bor tjok loromi wleni ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjlē bor parkagaga kjok dogo so li kong ga pjāy löng bor tjok lër eni bakoe. ⁹ Gueniyo pjāy tjlēno oba kong ga pjāy löng bor tjok llēme loromi wleni ga tja tjlē bor parkagaga li kong ga pjāy löng bor tjok llēme lër eni bakoe.

¹⁰ »Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywē owa ga owa li löya Sbörē ber dret ga pjlūe. Gueniyo ëye Sbō Sēya läywē owa ga owa li löya llēme.

¹¹ »Pjāy shakoba, sōkoba judioga syō uyo roshko, llēm ga tjlapgaga boksh-toshko ga pjāy woydē llēm, “¿Tja opwlikē sorē?” lēmi llēm, “¿Llēye lër?” lēmi llēm bakoe. ¹² Pjāy tjlēshko ga llēye lēmi wlo li, e twaga Sbō Sēyarē bomi kong eshko» le.

Domer dbur ara kjlara

¹³ Domer shäng kjlara eshko oba tjrēko, tjlē Jesūs kong ga «Tjlapga no pingga, bor data wolono, ga ba llēbo beno tjeng li, e shdōya woydē bor shjiydē bor kong llēme. E kjishko ga los ba kong ga llēbo botoya li twe bor kong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Tja iaga ëre beno shäng bomi llgwega, bomi llēbo lēp li shdōr wloro?» le.

¹⁵ Eshko ga tjlē oba kong ga «¡Pjāy sjēke! Shji wotjlik llēbo tōng bayo ara wlo llēme. Shji wopjlū laga bi llēbo tjeng ara lirē llēme» le.

¹⁶ E irgo tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga «Domer shäng kjlara dbur ara wleniyo. Ba kjok buk li kjing go dwla dgara, ga bo kjrara arae. ¹⁷⁻¹⁸ Eni ga wotjlik ga “¿Tja orwē llong? ¿Bor dwla bo kjrora ara kjwe jner tjeng kjone? Bor dwla bo jnekklo uyo lok kjwe, e chilawa anmoyō” le. Wotjlino sök dāw ga tjlē ga “Llēye shāryēr miydēr tjān. Bor dwla bo jnekklo uyo kjwe shdōr, äska shāryēr kēsēs anmoyō. E roshko bor dwla bo kjwe jner tjeng pjir eshko, bor llēbo oblē oblē tjeng kjwe jner eshko bakoe. ¹⁹ Shāryoror eni pjir ga lër bor pjłushko ga ‘Tja llēbo jnekklo tjeng ara, äar lu pjloglo ara kong wlo. Tja woshtë, tja iē ara, tja ber wopjlūe’ lër eni eshko jā” le.

²⁰ »Gueniyo ga Sbō tjlē ba kong ga “Pja kā llēme. Eeri shkēyo ga pja wolon. ¿Eshko ga bop llēbo jnenop tjeng li ber ē kongdo?” le.

²¹ »Eni ga ëye dbur tōng, jneya ber ba kong om go wlo, gueniyo llēbo tjwłō ara Sbō kong li shārye llēm ga era kong, llēbo wen tjwe ba kong eni kjoyo bakoe» le.

Shji woydē llēme

²² E irgo ga Jesūs tjlē ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjij llēm, shwong kjij llēm bakoe. ²³ Pjāy löng sé, e tjwłō ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwłō ara, bomi shwong kjinmo. ²⁴ Sēnwa so ép uaga kjoyo li woyotjlizia. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekklo

uyo roy llëm bakoe. Gueniyo sëya Sbörë. ¿Pjâyda tjlwlo ara, sënwa kjinmo!
²⁵ ¿Pjây woydë ara ga llëye shimi e goro? Bomi lu iëmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁶ ¿Eni ga llëbo chirawayo li shäryëmi ga ä kuzong ga pjây woydë llëbo oblë kjishko llënorö?

²⁷ »Nana kjloshko so woyotjlizä. Parkë llëm, shwong sek llëm bakoe. Eni ëmdë ga löng wolësowa iyado. Lër bomi kong ga Pjlu Salomón llëbo ara anmoyö. Gueniyo doyono wolësowa, öötong nana kjloshko so i dik llëme.

²⁸ Kjlo sho llë doye Sbörë eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ¿Pjây doye e kjinmo anmoyö llëmdo? ¿Pjây mär Sbö go jlökoyo llëm ega?

²⁹ »E kjishko ga shji woydë llëme. Shji woydë dli kjiy llëm, di kjiy llëm bakoe.

³⁰ Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo woydë arae. Gueniyo bomi Data, llëye woydëmi dö li miyde sök pjir tjän. ³¹ Sbö ber bomi pjluo sorë li woyotjlimi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³² »Pjây bor öng wlëp ushko so wleni. Pjây ara llëm, gueniyo woyde Sbörë ga pjây ber löng no ichagaga ba tjok, sök no pjluo iyado lishko. E kjishko ga llëye bangkrëmi llëme. ³³ Pjây llëye tjok ga soynezi, ga dburyo twozi oba song wleniyo kong. Llëbo tjlwlo ara li iëmi ber tjeng ba bapkwö roy kjok dogo, eshko ga llëbo li pjir llëm, lüyotkëba llëm, ue ba sëyarë llëm bakoe. ³⁴ Bomi llëbo tjlwlo ara li töng tjeng kjone ga pjây wotjlík eshko bakoe.

Shji ber löng bi kägäyo koshë iyado

³⁵⁻⁴⁰ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëme. E kjishko ga pjây ber löng bor koshë, poshäryak löng pjir iyado. Woyde ga pjây ber löng parkagaga löng ba kägäyo koshë wleni. Ba kägäyo li jek kjok shto oblë orkwosmozlong dbaryo shrëk. Woyde ga ba parkagaga löng ba ushko obi li ber löng ba koshë iyado, wloshko iök borkek tjeng shjty, tjwe iröng obishko ga wlokjre lok jekdo ga pjlu wlo. Tjwe kjok rong, llëm ga kjok ba shränto ëmdë ga woyde ga löng ba koshë eni. Ga shronoshko ga epga wlëna lok eni ga e ber ba kong lok pjluë. Lër bomi kong jlökoyo ga eni ga epga ie wlar löng sökklo go, ië wlo, ga dli shiya, söya, twe ba kong lok om go.

»Tja kuzia. Eye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga ëye opzrëk jek ba ushko llëbo lüyotkë wlo llëme. Ga no to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kuzong ga pjây ber löng bor koshë, poshäryak löng pjir iyado» le.

Parkaga pjlu, parkaga owa

⁴¹ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿tjlökwo lëp shäng li lëp shäng borwa kong döre, de oba uunkong kong?»

⁴² «Parkaga ie ba pjürë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dlöyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴³ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjürë shäng ba pak shäryë pjlu li, e kongda ber pjluë. ⁴⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjürë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁵ Gueniyo ga parkaga li wotjlík owa wleni ga ba pjlu tjwe maling llëme le wleni ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara, nelötkë ara bakoe. ⁴⁶ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlu tjwe. Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche jek nopga kä llëm wleniyo llamo tjeng lishko.

⁴⁷ »Parkaga llë, llëye woyde ba pjürë li miyde pjlu, gueniyo shäryara eni llëm, ba tjlökwo kolara llëm ga e shdungko, e shpokko ara bakoe. ⁴⁸ Gueniyo

parkaga llë, llëbo owa shäryara, miydara llëm kjishko ga era shdungko bako, gueniyo e shpokko sira döe. Ëye kong llëbo twara ara ga kong llëbo roke ara, oblë kjinmo. Ëye kong llëbo iara beno tjeng ba wloshko ara ga kong llëbo roke, oblë kjinmo bakoe.

Shji moskwoga ara

⁴⁹ »Tja shrono shäng kjok ëre kjing go, iök borkek wlo wleni. ¿Ga woydër ga iök li pjë jong ri ri tjän! ⁵⁰ Tja kong llëbo wen tjwe owa kfluwe. E kjishko ga tja woydë ara, äär jong llëbo li shäryono bor kong pjir guing. ⁵¹ ¿Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmire? Eni llëme. Lër bomi kong ga tja shrono shäng no shdöga, ber löng dboy dboy wlo. ⁵² Eeri jek lëkong ga nopga tjeng u kjwaraso doglo shkëng (5) ga e shdär ber kjing pjök, kjrina doglo mya, kjrina do pjök, ga ber löng ëng moskwo. ⁵³ Dataga, ba wapga domerga, e ber löng ëng moskwo; mekëga, ba wapga walëga, e ber löng ëng moskwo; walëga, ba pjlaydoga, e ber löng ëng moskwo eni bakoe» le.

Llëbo wen li llë loklo

⁵⁴ Eshko ga Jesús tjlë nopga kong ga «Pjäng sho poyong jem pjang dlo jer shwo lëkong li ïmishko ga miydëmi e go ga shunyo shrë lëmi, ga shrë jlöe. ⁵⁵ Pjluk tjwe kjok dogro no llëm shwo lëkong dwayo li kumishko ga miydëmi e go ga kjok kjilirkë lëmi, ga shäryë eni jlöe. ⁵⁶ ¿Pjäy Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlushko! Llëbo wen kjok dogo, kjok ëre kjing go, e llë loklo miydëmi pjluë. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁵⁷ »¿Lëye ber pjlu, llëye ber owa, e miydëmi llëmde? ⁵⁸ Pjäy sökoba no llgwegga shwoy lëbashko ga pjäy lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjäy ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjäy twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjäy shdüya wlo, ga pjäy ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ⁵⁹ Lër bomi kong ga pjäy opshik eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme lara bomi kong li potjwlënomi pjir guing» le.

13

Woyde ga llëbo owa shäryë löng li, e owa jlöe löy, ga rayëy

¹ Eshko ga nopga löng kjlöbö tjlë Jesús kong ga «Galilea sopga löng kjlöbö öng zrök, sho suya, pjë dret Sbö kong wlo. E wopro ga nopga ichara bi pjluyo Pjatorë ba zrök, ga zröra lok eshko» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy wotjlik ga Galilea sopga li zröraba, epga owa, nopga oblë ba kjokshko so kjinmo kjishko lëmire? ³ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe. ⁴ ¿E ga pjäy wotjlik ga nopga wolono Siloë kjokyo doglo sak kjwara kjingsho kjwong (18), ak sho jong kjökshko eshko li dgono jer ba kjing goshko li, e owa, Jerusalén sopga llamo li kjinmo lëmire? ⁵ Lër bomi kong ga eni llëme. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga pjäy pjir bakoe» le.

Kjor jong kjlara, botjyë llëme

⁶ E irgo ga tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara, kjor jong kjlara, ba kjilgwo bo ara kjokyo li tjrëko. Kjor li ko *higuera*. Dbar kjwara ga jek jëk shäng e go, bo tjokde ïya wlo, gueniyo bo drete. ⁷ Eni ga tjlë ba kjok daga li kong ga “Kuzong. Eeri ga öötong lu pjloglo mya ga kjor kjwe

Īnshko ga bo wlēn kjwara llēme. ĳKjwe kōzong! ĳShto kjrē jong ara llēnoro?” le ba parkaga li kong.

⁸ »Kuya ga tjlē ba kong ga “Tjlapga, wēyē. Rayos ber jong lu pjlara obi, sor pokēr, ga dwlomner, ⁹ botjyēre ĳy wlo, llēm ga kōm eshko jā ga pjlūe” le ba pjlū kong» le.

Woshtozlong dbaryo ga walē poptara Jesúsdē kjlara

¹⁰ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús sōk oba ping judioga syō uyo jong kjwara li roshko. ¹¹ Walē sōk kjlara eshko, swlo ara lu pjlōglo sak kjwara kjingsho kjwong (18) tjān, wloyo Ā sēya kjlararē. Walē li beno shāng wozōnge. ¹² Īya Jesúsdē ga rokara tek ba shwoy, ga tjlē ba kong ga «Pja dōktong, pja rayara bop swlo wlerē» le, ¹³ ga orkwo iono ba go. Jekdo eshko ga walē li poptono beno shāng kjlo bek ba shtoshko. Ga opyono beno shāng Sbō poshrēk.

¹⁴ Gueniyo judioga syō uyo kägāyo li shāng eshko. Īya ga iirkono ara, tjlē nopga lōng li kong ga «Shji parkozlong dbaryo iak lok kjwo tjer (6). Pjāy poptē woydē ga pjāy tek eshko dbaryo ga pjlūe. Gueniyo woshtozlong dbaryo lira llēme» le.

¹⁵⁻¹⁶ Kuya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «ĳPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlúshko! Walē kjwe, e Abraham tjēyo, ga tjeng Ā wloshko eeri ga oōtong lu pjlōglo sak kjwara kjingsho kjwong (18). ĳPjāy uunkong bomi ōng dōk, sōmi di iē woshtozlong dbaryo llēmdo? ĳEni ga walē kjwe dōror Ā wloshko dwayo dbar ēreshko ga owa lēmi sorēro?» le.

¹⁷ Kuya ba wloyoga lirē ga lōkkjrono ara. Gueniyo llamoga lōng lira beno lōng wopjlū, llēbo shāryara kēs li kjīshko.

Kjor dwlayo chirawa

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlē lōng li kong ga «ĳSbō ber no pjluyo sorē, e so llē kjoyo? ĳĒr bomi kong sorē ga pjlū? ¹⁹ E so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgroyo klung roy kjoyoe. Kuno ga kēsbang, kjor wleni. Eshko ga sēnwa llē usho ywē ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

²⁰ E irgo ga tjlē ga «ĳSbō ber no pjluyo sorē, e so llē kjoyo? ²¹ E so walē pjlung shosho llruno bayo ara ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdōktong pjlung shosho li kjwang jīkong» le.

Kjēr bāng bam chira

²² Jesús to jek shāng Jerusalén kjokyo wlo le. Eshko ga jek shāng irbo goshko ga āar kjok kjrina kjrinasshko ga slan oba ping. ²³ Pjlara ga no kjlara llēbo kjakrokono ba kong. Tjlē ga «Tjlapga, ĳno kjre Sbōrē dār wlo li kjlōbō dōre?»

²⁴ «Pjāy drōn ēē, pjāy opzrēk jek kjēr bāng bam chira li go wlo. Ēr bomi kong ga nopga ara opzrēk woydē jek e go wlo, gueniyo jek ga āe. ²⁵ U sogo li u bāng bāngzano pjir ga pjāy beno lōng kjoko li, u bāng li porwēmi kjōw kjōw, ga oō lēmi, pjāy tjlē ga “Tjlapga, u bāng dōs borwa kong sira” lēmi eni.

»Kuya ga tjlē bomi kong ga “Pjāy ē, pjāy kjone so, e miydēr llēme” le.

²⁶ »Eshko ga pjāy tjlē ba kong ga “Dēnashko ga tjawa iono bop tjok, ga oba pinop borwa kjokshko bakoe” lēmi eni.

²⁷ »Kuya ga tjlē bomi kong ga “Pjāy ē, pjāy kjone so, e miydēr llēme. Pjāy llēbo owa shāryaga erōe. Pjāy opkjōs bor shwoy ēre dwayo” le.

28-29 »Eshko ga Abraham, Isaac, Jacob, Sbõ tjlõkwo lagaga lõng kës li, e ber lõng Sbõ sök no pjluyo İyado lishko. Ga nopga kjok kjwang jikong so sirkek äär ber lõng ië ba tjok. İmi eni ga pjây iak beno tjeng kjoko kjishko ga pjây ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara bomi kong kjishko. ³⁰ Eerishko ga kjong kjong tjwlõ ara li, e ber lõng tjwlõ chira eshko. E ga eerishko ga kjong kjong tjwlõ chira li, e ber lõng tjwlõ ara eshko» le.

Jesús slatong Jerusalén soppa kjishko

³¹ Eshko ga fariseoga shrono lõng kjlõbö, ga tjlë ba kong ga «Pjlu Herodes, pja zrõya woydë. E kjishko ga pja nom jüy dwayo» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Domer lëmi lõng li, e oba jyäpwwaga erä. Pjây nom ba shwoy, ga pjây tjlë ba kong ga “Eeri, bong ga tja shäng Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichë to, ga tja shäng oba poptë bakoe. Pak shäryër wlo li, e pjir kjönma” lëmi ba kong eni. ³³ Gueniyo ga eeri, bong, kjönma ga tja to jek shäng Jerusalén kjokyo wlo. Tek këgongshko ga Sbõ tjlõkwo lagaga zrõraba shtoyo eshko.

³⁴ »Jerusalén soppa, tja kuzia! Sbõ tjlõkwo lagaga zrõmi. Sbõ tjlõkwo roy lagaga ichara bomi kong li lõmi ak go, zrõmi wlo. Woydoror enido ga pjây tõn, kjörkö meyo ba wappa tõno tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁵ Tja kuzia. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. Lër bomi kong ga tja ère İmi ame, äär jong pjây tjlë lõng ga

»“Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”* lëmi lõng guing» le.

14

Woshtozlong dbaryo ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús öötong shäng fariseo tjwlõ ara wleniyo, e ushko, ië ba tjok wlo. Nopga lõng eshko li lõng ba dë, llëye shärye li İya lok yõtso wlo. ² Domer sök kjlara eshko swlo ara, poglo dguë do jikong.

³ İya Jesúsdë ga tjlë fariseoga lõng li kong, kjok İlgwekklo tara Moisésdë li miydagaga pjlu wleniyo lõng li kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga shji swlo poptë ga pjlu?» le.

⁴ Kuya lok ga beno lõng kjing erä. Eni ga Jesús orkwo iono swlo li go, ga poptara, tjlë ba kong ga «Pja nom ga pjlu» le. Kuya ga toe. ⁵ Eshko ga Jesús tjlë nopga li kong ga «¿Bomi wa, bomi õng, e lono di bäng roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi jekdo maling llëmdo?» le.

⁶ Kuya lok ga dboryara llëm, beno lõng kjing erä.

Shji manabashko ga shji llë shäryë

⁷ E irgo ga İya Jesúsdë ga nopga mak li shrono lõngshko ga sökklo wlëya lok pjlu wleniyo, oba tjwlõ ara tjeng lishko. Eni ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga ⁸ «Ëbo orkwosmok wlenishko ga pja mana ië ba tjokshko ga pja jek sirkek sökklo kjing, oba tjwlõ ara tjeng lishko llëme. No tjwlõ ara bop kjinmo tjwe shäng eshko wleni ga ⁹ bomi maga li tjwe tjlë bop kong ga “Pja kojõzong. Sökklo kjwe twos kjlara wle kong” le kjwe. Eshko ga pja lötkë ara, ga pja ber sök sökklo tjeng irõng wleniyo kjing go shara.

* 13:35 Salmo 118.26.

¹⁰ »Pja manabashko ga pja shronoshko ga pja jek sirkek sök sökklo tjeng iröng wleniyo kjing go dey. Eni ga bop maga li tjwe tjlä bop kong ga “Tjlapga, pja tjwlo ara. Pja tek sirkek sök sökklo ere pjlu anmoyö kjing go shara” le bop kong eni kjwe. Eshko ga pja ikoba ga pja tjwlo tjok. ¹¹ Eye opyë ber tjwlo ara ga iëba ber tjwlo llëme. Eye opyë ber tjwlo llëm ga iëba ber tjwlo ara» le.

¹² Eshko ga tjlä ba maga li kong ga «Pja dli shäryono bayo arashko ga woyde ga oba llëbo ara wleniyo mapdë dö llëm, bop pjeyoga mapdë dö llëm bakoe. Shäryorop eni wleni ga dbar oblë go ga pja kjwe kar maya eni bakoe. Eshko ga pja potjwlëkklo tjok. ¹³ Pja dli shäryono bayo arashko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, e mapdë dey. ¹⁴ Epgara, pja potjwlëya ga äe. Gueniyo shäryorop eni wleni ga pja ie Sbörë ber wopjlu, ga pja potjwlëga erë, nopga pjlo bek li woshre iröng obi dbaryo lishko» le.

Nopga mana domerdë ara, ië ba tjok wlo

¹⁵ Eshko ga sirkeno sök kjlara ba tjok eshko li tjlä ba kong ga «jsbö ber no pjluo dbaryo öötongshko ga eye öötong sök ië ba nopga tjok eshko li ber wopjlu!» le.

¹⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Domer shäng kjlara, nopga mana träk llëm, tjwe ba ushko ië ba tjok wlo, ga opyono beno shäng dli shäryë ba kong bayo ara.

¹⁷ Öötong iozlong döyo go ga ba parkaga ichara kjlara, tjlä nopga mana li kong ga “Pjäy tegö. Dli kwirkonoe” le eni.

¹⁸ »Gueniyo kuya lok ga kjlara kjlara llëbo wlëno, jek mana lishko llëm wlo. Bäm go li tjlä ga “Tja kjok tjwläno kjrina. Tja jongya ba ik. Tja jnep kësbange” le.

¹⁹ »Kjlära obi tjlä ga “Tja sögla klung workwoklo dopshiga wleniyo tjwläno doglo sak kjwara (10). Tja jongya ba tjlik. Tja jnep kësbange” le.

²⁰ »Kjlära obi tjlä ga “Tja orkwosmok sök eeri jä. Tja jek ga äe” le.

²¹ »E irgo ga parkaga li tek shrono shäng iröng obi ba pjluo shwoy, ga roy lara ba kong pjire. Kuya ga iirkono ara, ga tjlä ba kong ga “Pja to u lok ara wleniyo tjräko, irbo pjlara pjlara bäng go, irbo chilawa oblë oblë bäng go bakoe. Eshko ga nopga song wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk yökyök wleniyo, e tek söba” le.

²² »Shäryara eni pjir ga shrono tek shäng iröng obi, tjlä ba pjluo kong ga “Tjlapga, llëye lorop bor kong li shäryorop pjire. Gueniyo iozlong shtoyo obie” le.

²³ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja nom nopga wlëk kjok shto oblë shara. Pja to u lok kjwöbö kjwöbö wleniyo tjräko. Eshko ga eye wlënop ga ichëp tek bor ushko, bor u ere dlin ber jong tjung wlo. ²⁴ Lër bop kong ga nopga manor löng bäm go li, bor dli li ue sira llëme” le ba parkaga kong» le.

Shji jëk Jesús tjok wlo li, e tjwlo tjok

²⁵ Jesús jek jëk shäng irbo go, ga oba jëk löng ba tjok ara. Eni ga bojono iröng, tjlä ba kong lok ga ²⁶ «Eye jëk woydë bor tjok jlökoy ga woyde ga ba data, ba mekë, ba wapga, ba pjeyoga uunkong, e ie ber woyo ba kong ame. Woyde ga wotjlik ga “Tja wolonde, de tja wolon llëmde, tja jëk ba tjok” le iyado bakoe. Shärye eni llëm ga e ber bor oppingga ga äe. ²⁷ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe.

²⁸ »¿Pjāy kjlara wotjlik ak sho shārye jong kjókshko wleni ga pja sirkek sök ba woyotjlik ga “¿Tjwǎō kjóm? ¿Dburyo kwǎōrde?” lēp bām go llēmdo? ²⁹ Eni llēm ga u shakklo li shāyōrop pjiirshko ga dbur pjiir eshko wleni ga pja ikoba ga pja joywēba, ³⁰ tjlē ga “Domer kjwe ba pak soyono, ga kjra lara ga pjitong llēm izia” lēba eni.

³¹ »¿Pjlu llē opshik jek ba ēngkwagaga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kwara (10,000) tjok, ēngkwē pjlu oblē tjok wleni ga ĩya ga pjlu oblē li ēngkwagaga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak pjök (20,000) wleni ga llēye shārye eshko lēmi? ¿Wotjlik ga “¿No kwǎōrde? ¿Shji ēngkwē ba tjok sorē? ¿Shji kjangde, de llēmde?” le eni llēmdo? ³² Eni ga “Shji songe” le wleni ga pjola obishko ga nopga iche jek kjlōbō, lan pjlu oblē li tjok wlo, ie ber sök wlēp wlo, ēngkwē ba tjok llēm wlo. ³³ Bomi llēbo tjeng kēs li iēmi ber irōng llēm ga pjāy ber bor oppingga llēm eni bakoe.

³⁴ »Dlungna, e pjlué. Gueniyo ga pjlē ameshko ga iēy ber pjlē ba shtoy irōng obi ga äe. ³⁵ Eshko ga llēno ame, ioroy klung kjing go ēmdē ga llēno llēme. E dbukko erä. Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yōtso» le.

15

Öng wlēp ushko so jeno kjlara

¹ Jesús shäng oba ping wopro ga nopga dbur tōngga Roma so kong, nopga owa wleniyo oblē, e shrono löng ara ba kuk eshko. ² Fariseoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdē li go, e löng eshko kjlōbō bakoe. Nopga owa li ĩya lok ga tjlē ēng kong ga «Nopga wotjlik owa wlokjre, ga iē ba tjok bakoe» le.

³ Eni ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāglo go. Tjlē ga ⁴ «¿Pjāy kjlara öng wlēp ushko so tjeng doglo sak dbāw (100), ga kjlara jeno wleni ga llēye shāryēp eshko? ¿Īlamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li iēp ber tjeng ba kjok kjing go, ga pja to jeno li wlēk, äär jong wlēnop guing llēmdo? ⁵ Wlēnopshko ga pja wopjlúe. Eshko ga iēp buk bop dbopdo, ⁶ sōp tek irōng bop ushko, ga bop pjeyoga rokēp uunkong tek eshko. Ga pja tjlē ba kong lok ga “Bor öng jeno li wlēnore. Tja wopjlúe. Woydēr ga pjāy ber wopjlú botoya dik bakoe” lēp eni.

⁷ »Eni bakoe. Lēr bomi kong ga no kjlara, llēbo owa shārye shäng li, e owa jlōe lara, ga rayarashko ga kjok dogo ga löng wopjlú ba kjishko. Eshko ga nopga pjlo bek doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li, era woyotjlīya lok ara llēme.

Dbur jeno kwara

⁸ »¿Walē shäng kjlara, dbur tjeng kwō sak kwara (10) ga jeno kwara wleni ga llēye shārye? ¿Iök borkeya, ga u ro pjloke yōtso, ba dbur jeno li wlēna guing llēmdo? ⁹ Wlēnashko ga ba pjeyoga roke tek eshko uunkong. Ga tjlē ba kong ga “Bor dbur jeno li wlēnore. Tja wopjlúe. Woydēr ga pjāy ber wopjlú botoya dik bakoe” le eni.

¹⁰ »Eni bakoe. Lēr bomi kong ga no kjlara, llēbo owa shārye shäng li, e owa jlōe lara, ga rayarashko ga Sbō parkagaga kjok dogo so löng wopjlú eni bakoe» le.

Wa jeno kjlara

¹¹ Eshko ga tjlē ba kong obi ga «Domer sök kjlara wappa do pjök. ¹² Pjlara ga ba wa miteyo tjlē ba data kong ga “Data, bop llēbo ber bor kong llono wlo li twos bor kong jekdo” le. Kuya ga ba llēbo tjeng kēs li shdōra ba wappa do pjök li kong.

¹³ »Dbar kjwöbö ga ba wa miteyo li, llëbo twara ba kong li soynena pjir, ga dburyo söra jek ba tjok, öötong beno sök kjok shto oblë pjolae. Eshko ga ba dbur li zana, to shäng sorë pogo. ¹⁴ Zana pjirshko ga kjok shäng lishko ga pjli shrono kësbang, ga llëye wlëya, ue wlo drete.

¹⁵ »Eni ga to shäng pak wlëk domer kjok eshko so kong, ga kong pak twara, ichara köchi dë ba kjokshko. ¹⁶ Parkëshko ga pjli ara, köchi dli worbo li ue woydë, gueniyo twëba ba kong llëme.

¹⁷ »Eni ga wotjlik tjwe kjlay ga “Bor data ushko ga dli träk llëm, ba parkagaga löng kës li bö tjung iyado, ga dli ber obie. iNa ga tja sök wolonto pjirë! ¹⁸ Tja to bor data shwoy iröng obi dey. Tja äär eshko ga lër ba kong ga ‘Data, tja llëbo owa shäryono Sbö kong, bop kong bakoe. ¹⁹ Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame. Tja ios ber bop parkaga wleni dey’ lër ba kong eni” le. ²⁰ Eni ga to sök lishko dwayo, jongya ba data shwoy.

»Jek shäng ääto ga ina ba datarë pjola dwayo, ga songe le. Jekdo eshko ga jek zron jong ba wlokrë, popjlura, ga lö shira.*

²¹ »Eshko ga ba wa li tjlä ba kong ga “Data, tja llëbo shäryono owa Sbö kong, bop kong bakoe. Bek ga tja tjwöl bop wa dik ame” le.

²² »Eshko ga ba data tjlä ba parkagaga löng li kong ga “Pjäy shwong shis maling, pjlu wleniyo, ga doyozi e go. Kong sakkwo ioklo iozi kjwara, drekwota iozi bakoe. ²³ Sögla llgwoklä kjlo pjlu wleniyo li tek sözi, ga zrözia. Shji dli shäryë, ba shrëkklo. ²⁴ Bor wa ëre shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryö, gueniyo shrono shäng iröng” le. E irgo ga kjarga löng ba shrëk.

²⁵ »E wopro ga ba wa këguëyo shäng parkë kjloshko. Tek shäng iröng tjwayde ushko ga kuya ga oba löng bërë. ²⁶ Eni ga parkaga rokara kjlara, tjlä ba kong ga “¿E llëro?”

²⁷ »“Bop löng shäng së, shrono shäng pjluë. E kjishko ga sögla llgwoklä kjlo pjlu wleniyo li zröra bop datarë ba shrëkklo” le.

²⁸ »Kuya ga iirkono, opzrëk jek woydë u roshko llëme. Miydara ba datarëshko ga opshino jek ba wlëpyotkë, opzrëk wlo. ²⁹ Gueniyo tjlä ba data kong ga “Miydëp pjlu ga tja parkë shäng bop kong luyo ara, pja kolër iyado. Eni ëmdë ga tja kong shwling ushko so chirawa tworop bor kong, tja opshrëk bor pjeyoga tjok wlo pjlara llëme. ³⁰ Gueniyo bop wa bopoya, bop dbur zana dret walëga owa wleniyo tjok li, era kong sögla llgwoklä pjlu wleniyo li zrörop” le.

³¹ »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja sök bor tjok iyado, bor llëbo tjeng kës li, e bopoya. ³² Gueniyo bop löng, e shinmotkonoe loror, miga shäng së. Jenö bor shjiryö, gueniyo shrono shäng iröng obi. E kjishko ga shrëy llëm ga äe” le ba kong” le.

16

Parkaga kägäyo kjok miydë ara, wotjlik maling wleniyo

¹ Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Domer shäng kjlara dbur ara. Domer li parkaga shäng kjlara, ba parkagaga tjeng kës li kägäyo. E rotaraba ga ba pjluo li dbur zäya ara sorë pogo. ² Eni ga rokara ba pjluorë tek ba shwoy, ga tjlä ba kong ga “Pja bor dbur jek shäng ara lëba. ¿E sorëro? Llëbo soynenop kjöm, tjwlenop kjöm, e kjibokwoyo twos bor kong, bor llëbo dorop sorë li miydër wlo. Pja ber shäng bor parkaga kägäyo ame” le.

* **15:20** Lö shiklanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

³ »Kuya ga wotjlik ga “Tja ie bor pjluyorë ber shäng pak drete. Tja parkë kjloshko ma, ga tja to shäng dbur rokë ga tja lök ara. ¿Era tja orwë llong?
⁴ Woydër ga tja pak llëmshko ga tja wlokjërëba ba ushko. ¿Gueniyo llëye shäryër ga pjlú? Äã, llë miydoror tjän” le.

⁵ »Eshko ga ë pogo tjwlö ba pjluyo kong li, e rokara tek ba shwoy. Ga tjlä shrono shäng bäm li kong ga “¿Pja pogo tjwlö bor pjluyo kong kjöm?”

⁶ »“Tja pogo tjwlö kjoyo bayo ba bapkwö kësang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)* le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyö ëre kjrozong. Pja sirkes maling, kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo kjoyo bayo ba bapkwö kësang tjung wleni kjwo sak shkëng (50 dik)” le.

⁷ »E irgo ga tjlä shrono shäng kjlara obi li kong ga “¿Pja pogo tjwlö ba kong kjöm?”

»“Tja pogo tjwlö dwla bayo ba bapkwö kësang tjung wleni kjwo sak dbäw (100 dik)” le.

»Kuya ga tjlä ba kong ga “Bop tjwlö kjöme li kjibokwoyö ëre kjrozong. Kjibokwo tos kjwara oblë, gueniyo dwla bayo bapkwö kësang tjung wleni kjwo sak kjwong (80 dik)” le.

⁸ »Roy kura ba pjluyorë, ga wotjlik ga “Bor parkaga kägäyo li wotjlik owa ëmdë ga kjok miydë ara, wotjlik malinge” le. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo omshäryë eni bakoe. Llëbo tjeng kjok ëre kjing go pakyo shärye lok pjlú wlo ga epga wotjlik maling, nopga Sbö ï li kjinmo.

⁹ »Lër bomi kong ga pjäy dbur tjok ga zäzï oba kjimtoklo, epga ber wopjlú bomi tjok wlo. Eni ga bomi dbur pjitongshko, pjäy wolonoshko ga pjäy wlokjraga tjok kjok dogo, shji sök së ïyado lishko.

¹⁰ »Ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de pjlú wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de pjlú eni bakoe. Ga ëye kong llëbo twëy tjwlö chira ga de ma wleni ga miydëy e go ga kong llëbo twëy tjwlö ara ga de ma eni bakoe.

¹¹ Eni ga bomi dbur, bomi llëbo, e doromi pjlú llëm kjok ëre kjing goshko wleni ga llëbo tjwlö ara tjeng kjok dogo li twaga ërë bomi kong llëme. ¹² ¿Ga llëbo oma ï li doromi pjlú llëm ga llëbo twe oblërë ber bomipjöy wlo sorëro?

¹³ »Ëye parkë pjluyo do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llëme. Ber pjlú kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjäy wo pjang dbur go ïyado ga pjäy parkë Sbö kong ga äe» le.

¹⁴ Fariseoga löng eshko kjlöbö. Dbur sïyo kjishko ga tjlökwö li kuya lok ga joywakza lok tjä tjä erä. ¹⁵ Eni ga Jesús tjlä ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ara oba bokso, pjäy pjlúe lëba wlo. Gueniyo pjäy wotjlik llë li miyde Sbörë pjire. Nopga kong ga llëbo tjwlö ara le li, e Sbö kong ga llëbo owa anmoyö.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, Sbö ber no pjluyo sorë li, e roy

¹⁶ »Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li, e beno bi kong, kolëy wlo, äar jong Juan No Waga shrono guing. Eshko tek lëkong ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy pjlú shdöktong ara, ga nopga drön ëë, Sbö ber ba pjluyo wlo. ¹⁷ Gueniyo kjok llgwekklo li, e pjir wlo llëme. Kjopkwö, kjok ëre, e pjir ber dret, gueniyo ga tjlökwö tak lok kjok llgwekklo go li löngko kjwara llëme.

Shji ëng rayë

* **16:6** Kjoyo bapkwö kësang tjung wleni kjwo sak dbäw (100) dik, e bayo litro sak dbäw dbäw pjlögo mya kjingsho sak dbäw pjlögo kjäk (3,700) dik loklo.

18 »Domer ba boy rayono, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde. Ga ëye orkwosmok walë rayak sök li tjok ga llëbo owa shäryayde bakoe.

Lázaro, e ga domer dbur ara kjlara

19 »Domer shäng kjlara dbur ara, doyë shwong pjlu, wolëso go. Dbar kjwobi go ga bë shärye kësbang, dli opzang i. 20 Eshko obi domer sök kjlara ko Lázaro, poglo go üta ara do jikong, sirkek sök töshko, domer dbur ara li u bäng zlong. 21 Sök oma dli worbo lon töshko li koshë, ue wlo, pjli ara kjÿ. Shjiti llë tjwe ba zlong bäng ba üta li shuk. 22 Dbar kjwara ga domer song li wolono, ga ba sëya söra Sbö parkagaga kjok dogo sorë öötong sök Abraham zlong.

»E ga domer dbur ara li ëmdë ga wolono bako, jnenaba to sakshko. 23 Ga ba sëya öötong sök iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Eshko ga song, suya iökdë, bang ara. Eni ga İya jem pjola dwayo ga Abraham bë sök Lázaro tjok, 24 ga öö le, tjlä ba kong ga “iKjokë Abraham, tja songe lozong! Tja suya iökdë, bang ara. E kjishko ga Lázaro kjwe ichos ba sakkwo dbo pök di go, tek di smoktong ba go li sök bor kong iër wlo, bor kjyorkwo zëya wlo” le.

25 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Pja wotjlis sira. Pja sök kjok kjing go obishko ga pja öör sök owa llëme. Lázarora öör songe. Eerishko ga sök wopjlu jüshko, ga pjara sök song, suya iökdë, bang ara. 26 E pjlor kar go ga jüshko kjok tjrek pjang ojong kësbang, borwa shwo lë, bop shwo lë bakoe. E kjishko ga ëye jek ga ä, ëye tek ga ä bakoe” le.

27 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Kjokë, rokër bop kong ga Lázaro kjwe ichos bor data ushko, 28 kjok owa anmoyö ëre roy sök bor lëmgä doglo shkëng (5) löng eshko li kong, tjwe kjok ëreshko llëm wlo” le.

29 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Llëme. Epga kong kjok llgwekklo tara Moisésdë li beno tjeng ba kong, tjlokwo tara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li beno tjeng ba kong bakoe. Woyde ga e kolayde lok” le.

30 »Kuya ga tjlä ba kong ga “E kole lok llëme. Gueniyo ëbo wolono, ga woshrono iröng obi, ga jek lan ba tjok wleni ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye eshko” le.

31 »Kuya ga tjlä ba kong ga “Moisés tjlokwo, Sbö tjlokwo lagaga tjlokwo, e kjre lok llëm ga ëye wolono, ga woshrono iröng obi li tjlokwo kjre lok llëm bakoe” le ba kong eni» le.

17

Shji oblë ichë llëbo owa shäryë llëme

1 Eshko ga Jesús tjlä ba oppinggaga kong ga «Llëbo tjeng ara, pjäy iche llëbo owa shäryë wlo. E ber eni İyado. Gueniyo ëye oblë ichono llëbo owa shäryë ga era song jlö, shdungko. 2 Kjwozirwa bor tjlokwo kjraga kjlara ichayde llëbo owa shäryë llëm obishko ga ba ichaga li shakko, apkwo kësbang prijikko ba bëngshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. 3 E kjishko ga pjäy sjëke.

»Bop kjlara, e llëbo owa shäryono ga pizong, “Shäryëp eni ame” los ba kong. Eni ga “E owa jlöe. Shäryër ame” lara bop kong wleni ga llëbo shäryara owa li ios ber tjwlö llëme. 4 Dbar kjwara ga llëbo shäryara bop kong owa pjloglo kjäk (7) ëmdë ga tjwe bop shwoyshko ga tjlä bop kong ga “E owa jlöe. Shäryër ame” leshko ga owa li ios ber tjwlö llëme» le.

Shji mär Sbö go ga shji llëbo shäryë kësbang ga pjlä

⁵ Eshko ga Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska li tjlë ba kong ga «Tjawa mär löng Sbö go. Tjawa kong dbo twos, tjawa mär ba go jek këgong wlo» le.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwlagwo chirawayo ëmdë ga kun jem ga pjlúe. Eni wleni ga pjây mär Sbö go sirawa dö ëmdë ga pjây tjlëno kjor kësbang kjwe kong ga «Pja opshis ëre dwayo, pja nom wen jong dlung roy» loromi ga pjây kole, ga shäryë eni.

Shji parkë Sbö kong sorë

⁷ »Pjây kjlara, parkaga shäng kjlara wleni ga brik shäng klung workwë, llëm ga öng dë. ¿Tjwe shäng iröng bop shwoyshko ga llëye lëp ba kong eshko? ¿Pja tjlë ba kong ga «Pja tegö. Pja sirkes sök ië jekdo» lëp ba kong enire? Eni llëme. ⁸ Pja tjlë ba kong ga «Bor dli shäryos bor kong jekdo. Pja poshäryos, pja shwong skwos stek wleniyo, bor dli pjlorguëp bor kong wlo. Tja iono pjir ga ië pja shara» lëp ba kong eni dani. ⁹ ¿Shäryara bop kong eni pjir ga pja tjlë ba kong ga «Tja kjimtorop ara, tja wopjlú bop tjok» lëp ba kong enire? Eni llëm bakoe. ¹⁰ Pjây parkaga eniyo wleni bakoe. Pjây ichara Sbörë parkë ga pak li shäryoromi pjir ga woyde ga pjây tjlë ga «Tjawa tjwölö ara llëme. Tjawa parkaga eröe. Llëye lara Sbörë borwa kong li shäryorwarë erä» lëmi eni» le.

Domerga poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo poptara Jesúsde doglo sak kjwara (10)

¹¹ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyo wlo leshko ga jëk shäng Samaria kjokyo, Galilea kjokyo, e tjrëko. ¹² Jek äär shäng kjok kjrinasshko ga domerga wen tjeng doglo sak kjwara (10), poglo go swlo ara, sho an do jikong wleniyo. Tek shrono löng pjola sit, ¹³ ga öö le, tjlë ba kong ga «¡Tjälaga Jesús, tjawa songe lozong!» le.

¹⁴ İya ga tjlë ga ba kong lok ga «Pjây nom opping syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjishko li kong, pjây İya lok wlo» le.

Jek löng jëkko wopro ga poptonoe. ¹⁵ Kjlara opino ga beno drëpdre, sano iröng, ga Sbö poshrëya shäng pjluk ara. ¹⁶ Eni ga jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga tjlë ba kong ga «Tja poptorop. Tja beno wopjlú bop tjok e kjishko» le. Domer li, e Samaria so.

¹⁷ Kuya ga tjlë nopga löng li kong ga «¿Domerga poptono, e doglo sak kjwara (10) llëmdo? ¿İlamo doglo shkaw (9) li kjwono İlong? ¹⁸ Domer ëre Samaria so, e judío llëme. Era shrono iröng obi Sbö poshrëk. ¿Judıogara kjwono İlong?» le. ¹⁹ Eshko ga tjlë domer li kong ga «Pja kojözong. Pja nomo. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

Sbö ber no pjluyo dbaryo

²⁰ Pjlara ga fariseoga kjone kjone tjlë Jesús kong ga «¿Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo tjwe İlono?»

«Sbö ber no pjluyo li, e llëbo İkko wleni llëme. ²¹ «Sbö, e no pjluyo shäng İzong» lëy ga äe, İgöy llëme. Sbö ber no pjluyo li, e llëbo wen bomi pjlúshko» le ba kong.

²² Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Dbar tjwe kjwara ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi woydë ara jek pjlara obi. Gueniyo eshko ga tja İmi llëme. ²³ Eshko ga no tjwe shäng tjlë bomi kong ga «¡Shäng na İzıa!» le. Oblë tjlë ga «¡Shäng kjwe!» le bomi kong, gueniyo jlö lëmi llëm, pjây jek eshko llëme. ²⁴ Tja tjwe iröng obishko ga e ber so İlgwlëng İler kälä İletlet kjok dogo İlaw pogo

kjoyoe. Eni ga tja ĩga nopga uunkongdē wēĭēe. ²⁵ Gueniyo e bām go ga tja shdungoba ara guing. Tja wlokjre nopga lōng eerishko dbaryo lirē llēme.

²⁶ »No to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe irōng obi dōrōshko ga llēbo shāryē kjok ěre kjing go li, e ber so llēbo shāryono Noé dbaryoshko li dik. ²⁷ Eshko ga kjok ěre pitē llēm obishko ga nopga to lōng wlēp dli uē, di iē, orkwosmok ěng tjok, ōōtong Noé opzrēno jem kjoyong kēsbang roshko dbaryoshko. Eshko ga shunyo shrono kēsbang, ga nopga li sōra dirē, shtena drete.

²⁸ »Lot dbaryo ga nopga opshāryono eni bakoe. To lōng dli uē, di iē, llēbo tjwlēk, llēbo soynek, dwla dguē, u ywē, beno lōng llē le. ²⁹ Gueniyo Lot opshino Sodoma kjokyo dwayo irgo ga akkwo lono ter iōk, shunyo shrono wleni, ga nopga li pjira drete. ³⁰ Ga tja wen obishko ga shāryē eni bakoe.

³¹ »Eshko dbaryo ga ěye sōk ba u dbo kjing sdok li kjing go ga jek llēbo beno tjeng ba u roshko li kjrē llēm, tōk jekdo dey. ěye shāng ba kjokshko ga jek ba ushko irōng, llēbo beno tjeng li kjrē llēm bakoe. ³² Llēye weno Lot boy kong dēnashko li woyotjlīzā.

³³ »ěye wotjlik opdē om go, zrōkoba bor kjīshko llēm wlo le ga āar kjok dogo llēme. Gueniyo ěye jēk bor tjok jlōkoyo, e zrōraba bor kjīshko ěmdē ga era ber sōk sē ĩyado kjok dogo. ³⁴ Lēr bomi kong ga eshko dbaryo ga nopga tjeng do pjōk bukklo kjwaraso kjing go. Kjlara sōya, kjlara ie ber buk eshko. ³⁵⁻³⁶ Ga walēga lōng do pjōk llēbo klāk. Kjlara sōya, kjlara ie ber shāng eshko* le.

³⁷ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, ĩshāryē eni li, e kjone?»

«Shinmo doyo buk kjone ga lā tjwe tōn tjeng ara eshko» le ba kong.

18

Kjok llgwegga kjlara, e ga syā kjlara

¹ Eshko ga Jesús tjlēno ba oppinggaga kong llēbo jyāgĭo go, epga syōshtē ber lōng Sbō kong ĩyado wlo, wosonkē llēm wlo. ² Tjlē ba kong ga «Kjok buk kjrīnashko ga no shāng kjlara no llgwegga, ěye bangkjre llēm, Sbō ěmdē ga bangkjre llēm bakoe. ³⁻⁴ Kjok eshko ga syā shāng kjlara. Tjwe tjlapga kjok llgwegga wleniyo li shwoy enido, tjlē ga “Bor wloyo, e llgwep bor kong sira. Tja wlikozong” le ba kong eni enido. Kjok llgwegga sōk li ĩya ōōr ga llgweya woydē tjlapga lirē ba kong llēme. Eni ga ĩya jek tjwe obi, ĩya jek tjwe obi.

»Gueniyo pjlara ga tjlapga li wotjlik ga “Tja, ěye bangkjrēr llēm, Sbō ěmdē ga bangkjrēr llēm bakoe. ⁵ Gueniyo walē kjwe tjwe shāng bor barwē ara enido. E kjīshko ga llēbo li llgwer ba kong, tja barwe ame wlo. Llēm ga tjwe bor barwē jek obi, ga tja ie ber sōk wlēp llēme” le.

⁶ »Lēye lara no llgwegga owarē li, e woyotjlīzā. ⁷ ĩPjāy wotjlik ga Sbō, ba nopga kjrara tjeng li wlike llēme lēmiro? Epga syōshtē lok ba kong shkē dba, wlike wlo. ĩPjāy wotjlik ga dborye maling llēme lēmiro? ⁸ Lēr bomi kong ga wlike maling. ĩGueniyo ga no to ter kjok dogo dwayo ěre tjwe kjok ěre kjing goshko ga nopga wlēn lōng mār bor gore?» le.

Fariseo kjlara, e ga dbur tōngga Roma so kong kjlara

⁹ Nopga lōng eshko kjlōbō, wotjlik ga «Tjawa jēk pjlo bek, oblēra jēk bēy llēme» le eni. Eni ga Jesús tjlēno ba kong llēbo jyāgĭo go. Tjlē ga ¹⁰ «Domerga ōōtong lōng Sbō u zlong bāng do pjōk syōshtē. Kjlara, e fariseo, kjlara obi, e

* **17:35-36** Tek dēnashko ga kjibokwo ěre jyā taraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «Kjlara sōya, kjlara ie ber shāng eshko. Ga domerga lōng do pjōk parkē kjloshko. Kjlara sōya, kjlara ie ber shāng eshko.»

dbur tōngga Roma so kong. ¹¹ Eshko ga fariseo li syōshtono shāng kojong, tjlē ga “Sbō, tja no oblē dik llēme. Tja lūrکہ llēm, tja llēbo owa shāryē llēm, tja pē oma boy oblē tjok llēm bakoe. Dbur tōngga kjwe jēk owa, tjara jēk eni llēme. Tja wopjlú bop tjok e kjīshko. ¹² Sondē kjwobi go ga tja iē llēm bop kong dbar pjōk. Llēbo wlēnor li shtēr āar ba sakyō (10) go, ba sakyō (10) go, shir kjrina kjrina, ga twēr bop kong” le eni.

¹³ »Dbur tōngga lira beno shāng ro pjola sira. Llēbo owa shāryara li bangyo ba kong ara kjīshko ga beno shāng pjlu kjing shpok, ga kjok dogo jem iya woydē sira llēm, lōktکہ ara Sbō bokso kjiy. Eni ga syōshtono, tjlē ga “Sbō, tja llēbo owa shāryono ara. Tja songe lozong” le.

¹⁴ »Lēr bomi kong ga brik lokshko ga dbur tōngga li beno shāng pjlo bek Sbō bokso, fariseo lira llēme. Ēye opyē ber tjwlō ara ga ie ber tjwlō llēme. Ēye opyē ber tjwlō llēm ga ie ber tjwlō ara» le.

Llēbo shāryara Jesúsdē pjlu, kjwozirga kong

¹⁵ Eshko ga kjwozirga sōkoba jek Jesús kong, Jesús orkwo iē ba kjing go wlo. Īya ba oppinggarē ga kjwozirga sōgaga li wlona. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga li rokara Jesúsdē tek ba shwoy, ga tjlē ba kong ga «Kjwozirga somi llēm, tek wēyē bor shwoy. Ēye ber kjwozirga jūni ga Sbō ber ba pjluoy. ¹⁷ Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye Sbō tjlōkwo kjrē kjwozirwa dik llēm ga āar ber sōk Sbō sōk no pjluoy iyado lishko llēme» le.

Domer dbur ara kjlara

¹⁸ Tjlapga shāng kjlara eshko tjwlō ara wleniyo. Tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja pjluē. ¿Llēye shāryēr, tja ber sōk sē iyado Sbō tjok wlo?»

¹⁹ «¿Tja pjluē lēp ega? Pjlú li, e Sbō erōe. ²⁰ Kjok llgwekklo tara Moisésdē li, e miydēp tjān. “Shji pē oma boy oblē tjok llēme. Shji no zrōk llēme. Shji lūrکہ llēme. Shji oblē jyōyotکہ llēme. Bop data, bop meکہ, e bangkjros, ios ber tjwlō ara»* le.

²¹ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlōkwo lēp shāng kēs li, e shāryēr shāng enido, tja tek dulas lē obishko» le.

²² Kuya ga tjlē ba kong ga «Llēbo shāryorop kēs li, e pjluē. Gueniyo llēbo beno kjrina obi. Pja nom bop llēbo tjeng kēs li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llēbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

²³ Kuya ga beno shāng woydē ara, dbur ara kjīshko. ²⁴ Woydē ara li Īya Jesúsdē ga tjlē ga «Nopga dbur ara wleniyo āar ber lōng Sbō sōk no pjluoy iyado lishko wlo ga kjange. ²⁵ Ōng jēkklo sok kēsbang wleniyo opzrēk jek shkō bokkwo bāng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo āar ber lōng Sbō sōk no pjluoy iyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

²⁶ Kuya lōng eshko lirē ga tjlē lok ba kong ga «¿Enira ēye dardo?»

²⁷ «Llēye shārye norē ga ā li, e shārye Sbōrē ga pjluē» le.

²⁸ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Borwa llēbo tjeng kēs li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga ēye, ba u, ba boy, ba kjlara, ba data, ba meکہ, ba wapga, e rayara, Sbō ber ba pjluoy wlo ga ³⁰ āska wlēya ara anmoyō. Kjok ēre kjing go ga wlēya llēye rayara li pjloglo ara obi. Ga lilonshko ga ber sōk sē Īyado Sbō tjok» le.

* 18:20 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko jek obi

³¹ Eshko ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga llëye tara Sbö tjlökwo lagagarë no to ter kjok dogo dwayo ëre kjishko li, e shäryë eni. ³² Tja twëba nopga judio llëm wleniyo kong, ga tja joywe lok, tja läywe lok owa, tröng twe lok bor go, ³³ tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

³⁴ Llëye lara li, e llë loklo miydara lok llëme. E tjlökwo rong kjishko ga llë loklo miydara lok llëme.

Domer kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

³⁵ Jesús jëk shäng ääto Jericó kjokyoeshko ga domer sök kjlara eshko kjok ïgö llëm wleniyo. E sök dbur rokë irbo li sor go. ³⁶ Kuya sök ga nopga jëk löng träk llëm ga tjlë ga «¿Oba jëk löng llë kjishko?»

³⁷ «Jesús, Nazaret so li tekdo shäng» lëba ba kong.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong dbo go ga «¡Jesús, David tjëyo, tja songe lozong!» le.

³⁹ Kuya nopga jëk löng Jesús bäm go lirë ga tjlë ba kong ga «Pja kjinkozong» le ba kong, gueniyo kjinkë llëme.

Tjlëno dbo go jek obi, tjlë ga «¡David tjëyo, tja songe lozong!» le.

⁴⁰ Eni ga Jesús kojongö shäng ga tjlë löng li kong ga «Tek sözi bor shwoy» le, ga söra lok jek ba shwoy. Eshko ga tjlë ba kong ga ⁴¹ «¿Llëye woydëp ga shäryër bop kong?»

«Tjlapga, tja kjok ik woydë» le ba kong.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Kjok is jek obi. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le.

⁴³ Jekdo eshko ga beno shäng kjok ïgö wëllë, ga to jek shäng Jesús tjok Sbö poshrëk. Ìya nopga löng eshko lirë ga beno löng Sbö poshrëk bakoe.

19

Zaqueo

¹ E irgo ga Jesús opzrëno jek Jericó kjokyo roshko, tur pjlor kalëkong wlo le. ² Domer sök eshko kjlara ko Zaqueo, e dbur ara. E parkë shäng dbur töngga Roma so kong li kägäyo. ³ Jesús, e sorë ìya woydë. Gueniyo domer li sok chirawa töshko, ga oba ara. E kjishko ga ìya ga äe. ⁴ Eni kuzong ga Jesús tek tjwe irbo e go miydarashko ga jek zron jong ba bäm go këm jüni. Ga tjyono jem kyor jong eshko kjlara li ko roy, ìya wëllë wlo.

⁵ Jesús jek shäng irbo e goshko ga ìya sök kjomo, ga tjlë ba kong ga «Zaqueo, pja oplös kjwey dwayo ter töshko maling. Eeri ga tja ber sök bop ushko» le.

⁶ Kuya ga oplono ter töshko maling, ga Jesús wlojkrara shäng wopjlüe.

⁷ Eni ga ìya löng eshko lirë ga Jesús läywe lok owa ara. Tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe llëbo owa shäryaga. ¿Jesús kjwe jek ba ushko llëno?» le lok eni.

⁸ Eshko ga Zaqueo kojongö shäng, tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, bor llëbo tjeng kës li twër bëy oba song wleniyo kong. Ga ëbo llëbo lüyotkoror jyäpgwër i wleni ga äska twër iröng bayo llëbo kroror li pjloglo pkëng (4)» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Eeri ga pja döktong, bop pjeyoga löng bop ushko li tjok. Jlökooyo ga pja Abraham tjëyo. ¹⁰ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng wleniyo, e wlëga, e döga» le.

Parkagaga doglo mya

11 Jesús jek jek shäng ääto Jerusalén kjokyo shko ga nopga jek löng ara ba tjok, llëye le li kuya lok wlo. Wotjlik lok ga äär Jerusalén kjokyo ga Sbö ber no pjluyo dbaryo li eshkorolara. Miga eni llëme. E kjishko ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. 12 Tjlë ga «Pjlara ga domer shäng kjlara, tjwlo ara wleniyo. To kjok shto oblë pjola, iëba ber sök ba kjokshko sogga pjluyo wlo, ga tjwe iröng ba kjokshko wlo le. 13 Opshiydë llëm obishko ga ba parkagaga rokara doglo sak kjwara (10). Kjlara kjlara kong dbur twara bayo ara, ga tjlë ba kong lok ga “Pjäy ber löng dbur shak ëre go, tja tjwe iröng obi guing” le ba kong, ga toe.

14 »Gueniyo iywa kjok eshko sogga lirë shjiktëng. E kjishko ga nopga ichara kjlëbö ba irgo, tjlë ga “Kjwe woydërwa ber borwa pjluyo llëme” le lok eni.

15 Woydara lok eni llëm ëmdë ga iaraba beno sök ba pjluyo.

»E irgo ga tek shrono iröng ba kjokshko. Shrono shäng ga ba parkagaga kong dbur twara li, e rokara, dbur shano e go kjöme miyde wlo.

16 »Parkaga shrono shäng bäm go li tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo sak kjwara (10) obi” le.

17 »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjlúe. Pja parkaga pjlú wleniyo. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop pjlo beke. E kjishko ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo sak kjwara (10)” le.

18 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong li go ga kjingsho sharor kjringswo shkëng (5) obi” le.

19 »Kuya ga tjlë ba kong ga “Eni ga pja iër ber no ichaga kjok kjringswo shkëng (5)” le.

20 »E irgo ga parkaga shrono shäng kjlara obi, tjlë ba kong ga “Tjlapga, bop dbur tworop bor kong kjupargue li kjros iröng. Popgoror beno tjeng jangsher roshko, jer llëm wlo. 21 Miydër pjlú ga pja kjange. Pja parkono llëmshko ga pja dbur shak eshko, ga pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. E kjishko ga pja bangkroror ara” le.

22 »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa wleniyo. Pja llgwer, tjlökwo lëp shäng om go li go. Miydëp pjlú ga tja kjange. Tja parkono llëmshko ga tja dbur shak eshko, ga tja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko bakoe. 23 E kjishko ga bor dbur ëre söröp, jnenop beno dbur jnezlong uyo roshko kjwe dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

24 »Eshko ga pjlú li tjlë ba parkagaga oblë löng eshko li kong ga “Ba dbur tjeng ba wloshko kjwe dözi, towozi kjlara shäng dbur shara kjringswo sak kjwara (10) li kong” le.

25 »Kuya lok ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, kjwera dbur tjeng kjringswo sak kjwara (10) tjän” le.

26 »Kuya ga tjlë ba kong ga “Lër bomi kong ga ëye llëbo tjok ga sëya jek obi. Èye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete. 27 E ga bor wloyoga lira, tja woydara ber ba pjluyo llëme. Epgara to shami, ga tek sözi, zrömi bor bokshto wlo” le.

Jesús öötong opzrëno jek Jerusalén kjokyo, pjlú wleni

28 Jesús tjlëno eni pjir ga jek jongya Jerusalén kjokyo obi, 29 ga öötong shäng Betfagé kjokyo, Betania kjokyo, e ber löng Olivos dlupyo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, 30 ga tjlë ba kong ga «Pjäy nom kjok buk bi bokshto kjweshko. Eshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko llgwoklë wleniyo wlëmi sök kjro go kjlara wlënggla, kjing go ëye opyoydë llëm wleniyo. Komi, ga tek sömi bor kong. 31 Eshko ga ëbo tjlë bomi kong ga “¿Komi kjweni ega?” le bomi kong wleni ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni» le.

³² Eni ga jek öötong löng eshko, ga öng wlëna sök kjlara, lara ba kong sorë li eni. ³³ Kōya löngshko ga İya ba sogogarë ga tjlë lok ba kong ga «¿Öng kjwe komi llëno?»

³⁴ «Woyde Tjlapgarë» le ba kong.

³⁵ Eni ga öng li tek söra shrono löng Jesús kong, ga ba shwong kop lëkong iara lok öng li kokso kjing go. Eshko ga Jesús kjimtara lok opyë sök öng li kjing go, ga jeke. ³⁶ Jek sökshko ga nopga jëk löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go ba bäm go. ³⁷ Jek sök ääto kujözlöng irboyoshko ga nopga jëk löng ba tjok li, öö le lok, wopjlu kjışhko. Ga Sbö poshrëya lok träk llëm, llëbo İydëba llëm wleniyo İna lok ara kjışhko. ³⁸ Tjlë ga

«Pjlu kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Löng kjok dogo li löng wopjlu Sbö tjok,
poshrëya lok träk llëme.

“Pja kësbange” le lok ba kong» le.

³⁹ Fariseoga löng eshko kjlëbö, nopga li tjrëko. Kuya lok ga tjlë Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, bop oppinggaga kjwe kjinkozong» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «İër bomi kong ga kjwepga kjinkoror kjwe ga akkwo tjeng kjwey, öö le shara» le.

⁴¹ Jek sök ääto Jerusalén kjokyo ga kjok li İna, ga slatong ara, ⁴² tjlë ga «Jerusalén sopga, pjäy iaga ber löng wlëp li ë, e miydomirë llëm obi. Woydoror ga miydoromi tjän, gueniyo jnek tjeng pjir bomi kong, miydëmi llëm wlo. ⁴³⁻⁴⁴ Sbö shrono sök bomi İkshko ga wlojkroromi llëme. E kjışhko ga dbar tjwe bomi kong owa kjrına. Eshko ga pjäy popde bomi moskwogarë lok, ga pjäy kopjrıya lok pjiribri, pjäy opshik tøk İlaw llëm wlo. Bomi kjok kjërıyo shäryak ak go pjiribri kjökshko kjwe dloya lok ber tjeng tōshko, akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Eshko ga pjäy zröya lok» le.

Llëbo soyNEGAGA löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

⁴⁵ Jesús opzrëno jek Jerusalén kjokyo roshko irgo ga öötong shäng Sbö u zlong bäng ga nopga löng eshko llëbo soynek li ichara opshik ey dwayo, ⁴⁶ tjlë ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo.* Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”† le.

⁴⁷ Dbar kjwobi go ga Jesús öör shäng nopga ping Sbö u zlong bäng. Ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésde li go, tjlapgaga tjwlo ara wleniyo, e tjlë ëng kong ga «¿Zröy sorë ga pjlu?» le lok eni enido.

⁴⁸ Gueniyo shaya lok ga ä, Jesús zlong bäng nopga löng ara ba kuk kjışhko.

20

«¿Pja ichaga ërë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

¹ Dbar kjwara ga Jesús Sbö tjlökwo roy pjlu lono oba kong Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pıya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok İlgwekklo tara Moisésde li go, judio tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ² ga tjlë lok ba kong ga «¿İlëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë?»

³ «Pjäy kong llëbo kjakrokër bakoe. Kjakrokër ga tja dboryoza. ⁴ ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿İchaga Sbörëre, de norë?» le ba kong.

* 19:46 İsaías 56.7. † 19:46 Jeremías 7.11.

⁵ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjłkwo kjroromi llëm ega?” le bi kong. ⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga le nopga uunkongdë. E kjışhko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Loroy eni wleni ga shji zröya lok ak go» le. ⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «E ichaga ërë miydërwa llëme» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjışhko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Parkagaga owa

⁹ Eshko ga Jesús tjlëno nopga kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwayo dgara ba kjokshko, ga kjok li poskwona parkagaga kjłöbö kong, potjwlëya i, ga to kjok shto oblë dbar kop ara wlo. ¹⁰ Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkaga ichara kjlara, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno löng ba kjok daga li kong. Gueniyo ga ba parkaga ichara tjwe shäng li shpokza lok tjä tjä, ga ichara lok to iröng or go. ¹¹ E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Öötong shäng kjok buk lishko ga läywarä lok owa, shpokza lok tjä tjä, ga ichara to iröng or go bakoe. ¹² E irgo ga ba parkaga ichara jek eshko kjlara obi. Era shpokza lok tjä tjä, dbukza lok jek kjoko, srëng llë kwono llaw pogo.

¹³ »Eni ga domer li wotjlik ga “¿Tja orwë llong? Bor wa woydër ara ëre ichtotë shara. Èrera bangkjre lok kjwe» le.

¹⁴ »Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li İya parkagaga kjok daga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber buk bi kong wlo» le. ¹⁵ Eni ga shira lok kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

»¿Eni ga llëye shärye kjok sogo lirë ba tjok lok lëmi? ¹⁶ E jongya eshko ba zrök dani. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, kjok li de lok ba kong wlo» le.

Kuya lok ga tjlë lok ga «¡Ay! ¡Eni llëme!» le.

¹⁷ Eshko ga nopga li İya Jesúsde jek drëng ga tjlë ba kong lok ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,

e iak beno buk bäm go,

beno tjwlö ara, oblë kjinmo.”*

¿E llë loklo lëmiro? ¹⁸ Èye lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng luluë» le.

¹⁹ Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, syöshtaga kägäyogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. Shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara.

Shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

²⁰ Eshko ga nopga ichara lok kjłöbö oba li tjrëko, Jesús tjlökwo kuk wlo. Nopga li İkoba ga pjlo bek wleniyo, miga llëme. Woydara lok ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote no ichaga Roma so li kong wlo. ²¹ Eshko ga nopga ichara li tjlë lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, miydërwa ga pja tjlë bek, oba pim tjlökwo bek li go bakoe. Nopga tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. ²² ¿Eni ga shji kä potjwlëk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjłuré?» le.

* 20:17 Salmo 118.22.

²³ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlä ba kong ga ²⁴ «Dburwa kä potjwläkklo li tek sözi bor kong kjwara» le, ga tek söra lok ba kong kjwara, in wlo. Eni ga kjrara, ga tjlä ba kong lok ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ère go jü è? ¿Ko tak pjang ère go jü è?»

«Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

²⁵ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi ber pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi ber Sbö kong bakoe» le. ²⁶ Eni ga llëbo lara oba kong li go ga llëbo wläya lok, rote wlo le li, e wlëna llëme. E kjishko ga beno löng yëy le erä, jek kjingtëng löng erä.

No woshrozzlong dbaryo

²⁷ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjlä ba kong ga ²⁸ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë beno pjang li tjlä ga “Èye wolono, wapga beno ba boy tjok llëm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga e ber shinmo li i wleni wlo.”†

²⁹ »Pjlara ga domerga löng doglo kjäk (7) epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, gueniyo wapga beno llëme. ³⁰⁻³¹ Eni kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syä tjok, gueniyo wolono jek, ga wapga beno llëm bakoe. Ba lënga orkwosmono ba syä tjok kjlara kjlara eni bako, ga wolono uunkong, gueniyo wapga beno ba boy tjok llëme. ³² E irgo ga walë li to wolono bakoe.

³³ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozzlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

³⁴ «Eerishko ga nopga orkwosmok ëng tjok kjok ère kjing go. ³⁵ Gueniyo llono ga nopga tjwlo ara Sbö bokso woshre ber löng ba tjok wlo li, era orkwosmok ame, ³⁶ ga wolon ame bakoe. Eshko ga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. Woshrara Sbörë kjishko ga beno löng Sbö wapga.

³⁷ »Dënashko ga Moisés öotong shäng kji sho pjë jong ri rishko ga tjlä ga “Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”‡ le. Miydëy e go ga shji wolono ga shji woshre iröng obi. ³⁸ Sbö, e shinmoga Sbö llëme. E nopga löng së li Sbö. Ba kong ga shji nopga uunkong löng së, shji wolono ëmdë ga eni» le ba kong.

³⁹ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go löng eshko kjlëbö. Kuya kjone kjonerë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga no pingga, dboryorop beke» le.

⁴⁰ Eshko dbaryo jek lëkong ga èye wokjang llëbo kjakrokë ba kong wlo ame.

¿No pjluyo iche le Sbörë li, e è?

⁴¹ Eshko ga Jesús tjlä nopga löng li kong ga «¿“No pjluyo iche le Sbörë li, e David tjëyo tek ber ba irgo li” lëba eni ega? ⁴² Kjibokwo ko *Salmos* go ga David tjlökwo tono om go, tjlä ga

»“Tjlapga tjläno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlëkong,

⁴³ äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twër ber bop kong ichëp wlo’ ”§ le.

⁴⁴ ¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddë ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjëyo tek ber ba irgo li sorë?» le.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlona Jesúsde

† 20:28 Deuteronomio 25.5-6. ‡ 20:37 Éxodo 3.6. § 20:43 Salmo 110.1.

⁴⁵ Eshko ga Jesús tjlëno ba oppinggaga kong shara. Gueniyo nopga löng eshko li omkuno lok bakoe. Tjlë ga ⁴⁶ «¡Pjây sjëk, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjok! Jëk löng doyono shwong kur may, tjwlö ara wleniyo go äe. Woyde lok ga bangkjrëba llëbo soynezhong shtoyo. Judíoga syö uyo roshko ga woyde lok ga löng sökkílo pjílu goshko. Oba tön, iëshko ga shäryë lok eni bakoe. ⁴⁷ Gueniyo ga walëga song, beno löng syä wleniyo, ba u döya lok ba shjiryo. E irgo ga syöshhtë wop ara, “Nopga kjwera pjíluë” lëba ba kjíshko wlo le. Nopga eniyo, e shdüya Sbörë ara anmoyö, oblë kjinmo» le.

21

Syä kjlara dburwa twono Sbö kong

¹ Pjlara ga Jesús sök Sbö u zlong bängshko ga İya ga nopga dbur ara wleniyo tek löng dbur ië jong ba bapkwö roy. ² Eshko ga syä song wleniyo shrono shäng kjlara, ga dburwa iara kjwo pjökdewa. Ba dburwa iara li, e tjwlö chira anmoyö wleniyo. İya Jesúsde ga ³⁻⁴ tjlë ga «Nopga dbur ara wleniyo kjwe omiono ara wleni jlöe. Gueniyo kjwe ba worbo wleniyo iayde. Syä song wleniyo kjwera, ba dburwa tjeng sira li woydara ba llëbowa tjwlëkklo. Eni ëmdë ga twara Sbö kong drete. E kjíshko ga lër bomi kong jlökoyo ga syä kjwe, dburwa iara sira tjwlö llëm wleni jlöe. Gueniyo Sbö kong ga tjwlö ara, llamo omiono lok kës wle kjinmo» le.

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

⁵ Eshko ga ba oppinggaga kjong kjong löng Sbö u läywë, tjlë lok ga «Ak lok kjwe wolëso. Llëbo oblë oblë twaraba, iaraba beno tjeng dboy Sbö kong kjwe wolëso bakoe» le lok eni.

Eshko ga Jesús tjlë ga ⁶ «Dbar tjwe kjwara ga llëbo İmi löng kës kjwe, e pjir ber drete. Akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglö

⁷ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿E shäryë döro li jyäglö wen llë?»

⁸ «Pjây sjëk, pjây jyäp gwëba llëm wlo. Eshko ga nopga wen tjwe ara, tjlë ga “No pjíluyo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. Tjlë jek obi ga “Dbaryo li shronoe” le. Gueniyo pjây jek ba tjok llëme.

⁹ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë ara, llëm ga oba ëngkjwë ba pjíluyo sök li long wloshko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi.

¹⁰ »Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. ¹¹ Kjok shto oblë oblë goshko ga yo tjwe kës kës, pjíli tjwe ara, swlo tjwe oblë oblë bakoe. Ga kjok dogoshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo wen kës kës, ga bangkjrëba ara.

¹² »Gueniyo llëbo tjeng kës ëre bäm go ga pjây shakoba, shdungoba wlo. Pjây sökoba judíoga syö uyo roshko, pjây llgweya lok eshko wlo, ga pjây ie lok ber löng no shdüzhong uyo roshko. Bor kjíshko ga pjây sökoba pjíluypga kës kës bokshto, no ichagaga bokshto bakoe. ¹³ Eshko ga llëbo İnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, miyde lok wlo.

¹⁴ »Gueniyo pjây äätë eshko llëm obishko ga pjây wotjlik ga “¿Tja opwlikë sorë?” lëmi llëme. ¹⁵ Eshko ga pjây kong tjílkwo twër, pjây opwlikë wlo. Kuya lok ga wotjlik ga pjây kjok miydë ara le, ga pjây kar dborye lok ga äe.

¹⁶ Gueniyo pjäy wloyo ber bomi dataga, bomi mekëga, bomi pjeयोगa bakoe. Pjäy twe lok tjlapgaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy kjone kjone zröya lok bakoe. ¹⁷ Pjäy İywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjışhko. ¹⁸ Gueniyo pjäy dër İyado, pjäy jer kjlara llëm wlo. Bomi kăkzong ëmdë ga jer pjlara llëme. ¹⁹ Ga pjäy mär Sbö go äar jong ba dbo go ga pjäy ber löng së İyado.

²⁰ »İmi ga Jerusalén kjokyo kopjrına ëngkwagaga ararë pjibrishko ga miydëmi e go ga ba pjirzlong dbaryo li döröe. ²¹ Eshko ga eye löng Judea kjokyo ga tök jem dlup lëkong, eye löng Jerusalén kjokyo roshko ga tök ey dwayo, ga eye löng ba kjokshko ga tjwe iröng Jerusalén kjokyo ame.

²² Jerusalén so shdungglo dbaryo li eshko, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni.

²³ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlöe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlö bakoe. Eshko ga kjok ëreshko sopga song ara anmoyö, shdüya Sbörë ara. ²⁴ Kjong kjong zrökoba dröng go. Kjong kjong sökoba to dbo go kjok shto oblë oblë. Ga nopga judio llëm wleniyo äar ber löng Jerusalén kjokyo, ga llëbo owa shärye lok eshko, äar jong ba dbaryo pjitong guing.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi dbaryo

²⁵ »Eshko ga kjok dogoshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo wen dlo go, mok go, dbala go bakoe. Kjok ëre kjing goshko ga dlung, e pjluublunyo kësks ara, pjlukyo ara bakoe. E kjışhko ga tjëyoga oblë oblë ber löng séya llëm, kjok bangkjre lok ara. ²⁶ Llëbo wen tjwe kjok ëre kjing go li İkobashko ga kjone kjone wopjir jek kjlulu erä. Llëbo lok kjopkwö go ëmdë ga jek dete erä bakoe.

²⁷ Eshko ga İkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre ter tjwe pjäng sho roy, ga bor dbo kälä İkoba wëlle. ²⁸ Llëbo ëre İmi kjwlë enishko ga miydëmi e go ga bomi döga dbaryo li döröe. E kjışhko ga eshko dbaryo ga pjäy dbokjrozong. Ga pjäy wotjlis llëye wen dörö li kjışhko» le.

²⁹ Eshko ga tjlëno ba kong llëbo jyäglo go. Tjlë ga «Kjor ko *higuera* kjwe İzİa. Kjor oblë oblë kjwe İzi bakoe. ³⁰ Korga wen tjaglëshko ga miydëmi e go ga lushko dbaryo äätoe. ³¹ Eni ga llëbo tjeng kës ëre shäryë li İmishko ga miydëmi e go ga Sbö ber no pjluvyo dbaryo li ääto eni bakoe. ³² Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong. ³³ Kjopkwö, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor tjlökwora ber pjang İyado.

³⁴ »Pjäy sjëk, bor tjlökwö woyotjlizİ İyado. Pjäy sgara löng nelötkë, llëbo owa shäryë, llëbo tjeng kjok ëre kjing go woyotjlük wleni ga eshko dbaryo ga pjäy wlëya löng llë lëmi. ³⁵ Llëbo wen eshko dbaryo li, e wen tjwe nopga tjeng kjok kjwang jİkong kës li kong. ³⁶ İEni ga pjäy sjëke! Pjäy syöshos Sbö kong İyado, pjäy döya llëbo owa shäryë kës li dwayo wlo, no to ter kjok dogo dwayo ëre ber wopjlü bomi tjok wlo bakoe» le.

³⁷ Dbar kjwobi go ga Jesüs öör shäng oba ping Sbö u zlong bäng, ga kjok sëng ga opshino jek iröng beno sök Olivos dlupyoshko. ³⁸ Ga kjok shröngto ga nopga uunkong öör Sbö u zlong bäng ba kuk.

22

«İJesüs, e shay, zröy wlo sorë ga pjİlü?» lara ba wloyogarë

¹ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo, pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li döröe.

² Eshkoshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë

li go, e tōno lok ga tjlē lok əng kong ga «¿Jesús, e shay, zröy wlo sorē ga pjlú?» le, gueniyo oba bangkjre lok ara.

³ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. Eshko dbaryo ga Å shrono, pjonu ba go. ⁴ Eni ga Judas öör shäng syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, e ik, Jesús twe ba kong lok sorē li lanyotkē ba kong lok wlo. ⁵ Kuya lok ga beno löng wopjlú, ga tjlē lok ba kong ga «Enira pja potjwlēnwa» le.

⁶ Kuya ga «jöö. Enira pjlú» le. Eshko jek lēkong ga beno shäng wotjlik ga «¿Jesús twēr ba kong sorē ga pjlú? Woyde ga dbar oba ara llēm wlenishko» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

⁷ E irgo ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukldo tjok llēm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga öng wlēp ushko so llgwoklē zröya, sho suya, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo. ⁸ Eshko ga Jesús tjlē Pedro, Juan kong ga «Pjäy nom dli shäryē, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëy wlo» le.

⁹ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Shäryērwa kjone ga pjlú?»

¹⁰ «Pjäy nom jek u lok arashko. Eshko ga domer wlēmi shäng kjlara, di bapkwō sök jong kjwara ba dlu kjing go, roshko di. Pjäy jek ba irgo äär jong opzrëk jek u roy jong kjone ga eshko. ¹¹ Eshko ga pjäy tjlē u sogo kong ga “Tjlapga no pingga tjlē ga ‘¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li, e dliyo uēr bor oppinggaga tjok li kjëryo kjone?’ le” lēmi ba kong eni. ¹² Eni ga pjäy kong, kjër pīya jong kjomo kjwara kësbang, poshäryak pjire. Llëye uëy wlo li shäryēmi pjir ber tjeng bäm go eshko» le ba kong.

¹³ Eni ga ba oppinggaga do pjök li to jek öötong löng eshko ga llëye lara Jesüsdē li wlēna tjeng eshko uunkong eni. E irgo ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok.

¹⁴ Öötong ba dloyo go ga Jesús öötong shäng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska li tjok, ga sirkeno löng tjë jtkong dli ioklo jong li zlong. ¹⁵ Eshko ga Jesús tjlē ba kong ga «Tja wotjli no ara ga tja shdüydēba llēm obishko ga dbar shrëkklo ère dliyo uēr bomi tjok loror. ¹⁶ Lër bomi kong ga uēr ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä, dbar shrëkklo ère llë loklo shäryono pjir ga eshko» le.

¹⁷ Eshko ga di ioklo kjrara kjwara, roshko kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlē Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Kjrozī, shdözi əng kong. ¹⁸ Lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong Sbö ber no pjluyo dbaryoshko jä» le.

¹⁹ E irgo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlē Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlē ba kong lok ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryēmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁰ Ga uara lok irgo ga shäryara eni obi, kjillgwo bo dyo dbo ara tjok, tjlē ga «Tjökwo twara Sbörē tja glēn, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srēng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo ère, e ba jyäglo. ²¹ Gueniyo bor soynega li sök ië bor tjok jüshko. ²² Llëbo wen no to ter kjok dogo dwayo ère kong owa, lara Sbörē sorē li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe» le.

²³ Kuya lok ga tjlë eng kong ga «¿Ë layde lëba?» le lok eng kong eni. ²⁴ E irgo ga opyono lok englë kar kar, tjlë lok ga «¿Shji kjone dey tjlwö ara, llamo li kjinmo?» le lok eng kong eni.

²⁵ Kuya Jesúsdë ga tjlë ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga kjok ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Ba nopga dbo ara wleniyo opyë lok ko no kjimtaga. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjây omshäryë eni llëme. Ëye opyë woydë ber tjlwö ara oblë kjinmo ga opyë ber tjlwö llëm dey. Ëye opyë woydë ber oblë ichaga ga ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Nopga tjeng do pjök ga kjlara sök ië, kjlara shäng dli pjlorgueë ba kong. ¿Kjone dey ga tjlwö ara lëba? Sök ië li lëba. Gueniyo tjara shäng bomi tjrëko, parkaga bomi kong wleni.

²⁸ »Pjây löng bor tjok iyado. Llëbo kës li weno bor kong owashko ga tja rayoromi llëme. ²⁹ E kjishko ga llono ga pjây iër ber löng no pjluoyo, tja iara bor Datarë beno sök no pjluoyo sorë ga eni. ³⁰ Ga Sbö ber no pjluoyo lishko ga pjây äär ber löng ië bor tjok eshko, ga pjây sirkek äär löng pjlu sökklo kjing go, Israel tjeýoga kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li llgwek wlo» le.

«Pjây tjlïya Ärë» lara Jesúsdë ba oppinggaga kong

³¹ Eshko ga tjlë Pedro kong ga «¡Simón, tja kuzong! Shji dwla pjloyongshko ga ba pjlungyo dbuk ber llëno ame. Pjây tjlïya woydë Ärë eni, pjây ber llëno ame eni bako wlo. Ga pja iara Sbörë beno shäng tjlïya eni wlo. ³² Gueniyo Simón, tja syöshtono Sbö kong bop kjishko, pja kjimte mär ber shäng bor go wlo, pja mär bor go jlökoyo iröng obishko ga bop pjeyoga kjimtép mär bor go eni bako wlo» le.

³³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja sökoba no shdüzlöng uyo roshko bop tjok, llëm ga tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga tja shäng bop tjok, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pedro, lër bop kong ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ E irgo ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjupä ga pjây ichoror jek löng dbur sho tjok llëm, kjla tjok llëm, drepkwota tjok llëm bakoe. ¿Eshko ga llëye söromi llëm li kjishko ga songyo kjroromire?»

«Llëme» le lok ba kong.

³⁶ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Eni. Gueniyo eeri ga ëye dbur tjok ga söya. Ëye kjla tjok ga söya bakoe. Ëye dröng llëm ga ba shwong kop lëkong soyneya, dröng tjlwëkklo. ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “ ‘Domer kjwe llëbo owa shäryaga’ laraba ara.”* E bor layde, ga wop ä ga shäryë bor kong eni kjluwe» le.

³⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, jüshko dröng tjeng kjwang pjök» le. Kuya ga tjlë ba kong ga «Erö ga bue» le.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemani kjokyo

³⁹ E irgo ga Jesús opshino jek Olivos dlupyo ba oppinggaga tjok, sgara löng sorë ga eni. ⁴⁰ Öötong löng eshko ga tjlë ba kong lok ga «Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjlïya Ärëshko ga pjây kjimte Sbörë, llëbo owa shäryë llëm wlo» le.

* 22:37 Isaiás 53.12.

⁴¹ E irgo ga opkjonu jek ba zlong bäng dwayo wop ak dburoy lonshko wleni. Eshko ga kjök tono, syöshtono Sbö kong, ⁴² tjlê ga «Data, woydër ga llêbo wen owa bor kong dörö li, e wen tjwe bor kong llême. Woydêp eni wleni ga shäryos eni. Gueniyo ga e laga tjarê llêm, e laga ber pjarê» le.

⁴³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara ba kong, kong dbo twe obi wlo. ⁴⁴ Ga woydê ara llêbo wen tjwe ba kong owa li kjîshko ga syöshtono ara, shorya tjök tjök klung kjing go srëng dik. ⁴⁵ Syöshtono pjir ga kojono, ga tek shrono shäng ba oppinggaga tjeng lishko ga wlêya bê tjeng pê, woydê lok ara kjîshko. ⁴⁶ Ga tjlê ba kong lok ga «¿Pjây pê egaro? Pjây kojözong. Pjây syöshtos Sbö kong ara, pjây tjliya Ärêshko ga pjây kjimte Sbörê, llêbo owa shäryê llêm wlo» le.

Jesús shara ba wloyogarê

⁴⁷ Jesús tjlêydê pjité llêm obishko ga nopga tjwe jong träk llême. Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas, e tek shäng ba bäm go. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng, lō shiya† wlo. ⁴⁸ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Judas, ¿no to ter kjok dogo dwayo ère lō ship, iêp ber tjeng oba wloshko wlore?» le.

⁴⁹ Tek löng llêno miydara ba oppinggaga löng lirêshko ga tjlê lok ba kong ga «Tjlapga, ¿shji êngkjwê ba tjok dröng gore?» le. ⁵⁰ Jekdo eshko ga kjlara jüni dröng shino, ga syöshtaga kësbangyo li parkaga kwomgwo këlêkong zakza tas jer lon pjik buk tōshko erä.

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlê ba oppingga li kong ga «¡Wëyê! ¡Kjweni llême!» le, ga parkaga li kwomgwo porwara, ga poptonoe.

⁵² Eshko ga tjlêno ba kjaragaga kong. Epga syöshtaga kägäyoga, Sbö u daga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo bakoe. Tjlê ba kong lok ga «¿Pjây tjwe bor shak dröng tjok, wlêng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja êngkjwê bomi tjok lêmiro? ⁵³ Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng, pjây löng lishko. ¿Tja sharomi eshko llêm egaro? Gueniyo dbaryo koshoromi li, e öötonge. Eni tjok ga kjok ichaga li beno Ärê» le.

⁵⁴⁻⁵⁵ Eshko ga Jesús shara lok, söra to jongya syöshtaga kësbangyo li ushko. Pedro jek shäng kâ kjwaraso kâ kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrêno jek u li roshko, ga Pedro beno sök iökkok, u bongkjako, iök borkegaga löng li tjok. ⁵⁶ Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo parkaga wleniyo. İna ga Pedro sök iökkok. Ga İya yōtso robyê wêlêshko ga tjlê nopga löng li kong ga «Domer sök kjwe jêk shäng Jesús tjok bakoe» le.

⁵⁷ Kuya sök ga tjlê kjoglo li kong ga «¡Jyō! ¡E ê miydër llême!» le.

⁵⁸ Wop tjok ga oblê omîno, ga tjlê ba kong ga «Pja êmdê ga ba kjarayo» le.

⁵⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «¡Jyō! ¡Tja llême!» le.

⁵⁹ Wop ara obi ga oblê tjlê ga «Domer kjwe Galilea so. E kjîshko ga miydërwa pjlu ga kjwe jêktong shäng ba tjok» le.

⁶⁰ Kuya ga tjlê ba kong ga «¡Jyō! ¡Lêye lëp shäng li miydër llême!» le.

Pedro shäng tjlê obishko ga kjörkö kjlunoe. ⁶¹ Eshko ga Tjlapga Jesús bojono tek, Pedro İya drëng, ga woyoshre Pedrorê kjlay ga Jesús tjlêno ba kong ga «Kjörkö kjluntê llêm obishko ga “Jesús, e ê miydër llême” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. ⁶² Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong ara jlökoyo.

Jesús joywara ba dagagarê

† 22:47 Lō shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

⁶³ E irgo ga nopga löng Jesús daga li ba joywono, ga shpora lok ara. ⁶⁴ Ga bokkwo go shwomzrëng kjrochara lok tuke. Ga tjlë lok ba kong ga «Pja yoga èrë los borwa kong» le. ⁶⁵ Ga läywara lok owa oblë oblë ara bakoe.

Jesús söra öotong shäng Judío Kjok Ilgwegaga Këskësyo bokshto

⁶⁶ Kjok shröngto ga Judío Kjok Ilgwegaga Këskësyo töno lok uunkong, syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go bakoe. Eshko ga Jesús söra lok, jek öotong shäng tjlapgaga li bokshto. ⁶⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pjare? Los borwa kong» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Loror bomi kong wleni ga tjlökwo kjrëmi llëme. ⁶⁸ Ga pjäy kong llëbo kjakrokër kjwe ga tja dboryëmi llëm bakoe. ⁶⁹ Gueniyo Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe. Ga eeri jek lëkong ga no to ter kjok dogo dwayo ère sirkeno öotong sök ba orkwo këlëkong» le.

⁷⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja Sbö Ware?»

«Lëmi löng pjäydë om go eni» le ba kong.

⁷¹ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Lë shäng om go ba kjamo go. ¿Nopga wlëy ba rotë obi llëno?» le lok eni.

23

Jesús söra Pilato bokshto

¹ E irgo ga löng eshko li kojono uunkong, ga Jesús söra lok, jek öotong löng Pilato bokshto. ² Eshko ga rote löng ara. Tjlë ga «Domer kjwe wlënorwa shäng oba shdök ara kjok kjwang jikong. Oba pïya shäng kä potjwlëk pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li kong llëme le eni. Tjlë obi ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le eni bakoe» le.

³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

⁴ Eni ga Pilato tjlë syöshtaga kägäyoga kong, nopga tjeng ara li kong ga «Domer ère bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete» le.

⁵ Gueniyo tjlë lok jek obi ga «Tjlökwo le shäng li go ga oba shdöya ara Judea kjokyo kjok kjwang jikong. Soyara tek shäng Galilea kjokyo dwayo, era eni tjok ga shrono shäng jüshko bakoe» le.

Jesús söra Herodes bokshto

⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Domer ère Galilea sore?»

⁷ «Èng» le lok ba kong. Eni ga ichara Pilatorë jek Herodes shwoy, e Galilea so pjluyo kjishko. Ey dbaryo ga Herodes sök Jerusalén kjokyo.

⁸ Eni ga söra lok, jek öotong shäng ba bokshto ga Herodes beno wopjlú anmoyō. Jesús, e lanyotkëba ara li kura tek kjupäbäshko, ga ïya woydë, llëbo ïydeba llëm wleniyo pïya ba kong wlo. ⁹ E kjishko ga kong llëbo kjakrokara ara, gueniyo dboryara llëme. ¹⁰ Syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, e löng eshko bakoe. Ga rotara lok ara iir go.

¹¹ Eshko ga joywara Herodesdë ara. Ba ëngkjwagaga omshäryono eni bakoe. Doyara lok shwong tjwlō ara go, pjlú shwongyo dik, joywe lok wlo, ga ichara jek iröng obi Pilato shwoy. ¹² Ey dbaryo ga Herodes, Pilato, e opyono beno löng wopjlú ëng tjok. Bäm go ga löng iirkë ëng tjok erä.

Jesús ichara Pilatorë, zröya lok wlo

13 E irgo ga nopga rokara Pilatorë uunkong tek ba shwoy, syöshtaga kägäyoga, no ichagaga, e tjok. 14 Töna löng pjir ga tjlä ba kong ga «Domer ère söromi shäng bor bokshto, oba shdüya ara kjishko lëmi. E kjishko ga llëbo kjakrokroror ba kong ara bomi bokshto, gueniyo rotëmi löng'li, e bor kong ga llëye drete. 15 Herodes kong ga llëye dret bakoe. Ichara shrono shäng bi kong iröng obi e kjishko. Miydër pjlu ga llëye owa shäryara ber zrökko wlo drete. 16-17 E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.*

18 Kuya lok ga öö le lok uunkong, tjlä Pilato kong ga «¡Domer kjwe zrözong! ¡Barrabás döpdë borwa kong dey!» le. 19 (Domer le löng'li, e bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko. Dënashko ga ba pjlu, e woyde llëme. E kjishko ga èng töno oblë tjok kjlëbö, ga èngkjwono lok pjlu nopga tjok, ga nopga zröra lok. E kjishko ga bängzak shäng eshko.)

20 Jesús döya woydë Pilatorë, ga tjläno nopga löng'li kong jek obi. 21 Gueniyo öö le lok uunkong, tjlä ba kong ga «¡Zrös pjang kjlös go! ¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

22 Eni ga Pilato tjläno ba kong jek pjlara obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «¿Llë kjÿ? Llëbo owa shäryara li lozÿ bor kong. Llëye wlënor ba go owa ber zrökko wlo drete. E kjishko ga shdun. E irgo ga rayër toe» le.

23-24 Kuya ga öö le lok jek tjë jikong, Jesús iche zröya lok pjang kjlös go wlo. Eni ga nopga löng li wlëpyotke Pilatorë ga ä kuzong ga wotjläno oblë, llëye woyde lok li shäryara ba kong eni. 25 Eni ga domer bängzak shäng no shdüzlong uyo roshko lara lok li döra, ga Jesúsda twara ba èngkjwagaga kong, llëye woydara nopgarë ba kong li shärye lok ba kong wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

26 Jesús söya lok jek zröya pjang kjlös go wlo wopro ga domer tek shäng kjlara ko Simón, e Cirene so. Tek shäng iröng ba kjokshko dwayo ga shara èngkjwagaga jek löng lirë, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök ba irgo.

27 Oba jëk löng ara ba irgo, tjräko walëga löng ara, slar ara ba kjishko. 28 İya Jesüsdë bojono iröng, ga tjlä ba kong ga «Walëga Jerusalén so, pjäy slar bor kjishko llëme. Pjäy slar bomi kjishko dey, bomi wapga kjishko bakoe. 29 Llono ga oba tjlä ga “Walëga kjrong, wapga llëm wleniyo, löng wopjlu li epga” lëba eni. 30 Ey dbaryo ga nopga tjlä dlup tjeng li kong ga »“Pjäy lon ter borwa kjing go,

tjawa jek jëktëng ber dret wlo”† le eni.

31 ¿Shäryëba eni kjor kësöng kong ga llëye wen kjor dogro li kong?‡ le.

32 Eshko ga domerga owa wleniyo söra tjeng do pjök, zröya lok Jesús tjok wlo. 33 Ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyoshko ga Jesús löra lok pjang kjlös go, domerga do pjök li tjok, kjlara pjang or këlä, kjlara pjang or millë, kjlösyo dboy dboy.

34 Eshko ga Jesús tjlä ga «Data, llë shäryayde miyde löng llëme. E kjishko ga llëbo owa shärye löng ère lös ba kong ber drete» le.

* **23:16-17** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... le. Äär lu pjlobi go ga dbar shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li raye no ichagarë kjlara kjluwe. † **23:30** Oseas 10.8. ‡ **23:31** Kjor kësöng le li, e Jesús lokto. Kjor dogro le li, e nopga owa lokto. Eni ga Jesús shdunaba ara eni kuzong ga nopga owa ber shdungko kjang anmoyö.

Eshko ga ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús shwong li ber ë kong İya lok wlo. ⁵

³⁵ Nopga löng ara eshko ba İk. No ichagaga löng li omläywono lok owa ara, tjlë ga «Oba oblëra döra, eeri ga woyde ga opdök om go. Tjlëno ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li e lara, e kjraga Sbörë om go lara eni bakoe. Lara eni li jlö wleni ga woyde ga opdök om go» le lok eni.

³⁶ Ængkjwagaga löng li omjoywono lok bakoe. Kjillgwo bo dyo shpoä twara lok ba kong ie wlo, joywe lok wlo. ³⁷ Ga tjlë lok ba kong ga «Pja judío pjluyo jlö wleni ga pja opdös om go» le.

³⁸ Ga Jesús lök pjangshko li kopshko, kijbokwo iak pjang kjwara, e zröya lok llë kjÿ miydëba wlo. Kijbokwo tak pjang li tjlë ga «Domer ëre, e judío pjluyo.»

³⁹ Domerga owa wleniyo lök lok ba tjok kjlara omläywono eni bakoe. Tjlë ga «¿No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e pja llëmdo? Pja opdös om go, ga tjawa döns eni bakoe» le.

⁴⁰ Gueniyo kuya ba kjlara pjang lirë ga tjlë ba kong ga «¿Pja Sbö bangkjрэ llëmdo? ¿Pja shdungoba ba tjok bek llëmdo? ⁴¹ Shjira llëbo owa shäryono jlökoyo, shji shdungoba wlo. Gueniyo domer kjwera, llëye owa shäryara llëme» le. ⁴² Eshko ga tjlë Jesús kong ga «Pja äar ber sök no pjluyoshko ga tja woyoshreba» le.

⁴³ Kuya ga tjlë ba kong ga «İër bop kong jlökoyo ga eeri dö ga pja ber sök bor tjok kjok ko Paraíso * lishko» le.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁴⁻⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jİkong beno yët erä. Beno eni äar jong dlo pjö lé wleni. Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësbang iak pjang eshko li dwlëtong ter aas beno kjring pjök. ⁴⁶ Ga Jesús tjlëno dbo go, tjlë ga «Data, bor sëya ëre iër ber tjeng bop wloshko» le, ga wolonoe.

⁴⁷ Löc pjang kjlös go li bokshto ga ëngkjwaga Roma so li kägäyo shäng eshko kjlara. Llëbo weno li İya ga Sbö poshrëra, ga tjlë ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e pjlo bek jlöe» le.

⁴⁸ İya nopga löng eshko lirë ga to iröng ba ushko pjlú kjing shpok, woydë ara kjİshko. ⁴⁹ Gueniyo nopga Jesús miydë pjlú wleniyo li beno tjeng llëbo tjeng kës ëre İk pjola sit, walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li tjok.

Jesús doyo jnena Joséré

⁵⁰⁻⁵¹ Eshko ga domer shäng kjlara ko José. E Arimatea so. E wotjİk pjlú, pjlo bek Sbö bokso. Sbö ber no pjluyo dbaryo li koshe sök bakoe. Domer li Judío Kjøk İlgwegaga Këskësyo kjlarayo, gueniyo llëye shäryara lok Jesús kong li woydara llëm, ba kong ga beno bëy llëme.

⁵² Jesús wolono irgo ga domer li jek öötong shäng Pilato shwoy, ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. ⁵³ E irgo ga jek öötong shäng shinmo lök pjang kjlös go lishko. Eshko ga doyo li lona ter töshko, popgara shwong ko pjlublún, pjlú wleniyo go, ga söra jek sakshko. Eshko ga İara beno buk pjİëbgwo kak jong guëmkwota roshko. Eshko ga ëye iaydëba llëm obi. ⁵⁴ Dbar eshko ga poshäryozİong dbaryo li ey. Eshko ga woshtozİong dbaryo li dİoyo ääto, kjok sëng tjän.

Š 23:34 Löyde lok pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire. * 23:43 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

⁵⁵ Walëga tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok li jek löng José irgo, ga shinmo doyo iara beno buk sakshko sorë li, e ña lok pjire. ⁵⁶ E irgo ga jek öotong löng ushko, poshtikklo llë lö pjëlëblë wleniyo, e shäryë, shinmo doyo poshtik e go wlo lara. Gueniyo shäryayde pjité llëm obishko ga woshtozlong dbaryo li öotonge. E kjishko ga woshtono lok, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë ga sorë li eni.

24

Jesús woshrono iröng obi

¹ Öotong sondë kjok shröngto ga jek lok jongya sakshko, Jesús doyo iak buk lishko. Poshtikklo shäryara li söya tjeng ba tjok. ² Öotong löng eshko ga ak kësbang jong ba sak bängzakklo li wlëna lok dik beno jong pjëlëbgwo li sor go. ³ Eni ga opzrëno jek pjëlëbgwo li roy, gueniyo shinmo doyo drete. ⁴ Woyotjlïya löng obishko ga domerga weno tjeng do pjök, shwong kãã lletlet. ⁵ Ìya lok ga beno löng sëya llëm, ga kjök tonu, kujono bokdo kjlay klung go. Eshko ga domerga li tjëlë ba kong lok ga «¿Shäng së li wlëmi shinmo tjrëko llënoru? ⁶ Buk na llëme. Woshrra Sbörë iröng obi. Zröydëba llëm obishko ga llëye lara bomi kong Galilea kjokyo li woyoshrozia. Tjlëno ga ⁷ “No to ter kjok dogo dwayo ère iëba ber tjeng nopga owa wloshko guing, tja zröya lok pjang kjlôs go wlo. Gueniyo äar dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara bomi kong eni» le.

⁸ Kuya lok ga tjlökwo lara li woyoshrrarae. ⁹ Eni ga opshino lok eshko dwayo, ga jek öotong löng Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li löngshko. Eshko ga llëbo ña, kura kës li lara lok pjir ba kong, ba pjeyoga llamo tjeng eshko ba tjok li kong bakoe. ¹⁰ Tjlökwo roy sögaga li, e María Magdala so, Juana, María Santiago mekë, walëga llamo oblë li bakoe. ¹¹ Kuya Jesús oppinggaga lirë lok ga tjlökwo kjre lok llëme. Wotjlik lok ga walëga li skwë kjoyoe le.

¹² Eni ëmdë ga Pedro jek zron jong sakshko. Öotong shäng eshko ga opzrëno jek ba roshko, ga shwong shinmo pjrikklo li ña beno buk eshko eröe. E irgo ga to iröng ushko, llëbo weno shinmo kong li woyotjlïya jek shäng.

Jesús weno ba oppinggaga do pjök kong

¹³ E irgo ga Jesús oppinggaga do pjök jek jek löng irbo jek jong äar Emaús kjokyo li bäng. Emaús kjokyo ber buk pjola, shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äar kjok eshko dlo dlw dik wleni.* ¹⁴⁻¹⁵ Jek löng llëbo shäryono Jesús tjok li lanyotkë ëng tjok. E wopro ga Jesús tek shrono shäng ba zlong, ga jek jek shäng ba tjok, ¹⁶ gueniyo e ë miydara lok jekdo llëm, woydara Sbörë eni llëm kjishko.

¹⁷ Eshko ga Jesús tjëlë ba kong ga «¿Pjäy jek jek löng llë lanyotkë ëng tjok?» le.

Kuya lok ga slongtëng löng, woydë ara. ¹⁸ Kjlara ko Cleofas tjëlë ba kong ga «¿Kjakrokëp ega? Llëbo shäryono Jerusalén kjokyo tjaglën jä, e miydara nopga uunkongdë. U ñga llë ëmdë ga ommydono lok pjire. ¿Eni ga pjara ommydono llëm sorëro?»

¹⁹ «¿Llëbo shäryono eshko li llë?» le.

* **24:13** Jerusalén kjokyo dwayo äar Emaús kjokyo wlo ga e wop kilómetro sak kjwara kjingsho kjwara (11) dik.

Kuya lok ga tjlê ba kong ga «Domer shäng kjlara ko Jesús, e Nazaret so. E Sbö tjlökwo laga, llëye shärye li, llëye le li, e dbo ara. Sbö kong ga tjwlö ara, nopga kong ga eni bakoe. ²⁰ Gueniyo syöshtaga kägäyoga, bi tjlappgaga, e twara lok oba kong, zrökoba wlo, ga zröraba pjang kjlös go. ²¹ Tjawara wotjlino ga e shji Israel tjeýoga döga lororwa. Gueniyo shäryono eni eeri ga öötong dbargwo mya tjän.

²² »Eerishko kjok shröngto ga walëga jek löng borwa tjok kjong kjong jek öör löng sakshko, ²³ gueniyo shinmo li doyo wlëna llëme. Tek shrono lok iröng obi ga tjlê borwa kong ga «Sbö parkagaga kjok dogo so weno löng borwa kong yoshko wleni, ga tjlê ga 'Jesús, e woshrara Sböre iröng obi' le lok borwa kong eni» le. ²⁴ E irgo ga borwa pjeyoga kjong kjong jek öör löng sakshko bebi, ga llëbo wlëna lok, lara walëga lirë sorë li eni. Gueniyo Jesúsda ina lok llëme» le.

²⁵ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «¡Pjäy kä kjange! ¿Pjäy opping llonoro? ¿Tjlökwo lara Sbö tjlökwo lagagarë lok tek këgongshko kës li, e kjrëmi llonoro? ²⁶ ¿No pjluoy iche le Sböre li, e shdungoba bäm go wlo, e irgo ga ie Sböre ber tjwlö ara llëmdo?» le. ²⁷ E irgo ga tjlökwo tak pjang ba kjishko Sbö tjlökwo go li, e pjllölgwera ba kong pjire. Soyara Moisés kjibokwoyo li go, äär pjë jong Sbö tjlökwo lagaga tek dénashko so kjibokwoyo tjeng kës li go bakoe.

²⁸ Ga jek löng ääto kjok äär woydë lishkoshko ga Jesús jek jek shäng obi, äär jek këgong woydë wleni. ²⁹ Gueniyo mana lok ber sök ba tjok. Tjlê lok ba kong dbo go ga «Pja jek këgong ame. Kjok sëng tjän, kjok ro zatoe. Pja ber sök borwa tjok kjok ëreshko dey» le. Kuya ga opzrëno jek shäng ba tjok, ber sök ba tjok eshko wloro lara lok.

³⁰ Eshko ga sirkeno sök ba tjok lok, ië wlo, ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ga tjlê Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho li tora, twara sira sira ba kong lok. ³¹ Jekdo eshko ga bokkwo roshwino wleni, e ë miydara lok pjir, gueniyo sök li jek jëktëng erä. ³² Eshko ga tjlê lok ëng kong ga «Shji tek jek löng ba tjok irbo bängshko ga Sbö tjlökwo pjllölgwera bi kong. ¿Eshkoshko ga shji wopjlu ara anmoyö llëmdo?» le.

³³ Jekdo eshko ga sano jek iröng Jerusalén kjokyo. Öötong löng eshko ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li wlëna tönö löng eshko, nopga oblë tjok. ³⁴ Ga tjlê lok shrono löng li kong ga «Tjlapga Jesús woshrono iröng obi jlöe. E weno shäng Simón kong tjän» le.

³⁵ Kuya lok ga llëbo weno ba kong irbo bäng li, e lara ba kong pjire. Pjlung shosho suk pjir torashko ga e ë miydara lok sorë li, e lara ba kong pjir bakoe.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

³⁶ Ga lanyotke löng obi wopro ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjäy ber löng wlëpe» le.

³⁷ İya, kuya lok ga beno löng sëya llëm, bangkjre lok ara. Wotjlík lok ga ba shingyo le.

³⁸ Eni ga Jesús tjlê ba kong obi ga «¿Pjäy sëya llëm ega? ¿Tja woshrono iröng obi woyotjlími llëm ega? ³⁹ ¡Tja li shängdo! Bor orkwo ëre İzia. Bor dre ëre İzia. Tja porwozia. Bi shingyo, e sho dret, dboglo dret, botoyara tjok» le. ⁴⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba dre bäng, e pina ba kong lok. ⁴¹ Kuya, İya lok ga tjlökwo kjayde lok jlökoyo llëm obi, gueniyo beno löng wopjlu anmoyö, yëy le lok bakoe. Eshko ga tjlê ba kong lok ga «¿Pjäy jushko llëbo uako tjokde?» le.

⁴² Kuya lok ga kong mā sho suk pjir wleniyo twara ba kong bok kjwara, ⁴³ ga kjrara, uara ba bokshto.

⁴⁴ Eshko ga tjlē ba kong lok ga «Tja shäng bomi tjok obishko ga tja tjlēno bomi kong ga “Tjlokwo tak pjang bor kjishko Moisés kjibokwoyo li go, Sbō tjlōkwo lagaga tek dēnashko so kjibokwoyo tjeng kēs’li go, kjibokwo ko *Salmos* go, e shäryē uunkong kjluwe” loror bomi kong eni» le.

⁴⁵ Eshko ga epga kjimtara Sbō tjlōkwo tak pjang li llē loklo miydē pjluē.

⁴⁶ Tjlē ba kong ga «Tjlokwo tak pjang li tjlē eni: “No pjluyo iche le Sbörē’li, e wolon wlo. Gueniyo äär dbargwo mya ga woshre Sbörē irōng obi.” ⁴⁷ Tjlokwo tak pjang obi tjlē eni: “Ba ko goshko ga tjlōkwo lēba tjēyo kjrina kjrina löng kjok ēre kjing go li kong. Tjlokwo lēba li ēre: ‘Llēbo shäryēy löng owa li, e owa jlōe lēy, ga rayēy ga owa pjang bi go li löya Sbörē ber drete.’” ⁴⁸ Pjāy beno löng llēbo ĩnomi, kuromi li roy laga oba kong. ⁴⁹ Ga bomi go Sbō Sēya ichēr kjok dogo dwayo äär ber kēsbang bomi tjok, lara bor Datarē jlōkoyo sorē li eni. Gueniyo pjāy ber löng ēreshko Jerusalén kjokyo, ēye lēr shäng bomi kong li shrono guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁵⁰ E irgo ga epga söra jek Jerusalén kjokyo dwayo, öötong löng Betania kjokyo. Eshko ga orkwo poyono, ga tjlōkwo lara beno pjlu ba kong lok.

⁵¹ Shäng tjlē obishko ga opkjono eshko dwayo, ga söra Sbörē to jem kjok dogo.

⁵² E irgo ga poshrēra lok ara, ga sano to tek löng wopjlu irōng Jerusalén kjokyo. ⁵³ Eshko ga beno löng Sbō poshrēk, ba u zlong bäng enido.

Evangelio según Juan Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Juandë Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. E judío. Dënashko ga e ma shaga ba kjlara Santiago tjok. Pjlara ga löng parkë di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea li sor goshko ga epga rokara Jesúsdë opping ba tjok. Kuya lok ga to jek ba tjok, beno löng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno löng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li pjeyoga bakoe. Ba oppingga woyde Jesúsdë ara ba kjlara wleni tak pjang kjibokwo ère go li, e Juan om go.

Jesús wolono, ga woshwara Sbörë iröng obi irgo ga judioga ara löng ba kjok baïya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Woyotllikoba ga kjibokwo ère tara Juandë judioga löng kjok shto oblë oblë li kong. Kjibokwo ère tara ba kong llëno, e tara beno pjang Juan 20.31 go. Tjlë ga «Ère toror, miydëmi e go wlo ga no pjluyo ichara Sbörë li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe. Ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së ÿyado Sbö tjok.»

Tjlökwo li weno beno no

¹ Shäng kjlara ko Tjlökwo.*

Kjok ère dämär, llëye llëm obishko ga

e sök tjän.

E sök Sbö tjok,
ga e Sbö.

² Llëye llëm obishko ga
e sök Sbö tjok.

³ Ba go ga
llëbo tjeng kës ère shäryara Sbörë
Llëbo tjeng kës ÿ löng ère,
e shäryara ba go.

⁴ Llëbo tjeng së kës ère, e laga erë.
Shji uunkong ber löng së tjaglën wleni, e laga erë bakoe.

Shji kong kjok miydë twaga li e,
e bi kong ga iök jong shjiy wleni.

⁵ Kjok ro sï lishko ga
iök li jong shjiy ÿyado,
e sjëya kjok ro sï lirë ga äe.

⁶ Eebor ga domer weno shäng kjlara ko Juan, e ichaga Sbörë. ⁷ Ichara Iök Shjiy li† roy lë oba kong, nopga uunkong mär ber löng ba go wlo. ⁸ Juan, e Iök Shjiy li llëme. E shrono shäng Iök Shjiy li roy laga erë. ⁹ Iök Shjiy jlökoyo li, shji uunkong ber löng kjok miydë ara li laga erë, ga eshko ga tjwe döröe.

¹⁰ Eshkoshko ga sök kjok ère kjing go, ga kjok ère shäryara kës ëmdë ga e ë miydaraba llëme. ¹¹ Öör shäng kjok baïya lishko, gueniyo wlokjrara ba tjëyogarë llëme. ¹² Gueniyo no kjong kjongda omwlokjrano, ga beno löng mär ba go. Epga iara beno löng Sbö wapga. ¹³ E weno beno Sbö wapga, shji nopga wen kjok ère kjing go dik llëme. E laga domerdë llëm, e laga Sbörë.

* 1:1 Tjlökwo le li, e Jesucristo loklo. † 1:7 Iök Shjiy le li, e Jesucristo loklo.

14 Ga Tjłökwö li, e weno beno no, ga beno sök shji nopga tjok. E Data Sbö Wa kjaraso, e Sbö bakoe. E kjışhko ga e dbo ara, ga ba dbo kälä İnoy wëlle. E go ga Sbö wopjlı li, Sbö tjłökwö bek li, e shrono beno sök bi tjok, İy, kuy wlo.

15 Juan tjłeno ba kjışhko, tjłe ga «Kjupăshko ga tja tjłeno bomi kong ga “No tje bor irgo kjarara. Gueniyo tja llēm obishko ga sök tjän. E kjışhko ga tjwłö ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe» le.

16 Ba wopjlı ara li kjışhko ga shji uunkong kjimte İyado. 17 Dēnashko ga kjok İlgwekklo twara Sbörē Moisés kong, le bi kong wlo. E goshko ga e llē miydoroye. Ga Sbö wopjlı li sorē, Sbö tjłökwö bek li llē, era miydoroy Jesucristo go. 18 Sbö, e İga ērē llēme. Gueniyo ba Wa kjaraso li, e Sbö bakoe. Data Sbö miyde sök owa llēm, ga e sorē laga erē bi kong.

Juan No Waga tjłeno Jesús kjışhko

19-20 Pjlara ga syōshtagaga Sbö kong, ba kjimtagaga Levi tjēyoga, e ichara judıo tjlapgaga kjok İlgwega wleniyo lōng Jerusalēn kjokyo lirē tjłe Juan kong ga «¿No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li, e pjare?»

«Tja llēme» le ba kong wëlle.

21 Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Eni ga pja ē? ¿Pja Elías tjwaydere?»

«İlēme» le ba kong.

Ga kjakrokara lok jek obi ga «¿Sbö tjłökwö laga tje wleba li pjare?»

«İlēme» le ba kong.

22 Eni ga tjłe lok ba kong ga «Eni ga pja ē los borwa kong om go, roy sörwa borwa ichagaga kong wlo» le.

23 Kuya ga tjłe ba kong lok ga «Kjibokwo tara Sbö tjłökwö laga tek dēnashko so İsaíasdē. Tjłeno beno eni:

»“Kjok dogro no llēmshko ga ēbo tjłe shäng dbo go ga

‘Irbo shäryozı ber bek Tjlapga tje li kong’ le.”‡

Èbo tjłe shäng dbo go lara li, e tja layde» le.

24 Fariseoga lōng eshko kjłöbö. 25 Kuya lok ga tjłe ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li llēm, pja Elías llēm, pja Sbö tjłökwö laga tje wleba li llēm bakoe lēp shäng eni. ¿Eni ga pja no wē ega?»

26 «Nopga wēr shäng di goshko. Gueniyo bomi tjrēko shäng kjarara, era ē miydēmi lōng llēme. 27 No tje bor irgo kjarara li e. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llēm, e tjwłö ara bor kjinmo anmoyō kjışhko» § le ba kong.

28 İlēbo shäryono kēs eni li, e shäryono Betania kjokyo, Jordán diyo kjwo kalēkong, no wē jer shäng di roshko lishko.

Öng Wlēp Ushko So İlgwoklē ichara Sbörē li, e Jesús

29 Wēshko ga Jesús İya Juandē tek shäng tjwayde ba shwoy ga tjłe ga «İzıa! Öng Wlēp Ushko So İlgwoklē ichara Sbörē li shäng kjwe. Shji öng ushko so zrök, owa pjang bi go li löya Sbörē ber dret wlo. Domer kjwe öng ushko so eniyo wleni, owa pjang bi go li löya Sbörē ber dret wlo, shji nopga lōng kjok ēre kjing go kēs li kong. 30 Kjupăshko ga tja tjłeno bomi kong ga “No tje bor irgo kjarara. Gueniyo tja llēm obishko ga e sök tjän. E kjışhko ga tjwłö ara bor kjinmo” loror eni. Ga loror li shäng kjwe. 31 Tja shrono shäng no wē di goshko, e ē miyde İsrail tjēyogarē wlo, gueniyo tja ēmdē ga ommiydono llēme» le.

‡ 1:23 İsaías 40.3. § 1:27 Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

32-33 Ga Juan tjlē jek obi ga «E ë miydēr shäng llēm obishko ga bor ichaga no wē di goshko li tjlēno bor kong ga “Sbō Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyē ber sōk ë kjing go li, era nopga go Sbō Sēya iche tjwe ber kēsbang ba tjok” lara bor kong eni. E irgo ga tja omīno ga Sbō Sēya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono beno sōk ba go. 34 Tjara omīno eni, ga lēr bomi kong ga e Sbō Wa jlōe» le.

Jesús oppinggaga bām ĩyo

35 Wēshko ga Juan shäng eshko obi, ba oppinggaga do pjök tjok. 36 Jesús ĩya shäng ga tjlē ga «ĵĩzĩ! Öng Wlēp Usho So Llgwoklē ichara Sbörē li shäng kjwe» le.

37 Kuya Juan oppinggaga lirē ga to jek lok Jesús irgo.

38 ĩya Jesúsdē iröng ga tjlē ba kong lok ga «¿Llēye woydēmiro?»

«Tjlapga no pingga, ¿pja pē buk kjone?» le ba kong.

39 Kuya ga tjlē ba kong ga «Pjāy tek bor tjok, ĩmi wlo» le. Ga to jek lok ba tjok, öötong löng u jong kjone sōk lishko. Dlo tōy kuzong ga beno löng ba tjok eshko äär jong shkē go.

40 Kjlara jūni ko Andrés, e Simón Pedro lēng. 41 Andrés opshino eshko dwayoshko ga jek öötong shäng ba shjyi li shwoy ga tjlē ba kong ga «ĵMesías* li, e wlēnorwae!» le ba kong. (Mesías, e no pjluyo iche le Sbörē li loklo).

42 Eshko ga ba shjyi li sōra jek Jesús shwoy. ĩya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «Pja ko Simón. Pja data ko Juan. Gueniyō pja kowēba ber Cefas shara» le. (Cefas, e Pedro loklo.)†

Felipe, Natanael, e rokara Jesúsdē

43-44 Wēshko ga Jesús jek jongya Galilea kjokyo le. Jek jēk shängshko ga domer wlēna shäng kjlara ko Felipe, e Betsaida so, Pedro, Andrés, e kjokyo. Felipe ĩya ga tjlē ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le.

45 Kuya ga jek öötong shäng domer oblē ko Natanael shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjłōkwo tara Moisésdē kjok llgwekklo go, ëbo tjwe kjlara llono li kjışhko. Sbō tjłōkwo lagaga löng li omtono ba kjışhko bakoe. Domer lara lok li ĩnorwa. E ko Jesús, e Nazaret so, José wa»‡ le.

46 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Nazaret kjokyo lēpdo? ¿Llēbo pjlú wen eshko laga ëro?»

«Kjweri shji to ĩk» le ba kong.

47 Eshko ga jek öötong löng Jesús shäng lishko. Natanael ĩya Jesúsdē ga tjlē ba kong ga «Domer tek shäng kjwe, e Israel tjēyo jlōkoyo, tjłōkwo le ga jlōkoyo, jyörkē llēm wleniyō» le.

48 Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Tja no eniyō miydēp sorē?»

«Pja rokayde Feliperē llēm obishko ga pja ĩnor sōk kjor jong kjlara ko higuera li dirko» le ba kong.

49 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, Sbō Wa li pja, Israel tjēyo pjluyo li pja bakoe» le.

50 Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja tjlēno bop kong ga “Pja ĩnor sōk kjor jong kjlara ko higuera li dirko” loror eni. Tja tjłōkwo kjrorop e kjışhko. Ga llēbo ĩp kēsbang, ĩnop kjwe kjinmo» le. 51 Ga tjlē ba kong obi ga «Lēr bop kong jlōkoyo

* 1:41 Mesías, e Hebreo tjłōkwo. † 1:42 Arameo tjłōkwo Cefas, e ak loklo. Grecia so tjłōkwo Pedro, e ak loklo bakoe. ‡ 1:45 Eshko dbaryo ga Jesús, e José wa lēba, miga eni llēme.

ga llono ga ĩp ga kjok dogo roshwing, ga Sbö parkagaga kjok dogo so jem löng, ter löng no to ter kjok dogo dwayo ère go» le.

2

Di kworkwara Jesúsdë beno kjillgwo bo dyo dbo ara

¹⁻² Dbargwo mya irgo ga oba orkwosmok löng Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. Ga Jesús öötong shäng eshko ba oppinggaga tjok, mana orkwosmoga lirë kjïy. Jesús mekë sök eshko bakoe.

³ Oba löng orkwosmozlong dbaryo li shrëk wopro ga kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge. Eni ga Jesús mekë tjlä ba kong ga «Kjillgwo bo dyo dbo ara yë pjitonge» le.

⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Mekë, ¿Ĵëp shäng bor kong eni ega? Tja dbaryo äätë llëm obi» le.

⁵ Eshko ga ba mekë tjlä parkagaga löng li kong ga «Lläye le bomi kong li shäryozï eni» le.

⁶ Judïoga sgara löng orkwo shkwë yõtso enido, ba pjeyoga tek dënashko so sdëkwo sorë ga eni. E kjïshko ga di bapkwö tjeng eshko kjwo tjer (6), shäryak ak go, kjwara kjwara di shak bayo bonkö kësbang tjung wleni* kjwo sak pjök (20) dik, llëm ga sak mya (30) dik. ⁷ Eshko ga Jesús tjlä parkagaga löng li kong ga «Di bapkwö kjwe dlïzï di go» le ba kong, ga uunkong li dlina lok beno tjeng tjung di go. ⁸ Eshko ga tjlä ba kong lok jek obi ga «Shizï sira, ga sözï jek këm bomi kägäyo shäng wle kong» le.

Kuya lok ga shäryara eni. ⁹ Twara lok ba kägäyo kongshko ga miydara lok ga di li kworkwara Jesúsdë beno kjillgwo bo dyo dbo ara, gueniyo llë miydara ba kägäyorë shäng llëme. Eni ga iarashko ga domer orkwosmono li rokara tek ba shwoy, ¹⁰ ga tjlä ba kong ga «Nopga uunkong orkwosmozlong dbaryo shrëshko ga kjillgwo bo dyo dbo ara iako owa llëm wleniyo twe nopga mak pjir löng li kong bäm go, ie lok wlo. Iara lok ara irgo ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjwölö chira wleniyo twe ba kong lok shara. Gueniyo pjara omshäryono eni llëme. ¿Iako owa llëm wleniyo lira ship shäng kjwlä jã egaro?» le.

¹¹ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë bäm li e, shäryara eshko Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi. E go ga ba dbo kälä pina ba oppinggaga kong, ga beno löng mär ba go. ¹² E irgo ga to jek öötong shäng Capernaüm kjokyo ba mekë, ba lëmga, ba oppinggaga tjok, ga beno löng eshko dbar kjwöbö.

Llëbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsdë drete

¹³ Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judïoga kong li dorö kjïshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ Eshko ga opzrëno jek shäng Sbö u zlong bäng ga nopga wlëna löng llëbo soynek, sögla, öng wlëp ushko so, dunggwo bakoe. Nopga oblë wlëna wloktong löng dbur kjlopswë. ¹⁵ İya Jesúsdë eni ga no shpokklo shäryara pjlara kjillgwo go, ga löng li ichara jek eshko dwayo dret, ba öng llë tjok. Dbur kjlopswaga dburyo li dbura ba shjiryo, ga ba dbur bapkwö kjlopswozlong li poskara beno tjeng döshko. ¹⁶ Ga tjlä dunggwo soynegaga löng li kong ga «İBomi dunggwo kjwe shizï ère dwayo! İBor Data u ère iëmi ber jong llëbo soynezlong uyo llëme!» le.

* 2:6 Bonkö kësbang tjung wleni, e bayo litro pkëng (4) dik.

¹⁷ Eshko ga tjlökwo tak pjang Sbö kjibokwoyo go li woyoshrra ba opping-gagarë lok kjrina. Tak pjang li tjlë ga «Tja wo pjang bop u li go iyado. Tja ymo ara ba kjishko.»†

¹⁸ Eshko ga judioga tjeng li tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga ërë? Pja ichaga Sbörë wleni ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong, e miydërwa e go wlo» le.

¹⁹ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Sbö u ëre shdözi ber dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber jong ba shtoshko iröng obi» le.

²⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Sbö u ëre shäryëba wlo ga woydara lu pjoglo sak pkëng kjingsho tjer (46). ¿Ga pja omshäryë dbargwo mya lëp sorëro?» le.

²¹ Gueniyo Sbö u le shäng li, e ba doyo om go li layde. ²² E irgo ga wolono, ga woshrra Sbörë iröng obishko ga llëye lara li woyoshrra ba opping-gagarë lok. Eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li, e kjrara lok, ga Jesús tjlökwo kjrara lok eni bakoe.

No wotjlik sorë, e miydara Jesúsdë pjire

²³ Ga nopga löng Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëkshko ga Jesús shäng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryë Jerusalén kjokyo. İya nopga löng eshko lirë ga kjone kjone beno löng mär ba go. ²⁴ Gueniyo nopga wotjlik sorë li miyde Jesúsdë shäng pjire. E kjishko ga tjlökwo lëba li kjre uunkong llëme. ²⁵ Nopga wotjlik llë, e miyde shäng pjir İyado. E kjishko ga wotjlik sorë li lëba ba kong guing llëme.

3

Jesús, Nicodemo

¹ Domer shäng kjlara ko Nicodemo, e fariseo, judío tjlappa kjok llgwegga wleniyo bakoe. ² Shkër kjwara ga jek öötong shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlappa no pingga, miydërwa ga pja ichaga Sbörë no ping. Sbö shäng bop tjok llëm kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li shäryëp ga äe» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga shji uunkong weno pjlara. Gueniyo ëye wen jek pjlara obi llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Shji öötong këguë tjan ga shji wen obi sorë? Shji äär ber buk bi mekë bö roshko, shji wëya jek obi wlo ga äe» le.

⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga ëye we Sbö Sëyarë, ga wëya ber tjalglën wleni llëm ga äär ber Sbö nopga ga äe. ⁶ Eye wengga norë ga ber no eröe. Eye äär ber Sbö i wlo ga woyde ga wengga Sbö Sëyarë. ⁷ “Nopga uunkong wen jek obi kjluwe” lër bop kongshko ga pja ber sök polläk llëme.

⁸ Pjluk, e shrono ga kup ga wëjë, gueniyo tjwe jong kjone dwayo, jongya jek kjone, e miydëp llëme. To woydë jek kjone ga eshko. Nopga wëya Sbö Sëyarë li, e so e kjoyo bakoe» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llëye lëp shäng li, e sorëro?»

¹⁰ «Pja Israel tjëyoga pingga. ¿Eni ga e miydëp llëm sorëro? ¹¹ Lër bop kong jlökoyo ga tjlökwo lërwa bomi kong, e miydërwa kjïy, llëbo İnorwa om go li, e lorwarë, gueniyo tjlökwo lërwa löng li, e kjrëmi llëme. ¹² Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li lër shäng bomi kong, ga tjlökwo kjrëmi llëme. ¿Eni ga llëbo tjeng kjok dogo li lotë bomi kong kjwe ga tjlökwo kjrëmi sorëro?»

¹³ »Eye öör jem kjok dogo llëme. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ëre ter shrono ey dwayo. ¹⁴ Dgur jyäglö poyona Moisésdë dëdashko sorë ga llono ga

† 2:17 Salmö 69.9.

tja poyongoba pjang kjomo eni bako, ¹⁵ ěye mār bor go ga ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo.

¹⁶ »Nopga lōng kjok ěre kjing go woyde Sbōrē ara. E kjīshko ga ba Wa kjaraso ěre ichara zrōkoba nopga kjīshko wlo, ěye mār bor go ga jer llēm wlo, ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo. ¹⁷ Tja ichara kjok ěre kjing go no dōk wlo, no shdung wlo llēme. ¹⁸ ěYe mār bor go ga ber shdungko llēme. Gueniyo ěye mār bor go llēm ga era beno shdungko tjān, mār Sbō Wa kjaraso ěre go llēm kjīshko.

¹⁹⁻²⁰ »Ěye llēbo owa shāryē ga woyde ga ĩga ěrē llēme. Ga tja shrono shāng kjok ěre kjing go, iōk jong shjiy wleni. E kjīshko ga tja woydara llēbo owa shāryagagarē llēm, ga beno lōng pjola, llēbo shārye lōng owa li ber wēlē llēm wlo le. Eppa beno shdungko e kjīshko. ²¹ Gueniyo ěye jēk tjlōkwo bek li go ga woyde lok ga ber lōng iōk jong shjiy lishko, llēbo pjlu shārye lōng Sbō kjīshko li ber wēlē wlo» le ba kong.

Juan Jesús lāywono

²² E irgo ga Jesús jek ōōtong shāng Judea kjokyo ba oppinggaga tjok, ga beno lōng eshko dbar kjwōbō no wē jer di roshko. ²³⁻²⁴ Kjok buk kjrina ko Enón, Salim kjokyo ber buk soshko. Enón kjokyo lishko ga di ara. E kjīshko ga Juan bāngzaydēba no shdūzlong uyo roshko llēm obishko ga shāng eshko no wē, ga nopga jek āār lōng ara ba shwoy, we Juandē wlo.

²⁵ Eshko ga Juan oppinggaga opyono lōng ěnglē kar kar judío shāng kjlara eshko li tjok, shji wē di go sorē li lāywe lōng. ²⁶ Pjir ga jek ōōtong lōng Juan shwoy ga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupā ga domer shāng bop tjok Jordán diyo kjwo kalēkong li, lāyworop li, e shāng no wē, ga nopga lōng kēs li jek lōng ba shwo lēkong shara» le.

²⁷ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Ěye llēbo tjok ga e twaga Sbōrē ba kong kjīshko. ²⁸ »No pjluyo ichara Sbōrē shrono shāng li, e tja llēme. Tja ichara jek ba bām go erā» loror bomi kong tjān, ga kuromi wēlēe.

²⁹ »Kjoglo shāng kjlara orkwosmok wlo wleni ga e sogo domer orkwosmok ba tjok wlo li erōe. Domer orkwosmok wlo li yorkaga shāng li, e ber shāng wopjlú, ba kjlara tjlēno shāng li kura kjīshko. Tjara so domer yorkaga li kjoyoe. Tja wopjlú ara anmoyō e kjīshko. ³⁰ Bek wlo ga era ber tjwlō ara jek kēgong kēgong, ga tjara ber tjwlō chira.

³¹ »Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tjwlō ara, oblē kjinmo. Ěye kjok ěre so ga e jūshko so erā, ga llēbo jūshko so li lāywayde. Ter shrono shāng kjok dogo dwayo lira tjwlō ara, oblē kjinmo. ³² Llēbo ĩna, kura eshko li, e lāywayde, gueniyo ba tjlōkwo kjrēba llēme. ³³ Gueniyo tjlōkwo kjrāga ě li kong ga tjlōkwo lara Sbōrē ba kjīshko li, e beke le. ³⁴ Jesús ichara Sbōrē ba tjlōkwo roy lē oba kong, ga e go ba Sēya twara beno ba kong kēsbang anmoyō. ³⁵ Ba Wa woyde Data Sbōrē ara, ga llēbo tjeng kēs li iara beno tjeng ba wloshko. ³⁶ Ěye mār ba Wa go ga beno lōng sē Sbō tjok tjān, ga ber lōng eni ĩyado. Gueniyo ěye omwlokrē llēm ga āār ber lōng Sbō tjok eni llēm, ga shdūya Sbōrē ber ĩyado wlo bakoe» le.

1-3 Jesús roy kura fariseogarë lok ga nopga p̄ya shäng, we shäng jer di roshko ara, Juan kjinmo, miga shäng no wë om go llëm, waga ba oppinggarë lok. E miydara Jesúsde, ga to Judea kjokyo dwayo, jek jongya Galilea kjokyo iröng obi. 4 Irbo li jek jong Samaria kjokyo go kuzong ga 5 jek öötong shäng kjok buk kjrina ko Sicar, e Samaria kjokyo obi, kjok twara Jacobdë beno ba wa josë kong dënashko li buk soshko. 6 Eshko ga di bäng jong kjwara, shiga Jacobdë dënashko. Dlo dluw dik ga Jesús sjeno jërbo kuzong ga sirkeno sök di bäng jong li zlong. 7-8 Ba oppinggaga jek lok u lok arashko dli tjwëlëk, Jesúsda beno sök eshko.

Eshko ga walë Samaria so tek tjwe shäng kjlara di shik. Walë li İya sök ga tjlä ba kong ga «Tja sës di sira» le.

9 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja judío, ga tja walë Samaria so. ¿Eni ga tja kong di rokëp sorëro?» le. (Lara ba kong eni, judioga pjë Samaria sogga tjok llëm kjishko.)

10 Kuya ga tjlä ba kong ga «Llëbo twe woydë Sbörë bop kong, gueniyo e llë miydëp shäng llëme. Ga di rokaga sök ëre, tja ë miydëp shäng llëm bakoe. Miydëp kjwe ga tja kong di rokorop, di shji ie ber löng së jlökoyo wleniyo» le.

11 Eshko ga walë li tjlä ba kong ga «Tjlapga, di bäng ëre jong rong, ga pja di shikklo drete. ¿Eni ga di shji ie ber löng së lëp sök li ship sorëro? 12 Bi tjlapga tek dënashko so Jacob di shino di bäng ëre dwayo, ga iara beno ba wapga kong, ba öng kong bakoe. Pjir ga iara beno jong bi kong. ¿Pja tjwölö ara ba kjinmore?»

13 «Ëye di ëre iono ga pjesit ga jek wodogro obi. 14 Gueniyo di twak tjarë li, ëye omiono ga ber wodogro ame. E ber pjang di shlälä wleni, ga ie ber löng së İyado Sbö tjok bakoe» le ba kong.

15 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, di lëp sök li twos bor kong sira, tja wodogro ame wlo, tja tek shäng di shik kjër jüşhko ame wlo bakoe» le.

16 Kuya ga tjlä ba kong ga «Pja nom bop lanma wlokjrë. Wlënop ga tek söba» le.

17 Kuya walë lirë ga tjlä ba kong ga «Tja lanma drete» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «“Tja lanma drete” lëp shäng li, e lorop beke. 18 Jlökooyo ga pja lanmaga rayono öötong doglo shkëng (5) tjän, ga eerishko ga domer sök bop tjok li, e bop lanma llëme. Lëp shäng li, e lorop beke» le.

19 Kuya walë lirë ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, miydër ga pja Sbö tjlökwö laga. 20 Borwa tjlapgaga Samaria so tek dënashko so li Sbö poshrëno dlup ëreshko. Gueniyo pjây judiogara tjlä ga «Sbö, e poshrëy wlo ga woyde ga shäryëy eshko Jerusalén kjokyo dey” lëmi eni» le.

21 Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlökwö kjrozong. Dbar tjwe kjwara ga Data Sbö poshrëmi wlo ga pjây tek dlup ëre go ame, pjây jek Jerusalén kjokyoeshko ame bakoe. 22 Samaria sogga, Sbö poshrëmi löng li miydëmi löng llëme. Gueniyo tjawa judioga tjrëko no shäng kjlara, kjrara Sbörë ber no döga wlo. E kjishko ga Sbö poshrërwa löng li, e miydërwa löng pjluë. 23 Gueniyo dbar tjwe kjwara ga ëye Data Sbö poshrëk woydë jlökoyo ga e poshrëya jlökoyo ba pjlushko, Sbö Sëya go, woyde Sbörë sorë li eni. Ga dbar tjwe lër shäng li, e shrono tjän. 24 Sbö, e sëya. E kjishko ga woyde ga e poshrëy jlökoyo bi pjlushko, ba Sëya go» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Miydēr ga no pjluyo iche le Sbörē li tjwe. * Shrono ga llēbo tjeng kēs li pjlollgweya borwa kong drete» le.

²⁶ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjwe lēp shäng li, e tja» le.

²⁷ E irgo ga Jesús oppinggaga shrono lok iröng obi. İya lok ga sök lan walē tjok ga yēy le erā, ga wotjlik lok ga «¿Llēye woyde? ¿Sök lan walē kjwe tjok llēno?» le, gueniyo kjakrokara lok ba kong llēme.

²⁸ Eshko ga ba di bapkwō iara walē lirē beno jong eshko, ga to jongya u lok arashko. Öötong shäng eshko ga tjlē nopga kong ga ²⁹ «Domer sök kēm kjlara, tja, llēye shäryoror dö li, e miyde sök pjir, ga lara bor kong pjire. ¿No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li ero llēm? Pjāy tegö. Shji to ik» le. ³⁰ Kuya lok ga opshino to jek lok ba tjok, jongya Jesús sök lishko.

³¹ E wopro ga Jesús oppinggaga tjlē ba kong ga «Tjlapga no pingga, pja ios sira» le löng eni.

³² Kuya ga tjlē ba kong ga «Tja llēbo uako tjok, gueniyo llē miydēmi löng llēme» le.

³³ Kuya lok ga tjlē lok eng kong ga «¿Ēbo dli söno ba kongdo?» le.

³⁴ Gueniyo tjlē ba kong lok ga «Llēye woyde bor ichagarē ga shäryēr le li, e shäryēr woydē äär jong shäryoror pjir guing. Bor kong ga pak ēre, e bor dli wleni. ³⁵ Pjāy tjlē ga “Kjwe moglo pkēng (4) obi ga dwla bo shjiye” lēmi. Gueniyo lēr bomi kong ga nopga tek tjeng kjwe İziā. Nopga koshēy Sbō tjlōkwō kjrē ame, tek löng Sbō tjlōkwō kjrē eniwa tjok wlo.

³⁶ »Ēye dwla skok ga dburyo shaya. Ga dwla skozlong dbaryo ga dwla skogaga li löng wopjlu, dwla dgagaga tek dēnashko li löng wopjlu bakoe. Sbō tjlōkwō, e eni wleni bakoe. Ēye tjlōkwō kjrono ga ber löng sē İyado Sbō tjok. Gueniyo eshko ga tjlōkwō pjlollgwegaga ba kong, kjre wlo li, e löng wopjlu, tjlōkwō lagaga ba kong tek dēnashko li löng wopjlu bakoe. ³⁷ Oba tjlē ga “Kjlara dwla dguē, kjlara obi ba bo töng” lēba eni. Eni jlōe. ³⁸ Pjāy ichēr tjlōkwō pjlollgwek oba kong, kjrēba wlo. Gueniyo tek dēnashko ga nopga oblē öör löng tjlōkwō lē oba kong. Ba pak li kjange. Ga llēbo weno pak shäryara lok kjishko li, e beno bomi kong» le.

³⁹ Eshko ga Samaria sopga löng kjok eshko li mär beno löng Jesús go ara, llēye lara walē lirē ba kong li kjishko. Tjlēno ga «Llēye shäryoror dö li, e miyde shäng pjir, ga lara bor kong pjire» lara ba kong lok eni. ⁴⁰ Eni ga öötong löng Jesús shwoy ga rokara ber sök ba tjok, ga beno sök eshko ba tjok dbar pjök.

⁴¹ Eshko ga nopga mär beno löng ba go ara obi, tjlōkwō lara om go ba kong li kjishko. ⁴² Eni ga tjlē lok walē li kong ga «Bām go ga tjawa mär Jesús go, llēye lorop borwa kong li kjishko. Gueniyo kurorwa tjawarē om go shara. E kjishko ga miydērwa pjlū ga nopga kjok ēre so döga li e» le.

Domer parkaga pflu kong li wa poptara Jesúsde

⁴³ Dbar pjök irgo ga Jesús opshino to eshko dwayo jongya jong Galilea kjokyo. ⁴⁴ (Pjlara ga Jesús tjlē ga «Kjok kjone pogo ga Sbō tjlōkwō laga, e iēba tjwlō ara. Gueniyo ba kjok om go lishko ga iēba tjwlō llēme» le eni.) ⁴⁵ Gueniyo kjupabā ga Jesús sök Jerusalem kjokyo, İsrail tjēyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēzlong dbaryoshko. Eshko ga llēbo İydēba llēm wleniyo shäryara ara. Galilea sopga kjone kjone öör löng eshko bako, ga llēye shäryara

* 4:25 No pjluyo iche le Sbörē li, e kowēba Cristo bakoe.

kës li İna lok. E kjışhko ga Jesús öötong shäng Galilea kjokyoshko ga e wlojkrara lok wopjlúe.

⁴⁶ Dbar kjwara ga Jesús jek öötong shäng Caná kjokyo jek obi. Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi, di kjlopswara beno kjillgo bo dyo dbo ara kjupäbâshko lishko. Domer shäng kjlara Capernaúm kjokyo, parkaga pjlu kong wleniyo. Wa buk kjlara swlo ara. ⁴⁷ Kuya domer lirë ga Jesús shrono shäng Judea kjokyo dwayo ga jek öötong shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga «Bor wa swlo ara, buk wolontoe. Rokër bop kong sira ga pja jek bor tjok bor ushko, poptëp wlo» le.

⁴⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «İlëbo İydëba llëm wleniyo shäryër bomi kong llëm ga pjây mär bor go llëme» le.

⁴⁹ Kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, shji to jekdo, bor wa wolontë llëm obi tjok» le.

⁵⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja nom bop ushko. Bop wa poptono tjän» le.

Kuya ga tjlökwo kjrara, ga toe. ⁵¹ Wëshko ga jek shäng ääto ba ushko ga ba parkagaga tek löng ba wlojkrë irbo, ga tjlë lok ba kong ga «İTjlapga, bop wa, e poptono beno pjlu!» le.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Kayo yonkë kjok orë?»

«Kjlik li zeno kjupke dlo jöya kjwlëshko» le lok ba kong.

⁵³ Eshko ga miydara domer lirë ga Jesús tjlëno ga «Bop wa poptono tjän» lara ba kong li, e dloyo e go. Eni ga beno shäng mär Jesús go, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok.

⁵⁴ Jesús tek Judea kjokyo dwayo shrono shäng Galilea kjokyo irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara e tjok ga öötong pjloglo pjök tjän.

5

Woshtozlong dbaryo ga domer jek llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ Öötong dbar shrëzlong dbaryo judioga kong oblëshko ga Jesús jek öötong shäng Jerusalén kjokyo obi. ² Shji opzrëk jek Jerusalén kjokyo roshko u bäng bängyo ko Öng Wlëp Ushko So li goshko ga shji jek jek sira wleni ga di bapkw shäryak buk eshko kjwara kësbang, roshko di, arameo tjlökwo go ko Betzata. Ba kopshko ga u tjeng kjwo shkëng (5), di bapkw li sor go pjribrie.

³⁻⁴ Swlopga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, nopga kjok İgö llëm wleniyo, nopga jek llëm wleniyo, nopga dre kuga llëm wleniyo bakoe.* ⁵ Buk kjlara eshko jek llëm wleniyo. E öötong lu pjloglo sak mya kjingsho kjwong (38).

⁶ Eni ga Jesús jek öötong shäng eshko ga buk li İna, ga buk eshko öötong lu kop ara li miydara, ga tjlë ba kong ga «¿Pja poptë woydëre?»

⁷ «Tjlapga, di kjwe luywëshko ga tja oplong woydë ba roy, gueniyo tja kjimtaga ërë llëme. Tja drön ara, oplong om go wlo lërshko ga oblë oplono bor bäm go tjän» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja kojözong. Bop bukklo buk kjwe kjros, ga pja jëkzong» le ba kong. ⁹ Jekdo eshko ga poptono, ba bukklo buk li kjrara, ga jëktonge.

* **5:3-4** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Swlöpga oblë oblë tjeng töshko eshko ara, no kjok İgö llëm wleniyo, no jek llëm wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo bakoe. Ga löng di buk li dgön koshë. Olö ga Sbö parkaga kjok dogo so ter tjwe kjlara, ga di buk li rorwe, dgön wlo. Eshko ga ëye opzrëk jer di li roshko bäm go ga poptë jekdo.»

Eshko ga woshtozlong dbaryo. ¹⁰ Eni ga domer li İya judıo tılapgagarë lok ga tıle lok ba kong ga «Eeri ga woshtozlong dbaryo. Bi bukklo, e söy wlo ga äe» le.

¹¹ Kuya ga tıle ba kong lok ga «Bor poptaga tıleño bor kong ga “Bop bukklo kjwe kjros, ga pja jëkzong”lara bor kong eni» le.

¹² Eni ga tıle lok ba kong ga «ÇLaga ëre bop kong eni?» le. ¹³ Gueniyo e ë miydara llem, poptono pıırshko ga Jesús opjneno jek nopga tjeng ara li tıreko kışsko.

¹⁴ E irgo ga domer li wlëna Jesüsdë öötong sök Sbö u zlong bäng, ga tıle ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptono beno shäng pıluë. Gueniyo llëbo owa shäryëp ame, llëm ga llëbo wen bop kong owa e kjinmo kjwe» le. ¹⁵ Eshko ga domer li to ey dwayo, jek öötong shäng judıo tılapgaga shwoy, ga tıle ba kong lok ga «Bor poptaga, e Jesús» le. ¹⁶ Eni ga llëbo shärye Jesüsdë eni woshtozlong dbaryo kışsko ga opyono beno löng ba wloyo.

¹⁷ Gueniyo Jesús tıle ba kong lok ga «Woshtozlong dbaryo ëmdë ga bor Data, e shäng parkë obi, ga tjara omshäryë eni bakoe» le. ¹⁸ Kuya lok ga ırkono ara ba kong. Woshtozlong dbaryo ga pak shärye enido dö llëm, Sbö, e kowara ba Data lara lishko ga miydara lok ga e opyono tıwlo Sbö dik layde shäng. E kışsko ga zröya lok woıdë ara anmoyö.

Sbö Wa, e ichaga ba Datarë

¹⁹ Eshko ga Jesús tıle ba kong lok ga «Lër bomi kong jlökoyo ga llëye shärye Data Sbörë li, e shäryotë tja ba Wa ërerë döe. Llëbo shäryër bor woshko llëme.

²⁰ Tja woıdë bor Datarë ara, ga llëbo tjeng kës shärye shäng li, e pıya bor kong drete. Ga llëbo pıya bor kong kësbang, ëre kjinmo anmoyö. ²¹ Eye wolono ga woshre Data Sbörë ber shäng së ıröng obi. Eni wleni ga eye ıer woıdë ber shäng së ga ıer ber eni ga pılu bakoe. ²² Ga eye ılgweya Data Sbörë ber shdungko wlo llëme. No ılgwega iara beno shäng li, e tja. ²³ Shäryara eni, tja bangkırëba wlo, e bangkırëba sorë ga eni. Eye, tja bangkırë llëm ga bor ichaga bangkırë llëm bakoe.

²⁴ »Lër bomi kong jlökoyo ga eye, bor tılokwo kırara, ga mär bor ichaga go ga beno löng së İyado ba tjok, epga shdungko ame. Bäm go ga beno löng no wolono wleni, gueniyo iara beno löng së jlökoyo shara. ²⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga dbar tıwe kıwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono löng wleni ıırë, ga eye omtılokwo kırë ga ie Sbörë ber löng së jlökoyo shara. Ga dbar tıwe lër shäng li, e shrono tjan. ²⁶ Nopga ber tjeng së, e laga Data Sbörë eröe. Gueniyo ba Wa ëre iara beno ba laga eni bakoe. ²⁷ Ga dbo twara bor kong no ılgwek ber shdungko wlo, tja shrono kık dogo dwayo beno no kışsko.

²⁸ »Pjây kong llëbo loror li, pjây opshgawë e kışsko llëme. Dbar tıwe kıwara ga Sbö Wa ëre ybö kuya nopga wolono iak öötong tjeng sakshko ıırë, ²⁹ ga woshre, ga opshık lok tjeng lishko dwayo. Eshko ga eye wolono löng llëbo pılu shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng së İyado Sbö tjok wlo, ga eye wolono löng llëbo owa shäryë wleniyo ga woshre ber tjeng shdüya Sbörë wlo. ³⁰ Llëbo shäryër bor woshko llëme. No ılgwer, tja ichara ba ılgwek sorë li eni. ılgwershko ga woıdër ga bor ichaga ber wopılu bor tjok. E kışsko ga llëye lër shäng li, e bek lotë.

Tılokwo lagaga Jesús kışsko

³¹ »Tja tıle bor kışsko om go kjwe ga e tıwlo llëme. ³² Gueniyo shäng kılara obi tıle bor kışsko, ga miydër ga llëye le li, e jlöe.

³³ »Pjāy nopga ichono llēbo kjakrokē Juan kong, ga llēye lara bomi kong'li, e jlōe. ³⁴ Bor kong ga tjlōkwo lara norē'li, e tjlwō llēme. Gueniyo lēr shāng bomi kong, ba tjlōkwo kjrēmi wlo, pjāy dār e go wlo. ³⁵ Juan Sbō tjlōkwo lono shāng bomi kong, iōk jong shjiy wleni, ga pjāy beno lōng wopjlú ba kãā'li goshko dbar kjwōbö.

³⁶ »Gueniyo llēbo shāryēr kēsbange. Shāryēr eni, tja ichara Data Sbōrē ba shāryē kjīshko. Miydēmi e go ga tja ichaga erē. Eni ga bor tjlōkwo tjlwō ara, tjlōkwo lara Juandē bor kjīshko'li kjinmo.

³⁷ »Tja ichara Data Sbōrē, ga tjlēno bor kjīshko bakoe. Gueniyo e ĩmirē llēm, ba tjlē'li kumirē llēm bakoe. ³⁸ Ba tjlōkwo kumi woydē llēme. Tja ichara ba lē bomi kong, gueniyo pjāy mār woydē bor go llēme.

³⁹ »Pjāy opping Sbō kjibokwoyo go ara, pjāy opping äär ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo. Ga llēbo tak lok ara eshko bor kjīshko. ⁴⁰ Eni ěmdē ga pjāy ber lōng sē ĩyado Sbō tjok wlo ga pjāy mār woydē bor go llēme.

⁴¹ »Tja poshrēkoba'li, e bor kong ga tjlwō llēme. ⁴² Miydēr pjlú ga Sbō woydēmi llēme. ⁴³ Tja ichaga bor Datarē, ga tja shrono shāng na, gueniyo tja tjlōkwo kjrēmi woydē llēme. Gueniyo oblē tjwayde shāng ba woshko kjwe ga era tjlōkwo kjrēmi owa llēme. ⁴⁴ Woydēmi ga oba ber lōng wopjlú bomi tjok, gueniyo Sbō sōk kjlaraso'li ber wopjlú bomi tjok'li, e bomi kong ga llēno llēme. ¿Eni ga tja tjlōkwo kjrēmi sorēro?

⁴⁵ »Gueniyo pjāy rotaga Data Sbō kong'li, e tja llēme. Bomi rotaga, e Moisés. Pjāy mār lōng tjlōkwo tara'li go lēmi. ⁴⁶ Ga tjlōkwo'li tara bor kjīshko. Eni ga ba tjlōkwo'li kjrōromi jlōkoyo kjwe ga bor tjlōkwo kjrōromi bakoe. ⁴⁷ ¿Gueniyo ba tjlōkwo tara pjāng'li kjrōromi llēm kuzong ga bor tjlōkwo kjrēmi sorēro?» le.

6

Jesús nopga sēno doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000)

¹ E irgo ga Jesús jek dipzono öötong shāng di bāng buk kēsbang, shkung, so dlung kjoyo ko Galilea kjwo kalēkong. Di bāng'li ko Tiberias bakoe. ² Eshko ga nopga jēk lōng ara ba tjok, llēbo ĩydēba llēm wleniyo shārye shāng ara'li ĩna lok kjīshko. ³ Ga Jesús jem öötong wloktong sōk dlup jong kjwara eshko'li go ba oppinggaga tjok. ⁴ Eshko dbaryo ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo judiōga kong'li dōrōe.

⁵ Eshko ga nopga tēm lōng trāk llēm ba shwoy'li kop ĩya ga tjlē Felipe kong ga «¿Shji dli tjlwōk oba lōng kēs tēm tjeng kjwe kong kjone?» le. ⁶ Llēye shārye eshko'li miydara shāng pjir tjān, gueniyo lara ba kong eni, ba tjlīkklo, dborye sorē kuya wlo.

⁷ Eni ga Felipe tjlē ba kong ga «Kjwepga kjwe sēy uunkong wlo ga woyde ga dbur bayo domer parkono dbargwo sak dbāw pjloglo pjōk (200) āska wleni. Shāryoroy eni ěmdē ga dliyo shdōy sira sira ga pjītēnge» le.

⁸ Eshko ga ba oppingga kjlara obi ko Andrés, Simón Pedro lēng'li tjlē ba kong ga ⁹ «Kjwozirwa shāng jūshko kjlara, pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkēng (5), mā tjeng do pjōk bakoe. ¿Gueniyo kjwe llēno oba lōng kēs kjwe kong?» le.

¹⁰ Kuya Jesús dē ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Nopga kjwe ichozī wlar tjeng tōshko» le. Eni ga ichara lok wloktong tjeng shkwamsho ara eshko'li kjing go. Domerga tjeng eshko doglo sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000) dik.

¹¹ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkēng (5) li kjrara Jesús dē, ga tjlē Sbō kong ga «Tjawa kong dli tworop ēre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjīshko» le. E

irgo ga pjlung shosho li shdöra nopga sirkeno tjeng kës li kong, woydara lok bayo kjöm ga eni. Ga shäryara eni mä li tjok bakoe.

¹² Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlú irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Worbo tömi, opzang llëm wlo» le ba kong. ¹³ Eni ga pjlung shosho li worbo töna lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjuenge.

¹⁴ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë li İya nopga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «Jlökoyo ga Sbö tjlökwo laga tjwe wlo li kjwe» le. ¹⁵ Ga wotjlik lok ga shaya, iche ber sök ba pjluyo dbo go wlo le. E miydara Jesúsdë pjir kuzong ga opshino jem llögong sit, ber sök tjoksa wlo.

Jesús jëktong di kjing go

¹⁶⁻¹⁷ Kjøk ro zoktong irgo ga ba oppinggaga jer dlup li go dwayo öötong di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga Jesús tjwayde llëm obishko ga opyono jem lok kjoyng roshko, jek dipzë löng Capernaúm kjokyo wlo le, di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁸ Jek löng kjoyng roshkoshko ga pjluk shrono dbo ara, di iöya ara bakoe.

¹⁹ Jek löng kjoyng roshguë wop ara, öötong löng di bäng roworbëshko* ga Jesús İya lok ga tek jëk shäng di li kjing go, ba kjoyng jek pjang li shwo lëkong, ga bangkjrara lok ara. ²⁰ Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja! li jekdo shäng! Llëye bangkjreämi llëme» le. ²¹ Kuya lok ga wlokrara lok kjoyng li roshko. Jekdo eshko ga ba kjoyng öötong pjang di bäng li kjako, äär woydë lok kjone lishko.

²² Nopga beno tjeng di bäng kjwo kalëkong li ommydono ga Jesús oppinggaga brikting lok kjoyng kjlara roshko, ga Jesús to jek ba tjok llëme. Ga kjoyng oblëra drete. Wëshko ga ²³ kjoyng tek lok kjlëbö Tiberias kjokyo dwayo, shrono tjeng nopga iono kjupkeshko li shtoyoshko. ²⁴ Ga miydara lok ga Jesús sök llëm, ba oppinggaga löng llëmshko ga opyono lok kjoyng roshko, ga to dipzono jek Capernaúm kjokyo, Jesús wlëk.

Dli, shji ie ber löng së İyado Sbö tjok li, e Jesús

²⁵ Öötong löng di kjwo kalëkong ga wlëna lok, ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, çpja tjwe shäng na llonoshko?»

²⁶ «Lër bomi kong jlökoyo ga tja wlëmi löng, pjäy iono bö tjung, wopjlú kjishko erä. Gueniyo llëbo İydëba llëm wleniyo shäryoror li, e llë loklo miydëmi löng llëme. ²⁷ Pjäy parkë dli srer wleniyo kjishko llëme. Pjäy parkë dli srer llëm wleniyo kjishko dey, uoromi ga pjäy ie ber löng së İyado Sbö tjok wleniyo. No to ter kjok dogo dwayo ëre, tja ichaga Data Sbörë, ga dli ëre twaga bomi kong li, e tja» le.

²⁸ Eni ga tjlë lok ba kong ga «çPak woyde Sbörë ga shäryërwa le li llë? çLlëye shäryërwa ga pjlú, Sbö ber wopjlú borwa tjok wlo?»

²⁹ «Tja ichaga erë, ga pak woyde ga shäryëmi le li, e ëre: Pjäy mär ber löng bor go» le.

³⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa mär ber löng bop go wlo ga woydërwa ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryëp borwa kong, İnwa wlo. çLlëye shäryëp ga pjlú? ³¹ Borwa tjlapgaga tek dënashko so löng kjok dogro no llëmshko ga maná uara lok eshko, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Dli twara ba kong kjok dogo dwayo»† le.

* **6:19** Di bäng li sor go äär ba roworbëshko wlo ga e wop kilómetro shkëng (5) dik. † **6:31** Éxodo 16.4; Nehemías 9.15; Salmo 78.24-25.

³² Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Pjây wotjlik ga dli lêmi lông li twaga Moisésdê bomi kong kjok dogo dwayo lêmi. Gueniyo lër bomi kong jlôkoyo ga e eni llême. E twaga bor Datarê bomi kong. Dli jlôkoyo ter tjwe kjok dogo dwayo twaga li e. ³³ Dli twe li, kjlara ichak Sbôrê ter shrono shäng kjok dogo dwayo, nopga lông kjok ère kjing go ie ber lông sê İyado ba tjok wlo li e» le.

³⁴ Eni ga tjlê lok ba kong ga «Tjlapga, dli lèp shäng li twos borwa kong İyado» le.

³⁵ Kuya ga tjlê ba kong lok ga «Dli, e uoromi ga pjây ie ber lông sê İyado Sbô tjok wleniyo li, e tja. Èye tjwe ber bor tjok wlo, ga mär bor go ga ber pjlrîrô ame, e ber wodogro ame bakoe. ³⁶ Gueniyo tja İnomi êmdê ga pjây mär bor go llêm, loror bomi kong sorê li eni. ³⁷ Nopga twara Data Sbôrê beno bor kong kês li, e tjwe ber tjeng bor tjok wlo. Ga èye tjwe ber bor tjok wlo ga wlokrîr uunkong, “Llême” lër ê kong llême.

³⁸ »Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo, llêbo shäryêr bor woshko wlo llême. Tja ichara bor Datarê shrono shäng llêye woyde ga shäryêr le li, e shäryotê. ³⁹ Ga llêye woyde bor ichagarê li, e ère: Kjok pjir dbaryoshko ga nopga twara beno tjeng bor kong kês li woshrêr irông obi, jer kjlara llêm wlo. ⁴⁰ Woyde bor Datarê ga èye ba Wa ère tjlôkwo kjrê, ga mär bor go ga ber lông sê İyado ba tjok. Eni ga epga woshrêr uunkong irông obi kjok pjir dbaryo lishko» le.

⁴¹ Kuya judioga lông lirê ga Jesús lâywara lok owa, «Dli ter shrono kjok dogo dwayo li tja» lara li kjishko. ⁴² Tjlê lok êng kong ga «¿Domer kjwe Jesús llêmdo? ¿Data José llêmdo? Ba data, meké, e miydêrwa pjluê. ¿“Tja ter shrono shäng kjok dogo dwayo” le sorêro?» le.

⁴³ Kuya Jesús dê ga tjlê ba kong lok ga «Tja lâywêmi êng kong eni kjêr llême. ⁴⁴ Tja ichaga Data Sbôrê. Ga èye ichara ber bor tjok wlo llêm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe. Gueniyo èye tjwe ber bor tjok wlo ga woshrêr irông obi kjok pjir dbaryo lishko. ⁴⁵ Tjlôkwo tara Sbô tjlôkwo laga tek dênashko so kjlararê beno pjang eni: “Llono ga nopga uunkong pîya Sbôrê om go.”[‡] Eni ga èye Data Sbô tjlôkwo kuno, ga llê loklo miydara ga tjwe ber tjeng bor tjok uunkong.

⁴⁶ »Data Sbô, e İga èrê llême. Gueniyo to ter ba shwoy dwayo èrera omîno eröe. ⁴⁷ Lër bomi kong jlôkoyo ga èye mär bor go ga ber lông sê İyado Sbô tjok uunkong.

⁴⁸ »Dli, e uoromi ga pjây ie ber lông sê İyado Sbô tjok wleniyo li, e tja. ⁴⁹ Bomi tjlapgaga tek dênashko so lông kjok dogro no llêmshko ga *maná* uara lok eshko. Eni êmdê ga wolono uunkong. ⁵⁰ Gueniyo dli ter shrono kjok dogo dwayo wleniyo lira, èye omuono ga wolon llême. ⁵¹ Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e tja. Èye omuono ga ber lông sê İyado Sbô tjok. Dli lër shäng li, e bor sho lotê. E twêr nopga lông kjok ère kjing go kês li kong, äär ber lông sê İyado Sbô tjok wlo» le.

⁵² Kuya judioga lông lirê ga êng lono lok kar kar êng tjok. Tjlê lok ga «¿Domer kjwe, llê laydero? ¿Shji iche ba sho uê le, e sorêro?» le lok eni.

⁵³ Kuya Jesús dê ga tjlê ba kong lok ga «Lër bomi kong jlôkoyo ga pjây ber lông sê jlôkoyo wlo ga no to ter kjok dogo dwayo ère sho uêmi, srêng İemi kjluwe. ⁵⁴ Ga èye omshäryono eni ga woshrêr irông obi kjok pjir dbaryo lishko, ga ber sôk sê İyado Sbô tjok. ⁵⁵ Dli jlôkoyo lër shäng li, e bor sho. Llêbo İey wlo jlôkoyo

[‡] 6:45 Isaiás 54.13.

li, e bor srëng. ⁵⁶ Ëye bor sho uono, bor srëng iono ga beno sök bor tjok, ga tja beno sök ba tjok, no kjaraso wleni.

⁵⁷ »Data Sbö sök së, ga tja sök së ba kjishko. Tja ichara shrono shäng na, ga ëye mär bor sho go ga ber löng së jlökoyo bor kjishko. ⁵⁸ Bomi tjlapgaga tek dénashko so *maná* uono lok, ga wolonoe. Dli ter shrono kjok dogo dwayo li, e so e kjoyo llême. Ëye dli lër shäng li uono ga ber löng së İyado Sbö tjok» le.

⁵⁹ Llêbo tjeng kës ëre lara Jesúsdë shäng oba kong Capernaúm kjokyo, judioga syö uyo jong eshko li roshko.

Jesús oppinggaga ba rayono lok ara

⁶⁰ Kuya ba oppinggaga tjeng eshko lirë ga epga ara tjlë lok ëng kong ga «Tjlökwo le shäng li, e kjrëy wlo ga kjange. ¿Ëye omkjrë ga pjüro?» le.

⁶¹ Llêye le löng li miyde Jesúsdë shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «¿Tjlökwo lër shäng li, e bomi barwoklore? ⁶² ¿No to ter kjok dogo dwayo ëre jem eshko iröng obi li İnomi wleni ga llêye lëmi eshko? ⁶³ Nopga ber löng së laga Sbö Sëyarë, llêye shärye norë om go ga äe. Ga tjlökwo lër shäng bomi kong li, e Sbö Sëya İ. E kjishko ga tjlökwo kjroromi wleni ga pjây beno löng së İyado Sbö tjok.

⁶⁴ Gueniyo pjây kjong kjong mär woydë bor go llême» le. Ëye mär ber löng ba go llëm li ë, ba soynega shäng li ë, e miyde shäng pjir tek dämärshko. Lara eni e kjishko. ⁶⁵ E irgo ga tjlë ba kong lok ga «Tja tjlëno bomi kong ga “Ëye ichara Data Sbörë ber bor tjok wlo llëm ga tjwe ber bor tjok wlo ga äe” loror eni e kjishko» le.

⁶⁶ Kuya ba tjlökwo kjrägaga tjeng eshko lirë ga epga ara shdöktong to lok, jëktong lok Jesúsjok ame.

⁶⁷ Eshko ga Jesúsjok tjlë ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong ga «¿Pjây ëmdë ga toe woydë bakore?» le.

⁶⁸ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tjawa ber löng së İyado Sbö tjok wlo ga bop tjlökwo kjrorwarë. ¿Eni ga pja rayororwa kjwe ga tjawa mär ber löng ë go? ⁶⁹ Bop tjlökwo kjrorwarë. Ga miydërwa ga pja iak beno shäng dboy Sbö kong» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjräga tjarë llëmdo? Eni ëmdë ga pjây kjlara wotjlik Ä wleni» le. ⁷¹ Lara eni li, e Judas layde shäng. E Simón Iscariote wa. Judas, e Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjarayo, gueniyo Jesús soynena, iara beno tjeng ba wloyoga wloshko.

7

Jesús to jek judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li shrëk

¹ E irgo ga Jesús to jek shäng kjok shto oblë oblë Galilea kjokyo. Gueniyo Judea kjokyo ga judioga löng ba wlëk, zröya lok wlo le. E kjishko ga jek woydë eshko llême. ² Eshko dbaryo ga judioga löng u shäryak öng kwota go dbaryo li döroe. ³ Eni ga Jesús lëmga tjlë ba kong ga «Pja nom jek Judea kjokyo, llêbo İydëba llëm wleniyo shäryëp shäng li İya bop oppinggaga tjeng eshko lirë bako wlo. ⁴ Woydëy ga llêbo shäryëy li miydëba wlo ga shäryëy lütshko wlo ga äe. Eni ga llêbo shäryëp shäng li, e shäryos oba uunkong boksho, pja ë miydëba wlo» le. ⁵ Lara lok eni, epga ba lëmga ëmdë ga mätë ba go llëm obi kjishko.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây jek eshko woydëmi llono ga eni. Gueniyo tja dbaryo äätë llëm obi. ⁷ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjây İywa lok

shjiktëng llëme. Gueniyo tjara ÿywa lok shjiktëng, llëbo shärye löng li, e owa lër shäng ba kong kjishko. ⁸ Pjäy to dbar li shrëk. Tjara jek llëm obi, tja dbaryo äätë llëm obi kjishko» le, ⁹ ga beno sök eshko Galilea kjokyo.

¹⁰ Gueniyo ba lëmgä brikotong pjir irgo ga jek öötong shäng eshko, lütshko wleni, miydëba llëm wlo.

¹¹ Eshko ga wlëya judío tjlappagarë löng, ga tjlë ga «¿Domer, e kwonllo?» le löng ëng kong eni.

¹² Nopga löng eshko li Jesús lanyotkë löng ara. Kjong kjong tjlë ga «Domer, e pjluë» le. Kjong kjong obi tjlë ga «Eni llëme. Shäng oba jyäp gwë eröe» le.

¹³ Eni ëmdë ga judío tjlappaga bangkjre lok ara. E kjishko ga Jesús lanyotke lok lütshko erö, kuya lok llëm wlo.

Jesús oba pino

¹⁴ Dbar li shrëkoba äär jong sondë kjwara, ga öötong dbar bëy wleni ga Jesús opzrëno jek öötong shäng oba ping Sbö u zlong bäng kjwlëe. ¹⁵ Kuya judío tjlappagarë ga beno löng sëya llëm, ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe oppino llëme. ¿Eni ga kjok miydë ara kjweni sorëro?» le lok eni.

¹⁶ Llëye le löng li miyde Jesüsdë shäng pjir, ga tjlë ba kong lok ga «Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga tjarë llëm, e laga bor ichagarë. ¹⁷ Tjlökwo li laga tjarëre, de laga Sbörë, e miydaga Sbö kolagaga löng lirë. ¹⁸ Ëye tjlökwo lë ba woshko ga opyë woydë ber pjlu oba bokso eröe. Gueniyo ëye opyë woydë ber pjlu ba ichaga bokso ga tjlökwo bek li layde, jyö le llëme. ¹⁹ ¿Kjok llgwekklo twara Moisésdë beno bomi kong dënashko llëmdo? Eni ëmdë ga pjäy omkolë llëme. ¿Eni ga tja zrömi woydë egaro?»

²⁰ «¿Pja skwëro? Pja goshko Ä sëya kjlara. ¿Pja zröga ërë lëpdo?» le ba kong.

²¹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Woshtozlong dbaryo ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror bomi kong kjrina, ga pjäy beno löng sëya llëme. ²² Dënashko ga pjäy ichara Moisésdë bomi wapga domerga doyo jyä të. (Ichaga Moisésdë jlökoyo, gueniyo soyara bomi tjlappaga tek dënashko so tjwlö ara lirë bäm go.) Pjäy ichara eni kuzong ga bomi wapga äär dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tëmi, woshtozlong dbaryo ëmdë ga shäryëmi eni. ²³ ¿Eni ga shäryëmi eshko dbaryo, kjok llgwekklo tara Moisésdë pjang li shäryëmi wlo ga no poptoror ey dbaryoshko ga pjäy iirkono ara bor kong ega? ²⁴ No llgwemishko ga llgwemi llëbo ÿmi li go ame, llgwemi bek shara» le.

²⁵ Kuya Jerusalén soppa löng lirë ga kjong kjong tjlë ëng kong ga «¿Domer wlëkoba löng, zrökoba wlo li shäng kjwe llëmdo? ²⁶ Shäng tjlökwo lë oba uunkong boksho, ga kong llëye le bi ichagarë ba kong llëme. ¿Miydara lok ga no pjluoyo iche le Sbörë li kjwe jlöe le lëpde? ²⁷ Gueniyo no pjluoyo iche le Sbörë li tjweshko ga e kjone so miydaga ërë llëme. Domer kjwera kjone so miydërwa pjluë» le löng eni.

²⁸ E wopro ga Jesús shäng oba ping Sbö u zlong bäng. Llëye le löng li kuya ga tjlë ba kong lok dbo go ga «Tja ë miydëmi lëmi löng eni. Tja kjone so miydëmi lëmi löng eni bakoe. Gueniyo tja ëre shrono shäng bor woshko llëme. Tja ichaga tjok. Tjlökwo bek laga li e. Era miydëmi löng llëme. ²⁹ Gueniyo tjara tek ba shwoy dwayo, ga tja ichaga erë. E kjishko ga e miydër pjluë» le.

³⁰ Eshko ga shaya lok woydë, gueniyo ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to porwara lok llëme. ³¹ Eni ëmdë ga nopga tjeng eshko li tjërko ga nopga ara beno löng mär ba go. Tjlë löng ga «¿No pjluoyo iche le Sbörë li shronoshko ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye domer kjwe kjinmo sorëro?» le löng eni.

Nopga ichara fariseogarë Jesús shak le

³² Jesús lanyotkëba sorë li roy kura fariseogarë, ga tōno lok syōshtaga kägäyoga tjok. E irgo ga Sbō u dagaga ichara lok kjlōbō ba shak. ³³ Öötong jek löng ba shwoy ga Jesús tjlë löng li kong ga «Tja ber sök bomi tjok dbar kjwōbō dōe. E irgo ga tja to irōng bor ichaga sök lishko. ³⁴ Eshko ga tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko» le.

³⁵ Kuya judioga löng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Wlëy ga äe le li, e sorëro? ¿Jongya kjok shto oblë oblë, judioga shdōktong öötong löng tjëyoga oblë oblë tjrëko lishko, nopga judio llëm wleniyo ping wlo lëpde? ³⁶ ¿Tjilë ga “Tja wlëmi löng kjër ga tja wlëmi llëm, tja öötong sök lishko ga pjäy äär eshko ga ä kjishko” le shäng li llë layde?» le.

Di tur ri ri bi roy dwayo

³⁷ E irgo ga dbar shrëzlong dbaryo pjirzlong dbaryo li öötonge. Dbar eshko li tjwlō ara anmoyō lëba. Eshko dbaryo ga Jesús kojono shäng kojong, ga tjlë dbo go ga «Ëye wodogro ga tek bor shwoy, di twër ba kong li ie wlo. ³⁸ Ëye mär bor go ga ber shäng di jong tur ri ri ba roy dwayo wleni, e iaga ërë ga ber löng së İyado Sbō tjok, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorë li eni» le. ³⁹ (Di li, e Sbō Sëya loklo. Ëye mär ba go ga kong Sbō Sëya twe ber ba go wlo layde. Eshko dbaryo ga Jesús äätë ber sök kësbang, tjwlō ara kjok dogo llëm obi. E kjishko ga Sbō Sëya twayde llëm obi.)

Nopga shdōktong beno wotjlik oblë oblë

⁴⁰ Kuya löng lirë ga kjong kjong tjilë ga «Jlōkoyo ga Sbō tjlōkwo laga tjwe lëba li kjwe» le. ⁴¹ Kjong kjong tjilë ga «No pjluyo iche le Sbörë li kjwe» le. Kjong kjong obi tjilë ga «Eni llëme. No pjluyo iche le Sbörë li wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme. ⁴² Sbō tjlōkwo tak pjang li tjilë ga e David tjëyo, e ber Belén so, David weno buk lishko» le. ⁴³ Eni ga nopga shdōktong beno wotjlik oblë oblë Jesús kjishko. ⁴⁴ Kjong kjong omshak woydë, gueniyo porwara lok llëme.

Judio tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjrono llëme

⁴⁵ E irgo ga Sbō u dagaga ichara löng li to jek lok ba ichagaga löng lishko irōng obi. İya ba ichagagarë lok ga tjilë ba kong lok ga «¿Sōromi llëm ega?» le syōshtaga kägäyoga, fariseoga lirë eni.

⁴⁶ Kuya lok ga tjilë ba kong ga «Ëye tjilë wolëso eni li kurwarë llëme» le.

⁴⁷ Eni ga fariseoga tjilë ba kong lok ga «¿Pjäy ëmdë ga jyäpgwara bakore?»

⁴⁸ Shji judio ichagaga, fariseoga, shji mär ba go kjlara llëme. ⁴⁹ Ba tjlōkwo kjragaga löng li, kjok llgwekklo tara Moisésdë li miyde löng llëme. Epga shdunko» le.

⁵⁰ Eshko ga fariseo shäng kjlara ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok. Eshko ga tjilë löng li kong ga ⁵¹ «Tjlōkwo tak pjang bi kjok llgwekklo go tjilë ga ëye rotaraba ga kjakrokëy ba kong, llëye shäryara li, e llë miydëy yōtso wlo, ga shdüydë eshko kjwlë jä» le.

⁵² Kuya lok ga tjilë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga Galilea soro? Sbō tjlōkwo tak pjang kjibokwo go li İs yōtso. Miydëp e go ga Sbō tjlōkwo laga wen tjwe Galilea kjokyo dwayo llëme» le. ⁵³ E irgo ga tōno löng eshko li to jongya lok ba ushko.

8

*Walë llëbo owa shäryaga wleniyo söra ba öötong shäng Jesús bokshto kjlara**

¹ E irgo ga Jesús jem Olivos dlupyo. ² Wëshko kjok shröngto ga jer öötong shäng Sbö u zlong bäng obi. Eshko ga nopga shrono löng ara ba shwoy, ga Jesús wloktong sök ba ping eshko.

³ E wopro ga no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e tek löng kjlöbö eshko. Walë tek söra lok kjlara. Walë li wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. Öötong löng eshko ga walë li iara lok beno shäng nopga löng li bokshto, ⁴ ga tjlä lok Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, walë kjwe wlënaba buk domer tjok, gueniyo domer, e ba lanma llëme. ⁵ Kjok llgwekklo go ga shji ichara Moisésdë walë kjweniyo lök ak go, zröy wlo. ¿llëye lëp eshko?» le. ⁶ Lara lok eni, Jesús tjläya wlo, rote lok llëye le li go wlo.

Kuya Jesúsde ga dboryara llëme. Kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go. ⁷ Ga kjakroke lok ba kong kjër kuzong ga kojono iröng, ga tjlä ba kong lok ga «Pjäy kjone dey ga kumi ga pjlo bek, llëbo owa shäryaga llëm wleniyo ga akkwo kjrëmi kjwara ga walë kjwe lözi e go bäng go» le, ⁸ ga kujono shäng llëbo të klung kjing go ba sakkwo go jek obi.

⁹ Kuya nopga tjeng lirë ga brik lok kjlara kjlara, këkboga äär jong dwlasga go. To pjir ga walë li beno shäng Jesús tjok eröe. ¹⁰ Eshko ga Jesús kojongö shäng, ga tjlä ba kong ga «¿Bop rotaga tjwe löng yë kwonllo? ¿Pja shduna lok llëme?»

¹¹ «llëme, Tjlapga. Tja shduna lok llëme» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja ëmdë ga pja shdun llëm bakoe. Eni ga pja nomo. Gueniyo ga llëbo owa shäryëp ame» le.

Jesús tjläno ba kjishko om go

¹² E irgo ga Jesús tjläno nopga kong obi. Tjlä ga «Tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong kjoyo, kjok miyde lok ara wlo. Eye jëk shäng bor tjok ga jëk kjok ro sī roy wleni ame. Era jëk iök shjiy li tjok wleni, kjok ïgö wëllë wlo, ga beno shäng së iyado Sbö tjok» le.

¹³ Kuya fariseogarë lok ga tjlä ba kong ga «Pja tjlä shäng bop kjishko om go erä. E kjishko ga bop tjlökwö twlö llëme. Woyde ga laga oblërë bop kjishko dey» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tja tjlä shäng bor kjishko ëmdë ga tjlökwö lër shäng li, e jlö, tja tjwe kjone dwayo, tja jek kjone, e miydër shäng pjlu kjishko. Gueniyo pjäyda ommydë llëme. ¹⁵ Pjäy no llgwek, nopga kjok ëre so i dik. Gueniyo tjara no llgwek llëme. ¹⁶ Llgerer kjwe ga shäryoror bor woshko llëm, shäryoror Data Sbö, bor ichaga li tjok. E kjishko ga llgerer kjwe ga kjwe beno beke. ¹⁷ Bomi kjok llgwekklo tak pjäng li tjlä ga eye llgwey wlo ga woyde ga nopga wlëy do pjök omïno, omlë jong eni wleniyo. Enira llgwey ga pjluë. ¹⁸ Tjlökwö lagaga bor kjishko li tjeng do pjök eni bakoe. Kjlara li tja, kjlara li Data Sbö, bor ichaga. Tjawa pjöyikong tjläno bor kjishko beke» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «¿Bop data lëp li sök kjone?»

«Tja ë miydëmi löng llëme. Miydoromi kjwe ga bor Data li ë miydëmi bakoe» le ba kong. ²⁰ Lara shäng eni Sbö u zlong bäng, dbur twozlong shtoyo lishko. Gueniyo eshko ga ba dbaryo äätë llëm obi kjishko ga to sharaba llëme.

* 8: Tek dëshko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga Juan 7.53-8.11 wen pjäng kjibokwo këguë anmoyö li go llëme.

²¹ Eshko ga tjlëno nopga kong jek pjłara obi. Tjlë ga «Tja toe. E irgo ga tja włëmi, gueniyo pjây wolon ber lóng owa pjang bomi go lõna Sbörë llëm li tjok. Ga tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe» le.

²² Kuya judío tjlapgaga tjeng lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Tjlë shäng ga “Tja öötong sök lishko ga pjây äär eshko ga äe” le shäng li llë layde? ¿Domer kjwe opzrök woydë layde shängde?» le lok eni.

²³ Gueniyo tjlë ba kong lok obi ga «Pjây kjok tōshko ëre so, gueniyo tjara kjok dogo so. Pjây wotjlik nopga kjok ëre so dik, gueniyo tjara wotjlik eni llëme.

²⁴ “Pjây wolon ber lóng owa pjang bomi go lõna Sbörë llëm li tjok” loror bomi kong e kjışhko. Tjlökwo lër shäng bor kjışhko li kjrëmi llëm ga pjây wolon ber lóng owa pjang bomi go lõna Sbörë llëm li tjok jlökoyo» le.

²⁵ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja ëro?»

«Tja ë loror bomi kong tek dämārshko li tja. ²⁶ Tja tjlë woydë bomi kong ara, llëbo owa shäryëmi lóng li kjışhko. Gueniyo lër bor woshko llëme. Bor ichaga tjlë bek iyado, ga tjlökwo lara bor kong li, e lotë nopga kjok ëre so kong» le.

²⁷ Tjlëno shäng ba ichaga kjışhkosshko ga ba Data sök kjok dogo li layde shäng, gueniyo miydara lok llëme. ²⁸ Eni ga tjlë ba kong lok jek obi ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre poyonomi pjang kjomoshko ga tja ë miydëmi eshko, ga llëbo shäryër bor woshko llëm, tja pina bor Datarë sorë li lotë shäng, e miydëmi eshko bakoe. ²⁹ Bor ichaga, e shäng bor tjok, tja raye llëm, llëbo woyde li shäryër İyado kjışhko» le. ³⁰ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga nopga ara beno lóng mār ba go.

Abraham tjëyoga

³¹ Eshko ga Jesús tjlëno judioga mār beno lóng ba go lóng li kong. Tjlë ga «Tjlökwo kjroromi li rayëmi llëm ga pjây ber lóng bor oppinggaga jlökoyo.

³² Enira tjlökwo bek li miydëmi lóng pjłú, ga pjây dār e go» le.

³³ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga, ga tjawa äätë parkagaga tjwłëk lóng pjir wleniyo ë tjok llëme. ¿Eni ga tjawa ber lóng dār wlo lëp ega?»

³⁴ «Lër bomi kong jlökoyo ga ëye llëbo owa shäryë ga ber lóng parkagaga tjwłëk lóng pjir wleniyo dik. Ichaga beno ba wotjlik owa lirë. ³⁵ Ga parkagaga tjwłëk lóng pjir wleniyo, e shtoyo ber ba sogo li pjeyoga tjok İyado wlo llëme. Woyde ameshko ga iche toe. Gueniyo ga ba wa llë, era ber sök ba pjeyoga tjok İyado wlo. ³⁶ Eni ga pjây döga Sbö Wa ërerë ga pjây döktong jlökoyo. ³⁷ Miydër ga pjây Abraham tjëyoga, lëmi lóng sorë li eni. Gueniyo ga tja zrömi woydë, bor tjlökwo kjrëmi woydë llëm kjışhko. ³⁸ Llëbo İnor Data Sbö bokshto li lotë shäng bomi kong, gueniyo pjây jëk lóng tjlökwo laga bomi datarë bomi kong li go» le ba kong.

³⁹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa Abraham tjëyoga» le.

Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Pjây Abraham tjëyoga jlökoyo kjwe ga pjây opshäryë baİya dik. ⁴⁰ Gueniyo tjlökwo bek lara Sbörë bor kong li lër shäng bomi kong, ga tja zrömi woydë e kjışhko. İbrahim opshäryono eni llëme!

⁴¹ Pjây opshäryë lóng bomi data jlökoyo li İ dik» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa data oblë llëme. Borwa data, e kjaraso, Sbö eröe» le.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Tja tek Sbö shwoy dwayo, ga tja shrono shäng na. Eni ga Sbö, e bomi data jlökoyo kjwe ga tja woydëmi ara. Tja shrono shäng bor woshko llëm, tja ichaga erë. ⁴³ ¿Tjlökwo lër shäng bomi kong li llë loklo

miydëmi llëm ega? Tjlokwo li kjrëmi woydë llëm kjishko. ⁴⁴ Bomi data jlökoyo lër shäng bomi kong li, e Ä. Pjây wotjlik baïya dik, ga llëye woyde li, e shäryëmi woydë eni. Wenoshko tek lëkong ga e shäng no zröga İyado. Tjlokwo bek li rayara, e jyörkë ä kjishko. Tjlëshko ga jyörkë erä. Wotjlik jyö erä. Jyörkagaga löng kës data wleni li e. ⁴⁵ Gueniyo tjlokwo lër shäng bomi kong li, e beke. Tjlokwo li kjrëmi llëm e kjishko. ⁴⁶ ;Pjây kjone dey ga tja İnomi llëbo owa shäryë? Èye llëme. Tjlokwo lër shäng bomi kong li, e beke. ;Eni ga tjlokwo li kjrëmi llëm ega? ⁴⁷ Sbö tjlokwo li, e kuya ba nopga löng kës lirë. Gueniyo pjâyda omkuk llëm, pjây ba nopga llëm kjishko» le.

Jesús tjläno ba kjishko om go

⁴⁸ Kuya judio tjlapgaga löng lirë ga tjlä lok ba kong ga «Pja Samaria so erä, pja goshko Ä sëya kjlara bakoe. Lërwa eni, ga miydërwa ga e jlöe» le.

⁴⁹ Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Tja go Ä sëya llëme. Llëye shäryër shäng li, e shäryër bor Data bangkjrër kjishko. Gueniyo tja bangkjrëmi llëme. ⁵⁰ Tja ber tjwlo ara li wlëga tjarë llëme. E wlëga oblërë. No İlgwega li e. ⁵¹ Lër bomi kong jlökoyo ga bor tjlokwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» le.

⁵² Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Miydërwa bop tjlä li go ga pja goshko Ä sëya kjlara jlökoyo. Abraham, e wolonoe. Sbö tjlokwo lagaga löng kës li, e wolono bakoe. ;Eni ga «Bor tjlokwo kolagaga löng kës li, e wolon llëme» lëp shäng eni sorëro? ⁵³ ;Pja tjwlo ara borwa kjokë Abraham kjinmo lëpdo? Era wolono, Sbö tjlokwo lagaga löng kës li wolono bakoe. ;Eni ga pja e lëpdo?»

⁵⁴ «Llëbo shäryër tjarë om go, tja ber kësbang, tjwlo ara wlo kjwe ga e llëno llëme. Gueniyo bor iaga ber kësbang, tjwlo ara li, e bor Data, bomi Sbö lëmi li e. ⁵⁵ Gueniyo era miydëmi löng llëme. Tjara ommiydë. Tja ommiydë llëme loror bomi kong kjwe ga tja ber shäng jyö laga pjây dik. Gueniyo tja ommiydë, ga ba tjlokwo kolër İyado. ⁵⁶ Bomi kjokë Abraham, tja wen tjwe kjok ëre kjing go dbaryo ëre İya woydë ara, koshara shäng woowa llëme. Ga pina Sbörë ba kongshko ga beno wopjlüe» le.

⁵⁷ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «Borwa kjokë Abraham, e wolono tek dëna tjän, ga pja mite jâ, pja lu pjloglo sak shkëng (50) llëm obi. ;Eni ga Abraham İnop sorëro?»

⁵⁸ «Lër bomi kong jlökoyo ga Abraham llëm obishko ga tja sök tjän» le.

⁵⁹ Kuya lok ga iirkono ara ba kong, ga akkwo kjrara lok, löya wlo le, gueniyo Jesús opineno, opshino to Sbö u jong lishko dwayo.

9

Domer kjok İgö llëm tek wenoshko dwayo poptara Jesúsdë kjlara

¹ Jesús jek jëk shäng wopro ga domer İna sök kjlara kjok İgö llëm, weno buk eni. ² Eshko ga ba oppinggaga tjlä lok ba kong ga «Tjlapga no pingga, ;domer kjwe weno buk kjok İgö llëm kjweni ega? ;Llëbo owa shäryaga erëre, de ba datagarë?»

³ «Eni llëme. Beno kjweni, opshäryono owa kjishko llëm, ba dataga opshäryono owa kjishko llëm bakoe. Domer kjwe kjok İgö llëm, Sbö dbo ara li pin oba kong wlo. ⁴ Pak twara bor ichagarë bi kong, shäryë wlo. Ga dbar tjok obi wopro ga pak li shäryë kjluwe. Dbar pjitong ga llëye shäryë wlo ame. ⁵ Tja sök kjok ëre kjing go obishko ga tja so iök jong shjiy nopga kjok ëre so kong jjoyo, kjok miydë lok ara wlo» le ba kong.

⁶ Tjlëno pjiir ga tröng tjwono klung kjing go, ga ba tröng li rorwara klung sho tjok beno dishäng. Eshko ga kjrara sira, ga shtira domer sök li bokkwo kjing go kar kar, ⁷ ga tjlë ba kong ga «Pja nom bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go» le. (Siloé, e ichara loklo.)

Kuya ga to jek eshko, bokkwo shkwono di lara li go. E irgo ga tjwe shäng iröng obi, ga bokkwo poptono beno pjlué.

⁸ İya ba pjeyoga löng soshko lirë ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe, İy sök dbur rokë oba kong kjupargue kjwe llëmdo?» le lok eni. Nopga dämär ga omıno dbur rokë oba kong wleniyo omıono eni bakoe.

⁹ Eshko ga kjone kjone tjlë ga «Kjwe jlöe» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «İlëme. Domer kjwe so e kjoyo erä» le.

Tjlë löng llë li kuya domer lirë ga tjlë ba kong ga «Domer lëmi löng li, e tja» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga pja kjok İk pjlué sorë?»

¹¹ «No shäng kjlara kowëba Jesús. E dishäng shäryono sira, ga shtira bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja ichara bokkwo shkwë di buk di bapkwö ko Siloé roshko li go. E irgo ga tja öör bokkwo shkwë eshko, ga tja beno shäng kjok İk pjlué» le.

¹² Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Domer lëp shäng li kwonılo?»

«Miydër llëme» le ba kong.

Fariseoga lano domer poptono li kjışhko

¹³⁻¹⁴ Eshko ga woshtozlong dbaryo. E kjışhko ga domer li söra lok, jek öötong shäng fariseoga löng li shwoy. ¹⁵ Eshko ga fariseoga tjlë lok ba kong ga «¿Pja poptono sorë?»

«Dishäng shtira Jesüsdë bor bokkwo kjing go. E irgo ga tja bokkwo shkwono, ga tja beno shäng kjok İk pjlué» le ba kong.

¹⁶ Kuya lok ga kjone kjone tjlë ga «Domer le li, woshtozlong dbaryo jneya llëme. Miydëy e go ga e ichaga Sbörë llëme» le.

Kjone kjone obi tjlë ga «¿Gueniyo e llëbo owa shäryaga wleniyo kjwe ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye sorë?» le. Eni ga beno löng wotjlik oblë oblë.

¹⁷ E irgo ga tjlëno lok domer poptono shäng li kong obi. Tjlë ga «Bokkwo poptono li pja. ¿Eni ga bop kong ga domer lëp shäng li ë?»

«Bor kong ga domer li, e Sbö tjlökwo laga» le ba kong.

¹⁸ Kuya judıo tjlapgaga löng lirë ga tjlökwo kjre llëme. E kjışhko ga no ichara lok ba dataga wlokjre. ¹⁹ Söra lok, öötong löng eshko ga judıo ichagaga li tjlë lok ba kong ga «¿Weno kjok İgö llëm lëmi löng li kjwe jlöre? ¿Eni ga shäng kjok İk pjlué sorë?»

²⁰ «Miydërwa ga kjwe borwa wa jlöe. Ga weno kjok İgö llëme. ²¹ Gueniyo eeri ga kjok İgö pjlué sorë, poptaga ë, e miydërwa löng llëme. Kjwe këguë tjän. Kjakrakozi ba kong om go dey, pjäy dborye om go wlo» le ba kong. ²²⁻²³ İlara lok eni, judıo tjlapgaga li bangkjre lok ara kjışhko. Tjwayde lok llëm obishko ga judıo tjlapgaga li tjlëno lok ëng kong ga «Ëye tjlëno ga “No pjluo iche le Sbörë li, e Jesús” lara ga ichërwa opzrëk bi syö uyo roshko ame» lara lok eni pjiir tjän, ga beno eni. E miydara domer li data, mekerë pjire. Tjlëno ga «Kjwe këguë tjän. Kjakrakozi ba kong om go dey» lara lok eni e kjışhko.

²⁴ E irgo ga domer bokkwo poptono li rokara judıo ichagaga lirë jek obi, ga tjlë lok ba kong ga «Miydërwa ga domer lëp shäng li, e llëbo owa shäryaga eröe. E kjışhko ga tjlökwo los bëy, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Domer li llēbo owa shāryagare, de llēm, e miydēr shäng llēme. Gueniyo ga dāmār ga tja kjok ĩgō llēm, ga eeri ga tja kjok ĩgō pjlúe. Era miydēr pjlúe» le.

²⁶ Eshko ga tjlēno lok ba kong obi. Tjlē ga «¿Bop bokkwo kjwe popteshko ga llēye shāryara bop kong?»

²⁷ «Łoror bomi kong tjān, gueniyo tja tjlōkwo kjrēmi woydē llēme. ¿Kjakrokēmi bor kong kjēr llēno? ¿Pjāy kjlopswē woydē ber lōng opping ba tjokde?» le ba kong.

²⁸ Kuya lok ga domer li āyoshtakza lok tjā tjā, tjlē lok ga «¡Ba oppingga li pja erōel ¡Tjawa opping Moisés tjlōkwo go! ²⁹ Miydērwa ga tjlōkwo laga Moisés kong li, e Sbō. Gueniyo domer lēp shäng li wen tjwe kjone dwayo miydērwa ěmdē llēme» le.

³⁰ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «¿E sorēro? E wen tjwe kjone dwayo miydēmi lōng llēm, gueniyo bor bokkwo poptara beno pjlúe. ³¹ Miydēy pjlú ga llēbo owa shāryaga syōshtë Sbō kongshko ga tjlōkwo kuya llēme. Gueniyo ěye Sbō poshrēk, llēye woyde li shāryē ĩyado ga era syōshtë ba kong ga tjlōkwo kuya.

³² ¿Kuy llonoshko ga ěye weno kjok ĩgō llēm li bokkwo poptaraba eni lēba? ěye llēme. ³³ Domer li ichaga Sbōrē llēm kjwe ga llēbo shārye kjweni ga äe» le.

³⁴ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Pja wenoshko tek lēkong ga pja llēbo owa shāryaga erōe. ¿Eni ga tjawa pim woydē ega?» le lok ba kong, ga ichara lok judioga syō uyo dwayo, ga ichara lok opzrēk e roshko ame.

Nopga kjok ĩgō llēm wleniyo

³⁵ Roy kura Jesúsdē. Eni ga domer li wlēna, ga tjlē ba kong ga «¿Pja mār no to ter kjok dogo dwayo li gore?»

³⁶ «Tjlapga, lēp shäng li ě los bor kong, tja mār ber shäng ba go wlo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ĩnop tjān. Shäng lan bop tjok li e» le.

³⁸ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlapga, tja mār bop go» le, ga kjök tono sök ba zlong bäng, ga poshrēra.

³⁹ Eshko ga tjlē domer li kong ga «Tja shrono shäng kjok ěre kjing go no llgwegga, nopga kjok ĩgō llēm wleni ber lōng kjok ĩk pjlú wlo, nopga kjok ĩk pjlú wleni li ber lōng kjok ĩgō ame wlo bakoe» le.

⁴⁰ Fariseoga lōng eshko kjlōbō. Tjlēno eni li kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿E sorē? ¿Enira bop kong ga tjawa lōng kjok ĩgō llēm wlenire?»

⁴¹ «Pjāy lōng kjok ĩgō llēm kjwe ga pjāy ber shdungko, llēbo owa shāryoromi li kjishko llēme. Gueniyo pjāy kjok ĩk pjlú lēmi kuzong ga pjāy shdungko» le.

10

Öng wlēp ushko so daga pjlú anmoyō li, e Jesús

¹ Eshko ga Jesús tjlē obi ga «Łēr bomi kong jllōkoyo ga ěye jek opzrēk öng wlēp ushko so kjēryo jong li u bäng go llēm, gueniyo jek opzrēk ba poglo go ga e öng lūyotkaga. ² E ga ěye jek opzrēk u bäng li go ga öng daga jllōkoyo li e. ³ Ga kong u bäng li dōya u bäng daga shäng lirē, opzrēk jek e go wlo. Eshko ga ba öng li roke kjlarashko kjlarashko ba ko go, ga kuya ba öng tjeng lirē ga tjwe ba zlong bäng, bapshiya to wlo. ⁴ E irgo ga öng baĭya li shira pjir ey dwayoshko ga jek shäng ba bām go, ga öng li jek tjeng ba irgo, ba daga ybō miyde lok pjlú kjishko. ⁵ Gueniyo oblē kjwe ga irpjāya lok llēm, tōk lok llet erā, ba ybō miyde

lok llēm kjīshko» le. ⁶ Tjlēno öng wlēp ushko so jyağlō go eni, gueniyo llē loklo miydaraba llēme.

⁷ E kjīshko ga tjlē obi ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga öng kjēryo u bäng lēr shäng li, e tja om go loklo. ⁸ Nopga öör löng bor bäm go kēs li, e öng lūyotkaga wleni, gueniyo öng li rokara lokshko ga ba ybō kura lok llēme. ⁹ U bäng lēr shäng li, e tja loklo bakoe. Ēye jek opzrēk tja shäng li go ga era dōktonge. E opzrēk jek, opshik tek, ga kjlo sho ue wlēpe.

¹⁰ »Lūgwanggaga tjwe löng öng li lūyotkaga, zrōga, pjiga bakoe. Tjara shrono shäng na, öng li ber löng sē İyado Sbō tjok wlo, ber löng wopjlū wlo. ¹¹ Tja öng daga pjlū anmoyō wleni. Öng daga pjlū li optwē wolon öng li kjīshko. ¹² Ēye parkē öng li dē dbur kjīy dō ga opshāryē eni llēm, öng li baİya llēm kjīshko. İya ga shjiti kjlōshko so iir ā wleniyo tjwe sök kjlara ga öng daga potjwlēk İli tōk, ga öng li raye beno tjeng tjoksa eshko. Eshko ga shjiti li shrono ga öng li shaya kjlara, ga llamo shdār ber kjloroe. ¹³ Öng daga potjwlēk İli tōktong, ba kong ga öng li tjwlō ara llēm kjīshko, dbur woydayde shäng erōe.

¹⁴ »Tjara öng daga pjlū anmoyō wleni. Bor öng li miydēr shäng pjlū, ga tja miyde lok pjlū bakoe. ¹⁵ Tjawa əng miydē löng eni li, e so Data Sbō miydēr shäng pjlū, ga tja miyde shäng pjlū li kjoyoe. Ga tja optwē wolon bor öng li kjīshko. ¹⁶ Tja öng tjeng kjrina obi, gueniyo epga so öng kjēryo lēr shäng li kjoyo llēme. Eni əmdē ga bor ybō kuya lok bakoe. Epga tōn tjwe uunkong kjluwe, bor öng li ber tjeng kjrinaso wlo, öng daga ber kjlaraso wlo bakoe. ¹⁷ Tja optwē wolon ba kjīshko, e irgo ga tja woshrē iröng obi. Tja woyde bor Datarē ara e kjīshko. ¹⁸ Woydoror eni llēm kjwe ga tja zrōga ērē llēme. Tja optwē wolon wlo laga tjarē. Tja kong dbo twara bor Datarē ara, tja optwē wolon wlo, tja woshrē iröng obi wlo bakoe» le.

¹⁹ Kuya judiōga löng lirē ga beno löng wotjlik kjring pjök obi. ²⁰ Epga ara tjlē ga «İDomer kjwe goshko Ā sēya kjlara! İkjwe skwē! İkuy ega?» le. ²¹ Gueniyo kjone kjone tjlē ga «No goshko Ā sēyaga tjlē eni llēme. İNo kjok İgō llēm wleniyo popte Ā sēyagarē sorēro?» le lok eni.

Judiōga mār woydē Jesús go llēme

²² E irgo ga öötong kjok owa dbaryo, ga Sbō u iak beno jong dboy ba kong dbaryo li shrēkoba wopro ga ²³ Jesús jek jēk shäng Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbō u jong lishko. ²⁴ Eshko ga kopjringa judiō tjlāpgagarē lok pjibri, ga tjlē lok ba kong ga «İTjawa İēp ber tjeng wotjlik pja ēro lērwa āar jong İlonoro? No pjluyo ichara Sbōrē shrono shäng li, e pja jlōkoyo wleni ga İos borwa kong wēlē, miydērwa wlo» le.

²⁵ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «İLoror bomi kong tjän, gueniyo tja tjlōkwo kjroromi llēme. Llēbo İydēba llēm wleniyo shāryēr shäng bor Data ko goshko ara. Woyde ga e go ga tja ē miydēmi wēlēe. ²⁶ Gueniyo tja tjlōkwo kjrēmi löng llēm, pjāy öng wlēp ushko so botoya llēm kjīshko. ²⁷ Botoya İira, bor ybō kuya lok. Epga miydēr pjlū, ga jēk lok bor irgo. ²⁸ Epga İēr ber tjeng sē İyado Sbō tjok, wolon ame. Tjeng bor wloshko, ga dōga ērē bor shjiryō llēme. ²⁹ Twaga bor Datarē beno tjeng bor kong. Era kēsbang, uunkong kjinmo. Tjeng ba wloshko, ga dōga ērē ba shjiryō llēm bakoe. ³⁰ Tja, Data Sbō, tjawa kjlaraso» le.

³¹ Kuya lok ga iirkono ara ba tjok, ga akkwo kjrara lok, İöya wlo le, ³² gueniyo Jesús tjlē ba kong lok ga «İLēbo İydēba llēm wleniyo shāryoror Data

Sbö ko goshko ara. ¿Tja lömi, zrömi woydë akkwo kjwe go llëbo shäryoror kjone dey li kjishko?»

³³ «Pja lörwa e kjishko llëme. Pja no eröe. Gueniyo pja opyë woydë ber Sbö wleni. Pja shäng Sbö läywë owa, iëp ber tjwlö llëm wlo lëp. Pja lörwa e kjishko» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tak pjang bomi kjok llgwekklo go eni: “ Lër bomi kong ga pjäy sböpga’ le Sbörë eni.”* ³⁵ Miydëy ga llëye tak pjang Sbö tjlökwo go li, e kjëy ga äe. Ga Sbö tjlëno nopga kong, ga kowara sböpga. ³⁶ Tja kjrara Data Sbörë, ga tja ichara ter shrono shäng kjok ëre kjing go. Eni ga ¿“Tja Sbö Wa” loror bomi kongshko ga pjäy wotjlik ga tja shäng Sbö läywë owa, tja ber tjwlö ara wlo lër lëmi eni ega? ³⁷ Tja opshäryë bor Data dik llëm kjwe ga tja tjlökwo kjrëmi llëm ga pjlúe. ³⁸ Gueniyo tja opshäryë Data Sbö dik kuzong ga tja tjlökwo kjrëmi woydë llëm ëmdë ga woyde ga miydëmi llëbo shäryër shäng li go ga Data Sbö shäng bor tjok, pjäy mär woydë bor go llëm gueniyo» le.

³⁹ Kuya lok ga shaywa lok erä, gueniyo töktonge.

⁴⁰ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Jordán diyo kjwo kalëkong iröng obi, ga beno sök eshko, nopga wara Juandë dënashko, e kjokyo. ⁴¹ Eshko ga nopga öötong löng ara ba shwoy, ga tjlë lok ëng kong ga «Llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara Juandë llëme. Gueniyo llëye lara domer kjwe kjishko kës li, e beno jlöe» le lok eni. ⁴² Ga kjok eshko ga nopga ara beno löng mär ba go.

11

Lázaro wolonoe

¹⁻² Domer shäng kjlara ko Lázaro. E Betania so, ba dorga María, Marta, e kjokyo. María, poshtikklo lõ pjlëblë kwongga Tjlapga Jesús dre kjing go, ga dongga ba käckzong go li e. Pjlara ga Lázaro buk swlo ara. ³ E kjishko ga ba dorga no ichono ba roy sök Jesús kong, tjlë ba kong ga «Tjlapga, Lázaro woydëp ara li, e buk swlo ara» le.

⁴ Kuya ga tjlë ga «E shara swlorë, ba wolon dbaryo wlo li öötong kjy llëme. E shäryono eni, Sbö ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo, Sbö Wa ëre ber kësbang, tjwlö ara oba bokshto wlo bakoe» le. ⁵ Lázaro woyde Jesúsde ara, ba dorga woyde ara bakoe. ⁶ Roy kura eni ëmdë ga beno shäng dbar pjök obi shäng lishko.

⁷ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Shji to Judea kjokyo iröng obi» le.

⁸ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, kjupäshko ga kjok eshko ga pja löya, zröya judiogarë lara. ¿Eni ga pja jek woydë eshko iröng obi ega?» le.

⁹ Kuya ga tjlëno ba kong lok llëbo jyäglö go. Tjlë ga «¿Dbar kjwobi go ga dlo të kjok shröngto äär jong kjok sëng iyado llëmdo? Èye jëk shäng dba ga sabyë llëm, kjok shjiy kjy. ¹⁰ Gueniyo ëye jëk shäng shkë ga era sabyë, kjok shjiy llëm kjishko» le. ¹¹ E irgo ga tjlë ba kong lok obi ga «Bi kjlara Lázaro, e buk pëe. Gueniyo tja to ba wolleng» le.

¹²⁻¹³ Kuya lok ga wotjlik ga buk pë jlökoyo le. E kjishko ga tjlë lok ba kong ga «Tjlapga, ¿pono ga kayo yonkë llëmdo?» le, miga «E buk pëe» le Jesúsde li, e Lázaro wolonoe layde.

¹⁴ Eni ga tjlëno ba kong lok wëllëe. Tjlë ga «jLázaro, e wolonoe! ¹⁵ Gueniyo miydër ga tja shäng ey llëm li, e ber bomi kong pjlúe. Llëbo shäryër wlo li ñnomi

* 10:34 Salmo 82.6.

ga pjây mär ber löng bor go jek këgong. E kjîshko ga tja wopjlúe. Kjweri shji to ik» le.

¹⁶ Ba oppinggaga tjeng li tjrêko shäng kjlara ko Tomás, e kowëba Kjlo bakoe. Eshko ga tjlê ba pje yoga oppinggaga tjeng li kong ga «Shji to jek ba tjok, shji wolon ba tjok wlo» le.

Lázaro woshrra Jesúsde iröng obi

¹⁷ Eni ga Jesús jek Betania kjokyo ba oppinggaga tjok. Gueniyo öötong löng eshko ga Lázaro iaraba buk sakshko öötong dbargwo pkëng (4) tjan. ¹⁸ Kjok eshko ga Jerusalén kjokyo ber buk soshko. Shji opshik jek jek Jerusalén kjokyo dwayo kjok shröngto ga shji äar kjok eshko dlo kjókshko wleni.* ¹⁹ Eni kuzong ga judioga öötong löng ara Jerusalén kjokyo dwayo, Marta, María, e yorkê wlo.

²⁰ Jesús jem shäng äato eshko li kuya Martarê ga jer ba wlokrê irbo. Mariara beno sök ushko. ²¹ Marta öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlê ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llême. ²² Gueniyo miydêr ga öötong dbar kop ara tjan ëmdê ga llêye rokêp Sbô kong li twe ber bop kong» le.

²³ Kuya ga tjlê ba kong ga «Bop sing, e woshrê iröng obi» le.

²⁴ Kuya ga tjlê ba kong ga «Miydêr ga woshrê iröng obi kjok pjir dbaryo lishko jâ» le.

²⁵ Kuya ga tjlê ba kong ga «Nopga woshraga ber löng sê iröng obi li, e tja. Nopga iaga ber löng sê İyado Sbô tjok li, e tja bakoe. Eye mär bor go ga wolono ëmdê ga ber löng sê İyado. ²⁶ Ga eye mär löng bor go, ga beno löng sê İyado Sbô tjok ga era wolon ame. ¿Llêye lër shäng li tjlôkwo kjrêpde?»

²⁷ «Ëng, Tjlapga. Miydêr ga no pjluo, Sbô Wa iche le Sbörê ter tjwe kjok ëre kjing go li, e pja» le ba kong.

²⁸ E irgo ga jem iröng ba ushko ba lëng rokê. Öötong shäng eshko ga rokara dboshko, ga tjlêno ba kong tjoksa. Tjlê ga «No pingga li shrono shäng jushko, ga pja roke shäng» le.

²⁹ Kuya Mariarê ga kojono jekdo, ga jek Jesús ik. ³⁰ Eshko ga Jesús wlêna Martarê shäng kjone ga shäng eshko obi, tjwayde Betania kjokyo llême.

³¹ Eshko ga María kojono maling, ga opshino jek eshko dwayo li İya judioga tjeng ba yorkê eshko lirê ga wotjlîk lok ga to slar sakshkoro le, ga jek lok ba irgo.

³² Jesús İya Mariarê pjola dwayo ga jer öötong shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlê ba kong ga «Tjlapga, pja kjwe shäng ëreshko ga bor sing, e shinmotkono llême» le.

³³ Eshko ga kjök tono sök slar ëê li, judioga löng ba yorkaga li slar lok ara li İya Jesúsde ga jek wosong erâ, beno woydê ara, ³⁴ ga tjlê löng li kong ga «¿Shinmo li ioromi beno buk kjone?»

«İp woydê ga shji to ik» le ba kong.

³⁵ Eshko ga Jesús slar ëêe. ³⁶ İya judioga löng lirê ga tjlê lok ëng kong ga «Shinmo li woydara ara, İzîa» le.

³⁷ Gueniyo kjone kjone tjlê ga «Kjupâ ga no kjok İgö llêm wleniyo poptara domer kjwerê kjlara. ¿Eni ga shinmo li kjim tara wolon llêm wlo llêm ega?» le.

* **11:18** Jerusalén kjokyo äar Betania kjokyo wlo ga e wop kilómetro mya dik.

³⁸ Eshko ga Jesús woydë ara obi. Sak li jong guëng jong ööng kjwara li roshko, ak kësbang iak jong kjwara ba bängzakklo. Öötong shäng eshko ga ³⁹ tjlë nopga tjeng li kong ga «Ak kjwe kjozia» le.

Kuya shinmo dor Marta lirë ga tjlë ba kong ga «Gueniyo Tjlapga, e shinmotkono eeri ga öötong dbargwo pkëng (4). Eni ga lô ong tjän» le.

⁴⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno bop kong tjän ga tja tjlökwo kjrëp ga Sbö dbo kälä ip jlökoyo lorop bop kong eni» le.

⁴¹ Eshko ga ak li kjara lok jong lishko dwayo. E irgo ga kjok dogo iya Jesúsdë, tjlë ga «Data, llëye loror bop kong li kurop. Tja wopjlú bop tjok e kjishko.

⁴² Miydër ga tja kup iyado, gueniyo lër shäng ère, nopga tjeng ère kjishko, tja ichaga pjarë miydë lok wlo» le.

⁴³ Syöshtono eni pjir ga tjlëno dbo go. Tjlë ga «¡Lázaro, pja opshis tek kjwey dwayo!» le. ⁴⁴ Eshko ga shinmo iak buk sakshko li opshino tek ey dwayo, gueniyo woshrono tek shäng së tjän. Eshko ga ba orkwo, ba dre, e poyrik shwomzrëng go, ga kâ potaywak tuk shwong go bakoe. Eni ga Jesús tjlë nopga tjeng li kong ga «Ba poyrikklo, ba kâ potaywoklo kjwe dözia. Ga to wëyë» le.

Jesús zröya woydë judío ichagagarë le

⁴⁵ Eni ga llëbo shäryara Jesúsdë li iya judiöga öör löng María yorkë lirë ga epga ara beno löng mâr ba go. ⁴⁶ Gueniyo kjone kjone obi jek löng ba lanyotkë fariseoga kong. ⁴⁷ Kuya lok ga judío Kajok Llgwegaga Këskësyo rokara fariseoga, syöshtaga kägäyogarë lok, èng töng wlo. Eshko ga tjlë lok töno löng li kong ga «Llëbo Iydëba llëm wleniyo shärye domer lirë ara. ¿Kjwëy llong?

⁴⁸ Rayëy ber kjweni ga nopga löng kës li kjlopswë mâr ber löng ba go eröe. Eni wleni ga miydëy ga èngkjwagaga iche bi ichagaga Roma so lirë bi Sbö u ère pjik, ga bi tjëyoga ère zröya lok pjir bakoe» le.

⁴⁹ Domer sök kjlara eshko ko Caifás. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo. Eshko ga tjlë töno löng li kong ga «Pjäy kjok miydë sira llëme. ⁵⁰ Pjlú wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska, uunkong li wolon llëm wlo. ¿E ëmdë ga miydëmi llëmdo?» le. ⁵¹ Caifás tjlëno sök eni, gueniyo le sök ba woshko llëme. Lu eshko ga parkë sök syöshtaga kësbangyo kuzong ga e iara Sbörë ba tjlökwo lë oba kong eni, ga tjlökwo lara li, e Jesús wolon judiöga löng kës äska li loklo. ⁵² Ga Jesús wolon ba äska dö llëme. E wolon Sbö nopga shdöktong tjeng kjok kjwang jikong li äska, töya wlo, ber tjeng tjëyo kjrinaso wlo. ⁵³ Eni ga llgwera lok èng tjok ga Jesús zröya le. Ga eshko jek lëkong ga beno löng wotjlik eni.

⁵⁴ E kjishko ga Jesús jëktong shäng judiöga bokshto ame. Opshino to jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga öötong beno löng kjok buk kjrina ko Efraín, kjok dogro no llëmsshko li ber buk soshko.

⁵⁵ Eshko ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo judiöga kong li döröe. Eni ga nopga to jem Jerusalén kjokyo ara ba kjokshko dwayo, dbaryo li äatë llëm obishko ga ba sdëkwo li shäryë, opyë äar Sbö poshrëk ba ushko ga pjlú wlo. ⁵⁶ Eshko ga to löng Jesús wlëk, ga kjakroke lok èng kong ga «¿Jesús tjwe dbar li shrëk lëpde?» le lok eni Sbö u zlong bäng.

⁵⁷ Bäm go ga fariseoga, syöshtaga kägäyoga, e tjlëno nopga uunkong kong. Tjlë ga «Jesús, e shäng kjone li miydaga ë ga woydërwa ga le borwa kong, sharwa wlo» le lok eni.

12

Poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo tyara Marīarē Jesús dre kjing go

¹ Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li, kjwe dbargwo tjer (6) obishko ga Jesús jek oōtong shāng Betania kjokyo, Lázaro sōk lishko. Dēna ga Lázaro wolono, ga woshrara Jesúsde irōng obi. ² Oōtong shāng eshko ga dli shāryaraba ba shrēkklo. Ga dli li pjlorgara Martarē nopga uunkong tjeng eshko li kong, ga tjrēko Lázaro sōk bebi. ³ Eshko ga María poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo sōno bayo eeje* bapkwō kjwara kēsbang tjung, ga tyara Jesús dre kjing go, ga dona ba kākzong go. Eshko ga u li roshko beno lō poshtikklo lō pjlēblē li erōe.

⁴ Jesús oppinggaga tjeng li tjrēko sōk kjlara ko Judas Iscariote, Jesús soynega li e. Llēye shāryē eshko li iya ga tjlē ga ⁵ «¿Kjwe zāya kjweni ega? Soynena kjwe dburyo shaya bayo domer parkē dbargwo sak dbāw pjlōglo mya (300) āska wleni, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le. ⁶ Lara eni, oba song wleniyo kjimte woydē kjy llēme. E iak beno shāng dbur bapkwō daga ba pjeyoga kong. Olō ga dbur iak tjeng ba bapkwō roshko li lūyotke, e lūgwang kjīshko. Lara eni e kjīshko.

⁷ Kuya Jesúsde ga tjlē ba kong ga «jWēyē! Poshtikklo kjwe beno bor kong, tja iēba sakshkoshko ga bor doyo ēre beno poshtik pjir tjan wlo. ⁸ Oba song wleniyo, e lōng bomi tjok iyado, gueniyo tjara shāng bomi tjok iyado llēme» le.

Lázaro zrōya woydē syōshtaga kägāyogarē

⁹ Eshko ga Jesús oōtong shāng Betania kjokyo li roy miydara judioga ararē, ga shrono lōng ba ik. Shrono lōng Lázaro ik bakoe. Wolono, ga woshrara Jesúsde irōng obi li e. ¹⁰⁻¹¹ Lázaro kjīshko ga judioga ara mār beno lōng Jesús go. E kjīshko ga syōshtaga kägāyoga wotjlik lok ga «Lázaro ēmdē ga zrōy bakoe» le lok ēng kong eni.

Jesús oōtong opzrēno Jerusalén kjokyo, pjlu wleni

¹² Wēshko ga Jesús opshino jek Betania kjokyo dwayo jongya Jerusalén kjokyo. Roy miydara nopga oōtong lōng eshko dbar shrēk lirē. ¹³ Eni ga mek korga kjrara, sōra lok jek ba tjok, ga to jongya ba wlokrē. Ga tjlē lok dbo go ga

«Kjwe pjlu jlōe.

Ichara Tjlapgarē shrono kjok ēreshko.

Kjwe kjimte Sbōrē.

Kjwe Israel tjēyo pjluyo.

Kjwe kjimte Sbōrē» le.

¹⁴ E bām go ga ōng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklē wleniyo wlēna Jesúsde kjlara, ga opyono sōk ba kjing go, tak pjang Sbō tjlōkwo go sorē li eni. Tjlēno beno eni:

¹⁵ «Sión† sōpga, llēye bangkjrēmi llēme.

¡Īza! Bomi pjluyo, e tek sōk dōrōe.

Tjwe sirkeno sōk ōng so kwomgla kjoyo dre tōshko llgwoklē wleniyo kjing go.»‡

¹⁶ Eshko dbaryo ga llēbo shāryono li, e llē loklo miyde Jesús oppinggaga tjeng lirē lōng llēme. Gueniyo Jesús brikotong to jem kjok dogo irgo ga llēbo

* **12:3** Poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara li sōra bayo litro bēy dik. † **12:15** Sión kjokyo, e kowēba Jerusalén bakoe. ‡ **12:15** Zacarias 9.9.

shäryono Jesús kong ère, e tak beno pjang Sbö tjlökwö go ba kjishko tek dëna tjän li miyde lok kjwlë jä.

¹⁷ Shinmo Lázaro buk sakshko obishko ga Jesús öör shäng eshko, rokara tek ey dwayo, ga woshrara iröng obi. Ga Jesús opzrök jek Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga öör löng ba tjok sakshko kjupäbäshko li, e jek löng ba irgo eshko, roy le löng oba kong. ¹⁸ Roy kura nopga löng eshko lirë, ga opshino tek lok ara ba wlojkjërë. ¹⁹ Eshko ga İya fariseogarë lok ga tjlä lok èng kong ga «¿İmi ga sorë? Shji zanae. Nopga tjeng kës kjwe to jek ba shwo lëkong drete» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjishko

²⁰ Nopga öötong löng eshko dbar shrök li tjrëko, Grecia sopga löng kjlöbö bakoe. ²¹ Domer shäng kjlara eshko obi ko Felipe, e Betsaida so. Grecia sopga li tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, tjawa lan woydë Jesús tjok» le.

²² Kuya ga jek shäng Andrés shwoy, ga lara ba kong. E irgo ga jek öötong löng ba lë Jesús kong.

²³ Kuya Jesüsdë ga tjlä ba kong lok ga «No to ter kjok dogo dwayo ère ber kësbang, tjwlö ara nopga uunkong bokshto li, e dbaryo öötonge. ²⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga dwla llë botjyë ber ara wlo ga lon jer klung kjing go, ga kjer guing. Enira dwla wen ara obi, llëm ga llëye wen llëme. ²⁵ Èye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjishko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo èye wotjlik ara ber sök së kjok ère kjing go wlo llëm ga era ber sök së İyado Sbö tjok. ²⁶ Èye parkë woydë bor kong le ga woydër ga jëklöng bor tjok İyado, tja äär sök kjone ga e äär löng eshko bakoe. Ga èye parkë bor kong ga ie bor Datarë ber löng tjwlö ara.

²⁷ »Eeri ga tja ère wosonge. Llëye shäryër miydër llëme. Tja shrono shäng na, llëye wen tjwe bor kong li wen bor kong wlo. E kjishko ga «Data, tja kjimtos, tja dös llëye wen tjwe bor kong lishko dwayo» lër ga äe» le.

²⁸ E irgo ga tjlä obi ga «Data, pja ko ios ber kësbang, tjwlö ara» le.

Eshko ga ybö kuraba ter kjok dogo dwayo. Tjlä ga «Bor ko ioror beno kësbang, tjwlö ara tjän. Ga shäryër jek obi» le. ²⁹ Kuya nopga löng lirë ga kjone kjone tjlä ga «E kjrik» le, kjone kjone obi tjlä ga «E Sbö parkaga kjok dogo so li tjläkdo ba kong» le.

³⁰ Eni ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Ybö kuroy li tjläno beno bor kong llëm, beno bomi kong. ³¹ Nopga Sbö miydë llëm wleniyo İlgwezlong dbaryo li öötonge. Kjok ère ichaga li,§ e kjozlong kjok ère kjing go dbaryo li öötong bakoe. ³² Tjara poyonaba kjok ère kjing go dwayo jem pjang kjomoshko ga nopga uunkong iër tek löng bor shwoy» le. ³³ Lara eni, e wolon sorë li loklo.

³⁴ Eshko ga nopga löng li tjlä ba kong ga «No pjluvo iche le Sbörë li ber sök së İyado, tak pjang kjok İlgwekklo tara Moisésdë li go eni. Ga pja tjlä ga no to ter kjok dogo dwayo li pja. ¿Eni ga pja poyongoba pjang kjomo kjluwe lëp sorë? ¿No to ter kjok dogo dwayo li pja lëp shäng li llë loklo?»

³⁵ «İök shjiy ère ber shäng bomi tjrëko dbar kjwöbö obi döe. E wopro ga pjäy jëk löng bor go, pjäy wlëna shkërëshko ga pjäy sabyë llëm wlo. Èye jëk shäng kjok ro sİ roy ga jongya kjone miyde llëme. ³⁶ Eni ga iök shjiy ère shäng obishko ga pjäy mär ber löng bor go, pjäy opyë ber löng so tja kjoyo wlo» le ba kong. Tjläno ba kong pjirshko ga opshino to eshko dwayo, ga opjnenoe.

§ 12:31 Kjok ère ichaga le li, e Ä loklo.

Judioga mār woydë Jesús go llëm obi

³⁷ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë kës ère nopga li bokshto. Eni ëmdë ga mār woydë ba go llëm obi. ³⁸⁻⁴¹ Shäryono eni, tjlökwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaiasdë li ber jlökoyo wlo. Jesús dbo kälä İna, ga tjlëno ba kjishko. Tjlëno beno eni:

«Tjlapga, ¿borwa tjlökwo kjraga ëro?

¿Bop dbo ara li İga ëro?»*

Tjlëno beno obi eni:

«Epga İara Tjlapgarë beno löng kjok İgö llëm wleni, İara beno löng llëye kuya woydë llëm bakoe.

Shäryara eni,

llëye İya lok ba bokkwo go llëm wlo,

llëye kuya lok llëm wlo,

optwë ber löng bor kong llëm wlo,

epga dör llëm wlo.»†

Epga mār ber löng ba go ga ä e kjishko.

⁴² Eni ëmdë ga judioga ara mār löng ba go, ba ichagaga kjone kjone bakoe. Gueniyo bangkjre lok ga iche fariseogarë opzrëk judioga syö uyo roshko ame. E kjishko ga llëye İara lok ë kong llëme. ⁴³ Woydara lok ga ber löng pjlu oba bokso. Ba kong ga e tjwlö ara, ber löng pjlo bek Sbö bokso li kjinmo.

Jesús shrono shäng kjok ère kjing go no döga

⁴⁴ Eshko ga Jesús tjlëno nopga kong dbo go. Tjlë ga «Ëye mār bor go ga mār bor go dö llëme. E mār bor ichaga go bakoe. ⁴⁵ Ga tja İyahsko ga bor ichaga İya bakoe. ⁴⁶ Tja shrono shäng kjok ère kjing go İök shjij wleni, nopga mār bor go li ber löng kjok ro sİ roy wleni ame wlo.

⁴⁷ »Tja shrono shäng nopga kjok ère so li llgwegga llëm, tja shrono shäng ba döga. E kjishko ga ëye bor tjlökwo kuno, gueniyo kjrara llëm ga e llgwegga tjarë llëm, ⁴⁸ e llgwegga oblërë. Kjok pjir dbaryo lishko ga e llgwegga Sbörë, ga shdüya, bor tjlökwo kjrara llëm kjishko, tja wlokrara llëm kjishko bakoe. ⁴⁹ Tjlökwo li loror bor woshko llëme. Llëye loror li, loror sorë li, e İaga Data Sbö, bor ichaga lirë bor kong, ⁵⁰ ga loror eni. Miydër ga ba tjlökwo kjrագaga li ie ber löng së İyado ba tjok. Loror eni e kjishko» İe.

13

Ba oppinggaga dre shkvara Jesúsdë

¹ Eshko ga İsrail tjëyoga dökong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li döröe. Ga miyde Jesúsdë ga kjok ère raye ber, ga jongya İröng Data Sbö sök lishko dbaryo li öötonge. Ba nopga löng kjok ère kjing go li woydara ara İyado, ga pina ba kong, äar jong pjirshko.

² Judas Iscariote, e Simón wa. Jesús İë ba oppinggaga tjok kjok sëng li dloyo äätë llëm obishko ga Judas go Ä shrono beno ba tjok, ga İchara wotjlik Jesús soynek, ga twe ba wloyoga kong tjän. ³ Miyde Jesúsdë pjir ga llëbo tjeng kës li İara Data Sbörë beno tjeng ba wloshko. Miyde ga ter Sbö shwoy dwayo, ga jongya ba shwoy İröng obi. ⁴ Eni ga sök İë ba oppinggaga tjokshko ga kojono shäng, ba shwong kop İëkong li skwara, ga äska shwong podongglo wleniyo pjirra pjang pjiribri ba dop go. ⁵ Eshko ga di kjrara, tjyara ba bapkwoy,

* 12:38-41 İsaías 53.1. † 12:38-41 İsaías 6.10.

ga opyono sök ba oppinggaga tjeng eshko li dre shkwë, ga ba dre döya sök shwong podongglo li go.

⁶ Öötong sök Simón Pedro dre shkwë ga Pedro tjlä ba kong ga «Tjlapga, ¿tja dre shkwëp lëpdö?»

⁷ «Lläye shäryër bop kong li, e llë loklo miydëp sök llëme. Gueniyo llono ga llëbo ère llë loklo miydëp pjire» le ba kong.

⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lläme. Pja ichër bor dre shkwë llëme» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Bop dre kjwe shkwër llëm ga pja ber no botoya llëme» le.

⁹ Kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, enira woydër ga tja dre shkwëp dö llëme. Bor orkwo, bor kägä, e shkwos bor kong bakoe» le.

¹⁰ Kuya ga tjlä ba kong ga «Ëye wono pjir tjän ga doyo uunkong beno drëpdreë. Eshko ga woyde ga ba dre shkwoydë eröe. Ga pjây löng drëpdre wleni tjän, gueniyo pjây uunkong llëme» le. ¹¹ Miyde ga ba soynega ba wloyoga kong li sök kjone dey, löng drëpdre wleni uunkong llëme lara eni e kjishko.

¹² Ba oppinggaga dre shkwara pjir ga shwong kop lëkong skwara dämär li pjuna jek obi, ga öötong sirkeno sök ba iozlong shtoyo iröng obi. Eshko ga tjlä ba oppinggaga kong ga «¿Lläbo shäryoror bomi kong kjwe llë loklo miydëmire? ¹³ Tja kowëmi no pingga, llëm ga Tjlapga lëmi, ga lëmi eni li beke. ¹⁴ Tja bomi Tjlapga, bomi pingga. Eni ga pjây dre shkworor kuzong ga woyde ga pjây ëng dre shkwë kar kar eni bakoe. ¹⁵ Shäryoror bomi kong kjweni, ïmi wlo, pjây omshäryë ëng kong kjweni ïyado wlo. ¹⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga parkagaga tjwëlë löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëme. Ëye roy söga wleniyo ga e tjwlö ara, ba ichaga kjinmo llëm bakoe. ¹⁷ Tjläkwo lër shäng bomi kong li, e llë loklo miydëmi löng pjläu. Ga shäryëmi eni wleni ga pjây ie Sbörë ber wopjläu.

¹⁸ »Gueniyo lër shäng pjây uunkong kong llëme. Kjröror tjeng botoya li ë, e miydër sök pjire. Gueniyo ère shäryë jüni, Sbö tjläkwo tak pjäng li ber jlökoyo wlo. Tjläno beno eni: «Ëye ië sök bor tjok ga kworkwono beno sök bor wloyo.»* ¹⁹ Lläbo ère lër shäng bomi kong, e shäryoydë llëm obishko. Eni ga shäryonoshko ga miydëmi e go ga Sök ïyado li, e tja. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga ëye, no ichoror li wlojkrara ga tja wlojkrara wleni. Ëye, tja wlojkrara ga bor ichaga wlojkrara wleni bakoe» le.

«Pjây kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» lara Jesúsde

²¹ Tjläno eni pjir ga wosonkono ara, ga tjlä ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjây kjlara, tja soyneya, twe bor wloyoga kong» le.

²² Kuya lok ga beno löng ëng bokkwo ik drëng kjarashko kjarashko, gueniyo ëlayde miyde lok llëme. ²³ Kjlara sök Jesús zlong bäng, woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li† e. ²⁴ Eshko ga Simón Pedro kä wikzong sök eshko li kong, ë layde kjakroke Jesús kong wlo.

²⁵ ïya ga tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, ¿ë lopdë?» le ba kwomsoshko.

²⁶ Kuya ga tjlä ba kong ga «Pjlung shosho suk pjir ère pör, ga twër ë kong ga e e» le. Eshko ga pjlung shosho suk pjir li pöra, ga twara Judas Iscariote, Simón wa li kong. ²⁷ Ga pjlung shosho suk pjir li kjararashko ga go Ä shrono beno ba tjok.

* **13:18** Salmo 41.9. † **13:23** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

Eshko ga Jesús tjlë Judas kong ga «Llëye shäryëp wlo li shäryos malinge» le. ²⁸ Kura ba oppinggaga llamo tjeng lirë, gueniyo llë layde sök li miyde lok llëme. ²⁹ Judas iak beno shäng dbur daga ba pjeyoga kong. E kjishko ga kjone kjone wotjlino ga ichara Jesúsde llëbo tjlwlek ba dbar shrëya wlo li kong, llëm ga ichara dbur twë oba song wleniyo kong lara. ³⁰ Eni ga pjlung shosho suk pjir li kjirara Judasde pjir ga opshino to ey dwayo. Eshko ga kjok shkë tjän.

Tjlökwo tjaqlën

³¹ Judas opshino to irgo ga Jesús tjlë ba oppinggaga beno tjeng li kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre ber kësbang, tjlwlo ara oba bokso, ga Sbö ber kësbang, tjlwlo ara bor kjishko eni bakoe. ³² Eni ga Sbö iër ber kësbang, tjlwlo ara eni ga Sbö Wa ëre ie ber kësbang, tjlwlo ara eni bakoe. Ga shärye eni malinge.

³³ »Pjäy bor wappa wleni. Tja ber sök bomi tjok sira obi eröe. Llëbo loror judioga kong li, e lër bomi kong eni bakoe. Tja to irgo ga tja wlëmi, gueniyo tja öotong sök lishko ga pjäy äär eshko ga äe. ³⁴ Tjlökwo lër bomi kong, shäryëmi wlo li, e tjaqlën. Pjäy ëng woydos ara kar kare. Pjäy woydoror sorë ga pjäy ëng woydos kar eni bakoe. ³⁵ Shäryoromi eni wleni ga miydëba e go ga pjäy bor oppinggaga jllökoyo» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lëp oba kong» lara Jesúsde Pedro kong

³⁶ Eshko ga Simón Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿pja to kjone?»

«Tja to äär kjone lishko ga pja äär eshko ga äe. Gueniyo llono ga pja jek äär bor irgo» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿tja jek bop tjok eni tjok ga ä ega? Tja optwë wolon bop kjishko ga pjlúe» le.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pja optwë wolon bor kjishko jllökoyore? Lër bop kong jllökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga «Jesús, e ë miydër llëme» lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

14

Shji äär Data sök lishko sorë

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Pjäy wosonkë llëme. Pjäy mär ber löng Sbö go, pjäy mär ber löng bor go bakoe. ² Bor Data ushko ga nopga ber löng wlo li shtoyo ara. Eni llëm kjwe ga loror bomi kong tjän. Tja to shto poshärëyë bomi kong eshko. ³ Ga shto poshärëyë bomi kong kuzong ga tja tjwe iröng obi bomi wlokjre, ga pjäy sör bor tjok, pjäy äär ber löng bor tjok eshko wlo. ⁴ Irbo jek äär tja to kjone lishko li miydëmi löng pjir tjän» le.

⁵ Kuya lok ga Tomás tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja to kjone miydërwa löng llëme. ¿Eni ga irbo li miydërwa sorë?»

⁶ «Pjäy äär ber löng Data Sbö sök lishko bor kjishko. Tjlökwo bek li miydëmi bor kjishko. Pjäy äär ber löng së jllökoyo bor kjishko bakoe. Èye mär bor go llëm ga äär Data Sbö sök lishko llëme. ⁷ Bäm goshko ga tja ë miydoromi llëme. E kjishko ga bor Data miydoromi llëm bakoe. Gueniyo eeri jek lëkong ga e miydëmi löng pjlú, e ñomi shäng wleni kjishko» le.

⁸ Eshko ga Felipe tjlë ba kong ga «Tjlapga, Data Sbö pïs borwa kong. Woydërwa li e eröe» le.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Felipe, tja shäng bomi tjok dbar kop ara tjän. ¿Eni ga tja miydëp shäng llëm obire? Èye, tja ña ga Data Sbö ña bakoe. ¿Eni ga

«Data Sbö pīs borwa kong» lēp bor kong sorēro? ¹⁰Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kĵlaraso. ¿E jlōe lēmi llēmde?» le.

Eshko ga tjlē ba oppinggaga uunkong löng li kong ga «Tjĵlōkwo lēr shäng bomi kong li, e botoya llēme. Jĵlōkoyo ga pak shäryēr shäng li, e shäryaga Data Sbö shäng bor tjok lirē.

¹¹»Tja shäng ba tjok, ga e shäng bor tjok bakoe. Tjawa kĵlaraso. E jlōe lozĵa. Llēm ga pjāy mär bor go, llēbo shäryoror ĵnومي li kĵĵshko. ¹²Lēr bomi kong jĵlōkoyo ga ĵye mär bor go ga pak shäryēr shäng li shärye eni. Ga tja to Data Sbö shwoy irgo ga pak shärye kēsbang e kĵjinmo bakoe. ¹³Ga llēye rokēmi bor kong bor ko go kēs li shäryēr bomi kong, Data Sbö iēr ber kēsbang, tjwĵlō ara oba bokso wlo. ¹⁴Llēye rokēmi bor kong bor ko go kēs li shäryēr bomi kong eni jĵlōkoyo.

«Sbö Sēya ichēr jek bomi kĵimtē» lara Jesúsdē

¹⁵»Tja woydēmi wleni ga bor tjĵlōkwo kolozĵa. ¹⁶Enira llēbo rokēr Data Sbö kong, ga pjāy kong bomi poshdungga twe oblē, ber shäng bomi tjok ĵyado wlo. ¹⁷Sbö Sēya li e. Tjĵlōkwo bek li pĵya bomi kong, miydēmi wlo. Nopga Sbö miydē llēm wleniyo omwlokjre llēm, ĵya lok llēm kĵĵshko, miyde lok llēm kĵĵshko bakoe. Pjāyda ommydē, shäng bomi tjok kĵĵshko, ber shäng bomi yorkaga ĵyado wlo kĵĵshko bakoe.

¹⁸»Tja toshko ga pjāy rayēr ber löng llupsēng wleni llēme. Tja tjwe iröng bomi shwoy obi. ¹⁹Dbar sira obi ga tja ĵya nopga Sbö miydē llēm wleniyorē ame. Gueniyo pjāyda, tja ĵmi obi. Eshko ga tja sök sē kĵĵshko ga pjāy ber löng sē jĵlōkoyo. ²⁰Eshko dbaryo ga pjāy ommyidono ga tja shäng bor Data tjok, pjāy löng bor tjok, ga tja shäng bomi tjok bakoe. ²¹Ĵye bor tjĵlōkwo kĵre, ga kole ga bor woydaga jĵlōkoyo li e. Bor woydagaga löng kēs li, e woyde bor Datarē ara. Epga woydē, ga tja opping ba kong lok bakoe» le.

²²Kĵlara shäng eshko ko Judas, gueniyo e Judas Iscariote llēme. Judas li tjlē Jesús kong ga «Tjĵlapga, ¿pja opping borwa kong erö ega? ¿Pja opping oba uunkong kong llēm ega?»

²³«Ĵye, tja woyde ga bor tjĵlōkwo kole. Eni ga e woyde bor Datarē, ga tjawa jek ba shwoy, ga tjawa ber löng ba tjok. ²⁴Ĵye, tja woyde llēm ga bor tjĵlōkwo kole llēme. Tjĵlōkwo lēr shäng kumi löng li, e laga tjarē llēm, e laga Data Sbö, bor ichaga lirē.

²⁵»Tjĵlōkwo ĵre loror bomi kong, tja shäng bomi tjok obishko. ²⁶Gueniyo Sbö Sēya, bomi poshdungga li iche Data Sbörē bomi kong bor ko go, ga pjāy pĵya jek kēgong, tjĵlōkwo loror bomi kong kēs li woyoshre bomi kong bakoe.

²⁷»Tja toe. Gueniyo ga pjāy iēr ber löng wlēpe. Pjāy löng wlēp laga li, e tja. Pjāy ie nopga Sbö miydē llēm wleniyorē ber eni llēme. Pjāy wosonkē llēm, llēye bangkĵrēmi llēm bakoe.

²⁸»Tja tjlēno bomi kong ga «Tja toe. Ga tja tjwe iröng bomi shwoy obi» loror li kuromi tĵän. Tja to iröng Data Sbö shwoy. Eni ga tja woydēmi jĵlōkoyo wleni ga pjāy ber löng wopjlū eshko, Data Sbö kēsbang, tjwĵlō ara bor kĵjinmo kĵĵshko. ²⁹Llēbo ĵre shäryoydē llēm obishko ga lēr shäng bomi kong. Eni ga shäryonoshko ga pjāy mär ber löng bor go jek kēgong ba kĵĵshko. ³⁰Kĵok ĵre ichaga li* tek tjwe shäng. E kĵĵshko ga tja tjlē bomi kong ara obi llēme. E dbo

* 14:30 Kĵok ĵre ichaga le li, e Ā loklo.

ara, bor ichë wlo llëme. ³¹ Gueniyo Data Sbö woydër ara. E kjîshko ga e miyde nopga löng kës lirë wlo ga tja ichara llëbo shäryër wlo li, e shäryër eni.

»Ëësë, shji toe» le.

15

Kjillgwo sokö, ba kowo

¹ Eshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Tja so kjillgwo sokö bo pjlëblë tjok wleniyo kjoyoe. Oblëyo tja dik drete. Bor Data, e so kjillgwo li daga kjoyo bakoe. ² Kjillgwo kowo llë botjyë llëm ga ze tas tas. Kowo kjong kjong botjyë ga dbo toya pjäs pjäs, kowo li botjyë pjlú anmoyö wlo. ³ Pjäy so kowo dbo tok pjir li kjoyo, tjlökwo loror bomi kong li kjrromi kjîshko. ⁴ Eni ga pjäy ber löng bor tjok, ga tja ber shäng bomi tjok bakoe. Kowo llë botjyë om go ga ä, jong tuktëng ba sokö go guing. Pjäy so e kjoyo bakoe. Pjäy ber löng bor tjok llëm wleni ga pjäy llëbo pjlú shäryë ga äe.

⁵ »Tja so kjillgwo sokö li kjoyoe. Pjäy so ba kowo li kjoyo bakoe. Ëye löng bor tjok, ga tja shäng ba tjok ga llëbo pjlú shärye ara, so kowo botjyë pjlú li kjoyoe. Gueniyo ëye löng bor tjok llëm ga llëbo pjlú shärye ga äe. ⁶ Ga ëye löng bor tjok llëm ga ber so kowo dbukko, iak beno tjeng dan dogro wlo li kjoyoe. Kowo eni li, e tÿy, suy wlo erä. ⁷ Gueniyo pjäy ber löng bor tjok, ga pjäy mär ber löng bor tjlökwo go ga llëye rokëmi woydë li rokozi, ga twër bomi kong. ⁸ Pjäy ikoba ga llëbo pjlú shäryë ara, so kowo botjyë pjlú li kjoyo ga miydëba e go ga pjäy bor oppingga, ga bor Data iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjîshko.

⁹⁻¹⁰ »Pjäy woydër, tja woyde Data Sbörë sorë ga eni. E kolër shäng iyado, ga tja woyde ber shäng eni iyado bakoe. Eni ga tja kolozî ber löng iyado, pjäy woydër ber löng eni iyado bako wlo. ¹¹ Lër shäng bomi kong eni, pjäy ber löng wopjlú, botoya dik wlo. Eni ga pjäy wopjlú jlökoyo. ¹² Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy woydoror sorë ga eni. ¹³ Shji bi kjlara woydë ara ga llëbo shäryëy ba kong tjwlö ara anmoyö li, shji optwë wolon ba kjîshko li e. ¹⁴ Ga tja kolëmi wleni ga pjäy kowër bor pjeyoga. ¹⁵ Parkagaga tjeng li, llëye shärye ba kägäyorë li, e miyde löng llëme. Gueniyo llëbo lara bor Datarë bor kong li, e loror bomi kong pjir tjan. E kjîshko ga pjäy kowër bor parkaga ame, pjäy kowër bor pjeyoga shara.

¹⁶ »Tja kjraga pjäydë llëm, pjäy kjraga tjarë. Ga pjäy ioror beno to löng llëbo pjlú ber iyado li shäryë. Shäryëmi eni ga llëye rokëmi Data Sbö kong bor ko go li, e twe bomi kong. ¹⁷ Tjlökwo lër shäng bomi kong shäryëmi wlo li eni: Pjäy ëng woydos ara kar kare.

Shji İywa nopga Sbö miydë llëm wleniyorë shjiktëng

¹⁸ »Nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy İywa lok shjiktëng wleni ga woyoshreëmi eshko ga tja İywa lok shjiktëng bomi bäm go bakoe. ¹⁹ Pjäy so epga kjoyo kjwe ga pjäy woyde lok pjlú, ba pjeyoga wleni. Gueniyo pjäy kjrromi ba tjrëko dwayo kuzong ga pjäy so epga kjoyo ame. Pjäy İywa lok shjiktëng e kjîshko. ²⁰ Tjlökwo loror bomi kong li woyoshrozia. Tja tjlëno bomi kong ga «Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëme» loror eni. Eni ga tja shduna lok kuzong ga pjäy shdüya lok eni bakoe. Tjlökwo loror ba kong li kjrara lok kjwe ga tjlökwo lëmi ba kong li kje lok eni bakoe. ²¹ Llëbo uunkong ëre shäryë lok bomi kong, pjäy bor nopga kjîshko, bor ichaga miyde lok llëm kjîshko bakoe.

²² »Tja kjwe shrono tjlëno ba kong llëm ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo epga iak beno shdungko tjän, bor tjlökwo kura lok li kjrara lok llëm kjishko. ²³ Èye, tja ÿywa shjiktëng ga bor Data, e ÿywa shjiktëng bakoe. ²⁴ Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryoror ba kong ara. Eni llëm kjwe ga llëbo owa shäryara lok li ber pjang ba go llëme. Gueniyo llëbo shäryoror li ña lok wëllë ëmdë ga tja, bor Data, tjawa ÿywa lok shjiktëng. ²⁵ Ère shäryë jüni, kjok llgwekkdo baÿya tak pjangli ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: “Tja goshko llëye owa wlëna lok llëm ëmdë ga tja ÿywa lok shjiktëng.”*

²⁶ »Rokër Data Sbö kong ga ba Sëya, bomi poshdungga li iche tjwe ber bomi tjok. Ga ichara shronoshko ga pjäy kjimte, tjlökwo bek li pÿya bomi kong bakoe. Ga tjlë bomi kong bor kjishko ara. ²⁷ Ga pjäy löng bor tjok tek dämärshko dwayo kuzong ga pjäy tjlë bor kjishko eni bakoe.

16

¹ »Lër shäng bomi kong eni, pjäy mär ber löng bor go wlo, tja rayëmi llëm wlo. ² Pjäy ichëba opzrëk jek judiöga syö uyo roshko ame. Ga dbar tjwe kjwara ga pjäy zröya nopgarëshko ga wotjlik lok ga llëbo shärye löng Sbö kong pjlúe le. ³ Shärye lok eni, tja, Data Sbö, tjawa miyde lok llëm kjishko. ⁴ Lër shäng bomi kong eni, äar ba dbaryoshko ga tjlökwo ère woyoshrëmi eshko wlo.

Pak shärye Sbö Sëyarë bi kong

»Tjlökwo ère loror bomi kong tek dämärshko llëm, eshko ga tja shäng bomi tjok obi kjishko. ⁵ Gueniyo eerishko ga tja to bor ichaga sök lishko. Eni ëmdë ga “¿Pja to kjone?” lëmi bor kong llëme. ⁶ Llëbo lër shäng li kuromi kjishko ga pjäy beno löng woydë ara. ⁷ Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga tja brikotong li, e ber bomi kong pjlú anmoyö. Tja brik llëm kjwe ga Sbö Sëya, bomi poshdungga li tjwe ber bomi tjok llëme. Gueniyo tja brikotong pjir ga e ichër tjwe ber bomi tjok. ⁸⁻¹⁰ Ga shronoshko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo, epga diktong ara li pÿya ba kong, miyde lok wëllë wlo. Mär löng bor go llëm kjishko ga pÿya ba kong ga wotjlik bëy llëbo owa li kjishko llëme. Tja to Data Sbö sök lishko kjishko ga pÿya ba kong ga irbo bek li miyde lok llëme. ¹¹ Kjok ère ichaga li* iak beno shdungko tjän kjishko ga nopga llgweya Sbörë sorë li miyde lok llëm bakoe.

¹² »Tja llëbo lë woydë bomi kong ara obi, gueniyo eni tjok ga woyotjlimi ga pjäy äar ba dbo go llëme. ¹³ Gueniyo Sbö Sëya shronoshko ga tjlökwo bek kës li pÿya bomi kong. Eshko ga tjlökwo le bomi kong ba woshko llëm, tjlökwo kura li layde bomi kong eröe. Ga llëye wen wlo li le bomi kong, wentë llëm obishko. ¹⁴ Tjlökwo botoya li le bomi kong, miydëmi wlo. Eni ga tja ie ber kësbang, tjwlö ara. ¹⁵ Data Sbö llëbo tjeng kës li, e botoya. Tjlökwo botoya li le Sbö Sëyarë bomi kong, miydëmi wlo loror bomi kong e kjishko.

¹⁶ »Wop ä ga tja ñmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ñmi shäng bomi tjok jek obi» le.

Jesús oppinggaga woydono ara pjir ga ber löng wopjlu shara

¹⁷ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjlë lok ëng kong ga «¿“Wop ä ga tja ñmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ñmi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde? ¿“Tja to Data Sbö sök lishko” le shäng li llë layde?» le lok eni. ¹⁸ Ga kjakroke lok ëng kong jek obi ga «¿“Wop ä” le shäng li llë layde? Llë layde miydë löng llëme» le lok ëng kong eni.

* **15:25** Salmo 35.19; 69.4. * **16:11** Kjok ère ichaga le li, e Ä loklo.

¹⁹ Llëye kjakroke woyde ba kong li miydara Jesúsdë pjire. E kjishko ga tjëlë ba kong lok ga «¿“Wop ä ga tja ïmi shäng bomi tjok ame. Gueniyo wop ä obi ga tja ïmi shäng bomi tjok jek obi” le shäng li llë layde?» lëmi löng ëng kong eni. ²⁰ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo löng wopjlú wopro ga pjây löng woydë, slar ara eshko. Gueniyo e irgo ga pjây ber löng eni ame, pjây kjlopswë ber löng wopjlú shara.

²¹ »Walë wloshko buk döröshko ga shaya swlorë, dbaryo öötong kjishko. Gueniyo wloshko tjeng irgo ga bang ara li woyo ba kong ame, wopjlú ba chida tjeng li kjishko. ²² Eni wleni ga eeri ga pjây löng woydë ara. Gueniyo e irgo ga pjây ïn jek obishko ga pjây ber löng wopjlúe. Eshko ga wopjlú li döga ërë bomi shjiryo llëme. ²³ Eshko dbaryo ga llëye kjakrokëmi bor kong wlo drete. Lër bomi kong jlökoyo ga llëye rokëmi bor Data kong bor ko go li, e twe bomi kong. ²⁴ Llëbo rokomirë Sbö kong bor ko li go llëm obi. Gueniyo eeri ga llëbo rokozi ba kong, ga kjrëmi, ga pjây ber löng wopjlú jlökoyo.

²⁵ »Tja tjëlë shäng bomi kong llëbo jyäglo go, gueniyo llono ga tja tjëlë bomi kong eni ame. Eshko ga bor Data läywër bomi kong wëlle. ²⁶ Eshko dbaryo ga llëbo rokëmi ba kong om go bor ko go. Tjara llëbo rokë ba kong bomi kjishko guing ame. ²⁷ Tja woydëmi, ga miydëmi ga tja ter shrono Sbö shwoy dwayo. E kjishko ga pjây woyde Data Sbörë om go. ²⁸ Tja ter shrono kjok ëre kjing go ba shwoy dwayo, ga tja to kjok ëre kjing go dwayo jem ba shwoy iröng obi» le.

²⁹ Kuya ba oppinggagarë lok ga tjëlë lok ba kong ga «Eeri ga pja tjëlë shäng borwa kong wëlle. Pja tjëlë shäng llëbo jyäglo go llëme. ³⁰ Ère go ga miydërwa ga llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjir, llëbo kjakrokëba bop kong guing llëme. E kjishko ga miydërwa ga pja ter shrono Sbö shwoy dwayo» le.

³¹ Kuya ga tjëlë ba kong lok ga «¿Bor tjlökwo kjrëmi tjändë? ³² Dbar tjwe kjwara ga pjây shdär ber löng llaw pogo, pjây kjlara kjlara ber löng bomi ushko om go. Eshko ga tja rayëmi ber sök tjoksa. Gueniyo eshko ga tja sök tjoksa llëm, bor Data sök bor tjok kjishko. Ga dbar tjwe lër li, e shrono tjän. ³³ Lër shäng bomi kong eni, pjây ber löng wlëp bor kjishko. Pjây löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo wen tjwe bomi kong owa ara. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo li dbo zanor pjir tjän. E kjishko ga pjây dbokjrozong» le.

17

Jesús syöshtono Sbö kong ba kjishko om go

¹ E irgo ga kjok dogo ïya Jesúsdë drëng, ga syöshtono Sbö kong. Tjëlë ga «Data, dbar li öötonge. Bop Wa ëre ios ber kësbang, tjwlo ara, pja iër ber kësbang, tjwlo ara bako wlo. ² Tja kong dbo tworop kësbang, nopga löng kës li ber tjeng bor wloshko wlo, tjrëko nopga tworop beno bor kong kës li iër ber löng së ïyado bop tjok wlo. ³ Sbö kjlaraso li pja, ga tja Jesucristo, tja ichaga pjarë. Nopga li ber löng së ïyado bop tjok wlo ga woyde ga shji miyde lok guing. ⁴ Pak tworop bor kong shäryër wlo li shäryoror pjire. Eni ga pja ioror beno kësbang, tjwlo ara kjok ëre kjing go. ⁵ Kjok ëre wentë llëm obishko ga tja kësbang, tjwlo ara bop bokso. Eeri ga Data, tja ios ber kësbang, tjwlo ara eni obi.

Jesús syöshtono Sbö kong ba oppinggaga kjishko

⁶ »Nopga kjok ëre so kjrerop, tworop bor kong. Ga pja ëloror ba kong lok. Epga bopoya twopdë bor kong, ga bop tjlökwo kolara lok pjluë. ⁷ Miydara lok ga llëbo tjeng kës tworop bor kong li, e twaga pjarë. ⁸ Tjlokwo lorop bor

kong li, e loror ba kong lok pji, ga kjrara lok. Miydara lok pjlú ga tja ter shrono bop shwoy dwayo. Tja ichaga pjarè li, e jløe miydara lok bakoe. ⁹Tja syòshtë nopga tworop bor kong li kjishko, epga bopoya kjishko. Gueniyo tja syòshtë nopga pja miydè llèm wleniyo kjishko llème. ¹⁰Nopga botoya löng kës li, e bopoya. Nopga bopoya löng kës li, e botoya bakoe. Ba kjishko ga tja beno kësbang, tjwlò ara.

¹¹»Data, pja erøe. Tja shäng kjok ère kjing go wlo ame. Tja to bop shwoy. Nopga tworop bor kong bop dbo go lira ber löng kjok ère kjing go. Eni ga epga dos yòtso bop dbo go, ber löng kjaraso wleni wlo, shji kjaraso sorè ga eni. ¹²Tja shäng ba tjok lok obishko ga epga wlikoror, doror dbo tworop bor kong li go. Eni ga jeno kjarara døe. Weno shäng jer wlo li e. Shäryono eni, tjløkwo tak pjang bop tjløkwo go ba kjishko li ber jløkoyo wlo.

¹³»Eni tjok ga tja to bop shwoy irøng obi. Gueniyo tja shäng kjok ère kjing go obishko ga llèbo ère lër shäng bop kong eni, epga ber löng wopjlú jløkoyo, botoya dik wlo. ¹⁴Bop tjløkwo loror ba kong lok. Epga, e nopga pja miydè llèm wleniyo dik llème. Tja eni llèm bakoe. E kjishko ga bor nopga iywa nopga pja miydè llèm wleniyorè lok shjiktèng.

¹⁵»Røkèr bop kong ga bor nopga kjèp kjok ère kjing go dwayo llème. Woydèr ga wlikèp, llèbo owa shärye Àrè ba kong llèm wlo. ¹⁶Epga, e nopga pja miydè llèm wleniyo dik llème. Tja eni llèm bakoe. ¹⁷Bop tjløkwo, e beke. Eni ga bor nopga ios ber tjeng dboy bop kong, jèk ber löng pjlo bek bop tjløkwo bek li go wlo. ¹⁸Epga ichèr jek kjok ère kjing go, tja ichorop ter shrono shäng kjok ère kjing go sorè ga eni. ¹⁹Ba kjishko ga tja opyono beno shäng dboy bop kong jløkoyo, epga ber tjeng dboy bop kong jløkoyo tjløkwo bek li go wlo.

Jesús syòshtono Sbò kong tjløkwo kjaragaga löng kës li kong

²⁰»Tja syòshtë ba kjishko dø llème. Llono ga tjløkwo le lok oblè kong, ga kjong kjong mår ber löng bor go eshko. Tja syòshtë ba kjishko lok bakoe. ²¹Data, pja shäng bor tjok, ga tja shäng bop tjok bakoe. E kjishko ga shji kjaraso. Woydèr ga epga ber löng kjaraso eni bakoe. Woydèr ga löng bi tjok, tja ichaga pjarè li miyde nopga pja miydè llèm wleniyorè wlo. ²²Epga ioror beno tjwlò ara, tja iorop beno tjwlò ara sorè ga eni, epga ber löng kjaraso wlo, shji kjaraso sorè ga eni. ²³Tja shäng ba tjok, ga pja shäng bor tjok. Woydèr ga ber löng kjaraso jløkoyo, tja ichaga pjarè li miyde nopga pja miydè llèm wleniyorè wlo, bor nopga woydorop ara, tja woydorop sorè ga eni li miyde lok eni bako wlo.

²⁴»Data, kjok ère shäryopdè llèm obishko ga tja woydorop ara. E kjishko ga tja iorop beno kësbang, tjwlò ara. Woydèr ga nopga tworop bor kong tjeng li jem bor tjok, ber tjeng tja äär sök lishko wlo, tja iorop beno kësbang, tjwlò ara li iya lok wèlè wlo.

²⁵»Data, pja pjlo beke. Pja miyde nopga kjok ère so lirè löng llèm, gueniyo tjara ommiydè, ga tja ichaga pjarè li miyde bor nopgarè pjluè. ²⁶Pja sorè, e loror ba kong, miyde lok wlo, ga lër shäng ba kong lok obi. Shäryèr eni, epga èng woydè ara kar kar wlo, tja woydèp sorè ga eni, tja ber shäng ba tjok lok wlo bakoe» le.

18

Jesús shara ba wloyogarè

¹Jesús syòshtono pji, ga opshino jek eshko dwayo ba oppinggaga tjok, ga jek dipzono Cedron diwa kjwo kalèkong. Eshko ga kjok dgak buk kjrina, kjor

ko *olivo* lok ara, ga opzrëno jek lok eshko. ² Jesús tön shäng enido eshko ba oppinggaga tjok. E kjışhko ga kjok li miydara Judas, ba soynega lirë pjłue. ³ Eni kuzong ga Judas jek aär shäng eshko. Ęngkjwagaga, Sbö u dagaga, e jek lõng ba irgo, ichak syöshtaga kägäyoga, fariseogarë. Ęngkjwoklo soya tjeng ba wloshko, iök bakoe.

⁴ Llëye shärye ba tjok li miyde Jesúsde shäng. Eni ga Ęng wlëno ba tjok, ga tjlë ba kong lok ga «¿Ě wlëmirë?»

⁵ «Jesús, Nazaret so li wlënwarë» le lok ba kong.

Eni ga tjlë ba kong lok ga «E tja» le. (Judas, ba soynega li shäng eshko ba tjok bebi.) ⁶ Lara eni li kuya lok ga opshino jek lok iröng sira, ga dgoni jek rish rish tjeng töshko.

⁷ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok jek obi ga «¿Ě wlëmirë?»

«Jesús, Nazaret so li wlënwarë» le lok ba kong.

⁸ Eni ga tjlë ba kong lok jek obi ga «E tja loror bomi kong tjän. Tja wlëmirë dö ga llamo lõng ëre ichozı toe» le. ⁹ Shäryono eni, tjlökwo lara lunashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno ga «Nopga tworop bor kong li jeror kjlara llëme» lara eni.

¹⁰ Eshko ga Simón Pedro dröng shino kjwangna ba bapkwö roy dwayo, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwö zakza tas jer lon pjik buk töshko erä. (Parkaga li ko Malco.)

¹¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Tja ichara Data Sbörë, tja shdungoba, bokrotkëba, zrökoba wlo, ga shäryer eni kjuwe» le.

Jesús söraba Anás bokshto

¹² Eshko ga Ęngkjwagaga, ba kägäyo, Sbö u dagaga, Jesús shara lok, ga kjrochara. ¹³ E irgo ga söra lok jek Anás bokshto. Anás, e Caifás kegue. Lu eshko ga Caifás parkë sök syöshtaga kësbangyo. ¹⁴ Kjupäshko ga tjlëno ga «Pjlı wlo ga no wolon kjlara oba uunkong äska» lara eni.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

¹⁵ E wopro ga Simón Pedro, Jesús oppingga kjlara obi, e jek lõng Jesús sökoba jek shäng li irgo. Jesús oppingga oblë li miyde syöshtaga kësbangyo lirë kuzong ga pjöyıkong jek opzrëno shäng Jesús tjok u li worbo go. ¹⁶ Pedrorä beno sök kjoko, u bäng zlong. Eshko ga Jesús oppingga oblë li opshino tek iröng, ga lano kjoglo parkë shäng u bäng daga li tjok, ga Pedro söra jek ba tjok kjër roshko.

¹⁷ Eshko ga kjoglo li tjlë Pedro kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

¹⁸ Eshko ga smo ara kuzong ga parkagaga, Sbö u dagaga lõng li, e iök boktöno kjwara, ga beno lõng iökkok. Pedro ëmdë ga shäng iökkok ba tjok bakoe.

Llëbo kjakrokara Anásde Jesús kong

¹⁹ E wopro ga syöshtaga kësbangyo li llëbo kjakrokono Jesús kong, ba oppinggaga kjışhko, llë piyde oba kong li kjışhko bakoe. ²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja tjlëno oba uunkong bokshto. Dbar kjwobi go ga oba pinor shäng judioga syö uyo lok li roshko, llëm ga Sbö u zlong bäng, judioga lõng kës li tön lõng enido li shtoshko. Llëbo loror lütshko llëme. ²¹ ¿Eni ga llëbo kjakrokëp bor kong ega? Kjakrokos bor tjlökwo kugaga kong. Llëye loror li miyde lok pjire» le.

²² Lara eni li kura Shö u daga kjlara shäng lirë, ga Jesús kwomso shpokza pjök, ga tjlë ba kong ga «¿Tjlapga syöshtaga késbangyo kjwe dboryëp eniro?»

²³ «Llëbo loror owa kjwe ga llë los bor kong. ¿Gueniyo loror pjlu ga tja shpop ega?» le ba kong.

²⁴ E irgo ga ichara Anásdë jek jëk shäng kjro go Caifás, syöshtaga késbangyo li shwoy.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë jek obi

²⁵ E wopro ga Simón Pedro shäng iökkok kjoko, ga löng li tjlë ba kong ga «¿Pja ëmdë ga domer li oppingga bebi llëmdo?»

«Llëme» le ba kong.

²⁶ Syöshtaga késbangyo parkaga kjlara shäng eshko, e domer kwomgwo zara Pedrorë li pjeyo. E tjlë Pedro kong ga «¿Pja ñor shäng kjok dgak buk, kjor ko olivo lok ara lishko ba tjok bebi llëmdo?»

²⁷ «Llëme» le ba kong. Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe.

Jesús söraba Pilato bokshto

²⁸ Kjek shröngto ga Jesús söraba to Caifás shwoy dwayo, jek öötong löng kjok eshko so ichraga ko Pilato, e ushko, gueniyo judío tjlapgaga lira opzrëno jek lok u li roshko llëme. (Dbar shrëkklo llë döröshko ga judioga sgara löng opkjë löng dboshko. Opzrëno lok nopga judío llëm wleniyo u roshko wleni ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrëya ga äe le. Opzrëno jek lok u li roshko llëm e kjishko.) ²⁹ Eni kuzong ga Pilato opshino tek kjoko, ga tjlë ba kong lok ga «¿Domer kjwe rotëmi llë kjishko?»

³⁰ «Llëbo owa shäryara llëm kjwe ga sörörwa tek bop kong llëme» le ba kong.

³¹ Eni ga Pilato tjlë ba kong lok ga «Eni ga söz, llgwezï pjäydë om go bomi kjok llgwekklo li go» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Gueniyo no zrörwa tjawarë om go ga äe. No zrökko laga li pja eröe» le. ³² Shäryono eni, tjlokwo lara Jesüsdë, e wolon sorë li ber jlökoyo wlo.

³³ Eshko ga Pilato jek opzrëno ba u roshko iröng obi, ga Jesús rokara tek ba shwoy, ga tjlë ba kong ga «¿Judío pjluyo li pjare?»

³⁴ «¿E kjakrokëp shäng, tja ë miydëp woydë kjishkore, de laga oblërë bop kong?» le ba kong.

³⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tja judío lëpdo? Pja söga, twaga bor kong li, e bop pjeyoga om go, syöshtaga kägäyoga bakoe. ¿Pja llëye owa shäryono?»

³⁶ «Tja ber pjlu kjok ëre kjing go wlo llëme. Eni kjwe ga bor nopga ëngkjwë judioga tjok, tja wlike lok wlo. Gueniyo bor pjlu shtoyo li kjokyo oblë» le ba kong.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Enira pja pjlu?»

«Tja pjlu laga pjarë, ga lorop beke. Tja weno to ter shäng kjok ëre kjing go, tjlokwo bek li laga. Èye tjlokwo bek li kuk woydë ga tja kuya» le.

³⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Tjlokwo bek li llë?» le. Lara eni pjir ga opshino jek ñan judío tjlapgaga tjok obi. Tjlë ga «Domer ëre bor kong ga llëye owa shäryara ber shdungko wlo drete. ³⁹ Äär lu pjlobi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkloshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlong uyo roshko li, enido ga rayër kjlara. ¿Eni ga woydëmi ga judío pjluyo lëmi li dötë bomi kongde?»

40 «İlême. ¡Barrabás, e döpdē dey!» le ba kong. Barrabás, e dēnashko ga ēngkjwono Roma sogpa tjok.

19

Jesús ichara Pilatorē zrökoba pjang kjlös go wlo

1 Eni ga Jesús twara Pilatorē ba ēngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo. 2 Eshko ga shkō sho ywara lok kjrina, beno p̄jlu dlu ioklo wleni, ga iara lok ba dlu kjing go, ga kong shwong wlēna lok kara p̄jlugpa shwong wleniyo ko dingding shwēshwē, ga pjuna lok ba do go. 3 E irgo ga jek lok ba zlong bāng, ga tjlē ba kong ga «¡judío p̄jluyo, p̄ja p̄jlu, p̄ja t̄jwlō arae!» le lok eni, ga shpokza lok pjök pjök ba kwomsoshko erā.

4 Eshko ga Pilato opshino tek kjoko irōng obi, ga tjlē lōng li kong ga «Domer ter sör shāng ēre ĩzīa. Woydēr ga miydēmi ga bor kong ga llēye owa shāryara ber shdungko wlo drete» le. 5 Jesús opshino tek shāng ba bokshto p̄jlu dlu ioklo ywak shkō sho go li jong ba dlu kjing go, doyak shāng p̄jlugpa shwong wleniyo li go bakoe. Eshko ga Pilato tjlē lōng li kong ga «Domer shāng ēre ĩzīa» le.

6 İya syōshtaga kägäyoga, Sbō u dagagarē ga tjlē lok dbo go ga «¡Zrös pjang kjlös go! ¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

Kuya Pilatorē ga tjlē ba kong lok ga «Sözī, ga zrözī pjāydē. Bor kong ga llēye wlēnor ber shdungko wlo drete» le.

7 Kuya judío t̄jlapgaga lōng lirē ga tjlē ba kong ga «Domer kjwe tjlēno ga “Tja Sbō Wa” lara eni. E kjīshko ga borwa kjok llgwekklo tak pjang li tjlē ga e zrōkko» le.

8 Kuya ga bangjrara ara jek kēgong.* 9 Eni ga jek opzrēno ba u roshko irōng obi, ga tjlē Jesús kong ga «¿P̄ja kjone so?» le, gueniyo dboryara llême. 10 Eni kuzong ga tjlē ba kong obi ga «¿Tja dboryēp woydē llēmde? P̄ja shāng bor wloshko. P̄ja dārde, de p̄ja zrökoba pjang kjlös gore, e laga tjarē. ¿E miydēp llēmdo?»

11 «Dbo twara Sbörē bop kong llēm kjwe ga tja shāng bop wloshko llême. E kjīshko ga bor twagaga bop kong lōng kjwe, e llēbo owa shāryono kēsbang, bop kjinmo» le ba kong.

12 Eshko jek lēkong ga Pilato beno shāng llēbo shāryē ara, Jesús döya wlo le. Gueniyo ga judío t̄jlapgaga öö le lok jek t̄jē jīkong, tjlē ga «Ĕ pogo opyē sök p̄jlu ga e p̄jlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li wloyo. Eni ga domer kjwe rayēp jek to wleni ga p̄ja ba wloyo bakoe» le.

13 Kuya Pilatorē ga sirkeno sök no llgwezlong sökklo jong li kjing go, ga nopga ichara Jesús shik eshko. Shto eshko li kowēba Tōshko Shto Shāryak Buk Akkwo Go, arameo t̄jlokwo go kowēba Gabatá. 14 Eshko ga öötong dlo dluw, ga Israel t̄jēyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li bong. Eshko dbaryo ga judiōga poshāryē, ba dbar li shrēya lok wlo. Ga Pilato tjlē judío t̄jlapgaga kong ga «Bomi p̄jluyo shāng kjwe ĩzīa» le.

15 Kuya lok ga tjlē ba kong dbo go ga «¡ichos jūy dwayo! ¡ichos jūy dwayo! ¡Zrös pjang kjlös go!» le.

Eshko ga Pilato tjlē ba kong lok ga «¿Woydēmi ga bomi p̄jluyo kjwe zrör pjang kjlös gore?»

«Tjawa p̄jluyo sök kjlaraso, p̄jlu kēsbangyo sök Roma kjokyo li e» le.

* 19:8 Eshko ga Pilato wot̄jik ga Jesús, e Sbō Wa j̄lökoyo kjwe le. Bangjrara ara e kjīshko.

16 Era eni ga Jesús twara Pilatorë ba ëngkwagaga kong, löya lok pjang kjlös go wlo, ga söra lok to ey dwayo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

17 Ga Jesús jek shäng ba tjok, ba kjlös li söya pjang om go, ga öötong löng kjokyo ko No Kä Dboglo dlupyo, arameo tjökwo go ko Gólgota. 18 Eshko ga löra lok pjang kjlös go. Nopga löra lok kjlös go do pjök obi bakoe. Kjlara pjang or këë, kjlara pjang or milë, kjlösyo dboy dboye.

19 Pilato kjibokwo tono kjwara, ga iara lok Jesús lök pjangshko li kopshko, e zröya lok llë kjiy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga «Domer ëre ko Jesús, Nazaret so. E judío pjluvo.» 20 Ga jyäglo tak pjang kjibokwo go li, e tak pjang arameo tjökwo go, latin tjökwo go, Grecia so tjökwo go bakoe. Ga kjibokwo li lara judioga ararë, kjok eshko li buk Jerusalén kjokyo soshko kjishko. 21 Eni ga judío syöshtaga kägäyoga tjlä lok Pilato kong ga «Tëy kjweni llëme. Tos “Domer ëre tjlä ga ‘Judío pjluvo li tja’ le.” Tos eni dey» le.

22 Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëbo toror pjang pjir tjän. Ber pjang eni» le.

23 Jesús löra ëngkwagagarë lok pjirshko ga ba shwong töna, ga pjlogara kjringgwo pkëng (4) kjlara i ie. Ba shwong ro lëkong li, e shäryak shwong karaso, sera ter jong llöm lëkong dwayo äar jong dre lëkong. 24 E kjishko ga tjlä lok ëng kong ga «Dwlëy llëme. Shwong kjwe ber ë kong iy wlo ga jyä shiy dey» le, ga shäryara lok eni. Shäryono eni, Sbö tjökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Bor shwong shdöra lok ëng kong,

ga jyä shira lok, shwong li ber ë kong iya wlo.»†

25 Jesús kjlös jong lishko ga ba mekë shäng soshko, ba mewa shäng eshko bakoe. Cleofas boy ko María, María Magdala so, e löng eshko ba tjok lok bakoe. 26 Ga ba mekë iya shäng ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni li‡ zlong bäng, ga tjlä ba mekë kong ga «Walë, bop wa shäng kjwey» le ba kong, 27 ga tjlä ba oppingga li kong ga «Bop mekë shäng kjwey» le. Eni ga eshko jek lëkong ga Jesús mekë wlojkrara, ga söra beno sök ba ushko.

Jesús wolono pjang kjlös go

28 E irgo ga miyde Jesúsde ga ba pak li shäryara pjire. Eni ga Sbö tjökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo ga tjlä ga «Tja wodogroe» le. 29 Eshko ga di bapkwong jong kjwara, roshko kjillgwo bo dyo shpoä. Ga llëbo llukdluk di shak ara wleniyo kjrara no shäng eshko lirë kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä li go, kjrochara pjang kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. 30 Shura sira, ga tjlä ga «Llëbo uunkong li shäryono pjire» le. E irgo ga kä kujono, ga wolono.

31 Eshko ga poshäryozlöng dbaryo li ey, ga woshtozlong dbaryo tjwöl ara wleniyo li bong. E kjishko ga woyde judío tjlapagarë ga shinmo doyo ber lok kjlös go äar jong bong jä llëme. E kjishko ga rokara lok Pilato kong ga nopga iche ba kworbo tok, wolon maling wlo. E irgo ga woyde lok ga ba doyo löya ter ba kjlös go dwayo jekdo. 32 Eni ga ëngkwagaga jek lok domer löra pjang bäm go Jesús zlong li kworbo tok. E irgo ga ba kjlarayo li kworbo tora bakoe. 33 Gueniyo jek äar Jesús pjang lishko ga iya lok ga wolono pjang tjän, ga kworbo tora llëme.

† 19:24 Salmo 22.18. ‡ 19:26 Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

³⁴ Eshko ga ëngkjwaga kjlara, Jesús shorkeka lö kowo go ba pjloksoshko. Wop eni llëm ga srëng tek tur jong di tjok. ³⁵ Tjlökwo ëre taga li tja, ga llëbo tër shäng ëre, e ñnor om go. Miydër ga tja tjëlë beke. Ga llëbo ñnor li totë shäng bomi kong, jlöe lëmi wlo. ³⁶ Shäryono eni, Sbö tjlökwo tak pjang li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni: «Ba dboglo tar kjlara llëme.» ³⁷ Sbö tjlökwo tak pjang kjrina obi. Tjlëno beno eni: «Shorkera pjus li ñnaba lok.»*

Jesús doyo jnena Joséré

³⁸ Domer shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok, gueniyo shäryara lütshko, judío tjlapgaga bangkjrara ara kjïshko. Ga Jesús wolono irgo ga ba doyo rokara Pilato kong, ga «jölö» le ba kong.

Eni ga José öör ba dök, ga söra to ey dwayo.

³⁹ Domer jëk shäng ba tjok kjlara obi ko Nicodemo. Pjlara ga öör lan Jesús tjok shkë. Jek shäng José tjokshko ga dwlo poshtikklo shtiya lok shinmo doyo go an maling llëm wleniyo söra jek ba tjok kjrining pjök kwing dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik.† ⁴⁰ E irgo ga José, Nicodemo, Jesús doyo söra lok, dwlo poshtikklo li shtira shwong go, ga doyo li popgara e go, judioga sgara shinmo doyo jnek sorë ga eni. ⁴¹ Jesús zröraba pjang kjlös go lishko ga kjok dgak buk kjrina soshko, roshko sak buk kjrina, shinmo doyo iaydëba eshko llëm obi. ⁴² Ga judioga poshäryozlong dbaryo li ey kuzong ga doyo li iara beno buk sak li roshko, buk soy kjïshko.

20

Sak beno buk rorëe

¹ Öötong sondë kjok shränto ga María Magdala so jek öötong shäng sak lishko, ga ñna ga ak iak beno jong ba bängzakklo li, e kjak beno jong ba sor go. ² Eni ga jek zron jong Simón Pedro sök oppingga woyde Jesúsde ara ba kjlara wleni li* tjok lishko, ga tjëlë ba kong lok ga «Tjlapga doyo li söra ba sakshko dwayo! jÖötong iaraba kjone li miydëy llëme!» le.

³ Kuya lok ga opshino jek lok jongya sakshko. ⁴ Pjöyïkong li jek zron jong ëng tjok, gueniyo kjlara zrono Pedro kjinmo, ga öötong shäng bäm go sakshko. ⁵ Eshko ga roïna doktëng shäng töshko. Ga ñna ga ba popgoklo beno tjeng erä, gueniyo opzrëno jek ba roy llëme. ⁶ E irgo ga Simón Pedro öötong shäng eshko, ga opzrëno jek ba roy. Ba popgoklo li ñna tjeng eshko. ⁷ Ba kä potaywoklo ñna shpuk, iak beno buk dboshko. ⁸ Eshko ga oppingga shrono shäng bäm go li opzrëno jek ba roy bakoe. ñna pjir, ga woshrono jlöe le. ⁹ Gueniyo eshko ga Sbö tjlökwo tak pjang li tjëlë ga Jesús woshrë iröng obi kjluwe le li llë loklo miydayde lok llëm obi.

Jesús weno María Magdala so kong

¹⁰ E irgo ga to jek lok ba ushko iröng obi. ¹¹ Gueniyo María Magdala so lira beno shäng sak li zlong bäng kjoko, slar ëë, ga sak li roïna doktëng shäng töshko. ¹² Eshko ga ñna ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng do pjök, doyono lok shwong ko pjublún go, sirkeno löng Jesús doyo iak beno buk lishko, kjlara sök kä lëkong, kjlara sök dre lëkong.

§ **19:36** Éxodo 12.46; Números 9.12; Salmo 34.20. * **19:37** Zacarías 12.10. † **19:39** Dunggwo kjwo sak kjäk kjingsho shkëng (75), e kwing libra sak kjäk kjingsho shkëng (75) dik. * **20:2** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

¹³ Eshko ga tjlê lok ba kong ga «Waļë, ¿pja slar ega?»

«¡Bor Tjlapga doyo li sörabae! ¡Öötong iaraba buk kjone miydër llême!» le ba kong. ¹⁴ Lara eni pjir ga bojongö kalëkong, ga İya ga Jesús bë shäng, gueniyo e Jesús miydara llême.

¹⁵ Eshko ga Jesús tjlê ba kong ga «Waļë, ¿pja slar ega? ¿Ë wlêpdê?» le.

Woyotjİiya beno shäng wotjİik ga kjok eshko daga li shängdo le. Eni ga tjlê ba kong ga «Tjİapga, shinmo doyo li söga pjarë wleni ga irop beno buk kjone los bor kong, tja to kjrë wlo» le.

¹⁶ Eshko ga tjlê ba kong ga «María» le.

Kuya ga bojongö iröng, tjlêno ba kong arameo tjlökwo go, tjlê ga «¡Rabuni!» le. (Rabuni, e no pingga loklo.)

¹⁷ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja rayozong. Tja äatë iröng Data Sbö shwoy llëm obi. Gueniyo pja nom bor pjeयोग shwoy. Pja tjlê ba kong ga tja jek jongya iröng bor Data shwoy, e bomi Data bakoe. E bor Sbö, e bomi Sbö bakoe lëp ba kong eni» le.

¹⁸ Kuya ga jek ba oppinggaga löng lishko, ga tjlê ba kong ga «¡Tjİapga İnor!» le, ga llêye lara ba kong li lara ba kong lok pjire.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) li kong

¹⁹ Öötong sondë kjok sêng ga ba oppinggaga töno löng êng tjok. Eshko ga judío tjlapgaga bangkjre lok ara kjışko ga u bäng bäng li bängzara lok jong tuk tjän. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlêpe» le. ²⁰ Lara eni ga ba orkwo bäng, ba pjlokso bäng, e pina ba kong lok. Ga İya lok ga beno löng wopjlú, woowa llême. ²¹ E irgo ga Jesús tjlê ba kong lok obi ga «Pjây ber löng wlêpe. Tja ichara Data Sbörë sorë ga pjây ichër eni bakoe» le. ²² Eshko ga pjluk bakwara ba kopshko, tjlê ga «Pjây go Sbö Sëya tjwe ber bomi tjok. ²³ È pogo, owa pjang ba go li lömi ba kong ga löya Sbörë ba kong eni bakoe. Gueniyo owa pjang ba go li lömi ba kong llëm ga löya Sbörë ba kong llëm bako, beno löng ba owa li tjok İyado» le.

Jesús weno Tomás kong

²⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Tomás, e kowëba Kjlö bakoe. Jesús weno shäng ba oppinggaga li kongshko ga Tomás shäng eshko llême. ²⁵ E kjışko ga e irgo ga ba pjeयोग tjlê ba kong ga «¡Tjİapga İnorwal!» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong lok ga «İöraba orkwo bäng li İn woydë, ga bor sakkwo zrër woydë ba roshko. Bor orkwo zrër woydë ba pjlokso bäng roshko bakoe. Eni llëm ga jlöe lër llême» le.

²⁶ Öötong sondë kjwara obi ga Jesús oppinggaga li töno uunkong löng u li roshko jek obi. Eshko dbaryo ga Tomás sök eshko bakoe. Eshko ga u bäng bäng jong tuke. Eni ga Jesús weno shäng ba tjrëko obi, ga tjlê ba kong lok ga «Miga. Pjây ber löng wlêpe» le. ²⁷ E irgo ga tjlê Tomás kong ga «Bor orkwo ère İzong. Bop sakkwo kjwe zrës jüşko. Bop orkwo kjwe kjëmö, zrës bor pjlokso bäng ère roshko. Tja woshrono iröng obire, de llëm, e woyotjİip ame. E jlöe lozong» le.

²⁸ Eshko ga Tomás tjlê ba kong ga «Pja bor Tjİapga, bor Sbö bakoe» le.

²⁹ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja woshrono iröng obi jlöe lëp, tja İnop kjışko. Èye, llêye İna llëm êmdë ga jlöe le ga ber wopjlúe» le.

³⁰ Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Jesúsdë ba oppinggaga bokshto ara obi, gueniyo tak pjang kjibokwo ëre go llëme. ³¹ Gueniyo ëre toror, miydëmi e go wlo ga no pluyo ichara Sbörë'li, e Jesús, e Sbö Wa bakoe, ga pjây mär ba go wleni ga pjây ber löng së İyado Sbö tjok.

21

Jesús weno ba oppinggaga doglo kjäk (7) kong

¹ E irgo ga Jesús weno shäng ba oppinggaga kong obi, di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko Tiberias* li sor go. Shäryono eni. ² Eshko ga löng Simón Pedro, Tomás (e kowëba Kjlö), Natanael (e Caná so, Caná kjokyo, e Galilea kjokyo obi), Zebedeo wapga do pjök, ba oppinggaga do pjök obi. ³ Ga Simón Pedro tjlë llamo löng li kong ga «Tja to mã shak» le.

Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Tjawa ëmdë ga jek bop tjok bebi» le.

Eni ga uunkong li opyono lok jek kjoyong roshko, gueniyo e shkëyo ga mã shano llëme.

⁴ Wëshko kjok shröngto ga İya lok ga Jesús weno shäng di bäng li sor go, gueniyo e ë miyde löng llëme. ⁵ Eni ga Jesús tjlë ba kong lok dbo go ga «Pjeyoga, ¿mã sharomire?»

«Llëme» le lok ba kong.

⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Bomi mã shakklo kjwe dbuzi jer orkwo këlëkong, ga mã shami dani» le.

Kuya lok ga shäryara eni, ga ba shakklo li poyöya ga ä, roshko mã ara kjışhko.

⁷ Eshko ga Jesús oppingga woyde ara ba kjlara wleni li† tjlë ga «Tjlapga li shängdo!» le. Kuya Simón Pedrorë ga ba shwong kop lëkong skwara lunashko li pjuna jekdo, ga optono jer dishko chuw erä. ⁸⁻⁹ Eshko ga kjoyong li buk këm di rong wop tjok. Eni ga llamo löng li jek ba irgo kjoyong li go, mã shakklo roy mã tjung li dopshiya jek öötong löng pjöshko lëkong. Opshino lok kjoyong li roy dwayoshko ga İya lok ga iök jong kjrina ri ri, ga iökgwo li kjing go mã buk kjlara, pjlung shosho suk pjir buk kjwara bakoe.

¹⁰ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Mã sharomi yë tek sözi kjlöbö» le.

¹¹ Kuya Simón Pedrorë ga opyono kjoyong li roy, ga mã shakklo beno pjang di roshko li dopshira jek öötong buk pjöshko. Roshko tjeng mã këskes doglo sak dbäw kjingsho sak shkëng kjingsho mya (153), eni ëmdë ga dwlëtong llëme.

¹² Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Pjây tek ië» le.

Miyde lok pjlú ga e Tjlapga Jesús. E kjışhko ga «¿Pja ë?» le lok ba kong llëme.

¹³ E irgo ga Jesús jek ba zlong bäng, ga pjlung shosho suk pjir li kjrara, ga shdöra ba kong. Mã suk pjir li kjrara, ga shdöra eni bakoe. ¹⁴ Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga weno ba oppinggaga kong e tjok ga öötong pjloglo mya.

Jesús tjlëno Pedro kong

¹⁵ Iono lok pjir ga Jesús tjlë Simón Pedro kong ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydaga ara li ë? ¿E pjare?»

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga bor tjlökwo kjrագaga dëp yötso, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong obi ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp ara jlökoyore?»

* **21:1** Tiberias di bäng, e kowëba Galilea bakoe. † **21:7** Ba oppingga woyde ara ba kjlara wleni le li, e Juan layde.

«Ëng, Tjlapga. Miydëp ga pja woydër» le ba kong.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjläkwo kjrägaga dëp, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni» le.

¹⁷ Era eni ga Jesús tjläno ba kong obi, öötong pjloglo mya. Tjlä ga «Simón, Juan wa, ¿tja woydëp jläköyore?» le.

Kuya ga woydë ara, kjäkrokara ba kong pjloglo mya kjishko. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjläpga, llëbo tjeng kës li miydëp shäng pjluë. Miydëp ga pja woydër» le.

Kuya ga tjlä ba kong ga «Eni ga bor tjläkwo kjrägaga dëp, öng wlëp ushko so de ba dagarë sorë ga eni. ¹⁸ Lër bop kong jläköyo ga dënashko ga pja mite obishko ga pja opdoyë tjoksa, pja jek äär woydëp kjone lishko. Gueniyo llono ga pja öötong këguë ga pja orkwo ië ber lok bek, pja doyëba wlo, ga pja sökoba jek äär woydëp kjone llëm lishko» le. ¹⁹ Lara eni li, e Pedro wolon sorë li loklo, ga Sbö ber kës bang, tjwlä ara e kjishko. Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le.

²⁰ Eshko ga Pedro bojono iröng, ga İya ga Jesús oppingga woyde Jesús dë ara ba kjlara wleni li tek shäng ba irgo. (Dënashko ga löng iëshko ga «Tjläpga, ¿pja soynega li ë?» laga Jesús kong ba kwomsoshko li e.) ²¹ İya Pedrorë ga tjlä Jesús kong ga «Tjläpga, ¿e ga kjwe, llëye shäryëba ba tjok?»

²² «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë. Tja rayëp llëme. Tja opshäryono sorë ga pja opshäryë eni bakoe» le. ²³ E kjishko ga roy shdöktong Jesús tjläkwo kjrägaga uunkong kong ga domer lara li beno wolon llëm wlo le. Gueniyo lara Jesús dë eni llëme. Tjläno ga «Woydër ga kjwe ber shäng, tja tjwe iröng obi guing wleni ga wëyë, e miydaga ber tjarë» lara eni eröe.

²⁴ Ba oppingga lër shäng li, e tja. Ère İnor om go, ga tër shäng om go bakoe. Miydëba ga tja tjlä beke.

²⁵ Llëbo shäryara Jesús dë ara obi oblë oblëe. Toroy uunkong wleni ga kjok kjwang jikong dlino jong kjibokwo sho eröe.

Hechos de los Apóstoles

Llëbo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äskarë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Lucas. E no dwlomnega. Woyotjlikoba ga e judío llëm wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Teófilo. Woyotjlikoba ga e Roma so, domer tjwlo ara wleniyo bakoe.

Bäm go ga kjibokwo ko *Evangelio según Lucas* li tara Lucasdë Teófilo kong, Jesús roy li miyde pjlu wlo. Kjibokwo ërera jyä tara ba kong, llëbo weno e irgo li miyde pjlu bako wlo. Jesús to jem kjok dogo irgo ga Sbö Sëya ichara ba nopga kong, ga llëbo shäryara ara epga tjok sorë li tara ba kong. Tjlëno eni Hechos 1.8 go. Tjlë ga «Gueniyo ga Sbö Sëya tjeve bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjäy kong dbo twe kësbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja ñomi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe.»

E irgo ga Pablo öötong beno shäng Jesús tjlökwo kjraga, ga Jesús roy pjlu lara kjok shto oblë oblë sorë li tara ba kong bakoe. Eshkoshko ga Lucas jëktong shäng parkë ba tjok, tak pjang Colosenses 4.14 go, Filemón 24 go, 2 Timoteo 4.11 go sorë li eni. Eni ga llëbo shäryara Sbörë Pablo tjok li ña om go, ga jyä tara kjibokwo ëre go.

¹⁻² Teófilo, kjibokwo toror bäm go li, e Jesús roy loklo. Shäng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo shäryara, pina kës li toror beno pjang eshko. Jemdë kjok dogo llëm obishko ga jëk shäng Sbö tjlökwo roy lagaga kjrara beno tjeng ba äska li tjok. Ga kong llëbo shärye wlo li lara beno ba kong. Leshko ga kjimtara Sbö Sëyarë.

³ Zröraba irgo ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga li tjrëko obi, ga llëbo shäryara oblë oblë, miyde lok e go wlo ga shäng së obi. Dbar kop sak pkëng (40) tjrëko ga olö ga wen shäng ba tjrëko, ga ña lok. Eshko ga Sbö ber no pjluyo sorë li roy lara beno ba kong. ⁴⁻⁵ Pjlara ga sök ië ba tjokshko ga tjlë ba kong ga «Pjäy go Sbö Sëya iche bor Datarë tjeve, lara jlökoyo sorë li eni. E lanyotkoror bomi kong tjän. Juan, e no wono di goshko. Gueniyo ga dbar kjwöbö obi ga pjäy go Sbö Sëya iche Sbörë tjeve ber kësbang bomi tjok. Pjäy opshik Jerusalén kjokyo dwayo llëm, e shäryono eni pjir guing» le.

Jesús to jem kjok dogo

⁶ Pjlara ga töno löng Jesús tjokshko ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿eni tjok ga Israel tjëyoga döp ber ichaga tjëyoga oblërë ame dbaryo li öötongde?»

⁷ «E miydaga pjäydë llëme. Dbar lëmi löng li, e miydaga Data Sbörë. Llono le ga eshko jä. ⁸ Gueniyo ga Sbö Sëya tjeve bomi go kjlarashko kjlarashko, ga pjäy kong dbo twe kësbange. Kjrromi ga pjäy opshik tja ñomi, kuromi li sorë roy lë Jerusalén kjokyo, Judea kjokyo, Samaria kjokyo, äär jong kjok kjwang jikong bakoe» le ba kong.

⁹ Tjlëno eni pjir ga ñya lok ga Jesús söra Sbörë to jem kjok dogo, ga pjäng shrono kjrina eshko, jek yōw e roshko jëktëng erä, ga ña lok ame. ¹⁰ Kjok dogo ñya beno löng wopro ga domerga wen löng do pjök ba soshko, shwong ko pjublüne. ¹¹ Ga tjlë lok ba kong ga «Galilea sogga, ¿kjok dogo ñmi löng kjër

Ilënorô? Jesús İnomi söraba to jem kjok dogo bomi tjrëko dwayo sorë ga İlono ga ter tjwe iröng eni bakoe» İe.

Matías kjrara lok beno shäng Judas shtoshko

¹² Kjok eshko li ko Olivos dlupyo. E irgo ga Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska to ter lok iröng Jerusalén kjokyo. Olivos dlupyo li ber äär Jerusalén kjokyo wlo ga wop tjok eröe. Woshtozlong dbaryo ga judioga jëk lok wop eni eröe. ¹³ E irgo ga ter shrono löng Jerusalén kjokyo lishko ga opzrëno jek u jong kjwara eshko li roshko, ga tjyono jem kjomo, ga beno löng eshko. Nopga löng eshko li ko eni:

Pedro;
Santiago;
Juan;
Andrés;
Felipe;
Tomás;
Bartolomé;
Mateo;
Santiago, e Alfeo wa;
Simón, e zelote;
Judas, e Santiago wa.

¹⁴ Dbar kjwobi go ga epga tön lok tjë jİkong eshko syöshtë Sbö kong Jesús İemga tjok, ba mekë María tjok, walëga oblë tjok bakoe.

¹⁵ Eni ga dbar kjwara ga epga tönö löng kop sak dbäw kjingsho sak pjök (120). Eshko ga Pedro kojono shäng ba pjeyoga İlamo löng li tjrëko, ga tjlë ba kong ga ¹⁶⁻¹⁷ «Pjeyoga, Judas, e kjrara Jesúsde jëk shäng borwa tjok wlo, ga parkono borwa tjok bakoe. Gueniyo ga Jesús shakoba wlo ga pingga erë, ga beno Jesús roy laga ame. Dënashko ga tjlökwo İara Sbö Sëyarë Judas kjİshko, tjlökwo li tara Pjlu Daviddë. E kjİshko ga tjlökwo İara li shäryono eni tjan.

¹⁸ »(İlëbo owa shäryara Judasde li potjwlëkkİo dburyo li go ga kjok tjwlëna kjrına. Eshko ga İono jer jong kã İëkong, bögwö dİoktong, İlangkogro tuktong drete. ¹⁹ Nopga löng Jerusalén kjokyo li, e miydara lok pjir, ga kjok eshko kowara lok Acëldama, İëy bi tjlökwo go ga «Srëng kjokyo.»)

²⁰ »Dënashko ga kjibokwo ko *Salmos* li tak beno pjang eni:
»«Ba u jong lishko, e kworkwë ber buk
kjok ëye İlëmshko.

Ëye ber sök eshko ame.»*

»Eshko ga tak pjang eni bakoe:

»«Ba pak, e ber sogo oblë.»†

²¹ »Eni kuzong ga domer kjrërwa kjlara parkë ber shäng Judas äska. Jüşko ga domerga löng, jëktong löng bi tjok bebi, Tjİlapga Jesús shäng bi tjok lishko.

²² Jesús wara Juandë li İna lok. E irgo ga jëktong löng ba tjok, ga dbaryo öotong söra to jem kjok dogo ga İna löng obie. Woyde ga kjwepga kjwe kjlara tek ber borwa tjok. Eni ga İlëbo İna, kura li roy İe borwa tjok wlo» İe.

²³ Eni ga kjrara lok do pjök. Kjlara ko José, kowëba Barsabás, kowëba Justo bakoe. Kjlara obi ko Matías. ²⁴ Eshko ga syöshtono lok Sbö kong, tjlë ga «Tjİlapga, tjawa unukong wotjİk löng borwa pjİshko sorë li, e miydëp pjire. Nopga do pjök ëre kjrrop kjone dey ga pİs borwa kong. ²⁵ E ber bop tjlökwo

* 1:20 Salmo 69.25. † 1:20 Salmo 109.8.

roy laga Jesús äska. Pak li, e Judas i, gueniyo rayara to ba shdüzlong kjokyo lishko» le.

²⁶ Eni ga llëbo jyäglö shira lok, ga jyä lono beno Matías kong. Eshko ga Matías beno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kjlarayo.

2

Jesús tjlökwo kfragaga go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok

¹ Öötong judío dbar shrézlong dbaryo kowe lok Pentecostés* ga Jesús tjlökwo kfragaga tōno löng uunkong uyo kjwaraso. ² Jekdo eshko ga kuya lok ga llëye ter kjok dogo dwayo pjluk träk llëm, pjluk tjwe jong ri ri dbo träk llëm wleni, ga tōno beno pjang u li roshko, epga löng lishko. ³ Eni ga llëbo weno kälä iök pjë jong ri ri wleni, so kjyorkwo kjoyo, ga beno eni kjlara kjlara kjing go. ⁴ Eshko ga uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. Eni ga tjlä löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo go, iara Sbö Sëyarë tjlä sorë ga tjlä löng eni.

⁵ E dbaryo ga judioga löng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrök löng enido wleniyo shrono löng kjok shto oblë oblë uunkong dwayo. ⁶ Pjluk jong kës li kura lokshko ga tōno löng eshko. Eshko ga kura lok ga Jesús tjlökwo kfragaga tjlä löng kjlara i i ba tjlökwo baŷya layde. Ga wojeno löng. ⁷ Eni ga beno löng polläk, yë le erä. Ga tjlä lok ëng kong ga «¿Kjwepga Galilea sogpa dö llëmdo? ⁸ ¿Kuy ga tjlä lok bi tjlökwo bishŷya kjlara i i, e sorëro? ⁹ Jüşhko shji nopga tjeng kjone pogo so: Partia so, Media so, Elam so, Mesopotamia so, Judea so, Capadocia so, Ponto so, Asia so, ¹⁰ Frigia so, Panfilia so, Egipto so, Libia so shrono löng Cirene kjokyo worbo goshko, Roma so, ¹¹ Creta so, Arabia so bakoe. Shji kjong kjong judioga weno bukshko. Shji kjong kjong weno judío llëm, gueniyo shji kjlopswono beno Sbö tjlökwo kfraga judioga i dik. Ga kuy löng ga llëye shäryara Sbörë kësbang li le löng bi kong bi tjlökwo om go li go» le. ¹² Löng yëy le tjë jikong, llëbo woyotjlŷya löng miyde llëme. Ga tjlä lok ëng kong ga «¿Llëbo tjeng kës ëre llë loklo?» le lok eni.

¹³ Ga tjrëko löng kjlëbö ba läywë owa, tjlä ga «iKjwepga löng nelöe!» le.

Pedro tjläno nopga ara kong

¹⁴ Eni ga Pedro kojono shäng Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li tjok, nopga li bokshto. Eshko ga tjläno ba kong lok dbo go. Tjlä ga «Pjäy judioga, pjäy löng ëreshko Jerusalén so tjë jikong, llëye ĩnomi kës ëre pjllölgwer bomi kong. Llëye lër bomi kong li kuzi yötsoe. ¹⁵ Woyotjlŷmi ga domerga löng ëre löng nelöe lëmi, miga eni llëme. Eni tjok ga dlo wenzong jä. Kjok eni ga ëye shäng nelö llëme. ¹⁶ Llëye shäryë pjang ëreshko lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Joeldë ba pjeyoga kong pjir tjän. Tjläno beno eni:

¹⁷ »“Sbö tjlä ga ‘Kjok pjir lëshko ga pjäy go bor Sëya ichër äär ber kësbang bomi tjok.

Tjläno lër bomi wapga domerga, walëga kong,
ga le lok oba kong eni.

Dwlasga,

* **2:1** Pentecostés, e judioga dbar shrëkkö. E kowëba dwla bo kjrozlong dbaryo bakoe. Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkkö pjir irgo ga äär dbargwo sak shkëng (50) go ga Pentecostés dbaryo li shrëya lok. Eshko dbaryo ga dwla bo mite kjrara li twe lok Sbö kong, ba sënggö, tak pjang Levítico 23.15-22 go sorë li eni.

era kong llëbo botoya ichër wen ÿya lok yoshko wlo.
Tjlapga domerga këkboga,

era kong yo llë botoya ichër ÿya lok wlo bakoe.

18 Eshko dbaryo ga bor parkagaga domerga, walëga,
era go bor Sëya ichër äär ber kësbang ba tjok,
e irgo ga llëye lara ba kong li le lok oba kong.

19 Kjopkwo go ga
llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryër ara kësbang eshko.

Klung kjing go ga
imi ga nopga ëng zrök ara, iök ara, yö sho ara bakoe.
E ber tja tjwe döröe loklo.

20 Tjlapga tjwe dbaryo,
e tjwlö kësbang, e pjlu, owa llëme.

Tjwayde llëm obishko ga
dlo, e kjlopswë ber kjok ro yët,
mok, e kjlopswë ber srëzrën, srëng wleni.

21 Eshko ga ëye, tja rokara ba kjimtë ga
era döktonge' le Sbörë eni."[†]

22 »Israel tjëyoga, llëye lër li kuzïa. Jesús, Nazaret so li llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë bomi tjërëko. E miydoromi pjire. Shäryono eni, e ichaga Sbörë miydëmi e go wlo. 23 Eni gueniyo ga e twaraba shäng bomi kongshko ga sharomi, ga löromi pjang kjlös go, zrömi wlo, ga pjây kjimtaga nopga owa wleniyorë. Tek dënashko ga e miydara, lara Sbörë eni. 24 Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi. Bäm go ga wolono. E irgo ga döra eshko dwayo. Wolono beno buk eshko, ber buk shinmo ÿyado wlo llëme. 25 Dënashko ga Pjlu David tjläno Jesús kjishko. Tjläno beno eni:

»“Tja Tjlapga ik enido bor bokshto.

Shäng bor zlong bäng orkwo këlëkong,
eni kuzong ga llëye bangkjrër llëme.

26-27 E kjishko ga tja wopjlu,
tja të bor kjamo go woowa llëme.

Miydër ga bor doyo woshrëp iröng obi ber shäng së.

Tjlapga, tja iëp ber buk sakshko llëme.

Tja bop parkaga iak beno shäng dboy bop kong,
ga bor doyo iëp an ber buk eshko llëm bakoe.

Pja kosher shäng wopjlu ÿyado e kjishko.

28 Tja woshrë iröng obi wlo ga irboyo pinop bor kong,
tja iorop beno sök bop bokshto ga tja ber wopjlu, woowa llëme."[‡]

29 »Pjeyoga, tja tjlä bomi kong jlökoyo ga kuzi sira. Bi tjlapga tek dënashko so tjwlo ara David, e wolono, ga jnenaba buke. Ga ba sak li buk bi tjërëko obi. 30 Gueniyo ga e Sbö tjlökwö laga. Miydara ga Sbö tjläno ba kong jlökoyo li shäryë eni kjluwe. Sbö tjläno ba kong ga “Llono ga bop tjëyo tek ber bop irgo li tjërëko pjlu wen kjlara ber no pjluyo pja dik bakoe” lara Sbörë eni. 31 Eni ga pjlu li weno ina shäng tjän wleni, ga ina ga shinmotkono, gueniyo woshrono iröng obi. E kjishko ga tjläno ga pjlu li, e ie Sbörë ber buk sakshko llëm, doyo ie an ber buk eshko llëm, woshre iröng obi kjluwe le. 32 Pjlu le li, e Jesús layde. Era woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa tjë jikong beno löng e inorwa jlöe laga.

33 E söra Sbörë to jem öötong sirkeno beno sök ba tjok ba orkwo këlëkong, ga

[†] 2:21 Joel 2.28-32. [‡] 2:28 Salmo 16.8-11.

iara beno tjwlō kësbanqe. Ga “Sbō Sëya, e twër ber bop kong” lara Data Sbörë ba kong jlōkoyo li, e twara beno ba kong. Ga borwa go Sbō Sëya ichara ba Warë ber kësbang borwa tjok. Llëbo tjeng kës Inomi, kuromi li e. ³⁴⁻³⁵ Dënashko ga David tjlë ga

»“Tjlapga tjlëno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sök bor orkwo këlkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga iër ber tjeng bop wloshko, ichëp wlo’ le Tjlapgarë”[§] le Daviddë eni, to jem kjok dogo llëm gueniyo.

³⁶ »Israel tjëyoga tjë jikong, tjlōkwo lër li kuzi yōtsoe. E jlōe. Jesús zrōromi pjang kjlōs go. Gueniyo ga iara Sbörë beno shäng bi Tjlapgayo. No pjluoyo iche tjwe lara li e» le.

³⁷ Kuya lok ga woydono ara, wosonkono ara erä. Ga tjlë lok Pedro kong, Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äska llamo li kong ga «Pjeyoga, çilëye shäryërwa?» le.

³⁸ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlōe lozi, ga rayozi, ga pjây nom kjlarashko kjlarashko, pjây wëba jer di roshko Jesucristo ko go, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret wlo. Eshko ga ba Sëya twe Sbörë bomi kong jlōkoyo. ³⁹ Tjlōkwo ëre, e ber ëye rokara Sbörë ber ba nopga wlo li kong uunkong, bomi kong, bomi wapga kong, ëye löng pjola li kong bakoe» le.

⁴⁰ Pedro tjlëno ara obi, nopga li poshduna tjlōkwo oblë oblë go. Tjlë ga «Nopga löng eerishko wotjlik owa li shdüya Sbörë. E kjishko ga pjây wotjlik baïya dik llëm, pjây opkjos nopga owa löng lishko dwayo» le.

⁴¹ Eni ga ëye ba tjlōkwo kjrono ga wara lok jer di roshko tjë jikong. E dbaryo ga tjlōkwo kjragaga beno doglo sak dbaw dbaw pjloglo mya (3,000) dik obi, ga tōno löng bäm go li tjok. ⁴² Eshko jek lëkong ga beno löng tjlōkwo le Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äskarë li kuk, ga tön lok ëng tjok ara ië wlo, syōsthtë Sbō kong wlo bakoe.

Jesús tjlōkwo kjragaga, e löng ëng tjok sorë

⁴³ Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äska llëbo İydëba llëm wleniyo shäryono oblë oblë nopga li bokshto ara. E kjishko ga İna Jerusalën sopgarë ga yëy le lok tjë jikong. ⁴⁴ Ga Jesús tjlōkwo kjragaga tön tjeng ëng tjok İyado, ga ba llëbo kës li shdüya lok ëng kong. ⁴⁵ Kjong kjong kjok tjok ga soyneya, kjong kjong llëbo oblë tjok ga soyneya, ga dburyo shdüya ëng kong, kjone İ llëm ga twe lok ba kong opkjimtë wlo. ⁴⁶ Dbar kjwobi go ga tön löng Sbō u zlong bäng. Löng ushko ga ië lok ëng tjok, ga ba dli shdüya ëng kong enido. Eshko ga löng wopjlu, wotöy kjlara kjlara kong. ⁴⁷ Sbō, e poshrëya lok ara. Ga nopga oblë beno wopjlu ba tjok uunkong. Dbar kjwobi go ga nopga döya Sbörë obi ber ba nopga wlo. Ga Jesús tjlōkwo kjragaga tön jek këgong këgong.

3

Domer sök töshko jëk llëm wleniyo kojona Pedrorë kjlara Jesucristo dbo go

¹ Dbar kjwara ga syōshtozlong dloyo, dlo töy wleni ga Pedro, Juan, e jem löng Sbō u zlong bäng. ² Eshko ga domer sök töshko kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. Dbar kjwobi go ga sökoba tjwe Sbō u zlong bäng. U bäng jong eshko kjwara kowëba Wolësowa, iëba sök eshko li ëye jem opzrëk eshko ga

kong dbur roke wlo le. ³ Pedro, Juan, e jem opzrëk löng eshko kjwlë ga kong dbur rokara ba kong. ⁴ İya lok drëng ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjawa İzong!» le.

⁵ Eni ga İya beno sök drëng, kong dbur twero le ga koshe sök. ⁶ Gueniyo Pedro tjlë ba kong ga «Tja dbur llëm, dbur sho shöylör llëm bakoe. Gueniyo ga llëbo tjeng bor tjok li twër bop kong. Tja kong dbo twara Jesucristo, Nazaret so lirë. E go ga pja kojözong, pja jëkzong» le ba kong.

⁷ Eni ga shara Pedrorë ba orkwo këlëkong go, ga kojonaë. Jekdo eshko ga ba dreglo, e dbokronoe. ⁸ Eni ga jek zrow shäng erä, kojongö shäng ba dre li go, eni ga jëktong, opzrëno jek Sbö u zlong bäng ba tjok lok. Jëk jong, zron jong, Sbö poshrëk arae. ⁹⁻¹⁰ Domer li İkoba sök eshko u bäng jong kjwara ko Wolësowa li zlong bäng, sök dbur rokë eshko enidoe. E kjışhko ga shäng jëk, Sbö poshrëk ara li İya lok ga beno löng yëy le, polläktëng erä.

Pedro tjlëno nopga ara kong obi

¹¹ Eshko ga swlo kayo poptono li, Pedro, Juan, e raye woydë ame. Ga nopga löng kjlobi beno löng yëy le erä, ga tek zron jong tjwe löng lishko, Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko. ¹² İya Pedrorë ga tjlë nopga löng kës li kong ga «Israel tÿyoga, çpjäy beno löng yëy lëmi ega? ÇTjawa İmi löng kjër egaro? ÇWoyotjİmi ga domer kjwe iororwa jëk shäng borwa woshko lëmire? Eni llëme. ÇShäryororwa, tjawa jëk pjlo bek kjışhko lëmire? Eni llëm bakoe. ¹³ Sbö, e Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö, bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö bakoe. Ba parkaga Jesús, e iara beno kësbang, tjwlö ara. Gueniyo bomi kongda, e tjwlö llëme. Tworomi beno shäng no shdunggaga kong. Eni ga döya Pilatorë larashko ga «Woydërwa llëme» loromi. «Zrös pjang kjlös go» loromi eni. ¹⁴ No pjlo bek iak beno shäng dboy Sbö kong li, e woydoromi llëme. No rokoromi kjlara no zrök ä wleniyo, «Era dözi borwa kong dey» loromi eni. ¹⁵ Eni ga shji löng sëlagali, e zröromie. Gueniyo ga woshrara Sbörë iröng obi, ga tjawa beno löng e İnorwa jlöe laga. ¹⁶ Eni ga domer kjwe poptono shäng, e miydoromi pjluë. Tjawa mär Jesús go. E kjışhko ga domer kjwe dreglo dbokronoe. Kjwe poptara Jesúsde, tjawa mär ba go kjışhko, ga İmi löng wëlle.

¹⁷ »Pjeyoga, miydër ga Jesús zröromi, e ichak Sbörë miydoromi llëm kjışhko, bomi tjlapgaga ommydono llëm bakoe. ¹⁸ Dënashko ga Sbö tjlëno ba tjlökwö lagaga kong ga bi pjluo iche le li kong llëbo owa wen ara. Llëye shäryoromi ba kong li shäryono eni e kjışhko. ¹⁹ E kjışhko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy optows Sbö kong dey, owa pjang bomi go li löya ber dret wlo. ²⁰ Shäryëmi eni ga pjäy iche Sbörë dbokjrë, ga Jesús, e dënashko ga kjrara Sbörë ber bomi pjluo li, e iche ber shäng bomi tjok. ²¹ Eni gueniyo ga eerishko ga sök kjok dogo. Äär jong eni, llëbo uunkong, e kjlopswara Sbörë beno tjaglën guing. Tjlökwö lara ba tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li beno eni.

²² »Dënashko ga Moisés tjlëno bi tjlapgaga kong eni. Tjlëno beno eni: «Tjlapga bomi Sbö, pjäy kong tjlökwö laga kjre bomi tjrëko kjlara, so tja kjoyoe. Llëye le bomi kong li kolozİ uunkong. ²³ Èye omkolono llëm ga kje Sbörë ber sök ba nopga tjok ame»* lara Moisésde eni.

²⁴ »Llëye wen eerishko dbaryo li lak tek dënashko Sbö tjlökwö lagaga uunkongde, Samuel dwayo tek lëkong. ²⁵ Eni ga llëye lara Sbörë ba tjlökwö lagaga tek dënashko so kong jlökoyo li, e beno bomi kong, tjlökwö twara bomi

* 3:23 Deuteronomio 18.15, 18-19.

tjlapgaga tek dēnashko so kong, beno īyado wlo li, e beno bomi kong bakoe. Dēnashko ga Sbō tjlē Abraham kong ga “Tjēyo lōng kjrina kjrina kjok kjwang jikong kjimtēr, bop tjēyo tek ber bop irgo kjlara li kjīshko”† le. ²⁶Eni ga ba Wa ichara Sbōrēshko ga ichara bomi shwoy bām go, pjāy kjlobi li kjimte wlo, llēbo owa shāryēmi lōng li rayēmi wlo» le.

4

Pedro, Juan, e sōraba tjlapgaga kong

¹ Ga Pedro, Juan, e tjlē lōng oba kong wopro ga syōshtagaga Sbō kong ba pjeyoga kjīshko shrono lōng eshko kjlōbōso, Sbō u daga kīgāyo tjok, saduceoga kjong kjong tjok bakoe. ² Pedro, Juan, e lōng oba ping ga Jesús, e wolono, ga woshrono irōng obi, ga shji ēmdē ga wolonoshko ga shji woshrē eni bakoe. E kjīshko ga shrono lōng li iirkē ara ba kong. ³ E kjīshko ga shara lok, sōra to no shdūzlong uyo, ga bāngzara lok eshko. Kjok sēng anmoyō kjīshko ga llgweya wēshko jā le. ⁴ Gueniyo ga ba tjlōkwo kugaga lōng li ara, ga ara eni, e omtjlōkwo kjrinoe. E tjok ga Jesús tjlōkwo kjrāgaga shtēy domerga dō wleni ga oōtong kop sak dbāw dbāw pjloglo shkēng (5,000) dik.

⁵ Wēshko ga tjlapgaga kēsēs li tōno lōng Jerusalén kjokyo, epga syōshtaga kīgāyoga, judío tjlapgaga kjok llgweya wleniyo kīgāyoga, no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē go li kīgāyoga bakoe. ⁶ Lōng eshko li Anás, e syōshtaga kēsbangyo, Caifás, Juan, Alejandro, epga syōshtaga kēsbangyo li pjeyoga obi. ⁷ Eshko ga nopga ichara lok Pedro, Juan, e sōya tek lōng lishko dwayo. Ga shrono lōngshko ga kojonga lōng ba boksho. Eshko ga tjlapgaga li tjlē ba kong ga «¿Domer li popTORomi sorē? ¿Pjāy kong dbo twaga ērē no popTēmi eni wlo?» le ba kong lok.

⁸ Eni ga Pedro go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok, ga tjlē ba kong ga «Pjāy syōshtaga kīgāyoga, tjlapgaga, ⁹ llēbo pjlu shāryororwa swlo sōk kjlara kong, ga popTērwa sorē lēmi lōng borwa kong eni. ¹⁰ Eni ga pjāy ommiydē wlo ga Israel tjēyoga uunkong ommiydē wlo bako ga lērwa ga kuzīa. Domer poptono shāng pjlu ēre, e popTORORWA Jesucristo, Nazaret so li dbo go. Zrōromi pjang kjlōs go kjupā li e. Zrōromi, gueniyo woshrara Sbōrē irōng obi.

¹¹ »“Akkwo woydoromi pjāy u shāryagagarē llēm li,

e iak beno buk bām go,

beno tjwlo ara, oblē kjinmo.”*

Akkwo le li, e Jesús layde. ¹² Shji dōga erē. Ēye oblē iara Sbōrē beno kjok ēre kjing go shji dōya wlo llēme. E kjīshko ga ēye oblē shji dōya wlo drete» le ba kong eni.

¹³ Īna tjlapgagarē ga Pedro, Juan, e tjlē lōng dbo go ba kong, llēye bangkjre lok llēme. Miydara lok eshko ga epga kjok miydē llēm, oppino ara llēm bakoe. E kjīshko ga kuya lok ga tjlē lok eni ga beno lōng ba woyotjlik arae. Ga miydara lok ga Jesús shāng obishko ga epga jēktong lōng dāw ba tjok. ¹⁴ Eshko ga domer poptara li kojono shāng ba tjok eshko. E kjīshko ga beno lōng kjing, llēye le lok ga āe. ¹⁵ Eni ga ichara lok eshko dwayo. Ga epga beno lōng tjoksa, ga tjlōkwo kjlopswe lok ēng tjok kar kare. ¹⁶ Tjlē ēng kong ga «¿Domer ga kje kong llēye shāryēy? Llēbo iydēba llēm wleniyo shāryara lok kēsbang jlōkoyo bi boksho, e miyde Jerusalén sopgarē uunkong. E jyō lēy ga āe. ¹⁷ Llēbo, e iēy ber eni.

† 3:25 Génesis 22.18; 26.4. * 4:11 Salmo 118.22.

Gueniyo ga tjlōkwo le oba kong ame wlo ga kjweri kroyoywëy. Shji tjlē ba kong ga “Eeri jek lēkong ga Jesús roy lēmi ē kong ame” lēy ba kong eni» le.

¹⁸ Eni ga rokara tek irōng obi, ga tjlē ba kong lok ga «Pjāy Jesús roy lē ē kong ame, ga ēye pimi Jesús tjlōkwo go ame bakoe» le.

¹⁹ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Woyotjlīzī pjāydē om goshko. ¿Pjāy bangkjrako bām gore, de bangkjrako li Sbō? ¿Kjone dey ber pjlu Sbō kong? ²⁰ Llēbo inorwa, kurorwa li, e lāyworwarē iyado, tjawa ber lōng kjing ga äe» le.

²¹ Kuya tjlapgaga lirē ga kroyoywara lok jek obi, gueniyo llēye shāryara ba tjok llēm, rayara to, shduna llēm bakoe. Shdūya lara, gueniyo Sbō poshrēkoba ara, llēbo inaba to jek shāryono li kjīshko. E kjīshko ga shdūya ga bangkjre lok ara. ²² Domer poptara li, e lu pjloglo sak pkēng (40) kjingsho tjok.

Jesús tjlōkwo kjrագaga syōshtono Sbō kong

²³ E irgo ga Pedro, Juan, e rayara lok toe. Eshko ga jek öotōng lōng ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjrագaga tōno lōng lishko. Ga tjlapgaga li tjlēno ba kong llēro li lara lok ba kong pjire. ²⁴ Kura lok pjir ga syōshtono lok Sbō kong tjē jikong. Tjlē ga «Tjlapga, pja borwa pjluoy. Kjopkwo, e shāryaga pjarē. Kjok kjwang jikong, e shāryaga pjarē. Dlung, e shāryaga pjarē. Llēbo tjeng eshko kēs li, e shāryaga pjarē bakoe. ²⁵ Bop Sēya kjīshko ga lorop borwa tjlapgaga tek dēnashko so David kong. Tjlēno beno eni:

»“¿Tjēyoga tjeng kjok kjwang jikong li,
e shdōktong iirkē ara egaro?

¿Wotjlīk lōng ‘¿Llēye shāryēy Sbō kong owa ga äe?’ le egaro?

²⁶ Pjluypga, no kägāyoga,
e ēng tōno lok bi Tjlapga wloyo,
bi pjluoy iche le li wloyo bakoe.”†

²⁷ Jyā tak beno pjang ēre, e jlōe. Kjupābāshko ga Herodes, Poncio Pilato, e tōno kjok ēreshko Jerusalén kjokyo Israel tjēyoga tjok, nopga judío llēm wleniyo tjok bakoe. Opyono lok Jesús, bop parkaga iak beno shāng dboy li wloyo. E kjrōrop. Borwa pjlu ichēp lorop li e. ²⁸ Tek dēnashko ga llēye shārye lok ba tjok li, e miydorop, ga laga beno pjarē. Ga shāryara lok eni. ²⁹ Tjlapga, is ga tjawa kroyoywēba arae. Ga tjawa bop parkaga ēre kjimtos bop tjlōkwo roy lē wlo, llēye bangkjrēra llēm wlo bakoe. ³⁰ Bop dbo go ga swlopaga dwlomnezong. Llēbo İydēba llēm wleniyo shāryos ara, bop parkaga iak beno shāng dboy Jesús li lo goshko» le lok Sbō kong eni.

³¹ Syōshtono lok pjir ga tōno lōng lishko ga kjok eshko jek dete yo wleni. Eni ga uunkong li go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok, ga Sbō tjlōkwo le lok dbo go, llēye bangkjre lok llēme.

Jesús tjlōkwo kjrագaga ba llēbo shdōno ēng tjok

³² Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrագaga uunkong wotjlīk jong kjrinaso. Ēye wotjlīk ga «Llēbo ēre, e botoya döe» le llēm, sogo uunkong. ³³ Ga Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska li, e jek lōng Tjlapga Jesús woshrara Sbōrē irōng obi li lanyotkē dbo go oba kong. Ga uunkong li kjimte Sbōrē ara. ³⁴ Llēye woydako ba kong lok eshko drete. Olō ga ēye kjok tjok, u tjok, e soyneya, dburyo sōya tjwe, ³⁵ ga twe Sbō tjlōkwo roy lagaga kong. Eni ga shdōya lok kjone kjone lōng llēye dret wleniyo kong.

† 4:26 Salmo 2.1-2.

³⁶⁻³⁷ Tjrëko domer shäng kjlara ko José. E Leví tjëyo, dlung tjrëko ko Chipre li so, kowe Sbö tjlökwo roy lagaga lirë Bernabé. Bernabé, e no wojega loklo. Pjlara ga kjok baiya soynena kjrina, ga dburyo söra, twara Sbö tjlökwo roy lagaga kong.

5

Ananías, Safira

¹ Domer shäng kjlara obi ko Ananías, ba boy ko Safira. Pjlara ga epga kjok soyneno kjrina bakoe. ² Eshko ga domer li tjlë ba boy kong ga «Dbur kjrër kjrina, ga llamo sör, twër Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska kong, tworor uunkong wleni» le ba kong eni. Kuya ga «jölö» le. E irgo ga shäryara Ananíasdë eni.

³ Tweshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Ananías, ¿Ä iorop tjwe bop go, pja wotjlik kjok li dburyo kjrëp kjrina wlo, pja jyörké Sbö Sëya kong wlo ega?

⁴ ¿Kjok li, e bopoya llëmdo? ¿Eni kuzong ga soynenopshko ga dburyo bopoya llëmdo? ¿Pja opshäryë eni ega? Pja jyörkono nopga kong dö llëm, pja jyörkono Sbö kong bakoe» le.

⁵ Kuya ga jek rish buk töshko, ga wolonoe. Nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete erä. ⁶ Eni ga dwlasga löng eshko li ëng töno kjlobö, shinmo doyo li popgara shwong go, söra jek sakshko, ga jnenae.

⁷ E irgo wop ara ga Ananías boy tek tjwe shäng eshko, gueniyo llëye shäryono li miyde shäng llëme. ⁸ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Los bor kong jlökoyo. ¿Bomi kjok soynenomi dburyo lara bop lanmarë li eni jlöre?»

«Ëng, tjwlö lara sorë li eni» le ba kong.

⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjäy opyë wotjlik kjrinaso ëng tjok eni ega? ¿Tjlapga Sëya tjllinomi eni ega? Këm kjoko ga bop lanma jnegaga löng sakshko li tek löng kjwlëe. Eni ga pja söya lok jongya sakshko, pja jneya lok eshko wlo bakoe» le.

¹⁰ Jekdo eshko ga jek rish buk töshko Pedro zlong bäng, ga wolonoe. Ga dwlasga li opzrëk tek löng kjwlë ga İya ga Safira wolono buk, ga shira lok jek eshko dwayo, söra jek sakshko, ga jnena lok buk ba lanma zlong bäng. ¹¹ Eni ga Jesús tjlökwo kjrägaga uunkong beno löng dete erä. Ga nopga omroy kuno kjlobi li beno löng dete eni bakoe.

Nopga poptono ara

¹² E irgo ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äskarë oblë oblë oba bokshto ara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga tön löng enido uunkong Salomón Shto buk lishko. E ber buk Sbö u jong lishko.

¹³ Jesús tjlökwo kjrägaga woydëba ara ëmdë ga ëye oblë opyë tön ba tjok eshko llëm, bangkjre lok ara kjışhko. ¹⁴ Eni ëmdë ga nopga ara mär beno löng Tjlapga Jesús go, ga ba tjlökwo kjrägaga tön jek këgong këgong, domer, walë.

¹⁵ Eshko ga swlopga shikoba ba ushko dwayo, sökoba tjwe irbo bäng, ie ba bukklo kjing go, llëm ga swlo sökklo kjing go. Pedro jek e go ga ba jyäglo pjë ba go sira kjwe le lok eni. ¹⁶ Nopga löng kjok shto oblë oblë soshko, Jerusalén kjokyo sor go, e tjwe jong Jerusalén kjokyo tira llëm, ba swlopga, nopga goshko Ä sëyaga, e söya lok eshko. Ga uunkong li poptono lok pjire.

Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska li shdunaba ara

¹⁷ Eni ga İya syöshtaga kësbangyo, saduceoga löng ba tjok lirë ga ymoyotkara ara. ¹⁸ E kjışhko ga Sbö tjlökwo roy lagaga shara lok, iara lok beno löng no shdüzlong uyo roshko. ¹⁹ Gueniyo kjok shkë ga Sbö parkaga kjok dogo so shrono shäng kjlara eshko, no shdüzlong uyo li u bäng döra, ga löng eshko li shira jek ey dwayo. Ga tjlë ba kong ga ²⁰ «Pjäy nomo. Pjäy opyos löng kojong Sbö u zlong bäng. Eshko ga tjlökwo ëre, shji ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok li, e lëmi nopga kong pjire» le ba kong. ²¹ Eni kjok shröngto ga öötong löng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko li pina lok.

E wopro ga syöshtaga kësbangyo, ba dboryagaga, e nopga rokono tjwe lan ëng tjok wlo, nopga rokara li, e judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo. Eni ga Judío Kjok llgwegaga Këskësyo ëng tönö löng, ga nopga ichara to Sbö tjlökwo roy lagaga tjeng no shdüzlong uyo li kjrë le. ²² Gueniyo ga no dagaga li öötong löng no shdüzlong uyo li roshko ga ëye wlëna llëme. Ga roy söra tjwe löng iröng, ²³ tjlë kjok llgwegaga li kong ga «Tjawa opzrëno jek löng no shdüzlong uyo roshko, ga bängzak jong yötso, ga no dagaga obi bë löng u bäng li dë. Gueniyo u bäng li dörorwa ga këm kjër roshko ëye drete» le.

²⁴ Kuya Sbö u dagaga kägäyo, syöshtaga kägäyogarë ga wotjlik lok ga «¿Llëbo ëre, e pjir äär jong kjone?» le eni.

²⁵ Eshko ga domer shrono shäng kjlara, tjlë ga «iPjäy wlëp llëme! Domerga zrëromi jek löng kjër roshko kjurgue bë löng oba ping träk llëm llöm Sbö u zlong bäng» le. ²⁶ Eni ga Sbö u daga kägäyo öör ba kjrë ba parkagaga tjok. Ga söra lok tek obi, gueniyo llëye shäryara ba tjok llëm, oba bangkjre lok ara, lökoba ak go le kjışhko.

²⁷ Eni ga söra, iara lok Judío Kjok llgwegaga Këskësyo tönö löng li bokshto, ga syöshtaga kësbangyo tjlë ba kong ga ²⁸ «Tjawa tjlëno bomi kong jlökoyo ga “Pjäy Jesús roy lë ë kong ame, ga Jesús tjlökwo pimi ë kong ame bakoe” lororwa bomi kong. ¿Eni ga llëye shäryoromiro? Bomi tjlökwo loromi Jerusalén sopga löng kës li kong, ga domer wolono li wloyo tjawarë lëmi eni bakoe» le.

²⁹ Kuya Pedro, Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo lirë ga tjlë lok ba kong ga «Sbö tjlökwo kolorwarë dey, nopga İ llëme. ³⁰ Jesús zrëromi, löromi pjang kjlös go kjupä li, e woshrra bi tjlapgaga tek dënashko so Sbö lirë iröng obi, ³¹ ga söra, iara beno sök ba orkwo këlëkong, beno tjwlö kësbang bi ichaga, bi döga, Israel tjeýoga li, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye wlo, owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo. ³² Ga tjawa beno löng e İnorwa jlöe laga. Sbö Sëya beno shäng ba roy laga bakoe. E twara Sbörë ba kolagaga uunkong kong» le.

³³ Kuya lok ga iirkono ara, zröya lok woydë erä. ³⁴ Gueniyo fariseo sök kjlara eshko ko Gamaliel, e no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e bangkjreba arae. Kojono shäng eshko, ga tjlë no dagaga löng li kong ga «Domerga kjwe jek sözi kjoko sira» le, ga sörae. ³⁵ E irgo ga tjlë tjlapgaga llamo tjeng li kong ga «Israel tjeýoga, pjäy sjëke. Llëye shäryëy domerga kjwe kong li, e woyotjliy yötso guing. ³⁶ Woyotjlizi ga domer weno shäng kjlara dënashko ko Teudas. E opyono shäng tjwlö kësbange. E irgo ga domerga tönö tjeng ba tjok doglo sak dbäw pjloglo pkëng (400) dik. Miga, e irgo ga zröraba, ga llamo li shdüktonge. Eshko ga llëbo li pjitonge.

³⁷ »E irgo ga öötong shji ko kjrëba dbaryoshko ga domer weno shäng kjlara obi ko Judas, e Galilea so. E irgo ga oba tönö ba tjok ara bakoe. Miga, e ëmdë zröraba ga llamo li shdüktong bakoe.

³⁸ »E kjĩshko ga pjāy poshdun ga nopga kjwe wēyē, rayozĩ, shji opzrək ba tjok llēme. Llēbo li, e sogo no wleni ga e pjir. ³⁹ Gueniyo e Sbō ī wleni ga e zangga pjāydē llēme. Eni wleni ga pjāy opzrək woydē Sbō wloyo llēme» le.

Kuya lok ga jlō lara, ga zrōra llēme. ⁴⁰ Eni ga domerga li rokara, ga shpora ara no shpokko go erā. E irgo ga tjlē lok ba kong ga «Pjāy nomo. Pjāy Jesús roy lē ē kong ame, ga Jesús tjlōkwo pimi ē kong ame bakoe» le lok ba kong. E irgo ga rayara toe.

⁴¹ Eshko ga Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska opshino lok tjlapgaga li boksho wopjlūe. Opmiydē lok ga Sbō kong ga epga shdungoba Jesús kjĩshko li, e tjlwō ara. Ga iara Sbōrē shdungoba eni kjĩshko ga beno lōng wopjlūe. ⁴² Eni ga dbar kjwobi go ga oba pīya lōng enido Sbō u zlong bāng, u kjwarashko kjwarashko bakoe. Jesús, e ichara Sbōrē ber bi pjluo sorē li roy pjlu le lōng oba uunkong kong eni.

6

Domerga kjararaba doglo kjäk (7), parkē wlo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlōkwo kjaragaga tje tōn jong arae. Epga tjlē tjlōkwo kjingr pjök, kjong kjong tjlē Grecia so tjlōkwo, kjong kjong tjlē hebreo tjlōkwo. Ga nopga tjlē Grecia so tjlōkwo li kjloshtē ara, tjlē ga «Kjwepga kjwe dli pjlorguē syāpga Grecia so kong ga twe chira anmoyō» le eni.

² Eni ga Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska doglo sak kjarara kjingsho pjök (12) li, ba pjeyoga llamo tōna lōng uunkong ba tjok. Ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska. Borwa pak rayērwa, tjawa ber lōng dli pjlorgaga wlo ga äe. E bēy llēme. ³ E kjĩshko ga pjeyoga, domerga kjozĩ bi tjrēko doglo kjäk (7), miydēmi ga pjlu wleniyo, kjok miydē ara, go Sbō Sēya jlōkoyo. E irgo ga kjararomi li ber lōng pak li shāryaga. ⁴ Tjawara ber lōng syōshtē, Sbō tjlōkwo roy lē oba kong» le.

⁵ Kuya lok ga «Jōlō» le uunkongdē ga domerga kjarara lok eni. Kjarara li beno Esteban, domer go Sbō Sēya jlōkoyo, e mār Jesús go erōe. Llamo beno Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás. Nicolás, e Antioquía so, gueniyo dēnashko ga kjlopswono beno shāng Sbō tjlōkwo sōga judioga tjok. ⁶ Kjarara lok irgo ga sōra lok öötong lōng Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús āska shwoy, ga epga syōshtono Sbō kong ba kjĩshko, orkwo iono lok ba dlu kjing go, pak li twe ber ba kong wlo.

⁷ Dbar kjwobi go ga Sbō tjlōkwo le lok ara, ga Jerusalén kjokyoshko ga ba kjaragaga tōn jek kēgong kēgong. Tjlapgaga syōshtaga Sbō kong ba pjeyoga kjĩshko li ěmdē ga omtjōkwo kjarono ara bakoe.

Esteban sharaba

⁸ Esteban, e kjimtarā Sbōrē ara beno dbo ara, ga llēbo ĩydēba llēm wleniyo shārye kēsbang oblē oblē oba boksho ara. ⁹ Gueniyo kjong kjong omwoydono llēme. Epga opping lōng judioga syō uyo ko No Dōktong Uyo. Epga Cirene so, Alejandría so, Cilicia so, Asia so bakoe. Lano Esteban tjok ara, ga ěng dboryono kar kare. ¹⁰ Gueniyo Esteban kjimte Sbō Sēyarē ara, kjok miydē ara e kjĩshko. E kjĩshko ga epga lōng ba bokshoshko ga dborye ga äe ¹¹ Eni ga nopga wlēna lok pjök mya, ba jyōyotkē wlo. Tjlē lok ga «Jlōkoyo ga kurorwa pjlara ga Moisés lāywarā owa, Sbō lāywarā owa bakoe» le eni.

¹² Eni ga oba shdōra jong trāk llēm, iirkē ara. Lōng eshko li judiō tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go bakoe. Eni ga Esteban shara lok, sōra jek, öötong shāng Judiō Kajok llgwega

Këskësyö tön löng lishko. ¹³ Eshko ga nopga wlëna pjök mya, ba jyöyotkë wlo. Tjlë lok ga «Domer kjwe tjlë arae. Sbö u kjwe läywe owa träk sira llëm, kjok llgwekklo tara Moisésdë li läywe owa bakoe. ¹⁴ Tjlëno kurorwa ga Jesús, Nazaret so li Sbö u pjik ber dret, shji iara Moisésdë jëk löng sorë li, e kjlopswe bakoe» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga tjlappaga, llamo sirkeno löng eshko li, Esteban İya lok drëng ga bokkwo kälä shjiy, so Sbö parkaga kjok dogo so kjoyoe.

7

Esteban tjlëno Judío Kjok Llgwegaga Këskësyö kong

¹ Eni ga syöshtaga kësbangyo tjlë Esteban kong ga «¿Tjlökwo lëba bop kjishko kës li eni jlöre?»

² »Pjeyoga, tjlappaga, tja kuziä. Bi kjokë tek dënashko so Abraham sök Mesopotamia kjokyo, jekdë Jarán kjokyo llëm obishko ga Sbö Kësbangyo weno shäng ba kong eshko. ³ Eshko ga tjlë ba kong ga “Bop kjok, bop tjëyoga, e rayos ber, ga pja nom jek kjokyo kjone pin bop kong lishko” le. ⁴ Eni ga Abraham opshino Caldea kjokyo dwayo, ga to beno sök Jarán kjokyo.

»Ba data wolono irgo ga Abraham tek söra Sbörë shrono sök kjok ëreshko, eeri ga shji löng jüshko. ⁵ Gueniyo sök jüshko ga kjok baİya dret, sëna kjok sira jüni ba dre shtoyo wlo ëmdë llëme. Gueniyo ga Sbö tjlëno ba kong jlökoyo. Tjlë ga “Kjok ëre twër ber bop kong, pja wolonoshko ga e ber bop tjëyo tek ber bop irgo li kong wlo” le. Eshko dbaryo ga Abraham wagpa llëm obi. ⁶ Sbö tjlë ba kong obi ga “Bop tjëyo tek ber bop irgo li, e to löng kjok shto oblë, ga parkë oblë kong, ga bokrotkëba, opshik ga ä äär luyo pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400). ⁷ Gueniyo ba bokrotkaga li shdun tjarë. Ga bop tjëyoga tjwe iröng kjok ëreshko, ga tja poshrëya lok jüshko” le Sbörë ba kong eni.

⁸ »Sbö tjlökwo twono Abraham kong, beno İyado wloshko ga Abraham ichara ba doyo jyä të. E kjishko ga ba wa Isaac buksheko ga dbargwo kjwong (8) ga doyo jyä tara eni bakoe. İsaac omshäryono eni ba wa Jacob kong. Ga Jacob omshäryono eni ba wagpa domerga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong. İsrail tjëyo tjlappaga tjwlö ara li epga.

⁹ »Kjlara jüni ko José. Ba shjiyga uunkong ymorkono ba kjishko, ga soynena lok, söriba to Egipto kjokyo parkaga tjwlëk shäng wleniyo, gueniyo Sbö shäng José tjok. ¹⁰ Eshko ga song, shdungobashko ga döra Sbörë llëbo owa li dbo dorko dwayo, ga iara beno kjok miydë ara, woyde Egipto so pjlyorë pjlu wlo. Ga iara pjlyorë beno sök Egipto soppa uunkong kägäyo, ba parkagaga ichaga bakoe.

¹¹ »E irgo ga pjli shrono ara Egipto kjokyo kjok kjwang jikong, Canaán kjokyo bakoe. Eshko ga oba woydë arae. Bi tjlappaga tek dënashko so löng kjok jüshko obi ga woydë ara bako, dli llëm kjishko. ¹² Gueniyo ga kuya Jacobdë ga Egipto kjokyo dli tjok ga bi dataga löng li ichara to eshko dli tjwlëk. Epga öör löng eshko e jä. ¹³ Ga öör pjloglo pjök goshko ga José tjlë ba kong lok ga “Tja José, bomi lëng” le ba kong. E go ga miydara ba pjeyogarë. Ga pjlu ëmdë, José, e tjëyo llërba miydara bakoe.

¹⁴ »E irgo ga ba data rokara José tek ba pjeyoga uunkong tjok. Epga doglo sak kjäk kjingsho shkëng (75). ¹⁵ Eni ga Jacob to jek beno sök Egipto kjokyo, ga wolono buk eshko. Bi dataga li wolono beno löng eshko bakoe. ¹⁶ Gueniyo ba doyo söriba tek Siquén kjokyo, jnenaba beno tjeng eshko, sak eshko tjwlëna Abrahamdë dbur go, domer ko Jamor, e wagpa kong.

17 »Sbõ tjlõkwo lono Abraham kong jlõkoyo li dbaryo äätoshko ga Israel tjëyoga weno jong tråk sira llëm Egipto kjokyo. 18 Eshko ga Egipto so pjluvo poyono oblë, José, e ë miydara llëme. 19 Eshko jek lëkong ga bi tjlapgaga löng kës li jyãpgwara ara, ga bokrotkara ara bakoe. Ichara dbo go ga ba wapga chilawa weno löng jä wleniyo li raye lok, wolon pjir wlo.

20 »Eshko dbaryo ga Moisés weno buk. Chida li wolësowa, ga dara ba data, ba mekerë buk ba ushko moglo mya. 21 E irgo ga rayara ba data, ba mekerë dbo goshko ga wlokrara pjlu wa walë lirë, ga dara, kuna ba wa baïya wleni. 22 E kjishko ga Moisés, e kuno jem shäng Egipto sopga tjërëko, ga pina lok ara, kjok miydë ara Egipto so kägäyoga dik. E domer dbo ara, tjlëga dbo ara bakoe.

23 »Moisés öötong lu pjloglo sak pkëngshko (40) ga wotjlino u ik ba pjeyoga Israel tjëyoga löng lishko. 24 Jek shäng u ikshko ga Egipto so wlëna shäng kjlara, Israel tjëyo shpok kjlara tråk llëme. Eni ga tjwlõ shira Moisésdë, ga Egipto so li zröræ. 25 Ga wotjlik ga “Ère goshko ga tja woyotjlïya bor pjeyogarë ga tja iaga Sbörë beno shäng ba dök jushko dwayo le lok” le. Gueniyo ga e woyotjlina lok llëme.

26 »Wëshko ga Israel tjëyoga wlëna löng do pjök ëngkjwë. Woydara ga ber löng wopjlu ëng tjok, ga tjlë ba kong ga “¿Pjäy epenga dô ga pjäy ëngkjwë ëng tjok ega?” le ba kong.

27 »Eni ga shäng ba kjlara kjwë li Moisés poskakza jek jong, ga tjlë ba kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng jushko borwa ichaga, borwa llgwegä? 28 ¿Tja zröp woydë, Egipto so zröröp kjupkeshko sorë ga eni lëpdö?” le. 29 Kuya ga töktong, ga to jek Madián kjokyo, ga öötong beno sök eshko, no shto oblë so wleni. E irgo ga wapga do pjök.

30 »Öötong lu pjloglo sak pkëng (40) obi ga dbar kjwara ga Moisés jëk shäng kjok dogro no llëmshko, Sinaí dlupyo jong soshko. Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong, kji sho pjë jong ri ri roshko. 31 Ga Moisés sëya llëm, kji sho pjë jong ri ri li ina kjishko. İya woydë yõtso ga öötong jek shäng soshko ga Sbõ tjlë ba kong ga 32 “Tja bop data Sbõ. Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbõ bakoe” le. Kuya ga bangkjre ara, dete erä, ga İya woydë ame.

33 »Eshko ga Tjlapga tjlë ba kong ga “Bop drepkwota kjwe dözong. Klung sho shglëp shäng kjwe iak beno buk dboy bor kong. 34 Bor nopga löng song Egipto kjokyo li İgör wëllë, kur ga kjloshtë ara, ga tja ter shäng ba döga. Eni ga pja ichër to Egipto kjokyo” le ba kong.

35 »Dënashko ga ba pjeyoga tjlëno Moisés kong ga “¿Pja iaga ërë beno shäng borwa ichaga, borwa llgwegä?” lara lok ba kong eni. Eni ëmdë ga Sbõ parkaga weno shäng ba kong kji sho pjë jong ri ri roshko li ichara Sbörë ba kong, iche ber ba pjeyoga ichaga wlo, ber ba döga wlo bakoe.

36 »Eni ga bi tjlapgaga tek dënashko so shira Egipto kjokyo dwayo. Llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë Egipto kjokyo, Dlung Srëzrën buk lishko, kjok dogro no llëmshko bako, öötong lu pjloglo sak pkëng (40). 37 Domer li tjlëno Israel tjëyoga kong ga “Pjäy kong tjlõkwo laga kjre Sbörë bomi tjërëko kjlara, so tja kjoyoe”* le. 38 Eni ga Israel tjëyoga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga Moisés öör ëng tönö Sbõ parkaga weno shäng Sinaí dlupyo li tjok. Sbõ parkaga li tjlëno ba kong, ga shji jëk sorë tjlõkwoyo li lara ba kong, le bi kong wlo.

* 7:37 Deuteronomio 18.15.

39 »Gueniyo ga bi tjlapgaga tek dēnashko so, Moisés woydara lok llēm, kolara lok llēm bakoe. Woydara lok ga to Egipto kjokyo irōng obi. 40 Tjlē lok Aarón kong ga “Tjawa kong sbōpga jyāglo shāryos pjōk mya, tjawa sōya wlo, Moisés, bi shiga tek Egipto kjokyo dwayo, e oto miydērwa llēm kjishko” le lok eni. 41 Eni ga sōgla wlēnggla llgwoklē jyāglo shāryara kjlara. E irgo ga ōng zrōra, sho sura ba sbō li kong. Ga bē shāryara pjlara, ba sbō shāryara om go li poshrēkklo. 42 »E kjishko ga epga rayara Sbōrē, iara beno lōng dbala poshrēk shara. E kjishko ga tak beno pjang Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so li kijbokwoyo go eni:

»“Israel tjēyoga,

¿pjāy ōōr lōng kjok dogro no llēmshko lu pjloglo sak pkēngshko (40) ga tja kong ōng zrōromi, sho suromi bor kongde? Llēme.

43 Bomi sbō Moloc syō uyo li sōmirē bomi tjok.

Bomi sbō Refán dbalayo jyāglo li sōromi bakoe.

Llēbo jyāglo shāryoromi om go li, e poshrēmire lōng erā.

E kjishko ga pjāy ichēr bomi kjok jūshko dwayo to kjok ko Babilonia pjlor kalēkong.”†

44 »Bi tjlapgaga tek dēnashko so lōng kjok dogro no llēmshkoshko ga Sbō u shāryak ōng kwota go li jong ba tjok iyado. “E shāryak jyāglo jūni” lara Sbōrē Moisés kong, ga shāryara lok eni. 45 Wolono lokshko ga Sbō u li kjrara ba wapgarē beno ba kong. Ga shrono tek lōng Josué tjok, ga nopga kjok jūshko so zana lokshko ga sōya pjang ba tjok, tjēyoga oblē oblē kjara Sbōrē kjok twe ba kong wlo lishko. Eni ga beno jong eshko āar jong Pjlu David dbaryo lishko. 46 E ina Sbōrē, ga beno pjlu ba kong. Ga David u shāryē woydē kwara ber jong Jacob Sbō li kong wlo le. 47 Miga u li shāryaga beno ba wa Salomōndē.

48 »Eni ēmdē ga miydēy pjlu ga Sbō Tjwlō Kēsbangyo, e opyē sōk u shāryak norē roshko llēm, lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaiásdē sorē li eni. Tjlēno beno eni:

49 »“Sbō tjlē ga ‘Kjok dogo, e bor pjlu sōkklo wleni, ga kjok ēre kjing, e bor kjupkwo shtoyo wleni.

¿Tja kong u shāryēmi llērba bor kong ga kwjōrdo?

¿Bor woshtozlong shtoyo ber jong kjone?

50 ¿Llēbo tjeng kēs kjok ēre kjing go kjwe, e shāryaga tjarē bor orkwo om go go llēmdo?’ le Sbōrē.”‡

51 »Pjāy, llēye kumi woydē llēm, Sbō tjlōkwo kolēmi woydē llēm bakoe. Pjāy lōng Sbō Sēya wloyo iyado. Pjāy wotjlik lōng bomi tjlapgaga tek dēnashko so i dik. 52 Sbō tjlōkwo lagaga ichak ba kong kēs li irpjana lok, shdūya wlo. Ēye tjlē shāng no pjlo bek tjwe li kjishko ga zrōra loke. Eni ga no pjlo bek li shronoshko ga pjāy opyono beno lōng ba wloyo, tworomi nopga owa kong, ga zrōrabae. 53 Pjāy kong kjok llgwokklo tara Moisésdē li, e laga Sbō parkaga kjok dogo sorē Moisés kong, le bomi kong wlo. Eni gueniyo ga e kolēmi llēme» le.

Esteban lōraba, zrōraba ak go

54 Kuya lok ga iirkono ara, kowo uē shmēt iirdē Esteban kong.

55 Gueniyo ga Esteban go Sbō Sēya jlōkoyo. Eni kuzong ga iya ga kjok dogo ga Sbō sōk kālā lletlet, ga Jesús shāng ba zlong bāng, orkwo kēlēkong. 56 Iya

eni ga tjlê ga «jĩĩa! Īn ga kjok dogo roshwino, ga no to ter kjok dogo dwayo li shäng Sbö zlong bäng orkwo këlêkong» le.

⁵⁷ Gueniyo ga epga kwomgwo bängzargö jong tuktëng, öö le lok dbo go, ga jek rish ba kjing go tjê jikong. ⁵⁸ Eni ga shira lok kjok eshko dwayo, ga löra lok ak go, zröya lok wlo. Eshko ga dwlas shäng kjlara ko Saulo. Esteban rotagaga shwong ter lêkong li skwara lokshko ga e beno shäng shwong li dë.

⁵⁹ Löya löng ak go wopro ga Esteban syöshtono Jesús kong, tjlê ga «Tjlapga Jesús, bor sëya ère wlokjrozong» le. ⁶⁰ Eni ga kjök torgö sök, ga tjlê dbo go ga «Tjlapga, llêbo owa shärye löng ère wëyê, kjwepga shdum e kjishko llême» le. Lara eni pjir ga wolonoë.

8

¹⁻² Saulo omwoydono eni, Esteban, e zrökko le eni. Jesús tjlökwö kjrägaga kjong kjong, shinmo doyo iara to sakshko, ga slatong lok ara ba kjishko.

Jesús tjlökwö kjrägaga irpjana Saulorë

Eshko dbaryo jek lêkong ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li irpjanaba, shdunaba arae. E kjishko ga töktong to lok Judea kjokyo oblê oblê, Samaria kjokyo oblê oblê bakoe. Sbö tjlökwö royлагaga Jesús äska lira töktong llême. Epga beno löng Jerusalén kjokyo. ³ Eshkoshko ga Saulo shäng Jesús tjlökwö kjrägaga li irpjang. Opzrêk jek u kjwara kjwara roshko, ga nopga dopshiya domer, walê, iche dbo go jongya no shdüzlong uyo roshko.

Jesús roy pjlu li öötong Samaria kjokyo

⁴ Gueniyo ga èye töktong jek Jerusalén kjokyo dwayo ga beno löng Jesús roy pjlu lë kjone pogo, jêk löng kjone ga eshko.

⁵ Kjlara jüni ko Felipe. E to jek Samaria kjokyo kësbang nopga arashko ga Cristo ichara Sbörë li roy lara nopga kong, ⁶ llêbo İydëba llëm wleniyo shäryara ba kong bakoe. E kjishko ga nopga tön jong träk llëm, ga llëye le li kuya lok yötsoe. ⁷ Eshko ga nopga goshko Ä sëyaga li poptara ara. Sëyaga li opkjê jek ba goshko dwayoshko ga sglük le erä. Nopga dre kuga llëm wleniyo, nopga jêk llëm wleniyo, e poptara bakoe. ⁸ E kjishko ga kjok eshko ga nopga beno löng wopjlu anmoyö.

⁹ Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Simón. Dënashko ga e oppino shäng ybi, llêbo Ä sëyaga li go ara. Eni ga Samaria soppa jyäpgwara ara, opyono shäng tjwlö kësbange le eni. ¹⁰ Kuya lok yötso tjê jikong, kësêkë chirawa bakoe. Tjlê lok ga «Domer ère dbo kësbang, Sbö dik» le lok eni. ¹¹ Ga epga jyäpgwara lu pjloglo ara ba Ä sëyaga li go kuzong ga ba tjlökwö kjrara lok.

¹² Gueniyo ga Sbö ber no pjluo sorë li roy pjlu, Jesucristo roy pjlu, e lara Feliperë nopga li kongshko ga e kjrara lok, ga wara jer di roshko, domer, walê. ¹³ Simón omtjlökwö kjrono, ga wara bakoe. Eni ga to opyono shäng Felipe yorkë İyado, wojeno to shäng llêbo İydëba llëm wleniyo shärye shäng kësbang oblê oblê li ik.

¹⁴ Ga Samaria soppa beno löng Jesús tjlökwö kjrägaga lëba li roy kuya Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska löng Jerusalén kjokyo lirë ga Pedro, Juan, e ichara lok jek eshko. ¹⁵ Öötong löng eshko ga syöshtono Sbö kong, ba Sëya iche ba tjlökwö kjrägaga Samaria so li kong wlo le. ¹⁶ Jesús tjlökwö kjrägaga li waraba Tjlapga Jesús ko go tjän, gueniyo go Sbö Sëya tjwayde ba kong llëm

obi. ¹⁷ Eni ga Pedro, Juan, e orkwo iono nopga li dlu kjing go, ga ba go Sbô Sëya shrono beno kësbang ba tjok eni.

¹⁸⁻¹⁹ İya Simóndë ga tjlë Pedro, Juan kong ga «Bomi dbo kësbang kjwe twozı ber bor kong, kjwe go ga tja orkwo ië ë pogo dlu kjing go, ba go Sbô Sëya tjwe ber ba tjok wlo. Pjây kong dbur twër kjwe äska» le.

²⁰ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «İlëye tjlwëp woýdë li, e twaga Sbörë eröe. E kjışhko ga bop dbur, e pjir bop tjok. ²¹ İya Sbörë ga pja wotjlik bëy llëme. E kjışhko ga pja iara beno shäng parkë ba kong borwa tjok llëme. ²²⁻²³ İn ga pja ymo ara, pja shäng bop wotjlik owa li dbo dorko obi. E kjışhko ga llëbo owa shäryëp shäng ëre, e owa jlöe los, ga rayos, ga pja syöshtos Sbô kong. Eni ga owa pjang bop go li löya kjwe» le.

²⁴ Kuya ga tjlë ga «Pjây syöshtos Sbô kong bor kjışhko, llëbo owa lëmi li tjwe bor kong llëm wlo» le.

²⁵ Eni ga Sbô tjlökwo roy lara lok ara kjok eshko sopga kong. E irgo ga to tek löng iröng, Jesús tjlökwo roy pjlu lara ara kjok shto oblë oblë Samaria kjokyoshko obi, ga shrono tek löng Jerusalén kjokyo iröng obi.

Etiopía so wara Feliperë kjlara

²⁶ E irgo ga Sbô parkaga kjok dogo so tjlë Felipe kong ga «Pja poshäryos, pja jongya irbo jek jong Jerusalén kjokyo äar Gaza kjokyo li go» le. Irbo le li jek jong kjok dogro no llëmshko. ²⁷ Eni ga poshäryono, ga toe. Jek shäng irbo ga domer wlëna jek sök kjlara Etiopía so, e tjlapga tjlwö kësbang, parkë sök dbur töngga kägäyo, ba pjlu walë Candace kong. Domer, e tek sök Jerusalén kjokyo dwayo, brik shäng Sbô poshrëk. ²⁸ Bojono tek sök iröng ba jëkklo go, to ba kjokshko wlo le, ga jek sök kjibokwo tara Sbô tjlökwo laga tek dënashko so Isaiásdë li lë.

²⁹ Eshko ga Sbô Sëya tjlë Felipe kong ga «Pja jëkzong. Pja nom jek jëkklo kjwe zlong bäng» le. ³⁰ Eni ga Felipe jek zron jong öötong ba zlong bäng. Kuya ga sök kjibokwo tara Sbô tjlökwo laga tek dënashko so Isaiásdë li lë ga tjlë ba kong ga «¿İlep sök kjwe llë loklo miydëpde?»

³¹ «¿Pjölölgwega ëre bor kong llëm ga miydër sorë?» le ba kong. Eni ga Felipe rokara jem sirkek sök ba tjok ba jëkklo roshko, ga jem öötong sök ba tjok. ³² Tjlökwo le sök li eni:

«E beno shäng kjing erä,

öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo wleni.

Kjamo roshwino llëm,

öng wlëp ushko so llgwoklë wleniyo shtëba löngshko wleni.

³³ Läywaraba owa, ga llgweraba bek llëme.

¿Shira kjok ëre kjing go dwayo kjışhko ga

ba tjëyo tek ber ba irgo li roy laga ber ërë?»*

³⁴ Eshko ga tjlapga Etiopía so tjlë Felipe kong ga «¿İlos bor kong sira ga e ë layde Sbô tjlökwo laga tek dënashko so lirë, oplokdo om gore, de no oblë layde?» le.

³⁵ Eni ga domer li pina Feliperë sök, tak pjang kjibokwo le li dwayo öötong Jesús roy pjlu li go. ³⁶⁻³⁷ Eni ga jek löng irbo wenzong ga äar di bäng buk kjirina eshko ga domer li tjlë ba kong ga «Jüşhko di tjok, İzong, ¿Tja wëp kjweshko ga

* 8:33 Isaiás 53.7-8.

buere?» le.† 38 Eni ga ba jëkkïlo söga ichara ba jëkkïlo slong. E irgo ga oplono lok pjöyïkong dishko, ga domer li wara Feliperë jer di roshko. 39 Opshino tëm di roshko dwayoshko ga Felipe söra Sbō Sëyarë to, ga ïna domer lirë ame, gueniyo to jek sök wopjlu ba irbo bäng go. 40 Felipera weno shäng Azoto kjokyo, eshko ga jek shäng kjok kjrïnashko kjrïnashko Jesús tjlökwo roy pjlu lë oba kong äär jong Cesarea kjokyo.

9

Saulo kjlopswara Jesúsdë beno ba tjlökwo kjruga

1 E wopro ga Saulo shäng Jesús tjlökwo kjruga kroyoywë ara, zröya wlo le. E kjishko ga öör shäng syöshtaga kësbangyo ik. 2 Ga tjlë ba kong ga «Tja jek woydë Damasco kjokyo. Eshko ga nopga jek löng Irbo Tjaglën go li wlënor domer, walë kjlobi li shar, ga tek sör jushko Jerusalén kjokyo, shdüy wlo. E kjishko ga woydër ga tja kong kjibokwo twëp kjwöbö, twër judioga syö uyo jong kjok eshko li kägäyoga kong, tja kjimte lok wlo» le. Eni ga kjibokwo twara ba kong, ga jek Damasco kjokyo.

3 Eni ga jek shäng ääto Damasco kjokyo ga İya ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletllet, ga kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. 4 Jekdo eshko ga dgono jer rish buk töshko, ga kuya ga ëbo tjlë ga «Saulo, Saulo, çtja irpjam ega?»

5 «Tjlapga, çpja ë?»

«Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja.* 6 Pja kojös, pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko» le ba kong.

7 Nopga jek löng Saulo tjok li, ëbo tjlëno li kura lok, gueniyo ëye ïna lok llëme. E kjishko ga beno löng sëya llëme. 8 E irgo ga Saulo kojono töshko li dwayo. Bokkwo roshwing ga kjok igö llëme. E kjishko ga shara lok ba orkwo go, ga söra to jek Damasco kjokyo. 9 Beno sök eshko dbargwo mya kjok igö llëm, ië llëm, llëye ie llëm bakoe.

10 Domer sök kjlara Damasco kjokyo ko Ananías. E Jesús tjlökwo kjruga. Eshko ga Tjlapga Jesús weno shäng ba kong yoshko wleni, ga tjlë ba kong ga «Ananías.»

«çLlë?, Tjlapga» le ba kong.

11 Tjlë ga «Pja nom Judas ushko, e jong irbo kowëba Irbo Pjlo Bek li zlong. Domer sök eshko kjlara ko Saulo, e Tarso so. E sök syöshtë bor kong. 12 Yoïno ga domer shrono shäng kjlara ba shwoy ko Ananías, orkwo ië ba dlu kjing go wlo, kjok igö obi wlo» le.

13 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, nopga ara tjlëno bor kong domer lëp shäng li kjishko. Llëbo owa shäryara ara nopga kjröröp tjeng dboy bop kong löng Jerusalén kjokyo li kong. 14 Ga shrono shäng jushko, ichaga syöshtaga kägäyogarë tek bop tjlökwo kjruga söya, shdüya wlo le eni» le ba kong.

15 Gueniyo ga Tjlapga Jesús tjlë ba kong ga «Pja nomo. Domer li, e kjröror, bor roy lë oba kong wlo. E ichër jek nopga kjok shto oblë oblë so kong, ba

† 8:36-37 Tek dënishko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «... le. Kuya Feliperë ga tjlë ba kong ga «Pja mär Jesucristo go jlökoyo ga pja wër ga pjlu» le. Kuya ga tjlë ba kong ga «Woyotjlin ga Jesucristo, e Sbō Wa» le.» * 9:5 Tek dënishko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. Llëbo shäryëp shäng kjwe kjang bop kong, tja kolëp llëm ga pja opsrek shäng om goshko» le. Ga bangkjrara Saulorë ara ga tjlë ba kong ga «çLlëye woydëp ga shäryër?» le. Kuya ga tjlë ba kong ga...»

pjluyoga kong, Israel tjëyoga kong bakoe. ¹⁶ To shäng song bor kjïshko sorë li pin ba kong om go» le.

¹⁷ Kuya ga jek öötong shäng Saulo sök lishko, ga opzrëno jek kjër roshko. Öötong shäng ba shwoy ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga tjlë ba kong ga «Saulo, pja bor kjlara, Tjlapga Jesús, e weno shäng bop kong irbo, pja tek shäng lishko. Ga tja ichara bop shwoy, pja bokkwo poptër wlo, bop go Sbö Sëya tjwe ber kësbang bop tjok wlo bakoe» le.

¹⁸ Jekdo eshko ga Saulo bokkwo kjing go, llëbo löno jer so mã zrërkwa kjoyo, ga bokkwo poptono beno pjlú iröng obi. E irgo ga kojono, ga wara Ananíasdë jer di roshko. ¹⁹ Eni ga iono pjir ga dbokjrono obi.

Saulo Jesús roy lono Damasco kjokyo

E irgo ga beno sök eshko dbar kjwöböso, Jesús tjlökwo kragaga löng eshko li tjok. ²⁰ Eshko ga öötong shäng judíoga syö uyo oblë oblë roshko, ga tjlë oba kong ga «Jesús, e Sbö Wa jlë» le to shäng enido.

²¹ Nopga löng ba kuk kës li beno löng yëy le erä, tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe sök Jerusalén kjokyoshko ga to shäng Jesús tjlökwo kragaga irpjang. Ga shrono tek shäng ëreshko epga shak, söya jongya twe syöshtaga kägäyoga kong wlo. ¿Kjwe e llëmdo?» le lok ëng kong eni.

²² Gueniyo Saulo tjlë shäng oba kongshko ga tjlë dbo ara jek këgong këgong anmoyö. Píya oba kong wëllë ga bi pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús jlë. Kuya judíoga kjok eshko so lirë ga beno löng kjing erä, dborye lok sorë miyde löng llëme.

²³ Dbar kop ara ga judíoga töno löng, ga beno wotjlík kjrinaso, Saulo zröya wlo le eni. ²⁴ Ga Damasco kjokyo kjëryo shäryak ak go pjiribri jökshko ga u bäng bäng tjeng pjök mya, nopga opshik kjok eshko dwayo wlo. Eshko ga u bäng dagaga iara lok beno löng eshko shkë dba, Saulo opshik lëshko ga shaya, zröya wlo le eni. Gueniyo ga miydara Saulorë pjire. ²⁵ E kjïshko ga kjok shkë ga lona ba oppinggagarë jer kjër li poglo go pjlor kalëkong, shing kësbang roshko. Eni ga döktong toe.

Saulo shrono shäng iröng obi Jerusalén kjokyo

²⁶ E irgo ga Saulo shrono tek shäng iröng Jerusalén kjokyo ga tön Jesús tjlökwo kragaga tjeng eshko li tjok lara, gueniyo bangkjrara lok ara, wotjlík lok ga «E kjlopswno beno shäng Jesús tjlökwo kraga llëme» le. ²⁷ Gueniyo shäng eshko kjlara ko Bernabé. Ga Saulo söra jek Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska löng li shwoy. Ga Saulo, e Jesús ño irbo jek shängshko sorë li, e läywara ba kong, Jesús tjlëno ba kong li kura le eni, ga shäng Damasco kjokyo lishko ga tjlëno Jesús kjïshko ara, llëye bangkjrara llëme le Bernabéré ba kong lok eni bakoe. ²⁸ Eni ga Saulo beno sök ba tjok Jerusalén kjokyo, ga jek shäng ba tjok, tjlëno Jesús kjïshko ara kjone pogo, llëye bangkjrara llëme. ²⁹ Tjlë ara, tjlökwo kjlopswë kar kar judíoga tjlë Grecia soppa tjlökwo wleniyo löng li tjok. Gueniyo zröya wlo le lok eni. ³⁰ Kuya Jesús tjlökwo kragagarë ga söra jek Cesarea kjokyo, e irgo ga ichara lok jek Tarso kjokyo.

³¹ Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga löng Judea kjokyo, Galilea kjokyo, Samaria kjokyo, e beno löng wopjlú, barwëba ara llëme. Ga tön jek këgong këgong, opping lok jek këgong këgong bakoe. Sbö bangkjre lok ara, ga epga kjimte Sbö Sëyarë ara bakoe.

Eneas poptara Pedrorë

³² Pjłara ga Pedro to shäng kjok shto oblë oblëshko ga jek Sbö nopga löng Lida kjokyo li ik. ³³ Eshko ga domer wlëna buk kjłara ko Eneas, öötong lu pjłoglo kjwong (8) ga dre kuga llëm, buk töshko ba bukklo kjing go erä. ³⁴ İya Pedrorë ga tjłë ba kong ga «Eneas, pja popte Jesucristorë. Pja kojös, bop bukklo kjwe tözong» le. Jekdo eshko ga kojongö shäng erä. ³⁵ İya Lida sopga, Sarón sopgarë ga kjłopswono beno Tjłapga Jesús tjłökwö kjruga.

Dorcas woshrra Pedrorë iröng obi

³⁶⁻³⁸ Kjok buk kjrına Lida kjokyo soshko ko Jope. Eshko ga Jesús tjłökwö kjruga sök kjłara walë ko Tabita, lëy Grecia so tjłökwö go ga Dorcas. Walë li jëk to shäng llëbo shäryë oba kong pjłú iyado, oba song wleniyo kjimte ara bakoe. Pedro sök Lida kjokyoeshko ga Dorcas shara swlorë, ga wolonoe. Ga shinmo doyo waraba pjir ga iaraba buk kjomo, kjër jong kjwara roshko. Kuya Jesús tjłökwö kjrugararë ga Pedro shäng soshko Lida kjokyo lëba ga domerga ichara lok do pjök ba rokë. Öötong löng ba shwoy ga tjłë ba kong ga «Pja jek borwa tjok malinge» le.

³⁹ Kuya ga to jek ba tjok. Öötong shäng eshko ga söra lok jem shinmo doyo buk lishko. Eshko ga syäpga kës li töno löng slar eë, ga tek shrono löng Pedro zlong bäng. Dorcas sök së obishko ga shwong sera, twara ba kong lok li pina Pedro kong, İya wlo. ⁴⁰ Eshko ga löng eshko li ichara Pedrorë uunkong jek kjoko. E irgo ga kjök torgö sök, ga syöshtono Sbö kong. E irgo ga bojongö sök shinmo shwo lëkong, ga İya ga tjłë ga «Tabita, pja kojözong» le ba kong, ga buk li bokkwo roshwinoe. Pedro İya ga kojongö sök. ⁴¹ Eshko ga sök li orkwo shakza pjä, ga kojonga shäng. E irgo ga Jesús tjłökwö kjruga, syäpga li rokara, ga opzrëno jek löng kjër roy. Eshko ga Pedro tjłë ba kong ga «Tabita shäng së obi. İzıa» le. ⁴² Shinmo woshrra Pedrorë iröng obi roy shdöktong Jope kjokyo kjok kjwang jikong, ga nopga ara mär beno löng Tjłapga Jesús go. ⁴³ Domer sök kjok eshko kjłara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go. Eshko ga Pedro beno sök Jope kjokyo dbar kop ara Simón ushko.

10

Pedro, Cornelio

¹ Cesarea kjokyoeshko ga domer sök kjłara ko Cornelio, e ëngkjwaga kägäyo. Tjwe Italia kjokyo dwayo, parkë sök Cesarea kjokyo, ga ba ëngkjwagaga kowëba Italia sopga. ² Domer, e Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, ba pjeyoga löng ba ushko li eni bakoe. Ga dbar twe ara judioga song, llëye llëm wleniyo kong ba kjimtoklo, ga syöshtë Sbö kong İyado. ³ Dbar kjwara dlo töy wleni ga ëbo İna wëłë gueniyo shji yoİno wleni. Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjłara, ga tjłë ba kong ga «Cornelio» le.

⁴ İya ga beno shäng sëya llëm, İya beno shäng drëng erä. Eshko ga tjłë ba kong ga «¿Llë?, Tjłapga.»

«Bop syökwo li kura Sbörë, ga bop dbar tworop oba song wleniyo kjimtoklo li İna. E kjışko ga Sbö beno wopjłú bop tjok. Llëye shäryorop uunkong li, e beno ba kong ba sëngglo wleni. ⁵⁻⁶ No ichos kjłara jek Jope kjokyo. Domer sök kjłara eshko ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo, e ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokos tek jüşko bop shwoy» le ba kong, ⁷ ga to jek ey dwayo.

E irgo ga ba parkagaga rokara Corneliorë tek do pjök, ba ëngkjwaga kjlara tjok. Ba ëngkjwaga li Sbö bangkjрэ ara, ga parkë shäng Cornelio tjok iyado. ⁸ Llëye shäryono ba tjok kës li lara ba kong pjir, ga ichara to jek Jope kjokyo.

⁹ Wëshko dlo dluw dik ga epga jek löng irbo bäng ääto Jope kjokyoshko ga Pedro jem sök ba u dbo kjing sdok li kjing go, syöshhtë wlo le. ¹⁰ Eshko ga pjli ara, ië woydë, ga kong dli shäryëba u roshko wopro ga llëbo ina, gueniyo shji yoino wleni. ¹¹ Eshko ga kjok dogo iya jem drëng ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjringgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko. ¹² Roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ¹³ Eni ga ëbo ybö kura pjlara, tjlä ba kong ga «Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong» le.

¹⁴ Kuya ga tjlä ga «Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme» le.

¹⁵ Eshko ga ybö li kura jek pjlara obi, tjlä ba kong ga «Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme» le.

¹⁶ Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹⁷ Eshko ga Pedro beno sök wotjlik ara, woydë buke. Llëye ina, kura li llë loklo woyotjlïya ara.

E wopro ga domerga ichara Corneliorë li öötong löng u li wlëk, ga kjimtaraba sira, ga wlënae. Öötong löng Simón ushko ga ¹⁸ tjläno lok dbo go, tjlä ga «Simón, ¿domer kowëba Pedro li sök jüshkore?» le.

¹⁹ Eni ga Pedro shäng wotjlik llëbo ina, kura li kjïy obishko ga Sbö Sëya tjlä ba kong ga «Simón, tja kuzong. Domerga tjwe löng bop wlëk doglo mya. ²⁰ Pja kojös, pja oplös jer dew ba ik. Pja jek ba tjok, ga “Tja jek llëme” lëp llëm, epga ichaga tjarë kjïshko» le.

²¹ Kuya ga jer oplono töshko, tjlä domerga shrono löng li kong ga «Wlëmi löng li tja. ¿Pjây to löng llë?»

²² «Tjawa ichaga ëngkjwaga kägäyo ko Corneliorë. Domer, e pjlo bek, Sbö poshrëk shäng enido wleniyo, roy pjlu judiöga kong, woyde lok pjlu tjë jïkong. Kjupke ga Sbö parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara, ga ichara bop wlëk, pja jek ba shwoy wlo, llëye lëp li kuya wlo» le ba kong.

²³ Kuya ga epga rokara jek kjër roshko, ga e shkëyo ga beno löng ba tjok eshko. Wëshko ga Pedro to jek ba tjok, ga Jesús tjökwo kjragaga löng eshko Jope kjokyo li kjong kjong jek ba tjok bebi. ²⁴ Kjöshko ga jek öötong löng Cesarea kjokyo, koshe Corneliorë sök lishko. Eshko ga ba pjeyoga tona löng ba tjok, oba oblë ba miydë pjlu wleniyo mana beno löng ba tjok eshko bakoe.

²⁵ Pedro öötong shäng ba ushkosshko ga Cornelio opshik tek tjwe shäng ba wlokjрэ, ga kjök torgö, kujjongö sök ba dre zlong, Pedro poshrëk wlo lara.

²⁶ Gueniyo Pedro tjlä ba kong ga «¡Pja kojözong! Tja no, so pja kjoyo eröe» le.

²⁷ Shäng lan ba tjok wopro ga opzrëno jek ba tjok u roshko, ga ina ga oba tona tjeng ara eshko. ²⁸ Eshko ga tjlä ba kong lok ga «Miydëmi pjlu ga tjawa judiöga borwa kjok llgwekklo go ga tjawa tön nopga judiö llëm wleniyo tjok llëm, tjawa äar ba ushko llëm bakoe. Gueniyo ga tja pina Sbörë ga ëye iara beno pjlu ba kong wlo li, e owa lër llëme. ²⁹ E kjïshko ga tja rokoromishko ga tja to tek maling bomi shwoy, llëye loror eshko llëme. Eni ga tja rokoromi llëno miydër woydë» le.

³⁰ Kuya Corneliorë ga tjlë ba kong ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko, * shäryër dlo töy enido wleni. Eshko ga domer weno shäng kjlara bor bokshto, shwong kälä shjiye. ³¹ Ga tjlë bor kong ga “Bop syökwo li kura Sbörë, ga oba song wleniyo kjimtorop sorë li ina. ³² No ichos kjlara jek Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. E sök Simón oblë, llëbo shäryaga öng kwota go wleniyo ushko. U li jong dlung kjako. Simón Pedro li rokös tek jushko bop shwoy” le.

³³ »Eni ga nopga ichoror jekdo bop wlokrjë, ga pja opshäryono pjlu, pja to tek. Eni ga tjawa löng jushko tjë jikong Sbö bokso, llëye lara bop kong li lep borwa kong, kurwa wlo» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «Era miydër kjwlë ga shji tjëyoga oblë oblë woyde Sbörë uunkong, shji ber tjeng dboy dboy ame. ³⁵ Eni ga nopga kjok shto oblë oblë so ë pogo ba bangkrjë, llëbo pjlo bek li shäryë wleni ga wlokrjë Sbörë uunkong. ³⁶ Sbö tjlökwo ichono Israel tjëyoga kong, tjlë ga nopga uunkong pjluoy li, e Jesucristo, ga ba kjishko ga shji ber löng wlëp Sbö tjok ga pjluë.

³⁷ »Llëye shäryono Judea kjokyo kjok kjwang jikong li, e miydëmi pjire. Bäm go ga domer weno shäng kjlara Galilea kjokyo ko Juan, tjlë ga “Woyde Sbörë ga shji wëba jer di roshko” le eni. ³⁸ E irgo ga Jesús, Nazaret so li weno shäng Galilea kjokyo. Go Sbö Sëya ichara Sbörë shrono beno kësbang ba tjok, ga kong dbo twara kësbang. Sbö shäng ba tjok kjishko ga to jek shäng llëbo pjlu shäryë, ga nopga tjeng Ä wloshko li poptara uunkong. ³⁹ Llëbo shäryara Jesúsde ara Judea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. Ga tjawa beno löng e inorwa jlöë laga.

»Llëbo shäryara kës li irgo ga löraba pjang kjlös go, ga zrörabae. ⁴⁰ Gueniyo öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, ga pina borwa kong, inwa wlo. ⁴¹ Gueniyo ga pina oba uunkong kong llëm, ëye kjrara Sbörë ber e inorwa jlöë laga li kong eröë. Woshrara Sbörë iröng obi irgo ga tjawa iono ba tjok.

⁴² »Tjawa ichara llëye inorwa li roylë oba kong, Jesús iara Sbörë beno nopga löng sère, wolonore, e llgwega lë oba kong bakoe. ⁴³ Tek dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga löng kës li tjlëno ba kjishko. Tjlë ga ëye mär ba go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret Jesús kjishko» le.

⁴⁴ Pedro shäng tjlë obishko ga nopga löng kës tjlökwo kuga li go Sbö Sëya shrono beno kësbang ba tjok. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eni ga tjlë löng kjok shto oblë oblë so tjlökwo, ga Sbö poshrëya lok ara. Kuya Jesús tjlökwo kjrագaga judioga tek löng Pedro tjok lirë ga beno löng yëy le erä, ba Sëya twara Sbörë nopga judiö llëm wleniyo kong bako kjishko.

⁴⁷ Eni ga Pedro tjlë judioga li kong ga «Nopga kjwe go Sbö Sëya shrono ba kong, shrono bi kong dik bakoe. ¿Eni ga wëy ga ä laga ërë?» le.

⁴⁸ Eni ga Jesús tjlökwo kjrագaga judiö llëm wleniyo li rokara Pedrorë tek ba shwoy, we Jesucristo ko goshko wlo. Ga rokara lok Pedro kong ga ber sök ba tjok eshko dbar kjwöböso guing le.

11

Pedro lano Jesús tjlökwo kjrագaga löng Jerusalén kjokyo tjok

* **10:30** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jya shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eeri ga öötong dbargwo pkëng (4), kjok eni ga tja sök syöshhtë bor ushko, ga tja ië llëm Sbö kong, shäryër dlo töy enido wleni.»

¹ Eshko ga nopga judío llëm wleniyo Sbõ tjlõkwo kjrono li roy öõtong Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús äska kong, Jesús tjlõkwo kjrägaga obi löng Judea kjokyo uunkong li kong bakoe. ² E irgo ga Pedro shrono shäng iröng Jerusalén kjokyo shko ga Jesús tjlõkwo kjrägaga judío wleniyo kjong kjong iirkë lok ara ba kong, ³ ga tjlë ba kong ga «¿Pja öör nopga judío llëm wleniyo shwoy llëno? ¿Pja iono ba tjok ega?» le.

⁴ Kuya ga llëye shäryono ba tjok tek dämärshko li lara ba kong pjire. Tjlë ba kong ga ⁵ «Tja sök Jope kjokyo obishko ga tja sök syöshhtë wopro ga llëbo ñnor wëlä, gueniyo shji yoïno wleni. Eshko ga kjok dogo ñn ga döktong beno jong oojong, ga llëbo ter tjwe pjang kjok dogo dwayo so kjinyoklo kjoyo, kjarbo kjrochak kjrिंगgwo pkëng (4) beno pjang poglo kjoyo, lono ter pjang töshko, tja sök lishko. ⁶ Ga roïnor yõtso, ga ñn ga roshko tjeng öng, äya kjloshko so, sënwa, llëbo uako wleniyo oblë oblë, llëbo uako llëm wleniyo oblë oblë bakoe. ⁷ Eni ga ëbo ybõ kuror pjlara, tjlë bor kong ga “Pedro, pja kojözong. Kjwe zrös, ga uozong” le.

⁸ »Kur ga tja tjlë ga “Llëme, Tjlapga. Llëbo uako llëm wleniyo, e uotë llëme” lër.

⁹ »Eshko ga ybõ li kuror jek pjlara obi, tjlë bor kong ga “Llëye iara Sbörë beno pjlu ba kong wlo li, e owa lëp llëme” le.

¹⁰ »Shäryono eni pjloglo mya. E irgo ga kjinyoklo kjoyo li poyono jem kjok dogo iröng obi.

¹¹ »Jekdo eshko ga domerga shrono löng doglo mya eshko, ichara Cesarea kjokyo dwayo bor wlokjër. ¹² Eshko ga Sbõ Sëya tjlë bor kong ga “Pja jek domerga shrono löng li tjok. Llëye woyotjlip guing llëme” le. Eni ga bi pjeyoga tjeng doglo tjer (6) ëre to jek bor tjok.

»Tjawa öõtong löng Cesarea kjokyo shko ga domer wlënorwa sök kjlara ba ushko. ¹³ Ga domer li tjlë borwa kong ga “Sbõ parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara bor kong, ga tjlë bor kong ga ‘No ichos kjlara Jope kjokyo. Domer sök eshko kjlara ko Simón, kowëba Pedro bakoe. Rokos tek jushko bop shwoy. ¹⁴ Eshko ga tjlõkwo le bomi kong, pja döya Sbörë e go wlo, bomi pjeyoga löng bomi ushko uunkong li döya wlo bakoe’ le bor kong eni” le.

¹⁵ »Tja shäng lan ba tjok lok kwjlë ga ba go Sbõ Sëya shrono beno kësbang ba tjok, shrono bi kong dämärshko dik bakoe. ¹⁶ Eshko ga tjlõkwo lara Tjlapga Jesúsde li woyoshrër kwjlë jä. Tjlëno ga “Juan, e no wono di goshko. Gueniyo dbar kwjwöbõ obi ga pjäy go Sbõ Sëya iche Sbörë tjwe ber kësbang bomi tjok” lara eni. ¹⁷ Dämärshko ga shji mär Tjlapga Jesucristo go ëre kong ba Sëya twara Sbörë. Eshko ga twara nopga e kong eni bakoe. Eni kuzong ga eni llëme lër ga äe» le.

¹⁸ Kuya lok ga llëye lara ame. Ga Sbõ poshrëra lok ara, tjlë ga «Nopga judío llëm wleniyo ëmdë ga kjimtara Sbörë. Llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara, ga epga ber löng së iyado Sbõ tjok» le.

Jesús tjlõkwo kjrägaga löng Antioquía kjokyo

¹⁹ Esteban zröraba irgo ga Jesús tjlõkwo kjrägaga löng eshko, e irpanaba bakoe. Ga epga töktong to Fenicia kjokyo, Chipre kjokyo, Antioquía kjokyo bakoe. Kjong kjong öõtong löng kjok shto oblëshko ga Jesús roy pjlu lara oba kong, gueniyo judioga kong eröe. ²⁰ Gueniyo Jesús tjlõkwo kjrägaga Chipre so, Cirene so löng Jerusalén kjokyo kjong kjong lira töktong to jongya Antioquía kjokyo. Öõtong löng eshko ga Tjlapga Jesús roy pjlu lara nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. ²¹ Eshko ga ba tjlõkwo lagaga li kjimtara

Tjlapga Sbörë ara. Eni ga kjok eshko sopga ara, ba tjlökwo tek dënashko dwayo kole löng li, e rayara pjir, ga mär beno löng Tjlapga Jesús go shara.

²² Roy kuya tjlökwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo lirë ga Bernabé ichara lok to Antioquia kjokyo. ²³ Öötong shäng eshko ga İya ga epga kjimte Sbörë shäng, ga beno shäng wopjlúe. Eshko ga epga poshduna uunkong, tjlä ga «Pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go eröe» le. ²⁴ Bernabé, e domer pjlué. E go Sbö Sëya jlökoyo, ga mär shäng Sbö go eröe. Eni ga nopga ara kjimtara mär Tjlapga Jesús go.

²⁵ E irgo ga Bernabé to jek shäng Tarso kjokyo, Saulo wlëk. ²⁶ Wlënashko ga söra to Antioquia kjokyo, ga beno löng eshko lu pjlara. Eshkoshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga pina lok ara. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga kowëba Cristo nopga. Kowaraba eni bäm go eshko Antioquia kjokyo.

²⁷ Eshko dbaryo ga Sbö tjlökwo lagaga ba pjeyoga kong opshino kjlëbö to Jerusalén kjokyo dwayo jek öötong löng Antioquia kjokyo. ²⁸⁻³⁰ Kjlara ko Agabo. Eshko ga e kojono shäng, ga tjlä oba kong ga «Pjli tjwe ara kjok kjwang jikong» le. E miydara Sbö Sëya go.

Eni ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng Antioquia kjokyo li wotjlino lok ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjraga löng Judea kjokyo li kjimté. Tjlä lok ëng kong ga «İlëye twëy ga bue ga twëy» le. Ga kjimtara lok eni. Dbur tona li twara lok Bernabé, Saulo kong, ga söra lok, twara tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo löng Judea kjokyo li kong.

(Claudio sök pjlu kësbangyo dbaryoshko ga pjli lara li shrono ara jlöe.)

12

Jesús tjlökwo kjrägaga shduna Herodesë

¹ Eshko dbaryo ga Jerusalén so pjluo ko Herodes. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga kjong kjong irpjana, shdüya wlo. ² Ga nopga ichara Santiago zrök dröng go, ga zrörae. Santiago, e Juan kjlarayo. ³ Roy kuya judiogarë ga beno löng wopjlúe. E kjishko ga pjlung shosho suk pjir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryoshko ga nopga ichara Herodesë Pedro shak bakoe. ⁴ Shara lok irgo ga ichara Herodesë no shdüzlong uyo roshko. Ba dagaga löng eshko kjrëngwo pkëng (4), kjrina kjrina noyo doglo pkëng (4). Herodes wotjlino ga söya, ilgweya oba boksho dbar shrëzlong irgo jä lara.

⁵ Eni ga Pedro buk kjërshko dak dak lë yötso, gueniyo ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng syöshtë dbo ara Sbö kong Pedro kjishko.

Pedro shira Sbörë no shdüzlong uyo roshko dwayo

⁶ «Shir bong jä» lara Herodesë li shkëyoshko ga Pedro buk pë no dagaga tjeng do pjök tjërko, orkwo kjrochak kar kar dröng sho go, ga no dagaga llamo li löng këgong sit u bäng lishko ba dë. ⁷ Eshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara eshko, ga no shdüzlong uyo roshko iök weno pjang kjwara shjiye. Eshko ga Pedro porwara, ga wollena, ga tjlä ba kong ga «Pja kojös malinge» le. Jekdo eshko ga dröng sho ba pjrikklo lok ba orkwo go jek lön kjlulu erä. ⁸ Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Bop shwong koplëkong kjwe pjüzong. Bop drepkwota kjwe zrëzong» le, ga shäryara eni. Eshko ga tjlä ba kong jek obi ga «Pja popgos bop shwong ter lëkong kjwe go, ga pja tek bor irgo» le.

⁹ Kuya ga opshino jek ba irgo, gueniyo wotjlík ga «¿Tja yoikdo?» le.

¹⁰ Gueniyo jek löng äar no dagaga löng bäm lishko ga döktong lok jek, ga jek

kjwara obi ga dōktong jek eni bakoe. E irgo ga äär jong no shdūzlong uyo u bäng bängzak jong drōng sho go lishko ga u bäng li dōktong jek wles om go erä. Eni ga opshino jek lok kjoko. Jēktong lok wop tjokshko ga Pedro rayara Sbō parkaga lirē, ga beno shäng tjoksa.

¹¹ Eshko ga woshrē kjlay, ga tjlē ga «Era miydēr jlōkoyo ga Tjlapga, ba parkaga kjok dogo so ichara bor kong, tja döya Herodes wloshko dwayo wlo, llēye shārye woydē judiogarē bor tjok li wen bor kong llēm wlo» le.

¹² Miydara pjir eni ga to jek María ushko, María, e Juan mekē, Juan, e kowēba Marcos bakoe. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrägaga tōno löng syōshtē arae.

¹³ Öötong shäng eshko ga u bäng bäng yora kjōw kjōw kjoko dwayo.

Kjoglo shäng parkē eshko kjlara ko Rode, e jek ba ik, e ē İya wlo le. ¹⁴ Kura ga Pedro ybō. Zok ga u bäng li döra ba kong, gueniyo woowa llēm kjishko ga jek llet kjēr roshko irōng ba rotē nopga tjeng syōshtē li kong. Tjlē ba kong ga «İPedro shäng kjoko!» le.

¹⁵ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «¿Pja skwēre llēro?»

«İlême. Jlōe» le ba kong eni.

Eni ga tjlē lok ba kong ga «E Pedro llême. E ba daga Sbō parkaga kjok dogo so» le.

¹⁶ E wopro ga Pedro shäng u bäng bäng yok kjōw kjōw kjoko obi. Eni ga u bäng li döra lok, ga İya ga bē shäng, ga beno löng sēya llême. ¹⁷ Gueniyo Pedro orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga shira Sbörē no shdūzlong uyo roshko dwayo sorē li roy lara ba kong pjire. Pjir ga tjlē ba kong lok ga «İlēye shāryono bor kong li roy lēmi Santiago * kong, bi pjeyoga Jesús tjlōkwo kjräga llamo li kong bakoe» le. E irgo ga opshino to jek kjok shto oblē.

¹⁸ Wēshko kjok shrōng ga no dagaga li shdōktong pjang trāk llēm no shdūzlong uyo roshko. Tjlē lok ēng kong ga «¿Pedro li oto, kjwono llong?» le.

¹⁹ E irgo ga llēye weno Pedro kong li kjakrokara Herodesdē ba dagaga li kong. Kjakrokara pjir ga tjlē ba kong ga «Miydaga ber pjäydē» le, ga nopga ichara ba zrōk uunkong.

E irgo ga Herodes opshino to Judea kjokyo dwayo jek öötong shäng Cesarea kjokyo, ga beno sōk eshko dbar kjwöböso.

Herodes wolonoe

²⁰ Eshko dbaryo ga Tiro sogga, Sidón sogga, e mär löng dli tjwlēk Pjlu Herodes kjokyo li go erōe. Gueniyo Herodes iirkē sōk ba kong ara. E kjishko ga eppa wotjlino lok kjrinaso ēng tjok jek Herodes ik Cesarea kjokyo.

Domer shäng kjlara ko Blasto. E parkē sōk Herodes dboryaga. Tiro sogga, Sidón sogga, e öör jong ba ikshko ga tjlē lok ba kong ga «Woydērwa ga Herodes ber wopjlú borwa tjok. E kjishko ga tjawa lan woydē ba tjok» le.

Kuya ga «jölō» le ba kong, ²¹ ga dbar iara beno kjwara, Herodes İya lok wlo.

Dbar li öötongshko ga Herodes doyono sōk ba pjlu shwongyo go, pjuna pjang ga sirkeno sōk nopga bokshto ba pjlu sökklo kjing go, ga tjlēno arae.

²² Kuya lok ga öö le lok tjē jikong, tjlē lok ga «İTjlē sōk kjwe, domer li tjlēkdo llême! İKjwe sbō!» le. ²³ Eshko ga «Sbō poshrēmire dey» lara ba kong lok llēm kjishko ga jekdo eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so, Herodes iara beno sōk swlo ara. Eni ga wolono to uaga shjuskrorē, ba shdungglo.

* **12:17** Santiago le li, e Jesús lēng. E parkē sōk Jesús tjlōkwo kjrägaga löng Jerusalén kjokyo kägäyo.

²⁴ E irgo ga Jesús tjlōkwo kjrágaga tōn jek kēgong kēgong, ga Sbō tjlōkwo shdār jong llaw pogo.

Pablo, Bernabé, e kjrara Sbō Sēyarē, ba pak shāryē wlo

²⁵ Bernabé, Saulo, ba pak shāryara lok pjir Jerusalén kjokyo shko ga opshino to lok ey dwayo, öötong löng Antioquía kjokyo irōng obi, ga Juan sōra lok jek ba tjok bakoe. Juan, e kowēba Marcos bakoe.

13

¹ Antioquía kjokyo ga Jesús tjlōkwo kjrágaga löng eshko li tjrēko Sbō tjlōkwo lagaga wleniyo löng kjlōbō, no pinggaga Sbō tjlōkwo go wleniyo löng kjlōbō bakoe. Kjlarā ko Bernabé; kjlarā ko Simón, e kowēba Kjlo Si; kjlarā ko Lucio, e Cirene so; kjlarā ko Manaén, e kuno shäng Galilea so pjluvo Herodes tjok; kjlarā obi ko Saulo. ² Eni dbar kjwara ga Jesús tjlōkwo kjrágaga li tōno löng Sbō poshrék, iē llēm ba kong bakoe. Eshko ga Sbō Sēya tjlē ba kong ga «Bernabé, Saulo, e rokoror pak shāryē bor kong wlo. Eni ga kjozī ber tjeng dboy bor kong, pak li shārye lok wlo» le.

³ Kuya lok ga shāryara eni. Jek löng syōshhtë obi, ga iē llēm bakoe. E irgo ga orkwo iono lok domerga do pjök li dlu kjing go, ber löng parkē Sbō kong li loklo, ga ichara lok to parkē Sbō kong.

Saulo, Bernabé, e löng dlung tjrēko ko Chipre

⁴ Eshko ga Saulo, Bernabé, e ichara Sbō Sēyarē jek äär jong Seleucia kjokyo, dlung kjako. Eshko ga opyono jek lok kjoyong kēsbang roy, jek öötong pjono löng dlung tjrēko ko Chipre. ⁵ Eshko ga kjoyong tjoyong kjokyo buk kjrina ko Salamina. Eshko ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jek öötong löng judiōga syō uyo lok eshko oblē oblē li roshko. Eshko ga Sbō tjlōkwo lara lok oba kong. Juan jek shäng ba tjok bebi, ba kjimtaga wleni.

⁶⁻⁸ Eni ga jēktong löng eshko, öötong löng dlung tjrēko li worbo kalēkong ko Pafos. Kjok eshko ga judiō wlēna sök kjlarā ko Barjesús, lēy Grecia so tjlōkwo go ga Elimas. Domer, e ybi. Tjlē ga «Tja Sbō tjlōkwo laga» le, gueniyo ichaga Sbōrē llēme. E sök enido kjok eshko sopga ichaga ko Sergio Paulo li shwoy. Tjlapga no ichaga li, e kjok miydē ara. Eni ga Bernabé, Saulo, e rokara ba ushko, woyde ga Sbō tjlōkwo le ba kong kuya wlo le. Eni ga epga öötong löng ba shwoy Sbō tjlōkwo lē, gueniyo ybi li omwoydē llēme. «Llēye le löng li kup llēm dey» le tjlapga no ichaga kong ara, mär ber shäng Jesús go llēm wlo.

⁹ Eshko ga Saulo, e kowēba Pablo bako, e go Sbō Sēya jlkōyo. Eni ga ybi li ĩya beno shäng drēng ga ¹⁰ tjlē ba kong ga «Pja owa, pja jyō ara, pja so Á kjoyo, pja llēbo pjlo bek li wloyo. ¿Sbō tjlōkwo pjlu li kjlopšwēp bop jyō go äär jong llonoro? ¹¹ E kjishko ga eeri ga pja shdüya Sbōrē. Pja ber kjok ĩgō ame, dlo kälā shjiy li ĩp llēm äär jong llono jā» le ba kong.

Jekdo eshko ga Elimas beno kjok ĩgō llēme. E kjishko ga beno shäng no wlēk, wlosöya wlo le. ¹² ĩya kjok eshko so ichaga lirē ga Sbō tjlōkwo kjrara. Ga beno shäng yēy le erā, Sbō tjlōkwo kura li kjishko.

Sbō tjlōkwo lara Pablorē oba kong Antioquía kjokyo buk Pisidia kjokyo worbo go lishko

¹³ E irgo ga Pablo, ba yorkagaga jek löng ba tjok li, e opshino Pafos kjokyo dwayo, ga jek kjoyong go äär pjē pjang Perge kjokyo, e Panfilia kjokyo obi. Gueniyo Juanda sano to jek irōng Jerusalén kjokyo. ¹⁴ E irgo ga epga opshino to Perge kjokyo dwayo, jek öötong löng Antioquía kjokyo. (Antioquía kjokyo,

e ber buk Pisidia kjokyo worbo go.) Eshko ga öötong woshtozlong dbaryo ga opzrëno jek lok judiöga syö uyo jong eshko li roshko, ga sirkeno lok. ¹⁵ Eshko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e laraba, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li, e laraba bakoe. E irgo ga tjlappaga löng judiöga syö uyo li no ichono tjlë ba kong ga «Pjäy tjlökwo lë woýdë borwa kjimtoklo wleni ga lëmi ga pjluë» le Pablo kong, ba yorkagaga löng li kong bakoe.

¹⁶ Eni ga Pablo kojono, orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni, ga tjlë ga «Pjeyoga, lër homi kong ga kuzia. Israel tjëyoga, tja kuzia. Judiöga llëm gueniyo Sbö bangkjrë wleniyo, tja kuzi bakoe. ¹⁷ Dënashko ga bi tjlappaga kjrara Israel tjëyo Sbö lirë, ber tjeng baïya wlo. Öötong löng Egipto kjokyoshko ga kjimtara, iara beno tjëyo kësbange. E irgo ga shira tek kjok eshko dwayo, ba dbo kësbang go. ¹⁸ Löng kjok dogro no llëmshko lu pjloglo sak pkëng (40) wopro ga kjimtara ara. ¹⁹ E irgo ga öötong löng Canaán kjokyoshko ga kjimtara tjëyoga tjeng eshko kjringswo kjäk (7) li pjik, kjok li twe ber ba kong wlo. ²⁰ Llëye lër shäng ère luyo öötong sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkëng (450).

»E irgo ga kong nopga iara beno löng ba ichaga wleniyo äär jong Sbö tjlökwo laga Samuel dbaryoshko. ²¹ Gueniyo ga pjlu rokara lok kjlara Samuel kong, ba llgwek wlo. Eni ga kong pjlu twara Sbörë beno kjlara ko Saúl, e Cis wa, Benjamín tjëyo. Iara beno sök parkë lu pjloglo sak pkëng (40). ²² E irgo ga Saúl kjara Sbörë, ga David iara beno sök ba shtoshko. E woýdara Sbörë ara, tjlë ga «David, Isaï wa li in ga domer pjlu bor kong, llëye woýdër ga shärye bor kong eni» le.

²³ »Lu kop ara irgo ga David tjëyo weno shäng kjlara ko Jesús. E ichara Sbörë, Israel tjëyoga dök, lara jlökoyo dënashko sorë li eni. ²⁴ Jesús wentë shäng oba boksho llëm obishko ga Juan to shäng Sbö tjlökwo roy lë Israel tjëyoga uunkong kong. Tjlë ba kong ga «Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozï, ga pjäy wër jer di roshko» le. ²⁵ Ga Juan shinmotkë dbaryo döröshko ga tjlë ga «¿Pjäy wotjlik ga domer koshëmi löng ber homi pjluwo wlo li tja lëmirë? Tja llëme. Gueniyo ga no tje ber irgo kjlara. Era tjwlö ara bor kjinmo anmoyö. Bek wlo ga tja ba drepkwota dök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjishko»* le.

²⁶ »Pjeyoga, pjäy Abraham tjëyoga, pjäy judiö llëm gueniyo Sbö bangkjrë löng enido wleniyo, tjlökwo ère, e ber shji uunkong kong, shji döya Sbörë sorë, e miydëy wlo. ²⁷ Jerusalén sopga, Jesús, e è miydara lok llëme. Ba kägäyoga ëmdë ga ommyidono lok llëm bakoe. Woshtozlong dbaryo kjwobi go ga kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li le lok, gueniyo llë loklo miyde lok llëme. Eni ga epga om go Jesús ichono shdunogobashko ga llëye jyä tak dënashko li, e shäryono eni. ²⁸ Eshko ga llëbo wlëya lok Jesús rotë wlo, ber zrökko wlo lara, gueniyo llëye to wlëna llëme. Zok ga kjwe rayara to, gueniyo ga twara Pilato kong, iche zrökoba wlo. ²⁹ Eni ga llëye jyä tak pjang Sbö kjibokwo go ba kjishko li, e shäryara lok pjire. Ga wolono pjang kjlës go irgo ga doyo lona ba tjlökwo kjragnarë ter töshko, ga iara lok beno buk sakshko. ³⁰ Gueniyo woshrara Sbörë iröng obi. ³¹ Zröydëba llëm obishko ga jek shäng Galilea kjokyo äär jong Jerusalén kjokyoshko ga ba tjlökwo kjrägaga kjong kjong jek löng ba tjok. Ga woshrara iröng obi irgo ga dbar kop ara ga Jesús

* **13:25** Drepkwota döga lanyo, e tak pjang Mateo 3.11 go.

weno shäng epga kong kop arae. Epga eerishko ga beno löng e İna lok jlöe laga.

³²⁻³³ »Llëbo roy pjlü lërwa bomi kong. Llëye lara Sbörë jlökoyo bi tjlapgaga tek dënashko so kongli, e shäryara pjir tjän. Jesús woshrrara iröng obi, tak pjang Salmo pjök li go sorë li eni. Tjlëno beno eni:
»“Pja bor wa.

Eeri ga İkoba wëlë ga
tja bop data jlökoyo.”†

³⁴ »Woshrrara Sbörë iröng obi, doyo an llëm wlo, ber wolon ame wlo, lara Sbörë dënashko sorë li eni. Tjlëno beno eni:

»“Llëye loror David kong jlökoyo li,
e lër bop kong jlökoyo bakoe.”‡

³⁵ »Sbö tjlökwo tjlëno e kjishko obi. Tjlëno beno eni:

»“Bop Wa iak beno shäng dbop bop kong li doyo iëp an ber buk eshko llëme.”§

³⁶ »Jlökoyo ga David sök së obishko ga parkono ara ba pjeyoga kjishko, woydara Sbörë sore li eni. E irgo ga wolono, ga doyo iaraba beno buk sakshko, ba kjökëga zlong bäng, ga ano pjire. ³⁷ Gueniyo ga Jesús woshrrara Sbörë iröng obi lira doyo ano llëme.

³⁸ »Pjeyoga, tjlökwo lërwa bomi kong li ëre: Owa pjang bi go li löya Sbörë ga pjlü, llëye shäryara Jesüsdë li kjishko. ³⁹ Eëye mär Jesús go ga ie Sbörë ber shäng pjlo bek ba bokso. Shji ie kjok İlgwekklo tara Moisésdë lirë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ⁴⁰ Pjây sjëk, llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li wen bomi kong llëm wlo. Tjlëno beno eni:

⁴¹ »“Pjây Sbö tjlökwo joywë ä,
llëbo shäryër ga İzi yötsoe.

iPjây sëya llëm,
pjây wolon!

Pjây löng së obishko ga
llëbo shäryër kësbanqe.

Lëba eni bomi kong wëlë ëmdë ga
pjây wotjlik ga

‘E shäryaga Sbörë’ lëmi llëme’ ”*1e.

⁴² E irgo ga Pablo, Bernabé, e opshino jek judiöga syö uyo li roy dwayoshko ga nopga löng li tjlë ba kong ga «Woydërwa ga woshrozlong dbaryo tek këm kjwara go ga llëye loromi li lëmi borwa kong jek obi» le. ⁴³ Nopga löng eshko li kjone kjone judiö, İlamo li wenoshko judiö llëm wleniyo gueniyo kworkwono beno Sbö tjlökwo kjraga judiöga İ dik. Ga opshino eshko dwayo pjirshko ga nopga to jek löng Pablo, Bernabé tjok ara.

Eni ga Pablo, Bernabé, e tjlë ba kong ga «Pjây mär ber löng Sbö go, pjây kjimtara ara kjishko» le.

⁴⁴ Öötong woshrozlong dbaryo kjwara obishko ga kjok eshko sopga shrono löng pjir sek, Tjlapga Jesús tjlökwo le li kuk. ⁴⁵ Gueniyo ga İya judiöga löng lirë ga oba shrono ara ga ymorkono lok ara, ga Pablo läywe lok owa, tjlë oba kong ga «Llëye le shäng li, e eni llëme» le.

⁴⁶ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, llëye bangkjre lok llëm, ga tjlë ba kong ga «Tjawa iak löng Sbö tjlökwo ëre roy lë bomi kong bäm go, pjây judiöga kong.

† 13:32-33 Salmo 2.7. ‡ 13:34 İsaías 55.3. § 13:35 Salmo 16.10. * 13:41 Habacuc 1.5.

Gueniyo pjây omkuk woydë sira llëm, pjây om go li opyë ber löng së İyado Sbô tjok woydë llëm bakoe. Eni kuzong ga tjawa to jongya ba lë nopga judío llëm wleniyo kong shara. ⁴⁷ Tjawa ichara Tjlapgarë ba tjlokwo tak pjang li go eni. Tjlëno beno eni:

»“Pjây ioror beno iök shjiy wleni,
nopga judío llëm wleniyo kong,
Nopga dâr sorë li tjlokwoyo lëmi ba kong
äär jong kjok kjwang jikong wlo”[†] le.

⁴⁸ Kuya nopga judío llëm wleniyo löng lirë ga beno löng wopjlúe. Tjlë lok ga «Sbô tjlokwo ëre, e owa llëme» le. Eni ga ëye kjrara Sbörë ber löng së İyado ba tjok wlo ga tjlokwo li kjrara.

⁴⁹ Eni ga Sbô tjlokwo shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

⁵⁰ Gueniyo ga judioga löng eshko li opyono beno löng Pablo, Bernabé, e wloyo, ga lanyotkara lok owa walëga tjwlö ara, judío llëm gueniyo Sbô bangkjrë löng enido wleniyo kong, domerga tjwlö ara kjok eshko li kong bakoe. E kjishko ga nopga tjwlö ara li iirkono ara, ga Pablo, Bernabé, e kroyoywara ara, ichara to kjok eshko dwayo.

⁵¹ Eni ga Pablo, Bernabé, e opshino kjok eshko dwayoshko ga ba dre pjlungyo löna lok beno tjeng eshko, e ba wloyoga ber löng shdungko loklo. E irgo ga to jek öötong löng Iconio kjokyo shara. ⁵² Gueniyo ga Jesús tjlokwo kjrägaga beno löng Antioquia kjokyo li, e beno löng wopjlú, go Sbô Sëya jlökoyo bakoe.

14

Sbô tjlokwo lara Pablorë Iconio kjokyo

¹ Iconio kjokyo ga Pablo, Bernabé, e öötong löng judioga syö uyo jong li roshko ga Sbô tjlokwo lara lok wolëso nopga löng eshko li kong. E kjishko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e omtjlokwo kjrano ara. ² Gueniyo ga judioga kjong kjong omtjlokwo kjrë woydë llëm, ga Pablo, Bernabé, e lanyotkara lok owa nopga judío llëm wleniyo kong. Kuya lok ga iirkono ara. ³ Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko dbar kop ara, ga Tjlapga Jesús tjlokwo roy lara ara. Llëye bangkjrara lok llëm, kjimte Tjlapgarë le kjishko. Ga kong dbo twara kësbang, llëbo İydëba llëm wleniyo shärye wlo. E go ga İkoba wëİë ga domerga li ichaga Tjlapgarë jlökoyo. ⁴ Gueniyo kjok eshko sopga ëng shdöno tjeng kjrings pjök, kjrina löng judioga tjok, kjrina obi löng Sbô tjlokwo roy lagaga Jesús äska tjok. ⁵ Eni ga nopga ara, judioga, nopga judío llëm wleniyo, e wotjlino jong kjrinaso ba kägäyoga tjok. Tjlë lok ëng kong ga «Kjwepga kjwe shay, shpoy, löy ak go, zröy wlo» le lok eni. ⁶⁻⁷ Gueniyo ga miydara Pablo, Bernabë, ga töktong jek öötong löng Licaonia kjokyo. Kjok eshko ga jek löng Sbô tjlokwo roy pjlu lë oba kong Listra kjokyo, Derbe kjokyo, kjok shto oblë oblë löng eshko bakoe.

Pablo löraba Listra kjokyo ak go

⁸ Listra kjokyo ga domer sök kjlara jëk llëm wleniyo, weno buk eni. ⁹ Ga Pablo tjwe shäng eshkoshko ga llëye le li kuya sök. Ga İya Pablorë drëng ga miyde shäng ga domer li mär Jesús go, poptë ga pjlu wlo. ¹⁰ Eni ga tjlë sök li kong dbo go ga «İpja kojös ber shäng bop dre go beke!» le ba kong. Kuya domer lirë ga kojono mäling, ga jëktong.

[†] 13:47 İsaías 49.6.

11 İya nopga löng eshko liré ga öö le, ga tjlê lok Licaonia so tjlökwö go ga «Domerga kjwe, e sböpga kjlopswono beno no töshko so dik, ter beno töshko bi shwoy» le. 12 Eni ga Bernabé, e kowara lok beno Zeus, ba sbö kësbangyo li e. Ga Pablo tjlêno ba kong ara kjîshko ga e kowara lok beno Hermes, e ba sbö Zeus tjlökwö laga kjîshko. 13 Eshko ga Zeus syö uyo jong kjok eshko li bokshto ga no shäng kjlara syöshtaga Zeus kong. Ga sögla wlénggla söra pjök mya, nana söra ara bakoe. Syöshtaga li, nopga löng kës li, e wotjlîno ga öng li zröya, sho suya, pjê dret, Pablo, Bernabé, e poshrëkkîo lara.

14 Miydara Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska lirêshko ga ba shwong dwlêkza lok aas, nopga li slan wlo. Eni ga opzrêno jek zron jong nopga löng kës li tjrêko, ga tjlêno lok dbo go. Tjlê ga 15 «¿Kjwe llê shäryomirê kjweniro? Tjawa no, so pjây kjoyo eröe. Tjawa shrono löng Sbö tjlökwö roy pjîlú laga bomi kong. Lêrwa bomi kong ga bomi sböpga kjwe tjwlö llême. Wëyê, pjây kjlopswos ber Sbö Sök İyado li tjok. E kjopkwö shäryaga, kjok uunkong shäryaga, llêbo tjeng kës li shäryaga bakoe. 16 Tek dênashko ga oba kjok shto oblê oblê so judío llêm wleniyo, e iara Sbörê beno löng jêk irbo woyde kjone pogo li go. 17 Gueniyo ga llêbo pjîlú shärye jong bomi kong İyado. Shunyo ichaga bomi kong li e. Bomi dwla wen pjîlú laga li e. Pjây dli ara, twe bomi kong kjîshko. Pjây löng wopjîlú laga li e bakoe. Shärye jong eni, e Sbö jlökoyo miydêmi wlo» le.

18 Ga lara eni êmdê ga nopga löng li, ba öng, e zröya woydê Pablo, Bernabé poshrëkkîo jek obi, gueniyo shäryara lok llême.

19 Eshko ga judiöga Antioquia so, Iconio so, e shrono löng eshko kjlôbö ga lano nopga li kong ara, ga iara beno löng wotjlik oblê. E kjîshko ga Pablo lora lok ak go, zröya wlo. Wotjlîno ga Pablo wolonoe lara lok, ga dopshira lok jek kjok eshko dwayo, iara lok beno buk kjoko shwo lëkong. 20 Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjragaga löng li töno eshko, ga Pablo kopjrina pjiribrie. Ga buk li kojono, ga opzrêno jek kjok li roshko iröng obi.

Pablo, Bernabé, e jek löng Jesús tjlökwö kjragaga ik obi

Wêshko ga opshino kjok eshko dwayo Bernabé tjok, ga to jek Derbe kjokyo.

21 Öötong löng eshko ga Sbö tjlökwö roy pjîlú lara lok eshko. Ga tjlökwö li kjrara nopga löng eshko liré ara, beno löng Jesús tjlökwö kjragaga.

E irgo ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska li jek sano iröng Listra kjokyo, irgo ga Iconio kjokyo, irgo ga Antioquia kjokyo. 22 Kjok kjringgwo mya lishko ga Jesús tjlökwö kjragaga löng li kjimtara lok, dbo iara jek këgong. Tjlê lok ba kong ga «Pjây mär ber löng Sbö go eröe. Shji äär ber löng Sbö sök no pjîluyo İyado lishko wlo ga llêbo owa wen ara bi kong, e kuroy dâw guing» le. 23 Ga kjok kjrina kjrina ga nopga kjrara löng kjong kjong, ber Jesús tjlökwö kjragaga löng eshko li kägâyoga wlo. Ga syöshtono, iono llêm Sbö kong pjir ga rokara lok Tjlapga Jesucristo kong, tjlê ga «Nopga êre mär bop go eröe. İêrwa ber tjeng bop wloshko, döp wlo» le.

24 E irgo ga jek Pisidia kjokyo go, ga öötong löng Panfilia kjokyo iröng obi.

25 Eshko Perge kjokyo ga Sbö tjlökwö roy lara oba kong pjir ga jer öötong löng Atalia kjokyo. 26 Eshko ga opyono kjoyong roy to jek Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko. Dämär ga epga ichara Jesús tjlökwö kjragaga eshko so liré to parkê Sbö kong kjok shto oblê oblê, ga syöyoshtara lok, tjlêno ga «Sbö, Pablo, Bernabé, e iêrwa ber tjeng bop wloshko, döp wlo» lara lok ga toe. Eni ga ba pak li shäryara pjirshko ga to jek iröng Antioquia kjokyo. 27 Ga öötong löng eshko iröng obishko ga Jesús tjlökwö kjragaga löng eshko li töna löng ba

tjok. Ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong pjire. Sbö tjlökwö lara nopga judío llëm wleniyo kong, ga kjrara lok sorë li roy lara ba kong pjir bakoe. ²⁸Eni ga Pablo, Bernabé, e beno löng dbar kop ara eshko Jesús tjlökwö kjragara li tjok.

15

Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga lano ëng tjok Jerusalén kjokyo

¹ Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kjragara kjong kjong tjwe Judea kjokyo dwayo, öötong löng eshko Antioquía kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga li pïya öötong löng, tjlë ba kong ga «Bek wlo ga pjäy Jesús tjlökwö kjragara doyo jyã të pjir, lara Moisésdë tek dënashko sorë li eni. Llëm ga pjäy döya Sbörë llëme» le löng eni. ² Kuya Pablo, Bernabéré ga beno owa ba kong, ga ëng dboryono ara kar kar Judea sopga li tjok. E kjïshko ga Pablo, Bernabé, Jesús tjlökwö kjragara kjong kjong, e kjrara Jesús tjlökwö kjragara llamo lirë iche jongya Jerusalén kjokyo, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska shwoy, tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga löng eshko li shwoy bako, llëbo li llgweya lok wlo.

³ Eni ga ichara Jesús tjlökwö kjragara löng Antioquía kjokyo lirë to jongya Jerusalén kjokyo. Ga jek löng Fenicia kjokyo go, Samaria kjokyo go bakoe. Eshko ga nopga judío llëm wleniyo öötong beno löng Jesús tjlökwö kjraga li roy lara lok ba pjeyoga Jesús tjlökwö kjraga eshko so kong, ga beno löng wopjluë.

⁴ E irgo ga jek öötong löng Jerusalén kjokyo ga wlo kjrara Jesús tjlökwö kjragara eshko so, ba kägäyoga, Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska lirë. Eni ga llëye shäryara Sbörë ba tjok li roy lara lok ba kong lok pjire.

⁵ Gueniyo ga Jesús tjlökwö kjragara li tjrëko ga fariseoga löng kjlëbö. Epga kjong kjong kojono löng, ga tjlë ga «Bek wlo ga nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwö kjrë woydëshko ga doyo jyã tëy dey, ga ichëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li sök» le.

⁶ Eni ga Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äska töno tjlapgaga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga tjok, llëbo le löng li llgweya lok wlo. ⁷ Eni ga lano ëng tjok ara kar kar. E irgo ga Pedro kojono shäng, ga tjlë ga «Pjeyoga, miydëmi pjluë ga tja kjrara Sbörë tek dënashko bomi tjrëko, ba tjlökwö roy pjluë nopga judío llëm wleniyo kong, epga ëmdë ga omkuk ga tjlökwö kjre wlo. ⁸ Ga shji wotjlik bi pjluéshko sorë li miyde Sbörë pjire. E kjïshko ga nopga judío llëm wleniyo omtjlökwö kjronoshko ga Sbö Sëya twara ba kong, twara bi kong sorë ga eni, miydëy shji judiogarë e go wlo ga shäryaga Sbörë. ⁹ Nopga judío llëm wleniyo wotjlino ga mär Sbö go erö ga owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shäryara bi kong sorë ga eni. Eni ga epga iara beno tjlwö bishÿya dik bakoe. ¹⁰ ¿Eni ga llëye woydëmi ga shärye Sbörë obi, tjlökwö ëre kjrëmi wloro? Nopga judío llëm wleniyo iëmi kjok llgwekklo tara Moisésdë li sök lëmi woydë, gueniyo shji ëmdë ga omsöno ma, bi tjlapgaga tek dënashko so omsöno ma bakoe. ¿Eni ga epga omsök sorëro? ¹¹ Eni llëme. Miydëy ga shji döya Tjlapga Jesús dë, shji kjimte woydë kjïshko eröë lëy, ga epga eni bakoe» le.

¹² E irgo ga Pablo, Bernabé, e tjlëno nopga löng li kong. Dbo twara Sbörë ba kong llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye lok nopga judío llëm wleniyo kong li roy lara lok ba kong pjire. E wopro ga kuya nopga lirë löng kjing erä.

¹³ Ga tjlëno lok pjirshko ga Santiago tjlë ga «Pjeyoga, tja kuziã. ¹⁴ Simón* tjlëno bi kong ga nopga judío llëm wleniyo kjimtara Sbörë ara, ga epga tjrëko

* 15:14 Simón, e kowëba Pedro bakoe.

ga no kjone kjone kjrara beno ba nopga baŷya. Shäryara bäm goshko sorè li roy lara Simóndè bi kong pjire. ¹⁵ Dënashko ga Sbò tjlòkwo lagaga omlono eni. Tjlèno beno eni:

¹⁶ »“E irgo ga tja tjwe iröng obi,
ga David tjëyo beno löng tjwlo llëm li,
e iër ber löng ba shtoshko iröng obi,
so u toktong beno buk töy
kojöy jem, poshäryëy ber jong pjlu obi wleni.

¹⁷ Eni ga tja wlëya nopga judío llëm wleniyorè.

Nopga kjratorr tjeng kjok kjwang jikong li,
tja wlëya, ga ber löng botoya bakoe.

Tja Tjlapga Sbò. Tja omlè eni.

¹⁸ Loror beno eni tek dënashko.”†

¹⁹ »Eni ga bor kong ga nopga judío llëm wleniyo optwono Sbò kong li barwëy ame. ²⁰ Epga kong kjibokwo tëy kjwara dey. E go ga lëy ba kong ga dli llë twak sböpga jyäglo kong li uëy ame, öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy ame, srëng llë uëy ame, ga shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pè ba tjok ame. ²¹ Tek dënashko ga kjok llgwekklo tara Moisésdè li, e lëba löng kjok shto oblè oblëshko enido. Ga wshozlong dbaryo kjwobi go ga lëba löng judioga syò uyo oblè oblè li roy» le.

Kjibokwo ichak nopga judío llëm wleniyo kong

²² Eni ga tóno löng lan li, nopga kjrara do pjök, iche lok jek Antioquia kjokyo Pablo, Bernabé tjok. Kjrara lok li beno Judas, Silas. (Judas, e kowëba Barsabás bakoe.) Domerga do pjök li tjlapgaga Jesús tjlòkwo kjruga kägäyo wleniyo. ²³ Ga kjibokwo tara lok kjwara, ga twara ba kong, söya jek ba tjok wlo. Kjibokwo li tjlè eni:

«Miga pjeyoga. Nopga judío llëm wleniyo löng Antioquia kjokyo, Siria kjokyo, Cilicia kjokyo, “¿Pjây yonde?” lërwa bomi kong. Kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Tjawa Sbò tjlòkwo roy lagaga Jesús äska, lanma tjlapgaga Jesús tjlòkwo kjruga kägäyoga.

²⁴ »Roy kurorwa ga no kjong kjong jüshko so löng borwa tjreko li öör löng bomi shwoy ga pjây barwara ara, ba tjlòkwo lara li go, ga pjây beno löng woýdè ara. Gueniyo epga ichaga tjawarè llëme. ²⁵⁻²⁶ E kjishko ga domerga kjratorrwa kjlóbö, ga ichororwa jek bomi ik. Bernabé, Pablo, e bi pjeyoga woýdërwa ara wleniyo. Epga optwono beno löng parkè Tjlapga Jesucristo kjishko, ga zrökobare, de zrökoba llëm, e miyde löng llëme. Epga ichororwa jek bomi ik. ²⁷ Ga Judas, Silas, e ichororwa jek ba tjok, llëye tak pjang kjibokwo ère goshko li lanyotke lok om go bomi kong wlo.

²⁸ »Eni ga beno pjlu Sbò Sëya kong, borwa kong ga pjây ichërwa kjok llgwekklo tara Moisésdè li shäryè uunkong llëme. Llëye shäryëmi wlo li ère döe: ²⁹ Dli llë twak sböpga jyäglo kong li uëy llëm; öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy llëm; srëng llë uëy llëm; shji orkwosmono è tjok llëm ga shji pè ba tjok llëm bakoe. Shäryëmi uunkong eni ga pjây jek löng pjlo beke.

»Ber eni.»

³⁰ Eni ga domerga kjrara li toe. Öötong löng Antioquia kjokyo ga ba pjeyoga Jesús tjlòkwo kjruga li tóna lok eshko, ga kjibokwo söra lok jek li twara ba kong.

³¹ Eshko ga kjibokwo li lara lok èng kong, ga beno löng wopjlu, ga dbokjrano

† 15:18 Amós 9.11-12.

jek obi e go. ³² Judas, Silas, e Sbō tjlōkwo lagaga. Eshko ga tjlēno nopga löng li kong ara, dbo iara lok ara bakoe. ³³⁻³⁴ Ga beno löng dbar kop ara eshko. E irgo ga opshino to jek ba ichagaga shwoy iröng obi. Brikshko ga «jölö» lara ba pjeyoga lirë ba kong. «Pjây nom iröng wopjlúe» lara lok ba kong bakoe.‡

³⁵ Gueniyo ga Pablo, Bernabé, e beno löng eshko Antioquía kjokyo. Tjlapga Jesús tjlōkwo le löng oba kong, ga oba pīya löng ara. Jesús tjlōkwo kjrágaga eshko so omshäryono kjlōbö eni bakoe.

Pablo, Bernabé, e opkiono dboy dboy

³⁶ Öötong dbar kop ara ga Pablo tjlé Bernabé kong ga «Shji to bi pjeyoga löng kjok shto oblë oblë ik iröng obi, shji öör Tjlapga Jesús tjlōkwo lë kjone dö ga eshko, löng sorë iy wlo» le.

³⁷ Kuya ga tjlé ba kong ga «jölö. Gueniyo Juan söy bi tjok bebi» le. (Juan, e kowëba Marcos bakoe.)

³⁸ Gueniyo ga Pablo kong ga pjlú anmoyö llëme. Epga löng Panfilia kjokyoshko ga rayara Marcosdë beno löng tjoksa, jëktong ba tjok ba pak shäryë ame.

³⁹ Eni ga ëng dboryono lok kar kar, ga beno löng wopjlú ëng tjok ame. E kjishko ga opkiono beno löng dboy dboye. Eshko ga Marcos söra Bernabéré jek ba tjok, jer dlung kjako, opyono kyyong kësbang roy, ga jongya jong Chipre kjokyo. ⁴⁰ Pablo lira, Silas söra jek ba tjok. Brik lokshko ga Jesús tjlōkwo kjrágaga löng li syöshtono Sbō kong, tjlé ga «Sbō, Pablo, Silas, e iërwa ber tjeng bop wloshko, dëp wlo» le. E irgo ga opshino toe. ⁴¹ Jek öötong löng kjok shto oblë oblë Siria kjokyo, Cilicia kjokyo. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjlōkwo kjrágaga löng li dbo iara lok Sbō tjlōkwo go arae.

16

Timoteo jek shäng parkë Pablo, Silas tjok

¹ Eshko ga Pablo wlo öötong löng Derbe kjokyo, e irgo ga Listra kjokyo. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrágaga wlëna shäng kjlara ko Timoteo, e mekë judío, Jesús tjlōkwo kjrágaga bako, gueniyo data judío llëm wleniyo, e Grecia so.

² Timoteo, e pjlúe le Jesús tjlōkwo kjrágaga löng Listra kjokyo, Iconio kjokyo lirë. ³ Eni ga woyde Pablörë ga Timoteo jek shäng parkë ba tjok. Gueniyo ga miyde judioga eshko so uunkong lirë ga Timoteo doyo jyä tak llëm, data Grecia so kjishko. E kjishko ga barwe judiogarë llëm wlo ga Timoteo doyo jyä tara Pablörë pjire.

⁴ E irgo ga jek löng kjok shto oblë oblëshko ga llëye lara Sbō tjlōkwo roy lagaga Jesús äska, tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjrágaga kägäyoga löng Jerusalén kjokyorë li, e lara lok Jesús tjlōkwo kjrágaga kong pjire. Ga tjlé lok ba kong ga «Tjlōkwo lara lok li shäryëy eni» le. ⁵ Eni ga Jesús tjlōkwo kjrágaga mär beno löng Sbō go jek këgong, ga dbar kjwobi go ga tön jek këgong këgong.

Pablo domer Macedonia so ñno kjlara, shji yoïno wleni

⁶ Eshko ga Pablo wlo wotjlino lok to Asia kjokyo, Sbō tjlōkwo roy lë eshko wlo lara. Gueniyo ichara Sbō Sëyarë jek eshko llëme. E kjishko ga jek Frigia kjokyo go, Galacia kjokyo go, ⁷ öötong löng Misia kjokyo gomyo. Eshko ga wotjlino lok to Bitinia kjokyo lara, gueniyo ichara Jesús Sëyarë jek eshko

‡ 15:33-34 Tek dënnashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlé ga «“Pjây nom iröng wopjlúe” lara lok ba kong bakoe. Gueniyo ga Silas wotjlik ber sök eshko le, ga benoe.»

llème. ⁸ E kjĩshko ga jekdo bek, slano Misia kjokyo llèm, jer öötong löng Troas kjokyo.

⁹ E shkëyo ga Pablo domer Macedonia so ñno shäng kjłara, shji yoño wleni. Ga domer li tjlë ba kong ga «Rokër bop kong sira ga pja tek Macedonia kjokyo, tjawa kjimtëp wlo» le. ¹⁰ Ga ñna Pablorë eni irgo ga tjawa* tjlë eng kong ga «Shji roke Sbörë shäng eshko, ba tjlökwo roy pjlú lëy kjok eshko sopga kong» lërwa. E kjĩshko ga tjawa poshãryono löng jek bek Macedonia kjokyo wlo lërwa.

Lidia Jesús tjlökwo kjrono

¹¹ Eni ga tjawa opyono kjang kësbang roy, ga tjawa opshino Troas kjokyo dwayo, jek bek äär jong dlung tjrëko ko Samotracia. Wëshko ga tjawa jek äär löng Neápolis kjokyo. ¹² E irgo ga tjawa jem Filipos kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. Kjok eshko li ichaga Roma sopgarë, gueniyo Macedonia sogga kong ga kjok e tjlwö ara. Ga tjawa beno löng eshko dbar kjwöbösoe.

¹³ Öötong woshtozlong dbaryo ga tjawa opshino jek kjok eshko dwayo, tjawa äär löng di kjako, kjoko shwo lëkong. Eshko ga judioga syöshtozlong shtoyo tjok kjwe lërwa, ga eni jlöe. Tjawa öötong löng eshkoshko ga wlënorwa ga walëga eng tönö löng kjlöbö eshko. Eni ga tjawa sirkeno lano löng ba tjok. ¹⁴ Eshko ga walë sök kjłara ko Lidia, e Tiatira so, shwong ko dingding shwëshwë tjlwö ara wleniyo soynega. E judió llèm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Sök borwa kuk eshkoshko ga pjlú iara Sbörë pjang ba tjlökwo royle Pablorë sök li kjre wlo. ¹⁵ E irgo ga wara jer di pjang eshko li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok. E irgo ga tjlë borwa kong ga «Tja ñmi ga Tjłapga Jesús tjlökwo kjraga jlökoyo ga rokër bomi kong sira ga pjãy jek bor tjok, pjãy ber löng bor ushko wlo» le.

Tjawa rokara jlökoyo, ga jlö lororwa ba kong, ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo, Silas, e bångzaraba no shdüzlong uyo

¹⁶ Dbar kjwara ga tjawa jek löng syöshtozlong shtoyo wloshko ga kjoglo weno shäng kjłara, parkaga tjlwlek shäng pjir wleniyo. Kjoglo li goshko Á sëya kjłara. Sëya li dbo go ga llëbo wen llono li le oba kong enido, ga potjwlëkoba ba sogoga kong arae. ¹⁷ Kjoglo li jek shäng borwa irgo, ga öö le, tjlë è pogo kong ga «Domerga kjwe, e Sbö Tjlwö Kësbangyo parkaga. Kjwepga jek löng pjãy döya Sbörë sorë laga» le. ¹⁸ Dbar kop ara ga shãrye shäng eni. Eni ga dbar kjwara ga Pablo iircono ba kong, ga bojono iröng, tjlë sëya pjang ba go li kong ga «Lër bop kong Jesucristo ko goshko ga pja opkjos kjoglo kjwe goshko dwayo» le.

Jekdo eshko ga kjoglo li rayara sëya lirë ga toe.

¹⁹ Gueniyo ga ñya kjoglo sogoga lirë ga beno dbur shak ba kjĩshko ame ga Pablo, Silas, e shara lok, söra jek dbo go öötong löng llëbo soynezlong, tjlapgaga kjok lıgwega wleniyo li boksho. ²⁰ Eshko ga tjlë lok tjlapgaga li kong ga «Domerga ère judioga. Kjok èreshko ga oba shdüya löng ara. ²¹ Shji pıya löng ba sdëkwo baıya go. Shji Roma sogga kong ga tjlökwo le löng bi kong li, e kolako llèm, e shãryako llèm bakoe» le.

²² Eni ga nopga löng eshko ara li jek uunkong ba wloyo, ga tjlapgaga li nopga ichono ba shwong skwë, shpoya lok kjor no shpokklo go. ²³ Eni ga shpora lok irgo ga söra lok, iara beno löng no shdüzlong uyo roshko. Eshko ga tjlapgaga li tjlë lok no daga shäng li kong ga «Bångzas, ga dos yötsoe» le.

* **16:10** Kjibokwo ère taga Lucasdë. Eshko jek lëkong ga Lucas jek to shäng Pablo tjok. «Tjawa» le e kjĩshko.

²⁴ Kuya ga Pablo, Silas, e söra jek, zrëra öötong tjeng këgong rong anmoyö kjër äär pjirshko. Eshko ga kjordo zak jek lok këgong këgong ba dre bapkwö, ga ba dre li zrëra ber lok eshko, opshik llëm wlo.

²⁵ E shkëyo ga Pablo, Silas, e löng syöshhtë, të Sbö kong, ga kuya nopga shdung tjeng ba tjok eshko lirë löng. Öötong kjok rong dik ga ²⁶ yo iano kësbang eshko. Eni ga u li sokö iona beno tre tre erä. Jekdo eshko ga u bäng llë döktong, roshwino drete. Ga dröng sho no pjirriklo li döktong pjir bakoe.

²⁷ Eshko ga no daga li buk pë, ga wolleno buke. İya ga u li u bäng bäng döktong beno lok oojong ga wotjlino ga nopga bängzak tjeng li töktong pjire lara. E kjishko ga ba dröng söya pjang ba kwota roy li shira, opzrök wlo lara.

²⁸ Gueniyo ga İya Pablorë sök ga öö le ba kong, tjlä ga «İPja opzrök llëme!† İTjawa löng uunkong jüshkol» le ba kong dbo go.

²⁹ Kuya no daga lirë ga tjlä ga «İök shjiy tek sözong» le ba kjimtaga shäng li kong, ga kjrarae. Eshko ga opzrëno jek maling zron jong äär jong Pablo, Silas shwoy, ga kjök torgö sök ba dre zlong, der arae. ³⁰ E irgo ga kojono, ga Pablo, Silas, e shira tjeng lishko dwayo. Eni ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga, İtja orwë llong? İTja där wlo ga llëye shäryër?»

³¹ «Pja mär Tjlapga Jesucristo go ga pja döya Sbörë, bop pjeyoga löng bop ushko uunkong li döya eni bakoe» le ba kong. ³² Eni ga Tjlapga Jesús tjläkwö lara lok ba kong, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li kong bakoe. ³³ Jekdo eshko ga söra no daga lirë jek di bäng buk eshko lishko, ga shpora lok bäng li, e kwoshkwara, kröna ba kong. E irgo ga no daga li wara jer di bäng buk li roshko, ba pjeyoga löng ba ushko li tjok bakoe. ³⁴ Eni ga Pablo, Silas, e söra jek ba ushko, ga sënae. Eshko ga no daga li beno sök woowa llëm, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong tjok, beno löng mär Sbö go kjishko.

³⁵ Wëshko kjok shröng ga tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li no dagaga ichono kjlëbö äär löng no daga sök no shdüzlong uyo li İk, Pablo, Silas, e döya wlo.

³⁶ Eni ga no daga li tjlä Pablo kong ga «Tjlapgaga kjok llgwega wleniyo li tjläkwö ichono bor kong, pjäy döer wlo le. Eni ga pjäy to ga bue. Pjäy nom wopjlüe» le.

³⁷ Gueniyo ga Pablo tjlä no dagaga shrono tjeng li kong ga «Tjawa Roma so kjibokwo tjok. Woydara ga tjawa llgwera kjwe kjok llgwekklo Roma so İ go. Gueniyo tjawa llgwera lok llëm ëmdë ga tjawa shpora lok ara nopga uunkong bokshto, ga tjawa bängzara lok no shdüzlong uyo roshko. İEni ga tjawa shiya woydë lütshko ega? İEni llëme! Tjawa shiya lok wlo, woyde ga tek shiga eparë om go dey. Lëmi ba kong eni» le.

³⁸ Eni ga no dagaga li to öötong löng tjlapgaga li shwoy ga roy lara ba kong pjire. Kuya lok ga beno löng sëya llëm, Pablo, Silas, e kjibokwo tjok kjishko.

³⁹ Ga tjlapgaga li jek öötong löng Pablo, Silas shwoy ga tjlä ba kong ga «Tjawa jnemi kësbange» le. Eni ga dörae. Eshko ga tjlä ba kong obi ga «Rokërwa bomi kong sira ga pjäy opshik borwa kjok ëreshko dwayo» le.

⁴⁰ Eni ga opshino lok no shdüzlong uyo roshko dwayo, ga jek öötong löng Lidia ushko. Eshko ga ba pjeyoga Jesús tjläkwö kjraga li pjlorä uunkong, ga dbo iara bakoe. E irgo ga opshino to ey dwayo.

† 16:28 Eshko dbaryo ga nopga löng kjërshko, e töktong ey dwayoshko ga ba dagaga zrökoba. «İPja opzrök llëme!» lara Pablorë ba daga kong e kjishko.

17

Tesalónica sopga woksera löng ara

¹ Ga Pablo, Silas, e jek äär löng Anfípolis kjokyo, e irgo ga Apolonia kjokyo. E irgo ga öötong löng Tesalónica kjokyo. Eshko ga judíoga syö uyo jong kjwara.

² Ga Pablo sgara shäng woshtozlong dbaryo kjwobi go ga opzrök jek judíoga syö uyo roshko. Eni ga öör shäng eshko woshtozlong dbaryo li pjlöglo mya, ga lano ara nopga löng li tjok. Sbö tjlökwo tak pjang li ³ pjlölgweya ba kong. Tjlê ba kong ga «Miydëy Sbö tjlökwo ère go ga no pjluyo iche lara Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi. Jesús roy loror bomi kong, ga shäryono ba kong eni. No pjluyo lër shäng li e» le.

⁴ Eni ga judíoga kjong kjong omtjläkwo kjrono. Grecia sopga ara Sbö poshrök löng enido wleniyo, walëga tjwlö ara wleniyo ara, e omshäryono eni bakoe. Ga tjlökwo kjrägaga uunkong li beno löng Pablo, Silas tjok.

⁵ Gueniyo ga İya judíoga omtjläkwo kjrono llëm wleniyo lirë ga ymorkono ara. Eni ga to löng irbo bäng go ga nopga owa oba barwë ä wleniyo, e tona kjlëböso, kjok eshko sopga shdöya wlo, ie ber löng wlëp llëm wlo. Ga wotjllino ga Pablo, Silas, e löng no sök kjlara ko Jasón li ushko lara. E kjishko ga öötong löng ba shwoy ga opzrëno jek dbo go ba u roshko, Pablo, Silas, e shaya, söya, twe nopga löng li kong wlo, shdüya wlo lara, ⁶ miga wlëna llëme. Eni kuzong ga Jasón shara lok shara, ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga kjlëbö li tjok. Ga söra lok dbo go, dopshiya lok i, öötong löng tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo li shwoy. Eshko ga öö le lok ara, tjlê ga «Domerga to löng kjok shto oblë oblë, nopga shdöya ber löng wlëp llëm wlo li, e shrono löng bi shwoy ère bi barwaga. ⁷ Shronoshko ga wlokjrara Jasón jürë öötong löng ba ushko. Kjok llgwekklo tara pju kësbangyo sök Roma kjokyorë li, e bangkjre lok llëm, ie ber tjwlö llëm bakoe. To löng tjlê ga pju oblë tjok le. E kowe lok Jesús» le.

⁸ Eshko ga llëye lara lok li kjishko ga tjlapgaga, nopga löng eshko li, e woksera tjë jikong. ⁹ E kjishko ga Jasón, ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga, e ichara lok oppotjwlek, e irgo ga rayara toe.

Berea sopga Jesucristo tjlökwo kjrono ara

¹⁰ E shkëyo ga Pablo, Silas, e ichara Jesús tjlökwo kjrägaga eshko so lirë opshik jek Berea kjokyo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. ¹¹ Judíoga löng Berea kjokyo li wotjllik owa judíoga löng Tesalónica kjokyo li i dik llëme. Ga Jesús tjlökwo lara lok ba kong li kuya ga beno löng wopjlu, ga küywa lok obi. Eni ga dbar kjwobi go ga tjlökwo kura lok li İna lok Sbö tjlökwo kjibokwoyo go ara, llëye lara Pablo, Silasde li, e jlöre İya lok wlo. ¹² Eshko ga judíoga omtjläkwo kjrono ara. Grecia sopga omtjläkwo kjrono kjaraso llëm bako, walëga tjwlö ara wleniyo, domerga bakoe.

¹³ Gueniyo ga Sbö tjlökwo roy le Pablorë shäng Berea kjokyo li roy kura judíoga löng Tesalónica kjokyo lirë, ga jek öötong löng eshko ga nopga löng eshko li shdöra lok ara, beno löng wlëp ame. ¹⁴ Jekdo eshko ga Pablo ichara ba pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga lirë opshik maling, jongya dlung sor go, brik to kjok eshko dwayo wlo. Gueniyo Silas, Timoteo, e beno löng Berea kjokyo obi. ¹⁵ Eshko ga Pablo yorkagaga öör löng ba tjok Atenas kjokyo. Ga Pablo beno sök eshko. Eni ga ba yorkagaga li sano jem iröng Berea kjokyo. Brik lokshko ga Pablo tjlê ba kong ga «Pjäy tjlê Silas, Timoteo kong ga woydër ga tek tön bor tjok maling Atenas kjokyo jushko llëmi ba kong» le.

Pablo Sbö tjlökwö lono shäng Atenas kjokyo, tjlapgaga kësks ko Areópago kong

¹⁶ Ga Pablo beno sök eshko Silas, Timoteo, e koshë. E wopro ga İya to shäng ga Atenas sogpa sböpga jyäglo shäryono träk llëm, ga wokserga shäng erä. ¹⁷ E kjishko ga öötong shäng judioga syö uyo jong eshko li roshkoshko ga tjlökwö kjlopstwë ara nopga löng eshko li tjok, judioga, nopga judio llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëk löng enido wleniyo tjok. Ga dbar kjwobi go ga öötong shäng llëbo soynezlöng shtoyo ga tjlökwö kjlopstwë ëbo tjwe ba shwoy li tjok. ¹⁸ Eshko ga nopga tjeng kjrinq pjök ko epicúreo, estoico. Epga tjlökwö kjlopstwë kar kar ëng tjok ara, ba wotjlik om go li go. Ga Pablo tjlä li kuyashko ga tjlä lok kar kar ba tjok. Ga kjong kjong tjlä ëng kong ga «¿Domer tjlägwang kjok miydë llëm kjwe llë layde shäng?» le.

Eshko ga Pablo shäng Jesús roy pjlu lë ba kong, Jesús, e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi le. E kjishko ga kjong kjong tjlä ga «Domer kjwe İn ga to shäng sböpga shto oblë so roy shdök» le lok eni.

¹⁹ Eni ga söra lok öötong shäng tjlapgaga kësks ko Areópago li shwoy. Eshko ga tjlä lok ba kong ga «Tjlökwö lëp shäng borwa kong tjaglën li, e pıs yötso borwa kong sira, miydërwa wlo. ²⁰ Kurwa ga tjawa kong tjlökwö lëp llëbo oblë dö, ga llë loklo miydërwa woydë» le.

²¹ Eshko ga Atenas sogpa, nopga shto oblë so löng eshko li, e sgara löng llëye lëba tjwe tjaglën li kuya wlo, lanyotke wlo eröe. Llëye oblë shärye lok llëme.

²² Eni ga Pablo kojono shäng eshko ba bokshto, ga tjlä ba kong ga «Tjlapgaga Atenas so, İn jlökoyo ga bomi sböpga, e bangkjrëmi äe. ²³ Tja jëktong bomi kjok jüşko ga bomi sböpga poshrëzlöng shtoyo lok li İnor pjire. Kjrina jüni ga sbö poshrëkklo jong kjwara eshko, tak pjang ba poglo go tjlä ga “Sbö miydëy llëm obi li, e poshrëkklo.” Eni ga Sbö miydëmi löng llëm li, e poshrëmi löng tjän, e ë miydëmi löng llëm gueniyo. E kjishko ga tja shrono shäng ba roy laga bomi kong. ²⁴ E kjok ëre uunkong shäryaga, llëbo tjeng kës li shäryaga bakoe. E kjok dogo so, kjok ëre so, e Tjlapga. E sök u shäryak norë li roshko llëme. ²⁵ Shji löng së laga erë, shji tjwlo shrë laga erë, shji llëbo tjok kës li twaga erë bakoe. Eni ga e opkjimtoklo woydë llëme.

²⁶ »Dämärshko ga domer shäryara kjaraso döe. Gueniyo ba tjëyo tek ber ba irgo li wena träk llëm, shdöktong to kjok shto oblë oblë uunkong kjok kjwang jikong. Tek dënashko ga tjëyoga oblë oblë ber löng dbar kjwobi, ber tjeng kjone, e lara pjir tjän. ²⁷ Shäryara eni, ber löng ba wlëk wlo. To jëk löng kuya i wleni ga wlëya kjwe, shäng bi soshko ëmdë. ²⁸ Ga shji mär löng ba go, shji jëk laga erë bakoe. Ga pjäy tjërëko tjlökwö wolëso tagaga tjeng kjlëbö. Epga omİono eni bakoe. Tjlëno ga “Shji uunkong Sbö wappa” lara lok eni.

²⁹ »shji Sbö wappa kuzong ga Sbö, e so sböpga jyäglo shäryak dbur sho shöyİor go, dbur sho pjublün go, llëm ga ak sho go kjoyo, e lëy eni llëme. E so llëbo shäryak norë ba wotjlik li go kjoyo llëm bakoe.

³⁰⁻³¹ »Dënashko ga nopga llëbo shäryono bëy llëmshko ga shdüya Sbörë llëm, llëye miyde lok llëm kjishko. Gueniyo dbar iara Sbörë beno kjwara, ber nopga löng kjok ëre kjing go kës li İlgwezlong dbaryo wlo. Ga domer kjrara beno shäng kjarla, nopga İlgweya bek wlo. E ë miydëy wlo ga e wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi. E kjishko ga eerishko ga nopga löng kjone pogo, e woyde ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe le, ga raye» le.

³² Ga domer wolono kjlara ga woshrono iröng obi le eni li kuya lok ga kjong kjong Pablo läywë owa, joywe jong erä. Gueniyo kjong kjong tjlä ba kong ga «Pja woydërwa ga llëye lëp shäng li dbar oblëshko ga lëp borwa kong jek pjlara obi» le.

³³ Eni ga Pablo opshino eshko dwayo. ³⁴ Eshko ga kjong kjong jek Pablo tjok, ga beno löng Jesús tjlökwö kjrägaga. Kjlara jüni ko Dionisio. Domer, e tjlapgaga kësksë ko Areópago li kjlarayo. Jesús tjlökwö kjraga kjlara obi, e walë shäng kjlara ko Dámaris.

18

Pablo Sbö tjlökwö lono shäng Corinto kjokyo

¹ E irgo ga Pablo opshino to Atenas kjokyo dwayo, jek öötong shäng Corinto kjokyo.

² Eshko ga judío wlëna shäng kjlara ko Aquila, e Ponto so. Dënashko ga öötong sök Roma kjokyo, e Italia kjokyo obi. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo ko Claudio li tjlökwö ichono, tjlä ga «Judíoga löng jüshko Roma kjokyo kjlobi li opshik drete» le. E kjishko ga eeri ga öötong dbar kjwöbö ga Aquila opshino jek Roma kjokyo dwayo, öötong sök Corinto kjokyo ba boy Priscila tjok. ³ Ba pak baïya lok, e u shäryaga öng kwota go, Pablo í dik. E kjishko ga miydara Pablorë ga jek öötong shäng ba shwoy ga beno shäng ba ushko, ga parkë ba tjok bakoe. ⁴ Eni ga äär woshtozlong dbaryo kjwobi go ga Pablo opzrëk jek judíoga syö uyo jong eshko li roshko. Ga lan judíoga löng li tjok, nopga judío llëm wleniyo löng li tjok bako, tjlökwö le shäng li, e jlöe le lok wlo.

⁵ Ga Silas, Timoteo, e tjwe Macedonia kjokyo dwayo öötong löng ba shwoy. Eshko jek lëkong ga Pablo opyono Jesús tjlökwö roy lë dbar kjwobi go, opyono shäng e shäryë wlo eröe. Tjlä judíoga kong ga «Bi pjluoyo iche le Sbörë li, e Jesús» le ba kong iyado. ⁶ Kuya judíogarë ga opyono beno löng ba wloyo, ga läywe lok owa arae. E kjishko ga Pablo ba shwong pjloyono, pjloyo lon ber tjeng eshko wlo, e ba wloyoga ber löng shdungko wlo loklo. Ga tjlä ba kong ga «Pjäy shdüya Sbörë laga ber pjäydë om go. Miydaga ber tjarë ame. Tja Sbö tjlökwö roy lë pjäy judíoga kong ame. Tjlökwö li lër nopga judío llëm wleniyo kong shara» le.

⁷ Eni ga Pablo opshino judíoga syö uyo li roshko dwayo. Eshko ga domer sök kjlara ko Ticio Justo, e judío llëm wleniyo, gueniyo Sbö poshrëya enido. Ba u jong judíoga syö uyo li zlong bäng. Eni ga Pablo beno sök ba tjok eshko.

⁸ Kjok eshko ga domer sök kjlara obi ko Crispo. Domer, e judíoga syö uyo jong eshko li kägäyo. Ga Tjlapga Jesús tjlökwö kjrara, ba pjeyoga löng ba ushko uunkong li tjok. Corinto sopga omtjlökwö kjrono ara bako, ga waraba jer di roshko uunkong.

⁹⁻¹⁰ Shkër kjwara ga Tjlapga Jesús tjläno Pablo kong shji yoïno wleni, tjlä ga «Llëye bangkjrep llëme. Tja shäng bop tjok iyado. E kjishko ga bor tjlökwö roy lëp iyado, pja kjinkë llëme. Ga nopga kjok ëreshko botoya ara. E kjishko ga pja barwaga ërë llëm, pja kong llëbo owa shärye ërë llëm bakoe» le.

¹¹ Eni ga Pablo beno shäng Corinto kjokyo Sbö tjlökwö lë nopga li kong lu pjlara kjingsho bëy.

¹² Corinto kjokyo, e Acaya kjokyo obi. Dbar eshko ga Galión, e parkë sök Acaya so ichaga. Eshkoshko ga öötong shäng Corinto kjokyoeshko ga judíoga ëng töno, ga Pablo shara lok, söra jek öötong löng no llgwezlong uyo. ¹³ Eshko ga tjlä lok tjlapga li kong ga «Domer ëre to shäng nopga ië Sbö poshrëk, ba

wotjlik baŷya li go. Gueniyo kuy ga le shäng li, e kjok ilgwekklo tara Moisésdê li wloyo» le.

¹⁴ Eni ga dborye Pablorê lara, gueniyo Galión tjlê judioga li kong ga «judioga, tja barwêmi llême. Ēye rotoromi llêye shâryara owa anmoyô kjishko kjwe ga ligwer bomi kong kjluwe. ¹⁵ Gueniyo sömi tjwe shäng li tjlôkwo le shäng li kjishko. Pjây lan tjlôkwo llê kjishko, ko llê kjishko, bomi kjok ilgwekklo li kjishko bakoe. Eni kuzong ga ilgwezi pjâyde om go. Tja opyê woydê ber llêbo e ilgwega bomi kong llême» le. ¹⁶ E irgo ga ichara ba ilgwezlóng uyo roshko dwayo. ¹⁷ Eshko ga judioga syô uyo jong li kägäyo shäng kjlara ko Sóstenes. E shara nopga judio llêm wleniyo löng lirê, ga shpora lok ara Galión boksho. Ga ŷya sök wlêp erä, e ba kong ga llêye llême le.

Pablo jêk shäng kjok shto oblê oblê

¹⁸ Eshko ga Pablo beno sök Corinto kjokyo dbar kop ara obi. E irgo ga «Tja toe» lara Jesús tjlôkwo kjrägaga löng eshko li kong, ga jer öötong shäng Cencrea kjokyo, Priscila, Aquila tjok. Eshko ga Pablo kâ shtono beno pjret. Dämär ga kâkzong shtë llêm dbar kjwöbö lara Sbô kong tjän, ga dbaryo li pjitonge. E irgo ga opyono lok kjyong kësbang roy, jongya Siria kjokyo wlo le. ¹⁹ Ga öötong löng Éfeso kjokyoshko ga Priscila, Aquila, e rayara Pablorê beno eshko, ga toe. E irgo ga jek öötong shäng judioga syô uyo roshko ga lano judioga löng eshko li tjok. ²⁰ Eni ga tjlê lok ba kong ga «Woydêrwa ga pja ber sök borwa tjok dbar kjwöböso guing» le, gueniyo woydara llême.

²¹ Ga «Tja toe.* Gueniyo ga woyde Sbörê ga tja tjwe iröng bomi ik obi» le. E irgo ga opyono sök kjyong kësbang roy, ga toe.

²² Jek öötong shäng Cesarea kjokyo ga jem Jerusalén kjokyo, Jesús tjlôkwo kjrägaga löng eshko li pjlok. E irgo ga opshino jer öötong shäng Antioquia kjokyo buk Siria kjokyo obi lishko ga ²³ beno sök eshko dbar kjwöböso. E irgo ga opshino jek obi, ga to shäng kjok kjrïnashko kjrïnashko Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Jesús tjlôkwo kjrägaga kjimtara mär Sbô go jek këgong eni.

Apolos Sbô tjlôkwo lono Éfeso kjokyo

²⁴ Eshkoshko ga domer öötong shäng kjlara Éfeso kjokyo ko Apolos. E judio, Alejandria so. Sbô tjlôkwo tak pjäng li miyde shäng arae. Ga domer li tjlê ga kuywoye. ²⁵ Ga oppino ara tjän, Tjlapga Jesús irbo li kjishko, ga tjlê shäng ga laywae. Oba pŷya shängshko ga Jesús roy le ba kong yôtsoe. Gueniyo miyde wlo li obie. Juan no wono di go sorê miydayde döe.

²⁶ Eni ga opzrêno jek judioga syô uyo jong eshko li roshko, ga tjlêno oba kong, llêye bangkjrara llême. Gueniyo kura Priscila, Aquilarê, ga mana lok ba ushko, lan ba tjok wlo, Sbô irbo li miyde pjlu anmoyô wlo.

²⁷⁻²⁸ E irgo ga Apolos to jek shäng Acaya kjokyo le, ga kura ba pjeyoga Jesús tjlôkwo kjrägaga löng lirê. Eni ga kong kjibokwo tara lok kjwara, söya twe Jesús tjlôkwo kjrägaga löng Acaya kjokyo li kong wlo, äär eshko ga wlokjre lok pjlu wlo le.

Jek öötong Acaya kjokyo ga tjlêno judioga löng eshko Tjlapga Jesús tjlôkwo woydê llêm wleniyo kong jlôkoyo. Sbô tjlôkwo tak pjäng li go ga pina ba kong ga no pjluwo iche lara Sbörê li, e Jesús. Ga tjlôkwo kjlopswê lok kar kar ëng

* **18:21** Tek dênashko ga kjibokwo ëre jyâ shiraba oblê oblê ara. Ga kjone kjone tjlê ga «Tja toe. Woyde ga tja jek äär Jerusalén kjokyo dbar shrêkklo dbaryo tjwe lishko.»

tjokshko ga judíoga li zāya enidoe. Ga Sbō wopjlu li kjishko ga ba tjlōkwo kjrágaga lōng eshko li, e kjimtara tek dāmār ba tjlōkwo kjrē. Eshko ga epga kjimtara Apolosdē ara bakoe.

19

Pablo tjlōkwo lono Éfeso kjokyo

¹ Apolos sōk Corinto kjokyo wopro ga Pablo jek shāng Galacia kjokyo, Frigia kjokyo bakoe. Eni ga öötong shāng Éfeso kjokyo. Eshko ga Jesús tjlōkwo kjrágaga wlēna tjeng kjlōbö, ² ga tjlē ba kong ga «¿Sbō tjlōkwo kjrromishko ga pjāy go Sbō Sēya, e shronore?»

«I. lēme. Sbō Sēya, e ē laydēba borwa kong llēm obi» le lok ba kong.

³ Kuya ga tjlē ba kong ga «¿Eni ga pjāy warabashko ga e llē loklo?»

«E Juan tjlōkwo kjrromorwa li loklo» le lok ba kong.

⁴ Kuya ga tjlē ba kong ga «Juan no wono jlōe. Ēye, llēbo owa shārye lōng li, e owa jlōe lara, ga rayara ga wara jer di roshko. Gueniyo ga no tjwe ba irgo li lanyotkara juandē oba kong, ga woyde ga shji mār ba go dey. Tjlēno shāng li, e Jesús layde» le.

⁵ Kuya lok ga epga wara jer di roshko Tjlapga Jesús ko go. ⁶⁻⁷ Domerga wara li doglo sak kjwara kjingsho pjōk (12). E irgo ga orkwo iono ba dlu kjing go, ga epga go Sbō Sēya shrono beno kēsbang ba tjok. Eni ga beno lōng tjlē kjok shto oblē oblē so tjlōkwo, ga Sbō tjlōkwo roy lara lok oba kong.

⁸ Ga moglo mya ga Pablo jek ĩyado judíoga syō uyo jong eshko li roshko. Eshko ga Sbō ber no pjluoyo sorē li roy le shāng ara, tjlōkwo le shāng li, e jlōe lēba wlo. Tjlēshko ga llēye bangkjre llēme. ⁹ Gueniyo ga kjong kjong omtjlōkwo kjrono llēm, llēye kuya lok woydē llēm kjishko. Ga Irbo Tjaglēn li lāywe lok owa oba bokshto. Eni ga Pablo opkiono jek ey dwayo, ga Jesús tjlōkwo kjrágaga li sōra jek oppizlong uyo jong kjwara roshko, u li sogo ko Tirano. Eshko dbar kjwobi go ga Sbō tjlōkwo lanyotkara ba tjok ara. ¹⁰ Ga shāryara eni öötong lu pjloglo pjōk. Eni ga Tjlapga Jesús tjlōkwo shdōktong nopga lōng Asia kjokyo uunkong kong, judíoga kong, nopga judío llēm wleniyo kong bakoe.

¹¹ Eshkoshko ga Pablo kong dbo twara Sbōrē kēsbang, llēbo ĩydēba llēm wleniyo shārye kēsbang wlo. ¹² Eni ga jangsher, shwong llē, e pjono ba go dö emdē ga sōkoba, twēba swlopga kong ga poptē, twēba nopga goshko Ä sēyaga li kong ga sēya li to ba go dwayo bakoe.

¹³ Judíoga kjong kjong to lōng kjok kjrínashko kjrínashko Ä sēyaga tjeng oba goshko li ichē ä wleniyo. Eshko ga Tjlapga Jesús koiarga lok pjang sēya li iche wlo bakoe lara. Ga tjlē ga «Pablo to shāng Jesús roy lē, ga lēr bop kong Jesús ko goshko ga Ä sēya, pja opkjōs no kjwe goshko dwayo» le jong eni.

¹⁴ Eshko ga domerga lōng doglo kjāk (7), Esceva wapga. Esceva, e judío, syōshtaga kägāyo bakoe. Ba wapga doglo kjāk (7) li to lōng Ä sēyaga ichē Jesús ko goshko bakoe. ¹⁵ Pjlara ga shāryara lok enishko ga Ä sēya li tjlē ba kong lok ga «Tja Jesús miydē, Pablo miydēr bakoe. ¿Gueniyo ga pjāy ēro?» le. ¹⁶ Jekdo eshko ga domer goshko Ä sēya pjang li jek zrow pjā ba goshko lok erā. Ba dbo ara go ga tjeng doglo kjāk (7) li shpora ara, shwong llē dwlēra dret, sho llē dwlēra srēng ara, ga zana tjē jikong. Eni ga to töktong lok u li roshko dwayo, kjlop dret, ba llēmdoe.

¹⁷ Kuya Éfeso sopga uunkong, judíoga, nopga judío llēm wleniyo lirē ga beno lōng sēya llēm, bangkjre arae. Eni ga Tjlapga Jesús ko li iara lok tjwlo ara.

¹⁸ Eshko ga Jesús tjlökwo kragaga ara tje löng llëbo owa shäryara lok tek dënashko li lë oba uunkong bokshto. ¹⁹ Ga epga ara parkono löng ybipga wleniyo li, ba oppingglo kjibokwo shoyo söya tje löng, ga sura iökshko dret oba bokshto. Ga ba kjibokwo sura lok kës li tjlwö iak dbur sho pjlublún kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (50,000). ²⁰ Eni ga Tjlapga Jesús tjlökwo shdöktong llaw pogo, ga tjlökwo kjrëba jek këgong këgong.

²¹ E irgo ga llëbo shäryono kës li irgo ga Pablo wotjlik jek Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo go jongya Jerusalén kjokyo wlo le. Ga wotjlik kjrina obi ga «Löng Jerusalén kjokyo li pjloror pjir ga tja jongya Roma kjokyo bakoe» le. ²² Eni ga ba kjimtagaga ichara do pjök jongya Macedonia kjokyo ba bäm go, epga Timoteo, Erasto. E wopro ga e beno sök eshko Asia kjokyo dbar kjwöböso obi.

Éfeso sopga woksera löng ara

²³⁻²⁹ Éfeso so sböpga kjlara ko Artemisa, ba syö uyo jong eshko. Eshko ga domer sök kjlara ko Demetrio, ba pak baïya, e llëbo jyäglo shäryaga dbur sho pjlublún go. Domer, e Artemisa syö uyo li jyäglo shäryaga. E go ga dbur shak ara, ba parkagaga parkë löng ba tjok li tjok. Eshko dbaryo ga llëbo jyäglo shäryagaga uunkong li tona, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga, miydëmi pjlu ga shji mär bi pak ère go. Eerishko ga Asia kjokyo kjok kjwang jikong ga bi sbö kësbang Artemisa li poshrëy löng iyado. Gueniyo ïmi löng, kumi löng ga Pablo to shäng tjlë oba kong ga sböpga jyäglo shäryaga norë li, e llëno llëme le. Eni ga nopga kjlopswë ara ba shwo lëkong, ga shärye eni li jushko dö llëm, Asia kjokyo uunkong seke. Llëbo ère owa bi kong, bi pak ère iëba ber tjlwö llëm ga jer bi shjiry. Erö llëme. Eshko ga Artemisa syö uyo jong jushko li, e ber tjlwö llëm bakoe. Eni ga bi sbö om go li wojdëba ame, ba tjlwö kësbang li iëba ber llëno ame» le.

Kuya lok ga iirkono ara, öö le lok arae. Tjlë lok dbo go ga «jÉfeso so sbö Artemisa li, e tjlwö kësbangel!» le. Eni ga Éfeso sopga woksera löng tjë jikong. Eshko ga Pablo yorkagaga wlëna löng do pjök ko Gayo, Aristarco, epga Macedonia so. Ga shara lok, dopshira, söra öötong löng no tönzlöng uyo jong eshko lishko.

³⁰ Eni ga roy kuya Pablörë ga jek opzrëk wojdë eshko, lan nopga löng li tjok wlo lara, gueniyo ichara Jesús tjlökwo kragagarë llëme. ³¹ Eshko ga tjlapgaga tjlwö kës kës Asia sopga kong wleniyo löng eshko kjlöbö, epga Pablo pjeyoga wleni, ga tjlökwo ichara ba kong, to jek opzrëk eshko llëm wlo.

³² E wopro ga nopga öötong löng no tönzlöng uyo li, e woksera löng trak llëme. Löng eshko ara tönö löng llë kjiy miyde löng llëme. Ga öö le lok ara, kjlara tjlë oblë, kjlara tjlë oblë bakoe.

³³ Ga judío shäng kjlara eshko ko Alejandro. Domer, e ichara judioga löng lirë nopga löng kës li bokshto, ga llëye le wlo li lara lok ba kong. Eni ga Alejandro orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni. ³⁴ Gueniyo ga miydara lok ga e judío ga kuya wojdë llëme. Ga öö le lok tjë jikong, tjlë ga «jÉfeso so sbö Artemisa li, e tjlwö kësbangel!» le jong eni wop ara, ga Alejandro to tjlëno nopga li kong llëme.

³⁵ E irgo ga nopga löng kës li kjinkara no shäng kjlara tjlapgaga kës kës dboryaga wleniyorë, ga tjlë ba kong ga «Pjeyoga Éfeso so. Shji iak beno löng bi sbö kësbang Artemisa li syö uyo daga, shji beno löng ba jyäglo ter lono kjok

dogo dwayo li daga bakoe. Nopga kjok kjwang j̄kong so ommydē p̄lú ga eni. ³⁶ E jyō laga erē llēme. Eni ga pjāy lōng tjēkso guing. Llēbo shāryēmi ga woyotj̄lmi llēm guing llēme. ³⁷ Ga domerga sōromi kjwe llēye owa shāryara syō uyo kjy llēm, llēye lara bi sbō kj̄shko llēm bakoe. ¿Eni ga tek sōromi j̄shko ega?

³⁸ »Eni ga Demetrio, ba parkagaga, ēye rote woydē wleni ga tjlapgaga no llgwegaga lōng kjweshko, īzia. Woyde ga ba llgwezlong dbaryo ga koshe lōng llgweya wlo. Eshko ga shji ēng rotē ga p̄lúe. ³⁹ Ga pjāy llēbo rokē woydē obi ga lēmi shji tōno lōng uunkong dbaryo bek lishko ga llgwey bomi kong eshko jā. ⁴⁰ Llēbo shāryono j̄shko li, e tjwe bi kong owa kjwe. Shji oba iono ēngkjwē ara le bi ichagagarē kjwe. ¿“¿Oba shdōktong lōng kjweni ega?” lara lok bi kong ga llē loydē ba kong eshko?» le.

⁴¹ Lara eni pjir ga nopga li ichara to pjire.

20

Pablo to shāng Macedonia kjokyo, Grecia kjokyo

¹ Nopga shdōktong kēs li slano pjir ga Jesús t̄lōkwo kjrագaga rokara Pablorē, poshdūya wlo. Poshduna pjir ga «Tja toe» le, ga to jek Macedonia kjokyo.

² Ōōtong shāng eshko ga jek shāng Jesús t̄lōkwo kjrագaga lōng li dbo iē kjok kjrinashko kjrinashko. E irgo ga to jek ōōtong shāng Grecia kjokyo, ³ ga beno sōk eshko moglo mya.

E irgo ga opshik to jongya Siria kjokyo le. Brikdo, opyē k̄yong kēsbang roy larashko ga roy kuya ga judioga wotj̄lik ba zrōk le lēba. E kj̄shko ga wotj̄lik to irōng pjō lēkong Macedonia kjokyo go shara le. ⁴ Ba yorkagaga jek lōng ba tjok li ēre: Sópater, e Pirro wa, Pirro, e Berea so; Aristarco, Segundo, epga Tesalónica so; Gayo, e Derbe so; Tíquico, Trófimo, epga Asia so; Timoteo bakoe. ⁵ Epga uunkong jek lōng borwa bām go, ga tjawa koshe ōōtong lōng Troas kjokyo. Gueniyō tjawa beno lōng Pablo tjok. ⁶ Tjawa beno lōng Filipos kjokyo aār jong p̄lung shosho suk pjir shāryak ba uukklo tjok llēm dbaryo li pjitong guing. E irgo ga tjawa opshino jek Filipos kjokyo dwayo aār jong dlung kjako, ga tjawa opyono k̄yong kēsbang roy, ga tjawa jeke. Ōōtong dbargwo shkēng (5) ga epga dosharorwa ōōtong lōng Troas kjokyo. Ga tjawa beno lōng eshko dbargwo kjāk (7).

Dwlas wolono kjlara, ga woshrara Pablorē irōng obi

⁷ Ōōtong dbar sondēshko ga tjawa tōno Jesús t̄lōkwo kjrագaga tjok, iē wlo. Ga Pablo t̄lēno nopga lōng li kong. Ga opshik eshko dwayo wēshko le kj̄shko ga beno shāng t̄lē wop ara aār jong kjok rongē. ⁸⁻⁹ Ga tjawa tōno lōng lishko ga yongyo shāryak jem jong ēng kopshko llōgong llōgong aār jong k̄jringgwo myashko, tjawa lōng li ey. Eshko ga iōk borkek lok shjiy arae. Ga dwlas shāng kjlara eshko ko Eutico, ga sirkeno sōk u bāng bāng go. Eshko ga Pablo t̄lē shāng kj̄er wopro ga Eutico sōk ga poywō ara. Wop ara ga pono, ga lono jer jong kjokshko dwayo aār jong tōshko, ga wolonoe. ¹⁰ Eni ga Pablo oplono jer ba ik, ga opburgō dwlas li kjing go, ga popjlura. Eshko ga t̄lē nopga lōng li kong ga «Pjāy woydē llēme. ¡Buk sē!» le.

¹¹ E irgo ga Pablo jem kjomo irōng obi, ga p̄lung shosho suk pjir shdōra, ga uara t̄lōkwo kjrագaga lōng li tjok, ga beno shāng t̄lōkwo lē ba kong obi aār jong kjok shrānto. E irgo ga toe. ¹² E irgo ga dwlas lira sōra lok jek ba ushko sē. E kj̄shko ga ba pjeyoga beno lōng wop̄lú anmoyō.

Pablo tjlōkwo lono tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjraga kägäyo löng Éfeso kjokyo li kong

¹³ E irgo ga Pablo beno shäng Troas kjokyo obi, ga tjawara opshino jek ba bäm go, tjwe jong Asón kjokyo kjong kësbang go. Woyde Pablorë ga jek pjö lëkong, ga koshërwa löng eshko. ¹⁴ Eni ga Pablo tjwe shäng eshko, ga tōno borwa tjok, ga opyono jek shäng kjoyong kësbang roy borwa tjok. Eni ga tjawa jek äär löng Mitilene kjokyo. ¹⁵⁻¹⁶ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Quío kjokyo, e bokshto. Wëshko ga tjawa jek äär löng Samos kjokyo. Woyde Pablorë ga tjawa sltan ber löng Éfeso kjokyo llëme le, äär Jerusalén kjokyo judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostës li bäm go wlo. E kjïshko ga wëshko ga tjawa oötong löng Mileto kjokyo.

¹⁷ Eshko ga no ichara Pablorë tjlapgaga Jesús tjlōkwo kjraga kägäyo löng Éfeso kjokyo li rokë. ¹⁸ Eni ga oötong löngshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Dënashko ga tja tek shrono shäng Asia kjokyo ëreshko ga tja beno shäng bomi tjok dbar kop ara. Llëye shäryoror eshko li miydëmi pjir tjän. ¹⁹ Eshkoshko ga judioga kjong kjong opyono beno löng bor wloyo. E kjïshko ga llëbo weno bor kong owa ara, ga tja beno shäng woydë ara bakoe. Gueniyo tja beno shäng parkë Tjlapga Jesús kong wotöy iyadoe. ²⁰ Tja Sbö tjlōkwo lono oja uunkong bokshto, ga pjäy pinor öör bomi ushko bakoe. Eshko ga tjlōkwo llë ber pjlu bomi kong wlo li, e loror bomi kong pjir, llëye bangkjrër llëm wleni. ²¹ Eshko ga tja tjlëno shäng tjlōkwo kjwaraso judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjlë ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjäy optwos Sbö kong dey, ga pjäy mär ber löng bi Tjlapga Jesús go” lër shäng eni iyado.

²² »Ga eerishko ga tja jongya Jerusalén kjokyo, tja iche Sbö Sëyarë jek eshko kjïshko. Gueniyo llëye wen bor kong eshko li miydër shäng llëme. ²³ Miydër shäng li, e kjrinaso. Tja to shäng kjok shto oblë oblë lishko ga Sbö Sëya tjlë bor kong ga “Llono ga pja iëba ber shäng no shdüzlong uyo roshko, ga llëbo wen oblë oblë bop kong bakoe” le bor kong eni. ²⁴ Gueniyo bor kong ga tja wolonde, de llëm, e llëye llëme. Woydër li, e kjrinaso. Pak twara Tjlapga Jesúsde bor kong shäryër wlo le li, tja wolonoshko ga e shäryoror pjire. Ga pak li, e shji kjimte woydë Sbörë sorë li roy pjlu shdör oba kong.

²⁵ »Ga pjäy kong Sbö ber no pjluo sorë li roy loror bomi kong ara. Gueniyo lër bomi kong ga tja ïmi ame. ²⁶⁻²⁷ Llëye woyde Sbörë li, e loror bomi kong dret, llëye bangkjrër llëm wleni. E kjïshko ga lër bomi kong ga pjäy miydaga ber tjarë ame. ²⁸ Sbö tjlōkwo kjrägaga tjwlna ba Wa srëng li go pjir, ga pjäy iara ba Sëyarë beno löng ba dë. E kjïshko ga pjäy wlëp llëme. Pjäy opdos yötso. Jesús tjlōkwo kjrägaga dëmi, öng wlëp ushko so de ba dagarë wleni.

²⁹ »Miydër pjlu ga tja opshino kjok jüshko dwayoshko ga domerga owa tjwe opzrëk bomi tjrëko ara, ga Jesús tjlōkwo kjrägaga löng li barwe ara, shjiti kjloy so iir ä wleniyo tjwe öng llë uë wleni. ³⁰ Ga kjone kjone löng bomi tjrëko ëmdë ga opyë löng jyörkë, ga Sbö tjlōkwo le lok bomi kong bëy llëm, Jesús tjlōkwo kjrägaga jyäpgwe jek ba shwo lëkong wlo le. ³¹ E kjïshko ga pjäy sjëke. Woyoshrozi ga lu pjloglo mya ga pjäy poshdunor boryo go shkë dba, pjäy kjlarashko kjlarashko.

³² »Era eni, pjeyoga, eerishko ga pjäy iër ber tjeng Sbö wloshko, pjäy de wlo, ga shji kjimte Sbörë sorë tjlōkwoyo li, e ber pjang bomi daga bakoe. Pjäy jëk

tjlökwo li go ga pjây opping ba miydë pjlu jek këgong këgong. Eni ga llëbo pjlu twe ba nopga baïya kong wlo li, e twe bomi kong bakoe.

³³ »Ga llëye oma i, e koïnor llëm, dbur llëm, shwong llëm bakoe. ³⁴ Eni llëme. Miydëmi pjlu ga tja parkono bor orkwo om go goshko, llëbo woydër bor kong, bor yorkagaga kong li twjlën wlo. ³⁵ Ga pjây pinor eni, woyde ga shji parkë eni, oblë löng llëbo woydë li kjimtëy ga pjlu wlo. Tjlökwo lara Tjlapga Jesúsdë li, e woyoshrozia. Tjlëno ga “Llëbo kjrroy ga shji wopjlúe. Gueniyo ga llëbo tworoy oblë kong ga shji wopjlu e kjinmo” lara eni» le.

³⁶ Lara eni pjir ga kjök torgö sök Jesús tjlökwo kjruga kägäyoga löng li tjok, ga syöshtono Sbö kong. ³⁷ Eni ga epga slatong lok uunkong, ga Pablo popjlura uunkong lirë, ga lõ shira lok bakoe.* ³⁸ Eshko ga Pablo tjlëno ba kong ga «Tja toe. Tja ïmi ame» lara ba kong kjishko ga epga woydono lok arae. E irgo ga tyara lok öör jek löng kjoyong kësbang buk lishko, to wlo.

21

Pablo to jek Jerusalén kjokyo

¹ «Tjawa toe» lororwa borwa pjeyoga kong pjir ga tjawa opyono kjoyong kësbang roy jek bek jongya Cos kjokyo. Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek löng Rodas kjokyo, e irgo ga tjawa jek öötong löng Pátara kjokyo. ² Eshko ga kjoyong kësbang wlënorwa pjang kjlara brik pjang kjwlë to jongya Fenicia kjokyo wlo le, ga tjawa opyono ba roshko, ga tjawa jeke. ³ Tjawa jek löng eni ga tjawa kjër pjola ga dlung tjërko ko Chipre li ñorwa, e ber buk orkwo milëkong. Ga tjawa jek löng Siria kjokyo, öötong tjyono löng Tiro kjokyo, llëbo söya kjoyong sogorë li shiya lok ber eshko wlo. ⁴ Eshko ga Jesús tjlökwo kjruga wlënorwa löng kjlöbö, ga tjawa beno löng ba tjok eshko dbargwo kjäk (7). Eshko ga Sbö Sëya tjëlë tjlökwo kjruga li kong ga «Llëbo wen Pablo kong owa Jerusalén kjokyo» le. E irgo ga lano lok Pablo tjok, jem Jerusalén kjokyo llëm wlo.

⁵ Gueniyo ga jlö lara llëme. Öötong dbargwo kjäk (7) ga tjawa opshino to ey dwayo. Eshko ga epga, tjawa yorkara jer löng dlung kjako, ba boyga, ba wapga tjok. Eshko ga tjawa kjök tononon tjë jikong, ga tjawa syöshtono Sbö kong. ⁶ «Tjawa toe» lororwa ëng kong pjir ga tjawa opyono kjoyong roy, ga epga sano jek ba ushko iröng obi.

⁷ E irgo ga tjawa jek dlung kjing go Tiro kjokyo dwayo öötong löng Tolemaida kjokyo. Eshko ga Jesús tjlökwo kjruga löng kjlöbö, ga «¿Pjây yonde?» lërwa ba kong. Eshko ga tjawa beno löng ba tjok. ⁸ Wëshko ga tjawa opshino eshko dwayo, ga tjawa jek öötong löng Cesarea kjokyo. Domer shäng kjlara eshko ko Felipe, e kowëba Jesús tjlökwo roy pjlu laga lëba. Dli pjlorgaga kjrak doglo kjäk (7) dëdashko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba tjok ba ushko. ⁹ Felipe wapga tjeng doglo pkëng (4), kjogloga. Olö ga tjlökwo le Sbörë ba kong, ga le lok oblë kong eni.

¹⁰ Tjawa löng eshko dbar kjwöbö tjänshko ga domer tjwe shäng kjlara Judea kjokyo dwayo ko Agabo. E Sbö tjlökwo laga. ¹¹ Öötong shäng borwa shwoy ga Pablo dop pjrikklo li kjrara, ga oppjirino e go, ba orkwo go, ba dre go bakoe. Eshko ga tjëlë ga «Sbö Sëya tjëlë ga “Dop pjrikklo ëre sogo, e äär shäng Jerusalén kjokyo, ga pjriya judiöga löng eshko lirë jüni bakoe. Ga twe lok tjlapgaga nopga judiö llëm wleniyo kong, llgweya wlo” le eni» le.

* **20:37** Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

¹² Kurwa ga tjawa tjlë Pablo kong ga «Pja jem Jerusalén kjokyo llëm dey» lërwa eni pjaraso llëme. Cesarea sogga omłono ba kong eni bakoe.

¹³ Gueniyo ga tjawa dboryara Pablorë. Tjlë ga «¿Pjāy slar ega? ¿Tja iëmi woydëshko eni ega? Tjlapga Jesús kjishko ga tja shäng pjrikoba kjok orë koshë. Gueniyo erö llëme. Tja shäng zrökoba Jerusalén kjokyo wlo bakoe» le.

¹⁴ Tjawa kole woydë llëm kuzong ga tjawa tjlë ba kong ga «Llëye woyde Tjlapgarë li, e ber eni» lërwa.

¹⁵ E irgo ga tjawa posharyono uunkong, ga tjawa opshino to jem Jerusalén kjokyo. ¹⁶⁻¹⁷ Eshko ga tjawa yorkaga Jesús tjlökwo kjrägaga kjong kjong Cesarea so lirë. Ga tjawa öötong löng Jerusalén kjokyoeshko ga tjawa söra lok domer shäng kjlara eshko ko Nasón li shwoy. Domer, e Chipre so, gueniyo sök Jerusalén kjokyo. Jesús tjlökwo kjrägaga tek dämärshko li, kjlara li e. Ga tjawa beno löng ba ushko.

Pablo shäng Jerusalén kjokyo

Jerusalén kjokyo ga tjawa wlojrrara borwa pjeyoga Jesús tjlökwo kjräga löng lirë woowa llëme. ¹⁸ Wëshko ga Pablo jek Santiago ik, ga tjawa jek ba tjok bebi. Tjawa öötong löng eshko ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjräga kägäyo tönö löng uunkong eshko. ¹⁹ ga «Miga» lara Pablorë ba kong. E irgo ga llëye sharyara Sbörë nopga judío llëm wleniyo kong ba kjishko li, e lara ba kong pjire. Larashko ga llëbo sharyono chirawayo ëmdë li, e lara pjir bakoe.

²⁰ Kuya lok ga Sbö poshrëra lok ara. E irgo ga tjlë lok ba kong ga «Pablo, pja borwa kjlara. Tjlökwo lërwa woydë bop kong kjrina. Miydëp pjlu ga judioga Jesús tjlökwo kjrägaga löng träk llëm, shtëy ga äär llëme. Ga epga uunkong tjlë ga «Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e tjwlö ara. E rayako llëme» le lok eni.

²¹ Ga roy kura lok ga pja to shäng omłë oblë. Judioga löng nopga judío llëm wleniyo tjreko li pim shäng «Llëye tara Moisésdë li, e rayëy ga pjluë» lëp to shäng eni ba kong. Ga pja tjlë ga «Bi wäpga, e doyo jyä tëy llëm ga pjluë. Bi sdëkwo tek dënashko dwayo li, e sharyëy ame bakoe» lëp shäng eni.

²² »Eni ga pja shrono shäng jüshko, e roy kuya lok kjluwe. ¿Eni ga llëye sharyëy? ²³ Pjlu wlo ga llëye lërwa bop kong li sharyos dey. Shji löng jüshko ëre tjreko domerga tjeng doglo pkëng (4), dämär ga käkzong shtë llëm dbar kjwöbö lara lok Sbö kong, ga e dbaryo li pjir döre. Sharyë löng, tara Moisésdë sorë li eni. ²⁴ Woydërwa ga epga sös jek bop tjok. Ga pja opyë ba tjok, llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyëp ba tjok eni eshko. Ga kä shtaga potjwlëga ber pjarë, pjāy uunkong kong. Eni ga pja ŷya nopga uunkongdë, ga miyde lok e go ga tjlökwo laraba kës bop kjishko li, e jyö eröe. Pja ëmdë ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëp shäng bebi, miyde lok e go ga wëlle.

²⁵ »Nopga judío llëm wleniyo Jesús tjlökwo kjräga lira, llëye sharyë lok wlo li, e tororwa beno ba kong pjir tjän. Tjawa tjlëno ba kong ga «Dli llë twak sböpga jyäglo kong li sho uëy llëm, öng zrök kjyotso skuya i li sho uëy llëm, srëng llë uëy llëm, ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm bakoe» lororwa ba kong eni» le.

Pablo sharaba Sbö u zlong bäng

²⁶ Eni ga domerga doglo pkëng (4) lara li söra Pablorë jek ba tjok. Wëshko ga opyono shäng ba tjok, ga llëye sharyëy lara Moisésdë, shji äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjlu wlo li, e sharyara ba tjok pjire. E irgo ga jek öötong shäng Sbö

u zlong bäng, ga ba dbaryo pjir llono, Sbö sängglo söya eshko wlo li söya llono, e lara tjlapgaga löng eshko li kong pjire.

²⁷ Eni ga dbargwo kjäk (7) koshe löng li pjitoe. Eshko ga Pablo öotong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga judioga löng kjlöbö Asia so. Pablo iya lok ga öo le lok ara, ga nopga löng eshko li shdöra lok jong träk llëm, ga jek rish Pablo kjing go. ²⁸ Eshko ga tjlä lok nopga li kong dbo go ga «Israel tjëyoga, tjawa kjimtozia! Domer to shäng oba ping owa kjok shto oblë oblë li ère. Lläye le to shäng li, e shji Israel tjëyoga ère wloyo, kjok llgwekklo tara Moisésdë li wloyo, Sbö u ère wloyo bakoe. ¡Erö llëme! Nopga söra tek shrono kjlöbö jüshko judío llëm wleniyo. ¡E go ga shto iak beno buk dboy Sbö kong ère, e iara beno buk eni ame!» le.

²⁹ Lunashko ga Pablo ina lok shäng kjok shto oblë Tróximo tjok, e Éfeso so, e judío llëm wleniyo. Ga epga wotjlino lok ga söra Pablörë öotong löng Sbö u zlong bängdo lara. «Sbö u iara beno jong dboy ba kong ame» lara lok e kjishko, miga eni llëme.

³⁰ Eni ga nopga shdóktong llaw pogo kjok eshko kjwang jikong, ga tjwe zron jong Sbö u zlong bäng. Ga Pablo shara lok, dopshira Sbö u jong lishko dwayo jek kjoko, ga Sbö u kjëryo bäng bängzara jek kjlöw erä. ³¹ Eshko ga Pablo zröyde lok. Eni ga roy sökoba jem äär èngkjwaga Roma so kägäyo kësbangyo li shwoy, tjlä ba kong ga «Pja wlëp llëme. Jerusalén sogpa dew töshko shdóktong jong träk llëme» lëba eni.

³² Kuya ga ba èngkjwagaga tona ba kägäyoga tjok, ga jer lok zron jong nopga tjeng kës lishko. Iya nopga lirë ga Pablo shpora ame. ³³ Eshko ga tjlapga li jek öotong shäng Pablo shwoy ga shara. Eshko ga ba èngkjwagaga ichara ba pjirik, ba pjiriklo shäryak dröng sho go pjiloglo pjök go, ga tjlä nopga tjeng li kong ga «¿No kjwe èro? ¿Lläye shäryara?» le.

³⁴ Gueniyo ga öo le lok ara, kjlara tjlä oblë, kjlara tjlä oblë bakoe. Eni ga nopga shdóktong löng kës li kuzong ga llëbo bëy li kjone dey miyde tjlapga lirë shäng llëme. E kjishko ga tjlä ba èngkjwagaga kong ga «Domer kjwe sözi jem kjomo, bi èngkjwaga shtoyo buk lishko» le.

³⁵⁻³⁶ Eni ga söra lok jek äär shäng tyozlong jem kjomo wlo lishko. Eshko ga nopga tjeng kës li iirkë ara anmoyö, jëk löng ba irgo, öo le lok träk llëme. Tjlä ga «¿Zrözia!» le jong eni. E kjishko ga Pablo jëk om go ame, shakza èngkjwagaga kjlöbö lirë pjä, ga söra lok jem pjang kjomo.

Pablo tjläno nopga tjeng ara li kong

³⁷ Eni ga Pablo zrëya lok jek löng lishko lëshko ga Pablo tjlä èngkjwaga kägäyo kësbangyo li kong ga «¿Tja tjlä bop kong sira ga buere?» le ba kong, gueniyo lara tjlapga li tjlökwö go.

Kuya ga tjlä ga «¿Pja tjlä Grecia so tjlökwö pjüro? ³⁸ Kjupäbäshko ga Egipto so shrono shäng kjlara jüshko, ga nopga owa no zrök ä wleniyo, e tona doglo sak dbäw dbäw pjiloglo pkëng (4,000). Ga epga söra jek kjok dogro no llëmshko, èngkjwë tjawa Roma so tjok wlo lara. E pjaro loror» le.

³⁹ Kuya ga «Llëme. Tja judío, tja Tarso so, kjok li tjwölö ara wleniyo, e Cilicia kjokyo obi. Rokër bop kong sira ga tja ichëp tjlä nopga tjeng ère kong» le.

⁴⁰ Kuya ga jlö lara.

Eni ga Pablo kojono shäng tyoklo jem li worbo pjirshko, ga orkwo poyono, pjäy kjinkozong loklo wleni. Kjinkono löng ga tjläno ba kong lok arameo tjlökwö go. Tjlä ga

22

¹ «Pjeyoga, tlapgaga, rokër bomi kong ga tja kuziã, tja opwlikë wlo» le.

² Kuya lok ga Pablo tjlë shäng arameo tjlökwo go kuzong ga beno löng kjing erä. Eshko ga Pablo tjlë ga ³ «Tja ëre judío. Tja weno buk Tarso kjokyo, e Cilicia kjokyo obi, gueniyo ga tja kuno shäng ëreshko Jerusalén kjokyo. Ga tja oppino shäng Tjlapga Gamaliel tjok, tja pina bi kjok llgwekklo tak pjang dënashko li go, llëye kjak llëm, sök beke. Enido ga tja jëk shäng Sbö tjok jlökoyo, pjây omshäryë löng eerishko sorë ga tja omshäryë shäng eshko eni bakoe.

⁴ »Dënashko ga nopga jëk löng Irbo Tjaglën go li, e irpjanor, zrör wlo, ga sharor, ichoror jek no shdüzlong uyo roshko, shdungoba wlo, domerga, walëga bakoe. ⁵ Syöshtaga kësbangyo, bi tlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kës-kës, e omïno. E jyölämi wleni ga kjakrokrozi ba kong. Tja kong kjibokwo twara lok, sör bi pjeyoga löng Damasco kjokyo li kong, nopga Irbo Tjaglën li söga wlënor li shar ga pjlu wlo, tek sör ëreshko Jerusalén kjokyo, shdungoba wlo.

⁶ »Gueniyo ga tja öötong jek shäng ääto Damasco kjokyo lishko dlo dlw dik ga ïn ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, jek lletlet, ga tja kopjrina iök shjiy lirë beno pjang pjribrie. ⁷ Jekdo eshko ga tja dgono jer töshko, ga kur ga ëbo tjlë ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega?” le.

⁸ »Kur ga tja tjlë ga “Tjlapga, ¿pja ë?”

»Tja Jesús, Nazaret so. Irpjam to shäng wle, e tja” le bor kong. ⁹ Bor yorkagaga jek löng bor tjok iök shjiy li ïna lok, gueniyo ëye tjlëno bor kong ga kura lok llëme.

¹⁰ »Eshko ga tja tjlë ga “Tjlapga, ¿llëye shäryër ga pjlu?”

»Pja kojözong. Pja jongya opzrëk jek Damasco kjokyo. Llëye shäryëp wlo li, e lëba bop kong eshko” le. ¹¹ Ga tja iara iök shjiy lirë beno kjok igö llëm kjishko ga tja shara bor yorkagagarë bor orkwo go, ga tja söra to öötong shäng Damasco kjokyo.

¹² »Domer sök kjlara eshko ko Ananías. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya shäng pjlo bek iyado. Roy pjlu judioga löng eshko uunkong li kong. Ga tjawa öötong löng kjok eshko ga domer li tek shäng bor ik. ¹³ Eni ga shrono shäng bor zlong bäng ga tjlë bor kong ga “Saulo, pja bor kjlara, pja bokkwo poptos iröng obi, pja kjok igö pjlu wlo” le. Jekdo eshko ga tja bokkwo poptono, ga domer li ïn ga bë shäng wëlle. ¹⁴ Eshko ga tjlë bor kong ga “Bi tlapgaga tek dënashko so Sbö, pja kjrara, llëye woyde li miydëp wlo, No Pjlo Bek li ïp wlo, llëye le om go li kup wlo bakoe. ¹⁵ Ga llëye ïnop, kurop li, pja ber ba laga oba uunkong kong. ¹⁶ Era eni ga llëye koshëp ame. Pja kojözong. Pja nom, pja wëba jer di roshko wlo, ga pja syöshtos Tjlapga kong, owa pjang bop go li löya ber dret wlo” le.

¹⁷ »E irgo ga tja tek shrono shäng ëreshko Jerusalén kjokyo iröng obishko ga tja jek öör shäng Sbö u zlong bäng, syöshhtë wlo. Eshko ga llëbo ïnor shji yoïno wleni. ¹⁸ Tjlapga Jesús ïnor ga tjlë bor kong ga “Pja opshis maling jushko Jerusalén kjokyo dwayo. Pja tjlë bor kjishko kjok ëreshko ga tjlökwo kjrëba llëme” le.

¹⁹⁻²⁰ »Kur ga tja tjlë ba kong ga “Tjlapga, dënashko ga tja to shäng judioga syö uyo kjwarashko kjwarashko, ga nopga mär löng bop go li, e sharor, söror, ioror beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, ga shpoga tjarë om go bakoe. Ga bop roy laga Esteban lira zrökobashko ga tja shäng eshko. ïn shäng ga ‘Zröziã’ lër shäng eni, ga ba zrögaga li, ba shwong ter lëkong li skwarashko ga tja beno shäng shwong li daga. Llëye shäryoror uunkong ëre, e miydëba löng pjire” lër.

²¹ »Gueniyo kuya ga tjlê bor kong ga “Pja nomo. Pja ichër to kjok pjola bor roy lë nopga judío llëm wleniyo kong” le bor kong» le.

²² Llëye le shäng li kura lok öötong eshko döe. Eshko ga öö le lok tjë jikong, tjlê ga «¡Domer kjwe zrözia! ¡Shäng kjok ère kjing go ame dey!» le lok eni.

²³ Ga öö le lok jek këgong tjë jikong, ga ba shwong kop lëkong li skwara lok, ga dbuya llaw pogo, ga klung sho pjlungyo kjre, ga dbuya lok jem jong kjomo èng kopshko.

Pablo shpoya no dagagarë lara, ga opwlikono

²⁴ Eshko ga èngkjwagaga li ichara ba kägäyo kësbangyo lirë Pablo sök èngkjwaga shtoyo li roshko, shpoya lok no shpokklo go wlo, nopga shdöktong llë kjishko le ba kong wlo.

²⁵ Eshko ga Pablo pjriya löng kjwlëshko ga tjlê ba kong lok ga «¿No Roma so kjibokwo tjok li, e llgwemirë llëm obishko ga shpomi ga pjlúre?» le.

²⁶ Kuya ba kägäyo lirë ga jek jong ba kägäyo kësbangyo li shwoy, ga tjlê ba kong ga «Domer kjwe Roma so kjibokwo tjok. ¿Eni ga kjwëp llong?» le.

²⁷ Kuya ga jek öötong shäng Pablo shwoy ga tjlê ba kong ga «¿Jlökoyo ga pja Roma so kjibokwo tjokde?»

«Èng» le ba kong.

²⁸ Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja Roma so kjibokwo shik wlo ga tja dbur zano ara» le ba kong.

Kuya ga tjlê ba kong ga «Tja data Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja eni tek buk chirawa obishko dwayo» le.

²⁹ Jekdo eshko ga epga löng ba shpok wlo lara li, e opkwono eshko dwayo. Ga miydara tjlapga lirëshko ga bangkjrara ara bako, Pablo kjrochara, shpoya wlo lara kjishko.

Pablo söra ba tjlapgaga bokshto

³⁰ Wëshko ga èngkjwaga kägäyo kësbangyo li wotjlik shäng ga «¿Pablo kjwe shdungko le judiogarë, gueniyo llë kjishko? Miydër woydë yötsoe» le. E kjishko ga ba dröng sho ba pjrikklo li döra, ga judioga syöshtaga kägäyoga, Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo, e rokara tön èng tjok wlo. Töno lok ga Pablo shira, iara shäng ba bokshto.

23

¹ Eshko ga Judío Kjok Llgwegaga Këskësyo li iya Pablörë drëng, ga tjlê ba kong ga «Pjeyoga, tja parkono Sbö kong pjlú, ga tja opshäryë shäng pjlo bek Sbö bokso lër eni bor pjlúshko» le.

² Kuya syöshtaga kësbangyo ko Ananías lirë ga tjlê ga «Pablo kjwe shpozī ba kjakshko» le oba löng ba soshko li kong.

³ Kuya Pablörë ga tjlê ba kong ga «¡Pja shpoya Sbörë! Pja so llëbo poglo poshtik pjlublún, owa llëm, gueniyo roshko ong kjoyoe. “Tja domer pjlúe” lëp shäng, gueniyo pja eni llëme. Pja sök kjweshko, tja llgwep kjok llgwekklo tara Moisésdë li go wlo lëp, gueniyo kjok llgwekklo li söp sök pjlo bek llëme. Söp kjwe pjlo bek ga pja no ichë bor kjak shpok llëme» le.

⁴ Kuya nopga tjeng Pablo zlong bäng lirë ga tjlê lok ba kong ga «¿Syöshtaga Sbö kong kësbangyo kjwe äyoshtëp kjweni ega?»

⁵ «Pjeyoga, kjwe syōshtaga Sbō kong kēsbangyo, e miydoror llēme. Miydoror kjwe ga loror eni llēme. Sbō tjlōkwo tak pjang eni: “Bi pjluoy, bi llgwegaga, e lāywēy owa wlo llēme”^{*} le.

⁶⁻⁸ Eshko ga miyde Pablorē ga kjok llgwegaga lōng li, kjong kjong saduceoga, kjong kjong fariseoga. Saduceoga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre ame le, Sbō parkaga kjok dogo so, e drete le, sēya llē drete le bakoe. Gueniyo fariseogara wotjlik oblē. Shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi le, Sbō parkaga kjok dogo so tjok le, sēya tjok le bakoe. E kjishko ga Pablo tjlē ba kong dbo go ga «Pjeyoga, tja fariseo, tja data fariseo bakoe. Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbōrē irōng obi lēr. Ga tja ioromi shāng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjishko» le.

Lara eni pjir ga fariseoga, saduceoga lōng eshko li, e tjlē lok ēng tjok kar kar trāk llēm, ga tjlappaga li ēng shdōno beno lōng kjing pjōk. ⁹ Ga nopga tjeng eshko li ēng shdōno beno tjeng kjing pjōk, ga öö le lok trāk llēm bakoe. Fariseoga lōng eshko li kjong kjong no pingga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go. Epga kojono lok ga tjlē ga «Borwa kong ga domer kjwe llēbo owa shāryono llēme. Sēya llē, e tjlēno ba kong kjwe, llēm ga Sbō parkaga kjok dogo so li tjlēkdo ba kong kjwe» le.

¹⁰ Eshko ga nopga li shdōktong kēgong anmoyō. E kjishko ga ēngkjwaga kägāyo kēsbangyo li ombangkjrono, wotjlik ga Pablo sho dwlēkoba sira sira kjwe le. Eni ga ba ēngkjwaga ichara tjē kara Pablo shik eshko dwayo, sōya āar ber sōk ēngkjwaga shtoyo lishko wlo.

¹¹ E shkēyo ga Tjlapga Jesús weno shāng Pablo kong, ga tjlē ba kong ga «Pablo, pja wokjang, llēye bangkrēp llēm shara. Tja roy lāyworop oba kong jūshko Jerusalén kjokyo sorē ga roy lēp oba kong Roma kjokyo eni bakoe» le.

Judioga wotjliño lok Pablo zrōk

¹² Wēshko kjok shrōngto ga judioga kjong kjong ēng tōno wotjlik kjrinaso, Pablo zrōk wlo. Ga tjlē lok ēng kong jlōkoyo ga «Shji iē llēm, llēye iēy llēm, Pablo zrōroy pjir guing. Llēm ga woydēy ga shji shdūya Sbōrē» le lok eni. ¹³ Ba lagaga eni li, e doglo sak pkēng (40) kjingsho tjok.

¹⁴ Eni ga epga jek syōshtaga kägāyoga, judiō tjlappaga kjok llgwegaga wleniyo ik. Öötong lōng ba shwoy ga tjlē lok ba kong ga «Tjawa tjlēno ēng kong jlōkoyo ga “Shji iē llēm, llēye iēy llēm, Pablo zrōroy pjir guing. Llēm ga woydēy ga shji shdūya Sbōrē” lororwa eni. ¹⁵ E kjishko ga pjāy, Judiō Kjok llgwegaga Kēs-kēsyo llamo li, rokozi ēngkjwaga kägāyo kēsbangyo li kong ga Pablo sōya tjwe shāng, ga ie bomi bokshto, llēbo shāryara li kjakrokēmi ba kong yōtso wlo. Eni ga ter sōyde, tjwayde na llēm obishko ga tjawa ber lōng irbo ba koshē, zrōrwa wlo» le.

¹⁶ Gueniyo ga Pablo dor, wa shāng kjlara, ga tjlōkwo le lōng li roy kura. E irgo ga jem opzrēno ēngkjwaga shtoyo lishko, ga jek öötong shāng Pablo iak shāng lishko, roy le ba kong wlo. ¹⁷ Kuya ga ēngkjwaga kägāyo rokara kjlara, ga tjlē ba kong ga «Dwīlas ēre sōs bor kong sira, bop kägāyo kēsbangyo li shwoy. Tjlōkwo le woydē ba kong» le.

¹⁸ Kuya ga sōra jek ba kägāyo kēsbangyo li shwoy, ga tjlē ba kong ga «Domer shdng shāng kjlara ko Pablo, rokara bor kong ga dwlas ēre sōr bop bokshto, llēbo roy le bop kong wlo» le ēngkjwaga kägāyo lirē ba kong.

^{*} 23:5 Éxodo 22.28.

19 Kuya ga dwlas li shara ba orkwo go, ga söra jek tjoksa, ga tjlê ba kong ga «¿Llêye lêp woydê bor kong?»

20 «Judíoga kjong kjong lano lok ëng tjok, ga wotjlíno lok kjrinaso. Bong ga Pablo roke lok bop kong ga söp ba kong jongya ba llgwezlong tóno löng lishko, kong llêbo kjakroke lok yôtso anmoyô wlo le eni. 21 Gueniyo ga jlê lêp llême. Domerga tóno tjeng doglo sak pkëng (40) kjingsho tjok, ga opjnenó löng ba koshê irbo le. Tjlêno ëng kong jlökoyo ga “Shji iê llêm, llêye iëy llêm, Pablo zröroy pjir guing. Llêm ga woydêy ga shji shdüya Sbörê” lara lok eni. Eni tjok ga posharyono löng pjir tjan, löng bop koshê dboryêp sorê koshayde eröe» le ba kong.

22 Kuya ga tjlê ba kong ga «Llêye lorop bor kong li lêp ë kong llême» le, ga ichara toe.

Pablo icharaba Cesarea kjokyo

23 Eshko ga ëngkwaga kägäyoga rokara do pjök, ga tjlê ba kong ga «Pjäy posharyozong. Pjesit shkëyo ga pjäy to jongya Pablo sök Cesarea kjokyo. Èngkwagaga jêk lok dre go wleniyo sömi jer bomi tjok doglo sak dbäw pjloglo pjök (200), ëngkwagaga jêk löng kwomgla go wleniyo sömi doglo sak kjäk (70), ga ëngkwagaga ëngkwê könkowo go wleniyo sömi doglo sak dbäw pjloglo pjök (200) bakoe. 24 Ga kwomgla wlêmi pjök mya, Pablo sök wlo. Ga sömi bor kong yôtso, äär shäng Cesarea kjokyo pjlu, sé obi, kjok eshko so ichaga Félix li shwoy wlo» le.

25 Ga kjibokwo tara ba kong kwara, söya, twe Félix kong wlo. Kjibokwo li tjlê ga

26 «Tjlapga no ichaga tjwlo ara wleniyo Félix:

»Miga, lër bop kong. Kjibokwo ère taga tja Claudio Lisiasdê bop kong. ¿Pja yonde?

27 »Domer jek shäng ère shara judíogarê, zröya wlo lara. Gueniyo kuror ga e Roma so kjibokwo tjok. E kjishko ga tja öör jong bor ëngkwagaga tjok, ga wlikoror, döror ba shjiryo. 28 Eni ga rote lok llê kjiy miydêr woydê kjishko ga söror jek ba Kjek llgwegaga Këskësyó tóno löng li shwoy, ga ioror shäng eshko ba bokshto. 29 Miga rotara lok llêbo owa sharyara ba kjok llgwekklo baíya kong kjishko döe. Gueniyo bi kong ga kur ga shdüy llê kjiy llêm, zrökko llêm, iako no shdüzlong uyo roshko llêm bakoe. 30 Gueniyo ga judíoga kjlôbö wotjlík löng ba zrök le li roy söra ba bor kong. E kjishko ga ichêr jek bop shwoy, llgwep wlo. Ga loror ba rotagaga li kong ga jek jongya bop shwoy bako, llêye iako ba kjishko li le lok bop kong wlo. Shji ber eni.»

31 Eni ga ëngkwagaga li kong llêye shärye wlo li lara ba kägäyorê lok pjir ga toe. Pablo söra lok to jer shkëshko äär jong Antúpatris kjokyo. 32 Wëshko ga ëngkwagaga jêk löng dre go li sano tjwe löng ba ëngkwaga shtoyo iröng obi, ga jêk löng kwomgla go li to jek Pablo tjok. 33 Öötong löng Cesarea kjokyo ga kjibokwo söya tjeng li twara lok kjok eshko so ichaga li kong, ga Pablo twara beno ba kong bakoe. 34 Eshko ga kjibokwo li ina pjir ga tjlê Pablo kong ga «¿Pja kjone so?»

«Tja Cilicia so» le ba kong.

35 Eni ga tjlapga li tjlê ba kong ga «Pja llgwer ga pjlu, gueniyo bop rotagaga li shrono guing» le. Eni ga iara beno shäng dak dak lë, pjlu uyo sharyara pjlu Herodesdê dénashko li roshko.

24

Pablo opwlikono Félix bokshto

¹ Öötong dbargwo shkëng (5) ga syöshtaga kësbangyo ko Ananías li öötong shäng kjok eshko, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kjong kjong tjok. Ga domer jek söra lok shäng kjlara obi ba tjok ko Tértulo. E Pablo rotaga, ba llamo löng li kjishko wlo le. Eni ga epga jek öötong löng no ichaga li shwoy, Pablo roté wlo. ² Ga Pablo rokara tjlapga liré, ga sóya lok tjwe shäng ba bokshto. Eshko ga Tértulo omroté, tjlä Félix kong ga «Tjlapga no ichaga, pja tjwlo kësbange. Eeri ga öötong lu pjloglo ara tjän ga tjawa löng wlëp, wopjlu bop kjishko, ga bop kjok miydé li kjishko ga llëbo shäryorop ara kjok ëreshko beno pjlu, owa llëme. ³ E kjishko ga tjawa löng wopjlu bop tjok. Enido kjone pogo ga pja roy läywe borwa pjeyogaré pjlué. ⁴ Gueniyo pja dbar jerwa ara llëm wlo ga rokërwa bop kong ga tjawa tjlä li kus sira.

⁵ »Domer kjwe miydororwa ga kjwe owa. To shäng kjok kjwang jikong judiöga barwë ara, shdüya wlo le. Nopga löng kjok ëreshko kowëba nazarenoga, domer kjwe ba kägäyo. ⁶⁻⁸ Borwa Sbö u li ëmdé ga ie ber jong dboy Sbö kong ame wlo lara, ga sharorwa eshko e kjishko.* Eni ga kjakrokos pjaré om go ba kong. Miydép e go ga tjlökwö lërwa löng ba kjishko kës li, e jlöe» le.

⁹ Eshko ga judiöga löng li tjlä ga «Eni jlöe» le lok eni.

¹⁰ Eni ga tjlapga li orkwo pingö Pablo bët, pja tjläzong loklo wleni, ga Pablo tjlä ga «Miydër pjlu ga pja parké sök jushko no llgwega lu pjloglo ara tjän. E kjishko ga tja opwliké bop bokshto wlëpe. ¹¹ Eni ga tja tjlä li jlöre miydép woydé ga kjakrokép è pogo kong om go ga pjlué. Eeri ga öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pjök (12) ga tja öötong shäng Jerusalén kjokyo, Sbö poshrék wlo. ¹² Eshko ga tja wlëna lok shäng tjlökwö kjlopswë kar kar ëbo tjok llëme. Eye shdüror llaw pogo llëme. Sbö u zlong bäng ga llëye shäryoror llëm, judiöga syö uyo roshko llëm, shto oblë llëm bakoe. ¹³ Tja rote lok li llëbo wlëna jlökoyo bor shdüngko wlo drete.

¹⁴ »Gueniyo lër jlökoyo ga nopga jék löng Irbo Tjaglën li go soré ga tja omshäryé shäng eni. E kjishko ga bor rotagaga löng kjwe tjlä ga tja jék shäng Sbö tjok bëy llëme le, gueniyo borwa tjlapgaga tek dënashko so Sbö li, e poshrër, kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e jlöe lër uunkong baïya dik, ga kjibokwo tara Sbö tjlökwö lagagaré li, e jlöe lër bakoe. ¹⁵ Ga tja sök Sbö koshë ga shinmoga, e woshre iröng obi uunkong, pjlo bekde, de pjlo bek llëmde, gueniyo woshre iröng obi. Kjwepga kjwe löng omkoshë soré ga tja omkoshë shäng eni bakoe. ¹⁶ E kjishko ga tja drön ara, tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo, tja ber pjlo bek nopga bokso wlo bakoe.

¹⁷ »Lu to jek pjloböso ga tja öör jëktong shäng kjok shto oblë oblë ga tja jek öötong shäng iröng obi bor kjokshko, dbur twër oba song wleniyo kong wlo, Sbö sëngglo sör, twër ba kong ba ushko wlo bakoe loror. ¹⁸ Ga tja wlëna kjwepgaré eshkoshko ga llëye shäryërwa lara Moisésdë, tjawa äär Sbö poshrék ba ushko ga pjlu wlo li, e shäryër pjir shäng kjwlëe. Eshko ga nopga jék löng bor tjok ara llëm, ga eye ëng shdük löng llëm bakoe. ¹⁹ Eshko ga judiöga Asia so

* **24:6-8** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... ga sharorwa eshko e kjishko. llgwerwa borwa kjok llgwekklo go lororwa, gueniyo ga ëngkjwaga kägäyo kësbangyo ko Lisias opzrëno jek eshko ga döra borwa shjiryö dbo go. Ga tjawa ichara tek bop shwoy ba roté.»

lông kjlôbö, ga llëye lër bop kong li, e ina lok pjire. Zok ga epga tjwayde lông jûshko om go, opping na bop bokshto, tja rote wlo. Kuya ga llëbo shäryoror sit jlökoyo, tja rote wlo wleni ga le lok om go ga pjlúe. ²⁰ Eni llëm ga shrono lông kjwe, tja shäng ba bokshto no llgwezlóng shtoyoshko ga llëye wlëna bor tjok, tja shdúngko wleni ga le lok bop kong ga pjlúe. ²¹ Gueniyo ga tja le lok li kjrinaso ga pjlúe. Tja shäng ba bokshtoshko ga tja tjlë ba kong dbo go ga “Tja wotjlik ga shji wolono ga dbar tjwe ga shji woshre Sbörë iröng obi lër. Ga tja iak shäng bomi bokshto llgwemi wlo, tja wotjlik eni kjîshko” lër ba kong eni eröe» le.

²² Irbo Tjaglën le li miyde Félixde sök pjlúe. Eshko ga tjlë ga «llgwer eniwa tjok llëme. Iër ber Tjlapga Lisias tjwe guing, ga llgwer eshko jã» le. ²³ E irgo ga tjlë êngkjwaga kägäyo shäng li kong ga «Pablo kjwe ios ber shäng jûshko dak dak lë, gueniyo rayos shäng iguing. Ga ëbo tjwe ba ik ga som llëm, sëya, kjimte woydë ga wëyë» le.

²⁴ Öötong dbar kjwöbö ga Félix äär shäng Pablo shwoy, ba boy Drusila tjok. Walë, e judío. Eshko ga Pablo rokara Félixde jek ba shwoy. Ga Pablo lano ba tjok, shji mär Cristo Jesús go sorë kjîshko. ²⁵ Eshko ga Pablo tjlë ba kong ga «Shji woyde Sbörë ga shji jek lóng pjlo bek, llëbo shäryëy woydë owashko ga shji drön ëë, shäryëy llëm wlo. Ga llono ga shji llgweya Sbörë» le.

Lara eni li kuya Félixde ga beno shäng sëya llëm, woydë arae. Eni ga tjlë ga «Ber eni guing. Pja nomo. Tja dbar tjok ga pja rokatë obi» le. ²⁶ E irgo ga Félix shäng Pablo koshe, kong dbar twe, raye wlo le. E kjîshko ga roke enido, lan ba tjok wlo.

²⁷ Shärye beno shäng eni öötong lu pjloglo pjök. E irgo ga Félix opshino ba shto dwayo, ga äska beno sök Porcio Festo. Ga Félix ber pjlú judioga tjok wlo le ga Pablo iara beno shäng no shdüzlóng uyo roshko.

25

Pablo opwlikono Festo bokshto

¹ Eshko ga Festo öötong beno sök kjok eshko so ichaga öötong dbargwo mya ga opshino Cesarea kjokyo dwayo jem öötong shäng Jerusalén kjokyo. ² Eshko ga syöshtaga kägäyoga, judioga oblë tjwlö ara wleniyo, e tönö Tjlapga Festo tjok, ga tjlëno lok ara Pablo wloyo. ³ Tjlë lok ba kong ga «Tjawa kjimtëp sira. Pablo ichëp tëm sëya lok borwa kong Jerusalén kjokyo» le, gueniyo e wopro ga epga lóng poshäryë ba zrök irbo wlo le.

⁴ Kuya Festerë ga tjlë ba kong ga «llëme. Pablo, e iak beno shäng no shdüzlóng uyo roshko Cesarea kjokyo, ga tja wotjlik ga tja jongya wop ä iröng eshko lër. ⁵ E kjîshko ga bomi tjrëko ëreshko tjlapgaga tjwlö këskes wleniyo ichëmi jer bor tjok kjlôbö Cesarea kjokyo. Llëbo shäryara domer lirë owa ga rotëmi eshko ga pjlúe» le.

⁶ Ga Festo beno shäng Jerusalén kjokyo judioga li tjrëko dbargwo kjwong (8), sak kjwara (10) dik. E irgo ga to jer iröng Cesarea kjokyo. Wëshko ga öötong sök no llgwezlóng shtoyo lishko, ga no ichara jek Pablo wlokjër. ⁷ Eni ga Pablo opzrëk jek äär shäng tjlapga sök lishko ga judioga jer öötong lóng Jerusalén kjokyo dwayo li jek Pablo zlong bäng, ga tjlëno lok ara llëbo owa kësbang, gueniyo llëye wlëna ba kong, ber shdúngko wlo drete. ⁸ Eshko Pablo opwlikë wlo ga tjlë ga «llëye owa shäryoror llëme. Llëye shäryoror judioga kjok llgwekklo li wloyo llëm, llëye shäryoror Sbö u li wloyo llëm, llëye shäryoror tjlapga pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li wloyo llëm bakoe» le.

⁹ Gueniyo Festo ber pjlú woydë judíoga tjok kjîshko ga tjlë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja îlgwer eshko wlore?»

¹⁰ «Llëme. Tja shäng pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo li no îlgwezlóng bokshto, tja îlgweya wlo. Miydëp pjlú ga llëye shäryoror owa judíoga kong llëme. ¹¹ Llëbo owa shäryoror, tja ber zrökko wlo wleni ga tja zrökko. Gueniyo tjlökwo le lok bor wloyo li, tja rote li jyö erö wleni ga tja twako ba kong wlo llëme. Ga rokër bop kong ga tja îlgwega ber pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go» le.

¹² Eni ga Festo lano ba poshdunggaga löng li tjok. Lano pjir ga tjlë Pablo kong ga «Rokorop bor kong ga pja îlgwega ber pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go. E kjîshko ga pja ichër jongya ba shwoy Roma kjokyo» le.

Festo lano Agripa tjok Pablo kjîshko

¹³ Dbar kjwöböso ga shto oblë so pjluyö ko Agripa öötong shäng Cesarea kjokyo Festo îk. Agripa dor Berenice, e jek shäng ba tjok bakoe. ¹⁴ Ga beno löng eshko dbar kjwöböso. Dbar kjwara ga Festo tjlëno ba kong Pablo kjîshko. Tjlë ga «Domer shäng ëreshko kjlara ko Pablo, iara Félixde beno shäng no shdüzlóng uyo roshko. ¹⁵ Ga tja öör jem shäng Jerusalén kjokyoshko ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok îlgwega wleniyo, epga ba rotono bor kong ara. Woyde lok ga Pablo, e shdungko jlöe lër ba kong.

¹⁶ »Ga dboryoror. Tja tjlëno ba kong ga «Tjawa Roma so, tjawa sgak löng ëye iërwa zrökoba wlo jekdo, ba rotaga li tjwe löng ëng bokshto llëm guing llëme. Woyde ga rote lok ëng bokshto, opwlikë wlo» loror.

¹⁷ »Eni ga epga öör löng jüshko ga tja dbar zano llëme. Wëshko dö ga tja jem öötong sök no îlgwezlóng shtoyo lishko, ga nopga ichoror jek domer li wlojkrë, ga söra lok jek öötong shäng eshko. ¹⁸ Gueniyo ga ba rotaga shrono löng li tjlëno ga llëye owa lara ba kjîshko woyotjlinor dik llëme. ¹⁹ Tjlëno lok ga ba kjok îlgwekklo li söya shäng bëy llëme. Ga lano lok domer kjlara ko Jesús kjîshko. Tjlëno lok ga domer li wołono, gueniyo Pablo tjlë ga shäng së obi le lok eni eröe. ²⁰ Eshko ga llëye shäryër ga pjlú li miydër sök llëme. E kjîshko ga tja tjlë Pablo kong ga «¿Pja jem woydë Jerusalén kjokyo, pja îlgwer eshko wlore?» lër.

²¹ »Gueniyo ga tjlë bor kong ga «Rokër bop kong sira ga tja ios ber sök na, tja îlgweya pjlú kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go guing» le. E kjîshko ga ioror beno shäng dak dak lë, ichër tjlapga pjlú li shwoy llono ga bue guing» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Tja ëmdë ga domer li tjlë sorë kur woydë bakoe» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Bong erö ga tjlë sorë li kuba» le.

Pablo tjlëno Pjlu Agripa bokshto

²³ Wëshko ga Agripa, Berenice, e opzrëno jek löng no îlgwezlóng shtoyo roshko. Eshko ga shrëraba ara, romguë jong träk llëme. Löng eshko li tjlapgaga ëngkwaga kägäyo kësks wleniyo, domerga eshko so tjwöl kësks wleniyo bakoe. Öötong tönö löng ga nopga ichara Festorë jek Pablo wlojkrë, ga söra lok öötong shäng eshko. ²⁴ Eshko ga Festo tjlë ga «Pjlu Agripa, pjây tjlapgaga tönö löng bi tjok na, domer shäng kjwe îzã. Woyde judíoga kjlobirë ga domer kjwe ichër zrökoba wlo. Eni li woyde lok jüshko Cesarea kjokyo, Jerusalén kjokyo bakoe. ²⁵ Gueniyo ga bor kong ga llëye owa shäryara, ber

zrökko wlo llême. Gueniyo tjlêno om go ga “Tja llgwegwa ber tjlappa pïlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirê om go” lara. E kjîshko ga ichêr to eshko lêr.

²⁶ »Woyde ga llêbo têr ba kjîshko, ichêr tjlappa pïlu kësbangyo li kong, gueniyo llêye lako ba wloyo bor kong drete. E kjîshko ga rokoror tek shäng bop bokshto, Tjlappa Pïlu Agripa, pjây uunkong bokshto bakoe. Eni ga kjakrokoromi yôtso pjir ga llêbo ber têr wlo ga tjlôkwo tjok wlo. ²⁷ Bor kong ga no ichêr to, llgweya tjlappa pïlu kësbangyo lirê wlo ga woyde ga llê kjîy loroy ba kong yôtso guing» le.

26

¹ Eshko ga Pïlu Agripa tjlê Pablo kong ga «Woydêr ga pja tjlês bop kjîshko om go shara» le.

Kuya ga orkwo poyono, pjây kjinkozong loklo wleni, ga tjlê ga ² «Tjlapga Pïlu Agripa, tja shäng jûshko bop bokshto, “Llêye lara judiogarê bor kjîshko li, e eni llême” lêr bop kong miydêp wlo, ga tja wopjûe. ³ Tjawa judioga, tjawa llêbo shäryê sorê li miydêp sök pjlûe. Tjawa êng dboryê kar kar llê kjîshko li miydêp pïlu bakoe. Eni ga miydêr ga tja tjlê bop kong ga tja kup sök pjlûe. E kjîshko ga rokêr bop kong ga tja kus sök wop tjok sira guing.

⁴ »Tja miyde judioga uunkongdê tek chirawashko dwayo. Tja shäng bor kjokshko, llêm ga Jerusalén kjokyoshko ga tja opshäryê sorê, e miyde lok pjlûe. ⁵ Miyde lok pjir ga tja fariseo tek dëna tjân, ga le lok woydê wleni ga le ga pjlûe. Ga tjawa fariseoga, judioga kjok llgwekklo li jnenwa yôtso anmoyô, judioga llamo li kjinmo. ⁶ Tjlôkwo lara Sbörê borwa tjlappaga tek dënashko so kong llôkoyo li, e koshêr sök iyado. Era eni tjok ga tja söra lok, tek shrono shäng, tja llgwekoba e kjîshko wlo.

⁷ »Israel tjëyoga uunkong kjringsho sak kjwara kjingsho pjök (12) li, tjlôkwo lara li koshe löng iyado. E kjîshko ga Sbö, e poshrëya shkê dba, ga parkê löng ba kong iyadoe. Ga tjlôkwo koshe löng li, tja omkoshê shäng bakoe. Tjlapga Pïlu Agripa, tja rote judiogarê löng e kjîshko! ⁸ ¿Shji judioga wotjlik ga shji wolono ga shji woshre Sbörê iröng obi jlôe lëy llêm ega?

⁹ »Dênashko ga tja wotjliño om go ga bek wlo ga tja parkê Jesús, Nazaret so li noppa wloyo loror. ¹⁰ Ga shäryoror eni eshko Jerusalén kjokyo. Tja ichaga syöshtaga kägäyogarê, ga Jesús tjlôkwo kjrägaga li ichoror no shdüzlong uyo roshko arae. Ga zrökobashko ga tja tjlêno ga “Kjwe zrökko” loror bebi. ¹¹ Enido ga tja öör shäng ba wlêk judioga syö uyo lok oblê oblê li roshko. Wlênor ga shdun ara, Jesús läywe owa wlo lêr. Ga tja iirkono ara ba kong lok, ga irpjanor Jerusalén kjokyo lishko dö llême. Irpjanor jek shäng kjok shto oblê oblê, oba tjëyo eniyo llêm wleniyoshko bakoe.

¹² »Shäryêr shäng eni kuzong ga pjlara ga tja jek shäng jongya Damasco kjokyo, tja ichak syöshtaga kägäyogarê, pak twara lok bor kong li shäryêr wlo.

¹³ Gueniyo dlo dluw dik ga in ga iök shjiy ter tjwe kjok dogo dwayo, kããlê dlo kjinmo, jek lletlet, ga tja kopjirina beno pjang pjiribri bor yorkagaga jek löng li tjok. ¹⁴ Eshko ga tjawa dgonon jer löng töshko, ga kur ga êbo tjlê bor kong arameo tjlôkwo go ga “Saulo, Saulo, ¿tja irpjam ega? Pja opyê shäng bor wloyo ga pja opshdung shäng om goshko, e so öng llê, ba shpokklo dlo stek li te om go kjoyoe” le.

¹⁵ »Kur ga tja tjlê ga “Tjlapga, ¿pja ê?”

»Tja Jesús. Irpjam to shäng wle, e tja. ¹⁶ Pja kojözong. Tja weno shäng bop kong êre, pja kjroror ber shäng bor parkaga wlo kjîshko. Woydêr ga llêye inop

ëre, llëye pin bop kong li, e lëp oba kong. ¹⁷⁻¹⁸ Ga pja to shäng ba lëshko ga pja wlikër judioga wloshko dwayo, nopga judio llëm wleniyo wloshko dwayo bakoe. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong jlökoyo. Woydër ga epga ber löng bokkwo roshwing pjir wleni, ga jëk löng kjok ro sī roshko wleni ame, jëk löng iök shjiy roshko wleni shara. Woydër ga löng Ä wloshko ame, ber löng Sbö wloshko shara. Woydër ga owa pjang ba go li lön ber dret, epga iër ber löng ba pjeyoga mår bor go erö li tjok wlo. Pja ichër jongya nopga judio llëm wleniyo kong, llëbo uunkong ëre shärye wlo” le bor kong.

¹⁹ »Tjlapga Pjlu Agripa, eni ga llëbo ichara Sbörë bor kong kjok dogo dwayo ñor shji yoïno wleni li jlöe loror, ga koloror. ²⁰ Bäm go ga tjlokwo ëre loror judioga löng Damasco kjokyo li kong, e irgo ga judioga löng Jerusalén kjokyo li kong, judioga löng Judea kjokyo kjok kjwang jikong li kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Tja tjläno ba kong ga “Llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga pjây optwos Sbö kong dey. E irgo ga llëbo shäryozi pjlo bek, pjây kjlopswono jlöe lëba wlo” loror.

²¹ »Tja shara judiogarë Sbö u zlong bäng, tja zröya lok wlo lara e kjishko. ²²⁻²³ Gueniyo tja kjimte Sbörë shäng. E kjishko ga tja beno shäng ba tjlokwo lë nopga uunkong kong, tjwlo këskës li kong, tjwlo chila li kong bakoe. Llëye shäryë wlo lara Moisés, Sbö tjlokwo lagagarë dëna tjän li, e shäryono eni jlöe lër oba kong. Tjläno lok ga “Llono ga no pjluyo iche le Sbörë li shronoshko ga woyde ga shdungoba, wolon, ga woshre Sbörë iröng obi, shinmoga tjeng kës li bäm go. Shäryë eni, ga shji döya Sbörë sorë li roy shdöya ba pjeyoga judioga kong, nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. Shji jëk löng kjok ro sī roshko wleniyo kong ga roy ber iök shjiy wleni” le lok beno pjang ba kjibokwo go eni» le.

²⁴ Eshko ga Pablo tjlä shäng opwlikë eni wopro ga tjlokwo skokza Festorë, tjlä ba kong dbo go ga «Pablo, çpja skwëre llëro? Pja oppino ara ga pja iara beno shäng skwë erä» le.

²⁵ Gueniyo kuya ga tjlä ba kong ga «Tjlapga Festo, tja skwë llëme. Tjlokwo lër li, e jlöe. Tja tjlä li, e bek lotë. ²⁶ Tjlapga Pjlu Agripa sök kjwe. Tjlokwo lër li, e miyde sök pjluë. E shäryak lütshko llëm, e wëllë. E kjishko ga tja tjlä shäng wlëp ba bokshto. Miydër pjlu ga sök kjwe ommiydë pjluë» le. ²⁷ E irgo ga Pablo tjlä tjlapga Agripa kong ga «Tjlapga pjlu, çwoyotjlip ga llëye lara Sbö tjlokwo lagagarë li, e jlöe lëpde? Miydër ga e jlöe lëp» le.

²⁸ Kuya ga tjlä ba kong ga «çTja kjlopswëp ber Cristo tjlokwo kjraga maling jüni lëpdo?»

²⁹ «Wop chirare, de wop arare, gueniyo rokër Sbö kong ga pja, nopga uunkong tja kuya löng jüshko eerishko, pjây aär ber löng Cristo tjlokwo kjraga botoya dik, gueniyo pjrik löng dröng sho bomi orkwo go jüni botoya dik llëme» le ba kong.

³⁰ Eni ga pjlu li kojono opshik kjoko wlo, kjok eshko so ichaga tjok, Berenice tjok, nopga sirkeno löng ba tjok li tjok bakoe. ³¹ Ga to opshino löng lan dboshko, tjlä lok ëng kong ga «Domer kjwe llëye owa shäryara ber zrökko wlo llëm, shdungok shäng kjërshko ëmdë llëm bakoe» le lok eni.

³² Eshko ga Agripa tjlä Festo kong ga «Domer kjwe “Rokër ga tja llgwegga ber pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go” lara llëm kjwe ga rayoroy ga pjluë» le.

27

Pablo icharaba to jongya Roma kjokyo

¹ Woyotjlina tlapgaga lirë pjir ga tjawa iche jek jongya Italia kjokyo wlo leshko ga Pablo, e twara lok ëngkwagaga ara kägäyo kjlara kong, de wlo. Domer, e ko Julio. E ëngkwaga parkë löng pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li daga wleniyo. Ga kong nopga oblë shdung löng eshko, e twara lok, de wlo bakoe. ² Eshko ga kyyong pjang kjlara kësbang jek äär Adramitio kjokyo dwayo brik pjang kjwlë jongya Asia kyyong tjoyozlong shtoyo kjrinasshko kjrinasshko le, ga tjawa opyono e roshko, ga tjawa opshino toe. Aristarco jek shäng borwa tjok bebi, e Tesalónica so. Tesalónica kjokyo, e Macedonia kjokyo obi. ³ Wëshko ga tjawa öötong löng kyyong tjoyozlong kjokyo ko Sidón. Eshko ga Pablo songe le Juliorë, ga rayara to ba pjeyoga wleni löng eshko li ik, kjimte lok wlo.

⁴ E irgo ga tjawa opshino to Sidón kjokyo dwayo. Eshko ga pjluk tjwe jong dbo ara dlung buk kës li shwo lëkong, ga tjawa bakwe jong iröng eröe. E kjishko ga tjawa to jek dipzono dlung tjrëko ko Chipre, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmsshko. ⁵ E irgo ga tjawa dipzono jek dlung buk Cilicia kjokyo, Panfilia kjokyo, e bokshto, kjwo kalëkong, ga tjawa tjoyono öötong löng Mira kjokyo, e Licia kjokyo obi. ⁶ Eshko ga kyyong wlëna ëngkwaga kägäyo lirë pjang kjlara oblë kësbang jek äär Alejandria kjokyo dwayo, brik pjang kjwlë jongya Italia kjokyo le. Eni ga tjawa opyono e roshko ba tjok, tjawa jek këgong shara wlo.

⁷ Dbar kjwöböso ga pjluk ara kjishko ga tjawa jëktong kyyong li go wor, ga pakyo ara, eni ga tjawa jek öötong löng Gnido kjokyo gomyo. Ga tjawa jek bek lororwa, gueniyo tjawa bakwe pjlukdë ara obi kjishko ga tjawa dipzono jek dlung tjrëko pjang kjrina obi ko Creta, e pjlor dew lëkong pjluk ara llëmsshko, kjok ko Salmón li bokshto. ⁸ Ga tjawa jek löng, gueniyo dlung sor go soyo arae. Eni ga tjawa jek äär löng kjok buk kjrina kowëba Kyyong Tjoyozlong Shtoyo Pjlúshko, Lasea kjokyo buk ba soshko.

⁹ Eshko ga tjawa barwara pjlukdë ara kuzong ga dbar to jek kop ara tjän. Shji ië llëm Sbö kong dbaryo shrëya judiogarë li, e to jek tjän, ga miydororwa e go ga kjok owa shunyo shrë ara dbaryo li döröe. Kjok eni ga dlung iirke arae. E kjishko ga shji jek dlung kjing go ga shji sjëke. Eni ga nopga jek löng li poshduna Pablörë, tjlä ga ¹⁰ «Domerga, in ga shji jek löng ëre kong llëbo wen owa, shji kyyong kësbang ëre jer bi shjiryoy, bi llëbo tjeng kës wle tjok. Erö llëme. Shji ëmdë ga jer bakoe. Shji ber löng na dey» le.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga kyyong tjoyozlong shtoyo eshko li, kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjlu llëme. E kjishko ga kyyong sogo li, ba kyyong söga shäng li, e tjlä lok ëngkwaga kägäyo li kong ga «Shji jek dey» le. Nopga llamo löng kës li wotjlík jong e kjoyo bakoe. Tjlä lok ga «Shji opshik jüshko dwayo dey. Tjllïy, shji jek Fenice kjokyo ga buere iy wlo. Eshko ga kjok owa dbaryo ga shji löng shto eshko ga pjluë» le. Fenice kjokyo, e kyyong tjoyozlong kjokyo buk Creta kjokyo obi. Eshko ga dlo jer shwo lëkong li iy ga wëllëe. Kuya Juliorë ga tjläkwo baïya lok li kolara, Pablo i lira kolara llëme.

Dlung kjing kjok owa, pjluk ara

¹³ Eshko ga pjluk li tjwe jong dlung buk kës shwo lëkong, gueniyo wore. E kjishko ga wotjlík lok ga «Shji to ga bue» le. Eni ga ba dröng sho kyyong shakklo kësbang lona jer dlung roshko li shira lok tëm kyyong li roshko iröng obi, ga tjawa opshino jek löng dlung tjrëko Creta li kjako. ¹⁴ Gueniyo wop tjok ga pjluk tjwe jong kjrina obi, dlung tjrëko li shwo lëkong shara, dbo ara anmoyö,

pjluk li kowëba Nororiental, ¹⁵ ga tjawa bakwara arae. Eni ga kjang kësbang li bojonwa ber buk pjluk li shwo lëkong lërwa ga äe. E kjishko ga kjang li rayorowa söya pjluk lirë om go äar kjone ga eshko. ¹⁶ Ga tjawa söra to jek dlung tjrëko buk chirawa ko Cauda pjlor dew lëkong. Eshko ga pjluk dbo ara llëme. E kjishko ga kjangwa chirawa söra pjang kjlara li irgo kjro go, e poyonwa jem kjlara li roshko lërwa. Ga tjawa kong pak twara ara, gueniyo ga poyonorwae. ¹⁷ E irgo ga kjang kësbang li doyo pjirira domerga lirë lok tuk, war llëm wlo le. Eshko ga tjlë lok ëng kong ga «Shji söya pjluk kjwerë jek äar jong bo buk kjweshko ko Sirte lishko. Kjweshko ga kjone kjoneshko ga ro chira, ga shji kjang pjë, war bi shjiryö» le eni, ga bangkjrara lok arae. E kjishko ga shwong kjoyo shtëgro ara pje lok pjang kjoyo pjluk shakklo kjang jëk wlo li, e lona lok ter töshko, söya pjlukdë jek eshko llëm wlo, ga kjang li rayara lok söga pjlukdë om go shara.

¹⁸ Wëshko ga dlung kjing go li pjluk ara obi, tjawa bakwe dbo ara iyadoe. Eni ga kjang sögaga kjarga löng ba llëbo söya tjeng soynekklo kës li dbuk lok jer dlung roy. ¹⁹ Wëshko ga ba orkwo om go li goshko ga shwong kjoyo shtëgro ara li dbura lok jer dlung roy, kjang sho llë, kjor llë kjang shakklo llë li tjok bakoe. ²⁰ Dbar kop ara ga kjok owa owa, pjluk tira llëm dlung kjing go, dlung iirkë arae. E wopro ga dlo wen llëm, dbala ëmdë llëm bakoe. Eshko ga tjawa to jek löng kjonë miydërwa sira llëm, ga tjawa dâr, e koshërwa ame, e woyojerorwa pjire.

²¹ Eshko ga tjawa löng ioydë llëm dbar kop ara tjän. Eni kuzong ga Pablo kojono shäng nopga löng li tjrëko, ga tjlë ga «Domerga, shji löng Creta kjokyo obishko ga tja koloromi kjwe ga shji to löng song jüni llëm, ga bomi llëbo jeno bomi shjiryö llëm bakoe. ²² Gueniyo eni tjok ga rokër bomi kong ga pjäy dbokjrozong. Eye löng jushko ga wolon kjlara llëme. Gueniyo kjang kësbang ërera jer bi shjiryö. ²³ Sbö, e bor sogo, ga tja parkë shäng ba kong iyado. Luna shkëyo ga ba parkaga kjok dogo so ichara weno shäng bor kong kjlara, ²⁴ ga tjlë bor kong ga «Pablo, llëye bangkjrëp llëme. Pja jongya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li bokshto, pja llgweya wlo. Bop kjishko ga nopga löng kjang kësbang roshko kjlobi kjwe wolon llëm, döya Shörë uunkong» le. ²⁵ E kjishko ga pjäy dbokjrozong. Sbö, e koshër ga shji kjimte jlökoyo, lara ba parkaga lirë bor kong sorë li eni. ²⁶ Gueniyo ga shji söya pjlukdë äar dlung tjrëko pjang kjrina, ga kjang ëre pjë dlar her buk eshko» le.

²⁷ Eshko ga öötong dbar sak kjwara kjingsho pkëng (14) ga tjawa bakwe pjlukdë jek löng dlung ko Adriático* li kjing go obi. E shkëyo kjok rong dik ga kjang sögaga li tjlë ëng kong ga «Shji äato pjöshko dikjoyoe» le. ²⁸ Ga dlung li ro kjöm, e tjläna lok ba tjlikklo go, ga beno ro wop orkwo jyäglo† pjloglo sak kjwong (80). Wop tjok obi ga tjläna lok jek obi, ga beno ro wop orkwo jyäglo pjloglo sak tjer (60). ²⁹ Eshko ga bangkjre lok ara, pjë ak go le, ga dröng sho kjang shakklo këskes lona jer dlung roshko kjwo pkëng (4) kjang si lëkong, kjang li jëk ame wlo. Eni ga beno löng eshko syöshhtë, epga kjok shrän löng së obi wlo le. ³⁰ Eni ga kjang sögaga li tök woydë kjang li roshko dwayo le, ga opyorgö löng kjang chirawa li long jer dlung kjing kjang kësbang li ne lëkong. Shäryara eni, dröng sho kjang shakklo löya wlo lara, miga tök wlo le. ³¹ Gueniyo eshko ga Pablo tjläno ëngkjwagaga löng li kong, ba kägäyo li kong

* 27:27 Eshko dbaryo ga dlung kowëba Adriático li, e dlung kowëba Adriático eerishko li llëme. E oblä.

† 27:28 Orkwo jyäglo pjlära, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

bakoe. Tjlë ba kong ga «Kjwepga kjwe ber löng kjoyong kësbang ëre roshko llëm ga pjây där llëme» le.

³² Eni ga kjoyong chirawa löya kjoyong sögarë löng li, e kjoyungyo zara ëngkwagaga lirë tas tas, jer lono dlung kjing go, ga jenoe.

³³⁻³⁴ E irgo ga kjok shränto ga Pablo tjlë nopga löng eshko uunkong kong ga «Öötong dbargwo sak kjwara kjingsho pkëng (14) tjän ga pjây löng woydë, ga pjây ioydë llëm bakoe. E kjïshko ga rokër bomi kong ga pjây ios sira. Pjây löng së wlo ga woyde ga pjây ië. Eni ga pjây wolon kjlara llëm, bomi kâkzong ëmdë ga jer pjlara llëm bakoe» le.

³⁵ Lara eni pjir ga pjlung shosho suk pjir kjrara tjeng kjwara ba wloshko, ga syöshono Sbö kong, tjlë ga «Dli ëre tworop borwa kong. Tjawa ber woplú bop tjok e kjïshko» le nopga tjeng kës li bokshto. Eni ga tora bëy ga uarae.

³⁶ İya uunkong lirë ga wokjankono, ga iono lok bakoe. ³⁷ Tjawa löng kjoyong li roshko uunkong ga doglo sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak kjäk kjingsho tjer (276). ³⁸ Ga iono lok woydara bayo kjöm ga eni. E irgo ga pjlung shosho söya tjeng kjoyong roshko kës li dbura jer dlung roy dret, kjoyong li wënyë wlo le.

³⁹ Kjok shräno pjir ga tjawa löng kjokyo kjone miyde kjoyong sögaga lirë llëme. Gueniyo İya lok ga bo jem buk eshko kjrina, la sho tjok. Eni ga wotjlik lok ga «Kjoyong ëre tjyëy këgo sit ga buere İy» le. ⁴⁰ Ga ba dröng sho kjoyong shakklo kës kës lona jer tjeng dlung roshko li, e kjoyungyo zakza lok tas tas beno tjeng dlung roshko eshko. Ga ba kjlongkwang lok si lëkong ba llgwekklo li kjoyungyo döra bakoe. E irgo ga shwong kjoyo pjlung shakklo li, e poyona lok kara ba kjoyong li ne lëkong, bakwe pjlungdë jek këgong pjöshko wlo İara. ⁴¹ Gueniyo to jek jong la sho töno tjeng dlung roshko li bët ga kjoyong li lliktong beno buk la sho li roshko. Eshko ga ne lëkong li lliktong beno jong wir ame, ga si lëkong li, e shpoya dlung pjlunglunyorë ara, ga dloktong kjwangyo dboy dboy.

⁴² Eni ga ëngkwagaga li tjlë ëng kong ga «Nopga dëy, söy tjeng kjwe zröy dret dey, llëm ga ichëy jek wë İ ga tök lok drete» le.

⁴³ Gueniyo woyde ba kägäyo lirë ga Pablo zröya llëme le, ga tjlë ëngkwagaga li kong ga «Wëyë, zröy llëme. İyë wë pjlu ga optë jer dlung roy bäm go, jek wë İ äar pjë jong pjöshko. ⁴⁴ Llamö löng oblë jek kjorkwang kjing go, llëm ga kjoyong dloktong kjwangyo go bakoe» le.

Eni ga tjawa kayo döktong pjir, öötong pjöshko beno löng së uunkong.

28

Pablo shäng dlung tjrëko ko Malta

¹ Eshko ga tjawa kayo döktong pjono löng pjöshko uunkong irgo ga miy-dororwa ga dlung tjrëko li ko Malta. ² Kjok eshko li noyo tjok, ga tjawa dara yötso tjë jikong. Eshko ga shunyo shrë pjang ara, smo ara bakoe. Eni kuzong ga iök böktona lok, ga tjawa rokara uunkong ba zlong bäng, iökkok eshko wlo.

³ Eshko ga Pablo löng dogro töno kjlëbö, ga dbuya shäng iök li roshko. Eshko ga iök li kjlik ara kjïshko ga dgur brik buk eshko kjlara, ga Pablo uara ba orkwoshko, ga dgur li beno pjang ling ba orkwo go. ⁴ İya kjok eshko sopgarë ga tjlë lok ëng kong ga «Domer kjwe owa, no zrök ä wleniyo dikjoyoe. Döktong tek dlung kjing kjok owashko dwayo ëmdë ga bi sbö shäng kjlara kowëy Kjok llgwega Bek li, domer kjwe woyde ber shäng së llëme» le. ⁵ Gueniyo ga dgur li sringza Pablörë buk iök pjë jong ri ri li roshko, ga llëye shäryono Pablo kong

llëme. ⁶ Eshko ga löng tjë jikong li wotjlino ga «Kjwe orkwo dguë jekdo, llëm ga jek buk rish wolon jekdoro» lara. Gueniyo koshe löng kjër ga dguë sira llëme. İya lok ga llëye shäryë ba kong llëm ga wotjlik lok oblë, tjlë lok ga «Bi sböpga kjararayo li kjwe» le.

⁷ Dlung tjërko eshko so ichaga ko Publio. Ga tjawa tjyono löng lishko ga kjok ber buk soshko kjrina baıya. Eni ga tjawa wlokrara, dara yötso ba ushko dbargwo mya. ⁸ Eshko ga Publio data buk swlo ara ba bukklo kjing go, kjlik ara, roshkwë ara bakoe. Eni ga Pablo jek öötong shäng ba ik. Eshko ga syöshtono Sbö kong ba kjışhko. E irgo ga orkwo iono ba kjing go, ga poptara beno pjluë. ⁹ Roy kuya swlopga tjeng dlung tjërko oblërë ga shrono löng Pablo shwoy uunkong, ga poptara pjire. ¹⁰ Eni ga kjok eshko sopga beno löng woowa llëm borwa kong. E kjışhko ga tjawa kong llëbo twara arae. Ga tjawa brikskko ga llëbo woydororwa borwa kjimtoklo irbo wlo li, e twara lok borwa kong pjire.

Pablo jek öötong shäng Roma kjokyo

¹¹ Eshko ga kkyong kësbang pjang kjlara tek Alejandria kjokyo dwayo, pjang kjok owa jek pjir li koshë. Kkyong li poglo go ba sböpga do pjök li jyäglo tak lok. Ba sböpga li kowe lok Cástor, Pólux. Eshko ga tjawa löng dlung tjërko li öötong moglo myashko ga tjawa opyono kkyong li roshko, ga tjawa opshino to dlung tjërko li dwayo. ¹² Ga tjawa jek öötong löng kkyong tjyozlong kjokyo ko Siracusa, ga tjawa beno löng eshko dbargwo mya. ¹³ E irgo ga tjawa jek löng dlung sor go jek äär löng Regio kjokyo. Wëshko ga pjluk tjwe jong borwa irgo, ga tjawa opshino toe. E wëyo obi ga tjawa jek öötong löng Puteoli kjokyo. ¹⁴ Eni ga tjawa opshino kkyong roshko dwayo. Eshko ga pjeyoga Jesús tjlokwo kjruga wlënorwa löng kjlobö, ga tjawa mana ber löng ba tjok sondë kjwara wlo le, ga tjawa beno löng. E irgo ga tjawa opshino to jek Roma kjokyo pjö lëkong.

¹⁵ Eshko ga tjawa roy kura pjeyoga Jesús tjlokwo kjruga löng Roma kjokyo lirë tjän. Eni kuzong ga kjone kjone opshino jer löng borwa koshë irbo. Kjong kjong jer löng borwa koshë llëbo soynezleng shtoyo ko Apio, kjong kjong jer löng kjok kjrina obi, oba pozlong uyo lok mya lishko. Ga jer löng borwa koshaga li İya Pablorë ga beno shäng wopjlú, dbokjrono jek obi, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kjimtorop kësbage. Tja wopjlú bop tjok» le. Ga epga jek iröng borwa tjok. ¹⁶ Tjawa öötong löng Roma kjokyo ga kjok llgwegaga löng eshko li, Pablo iara lok beno shäng no shdüzlong uyo roshko llëme. Kong u wlëna kjwara, iara beno sök eshko tjoksa, daga beno shäng ba tjok kjlara erä.

Pablo Sbö tjlokwo roy löno shäng Roma kjokyo

¹⁷ Öötong dbargwo mya ga judioga löng Roma kjokyo tjwlö këskes wleniyo li mana Pablorë tek ba shwoy. Ga töno shrono löng ba shwoy ga Pablo tjlë ba kong ga «Pjeyoga, llëye shäryoror owa bi pjeyoga judioga kong llëm, bi tjlapgaga tek dënasshko so sdëkw wloyo llëm bakoe. Gueniyo ga tja sharaba shäng Jerusalén kjokyo, ga tja twaraba beno tjeng Roma sopga wloshko, tja shdüya lok wlo. ¹⁸ Eshko ga tja kong llëbo kjakrokara lok ara, ga llëye wlëna bor tjok, tja ber zrökko wlo llëme. E kjışhko ga tja raye lok woıdë. ¹⁹ Gueniyo ga woıdara judioga lirë eni llëm, ga tjlëno lok ara bor wloyo. E kjışhko ga tja llëye shäryër wlo ame, ga rorokor Roma so li kong ga tja llgweya pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo lirë om go loror eni, ga tja ichara lok tek na e kjışhko.

»Eni gueniyo ga tja tek shäng bor pjeyoga rotaga tjlapgaga li kong llëme.

²⁰ E kjışhko ga pjäy manor, pjäy İn wlo, shji İlan ëng tjok wlo bakoe. Woydoror

ga pjāy ommyidē pjlú ga no pjluyo iche le Sbörē koshëy shji Israel tjëyoga uunkongdē löng li, koshër shäng li e. Tja pjrik shäng na dröng sho pjang ère go, tja parkē ba kong kjishko» le.

²¹ Kuya lok ga tjlē ba kong ga «Tjawa kong kjibokwo ichayde lok tek Judea kjokyo dwayo bop kjishko llēme. Pjeyoga judiōgara shrono tek ey dwayo emdē ga llēye layde owa bop kjishko borwa kong llēm bakoe. ²² Gueniyo miydërwa ga kjone pogo ga oba tjlē ara nopga tjlōkwo kjragaga löng bopoya dik'li wloyo. E kjishko ga pja wotjlík llē miydërwa woymdē» le.

²³ Eni ga dbar iara lok beno jong kjwara, tön èng tjok obi wlo le. Dbaryo öötong ga nopga tōno ara Pablo sök lishko. Kjuk shröngteng äär jong kjok sèng go ga Sbō ber no pjluyo sorē li roy lara ba kong ara. Ga llēye lara Moisés, Sbō tjlōkwo lagagarē tek dēnashko li, e pjlollgwera ba kong, no pjluyo iche lara Sbörē li, e Jesús jlōe le lok wlo.

²⁴ Kuya lok ga kjong kjong Pablo tjlōkwo kjrono, gueniyo llamora omtjlōkwo kjrē woymdē llēme. ²⁵ Eni ga woyotjlīya beno löng kjrinaso llēm kuzong ga opshik toe le löng. Eshko ga Pablo tjlēno ba kong, pjir wlo. Tjlē ga «Dēnashko ga tjlōkwo lara Sbō Sëyarē ba tjlōkwo laga tek dēnashko so Isaiās kong, le bomi tjlapgaga löng li kong wlo. Ga tjlōkwo lara pjlo beke. Tjlēno beno eni:

²⁶ » «Pja nom tjlē bor nopga ère kong ga 'Kumi löng kjër ga llē loklo miydēmi löng llēme.

Īmi löng kjër ga llē ĩgōmi llēme' lēp ba kong eni.

²⁷ Nopga ère, llēye kuya woymdē llēme.

Kwomgwo häng hängzak lok tuke.

Bokkwo llino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,

llēbo ĩya lok ba bokkwo go llēm wlo,

llēbo kuya lok ba kwomgwo go llēm wlo,

opping lok sira llēm wlo,

optwē bor kong llēm wlo,

epga dör llēm wlo bakoe.»*

²⁸⁻²⁹ »E kjishko ga woymdē ga miydēmi pjlú ga no döya Sbörē li roy beno nopga judio llēm wleniyo kong bako tjän, ga epga omkjër» le.†

³⁰ Eshko ga Pablo beno shäng eshko ba daga shäng li tjok lu pjloglo pjök ba u jong potjwlēya ĩli roshko. Nopga tjwe kjlobi ba ĩk ga wlokjre enidoe. ³¹ Ga Sbō ber no pjluyo sorē li roy lara oba kong ara, ga lara Tjlapga Jesucristo kjishko ara bakoe. Tjlēshko ga llēye bangkjre llēm, ga barwaga èrē llēm bakoe.

* **28:27** Isaiās 6.9-10. † **28:28-29** Tek dēnashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblē oblē ara. Ga kjone kjone tjlē ga «... le. Kuya lok ga to lok pjir, jek löng tjlē ara èng kong irbo, tjlōkwo kjlopswē kar kare.»

Carta a los Romanos

Kjibokwo ère tara Pablorè Roma soppa kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Eshkoshko ga Jesús tjlòkwo kfragaga löng Roma kjokyo ara. Eppa ara judío llëm wleniyo, gueniyo kjone kjone judío. Judíoga li wotjlino ga eppa kjrara Sbörè bäm go kjishko ga eppa tjwlò ara, noppa judío llëm wleniyo li kjinmo. Eni ga Pablo jek woydè ba ik jlòkoyo, gueniyo dbar jek eshko wlo wlèyde llëm obi. Eni ga kjibokwo ère tara ba kong, llèbo li llgweya wlo, llèbo shäryara Jesucristorè ba kong li miyde pjlu wlo bakoe. Woyotjlíkoba ga kjibokwo ère tara, sòk no shdüzlong uyo roshko Corinto kjokyo lishko.

Roma kjokyo ga judíoga li wotjlino ga eppa äar ber pjlo bek Sbò bokso, kjok llgwekklo tara Moisésdè li söya bëy kjishko, gueniyo kjibokwo ère go ga llèbo pina Pablorè ba kong ara. Judíoga, noppa judío llëm wleniyo, e tjwlò bek Sbò bokso. Noppa uunkong llèbo owa shäryono, ga beno löng shdüya Sbörè wlo. Gueniyo èye mär Jesús go ga ie Sbörè ber pjlo bek ba bokso, ga ber shdungko ame. Shärye eni noppa uunkong kong, judíoga kong, noppa judío llëm wleniyo kong bakoe. Kjibokwo ère go ga llèbo ère pina ba kong eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja Cristo Jesús parkaga. Tja rokara Sbörè, tja iara beno shäng ba tjlòkwo roy pjlu laga Cristo Jesús äska. ² Dënashko ga tjlòkwo pjlu ère lara Sbörè ba tjlòkwo lagaga kong jlòkoyo, ga tara lok beno pjang ba kjibokwo go. ³ Tjlòkwo ère, e bi Tjlapga Jesucristo roy layde. E Sbò Wa weno no, David tjëyo bakoe. ⁴ Ga wolono irgo ga woshrara Sbörè iröng obi dbo ara go. E go ga shji pina Sbò Séyarè ga e no erò llëm, e Sbò Wa bakoe.

⁵ Sbò wopjlu li kjishko ga tja rokara Jesucristorè beno ba tjlòkwo roy laga ba äska, noppa judío llëm wleniyo rokèr mär ber löng ba go wlo, ba tjlòkwo kole lok wlo, ba ko ie lok ber kësbang, tjwlò ara wlo bakoe.

⁶⁻⁷ Sbò noppa löng Roma kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Noppa rokara Sbörè ber Jesucristo i li pjäy bakoe. Pjäy woyde Sbörè ara.

Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syòshtono Sbò kong Roma soppa kjishko

⁸ Pjäy mär löng Jesucristo go li, e roy shdüktong kjok kjwang jikong. E kjishko ga Jesucristo ko go ga tja tjlä bor Sbò kong ga tja wopjlu ba tjok bomi kjishko lër eni. ⁹ Tja Sbò parkaga. Ba Wa roy pjlu lër shäng jlòkoyo. Ga miyde Sbörè om go ga pjäy woyoshrèr iyado, ¹⁰ tja syòshteshko ga rokèr ba kong iyado ga tja äätè bomi kjokyo llëm obi èmdè ga tja kjimte äar bomi ik eshko.

¹¹ Tja kjimtara Sbò Séyarè ara, ga pjäy in woydè jlòkoyo, pjäy kjimte eni bako wlo, pjäy dbokjrè e go wlo. ¹² Shji èng kjimte kar kar lotè bomi kong. Tja mär shäng Jesucristo go sorè li inomi ga pjäy dbokjrè e go. Pjäy mär löng ba go sorè li inor ga tja dbokjrè e go eni bakoe.

¹³ Pjeyoga Jesús tjlòkwo kraga, tja jek bomi ik loror ara, noppa löng eshko li pin, Jesús tjlòkwo kjre lok wlo, shäryèr shäng noppa judío llëm wleniyo kong kjok shto oblè oblè sorè ga eni. Lër bomi kong, miydèmi wlo. Gueniyo tja jek bomi ik lërshko ga llèbo wen bor kong iyado. ¹⁴ Noppa tjlä Grecia so tjlòkwore,

de llëmde, nopga kjok miydë arare, de llëmde, e bor kong ga llëno llëme. Bek ga Sbö tjlökwo roy pjlu lër nopga judío llëm wleniyo löng kës li kong. ¹⁵ Tja jek woydë jlökoyo Roma kjokyo, Sbö tjlökwo roy pjlu lër bomi kong eshko wlo e kjishko.

¹⁶ Tjlökwo pjlu ëre lër wlo ga e lökyo bor kong llëme. E dbo ara. Ëye omtjlökwo kjrono ga döya Sbörë. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. Lër ga lökyo bor kong llëm e kjishko. ¹⁷ Miydëy tjlökwo pjlu ëre go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär ba go kjishko, tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Ëye mär Sbö go ga era ber pjlo bek ba bokso.»*

Sbö iirkë ara nopga owa kong

¹⁸⁻¹⁹ Nopga owa to löng llëbo owa shäryë oblë oblë, tjlökwo bek li miydëba llëm wlo. Gueniyo Sbö sorë miydëy wlo li, e miydara lok pjir tjän, pina Sbörë ba kong kjishko. E kjishko ga Sbö sök kjok dogo li iirkë ba kong lok ara, ga shdüya kjangshko ga ïgöy wëllë. ²⁰ Kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong ga Sbö ïgöy llëme. Llëbo shäryara li ïydë döe. Sbö sök jlö, e sorë, ba dbo ara li pjir llëm, e miydëy pjlu e go, kjok ëre shäryara tek lëkong. E kjishko ga «Miydororwa llëme» le nopga lirë ga äe. ²¹ Sbö miydara lok ëmdë ga iara beno lok kësbang, tjwlo ara llëm, «Tjawa wopjlu bop tjok» lara lok ba kong llëm bakoe. Opyono beno löng llëbo llëno llëm li woyotjlik erö, beno löng wotjlik drete. ²² Epga kjok miydë ara le lok ëmdë ga beno löng kjok miydë llëme. ²³ Sbö wolon llëm, e tjwlo ara bakoe. Eni ëmdë ga poshrëya lok woydë llëm, ga rayara lok. Llëbo wolon wlo li jyäglo shäryara lok, no jyäglo, sënwa jyäglo, öng jyäglo, äya kjloshko so jyäglo bako, ga beno löng ba poshrëk shara.

²⁴ E kjishko ga epga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, llëbo lökyo ara li shärye lok ëng tjok wlo. ²⁵ Tjlökwo bek li rayara, Sbö miydë lok woydë llëm kjishko. Tjlökwo bek llëm li kjayde lok shara. Llëbo shäryara Sbörë li poshrëyde lok, gueniyo Sbö ba shäryaga lira poshrëra lok llëme. Era poshrëkko iyado wlo. Ber eni.

²⁶ E kjishko ga rayara Sbörë beno löng ba wotjlik owa, lökyo ara wleniyo li tjok. Walëga ëmdë ga domerga woyde ame, opyono beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë ëng tjok shara. ²⁷ Domerga eni bakoe. Walëga woyde lok ame, wotjlik pë domerga tjok erä. Llëbo shäryako llëm li shäryara ëng tjok. Eshko ga llëbo weno ba kong li beno ba shdungglo, llëbo owa shäryara li kjishko.

²⁸ Sbö woyotjliya lok woydë llëm kjishko ga epga rayara beno löng llëbo shäryako llëm li shäryë erä. ²⁹ Beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë. Llëbo owa shärye, wotjlik dbur töng ba kong erö, wotjlik owa oblë kong, no zröya, ëng dboryë kar kar iir go, jyörkë, oblë iywa shjiktëng, ³⁰ oblë läywe owa, Sbö iywa shjiktëng, ëng äyoshtë, krë ara, llëbo owa wlëya oblë oblë, ba data, ba mekë kole llëm, ³¹ wotjlik llëm, llëye le li shärye llëm, oblë woyde llëm, oblë songe le llëm bakoe. ³² Sbö tjlëno ga ëye opshäryë eni ga e zrökko. E miydë lok pjlu, gueniyo shärye löng eni wopjlu, oblë llëbo owa shäryë eni li iya lok ga löng wopjlu e kjishko bakoe.

2

Shji shdüya Sbörë beke

* **1:17** Habacuc 2.4.

¹ Gueniyo ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme. «Miydororwa llëme» lëmi ga äe. «No oblë llëbo owa shäryono» lëmishko ga pjây oprotë löng om go, pjây löng omshäryë eni bako kjishko. ² Miydëy ga ëye llëbo owa eniyo shäryono ga shdüya Sbörë beke. ³ Eni ga «No oblë llëbo owa shäryono» lëmi, gueniyo pjây löng omshäryë eni bako wleni ga miydëmi pjlu ga pjây shdüya Sbörë eni bakoe. ⁴ Miydëmi pjlu ga Sbö wopjlu ara anmoyö, shji shdüya maling llëm, iirkë bi kong maling llëm bakoe. Gueniyo llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi llëm ga «E llëno llëme» lëmi llëme. Shji shdüya maling llëm, ba wopjlu li kjishko, gueniyo woyde ga llëbo owa shäryëy löng li, e owa jlöe lëy, ga rayëy.

⁵ Gueniyo ga llëbo owa shäryëmi löng li rayëmi woydë llëm, llëye kumi woydë llëm kjishko. E kjishko ga Sbö iirkë bomi kong jëk këgong këgong, ga no llgwezlöng dbaryoshko ga no llgweya beke. ⁶ Eshko ga no kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryara dö li kjishko. ⁷ Ëye drön llëbo pjlu shäryë, ber tjwlö ara Sbö bokso wlo, äär ber löng së iyado ba tjok wlo ga ie Sbörë ber löng së iyado ba tjok. ⁸ Gueniyo ëye wotjlik ba kjishko dö, tjlokwo bek li kjre llëm, löng llëbo owa shäryë ga shdüya kjange. ⁹ Ëye löng llëbo owa shäryë ga kong llëbo iche owa ara, ber löng song jlö wlo. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹⁰ Gueniyo ëye löng llëbo pjlu shäryë ga llëbo pjlu twe ba kong, ie ber löng tjwlö ara, ie ber löng wlëp bakoe. Shärye eni judioga kong bäm go, e irgo ga nopga judio llëm wleniyo kong bakoe. ¹¹ Shärye eni, shji uunkong llgweya bek kjishko.

¹² Ëye llëbo owa shäryono ga shdüya. Ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li miydone ga llgweya, kjok llgwekklo li go. Ëye kjok llgwekklo li miydone llëm ga llgweya, llëbo miydara li go. ¹³ Ëye ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li miydara kjishko llëme. Ëye omkolono ga era ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁴⁻¹⁵ (Nopga judio llëm wleniyo, kjok llgwekklo li miyde lok llëme. Gueniyo ga llëye shärye löng li pjlu, de oware, e miyde lok pjlu, ga llëbo shärye owashko ga miyde lok ga e owa. Eni ga llëbo shärye lok pjlu, tak pjang kjok llgwekklo li go sorë li enishko ga miydëy e go ga kjok llgwekklo li tak beno pjang ba pjlugwo wleni, ga woyotjlüya löng om go.) ¹⁶ Llono ga Jesucristo iche Sbörë nopga uunkong llgwek, llëbo woyotjlüna ba pjluhshko li kjishko. Sbö tjlokwo roy pjlu lër oba kongshko ga lër eni iyado.

Judioga, kjok llgwekklo tara Moisésdë

¹⁷ Pjây kjone kjone judioga lëmi. Pjây mär kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, ga pjây krë ara, pjây Sbö nopga lëmi kjishko. ¹⁸ Llëye woyde Sbörë li miydëmi pjlu, llëye ber pjlu anmoyö li miydëmi pjlu bako, pjây oppino kjok llgwekklo li go kjishko lëmi. ¹⁹⁻²⁰ Tjlokwo bek li, kjok miydë li, e tak pjang kjok llgwekklo li go. Eni ga pjây wotjlik ga kjok llgwekklo li miydëmi pjlu kjishko ga pjây nopga kjok igö llëm wleniyo bapshiga lëmi, pjây so iök shjiy kjoyo, nopga to löng kjok ro si roy wleni li kong lëmi bakoe. Pjây opyë woydë ber löng nopga kjok miydë llëm li pingga, kjwozirga poshdungga bakoe. ²¹ ¿Eni ga pjây oba pingga, pjây om go opping woydë llëm ega? «Shji lürkë llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go löng lürkë. ²² «Shji pë oma boy oblë tjok llëme» lëmi oblë kong, gueniyo pjây om go omshäryë eni. Sböpga jyäglo, e iywomi shjiktëng lëmi, gueniyo llëbo lüyotkëmi sböpga jyäglo li syö uyo roshko dwayo. ²³ Pjây krë ara, kjok llgwekklo li kjishko, gueniyo kolëmi löng llëme. Eni ga Sbö iëmi

löng tjwlö llëm, ²⁴ tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Bomi kjïshko ga Sbö ko li läywe nopga judío llëm wleniyorë owa.»*

²⁵ Jlököyo ga ëye kjok llgwekklo li kolë ga doyo jyã tak pjir li ba kong ga tjwlö tjok. Gueniyo ëye omkolë llëm ga ba kong ga e tjwlö llëme. ²⁶⁻²⁷ Nopga doyo jyã tak llëm wleniyo lira, kjok llgwekklo li kolara wleni ga beno löng doyo jyã tak pjir wleni Sbö bokso. Gueniyo pjây kjok llgwekklo li miydaga, pjây doyo jyã tak pjir bakoe. Eni ëmdë ga kjok llgwekklo li koloromi llëm kuzong ga epga ber löng bomi rotaga.

²⁸ ¿Judíoga jlökoyö li ë? Èye dataga judío dö ga e judío jlökoyö llëme. Èye doyo jyã tak pjir dö ga e judío jlökoyö llëm bakoe. ²⁹ Nopga wotjlik bek ba pjlushko li, judíoga jlökoyö li epga. Èye doyo jyã tak pjir, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ga e beno löng jyã tak pjir jlökoyö llëme. Èye ber jyã tak pjir jlökoyö wlo ga woyde ga jyã te Sbö Sëyarë ba pjlushko wleni. Nopga eniyo poshrëga norë llëm, poshrëga Sbörë.

3

¹ Eni ëmdë ga ëye judío, ëye doyo jyã tak pjir, e llëno llëme lotë llëme. ² Sbö tjlökwö onmo li iara beno tjeng ba wloshko. ³ Gueniyo kjone kjone Sbö rayono pjire. ¿E kjïshko ga llëye lara Sbörë ba kong jlökoyö li shärye eni llëme lë mire? ⁴ Eni llëme. Nopga uunkong jyörkë wleni ëmdë ga Sböra tjlä bek iyado, tak pjang ba tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja rotëbashko ga
tjlökwö lorop kës li, e beke lëba eni.

Èbo llgwepshko ga

llgwerop beke lëba eni bakoe.»*

⁵ No kjone kjone tjlä ga «Tjawa llëbo owa shäryono kjïshko ga ikoba wëllë e go ga Sbö, e pjlo beke. E kjïshko ga tjawa shdüya Sbörë li owa» le lok eni. ⁶ Miga eni llëme. ¿Sbö owa jlökoyö kjwe ga nopga löng kjok ëre kjing go li llgweya sorëro? ⁷ No kjone kjone obi tjlä ga «Tjawa jyörkono kjïshko ga ikoba wëllë e go ga Sbö, e tjlä beke. Eshko ga Sbö beno kësbang, tjwlö ara. ¿Eni ga tjawa shdüya llëbo owa shäryororwa li kjïshko ega?» le lok eni. ⁸ Eni wleni kjwe ga «llëbo owa shäryoydë dey, llëbo pjlu li wen wlo» lëy eni dey. No kjone kjone tjlä ga tjawa tjläno eni le, miga e lorwarë eni llëme. Èye tjläno eni ga shdüya Sbörë beke.

Èye sök pjlo bek llëme

⁹ ¿Eni ga shji judío kjïshko ga shji pjlu, oblë kjinmore? Eni llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, e llëbo owa shäryono uunkong, lororwa sorë li eni, ¹⁰ tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Èye pjlo bek Sbö bokso kjlara llëm,

¹¹ Sbö tjlökwö llë loklo miydaga ërë llëm,
Sbö wlëga ërë llëm bakoe.

¹² Sbö rayara nopga uunkongdë,
beno löng tjwlö llëme.

Llëbo pjlu li shäryaga ërë llëme.»†

¹³ «Epga jyörkë erä.

Ga tjlökwö le lok li kjïshko ga

* **2:24** Isaías 52.5; Ezequiel 36.22. * **3:4** Salmo 51.4. † **3:12** Salmo 14.1-3; Salmo 53.1-3; Eclesiastés 7.20.

nopga wolon.»[‡]

«Shji uara dgurdë ga shji wolon,

ga tjlökwo le lok li kjishko ga nopga wolon bakoe.»[§]

14 «Tjĭe owa ĩyado,

llëbo wen owa oblë kong wlo.»^{*}

15 «Wotjĭik no zrök erä.

16 To löng kjone pogo ga no kjone kjone pjiya, kjone kjone ie ber löng woydë ara bakoe.

17 To löng wlëp oblë tjok sorë miyde lok llëme.»[†]

18 «Sbö ëmdë ga bangkjre lok llëme.»[‡]

19 Miydëy ga kjok ĩlgwekklo li twara Sböre judioga kong, kole lok wlo. Shäryara eni, nopga uunkong ĩlgweyashko ga llëye le lok ba kong ga ä wlo.

20 Kjok ĩlgwekklo kës li kolaga ërë llëme. E kjishko ga ëye ie Sböre ber pjlo bek ba bokso, kjok ĩlgwekklo li kjishko llëme. Kjok ĩlgwekklo li twara beno e kong wlo llëm, twara beno shji llëbo owa shärye li miydokto wlo erä.

Nopga ie Sböre ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko

21 Nopga ber pjlo bek Sbö bokso sorë li tara beno pjang kjok ĩlgwekklo tara Moisésdë li go, kjibokwo tara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li go bakoe. Ga eerishko ga e pina Sböre bi kong wëĭëe. Nopga ber pjlo bek ba bokso, kjok ĩlgwekklo li kjishko llëme. 22 Nopga ie ber pjlo bek ba bokso, mär Jesucristo go kjishko erä. Nopga uunkong döya eni, judioga, nopga judio llëm wleniyo bakoe. 23 Nopga uunkong llëbo owa shäryono, llëye woyde Sböre shärye wlo li shäryaga ërë llëme. 24 Gueniyo Sbö wopjĭu li kjishko ga nopga döya ba shdunglo dbo dorko dwayo iguing, Cristo Jesús wolono ba kjishko li kjishko. Nopga ie ber pjlo bek ba bokso eni. 25-26 Jesucristo ichara wolon, owa pjang nopga go li löya ber dret ga pjĭu wlo, mär löng srëng kwono li go kjishko. E kjishko ga beno löng shdungko ame. Shäryara eni, llëbo shärye bek ĩyado li piya nopga kong wlo. Dënashko ga nopga shduna llëbo owa shäryara li kjishko llëm, iirkë maling llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga ëye mär Jesús go ga ie ber pjlo bek ba bokso. Miydëy e go ga llëbo uunkong shärye bek ĩyado.

27-28 ¿Eni ga shji krë llë kjishko ga pjĭu? Shji krë llë kjishko ga äe. Miydëy pjĭu ga nopga ber pjlo bek Sbö bokso, mär Jesús go kjishko, kjok ĩlgwekklo li kole kjishko llëme. Eni ga shji krë llë kjishko ga äe. 29 ¿Ga Sbö, e judioga Sbö eröre? Eni llëme. E nopga judio llëm wleniyo Sbö bakoe. 30 Sbö sök kjlaraso eröe. Nopga doyo jyä tak pjir li ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko. Nopga doyo jyä tak llëm lira ie ber pjlo bek ba bokso, mär löng Jesús go kjishko bakoe. 31 ¿Eni ga pjäy wotjĭik ga tjawa mär löng Jesús goshko kuzong ga kjok ĩlgwekklo li ber tjwĭo ame lorwarë löng eni lëmire? Eni llëme. Kjok ĩlgwekklo li tjwĭo ara lorwarë.

4

Abraham iara Sböre beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko

1 ¿Era eni ga bi kjokë Abraham lira, llëbo weno ba kong dënashko li, shji opping ba go llë? 2 E beno pjlo bek Sbö bokso, llëbo pjĭu shäryara li kjishko kjwe ga krë ga pjĭu. Gueniyo krë Sbö bokso ga äe. 3 Sbö tjlökwo tak pjang

‡ 3:13 Salmo 5.9. § 3:13 Salmo 140.3. * 3:14 Salmo 10.7. † 3:17 Isaiás 59.7-8. ‡ 3:18 Salmo 36.1.

eni: «Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ba tjlökwo kjrara, ga mär beno shäng ba go li kjishko.»*

⁴ No kjlara parkë oblë kongshko ga parkaga li potjwlëya. Eshko ga e ba sängglo lëy llëm, e pak shäryara ba kong li potjwlëyde. ⁵ Gueniyo nopga owa wleniyo ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, epga mär ba go kjishko, llëbo pjlu shäryara lok ba kong li kjishko llëme. ⁶ Bi tjlapga tek dënashko so David tjlëno eni bakoe. Tjlëno nopga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso kjishko. Epga iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo pjlu shäryara lok kjishko llëme. Eni ga beno löng wopjlúe. Tjlëno beno eni:

⁷ «Ëye, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret, shdüya ame wlo ga era ber wopjlúe.

⁸ Ëye, llëbo owa shäryara li woyoshre Sbörë ame ga era ber wopjlú bakoe.»†

⁹ Abraham iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko lororwa eni tjan. ¿Eni ga ba wopjlú li beno nopga doyo jyã tak pjir li kong eröre? Eni llëme. E beno nopga doyo jyã tak llëm li kong bakoe. ¹⁰ Abraham iara beno pjlo bek ba bokso, doyo jyã tak llëm obishko. ¹¹ Lu to jek ara irgo ga ichara Sbörë doyo jyã të, iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, mär ba go kjishko tjan li jyäglo. Eni ga beno nopga doyo jyã tak llëm mär Sbö go, ie ber pjlo bek ba bokso wlo li data wleni. ¹² Nopga doyo jyã tak pjir lira mär Sbö go, Abraham omshäryono doyo jyã tak llëm obishko dik wleni ga Abraham beno ba data wleni bakoe.

¹³ Sbö tjlëno Abraham kong jlökoyo, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong ga kjok uunkong ère tve ber ba kong lok lara eni. Tjlökwo li kjrara lok, ga mär beno löng Sbö go. E kjishko ga iara beno pjlo bek ba bokso. Tjlökwo li beno ba kong e kjishko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li söra bëy kjishko llëme. ¹⁴ Eni ga shji iche mär kjok llgwekklo li go, tjlökwo lara jlökoyo li kjrëy wlo kjwe ga shji mär Sbö go li tjwlo llëm, tjlökwo lara jlökoyo li tjwlo llëm bakoe. ¹⁵ Kjok llgwekklo, e kolako. Eni ga ëye kjok llgwekklo tjok wleni ga kole llëm ga shdüya Sbörë. Gueniyo ëye kjok llgwekklo llëm wleni ga shdüya llëm, llëbo kolako ba kong llëm kjishko.

¹⁶ Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga llëbo lara Abraham kong jlökoyo, Abraham mär ba go kjishko. Eni ga tjlökwo li ber nopga uunkong mär ba go Abraham dik li kong, kjok llgwekklo li kolagaga kong dö llëme. Eni ga Abraham beno nopga uunkong mär Sbö go baïya dik li data wleni, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja ioror beno tjëyoga ara data.»‡ Tjlökwo ère lara Sbörë ba kong jlökoyo, tjlökwo lara ba kong bäm go li kjrara, ga mär beno shäng ba go kjishko. Nopga wolono tjeng li woshre ga pjluë. Eni ga ëye wentë llëm obi ga iche wen ga pjlu bakoe.

¹⁸ Llëbo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo, gueniyo shärye sorë miyde Abrahamdë llëme. Eni ëmdë ga tjlökwo li kjrara, ga beno sök ba koshë. E kjishko ga beno tjëyoga ara data, lara ba kong sorë li eni. ¹⁹ Eshko ga lu pijloglo sak dbäw (100) dik kjishko ga miyde pjlu ga wapga ame. Ba boy Sara wapga ame li miyde pjlu bakoe. Eni ëmdë ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²⁰ Sbö tjlökwo li jyö lara llëm, shärye eni llëm kjwe lara llëm bakoe. Benó shäng mär ba go erä, ga poshrëra ara. ²¹ Eshko ga miyde pjlu ga Sbö dbo ara, llëye lara ba kong jlökoyo li shärye eni wlo. ²² Iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso e kjishko,

* 4:3 Génesis 15.6. † 4:8 Salmo 32.1-2. ‡ 4:17 Génesis 17.5.

²³ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo tak pjang ba kong dö llëm, ²⁴ tak pjang bi kong bakoe. Shji uunkong mär löng Sbö go ëre ie ber pjlo bek ba bokso. Bi Tjlapga Jesus woshraga iröng obi li e. ²⁵ E ichara wolono, owa pjang bi go li potjwlëkklo, ga woshrara iröng obi, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

5

Shji löng wlëp Sbö tjok

¹ Eni ga shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga shji iara Jesucristorë beno wlëp Sbö tjok shara. ² Shji mär löng Cristo go kjishko ga shji kjimte Sbörë iyado, ba wopjlü li kjishko. Ga shji äär ber löng baiya dik li koshëy löng wopjlüe. ³ Miydëy ga shji shdungoba li ber bi kong pjlu, shji dbokjrë wlo, shji ber löng wokjang wlo bakoe. E kjishko ga eerishko ga shji shdungoba wleni ga shji löng wopjlüe. ⁴ Shäryoroy eni ga Sbö ber wopjlü bi tjok. E kjishko ga llëbo pjlu shärye bi kong li koshëy ber löng wopjlüe. ⁵ Ga shärye eni jlökoyo. Bi go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok, ga shji woyde Sbörë ara li pina bi kong wëllëe. Miydëy e go ga llëbo pjlu koshëy löng li shärye eni jlökoyo.

⁶ Shji opdök om go ga äe. Gueniyo Cristo wolono bi kjishko, Sbö woydëy löng llëm obi gueniyo. ⁷ No optwë wolon oblë kjishko ga kjange. Kjone kjwe optwë eni, no pjlo bek wleniyo kjishko. ⁸ Gueniyo shji woyde Sbörë ara li pina bi kong eni: Shji löng llëbo owa shäryë obishko ga Cristo wolono bi kjishko.

⁹ Shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, Cristo wolono, srëng kwono li kjishko. Miydëy e go ga no llgwezlong dbaryo ga Sbö iirkë bi kong llëm, ga shji shdüya eshko llëm bakoe. ¹⁰ Dënashko ga shji Sbö wloyoga obishko ga shji iara beno löng wlëp ba tjok, ba Wa wolono li kjishko. Ga ba Wa sök së obi kjishko ga shji döya bi shdungglo dbo dorko, ga shji ie ber löng së iyado ba tjok. ¹¹ Gueniyo erö llëme. Shji iara Sbörë beno löng wlëp ba tjok, bi Tjlapga Jesucristo kjishko. Shji löng wopjlü e kjishko bakoe.

Adán, Jesucristo

¹² Dämärshko ga domer kjlaraso llëbo owa shäryono, ga beno shäng wolon wlo e kjishko. Eni ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, uunkong li llëbo owa shäryono kjishko. ¹³ Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li twayde Sbörë nopga kong llëm obishko ga nopga löng llëbo owa shäryë tjän, gueniyo kjok llgwekklo llëmshko ga ëye ie Sbörë ber löng shdungko, kjok llgwekklo li kolara llëm kjishko llëme. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ëmdë ga Adán dbaryo äär jong Moisés dbaryoshko ga nopga wolono. Adán llëbo owa shäryono, tjlökwo lara Sbörë ba kong li kolara llëm kjishko. Epgara llëbo owa shäryono, eshko ga kjok llgwekklo llëm gueniyo.

Adán llëbo owa shäryono, ga nopga uunkong beno löng wolon wlo, llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjishko. Llëbo shäryara Jesucristorë li, e beno eni bakoe. Ba kjishko ga nopga döra Sbörë ara, ba wopjlü li kjishko, ga tjwlö shira llëme. Miydëy e go ga Sbö wopjlü li tjwlö ara, llëbo owa shäryara Adándë li kjinmo. ¹⁶ Llëbo owa shäryara domer kjlarasorë li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Gueniyo Sbö wopjlü li kjishko ga shji llëbo owa shäryono ara ëmdë ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. ¹⁷ Domer kjlaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng wolon wlo. Gueniyo Sbö wopjlü li tjwlö ara e kjinmo. Jesucristo kjishko ga ëye iara beno pjlo bek ba bokso ga ie ber löng së iyado ba tjok, ga tjwlö shiya llëme.

¹⁸ Domer kjaraso llëbo owa shäryono li kjishko ga nopga uunkong beno löng shdungko. Eni ga domer kjaraso llëbo pjlu shäryono li kjishko ga nopga uunkong ber löng së iyado Sbö tjok ga pjlu, ie Sböre ber pjlo bek ba bokso li kjishko. ¹⁹ Domer kjaraso Sbö kolono llëm kjishko ga nopga uunkong beno löng llëbo owa shäryaga erä. Eni ga domer kjaraso Sbö kolono kjishko ga nopga ara iara beno pjlo bek ba bokso.

²⁰ Kajok llgwekklo tara Moisésdë li twara Sböre nopga kong, llëbo owa shärye löng li miyde lok jek këgong wlo. İna lok e go ga llëbo owa shärye löng li kësbange. E go ga miydara lok ga Sbö wopjlu li kësbang bakoe. ²¹ Dënashko ga llëbo owa li, shji wlëna, iara beno löng wolon wlo. Gueniyo eerishko ga Sbö wopjlu li, shji wlëna, ga shji iara beno pjlo bek ba bokso bi Tjlapga Jesucristo kjishko. E kjishko ga shji iara beno löng së iyado ba tjok.

6

Shji wolono wleni, shji löng së jlökoyo bakoe

¹ ¿Eni ga llë loydë? ¿Shji llëbo owa shäryë jek këgong, Sbö wopjlu li İy jek këgong wlo loydëre? ² E loydë llëme. Eye wolono ga ichëy llëbo shäryë ga äe. Shji iche bi wotjlik owa lirë ame eni wleni bakoe. ¿Eni ga shji ber löng llëbo owa shäryë sorëro? ³ Shji waraba jer di roshko, shji tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko. E shji wolono ba tjok wleni loklo. ¿E miydëmi llëmdo? ⁴ Cristo wolonoshko ga jnenaba buk sakshko. E irgo ga woshrara Data Sböre iröng obi, ba dbo ara go. Ga shji waraba jer di roshko li, e shji wolono, jnenaba tjeng ba tjok bako wleni loklo. Shji opshik tëm di roy dwayo iröng obi li, e shji beno löng tjaglën wleni loklo bakoe.

⁵ Shji tönö beno tjeng ba tjok, shji wolono ba tjok wleni kjishko. Miydëy e go ga shji woshre Sböre iröng obi ba tjok wleni bakoe. ⁶ Bi wotjlik owa dënashko li, e lök beno pjang kjlös go Cristo tjok wleni, shji iche llëbo owa shäryë ame wlo, shji ber tjeng ba dbo dorko ame wlo bakoe. ⁷ Shji wolono wlenishko ga shji beno ichaga llëbo owa lirë ame.

⁸ Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga miydëy ga llono ga shji ber löng së ba tjok bakoe. ⁹ Miydëy ga Cristo woshrara Sböre iröng obi kuzong ga wolon ame, beno shäng së iyado wlo. ¹⁰ Wolono pjlaraso, owa pjang nopga uunkong go li potjwlëkklo, ga wolon ame. Beno sök së, llëye woyde Sböre li shäryë wlo.

¹¹ Pjäy wotjlis eni bakoe. Pjäy wolono wleni, pjäy iche bomi wotjlik owa lirë ame wlo. Pjäy löng së jlökoyo, pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko, llëye woyde Sböre li shäryëmi wlo. Pjäy wotjlis eni. ¹² E kjishko ga shji löng së obishko ga shji iche bi wotjlik owa lirë ame, shji woyde bi doyorë llëbo owa shäryëshko ga shäryë llëm wlo. ¹³ Bi doyo ichëy llëbo owa shäryë llëme. Pjäy optwos Sbö kong dey. Pjäy iara beno löng së jlökoyo kuzong ga bomi doyo ichozı llëbo pjlu shäryë dey. ¹⁴ Pjäy beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame, pjäy beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. E kjishko ga pjäy ichaga ber bomi wotjlik owa lirë ame.

Dënashko ga shji löng bi wotjlik owa dbo dorko

¹⁵ Shji beno löng ichaga kjok llgwekklo lirë ame, shji beno ichaga Sbö wopjlu lirë shara. ¿Enira shji ber löng llëbo owa shäryë ga pjlu? Eni llëme. ¹⁶ Shji opyë oblë kolëshko ga shji tjeng ba wloshko. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga shji opyë bi wotjlik owa li kolë wleni ga shji iche wolon. Gueniyo shji opyë Sbö kolë wleni ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁷⁻¹⁸ Dënashko ga pjäy löng

bomi wotjlik owa li kolë eröe. Eni ëmdë ga tjlökwö kuromi li kjroromi, ga koloromi bakoe. Pjây döktong llëbo owa shäryëmi löng li dbo dorko dwayo, pjây beno löng ichaga llëbo pjlu lirë shara. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko.

¹⁹ Tja tjlä shäng bomi tjok ëre llë loklo miydëmi maling llëm, bomi wotjlik owa li kjishko. E kjishko ga tja tjlä shäng bomi kong llëbo jyäglö ëre go, miydëmi wëllë wlo. Dënashko ga bomi doyo ichëmi löng llëbo owa shäryë oblë oblë. E kjishko ga llëbo owa shäryoromi jek këgong këgong. Eerishko ga bomi doyo ichozï llëbo pjlu shäryë dey, pjây ber tjeng dboy Sbö kong wlo. ²⁰ Pjây löng bomi wotjlik owa li kolë obishko ga llëbo pjlu li woyotjlinomi llëme. ²¹ ¿Llëye pjlu shiromi e go? Eshko ga pjây iara beno löng wolon wlo erä, ga eerishko ga e lökyo bomi kong ara. ²² Gueniyo pjây döra Sbörë bomi wotjlik owa li dbo dorko dwayo, pjây iara beno löng ba kolë shara. ¿Llëye pjlu shimi löng e go? Pjây äar ber löng dboy Sbö kong, ga llono ga pjây ber löng së ïyado ba tjok bakoe. ²³ Shji llëbo owa shäryë wleni ga shji potjwlëkkio tjok, shji wolon li e. Gueniyo shji tïno beno tjeng Cristo Jesús tjok wleni ga shji ie Sbörë ber löng së ïyado ba tjok, ga tjwlo shiya llëme.

7

Ëye wolono ga ichaga kjok llgwekklorë ame

¹ Pjeyoga, kjok llgwekklo li sorë, e miydëmi pjluë. Ëye wolono ga iche kjok llgwekklo lirë llëm, nopga löng së li ichayde döe. ² Kjok llgwekklo buk kjrina, tjlä ga walë orkwosmok shäng pjir ga woyde ga ber sök ba lanma tjok ïyado, raye llëme. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame. ³ Eni ga walë orkwosmok shäng pjir li lanma sök së obishko ga orkwosmono domer oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde lëba eni. Gueniyo ba lanma wolonoshko ga kjok llgwekklo li beno ba kong tjwlo ame, orkwosmok domer oblë tjok ga pjluë. Eshko ga llëbo owa shärye llëme.

⁴ Pjeyoga, shji eni wleni bakoe. Shji wolono Cristo tjok wleni kuzong ga shji döktong, shji beno ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame. Cristo woshrara Sbörë iröng obi, ga shji beno löng ichaga erë shara, shji ber löng llëbo pjlu shäryë Sbö kong wlo. ⁵ Dënashko ga shji ichaga bi wotjlik owa lirë. Ga kjok llgwekklo li miydoroyshko ga shji wotjliño llëbo owa tak pjang e go li shäryë jek këgong erä. Eshko ga shji löng wolon wlo e kjishko. ⁶ Gueniyo eerishko ga shji wolono löng wleni kuzong ga shji döktong kjok llgwekklo li dbo dorko dwayo, shji ichaga erë ame. Ga shji beno löng së tjaglën wleni, shji parkë Sbö kong oblë wlo. Shji ichaga kjok llgwekklo tak pjang kjibokwo go tek dënashko lirë ame, shji beno löng ichaga Sbö Sëyarë shara.

Shji llëbo pjlu shäryë woydë, gueniyo llëbo owa shäryoydë döe

⁷ ¿Eni ga llë loydë? ¿Kjok llgwekklo li owa loydëre? Eni llëme. Kjok llgwekklo li miydoror llëm kjwe ga llëbo owa shäryoror shäng li owa miydoror llëme. Kjok llgwekklo tak pjang kjrina tjlä ga shji oma llëbo koik llëme.* E miydoror llëm kjwe ga llëbo koïnor shäng li owa miydoror llëme. ⁸ Gueniyo ga kjok llgwekklo li miydororshko ga tja wotjliño llëbo koik ara anmoyö. Gueniyo kjok llgwekklo llëm kjwe ga shji iche bi wotjlik owa lirë llëbo shäryë eni llëme. ⁹ Dënashko ga kjok llgwekklo li miydotë llëm obishko ga tja sök pjluë loror. Gueniyo miydororshko ga llëbo owa shäryoror shäng li owa ïgör wëllë,

* 7:7 Éxodo 20.17; Deuteronomio 5.21.

ga tja ber wolon wlo e kjishko li miydoror kjok llgwekklo li go bakoe. ¹⁰ Kjok llgwekklo li twak beno bi kong, shji ber löng së iyado sorë li miydoklo. Gueniyo shji iara beno löng wolon wlo shara.

¹¹ Kjok llgwekklo li miydororshko ga tja jyäpgwara bor wotjlik owa lirë. Eshko ga tja wotjlino llëbo owa shäryë ara anmoyö, ga tja wolon wlo e kjishko miydoror kjok llgwekklo li go. ¹² Eni ëmdë ga kjok llgwekklo twara Sbörë bi kong li, e pjlú, pjlo beke. ¹³ ¿Eni ga tja beno shäng wolon wlo li laga kjok llgwekklo pjlú lirë lotëre? Eni llëme. Tja beno shäng wolon wlo li laga llëbo owa shäryoror shäng lirë. Kjok llgwekklo li beno ba miydoklo erä, llëbo owa shäryoror shäng li owa igör wëllë e go wlo.

¹⁴ Miydëy pjlú ga kjok llgwekklo li twaga Sbörë. Gueniyo tjara no, tja shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ¹⁵ Llëbo shäryër shäng li sorë miydër shäng llëme. Llëbo shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo shäryër woydë llëm li shäryotë shäng döe. ¹⁶ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër shäng kuzong ga miydër e go ga kjok llgwekklo li pjlú jlöe. ¹⁷ Eni ga llëbo shäryër shäng li shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä. ¹⁸ Miydër ga bor wotjlik owa li kjishko ga tja wotjlik bek sira ëmdë llëme. ¹⁹ Llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëme. Llëbo owa shäryër woydë llëm li shäryotë döe. ²⁰ Eni ga llëbo shäryër woydë llëm li shäryër kuzong ga shäryaga tjarë ame, shäryaga bor wotjlik owa lirë erä.

²¹ Llëbo wen bor tjok li eni: Tja llëbo pjlú shäryë woydëshko ga llëbo owa wen tjwe laga bor wotjlik owarë li, e shäryotë döe. ²² Kjok llgwekklo twara Sbörë li bor kong ga pjlú jlöe. ²³ Gueniyo bor wotjlik owa li ëngkwë bor tjok wleni, tja shaya wlo wleni, llëbo pjlú shäryër woydë li shäryër llëm wlo. Eni ga tja beno shäng bor wotjlik owa li dbo dorko erä. ²⁴ Bor doyo ëre, tja iche wolon. Tja song jlöe. ¿Tja döga ërë? ²⁵ Tja döga bor Tjlapga Jesucristorë. Tja wopjlú Sbö tjok e kjishko.

Eni ga beno eni: Kjok llgwekklo twara Sbörë li kolër woydë, gueniyo bor wotjlik owa li kjishko ga tja beno shäng llëbo owa shäryë eröe.

8

Shji mär Sbö Sëya go

¹ Eni ga ëye tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok ga beno löng shdungko ame. ² Dënashko ga tja ichaga bor wotjlik owa lirë, ga tja shäng wolon wlo. Gueniyo tja mär Cristo Jesús go kuzong ga ba Sëya twara bor kong, ga tja döra bor wotjlik owa li dbo dorko dwayo, tja iara beno shäng së jlökoyo shara. Eni ga tja shäng wolon wlo ame. ³ Shji döya kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë eni ga ä, shji iara bi wotjlik owa lirë ba kolë llëm kjishko. Gueniyo Sbö, ba Wa ichara weno so shji nopga owa ëre kjoyo, ber owa pjang bi go li potjwlëkklo wlo. Eni ga ba Wa li doyo shdunaba bi äska, shji döya wlo. ⁴ Shäryara eni ga bi shdunggo pjlo bek tak pjang kjok llgwekklo go li potjwlëkklo, shji ber shdungko ame wlo. Eshko ga shji beno löng ba Sëya kolë shara, shji beno löng bi wotjlik owa li kolë ame.

⁵ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga llëye woyde om go li woyotjlíya. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga llëye woyde Sbö Sëyarë li woyotjlíyde erä. ⁶ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga ber löng wolon wlo. Gueniyo ëye ichaga Sbö Sëyarë ga ber löng së jlökoyo, ber löng wlëp bakoe. ⁷ Ëye ichaga ba wotjlik owa lirë ga e

Sbö wloyo. Kajok llgwekkdo twara li kole llëm, kole ga ä, ⁸ ga llëbo pjlu shärye, Sbö ber wopjlu ba tjok wlo ga ä bakoe.

⁹ Gueniyo pjây go Sbö Sëya wleni ga pjây ichaga löng bomi wotjlik owa lirë ame, pjây ichaga löng Sëya lirë shara. Eye go Cristo Sëya llëm ga e Cristo i llëme. ¹⁰ Llono ga bomi doyo, e wolon, llëbo owa shäryoromi kjishko. Gueniyo pjây go Cristo wleni ga bomi sëya ber löng së iyado, pjây iara Sböre beno pjlo bek ba bokso kjishko. ¹¹ Jesús woshwara Sböre iröng obi, ga Sbö Sëya pjang bomi go. Eni ga ba Sëya iche, bomi doyo woshre iröng obi eni bakoe.

¹² Pjeyoga, shji ichaga bi wotjlik owa lirë ame. Llëye woyde li shäryë llëm ga pjluë. ¹³ Pjây iche bomi wotjlik owa lirë wleni ga pjây beno löng wolon wlo. Gueniyo pjây iche Sbö Sëyarë wleni ga bomi wotjlik owa li rayëmi iyado, ga pjây löng së jlökoyo. ¹⁴ Eye mär Sbö Sëya go ga e Sbö wapga. ¹⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogo bangkjre löng dete erä. Pjây ie Sëya lirë Sbö bangkjre eni llëm, pjây iara beno ba wapga kjishko. Eni ga shji kjimte Sëya lirë tjle Sbö kong. Shji tjle ba kong ga «Abba.* Data» lëy eni. ¹⁶ Sbö Sëya om go li tjle bi kong ga shji Sbö wapga jlökoyo le bi kong bi pjlushko. ¹⁷ Eni ga shji Sbö wapga kuzong ga llëye twe ba wapga kong li twe bi kong, twara Cristo kong sorë ga eni. Cristo shdunaba ara. E irgo ga iara Sböre beno kësbang, tjwlö ara. Shjira shdungoba ara eni bako wleni ga shji ie Sböre ber kësbang, tjwlö ara eni bakoe.

Llono ga llëbo shärye Sböre bi kong

¹⁸ Llëye shärye Sböre bi kong llono li tjwlö ara anmoyö. E kjishko ga llëye wen bi kong owa eerishko li, e llë llëm wleni. ¹⁹ Llono ga Sbö wapga jlökoyo li pïya wëfëe. Llëbo shäryara Sböre kjok ëre kjing go tjeng kës li löng ba koshë. ²⁰ Llëbo uunkong li shäryara Sböre pjlu, llëbo shäryë wlo, ga shärye woydë eni jlökoyo, gueniyo shärye ga ä, shduna Sböre beno srer wlo kjishko. Gueniyo dbar iara beno kjwara, llëbo uunkong li ber pjlu iröng obi wlo. ²¹ Eshko ga Sbö wapga wolon ame, ga llëbo uunkong li ber srer ame wlo bakoe.

²² Walë wloshko chida tjeng döröshko ga bangyo ara, ga kjloshtë ara e kjishko. Miydë ga eerishko ga llëbo uunkong shäryara Sböre li löng kjloshtë eni wleni bakoe. ²³ Gueniyo song li llëbo shäryara li dö llëme. Shjira löng kjloshtë eni bakoe. Shji kong ba Sëya twara Sböre. Miydë e go ga llono ga shji ie ber ba wapga jlökoyo, ga bi doyo ie ber tjaglën bakoe. Gueniyo e dbaryo li koshë löng wopro ga shji kjloshtë ara. ²⁴⁻²⁵ Shji döra Sböre kuzong ga shji beno löng e dbaryo li koshë iyado. Llëbo koshë löng li igöy llëme. Llëbo igöy wëfë ga koshë löng llëm, tjeng bi tjok tjän kjishko. Gueniyo llëbo koshë löng li igöy llëm obi ëmdë ga koshë löng wopjluë.

²⁶ Shji dbo ara llëmshko ga shji kjimte Sbö Sëyarë. Shji syöshtë mae. E kjishko ga ba Sëya om go li kjloshtë Sbö kong bi kjishko, gueniyo llëye le li lëy bi tjlokwo go ga äe. ²⁷ Eni ëmdë ga llëye le li miyde Sböre pjire. Shji wotjlik löng llë miyde Sböre pjir, ga llëye woyde le ba Sëyarë ba kong bi kjishko li, e layde, llëye le li miyde pjir e kjishko.

Shji woyde Sböre ara

²⁸ Eye Sbö woydë ara ga rokara Sböre, llëbo shärye ba tjok wlo. E kjishko ga miydë pjlu ga llëbo wen ba kong kës li ie ber ba kong pjluë. ²⁹ Kajok ëre shäryayde llëm obishko ga eye mär ba go li miydara pjir tjän. Eshko ga epga

* 8:15 Arameo tjlokwo abba, e datawa loklo.

äär ber löng ba Wa dik le. Shäryara eni, ba Wa ber tjlwö ara, ba pjeyoga ara li kjinmo wlo. ³⁰ Ga nopga äär ber löng eni lara li rokara. E irgo ga iara beno pjlo bek ba bokso, ga lono ga ie ber kësang, tjlwö ara bakoe.

³¹ ¿Eni ga llë loydë obi? Sbö shäng bi tjok kuzong ga shji zangga ërë llëme. ³² Ba Wa ëmdë ga wlikara bi kong llëm, ichara wolono bi kjïshko. ¿Eni ga llëbo tjeng kës li twe bi kong llëmdo? ³³⁻³⁴ Shji kjrara, iara beno pjlo bek ba bokso kuzong ga shji rotaga ërë ame. Cristo Jesús wolono, ga woshrra iröng obi, öötong beno sök Sbö orkwo këlëkong. Bi wlikaga Sbö bokso li e. ³⁵ Shji woyde Cristorë ara ÿyado. Shji songshko ga shji woyde ara. Llëbo wen bi kong owashko ga shji woyde ara. Shji shdungobashko ga shji woyde ara. Shji pjli arashko ga shji woyde ara. Shji shwong llëmshko ga shji woyde ara. Shji wolontoshko ga shji woyde ara. Shji zröbaba ëmdë ga shji woyde ara bako, ³⁶ tak pjang ba tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Bop kjïshko ga tjawa zrökoba woydë ÿyado.

Tjawa beno löng so öng wlëp ushko so sökoba, zrökoba wlo kjoyoe.»[†]

³⁷ Gueniyo llëbo uunkong ëre wen bi kongshko ga zäy ÿyado, shji kjimte bi woydaga lirë kjïshko. ³⁸ Miydër pjlu ga shji woyde Sbörë ara ÿyado. Shji songshko ga shji woyde ara, shji wolonoshko ga shji woyde ara bakoe. Slongga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm, slongga sëyaga owarë llëm bakoe. Eerishko ga shji woyde ara, shji woyde ara ÿyado wlo bakoe. ³⁹ Slongga llëbo tjeng kjopkwo lirë llëm, slongga llëbo tjeng klung dorong lirë llëm, slongga llëbo tjeng kjone pogo lirë llëm bakoe. Shji woyde Sbörë ara ÿyado, shji tona beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko.

9

Nopga kjrara Sbörë sorë

¹ Tja tona beno Cristo tjok. E kjïshko ga tja tjlë beke. Sbö Sëya om go li tjlë bor kong bor pjluhshko ga tja shäng jyörkë llëme le. ²⁻³ Tja woydë ara bor pjluhshko ÿyado, bor pjeyoga judioga li kjïshko. Epga mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga tja ie Sbörë ber Cristo tjok ame, tja ie ber shdungko wleni ga bor kong ga pjluë. ⁴ Epga Israel tjëyoga. Epga kjrara Sbörë beno ba wappa. Ba dbo kälä pina ba kong, tjlökwo twara ba kong, beno ÿyado wlo, kjok llgwekklo li twara ba kong, pina ba poshrëk ba ushko, llëbo lara ba kong jllökoyo ara bakoe. ⁵ Ba tjlapgaga tek dënashko so tjlwö ara anmoyö. Cristo tjlapgaga tek dënashko so li epga. Cristo, e Sbö. Uunkong pjluo, poshrëkko ÿyado li e. Ber eni.

⁶ Gueniyo llëye lara Sbörë Israel tjëyoga kong jllökoyo li shärye eni llëme lotë llëme. Sbö kong ga Israel tjëyoga uunkong, e ba nopga dö llëme. ⁷ Abraham tjëyoga uunkong beno ba tjëyo jllökoyo dö llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Isaac tjëyo tek ber bop irgo li ber bop tjëyo jllökoyo eröe»^{*} lara eni. ⁸ E kjïshko ga Abraham tjëyoga uunkong beno Sbö wappa dö llëm, ba wappa weno tjlökwo lara Sbörë jllökoyo li kjïshko eröe. ⁹ Sbö tjlökwo lono Abraham kong jllökoyoshko ga tjlë ba kong ga «Dbar lono loror li go ga pja ïn tjwe obi. Eshko ga bop boy Sara wloshko wa tjeng kjlara domer tjän»[†] le.

¹⁰ Ba walara li, e bi tjlapga Isaac. Lu to jek ara ga orkwosmono Rebeca tjok, ga wappa do pjök, kjlö. ¹¹⁻¹³ Weno bäm go li Esaü, irgo Jacob. Gueniyo wentë lok llëm obishko ga Jacob kjrara Sbörë, llëbo shärye ba tjok wlo. Kjrara eni, llëbo pjlu shäryara kjïshko llëme. Eshko ga llëbo pjlu, llëbo owa, e shäryayde lok

[†] 8:36 Salmo 44.22. * 9:7 Génesis 21.12. † 9:9 Génesis 18.10, 14.

llëm obi. Gueniyo Sbö tjlë Rebeca kong ga «Bäm İyo li ichaga ber ba lëngdë»‡ le. Llëbo lara Sbörë obi li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Jacob woydoror ara. Gueniyo Esaúra İywor shjiktëng.»§

14 ‡Eni ga llë'loydë? †Sbö, e llëbo shäryë bek llëme'loydëre? Eni llëme. 15 †Tjlëno Moisés kong ga

«Ëye songe lër woydë ga e songe lotë eröe.

Ëye kjimtër woydë ga e kjimtotë eröe.»*

16 Eni ga shji kjimte Sbörë, shji songe le woydë kjishko, e woydë ara kjishko llëm, llëbo pjlú shäryoroy kjishko llëm bakoe. 17 Llëbo lara Sbörë Egipto so pjluyog kong li tak pjang ba tjlökwo go eni: «Pja ioror beno no pjluyog, bor dbo kësbang pin bop go wlo, tja ë miyde nopga löng kjok kjwang jikong lirë wlo bakoe.»† 18 Miydëy e go ga ëye songe le woydë ga songe le, ëye ie woydë ber sök ëye kuya woydë llëm ga ie ber löng eni bakoe.

19 Pjây kjone kjone kjwe löng wotjlik ga «‡Eni ga llëye shäryëy li laga erë kuzong ga shji shdüya ega?» lëmi eni kjwe. 20 Gueniyo pjeyoga, shji no eröe. †Llëbo shäryara Sbörë li owa lëy ba kong sorëro? No parkë llëbo shäryë klung shosho go ga «‡Tja shäryorop jüni ega?» le klung shosho lirë ba kong ga äe. 21 Klung shosho kjrinaso ëmdë ga sbi shärye kjwo pjök e go ga pjlúe. Kjwara shärye wolësowa, tjwlö ara, ie ber tjeng dboy wlo, kjwara obi shärye uriso, ber llë pogo wlo. Llëbo shärye e go, woyde sorë li eni ga pjlúe.

22 Woyde Sbörë ga miydëba ga e iirkë ara nopga llëbo owa shäryono li kong, ga shdüya kjang, ba dbo ara go ga pjlúe. Eni ëmdë ga nopga shdungko li shduna maling llëm, kura sök kjing erä. 23 Shäryara eni, ba dbo kälä pÿya nopga songe lara li kong wlo. Epga kjrara dënashko, llëbo pjlú shärye ba kong wlo. 24 Shji rokara eni. Judüoga rokara dö llëm, nopga judüo llëm wleniyo rokara bakoe. 25 Kjibokwo tara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Oseasdë. Llëbo lara Tjlapgarë li tak pjang e go eni:

«İlono ga nopga botoya llëm löng li iër ber löng bor nopga shara, ga nopga woydoror llëm löng li woydër ara shara.»‡

26 Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

«Dënashko ga Sbö tjlëno nopga kong ga “Pjây bor nopga llëme” lara eni.

Gueniyo llono ga kjok eshko sogpa kowe Sbö sök së li wapga shara.»§

27 Dënashko ga Isaías tjlëno Israel tjëyoga kjishko eni:

«Israel tjëyoga träk llëm, İa sho tjeng dlung kjako wleni ëmdë ga dâr ber kjlëbö doë.

28 No İlgweya Tjlapgarëshko ga nopga löng kjök ëre kjing go li shdüya pjir, jekdo, lara sorë li eni.»*

29 Bäm go ga Isaías tjlëno eni:

«Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

Shji tjëyoga tek ber bi irgo li iara beno löng së kjlëbö llëm kjwe ga shji löng Sodoma sogpa dik, shji löng Gomorra sogpa dik bakoe.»†

Israel tjëyoga mär woydë Cristo go llëme

‡ 9:11-13 Génesis 25.23. § 9:11-13 Malaquíás 1.2-3. * 9:15 Éxodo 33.19. † 9:17 Éxodo 9.16.

‡ 9:25 Oseas 2.23. § 9:26 Oseas 1.10. * 9:28 Isaías 10.22-23. † 9:29 Isaías 1.9.

³⁰ ¿Eni ga llë loydë? Nopga judío llëm wleniyo wotjlino llëbo pjlo bek li shäryë llëme. Eni ëmdë ga mär Cristo go kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ³¹ Gueniyo Israel tjëyogara dröno ara, llëbo pjlo bek li shäryë wlo. Eni ëmdë ga öotong beno pjlo bek Sbö bokso llëme. ³² ¿Eni ega? Äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga llëbo pjlu tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë go li shärye woydë, gueniyo mär woydë Cristo go llëme. Eni ga sabyono akkwo iara beno nopga sabyoklo li go wleni, ³³ tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga

«jlä! Akkwo iër ber buk kjwara Sión[‡] kjokyo, nopga sabyë e go wlo.

Gueniyo ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlökoyo.»§

10

¹ Pjeyoga, rokër Sbö kong jlökoyo ga Israel tjëyoga döya. Woydër ara li e. ²⁻³ Miydër pjlu ga epga drön ara, parkë Sbö kong wlo. Gueniyo shji iaga Sbörë ber pjlo bek ba bokso li miyde löng llëme. E kjishko ga mär woydë ba go llëm, äär woydë ber pjlo bek ba bokso om go erä. ⁴ Llëye woydara kjok llgwekklo lirë dö li, e shäryara Cristorë pjire. Eni ga shji äär ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Cristo go erä.

⁵ Moisés tjläno ga ëye äär woydë ber pjlo bek Sbö bokso wlo, ber löng së iyado ba tjok wlo kjok llgwekklo li kjishko ga woyde ga kjok llgwekklo li kole uunkong bek iyado* le. ⁶ Gueniyo shji mär Cristo go, shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso wlo. Cristo öör kjok ëre kjing go tjän. E kjishko ga «Shji jem Cristo wlëk kjok dogoshko, ter söy iröng obi wlo» lëy llëme. ⁷ Cristo woshrara Sbörë iröng obi tjän. E kjishko ga «Shji jer Cristo wlëk shinmoga shtoyo, tëm söy iröng obi wlo» lëy llëm bakoe. ⁸ Moisés tjläno ga «Sbö tjlokwo tjeng bop soshko, lëp shäng li e, woyotjlip shäng li e bakoe»† lara eni. Tjlokwo lara li, tjlokwo lërwa löng bomi kong li e. ⁹ «Jesús, e bor Tjlapga jlö» lëmi bomi kjamo go, ga «E woshrara Sbörë iröng obi» lëmi bomi pjluhko wleni ga pjäy döya Sbörë jlökoyo. ¹⁰ Tjlokwo li kjrörög, ga loroy oblë kong wleni ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Shji döya eni. ¹¹ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Ëye mär ba go ga llëye koshe li wlëya jlökoyo.»‡ ¹² Eerishko ga judioga, nopga judío llëm wleniyo, e Tjlapga kjlaraso shara. Ga ëye kjloshtë ba kong ga kjimte ara. ¹³ Sbö tjlokwo tak pjang eni: «Ëye kjloshtë Tjlapga kong ga döya.»§

¹⁴ Gueniyo kjloshtë ba kong wlo ga woyde ga mär ba go guing. Mär ba go wlo ga woyde ga ba tjlokwo kura guing. Ba tjlokwo kuya wlo ga woyde ga ëye omlono ba kong guing. ¹⁵ Ëye omlë ba kong wlo ga woyde ga ichaga tjok guing, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlä ga «Ëye tjwe Sbö tjlokwo roy pjlu lë ga e llëbo wolësowa.»*

¹⁶ Gueniyo ba tjlokwo roy pjlu li kjrara Israel tjëyoga uunkongdë llëme. Dënashko ga Isaías tjläno eni: «Tjlapga, ¿tjawa tjlokwo kjrara ëro?»† ¹⁷ Eni ga shji mär ber löng Cristo go wlo ga woyde ga ba tjlokwo kuroy guing. ¹⁸ Gueniyo llëbo kjakrokër kjrina. ¿Ba tjlokwo kura lok llëme? Eni llëme. Sbö tjlokwo tak pjang eni:

‡ 9:33 Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. § 9:33 Isaías 8.14; 28.16. * 10:5 Levítico 18.5.

† 10:8 Deuteronomio 30.12-14. ‡ 10:11 Isaías 28.16. § 10:13 Joel 2.32. * 10:15 Isaías 52.7.

† 10:16 Isaías 53.1.

«Tjłōkwo li lara lok kjone pogo,
shdōktong, öötong kjok kjwang jikong.»‡

19 Eni ga llēbo kjakrokēr jek kjrina obi. ¿Tjłōkwo kura li llē loklo miydara lok llēmde? Dēnashko ga Moisés tjlēno ga
«Nopga tjwłō llēm wleniyo kjimtēr ara,
pjāy Israel tjēyoga ber lōng ba ymoyotkē ara wlo.
Eni ga pjāy ber lōng iurkē ara,

nopga kjok miydē llēme lēmi lōng li tjok.»§

20 Ga dēnashko ga Isaías tjlēno, llēye bangkjrara llēm wleni. Tjlē ga
«Tja wlēna nopga to lōng bor wlēk llēm lirē.

Tja oppino shāng nopga lōng bor kjakrokē llēm li kong.»*

21 Gueniyo Sbō tjlēno Israel tjēyoga kjishko. Tjlē ga
«Epga koshēr shāng iyado, wlokjrēr wlo,
gueniyo llēye kuya woydē llēm,
tja kole woydē llēm bakoe.»†

11

Sbō ba nopga rayono llēme

1 ¿Eni ga Sbō ba nopga rayono lotēre? Eni llēme. Tja om go Abraham tjēyo, tja Israel tjēyo, tja Benjamín tjēyo bakoe. 2 Kjok shāryayde llēm obishko ga ba nopga li kjrara. Ga epga rayara llēme. Dēnashko ga Israel tjēyoga rotara Elíasdē Sbō kong. ¿Llēye lara li miydēmi llēmde? 3 Eshko ga tjlē ga «Tjłapga, öng sho sukklo bop poshrēkklo lok li shdōra lok pjir, bop tjłōkwo lagaga lōng li zrōra lok pjir bakoe. Beno shāng sē li tja erā, ga tja ěmdē ga zrōya lok woydē bakoe»* le.

4 Kuya Sbōrē ga tjlē ba kong ga «Beno pjarō llēme. Nopga botoya ioror beno tjeng doglo sak dbāw dbāw pjloglo kjāk (7,000). Epga Baal poshrēydē lok llēm obi»† le.

5 Eerishko ga eni bakoe. Nopga kjrara beno lōng kjlōbō obi, ba wopjlú li kjishko. 6 Kjrara ba wopjlú li kjishko, llēbo pjłú shāryara kjishko llēme. Eni kjwe ga ba wopjlú li beno llēno llēme.

7 Era eni ga llēye woydara Israel tjēyogarē li wlēna lok llēme. Wlēga beno Israel tjēyoga kjrara Sbōrē lirē erōe. Llamora iara Sbōrē beno lōng llēye kuya woydē llēm erā, 8 tak pjang ba tjłōkwo go sorē li eni. Tjlē ga
«Nopga iara Sbōrē beno lōng pē wleni,

beno lōng llēye iga llēm wleni,
beno lōng llēye kuga llēm wleni bakoe.

Shāryara eni dēnashko.

Eerishko ga shārye jek eni obi.»‡

9 Dēnashko ga David tjlēno ba kjishko bakoe. Tjlē Sbō kong ga
«Dli shārye lok ara li ios ber ba jyāpgwoklo.

Shārye eni kuzong ga lōng wlēp bop tjok le,
miga jeno lōng, beno lōng shdungko erā.

10 Epga ios ber lōng llēye shārye lōng li llē miyde lok llēm wlo,
ber lōng song iyado wlo.»§

‡ 10:18 Salmo 19.4. § 10:19 Deuteronomio 32.21. * 10:20 Isaías 65.1. † 10:21 Isaías 65.2.

* 11:3 1 Reyes 19.10, 14. † 11:4 1 Reyes 19.18. ‡ 11:8 Deuteronomio 29.4, Isaías 29.10. § 11:10 Salmo 69.22-23.

Nopga judío llëm wleniyo öötong beno tjeng Sbö nopga wleni

¹¹ ¿Eni ga Israel tjëyoga diktong, to jeno İyado wlo lotëre? Eni llëme. Llëbo shäryara lok owa li kjışhko ga nopga judío llëm wleniyo döya Sbörë shäng shara. Shärye eni, Israel tjëyoga ber löng ba ymoyotkë ara wlo. ¹² Eni ga judiöga llëbo owa shäryono, llëbo jera lok ara. Gueniyo e beno llëbo pjłú nopga judío llëm wleniyo kong, llëbo wlëna lok ara e kjışhko. Eni ga judiöga li döyashko ga e ber ba kong lok pjłú anmoyö.

¹³ Nopga judío llëm wleniyo, llëbo lër woydë bomi kong shara. Tja ichara Sbörë ba tjłökwö roy lë bomi kong Jesús äska. Bor kong ga pak ëre tjwłö ara. ¹⁴ Gueniyo woydër ga pjäy ymoyotke bor pjeyogarë ara, epga kjone kjone dăr wlo. ¹⁵ Bor nopga rayara Sbörëshko ga äska pjäy tjëyoga oblë oblë wlokjayde shara. Gueniyo llono ga epga wlokjre jek obi. Era ber shinmo woshrara iröng obi wleni. ¹⁶ Pjlung shosho buk kjrina sho zoroy kjrina, ioroy beno tjeng dboy Sbö kong wleni ga llamo beno buk dboy ba kong bakoe.

Kjor sleng tjeng dboy Sbö kong wleni ga kjor li kowo tjeng dboy ba kong bakoe. ¹⁷ Sbö nopga, e so kjor dgak jong kjlara ko *olivo* kjoyoe. Bäm go ga Abraham kjrara Sbörë, iara beno kjor li sleng wleni. E irgo ga ba tjëyo tek beno ba irgo li iara beno tjeng ba kowo wleni. Gueniyo kjone kjone kjara beno tjeng dboy, kjor kowo tora pjir wleni. Pjäy nopga judío llëm wleniyo lira so kjor kjlara ko *olivo* kjłoshko so kjoyoe. Eni ëmdë ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjor kowo smona ba kjor jong li doyo go wleni. Eni ga pjäy beno löng mär ba sleng go wleni. ¹⁸ Gueniyo pjäy krë e go llëm, pjäy tjwłö ara nopga kjara li kjinmo lëmi llëm bakoe. Woyotjlızi ga kjor kowo li, e mär ba sleng go, ba sleng li mär ba kowo go llëme.

¹⁹ ¿«Kjor kowo tjeng bäm go li kjara, tjawa smoya ber tjeng ba äska wlo kjışhko ga tjawa tjwłö ara, judiöga kjinmo» lëmi? Eni llëme. ²⁰ Judiöga li kjara, mär ba go llëm kjışhko. Ga pjäy mär ba go kjışhko ga pjäy tona beno tjeng ba nopga tjok, kjara li äska. Gueniyo pjäy krë e go llëm, Sbö bangkjrozi dey. ²¹ Tjeng bäm go li kjara, mär ba go llëm kjışhko. Eni ga pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy kje eni bakoe.

²² Sbö wopjłú, gueniyo llëbo owa shäryaga li shdüya kjange. Nopga mär ba go llëm li shdüna kjang, gueniyo shäng wopjłú bomi tjok, pjäy mär ba go kjışhko. Gueniyo pjäy mär ba go ame wleni ga pjäy shdüya bakoe. ²³ Erö llëme. Nopga mär löng ba go llëm li opyë ber löng mär ba go iröng obi wleni ga epga tōya ba nopga tjok iröng obi, kjor kowo tora, smona iröng obi wleni. Shärye Sbörë eni ga pjłúe. ²⁴ Pjäy so kjor kjlara ko *olivo* kjłoshko so kjoyoe. Pjäy smona kjor dgak jong kjlara ko *olivo* li doyo go wleni ga kjange. Gueniyo judiöga lira so *olivo* li kowo kjoyoe. Kjone kjone tora li smoy iröng obi wlo ga kjang llëme.

Israel tjëyoga uunkong dăr

²⁵ Pjeyoga, woydër ga llëbo miydëba llëm wleniyo li miydëmi pjłú, pjäy krë llëm wlo. Israel tjëyoga kjone kjone löng llëye kuya woydë llëm äär jong nopga judío llëm wleniyo dăr wlo li döktong uunkong pjir guing. ²⁶ Israel tjëyoga uunkong dăr eshko jä, tak pjang Sbö tjłökwö go sorë li eni. Tjłë ga «Bi döga li tjwe Siön* kjokyo dwayo.

Eshko ga owa pjang Jacob tjëyoga go li löya ber drete.

²⁷ Sbö tjłë ga “Tjłökwö tworor ba kong, beno İyado wlo li beno eni:

* 11:26 Siön kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe.

'Owa pjang ba go li lön ber drete' "le.»†

²⁸ Eerishko ga Israel tjëyoga kjone kjone löng Sbö wloyo, ba tjlökwö pjlú li kjre llëm kjishko. E kjishko ga ba tjlökwö roy pjlú li ichara bomi kong shara. Eni ëmdë ga epga kjrara Sbörë dënashko kuzong ga woyde Sbörë ara, ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara anmoyö li kjishko. ²⁹ Llëye twara Sbörë ga döya iröng ame. Èye rokara ga woyde ara ñyado bakoe. ³⁰ Dënashko ga pjây Sbö kolono llëme. Gueniyo eerishko ga epga Sbö kolë llëm kjishko ga pjây songe le Sbörë shara. ³¹ Eerishko ga Sbö kolaga llëm li beno epga shara. Gueniyo llono ga epga songe le, pjây eerishko ga songe le sorë ga eni. ³² Nopga uunkong iara Sbörë beno löng ba wotjlik owa li tjok, uunkong li songe le ba wopjlú li kjishko wlo.

Sbö poshrëra Pablorë

³³ Sbö, e pjlú anmoyö. Ba kjok miydë li tjliga ërë llëm, wotjlik llë miydaga ërë llëm, llëbo shärye sorë miydaga ërë llëm bakoe. ³⁴ Llëye woyotjlüya li miydaga ërë llëm, poshdungga ërë llëm bakoe. ³⁵ Pogo tjwlö ë kong llëm, kong llëye twaga ërë ba kong, äska twe ba kong iröng obi wlo llëm bakoe. ³⁶ Llëbo tjeng kës li shäryaga erë, e ba sogo bakoe. E kjishko ga bi llëbo tjeng kës li twaga erë bi kong. E poshrëkko ñyado. Ber eni.

12

Shji optwë Sbö kong

¹ Pjeyoga, öng twëy Sbö kong ber ba poshrëkklo wloshko ga öng li zröy bäm go. Eni wleni ga shji songe le Sbörë kjishko ga rokër bomi kong jlökoyo ga pjây löng së obishko ga pjây optwos om go ba kong, llëye woyde shäryëmi wlo li, e shäryozä. Ga poshrëy, woyde sorë li eni. ² Shji opshäryë löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik amë. Pjây opyos, pjây kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo dey. Eshko ga llëye woyde Sbörë li llë miydëmi ga pjlúe. Llëye woyde li, llëbo pjlú, pjlo bek li e.

³ Sbö wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây uunkong iara Sbörë beno löng mär ba go. Eni ga pjây opwoyotjlis yötso, pjây tjwlö ara oblë kjinmo woyotjlümi llëme. ⁴ Bi doyo, llëbo ara ëmdë ga e kjaraso döe. Eni ëmdë ga llëbo kjrina kjrina li pak shäryë oblë oblëe. ⁵ Cristo doyo, e eni bakoe. Shji ara ëmdë ga shji tona beno tjeng uunkong Cristo doyo kjaraso wleni. ⁶ Sbö wopjlú li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, woydara sorë li eni. Eni ga pja kong kjok miydë twara ba tjlökwö lëp wlo wleni ga tjlökwö los eni, gueniyo pja mär Sbö go bayo kjöm ga tjlökwö lëp bayo eni bakoe. ⁷ Pja kong kjok miydë twara, oblë kjimtëp wlo wleni ga oblë kjimtozong. Pja kong kjok miydë twara oblë pim wlo wleni ga oblë pizong. ⁸ Pja kong kjok miydë twara oblë kjimtëp dbokjrë wlo wleni ga shäryos eni. Llëbo twëp nopga song wleniyo kong ba kjimtoklo wlo ga pjlú wleni ga shäryos shäng wopjlúe. Pja kong kjok miydë twara, oblë ichëp wlo wleni ga ichos yötso. Pja kong kjok miydë twara, oblë songe lëp wlo wleni ga shäryos shäng wopjlúe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁹ Pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. Llëbo owa li rayozä, llëbo pjlú li shäryomirë dey. ¹⁰ Pjây ëng woydos ara kar kar, epenga dö wleni. Oblë iozi ber tjwlö ara, bomi kjinmo. ¹¹ Pjây drön ëë, parkë Tjlapga Jesús kong jlökoyo

† 11:27 Isaías 59.20-21; 27.9; Jeremías 31.33-34.

wlo İyado. ¹² Llëbo pjłú twe Sbörë bomi kong li koshozı lōng wopjłúe. Llëbo wen bomi kong owashko ga kuzı lōng kjange. Pjāy syōshtos Sbō kong İyado. ¹³ İmi ga Sbō nopga lōng song wleni ga kjimtozıa. Ęye tjwe bomi shwoyshko ga wlokjrozı lōng wopjłú bakoe.

¹⁴ Ęye, pjāy shdūya ga rokozı Sbō kong, kjimte wlo, shdūya wlo llëme. ¹⁵ Ęye wopjłú ga pjāy wopjłú ba tjok. Ęye slar ëë ga pjāy slar ëë ba tjok. ¹⁶ Pjāy ber lōng wlëp ëng tjok İyado. Pjāy krë llëm, pjāy tjwlō ara, oblë kjınmo lëmi llëm, pjāy jëk nopga tjwlō llëme lëba li tjok dey.

¹⁷ Ęye llëbo shāryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shāryëmi ba kong llëme. Pjāy drōn llëbo pjłú shāryë nopga uunkong bokso. ¹⁸ Pjāy drōn ber lōng wlëp nopga uunkong tjok İyado. ¹⁹ Pjeyoga, Sbō tjłōkwo tak pjang li goshko ga Tjlapga tjłë ga

«Ęye llëbo owa shāryono ga
shdungga ber tjarë,

llgwegga ber tjarë bakoe.»*

E kjışhko ga Ęye llëbo shāryono bomi kong owa ga kar llëbo owa shāryëmi ba kong llëm, iozı ber tjeng Tjlapga wloshko dey, shdungga ber erë wlo. ²⁰ Sbō tjłōkwo tak pjang eni:

«Bop moskwo pjłırō wleni ga sës dli,
wodogro wleni ga sës di.

Shāryorop eni ga lökkjrë e go.»†

²¹ Pjāy wotjłık tjwe owa ga jlō lëmi llëm, llëbo owa zāzı llëbo pjłú go dey.

13

Shji tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolë

¹ Tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo kolozı uunkong. Epga iaga Sbörë beno bi ichaga, iaga Ęye oblërë llëme. ² E kjışhko ga Ęye opyono beno ba wloyo ga opyono beno llëbo shāryara Sbörë li wloyo. Eni ga ba shdungglo li wlëya shāng ba kong om go. ³ Ęye lōng llëbo pjłú shāryë ga shdūya tjlapgagarë li bangkjre llëm, bangkjraga beno llëbo owa shāryaga lirë eröe. Eni ga tjlapgaga li bangkjre mi woydë llëm wleni ga llëbo pjłú shāryomirë dey. Eni ga ber lōng wopjłú bomi tjok erä. ⁴ Tjlapgaga li iaga Sbörë beno lōng llëbo pjłú shāryë bomi kong wlo. Gueniyo iara beno lōng nopga owa li llgwegga bakoe. E kjışhko ga pjāy llëbo owa shāryë wleni ga pjāy shdūya tjlapgagarë li bangkjrozıa. ⁵ E kjışhko ga woyde ga tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo li kolëy. Shāryëy eni, shji shdūya llëm wlo dö llëm, miydëy ga e pjłú shāryoydë kjışhko bakoe.

⁶ Tjlapgaga li beno lōng pak twara Sbörë ba kong li shāryë kuzong ga kä potjwlëkkło roke bomi kongshko ga tjwlëzıa. ⁷ Pjāy pogo tjwlō ë kong wleni ga tjwlëzı ba kong uunkong. Kä potjwlëkkło tjwe bomi kong sorë pogo ga tjwlëzıa. Nopga bangkjrao li bangkjrozı, iozı ber tjwlō ara bakoe.

Shji oblë woydë ara

⁸ Shji iara Sbörë beno lōng oblë woydë ara wlo. E shji pogo tjwlō oblë kong wleni. Eni ga pjāy pogo tjwlō ë kong ga tjwlëzı pjir, gueniyo oblë woydozı İyado. Era tjwlëy pjir ga äe. Ęye shāng ba kjlara woydë ara ga tjłōkwo tak lok kjok llgwekklo tara Moisésdë go li kole shāng jlōkoyo. ⁹ Tak lok li eni: «Shji pë

* 12:19 Deuteronomio 32.35. † 12:20 Proverbios 25.21-22.

oma boy oblë tjok llëme. Shji no zrök llëme. Llëbo koÿy llëme.»* Llëbo oblë tjok obi. Gueniyoy kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoyde sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† 10 Èye ba kjlara woyde ara ga llëbo owa shärye ba kong llëme. E kjishko ga èye shäng ba kjlara woyde ara ga kjok llgwekklo li kole shäng jlökoyo.

11 Bi dözlöng dbaryo li döro, tjlökwo kjrëmi löng kjwlë jã dik llëme. E kjishko ga llëbo lër shäng bomi kong li shäryozia. Shji ber löng wlëp ame. 12 Kjok ro si dbaryo li‡ pjitoë. Kjok shrän dbaryo li§ döroë. E kjishko ga llëbo owa shärye nopga kjok ère sorë li shäryë ame, llëbo pjlu shäryoyde dey. 13 Shji llëbo shäryë bëy erä. Shji llëbo owa shäryë èng tjok llëm, shji nelötkë llëm, shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëm, shji èngkjwë ë tjok llëm, shji ymo ara llëm bakoe. 14 Woyde ga pjây ichaga ber Tjlapga Jesucristorë shara, ga llëye woyde bi wotjlik owarë li woyotjly ame.

14

Shji wotjlik ga llëbo shäryë ga owa lëy ga shäryë llëm dey

1 No kjone kjone mär Sbö go, gueniyoy llëbo shärye ber pjlo bek Sbö bokso li miyde löng llëm obi. Nopga eniyoy wlokjrozï yötso, e llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. 2 Miyde no kjone kjonerë ga llëbo uunkong ue ga pjluë. Gueniyoy kjone kjone obi wotjlik ga sjëng uë ga owa le. 3 Llëbo uunkong ue ga pjlu li miyde löng llëm ëmdë ga Sbö wopjlu ba tjok. E kjishko ga èye ië llë pogo ga oblë li läywe owa, ba dli li kjishko llëme. 4 Shji oblë parkaga läywë llëme. Shji uunkong Sbö parkaga. Èye parkono pjluë, de oware, e miydaga ber ba pjluoyorë. Ga èye mär Sbö go ga kjimte Sbörë llëbo pjlu li shäryë.

5 No kjone kjone mär Sbö go, gueniyoy wotjlik ga dbar kjwara tjwlö ara, dbar oblë kjinmo le. Kjone kjone obi wotjlik ga dbar kjwobi li, e kjoyo döe le. Woyde ga pjây kjlara kjlara omwoyotjlik yötso, ga llëbo kup ga ber pjlu bop kong li shäryos eni. 6 Èye dbar jnek ga shärye Tjlapga kong. Shji iëshko ga woyde ga shji löng wopjlu Tjlapga tjok bi dli kjishko. Shäryë eni ga shäryë löng Tjlapga kong. Shji sjëng uëre, de llëmdë, e llëno llëme. 7-8 Shji jëk sorë laga shjirë om go llëme. Shji löng së obishko ga shji tjeng Tjlapga wloshko. Shji wolono ga shji tjeng ba wloshko bakoe. Eni ga shji löng sere, de shji wolonore, shji tjeng ba wloshko iyado. 9 Cristo wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi, e ber nopga löng së li Tjlapga wlo, e ber nopga wolono löng li Tjlapga wlo bakoe.

10 ¿Eni ga bop kjlara llëbo owa shäryono lëp ega? ¿E läywëp owa ega? Llono ga shji uunkong äär löng Sbö boksho, shji llgweya wlo. 11 Ba tjlökwo tak pjang eni;

«Tjlapga tjlä ga “Lër bomi kong jlökoyo bor ko go ga llono ga nopga uunkong tjwe kjök tok bor boksho.

Eshko ga Sbö poshrëya lok uunkong” le eni.»*

12 E kjishko ga llono ga shji kjlara kjlara iche Sbörë ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

13 E kjishko ga oblë llëbo owa shäryono lëy ë kong ame. Shji drön ëë, bi pjeyoga ichëy dir llëm wlo. 14 Tja mär Tjlapga Jesús go. E kjishko ga miydër

* 13:9 Éxodo 20.13-15, 17; Deuteronomio 5.17-19, 21. † 13:9 Levítico 19.18. ‡ 13:12 Kjok ro si dbaryo le li, e llëbo owa shäryëba ara dbaryo loklo. § 13:12 Kjok shrän dbaryo le li, e Jesús tjwe iröng obi dbaryo loklo.

* 14:11 Isafas 45.23.

pjlú ga dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo ëye wotjlik ga dli llë uako llëme le wleni ga dli li ber ba kong ue wlo ga owa.

¹⁵ Bop kjlara woydëp ara jlökoyo wleni ga barwëp, llëbo uëp li kjishko llëme. Cristo wolono ba kjishko bebi. E kjishko ga ichëp dir dli uëp li kjishko llëme.

¹⁶ Miydëp pjlú ga llëbo shäryëp ga pjlú ëmdë ga Iya oblërë ga owa wleni ga shäryëp llëm dey. ¹⁷ Sbö, e bi pjluoy. Gueniyo llëye uëy, llëye iëy, e ba kong ga llëno llëme. Woyde ga shji kjimte ba Sëyarë jëk löng pjlo bek, wlëp, wopjlú ëng tjok. Llëye woyde li e. ¹⁸ Ëye parkë Cristo kong eni ga Sbö ber wopjlú ba tjok, nopga ber wopjlú ba tjok bakoe.

¹⁹ E kjishko ga shji drön ëë, llëbo shäryë wlo, shji ber löng wlëp ëng tjok wlo, shji ëng kjimté dbokjrë wlo bakoe. ²⁰ Llëbo uëy li kjishko ga llëbo shäryara Sbörë li pjii woydë llëme. Dli uunkong uëy ga pjlúe. Gueniyo oblë ichëy dir, llëye uëy li kjishko ga owa. ²¹ Bop pjeyo ichëp dir, sjëng uëp kjishko, kjillgwo bo dyo dbo ara iëp kjishko, llëbo shäryëp oblë kjishko wleni ga shäryëy llëm dey.

²² Eni ga pjäy kjlara kjlara omwoyotjlik sorë li miydaga ber pjäydë, e ga Sbörë eröe. Shji ëng lë kar kar, llëbo ëre kjishko llëme. Miydëy ga llëbo shäryëy ga pjlú li shäryoroy pjir ga «Tja llëbo owa shäryono» lëy llëm dey. Ëye omlë eni llëm ga era ber wopjlúe. ²³ Gueniyo ëye wotjlik ga llëbo uako llëme le wleni ga ue llëm dey. Uara ga llëbo owa shäryayde, e owa le kjishko. Shji wotjlik ga llëbo shäryëy ga owa lëy wleni ga shäryëy llëm dey. Shäryoroy eni ga llëbo owa shäryoydë.

15

Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme

¹ Llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëy pjlú wleni ga woyde ga shji iirkë bi pjeyoga ommydoydë llëm obi li kong llëme. Llëbo ber bi kong pjlú li wlëydë llëm, ² llëbo ber pjlú bi pjeyoga kong li wlëydë dey, opping mär Sbö go jak këgong wlo. ³ Cristo ëmdë ga llëbo shäryono ber pjlú ba kong wlo llëm, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga «Pja läywaraba owashko ga tja läywaraba wleni.»* ⁴ Llëbo uunkong tak pjang Sbö tjlokwo go dënashko li beno bi poshdungglo, shji opping ber löng e go wlo, shji dbokjrë e go wlo. Eni ga llëbo wen bi kong owashko ga kuy kjang ga pjlú, llëbo tak pjang li koshëy löng wopjlú kjishko.

⁵ Shji kjimte Sbörë dbokjrë jek këgong, llëbo wen bi kong owa li kuy kjang wlo. Rokër ba kong ga pjäy mär löng Cristo Jesús go wopro ga pjäy kjimte wotjlik kjrinaso, ⁶ pjäy uunkong Sbö poshrëk no kjlaraso wleni wlo. Bi Tjlapga Jesucristo Data li e.

⁷ Pjäy wlojrrara Cristorë sorë ga pjäy ëng wlojros kar kar eni bako, Sbö poshrëkoba wlo. ⁸ Cristo öör judíoga kjimté, ba parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik, tjlokwo bek lara Sbörë ba tjlapgaga tek dënashko so tjwlö ara kong jlökoyo li ber jlökoyo wlo. ⁹ Ga nopga judío llëm wleniyo songe lara bako, Sbö ie lok ber kësbang, tjwlö ara wlo, tak pjang Sbö tjlokwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Pja poshrër tjëyoga oblë oblë bokshto,
tja të bop kong bakoe.»†

¹⁰ Sbö tjlokwo tak pjang eni obi:
«Sbö nopga löng wopjlú,

* 15:3 Salmo 69.9. † 15:9 2 Samuel 2.50; Salmo 18.49.

nopga judío llëm wleniyo,
pjäy ber löng wopjlu bakoe.»‡

11 Sbö tjlökwo tak pjang eni obi:

«Nopga judío llëm wleniyo,
Tjlapga poshrëzïa.

Tjÿyoga oblë oblë,

pjäy të ba kong, ba poshrëkkïo.»§

12 Ga Isaiás tjlëno beno eni:

«Isai tjÿyo wen kjlara,
ber tjÿyoga oblë oblë ichaga.

Nopga judío llëm wleniyo mär ba go.»*

13 Shji kjimte Sbörë llëye lara li koshë löng wopjluë. Rokër ba kong ga pjäy mär ba go kuzong ga pjäy kjimte ber wopjlu, wlëpe. Rokër ba kong obi ga pjäy kjimte ba Sëyarë, llëye lara li koshë löng wopjlu anmoyö wlo.

Pablo parkono nopga judío llëm wleniyo kong

14 Pjeyoga, miydër pjlu ga llëbo shäryëy ber pjlo bek Sbö bokso li miydëmi pjlu, shäryëmi pjlu, ga pjäy èng ping e go ga pjlu bakoe. 15-16 Gueniyo kjibokwo ère go, llëbo toror bomi kong oblë oblë kjang, woyojemi llëm wlo. Sbö wopjlu li kjishko ga tja iara beno Cristo Jesús parkaga nopga judío llëm wleniyo kong, Sbö tjlökwo roy pjlu lër ba kong wlo, epga twër ber Sbö kong, öng zröraba, sho suraba, pjono dret Sbö poshrëkkïo wleni wlo, epga ie ba Sëyarë ber tjeng dboy ba kong wlo bakoe. Kjibokwo ère toror bomi kong kjang e kjishko.

17 E kjishko ga tja shäng wopjlu Cristo Jesús tjok, pak shäryoror Sbö kong li beno pjlu kjishko. 18-19 Llëbo oblë lanyotkër llëme. Llëbo shäryara Cristorë bor go li lanyotkotë eröe. Tja ichara ba tjlökwo roy lë nopga judío llëm wleniyo kong. Ga tja kjimtara ba Sëyarë llëbo iydeba llëm wleniyo shäryë ba kong oblë oblë ara. Eni ga Cristo roy pjlu loror ba kong Jerusalén kjokyo dwayo äär jong Iliria kjokyo, ga tjlökwo li kjrara nopgarë ara, beno löng Sbö kolë shara. 20 Tek dënashko ga tjlökwo roy pjlu li lër woydë kjok shto oblë oblë, nopga omkuydë llëm obi löng lishko. Oblë öor omlë tjänshko ga tja äär woydë omlë jek obi eshko llëme. 21 Shäryër woydë, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Ba roy äär, äätë kjone llëm obi lishko.

Ëye ba roy kuydë llëm obi ga kuya.»†

22 Tja jek bomi ik loror ara, gueniyo tja jekdë llëm obi e kjishko.

Pablo jek woydë Roma kjokyo

23 Tja jek bomi ik woyotjlin sök lu kop ara tjän. Eerishko ga bor pak pjitong kjok èreshko. 24 Eni ga tja jek shäng España kjokyoeshko ga pjäy in äär woydë, tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö wlo, pjir ga tja kjimtëmi jek äär eshko wlo. 25-26 Gueniyo tja to Jerusalén kjokyo bäm go. Sbö tjlökwo kjrägaga löng Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, e dbur tönö, iche Sbö nopga song wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong wlo, ga jek sör ba kong. 27 Shäryara lok eni ba woshko, miyde lok ga pogo tjwlo ba kong ara. Judïoga Sbö tjlökwo roy shdöno nopga judío llëm wleniyo kong. E kjishko ga bek ga kar llëbo twe ba kong, ba kjimtoklo. 28 Eni ga dbur li ioror beno tjeng ba wloshko pjir ga tja jongya España kjokyo shara. Tja jek shäng eshkoshko ga pjäy in äär. 29 Miydër pjlu ga tja äär bomi shwoyshko ga shji kjimte Cristorë ara eshko.

‡ 15:10 Deuteronomio 32.43. § 15:11 Salmo 117.1. * 15:12 Isaiás 11.10. † 15:21 Isaiás 52.15.

³⁰ Pjeyoga, shji mär bi Tjlapga Jesucristo go, ga shji ie ba Sëyarë ëng woydë ara kar kar. Eni ga tja drön bor pak shäryë wopro ga rokër bomi kong ga pjây syöshhtë Sbö kong bor kjïshko jïlökoyo. Enira tja kjimtëmi ba shäryë. ³¹ Rokozi ba kong ga tja döya Cristo tjïlökwo kjragaga llëm löng Jerusalén kjokyo li wloshko dwayo. Rokozi ba kong obi ga bi pjeyoga löng Jerusalén kjokyo li, llëbo söror ba kong li wlokjre lok wopjlúe. ³² Woyde Sbörë eni wleni ga tja äär bomi ik wopjlú, tja woshhtë bomi shwoy ga pjlú wlo. ³³ Rokër Sbö kong ga pjây ie ber löng wlëpe. Ber eni.

16

Kjibokwo pjirzlong

¹ Walë shäng kjlara ko Febe. E bi kjlara, ga parkë shäng Cristo tjïlökwo kjragaga löng Cencrea kjokyo li kong. ² Rokër bomi kong ga e mär Tjlapga Jesús go kuzong ga wlokjrozï löng wopjlúe. Woyde ga shäryëy bi pjeyoga uunkong kong eni. Nopga ara kjimte shäng ara, tja kjimtara ara bakoe. E kjïshko ga llëye woyde li twozi ba kong bakoe.

³ «¿Yonde?» lëmi Priscila, Aquila kong. Epga parkë löng Cristo Jesús kong bor tjok. ⁴ Zröraba ëy ëmdë ga tja kjimtara lok ara. Tja wopjlú ba tjok, gueniyo tjarö llëm, Cristo tjïlökwo kjragaga judío llëm wleniyo löng kës li wopjlú ba tjok bakoe. ⁵ «¿Yonde?» lëmi Cristo tjïlökwo kjragaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Epeneto kong. Asia kjokyoshko ga tjïlökwo kjraga bäm go li e.

⁶ «¿Yonde?» lëmi María kong. E parkono ara bomi kong.

⁷ «¿Yonde?» lëmi Andrónico, Junias kong. Tjawa epenga döe. Epga öör löng bor tjok kjërshko. Epga tönno beno tjeng Cristo tjok bor bäm go, ga Sbö tjïlökwo roy lagaga Cristo äska li kong ga tjwlö ara anmoyö.

⁸ «¿Yonde?» lëmi Amplias kong. E mär Tjlapga Jesús go, ga woydër ara.

⁹ «¿Yonde?» lëmi Urbano kong. E parkë shäng Cristo kong bor tjok.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Estaquis kong bakoe.

¹⁰ «¿Yonde?» lëmi Apeles kong. Llëbo weno ba kong owa ara Cristo kjïshko ëmdë ga beno shäng mär ba go jïlökoyo.

«¿Yonde?» lëmi Aristóbulo pjeyoga kong.

¹¹ «¿Yonde?» lëmi Herodiön kong. E judío, botoya dik.

«¿Yonde?» lëmi Narciso pjeyoga kong. Epga mär Tjlapga Jesús go jïlökoyo.

¹² «¿Yonde?» lëmi Trifena, Trifosa kong. Walëga li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

«¿Yonde?» lëmi bor kjlara Pérsida kong. Walë li parkë ara Tjlapga Jesús kong.

¹³ «¿Yonde?» lëmi Rufo kong. E tjwlö ara Cristo tjïlökwo kjragaga kong. «¿Yonde?» lëmi ba mekë kong bakoe. E bor mekë wleni.

¹⁴ «¿Yonde?» lëmi Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas kong. «¿Yonde?» lëmi bi pjeyoga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Filólogo, Julia, Nereo kong. «¿Yonde?» lëmi Nereo dor Olimpo kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga löng ba tjok li kong bakoe.

¹⁶ Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

«¿Pjây yonde?» le Cristo tjïlökwo kjragaga löng kës lirë bomi kong.

¹⁷ Pjeyoga, rokër bomi kong ga pjây sjëke. No kjone kjone to löng llëbo shäryë, pjây shdär ber dboy dboy wlo, pjây mär Cristo go ame wlo. Ba kong ga tjïlökwo kjroromi li owa le. Pjây tön ba tjok llëme. ¹⁸ Epga parkë löng Tjlapga

Cristo kong llëm, parkë lëng ba kong lok om go erä. Nopga kjok miydë llëm wleniyo jyäpgwe ba tjlökwo wolëso li go. ¹⁹ Pjäy Cristo kolë pjlu li roy kura nopga uunkongdë. Tja wopjlu e kjishko. Gueniyo woydër ga llëbo pjlu li miydëmi pjir, llëbo owa shäryëmi ame wlo.

²⁰ Shji ie Sbörë ber lëng wlëpe. Ga wop ä ga Ä zäya, ga ie ber shäng bomi wloshko.

Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.

²¹ «¿Pjäy yonde?» le Timoteorë bomi kong. E parkë shäng bor tjok. «¿Pjäy yonde?» le Lucio, Jasón, Sosípaterdë bomi kong bakoe. Tjawa epenga döe.

²² Kjobokwo ëre taga tja Terciorë bor orkwo go.* Pjäylëng mär Tjlapga Jesús go li, «¿Pjäy yonde?» lër bomi kong.

²³⁻²⁴ «¿Pjäy yonde?» le Gayorë bomi kong. Tja wlokjrara wopjlu ba ushko, Cristo tjlökwo kjrägaga lëng na kës li tjok.

«¿Pjäy yonde?» le Erastorë bomi kong. E parkë dbur jnega kjok ëreshko.

«¿Pjäy yonde?» le Cuartorë bomi kong bakoe.†

²⁵ Sbö, e poshrëkko. Pjäy ie ber lëng wokjang, Jesucristo roy pjlu loror bomi kong li go. Tek dënashko ga tjlökwo ëre miydaraba llëm, jnena Sbörë tjeng kjishko. ²⁶ Gueniyo eerishko ga miydëy pjire. Sbö sök iyado. Ga tjlökwo ëre lara ba tjlökwo lagaga kong, ga ichara ba të, roy shdöya wlo, kuya tjëyoga uunkongdë wlo, tjlökwo li kjre lok wlo, Sbö kole lok wlo. ²⁷ Sbö kjok miydë ara, ëye äär baïya dik llëme. Ga Jesucristo kjishko ga e iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado. Ber eni.

* **16:22** Tjlökwo lara Pablorë Tercio kong. E irgo ga tara Terciorë kjobokwo go ba kong. † **16:23-24** Tek dënashko ga kjobokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjë ga «... le Cuartorë bomi kong bakoe. Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara.»

Primera Carta a los Corintios **Kjibokwo ère tara Pablorè Corinto soppa kong** **Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlòkwo laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyoshko ga kjok tjlwò ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo tjer kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo sak shkëng (650,000) dik. Tjrèko parkagaga tjlwèklöng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng (400,000) dik. Jesús roy pjlú lara Pablorè bäm go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorè li eni.

Walè shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li èngkjwè löng èng tjok sorè, llèbo owa shäryè löng sorè, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kjwara, llèbo oblè oblè kjakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo llè llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto soppa sböpga jyäglo poshrèk ara. Ba syò uyo lok lishko ga sjèng llè suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrèkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong sjèng li uè woydè, gueniyo kjong kjong obi sjèng li uè woydè ame. E kjìshko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè sjèng li kjìshko.

Corinto kjokyo ga walèga löng ara sböpga jyäglo syò uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblè oblè kong wleniyo, ga domerga jek eshko pè ba tjok wlo, ber ba sböpga jyäglo li poshrèkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llèbo pjlú shärye wlo li miyde löng llème. E kjìshko ga kjibokwo ère go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydè llèm obi, woyde ga jèk löng sorè li jyà tara Pablorè.

Eshkoshko ga no kjone kjone tje tön Jesús tjlòkwo kjrägaga li tjok, gueniyo Sbò läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjìshko ga kjibokwo ère go ga llèbo jyà tara Pablorè nopga eniyo li kjìshko bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörè beno shäng ba tjlòkwo roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbò tjlòkwo kjrägaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong. Pjäy tóna Sbörè beno tjeng Cristo Jesús tjok kjìshko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jèk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jèk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokèr bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjìshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo wopjlú Sbò tjok

⁴ Sbò wopjlú li kjìshko ga pjäy kjimtara ara, pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjìshko. Tja wopjlú Sbò tjok iyado e kjìshko. ⁵ Pjäy tóna beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llèbo pjlú shäryara Sbörè bomi kong oblè oblè. Pjäy iara beno löng ba tjlòkwo miydè pjlú, pjäy iara beno löng ba lè nopga oblè oblè kong bakoe. ⁶ E kjìshko ga miydèmi ga Cristo roy pjlú lororwa bomi kong li, e

beke. ⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi li koshëmi löng wopjlu wopro ga kjok miydë twe Sbörë ba nopga kong oblë oblë li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. ⁸ Eni ga pjây kjimte Sbörë ber löng wokjang iyado, Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjây pogo llëye dret ba bokso wlo. ⁹ Pjây rokara Sbörë jëk ber löng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llëye le Sbörë li shärye eni.

Jesús tjlökwo kjragaga löng ënglë kar kar ëng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokër bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjây löng bëy ëng tjok, pjây shdär dboy dboy llëm wlo, pjây wotjlik kjrinaso wlo. ¹¹ Pjeyoga, pjây roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjây löng ënglë kar kar ëng tjok. ¹² Roy kuror ga pjây kjone kjone tjlä ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Apolos ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cefas* ï», kjone kjone tjlä ga «Tjawa Cristo ï» lëmi löng eni.

¹³ ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjishkoro? ¿Pjây wak jer di roshko bor ko goro? ¹⁴⁻¹⁵ Crispo, Gayo, epgara waga tjarë. Pjây llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlu Sbö tjok e kjishko. ¹⁶ (Estéfanas pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblë wororde woyo bor kong llëme.) ¹⁷ Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjlökwo roy pjlu lë. Ga ba tjlökwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llëm wleni.

Shji döra Sbörë Cristo go, Sbö kjok miydë kjishko

¹⁸ Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwlo llëme le. Gueniyo shji döra Sbörë löng li kong ga dbo ara, shji döra e go kjishko. ¹⁹ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li,
ba kjok miydë li iër ber tjwlo llëme.
Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»†

²⁰ ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjlik rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbörë beno tjwlo llëme. ²¹ Sbö, e kjok miydë ara. E kjishko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydo klo llëme. Èye mär ba go ga döra ba tjlökwo pjlu li go, tjlökwo li tjwlo llëme lëba gueniyo.

²² Judíoga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo iydëba llëm wleniyo shärye ba kong lok guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga piya tjlökwo wolëso go guing. ²³ Gueniyo tjlökwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlökwo ëre lökjo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjwlo llëme le. ²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baiya, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlökwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. ²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwlo llëme lëba. Gueniyo e tjwlo ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llëme lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë woyotjlizä. Eshko ga nopga kong ga pjây kjok miydë ara kjlöbö dö, pjây tjwlo ara kjlöbö dö, pjây pjeyoga tjwlo ara kjlöbö dö bakoe. ²⁷ Gueniyo nopga löng kjok miydë llëme

* 1:12 Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe. † 1:19 Isaías. 29.14.

lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjrë e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrë e go wlo; ²⁸ nopga ÿwaba shjiktëng, tjwlö llëme lëba li kjrara, nopga tjwlö ara li lökkjrë e go wlo bakoe. ²⁹ Shäryara eni, ëye krë ba bokshto llëm wlo. ³⁰ Pjäy tona Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji döra e go, Sbö kjok miydë ara kjishko. Ba kjishko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baÿya, shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo bakoe. ³¹ E kjishko ga tjlökwö tak pjang Sbö tjlökwö go li beno bi kong wëÿëe. Tjlökwö tak pjang li tjÿë ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»[‡]

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbö tjlökwö roy lë bomi kongshko ga tja tjÿëno bomi kong tjlökwö rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe. ² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlino Jesucristo zröraba pjang kjlös go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjÿëno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme. ³ Tja tjÿë shäng bomi kongshko ga tja tjÿëno dbo ara go llëm, pjäy bangkjröror ara, tja dete erä. ⁴ Eshko ga tja tjÿëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlökwö go llëme. Tjlökwö li kjrëmi wlo ga tja tjÿëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlökwö loror li, e kjrörömi, pjäy kjimtare Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko. ⁵ Shäryöror eni, pjäy mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjäy mär ber löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlik këkboga dik li kong ga tjawa tjÿë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so ï llëm, tjlapgaga ï llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwlö ame. ⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö ï, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlik ba kjok miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlu borwa kong wlo le. ⁸ Tjlapgaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlös go llëme. ⁹ Gueniyo Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«Ëye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

 Llëbo eni li ÿydëba llëm,

 kuydëba llëm,

 woyotjlÿydëba llëm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ëre pina borwa kong pjir, llëye woyotjlÿya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjishko. ¹¹ Ëbo wotjlik llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlik llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe. ¹² Tjlökwö kjok ëre kjing go li wlokjrörorwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrörwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo. ¹³ Eni ga tjlökwö lërwa bomi kong li, e no ï llëme. Tjlökwö pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong. ¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjlökwö kjre llëm, e ba kong ga tjwlö llëm kjishko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjishko. ¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjlué. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe.

¹⁶ Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«Sbö wotjlik llë,

 ëye ommiydë llëm,

[‡] 1:31 Jeremias 9.24. * 2:9 Isaias 64.4.

“Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llëme.»†
Gueniyo shjira wotjlik Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapa chilawa kong sorë ga eni. ² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjishko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy pinor wëllë, tjlökwo rong kugömi llëm kjishko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi. ³ Pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik obi. Pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjäy nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjäy kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjäy tjlë enishko ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. ⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjishko ga pjäy oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe. ⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö. ⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö ara llëme. Tjwlö ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e. ⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko. ⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjäy so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjäy so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe. ¹⁰ Sbö wopjlúli kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso. ¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlopswë ber oblë wlo ga äe. ¹² U shakklo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, suya llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, akkwo wolësowa tjwlö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, suya wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe. ¹³ No llgwewzlong dbaryoshko ga shäryara pjlüre, de oware, e ber wëllëe. Eshko ga ba pak li tjliya iök go. ¹⁴ Èye ba pak shäryono li beno pjlú ga potjwlëya Sbörë. ¹⁵ Èye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak li jeno ba shjiryo, gueniyo era där, no döktong u pjonoy pjir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjäy go Sbö Sëya. Eni ga pjäy Sbö u wleni. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁷ Èye Sbö u shdök ga pjiya Sbörë bakoe. Sbö u, e zrek, ga ba u le li, e pjäy om go.

¹⁸ Pjäy oppjãpgwë om go llëme. Pjäy kjone kjone kjok miydë kjok ëre kjing go lëmi wleni ga woyde ga opyë ber löng kjok miydë llëm kjok ëre kjing go wleni, äär ber kjok miydë ara jlökoyo wlo. ¹⁹ Sbö kong ga kjok miydë kjok ëre kjing go li, e tjwlö llëm, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlë ga «Èye llëbo shäryë ba kjok miydë om go li goshko ga doshaya Sbörë e go.»§ ²⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe: «Nopga kjok miydë ara le li wotjlik llë, e miyde Sbörë pjir, ga ba kong ga tjwlö llëme.»* ²¹ Llëbo uunkong twara Sbörë bomi kong pjir tjan.

† 2:16 Isaiás 40.13. * 3:6 Dwla dgaga wleni le li, e tjlökwo roy pjlú li laga ba kong bäm go li loklo.

† 3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni le li, e tjlökwo roy pjlú li laga ba kong jek obi li loklo. ‡ 3:6

Dwla wengga wleni le li, e nopga iaga ber baŷya li loklo. § 3:19 Job 5.13. * 3:20 Salmo 94.11.

E kjĩshko ga ẽye krẽ nopga kjok miydẽ ara kjĩshko ame. ²² Tja, Apolos, Cefas,† tjawa iara Sbõrẽ beno lõng bomi kjimtaga. Lẽbo tjeng kjok ẽre kjing go kės'li, e twara beno pjlú bomi kong. Pjãylõng sere, de pjãy wolonore, lĩebo uunkong shãrye ber pjlú bomi kong. Lĩebo wen bomi kong eerishko li, bong kjõnma li, lĩono li, e shãrye uunkong ber pjlú bomi kong bakoe. ²³ Pjãy Cristo ĩ, ga Cristo, e Sbõ ĩ.

4

Sbõ tjlõkwo roy laga Jesús ãska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozia. Tjlõkwo jnek tjeng pjir li lara Sbõrẽ borwa kong, ga tjawa iara beno lõng ba lẽ oba kong. ² Eni ga ẽye kong pak twara ga woide ga shãrye yõtso, jlõkoyo, woide pak twaga lirẽ sorẽ li eni. ³ Tja lĩgwegwa pjãydẽ, lĩem ga tja lĩgwegwa nopgarẽ wleni ga e bor kong ga lĩeno lĩeme. Tja oplĩgwek om go lĩem bakoe. ⁴ Lĩebo pjlú miydẽr li shãryẽr eni lẽr bor pjlúshko. Gueniyo bor kong ga lĩeno lĩem bakoe. Bor lĩgwegwa li, e Tjlapga Jesús erõe. ⁵ E kjĩshko ga no oblẽ lĩgwemi lĩem, ãar jong no lĩgwezlong dbaryoshko jã. Tjlapga li tjwe irõng obi dbaryo li koshozi dey. Eshko dbaryo ga lĩebo jnek tjeng kjok ro sĩ roy wleni li shiya ãar ber wẽĩshko, no wotjĩk ba pjlúshko lĩẽ li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrẽya Sbõrẽ om go, ba pak shãryara sorẽ li kjĩshko.

⁶ Pjeyoga, «Lĩebo shãryẽy lĩebo tak lok li kjinmo lĩeme» lẽba eni ĩyado. Lĩebo ẽre lẽr bor kjĩshko, Apolos kjĩshko, ber pjlú bomi kong wlo, pjãy opping tjlõkwo ẽre shãryẽ pjlú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kãgãyo, e pjlú, oblẽ kjinmo woyotjĩmi ame. Shji krẽ eni lĩeme. ⁷ ¿Pjãy tjwłõ ara, oblẽ kjinmo laga ẽrẽ? ¿Pjãy krẽ lĩebo tjeng bomi tjok li kjĩshko ega? Lĩebo kjroromi kės'li, e twaga Sbõrẽ om go bomi kong.

⁸ Pjãy wotjĩk ga lĩebo uunkong tjeng bomi tjok tjãn lĩemi, lĩeye oblẽ woydẽmi lĩeme. Pjãy wotjĩk ga pjãylõng pjlupga wleni tjãn, gueniyo shji eni lĩeme. Woydẽr ga pjãy pjlupga wleni jlõkoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo. ⁹ Bor kong ga tjawa Sbõ tjlõkwo roy lagaga Jesús ãska ẽre kong shto wĩena Sbõrẽ tjwłõ lĩem wleni. Tjawa iara beno lõng zrõkoba wlo, ga nopga uunkong tõi lõng lĩeye wen borwa tjok li ĩya lok wlo, Sbõ parkagaga kjok dogo so tõi lõng borwa ĩk wlo eni bakoe. ¹⁰ Cristo tjlõkwo roy lẽrwa oba kong kjĩshko ga tjawa kã lĩem wleni, tjawa dbo lĩem bakoe lẽba. Gueniyo pjãyda wotjĩk ga pjãy tõi beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjãy kjok miydẽ ara, dbo ara lĩemi eni. Pjãy tjwłõ ara lẽba, gueniyo tjawara ĩywaba shjiktẽng. ¹¹ Eerishko ga tjawa lõng song, tjawa pji kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong lĩem, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe. ¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lẽba owashko ga kar dboryerwa pjlú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge; ¹³ tjawa lãywẽba owashko ga kar dboryerwa yõtso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwłõ lĩem, shkimkwo sho wleni, lĩebo owa dbukko wleni lẽba.

¹⁴ Tjlõkwo ẽre tẽr bomi kong, pjãy lõkkjre e go wlo lĩeme. E bomi poshdunglo, pjãy bor wapga woydẽr ara wleni kjĩshko. ¹⁵ Pjãy tõi beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlõkwo roy pjlú li loror bomi kong bãm go kjĩshko. E kjĩshko ga pjãy Cristo tjlõkwo pinggaga doglo sak dbãw dbãw pjloglo sak kjwara (10,000) ẽmdẽ ga pjãy dataga ara lĩem, bomi data kjlaraso wleni li, e tja. ¹⁶ E kjĩshko ga rokẽr bomi kong ga pjãy opshãryos botoya dik. ¹⁷ Timoteo, e ichẽr jek bomi

† 3:22 Cefas, e kowẽba Simón Pedro bakoe.

shwoy, pjäy jëk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjlú iyado. Tja jëk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlokwo lër shäng Jesús tjlokwo kjragaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

¹⁸ Pjäy kjone kjone krë ara, pjäy ïn äär ame lëmi kjïshko. ¹⁹ Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ïk wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë ïn wëlä, dbo twara Sbörë ba kong jlöre, de tjlä sopga erä, e miydër pjire. ²⁰ Èye parkë ba pjluyo Sbö li kong ga woyde ga tjlä erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe. ²¹ ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äär shäng wopjlú bomi tjok, pjäy poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyö

¹ Pjäy kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyö. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme. ² Eni ëmdë ga pjäylöng bomi krë tjok. Zok ga pjäy kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjërko dwayo. ³ Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjäy woyotjlïn enido. E kjïshko ga llëbo lër shäng bomi kong ère, tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdüzïa. ⁴ Pjäy tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe. ⁵ Eshko ga domer li iozï ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdüya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjäy krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjän. ⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judiogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozï to bomi tjërko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo, pjäy iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjïshko. Eni ga pjäy ber löng pjlung shosho tjaglën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjïshko tjän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judiogarë Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni. ⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlöng dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënahshko li shäryë ame, shji ber löng wotjlïk bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjäy opkjös nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go. ¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga pjäy opshük kjok ère kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjïshko. Epga wotjlïk dbur töng ba kong erö, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo, sböpga jyäglo poshrëya lok bakoe. ¹¹ Tjlokwo toror bomi kong li, e pjlölgwer woydë kjibokwo ère go. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjäy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlïk dbur töng ba kong erö, sböpga jyäglo poshrëya, oblë läywe owa, nelötkë ä, oblë jyäpgwe, ba llëbo lüyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlokwo kjraga jëk shäng owa eni ga pjäy ië ba tjok ëmdë llëme.

12-13 Nopga bi pjeýoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwega li, e Sbõ. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezïa. Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjrëko li ichozï toe.»*

6

Jesús tjlõkwo kjrágaga ëng wlëk kar kar ëng tjok sorë

¹ Pjây kjone kjone ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga pjây llet ëng rotë kjok llgwegaga Sbõ miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbõ nopga kong, llgweya lok wlo. ² Llono ga nopga Sbõ miydë llëm wleniyo llgwega ber Sbõ nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjrëko li llgwemi om go ga ä sorëro? ³ Llono ga Sbõ parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyõ. ⁴ ¿E kjïshko ga pjây ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga llgwemi ëng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbõ miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lëmi? ⁵ Lër bomi kong eni, pjây lökkrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjrëko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo? ⁶ Gueniyo pjây ëngkjwë bomi pjeýoga tjok dö llëm, pjây ëng rotë to löng kjok llgwegaga Sbõ miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong boksho.

⁷ Pjây ëng rotë äar löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjây llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey. ⁸ Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lüyotkëmi bakoe. Ga pjây löng omshäryë eni bomi pjeýoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Èye llëbo shäryë oblë kong owa ga äar Sbõ sök no pjluýo ÿyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sbõpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlik dbur töng ba kong erõ, nelõtë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjây jyäpgwëba ga jlõ lëmi llëme. Èye opshäryë eni ga äar Sbõ sök no pjluýo ÿyado lishko llëme. ¹¹ Dënashko ga pjây kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjïshko, Sbõ Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë» lëmi eni. Eni jlõe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlu bi kong llëme. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjluë. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjïshko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjlu wlo. ¹³ «Düi, e uëy wlo, jer äar bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlõe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erõ dey. Bi doyo ichaga li e. ¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe. ¹⁵ Bomi doyo, e Cristo ï. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ï li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjluë? Llëme. ¹⁶ Èye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjaraso wleni. Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjaraso

* 5:12-13 Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

wleni.»¹⁷ Gueniyo ëye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber owa bi doyo kong llëme. Gueniyo ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa. ¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjishko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjäy opichë om go llëm, pjäy ichaga Sbörë, ²⁰ pjäy tjwllëna pjir kjishko. E kjishko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësang, tjwlo ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey. ² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjäy domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjäy walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe. ³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjäy pë bomi lanma tjok wlo. Pjäy orkwosmok löng pjir kjishko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. ⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba lanma i bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba boy i bakoe. ⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjäy wotjlik bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshhtë Sbö kong iyado wlo» lëmi ëng kong ga pjlúe. Gueniyo dbar ara llëme. E irgo ga pjäy pë ëng tjok jek obi, pjäy tjliya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo. ⁶ Llëbo ëre shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozï eni» lotë llëme. ⁷ Bor kong ga pjäy uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjäy löng orkwosmoydë llëm obi, pjäy syäpga, pjäy ber löng tjoksa botoya dik ga pjlúe. ⁹ Gueniyo pjäy wotjlik ëbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjäy orkwosmok ga pjlú, pjäy wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjäy orkwosmok löng pjir, tjlökwo lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme. ¹¹ Rayoromi wleni ga pjäy ber löng tjoksa, llëm ga pjäy tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsde llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlökwo kjranga llëm wleniyo tjok, pjäy raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlökwo kjranga llëm wleniyo tjok, pjäy raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe. ¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjishko ga domer Jesús tjlökwo kjranga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjishko ga walë Jesús tjlökwo kjranga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe. Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

¹⁵ Pjäy orkwosmok löng Jesús tjlökwo kjranga llëm tjok, pjäy raye woydë ga wëyë. Pjäy rayara eni ga pjäy pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlú ëng tjok wlo. ¹⁶ Gueniyo pjäy ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlú ga shäryozï eni. Bomi kjishko ga bomi kjlara li där kjwe.

* 6:16 Génesis 2.24.

17 Shji kjlara kjlara lóng sorè li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây lóng sorè ga pjây ber lóng eni. Lër eni Jesús tjlökwo kjrägaga uunkong kong. 18 Domerga, pjây rokarashko ga pjây lóng doyo jyâ tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây lóng doyo jyâ tak llëm ga pjây doyo jyâ të llëme. 19 Shji doyo jyâ tak pjirde, de llëmde, e tjlwö llëme. Shji Sbö tjlökwo kolë li, tjlwö tjok li e. 20 Pjây rokarashko ga pjây lóng sorè ga pjây ber lóng eni. 21 Eshko ga pjây parkagaga tjlwëk lóng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey. 22 Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjlwëk lóng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo i, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni. 23 Pjây tjlwëna Sbörë tjlwö ara. E kjishko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe. 24 Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây lóng sorè ga pjây ber lóng eni.

25 Pjây lóng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwo lara Tjlapga Jesúsde bomi kjishko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga lirë kjishko ga tjlökwo lër bomi kong ère, e beke. 26 Bor kong ga shji lóng eerishko dbar owa kjishko ga pjây lóng sorè ga pjây ber lóng eni dey. 27 Pjây orkwosmok lóng pjir ga pjây èng rayë llëme. Pjây lóng orkwosmok llëm ga pjây boy wlëk llëme. 28 Gueniyo pjây orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo èye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ère kjing go. Lër bomi kong eni, pjây llono ga song llëm wlo.

29 Pjeyoga, lër bomi kong eni, shji ber lóng kjok ère kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjishko. E kjishko ga pjây orkwosmok lóng pjir ga pjây jëk lóng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara; 30 pjây slar èë llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây lóng wopjlu llëbo kjishko ga pjây wotjlik ara ba kjishko ame; pjây llëbo tjlwëno ga e ber bomi kong iyado wlo lëmi llëm bakoe. 31 Eni ga shji lóng kjok ère kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ère kjing go li, e woyotjliy ara llëm, kjok pjir lë kjishko.

32 Pjây kjimtër woydë, pjây woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlu ba tjok wlo. 33 Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjlu ba boy tjok wlo. 34 Eni ga wotjlik kjing pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ère kjing go shäryë, ber pjlu ba lanma tjok wlo. 35 Lër bomi kong eni, ber pjlu bomi kong wlo, pjây orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjây jëk ber lóng pjlo bek, pjây ber lóng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

36 Domerga tjlökwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjây orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjây orkwosmok ba tjok ga pjluë. Llëbo owa shäryomirë llëme. 37 Gueniyo pjây wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjây ichaga èrë llëm kjishko, ga pjây wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjây orkwosmok llëm ga pjluë. Llëbo pjlu shäryomirë. 38 Eni ga pjây orkwosmok kjoglo tjok ga e pjluë. Gueniyo pjây orkwosmok ba tjok llëm ga e pjluë anmoyö.

39 Walëga orkwosmok lóng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjây orkwosmok domer oblë tjok ga pjlu, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlökwo kjräga wleniyo. 40 Gueniyo pjây orkwosmok ame ga pjây ber lóng wopjlu anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjēngna twaraba sbōpga jyāglo kong

¹ Tjłōkwo lēr bomi kong, öng zröraba, sho twaraba sbōpga jyāglo kong ba poshrēkklo li kjışhko. Llēbo ēre kjışhko ga shji uunkong llēbo miydē sira. Ēye ommiydē ara, oblē kjinmo le ga shāng krē erā. Pjlu wlo ga shji ēng woydē ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrē e go wlo. ² Ēye kjok miydē le ga ba kjok miydē li āātē, woyde dik llēm obi. ³ Gueniyo ēye Sbō woydē ga miyde Sbōrē pjluē.

⁴ ĆEni ga öng sho twaraba sbōpga jyāglo kong ba poshrēkklo li uēy ga pjluē? Miydēy pjlu ga sbōpga jyāglo llē, e tjwlō llēme. Sbō sök kjlaraso erōe. ⁵ Sbōpga löng ara kjok dogo, kjok ēre kjing go lēba. Kowēba ba tjlapga bakoe. ⁶ Gueniyo bi kong ga Sbō sök kjlaraso erōe. Data Sbō li e. E llēbo uunkong shāryaga, ga shji löng sē parkē ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llēbo tjeng kēs li shāryara Sbōrē.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjłōkwo kragaga uunkongdē llēme. Dēnashko ga kjone kjone sgara löng ba sbōpga jyāglo li poshrēk. E kjışhko ga öng sho li ue lokshko ga sbōpga jyāglo li woyotjlīya, ga mär löng Cristo go ma obi kjışhko ga wotjlīk ga öng sho li, e uako llēme le. ⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbōrē llēye uēy li kjışhko llēme. Uoroy llēm ga shji beno owa Sbō bokso llēm, uoroy ga shji beno pjlu anmoyō ba bokso llēm bakoe.

⁹ Pjāy dōra Sbōrē beno löng öng sho li uē ga pjluē. Eni ēmdē ga pjāy sjēke. Llēye uēmi li kjışhko ga bomi kjlara mär shāng Cristo go ma obi li ichēmi dir llēme. ¹⁰ Pjāy iē sbōpga jyāglo syō uyo lishko ga pjāy iya bomi kjlara lirē kjwe. Miydēmi pjlu ga öng sho li uēmi ga pjluē. Gueniyo bomi kjlara mär shāng Cristo go ma obi li ommiydē llēme. Eni ga pjāy ina kjışhko ga omshāryē eni bako kjwe. ¹¹ Cristo wolono ba kjışhko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirē, llēbo shāryoromi li kjışhko, miydēmi ga llēbo li shāryēmi ga pjlu gueniyo. ¹² Llēbo shāryēmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shāryēmi löng Cristo kong wleni. ¹³ E kjışhko ga llēbo uoror li kjışhko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjēng uē ame dey.

9

Sbō tjłōkwo roy laga Jesús āska li opshāryē sorē

¹ Tja Sbō tjłōkwo roy laga Jesús āska. Tja ichaga norē llēme. Bi Tjlapga Jesucristo inor om go. Tja parkono ara ba kong kjışhko ga eerishko ga pjāy beno löng mär ba go. ² Oblē kong ga tja Sbō tjłōkwo roy laga Jesús āska llēme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjāy mär löng ba go. Miydēba e go ga tja Sbō tjłōkwo roy laga Jesús āska jlōe.

³ Tja lāywēba owashko ga dboryēr eni. ⁴ Tja, Bernabē, pak shāryērwa löng li kjışhko ga pjāy ichērwa borwa sēng ga pjluē. ⁵ Sbō tjłōkwo roy lagaga Jesús āska llamo löng li, Tjlapga Jesús lēmga, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkēshko ga ba boyga Jesús tjłōkwo kragaga wleniyo sōya to löng ba tjok. Tjawa omshāryē eni ga pjlu bakoe. ⁶ ĆPotjwlēk löng llēm li ber tjawa dōre? ĆTjawa iē wlo ga woydēmi ga tjawa pak shāryē oblēre?

* 9:5 Cefas, e kowēba Simón Pedro bakoe.

⁷ Ëngkwagaga oppotjwlêk om go llême. Ëye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Ëye öng dë ga nä dyo llruya ga ie. ⁸ Wotjlik ëre botoya döe lëmi llême. Kjok llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe. ⁹ Tjllëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llême.»‡ Tjllökwo ëre lara Sbörë öng kjishko dö llême. ¹⁰ E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Ëye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo. ¹¹ Eni ga tjllökwo roy pjlu li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjây wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjluë lë mire? ¹² No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlu kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlu anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llême. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjây wotjlik owa Cristo roy pjlu li kjishko llëm wlo. ¹³ Ëye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Ëye parkë öng sho sukklö jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁴ Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjllë ga ëye ba tjllökwo roy pjlu lë oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

¹⁵ Eni gueniyo ga shäryotë eni llême. Tjllökwo ëre tër bomi kong, pjây woydër ga tjajimtëmi kjishko llême. Tjllökwo roy pjlu li lër oba kong ga tjwlo shir llême. Tja wopjlu e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey. ¹⁶ Tjllökwo roy pjlu li lër oba kong, tjä krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tjä song jlöe. ¹⁷ Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tjä potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tjä ichaga Sbörë e shäryë kjishko. ¹⁸ ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjllökwo roy pjlu li lër oba kong ga tjwlo shir llême. Llëbo rokër bomi kong ga pjlu, gueniyo shäryër eni llême. Tja wopjlu e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

¹⁹ Tja ichaga ërë llëm, gueniyo tjä opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo. ²⁰ Tja shäng judiöga tjrëkoshko ga tjä opyë ber shäng judiö wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tjä opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tjä ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. ²¹ Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tjä opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö i li woyojer jlökoyo lotë llême. Miydër ga tjä ichaga kjok llgwekklo Cristo i lirë iyado. ²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tjä opyë shäng baiya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tjä opyë ber löng baiya dik wleni, kjone kjone där wlo. ²³ Shäryër eni, tjllökwo roy pjlu li kjishko, llëbo wen pjlu tjllökwo kjishko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjlaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjây drön ëë, pjây jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo. ²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang Iya lok wlo. Ëye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlu wlo. Shäryë lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber iyadoe. ²⁶⁻²⁷ E kjishko ga tjä jëk pjlo bek, tjä äär woydë kjone li, tjä äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llême. Era tjwlo llême. Llëbo shäryër li ber tjwlo llëm eni llëm wlo ga tjä drön ara, pak li shäryër ber pjlu wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë,

† 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlu wlo. ‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjlökwö loror pjireshko ga pak shäryoror li tjlwö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so i dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tjlappaga tek dënashko so jëk to löng pjäng sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srëzrën kjwo na lëkong. Woydër ga e woyotjlizïa. ² Epga wara pjäng sho li, dlung lirë wleni, ga beno löng Moisés tjok eni. ³ Epga uunkong mär löng dli ter shrono kjok do dwayo li go, ⁴ di ichara Sbörë tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirë llëm, daga to shäng ba tjok li, e Cristo om go lirë. ⁵ Eni ëmdë ga Sbö beno wopjlú epga ara tjok llëm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llëm lishko llaw pogo.

⁶ Llëbo ëre shäryono beno bi kong, shji poshdüya wlo, llëbo owa li woyotjlïy baïya dik llëm wlo. ⁷ Epga kjone kjone sböpga jyäglo poshrëno, tak pjäng Sbö tjlökwö go sorë li eni. Tjlë ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bërkonon, llëbo owa shäryono ara.»* Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁸ Epga kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ëmdë ga pono ba tjok. E kjïshko ga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak pjök kjingsho sak dbäw dbäw pjloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ⁹ Epga kjone kjone Tjlapga tjlïno. E kjïshko ga epga uara dgurdë, ga wolonoe. Shji opshäryë eni baïya dik llëme. ¹⁰ Epga kjone kjone Sbö laywono owa. E kjïshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshäryë eni baïya dik llëme.

¹¹ Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo. ¹² Eni ga pjäy wotjlïk ga pjäy kjang, pjäy dir ga äe lëmi wleni ga pjäy opdë ara, pjäy llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo. ¹³ Pjäy wotjlïk llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjlizïa. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjäy ie ber löng tjlïya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjäy kjimte, pjäy där eshko dwayo ga pjlu wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlu wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

¹⁴ E kjïshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme. ¹⁵ Tja tjlë bomi kong, pjäy löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjäydë om go. ¹⁶ Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjïshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo. ¹⁷ Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjïshko.

¹⁸ Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlizïa. Öng sho li ue lok eshkoshko ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjïshko. ¹⁹⁻²⁰ Öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li tjlwö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglo li tjlwö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglo sëngshko ga ba sëngglo li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjäy tön Ä sëyaga tjok llëme. ²¹ Ä sëyaga sëngglo li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe. ²² Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

* 10:7 Éxodo 32.6.

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe

²³ «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme. ²⁴ Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlú oblë kong li wlëydë dey.

²⁵⁻²⁶ Sbö tjlökwö tak piang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga ï.»† E kjishko ga sjëngna tjeng ba soynezlong uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjlúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlimi llëme. Tjwe kjone dwayo kjakrokëmi ë kong llëm bakoe.

²⁷ Sbö tjlökwö kjrägaga llëm wleniyo, pjäy maya jek ba shwoy le ga pjäy jek ga pjlúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúre, e woyotjlimi llëme. ²⁸ Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglo kong» le bomi kong wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko. ²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjlú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjlúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega? ³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ëre kjishko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni. ³¹ Pjäy ië, pjäy di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozì uunkong eni, Sbö iëba ber kësbang, tjwlö ara bomi kjishko wlo. ³² Shji oblë ichë dir llëme. Judióga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwö kjrägaga, e ichëy dir kjlara llëme. ³³ Tjara drön ëë, llëbo pjlú shäryë oba bokso wlo ïyado, llëbo ber pjlú oblë kong wlo, epga där wlo, llëbo ber pjlú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjäy opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshhtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshreëmi enido. Tjlökwö twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni ïyado. Pjäy poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe.

⁴ Domer kä kjingüë syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwö roy leshko ga e Cristo bangkjërë llëme loklo. ⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshhtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwö roy leshko ga e ba kägäyo bangkjërë llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni. ⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey. ⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko. ⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklö wlo llëme.

Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo. ⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko. ¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjërë pjlúe loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlú bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwö kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimtë wlo. ¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga

† 10:25-26 Salmo 24.1.

walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë. ¹³ ¿Walë syöshhtë Sbö kong ga kä kjinguë llëm ga pjlüre, de owa? Miydaga pjäydë om go. ¹⁴ Miydëy pjlú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara. ¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlo ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjingoklo wlo kjishko. ¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlokwo kjragnarë kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjishko ga ëye ënglë kar kar tjlokwo ëre kjishko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlú llëme. ¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjörgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër. ¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboye. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëlee. ²⁰⁻²¹ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmirë? Eni llëme. ²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlokwo kjragara oblë li bangkjre mi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soyne zlong shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara, ²⁴ ga tjlä Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlä löng li kong ga «Ëre bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁵ Tono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlä löng li kong ga «Tjlokwo twara Sbörë tjaglën, beno iyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjishko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ëre, e ba jyäglö. Iëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le. ²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjishko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga ëye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjishko. ²⁸ E kjishko ga pjäy pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjäy kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjäy opwoyotjlik yötso bäm go guing. ²⁹ Ëye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko. ³⁰ Pjäy ara shduna Tjlapga lirë e kjishko. Pjäy kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjishko. ³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yötso bäm go guing ga shji shdüya llëme. ³² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo shdüya Tjlapga lirë. Shjira shdüya eerishko, shji ber löng shdüya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjishko ga pjeyoga, pjäy tönshko ga woyde ga pjäy ëng koshë uunkong guing ga pjäy iokdo. ³⁴ Pjäy kjone kjone pjiröshko ga pjäy ië bomi ushko bäm go guing, pjäy tönshko ga pjäy shdüya Tjlapga Jesúsdë llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äar bomi ikshko jä.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjlúe. ² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây icharaba sböpga jyäglo tjlë llëm wleniyo poshrëk. ³ E kjîshko ga lër bomi kong ga ëye tjlë Sbö Sëya go ga Jesús lâywe owa ga äe. Ga ëye tjlökwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjlökwo kjrägaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjarasero ëröe. ⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjarasero ëröe. ⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjarasero pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlú shji uunkong kong wlo. ⁸ Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë oba kong, kukoba wëllë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok miydë go wlo. ⁹ Kjone kjone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jllökoyo wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, swlopga poptë wlo. ¹⁰ Kjone kjone kong kjok miydë twara, llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, Sbö tjlökwo lë wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, sëya llë pjlúre, de oware miydë pjlú wlo. Kjone kjone kong kjok miydë twara, tjlë kjok shto oblë oblë so tjlökwo go. Kjone kjone obi kong kjok miydë twara, tjlökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjlökwo go li pjlollgwek ber wëllë wlo. ¹¹ Llëbo uunkong ëre shärye Sbö Sëya kjarasero lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

¹² No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjarasero döe. Cristo doyo, e eni bakoe. ¹³ Shji judiögare, de llëmde, shji parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyore, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjarasero wleni.

¹⁴ Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjarasero döe. ¹⁵ Bi dre tjlë ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe. ¹⁶ Bi kwomgwo tjlë ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe. ¹⁷ ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lö shik sorë? ¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni. ¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme. ²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjây woydër llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe. ²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara. ²³ Llëbo tjwlö ara llëm kjoyo li doyyë yötso. Llëbo ikko llëm li dëy yötso, ikoba llëm wlo. ²⁴ Gueniyo llëbo ikoba ga pjlú li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwlö ara llëm kjoyo li dëy yötso wlo. ²⁵ E kjîshko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimté kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme. ²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjlú llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber woplúe.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjlobi ba doyo llëbo oblë oblë wleni.

²⁸ Shji Sbö tjlökwo kjrägaga li tjrëko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjlökwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlökwo laga.

E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo İydëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjlökwo laga bakoe. ²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo lagare? ¿Shji uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llëbo İydëba llëm wleniyo shäryagare? ³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjlökwo lagare? ¿Shji uunkong llëbo lara kjok shto oblë oblë so tjlökwo go li pjllölgwegare? Llëme. ³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjlwö arayo li wlëmirë. Gueniyo llëbo kjrina obi tjlwö ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sorë

¹ Tja tjlë nopga tjlökwo kjrinq kjwobi go ga pjlu, ga tja tjlë Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwo go ga pjlu bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjlökwo lër li ber tjlwö llëm, sbi llë toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe. ² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjlökwo lër oba kong pjlu wlo, tjlökwo tjeng kës pÿde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jllökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjlu wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjlwö llëm. ³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlu oblë tjok. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko llëm. Shji opposhrek llëm. Shji krë llëm. ⁵ Shji tjlë iir go ë kong llëm. Shji wotjlik bi kjishko dö llëm. Shji iirkë maling llëm. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjliy sök enido llëm. ⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlu e kjishko llëm. Shji ber wopjlu, llëbo shäryëba bek li kjishko döe. ⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlu ba tjok, shji wotjlik pjlu ba tjok, koshëy İyado llëbo pjlu shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëm. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo laga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pÿde nopga kong llëm li miydë pjlu bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ère pjir. ⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjishko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe. ¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlökwo tjeng kës li pÿya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame. ¹² Shji opik opikklo goshko ga llëbo İgöy wëllë llëm.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woyotjliyshko ga miydëy wëllë llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga miydëy wëllë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëm. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjrinqgwo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy İyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjlwö arayo li e.

* **13:12** Eshko dbaryo ga nopga opigö opikklo go yötso llëm, opikklo li pjlu llëm kjishko.

14

Sbō tjlōkwo roy lëy tjlōkwo miydë llëm wleniyo go, Sbō tjlōkwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe

¹ Pjây drôn ëë, oblë woydë wlo ïyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbō Sëyarë bomi kong li wlëzi ïyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlōkwo roy lëmi wlo li rokozi ba kong bäm go. ² Ëye tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbō kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbō Sëyarë tjlōkwo miyde llëm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llëme. ³ Gueniyo ëye Sbō tjlōkwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjlu ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlu, tjlōkwo li kjishko. ⁴ Ëye tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjlu shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbō tjlōkwo lë ga llëbo pjlu shäryayde Sbō tjlōkwo kjrägaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjây uunkong tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjây Sbō tjlōkwo lë li woydër ara. Era tjwlo ara anmoyö, kukoba wëllë kjishko. Pjây tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo li tjwlo äar eni llëme. Gueniyo tjlōkwo lëmi löng tjlōkwo miydë llëm wleniyo go li pjlollgweya oblëre, kukoba pjlu wlo ga era tjwlo ara anmoyö bakoe.

⁶ Pjeyoga, ¿tja äar bomi shwoy tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlu bomi kong wlo ga pjây pin tjlōkwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëllë wlo. ⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tëy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëllë llëm ga llë layde e go miydëba llëme. ⁸ Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëllë llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkjwë wlo llëme. ⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlōkwo kugaba wëllë li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong erä. ¹⁰ Kjok ëre kjing go ga tjlōkwo oblë oblë ara jlöe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëllë wlo. ¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme. ¹² E kjishko ga kjok miydë twe Sbō Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kjok miydë ber pjlu Sbō tjlōkwo kjrägaga löng kës kong li, e wlëmirë dey.

¹³ E kjishko ga ëye tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbō kong ga kjimte tjlōkwo le li pjlollgwek, kukoba wëllë wlo. ¹⁴ Tja syöshhtë Sbō kong tjlōkwo miydë llëm wleniyo goshko ga tja syöshhtë shäng bor sëya go, gueniyo llëye lër shäng li llë loklo miydër llëme. ¹⁵ ¿Eni ga llëye shäryër? Olö ga tja syöshhtë Sbō kong bor sëya go, llëye lër shäng li llë loklo miydër llëm wleni. Olö ga tja syöshhtë bor wotjlik li go, llëye lër shäng li llë loklo miydër pjir wleni. Olö ga tja të ba kong bor sëya go. Olö ga tja të bor wotjlik li go. ¹⁶ Sbō poshrëmi löng, llëbo shäryara bomi kong li kjishkoshko ga pjây tjlë bomi sëya go erö ga ëye tön bop tjok ber wopjlu Sbō tjok, llëbo shäryara bop kong li kjishko ga ä, llëye lëmi löng li llë loklo miyde llëm kjishko. ¹⁷ Eshko ga bop wopjlu Sbō tjok li pjlu, gueniyo oblë kong ga llëno llëme.

¹⁸ Tja tjlë tjlōkwo miydë llëm wleniyo go ara, pjây uunkong kjinmo. Tja wopjlu Sbō tjok e kjishko. ¹⁹ Eni ëmdë ga tja shäng Sbō tjlōkwo kjrägaga tjokshko ga tjlōkwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wëllë wleniyo li tjwlo ara, tjlōkwo loror kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlōkwo miydë llëm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlú anmoyō llēm, gueniyo llēbo owa shārye lok ara llēm bakoe. Pjāy wotjlik kjwozirga dik ame, pjāy wotjlīs tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjāy jēk kjwozirga dik ga pjlúe. ²¹ Tjlapga tjlēno li tak pjang Sbō tjlōkwo go eni:

«Nopga ichēr bor tjlōkwo lē bor nopga kong,
shto oblē so tjlōkwo go.
Nopga shto oblē so ichēr bor tjlōkwo lē ba kong bakoe.

Eni emdē ga bor tjlōkwo kjre lok llēme.»*

²² Eni ga nopga iche Sbōrē ba tjlōkwo lē tjlōkwo miydē llēm wleniyo go. Era ber ba tjlōkwo kjrāgaga li kong llēm, e ba tjlōkwo kjrāgaga llēm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlōkwo lē, kukoba wēlē wlo bakoe. Era ber ba tjlōkwo kjrāgaga li kong, e ba tjlōkwo kjrāgaga llēm li kong llēme. ²³ Shji tōn lōng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlē lōng tjlōkwo miydē llēm wleniyo go wleni ga ba tjlōkwo kjrāga llēm wleniyo, llēm ga ēbo ba tjlōkwo miydē llēm wleniyo, e āār eshko ga tjlōkwo lēmi lōng li llē loklo miyde llēm, ga «Nopga kjwe skwē» le jlōe. ²⁴ Gueniyo ba tjlōkwo lēy lōng ēng kong, shji ēng kuk wēlē wlo ga ba tjlōkwo kjrāga llēm wleniyo, llēm ga ēbo ba tjlōkwo miydē llēm wleniyo, e āār eshko ga tjlōkwo lēy lōng li kuya wēlē, ga miyde e go ga llēbo owa shāryono, ga llono ga e shdūya Sbōrē. ²⁵ Eshko ga wotjlik llē miydēba llēm li le pjire. Eni ga kjōk tok, ga Sbō poshrēya sōk, tjlē ga «Sbō shāng bomi tjok jlōe» le eni.

Shji tōn lōng lishko ga llēbo shāryēy sorē

²⁶ Pjeyoga, lēr bomi kong ga pjāy tōn lōng lishko ga pjāy tēshko, pjāy ēng pingshko, Sbō tjlōkwo roy lēmishko, pjāy tjlē tjlōkwo miydē llēm wleniyo goshko ga llēbo uunkong ēre shāryozī ber pjlú uunkong lōng li kong wlo. ²⁷ Pjāy tjlē woydē tjlōkwo miydē llēm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjōkde myarerē dōe. Ga pjāy tjlē jekdo uunkong llēm, pjāy tjlē ēng irgo dey. Woyde ga pjllōllgwegaga tjok bakoe. ²⁸ Pjllōllgwegaga ērē llēm ga ēye tjlē tjlōkwo miydē llēm wleniyo go nopga bokshto llēm, tjlē tjoksa Sbō kong erō dey.

²⁹ Pjāy tōn lōng lishko ga Sbō tjlōkwo lagaga tjlē pjōkde myare dō bakoe. Ga llēye le li woyotjlīmi pjāy llamo lōng lirē yōtso. ³⁰ Eshko ga llēbo le Sbōrē no kjlara sōk eshko li kong ga ēye shāng tjlē ga tjlē ame, ber sōk kjing dey. ³¹ Woyde ga Sbō tjlōkwo roy lēmishko ga pjāy tjlē ēng irgo, pjāy uunkong lōng li opping pjlú wlo, pjāy dbokjrē tjlōkwo li go wlo, pjāy wosonkē llēm wlo. ³²⁻³³ Woyde Sbōrē ga llēbo shāryēy sorē pogo llēm, woyde ga shāryēy yōtso, bek, pjāy ber lōng wlēp wlo. E kjīshko ga ēye Sbō tjlōkwo lē jlōkoyo ga opichē om go ga pjlú, le jekdo sorē pogo llēm ga pjlúe.

Sbō tjlōkwo kjrāgaga lōng kjok shto oblē opshāryēy sorē ga pjāy opshāryos eni bakoe. ³⁴ Pjāy tōn lōng lishko ga woyde ga walēga ber lōng kjing, tjlē llēm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdē li go sorē li eni. ³⁵ Llēbo miyde woydē ga kjakroke ba lanma kong āār ba ushko jā. Walēga tjlēno Sbō tjlōkwo kjrāgaga tōn lōng lishko ga e bek llēme.

³⁶ Sbō tjlōkwo weno bomi shwoy bām go llēm, kuga pjāydē erō llēm bakoe. ³⁷ Tjlōkwo lēr shāng bomi kong ēre, e laga Tjlapga lirē om go. Ēye Sbō tjlōkwo laga le, llēm ga kjimtaga Sbō Sēyarē le ga miyde ga jlōe. ³⁸ Gueniyo tjlōkwo lēr shāng ēre kjre llēm ga llēye le li tjlōkwo kjrēmi llēm bakoe.

* 14:21 Isaiās 28.11-12.

³⁹ Eni ga pjeýoga, kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwö lëmi wlo li wlëzïa. Ga ëye tjlë tjlökwö miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme. ⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozï yötso, beke.

15

Cristo tjlökwö roy pjlú

¹⁻² Pjeýoga, Sbö tjlökwö roy pjlú loror bomi kong dënashko li woyoshrozïa. Tjlökwö kjrromi li ëre, pjäy mär löng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökwöyo, ga rayëmi llëm ga pjäy där. Shäryëmi eni llëm ga tjlökwö li kjrromi llëno llëme.

³ Tjlökwö pina Sbörë bor kong tjwlö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökwö ëre eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni; ⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökwö go sorë li eni; ⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe. ⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökwö kjrragaga doglo sak dbaw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng së obi, gueniyo kjone kjone wolono tjän. ⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökwö roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe. ⁹ Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska löng kës li tjwlö ara, bor kjinmo. Sbö tjlökwö kjrragaga shdunor ara. E kjishko ga tja llëno llëm, tjwlö llëm, tja kowëba Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska wlo. ¹⁰ Gueniyo Sbö wopjlú li kjishko ga pak ëre twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjishko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlö ara. Gueniyo pak shäryoror om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlú li kjishko. ¹¹ Eni ga tjlökwö laga li tjare, de ep gare, tjlökwö lërwa löng li e eröe. Ga tjlökwö kjrromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ;Eni ga Cristo woshrrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjäy kjoneshko tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega? ¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrrara llëm bakoe. ¹⁴ Ga Cristo woshrrara llëm kjwe ga tjlökwö lërwa löng li tjwlö llëm, pjäy mär löng Cristo go li tjwlö llëm bakoe. ¹⁵ Eni jlö kjwe ga pjäy pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrrara jlöe lërwa löng li kjishko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrrara roy lërwa bomi kong li, e jyö. ¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrrara llëm bakoe. ¹⁷ Ga Cristo woshrrara llëm kjwe ga pjäy mär löng Cristo go li tjwlö llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe. ¹⁸ Eni jlö kjwe ga nopga töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge. ¹⁹ Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ëre kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlö, nopga löng kës li kjinmo.

²⁰ ;Cristo woshrrara Sbörë iröng obi jlöe! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe. ²¹ Shji wolon, domer kjlara kjishko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjishko ga shji woshre Sbörë iröng obi. ²² Shji Adán tjëyoga kjishko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjishko ga shji woshre Sbörë ber löng së. ²³ Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga baäya li woshre eshko jä. ²⁴ Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir,

* **15:5** Cefas, e kowëba Simón Pedro bakoe.

sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës'li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës'li pjiir eshko jä. ²⁵ Llëbo tjeng kës'li iche Cristorë, ba wloyoga kës'li zana pjiir guing. ²⁶ Ba wloyo pjiya ber iröng'li, wolon'li e. Eshko ga ëye wolon'ame. ²⁷ Sbö tjlökwö tak pjang'eni: «Llëbo tjeng kës'li twara ba kong, iche wlo.»[†] Llëbo tjeng kës'li twaga Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës'le'li, e Sbö om go layde llëme. ²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës'beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go'li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës'li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjäy kjone kjone ëng wë jer di roshko ba äska. ¿Epga woshre Sbörë iröng'obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega? ³⁰ ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega? ³¹ Pjeyoga, pjäy töno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjishko ga tja wopjlúe. Miydëmi pjlu'ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe. ³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng'li woshre Sbörë iröng'obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eeri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon'kjishko.»[‡] ³³ Pjäy jwäpgwëbashko ga jlö lëmi llëme. Shji yorkaga owa ga bi sdëkwö pjlu'li jer. ³⁴ Pjäy wotjlis bëy iröng'obi. Pjäy llëbo owa shäryë'ame bakoe. Pjäy kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjäy lökkjërë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng'obishko ga bi doyo ber sorë

³⁵ Pjäy kjone kjone tjlä ga «¿Shinmoga woshrara Sbörë iröng'obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong'eni. ³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo'li llëbo kjakrokokdo. Dwla dguëy ga sho kjer pjiir guing ga wen tjaglën eshko jä. Kjer llëm ga llëno llëme. ³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm'li ber oblë, e so dwla'li kjoyo'ame. ³⁸ Dwla dgoroy'li ie Sbörë wen, woyde sorë'li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shärye eni. ³⁹ No, öng, sënwa, mä, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme. ⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa'li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa'li, e oblë oblëe. ⁴¹ Dlo kälä, mok kälä, dbala kälä, kjrina kjrina kälä oblë oblëe. Dbala oblë oblë'li kälä oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng'obishko ga bi doyo twe bi kong'li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon'ame. ⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwölö ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng'obishko ga bi doyo tjwölö ara, dbo ara shara. ⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjlu', shji ber löng'kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu', shji löng'kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbö tjlökwö tak pjang'eni: «Domer bäm go ko Adán'li, e iara Sbörë beno shäng së.»[§] Gueniyo shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng'së tjaglën wleni. ⁴⁶ Bi doyo pjlu', shji löng'kjok dogo wlo'li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlu', shji löng'kjok ëre kjing go wlo'lira weno bäm go. ⁴⁷ Domer bäm go'li, e shäryak klung sho tjeng'kjok ëre kjing go'li go. Domer oblë'lira kjok dogo so. ⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go'li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng'kës'li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so'lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng'kës'li doyo eni bakoe. ⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so'li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so'li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ère pjir. E äär ber löng Sbò sök no pjluyo ìyado lishko wlo llème. Llèbo pjir li äär ber llèbo pjir llèm li tjok llème. ⁵¹ Llèbo miydëba llèm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yòtso. Shji wolon uunkong llème. Gueniyo shji kjlopswe uunkong, ⁵² wop eni llèm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng li woshre Sbörè ber löng ìyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä. ⁵³ Bi doyo ère pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ère wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo. ⁵⁴ Eshko ga bi doyo ère pjir wlo li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ère wolon wlo li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlòkwo tak pjang Sbò tjlòkwo go li shäryono eshko. Tjlè ga

«Wolon li, e pjira Sbörè.*

⁵⁵ Wolon, èye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»†

⁵⁶ Shji wolon, llèbo owa shäryoroy li kjishko. Ga llèbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok lligwekklo tara Moisésdè li go. ⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjishko ga shji ie Sbörè ber wolon ame wlo. Shji wopjlu ba tjok e kjishko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go ìyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjishko ga pjäy parkè ba kong jlòkoyo ìyado.

16

Dbur töng Sbò nopga kong

¹ Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbò nopga kong wloshko ga shäryozi, loror Jesús tjlòkwo kragaga löng Galacia kjokyo kong sorè ga eni. ² Dbar sondè kjwobi go, pjäy tönshko ga pjäy kjlara kjlara dbur twè sira, jnemi wlo. Èye dbur shano ara ga dbur twe ara. Èye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozi eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo. ³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tje, ga kjibokwo twèr ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, epga è miyde Jerusalén sopgarè wlo. ⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblè

⁵ Tja wotjlik jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ik wlo. ⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llèm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe. ⁷ Tja jek bomi ik jekdo ga pjäy in dbar kop ara ga äe. Tja iche Tjlapgarè wleni ga pjäy in woydè dbar kjwöbö, jèkko dö llème. ⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlòkwo kukoba woydè ara kjishko. Nopga ara wotjlik owa bor kong bakoe. E kjishko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ikshko ga wlokjrozi yòtso, ber wopjlu wlo, e parkè Tjlapga Jesús kong botoya dik kjishko. ¹¹ Bangkjrozi. Ga brikshko ga kjimtozi, tek shäng wopjlu bor shwoy wlo. E koshër shäng èreshko, bi pjeyoga jek löng ba yorkè li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ik ba tjok lok loror, gueniyo jek woydè llème. Gueniyo dbar tjokshko ga pjäy ìyde kjwlè jä le.

Pablo lano pjeyoga oblè oblè kjishko

* 15:54 Isaías 25.8. † 15:55 Oseas 13.14. * 16:8-9 Pentecostés lano, e tak pjang Hechos 2.1.

¹³ Pjāy sjēke. Pjāy mār Jesús go jlōkoyo ŷyado. Pjāy opyos wokjang, pjāy wosonkē llēme. ¹⁴ Llēye shāryēmi dō ga oblē woydozī ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlōkwo roy'loror Acaya kjokyoshko ga tjlōkwo kjragaga bām go li beno Estéfanas, ba pjejoga bakoe. Ga epga beno lōng pjejoga oblē mār Tjlapga Jesús go li kjimté ara. E miydēmi pjlué. E kjīshko ga rokēr bomi kong ga ¹⁶ epga kolozīa. Oblēga parkē lōng baīya dik li kolozī eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono lōng bor ik bomi āska. E kjīshko ga tja wopjlúe. ¹⁸ Lōng bomi tjokshko ga pjāy dbokjrē ara ba kjīshko. Lōng bor tjok kjīshko ga tja dbokjrono beno shāng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrēkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlōkwo kjragaga lōng Asia kjokyo li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong. Aquila, Priscila, pjejoga tōn lōng ba ushko li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjejoga uunkong lōng bor tjok li, «¿Pjāy yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjāy ēng woydē ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ēre tēr bomi kong bor orkwo om go go shara.

²² Rokēr Sbō kong ga ēye Tjlapga Jesús woydē llēm ga shdūya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokēr Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

²⁴ Pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjāy woydēr ara uunkong. Ber eni.

Segunda Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto sopga kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. E parkë shäng Sbö tjlökwö lë Pablo tjok. Pjlara ga öör jek shäng parkë Corinto kjokyo. E irgo ga to iröng Macedonia kjokyo, Pablo sök lishko. Eshko ga llëbo owa shärye Jesús tjlökwö kjrägaga löng Corinto kjokyorë li roy lara ba kong pjire. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo.

Corinto kjokyo ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwö kjrägaga li tjok, ga tjlë lok ga «Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä. Epga opyono tjwlo ara Pablo kjinmo, ga Pablo läywara lok owa bakoe. Eni ga Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpgwara lok ara. E kjishko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyä tara Pablorë nopga eniyo li kjishko. Jesús tjlökwö kjrägaga li poshduna, wlona wopjlú go, epga jëk ba jyäpgwagaga owa li tjok llëm wlo.

Dënashko ga Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li kong dbur rokara Pablorë, Jesús tjlökwö kjrägaga löng Jerusalén kjokyo li kjimtoklo. Gueniyo ba jyäpgwagaga li tjlëno ga dbur li woyde Pablorë ba kong om go lara, miga jyö erä. Eni ga Pablo wotjlik jek eshko wop äe le, ga kjibokwo ëre go ga epga ichara dbur töng jek obi, söya jek Jerusalén kjokyo wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörë beno ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö tjlökwö kjrägaga löng Corinto kjokyo, löng Acaya kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong.

² Rokërwa bi Data Sbö kong, bi Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Shji kjimte Sbörë, shji wosonkë llëm wlo

³ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe laga li e. Bi kjimtaga li e bakoe. ⁴ Llëbo wen borwa kong owashko ga tjawa kjimte, tjawa wosonkë llëm wlo. Tjawa kjimtara eni kjishko ga llëbo wen oblë kong owashko ga kjimtërwa eni bako, wosonkë llëm wlo. ⁵ Llëbo weno Cristo kong owa li wen borwa kong ara eni bakoe. Gueniyo tjawa kjimte ara bako, tjawa wosonkë llëm wlo. ⁶ Tjawa löng song ëreshko, pjäy kjimtërwa ga pjlú wlo, pjäy dër wlo. Ga tjawa kjimte Sbörë, tjawa wosonkë llëm wlo. Eni ga pjäy kjimtërwa ga pjlú, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang ga pjlú. ⁷ Miydërwa ga llëbo weno borwa kong owa li weno bomi kong eni bakoe. Ga pjäy kjimte Sbörë, tjawa kjimtara sorë ga eni. Eni ga miydërwa ga pjäy ber löng wopjlú.

⁸ Pjeyoga, woydërwa ga tjawa öör löng song Asia kjokyo sorë li miydëmi löng pjlú. Llëbo shäryaraba borwa kong owa ara anmoyö, kurwa mae. Tjawa wotjlino ga tjawa dër ber löng së ame lororwa. ⁹ Tjawa zrökoba lororwa eni. Shäryono eni, tjawa opping mär om go ame wlo, tjawa mär ber löng Sbö go shara wlo. Shinmoga woshraga li e. ¹⁰ Eshko ga tjawa zrökoba lërwa löngshko ga tjawa döra Sbörë. Eni ga tjawa beno löng mär ba go. Miydërwa ga e ber borwa döga iyado. ¹¹ Rokërwa bomi kong ga pjäy syöshtë Sbö kong borwa

kjishko, tjawa kjimtëmi wlo. Eni ga Sbö wopjlú li kjishko ga tjawa kjimte, nopga ara syöshtono sorë li eni. Eshko ga nopga syöshtono ara li ber löng wopjlú ba tjok, borwa kjishko.

Llëbo shärye Pablorë lara li shäryara llëme

¹² Miydërwa ga tjawa jëktong pjlo bek nopga uunkong tjok, bomi tjok bakoe. Tjawa krë ara wopjlú e kjishko. Tjawa kjimtara Sbörë, ga tjawa tjlëno bek iyado, llëye jnenorwa ë kong llëme. Tjawa mär löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm, tjawa mär löng Sbö wopjlú li go. ¹³⁻¹⁴ Kjibokwo tërwa bomi kong wëllë, llë loklo miydëmi pjlu wlo. Eerishko ga tjawa sorë miydëmi sira erä, gueniyo woydërwa ga llono ga tjawa sorë miydëmi pjire. Eni ga Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obishko ga pjäy krë borwa kjishko ga pjlu, tjawa krë bomi kjishko sorë ga eni.

¹⁵ Miydër ga pjäy löng wopjlú bor tjok lër. E kjishko ga tja jek äär bomi ik pjloglo pjök loror, pjäy ber wopjlú wlo. ¹⁶ Tja jek Macedonia kjokyoshko ga pjäy in äär loror. Ga tja tek iröngshko ga pjäy in obi loror. E irgo ga tja wotjlino ga tja kjimtëmi jek Judea kjokyo wlo bakoe loror. ¹⁷ Gueniyo shäryoror eni llëme. ¿Eni ga pjäy wotjlik ga shäryër eni lororshko ga woyotjlinor yötso llëme lë mire? Nopga kjok ëre so, «Tja llëbo shäryë» le oblë kong, gueniyo wotjlik ba pjluushko ga shärye eni llëme. ¿Pjäy wotjlik ga tja eni lë mire? ¹⁸⁻¹⁹ Llëye lara Sbörë li shärye eni iyado. Miydëmi ga e jlöe. Ga tjawa omshäryë eni bakoe. Era jlö eni bakoe. Tja, Silvano, Timoteo, Sbö Wa Jesucristo li roy lororwa bomi kong, ga era, llëye lara li shärye eni iyado. E kjishko ga «Shäryërwa» lororwashko ga shäryërwa eni. ²⁰ Llëbo lara Sbörë bi kong jlökoyo kës li beno shäryaga Cristorë. E kjishko ga shji tönshko ga «Llëbo lara li shäryara eni» lëy, Sbö poshrëy wlo. ²¹ Shji tönno beno tjeng Cristo tjok, ga rayëy llëm li, e laga Sbörë. Shji iara beno tjeng dboy ba kong. ²² Ba Sëya ichara bi go, ber kës bang bi tjok wlo. Shji jyä tara eni, shji baïya li miydëy e go wlo. Ga miydëy e go ga llono ga llëbo pjlu twe bi kong lara kës li twe bi kong eni bakoe.

²³ Tja jek bomi shwoy Corinto kjokyo loror. Gueniyo tja to jek llëm, pjäy wlon ara anmoyö llëm wlo. Miyde Sbörë pjir ga eni. Rokër ba kong ga llëbo lër li eni llëm ga tja shdüya. ²⁴ Pjäy mär Cristo go sorë li laga tjawarë, e lorwarë llëme. Miydërwa ga pjäy mär löng ba go jlökoyo. Tjawa bomi kjimtaga erö, pjäy löng wopjlú wlo.

2

¹ Miydoror ga pjäy in öör kjwe ga pjäy ioror beno löng woydëe. Ga shäryër bomi kong eni ame loror. Tja jek bomi shwoy llëm e kjishko. ² ¿Pjäy ioror beno woydë kjwe ga tja iaga ërë ber shäng wopjlú obi? Pjäy ioror beno tjeng woydë li eröe. ³ Pjäy in jek äärshko ga woydër ga tja iëmi ber shäng wopjlúe. Eshko ga miydër ga pjäy löng wopjlú bor wopjlú li kjishko bakoe. Gueniyo pjäy in äär ga tja iëmi woydë li woydoror eni llëme. Kjibokwo toror bomi kong eni e kjishko. ⁴ Miydoror pjlu ga kjibokwo li lëmishko ga pjäy ber löng woydëe. E kjishko ga tërshko ga tja woydë, tja wosong, tja slar ëë bako, pjäy iër ber löng woydë li woydoror llëm kjishko. Gueniyo toror eni, pjäy woydër ara li miydëmi e go wlo.

Ëye llëbo owa shäryono bi kong ga woyde ga owa li iëy ber tjwlo llëme

⁵ No shäng kjlara, tja iara woydë sira. Gueniyo pjäy uunkong iara woydë sira bakoe. «Sira» lër, ber ba kong kjang anmoyö llëm wlo. ⁶ Pjäy ara

omshduno. Erö ga bue, shdüy ame. ⁷ Eerishko ga owa shäryara li iozĩ ber tjwlö ame, woyojezĩa. Eni ga ber shäng woydë ara anmoyö, llëbo owa shäryara li kjĩshko llëme. ⁸ Rokër bomi kong ga woydëmi ara li pizĩ ba kong obi.

⁹ Kjibokwo toror bomi kong eni, pjây tjlin wlo, tja kolëmi äär jong ba dbo gore miydër wlo. ¹⁰ Eye llëbo owa shäryono ga owa li ioromi beno tjwlö llëmshko ga bor kong ga beno eni bakoe. Ga ĩnor ga llëbo li owa jlökoyo, ga ioror beno tjwlö llëmshko ga shäryoror Cristo bokso bomi kjĩshko, ¹¹ shji jyäp̄gwe Ärë llëm wlo. Llëbo owa shärye woydë bi tjok li miydëy tjan.

Cristo tjlökwo roy pjlú lagaga

¹² Tja jek öötong shäng Troas kjokyo, Cristo roy pjlú lëshko ga nopga löng eshko li iara Tjlapga Jesüsdë tjlökwo li kuk woydë ara. ¹³ Eni ëmdë ga tja shäng wlëp llëm, bor kjlara Tito shäng eshko llëm kjĩshko. E kjĩshko ga epga rayoror beno löng eshko, ga tja to jek Macedonia kjokyo ba wlëk shara.

¹⁴ Engkjwaga kägäyo, ba moskwoga zana pjirshko ga ba engkjwagaga li tōya uunkong, ga söya jek ba irgo, oblë zana li shrëya lok wlo. Shjira söya Cristorë kjone pogo, ba tjlökwo roy pjlú lë oba kong, llëbo owa li zây pjir wlo wleni. Ba tjlökwo roy pjlú li, e Sbö kong llëbo lõ pjlëblë wleni. Tja wopjlú Sbö tjok e kjĩshko. ¹⁵ Llëbo lõ pjlëblë sukoba Sbö kongshko ga ba lõ li dbo ara. Tjlökwo roy pjlú li lëy oba kongshko ga shdär kjone pogo, llëbo lõ dbo ara wleni. Sbö kong ga shji llëbo lõ pjlëblë wleni. Ga nopga där wlo li, nopga pjir wlo li, lõ ëre kuya lok wëllë. ¹⁶ Nopga pjir wlo löng li kong ga lõ owa wleni, e ba zrökklo kjĩshko. Nopga där wlo löng li kong ga lõ pjlëblë wleni, e ba dökklo ber löng së wlo kjĩshko. Eye dbo ara, kjok miydë ara, pak ëre shäryë pjlú wlo llëme. ¹⁷ Nopga ara to löng tjlökwo li lë, dbur shak e go wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. Tjawa Cristo parkaga kjĩshko ga tjawa ichara Sbörë pak ëre shäryë Cristo dbo go, ga tjawa ĩya sök ĩyado. E kjĩshko ga tjawa tjlë beke.

3

Tjlökwo twara Sbörë tjaqlën, beno ĩyado wlo

¹ Tjawa tjlë eni, tjawa krë e go wlo llëme. No kjone kjone to löng tjlökwo roy lëshko ga kjibokwo söya tjeng ba tjok, jyã tara oblërë ba kong, ga äär kjone pogoshko ga p̄ya nopga kong, epga parkë pjlúe miydë lok e go wlo. ¿Woydëmi ga kjibokwo eniyo pinwa bomi kongdo? ¿Pjây wotjlik ga woydërwa ga kjibokwo eniyo twëmi borwa kong lëmiro? ² Eni llëme. Pjây om go beno borwa kong, so kjibokwo eniyo kjoyoe. Eye tjawa parkë sorë li miydë woydë ga pjây jëk löng sorë li ĩga wëllë. Ga pjây woyotjlinwa ĩyado. ³ Eye kjibokwo tē woydë ga jyã te ba shtikklo go kjibokwo go, llëm ga jyã te ak kjwangyo go. Pjây kjim̄tara Cristorë ara borwa kjĩshko li miydëba wlo ga pjây iara beno so kjibokwo eniyo kjoyoe. Gueniyo jyã li tara ba shtikklo go llëm, tara ak kjwangyo go llëm bakoe. Pjây kjlopswara Sbö Sök ĩyado Sëya lirë beno oblë, pjây kjim̄tara li miydëba e go wlo. Jyã tara wleni lërwa li e.

⁴ Lërwa eni Sbö bokso ga pjlú, tjawa mär löng Cristo go kjĩshko. ⁵ Pak ëre shäryërwa tjararë om go ga äe. Kjok miydë twaga Sbörë borwa kong kjĩshko ga shäryërwa ga pjlúe. ⁶ Tjawa iara Sbörë beno löng tjlökwo twara tjaqlën, beno ĩyado wlo li laga ba Sëya go, kjok llgwekklo go llëm, ga tjawa iara beno löng ba shäryë pjlúe. Kjok llgwekklo li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo. Gueniyo Sbö Sëyara, shji ie ber löng së ĩyado.

⁷ Kajok llgwekklo tara Sbörë ak kjwangyo go li, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo erä. Eni ëmdë ga twara Moisés kongshko ga Moisés bokkwo kälä dbo ara, ga ba bokkwo li İya Israel tjëyogarë ga äe. E irgo ga kälä dbo ara li jenoë. ⁸ Gueniyo tjlökwo lara jlökoyo tjalglën ba Sëya go li, era tjwtlö ara anmoyö. ⁹ Llëbo, shji shdüya, shji ber löng zrökko wlo li, e tjwtlö ara. Gueniyo llëbo, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso wlo li, era tjwtlö ara anmoyö. ¹⁰ Ga llëbo oblë äär tjwtlö ara eni llëme. Eni ga tjwtlö ara anmoyö kjishko ga llëbo tjwtlö ara dënashko li beno tjwtlö llëm wleni. ¹¹ Llëbo twara dënashko li tjwtlö ara, e pjir wlo gueniyo. Eni ga llëbo twara pjir llëm wlo li, era tjwtlö ara anmoyö.

¹² Tjlökwo tjalglën li kjishko ga lërwa ga llëye bangkjrërwa llëme. ¹³ Dënashko ga Moisés tjlë Israel tjëyoga kongshko ga bokkwo kjinyë shwong go, ba bokkwo kälä dbo ara jer jek li İya lok llëm wlo. Tjawa omshäryë eni llëme. ¹⁴ Dënashko ga epga iara Sbörë beno löng kjok llgwekklo li kuk woydë llëme. Eerishko ga llë loklo miyde lok llëm obi, löng bokkwo kjingak pjir wleni. Ga ber lön bokkwo kjingoklo li kjak llëm wleni obi, kjaga Cristorë erö kjishko. ¹⁵ Eerishko ga kjok llgwekklo li lëba ba kongshko ga löng bokkwo kjingak pjir wleni obi, woyotjlİya lok yötso ga äe. ¹⁶ Gueniyo ëye mär Tjlapga Jesús go ga bokkwo kjingak pjir wleni li, e där ber İga wëllë wleni shara. ¹⁷ Tjlapga li, Sbö Sëya, e kjarasoe. Sbö Sëya, e bi döga. ¹⁸ Eni ga shji beno löng bokkwo kjingak wleni ame. Ga dbar kjwobi go ga shji kjlopswe Tjlapga Sëyarë shäng, shji jëk ber löng Tjlapga Jesús İ dik wlo. Eni ga shji İkoba ga Tjlapga li sorë, e miydëba bi go.

4

Tjawa tjwtlö ara llëm, tjlökwo lira tjwtlö ara

¹ Tjawa kjimtara Sbörë ara kjishko ga pak ëre twara borwa kong, shäryërwa wlo. E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. ² Llëye owa shäryak lütshko, lökyo buk wleniyo li shäryërwa llëme. Èye jyäpgwërwa llëm, Sbö tjlökwo roy lërwa bek, kukoba wëllë wlo erä. Shäryërwa löng eni, tjawa İkobashko ga llëbo owa shäryororwa lëba Sbö kong ga ä wlo. ³ Tjlökwo roy pjlı li lërwa löng li ber ë kong wëllë llëm wleni ga epga löng pjir wlo kjishko. ⁴ Cristo, e so Sbö kjoyo, e dbo kälä ara bakoe. E sorë miydëy ba roy pjlı li go. Eni ga ba roy pjlı li, e İök shjiy pjang kjok ro sİ roy wleni. Gueniyo nopga pjir wlo li bokkwo kjingara kjok ëre so sbö lirë, Cristo roy pjlı li kuya lok wëllë llëm wlo. ⁵ Tjawa om go li roy lorwarë llëme. Jesucristo, e nopga uunkong Tjlapga lërwa bomi kong. Tjawa löng parkë bomi kong ba kjishko erä. ⁶ Kajok shäryara Sbörëshko ga İök ichara wen shjiy kjok ro sİ roshko. Ga İök ichara wen shjiy bi pjlıshko eni wleni bako, Sbö dbo kälä ara li sorë miydëy Cristo go wlo.

⁷ Klung sbi buk kjwara tjwtlö ara llëm, roshko llëbo tjwtlö ara. Tjawa so e kjoyoe. Tjawa tjwtlö ara llëm, tjlökwo twara Sbörë borwa kong lërwa wlo li, era tjwtlö ara. Llëye shäryërwa löng borwa dbo om go li go llëm, shäryërwa dbo twe Sbörë borwa kong li go erä. ⁸ Llëbo wen borwa kong owa ara, gueniyo tjawa to ber löng e tjok lorwarë llëme. Llëye shäryërwa miydërwa llëm, gueniyo tjawa wosonkë llëme. ⁹ Tjawa wloyoga ara, gueniyo tjawa yorkaga tjok. Tjawa shdungoba ara, gueniyo tjawa pjikoba llëme. ¹⁰⁻¹¹ Dbar kjwobi go ga tjawa opyë ber zrökoba wlo, Jesús İ dik, miydëba e go wlo ga borwa kjimtaga ber löng së wlo li e. ¹² Tjawa zrökoba woydëshko ga tjawa parkë, pjäy ber löng së İyado wlo.

¹³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Tja mär Sbö go kjishko ga tja tjlëno.»* Ga tjlökwo lërwa, tjawa mär ba go kjishko eni bakoe. ¹⁴ Miydërwa ga Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi. Ga llono ga tjawa woshre iröng obi bomi tjok eni bakoe. Eshko ga shji uunkong söya äär ber löng ba tjok. ¹⁵ Llëbo uunkong ère shäryë, ber pjlu bomi kong wlo, Sbö wopjlu li kjishko ga nopga kjimte jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga epga ber löng wopjlu Sbö tjok, ga Sbö ie lok ber kësbang, tjwlo ara bakoe.

¹⁶ E kjishko ga tjawa wosonkë llëme. Dbar kjwobi go ga borwa doyo ère dbo lon sira sira, gueniyo borwa wotjlik lira dbokjrë jek këgong këgong. ¹⁷ Llëbo wen borwa kong owa eerishko li pjir. Borwa kong ga e kjang llëm, tjwlo ara llëm bakoe. Llono ga llëbo tjeng kës ère kjishko ga tjawa kong llëbo twe Sbörë. Era pjir llëm, ga tjwlo ara, llëbo wen borwa kong eerishko li kjinmo anmoyö.

¹⁸ Llëbo ïgöy wëllë li pjir, gueniyo llëbo ïgöy llëm lira pjir llëme. E kjishko ga llëbo ïgöy wëllë li woyotjlinwa llëm, llëbo ïgöy llëm li woyotjlinwarë döe.

5

Bi doyo tja glën

¹ Bi doyo ère so ukwang kjoyo, e ber iyado wlo llëm kjishko. Shji wolonoshko ga äska doyo twe Sbörë bi kong oblë kjok dogo. Era pjir llëm, shäryaga norë llëm bakoe. ² Shji löng së obishko ga woydëy ga bi doyo tja glën li twe bi kong jekdo. ³ Doyo tja glën li twe bi kongshko ga shji doyo tjok, shji ber löng shwong dret wleni llëme. ⁴ Shji löng bi doyo ère go obishko ga shji löng song iyado. Gueniyo bi doyo pjir wleniyo ère rayëy woydë dö llëm, äska woydëy oblë, pjir llëm wleniyo. ⁵ Shji poshäryara Sbörë, doyo tja glën ber bi kong pjlu wlo. Ga ba Sëya twara bi kong. Miydëy e go ga llono ga bi doyo tja glën li twe bi kong eni bakoe.

⁶ Miydëy pjlu e go ga llono ga shji äär ber löng Tjlapga Jesús tjok kjok dogo, shji löng bi doyo ère go obishko ga shji äätë löng ba tjok eshko llëm obi gueniyo. ⁷ Shji mär löng ba go, llëbo ïgöy wëllë li go llëme. ⁸ Shji löng wopjlu ba koshë. Shji wolon, shji to ber löng ba tjok iyado wlo dey. ⁹ Gueniyo shji löng së obire, de shji wolonde, shji drön ara, llëbo woyde Tjlapga lirë shäryëy wlo li, e shäryë, e ber shäng wopjlu bi tjok wlo. ¹⁰ Llono ga shji uunkong roke Cristorë äär löng ba zlong bäng, ga shji jëktong kjok ère kjing go sorë li llgweya. Eshko ga shji kjlara kjlara potjwlëya, llëbo shäryoroy pjluë, de oware li kjishko.

Shji iara Sbörë beno löng wlep ba tjok

¹¹ E kjishko ga Tjlapga Jesús bangkjrërwa ara. Eni kuzong ga tjawa parkë ara, ba tjlökwo kjrëba wlo. Tjawa sorë miyde Sbörë pjluë. Woydërwa ga tjawa sorë miydëmi bakoe. ¹² Lërwa bomi kong eni jek obi, pjäy ber löng wopjlu borwa tjok wlo llëme. Lërwa bomi kong, tjawa läywe nopga krë ä wleniyo lirë owashko ga dboryëmi ga pjlu wlo. Epga krë ara, llëbo ïgöy wëllë li kjishko, gueniyo wotjlik lok owa ba pjlushko.

¹³ Pjäy wotjlik ga tjawa skwë wleni lëmi ga e Sbö kjishko. Pjäy wotjlik ga tjawa wotjlik pjluë lëmi ga e bomi kjishko. ¹⁴ Tjawa parkë eni kjluwe, miydërwa ga shji woydara Cristorë ara kjishko. Miydërwa ga e wolono nopga uunkong kjishko. Eni ga nopga uunkong li wolono ba tjok wleni. ¹⁵ E wolono nopga uunkong kjishko, èye löng së ga llëbo shärye Cristo kong wlo, llëbo shärye ba kong om go wlo llëme. E wolono ba kjishko, ga woshrra Sbörë iröng obi.

* 4:13 Salmo 116.10.

16 E kjĩshko ga tjawa oblē woyotjlik, nopga Sbō miydē llēm wleniyo omwoyotjlik dik llēme. Dēnashko ga Cristo woyotjlinorwa baīya dik. Eerishko ga woyotjlinwa eni ame. 17 E kjĩshko ga ēye tōno beno tjeng Cristo tjok ga kjiopswara Sbōrē beno lōng tjaqlēn wleni. Wotjlik lōng dēnashko sorē li, e pjitonge. Beno lōng wotjlik oblē shara. 18 Llēbo uunkong ēre shāryaga Sbōrē. Shji iara beno lōng wlēp ba tjok Cristo kjĩshko, ga tjawa ichara beno lōng ba roy shdōk oblē kong, tjlōkwo kjre lok wlo, ber lōng wlēp ba tjok bako wlo. 19 Cristo ichara Sbōrē wolon, owa pjang nopga Sbō miydē llēm wleniyo go li lōya ber dret wlo, epga ber lōng wlēp Sbō tjok wlo. Ga tjawa iara beno lōng tjlōkwo ēre roy shdōga 20 Cristo āska. Tjlōkwo lērwa ē kongshko ga laga Sbōrē om go wleni. Eni ga rokērwa bomi kong Cristo ko go ga pjāy ber lōng wlēp Sbō tjok. 21 Cristo llēbo owa shāryono llēme. Gueniyo ichara Sbōrē wolon, owa shāryoroy li potjwlēk e go wlo, shji ie ber pjlo bek ba bokso wlo.

6

1 Tjawa parkē lōng Sbō kong kuzong ga rokērwa bomi kong ga pjāy kjimtara Sbōrē ba wopjlu kjĩshko li iēmi ber tjwlō llēm wleni llēme. 2 Sbō tjlōkwo tak pjang li goshko ga Sbō tjlēno eni:
«Bomi kjimtozlong dbaryo li öötongshko ga
pjāy kuror.

Bomi dözlōng dbaryo li öötongshko ga
pjāy kjimtoror.»*

¡Bi kjimtozlong dbaryo le li eeri! ¡Bi dözlōng dbaryo le li eeri bakoe!

Llēbo weno Pablo kong owa ara

3 Llēbo shāryērwa kēs li shāryērwa, ikoba ga pjlu wlo, tjlōkwo lērwa lōng li owa lēba llēm wlo, tjawa parkē Sbō kong li owa lēba llēm wlo bakoe. 4 Tjawa drōn parkē pjlu Sbō kong, tjawa ikoba ga pjlu wlo. Llēbo wen borwa kong owa ara ga kurwa kjinge. 5 Olō ga tjawa shpokoba, tjawa ichēba ber lōng kjērshko, oba ara iirkē borwa kong, tjawa zrōkoba woydē bakoe. Tjawa parkē kjang, tjawa pē llēm, tjawa pjli kuk ara bakoe. 6 E wopro ga llēbo owa shāryērwa llēm, tjlōkwo lērwa lōng li llē loklo miydērwa pjlu, tjawa iirkē maling llēm, tjawa wopjlu oblē tjok iyado, tjawa go Sbō Sēya, oblē woydērwa ara jlōkoyo, 7 tjawa tjlē bek, tjawa kong dbo twe Sbōrē, tjawa jēk lōng pjlo bek iyado, tjawa opwlikē bakoe. 8 Olō ga tjawa bangkjrēba, olō ga tjawa bangkjrēba llēme. Tjawa lāywēba pjlu, tjawa lāywēba owa bakoe. Tjlōkwo bek lororwa ēmdē ga tjawa jyō āe lēba. 9 Tjawa miydēba lōng pjlu ēmdē ga tjawa ē lēba. Tjawa wolon to wleni ēmdē ga tjawa lōng sē obi. Tjawa shpokoba ara ēmdē ga tjawa zrōydēba llēm obi. 10 Tjawa lōng song kjoyo ēmdē ga tjawa lōng wopjluē. Tjawa llēye llēm ēmdē ga oblē kjimtērwa ara, tjlōkwo lērwa lōng li go. Tjawa llēye llēm kjoyo ēmdē ga llēbo tjwlō ara tjeng kēs li tjeng borwa tjok.

11 Pjeyoga Corinto so, tjawa tjlēno bomi kong jlōkoyo. Pjāy woydērwa ara. 12 Pjāy woydērwa pjlu iyado, gueniyo tjawa woydēmi lōng llēm wleni. 13 Pjāy woydororwa ara kuzong ga tjawa kar woydozī eni bakoe. Tja tjlē shāng bomi tjok, pjāy bor wapga wleni.

Shji jēk Sbō tjlōkwo kjrագaga llēm wleniyo tjok llēme

14 Shji jēk Sbō tjlōkwo kjrագaga llēm wleniyo tjok llēme. ¿Llēbo pjlu shāryaga, llēbo owa shāryaga, e jēk ēng tjok pjlu sorē? ¿No jēk kjok shjiy roy, no jēk kjok

* 6:2 Isaías 49.8.

ro sī roy, e jëk ëng tjok sorë? ¹⁵ ¿Cristo, Ä, e wotjlik kjrinaso sorë? ¿Sbö tjlökwō kjrāga, Sbö tjlökwō kjrāga llēm, e jëk ëng tjok pjlu sorë? ¹⁶ Sbö, sböpga jyāglo, e poshrëkoba shtoyo kjrinaso ga äe. Shji Sbö Sök İyado li u wleni. Sbö tjlökwō tak pjāng li goshko ga Sbö tjlēno eni:

«Tja ber shāng ba tjok,
ga tja jëk shāng ba tjok bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga bakoe.»†

¹⁷ «“E kjīshko ga pjāy ber löng ba tjok ame,
pjāy opkjōs löng dboshko dey.

Llēbo porwako llēm wleniyo porwēmi llēm,
enira pjāy wlokrēr” le Tjlapga Sböre eni.»‡

¹⁸ «Tjlapga, llēye shārye woydē li shārye ga pjluē. E tjlē ga
“Tja ber bomi data,
ga pjāy ber bor wapga” le.»§

7

¹ Pjeyoga, tjlökwō ëre iara Sböre beno bi kong. E kjīshko ga llēbo owa shāryëy löng kës li rayëy pjire. Llēbo owa shāryëy bi doyo go ame, shji wotjlik owa ame bakoe. Sbö bangkrëy ara kjīshko ga woyde ga shji jëk löng pjlo bek jlökoyō.

Pablo wopjlu, Sbö tjlökwō kjrāga löng Corinto kjokyo li kjīshko

² Tjawa woydozīa. Tjawa wotjlinō owa è kong llēm, llēbo owa shāryororwa è kong llēm, ëye jyāpgwororwa llēm bakoe. ³ Lër bomi kong eni, bomi wlongglo wlo llēme. Tjawa löng sere, de tjawa wolonore, pjāy woyotjlinwa İyado, e loror bomi kong pjir tjān. ⁴ Tja tjlē bomi kong jlökoyō. Tja wopjlu bomi tjok. Tja dbokjrē ara bomi kjīshko. Tjawa löng song ëmdē ga tja shāng wopjlu anmoyō.

⁵ Tjawa shrono löng Macedonia kjokyo ga tjawa woshtono llēm, llēbo weno borwa kong owa ara kjīshko. Llēbo shāryara borwa wloyogare borwa kong owa, tjawa woydono ara borwa pjluushko bakoe. ⁶ Gueniyo shji löng wosongshko ga shji kong dbo twe Sböre. Ga tjawa kjimtara eni, Tito ichara borwa shwoy, tjawa ber löng wosong ame wlo. ⁷ Shrono kjīshko ga tjawa beno löng wopjluē. Ga shāng bomi tjokshko ga e kjimtoromi ara li roy kurorwa, ga tjawa beno löng wopjlu anmoyō e kjīshko. Tjlēno borwa kong ga tjawa İmi woydē, ga pjāy löng woydē ara İyado bor kjīshko le. E kjīshko ga tja beno wopjlu jek këgong.

⁸⁻⁹ Kjibokwo ichoror jek bomi kong dēnashkoshko ga pjāy ioror beno löng woydē ara e go. E kjīshko ga tja woydono ara bakoe. Gueniyo pjāy woydē ara eshko li kjīshko ga llēbo owa shāryēmi löng li, e owa jlōe loromi, ga rayoromi pjir, woydara Sböre sorē li eni. Eni ga e beno bomi kong owa llēme. E kjīshko ga eerishko ga tja woydē ame, tja wopjlu shara. ¹⁰ Shji llēbo owa shāryonoshko ga woyde ga shji ie Sböre ber löng woydē ara ba kjīshko. Eni ga llēbo owa shāryëy löng li, e owa jlōe lëy, ga rayëy. Shāryoroy eni ga owa pjāng bi go li lōya Sböre ber drete. Shji dōya llēbo owa shāryëy löng li dbo dorko dwayo eni. Gueniyo nopga Sbö miydē llēm wleniyo woydē li, e llēno llēme. Llēye shārye ba kong pjlu llēm, epga wolon erä.

† 6:16 Levítico 26.12, Jeremías 32.38, Ezequiel 37.27. ‡ 6:17 Isaías 52.11; Ezequiel 20.34, 41. § 6:18 2 Samuel 7.14.

¹¹ Pjāy iara Sbörë beno löng woydë ara li kjishko ga llëbo weno bomi kong pjlú oblë oblëe. Pjāy beno löng wotjlik beke. Pjāy jëk pjló bek li pimi woydë ara Sbö kong. Llëbo owa li kjishko ga pjāy iirkono ara, Sbö bangkjrromi ara bakoe. Ilgwemi ber bëy wlo loromi. Llëbo tjeng kës ëre kjishko ga in ga pjāy llëbo owa shäryono llëme. ¹² Pjāy kjlara llëbo shäryono oblë kong owa. Kjibokwo toror bomi kongshko ga toror shäng llëbo owa shäryaga li wlongglo dö llëm, oblë li kjimtoklo dö llëm bakoe. Toror bomi kong, tjawa woyotjlími ara li miydëmi pjlú Sbö bokso wlo. ¹³ Llëbo uunkong shäryak beno pjlú kuzong ga tjawa dbokjrono ara.

Ga Tito kjimtoromi ara, ga beno wopjlúe. E kjishko ga tjawa dbokjrono jek këgong. ¹⁴ Dënashko ga tjlökwó loror bomi kong kës li, e jlöe. Ga Tito jekdë bomi ik llëm obishko ga tja krono ara ba kong bomi kjishko, ga ina öör ga eni jlö bakoe. Tja beno wopjlú e kjishko. ¹⁵ Tito öötong bomi shwoy ga wlokjroromi pjlú, bangkjrromi ara. Eshko ga llëbo lara bomi kong dö li koloromi pjire. E kjishko ga llëbo tjeng kës ëre woyotjlíya ga pjāy woyde jek këgong. ¹⁶ Miydër ga llëbo pjlú li shäryomirë. Tja wopjlú e kjishko.

8

Shji llëbo twë oblë kong

¹ Pjeyoga, Sbö wopjlú li kjishko ga ba tjlökwó kragaga löng Macedonia kjokyo li kjimtura ara. Lërwa woydë bomi kong, miydëmi wlo. ² Llëbo weno ba kong owa anmoyö ëmdë ga löng wopjlú iyado. Löng llëye llëm ëmdë ga llëbo twara lok Sbö tjlökwó kragaga oblë kong ara, löng llëbo ara wleni. ³ Miydër pjlú ga llëbo twara lok ara eni, woydara eni kjishko. Ga llëbo twe ga pjlú li twara pjir, ga twara e kjingsho bakoe. ⁴ Rokara borwa kong jlökoyo ga epga ichërwa llëbo twë Sbö tjlökwó kragaga löng Jerusalén kjokyo li kong. Ba kong lok ga llëbo twe oblë kong li, e tjwlo ara. ⁵ Bäm go ga wotjlik lok llëye woyde Tjlapgarë shärye wlo li, e shäryë le. Ga llëye lororwa ba kong shärye wlo li, e shäryara lok eni, woydara Sbörë sorë li eni. Llëbo shärye ara eni lororwa llëme.

⁶ Dënashko ga pjāy ichara Titorë dbur töng, iche oblë kong wlo. E kjishko ga Tito ichororwa jek bomi shwoy, pjāy kjimte llëbo pjlú shäryoromi sira dënashko li shäryë äär jong ba dbo go wlo. ⁷ Pjāy llëbo kës li shäryë pjlú anmoyö. Pjāy mär Sbö go pjlú, Sbö tjlökwó roy lémi pjlú, pjāy kjok miydë ara, oblë kjimtëmi woydë jlökoyo bakoe. Eni ga llëbo twozī oblë kong pjlú eni bakoe.

⁸ Shäryozī eni lotë bomi kong llëme. Sbö tjlökwó kragaga oblë omshäryono sorë li lotë bomi kong, oblë woydëmi jlökoyo baíya dik wlo. ⁹ Miydëmi pjlú ga Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjishko ga llëbo uunkong baíya ëmdë ga e rayara beno, opyono beno shäng song bomi kjishko, pjāy ber löng llëbo ara ba kjishko wlo.

¹⁰ Eeri ga öötong lu pjlara ga nopga wotjlíno llëbo twë oblë kong bäm go li pjāy, ga llëbo tworomi eni eshko. E kjishko ga llëbo shäryëmi obi ga pjlúe lër bomi kong. ¹¹ Eshko ga llëbo woyotjlínomi, shäryoromi löng wopjlúe. Eerishko ga shäryozī eni äär jong ba dbo go bakoe. Pjāy kjlara kjlara, llëbo twozī, äär bue kjone ga eshko. ¹² Eye llëbo twë woydë oblë kong ga Sbö wopjlú ba tjok, llëbo twe ga bue li sira dö gueniyo. Shji iche Sbörë llëbo bishíya llëm li twë oblë kong llëme.

13-14 Pjây ichër shäng llëbo twë oblë kong, pjây ber lông song guing llëme. Eerishko ga pjây llëbo ara kjîshko ga epga kjimtëmi ga pjlúe. Llono ga pjây llëye dret ga pjây kjimte lok ga pjlú, eshko ga epga llëbo ara kjîshko. Eni ga uunkong llëbo tjok îyado, ¹⁵ tak pjang Sbô tjlôkwo go sorë li eni. Tjlë ga

«Ëye dli tîno bayo ara ga e beno obi llëm,
ëye omtîno chira ga e beno bek bakoe.»*

Tito ichara to jek Corinto kjokyo, pjeyoga do pjök tjok

¹⁶ Tito iara Sbörë bomi woyotjlik ara, botoya dik. Tja wopjlú Sbô tjok e kjîshko. ¹⁷ Ichorwarë jek bomi îk llëm obishko ga jek woydë bomi îk le shäng tjän. Eni ga ichorwarwashko ga jöô le shäng wopjlúe. ¹⁸ Bi kjlara ichërwa jek ba tjok, bomi îk. Era parkë Sbô kong pjlúe. E kjîshko ga Sbô tjlôkwo kjrägaga lông kës li wopjlú ba tjok. ¹⁹ E kjrara Sbô tjlôkwo kjrägaga lông lirë jek borwa tjok Jerusalén kjokyo wlo. Eshko ga llëbo tîng tjeng twërwa ba kong wlo li sörwa jek ba kong. Woydërwa ga llëbo li kjreshko ga Tjlapga poshrëya lok ara, ga miyde lok ga epga kjimtëy woydë ara bakoe. ²⁰ Shäryërwa eni, tjawa lëba owa, dbur ara tînwa lông li kjîshko llëm wlo. ²¹ Tjawa drön ara, llëbo shäryërwa ber bek Sbô bokso wlo dö llëm, shäryërwa ber bek nopga bokso wlo bakoe.

²² Bi kjlara ichërwa jek ba tjok obi. Era pak shäryono Sbô kong oblë oblë, ga înwa ga parkë woydë jlôkoyo. Miyde ga oblë kjimtëmi woydë ara kuzong ga jek woydë bomi îk bakoe. ²³ Tito, era bor yorkaga, parkë shäng bor tjok, ber pjlú bomi kong wlo. Pjeyoga do pjök obi lira ichaga Sbô tjlôkwo kjrägaga lông lirë, Cristo iëba ber kësbang, tjwlo ara ba kjîshko wlo. ²⁴ Domerga mya li woydozi jlôkoyo, pjây lâywororwa pjlú li, e eni jlôe le Sbô tjlôkwo kjrägaga lông kës lirë wlo.

9

Shji llëbo twë oblë kong sorë

¹ Tjlôkwo tër bomi kong, dbur tîmi lông bi pjeyoga kong li kjîshko llëm ga pjlúe. ² Miydër ga oblë kjimtëmi woydë jlôkoyo. Tja krono ara Macedonia sogga kong bomi kjîshko. Tja tjlë ba kong ga «Eeri ga öotong lu pjlara ga Acaya sogga wotjlıno llëbo twë oblë kong» lër eni. Kuya lok ga kjone kjone wotjlıno lông eni bakoe. ³ Gueniyo bi pjeyoga ichër jek äär bomi shwoy, pjây kjimte dbur tîng wlo. Eni ga tja äär eshkosshko ga pjây poshäryono lông pjir tjän, pjây lâyworor sorë li eni. ⁴ Macedonia sogga jek bor tjok, ga pjây wlëya lok lông wlëp wleni ga tjawa ber lông lökshko, pjây lâywororwa pjlú kjîshko. Eni wleni ga pjây ber lông lökshko bakoe. ⁵ Shäryë eni llëm wlo ga rokoror bi pjeyoga kong ga jek bomi îk bäm go, pjây kjimte dbur twëmi li tîng, loromi jlôkoyo sorë li eni. Shäryoromi eni pjir ga tjawa äärshko ga dbur tînomi tjeng pjir li twëmi om go borwa kong ga pjlú, pjây ichaga ërë llëme.

⁶ Oba tjlë ga «Ëye dwla dgonon ara ga bo kjrë ara. Ëye dwla dgonon chira ga bo kjrë chira bakoe» lëba eni îyado. Tjlôkwo ëre woyoshrozia. ⁷ Woyde ga pjây kjlara kjlara llëbo twë, woyotjlımi bomi pjlúshko sorë li eni. Gueniyo shäryëmi, woydëmi llëm wleni llëm, pjây ichëba kjîshko llëm bakoe. Ëye llëbo twë wopjlú ga woyde Sbörë arae. ⁸ Sbô wopjlú li kjîshko ga pjây kjimte llë pogo go ga pjlú, llëye pjir bomi kong llëm wlo. Ga llëbo twe bomi kong e kjinmo, oblë kjimtëmi e go ga pjlú wlo, ⁹ tak pjang ba tjlôkwo go sorë li eni. Tjlë ga

* 8:15 Êxodo 16.18.

«Nopga löng song li kjimte,
kong llëbo twe ara.
Llëbo pjlú shäryara li,
e ber iyado wlo.»*

¹⁰ Dwla dguëy wlo li, e twaga Sbörë bi kong. Dli uëy wlo li, e twaga erë bakoe. Ga pjây kong llëbo twe ara, oblë kjimtëmi ga pjlú wlo, llëbo pjlú wen ara ba kjishko wlo. ¹¹ Eni ga pjây kong llëbo twe oblë ara, oblë kjimtëmi wopjlú iyado wlo. Eshko ga llëbo twëmi li kjre bi pjeyogarëshko ga epga ber löng wopjlú Sbö tjok ba kjishko. ¹² Kjimtoromi enishko ga llëye woyde li ber ba kong. Gueniyo erö llëme. Nopga ara ber löng wopjlú Sbö tjok bakoe. ¹³ Kjimtoromi enishko ga miyde nopgarë e go ga pjây mâr Cristo go jlökoyo, ga Sbö poshrëya lok e kjishko. Cristo roy pjlú li kjroromi. Ga oblë kjimtoromishko ga Cristo koloromi bakoe. ¹⁴ Eshko ga Sbö wopjlú li kjishko ga epga kjimtarä ara bomi kjishko. E kjishko ga ber löng syöshë Sbö kong bomi kjishko wopjlúe. ¹⁵ Llëbo shäryara Sbörë bi kong kësbang anmoyö. Lëy ga tjlökwoyo drete. Shji wopjlú ba tjok e kjishko.

10

Pablo lano, e parkë sorë li kjishko

¹ Pjây kjone kjone tjlë ga tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë bomi kong yötso, pjây bangkjrër ara wleni, ga tja shäng pjola ga tja tjlë bomi kong kjang, pjây bangkjrër llëm wleni lëmi eni. E kjishko ga tja Pablo, pjây kong llëbo lër woydë sira yötso, wopjlú, Cristo tjlëno sorë ga eni. ² Pjây kjone kjone wotjlik ga tjawa jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik lëmi. E kjishko ga tja äärshko ga ëye wotjlik eni ga wlon jlökoyo kjuwe. Rokër bomi kong ga tja iëmi bomi wlong eni llëme. ³ Tjawa löng kjok ëre kjing go, gueniyo tjawa ëngkjwë nopga kjok ëre so dik llëme. ⁴ Tjawa ëngkjwë llëbo tjeng kjok ëre kjing go go llëme. Tjawa kong kjok miydë twe Sbörë, llëbo owa dbo ara wleniyo li zanwa pjir e go wlo. ⁵ Nopga wotjlik oblë oblë, shji ie ber löng Sbö tjlökwo miydë llëm wlo le li zanwa pjir Sbö kjok miydë li go. Nopga pinwa wotjlik oblë, ber löng Cristo kolë wlo shara. ⁶ Inwa ga pjây beno löng Cristo kolë pjlúshko ga ëye beno Cristo tjlökwo llë kolë llëm ga shdunwa eshko.

⁷ Pjây llëbo llgwek, llëbo Igömi wëllë li go eröe. Kjone kjone tjlë ga «Cristo nopga li tjawa eröe» le. Gueniyo tjawa Cristo i bakoe. Woydër ga e miyde lok pjlúe. ⁸ Tja kong dbo twara Sbörë, pjây ichër wlo. Tja krë ba kjishko ara kjwe ga e lökyokjrër llëme. Tja iara beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mâr ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme. ⁹ Kjibokwo ichoror bomi kong kjwobi li ichoror jek bomi shgawoklo wlo llëme. ¹⁰ No kjone kjone tjlë ga tja tjlë kjang anmoyö bor kjibokwo go, gueniyo tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë ma, tjlökwo lër li llëno llëm wleni le. ¹¹ Èye tjlë eni ga woyde ga löng sjëke. Tjawa löng pjola ga tjawa tjlëno ba kong borwa tjlökwo go sorë ga tjawa äär löng ba tjokshko ga tjawa tjlë ba kong eni bakoe.

¹² No kjone kjone opposhrëk om go äe. Tjawa tjlwö ara baïya dik lërwa llëme. Gueniyo llëbo shärye lok kâ llëm wleni, optjlik lok ba tjlëkklö shäryara om go li go, ga ëng tjlëk eni ëng tjok bakoe. ¹³ Tjawara opposhrëk om go llëme. Tjawa krë, pak twara Sbörë borwa kong li kjishko eröe. Ga tjawa öör Corinto kjokyo li ichaga erë. ¹⁴ Tjawa öör bomi ik llëm kjwe ga tjawa krë bomi kjishko ga

* 9:9 Salmo 112.9.

æe. Gueniyo tjawa öör Cristo roy pjlú læ bomi kong kuzong ga tjawa krë, pak shäryorwa bomi tjok'li kjishko ga llëbo owa shäryërwa löng llëme.

¹⁵ Tjawa krë, pak shäryara oblërë li kjishko llëm bakoe. Woydërwa ga pjäy mär Cristo go jek këgong këgongshko ga tjawa parkë bomi tjok jek këgong këgong eni bakoe. ¹⁶ Eni ga tjawa äär Sbö tjlökwö roy pjlú læ kjok shto oblë oblë, pjäy löng'lishko jek këgong obi, ëye äätë llëm obishko. Pak shäryara oblërë lishko ga tjawa krë woydë pak shäryorwa eshko li kjishko llëme. ¹⁷ Gueniyo ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»* ¹⁸ Shji ber pjlú wlo ga woyde ga shji poshrëga ber Tjlapgarë. Shji opposhrëk om go ga llëno llëme. Ëye opposhrëk om go ga ber pjlú llëme. Ëye poshrëga Tjlapgarë ga era ber pjlú jlöe. Nopga ber tjwlö ara wlo ga opposhrëk om go llëm, e poshrëga ber Tjlapgarë dey.

11

No kjone kjone tjlë ga «Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska» le, miga jyö erä

¹ Tjlökwö lër shäng bomi kong'li kuzi jek obi, kumi ga tja tjlë kã llëm wleni gueniyo. ² Pjäy ymoyotkër ara, pjäy ymoyotke Sbörë sorë ga eni. Kjoglo domer miydoydë llëm obi wleniyo twëba domer kjlara kong, orkwosmok ba tjok wloshko ga kjoglo li ber baïya eröe. Pjäy twër woydë Cristo kong eni bakoe. ³ Dënashko ga Eva jyäpgwara dgur lirë. Ga bangkjrër ga pjäy jyäpgwëba eni bako, pjäy mär ber löng Cristo go jlökoyo ame wlo lër. ⁴ Olö ga no äär bomi shwoy ga tjlökwö le bomi kong owa wleni. Jesús roy oblë le bomi kong, lororwa bomi kong sorë li dik llëme. Sëya oblë twe woydë bomi kong le. Tjlökwö oblë le bomi kong bakoe. Eshko ga tjlökwö li kjrëmi woydë jekdo, gueniyo tjlökwö kjrëmi llëm dey. ⁵ Epga wotjlik ga Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska tjwlö arayo li epga om go le. Gueniyo lër bomi kong ga tjwlö ara bor kjinmo llëme. ⁶ Miydër ga tja oppino tjlë pjlú wlo llëme. Gueniyo tja kjok miydë ara. E ïnomi llëbo shäryorwa oblë oblë li go.

⁷ Sbö tjlökwö roy pjlú loror bomi kong, gueniyo tjwlö shiror llëme. ¿Tja opyono beno tjwlö ara llëm, pjäy iër ber löng tjwlö ara wlo eni li, e llëbo owa shäryotë lëmire? ⁸ Tja parkë shäng bomi tjokshko ga tja potjwlëga Sbö tjlökwö kragaga löng kjok shto oblë lirë. ⁹ Tja shäng bomi tjokshko ga tja llëye dretshko ga ëye barworer llëm, bi peyoga Macedonia so öör bor shwoy, ga llëye woydoror li twara lok bor kong. Eni ga llëye rokoror bomi kong llëm, ga rokër bomi kong llëm iyado. ¹⁰ Cristo tjlökwö bek li miydër pjlúe. Miydëmi löng pjlú ga e jlöe. Ga tja krë tjlökwö shiror llëm li kjishko Acaya kjokyo kjok kjwang jikong, tja slongga ërë llëme. E jlö eni bakoe. ¹¹ Tja tjlë eni, pjäy woydër llëm kjishko lëmi llëme. Miyde Sbörë ga pjäy woydër ara.

¹² No kjone kjone tjlë ga pak shärye löng li tjwlö ara, pak shäryërwa löng li dik le. E kjishko ga llëye shäryër shäng li shäryër shäng iyado eni, epga krë eni ga ä wlo. ¹³ Epga opkjlopswë ber löng so Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska kjoyo, miga jyö erä. To löng jyörkë erä. Ìkoba ga parkë löng Cristo kong wleni, miga jyörkokdo löng. ¹⁴ Gueniyo ga pjäy opshgawë ba kjishko llëme. Ä om go li opkjlopswë ber shäng so Sbö parkaga kjok dogo so kälä lletlet kjoyo eni bakoe. ¹⁵ Eni ga ba parkagaga opkjlopswë ber löng so Sbö parkagaga pjlo bek wleniyo kjoyo eni bakoe. Shji opshgawë e kjishko llëme. Llono ga epga shdüya Sbörë, llëbo shäryara kës li kjishko.

* 10:17 Jeremías 9.24.

Pablo krono, llëbo weno ba kong owa li kjîshko

¹⁶ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo tja kä llëme lëmi llëme. Gueniyo woyotjlîmi eni wleni ga tja iozi ber shäng tjlë kä llëm wleni, tja krë sira obi wlo. ¹⁷ Miydër ga tja krë eni ga tja tjlë shäng kä llëm wleni, tja tjlë shäng Tjlapga Jesüs dik llëme. ¹⁸ Nopga ara krë eni, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik. Eni kuzong ga tja krë eni bakoe. ¹⁹ Pjây kjok miydë ara lëmi, gueniyo llëye le nopga kä llëm wleniyorë li kumi kjing erä. ²⁰ Pjây ichëba parkë, bomi llëbo dökoba, pjây jyäp gwëba, oba opyë löng bomi bäm go, pjây wlongoba, pjây bokso shpokoba bakoe. Llëbo shäryë enishko ga kumi löng kjing erä. ²¹ Tjawara opshäryono bomi tjok kjang eni llëme. ¿Pjây shdunorwa eni llëm kuzong ga pjây wotjlîk ga tjawa lökkjrë wlo lëmirë?

Oblë krë llë kjîshko ga tja krë e kjîshko bako, tja tjlë kä llëm wleni gueniyo. ²² Epga hebreoga le, ga tja bakoe. Epga Israel tjeyoga le, ga tja bakoe. Epga Abraham tjeyoga le, ga tja bakoe. ²³ Epga Cristo parkaga le, ga tja ba parkaga jlökoyo. (Tja tjlë eni ga tja skwë wleni.) Tja parkono ara, ba kjinmo lok. Tja iaraba shäng kjërshko pjloglo ara, ba kjinmo lok. Tja shporaba no shpokklo go dbo ara, ba kjinmo lok. Tja zrökoba woydë lëba ara. ²⁴ Tja shpora judiogarë no shpokklo go pjloglo shkëng (5) dbaryo oblë oblëe. Pjlara pjlara ga tja shpora öötong pjloglo sak mya kjingsho shkaw (39). ²⁵ Tja shporaba kjor go pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Pjlara ga tja löraba ak go, tja zrökoba wlo lëba. Tja jek sök kkyong kësbang roshko ga tja piktong pjloglo mya, dbaryo oblë oblëe. Tja beno buk dlung roshko shkër kjwara, dbar kjwara, tja shteno seke. ²⁶ Tja jëktong ara kjok shto oblë oblë. Tja jëktong shäng shto owashko ara. Tja di këskes zono ara. Tja jëktong shäng lügwang löngshko. Tja zröya woydë bor nopgarë. Tja zröya woydë nopga judiö llëm wleniyorë bakoe. Tja tjlökwo lono nopga arashko ga tja zrökoba woydë. Tja tjlökwo lono nopga ara llëmsshko ga tja zrökoba woydë bakoe. Tja sök dlung kjing goshko ga tja wolono seke. No kjone kjone Sbö tjlökwo kjraga le, miga jyö. Epga ëmdë ga tja zröya lok woydë. ²⁷ Tja dröno shäng ara pak kjang shäryë. Tja pono llëm shkër kjwöböso. Tja pjli kuno ara, tja wodogro kuno ara, tja iono llëm dbar kop ara bakoe. Olö ga tja smo kuno, tja shwong dret kjîshko. ²⁸ Tja song, llëbo tjeng kës ëre kjîshko, gueniyo erö llëme. Tja woydë ara, Sbö tjlökwo kjrägaga löng kjok shto oblë oblë li kjîshko iyado. ²⁹ Roy kuror ga nopga dbo llëm ga tja woydë ara ba kjîshko. Roy kuror ga nopga ichëba llëbo owa shäryë ga tja iirkë ara eshko.

³⁰ Woyde ga tja krë sira obi, gueniyo tja krë llëbo kjîshko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo. ³¹ Tjlapga Jesüs Sbö, ba Data li poshrëtko iyado wlo. Era omniydë ga tja jyörkë llëme. ³² Pjlara ga tja shäng Damasco kjokyo. Eshko ga kjok eshko so ichaga li parkë sök Pjlu Aretas kong. Ga kjok eshko so ichaga li nopga ichono kjok li u bäng bäng no opshikklo dë, tja shaya lok wlo. ³³ Gueniyo tja lonaba jer shing roshko, kjok li kjëryo poglo go pjlor kalëkong. Tja döktong ba wloshko dwayo eni.

12

Llëbo pina Sbörë Pablo kong, shji yoïno wleni

¹ Tja krë ga llëye shir e go llëme. Eni ëmdë ga tja krë obi kjluwe. Llëye pina Tjlapga Jesüsdë bor kong shji yoïno wleni li, e lër bomi kong shara. ²⁻³ Domer shäng kjlara, Cristo tjlökwo kjraga wleniyo.* Eeri ga öötong lu pjloglo sak

* 12:2-3 Domer le Pablorë shäng li, e Pablo om go layde.

kjwara kjingsho pkëng (14) ga e söra Sbörë jem öötong sök kjok dogo buk kjóksško anmoyö lishko.† Ba doyo söydere, de ba sëya döre, e miydër llëme. Sböra ommiydë. Ga miydër ga ⁴ söra öötong shäng kjok ko Paraíso‡ lishko. Eshko ga tjlökwo kura, lako nopga löng kjok ëre kjing go kong llëm wleniyo. ⁵ Tja krë ara domer lër shäng li kjishko ga pjlu, gueniyo tja krë bor kjishko om gosško ga tja krë llëbo kjishko, tja dbo ara llëm miydëmi wlo eröe. ⁶ Gueniyo tja krë llëbo weno bor kong li kjishko kjwe ga tja tjlë shäng bomi kong kã llëm wleni llëm, tjlökwo lër shäng li bek kjishko. Gueniyo tja krono eni kjwe ga tja tjlwö ara lëmi, llëbo loror bor kjishko li kjishko eröe. Woydër ga tja tjlwö ara lëmi, llëbo shäryoror, llëbo loror bomi tjrëko li kjishko. E kjishko ga tja krë eni llëme.

⁷ Gueniyo tja opposhrëk om go, llëbo pina Sbörë bor kong li kjishko llëm wlo ga llëbo weno owa bor doyo ëre go, ichaga Ärë wleni, beno bor barwoklo iyadoe. ⁸ Tja kjloshtono Tjlapga kong pjloglo mya, llëbo owa li döya bor kong wlo. ⁹ Kuya ga tjlë bor kong ga «Pja woydër ara. Era tjlwö ara. Gueniyo pja poptër llëm, pja dbo ara llëm wlo. Miydër e go ga dbo twaga bop kong li tja» le bor kong eni. E kjishko ga tja krë ara, tja dbo ara llëm li kjishko, dbo twe Cristorë bor kong wlo. ¹⁰ Eni ga tja wopjlu, tja dbo ara llëm kjishko. Tja parkë Cristo kong kjishko ga llëbo wen owa bor kong ara, tja läywëba owa, tja shdungoba bakoe. Gueniyo tja dbo ameshko ga tja dbo ara anmoyö. E kjishko ga llëbo wen owa bor kongshko ga tja wopjluë.

Corinto sogpa woyotjlina Pablorë ara

¹¹ Tja tjlëno shäng kã llëm wleni, tja ichaga pjäydë ba shäryë kjishko. No kjone kjone wotjlik ga Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska tjlwö arayo li epga le. Gueniyo tjara tjlwö ara ba kjinmo lok, tja tjlwö llëm gueniyo. Tja läywara lok owashko ga kuromi kjing erä. Zok ga tja wlikoromi kjwe. ¹² Eye Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë kësbang oblë oblë ara. Miydëba e go ga e Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlöe. Ga tja shäng bomi tjokshko ga tja omshäryono eni, llëbo weno bor kong owa ara gueniyo. ¹³ Llëbo shäryoror bomi tjok kës li shäryoror Sbö tjlökwo kragaga löng kjok shto oblë oblë li tjok sorë ga eni. Llëbo oblë shäryoror bomi tjok kjrinaso, pjäy ichoror bor potjwlëk llëme. Pjäy ioror beno tjlwö oblë li dorko e kjishko lëmi wleni ga llëbo owa shäryoror ëre iozi ber tjlwö llëm bor kong.

¹⁴ Tja wotjlik jek bomi ik pjlara obi. Ère tjok ga pjloglo mya. Gueniyo tja to shäng bomi ik, bomi llëbo woydër kjishko llëme. Llëbo woydër li pjäy. E kjishko ga llëbo rokër bomi kong sira llëme. Bek wlo ga wapga, e dbur tóng ba dataga kong llëm, dataga, e dbur tóng ba wapga kong dey. ¹⁵ E kjishko ga llëbo botoya zan wopjlu bomi kjishko, tja opzang shäng om go wopjlu bomi kjishko bakoe. ¿Pjäy woydër ara eni ga tja woydëmi sira eräre? ¹⁶ Miydëmi pjlu ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy kong llëbo rokoror sira llëme. Eni ëmdë ga no kjone kjone wotjlik ga pjäy jyäpwworor e go le. ¹⁷ Nopga ichoror bomi kong kjlëbö. ¿Pjäy wotjlik ga ichoror, llëbo rokë bomi kong wlo lëmi? Eni llëme. ¹⁸ Tito ichoror jek bomi shwoy bi kjlara obi tjok. Miydëmi pjlu ga pjäy kong llëye rokara llëme. Tjawa pjöyikong wotjlik kjrinaso, llëbo shäryërwa oblë oblë llëme.

† 12:2-3 Eshko ga epga tjlëno ga kjok dogo tjeng kjringswo mya, ga domer li söra öötong kjok dogo buk kjóksško anmoyö lishko. ‡ 12:4 Sbö sök kjok dogo li kjokyo kowëba Paraíso.

¹⁹ ¿Pjây wotjlik ga tjawa tjlë eni, pjây ber wopjlú borwa tjok wlo lëmire? Eni llëme. Tjawa tño beno tjeng Cristo tjok, ga tjawa tjlë lóng Sbö bokso. Pjeyoga, llëbo shäryërwa kës li shäryërwa, pjây mär Cristo go jek këgong wlo. ²⁰ Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën lóng woydër dik llëm, ga tjawa ïmi lóng woydëmi dik llëm bakoe. Bangkjrër li pjây wlën lóng llëbo owa shäryë oblë oblë, pjây ënglë kar kar, pjây ymo ara ëng tjok, pjây iirkë ëng tjok, pjây tön dboy dboy, oblë läywëmi owa, oblë läywëmi ara, pjây krë ara, pjây wlëp ëng tjok llëm bakoe. Pjây wlën woydë lóng eni llëme. ²¹ Dënashko ga pjây kjone kjone orkwosmono ë tjok llëm ga pjây pono ba tjok, ga llëbo shäryako llëm li shäryoromi oblë oblë bakoe. Bangkjrër li tja äär bomi shwoyshko ga pjây wlën lóng llëbo owa eni li shäryë obi. Eni wleni ga tja slar ara, ga tja ie Sbörë ber lökshko bomi kjishko bakoe.

13

Nopga poshduna Pablorë

¹ Pjây ïn jek ëre tjok ga pjloglo mya. Ëye oblë rotëshko ga laga nopga pjökde, myarerë llëm ga tjlökwo kjrëy llëme.* ² Dënashko ga tja öör bomi ik pjlara. Tja jek öör bomi ik obishko ga pjây lóng llëbo owa shäryë, pjây poshdunor pjire. Eerishko ga pjây uunkong poshdun jek eni obi. Tja jek äär bomi ik obi ga pjây wlën lóng llëbo owa li shäryë obi wleni ga pjây songe lër ame. ³ Woydëmi ga llëbo shäryër bomi kong, Cristo tjlë bor kjishko miydëmi wëllë wlo loromi bor kong. Eni ga eshko ga tja tjlë bomi kong yötso ame, tja tjlë bomi kong dbo ara go shara. Shji shdüya Cristorëshko ga tjlë bi kong yötso llëm, tjlë dbo ara go ërä. ⁴ Zrëraba pjang kjlös goshko ga dbo llëm wleni, gueniyo iara Sbörë beno sök së, ba dbo ara go. Tjawara dbo llëm baiya dik bakoe. Gueniyo tjawa iara Sbörë beno lóng së, ba dbo ara go, tjawa parkë ber lóng bomi kong wlo.

⁵ Pjây opmiydos om go, pjây mär lóng Cristo Jesús go jlökoyore miydëmi wlo. ïmi ga Cristo shäng bomi tjok llëm wleni ga miydëmi e go ga pjây mär lóng ba go llëme. ⁶ Woydër ga miydëmi ga Cristo shäng borwa tjok, ga tjawa mär lóng ba go jlökoyo. ⁷ Rokërwa Sbö kong ga pjây kjimte llëbo owa shäryë llëm wlo. Rokërwa eni, tjawa ikoba pjlu wlo llëme. Rokërwa eni, pjây jëk lóng pjlo bek wlo, tjawa ikoba owa gueniyo. ⁸ Llëbo shäryërwa lóng kës li shäryërwa, tjlökwo bek li ber kësang, tjwlö ara wlo. Tjawa lóng tjlökwo bek li wloyoga llëme. ⁹ Pjây mär lóng Cristo go jlökoyoshko ga tjawa wopjlú, tjawa ikoba ga dbo llëm wleni gueniyo. Rokërwa Sbö kong ïyado ga pjây ie jëk lóng pjlo bek. ¹⁰ Tjlökwo ëre tër, ichër jek bomi kong bäm go, tja äär bomi shwoyshko ga tja tjlë bomi kong kjang llëm wlo. Tja iara Sbörë beno shäng bomi kjimtaga, pjây opping mär ba go jlökoyo wlo, pjây dir wlo llëme.

Kjibokwo pjirzlong

¹¹ Era eni ga pjeyoga, pjây ber lóng wopjlú, pjây jëk pjlo bek, pjây poshdunor li kolozï, pjây wotjlis kjirinaso, pjây ber lóng wopjlú ëng tjok bakoe. Shäryëmi eni ga pjây kjimte Sbörë ber lóng ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte ber lóng wopjlú ëng tjok bakoe.

¹² Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe. Bi pjeyoga uunkong lóng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

* 13:1 Deuteronomio 19.15.

¹³⁻¹⁴ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjĩshko ga pjã y kjimte ara. Rokër Sbõ kong ga pjã y woyde. Rokër Sbõ Sëya kong ga pjã y ie ber lõng wopjlú ãng tjok bakoe.†

† **13:13-14** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone goshko ga 2 Corintios 13.12-13, jyã taraba beno 2 Corintios 13.12-14, gueniyo tjlokwo tak lok kjrĩng pjok li go ga e llëbo kjrinaso loklo.

Carta a los Gálatas **Kjibokwo ère tara Pablorë Galacia soppa kong** **Kjibokwo ère sorë**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Galacia kjokyo ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng li, epga judiöga llëm wleniyo uunkong seke. E kjishko ga löng mär Jesús go llëm obishko ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok llëme. Eni ga Pablo öör eshko Jesús roy pjlu lë ba kongshko ga tjläno ba kong ga èye där kjok llgwekklo li söya bëy kjishko llëme lara eni.

Gueniyo Pablo opshino eshko dwayo irgo ga judiöga kjone kjone öötong löng eshko. Epga mär Jesús go le, miga jyö erä. Eshko ga Jesús tjlökwo kjrägaga li jyäpgwara lok tjlökwo bek llëm li go. Tjläno ba kong ga epga där wlo ga woyde ga epga mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söya lok bakoe lara lok eni. Eshko ga kjone kjone omtjlökwo kjrono. E kjishko ga kjibokwo ère go ga llëbo jyä tara Pablorë, nopga eniyo li kjishko, Jesús tjlökwo kjrägaga li jëk löng ba tjlökwo bek llëm li go ame wlo.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë. Tja ichaga norë llëme. Tja kjräga Jesu-cristorë, ba woshraga Data Sbö lirë bako, ga tja ichara lok beno shäng ba tjlökwo roy laga Jesús äska.

² Jesús tjlökwo kjrägaga löng Galacia kjokyo, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

Pjeyoga tjlökwo kjrägaga löng na bor tjok li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjämte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe. ⁴ Jesucristo optwono wolono, owa pjante bi go li löya ber dret wlo, shji döya llëbo owa tjeng kjok ère kjing goshko li dbo dorko dwayo wlo, woydara Data Sbörë sorë li eni. ⁵ Data Sbö li, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

Tjläkwo pjlu kjrinaso

⁶⁻⁸ Dënashko ga Cristo roy pjlu lorowa bomi kong. Ga Sbö wopjlu li kjishko ga pjäy rokara, ga ba tjlökwo li kjrromi. Eni ga tja wotjläno ga pjäy jëk löng e go loror. Gueniyo pjäy roy shrono owa, koshër sök dik llëme. Roy kuror ga pjäy Sbö rayono maling, ga tjlökwo oblë sömirë shara. Gueniyo tjlökwo pjlu jläkoyo li, e kjrinaso döe. Tjläkwo kjrromi kjupä li, e jyö erä. No kjone kjone omlono bomi kong, pjäy kã llgwäya wlo. Cristo roy pjlu li kjlopswe lok woydë ber oblë. Rokër Sbö kong ga èye tjlökwo lë bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdüya. Laga tjawarë, laga Sbö parkaga kjok dogo sorë eni wleni ëmdë ga tjlökwo oblë laga li shdungga ber Sbörë iyado wlo. ⁹ Loror bomi kong tjän, gueniyo lër jek bomi kong obi. Rokër Sbö kong ga èye tjlökwo lë bomi kong, lororwa bomi kong dënashko dik llëm ga shdungga ber Sbörë iyado wlo.

¹⁰ Nopga ber wopjlu bor tjok li wlëntë llëme. Sbö ber wopjlu bor tjok li wlëntë eröe. Tja parkë nopga ber löng wopjlu bor tjok wlo kjwe ga tja Cristo parkaga llëme.

Pablo beno shäng Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska sorë

11 Pjeyoga, tjłkwo roy pjłú li loror bomi kong dēnashko li, e laga norē bām go llēme. Lēr bomi kong, miydēmi wlo. 12 E lara norē bor kong llēm, tja pingga norē llēm bakoe. E laga Jesucristorē om go bor kong.

13-15 Shāryono eni. Tja wentē llēm obishko ga tja kjrara Sbōrē, ga tja rokara ber shāng ba parkaga wlo, ba wopjłú li kjīshko. Gueniyo tja dēna shāng judioga tjłkwo sōkshko ga tja roy sorē miydoromi tjān. Eshko ga tja Jesús tjłkwo kjrագaga wloyo. Llēbo shāryoror ba kong lok ara, pjir ber dret wlo loror. Borwa tjlapgaga tek dēnashko so tjłkwo li sōror pjłú, owa llēm, bor pjeyoga luyo bor tjok bēy li kjinmo. Gueniyo eshko ga 16 ba Wa pina Sbōrē bor kong, miydēr wlo, roy lēr nopga judío llēm wleniyo kong wlo. Eshko ga llēbo kjakroror nopga kong llēme. 17 Eshko ga Sbō tjłkwo roy laga Jesús āska lōng Jerusalén kjokyo. Gueniyo parkē lōng eni bor bām go ěmdē ga tja āātē lan ba tjok eshko guing llēme. Tja jekdo Arabia kjokyo. E irgo ga tja tek Damasco kjokyo irōng obi.

18 Lu pjloglo mya irgo ga tja jek ōōtong shāng Jerusalén kjokyo Pedro* ĩk, ga tja beno sōk ba tjok eshko dbargwo sak kjwara kjingsho shkēng (15).

19 Tjlapga Jesús lēng Santiago li ĩnor eshko bakoe. Gueniyo Sbō tjłkwo roy lagaga Jesús āska llamo li ĩnor llēme. 20 Lēr bomi kong jlōkoyo Sbō bokso ga tjłkwo ěre, e jlōe.

21 E irgo ga tja ōōr jong Siria kjokyo, Cilicia kjokyo bakoe. 22 Eshko dbaryo ga Jesús tjłkwo kjrագaga lōng Judea kjokyo li, tja ĩyde lok llēm obi. 23 Tja roy kura lok erōe. No kjone kjone tjłē lōng ba kong ga «Bi irpjangga dēnashko to shāng Jesús roy pjłú li pjik wlo lara. Gueniyo eerishko ga to shāng e roy shdōk oba kong shara» le lok ba kong eni. 24 Eshko ga Sbō poshrēra lok ara bor kjīshko.

2

Pablo wlokrara Sbō tjłkwo roy lagaga Jesús āska lirē

1 Lu pjloglo sak kjwara kjingsho pkēng (14) irgo ga tja to jek Jerusalén kjokyo obi, Bernabē tjok, Tito tjok bakoe. 2 Tja to jek eshko, lara Sbōrē bor kong eni kjīshko. Tja ōōtong shāng eshko ga tja tōno Jesús tjłkwo kjrագa kāgāyoga tjok dboshko, ga Jesús roy pjłú lēr nopga judío llēm wleniyo kong sorē li loror ba kong pjire. Shāryoror eni, pak shāryēr shāng li ber tjwłō llēm wlo llēme. 3 Tja lano ba tjok pjir ga ěye ichara lok doyo jyā tē llēme. Tito, e judío llēm kjīshko ga e doyo jyā tak llēme. Ga jēk shāng bor tjok ěmdē ga ichara lok doyo jyā tē llēm bakoe. 4 Gueniyo nopga lōng eshko kjłōbō. Epga mār lōng Jesús go le, gueniyo jyō erā. Lōng borwa tjok lūtshko, borwa ĩk wlo. Shji tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjīshko ga shji dōra, shji iara beno lōng kjok llgwēkklo tara Moisésdē li kolē ame wlo, gueniyo eshko ga tjawa iche woydē eparē ber lōng kjok llgwēkklo li kolē irōng obi. Tjłē lok ga «ěye mār woydē Jesús go ga woyde ga doyo jyā tak pjir guing» le lok eni. 5 Gueniyo ga kolororwa sira llēme. Tjłkwo pjłú kjrōromi, sōmi lōng li, e beke. E kjłopswako llēme. Epga kolororwa llēm e kjīshko.

6 Jesús tjłkwo kjrագa kāgāyoga lōng eshko li tjwłō ara lēba. Gueniyo Sbō kong ga shji unkong tjwłō beke. E kjīshko ga epga tjwłō ara lēba ěmdē ga bor kong ga tjwłō oblē kjinmo llēme. Gueniyo epga ěmdē ga tjłkwo roy pjłú li lēr shāng li kjingsho llēye iara lok llēme. 7-8 Dēnashko ga Pedro ichara Sbōrē

* 1:18 Grecia so tjłkwo go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowēba eni bakoe.

ba tjlökwö roy pjlú læ judíoga kong Jesús áska, ga kjimtara ara. Ga tja shäng eshkosho ga miydara lok ga tja kjrara Sbörë eni bako, ga tja ichara ba tjlökwö roy pjlú læ nopga judío llëm wleniyo kong, ga tja kjimte shäng ara bakoe. ⁹ Santiago, Pedro,* Juan, e löng eshko. Jesús tjlökwö kjruga kägäyoga tjwlo arayo læba li epga. Tja, Bernabé, tjawa kjimtara Sbörë ara li miydara lokshko ga tjawa orkwö iona, tjawa beno löng wopjlú eng tjok li loklo. Eshko ga tjawa beno löng tjlökwö læ nopga judío llëm wleniyo kong, ga epga beno löng tjlökwö læ judíoga kong. ¹⁰ Tjawa kong llëbo rokara kjrina döe. Woydara ga nopga song wleniyo kjimterwa. Gueniyo bor kong ga e kjang llëm, shäryër eni iyado kjishko.

Pedro wlonä Pablorë

¹¹ Pjlara ga Pedro öör na Antioquia kjokyo. Sök na obishko ga wlonor ara, llëbo shärye shäng owa kjishko. ¹²⁻¹³ Shronoshko ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok, jyã tak lok llëm gueniyo. Era pjlúe. Gueniyo e irgo ga nopga shrono löng Jerusalén kjokyo dwayo kjlöbö, ichaga Santiagorë. Jerusalén kjokyo shko ga judíoga löng kjlöbö, wotjlik ga eye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyã tak pjir guing le lok eni. Eni ga bangkjre Pedrorë ga ië nopga judío llëm wleniyo tjok wleni ga roy söya nopga shrono löng lirë, nopga wotjlik eni wleniyo löng Jerusalén kjokyo li kong. E kjishko ga eshko jek lëkong ga opkjono nopga judío llëm wleniyo lishko dwayo, ga iono ba tjok ame. Opkjono eni li, e owa. Judíoga oblë löng li omshäryono lok owa eni bakoe. Bernabé ëmdë ga omshäryono baiya dik bakoe. ¹⁴ E kjishko ga in ga tjlökwö pjlú li söya lok bek llëm kuzong ga tja tjläno Pedro kong nopga uunkong boksho. Tja tjlä ga «Pja judío, gueniyo pja jek shäng nopga judío llëm wleniyo dik. ¿Eni ga nopga oblë judío llëm wleniyo ichëp woydë dbo go ber löng judío wleni ega?

¹⁵ »Nopga judío llëm wleniyo jek löng llëbo owa shäryë. Gueniyo shji judíoga jläe. ¹⁶ Eni ëmdë ga miydoroy ga shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme. Shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga shji mär Jesucristo go. Nopga judío llëm wleniyo mär löng ba go tjän, gueniyo shji judíoga ëmdë ga shji mär löng ba go bako, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo. Eye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sök kjishko llëme.

¹⁷ »Shji ber pjlo bek Sbö bokso, shji töno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga shji ber löng kjok llgwekklo li sök ame kuzong ga judíoga kjone kjone wotjlik ga shji beno löng llëbo owa shäryë le lok eni. Gueniyo shji iche Cristorë llëbo owa shäryë, e lotë llëme. E eni llëme. ¹⁸ Bäm goshko ga tja tjläno ga shji ber pjlo bek Sbo bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko llëme loror. Gueniyo söy, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër bomi kong eeri kjwe ga llëbo owa shäryotë shäng. ¹⁹ Bor shdunglo tak pjang kjok llgwekklo go li, e potjwlek pjir tjän. Tja zröra kjok llgwekklo lirë wleni. E kjishko ga llëye shärye bor kong ga ä tjän. Tja jek shäng Sbö tjok shara. ²⁰ Cristo zröraba pjang kjlös goshko ga tja wolono pjang ba tjok eshko wleni. Eni ga tja opichë om go ame. Cristo shrono bor go, ga tja wlosöga erë shara. Tja woydara Sbö Wa lirë ara, ga optwono wolono bor kjishko. Eni ga tja sök kjok ëreshko obi ga tja mär ba go eröe. ²¹ Sbö wopjlú li kjishko ga Cristo ichara wolon bi kjishko. Gueniyo shji ber pjlo bek Sbö bokso, kjok llgwekklo li söy kjishko kjwe ga Cristo wolono li tjwlo llëm, Sbö wopjlú li tjwlo llëm bakoe» lër.

* 2:9 Grecia so tjlökwö go ga tak beno pjang Cefas. Pedro kowëba eni bakoe. Gálatas 2.11-14 eni bakoe.

3

Shji dár, shji mâr Sbô go kjîshko dôe

¹ ¡Galacia sopga, pjây kâ kjange! ¿Pjây iaga ëro? Loror bomi kong wëlle ga Jesucristo zrôraba pjang kjlôs go. ² Woydër ga llëbo kjakrokër bomi kong pjlara li dboryozî bor kong. ¿Bomi go Sbô Sëya shrono beno kësbang bomi tjok li llë kjîshko? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de Jesús tjlôkwo kjrromi li kjîshko? ³ ¿Pjây kâ kjangdo? Soyoromi jëk Sbô tjok, ba Sëya go. Gueniyo eerishko ga pjây jëk woydë ba tjok bomi dbo om go li go. ⁴ Pjây mâr Jesús go kjîshko ga llëbo weno bomi kong owa ara. ¿Eerishko ga beno llëno llëm wlore? ⁵ ¿Ba Sëya iche Sbörë tjwe bomi go ber kësbang bomi tjok wlo ega? ¿Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye bomi tjrëko ega? ¿Kjok llgwekklo li sôromi kjîshkore, de pjây mâr Jesús go li kjîshko?

⁶ Abrahamda Sbô tjlôkwo kjrromi, ga mâr beno shäng ba go. E kjîshko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.* ⁷ Eni ga shji ber Abraham tjëyoga jlôkoyo wlo ga woyde ga shji mâr Sbô go eni bakoe. ⁸ Eerishko ga nopga judïo llëm wleniyo mâr Sbô go li, e ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. Dënashko ga tak pjang Sbô kjibokwoyo li go eni. Eshko ga ba tjlôkwo roy pjlu lara Sbörë Abraham kong, tjlë ba kong ga «Tjëyoga kjimtër uunkong bop kjîshko»† le. ⁹ Abraham mâr Sbô go, ga kjimtara. Eni ga ëye mâr Sbô go ga kjimte eni bakoe.

¹⁰ Kjok llgwekklo li go Sbô tjlôkwo tak pjang eni: «Ëye kjok llgwekklo ëre sök uunkong bëy ÿyado llëm ga e shdungko.»‡ Eni ga ëye dâr woydë, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga e shdungko. ¹¹ Tjlôkwo tak pjang e go kwara obi tjlë ga «Ëye mâr Sbô go ga era ie ber pjlo bek ba bokso.»§ E kjîshko ga ëye ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, kjok llgwekklo li sôya kjîshko llëme. ¹² Tjlôkwo tak pjang e go kwara obi tjlë ga «Ëye mâr woydë kjok llgwekklo ëre go ga e sôya bëy ÿyado dey.»* E kjîshko ga ëye dâr woydë, kjok llgwekklo li sôya kjîshko le ga mâr shäng Sbô go llëm, Sbô woyotjlïya shäng llëm kjîshko.

¹³ Sbô tjlôkwo tak pjang eni bakoe: «Ëye wolono pjang kjor go ga e shdungko.»† Eni ga Cristo opyono, wolono pjang kjlôs goshko ga bi shdungglo tak pjang kjok llgwekklo go li beno pjang ba go. Eni ga shji dôra bi shdungglo li dbo dorko dwayo. ¹⁴ Dënashko ga Sbô tjlëno Abraham kong jlôkoyo ga nopga judïo llëm wleniyo kjimte lara. Eni ga shji dôra Cristo Jesúsde, tjlôkwo lara li ber jlôkoyo wlo. Eni ga shji mâr ba go kjîshko ga ba Sëya iche lara Sbörë bi kong jlôkoyo li tjwe bi go ber kësbang bi tjok ga pjluë.

Tjlôkwo lara Sbörë jlôkoyo li kjara kjok llgwekklo lirë llëme

¹⁵ Pjeyoga, tjlôkwo lër bomi kong llëbo jyäglo go. Domer shäng kjlara tjlôkwo twë oblë kong, ber ÿyado wlo ga tjlôkwo li löngga ërë llëme. ¹⁶ Dënashko ga Sbô tjlëno Abraham kong, ba tjëyo tek ber ba irgo li kong jlôkoyo. Tjlôkwo tak pjang Sbô kjibokwoyo go li, e «ba tjëyoga» le llëme. Tak pjang li, e «ba tjëyo» le. E no kjlaraso loklo, e Cristo layde. ¹⁷ Tjlôkwo lër shäng li ëre. Sbô tjlôkwo lono Abraham kong, beno ÿyado wlo bäm goshko. Öötong lu pjloglo sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak myashko (430) ga kjok llgwekklo li twara Moisés kong. Gueniyo tjlôkwo twara bäm go li kjara kjok llgwekklo lirë llëme. E ie ber tjwlo llëm wlo ga äe. ¹⁸ Shji kjimte Sbörë, kjok llgwekklo li sôy kjîshko kjwe ga

* 3:6 Génesis 15.6. † 3:8 Génesis 12.3; 18.18; 22.18. ‡ 3:10 Deuteronomio 27.26. § 3:11 Habacuc 2.4. * 3:12 Levítico 18.5. † 3:13 Deuteronomio 21.23.

shji kjimte tjlökwo twara bi kong, beno ÿyado wlo li kjïshko llême. Gueniyo Sbô wopjlu li kjïshko ga tjlökwo twara Abraham kong, ga kjimtura iguing.

¹⁹ ¿Eni ga kjok ilgwekklo li llêno? Twara Sbörê judioga kong, llêbo shärye lok owa li miydoklo, äär jong Abraham «tjÿyo» tjwe lara jlökoyo li shrono guing. Ga kjok ilgwekklo li lara Sbörê ba parkagaga kjok dogo so kong. Ga epga omlono Moisés kong. Ga Moisés omlono nopga kong. Eni ga Moisés beno shäng Sbô tjlökwo laga nopga kong, beno shäng nopga tjlökwo laga Sbô kong bakoe. Kjok ilgwekklo li weno eni. ²⁰ No parkê eni ga kägäyo kjlaraso llêm, e parkê shäng oblê oblê li tjlökwo laga kjïshko. Gueniyo Sbô tjlökwo lono Abraham kong jlökoyoshko ga laga erê shäng om go ba kong.

Shji parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo dik ame

²¹ Kjok ilgwekklo li, tjlökwo lara Sbörê Abraham kong jlökoyo li, e ber ëng wloyo lotê llême. Shji ie kjok ilgwekklo llêrê ber löng sê ÿyado Sbô tjok ga pjlu kjwe ga shji beno pjlo bek Sbô bokso kjok ilgwekklo li kjïshko tjän. ²² Gueniyo Sbô tjlökwo tak pjang li tjlä ga shji uunkong löng bi wotjlik owa li dbo dorko, nopga löng kjërshko wleni. Shäryara Sbörê eni, tjlökwo lara Sbörê jlökoyo li tjwe ber ëye mär Jesucristo go li kong wlo.

²³ Nopga mär Cristo go dbaryo äatê llêm obishko ga tjawa ichaga kjok ilgwekklo lirê. Ga tjawa beno löng ba dbo dorko, Cristo tjwe guing. ²⁴ Shji dara kjok ilgwekklo lirê, äär jong Cristo shrono guing, shji mär ba go wlo, shji ber pjlo bek Sbô bokso e kjïshko wlo. ²⁵ Eerishko ga shji mär Cristo go kuzong ga shji daga beno kjok ilgwekklo lirê ame.

²⁶ Pjäy mär löng Cristo Jesús go kuzong ga pjäy uunkong Sbô wapga. ²⁷ Pjäy waraba jer di roshko, pjäy tönö beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy jëk ber löng Cristo dik. ²⁸ Eni ga Sbô kong ga pja judiore, de pja judio llême, e llêno llêm, pja parkagaga tjwlêk shäng pjir wleniyore, de eni llême, e llêno llêm, pja domerde, de walêre, e llêno llêm bakoe. Pjäy tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjäy uunkong tjwlö beke. ²⁹ Pjäy Cristo i ga pjäy Abraham tjÿyoga jlökoyo. Ga tjlökwo lara Sbörê ba kong jlökoyo dënashko li, e beno bomi kong eni bakoe.

4

¹ Tjlökwo lër shäng li eni: Domer tjwlö ara li wa, llêbo uunkong ba data i, e llono ga ber baÿya ëmdê ga kjwozir obishko ga tjwlö parkaga tjwlêk shäng pjir wleniyo dik, äär jong ba luyo go guing. ² E wopro ga nopga iara ba datarê beno löng ba dë, epga kole wlo, äär dbar llono lara ba datarê guing.

³ Shji uunkong eni bakoe. Tjlökwo bek li miydoydê llêm obishko ga shji sgara löng llêbo shäryê, nopga Sbô miydê llêm wleniyo dik, parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo dik. ⁴ Gueniyo dbar öotongshko ga Sbô ba Wa ichono, ga wena walêrê. Eshko ga kjok ilgwekklo tara Moisésdê li shäryara ba Wa lirê uunkong bëy, ⁵ shji uunkong tjeng kjok ilgwekklo dbo dorko li döya wlo, shji ber Sbô wapga wlo. ⁶ Ga pjäy Sbô wapga kjïshko ga ba Wa Sÿya li ichara beno bomi go, ber kësbang bomi tjok wlo. Ga Sbô kowëy bi Data ga pjlu, ba Sÿya kjïshko. ⁷ Eni ga pjäy parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo dik ame, pjäy Sbô wapga shara. E kjïshko ga llêbo twe Sbörê ba wapga kong li twe bomi kong bakoe.

Pablo woydê ara Galacia soppa kjïshko

⁸ Sbô miydomirê llêm obishko ga pjäy parkagaga tjwlêk löng pjir wleniyo dik, pjäy parkê löng sböpga oblê kong, gueniyo sböpga oblê li, e sböpga jlökoyo

llême. ⁹ Gueniyo eerishko ga pjây Sbö miydê, pjây kar miyde Sbörê bakoe. Nopga Sbö miydê llêm wleniyo mâr ba wotjlik owa li go. ¿Enira pjây mâr woydê nopga Sbö miydê llêm wleniyo wotjlik owa, llêno llêm li go obi ega? ¿Pjây opyê woydê ber lóng parkagaga tjwlek lóng pjir wleniyo dik obire? ¹⁰ Oba sgara lóng dbar shrêk sorê ga pjây dbar shrêk woydê eni bakoe. Dbar llê, mok llê, lu llê, e shrêmi woydê, Sbö ber wopjlu bomi tjok wlo lêmi. ¹¹ Bangkjrêr ga pak shâryoror bomi tjok li, e beno llêno llême l'êr.

¹² Pjeyoga, rokêr bomi kong ga pjây opshâryos botoya dik, tja opshâryono bomipjôy dik sorê ga eni. Llêye owa shâryoromi bor kong llême. ¹³ Miydêmi pjlu ga tjlokwo roy pjlu li loror bomi kong bâm goshko ga tja öör eshko, tja swlo ara kjishko. ¹⁴ Eshko ga tja swlo ara li, e beno bomi kong kjange. Eni êmdê ga tja iywomi shjiktêng llême. Tja tjlokwo kjroromi, tjlokwo li laga Sbö parkaga kjok dogo sorê wleni, laga Cristo Jesúsêd om go wleni bakoe. ¹⁵ Eshko ga pjây wopjlu erâ. ¿Eerishko ga pjây oto? Miydêr ga eshko dbaryo ga llêye woydêr sorê ga shâryoromi bor kong. Pjây rokoror bomi bokkwo shik bor kjimtoklo loror bomi kong kjwe ga shâryoromi bor kong lóng wopjluê. ¹⁶ ¿Eerishko ga pjây opyê woydê ber lóng bor moskwo, tjlokwo bekl'loror bomi kong kjishko lêmiro?

¹⁷ Nopga lóng eshko kjlôbö, woyde lok jlökoyo ga pjây tön lóng ba tjok, ba tjlokwo sömi jlökoyo wlo, gueniyo e ber bomi kong pjlu llême. Woyde ga tjawa rayêmi, pjây ber lóng ba woyotjlik jlökoyo wlo shara. ¹⁸ Woydêr ga tja shâng bomi tjokde, de llênde, pjây llêbo pjlu shâryê lóng iyado. Pjây wotjlik llêbo shâryê jlökoyo li, e pjlu jlô, gueniyo llêbo pjlu shâryêmi wlo erê. ¹⁹ Pjây bor wapga wleni. Walê wloshko chida tjeng dôrôshko ga bangyo ara. Pjây bangyo bor kong ara eni bako, äär jong pjây lóng Cristo dik guing. ²⁰ Tja iana shâng eshko, tja tjê bomi kong yôtso wlo. Gueniyo llêye shâryêr bomi tjok li miydêr llême.

Agar, Sara

²¹ Pjây mâr woydê kjok llgwekklo go li, ¿llêye tak pjang ba go li miydêmi llêmdo? ²² Tak pjang eni: Abraham wapga do pjök, wa kjlara ba parkaga tjwlek shâng pjir wleniyo li tjok, wa kjlara obi ba boy tjok. ²³ Ba wa ba parkaga tjok li, e weno laga norê. Ba wa ba boy tjok li, e weno laga Sbörê, tjlokwo lara jlökoyo li kjishko.

²⁴ Êre llêbo jyâglo. Walêga do pjök êre, e tjlokwo kjrings pjök li loklo. Agar, e kjok llgwekklo twak Sinaí dlupyoshko li loklo. Êye mâr woydê kjok llgwekklo êre go ga ber lóng Agar tjâyoga tek beno ba irgo wleni. Epga, e parkagaga tjwlek lóng pjir wleniyo dik. ²⁵ Agar, e Sinaí dlupyong Arabiâ kjokyo li loklo bakoe. E nopga lóng Jerusalén kjokyo eerishko dbaryo li loklo bakoe. E kjishko ga Agar, e ba mekê wleni. ²⁶ Gueniyo Jerusalén kjokyo buk kjok dogo kjrina obi. Kjok eshko sogpa, e parkagaga tjwlek lóng pjir wleniyo dik llême. Ga eshko sogpa li, e shji. ²⁷ Sbö tjlokwo tak pjang eni:

«Ílono ga walê rayak beno sök li wapga ara,
walê beno shâng ba lanma tjok luyo ara li kjinmo.
E kjishko ga walê kjrong, wapga llêm,
pja wopjluê.
Wloshko tjeng dôrôshko bang sorê miydêp llêm,
öö los, pja wopjlu dey.»*

* 4:27 Isaías 54.1.

²⁸ Pjeyoga, Isaac weno li laga Sbörë, tjlökwo lara jlökoyo li kjïshko. Pjäy iara Sbörë beno baïya dik, tjlökwo twara jlökoyo li kjïshko eni bakoe. ²⁹ Dënashko ga tjlökwo lara Sbörë jlökoyo li kjïshko ga Isaac ichara Sbö Sëyarë wen. Gueniyo Agar wa li iirkono ara ba kong, ga shduna ara. Eerishko ga nopga mär löng kjok llgwekklo go li iirkë bi kong ara, ga shji shdüya ara eni bakoe. ³⁰ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Walë parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo li ichos to kjok shto oblë ba wa li tjok. Ba data wolonoshko ga ba llëbo tjeng kës li ber ba wa jlökoyo li kong eröe. Llëye ber ba parkaga li wa kong llëme.»† ³¹ Eni ga shji walë parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo li wapga wleni llëm, shji domer boy li wapga wleni.

5

Shji döra Cristorë

¹ Shji döra Cristorë, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kolëy ame wlo. E kjïshko ga pjäy wokjang, pjäy opyë ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik ame.

² Tja Pablo, tja tjlökwo kuzïa. Pjäy doyo jyä të, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga Cristo beno bomi kong tjwlö llëme. ³ Lër jek bomi kong obi ga domer llë doyo jyä të, ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga ber shäng kjok llgwekklo llamo li kolë wlo bakoe. ⁴ Pjäy mär kjok llgwekklo li go, pjäy ber pjlo bek Sbö bokso wlo wleni ga pjäy löng Cristo tjok llëm, ga Sbö wopjlu li ber bomi kong tjwlö llëme. ⁵ Gueniyo shji mär Cristo go kuzong ga shji kjimte Sbö Sëyarë, shji ie ber pjlo bek Sbö bokso dbaryo li koshë löng wopjlu wlo. ⁶ Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok li, e tjwlö ara bi kong. Ga shji mär ba go kjïshko ga shji oblë woydë iyado. Gueniyo Sbö kong ga shji doyo jyä tëre, de llëmde, e llëno llëme.

⁷ Bäm go ga pjäy jëk löng Sbö tjok pjlúe. ¿Tjlökwo bek li sömi ame laga erë bomi kong? ⁸ Pjäy rokara Sbörë tjlökwo pjlú li sök wlo. E kjïshko ga bomi songga li ichaga erë llëme. ⁹ Oba tjlë ga «Pjlung shosho uukklo* chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. ¹⁰ Gueniyo miydër pjlú ga pjäy Tjlapga Jesús ï. E kjïshko ga miydër ga wop ä ga pjäy wotjlik ber löng botoya dik iröng obi. Ga bomi jyäpgwaga to löng li, e shdüya Sbörë, ë ga eni.

¹¹ Pjeyoga, shji doyo jyä të, shji ber pjlo bek Sbö bokso wlo lër shäng oba kong kjwe ga tja shdüya judiogarë llëme. Gueniyo shäryër eni wleni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go bi kjïshko li ber tjwlö llëme. ¹² Gueniyo bomi jyäpgwaga to löng lira, woydër ga doyo jyä të dö llëme. Woydër ga epga opkë lok om go dey.

¹³ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörë ber löng ichaga kjok llgwekklo tara Moisésdë lirë ame wlo. Gueniyo pjäy beno löng kjok llgwekklo li kolë ame wlo ëmdë ga pjäy beno jëk löng bomi wotjlik owa li go wlo llëm bakoe. Pjäy ëng woydos ara kar kar, pjäy ëng kjimtos bakoe. ¹⁴ Kjok llgwekklo uunkong li ber kjrinaso wleni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»† ¹⁵ Gueniyo pjäy sjëke. Shäryëmi löng eni llëme. Pjäy löng ëngkjwë ëng tjok kar kar erä. Shäryëmi löng eni ga pjäy ëng pjik löng om go erä.

Shji mär Sbö Sëya go

† 4:30 Génesis 21.10. * 5:9 Pjlung shosho uukklo le li, e tjlökwo söya löng owa li loklo. † 5:14 Levítico 19.18.

¹⁶ Eni ga lër bomi kong ga pjây mär Sbö Sëya go. Enira pjây jëk bomi wotjlik owa li go llëme. ¹⁷ Bi wotjlik owa li, e owa Sbö Sëya bokso. Ga bi wotjlik owa li, e llëye woyde Sbö Sëyarë li wloyo wleni. Wotjlik kjing pjök li, e oblë oblë, ëngkwë ëng tjok wleni. E kjïshko ga olö ga llëye shäryëmi woydë pjlu li, e shäryëmi ga äe. ¹⁸ Gueniyo pjây mär Sbö Sëya go ga pjây ichaga kjok llgwekklo lirë ame.

¹⁹ Nopga jëk ba wotjlik owa li goshko ga llëye shärye löng li igöy wëlleë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Llëbo owa shäryako llëm li shärye. Wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok erä. ²⁰ Sböpga jyäglo, e poshrëya. Opping ybi, oblë ie wlo. Oblë iywa shjiktëng. Ënglë kar kar oblë tjok äe. Ymo ara. Iirkë malinge. Wotjlik ba kjïshko eröe. Ëngkwë oblë tjok. Tön dboy dboye. ²¹ Wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjïshko. Nelötkë, bërkkë, llëbo owa shärye ara ëng tjok. Llëbo oblë, so e kjoyo li shärye bakoe. Loror bomi kong tjän, gueniyo lër bomi kong jek obi ga ëye sgara shäng eni ga äar Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme.

²² Gueniyo shji kjimte Sbö Sëyarëshko ga shji llëbo shäryë oblë. Shji oblë woydë ara. Shji wopjlúe. Shji wlëpe. Shji iirkë maling llëme. Shji wopjlú oblë tjok. Shji oblë kjimté. Llëye loroy li shäryë eni. ²³ Shji llëbo shäryë oblë kong yötso. Shji llëbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Llëbo ëre shäryëy ga pjlu, llgwekklo drete. ²⁴ Eye Cristo Jesús i ga e ichaga ba wotjlik owa lirë ame. Ba wotjlik owa li, e löra beno pjang kjlös go wleni. ²⁵ Shji iara Sbö Sëyarë beno löng së jlökoyo kuzong ga woyde ga shji mär ba go. ²⁶ Gueniyo shji krë llëm, shji ënglë kar kar llëm, shji wotjlik owa ëng tjok bi llëbo kjïshko llëm bakoe.

6

Shji ëng kjimté

¹ Pjeyoga, pjây mär löng Sbö Sëya go. Eni ga pjây kjlara llëbo owa shäryono ga poshdüzi yötso. Gueniyo pjây sjëk, pjây dir baiya dik llëm wlo. ² Pjây kjlara ïmi ga song ga kjimtozïa. Eni ga pjây pina Cristorë sorë ga shäryëmi löng eni.

³ Eye tja tjwlö ara, oblë kjinmo le, tjwlö ara llëm ëmdë ga opjyãpgwë shäng om go. ⁴ Pjây llëbo shäryono pjluë, de oware, pjây kjlara kjlara opmiydos om go. Shäryoromi pjlu ga pjây ber wopjlú ga pjluë. Gueniyo shäryoromi pjlu, oblë kjinmo lëmi llëme. ⁵ Pjây kjlara kjlara pak llë ga miydaga ber erë om go.

⁶ Eye, shji pïya Sbö tjlökwö goshko ga woyde ga llëbo tjeng bi tjok li shdöy ba tjok.

⁷ Sbö jyãpgwëy ga äe. E kjïshko ga pjây opjyãpgwë llëm bakoe. Llëye dgoroy ga e bo kjroydë. ⁸ Eye jëk ba wotjlik owa li goshko ga ber shäng shdüya iyado wlo. Eye mär Sbö Sëya go ga ie Sbö Sëyarë ber shäng së iyado Sbö tjok. ⁹ Eni ga shji sjen llëbo pjlu shäryë llëme. Shji wosonkë llëm, äar bi potjwlëkklo dbaryo lishko ga shji potjwlëya pjluë. ¹⁰ E kjïshko ga kuy ga shji oblë kjimté ga bue ga kjimtéy dey. Ga Cristo tjlökwö kjrägaga löng li kjimtéy ara anmoyö.

Shji iara Sbörë beno tjaglën wleni

¹¹ Tja Pablo, tjlökwö ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara. ïmi ga tjlökwö jyäglo ëre kjwo këskëse.

¹² Pjây tjlë ga pjây döya Sbörë, Cristo wolono pjang kjlös go li kjïshko lëmi. Gueniyo ëye omle eni ga shdungoba e kjïshko. E kjïshko ga bomi ichaga doyo jyä të li, pjây iche lok eni ga ikoba ga ber löng wopjlú ba tjok wlo, shdungoba

eni llém wlo. ¹³ Epga doyo jyā tak pjir ëmdë ga kjok llgwekklo tjeng kës li kole lok llême. Gueniyo woyde lok ga epga kolëmi, ga pjäy doyo jyā té ber löng baïya dik, epga krë ara bomi kjïshko wlo. ¹⁴ Gueniyo tjara krë llë kjïshko llême. Tja krë Tjlapga Jesucristo zróraba pjang kjlôs go li kjïshko eröe. Ba kjïshko ga llëbo tjeng kjök ëre kjing go tjwlô bor kong ame, ga nopga kjok ëre so kong ga tja tjwlô llém bakoe.

¹⁵ Sbö kong ga shji doyo jyā tak pjirde, de llëmde, e llëno llême. Shji kjlopswara beno tja glën wleni li, tjwlô ara li e.

¹⁶ Tjlkwo lër shäng bomi kong ëre sömi wleni ga pjäy kjrara Sbörë beno ba nopga, judioga kjrara dënashko wleni. Eni ga rokër Sbö kong ga pjäy uunkong eni li songe le ïyado, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

¹⁷ Era eni ga tjara doyo bäng lok, tja shporaba ara, Jesús kjïshko. E kjïshko ga woydër ga eeri jek lëkong ga ëye llëbo shäryë tjwe bor barwoklo ame.

¹⁸ Pjeyoga, rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjäy kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Efesios **Kjibokwo ère tara Pablorè Éfeso soppa kong** **Kjibokwo ère sorè**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Éfeso kjokyo, e tjwlö ara. Eshko ga sböpga jyäglo syö uyo lok ara. Tjwlö arayo li, e ba sbö ko Artemisa li syö uyo, tak pjang Hechos 19.23-41 go sorè li eni. Dénashko ga Pablo to shäng Jesús roy pjlú lè kjok shto oblè oblèshko ga öötong shäng eshko, tak pjang Hechos 18.18 go sorè li eni. Gueniyo beno shäng eshko dbar kop ara llème. E irgo ga jek öötong shäng eshko obi, ga beno shäng nopga li ping Sbö tjlökwo go lu pjloglo mya, tak pjang Hechos 19 go sorè li eni.

Kjibokwo ère go ga Sbö wopjlú li kjishko ga llèbo shäryara pjlú bi kong oblè oblè sorè li tara ba kong. Woyde ga Sbö iëy ber kësbang, tjwlö ara sorè li tara ba kong. Judioga, nopga judío llèm wleniyo, e iara Sbörè beno tjëyo kjrinaso, ga woyde ga ber löng wlêp èng tjok shara, ber löng èng kjimté kar kar bakoe, e tara ba kong bakoe.

Kjibokwo ère tara ba kongshko ga sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska.

Sbö nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Éfeso kjokyo, kjibokwo ère ichèr jek bomi kong.

² Rokèr bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlêp bakoe.

Sbö poshrëy ara, ba wopjlú li kjishko

³ Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji töna beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji kjimtara ara, llèbo twe ba nopga kong ba kjimtoklo wlo li twara bi kong uunkong bakoe. ⁴ Shji kjimtara eni. Kjok shäryayde llèm obishko ga shji töno beno tjeng Cristo tjok ère kjrara Sbörè, shji ber tjeng baiya wlo, shji pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. Shji woyde Sbörè ara kjishko ga ⁵ dénashko ga wotjlík ga shji ie Jesucristorè ber löng ba wappa wlo le, woydara ber eni kjishko. ⁶ Ba Wa woyde ara li twara bi kong. Eni ga ba wopjlú li pina bi kong, iy wëlé wlo, ga poshrëy ara.

⁷ Sbö wopjlú ara anmoyé. Ba wopjlú li kjishko ga Cristo wolono, srèng kwono. E kjishko ga shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li löna beno dret bakoe. ⁸ Shji kong kjok miydé twara ara, ba tjlökwo miydëy wëlé wlo. Shäryara eni ba wopjlú li kjishko. ⁹ Dénashko ga Sbö wotjlík llèbo shäryé Cristo tjok le, woydara ber eni kjishko, gueniyo èye ommyidono llème. Gueniyo e pina bi kong pjir tjän, ¹⁰ e dbaryo öötongshko ga llèbo uunkong lara li shärye ber eni wlo. Eshko ga Cristo ie ber sök llèbo tjeng kës li ichaga, llèbo tjeng kjok dogo, llèbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

¹¹ Llëye woyotjlina Sbörè shärye wlo li, e shärye uunkong eni. Ga dénashko ga wotjlík llèbo shäryé bi kong le. Eni ga shji kjrara, töna beno tjeng Cristo tjok, ¹² ga shji löng Cristo koshaga bäm go li, shji kjimtara ara, shji ikoba wlo, Sbö poshrékoba ba dbo kälä kjishko wlo. ¹³ Shji döya Sbörè sorè roy pjlú li,

tjlōkwo bek li e. Ga kuromishko ga tjlōkwo kjrromi, ga pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok. Cristo kjīshko ga pjāy go ba Sēya iche ber bomi tjok lara jlōkoyo li, e shrono beno kēsbang bomi tjok. Eni ga pjāy jyā tara beno lōng wleni. Miydēy e go ga pjāy beno Sbō ĩ. ¹⁴ Ba Sēya twara bi kong kjīshko ga miydēy e go ga llēye pjłú shārye bi kong lara li, e shārye eni jlōkoyo, nopga baīya li dōra pjir guing. Eshko ga Sbō poshrēy ara, ba dbo kālā kjīshko.

Pablo syōshono Sbō kong

¹⁵ Pjāy roy kuror ga pjāy mār lōng Tjlapga Jesús go, ga Sbō nopga uunkong woydēmi lōng ara bakoe. E kjīshko ga ¹⁶ tja syōshntē Sbō kong bomi kjīshkoshko ga tja wopjłú ba tjok enido. ¹⁷ Data Kēsbangyo li, e Tjlapga Jesucristo Sbō. Ga rokēr ba kong ga pjāy kong kjok miydē twe ara, ga e opping shāng bomi kong bako, e miydēmi jek kēgong wlo. ¹⁸ Pjāy kjrara Sbōrē, llēbo pjłú twe bomi kong kēsbang wlo. Eni ga rokēr ba kong obi ga pjāy kong kjok miydē twe āar bomi pjłúshko wlo, llēbo pjłú koshēmi lōng twe ba nopga kong li llē miydēmi wēlē wlo, ¹⁹ Sbō dbo ara li miydēmi wēlē wlo bakoe. Ba dbo ara li, e pjir llēm, ēye āar baīya dik llēm bakoe. Ga shji mār lōng Cristo go ēre kjimte ba dbo go. ²⁰ E go ga Cristo buk shinmoga tjrēkoshko ga woshrara irōng obi, ga sōra oōtong sōk ba orkwo kēlēkong kjok dogo. ²¹ Eshko ga iara beno tjwłō ara, sēya llē dbo ara wleniyo kjinmo, oblē ichagaga wleniyo kjinmo, llēbo uunkong kjinmo, iara beno eni eerishko dbaryo wlo, iyado wlo bakoe. ²² Llēbo uunkong iara beno tjeng ba wloshko, ga iara beno sōk ba tjlōkwo kjrāgaga lōng kēs li ichaga. ²³ Epga, e ba doyo wleni. Epga lōng sē ba kjīshko. Llēbo tjeng kēs sē li laga erē.

2

Shji wolono lōng wlenishko ga shji iara Sbōrē beno lōng sē jlōkoyo

¹ Nopga judío llēm wleniyo, dēnashko ga pjāy wolono lōng wleni, llēbo owa shāryēmi lōng li kjīshko. ² Eshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo lōng llēbo owa shāryē sorē ga pjāy omshāryē lōng eni bakoe. Llēye le Ārē li kolomirē. Sēyaga owa jēk lōng kjok ēre kjing goshko ichaga erē, nopga to lōng Sbō kolē llēm li ichaga erē bakoe. ³ Dēnashko ga shji uunkong omshāryono eni. Eshko ga shji wotjłik owa erā, shji jēk lōng bi wotjłik owa li go bakoe. E kjīshko ga Sbō ĩrkono ara bi tjok, ga shji lōng shdūya wlo, nopga oblē owa li shdūya sorē ga eni.

⁴ Gueniyo shji songe le Sbōrē, shji woyde ara anmoyō bakoe. ⁵ E kjīshko ga shji wolono lōng wleni, llēbo owa shāryēy lōng li kjīshkoshko ga shji iara beno lōng sē jlōkoyo, ga shji iara beno lōng mār Cristo go shara. Ba wopjłú li kjīshko ga shji dōra eni. ⁶ Cristo Jesús woshrara irōng obi, ga sōra oōtong sōk ba tjok kjok dogo. Shji tōna beno tjeng Cristo tjok kjīshko ga shji woshrara eni wleni, ga shji sōra oōtong lōng ba tjok kjok dogo eni wleni bakoe. ⁷ Shāryara eni Cristo Jesús kjīshko, llono ga ba wopjłú kēsbang li pīya oba kong iyado wlo. ⁸ Ba wopjłú li kjīshko ga pjāy dōra, pjāy mār lōng Cristo Jesús go kjīshko. Pjāy dōra li, e bomi sēnglō, e wlēnōmi om go llēme. ⁹ Shāryara eni, llēbo pjłú shāryoromi kjīshko llēm, ēye opposhrēk e kjīshko llēm wlo. ¹⁰ Shji eerishko ga sorē, shji shāryara Sbōrē yōtso beno lōng eni kjīshko. Shāryara eni, shji tōna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjīshko, llēbo pjłú lara dēnashko shāryēy wlo li, e shāryēy eni wlo.

Shji tjēyo kjrinaso, shji tōno beno tjeng Cristo tjok kjīshko

¹¹ E kjĩshko ga pjāy nopga judío llēm wleniyo, pjāy dēna ga sorē woyoshrozīa. Eshko ga pjāy kowe judiogarē «nopga jyā tak llēm wleniyo» le. Epgara opkowē lok «nopga jyā tak pjir wleniyo» le, gueniyo jyā taga norē ba doyoshko erā. ¹² Woyoshrozī ga dēnashko ga pjāy lōng Cristo tjok llēme. Tjłōkwo twara Sbōrē Israel tjēyoga kong, beno iyado wlo, gueniyo pjāy Israel tjēyoga llēm kuzong ga e beno bomi kong llēm, pjāy shto oblē so wleni erā. Eshko ga Sbō miydēmi lōng llēm, pjāy dōya li koshēmi lōng llēm bakoe. ¹³ Pjāy lōng pjola wleni. Gueniyo eerishko ga pjāy tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjĩshko ga pjāy sōra tek ba soshko wleni shara, Cristo wolono, srēng kwono li kjĩshko.

¹⁴ Dēnashko ga judioga, nopga judío llēm wleniyo, e lōng dboy dboye. E ēng iywō lok shjiktēng erā. Gueniyo shji iara Cristorē beno tjeng wlēp ēng tjok, shji iara beno lōng tjēyo kjrinaso shara. ¹⁵ Kjoj ilgwekklo tara Moisésdē li goshko ga llēbo shāryako ara. Gueniyo Cristo wolono kjĩshko ga kjoj ilgwekklo li kjara, ga shji iara beno lōng ichaga erē ame. Shāryara eni, tjēyoga kjrings pjōk li tōya, ber ba tjok kjrinaso wlo. Shji iara beno tjeng wlēp ēng tjok eni. ¹⁶ Wolono pjang kjłōs go kjĩshko ga tjēyoga kjrings pjōk li iara beno tjeng tjēyo kjrinaso, ga iara beno lōng wlēp Sbō tjok, ēng iywō lok shjiktēng ame wlo. ¹⁷ Cristo oōr ēreshko ga tjłēno uunkong kong ga shji ber lōng wlēp Sbō tjok ga pjłūe lara. Lara eni judioga, Sbō miydē pjłū wleniyo li kong, nopga judío llēm, Sbō miydē llēm wleniyo li kong bakoe. ¹⁸ Eni ga ba kjĩshko ga eerishko ga shji kjimte Sbō Sēya kjlaraso lirē uunkong aār Data Sbō shwoy ga pjłūe.

¹⁹ E kjĩshko ga pjāy nopga judío llēm wleniyo, pjāy shto oblē so wleni ame. Pjāy beno lōng Sbō nopga jłōkoyo, pjāy ba wapga bakoe. ²⁰⁻²² Shji u shāryē akkwo goshko ga woydara ga akkwo tjeng ara. Akkwo iēy tōshko bām go kjwara, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iēy ba kjing go jem jong ēng kjing go. Sbō nopga, e u wleni. Akkwo ba shakklo kjangyo, iak beno buk bām go li, e Cristo Jesús om go li loklo. Akkwo oblē oblē iak beno tjeng ba shakklo li, e Sbō tjłōkwo roy lagaga Jesús āska li loklo, Sbō tjłōkwo lagaga li loklo bakoe. Ga pjāy mār lōng Cristo go kuzong ga pjāy uunkong tōng tjeng ba tjłōkwo kjrագaga oblē tjok, akkwo jem tjeng ēng kjing go wleni. Shji uunkong tōng tjeng Cristo tjok, shji ber Sbō u wleni wlo, ba Sēya ber sōk u li roshko iyado wlo.

3

Pablo ichara Sbōrē ba tjłōkwo roy pjłū lē nopga judío llēm wleniyo kong

¹ E kjĩshko ga tja Pablo, tja sōk kjērshko, Cristo Jesús tjłōkwo roy pjłū lēr pjāy nopga judío llēm wleniyo kong kjĩshko. ² Miydēmi ga Sbō wopjłū li kjĩshko ga tja ichara ba tjłōkwo roy pjłū lē bomi kong. ³ Tjłōkwo li miydēba llēm, gueniyo lara bor kong, toror bomi kong kjibokwo ēre go sira sorē ga eni. ⁴⁻⁵ Eni ga kjibokwo ēre lēmishko ga miydēmi e go ga Cristo, e sorē miydēba llēm ēmdē ga lara Sbōrē bor kong, ga miydēr pjir tjān. Dēnashko ga e lara ē kong llēme. Gueniyo eerishko ga ba tjłōkwo roy lagaga Jesús āska li, ba tjłōkwo lagaga li, epga iara beno tjeng dboy ba kong. Ga ba Sēya ichara ba tjłōkwo roy pjłū lē ba kong lok. ⁶ Ba tjłōkwo pjłū miydēba llēm li ēre: Eeri jek lēkong ga judioga kjimte Sbōrē erō ame; ēye tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga kjimte Sbōrē, judioga, nopga judío llēm wleniyo bakoe; eni ga uunkong li beno lōng tjēyo kjrinaso, doyo kjlaraso wleni, llēbo twe lara Sbōrē ba nopga kong jłōkoyo li beno uunkong li kong kjĩshko.

⁷ Sbō wopjłū li kjĩshko ga tja ichara ba tjłōkwo roy pjłū lē oba kong, ga tja kjimte ara ba shāryē ba dbo ara go. ⁸ Tja tjwłō Sbō nopga lōng kēs li dorko.

Eni ëmdë ga ba wopjlu li kjishko ga tja ichara ba tjlökwö roy pjlu lë nopga judio llëm wleniyo kong. Tja tjlë ba kong ga epga mär löng Cristo go wleni ga llëbo twe Sbörë ba kong ara, pjir llëme lër ba kong eni. ⁹ Dämär ga llëbo uunkong shäryara Sbörë. Eshko ga wotjlik llëbo shäryë le, gueniyo lara ë kong llëme. Gueniyo eerishko ga tja ichara ba lë oba kong, shärye sorë miydëba wëllë wlo. ¹⁰ Woydara ga llëye shärye Jesús tjlökwö kjrägaga kong li, e İya sëya llë dho ara wleniyo, oblë ichagaya wleniyorë, ga miydë lok e go ga Sbö kjok miydë ara anmoyö. ¹¹ Ère shäryara Sbörë bi Tjlapga Cristo Jesús tjok, woyotjlina kjok shäryayde llëm obishko sorë li eni. ¹² Shji tona Sbörë beno tjeng Cristo tjok, ga shji mär beno löng ba go. E kjishko ga shji äär Sbö shwoy ga wlëp, llëye bangkjrëy llëme. ¹³ E kjishko ga rokër bomi kong ga tja shdungoba shäng song bomi kjishko ëmdë ga pjäy wosonkë llëme. Llëbo wen bor kong jushko li, e ber bomi kong pjlu wlo.

Pablo syöshono Sbö kong Efeso soppa kjishko

¹⁴ E kjishko ga tja kjök tok, syöshhtë Data Sbö kong. ¹⁵ E ba nopga löng kës kjok dogo li Data, ba nopga löng kës kjok ëre kjing go li Data bakoe. ¹⁶ E llëbo tjeng ara, twe ba nopga kong wlo. Eni ga rokër ba kong ga ba Sëya iche bomi kjimtë ba dho kësbang go, pjäy ber löng wokjang wlo, ¹⁷ Cristo ber sök bomi tjok İyado wlo, pjäy mär löng ba go kjishko. Rokër ba kong obi ga pjäy kjimte ëng woydë ara kar kar jlökoyo İyado, ¹⁸ shji woyde Cristorë kjöme li miydëmi wlo, ba tjlökwö kjrägaga löng kës li tjok. Jlökoyo ga shji woyde ara anmoyö. ¹⁹ E tjlly ga äär llëm ëmdë ga rokër ba kong ga e pıya bomi kong, miydëmi wlo, llëye shäryëmi dö lishko ga pjäy wotjlik äär Sbö dik wlo.

²⁰ Sbö dho ara kjishko ga llëbo woyotjlly, rokëy ba kong li shärye ga pjlu, ga shärye e kjinmo anmoyö ga pjlu bakoe. Ga shji kjimte ba dho ara ëre go.

²¹ Llëbo shärye ara Cristo tjlökwö kjrägaga go, Cristo Jesús go bakoe. E kjishko ga İey ber kësbang, tjwlo ara İyado wlo. Ber eni.

4

Shji ie Cristorë ber doyo kjaraso wleni

¹ Tja sök kjërshko Tjlapga Jesús kjishko. Pjäy rokara Sbörë beno ba nopga. Era tjwlo ara. Eni ga rokër bomi kong ga pjäy jëk pjlo beke. ² Pjäy ber löng wotöye. Pjäy tjlë ëng tjok yotso. Pjäy İürkë maling llëme. Llëbo shärye oblërë llë pogoshko ga pjäy ber löng wlëp, wopjlu ba tjok erä. ³ Pjäy drön ëë, jëk löng ëng tjok wlëp, pjäy wotjlik ber löng kjrinaso wlo, pjäy iara Sbö Sëyarë wotjlik sorë ga eni. ⁴ Shji Cristo tjlökwö kjrägaga löng kës ëre doyo kjaraso wleni, shji Sëya kjaraso bakoe. Shji rokara Sbörë uunkong, ga llëbo koshëy löng li kjrinaso. ⁵ Shji Tjlapga kjaraso. Tjlökwö söy löng li kjrinaso. Shji wara jer di roshkoshko ga e beno llëbo kjrinaso loklo. ⁶ Shji Sbö kjaraso. Shji data kjaraso. Shji iche, kjimte uunkong, ga shäng bi tjok İyado.

⁷ Cristo wopjlu li kjishko ga shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara oblë oblë, pak twe bi kong li shäryëy pjlu wlo. ⁸ E kjishko ga Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«To jem kjókshkoshko ga
ba wloyoga zana li shara, söra jem ba tjok ba irgo,
ga oblëra kong llëbo twara ara.»*

* 4:8 Salmo 68.18.

9 ¿«To jem» le li, e llë loklo? To ter öör shäng bäm go kjok ëre kjing go li loklo. 10 Cristo to ter bäm go. E irgo ga to jem kjok dogo, beno sök shtoyo tjwlö ara, kjok shto oblë oblë kjinmo, llëbo uunkong ichë wlo. 11 Shji kong pak twara om go, shäryëy wlo. Shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö laga, shji kjone kjone iara beno löng Sbö tjlökwö roy pjlú shdöga, shji kjone kjone iara beno löng ba nopga daga, ba pingga bakoe. 12 Shji iara beno löng ba nopga löng kës li kjimtaga, pak twe ba kong li shärye lok pjlú wlo, dbokjrë lok jek këgong këgong wlo. 13 Woyde ga shji uunkong Sbö Wa miydë pjlú, ga shji mär ber löng ba go, shäryoroy eni pjirshko ga shji ber löng wotjlik kjrinaso wlo, shji ber löng wotjlik këkboga dik wlo, shji äär ber löng Cristo dik wlo.

14 Eshko ga shji wotjlik kjwozirga dik ame. Shji jyäpwwëba tjlökwö oblë oblë go ame, kjoyng löya dlung kjing go bakwe pjlukdë llaw pogo wleni, no kjone kjone wotjlik ara, shji jyäpwwë wlo le gueniyo. 15 Tjlökwö bek li lëy wopjlú go dey. Eni ga shji äär ber Cristo dik, bi kägäyo li e, 16 ga shji uunkong ba doyo wleni. Doyo dboglo smok lok ëng go ba kjungyo go, ber doyo kjlaraso wlo, ga shji töya Cristorë ber doyo kjlaraso wleni eni bakoe. Eni ga shji ëng woydë ara kar kar, ga shji kong pak twara kjlara kjlara li shäryëy ga pjlúe.

Shji tönö beno tjeng Cristo tjok kjishko ga shji jëk löng tjaglën wleni

17 Eni ga pjäy ichër Tjlapga Jesús ko go ga pjäy jëk löng owa, nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik ame. Epga jëk löng ba wotjlik tjwlö llëm, llëno llëm li go erä. 18 Epga Sbö miydë llëm, llëye kuya woydë llëm kjishko. E kjishko ga tjlökwö bek li llë loklo miydë lok llëm, ga epga ie Sbörë ber löng së jlökoyo llëm bakoe. 19 Opyono beno jëk löng ba wotjlik owa li go erä, ga llëye lökyo ba kong ame. Llëbo owa shärye lok oblë oblëshko ga löng wopjlú erä, ga shärye woydë eni jek obi.

20 Gueniyo pjäy Cristo tjlökwö roy kunoshko ga pjäy oppino jëk eni llëme. 21 Cristo tjlökwö roy bek li kuromi, ga pjäy mär beno löng ba go. E kjishko ga miydër ga pjäy oppino jëk, woyde Cristorë sorë li eni. 22 Dënashko ga pjäy jëk löng bomi wotjlik owa li go. Bomi wotjlik eshko li, e owa. Pjäy jyäpwwë ara, llëbo owa shäryëmi wlo. Gueniyo pjäy oppino ba rayë, 23 pjäy kjlopswe Sbörë ber löng wotjlik oblë wlo, 24 pjäy ie ber löng tjaglën wleni wlo. Llëbo pjlú shäryaga iyado li, e Sbö. Ga pjäy kjlopswara beno jëk löng eni, baïya dik.

25 Eni ga shji uunkong doyo kjlaraso wleni kjishko ga shji jyörkë ame, pjäy tjlä bëy ëng kong dey. 26 Shji iirkonoshko ga llëye owa shäryëy llëme. Shji pë jek löng bi iir li tjok llëm, 27 shji jyäpwwë Äre llëm wlo. 28 Eye lürkë ä ga lürkë ame, parkë ba orkwo go dey, oblëga song li kjimte ga pjlú wlo.

29 Tjlökwö owa lëy ëng kong llëme. Tjlökwö pjlú lomirë dey, oblë kjimtoklo, kuya ga ber pjlú ba kong wlo. 30 Pjäy jyä tara Sbö Séyarë wleni beno Sbö i, äär jong bi dözlong dbaryoshko jä. E kjishko ga Sbö Séya iëy ber shäng woydë llëme. 31 Shji wotjlik owa oblë kong ame, shji iirkë ara oblë kong ame, llëbo lëy oblë kong iir go ame, shji ëngkjwë oblë tjok ame, oblë läywëy owa ame, shji oblë iywö shjiktëng ame bakoe. 32 Pjäy pjlú ëng tjok. Oblë songe lozïa. Llëbo shärye oblërë owa bomi kongshko ga owa li iozi ber tjwlö llëm, owa pjang bomi go li löna Sbörë Cristo kjishko sorë ga eni.

5

¹ Pjây Sbö wappa, ga pjây woyde ara. E kjîshko ga pjây opshâryos baîya dik.
² Shji woydara Cristorê ara, ga optwono wolono bi kjîshko, öng wlep ushko so zrokoba, sho sukoba Sbö poshrëkklo li lō pjlebîe ba kong wleni. Woyde ga pjây ëng woydos ara kar kar eni bakoe.

³⁻⁵ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëm, llëbo shâryako llëm li shâryëy llëm bakoe. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e llëbo jyâglo poshrëy löng wleni. Pjây Sbö nopga kjîshko ga llëbo eniyo shâryëmi sira ëmdë llëme. Llëbo lako llëm lëy ë kong llëm, llëbo tjwlö llëm lëy ë kong llëm, shji tjör ëng tjok tjlokwo owa go llëm bakoe. Pjây löng wopjlu Sbö tjok li lanyotkomirë oblë kong dey. Llono ga Cristo, Sbö, epga ber löng no pjuyoga iyado. Eshko ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong. Gueniyo ëye opshâryë owa eni ga äar eshko llëme.

⁶ Pjây jyâpgwëba tjlokwo tjwlö llëm go llëme. Llono ga nopga llëbo owa shâryono eni li shdüya Sbörë, kolara lok llëm kjîshko. ⁷ E kjîshko ga pjây tön nopga eniyo tjok llëme.

⁸ Dënashko ga pjây jëk löng kjok ro sî roy* wleni. Gueniyo eerishko ga pjây mär löng Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây jëk löng kjok shjiy roy† wleni shara. E kjîshko ga pjây jëk löng, woyde Sbörë sorë li eni. ⁹ Ëye iök shjiy ëre tjok ga jëk pjlu oblë tjok, jëk pjlo bek, ga tjleshko ga tjlokwo bek li layde. ¹⁰ Ga pjây opping llëye woyde Tjlapgarë shâryëmi wlo li go. ¹¹ Shji jëk oba jëk löng kjok ro sî roy wleni llëme. Llëye shârye lok li, e llëno llëme. Eni ga llëbo shârye löng li owa lozi ba kong dey, miyde lok wlo. ¹² Sbö kole lok llëme. Llëbo owa shârye löng lütshko li lanyotkëy ëmdë ga lökyo ara. ¹³ Gueniyo iök pïy llëbo owa li go ga e ber wëîe. ¹⁴ Eshko ga îgöy wëîe, iök shjiy li kjîshko. E kjîshko ga oba tjlä ga «Pja buk pë,

pja wollenzong,

pja kojös shînmoga tjeng li tjrëko dwayo.

Eshko ga pja ie Cristorê ber sök kjok shjiy roy» lëba eni.

¹⁵ Pjây drön jëk löng nopga kjok miydë ara wleniyo dik, nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. ¹⁶ Shji löng dbar owa. E kjîshko ga llëye wen tjwe bomi kong shâryëmi pjlu wloshko ga shâryozîa. ¹⁷ Shji llëbo shâryë nopga kjok miydë llëm wleniyo dik llëme. Pjây oppis llëye woyde Tjlapgarë li shâryë. ¹⁸ Shji nelötkë llëme. Shji nelötkë ga shji iche llëbo owa shâryë. Pjây ichaga ber Sbö Sëya pjang bomi go lirë dey. ¹⁹ Pjây tos ëng tjok Sbö kong tëkwo oblë oblë go. Ga Tjlapga poshrëzi bomi tëkwo li go. ²⁰ Pjây ber löng wopjlu Data Sbö tjok llëbo uunkong kjîshko. Lozi ba kong iyado, Tjlapga Jesucristo ko go.

Nopga orkwosmok löng pjir ga jëk ëng tjok sorë

²¹ Cristo bangkjrëmi kjîshko ga pjây ëng kolozong.

²²⁻²³ Cristo beno ba tjlokwo kjrägaga uunkong kägäyo, ba döga bakoe. Domergara beno ba boyga kägäyo eni bakoe. E kjîshko ga walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozî, Tjlapga Jesús kolëmi löng wleni. ²⁴ Cristo kole ba tjlokwo kjrägagarë sorë ga bomi lanmaga kolozî iyado eni bakoe.

²⁵ Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, ba tjlokwo kjrägaga woyde Cristorë sorë ga eni. Ba tjlokwo kjrägaga woydara ara, ga optwono wolono ba kjîshko, ²⁶ ie ber löng dboy ba kong wlo. Ba tjlokwo li go ga

* 5:8 jëk löng kjok ro sî roy le li, e tjlokwo pjlu miydë löng llëm li loklo. † 5:8 jëk löng kjok shjiy roy le li, e tjlokwo pjlu miydë löng li loklo.

epga iara beno pjlo bek Sbö bokso wlo, ²⁷ ber löng ba nopga kälä shjiy wleni wlo, ber tjeng baïya wlo, pogo llëye dret ba bokso wlo bakoe. ²⁸ Eni wleni ga domerga, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Ëye ba boy woydë ara ga e opwoydë om go wleni. ²⁹⁻³⁰ Ëye ba doyo om go li iywö shjiktëng llëme. Opsëng, opdë. Shji Cristo tjlökwo kjragaga, shji ba doyo wleni. E kjishko ga shji de Cristorë eni bakoe. ³¹ E kjishko ga domer ba data, ba mekë rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjlaraso wleni. † ³² Ëre llë loklo miydëy wëllë llëme. Lër eni li, Cristo, ba tjlökwo kjragaga, e lotë. ³³ Eni ga domerga orkwosmok löng pjir, bomi boyga woydozi ara, pjây opwoydë sorë ga eni. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga bangkjroziä.

6

Dataga, mekëga, wapga, e jëk ëng tjok sorë

¹ Wapga, pjây mär Tjlapga Jesús go kuzong ga bomi dataga, bomi mekëga, e kolozia. ²⁻³ Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwlö ara, llëbo jek pjlu bomi kong wlo, lu ïmi kop ara kjok ëre kjing go wlo bakoe.»* Eni ga kjok llgwëkklo ëre koloroy wleni ga llëbo pjlu shärye Sbörë bi kong lara jlökoyo. Llëbo lara jlökoyo eni eshko kjwlë jä.

⁴ Dataga, pjây llëbo shäryë bomi wapga kong ber löng iirkë wlo llëme. Poshdüzi, pizi jëk löng, woyste Tjlapga Jesúsde sorë li eni.

Parkaga sogoga, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, e jëk ëng tjok sorë

⁵ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozia. Bangkjrozi löng wopjlu, pjây parkë löng Cristo kong wleni. ⁶ Pjây İya löngshkoshko ga epga kolëmi pjlu, ber löng wopjlu bomi tjok wlo. Gueniyo kolëmi eshko dö llëme. Pjây parkos ba kong pjlu İyado, pjây Cristo parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Llëye woyste Sbörë shäryëmi wlo li shäryozi wopjlu. ⁷ Pjây parkos löng wopjlu bomi sogoga kong, bomi dbo kës li go, pjây parkë löng Tjlapga Jesús kong wleni, pjây parkë löng nopga kong wleni llëme. ⁸ Miydëmi pjlu ga ëye llëbo pjlu shäryono ga potjwlëngga Tjlapgarë, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ëmdë ga potjwlëya.

⁹ Parkagaga sogoga, pjây opshäryë bomi parkagaga tjok eni bakoe. Kroyoywëy llëme. Miydëmi pjlu ga pjây, bomi parkagaga, pjây kägäyo sök kjlaraso kjok dogo, ga shji uunkong llgweya beke.

Llëbo twe Sbörë bi kong ara, bi opwlikoklo wleni

¹⁰ Era eni ga pjeyoga, pjây mär ber löng Tjlapga Jesús go İyado, pjây mär ber löng ga dbo ara go İyado bakoe. ¹¹ Ængkwagaga opwlikë ba opwlikoklo go sorë ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go eni, pjây jyäpgwe Äreshko ga kumi kjang wlo, jlö lëmi ba kong llëm wlo bakoe. ¹² Shji löng dbonik nopga tjok llëm, shji löng dbonik sëya llë dbo ara wleniyo tjok, oblë ichagaga wleniyo tjok, nopga owa löng kjok ëre kjing go ichagaga wleniyo tjok bakoe. ¹³ E kjishko ga pjây opwlikos llëbo twe Sbörë bomi kong kës li go, dbar owa li tjweshko ga pjây tök llëm wlo, pjây ber löng wokjang äär jong dbar owa li pjitong guing.

¹⁴ Eni ga pjây wokjange. Sbö tjlökwo bek li sözi, e bomi dop pjrikko wleni. Pjây jëk pjlo bek, e bomi worbu wlikoklo wleni. ¹⁵ Sbö tjlökwo pjlu li, shji e

† 5:31 Génesis 2.24. * 6:2-3 Deuteronomio 5.16.

ber lóng wlêp Sbö tjok. Pjây poshäryos e go, tjlökwo roy pjlu li lê oba kong wlo, e bomi drepkwota wleni. ¹⁶ Pjây mär ber lóng Tjlapga Jesús go, e bomi könkowo shtokjoklo wleni. Pjây löya Ärë ba könkowo dbo go iök ri ri li goshko ga shtokjëmi e go, pjê bomi go llëm wlo. ¹⁷ Miydozi ga pjây döra Sbörë ba dbo ara go, e bomi kä wlikoklo wleni. Sbö tjlökwo shazî bomi wloshko, e bomi dröng twara Sbö Sëyarë bomi kong wleni.

¹⁸ Ga pjây syöshtos, kjloshtos Sbö kong iyado, pjây pïya Sbö Sëyarë sorë li eni. Pjây sjêke. Pjây syöshtos Sbö nopga kjïshko iyado. ¹⁹ Pjây syöshtos bor kjïshko bako, tja tjlëshko ga tja kong tjlökwo le Sbörë bor kong lër wlo, Sbö tjlökwo pjlu miydëba llëm li roy lër oba kongshko ga llëye bangkjrër llëm wlo bakoe.

²⁰ Tja ichara Sbörë ba tjlökwo roy pjlu lê oba kong ba äska. Eerishko ga tja sök kjërshko e kjïshko. Pjây syöshtos bor kjïshko, ba tjlökwo roy lërshko ga llëye bangkjrër llëm wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²¹⁻²² Bor kjlara Tiquico, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu iyado. E woydër ara, ga ichër jek bomi shwoy, tja sök na sorë li roy sök bomi kong wlo, lóng bor tjok na li roy sök bomi kong wlo bako, pjây wosonkë llëm wlo.

²³ Pjeyoga, tja syöshtë Data Sbö, Tjlapga Jesucristo Data li kong ga pjây ie ber lóng wlêp, pjây kjimte ëng woydë ara kar kar, pjây kjimte mär ber lóng Cristo go iyado bakoe. ²⁴ Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjây Tjlapga Jesucristo woydë jlökoyo li kjimte iyado.

Carta a los Filipenses

Kjibokwo ëre tara Pablorë Filipos soppa kong Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga Pablo öötong shäng Filipos kjokyo Silas, Timoteo tjok, Jesús roy pjlü lë. Eshko ga nopga ara omtjlökwö kjrono, tak pjang Hechos 16.12-40 go sorë li eni. Pjlara ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlü lara kjïshko. Epga ommiydonoshko ga llëbo ichara lok ba kjimtoklo, dbur bakoe. Ichara lok domer kjlara ko Epafrodito tjok. E kjïshko ga kjibokwo ëre tara Pablorë, e beno wopjlu ba kong li loklo.

Eshkoshko ga Jesús tjlökwö kfragaga löng Filipos kjokyo li shdungoba ara. Eni ga kjibokwo ëre go ga Pablo shdungoba ara ëmdë ga shäng wopjlu li roy jyã tara, epga dbokjrë e go wlo. Ga epga ichara ber löng wotöshko, ga ëng kjimté kar kar bakoe.

Eshko dbaryo ga judioga kjone kjone to löng tjlë ga shji där wlo ga woyde ga shji mär Jesús go dö llëm, woyde ga kjok llgwekklo tara Moisésdë li söy bakoe le löng eni, miga jyö erä. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga Jesús tjlökwö kfragaga li ichara Pablorë ber löng sjëk, nopga eniyo tjok.

Kjibokwo ëre tara ba kongshko ga sök no shdüzlöng uyo roshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlü lara kjïshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, Timoteo tjok. Tjawa Cristo Jesús parkaga.

Sbö nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Filipos kjokyo, kjibokwo ëre ichërwa jek bomi kong, bomi kägäyoga kong, ëye parkë löng bomi tjok li kong bakoe.

² Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo syöshono Sbö kong Filipos soppa kjïshko

³⁻⁵ Tja öör Jesús roy pjlü lë bomi kong dämärshko tek lëkong ga pjäy löng parkë Jesús kong bor tjok pjlü iyado. E kjïshko ga pjäy woyotjlinshko ga tja wopjlu Sbö tjok, ga tja syöshhtë ba kong bomi kjïshko wopjluë. ⁶ Sbö tjlökwö pjlü li kjroromishko ga llëbo pjlü shäryara Sbörë bomi pjlüshko, ga miydër ga shärye jek këgong, äär jong Cristo Jesús tjwe iröng obi guing.

⁷ Sbö wopjlu li kjïshko ga «Jesús roy pjlü li, e jlöë» lër to shäng tjlapgaga këskës bokshostshko ga pjäy iara Sbörë beno löng bor kjimtaga. Ga tja bängzak shäng ëreshko orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko ga pjäy löng bor kjimté obi. E kjïshko ga pjäy uunkong woydër ara. Eni kuzong ga tja wopjlu bomi kjïshko li, e pjlüë. ⁸ Pjäy uunkong ïn woydë ara, e miyde Sbörë pjire. Pjäy woydër ara, shji woyde Cristo Jesús dë sorë ga eni.

⁹ Tja syöshhtë Sbö kong bomi kjïshkoshko ga rokër ba kong ga pjäy kjimte dbar kjwobi go oblë woydë jek këgong këgong. Rokër ba kong obi ga pjäy opping jek këgong këgong ba kjok miydë li go, ba wotjlik pjlü li go bako, ¹⁰ llëbo pjlü anmoyö li shäryëmi iyado wlo. Eni ga pjäy ber löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso, äär jong Cristo tjwe iröng obi guing. ¹¹ Ga rokër ba kong ga pjäy kjimte Jesucristorë jëk löng pjlo bek iyado, pjäy ikoba wlo, Sbö poshrëkoba bomi kjïshko wlo, Sbö iëba ber tjwlö ara anmoyö bomi kjïshko wlo bakoe.

Pablo sök kjërshko, Cristo tjlökwo roy pjlú le kjîshko

¹² Pjeyoga, llëye weno bor kong dô li, e shâryono Jesús roy pjlú shdär jek këgong wlo. E lër bomi kong, miydëmi wlo. ¹³ Eerishko ga no dagaga parkë löng no llgwezlong uyo ëreshko, nopga oblë oblë, miyde lok ga tja iak shäng kjërshko orkwo kjrochak pjir dröng sho go, Cristo kjîshko. ¹⁴ Bi pjeyoga llamo löng kës li, tja roy kuya lok ga opyono mär löng Sbô tjlökwo roy lé jlökoyo, llëye bangkjre lok ame.

¹⁵⁻¹⁷ No kjong kjong Cristo roy lé wopjlú go. Shârye lok eni, tja woyde ara kjîshko. Miyde lok ga tja iak shäng ëreshko, «Cristo tjlökwo roy pjlú li, e jlöe» lër oba kong wlo. Gueniyo kjong kjongda omlë, gueniyo wotjlik löng oblë. Shârye löng eni, tja woyde llëm kjîshko, äär ber tjwlö ara bor kjinmo wlo. Woyde lok ga songyo kjrër ara anmoyö ëreshko le. Miydër ga eni. ¹⁸⁻¹⁹ Gueniyo ga e llëye llëme. Cristo roy, e le löng enido. Wotjlik pjlüre, de oware, gueniyo Cristo roy le löng enido. Tja wopjlú e kjîshko.

Llëbo weno bor kong owa ara ëre kjîshko ga pjây syöshhtë löng Sbô kong bor kjîshko ara, ga tja kjimte Jesucristo Sëyarë ara bakoe. E kjîshko ga miydër ga tja där, ga tja ber shäng wopjlú ara anmoyö e kjîshko. ²⁰ Bor kong ga Cristo tjlökwo lökyokjrër kjwe ga tja ber lök ara eshko. Woydër eni llëme. Gueniyo miydër ga tja sgara shäng tjlä Cristo kjîshko sorë ga tja tjlä eni iyado, ikoba ga Cristo, e tjwlö ara lëba wlo. Woydër ga tja sök sère, de tja zrörabare, lëba eni iyado. ²¹ Bor kong ga tja beno shäng ga tja shäng llëbo shâryë Cristo kong wlo eröe. Ga tja wolono ga bor kong ga pjlú anmoyö. ²² Eni gueniyo ga tja sök kjok ëre kjing go obishko ga nopga kjimtër jek këgong ga pjlúe. ¿Woydër kjone dey yalë? Miydër llëme. ²³ Bor kong ga pjlúyo kjone dey lër ga kjange. Tja wotjlik kjrina ga tja wolon dey, tja to ber sök Cristo tjok wlo, e bor kong ga pjlú anmoyö. ²⁴ Gueniyo tja wotjlik kjrina obi ga ber pjlú bomi kong wlo ga tja ber sök kjok ëre kjing go obi dey. ²⁵ Miydër pjlú ga eni. E kjîshko ga miydër ga tja ber sök bomi tjok obi, pjây kjimtër mär ber löng Cristo go jek këgong wlo. Eshko ga pjây ber löng wopjlú ara anmoyö. ²⁶ Ga tja sök bomi tjok obishko ga pjây löng wopjlú Cristo Jesús tjok bor kjîshko.

²⁷ Llëbo wen bor kong sorë pogo ga Cristo roy pjlú li kjroromi kuzong ga woydër ga pjây jëk pjlo bek e go, Cristo roy pjlú li tjwlö ara lëba wlo. Eni ga tja äär bomi ikde, de pjây roy kur eröe, miydër ga pjây löng wotjlik kjrinaso, pjây löng parkë uunkong no kjlaraso wleni, Cristo roy shdär oba uunkong kong wlo. ²⁸⁻²⁹ Llëbo shâryara Sbörë bomi kong pjlúe. Pjây iara beno löng mär Cristo go. Gueniyo erö llëme. Pjây iara beno shdungoba song ba kjîshko bakoe. Era llëbo pjlú bomi kong bakoe. E kjîshko ga bomi wloyoga, e bangkjreämi sira llëme. E goshko ga miyde lok ga to jeno wlo, ga pjâyda där wlo. E laga Sbörë eni. ³⁰ Dënashko ga tja shdunaba sorë li inomi wëllëe. Eerishko ga roy kumi löng ga tja shdungoba shäng e kjoyo obi. Ga miydër ga shâryëba löng bomi kong eni bakoe.

2

¹ Eni ga pjây töno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây kong dbo twe iyado. Pjây woyde ara kjîshko ga pjây woydë llëme. Sbô Sëya tjeng bomi tjok iyado. Pjây songe le Sbörë bakoe. ² Eni kuzong ga llëye lër bomi kong li shâryozia. Pjây wotjlis jong kjrinaso, llëye woyotjlimi kës li shâryëmi ga pjlú wlo. Pjây ëng woydos ara kar kar, pjây ber löng ëng tjok wopjlú wlo. Shâryoromi eni ga tja ber wopjlú kësang eshko. ³ Pjây llëbo shâryë, pjây äär ber tjwlö ara wlo lëmi

llême. Pjây opyë tjwlö ara oblë kjinmo llême. Oblë iozĩ ber tjwlö ara bomi kjinmo dey. Pjây ber wotöshko. ⁴ Pjây llëbo wlëk pjlu bomi kong dö llême. Wlëzĩ ber pjlu oblë kong bakoe. ⁵ Cristo Jesús, e wotjlik sorë ga pjây wotjlik eni bakoe.

⁶ Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga e Sbö jlökoyo, tjwlö baıya dik bakoe.

Gueniyo ga «Tja ber sök jushko tjwlö ara iyado wlo» lara llême.

⁷ Opyono beno shäng tjwlö llëm,
parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo dik,
weno no, so shji kjoyoe.

⁸ Eshko ga opyono beno shäng wotöshko anmoyö.

Ba Data kolara kjishko ga
opyono beno wolon pjang kjlös go, nopga owa wleni.

⁹ E kjishko ga iara Sbörë beno tjwlö ara anmoyö,
oblëga kës li kjinmo.

¹⁰ Shäryara eni, uunkong kjök tok ba kong wlo,
ëye löng kjok dogo, ëye löng kjok ëre kjing go, ëye löng klung ëre dorko
bakoe.

¹¹ Eshko ga «Jesucristo, e bi pjluyo jlöe» le lok uunkong.
Eni ga Data Sbö ber tjwlö ara bakoe.

Shji llëbo shäryë pjluë

¹²⁻¹³ Pjeyoga, Sbö, e drön ëë bomi tjok, llëye le li shäryëmi eni wlo. Tja shäng bomi tjokshko ga tja koloromi pjluë. Era eerishko ga tja shäng pjola ga woyde ga pjây drön ëë, Sbö kolë, bangkjrë iyado wlo. Pjây döra llëbo pjlu ëre kong wlo.

¹⁴⁻¹⁶ Llëye shäryëmi dö ga shäryozĩ löng wopjluë. Shji kjloshtë llëm, shji ëng dboryë kar kar llëm bakoe. Eni ga pjây löng pjlo bek, pogo llëye dret Sbö bokso. Pjây Sbö wapga tjän, pjây löng nopga owa jëk löng pjlo bek llëm li tjrëko gueniyo. E kjishko ga pjây llëbo owa shäryë llême. Eni ga shji ber löng së jlökoyo sorë tjlökwoyo li lëmi nopga kongshko ga pjây iya lok ga oblë, dbala lok shjiy kjok ro si roshko wleni. Eni ga Cristo tjwe iröng obishko ga tja wopjlu bomi kjishko, pak shäryoror li beno tjwlö ara kjishko. ¹⁷ Pjây mär löng Jesús go kjishko ga pjây shdungoba löng songe. Ga miydër ga tja kjwe zrökoba, tjlökwö loror bomi kong kjishko. Eni ëmdë ga tja wopjluë. Tja wopjlu bomi kjishko bakoe. ¹⁸ Pjlu wlo ga llëye wen bomi kongshko ga pjây löng wopjluë. Ga pjây ber wopjlu bor kjishko bakoe.

Timoteo, Epafrodito

¹⁹ Pjây roy miydër woydë, tja ber wopjlu wlo. E kjishko ga tja kjimte Tjlapga Jesúsde ga Timoteo, e ichër jek maling bomi ik, pjây roy söya bor kong wlo lër. ²⁰ Llëbo ber pjlu bomi kong sorë li woyotjliya shäng jlökoyo iyado botoya dik. Eye oblë, pjây woyotjliya eni llême. ²¹ Llamo löng ëreshkora, llëbo baıya woyotjliyde. Llëbo Jesucristo i, e woyotjliya löng llême. ²² Gueniyo Timoteora parkë shäng bor tjok Jesús roy pjlu lë oba kong, wapga parkë löng ba data tjok sorë ga eni. E miydoromi tjän. ²³ Eni ga ichër woydë jek bomi ik, tja därde, de tja där llëm, e miydoror guing. ²⁴ Ga miydër ga tja kjimte Tjlapgarë wop ä ga jek bomi ik bakoe lër.

²⁵ Bi kjlara Epafrodito, e ichoromi tek bor kong, tja kjimte bomi äska wlo. E parkono shäng bor tjok pjlu, dröno ara bor kjimtë Cristo roy lë. Gueniyo pjlu wlo ga ichër jek woydë bomi shwoy iröng obi. ²⁶ Pjây iya woydë arae. Miyde ga swlo ara roy kuromi, ga woydë ara e kjishko. ²⁷ Öör buk swlo ara

jlõe. Wolono seke. Gueniyo songe lara Sbörë, ga kjimtara. Llëye shäryara ba kong li beno bor kong pjlú bakoe. Tja song iyado. E wolono kjwe ga tja beno sök woydë ara eshko. ²⁸ E kjishko ga ichër jek woydë bomi shwoy maling, inomishko ga pjây ber löng wopjlú obi wlo, tja sök woydë ba kjishko ame wlo. ²⁹⁻³⁰ Tja kjimtëmi om go ga ä kjishko ga shrono shäng na bor kjimtë bomi äska. Parkë shäng Cristo kong ëreshkoshko ga wolono seke. E kjishko ga jek öötong shäng bomi shwoyshko ga wlokjrozï löng wopjlú, bomi kjlara wleni. Eye parkë baïya dik ga bangkjrozï bakoe.

3

Shji mär Cristo Jesús go

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlú e go. Tjlokwo toror bomi kong li tër bomi kong jek obi. Tja kwleya ba të llëme. E ber bomi wlikoklo wleni.

² Pjây sjëk, nopga owa löng llëbo owa shäryë wleniyo tjok. Epga so shjiti kjloshko so kjoyoe. To löng tjlä ga «Woyde ga shji opsho zë, shji ber jyä tak pjir Sbö i wlo» le lok eni. ³ Miga jyö erä. Jyä tak pjir Sbö i jlökoyo li shji. Shji kjimte ba Sëyarë ba poshrëk. Shji tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok. Shji mär llëbo shäryëy om go li go llëme. Shji jyä tak pjir Sbö i jlökoyo e kjishko.

⁴ Shji där llëbo shäryëy li go kjwe ga där bäm go li tja. Tja llëbo pjlú shäryono ara anmoyö, oblë kjinmo. ⁵ Tja buk chirawa öötong dbar kjwongshko (8) ga tja doyo jyä taraba pjire. Tja Israel tjëyo, tja Benjamín tjëyo bakoe. Tja hebreo jlökoyo tek dämär dwayo. Dënashko ga tja fariseo. E kjishko ga tja jëk to shäng pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go. ⁶ Tja parkë woydë Sbö kong jlökoyo. E kjishko ga Jesús tjlokwo kjrägaga irpjanor, shdunor ara. Kjok llgwekklo li, e söror beke. Tja llëbo owa shäryono lëba ga äe.

Shji Cristo miydë woydë pjlúe

⁷ Dënashko ga tja mär llëbo tjeng kës ëre go. Gueniyo eerishko ga tja mär shäng Cristo go shara. E kjishko ga bor kong ga llëbo ëre tjwlo drete. ⁸ Cristo Jesús, e bor Tjlapga. E miydër woydë pjlúe. Tjwlo ara anmoyö li e. Llëbo oblë kës li, e ber bor kong ga tjwlo drete. Cristo kjishko ga llëbo kës li, e rayoror pjir, bor kong ga ioror beno tjwlo ame, llëbo dburoy wleni. Woydër ara li, e Cristo. ⁹ Woydër ga tja ber baïya. Tja ber pjlo bek Sbö bokso wlo ga woyde ga tja jëk pjlo bek kjok llgwekklo tara Moisésdë li go llëme. Woyde ga tja mär Cristo go dey. Eni ga tja ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Cristo, e miydër woydë pjlúe. Cristo woshrara Sbörë iröng obishko ga ba dbo ara pina bi kong wëlle. Ba dbo li miydër woydë bakoe. Cristo shdunaba ara, ga zrörabae. Woydër ga tja shdungoba eni bako, ga tja wolon woydë baïya dik bebi. ¹¹ Woydër eni, llono ga nopga woshre Sbörë iröng obishko ga tja woshre ba tjok bako wlo.

¹² Tjlokwo loror kës ëre wlënor pjir, e lotë llëme. Tja iara Sbörë beno pjlo bek tjän, e lotë llëm bakoe. Gueniyo tja jeke. Tja kjrara Cristo Jesús, e miydër pjlú wlo. E kjishko ga tja drön ara, e miydër wlo. ¹³ Pjeyoga, tja öötong tjän, e lotë llëme. Gueniyo tja wotjlino to katöe. Llëye shäryono tjän li, e woyotjlän ame, llëbo wen tjeve li woyotjlintë. ¹⁴ Tja tóna Sbörë beno tjeng Cristo tjok ga tja rokara jem sök ba tjok iyado wlo, llëbo twe ber bor kong wlo. E kjishko ga tja drön ara, kjrër wlo.

¹⁵ Woyde ga shji wotjlik këkboga dik. Pjây kjone kjone wotjlik oblë sira wleni ga pjlú li pîya Sbörë bomi kong, miydëmi wlo. ¹⁶ Llëye shäryëy kjone pogo ga woyde ga shji jëk löng tjlokwo bek miydoroy tjan li go.

¹⁷ Pjeyoga, tja omshäryë shäng sorë ga pjây omshäryos uunkong eni bakoe. No kjone kjone löng bomi tjreko omshäryë löng pjlú borwatoy dik. Pjây omshäryos baîya dik bakoe. ¹⁸ Tjlokwo loror bomi kong ara tjan li, e lër bomi kong jek pjlara obi, ga tja slar ëëe. Nopga ara omshäryë pjlú llëme. Cristo wolono pjang kjlös go li, ba kong ga tjwlo llëme le lok wleni. ¹⁹ E beno tjeng shdungko iyado wlo. Wotjlik Sbö llëme. Wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go eröe. Wotjlik löng llëbo ber pjlú ba doyo kong li shäryayde. Zok ga llëbo owa shäryara li, e kjwe lökyokjre ara, gueniyo eni llëme. Roy shdöya lok wopjlúe.

²⁰ Gueniyo ga shjira kjok ëre so ame. Shji iara Sbörë beno löng kjok dogo so tjan, llono ga shji äar ber löng ba tjok eshko wlo. Bi döga tjwe eshko dwayo li koshoydë löng. Tjlapga Cristo Jesús li e. ²¹ E dbo ara, llëbo tjeng kës li iche ga pjlú wlo. Ga ba dbo go ga bi doyo tjwlo llëm ëre kjlopswe ber wolëso, baîya dik, e sök kjok dogo doyo sorë ga eni.

4

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây wokjang, pjây löng Tjlapga Jesús tjok iyado. Pjây woydër ara. Pjây in woydë ara. Tja iëmi ber wopjlúe. Pjây beno bor potjwllëkklo wleni, tja parkono Sbö kong ara kjishko.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjishko

² Walëga tjeng eshko do pjök ko Evodia, Síntique. Rokër ba kong ga tóno beno tjeng Tjlapga Jesús tjok kuzong ga jëk löng wopjlú ëng tjok, epenga dö wleni.

³ Pja bor kjlara, ga woydër ga pja ber shäng ba kjimtaga. Epga parkono löng Jesús roy pjlú shdök bor tjok pjlúe. Clemente, bi pjeyoga oblë, epga parkono löng bor tjok eni bakoe. Ëye ber löng së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo go. Ga pjây ko tak lok e go bakoe.

⁴ Pjây löng mär Tjlapga Jesús go kuzong ga pjây ber löng wopjlúe. Lër jek obi ga pjây ber löng wopjlúe. ⁵ Llëbo shäryozí oblë kong yötso, pjây löng wopjlú oba kong lëba wlo. Tjlapga Jesús, e tjwe döroë. ⁶ Shji woydë llë kjÿ llëme. Pjây sorëborë ga pjây syöshtos Sbö kong, «Tjawa kjimtozong» lozi ba kong. Ga pjây syöshtëshko ga «Tjawa wopjlú hop tjok» lozi ba kong eni bakoe. ⁷ Eni ga pjây tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga pjây ie Sbörë ber löng wlëp, pjây woydë ame wlo. Shji nopga kong ga shärye eni li, e llëbo kësbang, e shay uunkong ber tjeng bi kâ roy ga äe.

⁸ Era eni ga pjeyoga, llëbo bek li, e woyotjlizí eröe. Bangkjrako li, bek li, owa llëm li, wolëso li, woydako li, roy pjlú li, e woyotjlimirë. ⁹ Llëye loror bomi kong kuromi li, e shäryozí eni. Llëye shäryoror inomi sorë ga pjây omshäryos eni bakoe. Eni ga pjây ie Sbörë ber löng wlëpe.

Pablo wopjlú, llëbo twara lok ba kong li kjishko

¹⁰ Tja kong llëbo shäryëmi kwlë jä. E go ga miydër ga tja woyotjlimi lönge. E kjishko ga tja iara Tjlapga Jesúsde beno sök wopjlúe. Tja woyoyeromie lër llëme. Miydër ga tja woyotjlimi löng iyado. Tja kjimtëmi loromi ara, gueniyo tja kjimtëmi ga ä öötong dbar kop ara. ¹¹ Lër bomi kong eni, llëbo woydër obi kjishko llëme. Tja sorë pogo ga tja oppino sök wopjlúe. ¹² Shji llëye dret ga e sorë miydër. Shji llëbo ara ga e sorë miydër bakoe. Tja dli arare, de tja pji

ara, tja llëbo arare, de tja llëye dret, eshko ga tja oppino sök wopjłú ÿyado. ¹³Tja kjimte Tjlapga Jesúsde kjışhko ga llëbo uunkong eniyo shäryër ga pjlúe.

¹⁴Eni gueniyo ga tja songshko ga tja kjimtoromi li, e pjlúe. ¹⁵Jesús roy pjlú lër soyër shäng pjây Filipos soppa kongshko ga tja opshino jek bomi kjokyo Macedonia dwayo. Eshko ga dbur ichoromi bor kjimtoklo. Tjłkwo kragaga shto oblë so lira, tja kjimtara kłlara llëme. E miydoromi tjan. ¹⁶Tja sök Tesalónica kjokyo ëmdë ga dbur ichoromi bor kjimtoklo pjaraso llëme. ¹⁷Tja wotjłik llëbo ichoromi li kjrë erö llëme. Woydër ga pjây kong llëbo twe Sbörë ara e kjışhko. ¹⁸Llëbo ichoromi Epafrodito tjok li, e kjröror pjir tjan. E tjok ga öötong woydoror li kjinmo, llëye woydër ame. Llëbo ichoromi li, e beno Sbö kong pjlú, lõ pjlëblë, öng zröraba, sho suraba, pjono dret, ba poshrëkkło wleni. ¹⁹Bor Sbö, e llëbo ara. Eni ga llëye woydëmi li, e twe bomi kong pjir, pjây töno beno tjeng Cristo Jesús tjok kjışhko. ²⁰Bi Sbö, e bi Data. E poshrëy, iëy ber kësbang, tjwłö ara ÿyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

²¹«¿Yonde?» lëmi Sbö nopga töno beno tjeng Cristo Jesús tjok löng li kong. Pjeyoga löng bor tjok ëreshko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

²²Jesús tjłkwo kragaga löng kës li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Tjłkwo kragaga parkë löng pjlú kësbangyo ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

²³Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjłú li kjışhko ga pjây kjimte ara. Ber eni.

Carta a los Colosenses

Kjibokwo ère tara Pablorè Colosas soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Epafras. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Colosas kjokyo. Pablo om go li tjlökwö lono eshko llème.

Gueniyo lu to jek ara irgo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlú lara kjok shto oblè oblè kjïshko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorè li eni. Ga Epafras öör eshko ba ik, ga llèbo owa shärye Jesús tjlökwö kjragaga löng Colosas kjokyo lirè li lara ba kong pjire. Tjlè ba kong ga no kjone kjone to löng tjlè ga kjok uunkong shäryara Sbörè Jesús go llèm; Jesús tjwölö ara llèm; tjwölö arayo li, e judío sdëkwö le löng eni le, miga jyö erä.

E kjïshko ga kjibokwo ère tara Pablorè, Jesús roy pjlú li wlikoklo. Jesús iara Sbörè beno tjwölö ara, llèbo tjeng kës li kjinmo li tara ba kong. Èye där kjok llgwekklo kjok ère so li go ga äe tara ba kong. Woyde Sbörè ga shji jèk ba bokso sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, bi kjlara Timoteo tjok. Tja kjrara Sbörè beno ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Pjeyoga Cristo tjlökwö kjragaga löng Colosas kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Sbö nopga.

Rokërwa bi Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Pablo syösh-tono Sbö kong Colosas soppa kjïshko

³⁻⁵ Dënashko ga tjlökwö bek li kuromi, ga kjrromi. Sbö tjlökwö roy pjlú li e. Eerishko ga pjäy roy kurorwa ga pjäy mär löng Cristo Jesús go, Sbö nopga uunkong woydëmi ara bakoe. Shäryëmi löng eni, bomi potjwlëkklo jnek tjeng kjok dogo twe Tjlapgarè bomi kong le li kjïshko. E kjïshko ga tjawa syösh-tè Sbö kongshko ga tjawa wopjlú ba tjok bomi kjïshko. Sbö, e bi Tjlapga Jesucristo Data.

⁶ Dënashko ga llèye shäryara Sbörè bi kong ba wopjlú kjïshko li roy öötong bomi kong. Eerishko ga Sbö tjlökwö bek li shdöktong jek këgong, kjok kwang jikong. Kuya nopgarè ga tjlökwö kjre, ga epga kjlopswe ber jèk löng oblè, pjäy omshäryono sorè ga eni. ⁷ Tjlökwö laga bomi kong bäm go li, e borwa kjlara Epafras. E woydërwa ara. E parkè shäng Cristo kong borwa tjok, pjäy kjimte wlo. ⁸ Pjäy kjimte Sbö Sëyarè èng woydè ara kar kar li roy söga borwa kong li e.

⁹ E kjïshko ga pjäy roy kurorwa tek lëkong ga tjawa beno löng syösh-tè bomi kjïshko iyado. Rokërwa Sbö kong ga ba kjok miydè li twe ba Sëyarè bomi kong, llèye woyde shäryëmi li miydëmi wèlè wlo. ¹⁰ Rokërwa ba kong eni, llèbo pjlú shäryëmi iyado wlo, e miydëmi jek këgong këgong wlo bakoe. Eni ga Tjlapga Jesús ber wopjlú bomi kong, pjäy jèk nopga baïya dik kjïshko. ¹¹ Dbo ara li, e Sbö eröe. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte ara, llèbo wen tjwe bomi kong owashko ga Cristo rayëmi llëm wlo, pjäy ber löng wotöy, wopjlú wlo. ¹² Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga kjok shjiy ara anmoyö. Ga pjäy iara Data Sbörè beno löng llèbo twe ba nopga kong eshko li kjrè wlo. Woydërwa ga pjäy ber

lõng wopjlú ba tjok e kjishko. ¹³ Shji lõng kjok ro sī roy wleni obishko ga shji dõra Ä wloshko dwayo. Ga ba Wa woyde ara li, e iara beno shäng bi pjluoy shara. ¹⁴ Ba kjishko ga shji dõktong bi shdungglo dbo dorko dwayo, owa pjang bi go li lõna beno dret bakoe.

Cristo tjwlõ ara anmoyõ

¹⁵ Sbõ, e İgõy llême.

Gueniyo Cristora İnoy,
ga e so Sbõ kjoyoe.

Kjok shäryayde Sbõrë llêm obishko ga
Cristo sõk tjän.

Llëbo shäryara Sbõrë kës li,
e iara beno tjeng ba wloshko.

¹⁶ Ba go ga llëbo uunkong shäryara Sbõrë.

Llëbo tjeng kjok dogo,
llëbo tjeng kjok ère kjing go,

llëbo wëlä,
llëbo İgõy llêm,

sëya llë dbo ara wleniyo,
oblë ichagaga wleniyo,

e shäryara ba go uunkong,
ga uunkong li twara beno ba kong bakoe.

¹⁷ Llëbo shäryak llêm obishko ga e sõk tjän.

Llëbo tjeng kës li mär ber tjeng ba go.
Cristo llêm ga e tjeng ame.

¹⁸ Ba tjlõkwo kjrägaga, e ba doyo wleni,
ga ba kägáyo li e.

Epga iaga ber lõng së jlõkoyo li e.

E woshrono irõng obi,
nopga wolono oblë li bäm go.

E kjishko ga beno tjwlõ ara,
llëbo oblë kjinmo.

¹⁹ Woydara Sbõrë ga
e om go ber pjang Cristo go jlõkoyo.

²⁰ E ichara Sbõrë
srëng kwong pjang kjlõs go,
llëbo uunkong ber tjeng wlëp Sbõ tjok wlo,
ber tjeng bëy ba tjok irõng obi wlo,
llëbo tjeng kjok dogo,
llëbo tjeng kjok ère kjing go bakoe.

²¹ Dënashko ga pjây lõng bëy Sbõ tjok llême. Eshko ga llëbo owa shäryëmi lõng ara kjishko ga pjây ba moskwoga wleni. ²² Gueniyo Cristo wolono jlõkoyo kjishko ga pjây iara Sbõrë beno tjeng bëy ba tjok irõng obi, pjây ie ber lõng pjlo bek, pogo llëye ber dret ba bokso wlo. ²³ Gueniyo woyde ga pjây mär ber lõng Cristo go. Tjlõkwo pjlu kjrõromi li, e jyõ lëmi sira llême. Tjlõkwo pjlu ère roy shdõktong kjok kjwang jikong. Tjlõkwo lër shäng li e.

Pablo parkono Jesús tjlõkwo kjrägaga kong

²⁴ Llëbo weno bor kong owa bomi kjishko. Tja wopjlú e kjishko. Cristo Jesús tjlõkwo kjrägaga, e ba doyo wleni, ga Cristo shdunaba ara ba kjishko. Eerishko ga tjara shdungoba shara, ga tja wopjlú e kjishko. ²⁵ Tja iara Sbõrë beno

shäng parkë bomi kong, ba tjlökwo kfragaga oblë li kong bakoe. Tja ichara beno shäng ba tjlökwo kës li lë bomi kong. ²⁶ Tjlökwo ère jnena Sbörë tjeng tek dënashko dwayo, gueniyo eerishko ga lara ba nopga baiya löng li kong. ²⁷ Shäryara eni, woydara ga tjlökwo pjlu, owa llëm jnek tjeng li miydëmi pjây nopga judio llëm wleniyo lirë wlo. Tjlökwo li eni: Cristo ber shäng bomi tjok ga pjlu, ga llëbo twe ba nopga kong lara Sbörë li, e ber bomi kong bakoe.

²⁸ Cristo roy lërwa nopga kong, ga epga poshdunwa, pinwa, borwa kjok miydë tjeng kës li go. Shäryërwa eni, nopga töno beno tjeng Cristo tjok li jëk bëy wlo, iya Sbörë löng pjlo bek wlo. ²⁹ Tja parkë ara e kjishko. Tja drön ara, e shäryër wlo, dbo twe Cristorë bor kong kës li go.

2

¹ Tja shäng parkë kjang bomi kjishko, Laodicea sogpa kjishko, nopga oblë tja iyde lok llëm wleniyo kjishko bakoe. Lër bomi kong eni, miydëmi wlo. ² Tja parkë eni, epga dbokjrë wlo, èng woydë ara kar kar iyado wlo bakoe. Woydër ga tjlökwo li llë loklo miyde lok pjir, e jyö le lok llëm wlo, Cristo miyde pjlu wlo. Tjlökwo jnena Sbörë tek dënashko dwayo li e. ³ Sbö kjok miydë li tjwlo ara. E miyde lok Cristo go eröe. ⁴ Lër bomi kong eni, tjlökwo wolëso wleniyo lëba bomi kongshko ga pjây jyäpgwëba e go llëm wlo. ⁵ Tja shäng bomi tjok eshko llëm, gueniyo pjây woyotjlin iyado. Roy kuror ga pjây uunkong wotjlik no kjaraso wleni, pjây mär löng Cristo go jlökoyo bakoe. Tja wopjlu e kjishko.

Shji mär löng Cristo go

⁶ Cristo Jesús wlokjroromishko ga e ioromi beno shäng bomi Tjlapga. Eni kuzong ga woyde ga pjây mär ber löng ba go iyado. ⁷ Pjây mär ber löng mämä ba go jlökoyo, pjây oppino sorë ga eni, ga pjây mär ba go jek këgong këgong. Pjây ber löng wopjlu Sbö tjok iyado bakoe.

⁸ Kjone kjone mär löng tjlökwo oblë oblë go. Tjlökwo li, nopga kjok ère so sgara beno löng mär ba go, gueniyo e jyö, e laga Cristorë llëme. Pjây sjëk tjlökwo eniyo lagaga li tjok, pjây jyäpgwe lok llëm wlo, pjây iche ber löng ba tjlökwo baiya li go llëm wlo.

⁹ Cristo go Sbö beno pjang kësbang ba tjok, Igöy wëllë wlo. ¹⁰ Ga pjây Cristo nopga kuzong ga llëye woydëmi dö li twara beno tjeng bomi kong pjir tjän. E sëya llë dbo ara wleniyo kägäyo, oblë ichagaga wleniyo kägäyo bakoe. ¹¹ Pjây töno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjây jyä tak löng pjire. Nopga doyo jyä tëshko ga ba sho li ze lok tas sira. Gueniyo pjâyda jyä tak eni llëme. Pjây jyä te Cristorë wlo ga bomi wotjlik owa li kjara pjire. ¹² Pjây waraba jer di roshkoshko ga pjây wolono to Cristo tjok wleni. Cristo woshrrara Sbörë iröng obi, ba dbo ara go. Ga pjây mär Sbö dbo ara go kjishko ga pjây opshik tëm di roy dwayoshko ga pjây woshrrara iröng obi Cristo tjok wleni bakoe. ¹³ Bomi wotjlik owa li kjayde Cristorë llëm obishko ga pjây wolono löng wleni, bomi owa li tjok. Gueniyo eshko ga pjây iara Sbörë beno löng Cristo tjok, së wleni. Eshko ga owa pjang bi go li löna beno drete.

¹⁴ Dënashko ga shji pogo tjwlo ara, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo e kjara Sbörë bi kong, löra beno pjang kjlös go wleni. ¹⁵ Cristo wolono pjang kjlös goshko ga sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo, ba dbo li döra Sbörë pjire. Epga zana beno löng song, oba uunkong bokshto.

¹⁶ Eni ga llëbo uako, iako llëm lëba bomi kong ga jlö lëmi llëme. Pjây ichëba dbar llë shrëk Sbö kong ga jlö lëmi llëm, mok mite dbaryo, woshtozlong

dbaryo ëmdë ga jlö lëmi llëm bakoe. ¹⁷ Cristo tjwayde llëm obishko ga llëbo uunkong ëre tjwlö ara, beno ëye tjwe le li jyäglo kjishko. Gueniyo Cristo shrono öör tjän kuzong ga kjok ilgwekklo uunkong ëre beno tjwlö ame.

¹⁸ Kjone kjone to löng tjlä ga «Woyde ga shji opyë löng wotöshko, Sbö parkagaga kjok dogo so poshrëk wlo. Llëm ga shji llëbo owa shäryono» le löng eni. Gueniyo jlö lëmi llëme. Ba wotjlik owa li kjishko ga krë lok ara, tjlä ga «Sbö tjlokwo lono borwa kong» le, ga mär löng e go. Miga jyö erä. ¹⁹ Epga mär löng Cristo go llëme. Bi doyo iche bi kägärë sorë ga shji Cristo tjlokwo kjragaga iche Cristorë eni bakoe. Eni ga shji no kjlaraso wleni. Shji mär löng ba go, ga shji kong dbo twe Sbörë, llëye woyde li shäryëy wlo.

Shji ie Cristorë ber löng së jlökoyo

²⁰ Pjäy wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjäy beno löng ichaga kjok ilgwekklo kjok ëre so lirë ame. ¿Eni ga pjäy jëk löng kjok ilgwekklo li kolë wleni ega? ²¹ Kjok ilgwekklo tak lok li tjlä ga «Llëbo kjwe kjrëy bi wloshko llëme. Llëbo kjwe uëy llëme. Llëbo kjwe porwëy llëme.» ²² Llëbo tjeng kës ëre pjir drete. Ga kjok ilgwekklo uunkong ëre laga norë eröe. ²³ Shji jëk löng bi wotjlik owa li go llëm wlo ga shji iche kjok ilgwekklo ërerë drön ara, shji iche ber löng wotöshko wleni, gueniyo shji wotöshko jlökoyo llëm, bi doyo, e shdüya ara bakoe. E kjishko ga kuy ga kjok ilgwekklo ëre lagaga kjok miydë ara. Miga shji kjimte kjok ilgwekklorë bi wotjlik owa li rayë llëme.

3

¹ Eerishko ga Cristo sirkeno sök kjok dogo Sbö orkwo këlkong. Eni ga pjäy woshrra Sbörë Cristo tjok wleni kjishko ga woyde ga pjäy ber löng llëbo kjok dogo so woyotjlik eröe. ² Llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyotjlimi ame. Llëbo kjok dogo so li woyotjlimirë eröe. ³ Pjäy wolono Cristo tjok wleni kjishko ga pjäy de Sbörë, pjäy ber löng së jlökoyo Cristo tjok wlo. ⁴ Ga pjäy ie Cristorë ber löng së jlökoyo kjishko ga wen tjwe ba dbo kälä goshko ga pjäy wen ba tjok eshko bakoe.

⁵ E kjishko ga bomi wotjlik owa kës li rayozä. Pjäy jëk e go ame. Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo shäryako llëm li shäryëy llëme. Shji wotjlik llëbo owa shäryë oblë tjok llëme. Shji wotjlik dbur töng bi kong erö llëm, e sböpga jyäglo poshrëy löng wleni kjishko. ⁶ Ëye sgara shäng llëbo shäryë eni ga shäng Sbö kolë llëm, ga lloho ga shdüya Sbörë kjange. ⁷ Dënashko ga pjäy omshäryono eni bakoe. ⁸ Gueniyo eerishko ga llëbo kës ëre rayozä pjire. Shji iirkë ame. Llëbo owa shäryëy oblë kong ame. Oblë läywëy owa ame. Tjlokwo lako llëm li lëy ame. ⁹ Shji jyörkë ëng kong ame bakoe. Shji jëk bi wotjlik owa dënashko li go ame kjishko ga llëbo kës ëre shäryëy ame. ¹⁰ Pjäy kjlopswara Sbörë beno löng wotjlik oblë, ga dbar jek ga pjäy kjlopswe jek këgong këgong ber baïya dik wlo, e miydëmi pjlu anmoyö wlo. ¹¹ Eerishko ga pja judiore, de pja judio llëmde, e llëno llëme. Pja doyo jyä tak pjirde, de llëmde, e llëno llëme. Pja shto oblë sore, pja kjok miydë ara llëmde, e llëno llëme. Pja parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyore, de eni llëmde, e llëno llëm bakoe. Tjwlö tjok li, e Cristo eröe. Ga tjwe ber pjang bi go uunkong.

¹² Pjäy woyde Sbörë ara, ga pjäy kjrara beno ba nopga baïya. E kjishko ga woyde ga oblë songe lëmi, pjäy wopjlu oblë tjok, pjäy wotöy, pjäy wotjlik oblë kjishko iyado, pjäy iirkë maling llëm bakoe. ¹³ Pjäy ëng wlëk kar kar llëm, pjäy wlëp ëng tjok dey. Llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko ga iozä ber eni dey. Owa pjang bomi go li löna Sbörë sorë ga oblë kong shäryozä eni bakoe.

14 Ga pjây ëng woydos ara kar kar jlôkoyo. Tjwlô arayo li e. Shâryëmi eni ga pjây ber lông no kjaraso wleni.

15 Pjây rokara Sbörë ber ëng tjok wopjlú wlo, pjây ber no kjaraso wleni wlo. E kjîshko ga pjây mâr ber lông Cristo go, shâryëmi eni wlo. Ga pjây lông wopjlú Sbô tjok îyado. 16 Cristo tjlôkwo pjlu li woyotjlîzî îyado. Pjây ëng pis e go. Pjây ëng poshdûs bomi kjok miydê kês li go. Pjây tos lông wopjlú Sbô kong. Poshrëzi tékwo oblê oblê go. 17 Llêye lêmi, llêye shâryëmi dô ga shâryozî Tjlapga Jesús ko go, ga pjây lông wopjlú Data Sbô tjok îyado ba kjîshko.

Shji jêk oblê tjok sorë

18 Walêga orkwosmok lông pjir, bomi lanmaga kolozî, pjây Tjlapga Jesús tjlôkwo kjruga kjîshko.

19 Domerga orkwosmok lông pjir, bomi boyga woydoziâ. Pjây kjang ba tjok llême.

20 Kjwozirga, bomi dataga, bomi mekêga, e kolozî îyado. Eni ga Tjlapga ber sôk wopjlúe.

21 Dataga, pjây tjlê bomi wapga kong yôtso, iirkê lok llêm wlo, wosonkê llêm wlo bakoe.

22 Parkagaga tjwlêk lông pjir wleniyo, bomi sogoga kjok ëre so, e kolozî îyado. Pjây îya lôngde, de llêmde, pjây parkos ba kong jlôkoyo, Tjlapga Jesús bangkjrëmi kjîshko, bomi sogoga ber lông wopjlú bomi tjok wlo llême.

23-24 Miydëmi pjlu ga pjây potjwlêga Tjlapgarë. Llêbo twe ba nopga kong kjok dogo li twe ber bomi kong bakoe. E kjîshko ga llêye shâryëmi dô ga shâryozî yôtso, shâryëmi lông Cristo kong wleni, shâryëmi lông nopga kong wleni llême.

25 Gueniyo nopga uunkong llgweya Sbörë beke. E kjîshko ga ëye llêbo owa shâryono ga shdûya, llêbo owa shâryara li kjîshko.

4

1 Parkaga sogoga, pjây kâgâyo sôk kjlara kjok dogo, e woyotjlîzîa. E kjîshko ga pjây opshâryos bëy bomi parkagaga tjok.

2 Pjây uunkong syôshtë Sbô kong îyado, pjây sjen llême. Pjây lông sjêk îyado. Pjây lông wopjlú Sbô tjok îyado. 3 Pjây syôshtë borwa kjîshko bako, Cristo tjlôkwo jnek tjeng pjir li shdôrwa jek kégong wlo. Tja sôk kjêrshko e kjîshko.

4 Woyde ga tjlôkwo li lër yôtso, kukoba wêlê wlo. E kjîshko ga rokozî Sbô kong ga tja kjimte ba lê eni.

5 Pjây lông tjlôkwo kjruga llêm li tjokshko ga pjây opshâryos bëy, Sbô tjlôkwo roy pjlu lêmi ba kong ga pjlushko ga lozi îyado, pjây dbar jek llême.

6 Woyde ga pjây lan ba tjok yôtso, kuya lok ga ber wopjlú wlo. Woyde ga llêye kjakroke bomi kong dô ga dboryëmi sorë miydëmi lông pjir tjân.

Kjibokwo pjirzlong

7-8 Bi kjlara Tíquico, e parkê shäng Tjlapga Jesús kong bor tjok pjlu îyado. E woydër ara. E ichër jek bomi shwoy bor roy sôk bomi kong, pjây ber lông wopjlú wlo, pjây wosonkê llêm wlo. 9 Bi kjlara Onésimo, e bi kjlara jlôkoyo. E woydër ara. E bomi kjok eshko so bakoe. E ichër jek Tíquico yorkê. Llêbo jêk jong na sorë lâywe bomi kong drete.

10 Aristarco shäng na kjêrshko bor tjok bakoe. «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Bernabé kjlarayo ko Marcos, «¿Pjây yonde?» le bomi kong. Jek äar bomi shwoy ga wlokjrozî yôtso, e loror bomi kong tjân. 11 «¿Pjây yonde?» le Jesúsde bomi kong. Jesús, e ko Justo bakoe. Tja parkê shäng Sbô ber no pjluoyo sorë

li roy lë oba kong. Bor kjimtagaga löng li tjrëko, judíoga löng domerga doglo mya ëre döe.

¹² «¿Pjãy yonde?» le Epafrasdë bomi kong. E bomi kjok eshko so. E parkë Cristo Jesús kong. E syöshhtë Sbö kong bomi kjïshko jlökoyo ÿyado, pjãy mår Sbö go jlökoyo wlo, llëye woyde Sbörë li miydëmi pjíú wlo, shãryëmi eni ÿyado wlo bakoe. ¹³ Ìnor om go ga parkë bomi kong kjang ÿyado, parkë Laodicea sopga, Hierápolis sopga kong eni bakoe.

¹⁴ Lucas, no dwlornega woydër ara li, «¿Pjãy yonde?» le bomi kong. Demas omlë bomi kong eni bakoe.

¹⁵ «¿Yonde?» lëmi Laodicea sopga kong, Ninfa* kong, Jesús tjlökwo kjrágaga tön löng ba ushko li kong bakoe.

¹⁶ Kjibokwo ëre loromi pjirshko ga ichëmi jek Jesús tjlökwo kjrágaga löng Laodicea kjokyo kong, le lok eshko bako wlo. Ga kjibokwo ichoror jek ba kong li lëmi pjãydë bakoe.

¹⁷ Pjãy tjlë Arquipo kong ga «Pak twara Tjlapgarë bop kong li shãryos pjire» lëmi ba kong eni.

¹⁸ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwo om go go shara.

Tja sök kjërshko woyojemi llëme.

Rokër Sbö kong ga ba wopjílú li kjïshko ga pjãy kjimte ara.

* 4:15 Ninfa, e walë.

Primera Carta a los Tesalonicenses **Kjibokwo ère tara Pablorë Tesalónica sopga kong** **Kjibokwo ère sorë**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Dënashko ga öör Jesús roy pjlú lê Tesalónica kjokyo. E irgo ga jek öör eshko pjlara obi. Eshko ga Silvano, Timoteo, e söra jek ba tjok. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo iircono ara ba kong, ga Pablo töktong ey dwayo.

Jesús tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo li shdunaba ara. E kjïshko ga Pablo jek woydë ba ik obi, gueniyo to jek ame. Eni ga kjibokwo ère tara, twara Timoteo kong, ga ichara jek ba sök epga kong, epga dbokjrë e go wlo.

Llëbo shäryara Sbörë epga kong pjlú, ga Pablo beno wopjlú e kjïshko li tara ba kong. Epga shdungoba ara ëmdë ga Sbö shäng ba tjok li tara ba kong. Dënashko ga Pablo jëktong shäng ba tjok sorë li tara ba kong. Epga ichara mär Jesús go jek këgong këgong. Epga ichara Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshe wopjlú bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, Silvano,* Timoteo tjok.

Jesús tjlökwö kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

Rokër Data Sbö kong ga ba wopjlú li kjïshko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Llëbo shäryara Tesalónica sopgarë pjlú Sbö kong ara

²⁻³ Pjäy mär Tjlapga Jesucristo go kjïshko ga pjäy parkë pjlú Sbö kong. Oblë woydëmi ara kjïshko ga llëbo pjlú shäryëmi ba kong. Bi Tjlapga Jesucristo, e koshëmi löng wopjlú iyado kjïshko ga llëbo wen tjwe bomi kong owashko ga pjäy wosonkë llëm, pjäy pak shäryë pjlú iyado. E kjïshko ga tjawa wopjlú Sbö tjok iyado. Tjawa syöshhtëshko ga tjawa syöshhtë bomi kjïshko, ga llëye pjlú shäryëmi löng li, e lërwa Data Sbö kong.

⁴⁻⁵ Pjeyoga, pjäy woyde Sbörë ara. Jesucristo tjlökwö roy pjlú lororwa bomi kongshko ga kurumi dö llëm, Sbö dbo ara li ïnomi bako, ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë tjlökwö li kjrë jlökoyo. Miydërwa e go ga pjäy kjräga Sbörë om go. Tjawa löng bomi tjokshko ga tjawa opshäryono bomi kong sorë li, e miydëmi löng pjlúe. ⁶ E irgo ga llëbo weno bomi kong owashko ga pjäy kjimtara Sbö Sëyarë beno löng wopjlúe. Eni ga tjawa opshäryono sorë li, Tjlapga Jesús opshäryono sorë li, pjäy omshäryono eni bakoe.

⁷ Eni ga llëye shäryoromi pjlú li, e beno pjlú Jesús tjlökwö kjrägaga löng Macedonia kjokyo li kong, löng Acaya kjokyo li kong, omshäryë lok eni bako wlo. ⁸ Bomi kjïshko ga Tjlapga Jesús tjlökwö roy shdöktong Macedonia kjokyo, Acaya kjokyo, gueniyo eshko dö llëme. Pjäy mär Sbö go sorë li roy shdöktong kjok kjwang jikong. E kjïshko ga pjäy roy lërwa ë kong ame ga pjlú, kura lok tjän kjïshko. ⁹⁻¹⁰ Lanyotkëba löng om go ara. Tjawa öötong löng bomi shwoyshko ga tjawa wlokroromi löng wopjlúe. Eshko ga bomi sböpga jyäglo tjeng li rayoromi pjir, ga pjäy optwono Sbö sök së jlökoyo li kong, pjäy parkë ber löng ba kong shara wlo. Jesús, e Sbö Wa woshara Sbörë iröng obi. E bi döga, no

* 1:1 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

shdũžlong dbaryoshko ga shji shdũya Sbörë llëm wlo. Ga Jesús ter tjwe kjok dogo dwayo iröng obi li, e koshomirë löng. Pjây roy lëba löng eni.

2

Pablo parkono Tesalónica kjokyo sorë

¹ Pjeyoga, miydëmi pjlu ga tjawa jek öör tjeng bomi ik li beno pjlu, owa llëme. ² Miydëmi pjir ga tjawa äätë bomi shwoy llëm obishko ga tjawa löng Filipos kjokyo. Eshko ga tjawa laraba owa ara, llëbo weno borwa kong owa bakoe. Eni ëmdë ga tjawa kjimtara Sbörë ba tjlökwö roy pjlu lë bomi kong, tjawa wloyoga löng ara gueniyo. ³ Tjawa tjlökwö lono pjlo bek eröe. Tjawa diktong löng llëme. Tjawa wotjlino llëbo owa shäryë ë tjok llëme. Eye jyäpgwërwa wlo lororwa llëm bakoe. ⁴ Dënashko ga tjawa tjlina Sbörë, ga tjawa iara beno löng ba tjlökwö roy pjlu laga oba kong. Tjawa tjlëno, nopga ber löng wopjlu borwa tjok wlo llëme. Tjawa tjlëno, Sbö ber wopjlu borwa tjok wlo, shji wotjlik löng llë ÿya sök wëllë kjishko.

⁵ Miydëmi pjlu ga tjlökwö wolëso ber pjlu oba kong wlo li lorwarë llëme. Miye Sbörë om go ga tjawa opshäryono nopga to löng dbur töng ba kong erö wlo wleniyo dik llëm bakoe. ⁶⁻⁷ Tjawa to löng poshrëmi wlo llëm, poshrëya oblërë wlo llëm bakoe. Tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Cristo äska. E kjishko ga pjây kjwe ichororwa borwa kjimtë dbo go ga pjluë. Gueniyo tjawa opshäryono eni llëme. Tjawa opyono beno löng wotöy bomi tjok, mekëga ba wapga dë wleni. ⁸ Pjây woydërwa ara. Sbö tjlökwö roy pjlu lororwa bomi kong wopjluë. Gueniyo erö llëme. Tjawa wopjlu bomi tjok kjishko ga tjawa opyono beno löng llë pogo shäryë bomi kong wlo. ⁹ Pjeyoga, tjawa löng Sbö tjlökwö roy pjlu lë bomi kongshko ga eye kong pak twërwa woydë llëme. E kjishko ga tjawa parkono shkë dba, tjawa dröno dâw, dli llë wlëk borwa kong wlo. ¿E woyo bomi kong llëmdo?

¹⁰ Pjây omïno löng, ga Sbö omïno bakoe. Tjawa löng pjây Jesús tjlökwö kjrägaga tjokshko ga tjawa jek löng pjlo bek, tjawa pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. ¹¹ Miydëmi pjlu ga dataga opshäryë ba wapga tjok sorë ga tjawa opshäryono pjây kjlara kjlara tjok eni bakoe. ¹² Pjây poshdunorwa, pjây dbokjrë wlo, pjây wosonkë llëm wlo bakoe. Sbö, e tjwlö ara, ga pjây roke ber löng ba tjok, sök no pjluyo iyado lishko. E kjishko ga pjây löng pjlo beke lororwa bomi kong, Sbö ber sök wopjlu bomi tjok wlo.

¹³ Sbö tjlökwö roy pjlu li, e nopga i llëme. E Sbö i. Ga kuromishko ga tjlökwö li kjroromi jlökoyo eni. E kjishko ga tjawa wopjlu Sbö tjok iyado. Tjlökwö li kjroromi kjishko ga pjây kjlopswara beno wotjlik oblë. ¹⁴ Pjây shduna bomi pjeyoga eshko so lirë. Sbö tjlökwö kjrägaga tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok löng Judea kjokyo li shdungga ba pjeyoga judioga obi lirë eni bakoe. ¹⁵ Judioga ëre, e Tjlapga Jesús zröga, Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so li zröga bakoe. Tjawara ichara lok to kjok shto oblë. Sbö wopjlu ba tjok lok llëme. Epga löng nopga uunkong wloyo. ¹⁶ Tjawa tjlë woydë nopga judio llëm wleniyo kong, döya Sbörë wloshko ga tjawa ichara lok ba shäryë llëme. Eni ga llëbo owa shärye lok jek këgong këgong. E kjishko ga Sbö iirkë ara ba kong, ga epga shdũya döroe.

Pablo jek woydë Tesalónica kjokyo obi

¹⁷ Pjeyoga, tjawa opshino jek bomi zlong bäng dwayo dbar kjwöbö ga shji ëng ik llëm, gueniyo pjây woyotjlina ara. Ga pjây inwa woydë ara kjishko

ga tjawa dröno ara jek bomi ik wlo. ¹⁸ Tjawa wotjlino jek bomi ik lororwa. Tja Pablo, tja jek bomi ik loror pjlöböso, gueniyo tja sona Äre. ¹⁹ Tjawa löng Tjlapga Jesús tjwe iröng obi li koshë löng wopjlúe. Eshko ga tjawa lan wopjlú bomi kjishko ba tjok, tjlokwo lororwa bomi kong li kjroromi jlökoyo kjishko. ²⁰ Jlokoyo ga bomi kjishko ga tjawa löng wopjlú, woowa llëme.

3

Timoteo öör ba ik

¹⁻² Eni ga pjây roy tjwe koshërwa woydë ameshko ga Timoteo ichororwa jek bomi ik, ga tjawara beno tjeng Atenas kjokyo tjoksa. Timoteo, e bi kjlara, e parkë shäng Sbö kong, Cristo roy pjlú lë oba kong borwa tjok. Ichororwa jek bomi kjimtë, pjây mär Jesús go jek këgong wlo, ³ llëbo tjwe kjang bomi kongshko ga pjây wotjlik Jesús rayë llëm wlo. Shji shdungoba song eni, e miydëmi löng pjlúe. ⁴ Tjawa löng bomi tjok obishko ga llëbo wen tjwe bi kong owa ara lororwa bomi kong. Ga miydëmi ga shäryono eni. ⁵ E kjishko ga llëye koshoror ame, ga tja no ichono bomi ik, pjây mär löng Jesús gore ÿa wlo. Pjây woyotjlin ara, pjây jyäpgwara Äre ga pak shäryororwa li beno tjwlo ame, e bangkjrotë.

⁶ Gueniyo ga Timoteo tek shrono shäng iröng obishko ga pjây roy söra pjlúe. Pjây mär löng Jesús go ÿyado le. Pjây ëng woydë ara kar kar le. Tjawa woyotjlimi, woydëmi löng ÿyado le. Tjawa imi woydë ara, pjây inwa woydë sorë ga eni le bakoe.

⁷ Pjeyoga, llëbo wen borwa kong owa ara. Gueniyo ga tjawa ber löng wopjlú, pjây mär löng Jesús go li roy shrono borwa kong kjishko. ⁸ Pjây mär löng Tjlapga Jesús go jlökoyo li roy kurorwa. E kjishko ga tjawa beno löng wopjlú anmoyö. ⁹ Tjawa wopjlú Sbö tjok ara bomi kjishko. Tjawa syöshtë Sbö kong bomi kjishkoshko ga tjawa wopjlú erä. ¹⁰ Shkë dba ga rokërwa ba kong ga tjawa kjimte äar bomi ik obi wlo, pjây kjimterwa mär Jesús go jek këgong wlo bakoe.

¹¹⁻¹³ Woydërwa ga bi Data Sbö, bi Tjlapga Jesús, tjawa kjimte äar bomi ik wlo. Rokërwa Tjlapga kong ga pjây kjimte ëng woydë ara kar kar jek këgong, pjây kjimte oblë woydë ara, pjây woydërwa sorë ga eni, pjây ie ber löng wokjang jek këgong, pjây jëk löng pjlo bek wlo, Tjlapga Jesús tjwe iröng ba nopga iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjokshko ga pjây pogo llëye dret bi Data Sbö bokso wlo. Rokërwa uunkong eni.

4

Shji jëk sorë, Sbö ber wopjlú bi tjok wlo

¹ Era eni ga pjeyoga, tjawa ichara Tjlapga Jesúsde tjlokwo lë bomi kong kjrina obi. Dënashko ga pjây pinorwa jëk sorë, Sbö ber wopjlú bomi tjok wlo, ga shäryëmi löng eni. Gueniyo ga rokërwa bomi kong ga shäryëmi eni jek këgong këgong anmoyö. ² Miydëmi pjlú ga tjlokwo lororwa bomi kongshko ga tjawa ichaga Tjlapga Jesúsde.

³ Llëye woyde Sbörë li, e eni: Pjây jëk löng pjlo bek ba bokso ÿyado; shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme; ⁴ llëbo owa shäryëy bi doyo om go li go llëme; pjây opdë yötso, pjlo bek dey; ⁵ nopga Sbö miydë llëm wleniyo söya ba wotjlik owa lirë, llëbo owa shäryë ba doyo go, gueniyo shji omshäryë baïya dik llëme. ⁶ Shji shdüya Sbörë jlökoyo llëbo ëre kjishko. E

lororwa bomi kong tjän. E kjîshko ga llêbo shäryëyë eni oblê kong llêm, ëye jyäp gwëy, llêbo owa shäryë wlo llêm bakoe. ⁷ Shji rokara Sbörë, shji ber löng llêbo bëy shäryë wlo, shji ber löng llêbo owa shäryë wlo llême. ⁸ Eni ga ëye tjlökwo ëre kjrë woydë llêm ga llêbo owa shäryë shäng nopga kong llêm, shäryë shäng Sbö kong. Sbö Sëya twaga bomi kong li, Sbö li e.

⁹ Pjäy pina Sbörë om go ëng woydë ara kar kar, epenga dö wleni. Eni kuzong ga llêbo tërwa bomi kong kjibokwo go e kjîshko llêno llême. ¹⁰ Shäryëmi löng eni pjeyoga löng Macedonia kjokyo uunkong li tjok. Pjeyoga, rokërwa bomi kong ga shäryozï eni jek këgong këgong anmoyö. ¹¹⁻¹² Pjäy parkos wlêp bomi orkwo om go go, oblê barwëmi llêm wlo. Pjäy mär oblê go llêm, pjäy mär bomi pak om go li go shara, lororwa bomi kong sorë li eni. Shäryozï eni, pjäy bangkjre nopga oblêrë wlo.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

¹³ Pjeyoga, no shinmotkono irgo ga llêye wen ba tjok dö li woydërwa ga miydëmi. Ëye wolonoshko ga pjäy ber löng woydë, nopga llêbo koshë löng llêm wleniyo dik llême. ¹⁴ Miydëy pjlu ga Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi. E kjîshko ga miydëy ga ëye mär löng Jesús go ga wolono ga woshre Sbörë Jesús tjok eni bakoe.

¹⁵ E kjîshko ga lërwa bomi kong ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga shji löng së obi li jem wolono tjeng li bäm go llême. Tjlökwo ëre laga Tjlapga Jesúsde. ¹⁶ Eshko ga Tjlapga Jesús om go li ter tjwe kjok dogo dwayo, ga öö le jlökoyo, bi ichoklo. Eshko ga ba parkaga kjok dogo so kägäyo li tjlä. Sbö wli, e pjlkwo kuy bakoe. Eshko ga ëye tïno beno tjeng Cristo tjok, ga wolono tjeng ga woshre bäm go. ¹⁷ E irgo ga shji beno löng së li, shji söya jem ba tjok pjäng sho roshko, ga shji ëng dowlêk Tjlapga li tjok eshko. Eshko jek lëkong ga shji ber löng ba tjok. ¹⁸ Tjlökwo ëre lözï ëng kong, pjäy wokjang wlo.

5

¹ Pjeyoga, llêbo ëre shäryë llono, kjok orë, e tërwa bomi kong llêno llême. ² Miydëmi pjlu ga Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llêmshko, oba tjwe lürkë shkë wleni. ³ «Shji löng pjluë» lëbashko ga ba pjikklo li tjwe eshko, walë wloshko döro ga shara swlorë wleni. Eshko ga ëye där kjlara llême.

⁴ Pjeyoga, nopga tjwe llêbo lüyotkëshko ga shji wlëya löng «jllë!» lëy. Gueniyo pjäy löng kjok ro sï roy wleni llême. E kjîshko ga Tjlapga li tjweshko ga pjäy wlëya löng «jllë!» lëmi eni llême. ⁵ Pjäy dba so, shji shkë so llême. ⁶ E kjîshko ga e woyotjlimi löng iyado. Nopga oblê omwoyotjlik llêm, löng pë wleni. Gueniyo pjäy opshäryë eni llême. Woyde ga shji löng sjëk iyado. Llêbo shäryëyshko ga woyde ga woyotjliy yötso guing. ⁷ Ëye pë ga pë shkë. Ëye nelötkë ä ga nelötkë shkë. ⁸ Gueniyo shji dba so ëre, woyde ga shji llêbo shäryë ga woyotjliy yötso guing. Shji mär Jesús go, nopga woydëy ara bakoe. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba worbu wlikoklo go wleni. Shji döya Sbörë llono, e koshoydë. Shäryëy eni, shji opwlikë wlo, ëngkjwagaga opwlikë ba kä wlikoklo go wleni.

⁹ Shji kjrara Sbörë, shji döya Tjlapga Jesucristorë wlo, shji shdüya wlo llême. ¹⁰ Jesucristo wolono bi kjîshko. E kjîshko ga tjwe iröng obishko ga shji wolono tjeng li, shji löng së obi li, shji söya uunkong ber tjeng ba tjok iyado wlo. ¹¹ E kjîshko ga pjäy ëng kjimtos kar kar, pjäy wokjankë jek këgong këgong wlo, tek shäryëmi löng sorë ga eni.

Jesús tjlōkwo kjrāgaga jēk ēng tjok sorē

¹²⁻¹³ Pjeyoga, nopga kjrara Tjlapga Jesúsdē parkē bomi tjrēko wlo. Epga, e bomi kágāyo, bomi poshdungga bakoe. Lōng parkē ara. E kjīshko ga bangkjrozī, tjwlō ara lozī, woydozī ara bakoe. Pjāy lōng wopjlú ēng tjok kar kare. ¹⁴ Rokērwa bomi kong ga nopga parkē woydē llēm lōng li poshdūzī jlōkoyo. Nopga kjimtako li kjimtozīa. Nopga wosong li kjimtozī, wokjankē wlo. Pjāy kwleya oblē kjimtē maling llēme. ¹⁵ Pjāy sjēke. Llēbo owa shāryēba bomi kongshko ga pjāy omshāryē ba kong eni llēme. Pjāy llēbo shāryos pjlu ēng kong iyado, shāryozī oblē kong eni bakoe.

¹⁶ Pjāy lōng wopjlú iyado. ¹⁷ Pjāy syōshtē Sbō kong kjok orē pogo. ¹⁸ Pjāy wopjlú Sbō tjok llēbo uunkong kjīshko. Woyde Sbōrē ga ēye tōno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga omshāryē eni.

¹⁹ Sbō Sēya pak li, e sōy llēme. ²⁰ «Tjlōkwo lara Sbō Sēyarē bor kong li lēr bomi kong» le ērēshko ga kuy llēme lēy llēme. ²¹ E kuzī, woyotjlizī yōtso dey. E irgo ga tjlōkwo li bek wleni ga e kjromirē, ²² gueniyo tjlōkwo li owa wleni ga e kjrēy llēme.

²³ Shji lōng wlēp laga Sbōrē. Ga woydērwa ga pjāy ie Sbōrē om go ber tjeng dboy ba kong, pjāy jēk lōng pjlo bek ba bokso wlo. Ga bomi sēya, bomi wotjlīk, bomi doyo, e de yōtso, bi Tjlapga Jesucristo tje irōng obi dbaryoshko ga pjāy pogo llēye dret ba bokso wlo. ²⁴ Pjāy rokara Sbōrē, ga pjāy raye llēme. Shārye eni e kjīshko.

Kjibokwo pjirzlong

²⁵ Pjeyoga, pjāy syōshtē Sbō kong borwa kjīshko.

²⁶ Pjāy woydērwa ara. Eni ga «¿Yonde?» lēmi ēng kong wopjlúe.

²⁷ Rokēr bomi kong ga kjibokwo ēre lēmi pjeyoga uunkong kong. Woyde Tjlapga Jesúsdē eni.

²⁸ Rokēr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjīshko ga pjāy kjimte ara.

Segunda Carta a los Tesalonicenses

Kjibokwo ère tara Pablorè Tesalónica soppa kong Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Jesús wolono, ga woshrra Sbörè iröng obi irgo ga to jem kjok dogo. Eshko ga tjlè ba tjlökwo kjrägaga kong ga llono ga tjwe iröng obi le. Tesalónica kjokyo ga no kjone kjone to löng tjlè ga Jesús shrono shäng iröng obi tjan, e kjishko epga parkè ame ga pjluè le eni. Kuya lok ga Jesús tjlökwo kjrägaga löng eshko li kjone kjone omtjlökwo kjrono, ga parkono lok ame.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong, llèbo ère llgweya wlo, Jesús tjwe iröng obi sorè li miyde lok wlo. Jesús tjwayde iröng llèm obi li tara ba kong. Bäm go ga domer tjwe kjlara obi Ä dbo li tjok, ga nopga jyäpge ara li tara ba kong. Jesús tjwe iröng obishko ga èye mär löng Jesús go llèm li shdüya kjang li tara ba kong. Ga epga ichara ber löng parkè, Jesús shrono iröng obi guing.

Dénashko ga kjibokwo ichara Pablorè epga kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè, Silvano, * Timoteo tjok.

Jesús tjlökwo kjrägaga löng Tesalónica kjokyo, kjibokwo ère ichërwa jek bomi kong. Pjäy Data Sbö nopga, pjäy Tjlapga Jesucristo nopga bakoe.

² Rokërwa Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjluè li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlèp bakoe.

Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo

³⁻⁴ Pjeyoga, pjäy mär Jesucristo go jek këgong, pjäy uunkong èng woydè ara kar kar jek këgong bakoe. E kjishko ga bëy wlo ga tjawa wopjluè Sbö tjok iyado. Llèbo wen tjwe bomi kong owa ara. Pjäy shdungoba ara. Gueniyo ga pjäy mär ber löng Jesús go iyado, ba tjlökwo rayèmi llème. E kjishko ga tjawa lan Sbö tjlökwo kjrägaga tjok kjok shto oblè oblèshko ga pjäy lanyotkërwa wopjluè.

⁵ Pjäy shdungoba eni kjishko ga miydèy ga Sbö tjwe no llgweya li, e pjlo beke. Nopga llgweyashko ga pjäy ie Sbörè ber löng ba nopga iyado wlo. ⁶ Bek ga bomi shdungaga löng li shdüya, ⁷ ga pjäy shdung löng li ie woshtë, tjawa bakoe. Ère shärye Tjlapga Jesúsde wen iök pjè jong ri ri roshko ba parkagaga kjok dogo so dbo ara wleniyo tjok jä. ⁸ Tjwe èye Sbö miydè woydè llèm li, Tjlapga Jesucristo tjlökwo pjluè li kjrono llèm li, e shdungga. ⁹ Epga, e shdüya iyado, dbuya to pjola Tjlapga Jesús bokshto dwayo. Ba dbo kälä ìga lok ame. ¹⁰ Tjlapga li tjwe dbaryo lishko ga e poshrèya ba nopga baïyarè. Eshko ga yèy le lok ba tjlökwo kjrägaga uunkongdè, pjäy omlè eni bako, tjlökwo lororwa bomi kong li kjronomi kjishko.

¹¹ Eni ga tjawa syöshtë iyado bomi kjishko. Pjäy rokara Sbörè ber ba nopga wlo, ga rokërwa ba kong ga pjäy kjimte jèk pjlo bek, e ber wopjluè bomi tjok wlo. Pjäy mär Jesús go. E kjishko ga pjäy pak pjluè shäryè woydè Sbö kong. Eni ga rokërwa ba kong ga pjäy kong dbo twe, bomi pak pjluè li shäryèmi wlo. ¹² Pjäy jèk pjlo bek eni ga bi Tjlapga Jesús ko ièba ber kèsbang, tjwlo ara bomi

* 1:1 Silvano, e kowèba Silas bakoe.

kjîshko. Ga pjây ie ber tjwłō ara bakoe. Llêbo uunkong ěre shâryě bi Sbō wopjlú li kjîshko, Tjlapga Jesucristo wopjlú li kjîshko bakoe.

2

Llêbo owa li sogo

¹⁻² Pjeyoga, Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi, shji tōya ber lōng ba tjok wlo. Gueniyo kjone kjone tjlē ga «Tjlapga li shrono irōng tjān» le. Laga Sbō Sĕyarě le bomi kong, laga tjawarě le bomi kong, kjibokwo ichaga tjawarě le bomi kong bakoe. Gueniyo jlō lĕmi llĕm, pjây opshgawě e go llĕm bakoe. ³ Pjây jyāpgwĕba llĕ kjĭy llĕme. Bām go ga nopga opyě ber Sbō wloyo. E irgo ga Jesús tjwe irōng obi dbaryo li āatě llĕm obishko ga llĕbo owa sogo li wen tjwe eshko. Weno shāng jer wlo li e. ⁴ E opyě ber Sbō wloyo, llĕbo poshrĕkoba Sbō wleni li moskwo bakoe. Woyde ga e poshrĕydĕba dōe. Eshko ga opzrĕk jek āar ber sōk Sbō u jong Jerusalĕn kjokyo li roshko, ga tjlē oba kong ga «Sbō li tja» le.

⁵ Tja shāng bomi tjok obishko ga llĕbo ěre loror bomi kong. ĩE woyo bomi kong llĕmdo? ⁶ Dbar iara Sbōrĕ, llĕbo owa sogo li wen wlo. Gueniyo shaga shāng kjlara, ba dbar li āatě llĕm obi wopro ga tjwe llĕm wlo. Ba shaga li ě miydĕmi tjān. ⁷ Sbō moskwoga lōng parkĕ ara tjān, gueniyo ga llĕbo owa sogo li wen tjwe llĕm, ba shaga li kjara Sbōrĕ guing. ⁸ Eni ga llĕbo owa sogo li wen eshko jā. Gueniyo Tjlapga Jesús tjwe irōng obishko ga ba kjamo pjlukyo go dō ga e pjiya ber drete. Īkoba e goshko ga ba dbo li kĕsbang anmoyō.

⁹ Llĕbo owa sogo li tjweshko ga kong dbo twaga Ārĕ. Llĕbo ĩydĕba llĕm wleniyo shārye oblĕ oblĕ. Ga oba jyāpgwe e go. ¹⁰⁻¹² Owa shārye llĕ pogo, nopga pjir tjeng li jyāpgwe e go wlo. Nopga li pjir, tjłōkwo bek li woydara llĕm kjîshko. Tjłōkwo li kjrara kjwe ga dōktong e go. Gueniyo tjłōkwo bek li kjrara llĕme. Llĕbo owa shāryara lōng wopjlúe. E kjîshko ga raye Sbōrĕ ga jyāpgwe llĕbo owa lirĕ, tjłōkwo bek llĕm li kjre lok wlo, epga ber shdungko wlo.

Shji lōng wokjang ĩyado

¹³⁻¹⁴ Pjeyoga, pjây woyde Sbōrĕ ara. Pjây kjrara tek dāmārshko, pjây dōya wlo. Ga Jesús tjłōkwo roy pjłú lororwa bomi kong. E go ga pjây rokara Sbōrĕ, ga tjłōkwo bek li kjroromi, ga pjây iara Sbō Sĕyarě jĕk lōng pjlo bek Sbō bokso. Pjây dōra eni, bi Tjlapga Jesucristo tjwłō ara li ber bomi kong bako wlo. E kjîshko ga bĕy wlo ga tjawa wopjlú Sbō tjok ĩyado. ¹⁵ Eni ga pjeyoga, pjây lōng wokjang ĩyado. Tjłōkwo lororwa bomi kong li, tjłōkwo tororwa, ichororwa jek bomi kong li, e woyojemi llĕme.

¹⁶ Bi Tjlapga Jesucristo, bi Data Sbō, shji woyde lok ara. Ba wopjlú li kjîshko ga shji ie lok dbokjrĕ ĩyado, shji wosonkĕ llĕm wlo, shji ie ber lōng ba koshĕ wopjlú wlo bakoe. ¹⁷ Eni ga woydĕrwa ga pjây ie lok dbokjrĕ, pjây wosonkĕ llĕm wlo, ba tjłōkwo roy pjłú lĕmi ĩyado wlo, llĕbo pjłú li shāryĕmi ĩyado wlo bakoe.

3

«Pjây syōshĕ borwa kong» lara Pablorĕ

¹ Era eni ga pjeyoga, pjây syōshĕ Sbō kong borwa kjîshko, Tjlapga Jesús tjłōkwo roy shdār kjone pogo wlo, tjłōkwo li kjrĕba wopjlú wlo bako, pjây omkjrono sorĕ ga eni. ² Nopga mār Jesús go uunkong llĕme. Kjone kjone owa, wotjlik llĕbo shāryĕ borwa kong owa. E kjîshko ga pjây syōshĕ borwa kjîshko, tjawa dōya Sbōrĕ ba wloshko dwayo wlo. ³ Gueniyo Tjlapga li, llĕye le li shārye

eni. Ga pjây ie ber lông wokjang ÿyado, pjây wlike, pjây lon ber tjeng Ä wloshko llêm wlo. ⁴ Miydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë shäng, tjlökwö lororwa bomi kong li shäryëmi lông iyado, ga rayëmi llême. ⁵ Woydërwa ga pjây kjimte Tjlapga lirë oblë woydë ara wlo, shji woyde Sbörë sorë ga eni, ga pjây kjimte, llëbo wen bomi kong owashko ga pjây wokjang wlo, Cristo ï dik.

Shji shmi ara llême

⁶ Pjeyoga, kjone kjone shmi ara lông bomi tjrëko, tjlökwö pinorwa bomi kong li kole lông llême. Bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga lërwa bomi kong jllökoyö ga pjây jëk lok ba tjok llême. ⁷ Tjawa lông bomi tjokshko ga tjawa jëktong sorë li miydëmi pjlúe. Bëy wlo ga pjây jëk eni bakoe. Tjawa lông bomi tjokshko ga tjawa shmirkono llême. ⁸ Èye dli uororwa iguing llême. Tjawa parkono shkë dba, èye barwërwa llêm wlo. ⁹ Pjây ichororwa borwa kjimté dbo go kjwe ga pjlúe. Gueniyo shäryororwa eni llëm, tjawa ïmi wlo, pjây omshäryë eni bako wlo. ¹⁰ Tjawa lông bomi tjokshko ga tjawa tjlë bomi kong ga «Èye parkë llëm ga ië llëm bakoe» lërwa eni. ¹¹ Gueniyo roy kurorwa ga pjây kjone kjone shmi ara, parkë llëm, oblë lanyotke erä. ¹² Tjlapga Jesucristo ko goshko ga nopga lërwa lông li ichërwa parkë, ba dli tjwlëya lok e go wlo.

¹³ Pjeyoga, pjây kwleya llëbo pjlú shäryë llême. ¹⁴ Èye kjibokwo tororwa bomi kong ère kolë llëm ga pjây jëk lok ba tjok ame, epga lökkjrë e go wlo. ¹⁵ Gueniyo iëmi ber bomi moskwo llëm, poshdüzï bomi kjlara wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁶ Shji lông wlëp laga Tjlapgarë. Eni ga woydërwa ga Tjlapga om go li ber lông bomi tjok ÿyado, ga pjây ie ber lông wlëp, llë pogo wen tjwe bomi kong gueniyo.

¹⁷ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ère tër bomi kong bor orkwo om go go shara. Kjibokwo ichër ë kongshko ga tja sgara ba të jüni.

¹⁸ Rokër Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây uunkong kjimte ara.

Primera Carta a Timoteo

Kjibokwo ère tara Pablorè Timoteo kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekè judío. Dëna mite obishko ga sök Lистра kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlökwö kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lè kjok shto oblè oblè.

Pjlara ga parkè shäng Éfeso kjokyo, Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshko li kägäyo. Sök eshkosho ga kjibokwo ère tara Pablorè ba kong. Woyde ga Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga parkè sorè li tara ba kong. Nopga wlëy pak oblè oblè shäryè sorè li tara ba kong. Llëbo owa shärye Jesús tjlökwö kjrägaga löng eshkorè li ilgweya sorè li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Sbö, e bi döga. Koshëy löng li, e Cristo Jesús. Tja kjrara, ichara lok ber ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja mär Cristo Jesús go, pinor bop kong sorè li eni. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Nopga oba ping tjlökwö bek llëm li go wleniyo

³⁻⁴ Éfeso kjokyo ga kjong kjong löng oba ping tjlökwö bek llëm li go. Tja jek öör Macedonia kjokyo shko ga pja rokoror ber sök Éfeso kjokyo wlo. Pja ichoror tjlä nopga löng eshko li kong ga «Tjölkwö bek llëm li lëy ame. Llëbo weno tjlapgaga tek dënashko so kong li lëy ame. E jyö bakoe. Ga pjäy kjlara kjlara tjëyo kjone dey li, lëy ga pjir llëme. E kjishko ga e lanyotkëy ame. E lanyotkoromi ga oba ënglë kar kar erä. Woyde Sbörè ga shji mär ba go shara, shji ber löng ba pak li shäryè wlo.»

⁵ Pja ichoror eni, shji Jesús tjlökwö kjrägaga ëng woydè ara kar kar wlo. Shji ëng woydè wlo ga woyde ga llëye owa woyotjlly llëm, llëbo pjlu miydëy li shäryë eni, shji mär Jesús go jlökoyo bakoe. ⁶ Kjong kjong omshäryè löng ame. Llëbo tjwlo llëm li lanyotke beno löng eröe. ⁷ Opyë woydè ber löng no pingga kjok ilgwekklo tara Moisésdè li go. Le löng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga llëye le löng li, e llë loklo miyde löng llëme.

⁸ Miydëy pjlu ga kjok ilgwekklo li, e pjluë. Gueniyo llëno wlo, woyde ga miydëy pjlu guing. ⁹ Kjok ilgwekklo li, e twara Sbörè beno oba jëk löng pjlo bëy li ilgwekklo llëm, e twara beno oba jëk löng llëbo owa shäryè li ilgwekklo. E beno ëye kjok ilgwekklo kolè llëm li ilgwekklo, ëye llëbo owa shäryako llëm li miydëy pjlu gueniyo shärye enido li ilgwekklo, ëye, ba kong ga Sbö tjwlo llëm li ilgwekklo, ëye owa shäryè enido li ilgwekklo, ëye Sbö kolè llëm li ilgwekklo, ëye Sbö bangkjre llëm li ilgwekklo, ëye ba data, ba mekè zrök li ilgwekklo, ëye no oblè zrök li ilgwekklo, ¹⁰ ëye pè no orkwosmono ba tjok llëm tjok li ilgwekklo, domer pè domer oblè tjok li ilgwekklo, ëye no shak ga soynaya oblè kong ä li ilgwekklo, ëye jyörkè ä li ilgwekklo, ëye tjlä jlökoyo gueniyo oblè jyöyotke shdungoba wlo ä li ilgwekklo bakoe. Shärye enishko ga tjlökwö bek

li shäryayde löng llëme. ¹¹ Tja kjrara, ichara Sbörë ba tjlökwö roy pjlú lë oba kong. Sbö, e wopjlúe.

Pablo kjimtara Tjlapgarë ara

¹²⁻¹³ Dënashko ga Sbö läywër shäng owa, ba tjlökwö kjragaga irpjan shäng, llëbo owa shäryër ba kong wlo. Gueniyo eshko ga tja songe lara Sbörë, llëye shäryër shäng li owa miydoror shäng llëm kjishko, ba tjlökwö kjrotë llëm obi kjishko bakoe. Eni ëmdë ga tja ina bi pjluyo Cristo Jesúsde ga parkaga pjlú wleniyo, ga tja iara beno shäng ba parkaga shara, tja kong dbo twara shäryër wlo. E kjishko ga tja wopjlú ba tjok. ¹⁴ Tjlapga wopjlú li kjishko ga tja kjimtara ara anmoyö. Tja tona beno tjeng Cristo Jesús tjok kjishko ga tja iara beno shäng mär ba go, ga tja iara oblë woydë ara baïya dik.

¹⁵ «Cristo Jesús öör kjok ëre kjing go nopga owa li döga» lëba eni İyadoe. E eni jlöe. Tjlökwö ëre kjrako. Tjara llëbo owa shäryono ara, oba uunkong kjinmo. ¹⁶ Tja owa anmoyö kjishko ga tja songe lara Sbörë, ga tja kjimtara, İya nopga mär löng ba go lirë wlo. E go ga miyde lok ga Jesucristo, e iirkë bi kong maling llëm, ga eye omtjlökwö kjrë ga kjimte, ga ie ber löng së İyado ba tjok bakoe. ¹⁷ E kjishko ga Sbö, e poshrëy, İey ber kësbang, tjwlo ara İyado. Bi pjluyo sök İyado, wolon llëm, İgöy llëm, Sbö kjlaraso li e. Ber eni.

¹⁸ Timoteo, pja bor wa wleni. Dënashko ga pja parkë Sbö kong sorë lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omfono bi kong. Tjlökwö lër bop kong shäryëp wlo li ëre, e lër bop kong, pak lara lok tek dënashko li shäryëp pjlú anmoyö wlo. ¹⁹ Eni ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, ga llëbo pjlú miydëp li shäryëp eni. Kjone kjone omshäryono eni llëme. E kjishko ga epga jëk Sbö tjok ame. ²⁰ Himeneo omshäryono eni, Alejandro bakoe. E kjishko ga İror beno tjeng Ä wloshko. E goshko ga opping bi Sbö, e läywe owa ame wlo.

2

Shji syöshhtë sorë

¹ Bäm go ga rokër bop kong ga pja syöshtos Sbö kong nopga uunkong kjishko. Rokos ba kong ga epga kjimte wlo. Ga llëbo pjlú shäryara li kjishko ga pja tjlë ba kong ga «Tja wopjlú bop tjok» lëp ba kong eni. ² Pja syöshhtë pjlupga kjishko, no ichagaga kjishko bako, shji ber löng wlëp wlo, shji barwe lok llëm wlo bakoe. Eni ga Sbö poshrëy ga pjlú, llëye woyde Sbörë li shäryëy ga pjlú bakoe. ³ Shji syöshhtë eni, e pjlúe. Shäryëy eni ga Sbö bi döga ber wopjlú bi tjok. ⁴ Woyde ga nopga där uunkong. Woyde ga tjlökwö bek li miyde lok wëllë bakoe. Tjlökwö beklı, e eni: ⁵ Sbö, e kjlaraso; bi İaga ber löng wlëp Sbö tjok li, e kjlaraso bakoe; domer Cristo Jesús li e; ⁶ e optwono wolono, ber nopga uunkong potjwlëkkılo wlo, epga där wlo. Tjlökwö ëre dbaryo İara Sbörë beno li öötong tjän. ⁷ E kjishko ga tja ichara ba roy shdök, tja İara beno shäng ba tjlökwö roy İaga Jesús äska. Tja shäng jyörkë llëme. Tja tjlë shäng beke. Tja ichara tjlökwö bek li roy lë nopga judıo llëm wleniyo kong, shji mär Jesús go sorë li lër ba kong bakoe.

⁸ Woydër ga nopga löng kjok kjwang İjkong syöshhtë Sbö kong. Gueniyo ga orkwo poyong syöshhtë wloshko ga woydër ga wotjlık bëy, iirkë ë kong llëm, İng dboryë kar kar İir go llëm bakoe.

⁹ Walëga, e woydër ga shwong pjung pjlo bek, yötso. Wotjlık doyë, opyë shäng oba bokso wolësowa anmoyö, İya domergarë wlo ga owa. Opyë ber wolësowa wlo le ga käkzong poshärye ara anmoyö, dbur sho shöylör pje ara,

shwong tjwlō ara wleniyo pjūya ga owa. ¹⁰ Opyē ber wolēsowa wlo ga woydēr ga llēbo pjlu shāryayde dey. Walēga Sbō poshrēga le ga woyde ga wotjlik eni.

¹¹ Ēye shāng Sbō tjlokwo roy lēshko ga woyde ga kuya walēgarē lōng kjing, dborye lok llēme. ¹² Nopga ēng tōno lōng Sbō tjlokwo roy lē ēng kongshko ga walēga ichēr domerga ping llēme. Domerga ichaga ber walērē llēme. E kjishko ga woydēr ga kuya walēgarē lōng kjing erā. ¹³ Adán, e shāryara Sbōrē bām go. Eva, e shāryara ba irgo. ¹⁴ Jyāpgwara Ārē li, e Adán llēme. Evara jyāpgwara, ga llēbo owa shāryara. ¹⁵ Gueniyo walēga, e dōya wlo jlōe. Gueniyo ga iara beno wapga weng wlo, wapga dē wlo. Woyde ga mār Sbō go, oba woydē pjlu, jēk lōng pjlo bek Sbō bokso, ikoba pjlu wlo. Shārye lok enira dār.

3

Jesús tjlokwo kjruga kägäyoga

¹ Oba tjlē ga «Ēye wotjlik opyē ber sök Jesús tjlokwo kjruga kägäyo ga wotjlik llēbo shāryē pjlu» lēba eni. E eni jlōe. Tjlokwo ēre kjrako. ² Eni ga ēye pak ēre shāryē wlo ga woyde ga e llēbo owa shāryono lēba ga äe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga llēbo shārye ga woyotjliya yōtso guing, jēk shāng yōtso, pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga ēbo tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlu iyado. Woyde ga oba ping pjlu wleniyo. ³ Woyde ga nelōtkē ä wleniyo llēm, ēngkjwē ä wleniyo llēm bakoe. Woyde ga shāng wopjlu wleniyo, ēng dborye oblē tjok ä wleniyo llēm, dbur sīyo llēm wleniyo bakoe.

⁴ Woyde ga ba pjeyoga lōng ushko li de sök pjlo bek. Woyde ga e kole, bangkjre ba wapgarē pjlu. ⁵ ¿Shārye ba ushko eni llēm ga Sbō tjlokwo kjruga de sorēro?

⁶ Jesús tjlokwo kjruga lōng kjwlē jā wleniyora, e iēy ber no kägäyo wlo llēme. Llēm ga ioroy wleni ga wotjlik owa kjwe, «Tja tjwlō ara» le ba pjluhsko Ä dik, ga ber shdungko bakoe.

⁷ Woyde Ārē ga Sbō tjlokwo iēba ber tjwlō llēme. E kjishko ga woyde Sbōrē ga tjlokwo kjruga kägäyo li, e bangkjre tjlokwo kjruga llēm wleniyo lirē bako, lanyotke lok owa ga ä wlo, Sbō tjlokwo iēba ber tjwlō ara wlo.

Jesús tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga

⁸ Woyde ga Jesús tjlokwo kjruga kägäyo li kjimtagaga ber lōng eni bakoe. Woyde ga jēk lōng pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga tjlē bēy wleniyo, nelōtkē ä wleniyo llēm, dbur shak jyō go ä wleniyo llēm bakoe. ⁹ Woyde ga tjlokwo pina Sbōrē bi kong li, e sōya lok jlōkoyo, jēk e go. Woyde ga llēbo pjlu miyde li shārye eni iyado bakoe. ¹⁰ Woyde ga tjliy bām go guing. Inoy ga llēye owa shārye llēm ga ber tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga eshko jā.

¹¹ Woyde ga walēga ber lōng eni bakoe. Woyde ga jēk lōng pjlo bek, bangkjreba wlo. Woyde ga no lāywe owa ä wleniyo llēme. Woyde ga llēbo shārye ga woyotjliya yōtso guing wleniyo. Woyde ga llēye le ē kong ga shārye eni wleniyo bakoe.

¹² Tjlokwo kjruga kägäyo kjimtaga li, e woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga, ba pjeyoga lōng ba ushko li, e de sök pjlo bek. ¹³ Llēbo pjlu shāryara ba pakshko ga iēba ber tjwlō ara. Eni ga shji mār Cristo Jesús go sorē le oba kong, ga llēye bangkjre llēme.

Jesús tjlokwo, e tjwlō ara anmoyō

¹⁴⁻¹⁵ Tja wotjlik jek bop ik maling, gueniyo tja jek llono miydër llême. E kjishko ga tja jek äär maling llëm wleni ga kjibokwo ère tër, ichër jek bop kong, woyde Sbörë ga ba wapga jek sorë li miydëp kjibokwo ère go wlo. Shji Jesús tjëlöko kjrägaga, shji Sbö wapga. Sbö sök iyado. Ga ba tjëlöko bek li, e twara beno bi kong, söy wlo, e jlöe lëy oblë kong wlo bakoe.

¹⁶ Ba tjëlöko jnena Sbörë li, e pina bi kong. Tjëlöko ère tjwlö ara anmoyö jëlökoyo. Ère eni:

Jesucristo, e weno shäng kjok ère kjing go so no kjoyoe.

E beno pjlo bek Sbö bokso li pina Sbö Sëyarë oba kong.

E ina Sbö parkagaga kjok dogo sorë.

Roy laraba tjëyoga oblë oblë kong kjok kjwäng jikong.

Tjëlöko kjararaba kjok ère kjing go.

Ga söra Sbörë to jem kjok dogo.

4

Tjëlöko bek llême

¹ Sbö Sëya tjëlë bi kong wëllë ga «Dbar tjwe kjwara ga kjone kjone, tjëlöko pimi löng li, e söya lok ame. Eshko ga jyäpöwe Ä sëyagarë, ga sëya li tjëlöko kjrayde shara» le. ² Tjëlöko owa li, e laga nopga jyö ä wleniyorë. Llëbo owa shärye lokshko ga bangyo ba kong ame. ³ Epga tjëlë ga «Shji orkwosmok ga owa» le eni, «Dli, e uako uunkong llême» le eni bakoe. Eshko ga jyörkonoe. Dli llë pogo, e iara Sbörë beno uëy wlo. Ga shji tjëlöko bek li kjräga, dli llë uëyshko ga woyde Sbörë ga shji syöshhtë ba kong, tjëlë ba kong ga «Tjawa kong dli tworop ère. Tjawa ber wopjlu bop tjok e kjishko» lëy eni. ⁴⁻⁵ Llëbo uunkong shäryara Sbörë li, e pjlu, Sbö tjëlöko tak beno pjäng eni kjishko, dli li syöyoshtoroy kjishko bakoe. Eni kuzong ga «E uako llême» lëy llême. Woyde Sbörë ga uëy, shji wopjlu ba tjok dli li kjishko.

Timoteo poshduna Pablörë

⁶ Bi pjeyoga Jesús tjëlöko kjräga li, e pīs tjëlöko ère go. Eni ga pja ber Cristo Jesús parkaga pjlu wleniyo, ga pja opping jek këgong këgong tjëlöko bek söp shäng li goshko. ⁷ Llëbo weno tjlapgaga tek dënnashko so kong, shji kjimte Sbö kolë llëm wleniyo, tjwlö llëm wleniyo, e läywëba bop kongshko ga tjëlöko kup llême. Pja drön èë, pja opsguë jek shäng pjlo bek Sbö bokso wlo dey. ⁸ Shji drön èë, bi doyo iëy ber kjlo kjäng wlo, e ber bi kong pjlu jëlökoyo. Eni gueniyo ga shji jek shäng pjlo bek Sbö bokso, e tjwlö e kjinmo anmoyö. Shäryëy eni ga shji kjimte kjok ère kjing goshko, ga shji to ber löng Sbö tjokshko ga shji kjimte eshko bakoe. ⁹ Lëba eni li, e eni jlöe. Tjëlöko ère kjrako. ¹⁰ E kjishko ga shji parkë drön ara. Sbö sök iyado, no döga li e, ga èye mär ba go ga döya uunkong. E kjishko ga shji löng ba koshë.

¹¹ Pja to shäng oba ping tjëlöko ère go, ga ichos ba shäryë. ¹² «Pja mite jã. Tjëlöko lëp borwa kong llëm e kjishko» lëba bop kongshko ga kolëp llême. Pja tjëlöko lëp pjlu, pja jek pjlo bek, oblë woydos pjlu, pja mär Sbö go, llëbo owa shäryëp llëm bakoe. Shäryos eni, iya Jesús tjëlöko kjrägaga löng lirë wlo, epga omshäryë bopoya dik wlo. ¹³ Tja äätë llëm obi wopro ga pja ber shäng Sbö tjëlöko buk li lë oba kong, oba pim tjëlöko li go, dbokjrë wlo, ga poshdum bakoe. ¹⁴ Dënnashko ga pja parkë Sbö kong sorë li lara Sbörë bi pjeyoga kjone kjone kong, ga epga omloño borwa kong. E irgo ga tjlapgaga Jesús tjëlöko kjräga kägäyo orkwo iono lok bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbö kong

wlo, ga pja kong kjok miydë twara Sbörë, pak'li shäryëp ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bop kong'li go ga pak twara bop kong'li shäryos iyado.

¹⁵ Tjlokwo ère woyotjlip ara, shäryëp yötso, pja jëk shäng ba shäryë jek këgong këgong tkoba uunkong wlo. ¹⁶ Pja jëk pjlo bek, oba pim tjlokwo bek'li go eröe. Pja opdos yötso, e shäryëp wlo, ga rayëp llëme. Enira pja dâr, oba bop kuga li, e dâr bakoe.

5

Shji opshäryë ëng tjok sorë

¹ Tjlapga këkboga, e llëbo owa shäryono ga wlöy kjang llëm, poshdüs yötso dey, bop data wleni. Domerga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop lëmga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. ² Walëga këkbogara, pja opshäryë bop mekë tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Walëga luyo bop dorko anmoyöra, pja opshäryë bop dorga tjok sorë ga pja opshäryos ba tjok eni bakoe. Pja wotjlik llëbo owa shäryë ba tjok sira llëme.

³ Syäpbara, kjimtaga èrë llëm wleniyo ga kjimtozong. ⁴ Gueniyo ga wapga, tjërga tjok wleni ga kjimtaga ber epgarë. Sbö bokso ga bek'li e. Epga, e kuna tek chilawa dwayo öotong këskëse. Era ba mekë, ba tjëtë beno syä'li, e kjimtaga ber epgarë shara. ⁵ Syä jlökoyo, kjimtaga èrë llëm wleniyo ga e mär ber Sbö go eröe. Ber shäng syöshhtë ba kong shkë dba, kjimte wlo.

⁶ Gueniyo syä, e wotjlik Sbö llëm, to shäng llëye wen ba pjlúshko li shäryë wleni ga e tjwlö ame, no wolono buk wleni. Era kjimtako llëme.

⁷ Tjlokwo ère los Jesús tjlokwo kjrägaga kong, llëbo shäryara lok owa lëba ga ä wlo. ⁸ Èye ba pjeyoga löng ba ushko'li kjimtë llëm ga tjlokwo kjrara li, e shärye shäng llëme. Sbö tjlokwo kjrägaga llëm löng li ëmdë ga ba pjeyoga, e kjimte.

⁹⁻¹⁰ Jesús tjlokwo kjrägaga kjimtëy wlo li, e ko tëy kjibokwo go. Syäpga, e ko tëy kjibokwo e go wlo ga woyde ga lu pjloglo sak tjer (60) jem lëkong eröe. Woyde ga öör sök ba lanma tjok pjlo beke. Woyde ga llëbo pjlú shärye oblë kong ara, ba wapga kuna pjlo bek, èye tjwe ba shwoy ga wlokjre sök wopjlú, Jesús tjlokwo kjrägaga äär ba ushko ga dreglo shkwe ber wopjlú wlo, no song wleniyo kjimte, parkë oblë kong ara bakoe. Woyde ga miydëba e go. Syäpga eniyo ko toydë pjang kjibokwo li go.

¹¹⁻¹² Gueniyo ga syäpga mite obira ko tako pjang kjibokwo li go wlo llëme. Ko tëyshko ga tjlä ga «Tja orkwosmok ame. Tja parkë ber shäng Cristo kong eröe» le jlökoyo. Gueniyo e irgo ga orkwosmok woydë obi. Eshko ga tjlokwo lara Cristo kong jlökoyo'li, e shärye lok ame. E shärye eni ga e llëbo owa shäryayde. ¹³ E shäryayde dö llëme. Opsguë löng shmirkë ara, to löng sjok sjok oba löng sorë ik, oba läywe, tjlokwo lako llëm li le bakoe. ¹⁴ E kjishko ga woydër ga syäpga mite obi li orkwosmok dey. Woydër ga wapga tjok, ga ber löng ba ushko, ba wapga dë, läywe bi wloyogarë llëm wlo. ¹⁵ Eerishko ga syäpga kjong kjong Jesús tjlokwo rayono tjän, beno jëk löng Ä tjok. Tjlokwo ère lër bop kong e kjishko.

¹⁶ Eni ga walëga Jesús tjlokwo kjräga, ba pjeyoga syäpga tjok wleni ga woyde ga kjimte om go, pak'li ber Jesús tjlokwo kjrägaga oblë'li kong llëm wlo, syäpga kjimtaga èrë llëm löng li kjimte lok ga pjlú wlo.

¹⁷⁻¹⁸ Sbö tjlokwo tak pjang li tjlä ga «Söglä parkoklo wleniyo, e ichëy dwla kjwokäshko ga kjamo kbrochako llëm, dwla li ue ga pjlú wlo.»* Tjlä obi

* 5:17-18 Deuteronomio 25.4.

ga «Ëye parkë ga e potjwlëkko.»† E kjishko ga tjlapgaga Jesús tjlökwo kjraga kägäyo parkë pjlú wleni ga woyde ga bangkjrëba pjlú, potjwlëkoba pjlú bakoe. Oba pingga Sbö tjlökwo go, oba poshdungga, e woyde ga bangkjrëba, potjwlëkoba pjlú, oblë oblë li kjinmo.

¹⁹ Jesús tjlökwo kjraga kägäyoga li rotëbashko ga rotaga no kjaraso dorë wleni ga tjlökwo kjrëp llëme. Woyde ga no söya ba rotaga lirë pjök mya ba tjok, «E inorwa om go jlökoyo» le lok wlo. Eni ga shdum ga pjlúe. ²⁰ Eshko ga llëbo owa shäryono jlökoyo wleni ga woyde ga wlongko oba bokso, bangkjrëba wlo, omshäryë lok eni llëm wlo.

²¹ Ëye llëbo owa shäryono ga wojdër ga llgwes yötso, beke. «Kjwe wojdër ara kjishko ga shdun llëme» lëy bi pjlúshko llëme. «Kjwe wojdër llëm kjishko ga shdun ara» lëy llëm bakoe. Sbö, Cristo Jesús, Sbö parkagaga kjok dogo so, e löng bop ïga.

²² Jesús tjlökwo kjraga kägäyo kjrëpshko ga shäryëp maling llëme. Jëk shäng pjlo bekde ïp yötso guing. Llëm ga shäng llëbo owa shäryë wleni ga owa shäryë shäng li ber pjlú bop kong lëba eni. Ga pja om go li llëbo owa shäryë llëme.

²³ Gueniyo ga pja bögwö bang ara wop sit wop sit kjishko ga di iopdë dö llëm, kjillgwo bo dyo dbo ara iopdë sira bakoe.

²⁴ Kjone kjone llëbo owa shäryono li miydëy jekdo. Gueniyo kjone kjone eni llëme. Miydëy llëm, jëk sorë ïnoy yötso guing. ²⁵ Llëbo pjlú shäryëy li, e eni bakoe. Olö ga ikoba wëllë jekdo. Olö ga ïgaba llëm, gueniyo dbar tjwe kjwara ga miydëba eshko jã.

6

¹ Ëye parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga woyde ga ba sogo bangkjre jlökoyo ïyado, Sbö läywëba llëm wlo, tjlökwo lëy löng li läywëba llëm wlo bakoe.

² Ba sogo, e Jesús tjlökwo kjraga wleni ga woyde ga bangkjre, parkë ba kong pjlú anmoyö, ba sogo kjimte shäng li, e ba pjeyo Jesús tjlökwo kjraga woyde ara wleniyo kjishko. Tjlökwo lëp nopga kong wlo, shäryë lok wlo li e.

Llëbo tjwlö ara

³ Tjlökwo lara bi Tjlapga Jesucristorë shäryëy wlo li, e beke. Shji jëk pjlo bek Sbö bokso sorë li miydëy e go. Ëye oba ping tjlökwo oblë bek llëm wleniyo go ga ⁴krë ä wleniyo, llëye miyde llëme. Llëbo tjwlö llëm wleniyo le ëng kong kar kar ä, go swlo wleni. Tjlë eni kjishko ga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko, ëng dboryë kar kar ïir go, ëng läywë owa, «Kjlara kjwe owa» le ba pjlúshko ïyado. ⁵ Epga ëngkjwë ëng tjok li pjir llëm, wotjlik owa kjishko. Tjlökwo bek li miyde ame. Oba pïya lok Sbö tjlökwo go, dbur shak e go wlo eröe.

⁶⁻⁷ Shji jëk pjlo bek Sbö bokso li, e tjwlö ara jlökoyo. Gueniyo woyde ga shji löng wopjlú bi llëbo tjeng li tjok bakoe. Shji weno bukshko ga llëye söroy tek bi tjok llëme. Shji wolonoshko ga llëye söy jek bi tjok llëm bakoe. E kjishko ga woyde ga shji löng wopjlú bi llëbo tjeng li tjok. ⁸ Eni ga shji shwong tjok, shji dli tjok wleni ga woyde ga shji löng wopjlúe. ⁹ Gueniyo ëye opyë wojdë dbur ara ga llëbo owa shäryë. Opsrek löng ara ba wotjlik owa li go, gueniyo miyde löng llëme. Eshko ga beno löng song erä, to pjir wlo. ¹⁰ Ëye dbur wojdë ara anmoyö ga dbur wlëk wlo ga llëbo owa shäryë llë pogo. Kjone kjone wotjlik dbur wlëk erä kjishko ga beno löng mär Sbö go ame, beno löng song erä.

† 5:17-18 Lucas 10.7.

Pablo tjlëno Timoteo kong, Timoteo dbokjrë wlo

¹¹ Gueniyo pja Sbö i kuzong ga pja opkwos llëbo owa lër shäng bop kong li dwayo. Llëbo pjlu li shäryopdë dey. Pja jëk shäng pjlo bek Sbö bokso. Pja mär Sbö go. No oblë woydos ara. Llëbo wen tjwe bop kong owashko ga pja wosonkë llëme. Pja llëbo shäryë oblë kong yötso. ¹² Pja drön eë, pja mär Sbö go wlo, lorop nopga ara kong dëdashko sorë li eni, pja ber shäng së İyado Sbö tjok wlo. Pja rokara Sbörë e kong wlo. ¹³ Rokër bop kong ga tjlökwo los bor kong jlökoyo. Miydaga ber Sbörë, shji lóng së, llë pogo lóng së, e laga erë. Miydaga ber Cristo Jesúsdë bako, era tjlökwo lono pjlu, Poncio Pilato boksho. ¹⁴ Llëye loror bop kong li shäryos uunkong eni, äär jong bi Tjlapga Jesucristo tjwe iröng obi guing. ¹⁵ Dbaryo li wlëna Sbörë om go, ga öötongshko ga tjwe eshko jä, ichak Sbörë.

Sbö, e wopjlúe.

Kjok ère uunkong ichaga li e eröe.

Pjlpuga uunkong pjluoy li e.

No kägäyoga uunkong kägäyo li e

¹⁶ Wölon llëm sök İyado li e eröe.

Iök jong kjwara shjiy, kälä lletllet wleniyo,
ëye äär eshko ga äe.

Sbö sök iök shjiy li roshko.

Ëye omıydë llëm,

İgöy llëm bakoe.

Poshrëkko İyado li e.

Dbö ara İyado li e.

Ber eni.

¹⁷⁻¹⁹ No kjone kjone dbur ara kjok èreshko. Pja tjlë ba kong ga «Bomi dbur kjishko ga pjây tjlwö ara, oblë kjinmo lëmi llëme. Dbur, e İyado llëm kjishko ga pjây mär bomi dbur go dö llëme. Gueniyo Sbö, e sök İyado, llëbo twe bi kong ara, shji ber lóng wopjlú wlo. E kjishko ga pjây mär ba go erö dey. Llëbo pjlu shäryozia. Shäryoromi eni li, e tjlwö ara, bomi dbur kjinmo. Oblë İmi ga song ga bomi llëbo shdözı ba tjok wopjlúe. Eni ga llëbo tjlwö ara li ber bomi kong kjok dogo, ga pjây ie Sbörë ber lóng së İyado ba tjok» lëp ba kong eni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁰ Timoteo, pja iara Sbörë beno shäng ba tjlökwo roy lë oba kong wlo. Eni ga shäryos yötso. Llëbo tjlwö llëm lanyotkëba lóng li, e jyö erä. Tjlë lóng jlö wleni, gueniyo jlökoyo ga kjok miyde lok sira llëme. Ba tjlökwo li kup llëme. ²¹ No kjone kjone, tjlökwo ère kjrara, ga beno lóng mär Sbö go ame.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Segunda Carta a Timoteo

Kjibokwo ère tara Pablorè Timoteo kong

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Timoteo. E data Grecia so, mekè judío. Dëna mite obishko ga sök Listra kjokyo. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Pablorëshko ga tjlökwo kjrara. E irgo ga e kjrara Pablorè beno shäng parkè ba tjok, tak pjang Hechos 16.1-4 go sorè li eni. E irgo ga parkono ara Jesús roy pjlu lè kjok shto oblè.

Pjlara ga Pablo iaraba beno shäng kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko. E irgo ga döraba ey dwayo. Lu to jek ara irgo ga iaraba beno shäng no shdüzlong uyo roshko Roma kjokyo jek obi. Eshko ga shdunaba ara, iaraba beno shäng shto owa anmoyöshko. Shto eshko shrër, smo ara bakoe. Eshko ga miyde ga wolon döröe. E kjishko ga kjibokwo ère tara Timoteo kong.

Pablo woydè ara, e rayara nopga ararè kjishko, ga woyde ga Timoteo tek ba ik maling li tara ba kong. Eshko dbaryo ga pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li ko Nero. Jesús tjlökwo kjrägaga shduna ara kjone pogo. E kjishko ga Timoteo ichara Pablorè ber shäng mär Jesús tjlökwo go jlökoyo, ga nopga ping e go iyado bako, shdungoba ara e kjishko gueniyo.

Dënashko ga kjibokwo ichara Pablorè ba kong kjwara. Ère tjok ga kjwo pjök.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorè. Tja kjrara Sbörè beno shäng ba tjlökwo roy laga Cristo Jesús äska, shji tóno beno tjeng Cristo Jesús tjok ga shji ie Sbörè ber löng sè iyado ba tjok li roy lè oba kong wlo.

² Timoteo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor wa wleni.

Rokèr Data Sbò kong, bi Tjlapga Cristo Jesús kong ga ba wopjlu li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja songe le iyado, pja ie lok ber shäng wlep bakoe.

Tjlapga Jesús lökyokjrëy llëme

³ Tja parkè Sbò kong jlökoyo, bor tjlapgaga tek dënashko so omshäryono dik. Llëbo pjlu miydër li shäryër eni lër bor pjlushko. Shkè dba ga tja syöshtë ba kong bop kjishko. ⁴ Pja slatong boryo kwono li, e woyoshrër iyado, ga pja in woydè jlökoyo, tja ber wopjlu wlo. ⁵ Woyoshrër ga pja mär Sbò go. Bop tjëtè Loida, bop mekè Eunice, e opyono löng mär Sbò go bäm go, ga miydër ga pja mär ba go jlökoyo bakoe.

⁶ Dënashko ga tja orkwo iono bop dlu kjing go, pja ber shäng dboy Sbò kong wlo, ga kjok miydè twara bop kong eshko. Eni ga kjok miydè li go ga pak twara bop kong li shäryos iyado, pja kjok miydè jek këgong wlo, iök bakworoy pjè jong ri ri jek këgong wlo wleni. ⁷ Bi go Sbò Sëya twara beno kësbang bi tjok, llëye bangjrëy llëm wlo. Twara bi kong, shji dbo ara wlo, shji èng woydè ara kar kar wlo, shji wotjlik pjlo bek wlo bakoe. ⁸ E kjishko ga pja tjlè oba kong bi Tjlapga Jesús kjishkoshko ga lökyokjrëp llëme. Tja shäng kjërshko ère ba kjishko èmdè ga tja lökyokjrëp llëm bakoe. Woyde ga shäryër sorè ga Sbò dbo ara go ga pja omshäryè eni bako, llëbo wen bop kong owa gueniyo. ⁹ Shji döra Sbörè, ga shji rokara jek löng pjlo bek ba bokso wlo. Shäryara eni, llëbo shäryoroy li kjishko llëm, shäryara eni, woydara eni kjishko. Ba wopjlu li kjishko ga kjok shäryayde llëm obishko ga wotjlino Cristo Jesús ichè bi kong. ¹⁰ Dbar

eerishko ga ba wopjlu li pina bi kong, bi döga Cristo Jesús goshko. Wolon li pjira Jesúsdë. Shji ber löng së iyado ba tjok sorë, e pina bi kong ba tjlökwo pjlú li go, ga beno wëlle.

¹¹ Tja kjrara beno shäng tjlökwo pjlú ère roy lë Jesús äska wlo, oba ping wlo bakoe. ¹² Eerishko ga tja shäng song, llëbo ère kjishko. Gueniyoy ga Jesús, e miydër shäng pjlú, tja mär shäng ba go bakoe. Ga miydër ga e dbo ara, llëye iara beno tjeng bor wloshko li de äär jong ba dbaryoshko wlo. E kjishko ga tja shäng song ëmdë ga lökyokjrër llëme.

¹³ Tjlökwo li lëp oba kong pjlo bek wlo ga los ba kong, loror bop kong sorë li eni. Pja tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok. Pja jëk ba tjok kjishko ga oba woypëp ara iyado. ¹⁴ Tjlökwo pjlú li iara Sbörë beno tjeng bop wloshko. Dëp yötso. Pja go Shö Sëya, ga pja kjimte tjlökwo li dë.

¹⁵ Miydëp pjlú ga Jesús tjlökwo kjragaga löng Asia kjokyo li, tja rayara to lok pjire. Tjrëko to jek Figelo, Hermógenes. ¹⁶⁻¹⁷ Gueniyoy Tjlapga Onesiforora, tja iya öör ara, tja kjimtara dbokjrë ara. Tja sök kjërshko ga tja lökyokjre llëme. Shrono Roma kjokyoshko ga woshtono llëm, tja wlëna guing. E kjishko ga ba pjeyoga kjimtaga ber Tjlapga Jesúsdë iyado. ¹⁸ Ga Tjlapga li dbaryo tjweshko ga songe laga ber erë om go eshko. Shji kjimtara Éfeso kjokyo kjöme, e miydëp tjän.

2

Shji parkë Cristo Jesús kong, ëngkwaga pjlú wleni

¹ Pja bor wa wleni. Shö wopjlu li pina bi kong, shji tóna beno tjeng Cristo Jesús tjokshko. Eni ga pja dbokjrozong. ² Dënashko ga tjlökwo loror bop kong oba ara bokso. Eerishko ga tjlökwo li los oblë kong, nopga wotjlik bek, oba ping pjlú wleniyoy kong.

³ Pja Cristo Jesús parkaga. E kjishko ga llëbo wen tjwe bop kong owashko ga kus kjing, ëngkwaga pjlú wleni. ⁴ Ængkwagaga tön oblë tjok pak llë shäryë wlo llëme. Ba kägäyo tjlökwo söyde dö, ber wopjlu ba tjok wlo. ⁵ Eni wleni ga èye tjör ga llgwekklo buk li söya bek llëm ga ba potjwlëkklo wlëya lok ba kong llëme. ⁶ Èye parkë ga ba dwla dgara li bo tjokshko ga bo kjraga erë bäm go. ⁷ Tjlökwo lër shäng bop kong li woyotjlis, ga pja kjimte Tjlapga Jesúsdë llë loklo miydëp uunkong wëlle.

⁸ Jesucristo woshraga Sbörë iröng obi. Era Pjlu David tjëyo. Tjlökwo ère woyoshros iyado. Tjlökwo roy pjlú lër shäng li e. ⁹ Tjlökwo ère kjishko ga llëbo wen tjwe bor kong owa ara. Tja sharaba shäng kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho go, no llëbo owa shäryono wleni. Gueniyoy Shö tjlökwo lira shaga erë eni llëme. ¹⁰ E kjishko ga kur jek shäng eni, ber pjlú nopga kjrara Sbörë ber baiya wlo li kong wlo, döya ber löng wopjlu, së iyado Cristo Jesús tjok wlo.

¹¹⁻¹³ Oba tjlë ga

«Shji wolono ba tjok ga

shji ber löng së iyado ba tjok.

Llëbo owa li kuröy kjang ga

kjok iche sök dbaryoshko ga shji shto ba shwoy eshko tjok.

E è miydëy llëme lëy ga

shji è miyde llëme le eni eshko bakoe.

Llëye lëy li shäryoroy llëm ga

era, llëye lara li shärye eni,

e opkjlopstwë llëm kjïshko» lëba eni.
E eni jlöe. Tjlokwo ëre kjrako.

Shji parkë Sbö kong sorë

¹⁴ Tjlokwo lër shäng bop kong li woyoshros oblë kong. Los ba kong Sbö bokso ga «Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo lëmi ëng kong kar kar llëme. Kuya oblërë ga ber ba kong owaë» los ba kong eni. ¹⁵ Pja parkos Sbö kong jlökoyo, tjlokwo bek li roy los bek, llono ga pja äär shäng Sbö boksoshko ga ber wopjlu bop tjok wlo, llëye lökyotkëp eshko llëm wlo bakoe. ¹⁶ Tjlokwo tjwlö llëm wleniyo le nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li, e lëy ë kong llëme. Èye omlë ga owa li wlëya jek këgong këgong. ¹⁷ Shji sho kjoneshko srëng jëk ameshko ga sho li an jek këgong këgong. Jesús tjlokwo kjragaga tjrëko ga tjlokwo owa eni li shdär jek këgong këgong swlo eni wleni bakoe. Himeneo, Fileto, e llëbo shäryono eni. ¹⁸ Tjlokwo bek li söya lok ame, to löng tjlä ga «Shji woshrara Sbörë pjir tjän. Shji woshre jek obi ame» le lok eni. Oba jyäpgwe to löng tjlokwo e go, mär ber löng Jesús go ame wlo. ¹⁹ Gueniyo Sbö pak shäryono li beno kjang, u shakklo kjang, wir llëm wleni. Tjlokwo tak pjang e go li eni. Tjlokwo tak pjang kjwara tjlä ga «Sbö, nopga baiya kjone dey, e miyde pjire.»* Tjlokwo tak pjang kjwara obi tjlä ga «Èye mär woýdë Tjlapga Jesús go ga llëbo owa li raye, shärye ame dey.»†

²⁰ U jong kjwara kësband ga roshko llëbo shäryak dbur sho shöyldör, pjublún go dö llëme. E roshko llëbo shäryak kjorkwang go, llëbo shäryak kdung shosho go bakoe. Llëbo tjwlö ara shäryëyshko ga shäryëy llëbo tjwlö ara go. Llëbo tjwlö ara llëm lira, llë pogo shäryëy e go. ²¹ Shji Jesús tjlokwo kjragaga eni bakoe. Shji uunkong llëbo owa li rayono pjir llëme. Gueniyo ëye omrayono, shärye ame ga e beno shäng tjwlö ara, iak beno shäng dboy Tjlapga Jesús kong, iche Tjlapga lirë llëbo tjwlö ara shäryë ga pjlu wlo.

²² Kjwozirga mikboga wotjlik llëbo owa shäryë sorë ga pja wotjlik eni ame. Llëbo bëy li shäryopdë dey. Tjlokwo lorop ë kong ga shäryos eni iyado. Oblë woýdos ara. Pja ber shäng wlëp nopga uunkong tjok. ²³ Nopga ënglë kar kar llëbo tjwlö llëm kjïshko ga pja opzrëk eshko llëme. Shji ie ber löng ënglë kar kar eröe. ²⁴ Shji Tjlapga Jesús parkaga, shji ëngkjwë ë tjok wlo llëme. Shji pjlu oba uunkong tjok dey. Woýde ga shji tjlä kukoba wëllë wlo, shji iirkë maling llëm bakoe.

²⁵⁻²⁶ Bi wloyoga shara Ärë beno löng kjërshko wleni. Epga iche ba kolë erä. E kjïshko ga epga poshdüyshko ga shäryëy yötso. Woýdëy ga epga kjlopswaga ber Sbörë, tjlokwo bek li miyde lok wlo. Eni ga epga wotjlik bëy kjwe, ga där Ä wloshko dwayo.

3

Kjok pjir lëshko

¹ Kjok pjir lëshko ga llëbo wen tjwe kjange. Lër bop kong, miydëp wlo. ² Nopga wotjlik llëbo pjlu shäryë ba kong om go erö, oblë kong llëme. Wotjlik dbur eröe. Krë ara. Llëbo pjlu shäryara li lanyotke ë pogo kong om go erä. Oblë le owa äe. Ba data, ba mekë kolë llëme. Llëbo pjlu shäryak ba kong li woyotjliya llëme. Sbö, e ba kong ga tjwlö llëme. ³ Wopjlu ë tjok llëme. Èye songe le llëme. Oblë läywe owa äe. Wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm

* 2:19 Números 16.5. † 2:19 Isaías 52.11

ga äe. Llëbo shärye oblë kong owa äe. Llëbo pjlú lira ba kong ga owa erä. ⁴ Jëk löng oba tjok pjlú jlö wleni, ba moskwo gueniyo. Llëbo shärye ga woyotjlíya guing llëme. Opkuk ga tjwlö ara le. Sbö wlëyde kjwe, gueniyo llëbo ber pjlú ba kong li wlëyde erä. ⁵ Llëbo pjlú shärye ara, ga Sbö tjlökwö söya löng jlökoyö läba. Gueniyo wotjlik ga Sbö dbo ara, epga kjimte jëk löng pjlo bek wlo llëme le. Pja jëk nopga eniyo tjok llëme.

⁶⁻⁷ Walëga kjone kjone kjok miydë ara llëme. Llëbo owa shäryara li woyotjlíya kjër, gueniyo wotjlik tjwe owa ga shärye eni, shärye llëm ga äe. Tjlökwö roy pjlú li kuya enido, gueniyo jlöe le llëme. Nopga owa lër shäng bop kong li to löng u kjwara kjwara, walëga eniyo jyäpgwë. ⁸ Dënashko ga domerga löng do pjök ko Janes, Jambres. Epga opyono löng Moisés wloyo. Nopga owa lër shäng bop kong li opyono löng tjlökwö bek li wloyo eni bakoe. Epga wotjlik owa erä. Mär Jesús go le, gueniyo jyö erä. ⁹ Gueniyo ba jyö li miydëba döröe. E kjishko ga oba jyäpgwe kjër llëm, Moisés wloyoga do pjök li dik.

Timoteo poshdunglo

¹⁰ Gueniyo ga tjlökwö lër shäng li miydëp pjir tjän. Tja sorë, llëye shäryër woydë, tja mär Jesús go sorë, e miydëp uunkong. Tja iirkë maling llëm, oba woydër ara, llëbo wen tjwe bor kong owashko ga tja wosonkë llëm, e miydëp bakoe. ¹¹ Llëbo weno bor kong owa sorë, tja song, e miydëp pjire. Llëbo weno bor kong eni Antioquia kjokyo, Iconio kjokyo, Listra kjokyo bakoe. Gueniyo tja kjimtara Tjlapga Jesúsde, tja döra eshko dwayo. ¹² Eye ber löng Cristo Jesús tjok woydë jlökoyö, jëk löng pjlo bek Sbö bokso wlo ga shdungoba songe. ¹³ Gueniyo nopga owa li, jyö ä löng li, e jëk owa jek këgong këgong. Oba jyäpgwe ä, ga epga jyäpgwëba bakoe.

¹⁴⁻¹⁵ Pjara shäng kjange. Miydëp ga tjlökwö pingga bop kong li, tjawa jyörkë llëm, ga tjlökwö li bëy jlöe lëp jlökoyö. Tek chirawashko dwayo ga pja oppino ara Sbö tjlökwö bek tak pjang kjibokwo go li go. Miydëy e go ga shji där wlo ga shji mär Cristo Jesús go dey. E kjishko ga pja jëk shäng tjlökwö li go iyado. ¹⁶ Tjlökwö tak pjang Sbö kjibokwo go li, e twara beno ba tjlökwö kjrägaga uunkong kong. Tjlökwö li beno bi kong, bi pingglo, bi poshdunglo, bi llgwekklo, shji jëk pjlo bek wlo, ¹⁷ Sbö tjlökwö kjrägaga opping ara e go wlo, llëbo pjlú oblë oblë shärye ga pjlú wlo.

4

¹ Llono ga Cristo Jesús tjwe ber bi pjluyo, nopga löng së li, no wolono löng li, e llgwega. Eni ga tjlökwö lër bop kong jlökoyö ba bokso, Sbö bokso bako, shäryëp wlo. ² Sbö tjlökwö to läba. Woydëbare, de llëmde, los ba kong iyado, pja slan llëme. Eye wotjlik owa ga poshdüs, jëk bëy wlo, dbokjrë e go wlo. Tjlökwö li los yötso iyado, pja sjen ba lë llëme.

³ Dbar tjwe kjwara ga tjlökwö bek li kuya woydë erë ame. Eshko ga no pinggaga wen löng ara, ga tjlökwö kuya woydë nopgarë li, e le lok ba kong eni. Eni ga nopga äär ara ba tjlökwö li kuk. ⁴ Tjlökwö bek li kuya lok ame. Llëbo tjwlö llëm li kuyde shara. ⁵ Gueniyo pja wotjlik bëy iyado. Llëbo wen tjwe bop kong owa arashko ga kus kjing eröe. Pja to shäng tjlökwö roy pjlú li lë, nopga tjlökwö kjroydë llëm obi löng li kong eröe. Bop pak li shäryos uunkong yötso.

⁶ Bor pak shäryoror ara li, e ba pjitoe. Tja wolon dbaryo li döröe. ⁷ Bor dbo kës li go ga pak twara Sbörë bor kong li shäryoror jlökoyö. Shäryoror pjir, öötong ba dbo go. Tjlökwö pjlú li doror yötso. ⁸ Tja shäng Tjlapga Jesús, no llgwega

pjlo bek li koshë shäng woowa llëme. Miydër ga tjweshko ga parkaga pjlo bek potjwlëngglo li twe bor kong, nopga uunkong löng ba koshë wopjlú li kong bakoe.

Nopga oblë oblë

⁹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik wop äe. ¹⁰ Demas, llëbo tjeng kjok ëre kjing go li woyste ara kjishko ga tja töywara to Tesalónica kjokyo. Crescente to Galacia kjokyo. Tito to Dalmacia kjokyo. ¹¹ Beno shäng bor tjok li Lucas eröe. Marcos, tja kjimte bor pak shäryë ga pjluë. Wlëp ga tek söp bop tjok. ¹² Tiquico ichoror jek Éfeso kjokyo. ¹³ Bor shwong kop lëkong li ioror beno buk Troas kjokyo, Carpo ushko. Pja tekshko ga tek söp bor kong. Bor kjibokwo tek söp bor kong bakoe. Shäryak tjeng öng kwota go li woyster ara.

¹⁴ Domer shäng kjlara ko Alejandro. E llëbo shäryaga dröng shosho go. Llëbo shäryara bor kong owa ara. Gueniyo potjwlëga ber Tjlapga Jesúsde. ¹⁵ E opyono beno shäng tjlokwo lëylöng li wloyo. E kjishko ga pja sjëk ba tjok bakoe.

¹⁶ Tja söraba, öötong shäng tjlapgaga shwoy jüshko bäm goshko ga tja kjimtara ërë llëme. Jesús tjlokwo kragaga löng eshko li, tja töywara uunkong. Gueniyo woyster ga llëye owa shärye Tjlapga Jesúsde ba kong llëme. ¹⁷ Eshko ga tja kjimtara Tjlapga lirë om go. Ba tjlokwo kës li kuya nopga judio llëm wleniyo lirë wlo ga tja kjimtara ba lë ba kong. Ga tja döra ey dwayo, tja zröraba llëme. ¹⁸ Eni ga llëbo owa tjwe bor kongshko ga tja kjimte, tja döya, tja söya äär sök kjok dogo, pjlu sök iyado lishko. E iëy ber kësbang, tjwlö ara iyado wlo. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ «¿Yonde?» lëp Prisca, Aquila kong, Onesiforo pjeyoga kong bakoe.

²⁰ Erasto beno shäng Corinto kjokyo.

Trófimo swlo ara, ga ioror beno buk Mileto kjokyo.

²¹ Pja tek sorë yalë, gueniyo pja tek bor ik kjok owa dbaryo äätë llëm obishko.

Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, Jesús tjlokwo kragaga löng uunkong li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

²² Rokër Tjlapga Jesús kong ga ber shäng bop tjok iyado, ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte ara.

Carta a Tito

Kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Tito. Dënashko ga Jesús roy pjlú lara Pablorë ba kong, ga tjlökwö kjrara, ga beno shäng parkë ba tjok, tjlökwö li lë.

Pjlara ga parkono ëng tjok dlung tjréko ko Creta lishko. E irgo ga Pablo brikting ey dwayoshko ga Tito iara beno shäng parkë eshko ba äska. Eshko dbaryo ga Creta sogpa ara llëbo owa shäryono ara.

E irgo ga kjibokwo ëre tara Pablorë Tito kong. Nopga wlëy pak oblë oblë shäryë sorë li tara ba kong. Tjlökwö bek llëm lagaga tjwe löng ara li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok ga pjlú li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë. Tja Sbö parkaga. Tja kjrara beno ba tjlökwö roy laga Jesucristo äska. Tja ichara ba tjlökwö roy lë, nopga kjrara ber baiya wlo li opping mär ber löng Jesús go wlo, ba tjlökwö bek söy löng li, e miyde lok pjlú wlo bakoe. ²⁻³ Kjoj ëre dämär, llëye llëm obishko ga tjlökwö lara Sbörë bi kong jlököyo, tjlä ga llono ga shji ber löng së iyado ba tjok ga pjlú le. Sbö, e jyörkë llëme. Ga tjlökwö ëre roy wen oba kong dbaryo iara li öötong tjän, ga tja iara bi döga Sbörë beno shäng ba lë, miydëba wlo.

⁴ Tito, kjibokwo ëre ichër jek bop kong. Tjlökwö li loror bop kong, ga pja mär Jesucristo go, tja mär ba go dik. E kjishko ga pja bor wa wleni.

Rokër Data Sbö kong, bi döga Cristo Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pja kjimte lok ara, pja ie lok ber shäng wlëp bakoe.

Tito iara beno shäng pak shäryë Creta kjokyo

⁵ Pja ioror beno shäng dlung tjréko ko Cretashko ga woydoror ga pja ber shäng llëbo beno eshko shäryak llëm obi li shäryë. Woydoror ga kjok kjrina kjrina ga nopga wlëp kjlöbö kjlöbö, ber löng parkë Jesús tjlökwö kjrägaga löng kjok kjrina kjrina li kägäyo. Noyo woyde sorë li loror bop kong pjir tjän.

⁶ Woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso, nopga bokso bakoe. Woyde ga boy kjlaraso. Woyde ga ba wapga Sbö tjlökwö kjrono bakoe. Woyde ga ba wapga jëk löng pjlo bek, kä llëm wleniyo llëm, lëba llëm wlo. ⁷ Jesús tjlökwö kjraga kägäyo li, e iaga Sbörë ba pak baiya shäryë. E kjishko ga woyde ga pogo llëye dret Sbö bokso. Woyde ga krë ä wleniyo llëm, ëye kuya woydë llëm wleniyo llëm bakoe. Woyde ga iürkë maling wleniyo llëm, nelötkë ä wleniyo llëm, ëngkjwë ä wleniyo llëm, dbur shak jyö go ä wleniyo llëm bakoe. ⁸ Woyde ga llëbo pjlú shärye dëy. Woyde ga ëye tjwe ba shwoy ga wlokre sök wopjlú iyado. Woyde ga llëbo shäryono pjlú ga ber sök wopjlú. Woyde ga llëbo shärye ga woyotjlüya yötso guing. Woyde ga jëk shäng pjlo bek Sbö bokso. Woyde ga wotjlik owa tjwe ba kongshko ga shärye llëme. ⁹ Woyde ga tjlökwö bek li kura sorë ga oblë pïya eni bako, epga dbokjrë e go wlo, tjlökwö li wlike ba wloyoga kong ga pjlú wlo bakoe.

Jesús tjlökwö kjraga kägäyoga woyde pjlú wleniyo ega

¹⁰ Eshko ga nopga ëye kole woydë llëm wleniyo arae. Tjlë lok ara, gueniyo llë loklo llëm, oba jyäpgwoklö erä. Epga li tjréko ga judioga löng ara, wotjlik ga ëye mär woydë Jesús go ga woyde ga doyo jyä tak pjir guing le wleniyo.

11 Tjłökwö le löng li, e bek llëm, e jyō erä. To löng dbur shak e go wlo eröe. U kjone kjone ga nopga omkuno, ga tjłökwö bek li söya lok ame e kjışhko. E kjışhko ga tjłökwö owa ère lagaga li, e kjamo kjinkako.

12 Dënashko ga no shäng kjlara eshko, kjok miydë ara. Ba pjeyoga lanyotkara, tjłë ga «Creta sopga, e jyörkë ä wleniyo, glö ä wleniyo, shmi ä wleniyo, to löng llëye woyotjliya dö li shäryë, äya kjloshko so wleni» le eni.

13 Lara li beke. E kjışhko ga poshdüs jlökoyo iyado, tjłökwö bek li söya lok jlökoyo wlo. 14 Eni ga llëbo dënashko so bek llëm li läywe judiogarë löng li, e tjłökwö kjre lok llëm, ga nopga Sbö tjłökwö kuk woydë llëm li, e kole lok llëm bakoe.

15 Nopga wotjlik bëy li kong ga llëbo uunkong ber ba kong pjłúe. Gueniyo nopga wotjlik bëy llëm, mär Jesús go llëm li kong ga llëye pjłú drete. Wotjlik lok owa erä, ga llëbo owa shäryeshko ga bangyo ba kong llëme. 16 «Tja Sbö miydë» le, gueniyo miydëy llëbo shärye li go ga e jyō. Oba iywa lok shjiktëng, Sbö kole llëm, llëbo pjłú shärye ga äe.

2

Tito ichara oba ping

1 Pjara, tjłökwö bek li lopdë oba kong eröe.

2 Domerga këkboga pimshko ga pja tjłë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yötso guing. Pjäy jëk yötso pjlo bek, pjäy bangkjreba wlo. Tjłökwö bek li sözi jlökoyo. Oblë woydozi ara. Llëbo wen tjwe bomi kongshko ga pjäy wosonkë llëme» lëp ba kong eni.

3-5 Walëga këkboga pimshko ga pja tjłë ba kong ga «Pjäy opshäryë walëga Sbö bangkjre wleniyo dik. Oblë läywëy owa ë kong llëme. Shji wo pjang nelötkë wlo llëm bakoe. Shäryëmi eni, llëbo pjłú li pimi oblë kong wlo. Eni ga walëga mikboga li pimi ba lanma, ba waga woydë ara, llëbo shäryë ga woyotjliya yötso guing, llëbo pjłú shäryë dö, ba u dë pjłú, jëk löng wopjłú oba tjok, ba lanma kolë pjłú, Sbö tjłökwö läywëba owa ba kjışhko llëm wlo. Pimi eni» lëp ba kong eni.

6 Domerga sbë obi pimshko ga pja tjłë ba kong ga «Pjäy llëbo shäryë ga woyotjlizi yötso guing» lëp ba kong eni bakoe.

7 Ga pja om gora, llë pogo shäryëpshko ga pja opshäryë pjlo bek iyado, ikoba wlo, opshäryë bopoya dik wlo. Oba pimshko ga tjłökwö lëp ba kong yötso, beke. 8 Woyde ga pja tjłë bëy, tjłökwö li owa lëba ga ä wlo. Eni ga bop wloyoga, llëye wlëya pja rote wlo ga ä, ga lökkjre eshko.

9-10 Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo pimshko ga pja tjłë ba kong ga «Bomi sogoga kolozı iyado, ber löng wopjłú bomi tjok wlo. Epga dboryëy llëme. Llëbo bi sogo i li lüyotkëy llëm, llëbo pjlo bek li shäryomirë dey, «Kjwe parkë pjłúe» le bomi pjłuyorë wlo. Eni ga Sbö bi döga, e tjłökwö bangkjreba» lëp ba kong eni.

11 Sbö wopjłú li kjışhko ga llëbo shäryara shji nopga uunkong kong, shji döya wlo. 12 Ba wopjłú li kjışhko ga shji oppino llëbo owa li rayë, llëbo tjeng kjok ère kjing go li woydë llëm bakoe. Woyde ga shji löng kjok ère kjing go obishko ga shji jëk löng pjlo bek Sbö bokso, ga llëbo shäryëy ga woyotjliyi yötso guing.

13 E wopro ga Jesucristo, e wen tjwe iröng obi li koshyë löng wopjłúe. Eshko ga tjwe ba dbo ara li kälä goshko. E bi döga, bi Sbö bakoe. 14 E shäng kjok ère kjing go obishko ga optwono wolono bi kjışhko, shji döya llëbo owa shäryë löng li dbo dorko dwayo wlo. Ga owa pjang bi go li löna beno dret, shji ber tjeng ba wloshko wlo, shji ber nopga baıya wlo, shji ber pjlo bek ba bokso wlo, shji llëbo pjłú shäryë woydë iyado wlo bakoe.

¹⁵ Oba pīs tjlōkwo lër shäng bop kong ère go. «Shäryozĩ eni» los ba kong. Èye omshäryë eni llëm ga poshdūzong. Pja tjlës ba kong jlōkoyo, pja bangkjre lok wlo. Pja tjwłō llëme le ëborë bop kong ga jlō lëp llëm.

3

Shji jëk sorë

¹⁻² Pja tjlë Jesús tjlōkwo kjrägaga uunkong kong ga «Bi pjlupga, e bangkjirako, tjlappaga kjok llgwegaga wleniyo, e bangkjirako bakoe. Llëye le lok bomi kong li kolëmia. Pjāy lōng llëbo pjlū shäryë kjok orë pogo wlo. Oblë läywëy owa è kong llëme. Shji ëngkjwë oblë tjok llëme. Pjāy wotjlik oblë tjok pjlū dey. Pjāy lōng wotōshko İyado oba uunkong kong» lëp ba kong eni İyado.

³ Dënashko ga shji ëmdë ga kã llëm baİya dik bakoe. Sbō koloroy llëme. Shji jeno lōngë. Eshko ga shji wotjlik llëbo owa shäryë llë pogoshko ga shji llet lōng e shäryë. Shkë dba ga shji llëbo owa shäryë eröe. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjışhko. Shji İywaba shjiktëng, shji ëng İywō shjiktëng bakoe.

⁴ Gueniyo eshko ga Sbō bi dōga, ba wopjlu li pina bi kong, ga İy ga shji woyde ara. ⁵⁻⁶ Jesucristo, e bi dōga. Ba kjışhko ga bi go ba Sëya ichara Sbörë, ber kësbang bi tjok wlo. Eni ga shji dōra, gueniyo llëbo pjlū shäryoroy kjışhko llëme. Shji songe le, ga shji dōra e kjışhko. Owa pjang bi go li lōna beno drete. Ga shji kjlopswara ba Sëyarë beno tjaqlën, shji weno eshko kjwlë jã wleni.

⁷ Sbō wopjlu li kjışhko ga shji iara beno pjlo bek ba bokso. Shäryara eni, shji ie ber lōng së İyado ba tjok wlo. Koshëy lōng li e. ⁸ Tjlōkwo lër shäng bop kong ère, e eni jlōe. E kjrako. Ga woydër ga tjlōkwo ère lëp oba kong İyado, nopga mär lōng Sbō go li llëbo pjlū shäryë İyado wlo. Tjlōkwo ère, e pjlū, oba uunkong kjimtoklo.

⁹ Gueniyo ga shji ënglë kar kar oblë tjok llëbo tjwłō llëm kjışhko llëme. Kjone kjone ënglë kar kar llëbo weno tjlappaga tek dënashko so kong li kjışhko, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjışhko, llëbo oblë oblë kjışhko bakoe. Gueniyo pja opzrëk eshko llëme. E tjwłō llëm, ëye kjimte e go llëm bakoe. ¹⁰ Jesús tjlōkwo kjräga shäng kjlara tjlë oblë kong kar kar ëng shdök wlo wleni ga poshdum pjlara, pjloglo pjök. E irgo ga jlō le llëm wleni ga wlokjrëp tjwe bomi tjok ame. ¹¹ Miydëy e go ga wotjlik llëbo owa shäryë. Llëye shärye shäng li go ga miydëy ga e shdungko.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja wotjlik jek Nicópolis kjokyo, tja ber sök eshko kjok owa dbaryoshko wlo lër. Artemas ichër jek bop wlokjrë, llëm ga Tíquico. Äär shäng bop shwoy ga woydër ga pja tek ba tjok bor İk eshko malinge.

¹³ Bi pjeyoga lōng eshko do pjök. Kjlara ko Zenas, e parkë no wlikaga kjok llgwekklo go. Kjlara obi ko Apolos. Opshik toe le wleni ga kjimtozong. Llëye woyde dō li wlës ba kong.

¹⁴ Woyde ga bi pjeyoga opping llëbo pjlū shäryë, oblë kjimtë, epga ber lōng tjwłō tjok wlo.

¹⁵ Nopga lōng bor tjok jüşhko uunkong, «¿Pja yonde?» le lok bop kong. Bi pjeyoga tjlōkwo kjrägaga lōng eshko li kong, «¿Pjāy yonde?» lërwa ba kong bakoe.

Rokër Sbō kong ga ba wopjlu li kjışhko ga pja kjimte ara.

Carta a Filemón **Kjibokwo ère tara Pablorë Filemón kong** **Kjibokwo ère sorë**

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbò tjlökwö laga Jesús äska wleniyo. Domer shäng kjlara obi ko Filemón. Dënashko ga Jesús roy pjlu lara Pablorë ba kong, ga tjlökwö kjrara. E kjishko epga jëk löng ëng tjok pjlu iyado.

Domer shäng kjlara ko Onésimo. E Filemón parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo. Pjlara ga ba sogo li llëbo luyotkara, ga töktong ey dwayo, jek öötong shäng Roma kjokyo. (Eshko dbaryo ga ëye llëbo luyotkono ga wlëkoba ga zrökoba jekdo.) Eshko dbaryo ga Pablo sök kjërshko Roma kjokyo, Jesús roy pjlu lara kjishko, tak pjang Hechos 28.16-31 go sorë li eni. Eshko ga Jesús roy pjlu lara Onésimo kong, ga tjlökwö kjrara. Eni ga jek woydë iröng ba sogo li shwoy, llëbo shäryara owa li llgweya ba tjok wlo.

E kjishko ga kjibokwo ère tara Pablorë Onésimo kong, söya jek ba sogo li kong wlo, wlëpyotke wlo. Llëbo pjlu shäryara Jesúsdë Filemón kong ara, owa pjang ba go li löna beno dret li lara ba kong. Eni ga ichara llëbo owa shäryara ba parkagarë ba kong li ie ber tjwlö llëm, ga ber shäng wopjlu ba tjok shara.

¹ Kjibokwo ère taga tja Pablorë, bi kjlara Timoteo tjok. Tja sök kjërshko. Tja bängzak shäng jüshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko.

Filemón, pja parkë shäng borwa tjok, ga pja woydërwa ara. Kjibokwo ère ichërwa jek bop kong, ² borwa dor Apia kong, borwa kjlara Arquipo kong, Jesús tjlökwö kjragara tön löng bop ushko li kong bakoe. Arquipo parkë shäng Jesús kong borwa tjok.

³ Rokër bi Data Sbò kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Nopga woydara Filemónä ara

⁴⁻⁵ Filemón, pja roy kuror ga pja mär shäng Tjlapga Jesús go, ba tjlökwö kjragara woydëp ara bakoe. E kjishko ga tja syöshtë Sbò kongshko ga pja woyotjlin ga tja wopjlu bor Sbò tjok bop kjishko. ⁶ Rokër Sbò kong ga pja kjimte jëk pjlu tjlökwö kjragara li tjok jek këgong, llëbo pjlu twe Cristorë bi kong li miydëp uunkong wlo. ⁷ Pja bor kjlara. Tjlökwö kjragara li kjimtëp ara, ga epga löng wopjlu bop kjishko. E kjishko ga tja wopjlu, woowa llëme.

Pablo tjläno Onésimo kjishko

⁸⁻⁹ E kjishko ga llëbo rokër bop kong. Tja kong dbo twara Cristorë kjishko ga pja ichër ba shäryë dbo goshko ga pjluë. Gueniyo ga shji ëng woydë ara kar kar kuzong ga pja ichër woydë eni llëme. Tja tjlabla tjän, ga tja bängzak shäng kjërshko, Cristo Jesús tjlökwö kjishko. ¹⁰ Eni ga llëbo rokër bop kong Onésimo* kjishko. Tja sök kjërshko, orkwo kjrochak pjir dröng sho goshko wopro ga e Jesús tjlökwö kjrono, ga beno bor wa wleni e kjishko. ¹¹ Dënashko ga sök bop tjokshko ga e bop kong ga llëno llëme. Gueniyo eerishko ga e beno tjwlö ara bop kong shara, tjwlö ara bor kong bakoe.

¹² E ichër jek bop kong iröng obi, woydër ara bor wa wleni gueniyo. ¹³ Tja bängzak shäng Jesucristo tjlökwö roy pjlu li kjishko. Eni ga pja shäng jüshko kjwe ga miydër ga tja kjimtëp. E kjishko ga woydoror ga e ber sök bor tjok

* **1:10** Grecia so tjlökwö Onésimo, e tjwlö ara loklo.

bop äska. ¹⁴ Gueniyo ga shäryër eni llême. E bopoya kjîshko ga llêbo shäryër woydê ba tjok llêm, kjakrokër bop kong guing. Tja kjimtepshko ga woydêr ga shäryêp bop woshko, pja ichoror ba shäryê dbo go kjîshko llême.

¹⁵ Tja wotjlik ga töktong bop ushko dwayo dbar kjwöbö ga pjlúe lër. Eerishko ga äär iröng ber sök bop tjok iyado wlo shara. ¹⁶ Ber bop parkaga tjwlêk shäng pjir wleniyo dö ame, ber bop kjlara, woydêp ara wleniyo bakoe. Tja omwoydê ara, gueniyo ga woydêr ga pja omwoydê e kjinmo. Ber bop parkaga dö ame, ber bop kjlara bako, mär shäng Tjlapga Jesús go kjîshko. Woydêr ga pja omwoydê ara e kjîshko.

¹⁷ Eni ga bop kong ga tja bop kjlara lêp wleni ga Onésimo wlojkrêp, tja wlojkrorop wleni. ¹⁸ Llêbo shäryara bop kong owa, pogo tjwlö bop kong wleni ga ba tjwlö li rokêp ba kong llêm, rokêp bor kong dey. ¹⁹ Tja Pablo, tjlokwo ère têr bop kong bor orkwo om go go shara. Pogo tjwlö bop kong kjöme li tjwlêngga tjarê bop kong. Pja döktong, tjlokwo loror bop kong li kjîshko. E kjîshko ga pja pogo tjwlö bor kong ara bakoe. Gueniyo woyoshrêr woydê bop kong llême. ²⁰ Pja bor kjlara. Ga shji töno beno tjeng Cristo tjok kjîshko ga llêye rokêr bop kong li shäryos bor kong eni. Eni ga tja ber wopjlú eshko. ²¹ Miydêr ga llêye rokêr bop kong li, e shäryêp eni. Miydêr ga shäryêp e kjinmo bakoe. Kjibokwo ère têr bop kong e kjîshko.

²² Llêbo rokêr bop kong kjrina obi. Pja syöshtë Sbö kong ga tja kjimte äär eshko iröng obi. Ga tja kong shto wlêp kjrina, tja äärshko ga tja ber sök kjone shtoyo tjok wlo.

Kjibokwo pjirzlong

²³ Bor kjlara Epafra, «¿Pja yonde?» le bop kong. E shdng shäng bor tjok èreshko, Cristo Jesús tjlokwo kjîshko. ²⁴ Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, «¿Pja yonde?» le lok bop kong bakoe. Tja kjimte lok bor pak shäryê.

²⁵ Rokêr Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjîshko ga pja kjimte ara.

Carta a los Hebreos Kjibokwo ère tak hebreoga kong Kjibokwo ère sorè

Kjibokwo ère tak beno pjang hebreoga mār Jesús go li kong. Hebreoga li, e kowèba Israel tjèyoga, e kowèba judioga bakoe. Epga tjèyo kjrinaso, gueniyo kowèba oblè oblè eni.

Kjibokwo ère taga èrè miydèy llème. Kjone kjone tjlè ga taga Pablorè le. Kjone kjone tjlè ga taga Bernabèrè le. Kjone kjone obi tjlè ga taga Apolosdè le. Gueniyo taga èrè miydèy yòtso llème.

Eshko dbaryo ga hebreoga mār l'ong Jesús go li shdungoba ara. E kjìshko ga kjone kjone Jesús rayè woydè, mār ber l'ong kjok llgwekklo tara Moisésdè li go ir'ong obi wlo. No kjone kjone to l'ong tjlè ga èye d'oya Jesúsde ga ä, ga woyde ga raye le. E kjìshko ga kjibokwo ère taraba, epga dbokjrè e go wlo.

Dènashko ga Sbò tjlèno nopga kong ba tjlòkwo lagaga go, ba parkagaga kjok dogo so go bako, gueniyo eshko dbaryo ga tjlèno ba Wa Jesús go li taraba ba kong. Dènashko ga Sbò tjlè ba nopga kong ga llono ga tjlòkwo twe ba kong tjaglèn, ber pjlu, tjlòkwo bàm go li kjinmo le, ga shàryara eni Jesús go li taraba ba kong. Owa pjang bi go li l'oya Sbòrè kjok llgwekklo tara Moisésdè li kjìshko llèm, gueniyo Jesús wolono pjlaraso, owa pjang bi go kès li l'oya Sbòrè ber dret wlo, ga shji ie ber l'ong pjlo bek ba bokso e kjìshko ga pjlu li taraba ba kong. Llèbo shàryara Jesúsde bi kong li kjìshko ga shji àar Sbò bokshto kjok dogo ba pjlu wlo li taraba ba kong. Eni ga epga icharaba mār Jesús go jlòkoyo, llèbo wen ba kong owa gueniyo.

Sbò Wa, e tjlwò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo

¹ Dènashko ga Sbò tjlèno ba tjlòkwo lagaga oblè oblè kong, le lok bi tjlapgaga kong wlo. Tjlèno eni kop ara, ga tjlèno oblè oblè bakoe. ² Gueniyo ga dbar pjir lè dbaryo eerishko ga ba Wa ichara tjlèno bi kong om go shara. Ba Wa li go ga kjok shàryara Sbòrè uunkong, ga llono ga llèbo tjeng kès li ber ba'ya. ³ Ba dbo kàlā, e so Sbò ì kjoyo, e so e kjoyo kjìshko. Llèbo kès tjeng ba wloshko, ga iche ba tjlòkwo dbo ara li go, srer llèm wlo. E wolono, llèbo owa shàryara nopgarè li potjwlèkklo. E irgo ga öotong beno sök Sbò orkwo kèlèkong kjok dogo. ⁴ Eni ga öotong sök tjlwò ara, Sbò parkagaga kjok dogo so kjinmo, ga ba ko tjlwò ara ba kjinmo bakoe.

⁵ Miydèy eni, llèbo lara Sbòrè ba kong li kjìshko. Tjlèno ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öotong beno sök bop Data.»*

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llème. Ga tjlèno obi ga

«Tja ber sök ba Data;

era ber sök bor Wa.»†

⁶ Ga ba Wa li ichara kjok ère kjing goshko ga tjlè ga

«Bor parkagaga kjok dogo so, bor Wa, e poshrèzì uunkong.»‡

⁷ Ga tjlèno ba parkagaga kjok dogo so kjìshko. Tjlèno ga

* 1:5 Salmo 2.7. † 1:5 2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13. ‡ 1:6 Deuteronomio 32.43.

«Ba parkagaga kjok dogo so,
e shäryara beno so pjluk kjoyo,
so iök kjoyo bakoe.»[§]

⁸ Gueniyo tjlëno ba Wa kong ga

«Pja Sbö,
pja ber sök no pjluvo ÿyado wlo,
ga kjok llgwep beke.

⁹ Llëbo pjlu shäryëbashko ga pja wopjlu eshko.

Gueniyo llëbo owa shäryëbashko ga pja woydë ara eshko.

E kjishko ga pja ioror beno sök wopjlu,
bop pjeyoga löng kës li kjinmo.

Tja bop Sbö jlökoyo.»^{*}

¹⁰ Ga tjlëno ba kong obi ga

«Tjlapga, kjok ëre dämärshko ga
kjok uunkong shäryaga pjarë,
kjopkwo, klung bakoe.

¹¹⁻¹² Llëbo kës ëre pjir,
gueniyo pjara ber sök ÿyado.

Shwong këguëshko ga dbuy,
llëno ame kjishko.

Pja opshäryë llëbo kës ëre tjok eni wleni.

Gueniyo pjara kjlopswë llëm,
pja ber sök ÿyado.»[†]

¹³ Ga tjlëno ba kong obi ga

«Pja tek wlar ber sök bor orkwo këëkong,
äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,
eshko ga iër ber tjeng bop wloshko.»[‡]

Lara eni ba Wa kong, gueniyo lara ba parkagaga kjok dogo so kong eni llëme.

¹⁴ Epga sëyaga to löng parkë Sbö kong eröe. Ga epga iche nopga där wlo li kjimtë.

2

Sbö tjlökwo woyotjlÿy yötso

¹ Woyde ga Sbö tjlökwo kuroy li woyotjlÿy yötso, shji opkwë sira sira ey dwayo llëm wlo. ² Dënashko ga Sbö tjlökwo söra ba parkagaga kjok dogo sorë bi tjlapgaga kong, ga llëye lara ba kong li, e kolako. Ëye omkolono llëm ga shduna Sbörë beke. ³ Shji där sorë tjlökwoyo lira, e kësbang, wolësoe. ¿Eni ga e kjrëy llëm ga shji shdüya eni llëm sorëro? Tjlökwo ëre laga Tjlapga Jesúsde bäm go. E irgo ga ba tjlökwo kugaga omlono bi kong eni bakoe. Miydëy e go ga e beke. ⁴ Ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara Sbörë bi kong oblë oblë, ga ba Sëya ichara kjok miydë twë bi kong, woydara Sbörë sorë li eni. Shäryara eni, miydëy e go wlo ga tjlökwo li beke.

Jesús opyono beno so ba pjeyoga kjoyoe

⁵ Llono ga dbar tjwe kjwara oblë li lörwarë bomi kong. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so ie Sbörë kjok llgwep llëme. ⁶ Llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go, dbar lërwa löng li kjishko. Tjlë ga

§ 1:7 Salmo 104.4. * 1:9 Salmo 45.6-7. † 1:11-12 Salmo 102.25-27. ‡ 1:13 Salmo 110.1.

«No * tjlwō ara llēme.
 ¿Eni ga woyotjlip ara ega?
 ¿Tjwlō ara lēp ega?

7 Bām go ga iorop beno tjlwō
 bop parkagaga kjok dogo so dorko.
 E irgo ga iorop beno kēsbang, tjlwō ara,

8 iorop beno shāng llēbo tjeng kēs li ichaga bakoe.»†

Miydēy e go ga llono ga llēbo tjeng kēs li iche no lirē. Gueniyo eerishko ga llēbo iche llēm wleniyo tjok obi. 9 Llēye weno Jesús tjok li miydēy pjlúe. Bām go ga iara Sbörē beno tjlwō ba parkagaga kjok dogo so dorko. Ga Sbō wopjlu li kjishko ga ichara wolon bi kjishko. Ga wolono kjishko ga iara beno kēsbang, tjlwō ara.

10 Ba go ga llēbo tjeng kēs li shāryara Sbörē, ga beno tjeng ba kong uunkong. Llēbo owa ichara wen ba kong ara. E poshāryara ber nopga ara dōga wlo eni. Sbō omshāryono eni, woydara eni kjishko, ga shāryara beke. 11 Jesús, nopga iara beno tjeng dboy Sbō kong li, e Data kjlaraso. E kjishko ga epga lökyokjre Jesúsde llēm, kowe ba pjeyoga. 12 Tjlēno Sbō kong ga
 «Bop roy lēr bor pjeyoga kong.

Pja poshrēr ara, epga tōn löng lishko.»‡

13 Ga tjlēno obi ga
 «Tja mār Sbō go.»§
 Ga tjlēno obi ga

«Tja shāng bor wapga twara Sbörē bor kong li tjok.»*

14 Iara beno ba wapga li, e nopga, ga nopga ichaga wolon li, e Ä, ga uunkong tjeng Ä wloshko e kjishko. E kjishko ga Jesús öotong beno shāng no, ga wolonoe. Shāryara eni, Ä zāya wlo, 15 nopga döya Ä wloshko dwayo wlo bako, ber löng ba wolon li bangkjre ame wlo. 16 Jlökooyo ga e shrono shāng Sbō parkagaga kjok dogo so li kjimtaga wlo llēm, shrono shāng Abraham tjēyoga kjimtaga. 17 E kjishko ga iara Sbörē beno shāng ba pjeyoga dik, llēbo wen ba kong lok kēs li wen ba kong eni wlo, epga sorē miyde pjir wlo. Eni ga songe le ga pjlú, ga parkē syōshtaga kēsbangyo wleni ba kjishko ga pjlú bako, e äär ber llēbo owa shāryara li potjwlēkklo wlo. 18 Ga öör shāng song, tjliña Äre ara, llēbo owa shāryē wlo lara kuzong ga nopga tjliya Äre enishko ga epga kjimte ga pjlúe.

3

Jesús tjlwō ara, Moisés kjinmo

1 E kjishko ga pjeyoga, pjāy rokara Sbörē, iara beno tjeng dboy ba kong li, Jesús woyotjlizi iyado. Ichara Sbörē ba tjlökwo roy lē bi kong li e. Syōshtaga Sbō kong bi kjishko kēsbangyo li e bakoe. Shji mār ba go lēy eni. 2 Jesús iara Sbörē beno shāng parkē ba kong, ga parkono pjlú, Moisés parkono pjlú Sbō nopga kong sorē ga eni. 3 Gueniyo Jesús, e tjlwō ara, Moisés kjinmo, domer u shāryaga tjlwō ara, u shāryara li kjinmo wleni. 4 U tjeng kēs li shāryaga tjok, gueniyo llēbo tjeng kēs li shāryaga Sbörē. 5 Moisés parkono Sbō nopga kong pjlú, parkaga tjlwēk shāng pjir wleniyo dik. Eni ga llēye shāryara li beno llēbo wen llono li jyāglo. 6 Gueniyo Cristo, e Sbō Wa, ga parkē shāng Sbō nopga

* 2:6 No le li, e Jesús loklo. † 2:8 Salmo 8.4-6. ‡ 2:12 Salmo 22.22. § 2:13 Isaías 8.17. * 2:13 Isaías 8.18.

ichaga. Tjawa tjlë ga shji mär ba go, ga koshëy İyado lëy eni. Shäryëy eni jlökoyo wleni ga shji ber ba nopga, so u shäryara li kjoyoe.

Woyde ga shji mär Sbö go äär jong ba dbo go

⁷⁻⁸ E kjışhko ga Sbö Sëya tjlë ga
«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni
ga kjrozïa.
Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.
Pjây opshäryë baİya dik llëme.
Epga löng kjok dogro no llëmshkoshko ga
Sbö tjlïna lok.

⁹ Llëbo shäryara Sbörë kës li İna lok öötong lu pjloglo sak pkëng (40).
Eni ëmdë ga Sbö tjlïna lok ara.

¹⁰ E kjışhko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlë ga “Jeno löng İyado, jëk lok woydë bor tjok llëme” le.

¹¹ E kjışhko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlë jlökoyo ga “Epga äär löng bor washtozlong kjokyo llëme” le.*

¹² İpjeyoga, pjây sjëke! Sbö, e sök İyado. Eni ga llëbo owa iëmi äär ber tjeng
bomi pjłushko llëm, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹³ Dbar kjwobi go ga pjây ëng kjimtos
dbokjrë dey. Dbar kowëy «eeri» li pjang obishko ga pjây opshäryos eni, pjây
jyäpgwe llëbo owa lirë llëm wlo, Sbö rayëmi llëm wlo. ¹⁴ Shji mär löng Cristo
go bäm go sorë ga woyde ga shji mär ber löng ba go eni äär jong ba dbo go.
Shäryoroy eni ga shji äär ber löng ba tjok İyado, ¹⁵ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë
li eni. Tjlëno beno eni:

«Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga
kjrozïa.
Bomi tjlapgaga tek dënashko so,
Sbö kolara lok llëm,
llëye kuya woydë llëm bakoe.

Pjây opshäryë baİya dik llëme.»†

¹⁶ ¿Nopga öör löng Sbö tjlökwo kuno, gueniyo kolara lok llëm li ë? Nopga
shira Moisésdë tek Egipto kjokyo dwayo li epga om go. ¹⁷ ¿Sbö iirkono öötong
lu pjloglo sak pkëng (40) li ë kong? Nopga llëbo owa shäryono, ga wolono tjeng
kjok dogro no llëmshko li kong. ¹⁸ «¿Epga äär löng bor washtozlong kjokyo
llëme» lara Sbörë jlökoyoshko ga ë layde shäng? Nopga ba tjlökwo kolono llëm
li layde. ¹⁹ Miydëy e go ga epga öötong lok llëm, epga mär Sbö go llëm kjışhko.

4

Sbö nopga äär ber löng ba washtozlong kjokyo

¹ Tjlökwo lara Sbörë ba kong lok jlökoyo li beno bi kong bakoe. Shjira ie
woydë äär ber löng ba washtozlong kjokyo bakoe. E kjışhko ga shji sjëk, shji
äär ber löng eshko wlo. ² Sbö tjlökwo pjłú li kuroy wëİë, epga omkuno dik,
gueniyo mär Sbö go llëm kuzong ga beno ba kong ga llëno llëme. ³⁻⁵ Shji äär
ba washtozlong kjokyo wlo ga woyde ga shji mär ba go, lara Sbörë sorë li eni.
Tjlëno beno eni:

«E kjışhko ga Sbö iirkono ara ba kong,
ga tjlë jlökoyo ga “Epga äär löng bor washtozlong kjokyo llëme” le.»*

* **3:11** Salmo 95.7-11. † **3:15** Salmo 95.7-8. * **4:3-5** Salmo 95.11.

Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjlökwo go. Tjlë ga «Dbar kjäk (7) ga ba pak shäryara pjirshko ga woshtonoe.»[†] E irgo ga tjlë ga «Epga äär löng bor woshtozlong kjokyo llëme» le. Miydëy e go ga kjok shäryara Sbörë pjirshko ga woshtozlong kjokyo lara li, e shäryak pjir tjan.

⁶ Miydëy e go ga no kjone kjone äär ba woshtozlong kjokyo ga pjlúe. Gueniyo nopga Sbö tjlökwo pjlú li kuno häm go li öötong eshko llëm, kolara lok llëm kjishko. ⁷ E kjishko ga lu kop ara irgo ga Sbö tjlëno David kong. Eshko ga dbar iara beno kjwara obi, ga kowara «eeri». Eshko ga tjlökwo lara jlökoyo loror homi kong tjan li, e lara nopga löng eshko li kong jek obi. Tjlë ga «Eeri ga Sbö tjlökwo kumi wleni ga

kjrozia.

Pjäy opyë ber löng llëye kumi woydë llëm wleni llëme»[‡] le.

⁸ Epga iara Josuére beno löng woshtë jlökoyo kjwe ga dbar iara Sbörë kjwara obi llëme. ⁹ Miydëy e go ga llono ga ba nopga kong dbar twe Sbörë kjwara obi, woshtë jlökoyo wlo, Sbö woshtono dbar kjäk (7) lishko sorë ga eni. ¹⁰ Eshko dbaryo ga ëye öötong löng eshko ga parkë ame, ber löng woshtë jlökoyo, Sbö woshtono sorë ga eni. ¹¹ E kjishko ga shji drön ëë, shji äär eshko wlo. Llëm ga shji kjone kjone Sbö kolë llëm, Israel tjëyoga dik, ga shji äär eshko llëme.

¹² Sbö tjlökwo, e së, dbo ara bakoe. Shji oblë shorkek dröng kowo stek kar kar wleni go ga dröng li opzrëk rongë. Sbö tjlökwo li, e so dröng e kjoyoe. Opzrëk rong, kjlay bi pjlúshko. E go ga shji wotjlik pjlúre, de owa, e miydëy wëllëe. ¹³ Llëbo jney, İga Sbörë llëm wlo ga äe. Llëbo uunkong İya wëllë, ga llono ga shji iche ba dboryë, llëbo shäryoroy kës li kjishko.

Jesús, e syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo

¹⁴ Jesús, e Sbö Wa. E öötong sök kjok dogo. Syöshtaga Sbö kong bi kjishko kësbangyo li e. E kjishko ga shji mär ba go lëy kuzong ga woyde ga shji mär ber löng ba go jlökoyo. ¹⁵ E tjliäna Äre ara, llëbo owa shäryë wlo lara, shji tjliäna Äre sorë ga eni. Gueniyo era llëbo owa shäryono llëme. E kjishko ga shji sorë li miyde shäng pjlú, ga shji dbo ara llëmshko, shji songshko ga shji songe le ga pjlúe. ¹⁶ E kjishko ga shji jek äär Sbö bokshto lan ba tjok wlo, llëye bangkjréy llëm wleni, shji woyde ara kjishko. Eni ga shji songshko ga shji songe le, ga shji kjimte ba wopjlú li kjishko.

5

¹ Syöshtagaga Sbö kong Israel tjëyoga kjishko këskesyo kjrara Sbörë kjlobi nopga li tjërëko dwayo, parkë Sbö tjok, nopga li kong wlo, öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko wlo bakoe. ² Nopga li kjok miydë ara llëm, ga olö ga llëbo shärye lok owa, dbo ara llëm kjishko. Eshko ga songe le syöshtagaga lirë ga pjlú, epga dbo ara llëm eni bako kjishko. ³ E kjishko ga öng zröya, sho suya, llëbo owa shäryara nopgarë li kjishko dö llëm, shärye eni, llëbo owa shäryara epgarë om go li kjishko bakoe.

⁴ Pak ëre tjwölö ara. Gueniyo ëye opyë pak ëre shäryë om go llëme. Woyde ga rokaga Sbörë, Aarón rokara sorë ga eni. ⁵ Cristo opyono pak tjwölö ara ëre shäryë om go llëm bakoe. Sbö tjlëno ba kong ga «Pja bor Wa;

eeri ga tja öötong beno sök bop Data.»^{*}

⁶ Ga tjlëno ba kong obi ga

[†] 4:3-5 Génesis 2.2. [‡] 4:7 Salmo 95.7-8. ^{*} 5:5 Salmo 2.7.

«Pja ber shäng syöshtaga İyado wlo,
Melquisedec dik.»†

⁷ Jesús shäng kjok ère kjing go obishko ga miyde ga Sbö dbo ara, e döya eshko dwayo wlo, wolon İlëm wlo. E kjışhko ga kjloshtono ba kong İlökoyo, slatong ara boryo go. Ga Sbö bangkjrara ara kuzong ga İlëye İara İi kura. ⁸ Gueniyo e Sbö Wa ëmdë ga İlëbo weno ba kong owa ara kjışhko ga oppino Sbö kolë İlökoyo. ⁹ Ga İlëye woydara Sbörë shärye wlo İi shäryara uunkong pjirshko ga öotong beno sök ba kolagaga uunkong İi döga, epga ber İong së İyado wlo, ¹⁰ ga İara Sbörë beno shäng syöshtaga kësbangyo, Melquisedec dik.

Shji Sbö rayë İlëme

¹¹ İlëbo İerwa woydë bomi kong ara ère kjışhko, gueniyo İerwa wlo ga kjang, pjäy kâ kjang kjışhko. ¹² Pjäy mär İong Jesús go dbar kop ara İjän. Pjäy oppino pİlú kjwe ga eerishko ga pjäy opyono beno İong no pingga. Gueniyo Sbö İlökwo kjrëmi İong İi İlë İoklo miydëmi İong İlëm obi. Woydëmi ga pjäy pİya oblërë İlökwo wëİë go eröe. Kjwozirga İong nä İë wleniyo, e dİi uë woydë İlëme. Pjäy so e kjoyo, İlökwo kjang İi kumi woydë İlëm kjışhko. ¹³ Nopga so kjwozirga İong nä İë kjoyo İi, e İek İong pİlo bek sorë İi miydayde İok İlëm obi. ¹⁴ Gueniyo İlökwo kjang İi, e dİi wleni, ga nopga so këkboga kjoyo İi, e opping ara e go, ga İlëbo pİlúre, de owa, e miyde İong pİlúe.

6

¹⁻² Bäm go ga İlökwo İaraba bomi kong ara. Cristo İlökwo wëİë İi İaraba bomi kong. İlëbo owa shäryëy İong İi, e rayëy sorë, shji wolon İlëm wlo, e İaraba bomi kong. Shji mär Sbö go sorë, e İaraba bomi kong. Shji wë sorë, e İaraba bomi kong. Shji orkwo İë ëng kjing go sorë, e İaraba bomi kong. Nopga wolono İong İi woshrë İröng obi sorë, e İaraba bomi kong. İlono ga nopga shdüya Sbörë İyado wlo sorë, e İaraba bomi kong bakoe. İlökwo uunkong ère İaraba bomi kong pjir İjän. Gueniyo woyde ga e lanyotkëy ame, shji opping İlökwo kjang İi go dey, nopga wotİlİK këkboga dik wleni. ³ Woyde Sbörë wleni ga shäryëy eni.

⁴⁻⁶ Eye İlökwo İi kjrono, ga rayara ga rokëy İröng obi ber İong Sbö İjok ga äe. İlëbo owa shärye İong İi, e owa İlõe İe ame, ga raye ame bakoe. İlëbo İwara Sbörë ba kong İi kjrara İok İjän. Epga ëng dowlëno Sbö Sëya İjok. Miydara İok pjir İjän ga Sbö İlökwo, e pİlúe. Sbö Wa İjwe İröng obi dbo ara go sorë, e miydara İok pjir bakoe. Eni ga Sbö Wa İi rayarashko ga e zröra İok İök pjang kjİös go İek obi wleni, ga İara İok beno shäng İoywëba wlo bakoe.

⁷ Kjok buk kjrİna. Shunyo shrë ba kjing goshko ga dİi İi shura klung sho İirë, ga dwla İotİyono pİlú, nopga parkë İong eshko İi kongshko ga Sbö ber wopİlú kjok İi İjok. ⁸ Gueniyo e wen shkö sho, kjİo sho oblë oblë İlëno İlëm wleniyo ga Sbö ber wopİlú ba İjok İlëme. İlono ga e sukoba pjİre.*

⁹ Pjeyoga, İjawa İan bomi İjok eni ëmdë ga miydërwa ga pjäy opshäryë owa eni İlëme. Eye döktong ga woyde ga İlëbo shärye pİlúe. Ga miydërwa ga pjäy omshäryë eni. ¹⁰ Sbö woydëmi ara kjışhko ga ba nopga kjİmtoromi ara, ga shäryëmi İong eni obi. Sbö wotİlİK bek İyado, ga İlëbo shäryëmi İong İi woyojeya İlëme. ¹¹ Woydërwa ga pjäy omshäryë eni İlökoyo, äar İong İlëbo koshëmi İong

† 5:6 Salmo 110.4. * 6:8 Kjok İe İi, e nopga İoklo. Shunyo İe İi, e İlëbo shärye Sbörë nopga kong pİlú İi İoklo. Eni ga İlëbo shärye Sbörë nopga kong pİlúshko ga shji İlëbo shäryë ba İjok pİlú ga Sbö ber wopİlú bİ İjok. Gueniyo shji İlëbo shäryë ba İjok owa ga Sbö ber wopİlú bİ İjok İlëm, ga shji shdüya.

li shäryono pjir guing. ¹² Woydërwa ga pjäy opyë löng shmi jong wleni llëme. Ëye kwleya mär Sbö go llëm ga llëbo twe Sbörë ba nopga kong lara li kjre lok jlökoyo. Woydërwa ga pjäy omshäryë eni bakoe.

Tjläkwo lara Sbörë jlökoyo li, e shäryë eni

¹³ Ëye tjwLö ara Sbö kjinmo llëme. E kjishko ga Sbö tjläno Abraham kong jlökoyo dënashko ga tjläkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁴ Eshko ga tjlä ga «Pja kjimtër ara. Bop tjëyo tek ber bop irgo li iër ber shdär träk llëme»[†] le. ¹⁵ Kuya ga beno shäng ba koshë wopjlü, ga llëye lara li kjrara beno ba kong. ¹⁶ Nopga tjläkwo lë oblë kong jlökoyoshko ga tjläkwo le oblë tjwLö ara ba kjinmo li ko goshko, ber ba miydaga wlo. Shäryara eni ga jlöe lëba. ¹⁷ Eni ga Sbö tjläno jlökoyoshko ga woydara ga miydëba ga tjläkwo li shärye jlökoyo, ga kjlopswe llëme. E kjishko ga tjläkwo li lara ba ko om go li go. ¹⁸ Sbö jyörkë llëme. Llëye le jlökoyo li, e shärye kjluwe. Llëye le ba ko go li, e shärye kjluwe bakoe. Ga shji töktong ba shwoy, ga rokoroy ba kong ga shji döya. Eni ga miydëy ga llëye lara li shärye eni kuzong ga shji beno löng wopjlüe. ¹⁹⁻²⁰ Eni ga miydëy pjü ga llëye koshëy löng li, e shäryë eni. E kjishko ga shji wotjlik oblë oblë llëm, shji wotjlik ber löng kjrinaso eröe. Shji mär ber löng Jesús go. E öötong sök Sbö bokshto kjok dogo bi bäm go, ga beno shäng syöshtaga kësbangyo iyado bi kjishko, Melquisedec dik.

7

Syöshtaga Sbö kong ko Melquisedec

¹ Melquisedec, e dënashko ga Salem so pjluo, syöshtaga Sbö TjwLö Kësbangyo kong ba pjeyoga kjishko bakoe. Pjlara ga Abraham öör shäng ëngkjwë pjilupga oblë tjok, ga zanae. E irgo ga jek shäng irbo, to ba ushko wlo ga wlojkrara Melquisedecdë, ga tjläno beno pjü ba kong. ² Eshko ga llëbo wlëna Abrahamdë kës li shtara äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shira kjrina kjrina, ga twara ba kong. Melquisedec, e no pjluo, llëbo pjlo bek shäryaga li loklo. Ga Salem, e wlëp loklo. Eni ga kowëba Salem so pjluo li, e beno no pjluo, nopga iaga ber löng wlëp loklo. ³ Data ë, mekë ë, kjokëga ë, e miydëy llëme. Weno buk llonoshko, wolono llonoshko, e miydëy llëm bakoe. Eni ga beno syöshtaga iyado, Sbö Wa dik.

⁴ E tjwLö kjöm li woyotjlizä. Abraham, e bi tjlapga tek dënashko so tjwLö ara anmoyö ëmdë ga pjilupga zanashko ga llëbo wlëna kës li twara ba kong kjrina. ⁵ Syöshtagaga Leví tjëyo lira, llëbo tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go ba kjishko. Tjlä ga Abraham tjëyoga llëbo wlëkshko ga woyde ga shte lok, ga äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go ga shiya kjrina kjrina, ga twe ba kong lok, uunkong li pjeyoga dö gueniyo. ⁶ Gueniyo domer li, e Leví tjëyo llëme. Ga Sbö tjläno jlökoyo li, e beno Abraham kong. Eni ëmdë ga llëbo wlëna Abrahamdë li, e twara ba kong kjrina, ga kar tjläno beno pjü ba kong. ⁷ Miydëy ga ëye tjläno beno pjü oblë kong ga e tjwLö ara ba kjinmo.

⁸ Llëbo twëba syöshtagaga Leví tjëyo kong eni. Gueniyo miydëy ga llono ga epga wolon. Domer kong llëbo twara Abrahamdë li, era wolono sorë, llonoshko, e tak pjang Sbö tjläkwo go llëme. E kjishko e sök së obi wleni. ⁹⁻¹⁰ TjwLö shigaga li, e Leví tjëyoga, ga Leví, e Abraham tjëyo. Abraham wlojkrara domer lirëshko ga Abraham wapa llëm obi. Eshko ga Leví,

[†] 6:14 Génesis 22.17.

ba tjëyoga kës, e tjeng Abraham tjok obi wleni. E kjëshko ga llëbo twara Abrahamdë ba kongshko ga epga omtwono ba kong wleni bakoe.

Jesús, e Melquisedec dik

¹¹ Kajok llgwekklo twara Sbörë nopga li kongshko ga Levi tjëyoga iara beno löng syöshtaga ba kong nopga li kjëshko. Eshko ga domer iara beno syöshtaga kësbangyo bäm go li, e Aarón. Gueniyo ëye ie syöshtaga eniyorë ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E kjëshko ga syöshtaga woydara oblë wleniyo, gueniyo Aarón dik llëm, Melquisedec dik shara. ¹² Eni ga syöshtaga bäm go wleniyo li kje Sbörë, äska ie ber oblë wleniyo wlo ga woydara ga kjok llgwekklo bäm go wleniyo li kje bako, ga äska ie ber oblë wleniyo. ¹³⁻¹⁴ Syöshtaga oblë wleniyo tak pjang Sbö tjlökwo go ëre, e bi Tjlapga Jesús. Gueniyo era Levi tjëyo llëme. Miydëy pjlu ga e Judá tjëyo, ga epga iara Moisésdë parkë syöshtaga Sbö kong öng sho sukklo jong lishko llëme.

¹⁵ Syöshtaga weno shäng kjlara oblë wleniyo, Melquisedec dik. Uunkong ëre miydëy wëllë e kjëshko. ¹⁶ Kajok llgwekklo li tjlë ga ëye äär ber shäng syöshtaga wlo ga woyde ga e Levi tjëyo. Gueniyo Jesús öötong shäng syöshtaga e kjëshko llëme. E öötong shäng syöshtaga, e wolon ame kjëshko, ¹⁷ tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Tjlëno beno eni:

«Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo,

Melquisedec dik.»*

¹⁸⁻¹⁹ Kajok llgwekklo tek dënashko so li, ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. E llëno llëm wleni. E kjëshko ga iara Sbörë beno tjwlö ame, äska iara beno oblë, pjlu ba kjinmo. Ère go ga eerishko ga shji äär ber löng Sbö bokshto, lan ba tjok wlo ga pjluë.

²⁰ Sbö om go tjlëno jlökoyo, Jesús kjëshko. Tjlëno eni, syöshtaga tek dënashko so li kjëshko llëme. ²¹ Jesús iara beno shäng syöshtaga lishko ga tjlë ga

«Tjlapga tjlëno jlökoyo,

ga opkjlopswë ber wotjlik oblë llëme.

Tjlë ga

“Pja ber shäng syöshtaga ÿyado wlo”le.»

²² Miydëy e go ga tjlökwo tjaglën ëre ie Jesúsde ber pjlu, tjlökwo bäm go li kjinmo.

²³ Syöshtagaga tek dënashko so li arae. Èye parkë ber löng ÿyado wlo ga ä, epga uunkong wolon kjëshko. ²⁴⁻²⁵ Gueniyo Jesúsda sök ÿyado, ga ber shäng syöshtë Sbö kong, nopga mär ba go äär Sbö bokshto wlo li kjëshko ÿyado. E kjëshko ga epga döya ber löng ÿyado wlo ga pjluë.

²⁶ Syöshtaga kësbangyo woydëy wleniyo li e. E jëk shäng pjlo bek ÿyado, pogo llëye dret Sbö bokso, nopga owa dik llëme. Ga iara Sbörë beno shäng dboy ba kong, söra öötong sök kjok dogo, iara beno tjwlö ara, llëbo tjeng kës li kjinmo.

²⁷ E syöshtagaga kësksëyo oblë dik llëme. Tek bäm goshko ga öng zröya dbar kjwobi go, ga sho suya, pjë drete. Bäm go ga shärye eni, owa shäryara om go li potjwlëkklo. E irgo ga shärye eni, owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo bakoe. Jesúsda opshäryë eni llëme. E optwono pjlaraso, beno llëbo owa shäryara nopgarë kës li potjwlëkklo. ²⁸ Domerga iara kjok llgwekklo lirë beno löng syöshtagaga kësksëyo li, e dbo ara llëm, jëk löng pjlo bek ga äe. Gueniyo kjok

* 7:17 Salmo 110.4.

İlgwekklo li twara Sbörë irgo ga tjlökwö lara oblë jlökoyo. E go ga ba Wa iara beno shäng syöshtaga kësbangyo İyado wlo. Era öötong beno pjlo bek İyado.

8

Syöshtaga kësbangyo oblë wleniyo, tjlökwö oblë wleniyo

¹ Lİeye İer shäng bomi kong li eni. Shji syöshtaga kësbangyo sök kjlara. E öötong sirkeno sök kjok dogo, Sbö orkwo keİekong, shtoyo tjwlö ara anmoyö lishko, ² ga parkë shäng Sbö u jong eshko li roshko. U İi shäryaga Tjlapgarë, shäryaga norë İİeme.

³ Syöshtagaga këskesyo uunkong iara beno löng İİebo twe Sbö kong, öng sho suya ba kong bakoe. E kjİshko ga woydara ga İİebo twe Jesüsdë Sbö kong bakoe. ⁴ Kjok ëre kjing goshko ga syöshtagaga tjok, ga parkë löng İİebo twë Sbö kong, tak pjang kjok İlgwekklo go sorë li eni. E kjİshko ga Jesüs sök kjok ëre kjing go obi kjwe ga e ber syöshtaga İİeme. ⁵ Syöshtagaga İi parkë löng Sbö u jong kjok ëre kjing go li roshko. E so ba u jong kjok dogo İi kjoyo, gueniyo äar eni İİem, e ba jyäglo erä. E kjİshko ga Sbö u shäryak öng kwota go İi shärye Moİsësdë shäng kjwlëshko ga Sbö tjlë ba kong ga «Shäryos yötsö. İİebo jyäglo pinor bop kong dİup go sorë ga shäryos eni»* İe. ⁶ Gueniyo pak twara Jesüs kong İi, e tjwlö ara, pak shärye syöshtagarë İi kjinmo. E parkë syöshtaga, tjlökwö twara Sbörë tjaglën, beno İyado wlo İi kjİshko. Ga tjlökwö ëre tjwlö ara, tjlökwö twara bäm go İi kjinmo.

⁷ Tjlökwö twara Sbörë bäm go İi, İİebo uunkong shäryara pjİlú kjwe ga tjlökwö woyde oblë İİeme. ⁸ Gueniyo İna Sbörë ga nopga İi pjİlú İİeme. Tjlë ga

«Tjİapga tjlë ga

“Dbar tjwe kjwara ga
İsrael tjëyoga kong,
Judá tjëyoga kong,

tjlökwö twër kjrina obi tjaglën.

⁹ Dënashko ga ba tjİapgaga,
e orkwo sharor wleni,
ga shiror tek Egipto kjokyo dwayo.

Eshko ga tjlökwö tworor ba kong, beno İyado wlo,
gueniyo kolara lok İİeme.

È kjİshko ga tja opkjono ba shwoy dwayo.

E kjİshko ga tjlökwö twër tjaglën İi,
e ber tjlökwö tworor ba kong dënashko İi dik İİeme” İe.

Tjİapga tjlë obi ga

¹⁰ “Tjlökwö tworor, beno İyado wlo bäm go İi, e pjir.

E irgo ga tjlökwö twër İsrael tjëyoga kong, ber İyado wlo İi eni.

Bor kjok İlgwekklo İi tër ber pjang ba wotjİk İi go,
tër ber pjang ba pİlugwo go bakoe.

Tja ber ba Sbö,
ga epga ber bor nopga bakoe.

¹¹ Eshko ga tja miyde nopga uunkongdë,
nopga tjwlö chira äar jong nopga tjwlö ara go.

E kjİshko ga ëye oblë ping bor tjlökwö go ame,
ëye ba kjİlara İchë bor miydë ame bakoe.

¹² Eshko ga owa pjang ba go İi İön ber dret,

* 8:5 Éxodo 25.40.

ga owa li woyoshrër ame"le.»†

¹³ Tjłkwo ère kowara tjaglën kuzong ga miydëy e go ga tjłkwo bäm go li iara beno tjwłö ame. Ga llëye këguë, tjwłö llëm ga wop ä ga jeno pjire.

9

Sbö u jong kjok ère kjing go

¹ Tjłkwo twara Sbörë, beno İyado wlo bäm go li kjibokwoyo goshko ga tjłkwo tak lok oblë oblë, beno Sbö poshrëya sorë li miydoklo, ba u kjok ère kjing go shärye sorë li miydoklo bakoe. ² Eni ga Sbö u shäryara lok kjwara öng kwota go. Roshko kjër jong kjwara, e kowara lok shto zrek. Eshko ga iök shjy bapkwö jong kjwara, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li tjeng ba ioklo jong li kjing go bakoe. ³ U li roshko shwong iak pjang kara kësbange. E pjlor kalëkong kjër jong kjwara obi, e kowara lok shto zrek anmoyö. ⁴ Eshko ga llëbo lö pjłëbië sukklo jong kjwara, shäryak dbur sho shöyłör go. Sbö tjłkwo woyoshroklo bapkwö poglo shtik dbur sho shöyłör go li jong eshko bakoe. Roshko *maná* tjeng sira, ba bapkwö shäryak dbur sho shöyłör go li roy, Aarón kjorkung pönglä weno pjlara li buk eshko, ak kjwangyo goshko tjłkwo twara Sbörë tak lok li tjeng eshko bakoe. ⁵ Tjłkwo woyoshroklo bapkwö li kjing go Sbö parkagaga kjok dogo so sjägä tjok wleniyo li jyäglo tjeng do pjök, ba sjägä jyäglo li tjeng tjłkwo woyoshroklo bapkwö kjing dokklo li kopshko, owa pjang nopga go li löya Sbörë lishko. Eni tjok ga llëye lër e kjışhko wlo ame.

⁶ Llëbo uunkong ère shäryara lok pjir irgo ga dbar kjwobi go ga syöshtagaga Sbö kong nopga kjışhko li, ba pak li shärye dloyo öötongshko ga opzrëk jek kjër jong bäm go li roshko. ⁷ Gueniyo èye opzrëk jek kjër jong kém kjwara obi li roshko llëm, syöshtaga kësbangyo li eröe. Lu pjłobi go ga opzrëk jek eshko pjlaraso döe. Ga opzrëk wlo ga öng srëng söya tjeng ba tjok, llëbo owa shäryara om go li potjwłëkklo, llëbo owa shäryara nopgarë miyde löng llëm wleniyo li potjwłëkklo bakoe.

⁸ Llëbo uunkong ère shäryara lok eni, tjłkwo twara Sbörë ba kong bäm go li kjışhko. Ère go ga shji piya Sbö Séyarë ga tjłkwo bäm go li pjang obishko, Sbö u li jong obishko ga èye opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga äe. ⁹ Eerishko ga miydëy e go ga öng llë tworoy, sho suroy Sbö kong eni ga shji opyë ber löng wotjłik pjlo bek ba bokso e go wlo llëme. ¹⁰ Tjłkwo tak lok bäm ère go ga nopga oppino ië sorë, wë sorë, äär Sbö poshrëk ba ushko ga pjłú wlo. Gueniyo tjłkwo li beno tjwłö tjok, äär jong tjłkwo tjaglën li tjweshko jã.

Cristo srëng

¹¹ Gueniyo ga Cristo öör tjän, ga öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo bi kjışhko. Llëbo pjłú tjeng eerishko kës li söga erë. E parkë Sbö u jong pjlo bek, pjłú anmoyö lishko. Sbö u ère shäryaga norë llëm, e kjok ère so llëm bakoe.

¹² Cristo opzrëno jek eshkoshko ga öng srëng söra llëm, shwling ushko so srëng söra llëm, sögla wlënggla srëng söra llëm bakoe. Ba srëng onmo lira söra jek ba tjok, ga opzrëno jek shto zrek anmoyö jong eshko li roshko pjlaraso, ber sök eshko İyado wlo. Shji döra bi shdungglo dbo dorko dwayo İyado wlo eni. ¹³ Dënashko ga öng zröraba, sho suraba Sbö kong, llëbo owa shäryara li potjwłëkklo, ga shwling ushko so srëng, sögla srëng, sögla sho pjono dret, ba

† 8:12 Jeremías 31.31-34.

pjlungyo, e sguinaba nopga pogo llëbo owa li kjing go, ie ber löng äär Sbö poshrék ga pjlú wlo. ¹⁴ Cristora pogo llëye dret Sbö bokso. Ga Sbö Sëya dbo go ga optwono Sbö kong, wolono, srëng kwono bi kjishko, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Dënashko ga shji löng wolon wlo, llëbo owa shäryoroy li kjishko. Gueniyo shäryara eni, shji ber löng parkë Sbö Sök İyado li kong wlo. ¹⁵ Tjłkwo tjaglën li shäryaga beno Cristorë e kjishko. E wolono, nopga rokara Sbörë li döya ba shdungglo tak pjang tjłkwo bäm go li dbo dorko dwayo wlo, llëbo pjlú twe Sbörë ba nopga kong ber İyado wlo lara jlökoyo li kjre lok wlo.

¹⁶⁻¹⁷ Shji löng së obishko ga shji kjibokwo të, ber shji wolonoshko ga bi llëbo li ber ë kong li miydoklo wlo. Tjłkwo tjaglën ëre, e so kjibokwo e kjoyoe. Kjibokwo li tjwłö tjok wlo ga woyde ga ba taga wolono guing. Shäng së obishko ga kjibokwo li tjwłö llëme. ¹⁸ E kjishko ga tjłkwo twara Sbörë bäm go li, e tjwłö tjok wlo ga woydara ga öng llë zrökoba, srëng li kwongoba wlo. ¹⁹ Tjłkwo uunkong tara kjok llgwekklo kjibokwoyo go li lara Moisésdë nopga kong pjirshko ga sögla wlënggla srëng kjrara sira, shwling ushko so srëng kjrara sira, ga pjöyikong li rorwara di tjok. E irgo ga kjor so shkwë sho kjoyo kowo kjrara kjłöbö, pjirra öng wlëp ushko so zok pjlo srëzrën go, pöra srëng rorwak di tjok li go, ga sguina kjok llgwekklo kjibokwoyo li kjing go, nopga uunkong li kjing go bakoe. ²⁰ Eshko ga tjłë ga «Tjłkwo ëre lara Sbörë, beno İyado wlo, shäryëmi wlo. Srëng ëre kjishko ga tjłkwo li ber tjwłö tjok»* ^{1e}. ²¹ Srëng li sguina Sbö u jong eshko li kjing go, ba llëkso bokso tjeng eshko kës li kjing go bakoe. ²² Srëng kwono llëm ga owa pjang nopga go li löya Sbörë llëme. E kjishko ga epga ichara kjok llgwekklo lirë llëbo ie ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye srëng go. Epga ichara ba shäryë eni llëbo uunkong tjok seke.

²³ Llëbo uunkong ëre, e llëbo tjeng kjok dogo li jyäglo. E kjishko ga woydara ga ie ber tjeng dboy Sbö kong eni. Gueniyo llëbo tjeng kjok dogo li ber tjeng dboy Sbö kong wlo ga woyde ga shärye llëbo tjwłö ara, öng kjinmo li go. ²⁴ Sbö u jong kjok ëre kjing go li, e Sbö u jlökoyo li jyäglo, e shäryaga norë bakoe. Cristo opzrëno e roshko llëm, opzrëno jek Sbö u jong kjok dogo li roshko, ga beno shäng eshko Sbö bokshto, shji kjimte wlo. ²⁵ Lu pjlobi ga syöshtagaga kësksëyo opzrëk jek shto zrek anmoyö li roshko, ga öng srëng söya jek ba tjok. Cristora opzrëno jek pjlaraso döe. ²⁶ Eni llëm kjwe ga woyde ga zrökoba kop ara, kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong. Gueniyo weno shäng pjlaraso İyado wlo, optwono wolono, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. ²⁷ Shji nopga wolon pjlaraso wlo. E irgo ga shji llgweya Sbörë wlo. ²⁸ Eni wleni ga Cristo wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo. Ga llono ga wen jek pjlara obi, gueniyo tjwe shäng owa pjang nopga go li löngga llëm, tjwe shäng ba koshtagaga löng li döga shara.

10

Cristo wolono pjlaraso, nopga uunkong kjishko

¹ Kjok llgwekklo tara Moisésdë li, e llëbo wen tjwe pjlú li jyäglo eröe. Llëbo wen tjwe pjlú li, e oblë. E kjishko ga lu pjlobi go ga nopga öng zrök, sho suk, pjë dret Sbö poshrëkklo, tak pjang kjok llgwekklo go sorë li eni ëmdë ga ëye ie ber pjlo bek Sbö bokso ga äe. ² Epga, owa pjang ba go li löna Sbörë beno dret İyado wlo kjwe ga beno löng pogo llëye dret Sbö bokso. Eni kjwe ga öng

* 9:20 Éxodo 24.8.

zröya, sho suya ame ga pjlúe. ³⁻⁴ Miga owa pjang oba go li löya Sbörë ber dret, sögla llgwoklë srëng kjishko llëm, shwling ushko so srëng kjishko llëm bakoe. E kjishko ga öng zröya, sho suya lu pjlobi go. E ber epga pogo llëbo owa tjok li miydoklo.

⁵ E kjishko ga Cristo shrono shäng kjok ère kjing goshko ga tjëlë Sbö kong ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li woydorop llëm, llëbo twaraba bop kong li woydorop llëm bakoe. E äska doyo posharyorop bor kong.

⁶ Öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e beno pjlú bop kong llëme.

⁷ E kjishko ga tja tjëlë ga “Sbö, tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga, tak pjang bor kjishko bop kjibokwo go sorë li eni” lër eni» le.*

⁸ Bäm go ga tjëlë ga «Öng zröraba, sho suraba bop kong li, llëbo twaraba bop kong li, öng zröraba, sho suraba, pjono dret bop poshrëkklo li, öng zröraba, sho suraba, llëbo owa shäryaraba li potjwlëkklo li, e woydorop llëm, beno pjlú bop kong llëm bakoe» le eni. Tjëlëno eni, epga ichara kjok llgwekklo lirë ba shäryë eni gueniyo. ⁹ E irgo ga tjëlë ga «Tja shäng na, ga tja shrono shäng llëye woydëp ga shäryër li, e shäryaga» le eni. Eni ga tjëlökwo twara Sbörë bäm go li kjara, äska tjëlökwo tjaglën li shärye wlo. ¹⁰ Eni ga Jesucristo wolono pjlaraso nopga uunkong kjishko, woydara Sbörë sorë li eni. Ga shji iara Sbörë beno tjeng dboy ba kong e kjishko.

¹¹ Syöshtagaga Sbö kong li, ba pak li shärye lok dbar kjwobi go, öng zröya, sho suya Sbö kong, owa pjang nopga go li löya Sbörë e kjishko llëm gueniyo.

¹² Gueniyo syöshtaga bi kong lira wolono pjlaraso, owa pjang nopga go li löya ber dret wlo pjirshko ga öötong sirkeno sök Sbö orkwo këlëkong. ¹³ Eshko tek lëkong ga beno sök ba moskwoga zana Sbörë pjir guing, ga twara beno ba kong iche wlo li koshë. ¹⁴ Wolono pjlaraso kuzong ga nopga ie ber tjeng dboy Sbö kong li iara beno pjlo bek Sbö bokso iyado wlo.

¹⁵ Sbö Sëya tjëlëno bi kong ère kjishko bakoe. Tjëlë ga

¹⁶ «Tjëlökwo tworor, beno iyado wlo bäm go li, e pjir. E irgo ga tjëlökwo lër ba kong jlökoyo li eni.

Bor kjok llgwekklo li tër ber pjang ba pjlugwo go, tër ber pjang ba wotjlik li go bakoe» le.†

¹⁷ Ga tjëlë obi ga

«Llëbo owa shäryara lok li, e woyoshrër ame» le.‡

¹⁸ Eni ga owa pjang bi go li löna Sbörë beno dret eni kuzong ga öng zröy, sho suy, llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo ame.

Shji mär Sbö go iyado wlo

¹⁹ Eni ga pjeyoga, Jesús srëng li kjishko ga shji opzrëk jek shto zrek anmoyö lishko ga pjlú, llëye bangkjréy llëme. ²⁰ E wolono li, e irbo tjaglën wleni, ga e go ga shji jek äär Sbö sök lishko ga pjlú, shwong pjang kësbang li pjlor kalëkong.

* 10:7 Salmo 40.6-8. † 10:16 Jeremías 31.33. ‡ 10:17 Jeremías 31.34.

21 Cristo öötong beno shäng syöshtaga kësbangyo, shji Sbö nopga kjishko.
 22 Shji iara beno pjlo bek Sbö bokso, bi wotjlik owa li kjing go srëng sguing wleni, bi doyo wak pjir di drëpdrë go wleni bakoe. E kjishko ga shji to Sbö shwoy, shji mär ba go jlökoyo. 23 Tjlokwo laga bi kong jlökoyo li, llëye le li shärye eni. E kjishko ga woyste ga llëye koshëy löng li lëy ga miydëy ga eni jlökoyo.
 24 Shji ëng kjimtë kar kar, shji oblë woyste ara wlo, shji llëbo pjlu shäryë wlo bakoe. 25 No kjone kjone tön ëng tjok ame. Shjira omshäryë eni llëm, shji tön ëng tjok, shji ëng kjimtë dbokjrë wlo dey. İy ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li dörö ga woyste ga shäryëy eni jek këgong këgong.

26 Tjlokwo bek li miydoroy pjir ga shji jëklöng llëbo owa shäryë obi wleni ga llëbo zröy ber llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo wlo oblë drete. 27 Shäryoroy eni wleni ga miydëy ga shji ber löng llgweya, shdüya Sbörë iök pjë jong ri ri li go, ba wloyoga tjok li koshë erä. 28-29 Dënashko ga ëye, kjok llgwekklo tara Moisésdë li kole woyste llëm ga İga pjökde, myare dö ga zröya lok jekdo, songe le llëme. Ba shdungglo li kjange. Gueniyoy ëye, Sbö Wa tjlokwo li kole woyste llëm, e wolono, srëng kwono li iara beno tjwlo llëm, ga Sbö Sëya wotjlıno ba kjimtë lara, gueniyoy kar lăywara owa ga ba shdungglo li ber kjang e kjinmo. 30 Miydëy ga Sbö tjlıno ga «Ëye llëbo owa shäryono ga llgweya ber tjarë, shdangga ber tjarë bakoe.»[§] Ga tjlıno obi ga «Tjlapga, e ber ba nopga baİya li llgweya.»^{*} 31 Sbö sök İyado. Ëye lon ba wloshko, shdüya wlo ga e ba kong ga llëbo pjlu llëme.

32 Tjlokwo kuromi, kjroromi kjwlëshko ga llëbo weno bomi kong owa kës li, e woyoshrozİa. Eshko ga kuromi kjange. 33 Olö ga pjäy lăywaraba owa nopga uunkong boksho, pjäy shdunaba ara eni bakoe. Ga bomi pjeyoga kong llëbo shäryaraba eni li İnomi ga pjäy tönö ba tjok, llëye bangkjroromi llëme. 34 Sbö nopga löng kjërshko li[†] songe İloromi. Bomi llëbo döraba bomi shjiryoshko ga kuromi löng wopjlı, miydoromi ga pjäy llëbo tjeng kjok dogo pjlı anmoyö, pjir llëm wleniyoy kjishko.

35 Eni ga pjäy wosonkë llëm, pjäy mär Sbö go İyado dey. Shäryoromi eni ga pjäy potjwlëya ara. 36 Llëye wen bomi kong owa ga kumi kjange. Eni ga llëye woyste Sbörë li shäryoromi eni ga llëye twe ba nopga kong lara li, e kjrëmi jlökoyo, 37 tak pjang ba tjlokwo go sorë li eni. Tjlıno beno eni:

«Ëye tjwe le ga tjwe jlökoyo,
 tjwe döröe.

38 Ëye mär bor go ga
 era ber pjlo bek bor bokso.

Gueniyoy mär bor go ame wleni ga
 tja ber shäng wopjlı ba tjok llëme.»[‡]

39 No kjone kjone mär ba go ame, ga llono ga pjir. Shji baİya dik llëme. Shji mär ber löng ba go, ga llono ga shji dăr.

11

Shji mär Sbö go

§ 10:30 Deuteronomio 32.35. * 10:30 Deuteronomio 32.36; Salmo 135.14. † 10:34 Sbö nopga löng kjërshko le li, e Sbö nopga löng kjërshko mär Jesús go kjishko li İoklo. ‡ 10:38 Habacuc 2.3-4.

¹ Shji mär Sbö goshko ga llëye ïgöy llëm li, e koshëy, ga miydëy ga llono ga shäryë eni jlökoyo lëy. ² Bi tjlapgaga tek dënashko so mär ba go kjïshko ga Sbö beno wopjlu ba tjok.

³ Shji mär Sbö go kjïshko ga miydëy ga kjok shäryara uunkong ba tjlökwo go, llëbo ïy löng li shäryara llëbo ïgöy llëm li go.

⁴ Dënashko ga Abel mär Sbö go kjïshko ga llëbo sura ba kong pjlu, llëbo sura Caïnë li kjinmo. Mär ba go kjïshko ga beno pjlo bek ba bokso, ga Sbö beno wopjlu ba tjok, llëbo sura li tjok bakoe. Ga wolono ëmdë ga mär ba go kjïshko ga shji opping ba go ga pjlu obi.

⁵ Dënashko ga Enoc mär Sbö go kjïshko ga to söra kjok ëre kjing go dwayo, wolono llëme. Wlënaba llëm, söra kjïshko. Söyde llëm obishko ga llëbo shäryara beno pjlu Sbö kong. ⁶ Ëye mär Sbö go llëm ga llëbo shärye ber pjlu ba kong ga äe. Ëye äar Sbö shwoy wlo ga woyde ga woyotjliya ga sök jlöe le guing, woyde ga woyotjliya ga ëye omwlëk ga potjwlëya jlöe le guing bakoe.

⁷ Dënashko ga Noë mär Sbö go kjïshko ga Sbö tjlëno ba kong llëbo ïyde llëm obi li kjïshkoshko ga tjlökwo kjrara, Sbö bangkjrara, ga kjoyong shäryara kësbang, ba pjeyoga dökklo. Eni ga nopga löng kjok ëre kjing go li iara beno löng shdüya Sbörë wlo, gueniyo Noëra iara beno pjlo bek ba bokso.

⁸ Dënashko ga Abraham mär Sbö go kjïshko ga ichara to kjok shto oblë twe ber ba kong lishkoshko ga kolara, ga to kjone miydara llëm ëmdë ga opshino jeke. ⁹⁻¹⁰ Ga mär Sbö go kjïshko ga öötong beno sök kjok twe ba kong lara lishko, no shto oblë so wleni. Kjok buk kjrina kjok dogo, shäryaga Sbörë ber iyado wlo. Kjok li koshara Abrahamdë, äar ber sök eshko wlo. E kjïshko ga sök kjok ëre kjing go obishko ga beno sök kjok shto oblë oblë u shäryak öng kwota go roshko. Ba wa Isaac, ba tjër Jacob, e omshäryono eni bako, tjlökwo lara Sbörë Abraham kong jlökoyo li twara ba kong lok eni bako kjïshko. ¹¹ Ga Abraham mär Sbö go kjïshko ga tjlablashko ga ba boy Sara kjröng ëmdë ga wa buk kjlara. Wa twe ba kong lara Sbörë ba kong jlökoyoshko ga tjlökwo kjrara domer lirë, miydara ga llëye le li shärye eni iyado kjïshko. ¹² Eni ga luyo ara, wolon to ëmdë ga ba tjëyo tek beno ba irgo li shdöktong träk llëm, dbala lok kjopkwo go wleni, la sho tjeng dlung kjako wleni bakoe.

¹³ Nopga uunkong ëre wolonoshko ga llëbo twe Sbörë ba kong le jlökoyo li kjrara lok llëme. Gueniyo mär Sbö go kjïshko ga ina lok pjola dwayo wleni, ga beno löng wopjlu e kjïshko. Löng kjok ëre kjing go obishko ga tjlä oba kong ga epga om go li shto oblë so wleni, kjok ëre so llëme le löng eni. ¹⁴ Miydëy e go ga to löng kjok wlëk, ber baiya jlökoyo wlo. ¹⁵ Tek opshino kjokyo baiya li woyotjliyde löng kjwe ga san jek iröng obi ga pjluë. ¹⁶ Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo pjlu anmoyö wleniyo li wlëyde löng. E kjïshko ga kjok shäryara Sbörë ba kong eni, ga «Pja borwa Sbö» le lok ba kongshko ga lökyokjre Sbörë llëme.

¹⁷⁻¹⁸ Abraham mär ba go jlökoyore miyde Sbörë wlo ga ichara ba wa kjlaraso li zrök, sho suk ba kong, ba tjllëkklo. Bäm go ga Sbö tjlä ba kong jlökoyo ga «Isaac tjëyo tek ber ba irgo li ber bop tjëyo jlökoyo eröe»* le. Eni ëmdë ga mär Sbö go kjïshko ga wotjliino ba zrök lara. ¹⁹ Wotjlik ga woshre Sbörë iröng obi ga pjluë le, ga wlokrjara iröng obi, wolono, woshrara iröng obi wleni.

²⁰ Dënashko ga Isaac mär Sbö go kjïshko ga tjläno beno pjlu ba wapga Jacob, Esaú kong, llëye wen ba kong llono li kjïshko.

* 11:17-18 Génesis 21.12.

²¹ Dēnashko ga Jacob mār Sbō go kjišhko ga wolon dōrōshko ga tjlēno beno pjlú José wapga kong. Eshko ga kojono shāng ba kjorkung go, ga Sbō poshrēra.

²² Dēnashko ga José mār Sbō go kjišhko ga wolon dōrōshko ga Israel tjēyoga ichara beno ba doyo sōk ba tjok, epga opshik jek Egipto kjokyo dwayo dbaryo lishko.

²³ Dēnashko ga Moisés data, mekē, e mār Sbō go kjišhko ga chida li jnena oōtong moglo mya. Īna lok ga wolēsowa, ga tjlōkwo lara pjlurē li bangkjrara lok llēme.

²⁴ Moisés mār Sbō go kjišhko ga oōtong kēguē ga kuna pjlú wa walē lirē ěmdē ga woydara ga kowēba ba wa llēme. ²⁵ Woydara ga ber shāng wopjlú dbar kjwōbō, llēbo owa shāryara kjišhko llēme. Eni ga opyono beno shāng shdungoba Sbō nopga tjok shara. ²⁶ Beno shāng potjwlēya Sbōrē li koshē. E kjišhko ga ba kong ga shdungoba Cristo kjišhko li tjwlō ara, llēbo tjwlō ara tjeng Egipto kjokyo kēs li kjinmo. ²⁷ Mār Sbō go kjišhko ga to Egipto kjokyo dwayo, pjlú iirkē ba kong li bangkjrara llēme. Eshko ga miyde ga Sbō ĩgōy llēm li jēk shāng ba tjok. E kjišhko ga sano irōng llēme. ²⁸ Mār Sbō go kjišhko ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li shāryara, ga nopga ichara ōng wlēp ushko so zrōk, ga srēng sguingu u bāng bāng worbo shakklo li go, Israel wapga domerga bām ĩyo li zrōya no pjiga lirē llēm wlo.

²⁹ Dēnashko ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjišhko ga dipzono tek Dlung Srēzrēn kjwo na lēkong, jēk lōng kjok dogro kjing go wleni. Gueniyo Egipto sogga omshāryē eni wlo larashko ga shteno lok drete. ³⁰ Ga Israel tjēyoga mār Sbō go kjišhko ga dbar kjwobi go ga Jericō kjokyo kopjrina lok pjiribri shtōk oōtong dbargwo kjāk (7). E irgo ga kjok li kjēryo shāryak ak go li dloktong, sho ter lōno tōshko.

³¹ Eshko ga walē shāng kjlara ko Rajab, to shāng opsoynek domerga oblē oblē kong wleniyo. Mār Sbō go kjišhko ga kjok ĩgaga oōtong ba shwoy li wlokjrara. E kjišhko ga nopga Sbō kolono llēm li zrōrabashko ga era zrōraba llēme.

³² ¿Llēye lēr obi ga pjlú? Dbar tjok obi kjwe ga Gedeón, Barac, Sansón, Jefte, David, Samuel, Sbō tjlōkwo lagaga, e lanyotkēr bomi kong bakoe. ³³ Mār Sbō go kjišhko ga llēbo shāryara ba kong oblē oblēe. Kjone kjone ěngkjwono pjlupga dbo ara wleniyo tjok, ga zanae. Kjone kjone nopga ichono pjlō bek. Kjone kjone, llēbo twe Sbōrē ba kong lara jlōkoyo li kjrara. Kjone kjone dbong kjamo llino. ³⁴ Kjone kjone, iōk pjē jong trāk llēm ga sjēra. Kjone kjone zrōkoba drōng go lēbashko ga dōktonge. Kjone kjone dbo llēm ga oōtong beno dbo ara. Kjone kjone ěngkjwēshko ga dbokjrono ara. Kjone kjone, ěngkjwagaga shto oblē so zana songe. ³⁵ Walēga kjone kjone, ba pjeyoga wolono li woshrono irōng obi.

Kjone kjone shdunaba ara, ga zrōraba, gueniyo opdōk woydē llēm, llono ga woshre Sbōrē irōng obi li ber pjlú anmoyō ba kong wlo. ³⁶ Kjone kjone lāywaraba owa, shporaba no shpokklo go bakoe. Kjone kjone pjiriraba drōng sho go, iaraba beno lōng kjērshko. ³⁷ Kjone kjone zrōraba ak go. Kjone kjone zaraba tas do worbēshko. Kjone kjone zrōraba drōng go. Kjone kjone to lōng llaw pogo, doyono ōng kwota go, dbur llēm, shdunaba ara, wosong ĩyado. ³⁸ Nopga eniyo tjwlō ara, nopga Sbō miydē llēm wleniyo li kjinmo anmoyō. To lōng kjok dogro no llēmshko, dlup go bakoe. Beno lōng guēng jong oōng roshko, klung oōng roshko bakoe.

³⁹ Nopga uunkong ěre mār Sbō go kjišhko ga Sbō beno wopjlú ba tjok, gueniyo llēbo twe Sbōrē ba kong lara jlōkoyo li kjrara llēme. ⁴⁰ Shāryono eni,

woydera Sbörë ga llëbo ber bi kong pjlu anmoyö kjishko. Epga ie woydë ber pjlo bek ba bokso, gueniyo ie woydë ber eni bi tjok bakoe.

12

Sbö, ba wapga llgweya

¹ Epga mär Sbö go kjishko ga pak twara ba kong li shäryara lok pjire. Shji opping mär Sbö go ba kjishko ga pjluë. E kjishko ga pak twara bi kong li shäryëy äär jong ba dbo go, shji sjen llëme. Llëbo lok bi go kwing ara, bi sengglo wleni li döy, ga rayëy. Llëbo owa, shji iche jëk pjlu llëm li rayëy bakoe.

² Jesús woyotjlydë eröe. Bi iaga ber löng mär Sbö go li e, ga shji mär ber löng ba go iyado ba kjishko bakoe. Lök pjang kjlös goshko ga kura kjinge. Wolon eni li lökyo ara ëmdë ga lökyotkara llëme. Llono ga ber shäng wopjlu sorë li woyotjlyde pjang eröe. E irgo ga öötong sirkeno sök Sbö tjok, ba orkwo këlëkong. ³ Llëbo shäryara nopga owarë ba kong ara ga kura kjinge. Eni ga e woyotjlyzä iyado, pjäy sjen llëm wlo, pjäy wosonkë llëm wlo bakoe.

⁴ Pjäy drön löng ara, pjäy opkjë llëbo owa lishko dwayo wlo, gueniyo pjäy zröydëba e kjishko llëm obi. ⁵⁻⁶ Gueniyo tjlokwo lara Sbörë beno ba wapga kong kjrina. E woyojeromi tjan. Tjlëno beno eni:
«Pja bor wa.

Ëye woyde Tjlapgarë ara ga llgweya, opping wlo.

Ëye kjrara beno ba wa wleni ga shdüya.

E kjishko ga pja llgweyashko ga ios ber tjwlö ara, pja opping wlo.

Pja wlöyashko ga

pja wosonkë llëme.»*

⁷ Wapga uunkong llgweya ba datarë, opping wlo. Eni ga llëbo wen bomi kong owashko ga miydozi ga pjäy llgweya Sbörë shäng, pjäy opping wlo. Shärye bomi kong eni, pjäy ba wapga kjishko. ⁸ Ba wapga llgweya uunkong. Eni ga pjäy llgweya llëm wleni ga pjäy ba wapga jlökoyo llëme. ⁹ Bi dataga löng kjok ëre kjing go li, shji llgweya, ga bangkjrëy e kjishko. Eni ga shji llgweya bi Data, bi iaga beno löng së jlökoyo lirëshko ga woyde ga kolëy. ¹⁰ Shji llgwera bi dataga löng kjok ëre kjing go lirë dbar kjwöbö, woydara ga ber pjlu bi kong kjishko. Gueniyo shji llgweya Sbörëshko ga era pjlu bi kong iyado, shji äär ber löng pjlo bek baiya dik wlo. ¹¹ Shji llgwekobashko ga shji löng wopjlu llëm, shji löng woowa. Gueniyo shji oppino e go wleni ga shji ie ber löng jëk pjlo bek, wlëp bakoe.

¹² E kjishko ga pjäy opyos wokjang, pjäy so no jëk ga dre dbo llëm, kjrëk kjrëk erä li kjoyo llëm wlo. ¹³ Pjäy wotjlik jëk pjlo bek erä, nopga mär Sbö go jlökoyo llëm li opping jëk pjlo bek wlo, e raye llëm wlo.

Sbö tjlokwo kuy yötso

¹⁴ Pjäy drön ëë, pjäy ber löng wlëp nopga uunkong tjok wlo. Pjäy jëk pjlo bek erä. Llëm ga Tjlapga imi llëme. ¹⁵ Sbö wopjlu li wlokjrozä pjäy uunkongdë, rayëmi llëme. Pjäy kjlara wotjlik owa wleni ga nopga ara iche wotjlik owa eni bako ga pjluë. Pjäy sjëk, e shäryë eni llëm wlo. ¹⁶ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Sbö bangkjrözä. Shji opshäryë Esau dik llëm bakoe. Dënashko ga Sbö bangkjrara llëm kuzong ga ba wa këguëyo shtoyo li soynena dli kjrina kjishko. ¹⁷ Miydëmi pjlu ga e irgo ga woydara ga ba data tjlä ber pjlu

* 12:5-6 Proverbios 3.11-12.

ba kong, gueniyo jlō lara llème. Slatong ara ëmdë ga llëye shäryara li kjlopswe obi ga äe.

¹⁸ Pjäy öötong löng Sbö shwoy, Israel tjëyoga dik llème. Epga öötong löng dlup jong kjwara lishko. Dlup li porwako llëm, pjë jong ri ri bakoe. Eshko ga kjok ro yët, pjluk ara bakoe. ¹⁹⁻²⁰ Wli pjlukyo kura lok. Eshko ga Sbö tjlä ba kong lok ga «Ëye dlup jong ëre porwono ga e zrökko jekdo ak go, öng llë ëmdë ga omporwono ga e zrökko eni bakoe»[†] le. Kuya lok ga bangkjrara lok ara, tjlökwö beno ba kong kjang anmoyö kjishko. E kjishko ga kjloshtono lok ara, llëye le ba kong ame wlo. ²¹ Moisés ëmdë ga llëye ina li bangkjrara ara bakoe. Tjlë ga «Bangkjrër shäng dete erä»[‡] le.

²² Gueniyo kjok buk kjrina kjok dogo ko Jerusalén, e buk Sión dlupyong jong eshko li go. Kjok ëre, e Sbö Sök İyado li İ. Eshko ga ba parkagaga kjok dogo so tōno löng trāk llëm, wopjlúe. Pjäyda öötong löng kjok eshko wleni. ²³ Jesús tjlökwö kjrägaga wojde Sbörë ara wleniyo löng eshko uunkong, ko tak lok kjok dogo li epga. Ga pjäy tōno beno tjeng ba tjok lok eshko Sbö bokshto wleni. Nopga uunkong llgwega li e. Nopga jëktong löng pjlo bek dënashko li iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, ga ba sëya li löng eshko. Ga pjäy tōno beno tjeng ba tjok wleni. ²⁴ Pjäy öötong löng Jesús shwoy wleni bakoe. Tjlökwö tjaglën shäryaga li e. Ba srëng kwona li kjroromi, owa pjang bomi go li löya Sbörë ber dret e kjishko wlo. Srëng ëre tjwlo ara, Abel İ li kjinmo.

²⁵ Pjäy sjëke. Sbö tjlä bomi kongshko ga kuzi yötso. Dënashko ga tjläno Israel tjëyoga kong kjok ëre kjing go dwayoshko ga kura lok llëm kuzong ga epga shduna. Eni ga tjlä bi kong kjok dogo dwayoshko ga kuy llëm wleni ga jlökoyo ga shji shdüya bakoe. ²⁶ Tjläno dënashkoshko ga klung iano jek dete erä. Gueniyo eerishko ga tjlä bi kong jlökoyo ga «Llono ga klung iër ian jek obi, kjopkwo iër ian eni bakoe» le. ²⁷ Miydëy e go ga kjok shäryara kës li, e kje eshko, gueniyo llëbo wir llëm li, era ber İyadoe.

²⁸ Sbö sök no pjluo İyado kjokyo li, e wir llème. Ga llono ga shji äar ber löng eshko İyado wlo. E kjishko ga shji wopjlú ba tjok dey, ga wojde ga poshrëy, bangkjrëy, wojde sorë li eni. ²⁹ «Bi Sbö, e iök kjok pjikklo wleni.»[§]

13

Kjibokwo pjirzlong

¹ Pjäy ëng woynos ara kar kar, epena dö wleni İyado. ² Nopga miydëmi llëm wleniyo äar bomi shwoyshko ga wlokjrozİ löng wopjlúe. No kjone kjone omshäryono Sbö parkagaga kjok dogo so kong eni, miydara lok llëm gueniyo.

³ Nopga löng kjërshko li^{*} woyoshrozİ, pjäy löng ba tjok eshko wleni. Nopga shdungoba löng li woyoshrozİ, pjäy shdungoba löng ba tjok wleni.

⁴ Pjäy orkwosmok löng pjir, tjlökwö loromi ëng kong jlökoyo li bangkjrözİa. Pjäy pë bomi lanma, bomi boy tjok eröe. Ëye pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ga shdüya Sbörë.

⁵ Sbö tjläno bi kong ga
«Pjäy rayër llëm,
pjäy kjimtër İyado»[†] le.

[†] 12:19-20 Éxodo 19.12-13. [‡] 12:21 Deuteronomio 9.19. [§] 12:29 Deuteronomio 4.24. ^{*} 13:3 Nopga löng kjërshko le li, e nopga löng eshko mär Jesús go kjishko li loklo. [†] 13:5 Deuteronomio 31.6.

E kjîshko ga shji dbur woydë ara llëm, pjây wopjlu tjeng li tjok dey. ⁶ Eni ga shji tjlë ga

«Tjlapga, e bor kjimtaga.

E kjîshko ga

llëye shärye nopgarë bor kong li,
e bangkjrër llëme»[‡] lëy eni.

⁷ Sbö tjlökwo roy lara bomi kägäyogarë bomi kong. E kjîshko ga epga woyshrozïa. Epga jëktong löng mär Sbö go sorë li, e woyotjlizï, ga pjây omshäryos eni bakoe.

⁸ Jesucristo, e dënashko sorë ga eerishko ga eni, ga ber eni iyado. ⁹ E kjîshko ga tjlökwo oblë lëba bomi kongshko ga jlö lëmi llëme. Shji dbo ara wlo ga woyde ga shji mär Sbö wopjlu li go, shji mär kjok llgwekklo, shji iche dli oblë oblë uë llëm li go llëme. Era llëno llëme. ¹⁰ Syöshtagaga Sbö kong ba pjeyoga kjîshko parkë löng Sbö u jong li, öng zröya, sho suya Sbö kongshko ga sjëngna li ue lok ga pjlue. Jesús, e bi kong öng zröraba, sho suraba Sbö kong wleni, gueniyo e ber syöshtagaga li kong llëme.

¹¹ Syöshtaga kësbangyo opzrëk jek shto zrek anmoyö roshkoshko ga öng zröra li srëng söya jek ba tjok, llëbo owa shäryara nopgarë li potjwlëkklo, gueniyo öng doyo beno tjeng li sökoba pjola, sukoba u llëmshko. ¹² Eni wleni ga Jesús, e söraaba jek kjok eshko li kjoko shwo lëkong, ga shdunaba, zröraba u llëmshko bako, nopga ie ber löng pjlo bek Sbö bokso ba srëng go wlo. ¹³ Èye wolono eni ga lökyo ara lëba. Woyde ga shji to jek ba shwoy, shji läywëba owa e kjîshko gueniyo. ¹⁴ Kjok ère kjing go ga shji kjok buk iyado wlo drete. Gueniyo shji löng kjok eniyo tjwe li koshë.

¹⁵ E kjîshko ga shji kjimtaga ber Jesúsdë, Sbö poshrëy iyado wlo, shji mär Cristo go lëy iyado wlo bakoe. E ba kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni. ¹⁶ Gueniyo llëbo pjlu shäryozï iyado, oblë kjimtozï bomi llëbo li go iyado bakoe. Shäryoroy eni li, e Sbö kong ga öng zröroy, sho suroy, pjono dret ba poshrëkklo wleni.

¹⁷ Sbö tjlökwo kjruga kägäyoga, e kolozïa. Epga iara Sbörë beno löng bomi daga, ga llono ga iche ba dboryë, llëbo shäryara kës li kjîshko. Epga kolozï, ba pak li shärye lok wopjlu wlo. Eni llëm ga ba pak li ber kjang ba kong, ga era ber pjlu bomi kong llëme.

¹⁸ Pjây syöshtos Sbö kong borwa kjîshko. Miydërwa pjlu ga tjawa opshäryë löng pjlo bek Sbö bokso lërwa eni borwa pjlu shko, ga tjawa drön ara, llëbo pjlu miydërwa li shäryërwa eni iyado wlo. ¹⁹ Rokër bomi kong ga pjây syöshtos Sbö kong, tja kjimte jek bomi ik wop ä iröng obi wlo.

²⁰ Bi Tjlapga Jesucristo wolonoshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga ba srëng kwona li go ga tjlökwo shäryara kjrina, ber iyado wlo. Öng wlëp ushko so daga kësbang li e. Shji iaga ber löng wlëp li e bakoe. Eni ga rokër ba kong ga ²¹ llëbo twe bomi kong uunkong, llëye woyde ga shäryëmi wlo li shäryëmi ga pjlu wlo. Rokër ba kong obi ga Jesucristo kjîshko ga llëye shärye woydë borwa tjok li, e shärye eni. Jesucristo, e poshrëy, iëy ber kësbang, tjwlo ara iyado wlo. Ber eni.

²² Pjeyoga, kjibokwo toror bomi kong ère, pjây dbokjrë e go wlo, ga kjibokwo ère tjlökwoyara ara llëme. Eni ga rokër bomi kong ga tjlökwo kjrozïa.

[‡] 13:6 Salmo 118.6-7.

²³ Bi kjlara Timoteo, e dōktong kjērshko dwayo tjän. Lër bomi kong miydëmi wlo. Tjwe irōng māling ga sör jek bor tjok bomi ik.

²⁴ «¿Yonde?» lëmi bomi kägäyoga kong. «¿Yonde?» lëmi Sbö nopga uunkong kong bakoe.

«¿Pjäy yonde?» le Italia sopga lirë bomi kong.

²⁵ Rokër Sbö kong ga ba wopjlú li kjĩshko ga pjäy kjimte ara.

Carta de Santiago **Kjibokwo ère tara Santiagorë** **Kjibokwo ère sorë**

Domer shäng kjlara ko Santiago. Woyotjlikoba ga e Jesús lëng lëba. E sök Jerusalén kjokyo, ga parkono shäng Jesús tjlökwo kragaga kës li kägäyo. Sbö tjlökwo lagaga Jesús äska li tön löng ëng tjokshko ga Santiago beno ba kägäyo, tak pjang Hechos 15 go sorë li eni.

Eshko dbaryo ga judioga ara löng ba kjok baïya lishko llëm, öötong beno löng kjok shto oblë oblë shara. Kjibokwo ère tara Santiagorë ba kong lok.

Shji löng së obishko ga shji mär Jesús go li kjishko ga shji shdungoba iyado li tara ba kong. Shji ie Sbörë ber löng shdungoba wlo, shji äär jëk löng pjlo bek ba bokso wlo li tara ba kong. Eni ga woyde ga llëbo wen bi kong owashko ga shji opshgawë e go llëm li tara ba kong bakoe.

Shji mär Jesús go jlökoyore miydëy sorë li tara ba kong. Woyde ga shji tlë yötso li tara ba kong. Sbö bokso ga nopga uunkong tjwlo bek, eni ga woyde ga nopga dbur arare, de llëmde, shji jëk löng pjlu nopga uunkong tjok li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Santiagorë. Tja Sbö parkaga, Tjlapga Jesucristo parkaga bakoe.

Israel tjëyoga kringgwo sak kwara kjingsho pjök (12) Jesús tjlökwo kra-gaga shdöktong löng kjok kwang jikong, kjibokwo ère ichër jek bomi kong. Miga lër bomi kong.

llëbo wen bi kong owa ara, shji tjlikoba ara

² Pjeyoga, llëbo wen bomi kong owa oblë oblë Tjlapga Jesús kjishkoshko ga pjäy wopjlu ara anmoyö. ³ Miydëmi pjlu ga pjäy tjlikoba, pjäy mär löng Tjlapga li go jlökoyo miydëba e go wlo. Shäryë enishko ga pjäy opping llëbo owa kuk kjange. ⁴ Pjäy oppino llëbo owa kuk kjang pjir ga pjäy äär ber löng mär Sbö go, woyde sorë li eni. Eshko ga llëye woydëmi ame.

⁵ Pjäy kjok miydë woydë wleni ga rokozï Sbö kong, ga twe bomi kong. Shji kjimte woydë jlökoyo, ga kjok miydë rokëy ba kongshko ga shji wlöya llëme.

⁶ Gueniyo llëbo rokëmi ba kongshko ga woyotjlizi jlökoyo ga pjäy kjimte, pjäy kjimte llëme lëmi llëme. Èye llëbo rokë Tjlapga kong, ga wotjlik ga kjimte llëme le wleni ga e iöya bakwe pjlukdë llaw pogo dlung kjing go wleni. ⁷ Èye wotjlik eni ga kjimte Tjlapgarë llëme. ⁸ Nopga eniyo wotjlik oblë oblë iyado, llëye woyde li miydë löng llëme.

⁹ Sbö nopga llëbo ara llëm wleniyo, woyde ga löng wopjlu, Sbö kong ga tjwlo ara kjishko. ¹⁰ Sbö nopga löng dbur ara wleniyo, woyde ga löng wotöshko, llono ga löng ame kjishko, kjlo sho longgwo wleni. ¹¹ Dlo wen tëm kjilirkë dbo arashko ga kjlo sho zröngtëng, longgwo lon dret, ber wolësowa ame. Eni wleni ga nopga dbur ara wleniyo löng parkë dbur shak wopro ga wolon, ga ber llëye ame.

¹² Èye, llëbo owa wen ba kong kuya kjang ga era ber wopjlu, llëbo owa li kura jek pjir ga ie Sbörë ber sök së iyado ba tjok kjishko. Sbö tlëno jlökoyo ga èye omwoyde ga ie ber sök eni lara.

¹³ Shji wotjlik tjwe llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlïngga Sbörë lëy llëme. Sbö wotjlik llëbo owa shäryë llëm, ga ëye tjlïya eni llëm bakoe. ¹⁴ Shji tjlïya, llëbo owa shäryë lëyshko ga shji tjlïngga bi wotjlik owa lirë. ¹⁵ Eni ga shji wotjlik owa kuzong ga llëbo owa li shäryëy. E irgo ga llëbo owa shäryëy jek këgong këgong. Pjirshko ga shji wolon, llëbo owa li kjïshko.

¹⁶ Pjeyoga, pjây jyäp gwëba lëba ga jlö lëmi llëme. ¹⁷ Llëbo pjlu li, llëbo pjlo bek li, e twaga Data Sbörë bi kong uunkong. Iöklök kjopkwo go kës li shäryaga erë. Iök li kälä kjlopswë ber oblë oblë iyado. Gueniyo Sböra kjlopswë llëme. ¹⁸ Shji iara beno löng së jlökoyo, ba tjlökwo bek li go. Llëbo tjeng kës shäryara li tjreko ga kjrara bäm go li shji, shji ber ba nopga baïya wlo. E irgo ga oblë kjayde shara.

Tjlökwo kuy, ga kolëy

¹⁹⁻²⁰ Pjeyoga, tja kuzïa. Èye tjlë bomi kong ga kuzï yötso. Pjây tjlëshko ga woyotjlïzi yötso guing. Shji iirkëshko ga llëye woyde Sbörë li shäryëy löng llëme. E kjïshko ga shji iirkë maling llëme. ²¹ E kjïshko ga llëbo owa tjeng kës li rayozïa. Llëbo pjlu llëm shäryëba ara li shäryëy ame. Tjlökwo lara Sbörë bomi kong, pjây döya wlo li, e kjozi wotöy dey.

²² Gueniyo tjlökwo li kumi dö llëm, kölozi bako, pjây opjyäp gwë llëm wlo. ²³⁻²⁴ Domer shäng kjlara, opik kjok ikklo go. Gueniyo ga opïno pjir ga to ey dwayo, ga bokkwo sorë woyo ba kong ame. Èye, tjlökwo li kuya ga kole llëm ga e so domer e kjoyoe. ²⁵ Tjlökwo bek li, shji döya. Ga ëye opping ba go, llëye kuya li kole, ga woyotjlïya iyado ga era kjimte Sbörë e kjïshko.

²⁶ Èye Sbö bangkjre, Sbö tjlökwo sök le, gueniyo tjlë owa wleniyo ga opjyäp gwë shäng om go. Sbö poshrëya le li tjwlo llëme. ²⁷ Shji Sbö bangkjre woydë jlökoyo ga shji woyde bi Data Sbörë jek löng pjlo beke. Woyde ga llupsëngga, syäpga löng song wleniyo li kjimtëy, ga shji opdë yötso, llëbo owa shärye nopga Sbö miydë llëm wleniyorë li shäryëy llëm wlo.

2

No kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo lëy llëme

¹ Pjeyoga, pjây mär löng Jesucristo, bi Tjlapga tjwlo ara anmoyö li go kuzong ga pjây wotjlik ga no kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo lëmi llëm dey. ² Pjây tönö löng wlenishko ga ïmi ga nopga tjwe löng do pjök, kjlara sakkwo goshko sakkwo iöklo shäryak dbur sho shoÿlör go, doyono shäng shwong wolëso go, kjlara obi song wleniyo, doyono shäng shwong owa go. ³ Eni wlenishko ga kjlara dbur ara li wlokjre mi pjlu, «Pja sök na shto pjlu ëre go» lëmi ba kong, gueniyo pjây tjlë kjlara song li kong ga «Pja ber sök kjweshko kjoko» lëmi ba kong, llëm ga «Pja sök töshko kjweshko» lëmi ba kong eni. ⁴ Shäyromi eni wleni ga kjlara li woydëmi löng pjlu, oblë li kjinmo, woyotjlïmi löng owa, bomi wotjlik owa li go.

⁵ Pjeyoga, tja kuzïa. Nopga song wleniyo kjok ëre kjing go li kjrara Sbörë, mär ber löng ba go wlo, äar ber löng no pjlu yo sök iyado lishko wlo, llëbo twe lara ba woydagaga kong jlökoyo li kjre lok wlo bakoe. ¿E eni llëmdo? Shji mär ba go li, e tjwlo ara, shji dbur ara li kjinmo. ⁶ Gueniyo nopga song wleniyo iëmi löng tjwlo llëme. ¿Bomi bokrotkaga, bomi rotaga, bomi söga äar no llgwezlong shtoyo bomi llëbo döya wlo li, e nopga dbur ara wleniyorë llëmdo? ⁷ Pjây Cristo ï, ga ba ko tjwlo ara, gueniyo läywe lok owa erä.

⁸ Bi pjluyo Sbö, ba tjlökwo tak pjang eni: «Pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.»* Kajok llgwekklo tjewlö kësbang li e. Pjäy omshäryë eni ga pjäy jëklöng pjlo beke. ⁹ Gueniyo pjäy wotjlik ga no kjone kjone tjewlö ara, oblë kjinmo lëmi wleni ga llëbo owa shäryomirë löng, ga kajok llgwekklo buk li sömi löng llëme. ¹⁰ Eye kajok llgwekklo li kolë uunkong, gueniyo diktong kjwara go wleni ga shdüya Sbörë, e diktong shäng uunkong go wleni. ¹¹ Sbö tjlëno ga «Shji pë oma boy oblë tjok llëme»† lara, «Shji no zrök llëme»‡ lara bakoe. Eni ga no zröromi wleni ga pjäy pono oma boy oblë tjok llëm ëmdë ga Sbö kajok llgwekklo li koloromi llëme.

¹² Tjlökwo bek li, shji döya. Ga pjäy llgweya Sbörë ba tjlökwo bek li go. Eni ga pjäy tjlë pjlo bek, pjäy opshäryos pjlo bek bakoe. ¹³ Shäryozï eni, eye, oblë songe le llëm ga no llgwezlong dbaryo ga songe le Sbörë ba kong llëm bako kjishko. Eye, oblë songe le ga eshko ga sök wlëpe.

Shji mär Cristo go, shji llëbo pjlu shäryë

¹⁴ Pjeyoga, çëbo mär Cristo go jlökoyo le, gueniyo llëbo pjlu shäryë llëm ga e llënorog? çWotjlik eni ga där lëmiro? ¹⁵ çImi ga bomi pjeyo shäng kjlara, shwong llëm, dli llëm wlenishko ga ¹⁶ pjäy tjlë ba kong ga «Pja nom sök wopjlu bop ushko. Pja ber sök kjlikjli, pja ië pjlu bakoe» lëmi ba kong, gueniyo sënomi llëm ga e llënorog? ¹⁷ Eni wleni ga «Tja mär Cristo go jlökoyo» lëmi, gueniyo llëbo pjlu shäryëmi llëm ga e llëno llëme.

¹⁸ No kjone kjone tjlë ga «Kjlara mär Cristo go, kjlara llëbo shäryë pjluë» le eni. Tja tjlë ba kong lok ga «Tja llëbo pjlu shäryë. çPja llëbo pjlu shäryë llëm ga pja mär Cristo go jlökoyo li miydër sorë? Tjara mär Cristo go jlökoyo li miydëp, llëbo pjlu shäryër shäng li go» lër ba kong eni. ¹⁹ Miydëp ga Sbö, e kjlarasoe lëp eni. Eni ga pjluë. Gueniyo Ä sëyagara ommyidë bako, ga Sbö bangkjre lok dete erä.

²⁰ Pja kajok miydë llëme. Èbo mär Cristo go jlökoyo le, gueniyo llëbo pjlu shäryë llëm ga e llëno llëme lër shäng bop kong. çWoydëp ga llëbo lër bop kong jek obi, tjlökwo ère kjrëp wlore? ²¹ Dënashko ga bi kjokë Abraham, ba wa Isaac shara, zröya, sho suya Sbö poshrëkklo wlo lara. Sbö kolara eni kjishko ga e iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ²² Miydëp e go ga Abraham mär shäng Sbö go jlökoyo lara dö llëm, llëbo pjlu shäryara bakoe. Ga llëbo shäryara li kjishko ga beno shäng mär Sbö go jlökoyo. ²³ Eni ga Sbö tjlökwo tak pjang li beno jlöe. Tjlë ga «Sbö tjlökwo kjrara Abrahamdë, ga mär beno shäng ba go. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso.»§ Ga Abraham kowara Sbörë ba kjlarayo. ²⁴ Miydëp e go ga shji ie Sbörë ber pjlo bek ba bokso, shji mär Cristo go lëy li kjishko dö llëm, shäryë eni, llëbo pjlu shäryëy bako li kjishko.

²⁵ Eni wleni ga dënashko ga walë shäng kjlara ko Rajab, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Nopga kajok ïga wleniyo li shrono löng ba ushkosshko ga wlokjrrara, ga ichara to jek irbo oblë go, shakoba llëm wlo. E kjishko ga iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso. ²⁶ Shji doyo tjok, gueniyo shji sëya dret ga shji löng së llëm, shji wolonoe. Eni wleni ga shji mär Cristo go jlökoyo lëy, gueniyo llëbo pjlu shäryëy llëm wleni ga e llëno llëme.

* 2:8 Levítico 19.18. † 2:11 Éxodo 20.14; Deuteronomio 5.18. ‡ 2:11 Éxodo 20.13; Deuteronomio 5.17. § 2:23 Génesis 15.6.

3

Bi kjoyorkwo

¹ Pjeyoga, no pinggaga llgweya Sbörë kjang, oblë kjinmo. E kjïshko ga pjây ara wotjlik äär ber no pingga llëme. ² Shji uunkong dir llëbo oblë oblë go. Gueniyo ëye dir ba tjlä li go llëm ga era pjlo bek, opdë dir llëm wlo ga pjluë.

³ Kwomgla, e kjamoy pjiriy pjir, shji kole wlo. Eni ga sôy llaw pogo ga pjluë. ⁴ Kjyong kësksë jëk tjeng dlung kjing go li woyotjliã. Kësksë, bakwe pjlukdë dbo ara ëmdë ga sôya ba sôgarë llaw pogo, ba llgwekklo chirawa li go. ⁵ Bi kjoyorkwo ëre eni bakoe. Chirawa ëmdë ga shji krë ara e go. Iök sëya woyotjliã. Chirawa ëmdë ga kjok buk kësbang suya pjir ga pjluë. ⁶ Bi kjoyorkwo ëre iök sëya wleni. Llëbo owa le oblë oblë. Bi doyo uunkong srer, tjlokwo le bi kjoyorkworë li go. Shji sreya pjir, iök ichara Ärë, shji suya wlo wleni.

⁷ Äya kjloshko so oblë oblë wlëpyotkëy, ber löng tjëkso wlo ga pjluë, sënwa llë, dgur llë, llëbo dlung roy so bakoe. ⁸ Gueniyo bi kjoyorkwora iëy ber tjëkso ga äe. E llëbo owa slôy ga ä wleni, dgur kowo dyo owa, bi zrökklo wleni.

⁹ Sbö, e bi Tjlapga, bi Data bakoe. No shäryara so e kjoyoe. Ga bi kjoyorkwo li go ga Sbö poshrëy, gueniyo nopga läywëy owa e go bakoe. ¹⁰ Tjlokwo pjluë, tjlokwo owa, e tur kjamoyo kjwaraso go. Pjeyoga, e pjluë llëme. ¹¹ ¿Di pjläblë, di kë ara, e tur tjwe di bokkwo kjwaraso go llëm llëmdo? ¹² Kjor ko *higuera*, e botjyë *olivo* llëm, kjillgwo botjyë *higuera* llëm, ga di pjläblë shjiy di bäng buk pjlek roy dwayo llëm bakoe.

Kjok miydë kjing pjök

¹³ Pjây kjok miydë ara, wotjlik pjluë wleniyo lëmi ga pjây eni miydëba wlo ga pjây jëk pjlo bek, llëbo shäryëmi wotöy, woyotjli mi bomi kjok miydë li go guing. ¹⁴ Gueniyo pjây wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjïshko, pjây wotjlik ber löng bäng go wleni ga pjây kjok miydë llëm, pjây krë llë go wlo llëm bakoe. ¹⁵ Eye wotjlik eni ga ba kjok miydë li twaga Sbörë llëm, e kjok ëre so i, twaga Ärë om go ba kong. ¹⁶ Nopga wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjïshko wleniyo löng lishko ga llëbo owa shärye lok oblë oblë. Nopga wotjlik ber löng bäng go wleniyo löng lishko ga nopga ëngkjwë ëng tjok ara.

¹⁷ Gueniyo kjok miydë twe Sbörë bi kong li, e eni llëme. Eye kong kjok miydë eniyo twe Sbörë ga era jëk shäng pjlo beke. E ëngkjwë llëm, wotjlik oblë kong pjluë, oblë kole, oblë songe le, llëbo pjluë shärye oblë kong ara, no kjone kjone tjwlo ara, oblë kjinmo le llëm, wotjlik bek iyado bakoe. ¹⁸ Nopga wotjlik ber löng wlëp ëng tjok le ga eshko ga jëk löng pjlo bek erä.

4

Shji Sbö kolë

¹ ¿Pjây ënglë kar kar, pjây ëngkjwë ëng tjok kar kar ega miydëmi llëmdo? ¿Shäryëmi eni, pjây ie bomi wotjlik owa lirë llëbo oblë oblë woydë ber bomi kong, pjây ber löng wopjluë wlo kjïshko llëmdo? ² Llëye woydëmi ber bomi kong li wlëmi llëme. E kjïshko ga oblë zrömi, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Llëbo oma i, e koimi. E kjïshko ga pjây ënglë kar kar, pjây ëngkjwë ëng tjok kar kar, ba llëbo li kjrëmi ber bomi kong wlo. Pjây llëbo dret, rokëmi Sbö kong llëm kjïshko. ³ Ga llëbo rokëmi ba kongshko ga rokëmi bomi wotjlik owa li go, ber bomi kong pjluë wlo erä. E kjïshko ga llëbo twe bomi kong llëme.

⁴ Pjāy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jek shäng walë oblë tjok kjoyoe. ¿Pjāy tön nopga Sbö miydë llëm wleniyo tjokshko ga pjāy ber löng Sbö moskwo miydëmi llëmdo? Èye wotjlik jek nopga owa wleniyo dik ga opyono beno löng Sbö moskwo. ⁵ Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga Sëya twara Sbörë beno pjang bi go li, shji ymoyotke ara, woyde ga shji jek Sbö tjok jläkoyo. ¿Tara pjang eni li tjwlo llëme lëmiro? ⁶ Gueniyo ba wopjlu li kjishko ga shji kjimte ara anmoyö. E kjishko ga Sbö tjlökwö tak pjang li tjlä ga
«Èye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Èye wotöy ga kjimte ara, ba wopjlu li kjishko.»*

⁷ Eni ga pjāy optwos Sbö kong, ga kolozia. Jlä lëmi Ä kong llëm, ga e tök pjolae. ⁸ Pjāy jek löng Sbö tjok ga Sbö jek shäng bomi tjok bakoe. Pjāy llëbo owa shäryaga, llëbo owa shäryëmi löng li rayozia. Pjāy wotjlik löng ktring pjök wleni ga bomi wotjlik owa li rayozä, pjāy ber löng wotjlik bek wlo eröe. ⁹ Pjāy woydos, pjāy slarzung, pjāy kjloshtos bakoe. Pjāy jar ame, pjāy ber löng slar eë shara. Pjāy wopjlu ame, pjāy ber löng woydë shara. ¹⁰ Pjāy opyos ber löng wotöy Tjlapga bokso. Eni ga pjāy ie ber tjwlo ara.

¹¹ Pjeyoga, shji englë owa eng kong kar kar llëme. Bomi kjlara läyworomi owa, llëm ga e owa loromi wleni ga Sbö kjok ilgwekklo li owa loromi wleni. Eshko ga kjok ilgwekklo li kolëmi löng ame, pjāy opyono beno löng tjwlo ara, kjok ilgwekklo li kjinmo, kjok ilgwekklo li pjläre, de oware äga wleni. ¹² Kjok ilgwekklo twaga li kjlaraso. No ilgwega li kjlaraso bakoe. Bi döga, bi shdungga li e. Bomi kjlara pjläre, de oware laga ber pjäydë llëme.

Shji krë llëme

¹³ Tja kuzia. Pjāy kjone kjone tjlä ga «Eeri, bong ga shji to kjok shto oblë. Shji ber löng eshko lu pjlara llëbo soynek, dbur shak ara wlo» lëmi eni. ¹⁴ Gueniyo llëye wen tjwe bomi kong bong li llë miydëmi löng llëme. Pjäng sho lon tjwe töy ga wop sira ga beno drete. Pjāy löng së li, pjāy so pjäng sho e kjoyoe. ¹⁵ Bek wlo ga pjāy tjlä ga «Woyde Tjlapgarëra, shji ber löng wopjlu, llëbo shäryë oblë oblë bakoe» lëmi eni dey. ¹⁶ Gueniyo pjāy krë ä iyado. Èye krë ga llëbo owa shäryayde. ¹⁷ Èye, llëbo pjlu shäryako li miyde, gueniyo shärye llëm ga llëbo owa shäryayde löng.

5

Nopga dbur ara wleniyo llëbo owa shäryono

¹ Nopga dbur ara wleniyo, tja kuzia. Pjāy slarzung, pjāy kjloshtos, llëbo wen tjwe bomi kong owa kjishko. ² Eshko ga bomi llëbo tjeng kës li sreno pjir, bomi shwong llë uara ba sëyarë drete. ³ Bomi dbur sho shöylör, pjublün, e dyano tjeng. E äya Sbörë, ga miyde e go ga èye kjimtoromi bomi dbur li go llëme. E kjishko ga pjāy suya iök go, e bomi shdungglo wlo. ⁴ Nopga parkono bomi kong bomi kjokshko li potjwlenomi llëme. E kjishko ga kjloshtono lok Tjlapga kong bomi kjishko, ga kurae. Tjlapga, llëye shärye woydë li shärye ga pjläre. ⁵ Kjok ère kjing go ga pjāy löng owa llëm, llë pogo shäryoromi pjir, woydoromi sorë li eni. Öng sök shoryë li, e zrökoba wlo li miyde sök llëme. Pjāy löng eni bakoe. Llëye wen tjwe bomi kong li woyotjlimi löng llëme. ⁶ Nopga pjlo bek li shdunomi, zröromi ara, ga opwlikono lok llëme.

Llëbo owa wen tjwe bi kongshko ga kuy wlëpe

* 4:6 Proverbios 3.34.

⁷Eni ga pjeyoga, Tjlapga Jesús tjwe iröng obi dbaryo li koshëmi löng wopro ga pjây ber löng wlêp, pjây woydë llême. Dwla dgaga, ba dwla dgara pjarshko ga shunyo dbaryo li koshe sök wlêp, dwla li botjyë wlo. ⁸Pjây ber löng wlêp eni bakoe. Pjây opyos wokjang, wosonkë llêm, Tjlapga li tjwe iröng obi dbaryo li dörö kjishko. ⁹Pjeyoga, pjây ëng läywë owa ëng kong kar kar llêm, llêm ga pjây shdüya Tjlapga lirë. Bi llgwega shäng u bäng bäng tjän.

¹⁰Pjeyoga, Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko so li woyotjljzia. Tjlëno lok oba kong Tjlapga ko go, ga llëbo weno ba kong owa ara ba kjishko, gueniyo kura lok löng wlêp, woydono lok llême. ¹¹No kjone kjone, kong llëbo weno owa ara, ga kura lok löng wlêpe. Epga kjimtara Sbörë ara lëy eni. Job, e woyotjljzia. Dënashko ga llëbo weno ba kong owa ara, ga kura sök wlêpe. E irgo ga kjimtara Tjlapgarë ara li miydëmi pjluë. Tjlapga, shji woyde ara, shji songe le ara bakoe.

¹²Pjeyoga, llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Shji tjlë jlökoyo ë ko go llême. Shji tjlë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llêm, kjok ëre so ko go llêm bakoe. Pjây tjlëshko ga «Ëng» loromi ga shäryozï eni, «Llême» loromi ga shäryozï eni bako, pjây shdüya Sbörë llêm wlo.

Shji song wleni ga shji syöshhtë Sbö kong sorë

¹³Pjây kjone kjone löng woydë ga pjây syöshtos Sbö kong. Pjây kjone kjone löng wopjlu ga pjây tos, Sbö poshrëk wlo. ¹⁴Pjây kjone kjone swlo ara ga tjlapgaga Jesús tjlökwö kjruga kägäyoga rokozï, syöshhtë Sbö kong bomi kjishko wlo, pjây poshtiya lok kjyo go Tjlapga ko go wlo bakoe. ¹⁵Ga wotjlik ga swlo li popte Tjlapgarë le lok jlökoyo ga swlo li popte, ga owa pjang ba go li löya ber dret bakoe. ¹⁶E kjishko ga pjây llëbo owa shäryono ga lozï ëng kong, ga pjây syöshtos ëng kjishko, pjây popte Sbörë wlo. Ebo pjlo bek li syöshtokdo Sbö kong ga llëbo rokara li shärye Sbörë ba dbo ara go. ¹⁷Dënashko ga domer shäng kjlara ko Elías, e so shji kjoyoe. E syöshtono Sbö kong jlökoyo, shunyo shrë llêm wlo, ga shunyo shrono llêm öötong lu pjloglo mya kjingsho bëye. ¹⁸E irgo ga syöshtono jek obi, ga shunyo shrono jek iröng obi, ga dwla llë lok klung kjing go li botjyono jek obi.

¹⁹Pjeyoga, ëye diktong, tjlökwö bek li rayara ga woyde ga sömi tjwe iröng obi. ²⁰Eshko ga ba kjimtaga li, e llëbo shäryono ba kong kësband, wolon ame wlo, ga owa pjang ba go kës li löya Sbörë ber drete.

Primera carta de Pedro Kjibokwo ëre tara Pedrorë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwlö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ëre tara Jesús tjlökwö kjrägaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquia.)

Eshko dbaryo ga Jesús tjlökwö kjrägaga shdungoba ara. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Pedrorë, epga kjimte jëk pjlo bek wlo, epga shdungoba ara gueniyo. Epga kjrara Sbörë om go, eni ga woyde ga epga wotjlik ba doyo om go li go llëm, woyde ga ber löng shdungoba wlo iyado dey, Jesús shdunaba sorë ga eni li tara ba kong. Shji shdungoba enishko ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökwöy tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pedrorë. Tja Sbö tjlökwö roy laga Jesucristo äska.

Nopga kjrara Sbörë ber baïya wlo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjok ëre so ame, pjäy shdöktong beno löng kjok shto oblë oblë, Ponto kjokyo, Galacia kjokyo, Capadocia kjokyo, Asia kjokyo, Bitinia kjokyo bakoe.

² Dënashko ga Data Sbö wotjlik bomi ië ber ba nopga baïya wlo le. E irgo ga pjäy kjrara, ga pjäy iara ba Sëyarë beno tjeng dboy ba kong. Pjäy beno löng Jesucristo kolë, ga pjäy döra ba srëng kwona li go.

Rokër Sbö kong ga ba wopjlu li kjishko ga pjäy kjimte ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Sbö poshrëy, llëbo shäryara bi kong kësbang li kjishko

³⁻⁴ Sbö, bi Tjlapga Jesucristo Data li poshrëy ara. Shji songe lara kjishko ga Jesucristo wolono, ga woshrrara Sbörë iröng obi, shji wen ber tjaglën wleni ba kjishko wlo, shji ber löng llëbo jnena Sbörë tjeng kjok dogo twe bi kong wlo li koshë löng wopjlu wlo. Llëbo ëre pjir llëm, srer llëm, an llëm bakoe. Poshrëy ara e kjishko. ⁵ Shji mär Sbö go kjishko ga shji de ba dbo ara go, äär jong kjok pjir dbaryo lishko jä. Eshko dbaryo ga pjäy döya, woyotjlina dënashko sorë li eni.

⁶ E kjishko ga eerishko ga llëbo owa wen tjwe bomi kong dbar kjwöbö wlo ëmdë ga pjäy löng wopjlu ara anmoyö. Llëbo owa li, e bomi tjlikklo erä. ⁷ Dbur sho shöylör iëy iök roy, e roshko llëbo oblë tjok li pjë dret wlo, ber dbur sho erö wlo. Eni ëmdë ga llono ga dbur sho li pjë dret bakoe. Pjäy mär Sbö go li, e tjwlö ara, dbur sho shöylör kjinmo. Ga llëbo owa wen tjwe bomi kong, pjäy mär ber löng Sbö go jlökwöy miyde Sbörë wlo. Eni ga Jesucristo tjweshko ga pjäy roy ber pjlu, ga pjäy ie Sbörë ber tjwlö ara. ⁸⁻⁹ Jesucristo woydëmi ara, ïnomi llëm gueniyo. Eerishko ga ïmi löng llëm ëmdë ga pjäy mär löng ba go, pjäy döya wlo. Ga pjäy döya shäng. E kjishko ga pjäy wopjlu ara anmoyö, bomi wopjlu li sorë lëy ga äär llëme.

¹⁰ Dënashko ga Sbö tjlökwö lagaga, llëbo pjlu shärye Sbörë bomi kong ba wopjlu kjishko li roy lara lok oba kong. Ga tjlökwö lagaga li oppino lok ara, shji där ber löng iyado sorë li miyde lok wlo. ¹¹ Cristo Sëya ichak beno pjang ba

go, ga llëbo owa wen tjwe Cristo kong li roy lara ba kong lok. Gueniyo shäryë llono, sorë, e miydara lok llëm, llëye tjwe pjlu anmoyö e irgo li miydara lok llëm bakoe. E kjishko ga oppino ara, e miyde lok wlo. ¹² Gueniyo Sbö tjlëno ba kong lok ga tjlökwo pjlu le löng li, e nopga löng eshko dbaryo kong llëm, e ber shji löng eerishko dbaryo li kong. Ga Sbö Sëya ichak kjok dogo dwayo li nopga ichono bomi shwoy, tjlökwo pjlu tara lok beno pjang li roy lë bomi kong, ga kuromi. Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga ommyidë lok woydë bakoe.

Shji ber pjlo beke

¹³ E kjishko ga pjây sjëk, pjây wotjlis bëy, pjây llëbo shäryë ga woyotjliz yötso guing. Jesucristo tjweshko ga llëbo pjlu shäryë Sbörë bomi kong ba wopjlu li kjishko. E koshomirë eröe. ¹⁴ Sbö miydomirë llëm obishko ga pjây jëk löng bomi wotjlik owa li go. Gueniyo shäryëmi ame, Sbö kolozî shara, wapga ba data kolë pjlu wleni. ¹⁵ Pjây kjrara Sbörë beno ba nopga baïya. Eni ga Sbö, e pjlo bek kuzong ga woyde ga pjây ber löng pjlo bek baïya dik bakoe. ¹⁶ Ba tjlökwo tak pjang eni: «Pjây ber löng pjlo bek, tja pjlo bek kjishko.»*

¹⁷ Sbö, e bomi Data lëmi, gueniyo shji uunkong llgweya beke. E kjishko ga pjây löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go obishko ga Sbö bangkjozi iyado. ¹⁸ Dënashko ga pjây jëk löng llëno llëm wleni, pjây pina bomi datagarë sorë li eni. Gueniyo pjây tjwlëna, döra Sbörë. Pjây tjwlëna dbur sho shöylör go llëm, dbur sho pjublun go llëm bakoe. Llëbo ëre ber iyado wlo llëme. ¹⁹ Pjây tjwlëna Cristo srëng tjwlö ara li go. E so öng wlëp ushko so llgwoклë poglo go llëye llëm wleniyo kjoyoe. ²⁰ Kjok ëre shäryayde llëm obishko ga e kjrara Sbörë, ga eerishko ga öör wolono bomi kjishko. ²¹ Ba kjishko ga pjây mär löng Sbö go. E woshrara Sbörë iröng obi, ga iara beno kësbang, tjwlö ara. E kjishko ga pjây mär Sbö go, ga koshëmi löng wopjluë.

²² Tjlökwo bek li kolëmi löng kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng dënashko li rayorömi pjire. Pjây beno löng bomi pjeyoga woydë jlökoyo shara. E kjishko ga pjây ëng woydos ara kar kar jlökoyo. ²³ Pjây weno bukshko ga pjây wolon wlo, bomi dataga i dik. Sbö tjlökwo, era së, pjir llëme. Kjrromi kjishko ga pjây weno tjaglën wleni, ga pjây iara beno löng wolon wlo ame, pjây beno löng së iyado wlo shara. ²⁴ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Kjlo sho dan dogro,
ga nana longgwo lon pjire.
Nopga uunkong wlon,
kjlo sho wleni.
Nopga tjwlö ara li pjir,
nana longgwo wleni.

²⁵ Gueniyo Tjlapga tjlökwo,
e pjir llëm, pjang iyado.»†
Tjlökwo pjlu lak bomi kong li ëre.

2

¹ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng oblë kong li, e rayozî uunkong. Oblë jyäpgwë ame. Shji llëbo pjlu shäryë, shji ikoba wlo dö ame, llëbo pjlu li shäryozî, woyotjlimi bomi pjlushko eni kjishko shara. Shji wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko ame. Oblë läywëy owa ame bakoe. ² Chida wen buk

* **1:16** Levítico 11.44-45; 19.2; 20.7. † **1:25** Isaías 40.6-8.

kjwlë ga nä ië woydë sorë ga Sbö tjlökwö wlëzï eni bakoe. Eni ga pjây döya Sbörë sorë li miydëmi jek këgong këgong. ³ Miydoromi pjlu ga Tjlapga wopjlu bomi tjok li, e pjlu anmoyö.

Akkwo u shakklo

⁴⁻⁵ Shji u shäryë akkwo go ga akkwoyo iëy töshko bäm go, ber ba shakklo wlo. E irgo ga akkwo iëy ba kjing go jem jong ëng kjing go. Sbö shäng u shäryë wleni. Pjây jëk löng Jesucristo tjok. Era so ak iak beno buk bäm go u shakklo kjangyo wleni li kjoyo, gueniyo e sök së. E woydara nopga ararë llëm, gueniyo kjrara Sbörë beno ba kong tjwlö ara anmoyö. Ga pjây mär löng Jesucristo go kjishko ga pjây iara Sbörë beno löng syöshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, pjây ber löng syöshhtë ba kong wlo. Pjây so akkwo iak jem jong ëng kjing go li kjoyo, gueniyo pjây löng së bakoe. ⁶ Sbö tjlökwö tak pjang eni:

«Akkwo iër buk kjwara Sión* kjokyo li izïa.

E tjwlö ara anmoyö.

Kjroror, ioror beno buk u shakklo bäm go li e.

Ëye mär ba go ga

llëye koshe li wlëya jlökoyo.»†

⁷ Pjây mär löng ak lër shäng li go. Bomi kong ga tjwlö ara anmoyö. Gueniyo llëbo tak pjang Sbö tjlökwö go, ëye mär ba go llëm li kjishko. Tjlëno beno eni:

«Akkwo woydara u shäryagagarë llëm li,

e iak beno buk bäm go, u shakklo kjangyo wleni.»‡

⁸ Ga tjlä obi ga

«Ak li, e no llrinyoklo, no sabyoklo bakoe.»§

Epga sabyë, tjlökwö roy pjlu li kole lok llëm kjishko, lara Sbörë dënashko ba kjishko sorë li eni.

Nopga kjrara Sbörë beno baïya

⁹ Dënashko ga pjây jëk löng kjok ro si roy* wleni, gueniyo pjây kjrara Sbörë beno ba nopga baïya, syöshtagaga tjeng dboy ba kong wleni, llëbo pjlu shäryara li roy lëmi wlo. Pjây jëk beno löng kjok shjiy roy† wleni shara.

¹⁰ «Dënashko ga pjây tjëyo kjrinaso llëm,

gueniyo eerishko ga pjây Sbö i shara.

Dënashko ga pjây songe lara llëm, pjây kjimtara llëm,

gueniyo eerishko ga pjây songe le, pjây kjimte bakoe.»‡

¹¹ Pjeyoga, pjây löng shto oblë so wleni kjok ëre kjing go. E kjishko ga rokër bomi kong ga pjây wotjlik tjwe owa ga shäryëmi llëme. Wotjlik owa li, e bomi wloyo. ¹² Pjây jëk löng pjlo bek nopga Sbö miydë llëm wleniyo bokso. Eni ga pjây rote lok ara ëmdë ga llëbo pjlu shäryëmi löng li iya lok, ga Sbö tjweshko ga e poshrëya lok ara bomi kjishko.

Kjok llwegaga kolozïa

¹³ Tjlapga kjishko ga kjok llwegaga kjok ëre kjing go löng kës li kolozïa. Bomi pjluo kolozïa. ¹⁴ No ichagaga bomi kjokshko li kolozï bakoe. Epga parkë löng nopga llëbo owa shäryë li shdungga, nopga llëbo pjlu shäryë li poshrëga bakoe. ¹⁵ Woyde Sbörë ga pjây llëbo pjlu shäryë, Sbö tjlökwö li llëno llëme le nopga wotjlik llëm wleniyorë ame wlo. ¹⁶ Dënashko ga pjây parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo dik. Gueniyo pjây döra Sbörë kjok llwegklo tara

* **2:6** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **2:6** Isaiás 28.16. ‡ **2:7** Salmo 118.22. § **2:8**

Isaiás 8.14. * **2:9** Kjok ro si le li, e llëbo owa loklo. † **2:9** Kjok shjiy li, e llëbo pjlu loklo. ‡ **2:10**

Oseas 1.6, 9; 2.23.

Moisédëli dbo dorko dwayo. Eni ga pjây jëk löng nopga ichaga ërë llëm wleni, gueniyo pjây llëbo owa shäryë e kjîshko llëme. Pjây jëk löng nopga ichaga Sbörë wleni dey. ¹⁷ Nopga uunkong bangkjrozi beke. Bomi pjeyoga Jesüs tjlökwwo kjruga woydozi ara. Sbö bangkjrozia. Bomi pjluvo bangkjrozi bakoe.

¹⁸ Parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, bomi sogoga kolozî, bangkjrozi bakoe. Wotjlik bomi tjok pjüre, de oware, e kolozî, bangkjrozi bakoe. ¹⁹ Shji shdungoba llë kjîy llëm, ga kuy kjing Sbö kjîshko ga Sbö ber wopjlu bi tjok eshko. ²⁰ Pjây shdungoba llëbo owa shäryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga e llëno llëme. Gueniyo pjây shdungoba llëbo pjlu shäryoromi kjîshko, ga kumi kjing ga Sbö ber wopjlu bomi tjok eshko. ²¹ Pjây rokara Sbörë e kong wlo. Cristo, e shdunaba bomi kjîshko, ga woyde ga pjây omshäryë baiya dik eni bakoe. ²² E llëbo owa shäryono llëm, e jyörkono ë kong llëm bakoe. ²³ Äyoshtëba owashko ga dbyorara llëme. Shdungobashko ga kroyoywara llëm bakoe. Opyono beno tjeng Sbö wloshko, era kjok llgwek beke. ²⁴ Cristo om go li doyo löraba pjang kjlös goshko ga owa shäryoroy li, e beno pjang ba go. Shäryara eni, shji ber löng llëbo owa shäryë ame wlo. Woydara ga shji ber löng së tjaglën wleni, shji jëk löng llëbo pjlu shäryë wlo shara. Shpok bäng beno lok ba go li kjîshko ga shji poptara beno löng swlo ame. ²⁵ Dënashko ga pjây uunkong jeno löng, öng ushko so jeno sök dik. Gueniyo eerishko ga pjây to tek iröng bomi daga, bomi wlikaga li shwo lëkong.

3

Shji orkwosmok löng pjir ga shji jëk ëng tjok sorë

¹⁻² Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanmaga kolozî eni bakoe. Kjone kjone löng tjlökwwo kjroydë llëm obi wleni ga iya lok ga bangkjrempi pjlu, llëbo uunkong shäryëmi pjlu bakoe. Eni ga tjlökwwo li kjre bebi kjwe, tjlökwwo li lëmi ba kong guing llëme. ³ Woydëmi ga pjây opyë wolësowa wleni ga pjây käkzong poshäryë oblë oblë llëm, pjây doyë shwong tjwlö ara go llëm, pjây doyë llëbo wolësowa shäryak dbur sho shöylör go llëm bakoe. ⁴ Pjây wolësowa Sbö bokso iyado wlo ga woyde ga pjây wlëp, wotöye. Llëbo wolësowa eni li wen tëm bomi pjluhshko dwayo, e pjir llëm, ga Sbö kong ga tjwlö ara. ⁵ Dënashko ga walëga mär löng Sbö go li ber wolësowa wlo ga omshäryono eni bakoe. Ba lanmaga kolara lok. ⁶ Sarara, ba lanma Abraham kolara, ga kowara ba tjlapga. Eni ga pjây jëk pjlo bek, llëye bangkjrempi llëm ga pjây ba wappa wleni.

⁷ Domerga orkwosmok löng pjir, pjây wotjlik bomi boyga tjok pjlu eni bakoe. Epga bangkjrozi, pjây dbo ara ba kjinmo kjîshko. Sbö wopjlu li kjîshko ga pjây iara beno löng së jlökoyo, bomi boyga tjok. E kjîshko ga epga bangkjrozia. Shäryozî eni, bomi syö li kuya Sbörë wlo.

Shji jëk ëng tok sorë

⁸ Era eni ga pjây jëk löng wopjlu ëng tjok, pjây wotjlis jong kjwaraso wleni. Oblë songe lozi ëng kong, pjây ëng woydos ara kar kar epenga dö wleni, pjây wotjlis ëng tjok pjlu, pjây wotöy ëng tjok bakoe. ⁹ Llëbo owa shäryaraba bomi kongshko ga pjây kar omshäryë eni llëme. Pjây lanyotkaraba owashko ga pjây kar omlanyotkë eni llëm bakoe. Eshko ga kong llëbo pjlu shäryozî dey. Pjây rokara Sbörë e kong wlo, llëbo pjlu shärye bomi kong wlo. ¹⁰ Sbö tjlökwwo tak pjang eni:

«Woydëmi ga pjây löng wopjlu dbar kjwobi go ga
pjây opdë llëbo owa lë llëm,

pjāy jyōrkē llēm bakoe;
 11 llēbo owa shāryēmi ame,
 llēbo pjłú shāryomirē shara;
 pjāy drōn ēē, pjāy ber lōng wopjłú oblē tjok wlo.
 12 Ēye jēk pjlo bek ga
 ĩya Sbōrē sōk wopjłú,
 ba syō li kuya bakoe.
 Gueniyō ēye jēk owa ga
 Sbō wotjłik owa ba kong.»*

13 ĽPjāy drōn ara, llēbo pjłú shāryēmi wlo erā ga llēbo owa shāryēba bomi kong llēm llēmdo? 14 Gueniyō pjāy shdungoba llēbo pjłú shāryoromi kjīshko ěmdē ga pjāy kjimte Sbōrē. Pjāy kroyoywēbashko ga bangkjřēmi llēm, pjāy woydē e kjīshko llēm bakoe. 15 Cristo bangkjřomirē bomi pjłúshko dey, e bomi Tjłappa kjīshko.

Pjāy poshāryos, pjāy lōng sjēk ĩyado, pjāy lōng llē koshē lēba bomi kongshko ga dboryēmi ga pjłú wlo. Eshko ga epga bangkjřozī, dboryozī wotōye. 16 Llēbo pjłú miydēmi li shāryozī eni. Eni ga ēye, pjāy lāywe owa, pjāy tōno beno tjeng Cristo tjok kjīshko ga lōkkjřē lok om go, llēbo lara lok owa li kjīshko. 17 Shji shdungoba woyde Sbōrē wleni ga woyde ga shji shdungoba llēbo pjłú shāryoroy kjīshko, llēbo owa shāryoroy kjīshko llēme. 18 Cristo wolono pjłaraso, beno owa pjang shji uunkong go li potjwlēkkło. Kjlara pjlo bek li wolono, oblē pjlo bek llēm li kjīshko, pjāy sōya āār Sbō shwoy wlo. Ba doyo li zrōraba, gueniyō woshrara Sbō Sēyarē irōng obi, 19 ga kjimtara tjłōkwo lē sēyaga lōng kjērshko li kong. 20 Dēnashko ga Noé shāng kjoyng kēšbang li shāryēshko ga koshe Sbōrē sōk wopjłúe. Eshkoshko ga sēyaga lira Sbō kolono llēme. Nopga dōktong shtena dirē llēm li beno doglo kjwong (8) erā. 21 Di li, e shji we jer di roshko li loklo. Shji we, shji wotjłino jēk lōng pjlo bek Sbō bokso lēy wlo, shji doyo ber drēpdřē wlo llēme. Eni ga shji dōya Sbōrē, Jesucristo woshrara irōng obi kjīshko. 22 Era to jem kjok dogo, ōōtong sōk Sbō orkwo kēlēkong. Ga Sbō parkagaga kjok dogo so, sēya llē dbo ara wleniyō, oblē ichagaga wleniyō, e beno tjeng uunkong ba wloshko.

4

Shji llēbo shāryē Cristo dik

1 Miydēy pjłú ga llēbo weno Cristo kong owa kjok ěre kjing go, ga bangyo kura ara. E kjīshko ga pjāy opyos wokjang, pjāy wotjłik baĭya dik bakoe. Ēye shdunaba ga wotjłik llēbo owa shāryē ame, 2 jēk lōng ba wotjłik owa li go ame, ber lōng wotjłik llēye shārye woydē Sbōrē li shāryē erā. 3 Nopga Sbō miydē llēm wleniyō llēbo owa shāryē ara. Wotjłik llēbo owa shāryē oblē tjok erā, llēbo owa shārye lok woydē oblē oblē, nelōtkē, bērkē, llēbo owa shārye ara ěng tjok, sbōpga jyāgłō zrēyo buk li poshrēya lok bakoe. Pjāy omshāryono eni tek dēna tjān, gueniyō shāryēmi lōng eni ame. 4 Eerishko ga epga wotjłik lok ga pjāy opzřēk llēbo owa shāryē ba tjok llēm ega le, ga pjāy lāywe lok owa e kjīshko. 5 Gueniyō Sbō poshāryak sōk pjir, llono ga epga iche ba dboryē, llēye shāryara kēs li kjīshko wlo. Nopga lōng sē li, nopga wolono lōng li, e llgwega erē. 6 E kjīshko ga Sbō tjłōkwo roy pjłú laraba nopga wolono lōng li kong, lōng

* 3:12 Salmo 34.12-16.

së obishko. Eni ga ëye omtjłkwo kjrono ga ba doyo wolono ëmdë ga llgwera Sbörë pjirshko ga ba sëyara ber lóng İyado, Sbö İ dik.

⁷ Llëbo tjeng kës pjir dbaryo li äätoe. E kjışhko ga pjây sjëk, pjây wotjlik llë pogo llëm, pjây wotjlik bek erö, pjây syöshhtë ga pjlu wlo.

⁸ Llëbo lër bomi kong tjwlö ara. Oblë woydëy ara ga llëbo shärye bi kong owashko ga owa li iëy ber tjwlö llëm ga pjluë. E kjışhko ga pjây ëng woydos ara anmoyö.

⁹ Pjây ëng wlokjros kar kar bomi ushko lóng wopjlu, ga pjây kjloshtë e kjışhko llëme.

¹⁰ Pjây kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbörë, pak oblë oblë shäryëmi ba kong wlo. Eni ga kjok miydë twara bomi kong li go ga pjây ëng kjimtos kar kar, Sbö wopjlu li ikoba wëllë wlo. ¹¹ Èye beno shäng tjlä wlo ga woyde ga Sbö tjłkwo layde. Èye beno oblë kjimtë wlo ga oblë kjimte dbo twara Sbörë li go dey. Llëye shäryëmi dö ga shäryozİ, Sbö poshrëya nopga mär lóng Jesucristo go lirë wlo. E poshrëkko İyado. E dbo ara İyado. Ber eni.

Shji mär Cristo go kjışhko ga llëbo owa wen tjwe bi kong

¹² Pjeyoga, llëbo owa wen tjwe bomi kong arashko ga pjây opshgawë e go llëm, e llëbo İmirë llëm wleni lëmi llëm bakoe. E bomi tjlikkİo eröe. ¹³ Dënashko ga llëbo weno Cristo kong owa ara. Eni ga llëbo wen tjwe bomi kong baİya dikshko ga woyde ga pjây lóng wopjluë. Gueniyi Cristo tjwe iröng obishko ga pjây wopjlu ara anmoyö, ba dbo kälä pİya nopga uunkong kong kjışhko.

¹⁴ Pjây läywëba owa Cristo kjışhko wleni ga pjây ber wopjlu, Sbö Sëya pjlu li shäng bomi tjok kjışhko. ¹⁵ Èye oblë zröno, lürkono, llëbo owa shäryono oblë kong, llëbo ba tjok llëm ga opzrëno eshko ga e shdungko. Gueniyi pjây opshäryë eni llëme. ¹⁶ Pjây shdungoba, pjây mär Cristo go kjışhko ga llëye lökyokjrëmi llëm, Sbö poshrëmi dey, pjây nopga baİya kjışhko. ¹⁷ No llgwezlong dbaryo li öötongshko ga Sbö nopga llgweya bäm go. ¿Shji llgweya bäm go eni ga ëye Sbö tjłkwo pjlu li kjrono llëm ga pjir sorë lëba? ¹⁸ Sbö tjłkwo tak pjang eni:

«No pjlo bek ëmdë ga där llëm seke.

¿Era llëye shäryë nopga owa li tjok?»*

¹⁹ Llëye le Sbörë li shärye eni İyado. Eni ga pjây shdungoba, woyde Sbörë ber eni kjışhko ga pjây mär ber lóng bomi shäryaga li go, llëbo pjlu li shäryozİ İyado bakoe.

5

Tjlapgaga Jesús tjłkwo kjraga kägäyo

¹ Tjlapgaga Jesús tjłkwo kjraga kägäyo, pjây poshdun shara. Tja Jesús tjłkwo kjraga kägäyo bomipjöy dik. Llëbo weno Cristo kong owa li, e İnor. Ga tjwe iröng obishko ga ba dbo kälä pİya nopga kong li, e ber bor kong bakoe. Eni ga llëbo rokër bomi kong. ² Sbö nopga tjeng bomi wloshko li, e so öng wlëp ushko so kjoyoe. Eni ga epga dozİ yötso. Shäryozİ lóng wopjlu, bomi woshko, woyde Sbörë ga shäryëmi eni kjışhko. Shäryëy, shji ichëba guing llëm, shji dbur shak wlo erö llëm bakoe. ³ Nopga ichëy dbo go llëme. Llëbo shäryozİ pjlo bek ba bokso, epga omshäryë eni bako wlo. ⁴ Eni ga no daga kägäyo li tjweshko ga bomi sënggİo tjwlö ara srer llëm wleniyi li twe bomi kong.

* 4:18 Proverbios 11.31.

Dwlasga, kjogloga

⁵Dwlasga, kjogloga, bomi kägäyoga kolozia.

«Ëye krë ä ga Sbö wotjlik owa ba kong.

Ëye wotöy ga era kjimte wopjlúe.»*

E kjishko ga pjäy uunkong ber löng wotöy ëng kong iyado. ⁶Sbö dbo ara. E kjishko ga pjäy opyos ber löng wotöy ba bokso, llono ga pjäy ie ber löng tjwlo ara wlo. ⁷Pjäy de Sböre. E kjishko ga bomi woydë kës li iozi ber tjeng ba wloshko.

⁸Pjäy sjëke. Llëbo shäryëmi ga woyotjlizi yotso guing. Ä, bomi moskwo li to shäng kjone pogo dbong to sök pjirö, dli shak, ue wlo wleni. Pjäy wlëya woydë to shäng eni le. ⁹Miydëmi pjlu ga llëbo owa wen tjwe bomi kong li, e wen tjwe bomi pjeyoga löng kjok kwang jikong li kong eni bakoe. E kjishko ga pjäy drön ëë, jlö lëmi Ä kong llëm wlo, pjäy mär Jesús go jlökoyo wlo.

¹⁰Pjäy rokara Sböre ber löng së iyado ba tjok wlo, pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok kjishko. Eni ga llëbo weno bomi kong owa dbar kwöbö li pjirshko ga pjäy ie ber löng pjlo bek, wokjang, dbo ara, llëye bangkjre mi llëm bakoe. ¹¹E dbo ara iyado. Ber eni.

Kjibokwo pjirzlong

¹²Domer sök kjlara jushko ko Silvano,† e bor kjarayo parkë pjlu wleniyo. Tja kjimtaga erë kjibokwo ëre të. Toror sira dö, gueniyo ichër jek bomi kong, pjäy dbokjre e go wlo, pjäy wosonkë llëm wlo, pjäy woyde Sböre sorë li miydëmi pjlu wlo bakoe. Pjäy mär ber löng tjlokwo ëre go jlökoyo.

¹³Jesús tjlokwo kragaga löng Babilonia kjokyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomi kong. Epga kjrara Sböre bomipjy dik.

«¿Pjäy yonde?» le Marcodë bomi kong bakoe. E bor kong ga bor wa wleni.

¹⁴Pjäy ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe. Rokër Sbö kong ga pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok li ie ber löng wlëpe.

* 5:5 Proverbios 3.34. † 5:12 Silvano, e kowëba Silas bakoe.

Segunda Carta de Pedro

Kjibokwo ère tara Pedrorè

Kjibokwo ère sorè

Domer shäng kjlara ko Pedro. E kowëba Simón bakoe. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjwłö arayo li e. Jesús wolono, ga woshrara Sbörè iröng obi irgo ga Pedro beno shäng Sbö tjłökwö laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ère tarashko ga miyde ga e wolon dörö, tak pjang 2 Pedro 1.12-15 go sorè li eni. E kjışhko ga kjibokwo ère tara Jesús tjłökwö kjrägaga shdung löng li kong. Woydara ga Jesús tjłökwö bek li woyotjlıya lok İyado, epga mär ber löng Jesús go wlo, epga jök löng pjlo bek wlo bakoe. No kjone kjone to löng tjłökwö bek llëm li lë, Jesús tjłökwö kjrägaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Llëye shäryëy ba tjok li tara ba kong. Llono ga epga shdüya Sbörè li tara ba kong. Llëye wen kjok pjir lëshko li tara ba kong bakoe.

¹ Kjibokwo ère taga tja Simón Pedrorè. Tja parkè Sbö tjłökwö roy laga Jesucristo äska. Bi Sbö, bi döga Jesucristo li, e pjlo beke. E kjışhko ga tjawa Sbö tjłökwö roy lagaga iara lok beno löng mär ba go. Era tjwłö ara.

Nopga mär löng ba go borwatoy dik, kjibokwo ère ichër jek bomi kong.

² Sbö, bi Tjlapga Jesucristo, e miydëmi pjłú kuzong ga rokër ba kong lok ga ba wopjłú li kjışhko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe.

Shji jök pjlo beke

³ Sbö, e pjłú, kësband, tjwłö ara bakoe. Eni ga shji rokara ber löng sè İyado wlo, shji jök löng pjlo bek wlo bakoe. Shäryëy eni wlo ga ba dbo ara go ga shji ichara beno löng ba miydë pjłúe. Llëye woydëy oblë llëme. ⁴ Eni ga tjłëno bi kong jlökoyo ga llëbo twe bi kong kësband, tjwłö ara. E go ga pjây wotjłik löng pjlo bek Sbö dik ga pjłú, pjây wotjłik löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo to löng ichaga ba wotjłik owa lirè dik ame.

⁵ E kjışhko ga pjây mär ba go dö llëm, pjây jök pjlo bek bakoe. Gueniyo erö llëm, pjây oppıs llëye woyde Sbörè li go bakoe. ⁶ Gueniyo erö llëm, llëye shäryëmi wlo ga woyotjłizi yötso guing. Gueniyo erö llëm, llëbo wen bomi kong owashko ga kuzi kjange. Gueniyo erö llëm, llëye woyde Sbörè shäryëmi wlo li, e shäryozıa. ⁷ Gueniyo erö llëm, pjây jök löng ëng tjok epenga dö wleni. Gueniyo erö llëm, bomi pjeyoga oblë woydozi ara bakoe. ⁸ Shäryëmi eni jek këgong këgong ga bi Tjlapga Jesucristo miydëmi pjłú li ber bomi kong tjwłö ara, pjây llëno llëme lëba ga äe. ⁹ Gueniyo ëye llëbo lër bomi kong ère shäryë llëm ga e no kjok İgö yötso llëm wleni, e no kjok İgö llëm wleni bakoe. Owa pjang ba go tek dënashko li löna Sbörè ba kong beno dret li, e woyojerae.

¹⁰ E kjışhko ga pjeyoga, pjây drön ëë, jök löng pjlo bek wlo, pjây rokara, kjrara Sbörè li miydëba e go wlo. Shäryëmi eni ga pjây dir llëm, Sbö rayëmi llëm, ¹¹ ga llono ga pjây äär bi Tjlapga, bi döga Jesucristo li sök no pjłuyo İyado lishko ga pjây wlokjre wopjłúe.

Sbö tjłökwö weno sorè

¹² E kjışhko ga tjłökwö bek ère woyoshrer bomi kong İyado, e kuromi, ga sömi löng pjłú gueniyo. ¹³ Tja sök sè obishko ga e woyoshrer bomi kong İyado. Miydër ga bor pak li e. ¹⁴ Gueniyo tja wolon döröe. Lara Tjlapga Jesucristorè

bor kong eni tjän. ¹⁵ E kjışhko ga llëbo shäryër shäng ara, tja wolono irgo ga pjäy ber löng tjlökwö ëre woyotjlik İyado wlo.

¹⁶ Tjlapga Jesucristo dbo ara, ga llono ga tjwe iröng obi. E lororwa bomi kong eni, İnorwa om go ga e kësbang, tjwlö ara kjışhko. Tjlökwö ëre shirorwa borwa woshko llëme. ¹⁷ E iaga Data Sbörë beno kësbang, tjwlö ara. Tjlëno ba kjışhko ga «Bor Wa li kjwe. Woydër ara. Tja wopjlu ba tjok»* lara eni. ¹⁸ Sbö tjläno eni li kurorwa ter kjok dogo dwayo. Eshko ga tjawa löng Tjlapga li tjok dlup jong zrek lishko.

¹⁹ Miydëy e go ga tjlökwö lara Sbö tjlökwö lagagarë dënashko li, e jlöe. Kjuk ro sışhko ga shji iök borkek shjiy, äär jong kjok shröng jä, Dbar Kjuklo wenshko. Tjlökwö tara lok li, e beno bi kong iök shjiy eni wleni bako, äär jong Cristo tjwe iröng obishko jä. E kjışhko ga tjlökwö li woyotjlız İyötsö. ²⁰ Miydozı ga tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarë beno lok Sbö kjibokwo go kës li, e laga epgarë om go llëme. ²¹ Llëbo tara lok li shira ba woshko llëm bakoe. Tjlökwö lara Sbörë ba kong ba Sëya go li, e tayde lok eröe.

2

Nopga, «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëm wleniyo

¹ Dënashko ga Israel tjëyoga tjrëko, no kjone kjone to löng tjlä ga «Tja Sbö tjlökwö laga» le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Eerishko ga no kjone kjone omshäryë eni bakoe. Oba piya löng lütshko, ba wotjlik owa li go jlö wleni, miga jyö. Epga tjwlëna, döra Tjlapga Jesüsdë pjir ëmdë ga opyono beno löng ba moskwö. Shärye lok eni, nopga mär Jesús go ame wlo. E kjışhko ga wop ä ga shdüya Sbörë. ² Nopga ara llëbo owa shäryako llëm wleniyo shäryë baiya dik. E kjışhko ga tjlökwö bek li läywëba owa. ³ Epga wotjlik löng dbur töng ba kong eröe. E kjışhko ga pjäy jyäpawe lok tjlökwö shiyya ba woshko li go. Gueniyo epga shdüya sorë li lara Sbörë tek dënashko pjir tjän. Ga llono ga shdüya jlökoyo.

⁴ Sbö parkagaga kjok dogo so llëbo owa shäryono kjışhko ga shduna Sbörë, dbura jer iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, pjirira dröng sho go, beno löng kjok ro sı roy, ba llgwezlong dbaryo tjwe li koshë. ⁵ Dënashko ga nopga llëbo owa shäryono kjışhko ga shduna, pira di go drete. Gueniyo Noé, era Sbö tjlökwö bek li laga. E kjışhko ga döra beno ba pjeyoga doglo kjäk (7) li tjok. ⁶ Sodoma sopga, Gomorra sopga, e llëbo owa shäryono kjışhko ga shduna, ba kjok li sura iök go, pjono beno pjlung sho erä. ⁷⁻⁸ Gueniyo Lot, era pjlo bek. E kjışhko ga döra. Sök nopga Sbö kolë llëm wleniyo li tjrëko obishko ga llëbo shärye lok owa li İna, kura sök dbar kjwobi go, ga wosonkono sök ara e kjışhko. ⁹ Miydëy e go ga llëbo wen nopga pjlo bek li kong owashko ga döya Sbörë ga pjluë. Gueniyo nopga owa li shdüya löng İyado, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ¹⁰ İye jëk löng ba wotjlik owa li go, ga Sbö kole llëm ga shdüya eni bakoe.

Nopga eniyo llëbo owa shäryëshko ga llëye bangkjre lok llëme. Epga krë ara bakoe. Ba kong ga kjok dogo sopga läywe owa li, e llëye llëme. ¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so tjwlö ara, dbo ara, no kjinmo. Eni ëmdë ga kjok dogo sopga oblë li läywe Sbö bokshto eni llëme. ¹² Nopga eniyo omläywë owashko ga llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shärye ga woyotjliya llëme. Wotjlik tjwe llë ga shäryayde eröe. Ga llono ga pjir öng

* 1:17 Mateo 17.5; Marcos 9.7; Lucas 9.35.

dik bakoe. ¹³ Llëbo shäryara oblë kong owa li kjishko ga kar shdūya Sbörë eni bakoe.

Löng wopjlú wlo ga woyde ga wotjlik tjwe llë li shäryë. İkoba wëllë ëmdë ga llëbo owa shärye lok dbashko, ga lökyokjre llëme. Ga woyde lok ga pjây omshäryë eni ba tjok bakoe. Epga bomi kong ga llëbo owa wleni, ië lok bomi tjok li ber lökyo ara bakoe. ¹⁴ Walë è pogo İya ga wotjlik pë ba tjok erä. Sjen llëbo owa shäryë llëme. Nopga mär Sbö go jlökoyo llëm ga jyäpgwe ara. Wotjlik dbur töng ba kong erö bakoe. Epga shdungko jlökoyo. ¹⁵⁻¹⁶ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Balán, e Bosor wa. Balán, e wotjlıno dbur shak llëbo owa li go erä. Pjlara ga to shäng llëbo owa shäryë wloshko ga wlona Sbörë, öng so kwomgla kjoyo dre töshko tjlä llëm wleniyo, e ichara kjlara tjlä ba kong no dik, llëbo owa li shärye ame wlo. Eerishko ga nopga owa lër shäng li, irbo pjlo bek li rayara, beno jëk löng Balán irbo owa li go shara.

¹⁷ Epga so di bäng dano pjir kjoyo, so pjäng sho bakwe pjlukdë llaw pogo kjoyo bakoe. Ga llono ga pjir ber löng kjok ro sı anmoyö li roshko. ¹⁸ Epga tjläshko ga llëye le li tjwlö ara le, gueniyo tjwlö llëm, llëno llëme. Ga nopga wotjlik llëbo owa shäryë ame le kjwlë wleni li jyäpgwe, jëk ber löng ba wotjlik owa li go wlo. ¹⁹ «Pjây döktonge. Llëye shäryëmi woydë li shäryëmi ga pjluë» le lok ba kong. Gueniyo epga om go tjeng llëbo owa shärye löng li dbo dorko. Shji ichaga llërë ga shji ber löng parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ba kong.

²⁰ Èye bi döga Tjlapga Jesucristo miydë llëm ga e songe. Gueniyo miydarashko ga e döktonge. Eshko ga beno löng llëbo owa shäryë ame. Gueniyo opyë llëbo owa shäryë obi wleni ga ber tjeng llëbo owa shärye löng li dbo dorko iröng obi. Eshko ga ber löng song anmoyö. ²¹ Irbo pjlo bek twara Sbörë ba kong, jëk ba go wlo li miydara, rayara kuzong ga e beno song jlöe. Miydara llëm kjwe dey. ²² Epga beno löng llëbo tak pjang Sbö tjlökwö go wleni. Tjläno beno eni:

«Shjiti yarwono sök ga

döni ga tek tjwe ba uë iröng obi.*

Köchi wak sök drëpdre ga

opdik buk tjä tjä di shäng roy jek obi.»

3

Tjlapga Jesús dbaryo döörë

¹ Pjeyoga, kjibokwo tër bomi kong ère tjok ga kjwo pjök tjän. E goshko ga pjây poshdun wotjlik bëy wlo. ² Tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagagarë dënashko li beno buk bomi kong. Ga tjlökwö lara bi Tjlapga, bi döga Jesús lirë, e lororwa tjawa Sbö tjlökwö roy lagaga Jesús äskarë bomi kong bakoe. Woydër ga tjlökwö uunkong ère woyoshrozı İyado.

³ Woydër ga llëbo ère miydëmi bäm goshko. Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjlökwö joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go. ⁴ Eshko ga tjlä ga «¿Cristo tjwe iröng obi lara llëmdo? ¿Eni ga tjwayde llëm ega? Borwa tjlapgaga tek dënashko so wölonu pjir, ga kjok ère shäryak dämärshko tek lëkong ga llëye kjlopswoydë llëme» le. ⁵ Gueniyo llëye shäryara Sbörë dämärshko li miyde woydë llëme. Eshko ga kjopkwö shäryara, ga kjok dogro ichara wen tëm dlung roy dwayo, beno buk dlung li tjreko. Uunkong ère shäryara ba tjlökwö go. ⁶ E irgo ga kjok buk eshko li pira di go drete. ⁷ Ga

* 2:22 Proverbios 26.11.

Sbö tjlê ga kjopkwo pjang eerishko li, kjok ère, e ber; äär jong no llgwezlong dbaryo lishko. Eshko ga suya iök go, ga nopga owa li pjiya dret bakoe.

⁸ Pjeyoga, Tjlapga kong ga dbar kjwara, e lu kop sak dbâw dbâw (1,000) wleni, ga lu kop sak dbâw dbâw (1,000), e ba kong ga dbar kjwara wleni bakoe. E woyojemi llême. ⁹ Tjlapga Jesús tjlêno bi kong jlökoyo ga llono ga tjwe iröng obi. Gueniyo no kjone kjone wotjlik ga tjwe wor anmoyô le. Shji songe le, ga woyde ga shji uunkong, llêbo owa shäryë löng li, e owa jlôe lëy, ga rayëy, èyè pjir llêm wlo. E wopro ga sök bi koshë wopjlu. Tjwe maling llêm e kjishko.

¹⁰ Tjlapga Jesús, e tjwe, koshëy löng llêmshko, oba tjwe lürkë wleni. Eshko ga llêbo kuy pjluk ara kjok dogo, ga llêbo tjeng kës kjopkwo go li suya iökdë dret, ber igöy ame. Llêbo tjeng kjok ère kjing go li suya dret eni bako, kjok ère kës li tjok.

¹¹ Llêbo uunkong pjir ber eni. E kjishko ga woyde ga pjây jëk pjlo bek, woyde Sbörë sorë li eni. ¹² Eerishko ga pjây löng Tjlapga Jesús tjwe dbaryo iara Sbörë li koshë. Woyde ga pjây drön llêbo shäryë, tjwe maling wlo. Eshko ga kjopkwo, llêbo tjeng kës kjopkwo go, e suya iökdë drete. ¹³ Gueniyo kjopkwo shärye tjaglën, kjok shärye tjaglën bako, lara Sbörë bi kong jlökoyo sorë li eni. Eshko ga llêbo pjlo bek erä. E koshoydë löng wopjlu.

¹⁴ E kjishko ga pjeyoga, llêbo ère koshëmi löng wopro ga pjây drön jëk pjlo bek, pjây pogo llêye dret Sbö bokso wlo. Pjây jëk löng èng tjok wlêp bakoe.

¹⁵ Woyoshrozi ga shji koshe Tjlapgarë sök wopjlu, shji döya wlo. Bi kjlara Pablo omtono bomi kong eni bako, kjok miydë twara Sbörë ba kong li go.

¹⁶ Ga tjlokwo tara bomi kong sorë ga tara nopga oblë oblë kong eni bako, kjibokwo tara kjwobi li go. Gueniyo tjlokwo tara kjone kjone llê loklo miydëy wlo ga kjange. No kjone kjone kjok miydë ara llêm, mär Sbö go jlökoyo llêm bakoe. Eni ëmdë ga tjlokwo li llê loklo miyde lok pjlu le, gueniyo llê loklo le li eni llême. Shärye Sbö tjlokwo oblë oblë tjok eni bakoe. E kjishko ga epga oppjik lok om go.

¹⁷ E kjishko ga pjeyoga, nopga eniyo sorë miydëmi löng pjir tjän kuzong ga pjây sjëk ba tjok, pjây jyäpgwe nopga Sbö kolë llêm wleniyo lirë llêm wlo, pjây jëk löng ba wotjlik owa li go llêm wlo, tjlokwo bek li rayëmi llêm wlo bakoe. ¹⁸ Woyde ga pjây kjimte bi Tjlapga, bi döga Jesucristo lirë jek këgong, ba wopjlu li kjishko. Woyde ga e miydëmi jek këgong bakoe. E iëy ber kësbang, tjwlö ara iyado wlo. Ber eni.

Primera Carta de Juan

Kjibokwo ëre tara Juandë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Kjibokwo ëre tara Jesús tjlökwo kfragaga löng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eeri ga kjok eshko li ko Turquía.) Kjibokwo ëre tarashko ga e tjläbla tjän.

Shji woyste Sbörë ara li tara ba kong. Shji ëng woyste ara kar kar wleni ga miydëy e go ga shji Sbö nopga jlökoyo, eni ga woyste ga shji ëng woyste eni İyado li tara ba kong. Cristo wloyoga to löng tjlökwo bek llëm li lë, Jesús tjlökwo kfragaga li jyäpgwe e go wlo li tara ba kong. Ëye tjlë Sbö Sëya gore, de llëm, e miydëy sorë li tara ba kong bakoe.

Tjlökwo li weno borwa kong

¹ Shäng kjlara ko Tjlökwo.* Kjibokwo ëre tërwa bomi kong ba kjishko. Kjok ëre dämär, llëye llëm obishko ga sök tjän. Bi iaga ber löng së jlökoyo li e. E kurorwa wëllë, inorwa borwa bokkwo go, porwororwa borwa orkwo go bakoe. E roy lorwarë bomi kong. ² E weno borwa kong, ga llëye inorwa li lorwarë bomi kong. Eni ga lërwa bomi kong ga Sök İyado li e. Dënashko ga sök Data Sbö tjok, gueniyo weno borwa kong dbar kjwöbö. ³ Tjawa jëk löng wlëp Data Sbö tjok, ba Wa Jesucristo tjok bakoe. Eni ga llëye inorwa, kurorwa li lërwa bomi kong, pjây jëk löng wlëp borwa tjok eni bako wlo. ⁴ Ga tjlökwo ëre tërwa bomi kong, tjawa ber löng wopjlu anmojó wlo.

Shji jëk pjlo bek, Sbö dik

⁵ Jesucristo tjlökwo lono borwa kong, ga llëye lara li ëre: Sbö, e pjlu, pjlo bek, llëye owa drete. ⁶ Shji löng wlëp ba tjok lëy, gueniyo shji jëk löng pjlo bek llëm ga shji löng jyörkë, ga shji mär löng tjlökwo bek li go llëme. ⁷ Gueniyo shji jëk löng pjlo bek baiya dik ga shji löng wlëp ëng tjok, ga owa pjang bi go kës li löya Sbörë ber dret, ba Wa Jesucristo srëng kwono li kjishko.

⁸ Shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga shji opjyäpgwë löng om go, ga tjlökwo bek li miydëy löng llëme. ⁹ Gueniyo Sbö, e pjlo bek, llëye lara li shärye eni İyado. Eni ga llëbo owa shäryoroy li owa jlöe loroy, ga rayoroy wleni ga owa pjang bi go li löya ber dret, ga shji ie ber pjlo bek ba bokso. ¹⁰ Gueniyo shji llëbo owa shäryono llëme lëy wleni ga Sbö, e jyö äe löydë, ga ba tjlökwo li miydëy löng llëme.

2

¹ Pjây bor wäpaga wleni, tjlökwo ëre tër bomi kong, pjây llëbo owa shäryë llëm wlo. Gueniyo shji kjlara llëbo owa shäryono wleni ga shji wlike Jesucristorë. E pjlo bek İyado, ga lan Data Sbö tjok bi kjishko. ² E wolono, owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ga pjlu wlo, owa pjang nopga löng kjok ëre kjing go

* 1:1 Tjlökwo le li, e Jesucristo loklo.

uunkong go li löya ber dret ga pjlú wlo bako, shji ber löng shdungko ame wlo.

Tjlökwo tjaqlên wleni

³ ¿Sbô miydëy pjlúre miydëy sorë? Tjlökwo lara bi kong shäryëy wlo li shäryoroy eni ga miydëy e go ga e miydëy pjlúe. ⁴ Gueniyo ëye Sbô miydë pjlúe le, gueniyo kole llëm ga shäng jyörkë, ga tjlökwo bek li miyde shäng llëme. ⁵ Gueniyo ëye Sbô tjlökwo kolë ga Sbô woyde jlökoyo. Shji mär ba go jlökoyore miydëy eni: ⁶ Ëye töno ba tjok le ga woyde ga jëk pjlo bek, Jesucristo jëktong sorë ga eni.

⁷ Pjeyoga, tjlökwo tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjlökwo tjaqlên totë llëme. Dämärshko ga tjlökwo ëre twaraba bomi kong, ga kuromi tjän. ⁸ Gueniyo eerishko ga beno tjaqlên wleni. Cristo jëktong pjlo bek, ga pjäy jëk löng pjlo bek bakoe. E go ga tjlökwo ëre llë loklo miydëba wëllëe.

⁹ Ëye jëk shäng kjok shjiy roy wleni le, gueniyo oblë iywa shjiktëng ga jëk shäng kjok ro si roy wleni obi. ¹⁰ Gueniyo ëye ba kjlara woydë ara ga jëk shäng kjok shjiy roy wleni, ëye iche dir llëm bakoe. ¹¹ Gueniyo ëye ba kjlara iywô shjiktëng ga jëk shäng kjok ro si roy wleni, ga llëye ïga llëme. E kjishko ga jongya kjone miyde shäng llëme.

¹² Pjäy bor wapga wleni,

owa pjang bomi go li löna Sbörë beno dret,
llëye shäryara Jesucristorë li kjishko.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹³ Pjäy këkboga,

kjok ëre shäryayde Sbörë llëm obishko ga Jesucristo sök tjän,
ga pjäy ommiydë eni tjän.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy dwlasga,

Ä zanomie.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹⁴ Pjäy bor wapga wleni,

Data Sbô miydoromi.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy këkboga,

sök së tek dämärshko dwayo li miydoromi.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

Pjäy dwlasga,

pjäy wokjang,
Sbô tjlökwo miydëmi löng,
Ä zanomi bakoe.
Kjibokwo ëre tër bomi kong e kjishko.

¹⁵ Llëbo tjeng kjok ëre kjing go Sbô wloyo wleniyo, e woydako llëme. Ëye omwoydë ara ga Data Sbô, e woyde llëme. ¹⁶ Llëbo eniyo, e laga Data Sbörë llëme. No wotjlik owa, llëbo ïna pjlú li woyde ber ba kong, no krë ara ba llëbo kjishko bakoe. ¹⁷ Llëbo uunkong eniyo li pjir, ba woydaga li tjok. Gueniyo ëye Sbô kolë ga ber sök së iyado.

Cristo wloyoga

¹⁸ Pjäy bor wapga wleni, kjok pjir dbaryo li döröe. Cristo wloyo tjwe kjlara li roy kuromi, ga Cristo wloyoga oblë weno löng ara tjän. Miydëy e go ga kjok

ppir dbaryo li döröe. ¹⁹ Dēnashko ga epga löng bi tjok, gueniyo tjlōkwo li kjrara lok jlōkoyo llēm, e rayarae. Tjlōkwo li kjrara lok jlōkoyo kjwe ga beno löng bi tjok. Gueniyo e rayara kuzong ga miydëy e go ga tek dēnashko ga tjlōkwo li kjrara lok jlōkoyo llēme.

²⁰ Jesucristo, e iak beno shäng dboy Sbō kong. Ga pjây go ba Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga tjlōkwo bek li miydëmi löng pjlúe. ²¹ Tjlōkwo miydëmi llēm wleniyo totë bomi kong llēme. Tjlōkwo bek li miydoromi tjan, ga miydëmi ga tjlōkwo bek lishko ga jyō eshko drete. Tjlōkwo ère tēr bomi kong e kjishko. ²² Èye jyörkë ga ïgöy wëllëe. Èye no pjluyo iche le Sbörë li, e Jesús llēme le oba kong ga jyörkaga li e. Nopga eniyo mär löng Data Sbō go llēm, mär löng ba Wa go llēm bakoe. E kjishko ga epga Cristo wloyo. ²³ Èye tjlēno ba Wa kjishko eni ga sök Data Sbō tjok llēme. Èye mär ba Wa go le oba kong ga era sök Data Sbō tjok.

²⁴ Tjlōkwo kuromi dämärshko li woyotjlizi ïyado. Shäryoromi eni ga pjây mär löng Sbō Wa go, Data Sbō go bakoe. ²⁵ Ga llono ga shji ie Sbō Warë ber löng sé ïyado Sbō tjok, lara jlōkoyo sorë li eni.

²⁶ Tjlōkwo ère tēr bomi kong, nopga to löng bomi jyäpgwë le li kjishko. ²⁷ Gueniyo pjâyda go Sbō Sëya ichara beno kësbang bomi tjok, ga shäng bomi tjok ïyado. Tjlōkwo bek laga li e, ga pjây piya llë pogo go. E kjishko ga pjây pingga woydë oblë ame. Eni ga pjây mär ber löng Jesucristo go, pjây pina ba Sëyarë sorë li eni.

Sbō wapga

²⁸ Pjây bor wapga wleni, pjây mär ber löng ba go ïyado, wen tjwe iröng obishko ga shji löng wlëp ba tjok wlo, shji ber lōkshko llēm wlo bakoe.

²⁹ E pjlo bek li miydëmi wleni ga miydozi ga nopga jëk pjlo bek kës li, e Sbō wapga.

3

¹ Shji kowe Data Sbörë ba wapga, ga shji ba wapga jlōkoyo. Miydëy e go ga shji woyde ara anmoyō. Gueniyo nopga Sbō miydë llēm wleniyo, shji Sbō wapga li miyde lok llēme. ² Pjeyoga, shji Sbō wapga shara, llono ga shji sorë miydëy llēm obi gueniyo. Gueniyo Jesucristo wen tjweshko ga e sorë ïy wëllë eshko. Eni ga shji ber baïya dik shara. ³ Èye löng ba koshë eni ga eerishko ga jëk woydë pjlo bek, baïya dik.

⁴ Sbō tjlōkwo kolëy llēmshko ga shji löng llëbo owa shäryë. E kjishko ga èye llëbo owa shäryë ga Sbō tjlōkwo kole shäng llēme. ⁵ Gueniyo miydëmi pjlú ga Jesucristo öör kjok ère kjing go, owa pjang bi go li löya ber dret wlo. Ga llëye owa shäryara llēme. ⁶ Èye mär ba go ga llëbo owa shärye enido llēme. Èye llëbo owa shäryë enido ga Jesucristo miyde löng llēm, kar miyde llēm bakoe.

⁷ Pjây bor wapga wleni, pjây jyäpgwëba llēme. Jesucristo llëbo shäryë pjlo bek ïyado. E kjishko ga èye llëbo shäryë pjlo bek ga e pjlo bek, baïya dik.

⁸ Gueniyo Ära llëbo owa shäryë ïyado tek dämärshko dwayo. E kjishko ga èye llëbo owa shäryë ga e Ä i. Sbō Wa öör kjok ère kjing go, llëbo shärye Ärë li pjiga. ⁹ Èye Sbō wa ga llëbo owa shärye enido ame, e iara Sbörë beno shäng sé jlōkoyo baïya dik kjishko. Eni ga e Sbō wa kjishko ga llëbo owa shärye enido ga äe. ¹⁰ Èye Sbō ware, de Ä wa, e miydëy eni: Èye llëbo shäryë pjlo bek llēm ga e Sbō wa llēm; èye ba kjlara woydë llēm ga e Sbō wa llēm bakoe.

Shji ɛng woydë ara kar kar

¹¹ Tjłkwo kuromi tek dämärshko dwayo li ɛre: Bek ga shji ɛng woydë ara kar kare. ¹² Dënashko ga domer shäng kjlara ko Caín, e Á ĩ. Caín li llëbo owa shäryono, gueniyo ba lëngda llëbo shäryono pjlo bek. Ba lëng li zröra e kjishko. Shji opshäryë baŷya dik llëme. ¹³ Pjeyoga, nopga Sbö miydë llëm wleniyo, pjäy ĩywa lok shjiktëngshko ga pjäy opshgawë e go llëme. ¹⁴ Dënashko ga shji wolono löng wleni, gueniyo eerishko ga shji löng së jlökoyo. Miydëy ga shji eni, bi pjeyoga woydëy ara kjishko. ¹⁵ Ėye ba kjlara ĩywö shjiktëng ga e no zröga wleni. Ga miydëmi pjłú ga ɛye no zrök ga äär ber löng së ĩyado Sbö tjok llëme.

¹⁶ Shji oblë woydë sorë li miydooroy Jesucristo go. E optwono wolono bi kjishko. Bek ga shji optwë wolon bi kjlara kjishko eni bakoe. ¹⁷ Shji llëbo ara, ga bi kjlara llëbo dret wleni ga woyde ga songe lëy, ga kjimtëy. Shäryoroy eni llëm ga Sbö woydëy llëme. ¹⁸ Pjäy bor wapga wleni, shji oblë woydë ara lëy dö llëm, oblë kjimtozı wopjlú go dey, shji kjimte Sbörë sorë ga eni. ¹⁹⁻²⁰ Shäryëy eni ga miydëy e go ga shji mär löng Sbö tjłkwo bek li go. Sbö tjwłö ara, bi wotjłk li kjinmo, ga shji miyde pjire. E kjishko ga shji llëbo owa shäryono lëy bi pjłúshko ɛmdë ga miydëy ga shji löng wlëp ba tjok.

²¹ Pjeyoga, shji löng llëbo owa shäryë llëme lëy bi pjłúshko ga shji löng wlëp ba tjok. ²² Eshko ga llëye rokëy ba kong dö ga twe bi kong pjir, ba tjłkwo kolëy löng pjłú kjishko, llëye woyde li shäryëy löng eni kjishko bakoe. ²³ Ba tjłkwo lara bi kong shäryëy wlo li ɛre: Shji mär ba Wa Jesucristo go, ga kolëy bakoe; shji ichara erë ɛng woydë ara kar kare. ²⁴ Ėye ba tjłkwo kolë ga mär ba go jlökoyo, ga Sbö shäng ba tjok bakoe. Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shäng bi tjok jlökoyo.

4

Nopga tjłë Sbö Sëya gore, de sëya oblë go, e miydëy sorë

¹ Pjeyoga, nopga ara to löng tjłë ga «Tjawa tjłë Sbö Sëya go» le lok eni. Gueniyo nopga ara eniyo ichaga Sbörë llëme. E kjishko ga epga uunkong li tjłkwo kjrëy llëm, woyde ga e tjłiy bäm go guing. ² Ėye tjłë Sbö Sëya go jlöre miydëy eni: Ėye tjłë ga Jesucristo öör kjok ɛre kjing go no wleni le ga e ichaga Sbörë; ³ ɛye omläywë eni llëm ga e ichaga Sbörë llëm, e ichaga Cristo wloyo lirë. Cristo wloyo, e tjwe li roy kuromi tjän, ga eerishko ga shrono shäng kjok ɛre kjing go.

⁴ Pjäy bor wapga wleni, pjäy Sbö ĩ, ga pjang bomi go li dbo ara, Cristo wloyo shäng kjok ɛre kjing go li kjinmo. E kjishko ga Sbö wloyoga tjeng kës li zanomie. ⁵ Epga kjok ɛre so, ga tjłë nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik e kjishko, ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omkuk löng wopjlúe. ⁶ Gueniyo shjira Sbö ĩ, ga ɛye Sbö miydë ga shji kuya löng wopjlú, gueniyo ɛye Sbö ĩ llëm ga shji kuya llëme. Ėye tjłë Sbö Sëya bek li gore, de jyö sogo li go, e miydëy e go.

Shji woyde Sbörë ara, shji oblë woydë ara bakoe

⁷⁻⁸ Pjeyoga, bi kjimtaga oblë woydë ara wlo li, e Sbö. E kjishko ga bek ga shji ɛng woydë ara kar kare. No woydaga jlökoyo li, e Sbö. Miydëy e go ga ɛye oblë woydë ara ga e Sbö wa, ga Sbö miyde bakoe. Ėye oblë woydë llëm ga Sbö miyde llëme. ⁹ Shji woydara Sbörë eni: Ba Wa kjlaraso ichara öör kjok ɛre kjing go bi kjimtë, shji ber löng së jlökoyo ba kjishko wlo. ¹⁰ Shji woydara

Sbörë ara anmoyō. Ba Wa ichara, optwono wolono, owa pjang bi go li lōya ber dret ga pjlū wlo, shji ber lōng shdungko ame wlo. Shji Sbō woydē ara li äär e go llēme.

¹¹ Pjeyoga, shji woydara Sbörë ara eni kuzong ga bek ga shji ëng woydē ara kar kar bakoe. ¹² Ëye Sbō ïno llēme. Gueniyo shji ëng woydē ara kar kar ga Sbō shäng bi tjok. Eni ga shji Sbō woydē jlōkoyo li ïkoba wēlëe.

¹³ Shji go ba Sëya ichara beno kësbang bi tjok. Miydëy e go ga shji mär lōng ba go jlōkoyo, e shäng bi tjok bakoe. ¹⁴ Data Sbō, ba Wa ichara oör kjok ëre kjing go, ber no dōga wlo. Tjawa omïno, ga llëye ïnorwa li lorwarë lōng oba kong. ¹⁵ Jesús, e Sbō Wa. Ëye tjlōkwo ëre kjrono ga mär shäng Sbō go, ga Sbō shäng ba tjok bakoe. ¹⁶ Eni ga miydëy ga shji woyde Sbörë ara jlōkoyo, shji mär lōng ba go bakoe.

No woydaga jlōkoyo li, e Sbō. Ëye oblë woydē ara ga mär shäng Sbō go, Sbō shäng ba tjok bakoe. ¹⁷ Shji oblë woydē jlōkoyo, shji opshäryë Jesucristo dik kjok ëre kjing go wleni ga no llgwezlong dbaryoshko ga shji ber lōng wlëp, llëye bangkjräy llëme. ¹⁸ Shji oblë woydē eni ga llëye bangkjräy llëme. Shji shdüya Sbörë li bangkjräy wleni ga miydëy e go ga shji lōng oblë woydē jlōkoyo llëme.

¹⁹ Shji woydara Sbörë ara bäm go. E kjïshko ga Sbō woydëy ara, oblë woydëy ara bakoe. ²⁰ Ëye tjlë ga «Tja Sbō woydē ara» le, gueniyo ba kjlara ïywa shjiktëng ga shäng jyörkë. Ba kjlara li ïga wēlë, gueniyo Sböra ïga llëme. ¿Eni ga ba kjlara li woyde llëm ga Sbō woyde sorëro? ²¹ Ba tjlōkwo lara bi kong shäryëy wlo li ëre: Sbō woydozï ara, bomi kjlara woydozï eni bakoe.

5

Shji mär Sbō Wa go

¹ Ëye, no pjluyo iche lara Sbörë li, e Jesús le ga e Sbō wapga jlōkoyo. Ëye Data Sbō woydē ara ga ba wapga woyde eni bakoe. ² ¿Gueniyo ba wapga woydëy ara li miydëy sorë? Shji Sbō woydē ara, ga ba tjlōkwo kolëy. Miydëy e go ga ba wapga woydëy ara bakoe. ³ Shji Sbō woydē jlōkoyo wleni ga ba tjlōkwo kolëy. Ga ba tjlōkwo, e kjang bi kong llëme. ⁴ Sbō wapga uunkong li, llëbo owa shärye nopga Sbō miydë llëm wleniyorë li, e zana lok pjire. Shji mär Jesús go ga owa li zäy. ⁵ ¿Llëbo owa li zangga ërë? Ëye, Jesús, e Sbō Wa jlōe le ga llëbo owa li zangga beno epgarë döe.

⁶ Jesucristo oör shäng kjok ëre kjing go. E wara Juandë di go, ga wolonoshko ga srëng kwono. Miydëy e go ga e Sbō Wa. E waraba dö llëm, e srëng kwono bakoe. Jesús, e ë le Sbō Sëyarë bi kong bako, ga tjlōkwo bek li layde döe. ⁷⁻⁸ Eni ga Jesús, e Sbō Wa jlōe miydëy llëbo kjringswo mya go: Sbō Sëya go, di li go, srëng li go bakoe. ⁹ Tjlōkwo le nopgarë bi kongshko ga tjlōkwo kjräy, tjwlō ara bi kong kjïshko. Gueniyo tjlōkwo le Sbörë li tjwlō ara e kjinmo. Ga ba Wa roy laga li, e Sbō om go. ¹⁰ Ëye mär Sbō Wa go ga tjlōkwo lara Sbörë li kjrara jlōkoyo. Ëye mär ba go llëm ga Sbō jyō äe layde, ba Wa roy lara li tjlōkwo kjrara llëm kjïshko. ¹¹ Llëye le Sbörë li ëre: Shji kong ba Wa twara, shji ie ber lōng së ïyado ba tjok wlo le eni. ¹² Eni ga ëye mär ba Wa go ga sök së jlōkoyo. Ëye mär ba go llëm ga wolono shäng wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Pjāy mār lōng Sbō Wa go, kjobokwo ěre tēr homi kong, pjāy iara Sbōrē beno lōng sē İyado ba tjok li miydēmi pjłú wlo. ¹⁴⁻¹⁵ Eni ga llēbo woyde Sbōrē wleniyo rokēy ba kongshko ga miydēy ga shji kuya. Ga miydēy ga shji kuya wleni ga llēbo rokoroy ba kong li shārye bi kong eni. E kjīshko ga rokēy ba kongshko ga llēye bangkjřey llēme.

¹⁶ Ęye ba kjlara ĩk shāng llēbo owa shāryē ga woyde ga syōshtē Sbō kong ba kjlara li kjīshko. Llēbo owa lēr shāng li, shji ie ber shdungko İyado wlo llēm wleniyo lotē. Llēbo owa, shji ie ber shdungko İyado wlo wleniyo tjok. Ęye llēbo owa eniyo shāryono ga shji syōshtē ba kjīshko llēme. ¹⁷ Llēbo owa shāryoroy llē pogo ga e owa. Gueniyo llēbo owa, shji ie ber shdungko İyado wlo llēm wleniyo tjok.

¹⁸ Ęye Sbō wa ga llēbo owa shārye enido ame. E de Sbō Warē. E kjīshko ga llēye shārye Ärē ba kong ga äe. ¹⁹ Miydēy ga shji Sbō wapga. Miydēy ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo li ichaga Ärē. ²⁰ Miydēy ga Sbō Wa öör shāng kjok ěre kjing go, ga shji kong kjok miydē twara, Sbō bek li miydēy pjłú wlo. Shji mār lōng Sbō bek li go, ba Wa Jesucristo go bakoe. Sbō bek li e. Bi iaga ber lōng sē İyado ba tjok li e bakoe.

²¹ Pjāy bor wapga wleni, shji sbōpga jyāgło poshrēk llēme.

Segunda Carta de Juan Kjibokwo ëre tara Juandë Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwö laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ëre tarashko ga e tjlabla tjän.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjlökwö bek llëm li lë, Jesús tjlökwö kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Juandë, Jesús tjlökwö kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹⁻² Kjibokwo ëre taga tja bomi tjlapgarë.

Sbö tjlökwö kjrägaga, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy kjrara Sbörë. Tjölkwö bek li kjroroy beno tjeng bi pjölushko, ga ber tjeng eshko iyado. E kjishko ga pjäy woydër ara, pjäy woyde tjölkwö bek miydagaga löng lirë eni bakoe.

³ Rokër Data Sbö kong, ba Wa Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjishko ga shji mär Sbö tjölkwö bek li go, ga shji ëng woydë ara kar kar wopro ga shji kjimte lok ara, shji songe le iyado, shji ie lok ber löng wlep bakoe.

Shji ëng woydë ara kar kar

⁴ Roy kuror ga pjäy jëk löng tjölkwö bek li go, shji ichara Data Sbörë sorë li eni. E kjishko ga tja wopjlu anmoyö. ⁵ Eni ga pjeyoga, tjölkwö tër shäng bomi kong shäryëmi wlo ëre, e tjölkwö tjaglën totë llëme. Dämärshko ga tjölkwö ëre twaraba bi kong. Lër bomi kong ga pjäy ëng woydos ara kar kare. ⁶ Ga shji ëng woydë wlo ga woyde ga tjölkwö lara Sbörë bi kong shäryëy wlo li shäryëy eni iyado. Shji ëng woydë laga Sbörë bi kong tek dämärshko dwayo.

⁷ Nopga ara to löng kjok ëre kjing go oba jyäpgwë. Tjlë ga «Jesucristo shrono kjok ëre kjing go no wleni llëme» le löng eni. Eye tjlä eni ga e Cristo wloyo.

⁸ Pjäy pak shäryono ara, ga pjäy potjwlëkklo tjok. Gueniyo pjäy sjëk, pjäy jyäpgwe lok llëm wlo, bomi potjwlëkklo li jer llëm wlo.

⁹ Eye oblë ping woydë, shji pina Cristorë sorë li kjinmo le wleni ga shäng mär Sbö go llëme. Eye jëk shäng tjölkwö pina ba kong li go ga mär shäng Data Sbö go, ba Wa go bakoe. ¹⁰ Eye äär bomi shwoy ga Cristo tjölkwö bek ëre le bomi kong llëm ga wlojkrëmi bomi ushko llëm, «Miga» le bomi kongshko ga «Kjobe» lëmi ba kong ëmdë llëm bakoe. ¹¹ Eye omwlokjrono ga shäng ba pak owa li shäryë ba tjok wleni.

Kjibokwo pjirzlong

¹² Tja llëbo lë woydë ara bomi kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme. Pjäy in woydë, shji lan ëng tjok wlo, shji ber löng wopjlu anmoyö wlo.

¹³ Bomu pjeyoga Jesús tjölkwö kjräga, kjrara Sbörë wleniyo li, «¿Pjäy yonde?» le bomu kong.

Tercera Carta de Juan

Kjibokwo ère tara Juandë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrara Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara. Kjibokwo ère tarashko ga e tjabla tjan.

Domer shäng kjlara obi ko Gayo. Pjlara ga nopga ichara Juandë Jesús roy pjlú lë ba kong. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfefes, e domer tjlwö ara wleniyo. E kjishko ga nopga ichara Juandë li wlokjre woydë llëme. E kjishko ga kjibokwo ère tara Juandë Gayo kong, ber shäng sjëk Diótfefes tjok wlo. Gueniyo nopga ichara li wlojkrara Gayorë wopjlú kuzong ga Juan beno shäng wopjlú ba tjok, ga woyde ga wlokjre eni jek obi li tara ba kong.

¹ Kjibokwo ère taga tja bomi tlapgarë.

Gayo, kjibokwo ère ichër jek bop kong. Pja bor kjlara, pja woydër ara jlökoyo.

² Pja bor kjlara. Miydër pjlú ga pja jëk shäng pjlú Sbö tjok. Eni ga rokër Sbö kong ga pja kjimte, bop doyo ber pjlú eni bako wlo. ³ Pja roy söra bi pjeyoga kjone kjonerë bor kong. Kuror ga pja mär shäng Jesús go jlökoyo, pja jëk shäng tjlökwo bek li go bakoe. E kjishko ga tja wopjlú anmoyö. ⁴ Roy kur ga bor wapga wleni jëk löng tjlökwo bek li goshko ga tja wopjlú anmoyö.

⁵ Pja bor kjlara. Tjlapga Jesús tjlökwo kjrägaga kjimtëp enido, pjeyoga miydëp llëm ëmdë ga kjimtëp bakoe. ⁶ Epga kjimtorop sorë li lara lok Jesús tjlökwo kjrägaga löng li kong. Epga äär eshko obishko ga kjimtos jek eni obi, woyde Sbörë sorë li eni. ⁷ To löng Jesucristo pak shäryë, kjimtarä nopga Sbö miydë llëm wleniyo lirë llëme. ⁸ E kjishko ga woyde ga bi pjeyoga eniyo tjwe bi shwoy ga wlojkrëy löng wopjlú, tjlökwo bek li shdär jek këgong wlo.

⁹ Kjibokwo ichoror jek Jesús tjlökwo kjrägaga löng li kong kjwara. Gueniyo domer shäng kjlara eshko ko Diótfefes. Tjawa kole woydë llëm, nopga oblë ichë ä kjishko. ¹⁰ Tjawa jyöyotke ara. Bi pjeyoga wlokjre woydë llëm bakoe. Èye omwlokjrono ga iche tön tjlökwo kjrägaga löng li tjok ame. E kjishko ga tja jek äär eshko ga wlon kjluwe.

¹¹ Pja bor kjlara. Ìp ga no oblë llëbo owa shäryë ga pja omshäryë eni llëme. Llëbo pjlú shäryopdë eröe. Èye llëbo pjlú shäryë ga e Sbö Ì. Èye llëbo owa shäryë ga Sbö miydë llëme. ¹² Domer shäng kjlara ko Demetrio. Era pjlúe le nopga uunkongdë eni. Tjawa omlë eni bakoe. Miydëp pjlú ga tjawa tjlä beke. Ga miydër pjlú ga tjlökwo le shäng li, e beke.

Kjibokwo pjirzlong

¹³ Tja llëbo lë woydë ara bop kong, gueniyo tër woydë kjibokwo go llëme.

¹⁴ Pja Ìn woydë wop ä, shji lan ëng tjok wlo.

¹⁵ Rokër Sbö kong ga pja ie ber sök wlëpe.

Bop pjeyoga löng jüshko li, «¿Pja yonde?» le lok bop kong.

Bop pjeyoga löng eshko bop tjok li, «¿Yonde?» lëp kjlara kjlara kong bakoe.

Carta de Judas

Kjibokwo ëre tara Judasdë

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Judas. Kjone kjone tjëlë ga e Jesús oppingga tak pjang Lucas 6.16 go, Hechos 1.13 go bakoe le. Kjone kjone obi tjëlë ga e Jesús lëng, Santiago dik, tak pjang Mateo 13.55 go, Marcos 6.3 go bakoe le. Gueniyo miydëy pjlu ga kjibokwo ëre taga, e Judas Iscariote llëme.

Eshko dbaryo ga no kjone kjone to löng tjëlökwo bek llëm li lë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li jyäpgwe e go wlo. E kjishko ga kjibokwo ëre tara Judasdë, Jesús tjëlökwo kjrägaga li ber löng sjëk ba tjok wlo.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Judasdë. Tja Jesucristo parkaga. Tja Santiago lëng.

Nopga rokara Sbörë löng li, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy woyde Data Sbörë ara, ga pjäy de Jesucristorë.

² Rokër Sbö kong ga pjäy songe le iyado, pjäy ie ber löng wlëp, pjäy woyde ara bakoe.

Nopga wotjlik owa wleniyo

³⁻⁴ Pjeyoga, woydoror ga shji dëra Sbörë beno löng sorë li roy lër bomi kong kjibokwo ëre go. Gueniyo kur ga tjëlökwo ichër jek bomi kong oblë kjluwe. No kjone kjone wotjlik ga owa pjang bi go li löya Sbörë ber dret ba wopjlu li kjishko kuzong ga shji llëbo owa shäryë ga pjluë le. Epga opyono beno löng bi Tjlapga, bi pjluwo Jesucristo li wloyo. Nopga eniyo, e shdunko. E tak beno pjang Sbö tjëlökwo go eni dëna tjän. Ga eerishko ga nopga eniyo kjone kjone opzrëno löng bomi tjërëko, pjäy jyäpgwe wlo le. E kjishko ga rokër bomi kong ga tjëlökwo roy pjlu li wlikozia. E twaga Sbörë beno ba nopga kong pjlaraso, ber iyado wlo.

⁵ Llëbo kjone kjone woyoshrër woydë bomi kong, e miydëmi löng pjir gueniyo. Dënashko ga Israel tjëyoga shira Tjlapgarë tek Egipto kjokyo dwayo irgoshko ga kjone kjone mär ba go llëm li pjira drete. ⁶ Dënashko ga ba parkagaga kjok dogo so kong pak twara Sbörë oblë oblë. Gueniyo kjone kjone omrayono. E kjishko ga pjirra Sbörë dröng sho go, iara beno löng kjok ro si roy, äär jong ba llgwezlong dbaryo lishko. ⁷ Dënashko ga Sodoma sopga, Gomorra sopga, kjok shto oblë oblë löng ba soshko sopga, e pono no orkwosmono ba tjok llëm li tjok ara, ga llëbo shäryako llëm li shäryara lok oblë oblë bakoe. E kjishko ga shduna Sbörë iök go, beno nopga owa shdüya iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go iyado wlo li miydoklo.

⁸ Nopga owa löng bomi tjërëko li, e llëbo shäryë eni bakoe. Llëbo shäryë löng owa ba doyo go, lara Sbörë ba kong yoshko le kjishko. Wotjlik lok ga ichaga ërë llëme le, ga kjok dogo sopga läywe lok owa bakoe. ⁹ Sbö parkaga kjok dogo so kägäyo Miguel ëmdë ga ëngiono kar kar Ä tjok, Moisés doyo li kjishkoshko ga Ä läywara owa sira ëmdë llëme. Eshko ga tjëlë ba kong ga «Pja wlongga ber Tjlapgarë» le ba kong eni eröe. ¹⁰ Gueniyo nopga ërëra, llëbo läywe lok owa oblë oblë, gueniyo llëye läywe löng li, e llë miyde löng llëme. Epga so öng llë kjoyo, llëbo shäryë ga woyotjlïya llëme. Wotjlik tjwe llë li shäryayde eröe. Ga ba pjikklo li e.

¹¹ Epga opshäryë owa, Caïn dik.* Llëbo shärye llë pogo, dbur shak wlo, Balán dik.† Ga Sbö kole lok llëm kjishko ga llono ga pjir, Coré dik.‡ †E kjishko ga epga song jlöe!

¹² Pjây tön, ië ëng tjok, pjây wopjlú Sbö tjok kjishkoshko ga llëbo shärye lok owa li lökyokjre lok llëm, gueniyo bomi kong ga llëbo owa wleni, e ber lökyo ara bomi kong bakoe. Epga opwoyotjlik löng om go erö, öng daga opsëng om go erö wleni. Llëbo le lok ara, gueniyo llëbo pjlu shärye lok llëm, pjäng sho roshko di llëm, bakwe pjlukdë llaw pogo wleni. Ëye kjimte llëme. Kjor bo kjrozlong dbaryo ga kjor llë botjyono llëm ga e llëno llëm, kjëtong jong wleni. Eshko ga shiy ba sleng tjok. Enira kjëtong jlökoyo. Nopga ëre so e kjoyo bakoe. Ëye kjimte llëme. ¹³ Epga so dlung iöya dbo ara kjoyo, llëbo owa shärye li İgöy wëllë, dlung bung sho wleni. Epga so dbala jëk ba irbo bäng llëm kjoyoe. Epga löng shdungko kjok ro si anmoyö li roy İyado wlo.

¹⁴ Dënashko ga domer shäng kjlara ko Enoc. E tjok ga Adán tjëyoga tek beno ba irgo li öötong kjringwo tjer (6).§ Eshko dbaryo ga Enoc tjlëno nopga ëre kjishko. Tjlë ga «†Tja kuziá! Llono ga Tjlapga Jesús tjwe ba parkagaga kjok dogo so ara tjok, shtëy ga äär llëme. ¹⁵ E tjwe nopga uunkong İlgwega, nopga owa li shdungga, llëbo owa shäryara kës li kjishko, tjlökwö lara lok owa ba kjishko kës li kjishko bakoe» le. ¹⁶ Nopga ëre kjloshhtë llë pogo kjishko, llë pogo läywe owa bakoe. Jëk löng ba wotjlik owa li go erä. Krë lok ara om goshko, ga öblë jyäpge lok tjlökwö wolëso go, llëye woyste li wlëya wlo.

Pjây sjëke

¹⁷ Pjeyoga, llëye lara Sbö tjlökwö roy lagaga bi Tjlapga Jesucristo äskarë bomi kong li, e woyoshrozia. ¹⁸ Tjlëno lok ga «Kjok pjir lëshko ga nopga Sbö tjlökwö joywë ä wleniyo wen tjwe, ga jëk löng ba wotjlik owa li go» lara lok eni. ¹⁹ Nopga eniyo löng bomi tjrëko, bomi shdögaga ber löng dboy dboy wlo li epga. Epga go Sbö Sëya llëm, jëk löng ba wotjlik owa li go erä.

²⁰ Gueniyo pjeyoga, pjây ëng kjimtos mär Sbö go jek këgong këgong. Pjây syöshhtë Sbö kongshko ga pjây kjimtaga ber ba Sëyarë. ²¹ Pjây woyste Sbörë ara, ga pjây songe le bi Tjlapga Jesucristorë bakoe. E kjishko ga llono ga pjây ie Sbörë ber löng së İyado ba tjok. E koshëmi löng wopro ga tjlökwö ëre woyoshrozia. ²² Ëye, tjlökwö kjrëy wlo li kjone dey miyde llëm ga e songe lozia. ²³ Ëye, tjlökwö bek llëm li kjre woyste kjwlë ga dözi, nopga tek shiy iök roy dwayo wleni. Llamoga songe lozi, gueniyo pjây sjëk, pjây opshäryë baiya dik llëm wlo. Woyotjlizi ga llëbo owa shäryara li kjishko ga ba shwong ëmdë ga beno owa, porwako llëm wleni.

Kjibokwo pjirzlong

²⁴⁻²⁵ Sbö bi döga, e eröe. Pjây kjimte dir llëm wlo ga pjluë. Pjây ie äär ber löng ba bokshto ga pjlu bakoe. Eshko ga pjây pogo llëye dret, pjây wopjlú anmoyö bakoe. Bi Tjlapga Jesucristo kjishko ga e iëy ber bi pjluo kësbang, tjwlö ara, dbo ara İyado. Ber eni.

* **1:11** Génesis 4.1-16. † **1:11** Números 22.2-24.25. ‡ **1:11** Números 16.1-50. § **1:14** Enoc, e Jared wa. Jared, e Malalel wa. Malalel, e Cainán wa. Cainán, e Enós wa. Enós, e Set wa. Set, e Adán wa, tak pjäng Génesis 5.3-18 go sorë li eni.

Apocalipsis

Llëbo ëre pina Jesucristorë Juan kong, shji yo ïno wleni Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Juan. Dënashko ga e Jesús oppingga. Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga Juan beno shäng Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo shara.

Eshko dbaryo ga Juan iaraba beno shäng dlung tjrëko ko Patmos lishko, ba shdungglo, Jesús roy pjlú lara kjishko. Pjlara ga Jesucristo weno ba kong. Eshko ga llëbo pina ba kong, shji yo ïno wleni, ga ichara ba të, llëbo li miyde nopga uunkongdë wlo.

Bäm go ga ichara kjibokwo të Jesús tjlökwo kjrägaga kjrënggwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo li kong. (Eri ga kjok eshko li ko Turquia.)

E irgo ga llëbo wen llono li pina ba kong. Nopga owa li shdüya Sbörë sorë li pina ba kong. Ä ëngkjwë Sbö nopga tjok sorë li pina ba kong. E zäya Jesúsde sorë li pina ba kong. Llono ga nopga uunkong ber löng sorë li pina ba kong bakoe.

Llëbo ïna Juandë kës ëre tara beno Jesús tjlökwo kjrägaga kong.

¹ Llëbo ëre pina Sbörë Jesucristo kong, pïya ba parkagaga kong wlo, llëbo wen dörö li miyde lok wlo. Eni ga tja Juan kong ga ba parkaga kjok dogo so ichara Jesucristorë ter shrono shäng bor kong, llëbo ëre pïya bor kong wlo. ² Llëbo ïnor li tër uunkong bomi kong, Sbö tjlökwo roy lara Jesucristorë bor kong li tër bomi kong bako, ber ba miydoklo wlo. ³ Ëye kjibokwo ëre lë oblë kong ga ber wopjlúe. Ëye tjlökwo ëre kuk, ga kole ga ber wopjlú bako, dbar lër shäng li dörö kjishko.

⁴⁻⁵ Kjibokwo ëre taga tja Juandë.

Jesús tjlökwo kjrägaga kjrënggwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblë oblë Asia kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong.

Rokër Sök ïyado li* kong, sëyaga doglo kjäk (7) tjeng ba pjlú sökklo jong li bokshto li† kong, Jesucristo kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte lok ara, pjây ie ber löng wlëp bakoe. Jesucristo, e Sbö tjlökwo kura li laga jldokoyo, woshrra bäm go li e, pjlupga löng kjok ëre kjing go ichaga li e bakoe. Shji woyde ara, owa pjang bi go li löna beno dret, ba srëng kwona li go, ⁶ ga shji iara beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, ba Data, borwa pjluyo li kong. E kjishko ga Cristo iëy ber kësbang, tjwlö ara, dbo ara ïyado wlo. Ber eni.

⁷ Tja kuzïa. Llono ga Cristo ter pjäng sho roshko,

ïga uunkongdë,

ba shorkegaga löng dënashko li omïk bakoe.

Eshko ga tjëyoga löng kës li ber löng woydë ara ba kjishko.

Ber eni.

* **1:4-5** Sök ïyado le li, e Data Sbö loklo. † **1:4-5** Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

⁸ Tjlapga Sbõ tjlê ga «Tja so tjlõkwo toklo ko Alfa[‡] kjoyo, tja so tjlõkwo toklo ko Omega[§] kjoyo bakoe. Llêye llêm obishko ga tja sök tjân. Llêbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. Sök İyado li tja. Llêye shäryër woýdê li shäryër ga pjlúe» le.

Domer weno shäng kjlara, so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyoe

⁹ Tja Juan, tja bomi kjlara Jesús tjlõkwo kjraga. Shji mär bi pjluyo Jesús go kjishko ga shji shdungoba, gueniyo kuy kjange. Sbõ tjlõkwo roy lara Jesúsde bor kong li lër shäng oba kong kjishko ga tja icharaba beno sök dlung tjrêko ko Patmoslishko. ¹⁰ Pjlara ga Tjlapga Jesús dbaryo* ga tja go Sbõ Sëya jlõkoyo. Eshko ga ybõ kuror bor irgo pjlara dbo ara, pjluk wli bakworoy wleni. ¹¹ Tjlê bor kong ga «Llêye İp li tos ber pjang kjibokwo go. E irgo ga ichos jek Jesús tjlõkwo kjragaga kjringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblê oblê Asia kjokyo li kong. Ichos jek Èfeso kjokyo, Esmirna kjokyo, Pérgamo kjokyo, Tiatira kjokyo, Sardis kjokyo, Filadelfia kjokyo, Laodicea kjokyo bakoe» le.

¹² Eshko ga tja bojongõ İn iröng, èye ybõ kuror tjlê li è miydër wlo. Eshko ga İn ga iök shjiy bapkwõ shäryak dbur sho shõylõr go tjeng kjwo kjäk (7), ¹³ tjrêko shäng kjlara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, doyono shäng shwong kur may äär ba kju kjing go, dop pjrikklo shäryak dbur sho shõylõr go pjang ba pjlú kjing go. ¹⁴ Ba kägä, ba käkzong, e kjwo pjlublún so pjäng sho kjoyoe. Ba bok roy so iök lok ri ri kjoyoe. ¹⁵ Ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo li iak jong iök pjê jong ri ri roshko li kjoyoe. Ba ybõ dbo ara, di kës pjlublunyo dik. ¹⁶ Orkwo këlêkong dbala tjeng kjwo kjäk (7). Dröng tur jong ba kjak roy kjwangna, kowo stek kar kar. Ba bokkwõ kälä lletlet, dlo wleni.

¹⁷ İn jek drëng ga tja jek rish buk ba dre zlong, shji wolono buk wleni. Gueniyo eshko ga tja porwara ba orkwo këlêkong go, ga tjlê bor kong ga «Llêye bangkjrep llême. Llêye llêm obishko ga tja sök tjân. Llêbo uunkong pjitong dret ga tja sök obi. ¹⁸ Sök İyado li tja. Tja wolono, gueniyo tja sök së İyado wlo. Shinmoga shtoyo u bäng bäng dökklo tjeng bor wloshko, eppa woshrer iröng obi ga pjlúe.

¹⁹ »Llêye İnop li tozong. Eni tjok ga llêye shäryë li tos, llêye wen tek iröng li tos bakoe. ²⁰ Dbala İnop tjeng kjwo kjäk (7) bor orkwo këlêkong ère, iök shjiy bapkwõ shäryak dbur sho shõylõr go tjeng kjwo kjäk (7) ère, e llê loklo lër bop kong. Iök shjiy bapkwõ kjwo kjäk (7) ère, e bor tjlõkwo kjraga kjringgwo kjäk (7) tjeng kjok shto oblê oblê li jyäglo. Dbala kjwo kjäk (7) ère, e roy sögaga kjok dogo so doglo kjäk (7), parkë löng bor tjlõkwo kjraga kjringgwo kjäk (7) kong li jyäglo bakoe.

2

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlõkwo kjragaga löng Èfeso kjokyo li kong

¹ »Roy söga kjok dogo so shäng kjlara, bor tjlõkwo kjragaga löng Èfeso kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

[‡] 1:8 Grecia so tjlõkwo go ga tjlõkwo toklo ko Alfa, e ba bäm İyo, tjlõkwo toklo ko A wleni. [§] 1:8 Grecia so tjlõkwo go ga tjlõkwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, tjlõkwo toklo ko Z wleni. * 1:10 Tjlapga Jesús Dbaryo le li, e dbar sondëshko loklo, e woshrra Sbörë e dbaryo kjishko.

»«Shäng kjlara, orkwo këlëkong dbala tjeng kjwo kjäk (7), jëk shäng iök shjiy bapkwō shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwo kjäk (7) li tjëko. E tjlä bomi kong ga ² Pjäy jëk löng sorë, e miydër. Pjäy parkë bor kong kjang, llëbo weno bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. No kjone kjone tjläno ga “Tja Sbö tjläkwō roy laga Jesús äska” lara eni. Eshko ga tjläinomi yötso, ga miydoromi ga jyö erä. Eshko ga ioromi beno jëk löng bomi tjok ame. ³ Bor kjishko ga llëbo weno bomi kong owa ara, gueniyo kuromi kjang, pjäy wosonkono llëm bakoe.

⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa kjrina. Pjäy mär löng bor go kjwlëshko ga pjäy ëng woydono ara kar kare. Gueniyo pjäy opshäryë eni ame. ⁵ Pjäy opshäryono dämärshko sorë li woyotjläzä. Llëbo shäryëmi löng owa li, e owa jlöe lozi, ga rayozi, ga llëbo shäryoromi dämärshko, Sbö tjläkwō kjroromi kjwlëshko li shäryozi eni iröng obi. Shäryëmi eni llëm ga tja jek bomi iök shjiy bapkwō jong li kjë bomi shjiryō. ⁶ Gueniyo llëbo ber pjlä bomi kong, llëbo owa shärye nicolaitagarë löng li iywor shjiktëng, ga pjäy omiywö shjiktëng eni bakoe.

⁷ »Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjläkwō le Sbö Sëyarë bor tjläkwō kjragaga kong li kuya yötso. Sbö kjok bukshko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ga ëye llëbo owa li zano ga ichër kjor bo li uë” le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjläkwō kjragaga löng Esmirna kjokyo li kong

⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjläkwō kjragaga löng Esmirna kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, llëye llëm obishko ga sök tjän, llëbo uunkong pjitong dret ga sök obi. Era wolono, ga woshrono iröng obi. E tjlä bomi kong ga ⁹ Pjäy shdungoba sorë, e miydër. Pjäy song jlöe. Gueniyo jlökoyo ga pjäy song llëm, pjäy llëbo ara wleni. Pjäy jyöyotke nopgarë sorë li miydër. Epga tjlä ga “Tjawa judiöga” le, miga jyö, epga Ä nopga erä. ¹⁰ Llëbo wen tjwe bomi kong owa li bangkjremi llëme. Lër bomi kong ga pjäy kjong kjong ie Äre om go ber löng no shdüzlöng uyo roshko, pjäy tjläya wlo, llëbo owa shäryëmi wlo le, ga pjäy shdüya song äär jong dbar sak kjwara (10). Gueniyo tja rayëmi llëm, äär jong pjäy wolono guing. Shäryoromi eni ga pjäy iër ber löng së iyado Sbö tjok.

¹¹ »Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjläkwō le Sbö Sëyarë bor tjläkwō kjragaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga nopga wolono tjeng li wolon jek obi wlenishko ga llëye wen ba kong llëme” le.”

Kjibokwo tak pjang Jesús tjläkwō kjragaga löng Pérgamo kjokyo li kong

¹² »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjläkwō kjragaga löng Pérgamo kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»«Shäng kjlara, dröng tjeng kjwangna, kowo stek kar kar. E tjlä bomi kong ga ¹³ Miydër ga pjäy löng lishko ga nopga pjluyo li Ä erä. Eni ëmdë ga pjäy mär löng bor go iyado. Dënashko ga domer shäng kjlara eshko ko Antipas. E parkono bor kong pjlä. E zröraba bomi tjëkoshko ga tja rayoromi llëme.

¹⁴ »Gueniyo bor kong ga pjäy löng llëbo shäryë owa. Dënashko ga Balac pina Baländë Israel tjëyoga jyäpgwë ara. Epga ichara öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë. Epga ichara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok.

Pjāy kjone kjone jëk löng tjlökwö ëre go. ¹⁵ Pjāy kjone kjone jëk löng tjlökwö owa le nicolaitagarë li go bakoe. ¹⁶ E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozi, ga rayozia. Llëm ga tja jek bomi shwoy, ga tja ëngkwë bomi tjok, dröng tur jong bor kjak roy li go.

¹⁷ " 'Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kjrägaga kong li kuya yötso. Ëye llëbo owa li zano ga kong dli ter kjok dogo dwayo miydëba kjok ëre kjing go llëm wleniyo li* twër ber ba kong. Kong akkwo kjwo pjublün twër kjwara bako, goshko ko jyä tak pjang tjaglën, miydaga erë llëm, miyde ba kjräga lirë eröe'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong

¹⁸ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kjrägaga löng Tiatira kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Sbö Wa, ba bok roy so iök lok ri ri kjoyo, ga ba dre so dröng sho so klung sho kjoyo krung beno shjiy kjoyo bakoe. E tjlä bomi kong ga ¹⁹ 'Pjāy jëk löng sorë, e miydër. Pjāy ëng woydë ara, pjāy mär bor go, pjāy parkë bor kong pjlu, llëbo wen bomi kong owashko ga kumi kjang bakoe. Miydër ga eerishko ga pjāy löng llëbo pjlu shäryë ara, pjāy mär bor go bäm go li kjinmo bakoe.

²⁰ " 'Gueniyo bor kong ga pjāy löng llëbo shäryë owa kjrina. Walë shäng kjlara ko Jezabel. E tjlä ga "Tja Sbö tjlökwö'läga"le, gueniyo jyö erä. Tjläkwö le shäng li go ga bor parkagaga jyäpge ara. Epga iche pé no orkwosmono ba tjok llëm li tjok. Epga iche öng sho twaraba sböpga jyäglo kong li uë bakoe. Eni ëmdë ga e slomi llëme. ²¹ Kong dbar tworor kop ara, llëbo owa shärye shäng li, e owa jlöe le wlo, gueniyo raye woydë llëme. ²² E kjishko ga iër ber buk swlo ara, ba bukklo kjing go. Ëye pé ba tjok, ga llëbo owa shärye löng li raye llëm ga shdun ara bakoe. ²³ Walë li wapga zrör drete. Eshko ga bor tjlökwö kjrägaga löng kës li ommiydë ga wotjlik llë li, llëye woyde löng li, e miydër pjlu, ga pjāy kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryoromi li kjishko.

²⁴ " 'Gueniyo pjāy kjone kjone jëk löng Jezabel tjlökwö li go llëme. Pjāy oppino kjok miydë Ä i miydëba llëm wleniyo lëba li go llëm bakoe. Pjāyda ichër llëbo oblë shäryë llëme. ²⁵ Pjāy mär ber löng tjlökwö kjrörömi li go erä.

²⁶ " 'Ëye llëbo owa li zano, ga tja kolara äär jong ba dbo go ga kong dbo twër, tjëyoga uunkong iche wlo, ²⁷ dbo twara bor Datarë bor kong sorë ga eni. Ga "epga iche kjang; kole lok llëm ga shdüya ara, klung sbi dloroy pjās wleni."† ²⁸ Ga kong dbala ko Dbar Kjoklo li twër ber ba kong bakoe. ²⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le Sbö Sëyarë bor tjlökwö kjrägaga kong li kuya yötso'le."

3

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlökwö kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong

¹ »Roy söga shäng kjlara obi, bor tjlökwö kjrägaga löng Sardis kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, söya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shäng kjlara, wloshko tjeng Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* dbala kjwo kjäk (7) bakoe. E tjlä bomi kong ga 'Pjāy jëk löng sorë, e miydër. Pjāy löng së lëba, gueniyo pjāy wolono löng wleni. ² i;Pjāy wollenzong! Pjāy dbo beno sira dö,

* **2:17** Dli ter kjok dogo dwayo le li, ko manä. † **2:27** Salmo 2.9. * **3:1** Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

ga jetoe. E kjishko ga pjây dbokjrozong. Īn ga pjây jêk lōng pjlo bek bor Sbō bokso llême. ³ Tjlōkwo kuromi, kjrromi li, e woyoshrozī, kolozī irōng obi. Llêbo owa shâryēmi lōng li, e owa jlōe lozī, ga rayozīa. Pjây wollen llēm ga tja koshēmi lōng llēmshko ga tja jek bomi shwoy, no lū ä wleni.

⁴ " Pjây kjlōbō, bomi shwong shtimirē wliwli wleni llēm obi. Pjâyda omshâryono eni kjishko ga pjây iēr ber jêk lōng bor tjok, doyē shwong ko pjublūn go. ⁵ Ēye llêbo owa li zano ga doyē shwong ko pjublūn go, baīya dik. Ēye ber sōk sē İyado Sbō tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbō kjibokwoyo li go. Ga Ēye llêbo owa li zano ga ba ko lōn kjibokwo li go dwayo llême. Ba kjishko ga tja tjlē bor Data, ba parkagaga kjok dogo so kong ga "Kjwe botoya" lēr ba kong lok eni. ⁶ Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrագaga kong li kuya yōtso'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlōkwo kjrագaga lōng Filadelfia kjokyo li kong

⁷ »Roy sōga shāng kjlara obi, bor tjlōkwo kjrագaga lōng Filadelfia kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shāng kjlara, e erōe. Tjlōkwo bek'лага li e bakoe. Pjlu David u bāng bāng dōkklo tjeng ba wloshko. U bāng bāng dōra ga bāngzaga ērē llēm, u bāng bāng bāngzaga ga dōga ērē llēm bakoe. E tjlē bomi kong ga ⁸ Pjây jêk lōng sorē, e miydēr. Īzīa. U bāng bāng dōror jong bomi boksho, bāngzaga ērē llême. Miydēr ga pjây dbo ara llēm, gueniyo bor tjlōkwo koloromi, tja rayoromi llēm bakoe. ⁹ Pjây lōng lishko ga nopga lōng kjlōbō, tjlē ga "Tjawa judiōga" le, miga jyō, epga Ā nopga erā. Llono ga epga ichēr kjōk tjok bomi boksho, ga tjlē lok bomi kong ga "Nopga woyde Jesúsdē ara li pjây" le bomi kong eshko. ¹⁰ Dbar tjwe kjwara ga llêbo wen nopga lōng kjok kjwang jikong li kong owa, epga tjlin wlo. Dēnashko ga tja tjlēno bomi kong ga "Llêbo wen bomi kong owashko ga kuzī kjang, tja rayēmi llême" loror bomi kong eni, ga tjlōkwo li koloromi. E kjishko ga dbar owa li tjweshko ga pjây dēr yōtso, pjây dār wlo.

¹¹ " Tja āar malinge. Llēye tjeng bomi tjok li jnezī, bomi potjwlēkklo li dōga ērē bomi shjiryō llēm wlo. ¹² Ēye llêbo owa li zano ga iēr ber shāng Sbō u shwleyo wleni, ga ber shāng eni İyado. E go ga bor Sbō ko li tēr, bor Sbō kjokyo ko li tēr, bor ko li tēr bakoe.† Ba kjokyo li, Jerusalén kjokyo tjanglén li e. E ter kjok dogo dwayo. ¹³ Ēye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlōkwo le Sbō Sēyarē bor tjlōkwo kjrագaga kong li kuya yōtso'le."

Kjibokwo tak pjang Jesús tjlōkwo kjrագaga lōng Laodicea kjokyo li kong

¹⁴ »Roy sōga shāng kjlara obi, bor tjlōkwo kjrագaga lōng Laodicea kjokyo li kong. Kong kjibokwo tos kjwara, sōya jek ba kong wlo. Kjibokwo li tos eni:

»"Shāng kjlara, 'Ber eni' laga li e. Llēye le li shārye eni İyado. Llēye İna li le jlōkoyo. Llêbo shāryara Sbōrē kēs ichaga li e bakoe. E tjlē bomi kong ga ¹⁵ Pjây jêk lōng sorē, e miydēr. Pjây zengteng anmoyō wleni llēm, pjây kjlik ara anmoyō wleni llēm bakoe. Woydēr ga pjây kjlik wleni, llēm ga pjây zengteng wleni. ¹⁶ Gueniyo pjây kjlikli wleni erō kjishko ga pjây tjwēr bor kjak roy dwayo wleni.‡ ¹⁷ Pjây tjlē ga "Tjawa dbur sho ara. Llêbo wlēnorwa ara. Llēye oblē woydērwa llême" lēmi eni. Gueniyo pjây song jlō, pjây llēye

† 3:12 Sbō ko li tak lok ba go, epga baīya kjishko. ‡ 3:16 Eshko dbaryo ga di bāng tjeng kjlik ara anmoyō, ga nopga dwlōmnek di kjlik li go. Di bāng tjeng obi zengteng anmoyō, ga di eniyo li ie lok, ber lōng wopjlu wlo. Gueniyo di bāng tjeng kjlikli llē, e ba kong ga llēno llême.

dret, pjây kjok ïgö llëm, pjây shwong llëm bakoe. ¿Pjây opkugö löng llëmde?
 18 E kjîshko ga lër bomi kong ga dbur sho shöylör suk pjir beno pjlu wleniyo
 tjwlêzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjây ber löng dbur ara jlökoyo wlo.
 Shwong ko pjublún tjwlêzi bor kong, ber bomi kong wlo, pjây doyê e go
 wlo, pjây löng kjlop dret li lökoyo jnemi e go wlo. Ga bokkwo dwloyo tjwlêzi
 bor kong, ber bomi kong wlo, pjây kjok ïgö pjlu wlo.

19 " Ëye woydêr li jêk owashko ga wlon, ga poshdun, opyê jêk pjlo bek
 iröng wlo. Eni ga llëbo owa shäryêmi löng li, e owa jlêe lozi, ga rayozia.
 20 Kuzia. Tja shäng na bomi u bäng bäng bomi rokê, tja iëmi opzrêk jek bomi
 tjok wlo. Ëye, tja kura, ga u bäng bäng li dëra bor kong ga tja opzrêk jek ber
 sök ba tjok, ga tjawa iê ëng tjok.

21 " Llëbo owa li zanor, ga tja öötong sök bor Data tjok, ba pjlu sökklo kjing
 go. Ëye llëbo owa li zano ga kong dbo twër äär ber sök bor tjok, bor pjlu
 sökklo kjing go eni bako wlo. 22 Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga tjlökwö le
 Sbö Sëyarê bor tjlökwö kjrägaga kong li kuya yötso'le."»

4

Pjlu sökklo jong kjwara kjok dogo

1 E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn ga u bäng jong ojong kjwara kjok dogo. Ga ybö
 kuror pjlara pjluk wli bakworoy wleni li tjläno bor kong obi. Tjlê ga «Pja tëmö.
 Llëye wen ëre irgo li pin bop kong» le. 2 Jekdo eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo.
 Eshko ga pjlu sökklo ïn jong kjwara kjok dogo, kjing go ëbo sök kjlara. 3 Sök
 li so akkwo wolësowa ko *jaspe, cornalina*, e kjoyoe. Sökklo li sor go, donku
 pjang pjribri, kälä kësang, akkwo wolësowa ko *esmeralda* kjoyoe. 4 Sökklo li
 sor go, pjlunga sökklo lok sak pjök kjingsho pkëng (24), tjlapga kjok llgwegä
 wleniyo sök kjlara kjlara sökklo li kjing go, doyono sök shwong pjublún go,
 pjlu dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go jong ba dlu kjing go. 5 Sökklo jong
 roworbëshko li roy dwayo, llgwllëng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara
 bakoe. Sökklo li bokshto ga iök pjê lok ri ri ba bapkwö roy kjwo kjäk (7). Sbö
 Sëyaga doglo kjäk (7) li* e. 6 Ga llëbo ïn buk sökklo li bokshto oblê, so dlung
 shäryak batlê sho go kjoyo, roïgöy wêlêe.

Sökklo li worbo go pjlor kar kar, äya löng sê wleniyo tjeng kjlara kjlara.
 Doglo pkëng (4) li bokkwo lok llaw pogo, bäm lë, iröng lë bakoe. 7 Kjlara
 so dbong kjoyo, kjlara so sögla kjoyo, kjlara bokkwo so no kjoyo, kjlara so
 döbong dbuk pjang kjoyoe. 8 Kjlara kjlara sjägä lok ko tjer (6), ga bokkwo lok
 llaw pogo, sjägä li dorko bakoe. Shkê dba ga tjlä löng iyado. Tjlê ga
 «Tjläpga Sbö, llëye shäryêp woydê li shäryêp ga pjluê.

Pja eröe. Pja eröe. Pja eröe.

Pja sök iyado» le lok eni.

9 Sök pjlu sökklo kjing go li sök iyado. E poshrëya äya löng sê lirê ara, e ie lok ber
 kësang, tjwlö ara. Ga tjlä lok ba kong ga «Tjawa wopjlu bop tjok iyado» le eni.
 E lok enishko ga 10 tjlapgaga kjok llgwegä wleniyo doglo sak pjök kjingsho
 pkëng (24) löng li kjök tok sök li bokshto. Ga poshrëya lok eni wopro ga ba
 pjlunga dlu ioklo ie ba sökklo li bokshto, ga tjlä lok ga

* 4:5 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblê oblê li loklo.

11 «Borwa Tjlapga, borwa Sbö,
 llëbo tjeng kës'li shäryaga pjarë,
 woydorop eni kjishko.
 Ga beno löng sê li laga pjarë bakoe.

E kjishko ga pja tjwlo ara,
 pja iërwa ber kësbang, tjwlo ara wlo,
 pja bangkjrërwa wlo,
 dbo ara li ber bop kong wlo bakoe» le lok eni.

5

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, kjibokwo

1 Eshko ga in ga sök pjlü sökklo kjing go li orkwo këlëkong kjibokwo tjeng kjwara, tak pjir kjwo kar kare. Kjibokwo li dira pjir, ga kjarbo smona kjibokwo smokklo go kjwo kjäk (7), roshwing llëm wlo. 2 Ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so shäng kjlara, dbo ara wleniyo. E tjlëno dbo go, tjlë ga «¿Ëye tjwlo ara, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go li döya wlo, kjibokwo li roshwïya wlo?» le. 3-4 Gueniyo ëye tjwlo ara, kjibokwo li roshwïya, ïya wlo dret, ëye sök kjok dogo eniyo llëm, ëye sök kjok ëre kjing go eniyo llëm, ëye sök klung ëre dorko eniyo llëm bakoe. E kjishko ga tja slar ëëe. 5 Gueniyo tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo kjlara tjlë bor kong ga «Pja slar ame. Judä tjëyo li dbongyo sök kjwe izong. Kjwe David tjëyo. Llëbo owa li zana pjire. E kjishko ga kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo kjwe döya ga pjlü, kjibokwo kjwe roshwïya ga pjlü bakoe» le.

6 Eshko ga in ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li kojono sök pjlü sökklo lishko, äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo löng li, e tjrëko. Ga in ga zröraba kjoyoe. Öng li sjö kjwang kjäk (7), bokkwo kjwo kjäk (7), e Sbö Sëyaga doglo kjäk (7),* ichak kjok kjwang jikong li loklo. 7 Eshko ga jek pjlü sökklo li zlong, ga sök pjlü sökklo kjing go li, kjibokwo tjeng ba orkwo këlëkong li kjrara Öng lirë ey dwayo. 8 Kjrashko ga äya löng sê doglo pkëng (4) li, tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) li, e kjök tono tjeng Öng li bokshto. Kjlara kjlara wloshko kjorkwang shäryak jong kjijo tjok tÿe or go wleniyo tjeng kjwara, wloshko di ioklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwöbö, roshko llëbo lö pjlëblëe. Llëbo lö pjlëblë li, e Sbö nopga syö li loklo. 9-10 Eshko ga tono lok tÿkwo tjaglën, tÿkwoyo eni:
 «Pja zröraba,

ga bop srëng kwonop li go ga nopga tjwlenop Sbö kong.

Nopga tjwlenop li tjëyoga oblë oblë uunkong, tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong soga bakoe.

Nopga li iorop beno löng syöshtagaga parkë löng Sbö, borwa pjluyo li kong,
 ga ber löng nopga löng kjok ëre kjing go li ichaga ïyado wlo.

E kjishko ga pja tjwlo ara,
 kjibokwo kjwe kjrëp wlo,
 kjibokwo smokklo iak lok ba kjarbo go li döp wlo bakoe» le.

11 Eshko ga inor jek obi, ga in ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng träk llëm, shtëy ga äar llëm wleni. Löng pjlü sökklo li, äya löng sê li, tjlapgaga li, e pjlor kalëkong pjiribrie. 12 Ga tjlëno lok dbo ara. Tjlë ga

* 5:6 Sbö Sëyaga doglo kjäk (7) le li, e Sbö Sëya dbo oblë oblë li loklo.

«ǰǪng zróra ba kjwe tǰwǻ ara,
 dǰo ara li ber ba kong wǻo,
 llǰbo tǰwǻo ara tǰeng kǰs li ber ba kong wǻo,
 kjok miydǰ ara li ber ba kong wǻo,
 bangkjǰrǰba wǻo,
 iǰba ber kǰsbang, tǰwǻo ara wǻo,
 poshrǰkoba wǻo bakoe!» le.

¹³ Eshko ga llǰbo tǰeng kǰs shǰryara Sbǰrǰ kjok dogo, kjok ǰre kǰing go, klung ǰre dorko, dlung tǰrǰko, e tǰlǰno lok uunkong bakoe. Tǰlǰ ga

«ǰǪk ǰǰlu sǰkkǻo kǰing go kjwe, Őng kjwe,
 e poshrǰrwa ǰyado,
 bangkjǰrǰrwa ǰyado,
 iǰrwa ber lǰng kǰskǰs, tǰwǻo ara ǰyado,
 dǰo ara li ber ba kong ǰyado bakoe!» le.

¹⁴ Ga ǰya lǰng sǰ doglo pkǰng (4) li tǰlǰ ga «Ber eni» le, ga tǰlapgaga li kjǰk tono, ga sǰk ǰǰlu sǰkkǻo kǰing go li, Őng li, e poshrǰra lok.

6

Kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo kjarbo go

¹ E irgo ga ǰn ga Őng Wlǰp Ushko So Lǰgwoklǰ li, kjibokwo smokklo iak lok kjibokwo go kjwo kjǰk (7) li dǰra kjwara. Ga kur ga ǰya lǰng sǰ li kjlara tǰlǰno dǰo go, kjrik wleni. Tǰlǰ ga «ǰǰja tegǻ!» le. ² Ga ǰnor jek obi, ga ǰn ga kwomgla sǰk kjlara kjlo ǰǰlublún. Kjlara sǰk ba kǰing go wloshko sbǰng tǰeng kjwangna. Ga kong ǰǰlu dlu ioklo twaraba kjwara. E irgo ga jek sǰk kwomgla li kǰing go, oba zang wǻo le wleni.

³ E irgo ga kjibokwo smokklo dǰra Őng lirǰ kjwara obi. Eshko ga kur ga ǰya lǰng sǰ li kjlara obi tǰlǰ ga «ǰǰja tegǻ!» le. ⁴ Eshko ga kwomgla wen sǰk kjlara obi, kjlo srǰzrǰn. Kjlara sǰk ba kǰing go. Ga kong drǰng twaraba kjwangna kǰsbange. Ga kong dǰo twaraba llǰbo wlǰp kjok ǰre kǰing go li ǰǰiya wǻo, nopga ber lǰng ǰng zrók wǻo.

⁵ E irgo ga kjibokwo smokklo dǰra Őng lirǰ kjwara obi, e tǰok ga ǰǰtong kjwo mya. Eshko ga kur ga ǰya lǰng sǰ li kjlara obi tǰlǰ ga «ǰǰja tegǻ!» le. Ga ǰnor jek obi, ga ǰn ga kwomgla wen sǰk kjlara obi, kjlo sǰ. Kjlara sǰk ba kǰing go, wloshko llǰbo tǰlǰkkǻo tǰeng kjwara. ⁶ Ga kur ga ǰbo tǰlǰno ǰya lǰng sǰ doglo pkǰng (4) lǰng lǰshko dwayo. Tǰlǰ ga «Nopga iǰy ber lǰng parkǰ dbar kjwara, dwla kjrina bayo gǰk tǰjung wleni* ǰska dǰ, llǰm ga dwla kjrina obi bayo gǰk tǰjung wleni kjwo mya ǰska dǰe. Gueniyo kjyo, kjillgwo bo dyo, e iǰy srer llǰme» le.

⁷ E irgo ga kjibokwo smokklo dǰra Őng lirǰ kjwara obi. Eshko ga kur ga ǰya lǰng sǰ li kjlara obi tǰlǰ ga «ǰǰja tegǻ!» le. ⁸ Ga ǰnor jek obi, ga ǰn ga kwomgla wen sǰk kjlara obi, kjlo shwǰshwǰ. Kjlara sǰk ba kǰing go ko Shinmo Kǰgǰyo, ga kjlara obi jek shǰng ba irgo ko Shinmo Shtoyo. Kjok kjwang ǰkkong li shdǰktong beno kjringgwo pkǰng (4), ga epga kong dǰo twaraba nopga lǰng kjok kjrina li zrók ǰǰir wǻo. Ga zróra drǰng go, ǰǰli go, swǻo go, ǰya kjloshko so go bakoe.

⁹ E irgo ga kjibokwo smokklo dǰra Őng lirǰ kjwara obi, e tǰok ga ǰǰtong kjwo shkǰng (5). Eshko ga ǰn ga shinmoga sǰya lǰng llǰbo lǻ ǰǰlǰblǰ sukko jong

* 6:6 Gǰk tǰjung wleni, e bayo litro kjwara dik.

eshko li dirko. Epga löng sē obishko ga Sbō tjlōkwo kjrara lok, ga lara oba kong, ga zrōraba e kjīshko. ¹⁰ Eshko ga epga tjlēno dbo go. Tjlē ga «Tjāpaga, llēye shāryēp woydē li shāryēp ga pjlūe. Pja erōe. Pja pjlo bek bakoe. ¿Aār jong llonō ga nopga löng kjok kjing go li shdum, tjawa zrōra lok li kjīshko?» le. ¹¹ Eshko ga kjlāra kjlāra kong shwong twaraba ko pjlublūn, ga ēbo tjlē ba kong lok ga «Koshozī sira obi, bomi pjeyoga Sbō parkagaga zrōkoba bomipjōy dik wlo li, e zrōraba pjir guing» le.

¹² E irgo ga kjibokwo smokklo dōra Öng lirē kjwara obi. Eshko ga ĩnor jek obi, ga ĩn ga yo tjwe pjang kēsbang kjrīna, dlo kworkwono beno pjang yēt, shwong ko yēt wleni, mok kworkwono beno pjang srēzrēn, srēng wleni, ¹³ dbala lono ter lok kjok ēre kjing go, kjor ko *higuera* bakwara pjilukdēshko ga bo lono wleni, ¹⁴ kjok dogo jek jēktēng erā, kjibokwo diroy wleni, ga dlup llē, di tjrēko llē, dlung tjrēko llē, e opkwono lok kjok shto oblē uunkong.

¹⁵ Eshko ga pjilupga löng kjok ēre kjing go, nopga tjwlō ara wleniyo, ēngkwaga kägāyoga, nopga uunkong parkagaga tjwlēk löng pjir wleniyo, e llēmde, e töktong löng uunkong guēng lok oōng roshko, ak kēsēs tjeng dlup dirko bakoe. ¹⁶ Ga tjlē löng dlup kong, ak kong ga «Pjāy tarzong borwa kjing go. Tjawa jnezī bomi dorko, tjawa wlēya sök pjlu sökklo kjing go lirē llēm wlo, tjawa shdūya Öng lirē ba ĩir ara li go llēm wlo bakoe. ¹⁷ Borwa shdūzlong dbaryo laraba li oōtonge. Ēye omkuk kjang ga äe» le löng eni.

7

Nopga doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000) iak lok llēbo jyāglo go

¹ E irgo ga ĩn ga Sbō parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkēng (4), kojono löng kjok pjir worbo kjrīnggwo pkēng (4) lishko, ga pjluk tek eshko dwayo li bānkira, kjok llē, dlung llē, kjor llē, e pjīya llēm wlo. ² Epga kong dbo twaraba, kjok ēre pjīya wlo, dlung bakoe. Ga ĩn ga Sbō parkaga kjok dogo so kjlāra obi tek tjwe shāng dlo wen tēm shwo lēkong dwayo, wloshko Sbō Sök Īyado li jyāglo. Ga tjlēno parkagaga doglo pkēng (4) löng li kong. Tjlē ga ³ «Kjok llē, dlung llē, kjor llē, e pjīmi llēm, āār jong llēbo jyāglo ĩroy Sbō parkagaga löng kēs li bokdo go guing» le. ⁴ Eshko ga kur ga Israel tjēyoga iak lok llēbo jyāglo go li doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak dbāw kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo sak pkēng kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pkēng (144,000).

⁵ Judā tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Rubēn tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Gad tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁶ Aser tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Neftalī tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

Manasēs tjēyoga iak lok doglo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara kjingsho sak dbāw dbāw pjloglo pjōk (12,000).

⁷ Simeón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Levi tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Isacar tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

⁸ Zabolón tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

José tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Benjamín tjëyoga iak lok doglo sak dbäw dbäw p̄jloglo sak kjwara kjingsho sak dbäw dbäw p̄jloglo p̄jök (12,000).

Nopga ara doyono löng shwong ko p̄jloblún

⁹ E irgo ga ñor jek obi, ga ñn eshko p̄jlu sökklo li, Öng li, e bokshto ga nopga löng trák llëm, shtëy ga äär llëm wleni. Tjëyoga oblë oblë uunkong löng eshko. Nopga kjok oblë oblë uunkong so löng eshko. Nopga t̄jlë t̄jlökwo oblë oblë uunkong löng eshko bakoe. Doyono löng shwong p̄jloblún go, kjlara kjlara wloshko mek korga. ¹⁰ Ga t̄jlëno dbo go. T̄jlë ga

«¡Borwa Sbö, e sök p̄jlu sökklo kjwe kjing go!

¡No döga li kjwe!

¡No döga li Öng kjwe bakoe!» le.

¹¹ Sbö parkagaga kjok dogo so kojono löng p̄jlu sökklo li, äya löng sê doglo pkëng (4) li, t̄jlapgaga li, e p̄jlor kalëkong p̄jribri li, e kjujono bokdo kjlay klung go, ga Sbö poshrëra lok. ¹² T̄jlë ga

«¡Ber eni!

¡Borwa Sbö,

e poshrëra ñyado,

e iërwa ber kësbang, t̄jwlo ara ñyado,

kjok miydë ara li ber ba kong ñyado,

“Tjawa wop̄jlú ba tjok” lërwa ñyado,

dbo ara li ber ba kong ñyado bakoe!

¡Ber eni!» le.

¹³ Eshko ga t̄jlapgaga löng li kjlara t̄jlë bor kong ga «¿Löng shwong ko p̄jloblún kjwe ë, kjone so, e miydëpde?»

¹⁴ «T̄jlapga, kjwepga ë miydër llëme» lër ba kong.

Kuya ga t̄jlë bor kong ga «Kjwepga to jek löng song jlo, llëbo weno owa kësbang dbaryo, gueniyo ba shwong, e kwoshkwara Öng kjwe srëng li go beno p̄jloblúne. ¹⁵ E kjishko ga löng Sbö p̄jlu sökklo kjwe bokshto, ga beno löng parkë ba u roy shkë dbae. Ga kjwepga daga beno Sbörë om go. ¹⁶ Beno löng p̄jli kuk ame, wodogro ame, suya dlorë ame, barwe kjok kjlikdë ame bakoe. ¹⁷ Öng sök p̄jlu sökklo jong kjweshko go kjwe ber ba daga, kjwepga söya äär di shji ie ber löng sê jlokooyo wleniyo buk lishko. Ga ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo» le.

8

Llëbo lö p̄jlëblë bapkwö

¹ E irgo ga kjibokwo smokklo döra Öng lirë kjwara obi, e tjok ga öötong kjwo kjäk (7). Eshko ga kjok dogo beno kjing wop tjoke.

² E irgo ga ïn ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7) löng Sbö bokshto li kong wli twaraba kjwara kjwarae. ³ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so tek shäng kjlara obi, wloshko llëbo lö pjläblë bakpwo shäryak dbur sho shöylör go, ga öötong shäng llëbo lö pjläblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong li zlong. Eshko ga kong llëbo lö pjläblë twaraba ara, suya Sbö nopga syö li tjok, llëbo lö pjläblë sukklo jong pjlu sökklo bokshto li kjing go wlo. ⁴ Ga llëbo lö pjläblë li yö jem pjang Sbö parkaga li orkwo dwayo Sbö bokshto, Sbö nopga syö li tjok.

⁵ Eshko ga iök sëya kjrara Sbö parkaga lirë kjwöbö, llëbo lö pjläblë sukklo li dwayo, ga iara llëbo bakpwo li roy, beno tjunge. E irgo ga iök sëya tjeng ba bakpwo roy li dbura jer kjok ëre kjing go. Eshko ga kjrik ri ri le ara, llgwöng tur jong lletlet llaw pogo, yo iano bakoe.

Wli

⁶ E irgo ga Sbö parkagaga doglo kjäk (7) li poshäryono löng pjir, ba wli li bakwë wlo.

⁷ Sbö parkaga bäm li, ba wli bakwara, ga iök lono ter kjok ëre kjing go, di zeng kjwolong tjok, srëng tjok bakoe. Ga kjok kjwang jikong li shdöktong beno kjringswo mya, ga kjok kjrina li sura pjir, kjor llë, kjlo sho llë tjeng eshko li tjok.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga llëbo so dlup kësbang pjë jong ri ri kjoyo, e dburaba jer dlung roshko. Ga dlung kjwang jikong li shdöktong beno kjringswo mya, ga dlung kjrina li kworkwono beno srëng eröe. ⁹ Ga llëbo tjeng së ba roy li kjëtong dret, kjyong jëk tjeng ba kjing go li pjitong dret bakoe.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di llë, di bäng llë, e shdöktong beno kjringswo mya, ga dbala lono kjwara kësbang, iök ri ri wleni, di kjrina li kjing go. ¹¹ Dbala li ko Këä, ga di kjrina li iara beno tjeng këä. Di sreno li kjishko ga nopga wolono arae.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, ga dlo kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, mok kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët, dbala kälä shdöktong beno kjringswo mya, ga kjrina li kworkwono beno yët bakoe. E kjishko ga dba li shdöktong beno kjringswo mya, ga dbar kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët, shkë li shdöktong beno kjringswo mya bako, ga shkër kjwobi go ga kjrina li beno kjok ro yët bakoe.

¹³ Eshko ga ïnor jek obi, ga ïn ga döbung kuror dbuk pjang kjwara kjok dogo, tjläno pjang dbo go. Tjlä ga «Pjäy nopga löng kjok kjing go, Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya obi löng ba wli bakwë wlo! jE kjishko ga pjäy song jlö, pjäy song jlö, pjäy song jlö!» le.

9

¹ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga ïn ga dbala lono ter kjwara kjok dogo dwayo, kjok ëre kjing go. Dbala li kong u bäng bäng dökklo twaraba kjwara, pjläbgwo jong rong anmoyö li dökklo. ² Ga pjläbgwo li kop dörashko ga yö tëm tur jong ba roy dwayo, llëbo sukklo kësbang anmoyö wleni. ³ Eshko ga yö jem pjang li roshko dwayo sekwa ter tur jong träk llëm, shdöktong kjok kjwang jikong, ga kong dbo twaraba nopga ue wlo, no ue dyërë wleni. ⁴ Gueniyo ichara kjlo sho llë, kjor

korga llë, llëbo kësing llë, e uë llëme. Ichara nopga Sbõ jyäglo lok ba bokdo go llëm wleniyo li uë eröe. ⁵ Gueniyo ichara beno löng nopga li zrök llëm, beno löng ba shdung ara, äär jong moglo shkëng (5). Ue lokshko ga kuya ga uara dyërë wleni. ⁶ Eshko dbaryo ga nopga löng li wolon woydë, gueniyo wolon llëme. Wolon woydë ara ëmdë ga wolon ga äe.

⁷ Sekwa lër li, e so kwomgla doyak pjir, jongya ëngkjwë wlo li kjoyoe. Ba kä kjing go llëbo pjang so pjlupga dlu ioklo shäryak dbur sho shöylör go li kjoyo, ba bokkwo so no bokkwo kjoyo, ⁸ ba käkzong so walë käkzong kjoyo, ba kowo so dbong kowo kjoyo bakoe. ⁹ Ba worbu wlikoklo so worbu wlikoklo shäryak dröng sho go kjoyo, ba sjägä, e pjluk so jëkklo ara dopshira kwomglarë jëklöng ëngkjwë wlo li kjoyo, ¹⁰ ba pjlak, e dbo go jong swlet, so dyë shju kjoyo, ga ba pjlak li go ga nopga shduna ara, äär jong moglo shkëng (5). ¹¹ Sekwa li pjluyo sök kjlara. Hebreo tjlökwo go ko Abadón. Grecia so tjlökwo go ko Apolión.* E Ä parkaga, parkë shäng pjlëbgwo jong rong anmoyö li daga.

¹² Llëbo owa anmoyö bäm li jek tjän. Gueniyo beno kjrings pjök obi.

¹³ E irgo ga Sbõ parkaga kjlara obi, ba wli bakwara. Llëbo lö pjlëblë sukklo shäryak dbur sho shöylör go jong Sbõ bokshto li goshko sjö iak lok kjwang pkëng (4). Eshko ga ybõ kuror pjlara sjö lok li go dwayo. ¹⁴ Tjlë parkaga wli bakwaga li kong ga «Sbõ parkagaga kjok dogo so tjeng doglo pkëng (4), pjirik löng di kësang ko Éufrates pjangshko li, e döba» le. ¹⁵ Sbõ parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li, e iak beno pjirik löng eshko, ba dlöyo, dbaryo, mokyö, luyo li öötong guing, nopga zrök ara eshko wlo. Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringswo mya. Ga parkagaga tjeng doglo pkëng (4) li döktong, ga nopga kjrina li zröra lok drete.

¹⁶ Eshko ga ëngkjwagaga jëklöng kwomgla söga ara. Kur ga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw pjloglo pjök (200,000,000). ¹⁷ Kwomgla, ba söga, e ñor, shji yoïno wleni li, ga so eni. Ba worbu wlikoklo kjwo srëzrën, ding ding, shöylör bakoe. Kwomgla kägä li so dbong kägä kjoyoe. Iök tur jong ba kjak roy dwayo, yö tjok, akkwo ko *azufre* tjok bakoe. ¹⁸ Ga nopga löng kjok ëre kjing go li shdöktong beno kjringswo mya. Ga kjrina li wolono dret, llëbo tur ba kjak roy ëre kjishko. ¹⁹ Kwomgla li dbo ara tjeng ba kjakshko, ba pjlakshko bakoe. Ba pjlak li kägä tjok, so dgur kjoyo, ga nopga shduna lok ara e go.

²⁰ Nopga zröra llëbo owa lirë llëm, beno löng së li, llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Ä sëyaga poshrëk, llëbo jyäglo oblë oblë li poshrëk bakoe. Llëbo jyäglo li shäryak dbur sho shöylör go, dbur sho pjlublún go, dröng sho so klung sho kjoyo go, ak go, kjorkwang go bako, gueniyo kjok ïga lok llëm, kjok kuga lok llëm, jëklöng bakoe. ²¹ Enido ga nopga li beno löng llëbo owa shäryë oblë oblë, oba zröya, oba ie ybi go, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë bakoe. Llëbo owa shäryara kës ëre, e rayara lok llëme.

10

Sbõ parkaga kjok dogo so, wloshko kjibokwo chirawa

¹ E irgo ga ñn ga Sbõ parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo ter pjang kjlara obi kjok dogo dwayo, doyono pjäng sho go wleni, donku pjang ba

* **9:11** Hebreo tjlökwo Abadón, Grecia so tjlökwo Apolión, e no pjiga loklo.

dlu kjing bakoe. Ba bokkwo so dlo kjoyo, ba dre so iök kjoyo. ² Wloshko tjeng kjibokwo kjwara chirawa, roshwing pjir ba orkwo kjing go. Ba dre këlëkong iara dlung kjing, ga milëkong iara klung kjing. ³ Eshko ga öö le dbo go, dbong kjluno wleni. Lara pjirshko ga kjrik kjwang kjäk (7) li dloktong, ri ri le kjwangnashko kjwangnashko. ⁴ Tjläkwo lara kjrik kjwang kjäk (7) lirë të wlo loror, gueniyo kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjilara, tjlä bor kong ga «Jnes ber tjeng bop pjilushko. Tëy llëme» le.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing li, orkwo këlëkong poyono jem kjok dogo, ⁶⁻⁷ ga tjläno jlökoyo. Tjlä ga «Tjläye koshëy ame! Llëye shäryë wlo li, e laga Sbörë, ga lara ba tjläkwo lagaga kong dënashko. Maling ga Sbö parkaga kjok dogo so kjlara obi li, ba wli bakwe. Ga llëbo lara Sbörë kës li, e shäryë eshko» le. Tjläno enishko ga tjläno jlökoyo, Sök İyado li ko go. Kjok dogo, klung ëre, dlung, e shäryaga li e, llëbo tjeng kës eshko li tjok.

⁸ E irgo ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjilara jek obi, tjlä bor kong ga «Pja nom, ga kjibokwo roshwing pjir tjeng Sbö parkaga kojono shäng dlung kjing, klung kjing wloshko li kjrëba» le.

⁹ Eni ga tja jek öötong Sbö parkaga li zlong, ga kjibokwo li rokoror ba kong. Kuya ga tjlä bor kong ga «Kjrozong. Uozong. Zrërop bop kjak roy ga kup ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bop bögwö roshko ga bop bögwö li ie ber kë ara» le. ¹⁰ Eni ga kjroror ba wloshko dwayo, ga uoror. Tjeng bor kjak royshko ga pjläblë, or dyo dik, gueniyo jer öötong bor bögwö roshko ga bor bögwö li iara beno kë ara.

¹¹ Eshko ga ëbo tjlä bor kong ga «Llëbo wen tjëyoga oblë oblë tjok li, llëbo wen kjok shto oblë oblë sopga tjok li, llëbo wen nopga tjlä tjläkwo oblë oblë tjok li, llëbo wen pjiluga oblë oblë tjok li, e los jek obi» le.

11

Sbö tjläkwo lagaga do pjök

¹ Eshko ga tja kong kjorkwang twara ëborë kjlara, llëbo tjläkklo wleni, ga tjlä bor kong ga «Pja kojös, pja nom Sbö u tjläk, öng sho sukklo jong ba zlong bäng li tjök, ga löng ba poshrëk eshko li shtëp bakoe. ² Gueniyo ba u bäng kjako li tjlip llëm, e twak beno tjeng nopga judío llëm wleniyo li kong. Sbö kjokyo Jerusalén, e twak beno tjeng ba wloshko, epga jek löng, tek löng e roshko moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo. ³ Eshkoshko ga nopga ichër do pjök, bor tjläkwo roy lë oba kong dbargwo sak dbäw dbäw kjingsho sak dbäw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260) wlo. Ga shärye lok eni, doyono löng sopokklo shwongyo go» le.

⁴ Kjok ëre Tjlapgayo li boksho ga kjor lok do pjök ko *olivo*, iök shjiy bapkwö lok do pjök bakoe. Kjor li, iök bapkwö li, e nopga do pjök li jyäglö. ⁵ Eye tjwe ba shdung leshko ga iök to tur nopga do pjök li kjak roy dwayo, ga ba wloyoga tjwe löng li pjiya drete. Eye ba shdung woydë ga wolon eni kjluwe. ⁶ Epga kong dbo twaraba, shunyo slong, äär jong Sbö tjläkwo lara pjir guing. Ga kong dbo twaraba obi, di kjilpswë ber srëng wlo, swlo oblë oblë ichë tjwe kjok ëre kjing go wlo bakoe.

⁷ Sbö tjläkwo lara lok pjir irgo ga äya owa sök pjläbgwo jong rong anmoyö lishko li shrono shäng ëngkjwono ba tjok, ga epga zröra. ⁸ E irgo ga ba doyo beno tjeng kjok tjwölö ara li irbo bäng go, Tjlapga Jesús zröraba pjang kjlös go dënashko kjokyo lishko. Kjok eshko li, e so Sodoma kjokyo, Egipto kjokyo, e

kjoyoe. ⁹ Ga nopga tjwe shinmoga tjeng li ik ara, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlökwo oblë oblë uunkong, kjok shto oblë oblë uunkong soppa bakoe. Öör löng eni äär jong dbargwo mya kjingsho bëy, gueniyo ëye wotjlino ba doyo tjeng li jnek llëme. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga löng kjok ëre kjing go beno löng wopjlú, ga llëbo twara lok ëng kong, ba sëngglo, shinmoga wolono dbaryo li shrëk wlo. Shäryara lok eni, löng së obishko ga nopga li shduna Sbö tjlökwo lagaga lirë ara kjishko.

¹¹ Gueniyo öötong dbargwo mya kjingsho bëyshko ga woshrara Sbörë iröng obi, ga kojongö löng. İya nopga löng lirë ga bangkjre lok ara anmoyö. ¹² Eshko ga ybö kura nopga do pjök lirë ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlëno dbo go. Tjlë ba kong ga «Pjäy tëmó» le. Ga İya ba wloyogarë löng wopro ga to jem kjok dogo, pjäng sho roshko.

¹³ Jekdo eshko ga yo to jem kësbang. Kjok eshko li shdöktong beno kjringswo sak kjwara (10), ga kjrina lishko ga u lok li toktong pjir, ga nopga wolono doglo sak dbäw dbäw pjloglo kjäk (7,000). Beno löng së li, Sbö sök kjok dogo li bangkjrrara lok ara, ga iara lok beno kësbang, tjwlö ara bakoe.

¹⁴ Llëbo owa anmoyö pjök li jek tjän. Gueniyo kjrina obi li tjwe döröe.

Wli kjwara obi

¹⁵ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, ba wli bakwara, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Eshko ga ëbo tjlëno lok dbo ara kjok dogo. Tjlë ga «Bi Tjlapga, ba Cristo, e öötong beno löng nopga löng kjok kjing go li pjlyoga, ga iche lok İyado» le.

¹⁶ E irgo ga tjlapgaga kjok llgwegwa wleniyo doglo sak pjök kjingsho pkëng (24) löng Sbö bokshto, ba pjlu sökklo kjwara kjwara kjing go li kjök tono, ga Sbö poshrëra lok, ¹⁷ tjlë ga

«Tjlapga Sbö,
İlëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjluë.
Pja sök İyado.

Bop dbo ara go ga pja öötong sök nopga löng kës li ichaga.

Tjawa wopjlú bop tjok e kjishko.

¹⁸ Tjëyoga löng kës li iirkono ara bop kongshko ga pja iirkono ara ba kong lok bakoe.

Shinmoga llgwezlong dbaryo li öötonge.

Bop parkagaga, bop tjlökwo lagaga, ba potjwlëzlong dbaryo li öötong bakoe.

Bop nopga tjwlö ara, tjwlö chira, bop ko bangkjragaga löng kës,
epga potjwlëp pjire.

Ga kjok pjiga li pjip drete» le.

¹⁹ Eshko ga Sbö u jong kjok dogo li u bäng roshwinaba jong oojong, ga roshko ba tjlökwo woyoshroklo bakwo buk li İnor. Eshko ga llgwllëng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjang, di zeng shrono ter kjwolong ara bakoe.

12

Walë, äya so Ööka kjoyo

¹ E irgo ga llëbo jyäglo weno pjang kësbang kjok dogo. Walë shäng kjlara eshko, doyono shäng dlo go wleni, mok pjang ba dre dirko, ga dbala tjeng ba kä kjing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), pjlu dlu ioklo wleni. ² Walë li

shäng kjlaraso llëm, ga ayle ara, chida buk dörö kjïshko. ³ Eshko ga llëbo jyäglo weno pjang kjrina obi. Äya kësbang sök kjlara kjlo srëzrën, so Ööka kjoyoe. Äya li kägä kjwo kjäk (7), pjlu dlu ioklo iak jong kjwara kjwara li kjing go, sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. ⁴ Dbala shdöktong beno kjringswo mya. Ga kjrara kjrina ba pjlak go, ga dbura ter lok kjok ëre kjing go. Eshko ga öötong sök walë li bokshto, chida li wen bukshko ga ue jekdo wlo le.

⁵ E irgo ga chida buk kjlara domer. Llonogä tjeýoga löng kës li iche kjange. Gueniyo eshko ga chida li kjara Sbörë ey dwayo, ga söra jek öötong kjok dogo beno sök ba tjok. ⁶ Walë lira töktong jek öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, ga dara Sbörë eshko dbargwo sak dbaw dbaw kjingsho sak dbaw pjloglo pjök kjingsho sak tjer (1,260).

Miguel ëngkwono äya so Ööka kjoyo li tjok

⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so ko Miguel, e töno ba pjeyoga Sbö parkaga kjok dogo so tjok, ga ëngkwono lok äya li tjok, äya pjeyoga kjok dogo so li tjok bakoe. ⁸ Ga äya li jenoe. E kjïshko ga epga beno löng eshko kjok dogo ame. ⁹ Äya li dburaba ter kjok ëre kjing go, ba pjeyoga kjok dogo so li tjok. Äya li, dgur dënashko li e. E kowëba Ä. Nopga Sbö miydë llëm wleniyo jyäpgwaga li e.

¹⁰ Eshko ga kur ga ëbo tjläno dbo go kjok dogo. Tjlë ga «Eeri ga ba nopga döra Sbörë pjire.

Bi pjeyoga rotaga shkë dba bi Sbö bokshto li,
e dburaba jer kjok ëre kjing go.

E go ga Sbö dbo ara, Cristo dbo ara,
e ÿ wëlle.

Ga Sbö beno sök bi pjlujo.

¹¹ Ä zana bi pjeyogare pjir,

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë srëng li go,
Sbö tjlökwolara lok li go bakoe.

“Tjawa mär Öng li go” le lok,
ga wolon li bangkjre lok llëme.

¹² E kjïshko ga pjäy löng kjok dogo,
pjäy wopjlue.

Gueniyo pjäy löng kjok kjing go,
pjäy löng dlung roy,
pjäy song jlöe.

Ä to jer öötong shäng bomi shwoy,
ga iirkë ara,
dbar ba kong beno sira dö kjïshko.

Pjäy löng song jlö e kjïshko» le.

¹³ Äya so Ööka kjoyo li lono ter kjok ëre kjing go eni. Miydarashko ga to shäng chida li mekë irpjang. ¹⁴ Gueniyo walë li kong, sjägä twara Sbörë ko pjök, këskes, döbung sjägä wleni. E irgo ga sjägä li go ga dbuktong to, öötong sök kjok shäryara Sbörë ba kong kjok dogro no llëmshko lishko, shaya dgur lirë ga ä lishko, ga dara Sbörë eshko, lu pjloglo sak mya kjingsho bëy.

¹⁵ E irgo ga di ichara dgur lirë tur ba kjak roy dwayo, di kës wleni, walë li söya di lirë wlo le. ¹⁶ Gueniyo walë li kjimtara klung lirë, jyä dloktong, ga di jer li dwara pjire. ¹⁷ E kjïshko ga äya li iirkono ara walë li kong, ga to ëngkwë

ba tjëyoga tek beno ba irgo li tjok. Nopga Sbõ tjlõkwo kolaga mär löng Jesús go li epga. ¹⁸ Äya lira beno sök dlung sor go erä.

13

Äya weno tëm dlung roy dwayo kjlara

¹ E irgo ga ñn ga äya wen tëm sök kjlara obi, dlung roy dwayo. Äya li kägä kjwo kjäk (7), sjõ kjwang sak kwara (10), pjlungga dlu ioklo iak jong kjwangna kjwangna li kjing go. Ko jyã tak pjang kägä kwara kwara li go, Sbõ läywoklö owa wleni. ² Äya li so dbong kjoyo, ba dre so äya kjloshko so sok kësbang zok ara li dre kjoyo, ba kjak so dbong kjak kjoyo bakoe. Eshko ga iara Äya so Ööka kjoyo lirë beno sök ba pjlu sökklo kjing go, ga kong dbo twara, oba iche wlo. ³ Ñn ga äya li kägä kwara zak jong ba skato, gueniyo pjano irõng. İya nopga löng kjok ère kjing go lirë ga yëy le lok erä, ga uunkong tõno lok ba tjok. ⁴ Äya so Ööka kjoyo li poshrëra lok, dbo twara Äya li kong kjishko. Äya weno tëm dlung roy dwayo li poshrëra lok bakoe. Tjlë lok ga «¿Ëye äär äya kjwe dikdo? ¿Ëye äya kjwe zangdo?» le lok eni.

⁵ Äya li iara Ärë krë ara wlo, tjlë tjlõkwo Sbõ läywoklö owa wleni wlo, oba ichë moglo sak pkëng kjingsho pjök (42) wlo bakoe. ⁶ Eshkoshko ga Sbõ läywara owa jlõkoyo, Sbõ ko, ba u, nopga löng kjok dogo, e läywara owa uunkong. ⁷ E kong dbo twara Ärë to ëngkjwë Sbõ nopga tjok wlo, ga epga zanae. Ga kong dbo twara Sbörë, kjok shto oblë oblë uunkong sopga, tjëyoga oblë oblë uunkong, nopga tjlë tjlõkwo oblë oblë uunkong, e iche wlo. ⁸ Nopga löng kjok ère kjing go kës ko tak pjang Öng Wlëp Ushko So Ligwoklë zröraba li kjibokwoyo go llëm wleniyo, Äya li poshrëra lok. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbõ tjok wlo ga ba ko, e tak lok kjibokwo ère go tjän.

⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yõtso.

¹⁰ Ëye shakoba, sökoba kjok shto oblë wlo ga shakoba, sökoba kjok shto oblë.

Ëye zrökoba drõng go wlo ga zrökoba drõng go.

Miydëy tjlõkwo ère go ga llëbo wen Sbõ nopga kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Sbõ raye llëm bakoe.

Äya weno tëm klung roy dwayo kjlara

¹¹ E irgo ga ñn ga äya wen tëm sök kjlara, klung roy dwayo. Äya li sjõ kjwang pjök, so öng wlëp ushko so llgwoklë sjõ kjoyo, gueniyo tjlë äya so Ööka kjoyo li dik. ¹² Era parkono Äya zak pjano li dbo go, ga nopga löng kjok ère kjing go kës li iara ba poshrëk. ¹³ Eshko ga llëbo İydëba llëm wleniyo shäryara kësbang oblë oblë ara, kjrina li, iök ichara ter kjok dogo dwayo shrono kjok ère kjing go oba bokshto. ¹⁴ Llëbo eni li shäryara äya bäm İyo li kong. E go ga nopga löng kjok kjing go li jyãpgwara uunkong. Ga epga iara äya bäm İyo li jyãglo shäryë kjlara, ie lok ber kësbang, tjwlo ara wlo. Äya bäm İyo li kjupäshko ga zaraba drõng go, gueniyo wolono llëm, pjano irõng obi. ¹⁵ Äya weno tëm klung roy dwayo li kong dbo twaraba, äya jyãglo shäryara nopgarë li iche tjlë wlo. Eshko ga ëye äya jyãglo li poshrëra llëm ga ichara zrökoba wlo. ¹⁶ Ga nopga iara uunkong

llëbo jyäglo ie ba bokdo go, llëm ga ba orkwo këlëkong go. Nopga tjwlo ara wleniyo, nopga tjwlo chira wleniyo, nopga dbur ara wleniyo, nopga song wleniyo, parkagaga tjwlek long pjir wleniyo, nopga eni llëm wleniyo, e iara uunkong ba sharyë eni. ¹⁷Eni ga eye llëbo jyäglo li iak lok llëm ga llëye tjwleya ga ä, llëye soyneya ga ä bakoe. Llëbo jyäglo li, e äya ko li loklo, ba ko li shtoroy ga äar bayo kjöm li loklo bakoe.

¹⁸Ba ko li shtëy ga äar bayo kjöm li miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Eye kjok miydë ara ga shte ga pjlu, ga äar ber sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak tjer kjingsho tjer (666). Era domer kjlara li loklo.

14

Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë, nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000)

¹E irgo ga inor jek obi, ga in ga Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök Siön dlupyo go bor bokshto. Eshko ga yorkaga nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000), uunkong li bokdo go Öng li ko jyä tak pjang, Öng Data li ko jyä tak pjang bakoe. ²Eshko ga kur ga llëbo ter pjluk jong kjok dogo dwayo, pjluk li so di kës pjublunyo li pjlukyo kjoyo, so kjirik ri ri li pjlukyo kjoyo, so kjorkwang sharyak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo tÿba long li kjoyo bakoe. ³Ga nopga long li tono lok tÿkwo tjaglën, pjlu sökklo jong kjok dogo li bokshto, äya long së doglo pkëng (4) li bokshto, tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo li bokshto bakoe. Gueniyo nopga doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak pkëng kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo pkëng (144,000) li tokdo eröe. Nopga döktong long kjok ëre kjing go li epga. Eye oblë tÿ ba tÿkwo li go ga äe. ⁴⁻⁵Epga llëbo owa sharyono walëga tjok llëm, jyörkono llëm bakoe. Beno long pogo llëye dret Sbö bokso erä. Ga to long Öng li irgo, jek kjone lishko. Epga döriba nopga long kës li tjreko dwayo, ga twaraba Sbö kong, Öng li kong, ba sëngglo, bo kwirkono häm iyo li kjaraba, twaraba ba kong wleni.

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo mya

⁶Eshko ga in ga Sbö parkaga kjok dogo so dbuk pjang kjlara, tjlkwo pjlu ber iyado wlo li söya tjeng nopga long kjok ëre kjing go kës li kong, kjok shto oblë oblë uunkong sopga kong, tjëyoga oblë oblë uunkong kong, nopga tjlë tjlkwo oblë oblë uunkong kong bakoe. ⁷Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Nopga llgweya Sbörë dbaryo li öotonge. E kjishko ga Sbö bangkjrozï, iozï ber kës bang, tjwlo ara, poshrëzï bakoe. Kjok uunkong sharyaga li e, kjopkwo, kjok ëre, dlung, di wen lok kjone pogo bakoe» le.

⁸Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara, tjlë ga «jE pjitonge! jBabilonia kjokyo tjwlo ara li pjitonge! Tjëyoga oblë oblë pinggaga llëbo owa sharyë oblë oblë li e. Epga ichara Sbö rayë bakoe. E pjitong e kjishko» le.

⁹Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so wen pjang ba irgo kjlara obi. Tjlëno pjang dbo go. Tjlë ga «Eye äya li poshrëk, eye ba jyäglo li poshrëk, eye bokdo go, llëm ga orkwo go ba jyäglo li jyä tak pjang ga ¹⁰Sbö iirkono ara ba kong. E kjishko ga eye Sbö iono ber iirshko ga shdüya sorë ga epga shdüya eni bakoe. Epga suya akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri li tjok, Sbö parkagaga kjok dogo so

bokshto, Öng li bokshto bakoe. ¹¹ Epga shdüya eni İyado, ba iök li sjer İlëm shkë jİk, dba jİk. Shäryë eni, äya li poshrëra lok kjİshko, ba jyägİo li poshrëra lok kjİshko, bokdo go, İlëm ga orkwo go ba jyägİo li jyä tak pjang kjİshko bakoe» le.

¹² Miydüy tjlökwo ëre go ga İlëbo wen Sbö nopga, ba kolagaga li kong owa ëmdë ga woyde ga kuya kjang, Jesús raye İlëm bakoe.

¹³ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjłara, tjlë ga «Tjİökwo ëre tozong. Eeri jek İëkong ga ëye mär beno İöng Tjłapga Jesús go wolonoshko guing ga ber wopjłue» le.

Kuya Sbö Sëyarë ga tjlë ga «Ëng, eni. Epga sjeno parkorbo, ga potjwłëya Sbörë ba pak li kjİshko» le.

Dwla bo skozlong dbaryo, kjİllgwo bo skozlong dbaryo

¹⁴ Eshko ga İnor jek obi, ga İn ga pjäng sho wen pjang kjrina pjłublún, kjing go sök kjłara so no to ter kjok dogo dwayo li kjoyo, dlu kjing go pjł dlu ioklo pjang kjwara shäryak dbur sho shöylör go, wloshko dröng tjeng kjwangna zöngë. ¹⁵ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjłara, Sbö u jong li roy dwayo, ga tjlëno sök pjäng sho kjing go li kong dbo go. Tjlë ga «Dwla bo kwirkono tjän, ga dwla bo skozlong dbaryo öötongë. E kjİshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom dwla bo tjeng li skok» le. ¹⁶ Kuya ga ba dröng li go ga dwla bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas erä.

¹⁷ Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so opshino shäng kjłara obi, Sbö u jong kjok dogo li roy dwayo, wloshko dröng tjeng kjwangna zöng bakoe. ¹⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjok dogo so wen shäng kjłara obi. E parkë shäng iök pjë jong ri ri İlëbo İö pjłëİë sukklo kjing go li dë, sjer İlëm wlo. Eshko ga tek shäng öng sukklo jong li shwoy dwayo, ga tjlëno wloshko dröng tjeng li kong dbo go. Tjlë ga «Kjİllgwo bo kwirkono tjän. E kjİshko ga bop dröng kjwe sös, ga pja nom jer kjok kjing go, kjİllgwo bo tjeng li töng» le. ¹⁹ Kuya ga ba dröng li go ga kjİllgwo bo tjeng kjok ëre kjing go kës li zakza tas, ga dbukza jer kjİllgwo bo İlruzlong shtoyo li roshko. E no shdüzlong shtoyo li loklo, ëye Sbö iono iirshko ga shdüya tjeng lishko. ²⁰ Kjİllgwo bo İlruzlong shtoyo li jong kjok eshko li worbo go. Eni ga kjİllgwo bo li İlrura eshko, ga ba srëng li tur jer jong e roy dwayo di kësbang wleni, öötong kjłay kwomgla kjëngso go, äär jong pjłalae. Shji äär ba pjłarbo wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjwara (10) dik.*

15

Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), no shdungglo kjrİnggwo kjäk (7)

¹ E irgo ga İn ga İlëbo jyägİo wen pjang kësbang kjok dogo kjrina obi. Sbö parkagaga kjok dogo so tjeng doglo kjäk (7), no shdungglo söya tjeng kjrİnggwo kjäk (7) ba tjok. Sbö iir li pjir e go. ² Eshko ga İlëbo İn buk so dlung shäryak batlé sho go kjoyo, roshko iök. Dlung li sor go nopga kojono tjeng ara, äya li zana lok, ba jyägİo li zana lok, ba ko li shtoroy ga öötong kjöm li zana lok bakoe. Kong kjorkwang shäryak jong kjıyo tjok tÿy or go wlenıyo twara Sbörë kjwara kjwara tjän, ga beno tjeng ba wloshko. ³ Eshko ga tono lok Sbö parkaga tek dënashko so Moısés li tÿkwo, Öng li tÿkwo bako, tÿkwoyo eni:

* **14:20** Shji jëk dbargwo sak kjwara dik le li, e kilómetro kjrİnggwo sak dbäw pjłoglo mya (300) loklo.

«Tjlapga Sbö,
 llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.
 Bop pak shäryorop li,
 e kësbang, wolëso.
 Llëbo bek li,
 e shäryopdë.
 Tjÿyoga kës pjluyo ÿyado li pja eröe.
⁴Tjlapga, ëye, pja bangkjre llëmyo drete.
 Ëye, bop ko ie ber kësbang, tjwlö ara llëmyo drete.
 Pja eröe.
 Ëye oblë eniyo drete.

Bop pak pjlo bek li beno wëllë,
 tjÿyoga tjeng kës li äär bop poshrëk e kjïshko.»
⁵E irgo ga ïnor jek obi, ga ïn kjok dogo ga Sbö u jong eshko li jong oojong.
⁶Ga Sbö parkagaga kjok dogo so opshino tek ba roy dwayo doglo kjäk (7),
 no shdungglo söya tjeng kjrïnggwo kjäk (7) ba tjok. Doyono löng shwong
 ko pjlublún, drëpdre, pjlú, tjwlö ara wleniyo go, dop pjrikklo shäryak dbur
 sho shöyïör go pjang ba pjlú kjing go. ⁷Eshko ga äya löng së doglo pkëng (4)
 kjlara, epga kong di ioklo twara kjwara kjwara, shäryak dbur sho shöyïör
 go, roshko Sbö Sök ÿyado li iir. ⁸Ga Sbö u jong li dlino jong yö sho go, Sbö
 dbo kälä tjeng eshko kjïshko. Eni ga ëye opzrëk jek ba roy ga ä, äär jong no
 shdungglo kjrïnggwo kjäk (7) söya Sbö parkagaga doglo kjäk (7) lirë tjeng ba
 tjok li shäryono pjir guing.

16

Di ioklo kjwo kjäk (7) roshko Sbö iir

¹Eshko ga ybö kuror tek Sbö u jong li roy dwayo pjlara, tjllëno Sbö
 parkagaga doglo kjäk (7) li kong. Tjllë ga «Pjäy nom Sbö iir tjeng di ioklo kjwo
 kjäk (7) roshko kjwe kwong kjok kjing go» le. ²Kuya lok ga Sbö parkaga bäm
 ÿyo li, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter kjok ëre kjing go, ga nopga
 jyä tak lok äya jyäglö go, äya poshrëgaga löng li, e poglo go üta weno ara, bang
 ara.

³E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona
 ter dlung kjing, ga dlung dyo li kworkwono beno oblë, so shinmoga srëngyo
 jjoyo, ga llëbo tjeng kës dlung roy li kjëtong drete.

⁴E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter
 di llë, diwa llë, e kjing, e tjok ga öötong pjloglo mya. Eshko ga di li kworkwono
 beno srëng. ⁵⁻⁶Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so kuror kjlara. Di llë ichaga
 li e. Tjllë ga

«Sbö, pja sök ÿyado.
 Pja eröe.
 Nopga löng li,
 bop nopga srëng li shira,
 bop tjlökwö lagaga srëng li shira bakoe.
 E kjïshko ga
 iorop beno löng srëng ië, ba shdungglo.
 Kjok llgwerop eni li,
 e beke» le.

⁷Eshko ga kur ga llëbo lö pjllëblë sukklo jong li öö le, tjllë ga

«Ëng, Tjlapga Sbö,
 llëye shäryëp woydë li shäryëp ga pjlúe.
 Kajok llgwerop sorë li,
 e beke» le.

⁸ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek dlo kjing, ga dlo li kong dbo twara, nopga löng li suya ba kälä dbo ara li go wlo. ⁹ Eshko ga nopga löng li sura dlo kälä lirë ara. Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, Sbö iara beno kësbang, tjwlö ara llëm bakoe. Llëbo owa li ichara Sbörë ba kong kuzong ga beno löng Sbö ko li läywë owa erä.

¹⁰ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona ter äya pjlú sökklo jong li kjing go, e tjok ga öötong pjloglo shkëng (5). Eshko ga äya li kjokyo ro zoktong beno yët erä. Nopga löng li bang ara kuzong ga beno löng ba kjorkwo uë. ¹¹ Eni ëmdë ga llëbo owa shärye löng li rayara lok llëm, beno löng Sbö sök kjok dogo li läywë owa erä, ba bang ara li kjishko, ba üta li kjishko bakoe.

¹² E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jer Éufrates diyo li kjing, ga di li dano beno dogro, pjlupga tek dlo wen tëm shwo lëkong dwayo li jek dipzë ba ëngkjwagaga tjok di kar ga pjlú wlo. ¹³ Eshko ga in ga sëyaga owa wen tjeng doglo mya, so kjläk kjoyoe. Kjlara opshino tek äya so Ööka kjoyo li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek ba pjeyo äya owa li kjak roy dwayo, kjlara opshino tek äya dboryaga owa wleniyo li kjak roy dwayo bakoe. ¹⁴ Eshko ga sëyaga owa li to löng llëbo iydëba llëm wleniyo shäryë öblë öblë. Ga pjlupga löng kjok kjwang jikong li tona lok, ëngkjwë Sbö tjok, no llgwezlong dbaryo lishko. Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjlúe.

¹⁵ Cristo tjlökwwo woyoshrozä. Tjlëno ga «iPjäy sjëke! Tja tjywe, oba tjwe lürkë ä wleni. Ëye sök bor koshë jlökoyo, sök së, ba shwong shäryak tjeng pjir ba tjok wleni ga ber wopjlú eshko. Eshko ga to shäng kjwor wleni llëm, llëye lökyotke llëm bakoe» lara eni.

¹⁶ Eni ga pjlupga li tona lok pjir, söra lok öötong löng kjok kjrinishko. Hebreo tjlökwwo go ga kjok eshko li ko Armagedón.

¹⁷ E irgo ga Sbö parkaga kjlara obi, llëbo tjeng ba di ioklo roshko li kwona jek aan, pjluk jek pjang li kjing, e tjok ga öötong pjloglo kjäk (7). Ga ëbo tjläno dbo go pjlú sökklo jong Sbö u jong li roy dwayo. Tjlë ga «Uunkong li shäryono pjire» le. ¹⁸ Eshko ga llgwllëng tur jong lletlet llaw pogo, kjrik ri ri le ara, yo ian pjang kësbang, dbo ara bakoe. Nopga iara Sbörë beno tjeng kjok ëre kjing go tek lëkong ga yo iydë eni llëme. ¹⁹ Babilonia kjokyo tjwlö ara li, e shdöktong beno kjringswo mya, ga tjëyoga öblë öblë li kjokyo pjitong dret bakoe. Babilonia soga shduna Sbörë ba iir ara li go eni, llëbo owa shäryara lok ara li kjishko. ²⁰ Dlung tjrëko llë, di tjrëko llë, dlup llë, e jer piktong drete. ²¹ Ga di zeng shrono ter kjwölöng nopga beno löng li kjing go. Kjwara kjwara kwing ara kwing dunggwo kjwo sak dbäw (100) wleni dik.* Eshko ga nopga löng li shduna Sbörë kjang anmoyö eni kuzong ga Sbö läywe lok owa erä.

17

Walë owa kjlara, äya kjlara

* 16:21 Dunggwo kjwo sak dbäw (100) dik, e kwing libra sak dbäw (100) wleni dik.

¹⁻² Eshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo kjlara tek shrono shäng bor zlong, ga tjlä bor kong ga «Kjok buk kjrina, di arashko. Walë sök kjlara eshko, to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo. Pjlugga löng kjok ëre kjing go li pono ba tjok, ga ba nopga tjeng kës li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë, ichara Sbõ rayë bakoe. Eni ga pja tek bor tjok, walë li shdüya Sbörë li ip wlo» le.

³ Eshko ga tja go Sbõ Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jek kjok dogro no llëmshko. Eshko ga in ga walë sök kjlara, äya sök kjlara li kjing go. Äya li kjlo srëzrën, kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10) bakoe. Ba doyo li go, ko jyä tak lok oblë oblë llaw pogo, Sbõ läywoklö owa wleni. ⁴ Walë li doyono sök shwong ko dingding shwëshwë go, shwong ko srëzrën go bakoe. Shwong li go, llëbo wolësowa smok lok ara, dbur sho shöylör, akkwo wolësowa tjwlo ara wleniyo oblë oblë bakoe. Wloshko di ioklo tjeng kjwara, shäryak dbur sho shöylör go, llëbo owa shäryara li, llëbo shäryako llëm shäryara li, e tjeng ba roshko. ⁵ Llëbo jyä tak pjang ba bokdo go, gueniyo llë loklo miydëba llëme. Tak pjang eni: «Babilonia kjokyo tjwlo ara li tja. Walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo pingga li tja. Nopga ichaga llëbo shäryako llëm shäryë li tja bakoe.» ⁶ In ga walë li sök nelö, srëng iono ara kjishko. Sbõ nopga to löng Jesús roy lë oba kong zröra li, e srëngyo iayde. In ga yëy lër erä.

⁷ Eshko ga Sbõ parkaga li tjlä bor kong ga «¿Pja opshgawë ega? Walë jek sök äya kjing go li llë loklo lër bop kong. Äya kägä kjwo kjäk (7), sjö kjwang sak kjwara (10), e llë loklo lër bop kong bakoe. ⁸ Äya inop li dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame. Gueniyo llono ga wen tëm pjlebgwo jong rong anmoyö li roy dwayo, ga to jongya shdüya, pjia Sbörë wlo. E kjishko ga nopga löng kjok ëre kjing go ko tak pjang Sbõ kjibokwoyo go llëm wleniyo kës li, äya li iya lok ga yëy le lok erä. Kjok shäryayde Sbörë llëm obishko ga ëye ber sök së iyado Sbõ tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go tjän.

⁹ »Llëbo ëre llë loklo miydëy wlo ga woyde ga shji kjok miydë ara. Äya kägä kjwo kjäk (7) li, e dlup lok kjwo kjäk (7) loklo, ga walë li sök ba kjing go. ¹⁰ Ba kägä kjwo kjäk (7) li, e pjlugga doglo kjäk (7) loklo bakoe. Pjlugga shkëng (5) jüni wolono tjän, kjlara sök eerishko, ga kjlara obi tjwayde llëm obi. Shrono ga ber sök wop sira döe. ¹¹ Äya dënashko ga sök së, gueniyo eeri ga sök ame li, e pjlu kjlara obi loklo, e tjok ga äär doglo kjwong (8). Pjlugga doglo kjäk (7) kjlara woshrono iröng obi li e, gueniyo to jongya shdüya, pjia Sbörë wlo bakoe.

¹² »Sjö kjwang sak kjwara (10) inop li, e pjlugga doglo sak kjwara (10) wentë llëm obi li loklo. Llono ga kong dbo twëba, parkë ber löng no pjluoyoga äya li tjok wop sira bakoe. ¹³ Eshkoshko ga wotjlik lok kjrinaso, ga ba dbo li twe lok äya li kong, ba nopga tjeng kës li iche wlo. ¹⁴ Ga ëngkjwë lok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li tjok. Gueniyo Öng li, no kägäyoga uunkong kägäyo li e, pjlugga uunkong pjluoy li e bakoe. E kjishko ga epga zäya. Ba nopga rokara, kjrara, mär löng ba go iyado li löng ba tjok eshko.

¹⁵ »Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë tjok wleniyo li inop sök di arashko. Di li, e tjeoyoga oblë oblë li loklo, nopga tjlä tjlökwö oblë oblë li loklo bakoe. ¹⁶ Sjö kjwang sak kjwara (10) lok äya go li, walë owa li iywa lok shjiktëng, shdüya lok ara, ga ie lok ber shäng kjwor. E irgo ga sho ue lok, ga doyo suya lok iök go. ¹⁷ Epga wotjliino kjrinaso li, ba dbo twara äya kong li, e

laga Sbörë, lara eni tek dënashko kjîshko. Ga shärye lok eni, äär jong llëye lara Sbörë li shäryono pjir guing.

¹⁸ »Walë inop li, e kjok tjwlö ara loklo, pjlunga löng kjok ère kjing go ichaga sök'lishko» le.

18

Babilonia kjokyo pjitonge

¹ E irgo ga in ga Shö parkaga kjok dogo so ter shäng kjlara obi, kjok dogo dwayo. E dbo ara, ga kjok ère kjing iara ba kälä ara lirë beno buk shjiye.

²⁻³ Eshko ga tjläno dbo go. Tjlë ga

«jE pjitonge!

jBabilonia kjokyo tjwlö ara li pjitonge!

Tjÿyoga oblë oblë, llëbo owa oblë oblë pina ba kong li,

e shäryara lok pjir,

Sbö rayara lok bakoe.

Pjlunga löng kjok ère kjing go kjlobi li,

e pono ba tjok wleni.

Llëbo soynega kjok ère so li,

e dbur shano ara,

kjok eshko sopga dbur zano ara kjîshko.

E kjîshko ga kjok eshko li kworkwono beno buk Ä sëyaga shtoyo shara,

sëyaga owa oblë oblë löng eshko.

Sënwa owa, woydëy llëm wleniyo,

e usho shäryë lok eshko bakoe» * le.

⁴ Eshko ga kur ga ybö ter kjok dogo dwayo pjlara, tjlä ga

«Bor nopga, pjäy opshis kjok kjweshko dwayo,

llëbo owa shärye nopga löng kjweshkorë li shäryëmi llëm wlo,

kjwepga shdüya Sbörëshko ga pjäy shdüya eni llëm bako wlo.

⁵ Nopga löng kjweshko li go owa ara,

kjlay kjok dogo.

Kjwepga shdüya Sbörë ara,

llëbo owa shäryara kës li kjîshko» le.

⁶ Eshko ga ybö li tjläno nopga shdunggaga li kong. Tjlë ga

«Nopga kjwe llëbo shäryono oblë kong owa sorë ga

shäryozï ba kong eni pjloglo pjök.

Oblë shduna sorë ga

nopga kjwe shdüzï eni pjloglo pjök bakoe.

⁷ Llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano ara,

ber löng wopjlú wlo.

Eni ga llëbo shäryozï ba kong owa bayo eni,

ber löng woydë ara wlo.

Eerishko ga to löng krë ara. Tjlë ga

“Tjawa pjlu boy wleni, tjawa äär ber syä wleni llëm,

llëye wen borwa kong owa wlo drete” le.

⁸ Eni kuzong ga dbar kjwara ga llëbo wen ba kong owa oblë oblë,

kjone kjone wolon,

kjone kjone slar ara,

* **18:2-3** Tek dënashko ga kjibokwo ère jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «... e usho shäryë lok eshko, ga äya owa, woydëy llëm wleniyo, e löng eshko bakoe.»

kjone kjone pjli kuk ara bakoe.

Epga shdūya Tjlapga Sbörë, ba dbo ara go,
ga ba kjok buk kës'li suya iök go, ber dret wlo» le.

⁹ Pjlunga löng kjok ère kjing go pono walë'li tjok wleni li, llëbo shäryara ba kong om go ara, dbur zano lok ara bakoe. Shäryara lok eni, ber löng wopjlu baia dik wlo. Eni ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem li iya lok ga slar ara, kjloshtë ara ba kjishko. ¹⁰ Eshko ga walë'li shdūya Sbörë ara eni li iya ga bangkjre lok ara. Ber löng kjloshtë ara pjolae. Tjlë lok ga

«¡Babilonia soppa, pjäy tjwlö ara, dbo ara,
gueniyo pjäy shduna ara, ga pjäy pjitong malinge!
¡Pjäy song jlöe!

¡Pjäy song jlöe!» le lok eni.

¹¹ Eshko ga llëbo soynegaga kjok ère so li slar ara, kjloshtë ara, llëbo tjwlëkoba eshko ame kjishko. ¹² Dbur sho shöyör, dbur sho pjublün, akkwo wolësowa tjwlö ara wleniyo oblë oblë, e tjwlëkoba eshko ame. Shwong ko pjublün, pjlu tjwlö ara wleniyo, shwong ko dingding shwëshwë, shwong pjlu wleniyo ko *seäa*, shwong ko srëzrën, e tjwlëkoba eshko ame. Kjorkwang lö pjlebë wleniyo oblë oblë, llëbo wolësowa oblë oblë shäryak llëbo ko *marfil* go, shäryak kjorkwang tjwlö ara wleniyo go, shäryak dröng sho so klung sho kjoyo go, shäryak dröng sho go, shäryak ak ko *mármol* go, e tjwlëkoba eshko ame. ¹³ Dli mokyo oblë oblë, llëbo lö pjlebë suy wlo, dwlo poshtikklo lö pjlebë oblë oblë, poshtikklo lö pjlebë wleniyo oblë oblë, kjillgwo bo dyo dbo ara, kjoyo pjlu wleniyo, pjlung shosho pjlu wleniyo, e tjwlëkoba eshko ame. Sögla, öng wlëp ushko so, kwomgla, jëkklo dopshiga kwomglarë wleniyo, parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, nopga oblë oblë, e tjwlëkoba eshko ame.

¹⁴ Eshko ga llëbo soynegaga li tjle lok ga

«¡Babilonia soppa,
llëbo woydoromi ara li,
e pjitong drete.
Llëbo oblë oblë tjwlö ara bomi kong li,
e pjitong dret bakoe.

¡Pjäy song jlöe!
¡Pjäy song jlöe!» le lok eni.

¹⁵ Eshko ga epga shdūya Sbörë ara eni li iya llëbo ère soynegaga löng lirë ga bangkjre lok ara. Ber löng slar ara, kjloshtë ara pjolae. ¹⁶⁻¹⁷ Tjlë lok ga

«¡Babilonia soppa,
pjäy doyono löng shwong ko pjublün, pjlu tjwlö ara wleniyo go,
shwong ko dingding shwëshwë go
shwong ko srëzrën go bakoe!

¡Pjäy obrikkwo wolësowa oblë oblë
shäryak dbur sho shöyör go,
shäryak akkwo wolësowa tjwlö ara wleniyo oblë oblë go bakoe!

Gueniyo llëbo tjwlö ara tjeng kës'li pjitong malinge!
¡Pjäy song jlöe!

¡Pjäy song jlöe!» le lok eni.

Eshko ga kjoyong kës-kës sögaga, ba kägäyoga, nopga jëk löng kjoyong kës-kës go, e ber löng pjola bakoe. ¹⁸ Ga kjok li pjë jong ri rishko ga ba yö sho jem li iya lok ga slar ara ba kjishko. Tjlë lok ga «Kjok oblë äar tjwlö ara, kjok kjweni

dik llëme» le lok eni. ¹⁹ Eshko ga klung sho iara ba kä kjing go, löng woydë ara li loklo, ga slar ara, kjloshtë ara. Tjlë lok ga

«Babilonia sogga,

 pjây dbur ara kjishko ga

 kjong kësks sogoga kës li dbur shano ara.

¡Gueniyo pjây pjitong malinge!

¡Pjây song jlõe!

 ¡Pjây song jlõe!

²⁰ ¡Gueniyo kjok dogo so,

 Sbõ nopga,

 Sbõ tjlökwo roy lagaga Jesús äska,

 Sbõ tjlökwo lagaga,

 pjây shduna lok ara kuzong ga

 epga shduna Sbörë ara bakoe!

¡Pjây löng wopjlú e kjishko!» le.

²¹ Eshko ga Sbõ parkaga kjok dogo so dbo ara wleniyo kjlara apkwo kjrono kjwara kësbang, bayo dwla kjwokäkklo apkwoyo wleni, ga dbura jer dlung roy, ga tjlä ga

«Apkwo dburor li piktong dret,

 beno igöy ame.

Babilonia kjokyo li pjir dret,

 ber igöy ame eni bakoe.

²² Kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo, dbonmo, wli,

 e tÿba eshko ame,

 ga ÿye tÿ eshko ame bakoe.

ÿye parkë eshko ame,

 ga oba parkë löng li pjlukyo kuy eshko ame bakoe.

²³ Iök shjiy eshko ame,

 ÿye orkwosmok eshko ame bakoe.

Dënashko ga llëbo soynegaga kjok eshko so li tjwlö ara.

 Ga tjÿyoga oblë oblë jyäpgwara ba nopgarë ba ybi sho li go.

²⁴ Sbõ tjlökwo lagaga, Sbõ nopga, nopga oblë,

 e zröraba ara kjok eshko» le.

19

Shji Tjlapga poshrëk ara

¹⁻² E irgo ga kur ga nopga trak llëm, öö le ara kjok dogo. Tjlë lok ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo li,

 nopga löng kjok kjing go li ichara llëbo owa shäryë oblë oblë,

 ichara Sbõ rayë bakoe.

Sbõ nopga zröra ara kjishko ga

 walë li shduna Sbörë.

Kjok ilgwera sorë li,

 e beke.

Bi Sbõ,

 e kësbang, tjwlö ara, dbo ara bakoe.

Bi döga kjlaraso li e» le.

³ Ga öö le lok obi, tjlä ga

«¡Shji Tjlapga poshrëk ara!

Walē li doyo pjē ber buk ūyado,
pjē yōyo jem jong li ślan llēme» le.

⁴ Eshko ga t̄lapgaga kjok llgwegaga wleniyo doglo sak pjōk kjingsho pkēng (24) li, e kjōk tono, ga Sbō sōk p̄lu sōkk̄lo kjing go li poshrēra. T̄jlē lok ga «jBer eni!

jShji T̄jlapga poshrēk ara!» le.

⁵ Eshko ga ēbo t̄jlēno p̄lu sōkk̄lo jong lishko dwayo. T̄jlē ga «jSbō parkagaga,

Sbō bangk̄ragaga,
pjāy t̄jw̄lo arare, de llēmde, e llēno llēme.

Bi Sbō poshrēz̄i pjāy uunkongdē!» le.

⁶ Eshko ga kur ga nopga trāk llēm, ōō le ara, p̄luk li so di kēs p̄j̄ublunyo li p̄j̄lukyo kjoyo, so kjirik ri ri li p̄j̄lukyo kjoyo bakoe. T̄jlē lok ga «jShji T̄jlapga poshrēk ara!

Bi T̄jlapga Sbō,
llēye shārye woydē li shārye ga p̄jlūe.

Öötong sōk nopga uunkong p̄jluyo t̄jān.

⁷ Shji wop̄jlū e kjīshko,
iēy ber kēsbang, t̄jw̄lo ara bakoe.

Öng Wlēp Ushko So Ll̄gwoklē orkwosmozlong dbaryo li öötong,
ba boy poshāryono p̄jir,
sōk ba koshē.

⁸ Kong shwong twara Sbōrē doyē e go wlo.
Shwong li ko p̄j̄ublún, p̄jlū t̄jw̄lo ara, drēpdre, stek wleniyo» le.
(Shwong le li, e llēbo p̄jo bek shāryara Sbō nopgarē oblē oblē li loklo.)

⁹ Eshko ga Sbō parkaga kjok dogo so li t̄jlē bor kong ga «T̄j̄lōkwo ēre tozong. Ēye mana Sbōrē tek Öng Wlēp Ushko So Ll̄gwoklē orkwosmozlong dliyo li uē ga ber wop̄jlūe» le. Ga t̄jlē obi ga «T̄j̄lōkwo ēre lara Sbōrē li, e beke» le.

¹⁰ Kur ga t̄ja kjōk tono parkaga li bokshto, ga poshrēr loror. Gueniyo t̄jlē bor kong ga «jK̄jwe shāryēp llēme! jT̄ja parkaga Sbō kong erōe! jP̄ja, bop p̄jeyoga mār lōng Jesús t̄j̄lōkwo go li, pjāy eni bakoe! jĒye Jesús t̄j̄lōkwo roy lē ga e Sbō t̄j̄lōkwo laga! jE kjīshko ga Sbō poshrēpdē dey!» le.

K̄jlara sōk kwomgla k̄jlo p̄j̄ublún kjing go

¹¹ Eshko ga kjok dogo roshwino beno jong oojong, ga ĩn ga kwomgla sōk k̄jlara k̄jlo p̄j̄ublún. Kjing go sōk k̄jlara. Llēye le li shārye eni ūyado lēba, t̄j̄lōkwo bek laga li e lēba bakoe. Kjok llgwegaga bek, ga ēngk̄jwe ba wloyoga t̄jok bek bakoe. ¹² Ba bokkwo so iōk pjē lok ri ri kjoyo, ba k̄ā kjing go p̄j̄lupga d̄lu ioklo lok ara. Ko jyā tak p̄jang ba go k̄jwara, miydaga erē om go erōe. ¹³ Doyono sōk shwong p̄oraba srēng go p̄jir li go. E ko Sbō T̄j̄lōkwo. ¹⁴ Ēngk̄jwagaga kjok dogo so uunkong li jek lōng kwomgla k̄jlo p̄j̄ublún kjing go ba irgo, doyono lōng shwong ko p̄j̄ublún, p̄jlū t̄jw̄lo ara, drēpdre, stek wleniyo go. ¹⁵ Drōng tur jong sōk kwomgla kjing go li k̄jak roy k̄jwangna, kowo stek, t̄jeyoga oblē oblē tjeng kēs li p̄jiya e go wlo. Llēye shārye woydē Sbōrē li shārye ga p̄jlū, ga iirkono ara nopga lōng li kong. E kjīshko ga domer li ichara ba shdung k̄jang, shji kjill̄gwo bo shglēroy bi dre go wleni. J̄lōkoyo ga epga iche k̄jange. ¹⁶ Ko jyā tak p̄jang k̄jrina, ba shwong p̄jang li go, ba kworbo do li go bakoe. Ko li tak p̄jang eni «P̄j̄lupga Uunkong P̄jluyo, No K̄gāyoga Uunkong K̄gāyo.»

¹⁷ Eshko ga ñn ga Sbõ parkaga kjok dogo so shäng kojong kjlara, dlo kjing go. Ga tjläno sënwa sjëng uaga dbuk lok kjok dogo kës li kong dbo go. Tjlë ga «Pjäy tönzong, Sbõ dliyo kësbang li uëmi wlo. ¹⁸ Eshko ga pjilupga doyo sho, ëngkjwaga kägäyoga doyo sho, nopga tjwlõ ara wleniyo doyo sho, kwomgla doyo sho, ba sögaga doyo sho, e uëmi ga pjlu, nopga uunkong tjwlëk löng pjir wleniyore, de llëmdë, tjwlõ arare, de chirare, uunkong li doyo sho uëmi ga pjluë» le.

¹⁹ Eshko ga ñn ga pjilupga löng kjok ëre kjing go, ba ëngkjwaga kës li tona lok äya owa li tjok, ëngkjwë sök kwomgla kjing go li tjok wlo, ëngkjwë ba ëngkjwagaga jek löng ba tjok li tjok wlo bakoe. ²⁰ Eshko ga äya owa li shara ba wloyoga lirë, ga dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong ri ri shtoyo li roshko, ba dboryaga owa wleniyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Kjpupäshko ga ba dboryaga li, llëbo ÿdëba llëm wleniyo shäryara oblë oblë ba kong, ga nopga jyä tak lok äya jyäglö go, äya poshrëgaga löng li, e jyäpgwara e go. ²¹ Ga ëngkjwë löngshko ga nopga tönö tjeng äya owa tjok li, e zröra dret, dröng tur jong sök kwomgla kjing go li kjak roy li go. Eni ga sënwa li lono ba sho beno tjeng li uë, beno löng bökö tjung ara, no sho li go.

20

Lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000)

¹ Eshko ga ñn ga Sbõ parkaga kjok dogo so to ter kjok dogo dwayo kjlara, wloshko tjeng pjlebgo jong rong anmoyõ li dökklo, no shakklo shäryak dröng sho go tjeng pjlara kësbang bakoe. ²⁻³ Ga äya so Ööka kjoyo li shara, ga pjirira, ber buk eni lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. E irgo ga dbura jer pjlebgo jong rong anmoyõ li roshko, kjing bängzara yõtso, tjëyoga oblë oblë jyäpgwe llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) wlo. Eshko ga döya jek pjlara obi, wop sira wlo. Äya li, e Ä om go.

⁴ Eshko ga ñn ga nopga sirkeno tjeng kjlëbö, pjlu sökklo tjeng li kjing go. Epga kong dbo twara Sbörë nopga llgwek wlo. Dënashko ga nopga kä zaraba ara, Jesús roy lara kjishko, Sbõ tjlökwo roy lara kjishko bakoe. Äya owa li poshrëra lok llëm, ba jyäglö li poshrëra lok llëm, bakdo, orkwo, e tak lok ba jyäglö go llëm bakoe. Nopga eniyo li sëyaga ñnor tjeng eshko, nopga sirkeno tjeng li shwoy. Eshko ga woshrrara Sbörë iröng obi, ga beno löng nopga ichë Cristo tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000). ⁵ Nopga woshrrara Sbörë bäm go li epga. Llamö woshrrara llëm, äär jong lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) li pjitung guing. ⁶ Woshrrara Sbörë bäm go li ber wopjlu, iak beno tjeng dboy Sbõ kong bakoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obishko ga llëye wen ba kong llëm, ber löng syöshtaga Sbõ kong, Cristo kong, ga nopga iche ba tjok lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) bakoe.

Ä zanabae

⁷ Äär lu pjloglo sak dbäw dbäw (1,000) lishko ga Ä döra ba shdüzilong shtoyo jong li dwayo, ⁸ ga opshino to shäng oba jyäpgwë kjok kjwang jikong, töya ëngkjwë wlo. Tjëyoga jyäpgwara li ko Gog, Magog bakoe. Epga trak llëm, la sho tjeng dlung kjako wleni. ⁹ Eshko ga tönö löng kjok kjwang jikong dwayo, ga Sbõ nopga löng li kjokyo kopjrina lok pjiribrie. Kjok woyde Sbörë ara li eshko.* Gueniyo ga iök ichara Sbörë lon kjok dogo dwayo, ga epga pjira drete. ¹⁰ Eshko ga Ä, nopga jyäpgwaga li shara, dbura jer akkwo ko *azufre* pjë jong

* **20:9** Kjok woyde Sbörë ara le li, e Jerusalén kjokyo loklo.

ri ri shtoyo li roy, ba pjeyoga äya owa li, ba dboryaga li, e dbura beno tjeng dënashko'lishko. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Ga mya jïkong li shdüya ber löng eshko shkë dba, iyado wlo.

Nopga ilgweraba löng pïlu sökklo jong kjwara kësbang, pïlublün li bokshto

¹¹ Eshko ga ïn ga pïlu sökklo jong kjwara kësbang, pïlublün, kjing go ëbo sök kjlara. Eshko ga kjok uunkong töktong ba bokshto dwayo, kjok dogo, klung bakoe. Beno ïgöy ame. ¹² Ga ïn ga nopga wolono tjeng kës li löng pïlu sökklo jong li bokshto, nopga tjwölö ara, nopga tjwölö chira bakoe. Eshko ga kjibokwo tjeng li roshwinaba. E irgo ga kjibokwo roshwinaba kjwara obi. Æye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo e go. Ga nopga wolono tjeng li ilgweraba, llëbo shäryara dö, tara beno tjeng kjibokwo tjeng kës roshko li kjïshko. ¹³ Nopga wolono beno tjeng dlung roy ga löng eshko. Nopga wolono beno tjeng shinmoga shtoyo ga löng eshko. Ga kjlara kjlara ilgweraba, llëbo shäryara dö li kjïshko. ¹⁴⁻¹⁵ Æye ber sök së iyado Sbö tjok wlo ga ba ko, e tak pjang Sbö kjibokwoyo li go. Gueniyo ëye ko wlënaba tak pjang e go llëm ga dburaba jer beno tjeng iök pjë jong ri ri shtoyo li roy, shinmoga shtoyo li tjok. Shto, e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko.

21

Jerusalén kjokyo tjaglën

¹ E irgo ga ïn ga kjopkwo pjang tjaglën, klung buk tjaglën bakoe. Kjopkwo këguë li, klung këguë li, dlung këguë li, e jeno uunkong, llëbo këguë li beno ame. ² Ga ïn ga kjok ter pjang kjrina, Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén, e shäryak tjaglën, kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. Kjok li shäryak wolësowa, walë poshäryono orkwosmok dörö wlo wleni. ³ Eshko ga ybö kuror tek pïlu sökklo jong lishko dwayo pjara, tjlë ga «Sbö ber sök nopga löng lishko shara. E ber sök ba tjok, ga epga ber ba nopga. Sbö om go li ber sök ba tjok, ga ber ba Sbö. ⁴ Ba boryo kröya Sbörë, ber löng slar ame wlo. Eshko ga llëbo këguë li pjitong kjïshko ga ëye wolon ame, slar ame, poglo bang ame bakoe» le.

⁵ Eshko ga sök pïlu sökklo kjing go li tjlë bor kong ga «llëbo kës shäryër shäng ëre tjaglën eröe. Tjlokwo loror li, e bek, nopga mär ba go ga pïlue. E kjïshko ga tozong. ⁶ jUunkong li shäryono pjire! Tja so tjlokwo toklo ko Alfa* kjoyo, tja so tjlokwo toklo ko Omega† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe. Di ichër tür di bokkwo roy dwayo, ëye omiono ga ber sök së iyado bor tjok. Æye di ëre ië wyodë ga kong twër, ga tjwölö shir llëme. ⁷ Æye llëbo owa li zano ga llëbo kës ëre ber ba kong, ga tja ber ba Sbö, e ber bor wa bakoe.

⁸ »Gueniyo nopga kjok bangkjirë wleniyo, nopga mär bor go llëm wleniyo, nopga llëbo shäryako llëm li shäryë wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga parkë ybi wleniyo, nopga llëbo jyäglö poshrök wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, era dbukoba jer ber löng akkwo ko azufre pjë jong ri ri shtoyo li roshko. Shto e kësbang, so dlung kjoyoe. Nopga wolono tjeng li wolon jek obi wleni eshko» le.

* 21:6 Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko Alfa, e ba bäm Iyo, A wleni. † 21:6 Grecia so tjlokwo go ga tjlokwo toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

⁹ Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so doglo kjäk (7), wloshko tjeng di ioklo, roshko no shdungglo tjeng kjringsgwo kjäk (7) kjlara li tek shrono shäng bor zlong, ga tjlä bor kong ga «Pja tek bor tjok, ga walë orkwosmok Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë tjok wlo li pin bop kong» le. ¹⁰ Eshko ga tja go Sbö Sëya jlökoyo, ga tja söra parkaga lirë jem dlup jong kësbang, kjökshko li kjing go. Eshko ga kjok pina bor kong kjrina, ter pjang Sbö sök kjok dogo lishko dwayo. Kjok li ko Jerusalén. Kjok iak beno buk dboy Sbö kong li e. ¹¹ Sbö sök eshko kjishko ga kjok li kälä bolo ara, so akkwo wolësowa tjwölö ara wleniyo kälä kjoyo, so akkwo ko *jaspe* kälä kjoyo, roigöy wëlä, so batlä sho kjoyoe. ¹²⁻¹³ Kjeryo shäryak pjribri kjökshko, kjër li shklukyo kjringsgwo pkëng (4), ga kjër li pjlor kar kar, u bäng bäng lok kjwo mya mya, uunkong ga kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12). U bäng bäng daga Sbö parkaga kjok dogo sorë kjlara kjlarae. U bäng bäng kjwara kjwara li go Israel tjëyoga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyä tjang pjang kjrina kjrina eshko. ¹⁴ Kjok li shakklo kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), kjwara kjwara li go Sbö tjlökwö roy laga Jesús äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko jyä tak pjang kjrina kjrina eshko.

¹⁵ Parkaga lan shäng bor tjok li, wloshko llëbo tjlikklo shäryak dbur sho shöylör go tjeng kjwangna, kjok li, u bäng bäng li, kjër li, e tjliya e go wlo. ¹⁶ Kjok li tjliya ga pjlor kar kar bam beke. Ga tjliya llëbo tjlikklo li go ga beno kësbang anmoyö. Shji jëk shkluk kjrina dwayo äar shkluk kalëkong wlo ga woyde ga shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik.† Ga jem kjomo lëkong ga wop eni bakoe. ¹⁷ Kjër li tjliya, llëbo tjliya norë wleni ga shtëgro orkwo jyäglo§ pjloglo sak dbäw kjingsho sak pkëng kjingsho pkëng (144). ¹⁸ Kjër li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Kjok li shäryak dbur sho shöylör go, ga roigöy wëlä, so batlä sho kjoyoe. ¹⁹ Kjok li shakklo shäryak lok akkwo wolësowa tjwölö ara wleniyo oblë oblë go. Ba shakklo bäm li shäryak akkwo ko *jaspe* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *zafiro* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *ägata* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *esmeralda* go. ²⁰ Irgo shakklo shäryak akkwo ko *önice* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *cornalina* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisolito* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *berilo* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *topacio* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *crisopraso* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *jacinto* go. Irgo shakklo shäryak akkwo ko *amatista* go. ²¹ U bäng bäng kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjarwashko kjarwashko shäryak akkwo kjwara kjwara go. Akkwo li wolësowa tjwölö ara wleniyo ko *perla*. Irbo kësbang jek buk kjok roshko li shäryak dbur sho shöylör go, roigöy wëlä, so batlä sho kjoyoe.

²² Tjlapga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Kjok eshko ga ba u, e poshrëkoba eshko wlo ñor llëm, sök om go eshko kjishko, Öng Wlëp Ushko So Llgwoklë li sök eshko kjishko bakoe. ²³ Kjok eshko ga dlo kälä shjiy li, mok kälä shjiy li, e woyde llëme. Kjok li ber shjiy, Sbö dbo kälä shjiy li go, Öng li dbo kälä shjiy li go bakoe. ²⁴ Ga tjëyoga oblë oblë löng kjok ëre kjing go li jëk löng iök shjiy li go, ga ba pjlyyoga, ba llëbo tjwölö ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁵ Dba ga kjok eshko li u bäng bäng lok oojong iyado, ga eshko ga shkë

† **21:16** Shji jëk dbargwo sak kjäk kjingsho shkëng (75) wleni dik le li, e kilómetro kjringsgwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök kjingsho sak dbäw pjloglo pjök (2,200) loklo. § **21:17** Orkwo jyäglo pjlara, e centímetro sak pkëng kjingsho shkëng (45) dik.

dret, kjok shjiy İyado. ²⁶ Tjÿyoga oblë oblë, ba llëbo tjwłõ ara li tek söya, ie lok ber eshko wlo. ²⁷ Ga llëye ber Sbõ bokshto ga ä li, e äär eshko llëm, ëye wotjłik owa wleniyo llëm, ëye jyörkë ä wleniyo llëm bakoe. Nopga ko tak lok Öng li kjibokwoyo go li, epga äär eshko eröe. Ęye ber sök së İyado Sbõ tjok wlo ga ba ko, e tak pjang kjibokwo ëre go.

22

Di pjang pjlara, di li, shji ie ber löng së İyado

¹ E irgo ga Sbõ parkaga kjok dogo so li, tja kong di pina pjlara, di li ioroy ga shji ber löng së İyado Sbõ tjok. Di li tur ter Sbõ, Öng Włëp Ushko So lłgwoklë, e löng lishko dwayo, ² ga jer buk irbo kësbang jek buk kjok roshko li tjërëko. Di pjang li kjwo kar kar, kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Lu pjlöbi go ga kjor li botjyë pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12), mok kjlarashko kjlarashko botjyë İyado. KJOR li korga, e tjÿyoga oblë oblë li dwlomekklo.

³ Eshko ga ëye ie Sbörë ber shdungko ame. Sbõ sök eshko, Öng li sök eshko bakoe. Ga poshrëya ba parkagaga löng lirë İyado. ⁴ Sbõ bokkwo İya lok om go, ga Sbõ ko li tak pjang uunkong li bokdo go. ⁵ Eshko ga shkë drete. İök shjiy wojde lok llëm, dlo wojde lok llëm bakoe. KJOK shjiy laga ber Sbörë om go. Ga ber löng nopga ichaga İyado.

Jesús tjwe maling iröng obi

⁶ Eshko ga Sbõ parkaga li tjłë bor kong ga «Tjłökwö loror li, e bek, nopga mär ba go ga pjlüe. Dënashko ga Sbõ tjłëno ba tjłökwö lagaga kong om go. Ga ba parkaga ëre ichara, llëbo wen döró li pin ba parkagaga löng li kong wlo» le.

⁷ Eshko ga Jesús tjłë bor kong ga «İTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Ęye tjłökwö tak pjang kjibokwo ëre go li kolë ga era ber wopjłüe» le.

Kjibokwo pjirzlong

⁸ Tja Juan, llëbo uunkong ëre İnor, kuror tjarë om go. Llëbo uunkong ëre İnor, kuror pjir ga tja kjök tono Sbõ parkaga li boksho, ga poshrër loror.

⁹ Gueniyo tjłë bor kong ga «İKjwe shäryëp llëme! İTja parkaga Sbõ kong eröel! İPja, bop pjeyoga Sbõ tjłökwö laga li, bop pjeyoga kjibokwo ëre kolaga li, pjäy eni bakoe! İSbõ poshrëpdë dey!» le.

¹⁰ Eshko ga tjłë bor kong ga «Tjłökwö tak pjang kjibokwo ëre go li dbaryo äätoe. E kjışhko ga tjłökwö li jnep ber lütshko llëme. ¹¹ Ęye löng llëbo owa shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo shäryako llëm li shäryë ga owa li shärye eni jek këgong; ëye löng llëbo pjlü shäryë ga pjlü li shärye eni jek këgong; ëye iak beno tjeng dboy Sbõ kong ga ber eni jek këgong bakoe» le.

¹² Eshko ga Jesús tjłë bor kong ga «İTja kuzong! Tja tjwe maling iröng obi. Bor nopga potjwłëkklo tek sör bor tjok, ga kjlara kjlara li potjwłën eshko, llëbo shäryara dö li kjışhko. ¹³ Tja so tjłökwö toklo ko Alfa* kjoyo, tja so tjłökwö toklo ko Omega† kjoyo bakoe. Sök bäm go li tja. Pjirshko ga ber sök li tja bakoe.

¹⁴ »KJOK tjaglën lishko ga kjor jong kjlara, ba bo uoroy ga shji wolon llëme. Ęye shwong kwoshkwono beno drëpdre wleni ga ie Sbörë ber wopjłü, kong dbo twe opzrëk kjok eshko wlo, kjor bo li ue wlo bakoe. ¹⁵ Gueniyo nopga

* **22:13** Grecia so tjłökwö go ga tjłökwö toklo ko Alfa, e ba bäm İyo, A wleni. † **22:13** Grecia so tjłökwö go ga tjłökwö toklo ko Omega, e ba pjirshko, Z wleni.

owa lira ber löng kjoko. Nopga parkë ybi wleniyo, nopga pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok wleniyo, nopga oblë zrök wleniyo, nopga llëbo jyäglo poshrëk wleniyo, nopga lürkë ä wleniyo, epga ber löng kjoko erä.

¹⁶ »Tja Jesús, bor parkaga kjok dogo so ichoror, tjlökwö ëre lë bop kong wlo, roy shdöp bor tjlökwö kjrägaga löng kës li kong wlo. David tjëyo tjwlö arayo li tja. Dbala ko Dbar Kjoklo li kãã bolo ara, tja so e kjoyoe» le.

¹⁷ Sbö Sëya, Öng boy, e tjlä ba kong ga «¡Pja tegö!» le.

Ëye omkuno ga tjlä ba kong ga «¡Pja tegö!» le.

Di buk pjlara, di ioroy ga shji wolon llëme. Ëye wodogro wleni ga tjwe di li ië ga pjlú, ga tjwlö shiya ërë llëme.

¹⁸ Ëye tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre kuk ga kong llëbo lër wëë, miyde lok wlo. Tja tjlä ba kong ga «Ëye kjibokwo ëre kjingsho tjlökwö iono obi ga llëbo owa wen nopga owa kong tak lok kjibokwo ëre go li kjingsho ie Sbörë obi ba kong bakoe. ¹⁹ Tjlökwö tak pjang kjibokwo ëre go kjrina, tjlä ga kjor jong kjlara Sbö kjokshko, ba bo uoroy ga shji wolono llëme le eni. Ëye kjibokwo ëre tjlökwö löno kjwara dö ëmdë ga kong dbo twe Sbörë, kjor bo li ue wlo llëme» lër ba kong eni.

²⁰ Tjlökwö ëre laga tjlä ga «Ëng, tja tjwe maling iröng obi» le.

Ber eni, Tjlapga Jesús. Pja tegö.

²¹ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga Sbö nopga kjimte ara. Ber eni.